

ALPHA BANK

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

χρήσεως από 1η Ιανουαρίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2018

(Σύμφωνα με το Ν.3556/2007)

Αθήναι, 28 Μαρτίου 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	5	1.16 Απομείωση συμμετοχών και μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	114
Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της 31.12.2018	7	1.17 Φόρος Εισοδήματος	114
Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Τραπέζης επί της Διαχειριστικής Χρήσεως 2018	38	1.18 Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	115
Δήλωση Εταιρικής Διακυβερνήσεως επί της Διαχειριστικής Χρήσεως 2018	40	1.19 Προγράμματα παροχών στο προσωπικό	115
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή (επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων)	61	1.20 Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης, επί μετοχών της Τραπέζης, στο προσωπικό του Ομίλου	117
Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου της 31.12.2018		1.21 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	117
Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων	71	1.22 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς και δανεισμός τίτλων	118
Ενοποιημένος Ισολογισμός	72	1.23 Τιτλοποιήσεις	118
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος	73	1.24 Καθαρή Θέση	118
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών της Καθαρής Θέσεως	74	1.25 Τόκοι έσοδα και έξοδα	119
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	76	1.26 Αμοιβές και έσοδα από προμήθειες	120
Σημειώσεις επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων		1.27 Έσοδα από μερίσματα	120
Γενικές Πληροφορίες	77	1.28 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	120
Ακολουθούμενες λογιστικές αρχές		1.29 Αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	120
1.1 Βάση παρουσίασης	79	1.30 Διακοπείσες Δραστηριότητες	121
1.2 Αρχές ενοποιήσεως	88	1.31 Ορισμός συνδεδεμένων μερών	121
1.3 Λειτουργικοί τομείς	90	1.32 Συγκριτικά στοιχεία	122
1.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και μετατροπή οικονομικών καταστάσεων μονάδων εξωτερικού	91	1.33 Εκτιμήσεις, κριτήρια λήψεως αποφάσεων και σημαντικές πηγές αβεβαιότητας	125
1.5 Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	91	Αποτελέσματα	
1.6 Αρχές ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων	92	2 Καθαρό έσοδο από τόκους	131
1.7 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση	99	3 Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	132
1.8 Προσδιορισμός εύλογης αξίας	102	4 Έσοδα από μερίσματα	133
1.9 Ενσώματα πάγια στοιχεία (ιδιοχρησιμοποιούμενα)	104	5 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	133
1.10 Επενδύσεις σε ακίνητα	105	6 Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	134
1.11 Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	105	7 Λοιπά Έσοδα	135
1.12 Μισθώσεις	106	8 Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	135
1.13 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	107	9 Γενικά διοικητικά έξοδα	138
1.14 Απομείωση δανείων και απαιτήσεων, μη εκταμιευθέντων ανακυκλούμενων ανοιγμάτων, ενέγγυων πιστώσεων και εγγυητικών επιστολών	108	10 Λοιπά έξοδα	139
1.15 Απομείωση απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και ομολόγων	111	11 Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	139
		12 Ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων	140
		13 Φόρος Εισοδήματος	141
		14 Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή	146

Ενεργητικό

15	Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	147	45	Κεφαλαιακή επάρκεια	305
16	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	147	46	Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών	308
17	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	148	47	Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιριών	309
18	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (απαιτήσεις και υποχρεώσεις)	148	48	Γνωστοποιήσεις Ν.4151/2013	310
19	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	155	49	Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	311
20	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	159	50	Σχέδιο Αναδιαρθρώσεως	317
21	Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και Κοινοπραξίες	161	51	Εταιρικά γεγονότα	318
22	Επενδύσεις σε ακίνητα	166	52	Αναμόρφωση οικονομικών καταστάσεων	322
23	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	167	53	Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων	324
24	Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	168			
25	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις	169			
26	Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	171			

Υποχρεώσεις

27	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	172			
28	Υποχρεώσεις προς πελάτες	172			
29	Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	172			
30	Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	177			
31	Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	177			
32	Λοιπές υποχρεώσεις	181			
33	Προβλέψεις	182			

Καθαρή Θέση

34	Μετοχικό κεφάλαιο	183			
35	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	183			
36	Αποθεματικά	183			
37	Αποτελέσματα εις νέον	185			
38	Υβριδικά κεφάλαια	185			

Πρόσθετες πληροφορίες

39	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	186			
40	Εταιρίες που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	194			
41	Γνωστοποιήσεις Ν.4261/5.5.2014	204			
42	Πληροφόρηση κατά τομέα	210			
43	Διαχείριση Κινδύνων	213			
43.1	Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου	213			
43.2	Κίνδυνος αγοράς	274			
	α. Συναλλαγματικός κίνδυνος	276			
	β. Επιτοκιακός κίνδυνος	279			
43.3	Κίνδυνος Ρευστότητας	282			
43.4	Γνωστοποιήσεις σχετικές με την εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	289			
43.5	Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	297			
43.6	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις-υποχρεώσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό	298			
44	Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9	300			
			45	Κεφαλαιακή επάρκεια	305
			46	Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών	308
			47	Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιριών	309
			48	Γνωστοποιήσεις Ν.4151/2013	310
			49	Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	311
			50	Σχέδιο Αναδιαρθρώσεως	317
			51	Εταιρικά γεγονότα	318
			52	Αναμόρφωση οικονομικών καταστάσεων	322
			53	Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων	324

Οικονομικές Καταστάσεις Τραπέζης της 31.12.2018

	Κατάσταση Αποτελεσμάτων	329
	Ισολογισμός	330
	Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος	331
	Κατάσταση Μεταβολών της Καθαρής Θέσεως	332
	Κατάσταση Ταμειακών Ροών	333
	Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	334
	Γενικές Πληροφορίες	334
	Ακολουθούμενες λογιστικές αρχές	
	1.1 Βάση παρουσίασης	336
	1.2 Λειτουργικοί τομείς	344
	1.3 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και μετατροπή οικονομικών καταστάσεων μονάδων εξωτερικού	345
	1.4 Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	346
	1.5 Αρχές ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων	346
	1.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση	353
	1.7 Προσδιορισμός εύλογης αξίας	356
	1.8 Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	358
	1.9 Ενσώματα πάγια στοιχεία (ιδιοχρησιμοποιούμενα)	358
	1.10 Επενδύσεις σε ακίνητα	359
	1.11 Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	359
	1.12 Μισθώσεις	360
	1.13 Απομείωση δανείων και απαιτήσεων, μη εκταμειωθέντων ανακυκλούμενων ανοιγμάτων, ενέγγυων πιστώσεων και εγγυητικών επιστολών	361
	1.14 Απομείωση απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και ομολόγων	364
	1.15 Απομείωση συμμετοχών και μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	366
	1.16 Φόρος εισοδήματος	367
	1.17 Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	367
	1.18 Προγράμματα παροχών στο προσωπικό	368
	1.19 Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης, επί μετοχών της Τραπέζης, στο προσωπικό	369

1.20	Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	370	25	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	417
1.21	Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς και δανεισμός τίτλων	371	26	Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	418
1.22	Τιτλοποιήσεις	371	Υποχρεώσεις		
1.23	Καθαρή Θέση	371	27	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	420
1.24	Τόκοι έσοδα και έξοδα	372	28	Υποχρεώσεις προς πελάτες	420
1.25	Αμοιβές και έσοδα από προμήθειες	372	29	Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	420
1.26	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	373	30	Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	424
1.27	Αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	373	31	Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	424
1.28	Διακοπείσες δραστηριότητες	373	32	Λοιπές υποχρεώσεις	428
1.29	Ορισμός συνδεδεμένων μερών	374	33	Προβλέψεις	429
1.30	Συγκριτικά στοιχεία	374	Καθαρή Θέση		
1.31	Εκτιμήσεις, κριτήρια λήψεως αποφάσεων και σημαντικές πηγές αβεβαιότητας	378	34	Μετοχικό κεφάλαιο	430
Αποτελέσματα			35	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	430
2	Καθαρό έσοδο από τόκους	383	36	Αποθεματικά	430
3	Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	384	37	Αποτελέσματα εις νέον	432
4	Έσοδα από μερίσματα	385	Πρόσθετες πληροφορίες		
5	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών Πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	385	38	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	433
6	Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	386	39	Πληροφόρηση κατά τομέα	437
7	Λοιπά έσοδα	387	40	Διαχείριση Κινδύνων	440
8	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	387	40.1	Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου	440
9	Γενικά διοικητικά έξοδα	389	40.2	Κίνδυνος αγοράς	502
10	Λοιπά έξοδα	390	α.	Συναλλαγματικός κίνδυνος	503
11	Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	390	β.	Επιτοκιακός κίνδυνος	506
12	Ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων	392	40.3	Κίνδυνος ρευστότητας	509
13	Φόρος εισοδήματος	392	40.4	Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	515
14	Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή	397	40.5	Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	522
Ενεργητικό			40.6	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις– υποχρεώσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό	524
15	Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	398	41	Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9	525
16	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	398	42	Κεφαλαιακή επάρκεια	531
17	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	399	43	Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών	532
18	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (απαιτήσεις και υποχρεώσεις)	399	44	Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιριών	535
19	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	405	45	Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	535
20	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	407	46	Σχέδιο Αναδιάρθρωσεως	539
21	Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και Κοινοπραξίες	410	47	Γνωστοποιήσεις Ν.4151/2013	540
22	Επενδύσεις σε ακίνητα	414	48	Εταιρικά γεγονότα	541
23	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	415	49	Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων	542
24	Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	416	Παράρτημα		
			Γνωστοποιήσεις Ν.4374/2016		
			Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης		
			545		
			547		
			567		

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Εξ όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Alpha Bank A.E., καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 3 και 4 του Ν. 3556/2007, καθώς και ότι η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τραπέζης καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήναι, 28 Μαρτίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666242

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ε. ΨΑΛΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666591

ΑΡΤΕΜΙΟΣ Χ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 281969

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της 31.12.2018

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το 2018 αποτέλεσε έτος καμπής για την Ελληνική Οικονομία. Η επιτυχής ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, η οποία συνοδεύθηκε από μέτρα ελαφρύνσεως των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας σε μεσοχρόνιο ορίζοντα, συνέβαλε στη βελτίωση του οικονομικού κλίματος και των προοπτικών της Ελληνικής Οικονομίας. Συγκεκριμένα, εκταμιεύθηκαν συνολικά Ευρώ 61,9 δισ. από τα Ευρώ 86,0 δισ. που προβλέποντο στο τρίτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Από αυτά, περίπου Ευρώ 11,0 δισ. χρησιμοποιήθηκαν για την ενίσχυση του ταμειακού αποθέματος ασφαλείας (cash buffer), το οποίο έχει δημιουργηθεί για να καλύψει τις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας τουλάχιστον για τα επόμενα δύο έτη. Το ύψος του ταμειακού αποθέματος ξεπερνάει τα Ευρώ 26 δισ., σύμφωνα με την πρώτη έκθεση ενισχυμένης εποπτείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2018.

Μετά τη λήξη του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, η χώρα υπόκειται σε πλαίσιο «ενισχυμένης επιτηρήσεως» από τους εταίρους, προκειμένου να διασφαλισθεί η απρόσκοπτη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και να παρακολουθούνται στενά οι οικονομικές και οι δημοσιονομικές εξελίξεις. Παράλληλα, συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα:

- η επιμήκυνση των λήξεων και των επιτοκίων λήξεως των δανείων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (European Financial Stability Fund - EFSF) για 10 έτη, ξεκινώντας από το 2032,
- η διατήρηση πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022 και η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων οι οποίες έχουν συμφωνηθεί,
- η άρση του περιθωρίου του κλιμακωτού σταθερού επιτοκίου (step-up) που είχε συνδεθεί με τα δάνεια του δεύτερου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής,
- η μεταφορά των κερδών από τα ελληνικά ομόλογα που

διακρατούν οι Κεντρικές Τράπεζες του Ευρωσυστήματος (Agreement on Net Financial Assets - ANFA και Securities Markets Programme - SMP).

Τα δύο τελευταία μέτρα συνδέονται με την εφαρμογή συγκεκριμένων δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η ελληνική πλευρά.

Το 2018 παρατηρήθηκε σταδιακή ενίσχυση της εμπιστοσύνης των αγορών και βελτίωση της θέσεως της χώρας ως επενδυτικού προορισμού, καθώς σημειώθηκε: (i) επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας, (ii) επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της Γενικής Κυβερνήσεως άνω του δημοσιονομικού στόχου για τέταρτο συνεχές έτος, (iii) αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας από τους διεθνείς οίκους αξιολογήσεως, (iv) επιτυχής ολοκλήρωση της πανευρωπαϊκής ασκήσεως προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων (stress test) των τεσσάρων συστημικών ελληνικών τραπεζών και (v) περαιτέρω μείωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων. Επιπλέον, τον Φεβρουάριο του 2018 πραγματοποιήθηκε έξοδος στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές μέσω της εκδόσεως επταετούς ομολόγου, από το οποίο αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους Ευρώ 3 δισ.

Το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές αυξήθηκε το πρώτο εννεάμηνο του 2018 κατά 1,9% σε ετήσια βάση έναντι 1,5% το 2017. Το κύριο χαρακτηριστικό της οικονομικής ανακάμψεως ήταν η ισχυρή θετική συμβολή τόσο της εξαγωγικής δραστηριότητας αγαθών και υπηρεσιών όσο και της ιδιωτικής καταναλώσεως. Παρατηρήθηκε ακόμη ελαφρά ανάκαμψη στην αγορά ακινήτων, καθώς οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν για πρώτη φορά από το 2009 κατά 1,3%, σε ετήσια βάση, το πρώτο εννεάμηνο του 2018. Επίσης, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (Economic Sentiment Indicator - ESI) βελτιώθηκε στις 102,1 μονάδες το 2018 έναντι 96,6 το 2017, επίπεδο υψηλότερο από εκείνο του 2008 (=100), δηλαδή πριν από την έναρξη της οικονομικής κρίσεως. Επιπλέον, όλοι οι επιμέρους δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών και κυρίως ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης βελτιώθηκαν το 2018 σε σχέση με το 2017.

Ο πληθωρισμός, με βάση τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κυμάνθηκε σε θετικά επίπεδα το 2018, για δεύτερο κατά σειρά έτος, ύστερα από τέσσερα έτη αποπληθωρισμού. Ο ΔΤΚ αυξήθηκε κατά 0,6% σε ετήσια βάση το 2018 έναντι 1,1% το 2017. Οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου είχαν αυξητική επίδραση στον πληθωρισμό το 2018, ενώ αποπληθωριστική υπήρξε η συμβολή των επιδράσεων βάσεως, λόγω της αύξησής της έμμεσης φορολογίας σε αγαθά και σε υπηρεσίες κατά το 2017.

Το ποσοστό ανεργίας κατέγραψε πτωτική τάση το 2018 και διαμορφώθηκε σε 18,5% τον Νοέμβριο του 2018 (με βάση τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία), μειωμένο κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2017 και κατά 9,4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο του 2013, όταν είχε διαμορφωθεί στο ιστορικά υψηλότερο επίπεδο. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να διαμορφωθεί σε 19,6% για το σύνολο του έτους έναντι 21,5% το 2017, ποσοστό που είναι το υψηλότερο μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απασχόληση συνέχισε να αυξάνεται (κατά 3,7% σε ετήσια βάση στο ενδεκάμηνο του 2018), με σημαντική όμως συμβολή της μερικής απασχολήσεως. Οι εξαγωγικοί τομείς της Ελληνικής Οικονομίας, ήτοι ο τουρισμός, το εμπόριο και η μεταποίηση, αποτέλεσαν τους κύριους συντελεστές της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε έλλειμμα Ευρώ 5,3 δισ. το 2018, διευρυμένο κατά Ευρώ 2,1 δισ. σε σχέση με το 2017. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην επιδείνωση των ελλειμμάτων στο ισοζύγιο αγαθών και πρωτογενών εισοδημάτων, η οποία αντισταθμίσθηκε μερικώς, κυρίως από την αύξηση του πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών και δευτερευόντως από τη βελτίωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτελέσεως του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2018, το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα Ευρώ 3,2 δισ., χαμηλότερο κατά Ευρώ 367 εκατ. σε σχέση με τον στόχο (Ευρώ 3,6 δισ.) και υψηλότερο κατά Ευρώ 1,3 δισ. σε σύγκριση με το πρωτογενές πλεόνασμα που επετεύχθη το 2017 (Ευρώ 1,9 δισ.). Τα κύρια χαρακτηριστικά της εκτελέσεως του Κρατικού Προϋπολογισμού το 2018 είναι τα ακόλουθα: (i) η υστέρηση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού σε σχέση με τον στόχο κατά Ευρώ 1,5 δισ., η οποία οφείλεται κυρίως σε ποσό ύψους Ευρώ 1,1 δισ. που αφορά την επέκταση της συμβάσεως παραχωρήσεως του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η πληρωμή του οποίου μετατέθηκε

για τις αρχές του 2019 αντί του Δεκεμβρίου 2018, όπως αρχικά είχε προϋπολογισθεί, (ii) οι χαμηλότερες επιστροφές φόρων κατά Ευρώ 0,9 δισ. σε σύγκριση με αυτές που είχαν προϋπολογισθεί, (iii) η αύξηση των εσόδων από την έμμεση φορολογία τόσο σε σχέση με πέρυσι όσο και σε σχέση με τον στόχο, (iv) η συνεχιζόμενη χαμηλότερη εκτέλεση των πρωτογενών δαπανών σε σχέση με τον στόχο, ύψους Ευρώ 0,6 δισ., (v) η συνεχιζόμενη υποεκτέλεση των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, το ύψος των οποίων διαμορφώθηκε σε Ευρώ 6,2 δισ. (έναντι Ευρώ 6,7 δισ., όπως είχε αρχικά προϋπολογισθεί).

Το πρώτο εννεάμηνο του 2018 οι ελληνικές τράπεζες κατέγραψαν κέρδη προ φόρων, τα οποία ήταν ωστόσο σημαντικά χαμηλότερα από τα κέρδη της ίδιας περιόδου του 2017, ενώ μετά από φόρους οι ζημιές υπερέβησαν τις ζημιές της χρονικής περιόδου Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2017. Η κεφαλαιακή επάρκεια του τραπεζικού συστήματος παρέμεινε σε ικανοποιητικό επίπεδο, καθώς ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 - CET1) σε ενοποιημένη βάση, διαμορφώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2018 σε 15,6%¹ και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας σε 16,2%¹. Επιπλέον, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πανευρωπαϊκής ασκήσεως προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test), που πραγματοποιήθηκε στις αρχές του 2018, δεν προέκυψε κεφαλαιακό έλλειμμα για τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες.

Οι συνθήκες ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος συνεχίζουν να βελτιώνονται, καθώς το υπόλοιπο των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα διαμορφώθηκε σε Ευρώ 134,5 δισ. τον Δεκέμβριο του 2018 από Ευρώ 126,3 δισ. τον Δεκέμβριο του 2017, από τις οποίες οι καταθέσεις των νοικοκυριών ανήλθαν σε Ευρώ 110,0 δισ. και των επιχειρήσεων σε Ευρώ 24,5 δισ. Το σύνολο των καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα (καταθέσεις ιδιωτικού τομέα και Γενικής Κυβερνήσεως) διαμορφώθηκε τον Δεκέμβριο του 2018 σε Ευρώ 152,4 δισ., σημειώνοντας ετήσια αύξηση κατά 10,4%. Οι λόγοι που οδήγησαν στην αύξηση των καταθέσεων του τραπεζικού συστήματος ήταν η επιτάχυνση της οικονομικής ανακάμψεως το 2018 και η αύξηση της εμπιστοσύνης στην Ελληνική Οικονομία, ενώ θετική ήταν και η συμβολή της διευρυμένης πλέον χρήσεως των ηλεκτρονικών πληρωμών.

Το απόθεμα της χρηματοδοτήσεως προς τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε στο τέλος Δεκεμβρίου του 2018 σε Ευρώ

¹ Τράπεζα της Ελλάδος: Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, Δεκέμβριος 2018.

170,3 δισ. έναντι Ευρώ 184,0 δισ. στο τέλος Δεκεμβρίου 2017. Ειδικότερα, η τραπεζική χρηματοδότηση προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις εμφανίζει σημεία βελτιώσεως, καθώς οι εκταμιεύσεις νέων δανείων ανέκαμψαν το 2018 έναντι του 2017 και του 2016. Ωστόσο, αυτή η μικρή αύξηση αντισταθμίσθηκε από αυξημένες αποπληρωμές δανείων, αποτέλεσμα της προσπάθειας των τραπεζών να μειώσουν το απόθεμα των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ). Αναφορικά με τα τραπεζικά δάνεια προς τα νοικοκυριά, ο ρυθμός μεταβολής των καταναλωτικών και των στεγαστικών δανείων παραμένει αρνητικός, εμφανίζονται ωστόσο τάσεις σταθεροποιήσεως.

Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) σημειώθηκε σημαντική πρόοδος, με τα Μν Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα να ανέρχονται στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2018 σε Ευρώ 84,7 δισ., μειωμένα κατά Ευρώ 9,7 δισ. σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2017 και κατά Ευρώ 22,5 δισ. σε σχέση με τον Μάρτιο του 2016, οπότε και είχε καταγραφεί το υψηλότερο επίπεδο Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Ο λόγος των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων τόσο ως προς το σύνολο των ανοιγμάτων (46,7% τον Σεπτέμβριο του 2018) όσο και ως προς τις επιμέρους κατηγορίες (44,7% για το στεγαστικό, 53% για το καταναλωτικό και 46,9% για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο) παραμένει υψηλός. Η μείωση των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων εντός του 2018 οφείλεται κυρίως σε διαγραφές και σε πωλήσεις δανείων (Ευρώ 4,4 δισ. και Ευρώ 5,2 δισ. αντιστοίχως). Αν και ο ρυθμός μείωσης των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων βελτιώνεται, δεν είναι ακόμη ικανός να οδηγήσει σύντομα σε αξιοσημείωτη αποκλιμάκωση των υπολοίπων τους.

Το ενδεκάμηνο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2018 συνεχίσθηκε η μείωση της εξαρτήσεως των ελληνικών τραπεζών για χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας της Τραπεζής της Ελλάδος (Emergency Liquidity Assistance - ELA). Τον Νοέμβριο του 2018 η συνολική χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών από το Ευρωσύστημα (από τον ELA και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) ανήλθε σε Ευρώ 12,2 δισ., από Ευρώ 33,7 δισ. τον Δεκέμβριο 2017. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε και η αυξημένη πρόσβαση των ελληνικών τραπεζών στη διατραπεζική αγορά έναντι εξασφαλίσεως.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η σταθερή οικονομική ανάπτυξη που ξεκίνησε το δεύτερο εξάμηνο του 2016 συνεχίσθηκε και το 2018. Ωστόσο, οι

ρυθμοί οικονομικής μεγεθύνσεως μεταξύ των χωρών ήταν άνισοι, ενώ παρατηρήθηκαν υψηλοί ρυθμοί σε ορισμένες μεγάλες οικονομίες. Οι χρηματοπιστωτικές συνθήκες έγιναν αυστηρότερες, με αποτέλεσμα την αύξηση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων, ιδίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, γεγονός που πυροδότησε την αναπροσαρμογή των τιμών σε διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και προκάλεσε σημαντικές αναταράξεις σε ορισμένες αναδυόμενες οικονομίες. Οι υψηλές και ασταθείς τιμές του πετρελαίου προστέθηκαν στις προκλήσεις που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν ιδίως οι χώρες που χαρακτηρίζονται ως εισαγωγείς πετρελαίου. Η παραγωγή πετρελαίου στις Ηνωμένες Πολιτείες και στη Ρωσία ανήλθε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Η συνεχιζόμενη όμως αβεβαιότητα για ενδεχόμενα προβλήματα στην παραγωγή σε ορισμένα κράτη-μέλη του ΟΠΕΚ, ιδίως στη Βενεζουέλα και στο Ιράν (που αντιπροσωπεύουν συνολικά περίπου το 4% της παγκόσμιας παραγωγής), καθώς και οι προσδοκίες για ενδεχόμενη εξασθένηση της ζήτησεως οδήγησαν σε σημαντικές μεταβολές των τιμών του πετρελαίου.

Το 2018 το οικονομικό και το πολιτικό κλίμα οξύνθηκαν μετά τις κινήσεις των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας να αυξήσουν τους δασμούς στο διμερές τους εμπόριο. Η όξυνση προκλήθηκε από τις τιμολογιακές ενέργειες των Ηνωμένων Πολιτειών σε ένα εύρος εισαγόμενων προϊόντων από την Κίνα, επιφέροντας μία σειρά αντιποίνων και διαφόρων μέτρων «προστατευτισμού» μεταξύ των εμπορικών εταιριών. Επιπλέον, η οικονομική δραστηριότητα επηρεάσθηκε αρνητικά από τις αυστηρότερες χρηματοοικονομικές συνθήκες, από τις γεωπολιτικές εντάσεις και από το υψηλότερο κόστος των εισαγόμενων προϊόντων.

Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF World Economic Outlook Update, January 2019), ο ρυθμός αυξήσεως του παγκόσμιου ΑΕΠ περιορίσθηκε στο 3,7% το 2018, από 3,8% το 2017 και προβλέπεται να εξασθενίσει στο 3,5% το 2019, προτού αυξηθεί ελαφρά στο 3,6% το 2020. Συγκεκριμένα, η μεγέθυνση των ανεπτυγμένων οικονομιών εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκε ελαφρά από 2,4% το 2017 σε 2,3% το 2018 και αναμένεται να επιβραδυνθεί περαιτέρω στο 2,0% το 2019 και στο 1,7% το 2020. Επιπλέον, η αύξηση του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου (εμπορεύματα και υπηρεσίες) εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκε από 5,3% το 2017 σε 4,0% το 2018 και προβλέπεται να παραμείνει στο 4,0% το 2019 και το 2020 (IMF World Economic Outlook Update, January 2019).

Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές της παγκόσμιας αναπτύξεως

εντείνονται από την ενδεχόμενη κλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων και των αυστηρότερων χρηματοπιστωτικών συνθηκών. Περαιτέρω ενέργειες για την ενίσχυση του «προστατευτισμού» στο διμερές εμπόριο μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας θα πλήξουν την οικονομική δραστηριότητα στις εν λόγω οικονομίες επηρεάζοντας δυσμενώς την παγκόσμια ανάπτυξη και το διεθνές εμπόριο. Μολονότι η επιβολή των δασμολογικών αυξήσεων μεταξύ ΗΠΑ - Κίνας είναι σε αναστολή για 90 ημέρες από την 1 Δεκεμβρίου 2018, δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα επανεμφάνισης των εμπορικών εντάσεων.

Αρνητικές επιδράσεις στην παγκόσμια ανάπτυξη θα μπορούσαν επίσης να προκληθούν από την αποχώρηση, χωρίς την ύπαρξη συμφωνίας, του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τη μεγαλύτερη της αναμενόμενης επιβράδυνση της οικονομίας της Κίνας. Αντιθέτως, η ταχεία επίλυση των εμπορικών διαφορών και η πρόθεση υιοθετήσεως διαρθρωτικών αλλαγών από τις εθνικές αρχές θα μπορούσε να συμβάλει στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης και να αντιστρέψει την αποδυνάμωση των επενδύσεων που έχει προκαλέσει η αβεβαιότητα.

Στις αναδυόμενες και στις αναπτυσσόμενες οικονομίες, ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ εκτιμάται ότι μειώθηκε ελαφρά από 4,7% το 2017 σε 4,6% το 2018 και σε 4,5% το 2019, λόγω του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας στην Αργεντινή, στην Τουρκία, καθώς και σε μερικές ασιατικές οικονομίες, εξαιτίας των εμπορικών αντιπαραθέσεων. Ωστόσο, το 2020 ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ αναμένεται να βελτιωθεί σε 4,9% (IMF World Economic Outlook Update, January 2019). Οι πληθωριστικές πιέσεις εξασθενούν λόγω της υποχώρησης των τιμών του πετρελαίου, ενώ για ορισμένες οικονομίες η εξασθένηση έχει αντισταθμισθεί μερικώς από τις υποτιμήσεις των εθνικών νομισμάτων.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες η αύξηση του ΑΕΠ εκτιμάται ότι επιταχύνθηκε από 2,2% το 2017 σε 2,9% το 2018. Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις, οι υψηλότερες δημόσιες δαπάνες, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης και η ισχυροποίηση των συνθηκών στην αγορά εργασίας συνεχίζουν να στηρίζουν την εγχώρια ζήτηση. Το 2019 ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ αναμένεται να περιορισθεί σε 2,5% και να υποχωρήσει περαιτέρω στο 1,8% το 2020, καθώς σταδιακά θα εκλείψουν οι θετικές συνέπειες από τη δημοσιονομική επέκταση. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών προειδοποίησε για έναν σταδιακό ρυθμό ανόδου των επιτοκίων το 2019 και το 2020, παρότι αύξησε τα βασικά της επιτόκια σε 2,25%-2,50% τον Δεκέμβριο του 2018.

Στην Κίνα ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ εκτιμάται ότι μετριάσθηκε από 6,9% το 2017 σε 6,6% το 2018, ενώ προβλέπεται ότι θα μειωθεί σε 6,2% το 2019 και το 2020, λόγω του αυστηρότερου χρηματοπιστωτικού θεσμικού πλαισίου, του δημογραφικού προβλήματος (μειώνεται ο αριθμός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού), της χαμηλής εξωτερικής ζήτησεως και των εμπορικών αντιπαραθέσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η αύξηση του ΑΕΠ στην Ιαπωνία εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκε σε 0,9% το 2018 από 1,9% το 2017, καθώς οι φυσικές καταστροφές επιβάρυναν την οικονομική δραστηριότητα. Το 2019 προβλέπεται ότι η οικονομική ανάπτυξη θα αυξηθεί στο 1,1%, δεδομένου ότι η δημοσιονομική πολιτική θα ενισχύσει την οικονομία, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων πριν από την προγραμματισμένη αύξηση του φορολογικού συντελεστή καταναλώσεως από 8% σε 10% τον Οκτώβριο του 2019. Το 2020 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ αναμένεται να μετριασθεί στο 0,5% μετά την εφαρμογή των δημοσιονομικών μέτρων που θα επηρεάσουν αρνητικά την εγχώρια ζήτηση.

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Ο ρυθμός αυξήσεως του ΑΕΠ στην Ευρωζώνη εκτιμάται ότι εξασθένησε το 2018 στο 1,9% από 2,4% το 2017, λόγω της επιβραδύνσεως του παγκόσμιου εμπορίου, των κοινωνικών εντάσεων, της αβεβαιότητας σχετικά με την κατάρτιση του κοινοτικού προϋπολογισμού και της μείωσης της παραγωγής αυτοκινήτων σε ορισμένα κράτη-μέλη. Περαιτέρω επιβράδυνση της μεγεθύνσεως του ΑΕΠ αναμένεται για το 2019 στο 1,3%, ενώ προβλέπεται αύξηση για το 2020 στο 1,6% (European Commission, Winter 2019 Interim Forecast). Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) επιβεβαίωσε τον Μάρτιο του 2019 ότι η νομισματική πολιτική θα παραμείνει διευκολυντική, με τα επιτόκια να παραμένουν σταθερά τουλάχιστον έως το τέλος του τρέχοντος έτους. Επίσης, θα συνεχίσει να επανεπενδύει πλήρως τα ποσά από την εξόφληση τίτλων αποκτηθέντων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Purchase Programme - APP) κατά τη λήξη τους για παρατεταμένη χρονική περίοδο μετά την ημερομηνία κατά την οποία θα αρχίσει να αυξάνει τα βασικά επιτόκια της. Επιπλέον, η ΕΚΤ αποφάσισε να προχωρήσει σε μία νέα σειρά τριμηνιαίων στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησεως (ΣΠΠΜΑ-III), διάρκειας δύο ετών καθεμία, η οποία θα ξεκινήσει από τον Σεπτέμβριο του 2019 και θα ολοκληρωθεί τον Μάρτιο του 2021. Τέλος, η ΕΚΤ, σύμφωνα με προηγούμενη ανακοίνωσή της τον Δεκέμβριο

του 2018, ολοκλήρωσε το Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Purchase Programme - APP).

ΧΩΡΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ

Κύπρος

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στην Κύπρο διατηρήθηκε υψηλός και το 2018, στηριζόμενος στην ιδιωτική κατανάλωση, στις επενδύσεις και στις εξαγωγές. Η ανεργία παρέμεινε σε φθίνουσα πορεία, ενώ τα μεγάλα δημοσιονομικά πρωτογενή πλεονάσματα συνέβαλαν στην πτωτική τάση του δημοσίου χρέους. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Winter 2019 Interim Forecast), το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,8% το 2018, από 4,2% το 2017 και να στηριχθεί περισσότερο στην εγχώρια ζήτηση. Τα επόμενα έτη η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί περαιτέρω σε 3,3% και σε 2,7% το 2019 και το 2020 αντιστοίχως.

Ο εναρμονισμένος ετήσιος πληθωρισμός αυξήθηκε οριακά στο 0,8% το 2018 από 0,7% το 2017. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι τα επόμενα έτη ο εναρμονισμένος πληθωρισμός θα μειωθεί οριακά σε 0,7% το 2019 και θα αυξηθεί σε 1,2% το 2020, ως αποτέλεσμα της αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος και των χαμηλότερων τιμών του πετρελαίου.

Μολονότι το δημόσιο χρέος αυξήθηκε το 2018 σε 105,0% του ΑΕΠ, από 96,1% το 2017, λόγω των κρατικών ενισχύσεων που σχετίζονται με την εκκαθάριση της Κυπριακής Συνεταιριστικής Τραπέζης, προβλέπεται ότι θα μειωθεί σε 98,4% το 2019 και σε 91,0% το 2020 (European Commission, Autumn 2018 Economic Forecast).

Η Κύπρος έχει διατηρήσει την εξαγωγική της ανταγωνιστικότητα, αν και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε το 2018, καθώς η ισχυρή εγχώρια ζήτηση ενίσχυσε τις εισαγωγές. Συγκεκριμένα, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να μειωθεί οριακά από 8,4% του ΑΕΠ το 2017 σε 8,2% το 2018 και να αυξηθεί σε 9,3% το 2019 και σε 9,5% το 2020.

Ρουμανία

Η αύξηση του ΑΕΠ στη Ρουμανία αναμένεται να επιβραδυνθεί σε 4,0% το 2018 από 7,0% το 2017, λόγω επιβραδύνσεως της ιδιωτικής καταναλώσεως ως αποτέλεσμα του υψηλού πληθωρισμού που προκάλεσαν οι τιμές της ενέργειας, καθώς και λόγω της εξασθένησε των θετικών επιπτώσεων που είχαν οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις επί του διαθέσιμου

εισοδήματος. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Winter 2019 Interim Forecast) το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,8% το 2019 και κατά 3,6% το 2020.

Η Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας συνέχισε την περιοριστική νομισματική της πολιτική και τη διαχείριση της ρευστότητας, προκειμένου να περιορισθούν οι πληθωριστικές πιέσεις.

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός αυξήθηκε σε 4,1% το 2018 από 1,1% το 2017, ενώ σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να μειωθεί σε 3,3% το 2019 και σε 3,1% το 2020 εξαιτίας της εξασθένησε της εγχώριας ζήτησεως.

Ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει σταθερός στο 35,1% το 2018 και να ανέλθει σε 35,9% το 2019 και σε 38,2% το 2020.

Τέλος, προβλέπεται ότι το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα αυξηθεί σταδιακά από 3,1% του ΑΕΠ το 2017 σε 3,7% το 2018, σε 4,2% το 2019 και σε 4,5% το 2020.

Αλβανία

Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας έχει ενισχυθεί τα τελευταία έτη, καθώς η Αλβανία επωφελήθηκε από την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και από την οικονομική ανάπτυξη των κύριων εμπορικών της εταιρών. Το 2018 η οικονομική ανάπτυξη ευνοήθηκε από την αγροτική παραγωγή και από την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Η ιδιωτική κατανάλωση και η εξωτερική ζήτηση για βασικά εμπορεύματα συνέβαλαν επίσης θετικά στην ανάπτυξη. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Autumn 2018 Economic Forecast), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στην Αλβανία αναμένεται να επιταχυνθεί από 3,8% το 2017 σε 4,1% το 2018, λόγω ενίσχυσε της ιδιωτικής καταναλώσεως, και να επιβραδυνθεί σε 3,9% το 2019 και το 2020, ως αποτέλεσμα της μειωμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και της ολοκλήρωσεως δύο μεγάλων έργων ενέργειας.

Ο πληθωρισμός παρέμεινε σταθερός στο 2,0% το 2018 και αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά σε 2,6% το 2019 και σε 2,8% το 2020.

Όσον αφορά το δημόσιο χρέος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ότι θα μειωθεί οριακά σε 69,9% του ΑΕΠ το 2018 από 70,1% το 2017 και θα υποχωρήσει περαιτέρω σε 67,6% το 2019 και σε 65,2% το 2020. Επιπλέον, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών προβλέπεται να μειωθεί από -14,8% του ΑΕΠ το 2017 σε -6,3% το 2018 και να αυξηθεί ελαφρώς σε -6,4% το 2019 και το 2020.

Ηνωμένο Βασίλειο

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσε μικρή άνοδο κατά 1,4% το 2018, που είναι η χαμηλότερη από το 2009, εξαιτίας της αβεβαιότητας σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η οποία επηρέασε αρνητικά την καταναλωτική και την επιχειρηματική εμπιστοσύνη, καθώς και τις καταναλωτικές δαπάνες. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Winter 2019 Interim Forecast), το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί περί 1,3% το 2019 και το 2020. Η σημαντικότερη ανησυχία για την ανωτέρω πρόβλεψη είναι η πιθανότητα το Ηνωμένο Βασίλειο να εγκαταλείψει την ΕΕ χωρίς συμφωνία, γεγονός που θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη, ιδίως στην περίπτωση που δεν υπάρξει πρόβλεψη για μεταβατική περίοδο.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ²

Το σύνολο του Ενεργητικού του Ομίλου της Alpha Bank ανήλθε την 31.12.2018 σε Ευρώ 61,0 δισ. αυξημένο έναντι της 31.12.2017 κατά Ευρώ 0,2 δισ. ή κατά 0,3%.

Στο τέλος Δεκεμβρίου 2018 το σύνολο των δανείων και των απαιτήσεων κατά Πελατών, προ συσσωρευμένων απομειώσεων, διαμορφώθηκε σε Ευρώ 51,2 δισ., παρουσιάζοντας μείωση κατά Ευρώ 3,2 δισ., από Ευρώ 54,4 δισ. την 31.12.2017. Η εν λόγω μείωση προέκυψε ως αποτέλεσμα των αποσβέσεων απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσεως, καθώς και της μεταφοράς συγκεκριμένων δανειακών χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων και δανείων λιανικής άνευ εξασφαλίσεων στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση.

Οι συσσωρευμένες απομειώσεις παρέμειναν σταθερές στο επίπεδο των Ευρώ 11,0 δισ., καθώς η επίπτωση από την εφαρμογή του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 9 ποσού Ευρώ 1,4 δισ. και οι ζημίες απομειώσεως που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσεως, ποσού Ευρώ 1,9 δισ., αντισταθμίσθηκαν από τις αποσβέσεις απαιτήσεων που ανήλθαν επίσης σε Ευρώ 1,9 δισ. Οι αποσβέσεις αυτές αποτυπώνουν την απουσία πιθανότητας ουσιαστικών περαιτέρω εισπράξεων, καθώς και τη μεταφορά των συσσωρευμένων απομειώσεων των χαρτοφυλακίων που ταξινομήθηκαν στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, το υπόλοιπο των δανείων και των απαιτήσεων κατά Πελατών, μετά από απομειώσεις, ανέρχεται στο επίπεδο των Ευρώ 40,2 δισ. έναντι Ευρώ 43,3 δισ. την 31.12.2017.

Επιπροσθέτως, εντός της χρήσεως ολοκληρώθηκαν οι μεταβιβάσεις μέρους του χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων και άνευ εξασφαλίσεων δανείων λιανικής και μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων της Τραπέζης, καθώς και μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων της Εταιρίας του Ομίλου Alpha Bank Romania S.A., τα οποία είχαν ταξινομηθεί ως στοιχεία «κατεχόμενα προς πώληση» κατά την 31.12.2017.

Το υπόλοιπο των αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου ανέρχεται σε Ευρώ 7,0 δισ., αυξημένο κατά Ευρώ 1,1 δισ. σε σχέση με την 31.12.2017, ως αποτέλεσμα κυρίως της επενδύσεως σε ποιοτικά διεθνή αξιόγραφα που είναι αποδεκτά ως ενέχυρα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προς αξιοποίηση της ευχέρειας δανεισμού που παρέχει στην Τράπεζα, καθώς και της επανεπενδύσεως των κεφαλαίων που προέρχοντο από λήξεις εντόκων γραμματίων σε ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου.

Στο Παθητικό, οι υποχρεώσεις προς Πελάτες ανήλθαν σε Ευρώ 38,7 δισ. και παρουσίασαν αύξηση σε σύγκριση με την 31.12.2017 κατά Ευρώ 3,8 δισ. ή 11,0%, διαμορφώνοντας τον δείκτη δανείων προ απομειώσεων προς καταθέσεις στο 132,3%. Ο εν λόγω δείκτης έχει βελτιωθεί έναντι της 31.12.2017 (155,8%), ως αποτέλεσμα της σταδιακής συγκεντρώσεως καταθέσεων κατά τη διάρκεια της χρήσεως.

Κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν από την Τράπεζα καλυμμένες ομολογίες ύψους Ευρώ 0,5 δισ., γεγονός που αντιστάθμισε τις λήξεις και τις αποπληρωμές κοινών, μειωμένης εξασφαλίσεως και τιτλοποιημένων ομολογιών συνολικού ποσού Ευρώ 0,3 δισ., με αποτέλεσμα την αύξηση του υπολοίπου των «Ομολογιών εκδόσεως μας διατεθεισών σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων», από Ευρώ 0,7 δισ. την 31.12.2017 σε Ευρώ 0,9 δισ. την 31.12.2018. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του έτους η Τράπεζα εξέδωσε τίτλους συνολικής ονομαστικής αξίας Ευρώ 2,2 δισ., οι οποίοι χρησιμοποιούνται ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδοτήσεως.

Αποτέλεσμα της αύξησης των καταθέσεων, της εκδόσεως καλυμμένων ομολογιών και της συνάψεως πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (Repos) ήταν η μείωση της εξαρτήσεως του Ομίλου από το Ευρωσύστημα κατά Ευρώ 6,8 δισ., από Ευρώ 10,2 δισ. σε Ευρώ 3,4 δισ. Οι υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 10,5

² Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών (ΕΑΚΑΑ), οι ορισμοί και οι ακριβείς υπολογισμοί των δεικτών εμφανίζονται στο παράρτημα της Ετήσιας Εκθέσεως.

δισ., μειωμένες κατά Ευρώ 2,7 δισ. ή κατά 20,4% σε σχέση με το τέλος του προηγούμενου έτους.

Η Καθαρή Θέση του Ομίλου ανήλθε σε Ευρώ 8,1 δισ. την 31.12.2018, μειωμένη κατά Ευρώ 1,5 δισ. έναντι της 31.12.2017, αποτυπώνοντας την επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΠ 9, η οποία ανήλθε σε Ευρώ 1,1 δισ. μετά από φόρους. Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας μειώθηκε κατά 100 μονάδες βάσεως και διαμορφώθηκε σε 17,4% την 31.12.2018, καθώς το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στο τέλος του έτους υπερέβη το μέγιστο εποπτικό όριο του 10% και, ως εκ τούτου, αφαιρέθηκε από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων (Stress Test), από την οποία διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε κεφαλαιακό έλλειμμα και, επομένως, δεν προέκυψαν κεφαλαιακές ανάγκες ως αποτέλεσμα της Ασκήσεως.

Αναλύοντας τα αποτελέσματα της χρήσεως, τα κέρδη μετά τον φόρο εισοδήματος του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 53 εκατ., αυξημένα κατά Ευρώ 31,9 εκατ. σε σχέση με την 31.12.2017, οπότε ανέρχοντο σε Ευρώ 21,1 εκατ.

Ο φόρος εισοδήματος του Ομίλου ανήλθε σε πιστωτικό ποσό Ευρώ 342,3 εκατ. έναντι χρεωστικού κονδυλίου Ευρώ 75,6 εκατ. το 2017, κυρίως λόγω της επανεκτιμήσεως των προσωρινών διαφορών μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσεως των δανείων και απαιτήσεων κατά Πελατών. Η εν λόγω επανεκτίμηση, που πραγματοποιήθηκε την 31.12.2018, έλαβε υπ' όψιν τις διατάξεις του νομοθετικού πλαισίου (τον Ν. 4465/2017 και την ερμηνευτική εγκύκλιο της φορολογικής αρχής που εκδόθηκε το 2018) και οδήγησε στην αναγνώριση επιπρόσθετης αναβαλλόμενης φορολογικής απαιτήσεως ποσού Ευρώ 290 εκατ.

Το αποτέλεσμα του Ομίλου πριν από τον φόρο εισοδήματος ανήλθε σε ζημίες ποσού Ευρώ 289,4 εκατ. έναντι κερδών Ευρώ 165,1 εκατ. το 2017. Η εν λόγω μεταβολή προήλθε κυρίως από τις αυξημένες ζημίες απομειώσεως και από τις προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες διαμορφώθηκαν στο ποσό των Ευρώ 1.730,6 εκατ. έναντι Ευρώ 1.005,4 εκατ. και αντικατοπτρίζουν κόστος πιστωτικού κινδύνου 296 μονάδων βάσεως (31.12.2017: 172 μονάδες βάσεως). Σημειώνεται πως στο αυξημένο κονδύλι των ζημιών απομειώσεως περιλαμβάνεται η επίπτωση από τις δράσεις που ανέλαβε η Τράπεζα στο πλαίσιο των επικαιροποιημένων στόχων μειώσεως των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων, οι οποίοι υποβλήθηκαν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό τον Σεπτέμβριο.

Όσον αφορά τα λειτουργικά αποτελέσματα (προ ζημιών απομειώσεως και φόρου εισοδήματος), παρατηρήθηκε αύξηση κατά 22,9% ή Ευρώ 268,9 εκατ. σε σχέση με το 2017. Αναλυτικότερα, το σύνολο των λειτουργικών εσόδων αυξήθηκε κατά 5,6% ή Ευρώ 138,2 εκατ., ως αποτέλεσμα κυρίως των αυξημένων αποτελεσμάτων χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε Εταιρίες του Ομίλου, τα οποία ανήλθαν σε κέρδη ποσού Ευρώ 462,8 εκατ. (έναντι Ευρώ 144,7 εκατ. κατά τη χρήση με την οποία γίνεται η σύγκριση) και αντικατοπτρίζουν τα αυξημένα κέρδη από τις πωλήσεις ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

Το καθαρό έσοδο από τόκους διαμορφώθηκε σε Ευρώ 1.756 εκατ. έναντι Ευρώ 1.942,6 εκατ., επηρεαζόμενο αρνητικά από τη μείωση των τόκων των χαρτοφυλακίων δανείων λόγω αυξημένων απομειώσεων, που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσεως και κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 την 1.1.2018. Ωστόσο, η εν λόγω μείωση αντισταθμίσθηκε μερικώς από τη θετική επίπτωση της μείωσης του δανεισμού από το Ευρωσύστημα και τη συνεπακόλουθη μείωση του κόστους δανεισμού.

Το καθαρό έσοδο από προμήθειες ανήλθε σε Ευρώ 335,2 εκατ. παρουσιάζοντας αύξηση κατά 3,6% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κατά το οποίο ανήλθε στο ποσό των Ευρώ 323,5 εκατ., έχοντας επηρεασθεί θετικά κυρίως από την αύξηση των εσόδων από προμήθειες πιστωτικών καρτών λόγω αυξήσεως του όγκου συναλλαγών.

Αναφορικά με τα συνολικά έξοδα προ ζημιών απομειώσεως και προβλέψεων για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου, το συνολικό ποσό διαμορφώθηκε σε Ευρώ 1.162,4 εκατ. έναντι Ευρώ 1.293,0 εκατ. το 2017, γεγονός που ισοδυναμεί με μείωση κατά 10,1% ή Ευρώ 130,7 εκατ. Συγκεκριμένα, οι αμοιβές προσωπικού αυξήθηκαν κατά Ευρώ 0,9 εκατ., από Ευρώ 474,4 εκατ. σε Ευρώ 475,3 εκατ., έχοντας επηρεασθεί θετικά από τη μείωση του Προσωπικού της Τραπέζης κατά 556 άτομα (κυρίως μέσω Προγράμματος Αποχωρήσεως Προσωπικού), η οποία ωστόσο αντισταθμίσθηκε από τις προβλέψεις εξόδων για την παροχή κινήτρων βάσει αποδοτικότητας και πωλήσεων, καθώς και από τις καθαρές εισροές Στελεχών σε συγκεκριμένες Εταιρίες του Ομίλου.

Επιπροσθέτως, τα γενικά διοικητικά έξοδα μειώθηκαν κατά Ευρώ 22,6 εκατ., από Ευρώ 555,0 εκατ. το 2017 σε Ευρώ 532,4 εκατ., συνεπεία κυρίως της μείωσης του κόστους συγκεκριμένων παροχών από εταιρίες υπηρεσιών εισπράξεως καθυστερημένων οφειλών, λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΠ 9. Τα λοιπά έξοδα μειώθηκαν κατά Ευρώ 18,6 εκατ. ή 26,1%, ως αποτέλεσμα των χαμηλότερων ζημιών απομειώσεως των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου

(Ευρώ 47,4 εκατ. το 2018 συγκριτικά με Ευρώ 79,0 το 2017).

Συνεπεία των ανωτέρω, ο δείκτης εξόδων προς έσοδα, εξαιρουμένων των αποτελεσμάτων χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε Εταιρίες του Ομίλου και λοιπών μη επαναλαμβανόμενων εξόδων, αυξήθηκε κατά 3,5% σε σχέση με τη χρήση με την οποία γίνεται η σύγκριση (31.12.2018: 51,0%, 31.12.2017: 47,5%).

Λοιπές πληροφορίες

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τραπέζης της 29.6.2018, σε εφαρμογή του άρθρου 44α του Κ.Ν. 2190/1920, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος προς τους κατόχους των κοινών μετοχών της Τραπέζης, δεδομένου ότι στη διαχειριστική χρήση του 2017 δεν υπήρχαν διανεμητέα κέρδη.

Ο αριθμός των Καταστημάτων της Τραπέζης την 31.12.2018 ανήλθε σε 432, εκ των οποίων 431 με έδρα στην Ελλάδα και ένα (1) με έδρα στη Μεγάλη Βρεταννία (Λονδίνο).

Διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος έχει θεμελιώσει ένα πλαίσιο διεξοδικής και συνετής διαχείρισης των πάσης φύσεως κινδύνων που αντιμετωπίζει, στηριζόμενος στις βέλτιστες πρακτικές και λαμβάνοντας υπ' όψιν τις εποπτικές απαιτήσεις. Το πλαίσιο αυτό που βασίζεται στην κοινή ευρωπαϊκή νομοθεσία και στο ισχύον σύστημα κοινών τραπεζικών κανόνων, αρχών και προτύπων, εξελίσσεται διαρκώς με την πάροδο του χρόνου, ώστε να εφαρμόζεται στην καθημερινή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της Τραπέζης εντός και εκτός συνόρων, καθιστώντας αποτελεσματική την εταιρική διακυβέρνηση της Τραπέζης.

Βασική επιδίωξη του Ομίλου κατά το 2018 ήταν η διατήρηση των υψηλών προδιαγραφών εσωτερικής διακυβερνήσεως και η συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές και τις εποπτικές διατάξεις διαχείρισης κινδύνων, ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη στη διεξαγωγή των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων μέσω της παροχής κατάλληλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Από τον Νοέμβριο του 2014 ο Όμιλος εμπίπτει στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (EEM) -του νέου συστήματος χρηματοπιστωτικής εποπτείας το οποίο περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Τράπεζα της Ελλάδος- και, ως ένα σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα, εποπτεύεται άμεσα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

λειτουργεί από κοινού με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωομάδα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους.

Επίσης, από την 1 Ιανουαρίου 2014 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26 Ιουνίου 2013 και ο Κανονισμός 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 26 Ιουνίου 2013 ("Capital Requirements Directive IV - CRD IV"), που σταδιακά εισάγουν το νέο πλαίσιο επάρκειας ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, στα πρότυπα της Βασιλείας III.

Σε αυτό το νέο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, ο Όμιλος ενδυναμώνει περαιτέρω την εσωτερική διακυβέρνηση και τη στρατηγική αναλήψεως και διαχείρισεως των κινδύνων και επαναπροσδιορίζει το επιχειρηματικό του πρότυπο, προκειμένου να επιτύχει την πλήρη συμμόρφωση με τις αυξημένες κανονιστικές προδιαγραφές και με τις εκτεταμένες κατευθυντήριες γραμμές. Οι εν λόγω κανονιστικές προδιαγραφές και οι σχετικές κατευθυντήριες γραμμές αφορούν τη διακυβέρνηση των δεδομένων των πάσης φύσεως κινδύνων, τη συγκέντρωση των δεδομένων αυτών και την ενσωμάτωσή τους στην απαιτούμενη υποβολή εκθέσεων και αναφορών προς τη Διοίκηση και προς τις εποπτικές αρχές.

Η νέα προσέγγιση του Ομίλου συγκροτεί ένα στέρεο θεμέλιο για τον συνεχή επαναπροσδιορισμό της στρατηγικής αναλήψεως κινδύνων μέσω: (α) του προσδιορισμού του βαθμού στον οποίο η Τράπεζα επιθυμεί να αναλαμβάνει κινδύνους (risk appetite), (β) της εκτιμήσεως των ενδεχόμενων επιπτώσεων της στρατηγικής αναπτύξεως δραστηριοτήτων στον καθορισμό των ορίων αναλήψεως κινδύνων, ώστε οι σχετικές αποφάσεις να συνδυάζουν την προβλεπόμενη κερδοφορία με το ενδεχόμενο απωλειών και (γ) της αναπτύξεως κατάλληλων διαδικασιών για την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής μέσω ενός μηχανισμού κατανομής ευθυνών αναλήψεως κινδύνων μεταξύ των Μονάδων της Τραπέζης.

Συγκεκριμένα, ο Όμιλος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του, καθώς και το προφίλ κινδύνου, αναπτύσσει τη στρατηγική αναλήψεως κινδύνων γύρω από τις κάτωθι τρεις γραμμές άμυνας, οι οποίες συνιστούν καθοριστικό παράγοντα της αποτελεσματικής λειτουργίας του:

- Τις μονάδες αναπτύξεως τραπεζικών δραστηριοτήτων και διενέργειας συναλλαγών -λειτουργίες υποδοχής και διεκπεραιώσεως αιτημάτων Πελατών, προωθήσεως και διαθέσεως τραπεζικών προϊόντων στο κοινό (πιστώσεις, καταθετικά και επενδυτικά προϊόντα), και εν γένει διενέργειας συναλλαγών (front line)- οι οποίες είναι λειτουργικά διαχωρισμένες από τις μονάδες εγκρίσεως αιτημάτων, επιβεβαιώσεως, λογιστικοποίησεως και διακανονισμού συναλλαγών. Οι συγκεκριμένες μονάδες συνιστούν την πρώτη γραμμή άμυνας και «ιδιοκτησίας» του κινδύνου, η οποία αναγνωρίζει και διαχειρίζεται τους κινδύνους που θα προκύψουν κατά την άσκηση των τραπεζικών δραστηριοτήτων.
- Τις μονάδες διαχείρισεως και ελέγχου κινδύνων και κανονιστικής συμμορφώσεως, οι οποίες είναι διαχωρισμένες αφ' ενός μεταξύ τους και αφ' ετέρου από την πρώτη γραμμή άμυνας. Οι συγκεκριμένες μονάδες συνιστούν τη δεύτερη γραμμή άμυνας και λειτουργούν συμπληρωματικά στη διενέργεια των τραπεζικών δραστηριοτήτων της πρώτης γραμμής άμυνας, με στόχο τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας στη λήψη αποφάσεων, τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των εν λόγω αποφάσεων σε όρους αναλήψεως κινδύνων, τη συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο, περιλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών και των κανόνων δεοντολογίας, και τη συγκεντρωτική απεικόνιση και την εκτίμηση της συνολικής εκθέσεως της Τραπέζης και του Ομίλου σε κίνδυνο.
- Τον εσωτερικό έλεγχο, ο οποίος αποτελεί την τρίτη γραμμή άμυνας. Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί ανεξάρτητη λειτουργία, αναφέρεται στην Ελεγκτική Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και ελέγχει τις δραστηριότητες της Τραπέζης και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένης και της Διαχείρισεως Κινδύνων.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος απορρέει από την ενδεχόμενη αδυναμία των δανειοληπτών ή των αντισυμβαλλομένων να αποπληρώσουν ομαλά τις οφειλές τους, όπως αυτές προκύπτουν από τις δανειακές τους υποχρεώσεις προς τον Όμιλο.

Ο πρωταρχικός στόχος της στρατηγικής του Ομίλου για την διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, προκειμένου να επιτυγχάνει τη μεγιστοποίηση της προσαρμοσμένης ως προς τον κίνδυνο αποδόσεως, είναι η συνεχής, έγκαιρη και συστηματική παρακολούθηση του δανειακού

χαρτοφυλακίου και η διατήρηση των πιστοδοτικών ανοιγμάτων εντός του πλαισίου των αποδεκτών συνολικών ορίων αναλήψεως κινδύνων. Ταυτόχρονα, εξασφαλίζεται η διεξαγωγή των καθημερινών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εντός ενός σαφώς καθορισμένου πλαισίου χορηγήσεως πιστώσεων που υποστηρίζεται από αυστηρά πιστωτικά κριτήρια.

Το πλαίσιο της διαχείρισεως του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου αναπτύσσεται έχοντας ως βάση μία σειρά διαδικασιών πιστωτικής πολιτικής και συστημάτων και υποδειγμάτων μετρήσεως, παρακολούθησεως και ελέγχου του πιστωτικού κινδύνου, τα οποία υπόκεινται σε μία συνεχή διαδικασία επανεξετάσεως, προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης εναρμόνισή τους με το νέο θεσμικό και εποπτικό πλαίσιο και με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και η προσαρμογή τους στις απαιτήσεις των εκάστοτε οικονομικών συγκυριών και της φύσεως και εκτάσεως των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Το 2017, στο πλαίσιο εργασιών για τη συμμόρφωση της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με το νέο Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ) 9, ο Όμιλος προέβη σε επιπρόσθετες εργασίες αναφορικά με την ανάπτυξη στατιστικών υποδειγμάτων, την επικαιροποίηση πολιτικών και μεθοδολογιών και την ανάπτυξη των κατάλληλων μηχανογραφικών υποδομών.

Υπό αυτό το πρίσμα και με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση και βελτίωση του πλαισίου διαχείρισεως πιστωτικού κινδύνου κατά το 2018 πραγματοποιήθηκαν οι κάτωθι ενέργειες:

- Επικαιροποίηση των Κανονισμών Πιστοδοτήσεως Επιχειρηματικής Πίστεως (Wholesale) και Λιανικής Τραπεζικής (Retail) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, λαμβανομένων υπ' όψιν αφ' ενός του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ) 9, ώστε να διασφαλίζεται η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή και λειτουργία του, και αφ' ετέρου των εποπτικών κατευθυντήριων γραμμών επί θεμάτων διαχείρισεως πιστωτικού κινδύνου.
- Υλοποίηση της ενιαίας Πολιτικής Εξασφάλισεως Πιστοδοτήσεως, η οποία περιλαμβάνει το πλαίσιο των βασικών αρχών, κανόνων και κριτηρίων που διέπουν τη διαδικασία αρχικής εκτιμήσεως και επανεκτιμήσεως της αξίας του συνόλου των τύπων εξασφαλίσεως του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου.

- Κατάρτιση ενιαίου Πλαισίου Διενέργειας Πιστωτικού Ελέγχου (Credit Control Framework) για πιστοδοτήσεις Wholesale Banking και Λιανικής Τραπεζικής, όπου περιγράφονται τα είδη, η μεθοδολογία και το περιεχόμενο των πιστωτικών ελέγχων που διενεργούνται από τον τομέα Διαχείρισης Κινδύνων επί πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, Wholesale Banking και Private and Investment Banking, της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Παράλληλα, ενισχύθηκαν οι μηχανισμοί ελέγχου σε επίπεδο δεύτερης γραμμής, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των Πολιτικών Πιστωτικού Κινδύνου σε επίπεδο Τραπέζης και Ομίλου.
  - Διαρκής Επικύρωση των Υποδειγμάτων Κινδύνων ώστε να διασφαλίζεται η ακρίβεια, η αξιοπιστία, η σταθερότητα και η προβλεπτική ικανότητα αυτών.
  - Εναρμόνιση των συστημάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου Ελλάδος και όλων των Εταιριών του Ομίλου στο εξωτερικό με βάση τις επιταγές των νέων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ) 9.
  - Υλοποίηση συστήματος υπολογισμού απομειώσεων με βάση τις επιταγές των νέων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ) 9.
  - Ανάπτυξη των απαραίτητων πολιτικών, διαδικασιών και υποδειγμάτων για την υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ) 9 της Ελλάδος και των Εταιριών του Ομίλου.
  - Επικαιροποίηση της Πολιτικής Διενέργειας Προβλέψεων Πιστοδοτήσεων, η οποία εναρμονίζεται με τις νέες εξελισσόμενες θεσμικές και κανονιστικές απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας με βάση τις επιταγές των νέων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ).
  - Σχεδιασμός και υλοποίηση ενεργειών που στοχεύουν στη βελτίωση του επιπέδου αυτοματοποίησης, ακρίβειας, πληρότητας, ποιότητας και επικυρώσεως των δεδομένων, ως μέρος του στρατηγικού στόχου της Τραπέζης προς μία καθολική προσέγγιση για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου συγκεντρώσεως και αναφοράς δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που έχουν τεθεί στο πλαίσιο του προτύπου BCBS 239.
  - Υλοποίηση μηχανισμού για την υποβολή των στοιχείων αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων, δεδομένων πιστωτικού κινδύνου, καθώς και στοιχείων των αντισυμβαλλομένων σε πιστοδοτήσεις νομικών προσώπων, το πλαίσιο διακυβερνήσεως, το λειτουργικό πρότυπο, καθώς και μηχανισμός ελέγχου ποιότητας των αναλυτικών δεδομένων που θα αποστέλλονται σε μηνιαία βάση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω της υποβολής στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) σύμφωνα με τον Κανονισμό 2016/867 της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και την Πράξη Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος 2677/19.5.2017 (Analytical Credit datasets - AnaCredit).
  - Υλοποίηση αυτοματοποιημένου μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης πιστωτικού κινδύνου (Early Warning Mechanism) βάσει της Πολιτικής Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου. Συγκεκριμένα, μέσω της εν λόγω Πολιτικής προσδιορίζονται οι διαδικασίες και οι ενέργειες για τον έγκαιρο εντοπισμό πιστούχων ή τμημάτων του δανειακού χαρτοφυλακίου με πιθανότητα μη εξυπηρέτησεως των οφειλών στον Όμιλο, ώστε στη συνέχεια να πραγματοποιούνται στοχευμένες ενέργειες σε επίπεδο δανειολήπτη ή/και χαρτοφυλακίου ανά χώρα όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος.
  - Επικαιροποίηση του πλαισίου για τους κινδύνους που συνδέονται με το Περιβάλλον και την Κοινωνική Ευθύνη (Environmental and Social Risk), όπου κατά τη διαδικασία εγκρίσεως πιστοδοτήσεων, πέραν της αξιολογήσεως του πιστωτικού κινδύνου, εξετάζεται συμπληρωματικά η απαρέγκλιτη τήρηση των αρχών της περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνης χορηγήσεως πιστοδοτήσεων.
  - Συστηματική μέτρηση και αξιολόγηση του κινδύνου συγκεντρώσεως ανά αντισυμβαλλόμενο και ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
  - Περιοδική διενέργεια ασκήσεων προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων (stress tests) ως εργαλείο αξιολογήσεως των επιπτώσεων των διαφόρων μακροοικονομικών σεναρίων στη διαμόρφωση της επιχειρησιακής στρατηγικής, στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και στην κεφαλαιακή θέση του Ομίλου. Οι ασκήσεις προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων υλοποιούνται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου και αποτελούν βασική συνιστώσα της στρατηγικής διαχείρισεως του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου.
- Επιπλέον, οι ακόλουθες ενέργειες ευρίσκονται σε εξέλιξη με σκοπό τον εμπλουτισμό και την ανάπτυξη του εσωτερικού συστήματος διαχείρισεως πιστωτικού κινδύνου:
- Διαρκής αναδιαμόρφωση των βάσεων δεδομένων για την πραγματοποίηση στατιστικών ελέγχων στα Υποδείγματα Αξιολογήσεως Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου.
  - Αναβάθμιση και αυτοματοποίηση της ανωτέρω

διαδικασίας σχετικά με τις πιστοδοτήσεις Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής (Wholesale Banking και Retail Banking) με τη χρήση εξειδικευμένων στατιστικών λογισμικών.

- Σταδιακή ολοκλήρωση αυτόματης διασυνδέσεως συστημάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου με τα κεντρικά συστήματα (core banking) όλων των Εταιριών του Ομίλου στο εξωτερικό.
- Ενίσχυση του μηχανισμού ελέγχων πληρότητας και ποιότητας των κρίσιμων πεδίων, Επιχειρηματικής και Λιανικής Πίστεως, για την παρακολούθηση, για τη μέτρηση και για τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου.
- Επικαιροποίηση του πλαισίου επικυρώσεως των υποδειγμάτων πιστωτικού κινδύνου με διακριτά στατιστικά μέτρα ανά τύπο υποδείγματος.
- Επικαιροποίηση του πλαισίου και των πολιτικών διαχειρίσεως των σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, παράλληλα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2015/227 της 9 Ιανουαρίου 2015 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση του Εκτελεστικού Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα.

Το πλαίσιο των εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα των πιστοδοτήσεων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων προσδιορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και στην Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της Τράπεζας της Ελλάδος, 42/30.5.2014 και στην τροποποίηση αυτής μέσω των ΠΕΕ 47/9.2.2015, 102/30.8.2016, 134/5.3.2018 και 136/2.4.2018.

Το πλαίσιο αυτό αναπτύσσεται με βάση τους κάτωθι πυλώνες:

- (α) Την καθιέρωση ανεξάρτητης λειτουργίας διαχειρίσεως των σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων και διοικητικών οργάνων που αντιπροσωπεύονται από τις Επιτροπές Αξιολογήσεως Αναγγελιών Πελατών και Παρακολουθήσεως Ανοιγμάτων σε Καθυστέρηση, καθώς και από τα Συμβούλια Καθυστερήσεων.
- (β) Τη θέσπιση χωριστής καταγεγραμμένης στρατηγικής διαχειρίσεως των ως άνω δανείων.

(γ) Τη βελτίωση των μηχανογραφικών συστημάτων και διαδικασιών προκειμένου να επιτευχθεί η συμμόρφωση με την απαιτούμενη περιοδική υποβολή αναφορών προς τη Διοίκηση και προς τους εποπτικούς μηχανισμούς.

Κίνδυνος Ρευστότητας και Επικοινωνίας Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου

Το 2018 διατηρήθηκε η επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στις τραπεζικές συναλλαγές που εφαρμόστηκε την 29.6.2015, με αποτέλεσμα τον περιορισμό των πηγών αντλήσεως κεφαλαίων από το τραπεζικό σύστημα. Από την 1.10.2018, εντούτοις, επιτρέπονται οι αναλήψεις μετρητών από τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα χωρίς περιορισμό. Με οδηγό τη δυναμική παρουσία της Τράπεζης στην παροχή νέων καταθετικών προϊόντων, οι καταθέσεις Πελατών, τόσο σε επίπεδο Τράπεζης όσο και σε επίπεδο Ομίλου, παρουσίασαν αύξηση στο κλείσιμο του έτους. Έτσι, την 31.12.2018 οι καταθέσεις της Τράπεζης αυξήθηκαν κατά Ευρώ 3,24 δισ., περίπου 10,7% σε σχέση με την 31.12.2017, ενώ για την αντίστοιχη περίοδο οι καταθέσεις του τραπεζικού συστήματος παρουσίασαν αύξηση 6,4%. Αντιστοίχως, οι καταθέσεις σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 11,0% (Ευρώ 3,84 δισ.) κυρίως λόγω εισροών καταθέσεων στην Τράπεζα του Ομίλου στη Ρουμανία. Στα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται και οι καταθέσεις του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες ανήλθαν στο ποσό των Ευρώ 1,3 δισ. την 31.12.2018, ενώ ήταν μηδενικές την 31.12.2017.

Το 2018 η βελτίωση του οικονομικού κλίματος, καθώς και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην Ελληνική Οικονομία έγιναν ιδιαίτερα εμφανείς στις διατραπεζικές συναλλαγές. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε αύξηση των συμφωνιών επαναγοράς (repos και reverse repos συναλλαγές) σε επίπεδο Ομίλου ύψους Ευρώ 3,2 δισ. Επιπλέον, το 2018 παρατηρήθηκε αύξηση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου λόγω αγοράς χρεογράφων, ύψους Ευρώ 1,0 δισ.

Κατά τη διάρκεια του έτους η Τράπεζα προέβη συνολικά σε τρεις εκδόσεις καλυμμένων ομολογιών συνολικού ποσού Ευρώ 2,55 δισ. Οι δύο εκ των τριών εκδόσεων (συνολικού ποσού Ευρώ 2,05 δισ.) τοποθετήθηκαν σε συναλλαγές συμφωνίας επαναγοράς τίτλων παρέχοντας στην Τράπεζα ρευστότητα συνολικού ποσού Ευρώ 1,6 δισ., ενώ η τρίτη έκδοση ποσού Ευρώ 0,5 δισ. πωλήθηκε σε τρίτους.

Επιπλέον, η Τράπεζα προχώρησε με επιτυχία σε πωλήσεις χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικού οφειλόμενου κεφαλαίου άνω των Ευρώ 4,2 δισ. μέσω των συναλλαγών Venus, Mercury και Jupiter.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω εξελίξεων ήταν την 31.12.2018

η χρηματοδότηση της Τραπέζης από το Ευρωσύστημα να μειωθεί κατά 67% σε σχέση με την 31.12.2017 και να ανέλθει σε 3,4 δισ. Ευρώ, εκ των οποίων τα 0,3 δισ. Ευρώ προέρχοντο από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας της Τραπέζης της Ελλάδος (Emergency Liquidity Assistance - ELA). Παράλληλα, διατηρήθηκε ο μακροπρόθεσμος δανεισμός της Τραπέζης μέσω του Ευρωσυστήματος (Targeted Long Term Refinancing Operations II - TLTRO-II) στο ποσό των Ευρώ 3,1 δισ., παρά την επαναφορά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα της αποδοχής των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου ως ενεχύρων για αναχρηματοδότηση (waiver) την 21.8.2018. Οι τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου τοποθετήθηκαν στην αγορά των συμφωνιών επαναγοράς τίτλων. Το 2018 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μείωσε τη διαθέσιμη χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας της Τραπέζης της Ελλάδος (ELA) στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα κατά Ευρώ 20,8 δισ., από 24,8 δισ. Ευρώ σε 4 δισ. Ευρώ.

Στη διάρκεια του 2018 η Τράπεζα επικαιροποίησε στο πλαίσιο της εφαρμογής του Πυλώνα II τόσο τη Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας του Εσωτερικού Κεφαλαίου (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) όσο και τη Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process - ILAAP). Επιπλέον, στο δεύτερο εξάμηνο του έτους, η Τράπεζα επικαιροποίησε τις πολιτικές και τις διαδικασίες του Σχεδίου Ανακάμψεως (Recovery Plan), καθώς και των σεναρίων των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για σκοπούς ρευστότητας. Παράλληλα, επικαιροποίησε τα Σχέδια Αντιμετώπισης Κρίσεως (Contingency Funding Plans) και τα Σχέδια Ανακάμψεως (Recovery Plans) για όλες τις Τράπεζες του Ομίλου.

Η διατραπεζική χρηματοδότηση (βραχυπρόθεσμη, Μεσομακροπρόθεσμη), καθώς και οι Δείκτες Έγκαιρης Προειδοποίησης (Early Warning Indicators) της Τραπέζης και των Τραπεζών του Ομίλου παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση με αντίστοιχη παραγωγή αναφορών, ενώ σημαντικές ημερήσιες αποκλίσεις αναφέρονται αρμοδίως.

Λόγω της κρισιμότητας της καταστάσεως της Ελληνικής Οικονομίας πραγματοποιούνται συχνές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για σκοπούς ρευστότητας προκειμένου να αξιολογηθούν πιθανές εκροές (συμβατικές ή ενδεχόμενες) με σκοπό τον προσδιορισμό του επιπέδου της άμεσης διαθέσιμης ρευστότητας για την κάλυψη των αναγκών της Τραπέζης. Οι ασκήσεις αυτές διενεργούνται σύμφωνα με την εγκεκριμένη πολιτική «Απόθεμα Ρευστότητας και Σενάρια Προσομοίωσης

Ακραίων Καταστάσεων Ρευστότητας» (Liquidity Buffer and Liquidity Stress Scenario) του Ομίλου.

Στη διάρκεια του 2018 ο επιτοκιακός κίνδυνος του τραπεζικού χαρτοφυλακίου παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα, ενώ δεν παρατηρήθηκε υπέρβαση ορίων. Επιπλέον, ανανεώθηκε το συνολικό όριο για τον επιτοκιακό κίνδυνο του τραπεζικού χαρτοφυλακίου με την προσθήκη του ορίου ως περιθωρίου ασφαλείας για την αποφυγή υπερβάσεων σε περίπτωση σημαντικής μεταβλητότητας των αγορών. Επιπροσθέτως, το συνολικό όριο της εύλογης αξίας για τον επιτοκιακό κίνδυνο του τραπεζικού χαρτοφυλακίου (Interest Rate Risk in the Banking Book - IRRBB) σε επίπεδο Ομίλου καταμετρήθηκε στις Εταιρίες του Ομίλου τόσο σε όρους διαθέσεως αναλήψεως κινδύνου (Risk Appetite) όσο και σε όρους μέγιστης αναλήψεως κινδύνου (Risk Capacity).

Ολοκληρώθηκε το νέο λογιστικό σχέδιο σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (ΔΠΧΠ) 9 στην εφαρμογή Sendero AL, με αποτέλεσμα να αποτυπώνεται η τρέχουσα δομή του Ισολογισμού με τον διαχωρισμό των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (Amortized Cost) και μέσω Αποτελεσμάτων Χρήσεως (Fair Value through P & L). Επιπροσθέτως, ο πιστωτικός κίνδυνος των δανειακών προϊόντων της Τραπέζης απεικονίζεται σε Στάδια (Stages 1,2 and 3), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ΔΠΧΠ 9, ενώ ταυτοχρόνως το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται ανάλογα με το επιτόκιο βάσεώς του. Κατ' επέκταση, οι παραδοχές (conventions) ανατιμολόγησης και κινήσεως των λογαριασμών χωρίς συμβατική λήξη (Non-Maturing assets-liabilities) προσαρμόστηκαν στη νέα δομή της αναλύσεως των προϊόντων κατά ΔΠΧΠ 9, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Διαχείρισεως Ενεργητικού-Παθητικού. Επιπλέον, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πληροφορικής ολοκληρώθηκε το έργο για την αυτοματοποίηση της ενημέρωσης των παραμέτρων κινδύνου που απαιτούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας (Fair Value) του δανειακού χαρτοφυλακίου και των καταθέσεων Πελατών, σύμφωνα με τη μεθοδολογία η οποία ενσωματώνει τις απαιτήσεις του λογιστικού προτύπου ΔΠΧΠ 9.

Η εκτίμηση της μεταβλητότητας του καθαρού εσόδου τόκων του τραπεζικού χαρτοφυλακίου και της οικονομικής αξίας των δανείων και των καταθέσεων των Πελατών υπολογίζεται με βάση τις νέες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (EBA February 2018) με σκοπό να ελέγχονται οι επιπτώσεις στον βραχυπρόθεσμο και στον μεσομακροπρόθεσμο επιτοκιακό κίνδυνο αλλά και στα Κέρδη σε Κίνδυνο (Earnings at Risk-EaR) και στην Οικονομική Αξία των Ιδίων Κεφαλαίων (Economic Value of Equity-EVE).

Κίνδυνος Αγοράς, Αντισυμβαλλομένου και Συναλλάγματος

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει ισχυρό πλαίσιο ελέγχου με πολιτικές και με διαδικασίες σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές με σκοπό την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών που ενέχουν κινδύνους αγοράς και αντισυμβαλλομένου, περιορίζοντας τις δυσμενείς επιπτώσεις σε αποτελέσματα και σε κεφάλαια. Το πλαίσιο μεθοδολογιών και συστημάτων για την αποτελεσματική διαχείριση αυτών των κινδύνων εξελίσσεται σε συνεχή βάση σύμφωνα με την εξέλιξη των συνθηκών στις αγορές και την κάλυψη των απαιτήσεων των Πελατών.

Οι αποτιμήσεις θέσεων ομολόγων και παραγώγων ελέγχονται σε συνεχή βάση. Κάθε νέα θέση εξετάζεται ως προς τα χαρακτηριστικά της και αναπτύσσεται αρμόζουσα μεθοδολογία αποτιμήσεως, εφόσον απαιτείται. Σε τακτική βάση διενεργούνται ασκήσεις προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων για να αξιολογείται η επίπτωση σε αποτελέσματα και σε κεφάλαια διαφόρων σεναρίων μεταβολής των συνθηκών στις αγορές όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Έχει υιοθετηθεί και εφαρμόζεται λεπτομερής δομή ορίων διαπραγματεύσεως και επενδυτικών ορίων και ορίων αντισυμβαλλομένων, που περιλαμβάνει τακτική παρακολούθηση εναυσμάτων για τη διενέργεια έκτακτων αναθεωρήσεων. Η χρήση των ορίων ελέγχεται σε συνεχή βάση και τυχόν υπερβάσεις αναφέρονται αρμοδίως.

Για τον περιορισμό των κινδύνων αγοράς του τραπεζικού χαρτοφυλακίου εφαρμόζονται σχέσεις αντισταθμίσεως με παράγωγα και η αποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως ελέγχεται σε τακτική βάση.

Εντός του 2018 ο κίνδυνος αγοράς μειώθηκε λόγω της μείωσης στη μεταβλητότητα των πιστωτικών περιθωρίων των ομολόγων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου.

Επισημαίνεται ότι εντός του 2018 υπήρξε έλεγχος από τον EEM ((Στοχευμένη Αξιολόγηση Εσωτερικών Υποδειγμάτων- Targeted Review of Internal Models) στη διαδικασία και στο πλαίσιο διαχειρίσεως των κινδύνων αγοράς, καθώς και στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με το εσωτερικό πρότυπο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ελέγχου το πρότυπο κρίθηκε επαρκές και δεν υπήρξαν σοβαρά ευρήματα που να έχουν επίπτωση στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για κινδύνους αγοράς. Επιπροσθέτως, συνεχίζεται εντός του έτους η υλοποίηση νέου συστήματος για τον κίνδυνο αγοράς.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ως λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος εμφανίσεως οικονομικών ή ποιοτικών επιπτώσεων που προκαλούνται από την ανεπάρκεια ή από την αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών και πληροφοριακών συστημάτων, από τον ανθρώπινο παράγοντα (εκουσίως ή ακουσίως), καθώς και από την έλλειψη εξωτερικών γεγονότων. Στον λειτουργικό κίνδυνο περιλαμβάνεται και ο νομικός κίνδυνος.

Ο Όμιλος ακολουθεί την Τυποποιημένη Προσέγγιση στον υπολογισμό των κεφαλαίων για τον λειτουργικό κίνδυνο και πληροί το σύνολο των ποιοτικών προϋποθέσεων της Προσεγγίσεως αυτής.

Κατά το 2018 εκκίνησε έργο υλοποιήσεως συστήματος εντοπισμού και αποτροπής απάτης, ενώ συνεχίσθηκε η υλοποίηση του προγράμματος έργων για την ενίσχυση των διαδικασιών αξιολογήσεως Κινδύνων Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (Information and Communication Technology Risk) και Κινδύνων Υποδειγμάτων (Model Risk) υπό το πρίσμα του έντονου εποπτικού ενδιαφέροντος για τις ανωτέρω υποκατηγορίες λειτουργικού κινδύνου.

Παράλληλα, συνεχίσθηκε η διαδικασία αναπτύξεως Δεικτών Λειτουργικού Κινδύνου τόσο σε επίπεδο Τραπέζης όσο και σε επίπεδο Εταιριών του Ομίλου και βελτιώθηκαν οι πρακτικές παρακολούθησεως γεγονότων λειτουργικού κινδύνου.

Κατά τη συνήθη πρακτική του Ομίλου, η μέθοδος Αυτοαξιολογήσεως Λειτουργικού Κινδύνου (Risk Control Self-Assessment - RCSA) εφαρμόσθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό. Σημειώνεται ότι η μέθοδος αυτή προβλέπει την αναγνώριση και την αξιολόγηση των ενδεχόμενων λειτουργικών κινδύνων και την υιοθέτηση διορθωτικών ενεργειών.

Ολοκληρώθηκε επιτυχώς ο πρώτος κύκλος αξιολογήσεως των κινδύνων που σχετίζονται με την ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους (Outsourcing). Ο νέος κύκλος αξιολογήσεως αναμένεται να εκκινήσει το πρώτο τρίμηνο του 2019. Επίσης, ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση των σχετικών ερωτηματολογίων, ώστε να καλύπτουν νέες περιοχές αξιολογήσεως (π.χ. θέματα Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων).

Επιπροσθέτως, δημιουργήθηκε μεθοδολογία για την αξιολόγηση του Κινδύνου Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Information and Communication Technology Risk - ICT Risk) του Ομίλου. Εκτιμώμενη περίοδος για τη δημιουργία της πρώτης αναφοράς είναι το πρώτο τρίμηνο του 2019.

Τα γεγονότα λειτουργικού κινδύνου, τα αποτελέσματα της αυτοαξιολογήσεως, καθώς και άλλα τρέχοντα ζητήματα λειτουργικού κινδύνου παρακολουθούνται συστηματικά τόσο σε επίπεδο Τραπέζης όσο και σε επίπεδο Εταιριών του Ομίλου από τις αρμόδιες Επιτροπές Διαχειρίσεως Λειτουργικού Κινδύνου, οι οποίες έχουν αυξημένες αρμοδιότητες στην επισκόπηση των σχετικών πληροφοριών και στη λήψη μέτρων περιορισμού του Λειτουργικού Κινδύνου.

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ)

Ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης υφέσεως της Ελληνικής Οικονομίας από το 2009 και εξής, αυξήθηκαν τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) σε όλα τα επιμέρους χαρτοφυλάκια, με αποτέλεσμα την επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τραπέζης.

Ωστόσο, εν μέσω ενός απαιτητικού οικονομικού περιβάλλοντος, η Τράπεζα έθεσε ως βασική προτεραιότητα την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ΜΕΑ, καθώς, πέρα από τη βελτίωση της οικονομικής ευρωστίας της Τραπέζης, το γεγονός αυτό θα επιτρέψει την απελευθέρωση κεφαλαίων προς χρηματοδότηση νοικοκυριών και παραγωγικών κλάδων και θα συμβάλει στη γενικότερη ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας.

Την 30 Σεπτεμβρίου 2016 η Τράπεζα υπέβαλε στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ) τους στόχους για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) και για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ), καθώς και σχετικό σχέδιο δράσεως, που απεικονίζει την πλήρη δέσμευση της Τραπέζης για τη διαχείριση και για τη μείωση των ΜΕΑ για την περίοδο 2016-2019. Την 29 Σεπτεμβρίου 2017 η Τράπεζα υπέβαλε στον ΕΕΜ αναθεωρημένους στόχους, οι οποίοι ενσωματώνουν την πρόοδο έναντι των στόχων του πρώτου έτους, καθώς και τις κυριότερες αλλαγές που έλαβαν χώρα στη στρατηγική και στο Επιχειρησιακό Σχέδιο της Τραπέζης για τα ΜΕΑ.

Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών του Επιχειρησιακού Σχεδίου η Τράπεζα επέτυχε την επίτευξη των στόχων που είχαν υποβληθεί στον ΕΕΜ, παρά το μη ευνοϊκό μακροοικονομικό περιβάλλον και την ύπαρξη συγκεκριμένων δυσχερειών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των ΜΕΑ.

Συγκεκριμένα, το υπόλοιπο των ΜΕΑ στο σύνολο του χαρτοφυλακίου της Τραπέζης με ημερομηνία 31.12.2018 είναι μικρότερο κατά Ευρώ 48 εκατ. έναντι του στόχου που είχε τεθεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου για τα ΜΕΤην 30 Σεπτεμβρίου 2018 η Τράπεζα υπέβαλε αναθεωρημένο Επιχειρησιακό Σχέδιο, συμπεριλαμβανομένων στόχων σε όλα τα επιμέρους χαρτοφυλάκια για την περίοδο

2018-2021, σύμφωνα με το πρόσφατο αίτημα του ΕΕΜ. Ο στόχος της Τραπέζης για τη διαχείριση των προβληματικών στοιχείων ενεργητικού είναι η σημαντική μείωση των ΜΕΑ (Solo level) σε 8 δισ. και η επίτευξη δείκτη ΜΕΑ 20% περίπου έως το 2021. Παράλληλα, επιδιώκεται ο περιορισμός της δημιουργίας νέων ΜΕΑ/ΜΕΔ και η ελαχιστοποίηση των μεσοπρόθεσμων ζημιών για την Τράπεζα.

Η επιτυχής πραγματοποίηση των στόχων συνδέεται με την υλοποίηση των κάτωθι ενεργειών:

- Αυξημένη εποπτεία σε θέματα οργανωτικά, πολιτικών, προτύπου λειτουργίας, με παράλληλη ενεργό ανάμειξη της Διοικήσεως και του Διοικητικού Συμβουλίου με διακριτούς ρόλους και αρμοδιότητες μέσα από τις σχετικές Επιτροπές.
- Τμηματοποίηση χαρτοφυλακίου και ανάλυση βάσει λεπτομερών στρατηγικών διαχειρίσεως, εντός ενός αυστηρού και καθορισμένου πλαισίου τμηματοποίησεως, το οποίο ευρίσκεται υπό συνεχή έλεγχο, παρακολούθηση και βελτίωση.
- Δημιουργία νέων ευέλικτων προϊόντων ρυθμίσεων που βασίζονται στην παρούσα και στη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής των πιστούχων και στοχεύουν στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των ρυθμίσεων.
- Αποτελεσματική διαχείριση ανθρωπίνων πόρων με έμφαση στην τεχνογνωσία και στην εκπαίδευση, που ενισχύεται περαιτέρω μέσω προσελκύσεως εξειδικευμένων στελεχών.
- Στρατηγικές κοινοπραξίες:
  - Με τη Ceral για απαιτήσεις Λιανικής Πίστωσης
  - Με την Pillarstone (θυγατρική της διεθνούς εταιρίας διαχειρίσεως ιδιωτικών κεφαλαίων ΚΚΡ) για τη διαχείριση των ΜΕΑ Μεγάλων Επιχειρήσεων
  - Με την doBank Hellas –σε συνεργασία με τις υπόλοιπες συστημικές τράπεζες– έχει υπογραφεί συμφωνία αναθέσεως διαχειρίσεως Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων συνολικού ποσού Ευρώ 400 εκατ. περίπου έναντι συνολικών απαιτήσεων ποσού Ευρώ 1,8 δισ. περίπου του συνόλου των τραπεζών. Ο σκοπός της κοινής πρωτοβουλίας των τεσσάρων τραπεζών είναι η αντιμετώπιση των ΜΕΑ από Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, στις οποίες οι τράπεζες έχουν κοινή έκθεση, συντεταγμένα και με ενιαία πιστωτική πολιτική και παροχή κοινών λύσεων.
- Ανάπτυξη και υλοποίηση στρατηγικής διαχειρίσεως επί μη ιδιοχρησιμοποιούμενων και ανακτηθέντων ακινήτων, με σκοπό:

- Την παρακολούθηση της διαδικασίας ανακτήσεως ακινήτων (asset on-boarding) και, κατόπιν τούτου, της αναθέσεως αυτών σε κατάλληλους φορείς διαχείρισεως οι οποίοι δύνανται να ευρισκονται εντός ή εκτός του Ομίλου
- Την εποπτεία και τον συντονισμό της υλοποιήσεως στρατηγικών διαχειρίσεως και αξιοποιήσεως ακινήτων
- Την εποπτεία και τον συντονισμό της προωθήσεως/πωλήσεως ανακτηθέντων ακινήτων στην αγορά σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική του Ομίλου
- Τον καθορισμό και την παρακολούθηση των Κρίσιμων Δεικτών Αποδόσεως (Key Performance Indicators - KPIs) για τους συνεργαζόμενους φορείς διαχείρισεως (εσωτερικές Μονάδες και εξωτερικούς συνεργάτες)

Η επιτυχής υλοποίηση της στρατηγικής της Τραπέζης για τα ΜΕΑ επηρεάζεται από έναν αριθμό εξωτερικών/συστημικών παραγόντων που, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν:

- Αξιοποίηση της διαρκούς βελτιώσεως των μακροοικονομικών συνθηκών
- Εντατικοποίηση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών με σκοπό τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού εργαλείου έναντι των μη συνεργάσιμων Πελατών
- Επιτάχυνση των δικαστικών αποφάσεων του Ν.3869 – περαιτέρω νομοθετικές αλλαγές που διευκολύνουν τη διατραπεζική συνεργασία στον χειρισμό υποθέσεων του Νόμου
- Εφαρμογή του –υπό συζήτηση– νέου πλαισίου σχετικά με την προστασία της κύριας κατοικίας των κοινωνικά αδύναμων νοικοκυριών
- Βελτιώσεις στο πλαίσιο διαχείρισεως και πωλήσεως των ΜΕΑ –οριστικοποίηση σημαντικών συναλλαγών, ενώ οι συνθήκες βελτιώνονται σταθερά για σειρά χαρτοφυλακίων που θα πωληθούν εντός της προσεχούς περιόδου
- Αξιοποίηση της διατραπεζικής συνεργασίας των συστημικών τραπεζών (NPL Forum) για την κοινή διαχείριση δανείων προς Μεγάλες Επιχειρήσεις και συμμετοχή στη σύμπραξη των συστημικών τραπεζών με στόχο την κοινή διαχείριση δανείων προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
- Περαιτέρω βελτιώσεις στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό (Out of Court Workout - OCW) αναμένεται να συμβάλουν στη διευθέτηση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων
- Εφαρμογή του αναθεωρημένου πλαισίου που αφορά

την προστασία από ποινικές ευθύνες για στελέχη των τραπεζών που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΑ και αναδιάρθρωση οφειλών με περιορισμό οφειλής

Η δέσμευση της Τραπέζης προς την ενεργό διαχείριση και τη μείωση των ΜΕΑ κατά την περίοδο του Επιχειρησιακού Σχεδίου ενισχύεται υπό τη συνεχή επισκόπηση και αναθεώρηση των πολιτικών, των προϊόντων και των διαδικασιών της στο εξελισσόμενο οικονομικό περιβάλλον.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Με το άρθρο 5 του Ν. 4303/17.10.2014, το οποίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4340/01.11.2015 «Για το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών», οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του προγράμματος «Συμμετοχή του Ιδιωτικού Τομέα στην Αναδιάρθρωση του Δημοσίου Χρέους» (Private Sector Involvement - PSI) και από τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες έχουν λογισθεί μέχρι την 30 Ιουνίου 2015, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου. Τα ανωτέρω τίθενται σε ισχύ σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα της χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων οικονομικές καταστάσεις.

Με βάση το άρθρο 39 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26 Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (Capital Requirements Regulation - CRR), οι ανωτέρω κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που μπορούν να μετατραπούν σε φορολογικές πιστώσεις πρέπει να λαμβάνουν συντελεστή σταθμίσεως 100%, αντί να αφαιρούνται από τα Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια.

Με ημερομηνία 31.12.2018 το ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το οποίο εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Νόμου και συμπεριλαμβάνεται στον Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1, είναι κοινό για την Τράπεζα και για τον Όμιλο, ανέρχεται σε Ευρώ 3.248 εκατ. και αποτελεί το 39,2% των Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 του Ομίλου και το 6,8% των αντίστοιχων Σταθμισμένων Στοιχείων του Ενεργητικού.

Τυχόν μεταβολή στο ανωτέρω πλαίσιο που θα έχει ως συνέπεια τη μη αναγνώριση των αναβαλλόμενων

φορολογικών απαιτήσεων ως φορολογική πίστωση (tax credit) θα έχει δυσμενή επίπτωση στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τραπέζης και του Ομίλου.

Οργανωτική Δομή και Εταιρική Διακυβέρνηση

Για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση και διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, διακριτές Μονάδες Καθυστερήσεων Λιανικής και Επιχειρηματικής Τραπεζικής έχουν συσταθεί από το 2009 και αποτελούν βασικούς πυλώνες της Τραπέζης. Οι Μονάδες αυτές, οι οποίες είναι ανεξάρτητες Μονάδες, αναφέρονται απευθείας στον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο Καθυστερήσεων και Διαχειρίσεως Διαθεσίμων της Τραπέζης μέσω των Εντεταλμένων Γενικών Διευθυντών και των Διευθυντών της εκάστοτε Διευθύνσεως Καθυστερήσεων και ασχολούνται με όλο το εύρος των ενεργειών για τη διαχείριση ΜΕΑ -από την παρακολούθηση του χαρτοφυλακίου μέχρι την πρώτη γραμμή εξυπηρέτησεως.

Η σύσταση της Επιτροπής Παρακολούθησεως Ανοιγμάτων σε Καθυστέρηση αποτελεί επίσης βασικό πυλώνα στη διακυβέρνηση της διαχειρίσεως των ΜΕΑ.

Λόγω της συνεχούς ανάγκης για εστίαση στη διαχείριση των ΜΕΑ με σκοπό την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), η Τράπεζα έχει βελτιστοποιήσει τις ελεγκτικές λειτουργίες και τη διαχείριση των οφειλών σε καθυστέρηση. Εξειδικευμένες ομάδες εντός της Τραπέζης ελέγχουν και αξιολογούν ένα μεγάλο εύρος στρατηγικών και στοιχείων που σχετίζονται με ΜΕΑ και ευρίσκονται εντός της στρατηγικής ΜΕΑ της Τραπέζης, στοχεύοντας σε σημαντική μείωση των οφειλών σε καθυστέρηση έως το τέλος του 2021 εντός ενός απαιτητικού περιβάλλοντος.

Παράλληλα, η Τράπεζα ολοκλήρωσε τη σύσταση ανεξάρτητης Μονάδας, μέσω εξειδικευμένης Εταιρίας του Ομίλου, η οποία έχει αναλάβει την ανάπτυξη και την υλοποίηση της ενιαίας στρατηγικής διαχειρίσεως ανακτηθέντων ακινήτων.

Προοπτικές για το μέλλον

Το 2019 οι προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας διαφαίνονται θετικές. Ο ρυθμός μεγεθύνσεως της Ελληνικής Οικονομίας, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΤτΕ³, αναμένεται να επιταχυνθεί στο 2,3% το 2019 και στο 2,2% το 2020. Η οικονομική ανάκαμψη εκτιμάται ότι θα στηριχθεί στην ενίσχυση των εξαγωγών, των επενδύσεων και στην αύξηση της ιδιωτικής καταναλώσεως. Επιπλέον, η ανάπτυξη αναμένεται

να προέλθει από την περαιτέρω ενίσχυση του κλίματος εμπιστοσύνης, τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα και την άνοδο του διαθέσιμου εισοδήματος. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών προβλέπεται να ενισχυθεί ως αποτέλεσμα της αύξησεως της απασχολήσεως και της σταδιακής ανόδου των αμοιβών εξαρτημένης εργασίας. Επιπλέον, η τόνωση της ιδιωτικής καταναλώσεως που αποτυπώθηκε ήδη από το 2017 συνδέεται σε σημαντικό βαθμό με τις προσδοκίες που δημιουργούν σταδιακά τα επεκτατικά χαρακτηριστικά της δημοσιονομικής πολιτικής που ενσωματώθηκαν στον Προϋπολογισμό του 2019.

Οι εκτιμήσεις ωστόσο για τις προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας περιλαμβάνουν επίσης μία σειρά κινδύνων και προκλήσεων.

Σε ό,τι αφορά το εσωτερικό περιβάλλον, η υπέρμετρη φορολόγηση και η καθυστέρηση στην υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων ή η ανάκλησή τους ενδέχεται να λειτουργήσουν αποτρεπτικά στην προσέλκυση νέων επενδυτικών κεφαλαίων. Επιπροσθέτως, το διεθνές οικονομικό περιβάλλον έχει γίνει λιγότερο ευνοϊκό και περισσότερο ευμετάβλητο. Η αύξηση του εμπορικού προστατευτισμού, οι αναταράξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές, καθώς και το ενδεχόμενο αποχωρήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit) χωρίς συγκεκριμένο πλαίσιο συμφωνίας ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την Ελληνική Οικονομία.

Επιπλέον, η Ελληνική Οικονομία πρέπει τα επόμενα έτη να αντιμετωπίσει προκλήσεις οι οποίες είναι απόρροια της μακρόχρονης οικονομικής κρίσεως στη χώρα. Οι κυριότερες είναι: το υψηλό δημόσιο χρέος ως προς το ΑΕΠ, το υψηλό ποσοστό ανεργίας, ιδιαίτερα της μακροχρόνιας ανεργίας, η μετανάστευση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, η διαχείριση του αποθέματος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων του τραπεζικού συστήματος, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η επιστροφή του Ελληνικού Δημοσίου στις χρηματοπιστωτικές αγορές με βιώσιμους όρους. Σημειώνεται ότι, παρά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής τον Αύγουστο του 2018, τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου δεν έχουν αποκτήσει ακόμα επενδυτική βαθμίδα και οι αποδόσεις τους παραμένουν σχετικώς υψηλές. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι τον Ιανουάριο του 2019 το Ελληνικό Δημόσιο εξέδωσε νέο πενταετή τίτλο, αντλώντας Ευρώ 2,5 δισ. από τις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές.

Προκειμένου να επιταχυνθεί ο ρυθμός μεγεθύνσεως της οικονομίας και να αυξηθεί η ανθεκτικότητά της σε εξωτερικούς

³ Τράπεζα της Ελλάδος: Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, Δεκέμβριος 2018

κινδύνους, πρέπει αυτή να αντεπεξέλθει στις ανωτέρω προκλήσεις. Αρωγοί στην προσπάθεια αυτή μπορούν να είναι: (i) η διαμόρφωση ενός φιλικότερου προς την ανάπτυξη μείγματος πολιτικής, που συνεπάγεται αφ' ενός την πλήρη υλοποίηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων αφ' ετέρου τη μείωση των φορολογικών συντελεστών στο κεφάλαιο και στην εργασία, (ii) η αναβάθμιση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο θεσμικό πλαίσιο, που θα λειτουργήσουν θετικά ως προς τη διαμόρφωση ενός σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και κατ' επέκταση ως προς την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων και (iii) η θεσμοθέτηση κινήτρων για την προαγωγή της Έρευνας και της Αναπτύξεως που θα ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα.

Τα μελλοντικά αποτελέσματα της Τραπέζης θα είναι συνάρτηση, μεταξύ άλλων παραμέτρων, της ικανότητάς της να υλοποιήσει τις ακολουθούμενες στρατηγικές για τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, των εξελίξεων στην Ελληνική Οικονομία, αφού αυτές θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα θετικών εξελίξεων σχετικά με τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και την αποκατάσταση ενός υγιούς προφίλ ρευστότητας για την Τράπεζα, καθώς και της τελικής μορφής που θα λάβουν οι υπό συζήτηση θεσμικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ήτοι προστασία πρώτης κατοικίας, πρόταση Τραπέζης Ελλάδος, πρόταση ΤΧΣ).

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, η παρούσα έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει τις σημαντικότερες

συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη. Όλες οι συναλλαγές των συνδεδεμένων με την Τράπεζα και τις Εταιρίες του Ομίλου μερών γίνονται στο πλαίσιο των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, διενεργούνται με συνθήκες και με όρους της αγοράς, εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα της Τραπέζης και, πέραν των όσων αναλυτικά παρατίθενται κατωτέρω, δεν κρίνονται σημαντικές για τα μεγέθη και για τα αποτελέσματα του Ομίλου.

A. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου με τα Βασικά Διοικητικά Στελέχη, τα οποία αποτελούνται από τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης, καθώς και από τα πλησιέστερα συγγενικά τους πρόσωπα, τις συνδεδεμένες με αυτά εταιρίες και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα, έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.299
Υποχρεώσεις προς πελάτες	6.524
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους	251
Εγγυητικές επιστολές και εγκεκριμένα όρια	2.022
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	45
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	4
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	193
Αμοιβές Βασικών Διοικητικών Στελεχών και πλησιέστερων συγγενικών τους προσώπων	3.716

B. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τραπέζης, με εταιρίες του Ομίλου και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα, παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα:

i. Θυγατρικές

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Επωνυμία εταιρίας	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις
Τράπεζες					
1. Alpha Bank London Ltd	15.603	2.212	303		332
2. Alpha Bank Cyprus Ltd	27.791	120.541	1.818	1.712	47.132
3. Alpha Bank Romania S.A.	636.026	173.851	2.867	2.453	292.843
4. Alpha Bank Albania SH.A.	37.250	74.082	2.357	778	21.587
Χρηματοδοτικές εταιρίες					
1. Alpha Leasing A.E.	203.705	491	5.719	247	10.000
2. ABC Factors A.E.	400.765	713	11.828	484	74.324
Investment Banking					
1. Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ.	283	10.989	1.499	525	
2. Alpha A.E. Επενδυτικών Συμμετοχών		4.069	15	31	
3. Alpha A.E. Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών - ΑΚΕΣ		591	36	12	
4. Emporiki Ventures Capital Developed Markets Ltd		10.560			
5. Emporiki Ventures Capital Emerging Markets Ltd		9.642			

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Επωνυμία εταιρίας	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις
Asset Management					
1. Alpha Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	2.518	32.398	10.526	330	18
Ασφαλιστικές					
1. Αλφα Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις Α.Ε.		1.970	1.280	10	
2. Alphalife Α.Α.Ε.Ζ.	1.558	15.524	6.992	10.715	
Κτηματικές και ξενοδοχειακές					
1. Αλφα Αστικά Ακίνητα Α.Ε.	283	75.294	913	6.780	
2. Εμπορική Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ακινήτων Α.Ε.		779		3	
3. Alpha Real Estate Bulgaria Ε.Ο.Ο.Δ.		22		68	
4. Chardash Trading Ε.Ο.Ο.Δ.		439		5	
5. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής Α.Ε.		32			
6. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής ΙΙ Α.Ε.		920	1		
7. Stockfort Ltd		2.316	111		
8. AGI-RRE Zeus S.R.L.		1.152	215	1	
9. AGI-RRE Poseidon S.R.L.		337	94		
10. AGI-BRE Participations 2 Ε.Ο.Ο.Δ.			46	19	
11. AGI-BRE Participations 2BGE.Ο.Ο.Δ.	8.837		309	15	
12. AGI-BRE Participations 3 Ε.Ο.Ο.Δ.			97		
13. AGI-BRE Participations 4 Ε.Ο.Ο.Δ.			639	(221)	
14. APE Fixed Assets Α.Ε.		72			
15. HT-1 Ε.Ο.Ο.Δ.			2	(2)	
16. SC Carmel Residential S.R.L.		224	118		
17. AGI – RRE Cleopatra S.R.L.		227	112		
18. AGI – RRE Hera S.R.L.		940	27		
19. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Κηφισιάς Α.Ε.		339	5		
20. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιρόης Α.Ε.		481	1		
21. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Λειβαδιάς Α.Ε.		807	13		
22. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.		66			
23. Ashtrom Residents S.R.L.		165	129		
24. Cubic Center Development S.A.		176	258	86	
25. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε.	2.973	331	40		
26. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε.		303			
27. AGI SRE Participations 1 DOO	27.873		543		5.000
28. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Σπάτων Α.Ε.		901	34		
29. TH TOP Hotels SRL				(138)	
30. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιθέας Α.Ε.	1.386	1.356	36	(35)	
31. AGI - RRE Participations 1 SRL		142			
32. Romfelt Real Estate SA		22			
33. SC Cordia Residence Srl		51			
34. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Ηρακλείου Α.Ε.		19			
35. Αλφα Επενδυτικής Περιουσίας Γη Ι Α.Ε.		23			
Εταιρίες ειδικού σκοπού & συμμετοχών					
1. Alpha Credit Group Plc		896			
2. Alpha Group Jersey Ltd	70	15.294			15.542
3. Alpha Group Investments Ltd		40.477		10	
4. Αλφα Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε.		337.962	17	1.847	
5. Ionian Equity Participations Ltd		2.612			
6. AGI – RRE Participations 1 Ltd		2.002		3	
7. Alpha Group Ltd		2.700			
8. Katanalotika Plc	1.096				
9. Epihiro Plc		1.249			

Επωνυμία εταιρίας	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις
10. Irida Plc	430.067	135.142	34		
11. Pisti 2010-1 Plc		142			
12. Alpha Shipping Finance Ltd	4	247.055	6.768	19.368	
13. Umera Ltd	414.749	34.359	6.716	(274)	843
14. AGI-RRE Poseidon Ltd		5.604	282		
15. AGI-BRE Participations 4 Ltd		2.275	15		
16. AGI-RRE Artemis Ltd		1.619	13		
17. Zerelda Ltd		998			
18. AGI-Cypre Ermis Ltd	935.500	21.529	20.149	1.966	702
19. AGI-Cypre Alaminos Ltd			20		
20. AGI-Cypre Tochini Ltd		9	3		
21. AGI-Cypre Mazotos Ltd			18		
22. Alpha Proodos DAC	10	62.548	60	4.207	
23. AGI-Cypre Evagoras Ltd		10			
24. Asmita Gardens Srl		463			
Διάφορες εταιρίες					
1. Καφέ Alpha A.E.		278	18	336	
2. Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών A.E.	485	29.425	1.119	3.784	
3. Real Car Rental A.E.		331			
4. Εμπορική Διαχείρισης A.E.	22	2.257	62		
5. Alpha Bank Υπηρεσίες Ενημέρωσης Οφειλετών A.E.	200	2.310	537	6.218	

ii. Κοινοπραξίες

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Επωνυμία εταιρίας	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις
1. APE Commercial Property A.E.		179	2	2	
2. ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας A.E.		7.890	1.009	10	
3. Alpha TANEQ A.K.E.S.		140			
4. Rosequeens Properties S.R.L.	7.665		806	1.180	
5. ΑΕΠ Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων A.E.		6.500			
4. Rosequeens Properties SRL	24.290		859		

iii. Συγγενείς

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

Επωνυμία εταιρίας	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις
1. ΑΕΔΕΠ Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος		292			
2. Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών A.E.		277			
3. Οργανός A.E.	757		9	(189)	
4. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα A.E.	53.075	30	841	372	
5. Ceraf Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών A.E.	1.921	12.197	35	16.384	
6. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας I A.E.		13.514	105	9	

Σύνολα	3.212.472	1.536.134	87.624	79.111	468.323
---------------	------------------	------------------	---------------	---------------	----------------

Γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
Ταμείο Αλληλοβοηθείας Προσωπικού - ΤΑΠ		7		
Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - ΤΧΣ			10	

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ - ΜΗ-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Διοίκηση της Alpha Bank επιβλέπει την επίδοση της Τραπέζης σε θέματα εταιρικής υπευθυνότητας. Το 2018 Στελέχη της Διοικήσεως συναντήθηκαν με Μέλη της Ανωτάτης Διοικήσεως, του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου και συζήτησαν σχετικά με τις δράσεις της Τραπέζης σε θέματα εταιρικής υπευθυνότητας (π.χ. ανάλυση ουσιαστικών θεμάτων, δημοσίευση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Τραπέζης σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία κ.λπ.). Επίσης, Στελέχη της Ανωτάτης Διοικήσεως, ορισμένα από τα οποία είναι και Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αξιολόγησαν τους κινδύνους μη χρηματοοικονομικών θεμάτων για την υπεύθυνη λειτουργία της Τραπέζης.

Πολιτική Εταιρικής Υπευθυνότητας Alpha Bank

Η Alpha Bank, με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη της, δεσμεύεται να λειτουργεί με υπευθυνότητα, συνεκτιμώντας τις οικονομικές, τις κοινωνικές και τις περιβαλλοντικές παραμέτρους λειτουργίας της τόσο στο εσωτερικό όσο και στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Στο πλαίσιο αυτό, προάγει την επικοινωνία και τη συνεργασία με όλα τα Ενδιαφερόμενα Μέρη.

Με σκοπό την ενίσχυση και τη βέλτιστη ενσωμάτωση της κοινωνικής υπευθυνότητας στις αρχές και στις αξίες του Ομίλου, η Τράπεζα εφαρμόζει τους νόμους και ακολουθεί διεθνώς αναγνωρισμένες οδηγίες, αρχές και πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως τις Κατευθυντήριες Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τις επιχειρήσεις, τις Βασικές Συμβάσεις Εργασίας της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας (International Labour Organization - ILO) και την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Universal Declaration of Human Rights - UDHR).

Η **οργάνωση και η λειτουργία** της Τραπέζης, για τις οποίες ακολουθούνται οι βέλτιστες τραπεζικές και επιχειρησιακές πρακτικές, διέπονται από αρχές, όπως η ακεραιότητα και η εντιμότητα, η αμεροληψία και η ανεξαρτησία, η εχεμύθεια και η διακριτικότητα, όπως προβλέπεται στον Κώδικα Δεοντολογίας και σύμφωνα με τις αρχές Εταιρικής Διακυβερνήσεως. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην αναγνώριση, στη μέτρηση και στη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, στη συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και στη διαφάνεια, με την παροχή πλήρους, ορθής και ειλικρινούς πληροφορήσεως στα Ενδιαφερόμενα Μέρη.

Η αξιοπιστία, η συνέπεια και η ταχύτητα στην τραπεζική εξυπηρέτηση αποτελούν πρωταρχικούς στόχους της Τραπέζης. Βασική μέριμνά της είναι η συνεχής βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρει, καθώς και η σύγχρονη και υπεύθυνη αντιμετώπιση των τραπεζικών αναγκών των **Πελατών** της. Μελετά και ενσωματώνει μη χρηματοοικονομικά κριτήρια τα οποία αφορούν το περιβάλλον, την κοινωνία και την εταιρική διακυβέρνηση κατά την αξιολόγηση αιτημάτων πιστοδοτήσεων, καθώς και κατά τον σχεδιασμό και την παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

Η Alpha Bank ανταποκρίνεται με ιδιαίτερη υπευθυνότητα σε θέματα που αφορούν την προστασία του **περιβάλλοντος** και την εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και δεσμεύεται για την αντιμετώπιση των άμεσων και των έμμεσων περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις δραστηριότητές της.

Η Alpha Bank εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για το **Ανθρώπινο Δυναμικό** της:

- Σέβεται και προασπίζει τη διαφορετικότητα των Εργαζομένων της (π.χ. ηλικία, φύλο, φυλή, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία/ειδικές ικανότητες, γενετήσιος προσανατολισμός κ.λπ.).
- Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητες εξέλιξης βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, χωρίς διακρίσεις.
- Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας, εξασφαλίζοντας την τήρηση των αντίστοιχων εθνικών ρυθμίσεων για τις νόμιμες κατώτατες αποδοχές, για τα ωράρια εργασίας και για τη χορήγηση αδειών.
- Προασπίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα ασκήσεως της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγματεύσεως και αντιτίθεται σε κάθε μορφή παιδικής, εξαναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας.
- Αντιμετωπίζει όλους τους Εργαζομένους με σεβασμό.
- Μεριμνά για τη συνεχή κατάρτιση και εκπαίδευση των Εργαζομένων.
- Διασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των Εργαζομένων στον χώρο εργασίας, καθώς και την εξισορρόπηση της επαγγελματικής και της προσωπικής ζωής αυτών.

Οι δραστηριότητες της Τραπέζης συνδέονται άμεσα με την κοινωνία και με τους πολίτες. Ως εκ τούτου, επιδιώκει να συμβάλλει στη στήριξη τους δίδοντας προτεραιότητα στον

πολιτισμό, στην παιδεία, στην υγεία και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η Τράπεζα εφαρμόζει τις αρχές Εταιρικής Υπευθυνότητας σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της και επιδιώκει τη συμμόρφωση των προμηθευτών και των συνεργατών της με τις αξίες και με τις επιχειρηματικές αρχές που διέπουν τη λειτουργία της.

Επιχειρηματικό Πρότυπο

Το Επιχειρηματικό πρότυπο της Alpha Bank (εικόνα 1) έχει στόχο τη δημιουργία αξίας για τα Ενδιαφερόμενα Μέρη της.

Η Alpha Bank επενδύει στους Εργαζομένους της, στο Δίκτυο και στις υποδομές της για την ανάπτυξη και για την προσφορά υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών. Παράλληλα, συνεργάζεται με τα Ενδιαφερόμενα Μέρη της για την έγκαιρη αναγνώριση των αναγκών τους, για την υπεύθυνη λειτουργία της και για την ενίσχυση της κοινωνίας. Η Alpha Bank παρέχει ένα υγιές περιβάλλον εργασίας, όπου οι Εργαζόμενοι της αυξάνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους και συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Η Alpha Bank στηρίζει την Ελληνική Οικονομία, ενισχύει τις ηλεκτρονικές τις υπηρεσίες, παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες με κοινωνικά και με περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και συνεισφέρει στην κοινωνία.

Στρατηγική Εταιρικής Υπευθυνότητας

Η Alpha Bank έχει αναπτύξει τη στρατηγική εταιρικής υπευθυνότητάς της γύρω από πέντε βασικούς πυλώνες. Η στρατηγική της Τραπέζης αναφέρεται σε θέματα επιχειρηματικής ηθικής, καταπολεμήσεως της διαφθοράς και της δωροδοκίας, εφοδιαστικής αλυσίδας, υπευθύνων προϊόντων και υπηρεσιών, εξυπηρέτησως και ικανοποιήσεως των Πελατών, κοινωνικών και εργασιακών ζητημάτων, σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και περιβαλλοντικών θεμάτων.

1. Υπεύθυνη Λειτουργία

Η Alpha Bank αποτελεί μία από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και κατά συνέπεια η χρηματοοικονομική επίδοσή της επηρεάζει την ευρύτερη οικονομία της χώρας. Η βέλτιστη επίδοση της Τραπέζης αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Διοικήσεώς της.

Η Εταιρική Διακυβέρνηση, η Διαχείριση Κινδύνων και η Κανονιστική Συμμόρφωση της Τραπέζης είναι σημαντικοί πυλώνες, καθώς αποσκοπούν στη διασφάλιση της εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών στις επιχειρηματικές δραστηριότητές της, στη διοίκηση, στους κανόνες συμπεριφοράς των Στελεχών και των Υπαλλήλων μεταξύ τους και απέναντι στους συναλλασσομένους, στους Μετόχους και σε τρίτους. Παράλληλα, υπηρετούν τον ίδιο σκοπό εις ό,τι αφορά στον Όμιλο που δημιούργησε η Τράπεζα με την ανάπτυξή της στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Η Alpha Bank συμμορφώνεται με το εκάστοτε ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό διαμορφώνεται, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ παρακολουθεί και διαχειρίζεται συστηματικά λειτουργικούς κινδύνους και κινδύνους αγοράς.

Η Alpha Bank έχει θεσπίσει Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Κώδικα Δεοντολογίας. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως της Alpha Bank ορίζει το πλαίσιο και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διακυβέρνηση της Τραπέζης. Ορίζει επίσης τα καθήκοντα και κατανέμει τις αρμοδιότητες μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, της Εκτελεστικής Επιτροπής και των άλλων Επιτροπών και Συμβουλίων της Τραπέζης. Ο Κώδικας Δεοντολογίας περιγράφει τις δεσμεύσεις και τις πρακτικές της Τραπέζης όσον αφορά στις δραστηριότητές της, τη διοίκηση, τους κανόνες συμπεριφοράς των Στελεχών και των Υπαλλήλων μεταξύ τους, αλλά και προς τους συναλλασσομένους και τους Μετόχους. Με την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας και των αρχών Εταιρικής Διακυβερνήσεως, αλλά και με τη λειτουργία των

Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Alpha Bank ενισχύει αποτελεσματικά τις αρχές της ακεραιότητας και της διαφάνειας και εξασφαλίζει τη βέλτιστη διαχείριση των κινδύνων. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Εταιρική Διακυβέρνηση της Alpha Bank παρουσιάζονται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβερνήσεως.

Βασικοί Κώδικες, Πολιτικές και Κανονισμοί Συμμορφώσεως που εφαρμόζονται από την Alpha Bank

- Κώδικας Δεοντολογίας
- Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως
- Πολιτική Κανονιστικής Συμμορφώσεως
- Πολιτική και Διαδικασίες Θεμάτων Ανθρωπίνου Δυναμικού
- Πολιτική Διαχείρισεως Λειτουργικού Κινδύνου
- Πολιτική Διαχείρισεως Κινδύνου Απάτης
- Πολιτική Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου
- Πολιτική Διαχείρισεως Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου
- Πολιτική Διαχείρισεως Κινδύνων Αγοράς για τον Όμιλο
- Πολιτική Διαχείρισεως Περιβαλλοντικού και Κοινωνικής Ευθύνης Κινδύνου Ομίλου για τις Πιστοδοτήσεις Νομικών Προσώπων
- Πολιτική Απομειώσεως Δανείων του Ομίλου
- Πολιτική Αποφυγής Συγκρούσεως Συμφερόντων
- Πολιτική Συναλλαγών της Τραπέζης με Συνδεδεμένα Μέρη
- Εγχειρίδιο Πολιτικής για την Πρόληψη και Καταστολή της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδοτήσεως της Τρομοκρατίας
- Εγχειρίδιο Πολιτικής και Διαδικασιών Αναθέσεως Δραστηριοτήτων σε Τρίτους (Outsourcing)
- Πολιτική Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Ομίλου
- Πολιτική Εταιρικής Υπευθυνότητας
- Πολιτική και Διαδικασία Παροχής Οικονομικών Ενισχύσεων
- Πολιτική Περιβαλλοντικής Διαχειρίσεως Ομίλου
- Πολιτική και Διαδικασίες Αναφορών

Από το 2016, ο Όμιλος έχει ενσωματώσει την «Πολιτική Διαχείρισεως Περιβαλλοντικού και Κοινωνικής Ευθύνης Κινδύνου Ομίλου για τις Πιστοδοτήσεις Νομικών Προσώπων» στο υπάρχον Πλαίσιο Διαχείρισεως Πιστωτικού Κινδύνου και στην Πιστωτική Πολιτική του Ομίλου, ενισχύοντας κατά αυτό τον τρόπο την αποτελεσματική διαχείριση της περιβαλλοντικής και της κοινωνικής διαστάσεως των χρηματοδοτήσεων. Η Πολιτική παρουσιάζει τις αρμοδιότητες και τον τρόπο διαχείρισεως των περιβαλλοντικών και των

κοινωνικών κινδύνων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας πιστοδοτήσεως – από την προέλευση του πιστωτικού κινδύνου, την αξιολόγηση και την έγκριση έως την παρακολούθηση των Πελατών Wholesale Banking του Ομίλου. Περιλαμβάνει κατάλογο αποκλεισμού συγκεκριμένων βιομηχανιών (δηλαδή έναν κατάλογο των βιομηχανιών που ο Όμιλος δεν χρηματοδοτεί), καθώς και κρίσιμους τομείς/δραστηριότητες της βιομηχανίας που συνδέονται με περιβαλλοντικούς και με κοινωνικούς κινδύνους.

Η «Πολιτική Διαχείρισεως Περιβαλλοντικού και Κοινωνικής Ευθύνης Κινδύνου Ομίλου για τις Πιστοδοτήσεις Νομικών Προσώπων» έχει επίπεδα εφαρμογής ανάλογα α) με την κατηγορία περιβαλλοντικού και κοινωνικής ευθύνης κινδύνου στην οποία έχει διαβαθμισθεί ο Πελάτης και β) το είδος της χρηματοδοτήσεως. Σε όλες τις περιπτώσεις, μέσω εξειδικευμένων ερωτηματολογίων λαμβάνεται ένα σύντομο ιστορικό του Πελάτη, ενώ, σε περίπτωση που πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια, πραγματοποιείται αυτοψία από εξειδικευμένο σύμβουλο προκειμένου να εντοπισθούν, να αξιολογηθούν, να μετριάσθούν ή/και να εξαλειφθούν πιθανοί περιβαλλοντικοί και κοινωνικής ευθύνης κίνδυνοι. Σε όλες τις περιπτώσεις εγκρίσεως νέων χρηματοδοτήσεων έργων Project Finance, ο περιβαλλοντικός και κοινωνικής ευθύνης κίνδυνος εξετάζεται διεξοδικά με τη διενέργεια αυτοψίας.

Η Alpha Bank, μέσω της αναπτύξεως ενός ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού Πλαισίου Διαχείρισεως Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity Management Framework), διασφαλίζει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τη διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας των Εργαζομένων, την αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών και πληροφοριών προς τους Πελάτες και προς τα λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη (π.χ. μέτοχοι, συνεργάτες, προμηθευτές, εποπτικοί και κρατικοί φορείς κ.λπ.), καθώς και την ελαχιστοποίηση των συνεπειών (λειτουργικών, οικονομικών, νομικών και φήμης), σε περίπτωση απρόβλεπτου συμβάντος που μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία της.

Οι βασικές αρχές του Πλαισίου Διαχείρισεως Επιχειρησιακής Συνέχειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων τέθηκαν το 2006 από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision) και έκτοτε, το νομικό και το κανονιστικό πλαίσιο αναθεωρούνται και εξελίσσονται διαρκώς, με γνώμονα τα διεθνή πρότυπα και ειδικότερα το ISO22301 (Business Continuity Management System), το οποίο θέτει τις βασικές αρχές και τις προδιαγραφές για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνέχειας.

Τέλος, ο σκοπός της πολιτικής προμηθειών της Alpha Bank είναι η παροχή υπηρεσιών/υλικών με τις απαιτούμενες

προδιαγραφές προς το εσωτερικό της Δίκτυο, στη βέλτιστη τιμή και σε καθορισμένο χρόνο.

2. Μαζί για την Αγορά

Η στρατηγική και η λειτουργία της Τραπέζης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό και στην προσφορά ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών με συνέπεια και με ταχύτητα. Η σύγχρονη τραπεζική απαιτεί ένα εκσυγχρονισμένο δίκτυο καταστημάτων, εναλλακτικά δίκτυα και ηλεκτρονικές υπηρεσίες, διευκόλυνση της προσβάσεως όλων σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υποστήριξη των πελατών, ώστε να ανταποκρίνονται στις εκάστοτε οικονομικοκοινωνικές συνθήκες. Η συνεχής ποιοτική και ποσοτική βελτίωση του επιπέδου των προϊόντων και των υπηρεσιών, η σύγχρονη και υπεύθυνη αντιμετώπιση όλων των τραπεζικών αναγκών των Πελατών και η απρόσκοπτη λειτουργία της Τραπέζης πραγματοποιούνται κατόπιν ορθού στρατηγικού σχεδιασμού.

Η Alpha Bank προσφέρει προϊόντα και υπηρεσίες για να υποστηρίξει τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, τις υπεύθυνες επενδύσεις των Πελατών της και παράλληλα επενδύει σε μεγάλες υποδομές και σε έργα που έχουν θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της, η προστασία των προσωπικών δεδομένων των Πελατών είναι σημαντική, δεδομένου ότι η εταιρική πληροφορία αποτελεί κρίσιμο περιουσιακό στοιχείο της Τραπέζης, η οποία δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την προστασία της σε όλο τον κύκλο ζωής της (δημιουργία, χρήση, επεξεργασία, διανομή, αποθήκευση και καταστροφή).

Η υπεύθυνη πληροφόρηση και η ικανοποίηση των Πελατών αποτελούν πρωταρχικό στόχο της Τραπέζης, ενώ η σύγχρονη και υπεύθυνη αντιμετώπιση όλων των τραπεζικών αναγκών τους αποτελεί καθημερινό μέλημα των Εργαζομένων της.

3. Μαζί για τους Ανθρώπους μας

Οι Εργαζόμενοι της Alpha Bank αποτελούν το πολυτιμότερο κεφάλαιό της και τον ακρογωνιαίο λίθο της, καθ' όσον η ανάπτυξη της Τραπέζης και η επίτευξη των στόχων της εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις ικανότητές τους. Προσαρμοστικοί, αφοσιωμένοι, ενωμένοι και με αίσθημα ευθύνης, ανταποκρίνονται με αποτελεσματικότητα στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες. Επιπλέον, η κατάρτιση και η ανάπτυξη των Εργαζομένων αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες, αφ' ενός για την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων της Τραπέζης μέσω της παροχής ποιοτικών και αναβαθμισμένων υπηρεσιών, αφ' ετέρου για την εξέλιξη των Εργαζομένων σε ατομικό επίπεδο.

Η Alpha Bank εφαρμόζει υπεύθυνες εργασιακές πολιτικές και πρακτικές όσον αφορά τους Εργαζομένους της, σύμφωνα με τις καθορισμένες διεθνείς οδηγίες. Επιδιώκει να οικοδομήσει ένα θετικό περιβάλλον εργασίας, όπου η βελτίωση της εμπειρίας των Εργαζομένων προάγει μία σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και ανταποδοτικότητας.

Καθοριστικό παράγοντα αύξησης της αποδοτικότητας και ενίσχυσης της δημιουργικότητας και της καινοτομίας στην Alpha Bank αποτελεί η αξιοποίηση των Εργαζομένων της μέσα από ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης και ανεξίτηλης βάσει ενιαίων διαδικασιών αξιολογήσεως προσόντων και ικανοτήτων.

Με την εκπαίδευση διασφαλίζεται η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του Προσωπικού, ώστε να μην ανακύπτουν κενά ή αδυναμίες στην αξιοποίηση των απασχολούμενων ανθρωπίνων πόρων. Οι εκπαιδευτικές ανάγκες εμφανίζονται σε τομείς γνώσεων, δεξιοτήτων, εμπειριών ή ακόμη και προσωπικών ικανοτήτων, οι οποίες εκδηλώνονται ως συμπεριφορές στον χώρο εργασίας. Με κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, η Διεύθυνση Εκπαιδύσεως μεριμνά για την αντιμετώπιση των αδυναμιών και για την περαιτέρω ενίσχυση των ισχυρών σημείων της επαγγελματικής επάρκειας του Προσωπικού της Τραπέζης.

Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία αποτελούν σημαντικά ζητήματα για την Τράπεζα, αλλά και για το Ανθρώπινο Δυναμικό της. Ασθένειες, τραυματισμοί και άλλα ζητήματα υγείας είναι δυνατόν να επηρεάσουν το εργασιακό κλίμα και την αποδοτικότητα των Εργαζομένων. Ιδιαίτερα η ασφάλεια των Εργαζομένων αποτελεί ζήτημα υψίστης σημασίας στον τραπεζικό τομέα και ως εκ τούτου η Τράπεζα λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση ενός κατάλληλου εργασιακού χώρου, για την εξάλειψη ή για τη μείωση του επαγγελματικού κινδύνου και για την αποφυγή τραυματισμών.

Η Τράπεζα γνωρίζοντας τη σημασία που έχει για τους Εργαζομένους της ο έλεγχος των προσωπικών τους δεδομένων, δεσμεύεται για την υπεύθυνη επεξεργασία τους. Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, η Alpha Bank δεσμεύεται να προστατεύει και να διατηρεί την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των Εργαζομένων της και να ενισχύει την εμπιστοσύνη τους.

4. Μαζί για το Περιβάλλον

Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν βασικό άξονα ενεργειών της Τραπέζης. Η Alpha Bank, έχοντας επίγνωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και του τρόπου με τον οποίο αυτές επηρεάζουν όλες τις πτυχές των ανθρωπογενών

δραστηριοτήτων, αναπτύσσει και προσφέρει προϊόντα που επιτρέπουν τις επενδύσεις σε δράσεις εξοικονομήσεως ενέργειας, αναπτύξεως ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εκσυγχρονισμού των παραγωγικών διαδικασιών από τις επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των Μικρών και των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων), αλλά και τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες από τα νοικοκυριά. Επίσης, η Τράπεζα ενισχύει τη διαχείριση της περιβαλλοντικής διαστάσεως των χρηματοδοτήσεών της ενσωματώνοντας νέες διαδικασίες αξιολογήσεως περιβαλλοντικών κινδύνων στο Πλαίσιο Διαχείρισεως Πιστωτικού Κινδύνου.

Παράλληλα, η Τράπεζα επιδιώκει τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος προωθώντας την ορθολογική χρήση των εγκαταστάσεων φωτισμού, θερμάνσεως και ψύξεως των κτηρίων της, τη χρήση φιλικού προς το περιβάλλον εξοπλισμού ενεργειακής κλάσεως τουλάχιστον A++, καθώς και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, πραγματοποιώντας δράσεις για την αποδοτική χρήση πρώτων υλών και υλικών και εφαρμόζοντας την αρχή «μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση» για τη διαχείριση των παραγόμενων αποβλήτων.

Επιπλέον, με στόχο την ευαισθητοποίηση των Εργαζομένων και των οικογενειών τους, αλλά και την ποιοτική αναβάθμιση του περιβάλλοντος, οργανώνει, υποστηρίζει και συμμετέχει σε περιβαλλοντικές δράσεις.

Το 2018, αναγνωρίζοντας την ευθύνη της να συμβάλει ενεργά στην πρόληψη της κλιματικής αλλαγής, η Alpha Bank επανεξέτασε την περιβαλλοντική της πολιτική, για να ανταποκριθεί καλύτερα στη δέσμευσή της για μία περιβαλλοντικά υπεύθυνη επιχειρησιακή λειτουργία, ενώ παράλληλα ανέπτυξε διαδικασίες περιβαλλοντικής διαχείρισεως σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001.

5. Μαζί για την Κοινωνία

Με στόχο τη διασφάλιση της διαφάνειας των κοινωνικών επενδύσεών της, η Τράπεζα εφαρμόζει σύστημα εσωτερικής αξιολογήσεως, σύμφωνα με το οποίο όλες οι προτάσεις αξιολογούνται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων αποδόσεως (οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια) και αναλόγως εγκρίνονται ή απορρίπτονται. Για την ορθή αξιολόγηση των αιτημάτων χορηγιών που λαμβάνονται, έχει καταρτισθεί σχετικός Οδηγός Χορηγιών, ο οποίος επικαιροποιήθηκε το 2016, ενισχύθηκε με επιπλέον θέματα και είναι διαθέσιμος στο ηλεκτρονικό δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας της Τραπέζης (Alpha Bank Intranet) ως «Πολιτική και Διαδικασία Παροχής Οικονομικών Ενισχύσεων».

Η Alpha Bank συνεχίζει να επενδύει στους τομείς της εκπαιδύσεως, του πολιτισμού, της υγείας και του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, το Προσωπικό της Τραπέζης συνεχίζει να συμμετέχει ενεργά σε εθελοντικές εκδηλώσεις αιμοδοσίας, κοινωνικές αλληλεγγύης και περιβαλλοντικής ευαισθησίας, οι οποίες πραγματοποιούνται σε πόλεις όπου έχει παρουσία η Τράπεζα. Σημειώνεται ότι το Προσωπικό ενημερώνεται για τη συμμετοχή σε διάφορες εκδηλώσεις περιβαλλοντικού και κοινωνικού χαρακτήρα μέσω ανακοινώσεων προσκλήσεώς του, οι οποίες αναρτώνται στο ηλεκτρονικό δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας της Τραπέζης (Alpha Bank Intranet), όπου υπάρχει εξειδικευμένη ενότητα για θέματα σχετικά με την εταιρική υπευθυνότητα της Τραπέζης.

Ανάλυση Κινδύνων

Το 2018, η Alpha Bank προχώρησε στην εκ νέου αναγνώριση των σημαντικότερων θεμάτων για την υπεύθυνη λειτουργία της (materiality analysis) με τη συμμετοχή των Ενδιαφερομένων Μερών και Ανώτερων Διοικητικών Στελεχών, ενισχύοντας τη σχετική διαδικασία και προσέγγισή της σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές.

Με στόχο την εξέλιξη της διαδικασίας, εκπρόσωποι της Ανώτατης Διοικήσεως της Τραπέζης προχώρησαν στην αξιολόγηση των θεμάτων χρησιμοποιώντας αρχές διαχείρισης κινδύνων. Η προσέγγιση που ακολουθήθηκε ήταν σύμφωνη με τις υφιστάμενες μεθοδολογίες και τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιεί η Alpha Bank. Οκτώ Στελέχη της Ανωτάτης Διοικήσεως (Αναπληρωτές Διευθύνοντες Σύμβουλοι, Γενικοί Διευθυντές και Εντεταλμένοι Γενικοί Διευθυντές), ορισμένοι από τους οποίους είναι και Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αξιολόγησαν την πιθανότητα εμφάνισης των γνωστών και των δυνητικών επιπτώσεων/κινδύνων στο διάστημα των επόμενων δύο ετών, καθώς επίσης και τη σοβαρότητά τους για την Τράπεζα, για την κοινωνία, για την οικονομία και για το περιβάλλον.

Επιπλέον, η Alpha Bank οργάνωσε συναντήσεις εργασίας (focus groups/workshops) με εκπροσώπους κάθε ομάδας Ενδιαφερομένων Μερών (Αναλυτές και Επενδυτές, Επιχειρηματική Κοινότητα, Εργαζόμενοι, Μέσα Μαζικής Ενημερώσεως, Πελάτες, Προμηθευτές, Σωματεία - Σύλλογοι και Λοιποί Φορείς, Τοπικές Κοινότητες, Κράτος και Κανονιστικές Αρχές) για τη συλλογή και για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών.

Τα θέματα που προέκυψαν παρουσιάζονται λεπτομερώς

στον Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας 2018 της Alpha Bank.

Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται οι κυριότεροι δυνητικοί κίνδυνοι για τις πέντε θεματικές ενότητες, όπως ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία, Ν. 4548/2018 και Εγκύκλιος του Γενικού Εμπορικού Μητρώου 62784/2017, μαζί με μία σύντομη περιγραφή της προσεγγίσεως διαχείρισεως της Alpha Bank.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δυσνητικοί Κίνδυνοι	Προσέγγιση της Alpha Bank
<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών κριτηρίων στον σχεδιασμό νέων προϊόντων και υπηρεσιών (π.χ. προϊόντα με θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις), προσφοράς θεματικών επενδύσεων με περιβαλλοντικό προσανατολισμό, συμμετοχής σε χρηματοδοτήσεις έργων με θετικές επιπτώσεις για το περιβάλλον. • Ελλιπής αξιολόγηση των περιβαλλοντικών κινδύνων κατά τις χρηματοδοτήσεις Πελατών και έργων, συμπεριλαμβανομένης της ανεπαρκούς παρακολούθησης της διαχείρισης των κινδύνων κατά την υλοποίηση των χρηματοδοτούμενων έργων. Αδυναμία αναγνώρισης και αξιολόγησης ενδεχόμενων κινδύνων που σφείονται στην κλιματική αλλαγή, όπως για παράδειγμα η αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων. • Αύξηση καταναλώσεως ενέργειας (π.χ. στα Καταστήματα, στα Κτήρια και στα κέντρα διαχείρισης δεδομένων) και καταναλώσεως κατά τη μεταφορά και τη διανομή αλληλογραφίας, ενημερωτικού υλικού κ.λπ. της Τραπέζης, κατά τη μετακίνηση των Εργαζομένων κ.λπ. • Αύξηση περιβαλλοντικού αποτυπώματος (π.χ. κατανάλωση χαρτιού, κατανάλωση νερού, ανεπαρκής διαχείριση απορριμμάτων και επικίνδυνων αποβλήτων).	<p>Η Alpha Bank αναπτύσσει και παρέχει τραπεζικά προϊόντα με θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Προσφέρει θεματικές επενδύσεις που άμεσα ή έμμεσα επιδρούν θετικά στην ανθρωπότητα και στο περιβάλλον (Socially Responsible Investing – SRI), καθώς και επιλογές αμοιβαίων κεφαλαίων που λαμβάνουν επίσης υπ’ όψιν την κοινωνική ευθύνη και την εταιρική διακυβέρνηση των υποκείμενων αξιών που διαχειρίζονται (Environmental, Social and Governance criteria – ESG).</p> <p>Η εξειδικευμένη Μονάδα Project Finance της Τραπέζης ασχολείται με τη χρηματοδότηση επενδύσεων έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και διαχείρισης απορριμμάτων. Για την αξιολόγηση κάθε επενδύσεως, οι ομάδες έργου συνεργάζονται με εξειδικευμένους τεχνικούς συμβούλους για τον εντοπισμό και για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών κινδύνων. Κατόπιν της εκταμιεύσεως των πιστοδοτήσεων, η ορθή τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και δεσμεύσεων είναι υποχρεωτική κατά τη μακρά διάρκεια των εν λόγω χρηματοδοτήσεων.</p> <p>Επιπλέον, η Alpha Bank διαχειρίζεται την περιβαλλοντική διάσταση των χρηματοδοτήσεων μέσω της «Πολιτικής Διαχείρισης Περιβαλλοντικού και Κοινωνικής Ευθύνης Κινδύνου Ομίλου για τις Πιστοδοτήσεις Νομικών Προσώπων». Η Πολιτική δηλώνει τη δέσμευση της Τραπέζης στις βιώσιμες χρηματοδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής διαχείρισης της περιβαλλοντικής και της κοινωνικής διαστάσεως των χρηματοδοτικών της δραστηριοτήτων.</p> <p>Όλες οι νομικές οντότητες εξετάζονται και αξιολογούνται σε σχέση με τους πιθανούς περιβαλλοντικούς κινδύνους σε κάθε στάδιο της διαδικασίας πιστοδοτήσεως του Ομίλου.</p> <p>Η Alpha Bank παρακολουθεί το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα που σχετίζεται με τη λειτουργία της και λαμβάνει πρωτοβουλίες για τη μείωση της καταναλώσεως ενέργειας και νερού. Η αναθεωρημένη Πολιτική Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Ομίλου και οι νέες διαδικασίες σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001 θα βελτιώσουν τη διαχείριση αυτών των θεμάτων. Με τις διαδικασίες αυτές, η Τράπεζα αναγνωρίζει και αξιολογεί τους γνωστούς και πιθανούς περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή με πιο δομημένο και λεπτομερή τρόπο. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με το περιβάλλον δημοσιεύονται στην πλατφόρμα του Carbon Disclosure Project (CDP), η οποία είναι ευθυγραμμισμένη με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ειδικής ομάδας του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας για τη δημοσιοποίηση χρηματοοικονομικών πληροφοριών σχετικών με το κλίμα (Task Force on Climate-related Financial Disclosures – TCFD).</p>

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Δυσνητικοί Κίνδυνοι	Προσέγγιση της Alpha Bank
<ul style="list-style-type: none"> • Ανεπαρκής διαχείριση ανθρωπίνου δυναμικού (με αποτέλεσμα π.χ. υψηλή κινητικότητα Εργαζομένων, ελλιπή κίνητρα για νέους Εργαζομένους, μη ικανοποιημένοι και ανασφαλείς Εργαζόμενοι/σωματεία Εργαζομένων, Εργαζόμενοι που δεν έχουν κοινό όραμα/κουλτούρα, περιορισμένη συνεργασία μεταξύ των Εργαζομένων κ.λπ.). • Εφαρμογή άνισων εργασιακών πρακτικών (με αποτέλεσμα π.χ. φαινόμενα φυλετικού, θρησκευτικού και πολιτικού ρατσισμού στον χώρο εργασίας, άνιση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, έλλειψη ευκαιριών εργασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες, μη αποτελεσματική λειτουργία μηχανισμών εξετάσεως και επιλύσεως καταγγελιών σχετικά με ζητήματα εργασιακών πρακτικών κ.λπ.). • Ανεπαρκής διαχείριση θεμάτων υγείας και ασφάλειας στην εργασία (με αποτέλεσμα π.χ. τραυματισμούς Εργαζομένων και συνεργατών, χαμένες εργάσιμες ημέρες, παραβιάσεις των κανόνων υγείας και ασφάλειας στην εργασία, έλλειψη σχεδίων για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών στα Κτήρια και στα Καταστήματα της Τραπέζης κ.λπ.). • Αδυναμία διαχειρίσεως των επιπτώσεων στην κοινωνία/στις τοπικές κοινωνίες (π.χ. μη ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, έλλειψη επικοινωνίας με τα Ενδιαφερόμενα Μέρη της τοπικής κοινωνίας για την αποτύπωση ενδεχόμενων παραπόνων και προσδοκιών, έλλειψη/αδυναμία παρακολουθήσεως και δημοσιεύσεως των έμμεσων επιπτώσεων της λειτουργίας της Τραπέζης στην κοινωνία κ.λπ.). • Αδυναμία παροχής κοινωνικής προσφοράς, κινητοποίησης ή στηρίξεως των Εργαζομένων για την ενίσχυση προσπαθειών βελτιώσεως περιβαλλοντικών και κοινωνικών πρακτικών. • Αδυναμία ενσωματώσεως κοινωνικών κριτηρίων στον σχεδιασμό νέων προϊόντων και υπηρεσιών, προσφοράς θεματικών επενδύσεων με κοινωνικό προσανατολισμό, συμμετοχής σε χρηματοδοτήσεις έργων με θετικές επιπτώσεις για την κοινωνία. • Αδυναμία αξιολογήσεως των κοινωνικών κινδύνων κατά τις χρηματοδοτήσεις Πελατών και έργων.	<p>Όπως αναφέρεται στην Πολιτική Εταιρικής Υπευθυνότητας, η Τράπεζα σέβεται και προασπίζεται τη διαφορετικότητα των Εργαζομένων της και αντιμετωπίζει όλους τους Εργαζομένους με σεβασμό. Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητα εξέλιξης βασισμένη στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, παρέχει δίκαιες αμοιβές και μεριμνά για τη συνεχή κατάρτιση και εκπαίδευση των Εργαζομένων.</p> <p>Η Alpha Bank έχει καθιερώσει μία ημέρα εκάστης εβδομάδος ως «Ημέρα Επικοινωνίας». Κατά την ημέρα αυτή, όποιος Εργαζόμενος επιθυμεί, μπορεί να συναντήσει τη Διευθύντρια της Διευθύνσεως Ανθρωπίνου Δυναμικού για να συζητήσει οποιοδήποτε εργασιακό ή προσωπικό του θέμα, ενώ παρόμοιες συναντήσεις πραγματοποιούν Στελέχη της Διευθύνσεως με Υπαλλήλους σε όλη την Ελλάδα.</p> <p>Οι Εργαζόμενοι, οι Πελάτες και οι προμηθευτές μπορούν να αναφέρουν μέσω της διαδικασίας υποβολής αναφορών (whistleblowing) τυχόν σοβαρές παρατυπίες, παραλείψεις ή αξιόποινες πράξεις που υπέπεσαν στην αντίληψή τους, όπως σοβαρές παραβιάσεις πολιτικών και διαδικασιών, πράξεις που αναμφισβήτητα προσβάλλουν τον κώδικα δεοντολογικής πρακτικής της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου, πράξεις που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των Εργαζομένων κ.λπ. Οι διαφωνίες σε εργασιακά θέματα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Προσωπικού της Τραπέζης.</p> <p>Για την υγεία και για την ασφάλεια των Εργαζομένων η Τράπεζα αφ' ενός συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία αφ' ετέρου εξασφαλίζει επιπλέον σχετικές παροχές και προγράμματα, όπως εκπαιδευτικά προγράμματα με θεματολογία ληστείας, ομηρίας, πυρασφάλειας, σεισμού και εκκενώσεως κτηρίων κ.λπ.</p> <p>Η Alpha Bank υποστηρίζει συνεχώς την κοινωνία και τις τοπικές κοινότητες μέσω δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών που αφορούν την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, το περιβάλλον και την υγεία. Η Τράπεζα προάγει την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την έννοια του εθελοντισμού, ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση των Εργαζομένων και αυξάνοντας τον αριθμό των σχετικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών. Επιπλέον, η Τράπεζα παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια σε άτομα που έχουν πληγεί από πλημμύρες, σεισμούς ή άλλες φυσικές καταστροφές, προσφέροντας ρούχα και τρόφιμα μακράς διάρκειας.</p> <p>Η Alpha Bank παρέχει τραπεζικά και επενδυτικά προϊόντα και υπηρεσίες με θετικές κοινωνικές επιπτώσεις, ενώ παράλληλα συντονίζει εκδηλώσεις (Πελατών) εντός και εκτός Τραπέζης που επικεντρώνονται στα πλεονεκτήματα των επενδύσεων που λαμβάνουν υπ' όψιν το περιβάλλον, την κοινωνική ευθύνη και την εταιρική διακυβέρνηση των υποκείμενων αξιών που διαχειρίζονται (Environmental, Social and Governance criteria - ESG). Η εξειδικευμένη Μονάδα Project Finance της Τραπέζης ασχολείται με τη χρηματοδότηση επενδύσεων έργων μεγάλων υποδομών με οφέλη για την κοινωνία.</p> <p>Η Τράπεζα διαχειρίζεται την κοινωνική διάσταση των χρηματοδοτήσεων μέσω της «Πολιτικής Διαχειρίσεως Περιβαλλοντικού και Κοινωνικής Ευθύνης Κινδύνου Ομίλου για τις Πιστοδοτήσεις Νομικών Προσώπων».</p>

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Δυνητικοί Κίνδυνοι	Προσέγγιση της Alpha Bank
<ul style="list-style-type: none"> • Παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. ελευθερία του συνδικαλιζέσθαι, συλλογικές διαπραγματεύσεις, καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, παιδική εργασία κ.λπ.). • Έλλειψη ή μη αποτελεσματική λειτουργία μηχανισμών εξετάσεως και επιλύσεως καταγγελιών σχετικά με ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	<p>Η Alpha Bank μέσω της Πολιτικής Εταιρικής Υπευθυνότητας περιγράφει την προσέγγιση και τη δέσμευσή της για τη διαχείριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Τράπεζα διασφαλίζει την πλήρη εφαρμογή των ισχυόντων νόμων και λαμβάνει υπ' όψιν τις θεμελιώδεις αρχές της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τις Συμβάσεις της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας.</p> <p>Η Τράπεζα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγματεύσεως και αποδοκιμάζει κάθε μορφή παιδικής, εξαναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας. Τα δικαιώματα συλλογικών διαπραγματεύσεων και συνδικαλισμού κατοχυρώνονται από εθνικούς και από διεθνείς κανόνες.</p> <p>Πρέπει να σημειωθεί ότι όλο το τακτικό Προσωπικό καλύπτεται από τις Κλαδικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας και από τις Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας.</p> <p>Οι Εργαζόμενοι, οι Πελάτες και οι προμηθευτές μπορούν να αναφέρουν μέσω της διαδικασίας υποβολής αναφορών (whistleblowing) τυχόν παρατυπίες που υπέπεσαν στην αντίληψή τους.</p>

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ

Δυνητικοί Κίνδυνοι	Προσέγγιση της Alpha Bank
<ul style="list-style-type: none"> • Περιπτώσεις διαφθοράς/δωροδοκίας/απάτης εντός της Τραπέζης ή που αφορούν άλλες οντότητες (π.χ. προμηθευτές, διανομείς κ.λπ.) που συνεργάζονται με την Τράπεζα. • Δικαστικές ενέργειες/πρόστιμα κατά της Τραπέζης. • Έλλειψη ή μη αποτελεσματική λειτουργία διαδικασίας υποβολής αναφορών (whistleblowing). • Έλλειψη ή μη αποτελεσματική λειτουργία μηχανισμών εξετάσεως και επιλύσεως καταγγελιών σχετικά με ζητήματα συμμορφώσεως, δωροδοκίας, διαφθοράς, απάτης κ.λπ.	<p>Η Alpha Bank ελέγχει συναλλαγές και Πελάτες της αναφορικά με τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο, με σκοπό την καταπολέμηση της νομιμοποίησεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, του οικονομικού εγκλήματος και της απάτης, έχοντας θέσει σε λειτουργία εξειδικευμένα συστήματα ελέγχου και αναφορών και συνεργαζόμενη στενά με τις αρμόδιες Εποπτικές Αρχές. Η θέση της απέναντι στη διαφθορά είναι αταλάντευτη και για τον λόγο αυτό η Τράπεζα έχει θεσπίσει ένα σύστημα σχετικών πολιτικών (για την Πρόληψη Συγκρούσεων Συμφερόντων, για τις Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη, για την υποβολή Αναφορών) και εξετάζει κάθε περίπτωση, η οποία θα μπορούσε να δημιουργήσει κίνδυνο που συνδέεται με τη διαφθορά και με τη δωροδοκία.</p> <p>Πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα για τους Εργαζόμενους της Τραπέζης που σχετίζονται με πολιτικές και με διαδικασίες κατά της νομιμοποίησεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και κατά της διαφθοράς.</p> <p>Επιπλέον, η Τράπεζα έχει θεσπίσει θέση Υπευθύνου AML (Anti-Money Laundering) σε κάθε Κατάστημά της. Στο εν λόγω Στέλεχος Καταστήματος παρέχεται επαρκής εκπαίδευση σε θέματα AML και διαφθοράς, καθώς και καθημερινή τηλεφωνική υποστήριξη προκειμένου να είναι σε θέση να εντοπίζει και να αντιμετωπίζει τέτοια κρούσματα.</p> <p>Οι Εργαζόμενοι, οι Πελάτες και οι προμηθευτές μπορούν να αναφέρουν μέσω της διαδικασίας υποβολής αναφορών (whistleblowing) τυχόν σοβαρές παρατυπίες, παραλείψεις ή αξιόποινες πράξεις που υπέπεσαν στην αντίληψή τους.</p>

ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Δυνητικοί Κίνδυνοι	Προσέγγιση της Alpha Bank
<ul style="list-style-type: none"> • Συνεργασία με προμηθευτές που δεν σέβονται τις νόμιμες εργασιακές πρακτικές, τα ανθρώπινα και τα εργασιακά δικαιώματα, με αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνία ή/και στο περιβάλλον.	<p>Η Alpha Bank έχει προσδιορίσει τις αρχές Εταιρικής Υπευθυνότητας που πρέπει να εφαρμόζουν η Τράπεζα, οι προμηθευτές της και οι συνεργάτες της στην Πολιτική Εταιρικής Υπευθυνότητας. Όλοι οι προμηθευτές αναμένεται να συμμορφώνονται με την εν λόγω Πολιτική και να λειτουργούν υπεύθυνα.</p> <p>Κατά την αξιολόγηση των επιδόσεων των προμηθευτών, η Τράπεζα αξιολογεί αν οι Προμηθευτές εφαρμόζουν συστήματα διαχείρισης σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, όπως τα ISO 9001, ISO 18001 και ISO 14001.</p>

Η αποτελεσματική διαχείριση των πάσης φύσεως κινδύνων εστιάζεται στην ακριβή και αποτελεσματική μέτρησή τους μέσω εξειδικευμένων μεθοδολογιών και υπολογιστικών υποδειγμάτων, καθώς και στη θέσπιση διαφόρων πολιτικών και ορίων μέσω των οποίων ελέγχεται η έκθεση της Τραπέζης στους διαφόρους κινδύνους. Στο πλαίσιο αυτό, η Alpha Bank έχει έναν ειδικό Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων, ο οποίος αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή - Chief Risk Officer του Ομίλου, στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και, μέσω αυτής, στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζει η Alpha Bank παρουσιάζονται σε προηγούμενες ενότητες της Ετήσιας Εκθέσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβερνήσεως, καθώς και στις Σημειώσεις επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΠΙΔΟΣΗ 2018

Ενδεικτικοί δείκτες για την επίδοση της Alpha Bank για το έτος 2018 παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα. Η επιλογή των δεικτών έχει γίνει με βάση τις διεθνώς αναγνωρισμένες κατευθυντήριες οδηγίες του οργανισμού Global Reporting Initiative. Αναλυτικά στοιχεία, περισσότεροι δείκτες επιδόσεως

της Τραπέζης, καθώς και στοιχεία για την κοινωνική υπευθυνότητα των Εταιριών του Ομίλου παρουσιάζονται στον Ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας 2018 της Τραπέζης.

Δείκτες	Alpha Bank A.E.	Όμιλος Alpha Bank ¹
Εργαζόμενοι (αριθμός Εργαζομένων)	7.793	10.810
Εργαζόμενοι με αναπηρία (ΑμεΑ) (αριθμός Εργαζομένων)	142	155
Γυναίκες Εργαζόμενες (%)	55%	60%
Ποσοστό γυναικών στις νέες προσλήψεις (%)	40%	70%
Ποσοστό γυναικών στις διευθυντικές θέσεις (από τη θέση Διευθυντού Καταστήματος και άνω) (%)	36%	42%
Ποσοστό Εργαζομένων που καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας (%)	100%	78%
Εκπαίδευση Εργαζομένων (ώρες εκπαίδευσης ανά Εργαζόμενο)	18	23
Αριθμός θανάτων (αριθμός Εργαζομένων)		
Αριθμός τραυματισμών ² (αριθμός Εργαζομένων)	2	3
Κοινωνική προσφορά (Ευρώ)	2.422.453	2.926.267
Ποσοστό Καταστημάτων που είναι προσβάσιμα σε ΑμεΑ (%)	57%	68%
Ποσοστό εγχρήματων συναλλαγών που πραγματοποιούνται μέσω εναλλακτικών δικτύων ³ (%)	85%	83%
Ποσοστό χρεωστικών και πιστωτικών καρτών για τις οποίες αποστέλλεται ηλεκτρονικός μηνιαίος λογαριασμός (e-statement) (%)	32%	30%
Καταδικαστικές αποφάσεις σε βάρος των Υπευθύνων ⁴ της Τραπέζης για οποιοδήποτε αδίκημα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που υπάγονται στον Ν. 4022/2011 περί «εκδικάσεως πράξεων διαφθοράς».		

¹ Περιλαμβάνονται στοιχεία από τις Τράπεζες του Ομίλου στην Ελλάδα, στην Κύπρο, στην Αλβανία και στη Ρουμανία.
² Εξαιρούνται συμβάντα που έχουν προκληθεί από παθολογικά αίτια.
³ Στο πλήθος των κινήσεων μέσω εναλλακτικών δικτύων περιλαμβάνονται οι εγχρήματες συναλλαγές/κινήσεις λογαριασμών Πελατών μέσω: ATM, Κ.Α.Σ., e-Banking (Web, Phone, Mobile), παγίων εντολών για πληρωμές οφειλών σε εταιρίες/οργανισμούς, πληρωμών με μαζικά αρχεία, όπως μισθοδοσίες, πληρωμές προμηθευτών κ.λπ.
⁴ Ως Υπεύθυνοι της Τραπέζης ορίζονται τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Διευθύνσεως της Τραπέζης.

Το 2018 η Alpha Bank, κατόπιν σχετικής αξιολογήσεως που έλαβε από τον Διεθνή Οργανισμό FTSE, επέτυχε την παραμονή της στον χρηματιστηριακό δείκτη αειφορίας Financial Times Stock Exchange4Good (FTSE4Good) Emerging Index, ο οποίος περιλαμβάνει εισηγμένες εταιρίες σε αναδυόμενες αγορές με θετική οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική επίδοση. Παρουσίασε μάλιστα σημαντικά υψηλότερη επίδοση σε σχέση με το προηγούμενο έτος και στους τρεις πυλώνες αξιολογήσεως που αφορούν το περιβάλλον, την κοινωνία και τα θέματα διακυβερνήσεως. Η επίδοση αυτή της Τραπέζης πιστοποιεί ότι, παράλληλα με την επιχειρηματική της δραστηριότητα, η Τράπεζα διαθέτει υψηλή κοινωνική και περιβαλλοντική υπευθυνότητα επενδύοντας αποτελεσματικά στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ταυτοχρόνως, αποτελεί ένα σημαντικό κίνητρο για την ενίσχυση της παρουσίας της στον τομέα της

Εταιρικής Υπευθυνότητας σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο. Τον Ιανουάριο του 2019 η Alpha Bank συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά στον διεθνή δείκτη ισότητας των φύλων Bloomberg Gender-Equality Index (GEI). Ο συγκεκριμένος δείκτης αποτελεί τη μοναδική πηγή επενδυτικών και ποιοτικών πληροφοριών παγκοσμίως για θέματα ισότητας των φύλων. Ο δείκτης είναι διεθνής και συμπεριλαμβάνει εταιρίες από όλο τον κόσμο και από όλους τους επιχειρηματικούς κλάδους, οι οποίες στα θέματα ισότητας των φύλων παρουσιάζουν επίδοση άνω του διεθνώς ορισμένου ορίου.

Το 2018 η Alpha Bank κοινοποίησε στην πλατφόρμα του CDP τις απαιτούμενες πληροφορίες για τον τρόπο αντιμετώπισεως της κλιματικής αλλαγής, λαμβάνοντας τη βαθμολογία B-. Η βελτίωση της βαθμολογίας της Τραπέζης

σε σύγκριση με το 2017 αντικατοπτρίζει τη δέσμευσή της να προωθήσει μία περιβαλλοντικά υπεύθυνα επιχειρηματική λειτουργία.

Στο πλαίσιο των βραβείων “Social Responsibility REACTION Excellence Awards 2018”, που διοργάνωσε ο Μη Κερδοσκοπικός Οργανισμός “REACTION”, η Τράπεζα έλαβε τιμητικό βραβείο για τη διαχρονική της στήριξη προς τον Οργανισμό, καθώς και για την ευρύτερη προσφορά της προς την κοινωνία. Ο ετήσιος θεσμός των Reaction Excellence Awards βραβεύει άτομα, εταιρίες και οργανισμούς που προσφέρουν στην κοινωνία και ιδιαίτερα στα παιδιά και στους νέους στην Κύπρο ή στην Ελλάδα.

Τέλος, ο Όμιλος επιθυμώντας να ενισχύσει εκδηλώσεις που παρουσιάζουν θέματα καίριας σημασίας σχετικά με την

αιεφορία, τα οποία ευρίσκονται στο διεθνές προσκήνιο και αναμένεται να επηρεάσουν σε σύντομο χρονικό διάστημα εταιρίες και οργανισμούς, ανέλαβε χορηγός:

- του Sustainability Forum 2018, που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα,
- του 16ου Συνεδρίου Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, που διοργάνωσε το Ελληνοαμερικάνικο Επιμελητήριο Ελλάδος με θέμα “The World of a Better Tomorrow: Sustainability and the New Disruptive Era”,
- του 5ου Συνεδρίου «Εταιρική Υπευθυνότητα στην Πράξη», που οργανώθηκε από την Boussias Communications, και
- του 11ου Συνεδρίου Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666242

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ε. ΨΑΛΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666591

Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Τραπέζης επί της Διαχειριστικής Χρήσεως 2018

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Τραπέζης (εφεξής η «Τράπεζα») προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τραπέζης επί της Διαχειριστικής Χρήσεως 2018 περιέχει, συμφώνως προς τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007, αναλυτικές πληροφορίες με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2018, σε αντιστοιχία με τη σειρά με την οποία αναγράφονται στην εν λόγω διάταξη.

Ειδικότερα:

α. Το μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης την 1.1.2018 ανήρχετο στο συνολικό ποσό των Ευρώ 463.109.814,30, διαιρούμενο σε 1.543.699.381 κοινές, ονομαστικές, μετά δικαιώματος ψήφου, άυλες μετοχές, ονομαστικής αξίας εκάστης ίσης προς Ευρώ 0,30. Εκ των υπ' όψιν κοινών, ονομαστικών, μετά δικαιώματος ψήφου αΰλων μετοχών, 1.374.525.214 έχουν αναληφθεί από Ιδιώτες Επενδυτές και 169.174.167 έχουν εκδοθεί υπό της Τραπέζης και αναληφθεί υπό του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, δυνάμει του Ν. 3864/2010, εκ των όρων του οποίου και διέπονται. Σημειώνεται δε ότι έως και την λήξη της Διαχειριστικής Χρήσεως 2018 (31.12.2018) ουδεμία μεταβολή επήλθε στο μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης

Οι μετοχές στο σύνολό τους αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Οι 1.374.525.214 μετοχές που έχουν αναληφθεί από Ιδιώτες Επενδυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό 89% του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τραπέζης και ενσωματώνουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της Τραπέζης.

Οι 169.174.167 μετοχές που κατέχει το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αντιπροσωπεύουν ποσοστό 11% του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τραπέζης, έχουν τα εκ του νόμου οριζόμενα δικαιώματα και υπόκεινται στους εκ του νόμου περιορισμούς. Ως προς τις μετοχές αυτές, σημειώνεται ότι

το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας:

- κατέστη μέτοχος της Τραπέζης εντός του 2013, στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησεως ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, βάσει του Ν. 3864/2010, με περιορισμένα όμως δικαιώματα ψήφου στη Γενική Συνέλευση,
- εξέδωσε, σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010 και την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ. 38/2012, Warrants για τη διάθεση σε Ιδιώτες Επενδυτές των μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης που το Ταμείο ανέλαβε, τα οποία μπορούσαν να ασκηθούν εντός των χρονικών περιόδων που αναφέρονται στη σχετική νομοθεσία και τα οποία έως την 31.12.2017 έχουν στο σύνολο τους είτε ασκηθεί είτε παύσει αυτοδικαίως να ισχύουν και ακυρωθεί από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας,
- ασκεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση μόνο για τις αποφάσεις τροποποιήσεως Καταστατικού, περιλαμβανομένης της αυξήσεως ή της μειώσεως του μετοχικού κεφαλαίου ή της παροχής στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικής εξουσιοδοτήσεως, συγχωνεύσεως, διασπάσεως, μετατροπής, αναβιώσεως, παρατάσεως της διάρκειας ή διαλύσεως της Τραπέζης, μεταβιβάσεως στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πωλήσεως Εταιριών του Ομίλου, ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία,
- έχει και τα λοιπά εκ του Ν. 3864/2010 προβλεπόμενα δικαιώματα, ως εκάστοτε ισχύει.

β. Δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Τραπέζης, πλην των εκ του νόμου προβλεπομένων.

γ. Εκ των τηρουμένων υπό της Τραπέζης στοιχείων δεν προκύπτουν κατά την 31.12.2018 σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007, στο μετοχικό κεφάλαιο αυτής, εξαιρουμένου του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής

Σταθερότητας, το οποίο κατέχει κοινές μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 11% του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τραπέζης.

- δ. Δεν υφίστανται μετοχές εκδόσεως της Τραπέζης, οι οποίες έχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου, εξαιρουμένων των υπό του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας κατεχομένων κοινών μετοχών ως προς τα δικαιώματα που το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας απολαμβάνει βάσει του Ν. 3864/2010.
- ε. Δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου και στις προθεσμίες ασκήσεως δικαιωμάτων ψήφου επί μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης, εξαιρέσει των εκ του Ν. 3864/2010 προβλεπομένων περιορισμών ως προς τις μετοχές που κατέχει το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.
- στ. Δεν υφίστανται συμφωνίες μεταξύ Μετόχων της Τραπέζης, οι οποίες είναι γνωστές στην τελευταία και συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου επί μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης, εξαιρέσει των διατάξεων των νόμων που ορίζουν τα δικαιώματα του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.
- ζ. Δεν υφίστανται καταστατικοί κανόνες για τον διορισμό και για την αντικατάσταση Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ως και για την τροποποίηση του Καταστατικού της Τραπέζης, που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
- η. Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τραπέζης διενεργείται κατόπιν αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως ή του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, κατά τον νόμο και το Καταστατικό.
- Επίσης, για το χρονικό διάστημα συμμετοχής του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο κεφάλαιο της Τραπέζης δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών της χωρίς την έγκρισή του.
- Η Τράπεζα δεν κατέχει ίδιες μετοχές.
- θ. Δεν υφίσταται σημαντική συμφωνία της Τραπέζης, η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει επί μεταβολής του επ' αυτής ελέγχου κατόπιν δημοσίας προτάσεως.
- ι. Δεν υφίσταται συμφωνία που η Τράπεζα έχει συνάψει με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το Προσωπικό αυτής, στην οποία να προβλέπεται η καταβολή αποζημιώσεως επί παραιτήσεως ή επί απολύσεως

δίχως βάσιμο λόγο ή επί τερματισμού της θητείας ή της απασχολήσεώς τους εξαιτίας δημοσίας προτάσεως, παρά μόνο υπό τους όρους του νόμου.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβερνήσεως επί της Διαχειριστικής Χρήσεως 2018

Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 (άρθρο 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920), η Ετήσια Έκθεση Διαχείρισεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Bank (εφεξής η «Τράπεζα») περιλαμβάνει Δήλωση Εταιρικής Διακυβερνήσεως για τη διαχειριστική χρήση 2018. Η ημερομηνία αναφοράς της Δηλώσεως είναι η 31.12.2018.

Τα στοιχεία γ), δ), στ), η), θ) του άρθρου 10 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως ενσωματώνονται στα στοιχεία γ), δ), ε), ζ), η) του άρθρου 4 παρ. 7 του Ν. 3556/2007, αναλύονται στην Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση Διαχείρισεως του Διοικητικού Συμβουλίου.

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβερνήσεως

1. Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως

Η Τράπεζα εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως Alpha Bank, ο οποίος ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi>).

Η αποτελεσματική Εταιρική Διακυβέρνηση αποτελεί εκπεφρασμένο στόχο της Τραπέζης, η επίτευξη του οποίου επιδιώκεται σε διαρκή βάση.

Ειδικότερα, ο Κώδικας και οι πρακτικές Εταιρικής Διακυβερνήσεως που εφαρμόζει η Τράπεζα συμφωνούν με τις απαιτήσεις του οικείου νομοθετικού, εποπτικού και κανονιστικού πλαισίου τόσο της Ελλάδος όσο και της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές Εταιρικής Διακυβερνήσεως, και στοχεύουν στην ενίσχυση της μακροπρόθεσμης οικονομικής αξίας της Τραπέζης, λαμβανομένων υπ' όψιν των συμφερόντων των Μετόχων, των Συναλλασσομένων, των Εργαζομένων και άλλων Ενδιαφερομένων Μερών. Η Τράπεζα συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την εταιρική διακυβέρνηση η οποία αφορά τις εισηγμένες εταιρίες, με την ειδική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής

Σταθερότητας και με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και της Ελλάδος, καθώς επίσης και με τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδουν η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με θέματα εταιρικής διακυβερνήσεως.

Οι εν λόγω πρακτικές λαμβάνονται υπ' όψιν στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως Alpha Bank, ο οποίος ορίζει το πλαίσιο και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διακυβέρνηση της Τραπέζης, καθώς επίσης και στις πολιτικές και στις διαδικασίες τις οποίες εφαρμόζει η Τράπεζα σχετικά με θέματα εταιρικής διακυβερνήσεως, όπως, ενδεικτικά, αναφορικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων, με τα συνδεδεμένα μέρη, με τις αποδοχές, με την ανάδειξη υποψηφίων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και με τη λειτουργία των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αρμόδιο όργανο για την αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως είναι το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως Alpha Bank ορίζει τα καθήκοντα και κατανέμει τις αρμοδιότητες μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών του, της Εκτελεστικής Επιτροπής και των άλλων Επιτροπών και Συμβουλίων της Τραπέζης, ρυθμίζει θέματα που αφορούν τη σύνθεση, τη λειτουργία και την αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, τις υποχρεώσεις των Μελών του, ζητήματα σε σχέση με τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς επίσης και θέματα σχετικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τραπέζης. Οι αρχές στις οποίες στηρίζεται ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως αντιστοιχούν σε τέσσερις βασικές έννοιες:

- α) ευθύνη της Διοικήσεως της Τραπέζης,
- β) λογοδοσία στο Διοικητικό Συμβούλιο και στους Μετόχους της Τραπέζης,
- γ) δικαιοσύνη έναντι όλων των Ενδιαφερομένων Μερών και
- δ) διαφάνεια στη σχέση μεταξύ της Διοικήσεως της Τραπέζης και του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, καθώς και στη σχέση μεταξύ της Τραπέζης, των Μετόχων και των

Ρυθμιστικών Αρχών.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως της Τραπέζης ορίζει ρητώς τις διακριτές αρμοδιότητες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, του Αντιπροέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Η Τράπεζα συμμορφώνεται με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως και παρέχει εξηγήσεις σε περίπτωση που αποκλίνει από τις σχετικές διατάξεις. Η Τράπεζα δεν απέκλινε κατά το έτος 2018 από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως.

Η Alpha Bank εφαρμόζει αρχές Εταιρικής Διακυβερνήσεως ενισχύοντας τη διαφάνεια στην επικοινωνία με τους Μετόχους της και την άμεση και συνεχή ενημέρωση του επενδυτικού κοινού. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει, προτού ακόμη θεσμοθετηθούν ως κανονιστικές και νομικές απαιτήσεις εταιρικής διακυβερνήσεως, τον διαχωρισμό των καθηκόντων του Προέδρου από τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου και τη σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου.

Η Τράπεζα ενισχύει σε διαρκή βάση το πλαίσιο εταιρικής διακυβερνήσεως που εφαρμόζει υιοθετώντας πρακτικές και μέτρα πέραν όσων ορίζονται στην οικεία νομοθεσία, όπως η συμμετοχή μεγαλύτερου αριθμού Μη Εκτελεστικών Ανεξαρτήτων Μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο, η υιοθέτηση περισσότερων κριτηρίων ανεξαρτησίας που πρέπει να πληρούν τα Μη Εκτελεστικά Ανεξάρτητα Μέλη σε σχέση με αυτά που προβλέπει η σχετική νομοθεσία, η ύπαρξη Μη Εκτελεστικού Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, η καθιέρωση μηνιαίων συνεδριάσεων της Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και η καθιέρωση κοινών συνεδριάσεων της Επιτροπής Ελέγχου με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζει σε περιοδική βάση θέματα εταιρικής διακυβερνήσεως και κατά τη διάρκεια του έτους 2018 προέβη σε αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως και των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, με στόχο την πλήρη εναρμόνισή τους με το οικείο κανονιστικό πλαίσιο και με τις πιο πρόσφατες βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβερνήσεως. Σε κάθε Επιτροπή έχουν ανατεθεί σαφώς καθορισμένες και διακριτές αρμοδιότητες.

2. Εισαγωγικά και Εκπαιδευτικά Προγράμματα για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα παρέχει στα νέα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εισαγωγικό πρόγραμμα στους τομείς των Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων, της Εταιρικής Διακυβερνήσεως,

της Διαχείρισης Κινδύνων, του Εσωτερικού Ελέγχου, της Κανονιστικής Συμμορφώσεως, της Κεφαλαιακής Επάρκειας, των Οικονομικών και Λογιστικών Υπηρεσιών, της Πληροφορικής και της Ασφαλείας Πληροφοριών και του Στρατηγικού Σχεδιασμού, καθώς και τη δυνατότητα για σχετικά ενημερωτικά σεμινάρια και για ενημερωτικές συναντήσεις.

Επιπλέον, η Τράπεζα παρέχει διαρκώς ενημερωτικά προγράμματα στα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, προκειμένου να τα ενημερώνει σχετικά με επίκαιρα ζητήματα της τραπεζικής αγοράς και με τις ρυθμιστικές εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Συγκεκριμένα, το 2018 σε όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσφέρθηκαν ενημερωτικά προγράμματα επί των ακόλουθων θεμάτων:

- Πολιτική Συναλλαγών της Τραπέζης με Συνδεδεμένα Μέρη
- Αμοιβές Μη Εκτελεστικών Μελών
- Νομικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση εταιριών για τις οποίες υπάρχει η υπόνοια ότι ενδέχεται να χρεοκοπήσουν
- Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσεως (Single Resolution Mechanism - SRM)
- Επιτροπή Ηθικής

Η Τράπεζα παρέχει επίσης στα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τη δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης και σε εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρουν εξωτερικοί οργανισμοί. Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε Μέλους, η Τράπεζα μπορεί να προσφέρει εξατομικευμένα προγράμματα με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση των γνώσεων και των ικανοτήτων των Μελών. Κατά το 2018 ένα Μέλος συμμετείχε σε τέτοιο πρόγραμμα.

3. Σύνθεση και λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης συνεδριάζει μία φορά κάθε μήνα ή και συχνότερα, εάν χρειασθεί. Το Καταστατικό της Τραπέζης επιτρέπει τη διά τηλεδιασκέψεως συνεδρίαση του Διοικητικού της Συμβουλίου. Το ημερολόγιο συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του για κάθε έτος καθορίζεται και κοινοποιείται στο τέλος του προηγούμενου έτους. Τα Πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του υπογράφονται στην επόμενη τακτική συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή της εκάστοτε Επιτροπής αντιστοίχως.

Η θητεία των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τετραετής, ενώ η εκ του Κ.Ν. 2190/1920 (καθώς και εκ του Ν. 4548/2018, ο οποίος ευρίσκεται σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019) ανωτάτη οριζόμενη είναι εξαετής.

Το υφιστάμενο Διοικητικό Συμβούλιο εξελέγη από την Τακτική

Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε την 29.6.2018. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει την ημερομηνία διεξαγωγής της Τακτικής Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων το 2022.

Το άρθρο 3 του Ν. 3016/2002 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι ο αριθμός των Μη Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν πρέπει να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των Μελών. Επί συνόλου δεκατριών (13) Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης, ο αριθμός των Μη Εκτελεστικών Μελών ανέρχεται σε οκτώ (8), ήτοι ποσοστό 62% του συνόλου των Μελών, τοιούτο τρόπος υπερβαίνοντας σημαντικά τον εκ του Ν. 3016/2002 προβλεπόμενο ελάχιστο αριθμό τοιούτων Μελών (με βάση τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2018).

Σύμφωνα με το ως άνω άρθρο του Ν. 3016/2002, δύο (2) τουλάχιστον από τα Μη Εκτελεστικά Μέλη πρέπει να είναι και Ανεξάρτητα. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης, ο αντίστοιχος αριθμός υπερβαίνει, ως και ανωτέρω, τον εκ του νόμου ελάχιστο προβλεπόμενο και ανέρχεται σε πέντε (5), ήτοι ποσοστό 38% του συνόλου των Μελών.

Διαπιστώθηκε, τέλος, ότι τα Μέλη συμμορφώνονται με τις επιταγές του άρθρου 83 του Ν. 4261/2014 για τους συνδυασμούς θέσεων που μπορούν να κατέχουν ταυτοχρόνως σε Διοικητικά Συμβούλια εταιριών, ότι δεν έχουν ίδια συμφέροντα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Ν. 3016/2002, και ότι τα Μη Εκτελεστικά Ανεξάρτητα Μέλη πληρούν τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας που θέτει ο Ν. 3016/2002 και ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβερνήσεως.

Στην ετήσια Συνεδρίαση των Μη Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Μη Εκτελεστικά Μέλη αξιολόγησαν ως αποτελεσματικές τις διαδικασίες λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρούν δε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αποτελεσματικό στην άσκηση των καθηκόντων του και ότι οι συνεδριάσεις του είναι παραγωγικές. Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων τα Μέλη λειτουργούν ανοικτά, σε κλίμα εμπιστοσύνης και αισθάνονται ελεύθερα να εκφράσουν τις απόψεις τους, επιχειρηματολογώντας αναλόγως. Αξιολογήθηκε επίσης από τα Μη Εκτελεστικά Μέλη η απόδοση των Εκτελεστικών Μελών και τονίσθηκε η προσφορά ενός εκάστου των τελευταίων στην επίτευξη του ικανοποιητικού αποτελέσματος εντός του πλαισίου της ευμετάβλητης οικονομικής συγκυρίας που διανύει η χώρα, καθώς και η άριστη συνεργασία τους με τους Μη Εκτελεστικούς ομολόγους τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει θέσει ως στόχο την παρουσία των Μελών σε ποσοστό άνω του 85% των συνεδριάσεων

του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων έκρινε ότι οι λόγοι απουσίας των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν βάσιμοι και δεν σημειώθηκαν αδικαιολόγητες απουσίες των Μελών από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που απουσίασαν είχαν εγκαίρως ενημερώσει την Τράπεζα για τους λόγους της απουσίας τους.

Κατά το 2018 πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες αλλαγές στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου με σκοπό την εκλογή προσώπων που διαθέτουν μεγάλη διεθνή εμπειρία στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισεως κινδύνων και των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Εξελέγησαν δύο (2) νέα Μέλη, ο κ. J.-H.-F.G. Umbgrove (ως εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) και ο κ. J.L. Cheval, σύμφωνα με τις νομοθετικές και τις κανονιστικές απαιτήσεις, με αποτέλεσμα την περαιτέρω διεύρυνση της συλλογικής γνώσεως και τη βελτίωση της αποδόσεως του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους ο κ. Σπυρίδων-Σταύρος Α. Μαυρόγαλος-Φώτης (εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) και ο κ. Ibrahim S. Dabdoub αποχώρησαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης.

Την 29.6.2018 στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. Δ.Π. Μαντζούνης ανακοίνωσε την πρόθεσή του να δρομολογήσει τη διαδικασία διαδοχής του. Την 29.11.2018, κατόπιν ενδελεχούς αναζητήσεως την οποία διεξήγαγε η Egon Zehnder (εταιρία ανευρέσεως στελεχών) και σύμφωνα με την Πολιτική Σχεδιασμού Διαδοχής Ανωτέρων Στελεχών και Κατόχων Καίριων Θέσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε ομοφώνως τον κ. Β.Ε. Ψάλτη ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, και νέο Διευθύνοντα Σύμβουλο με ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων του την 2.1.2019.

Το Διοικητικό Συμβούλιο προβαίνει ετησίως, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως και με την Πολιτική Ετήσιας Αξιολογήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Bank που έχει υιοθετήσει, σε αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ίδιου και των Επιτροπών του. Κάθε τρίτα έτη το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει τις ως άνω αξιολογήσεις σε εξωτερικό σύμβουλο.

Η συνολική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του για το έτος 2017 πραγματοποιήθηκε από τη Nestor Advisors, εταιρία συμβούλων επί θεμάτων εταιρικής διακυβερνήσεως με έδρα στο Λονδίνο, με τη συνδρομή της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και

Αναδείξεως Υποψηφίων. Η Ατομική Αξιολόγηση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διεξήχθη από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησεως και Αναδείξεως Υποψηφίων διαπίστωσε ότι οι τρέχουσες συνθέσεις όλων των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, και ειδικότερα της Επιτροπής Ελέγχου, της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κινδύνων, της Επιτροπής Αποδοχών και της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησεως και Αναδείξεως Υποψηφίων, πληρούν τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου, είναι σύμφωνες με τις αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησεως της Τραπέζης και συντελούν στην αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Επιτροπών και της Τραπέζης.

Επίσης, διαπίστωσε ότι τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσωπούν διαφορετικούς επιχειρηματικούς τομείς, προέρχονται από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και διακρίνονται για την ποιότητα του χαρακτήρα τους, για την ακεραιότητά τους, για την ικανότητα ηγεσίας, διοικήσεως, σκέψεως και εποικοδομητικής συλλογικής εργασίας σε ομαδικό περιβάλλον, καθώς και για τις χρηματοοικονομικές τους γνώσεις και για τις επαγγελματικές και τις επιχειρηματικές τους εμπειρίες. Το επίπεδο της εμπειρίας και των γνώσεων όλων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του κρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο πολύ υψηλό, ενώ το έργο τους εξαιρετικά αποδοτικό.

4. Επικοινωνία με τους Μετόχους

Προς ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των Μετόχων της Τραπέζης στις Γενικές Συνελεύσεις και της υπάρξεως ουσιαστικού ενδιαφέροντος ως προς τα θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία της, η Τράπεζα αναπτύσσει διαδικασίες ενεργού επικοινωνίας με τους Μετόχους της και διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες ώστε οι πολιτικές και οι στρατηγικές που υιοθετεί να στηρίζονται στην εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων με αυτούς.

Εντός του 2018 πραγματοποιήθηκε κύκλος επαφών με σκοπό την ενημέρωση επενδυτών για θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησεως της Τραπέζης. Επιπλέον, η Τράπεζα ενίσχυσε τους δεσμούς της με εκπροσώπους Μετόχων και με θεσμικούς επενδυτές που επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησεως, παρέχοντάς τους, όπου κρίνεται απαραίτητο, περισσότερες πληροφορίες, ούτως ώστε να τους διευκολύνει στη λήψη αποφάσεων όσον αφορά θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησεως της Τραπέζης στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Προς διασφάλιση της αξιοπιστίας, ασφαλούς και με ευρεία εμβέλεια διαχύσεως της θεσμικής πληροφορήσεως

προς τους Μετόχους της, η Τράπεζα ορίζει ως μέσο δημοσιοποιήσεως των ρυθμιζόμενων πληροφοριών, αλλά και των πληροφοριών οι οποίες λαμβάνονται κατά νόμον από τους Μετόχους πριν από τη Γενική Συνέλευση, τον «Επίσημο Καθορισμένο Μηχανισμό Κεντρικής Αποθήκευσης των Ρυθμιζόμενων Πληροφοριών» της «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.» (ΕΧΑΕ), που τελεί υπό τη διαχείριση του Χρηματιστηρίου Αθηνών και λειτουργεί βάσει του Συστήματος Επικοινωνίας «ΕΡΜΗΣ», σύμφωνα με τον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Αθηνών (www.helex.gr). Μέσω της δημοσιοποιήσεως αυτής παρέχεται η δυνατότητα να υπάρχει ως προς τη σχετική πληροφόρηση ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση του ευρέος κοινού και ιδίως των Μετόχων της, με δεδομένο ότι το άνω Σύστημα, ως κατά νόμον αναγνωρισμένο, θεωρείται αξιόπιστο για την αποτελεσματική διάχυση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό και πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου περί εθνικής και πανευρωπαϊκής εμβέλειας.

5. Άλλα θέματα

Η Τράπεζα, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησεως και με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας εντός Ομίλου, εκκίνησε σειρά συναντήσεων μεταξύ των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης και εκπροσώπων των Εταιριών του Ομίλου. Σε αυτό το πλαίσιο, πραγματοποιήθηκε εντός του 2018 επίσκεψη του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών της Τραπέζης στην Alpha Bank Romania S.A. Διεξήχθησαν κοινές συνεδριάσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Bank και των ομολόγων τους από την Alpha Bank Romania S.A. και κοινές συνεδριάσεις των Επιτροπών. Συζητήθηκαν σημαντικά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος και εδόθησαν οι απαραίτητες κατευθύνσεις.

Η Τράπεζα επισκόπησε όλα τα έγγραφα εταιρικής διακυβέρνησεως που χρησιμοποιούν οι Εταιρίες του Ομίλου. Κατόπιν ενδελεχούς αναλύσεως αποκλίσεων, οι Κώδικες Εταιρικής Διακυβέρνησεως των Εταιριών του Ομίλου και οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών των Διοικητικών τους Συμβουλίων ευθυγραμμίσθηκαν πλήρως με τις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις, με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, καθώς και με τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησεως της Alpha Bank.

Πέραν τούτων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Κώδικα Δεοντολογίας κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας, προς τον σκοπό εφαρμογής των προτύπων που η σύγχρονη διακυβέρνηση εταιριών και ο αποτελεσματικός Εσωτερικός Έλεγχος επιβάλλουν. Συγκεκριμένα, ο Κώδικας περιγράφει τις δεσμεύσεις και τις πρακτικές της Τραπέζης όσον αφορά τις δραστηριότητές

της, τη διοίκηση, τους κανόνες συμπεριφοράς των Στελεχών και των Υπαλλήλων μεταξύ τους, αλλά και προς τους Συναλλασσομένους και τους Μετόχους. Ο εν λόγω Κώδικας, όπως ισχύει, ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τραπέζης (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi/kodikas-deontologias>).

B. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχειρίσεως Κινδύνων

1. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, στο οποίο η Τράπεζα αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα, συνίσταται από ελεγκτικούς μηχανισμούς και από ελεγκτικές διαδικασίες που καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων της Τραπέζης με σκοπό την αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου έχει σχεδιασθεί ώστε να διασφαλίζονται:

- η συνεπής υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής, με αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων,
- η αναγνώριση και η αντιμετώπιση των κινδύνων που αναλαμβάνονται,
- η πληρότητα και η αξιοπιστία των στοιχείων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής καταστάσεως της Τραπέζης και για την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων,
- η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και με τους κανόνες δεοντολογίας,
- η πρόληψη και η αποφυγή λανθασμένων ενεργειών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα της Τραπέζης, των Μετόχων και των Συναλλασσομένων με αυτήν,
- η αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής για την υποστήριξη της επιχειρησιακής στρατηγικής και για την ασφαλή διακίνηση, επεξεργασία και αποθήκευση των κρίσιμων επιχειρησιακών πληροφοριών.

Η Τράπεζα έχει συστήσει Επιτροπή Ελέγχου, η οποία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των διαδικασιών χρηματοοικονομικής πληροφορήσεως, για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος διαχειρίσεως κινδύνων, καθώς και για την εποπτεία και την παρακολούθηση του τακτικού ελέγχου και των θεμάτων σχετικά με την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεργάζεται με την Επιτροπή Διαχειρίσεως Κινδύνων σχετικά με την επίβλεψη ορισμένων καίριων θεμάτων διαχειρίσεως κινδύνων και κεφαλαίων και με τον αντίκτυπό τους στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018 και ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τραπέζης (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi/sumboulia-kai-epitropes>).

Η αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τραπέζης πραγματοποιείται:

- α) Σε συνεχή βάση από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τραπέζης, μέσω των ελέγχων που διενεργούνται, καθώς και από τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμορφώσεως αναφορικά με την τήρηση του κανονιστικού πλαισίου.

Το πρόγραμμα ελέγχων της Διευθύνσεως Εσωτερικού Ελέγχου βασίζεται στην ιεράρχηση των περιοχών ελέγχου, με την αναγνώριση και με την αξιολόγηση των κινδύνων και των ειδικών παραγόντων που σχετίζονται με αυτές. Επιπλέον, λαμβάνονται υπ' όψιν τυχόν οδηγίες ή αποφάσεις της Διοικήσεως της Τραπέζης, απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου και έκτακτες εξελίξεις στο γενικότερο οικονομικό περιβάλλον.

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίνει το πρόγραμμα ελέγχων και ενημερώνεται τουλάχιστον κάθε τρίμηνο για την εφαρμογή του, για τα κύρια συμπεράσματα των ελέγχων και για την υλοποίηση των συστάσεων των ελέγχων, καθώς και για τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο.

- β) Σε ετήσια βάση από την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου με βάση τα σχετικά στοιχεία και τις πληροφορίες της Διευθύνσεως Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαπιστώσεις και τις παρατηρήσεις των Εξωτερικών Ελεγκτών, καθώς και των Εποπτικών Αρχών.

Η Επιτροπή Ελέγχου κατά το έτος 2018 αξιολόγησε το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τραπέζης για το έτος 2017.

- γ) Σε τριετή βάση από Εξωτερικούς Ελεγκτές, πλην των τακτικών.

Διενεργείται από άτομα με εμπειρία στον εσωτερικό έλεγχο (εξωτερικοί ελεγκτές ή ειδικοί σύμβουλοι), που είναι ανεξάρτητα από τον Όμιλο.

Η Επιτροπή Ελέγχου καθορίζει το πλαίσιο των κριτηρίων

και των διαδικασιών επιλογής των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών υποβάλλοντας σχετική σύσταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο, η οποία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον δύο εναλλακτικές επιλογές για τον διορισμό με εκπεφρασμένη δεόντως αιτιολογημένη προτίμηση για μία εξ αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 16 Απριλίου 2014.

Επιπλέον, η Επιτροπή Ελέγχου εγκρίνει το εύρος και το περιεχόμενο των ελεγκτικών εργασιών, μέσω της παρακολούθησής του υποχρεωτικού ελέγχου των ετησίων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ιδίως της αποδόσεώς του, λαμβάνοντας υπ' όψιν οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Η Τράπεζα διαθέτει Πολιτικές και Διαδικασίες για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, όπως αυτά ορίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (Δ.Π.Χ.Π.), τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 19 Ιουλίου 2002.

Το λογιστικό σύστημα της Τραπέζης και του Ομίλου υποστηρίζεται από εξειδικευμένα πληροφοριακά συστήματα, που έχουν προσαρμοσθεί στις επιχειρησιακές απαιτήσεις της Τραπέζης και στις απαιτήσεις των λογιστικών προτύπων.

Έχουν καθορισθεί διαδικασίες ελέγχου και λογιστικών συμφωνιών, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα και η νομιμότητα των καταχωρίσεων στα λογιστικά βιβλία ως και η πληρότητα και η εγκυρότητα των οικονομικών καταστάσεων.

Επιπλέον, για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του τακτικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, το Διοικητικό Συμβούλιο ακολουθεί συγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες για τη διαμόρφωση εισηγήσεως προς τη Γενική Συνέλευση περί της εκλογής τακτικού ελεγκτή.

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου επιβλέπει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των περιοδικών και των ετησίων οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα, και εξετάζει τις εκθέσεις των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για θέματα

αποκλίσεων από τις τρέχουσες λογιστικές πρακτικές, ενημερώνοντας σχετικά και το Διοικητικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου, για τη συμβολή του στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφορήσεως, καθώς και για τον ρόλο της Επιτροπής Ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία. Τέλος, επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους, και ιδίως όσον αφορά την παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών προς την Τράπεζα και προς τον Όμιλο.

2. Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στην αναγνώριση, στη μέτρηση και στην παρακολούθηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και, προς τούτο, έχει αναθέσει τις εργασίες αυτές στον Τομέα Διαχείρισεως Κινδύνων. Ο Τομέας Διαχείρισεως Κινδύνων αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή - Chief Risk Officer του Ομίλου, στην Επιτροπή Διαχείρισεως Κινδύνων και (μέσω αυτής) στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης.

Η αποτελεσματική διαχείριση των πάσης φύσεως κινδύνων βασίζεται στην ακριβή και αποτελεσματική μέτρησή τους μέσω εξειδικευμένων μεθοδολογιών και υπολογιστικών μοντέλων, καθώς και στη θέσπιση διαφόρων πολιτικών και ορίων μέσω των οποίων ελέγχεται η έκθεση της Τραπέζης στους διαφόρους κινδύνους. Οι εν λόγω μεθοδολογίες δίδουν τη δυνατότητα συνεπούς διαχείρισεως των κινδύνων από όλες τις επιχειρησιακές Μονάδες της Τραπέζης και από τις Επιτροπές Διοικήσεως που έχουν συσταθεί όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Η Επιτροπή Διαχείρισεως Λειτουργικού Κινδύνου συνέρχεται τριμηνιαίως ή οποτεδήποτε τούτο κριθεί αναγκαίο από τις περιστάσεις και διασφαλίζει την ύπαρξη των κατάλληλων διαδικασιών, μεθοδολογιών και υποδομών για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου, εγκρίνοντας ταυτόχρονα προτάσεις περιορισμού του λειτουργικού κινδύνου.

Η Επιτροπή Πιστωτικού Κινδύνου συνέρχεται μηνιαίως, αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της πολιτικής και των διαδικασιών διαχείρισεως πιστωτικού κινδύνου της Τραπέζης και του Ομίλου και αποφασίζει για τον σχεδιασμό των απαιτούμενων διορθωτικών ενεργειών.

Η Επιτροπή Παρακολούθησής Ανοιγμάτων σε Καθυστερήσει συνέρχεται μηνιαίως και εξετάζει θέματα που σχετίζονται με τα χαρτοφυλάκια που διαχειρίζονται οι Διευθύνσεις Καθυστερήσεων υπό την εποπτεία του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου Καθυστερήσεων και Διαχείρισεως Διαθεσίμων, με σκοπό την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων της Τραπέζης και του Ομίλου, επί των οποίων

δύνανται να εισηγηθεί για τη λήψη περαιτέρω αποφάσεων στην Επιτροπή Πιστωτικού Κινδύνου και στη συνέχεια στο Διοικητικό Συμβούλιο για την τελική έγκριση, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCo) συνέρχεται τριμηνιαίως, εξετάζει θέματα Διαχείρισης Διαθεσίμων και Ισολογισμού και εν γένει των χρηματοοικονομικών μεγεθών της Τραπέζης και του Ομίλου και αποφασίζει για αυτά εγκρίνοντας τις σχετικές ενέργειες και πολιτικές.

Η Τράπεζα έχει εναρμονισθεί πλήρως με τις απαιτήσεις του θεσμικού πλαισίου για τα ανοίγματά της σε καθυστέρηση. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, οι αρμοδιότητες της οποίας περιγράφονται κατωτέρω, επιβλέπει όλα τα θέματα διαχείρισης κινδύνων της Τραπέζης.

Η Επιτροπή Ελέγχου και η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εξετάζουν ανά τρίμηνο σε κοινή συνεδρίαση τις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης και του Ομίλου, που συντάσσονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως, και εισηγούνται την έγκρισή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επίσης, εξετάζουν θέματα λειτουργικού κινδύνου.

Γ. Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο και Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

1. Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Τραπέζης και αποφασίζει γενικώς για όλες τις εταιρικές υποθέσεις που δεν υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, πλην αν το τελευταίο αποφασίσει, επί συγκεκριμένου θέματος της ημερησίας διατάξεως, την παραπομπή αυτού προς κρίση στη Γενική Συνέλευση. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως δεσμεύουν και τους απόντες ή τους διαφωνούντες Μετόχους.

Η Γενική Συνέλευση, πλην αν άλλως ορίζεται στον νόμο και στο Καταστατικό, είναι το μόνο αρμόδιο όργανο να αποφασίζει για:

- α. τις τροποποιήσεις του Καταστατικού, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων για την αύξηση ή για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου,
- β. την εκλογή Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και για την απονομή της ιδιότητας του Ανεξάρτητου Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για την τοποθέτηση Μελών στην Επιτροπή Ελέγχου,

- γ. την εκλογή των τακτικών ελεγκτών και για τον καθορισμό της αμοιβής τους,
- δ. την έγκριση και για την αναμόρφωση των Ετησίων Οικονομικών Καταστάσεων και για τη διάθεση των ετησίων κερδών της Τραπέζης,
- ε. την έκδοση ομολογιακών δανείων κατά τα άρθρα 8 (επιφύλασσομένου του άρθρου 3α παρ. 1 εδ. β' Κ.Ν. 2190/1920) και 9 του Ν. 3156/2003,
- στ. τη συγχώνευση, για τη διάσπαση, για τη μετατροπή, για την αναβίωση, για την παράταση της διάρκειας ή για τη διάλυση της Τραπέζης,
- ζ. τη μεταβολή της εθνικότητας της Τραπέζης,
- η. τον διορισμό εκκαθαριστών και
- θ. τυχόν λοιπά θέματα που προβλέπονται από τον νόμο.

2. Διοικητικό Συμβούλιο

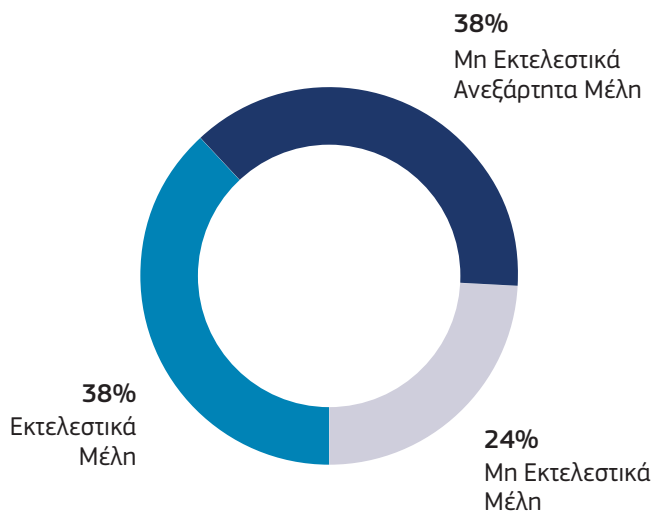
Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την εν γένει διοίκηση και διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, ως και την εκπροσώπηση αδιακρίτως της Τραπέζης, αποφασίζει γενικά για όλα τα θέματα που αφορούν την Τράπεζα και διενεργεί κάθε πράξη για την οποία του προσνέμεται εξουσία, εξαιρέσει εκείνων για τις οποίες αποκλειστικώς αρμόδια είναι η Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του έχει ως πρώτιστο μέλημά του την προώθηση των συμφερόντων της Τραπέζης, των Μετόχων και των Εργαζομένων αυτής, ως και λοιπών ενδιαφερομένων (κατά περίπτωση). Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τις διατάξεις των νόμων στο πλαίσιο του εταιρικού συμφέροντος, καθώς και την τήρηση των διαδικασιών έγκυρης και έγκαιρης ενημερώσεως και επικοινωνίας.

Βάσει της Συμβάσεως Προεγγραφής της 28 Μαΐου 2012, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης. Ο εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας είναι επίσης Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, της Επιτροπής Αποδοχών και της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει κατ' ελάχιστον μηνιαίως. Κατά το 2018 συνεδρίασε 18 φορές και η συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις –κατά μέσο όρο– ανήλθε σε ποσοστό 93% (με βάση τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2018).

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

(Με βάση τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2018)

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να συστήσει μόνιμες ή προσωρινές Επιτροπές για να συνδράμουν στην εκπλήρωση των καθηκόντων του, να διευκολύνουν τις δραστηριότητές του και να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τη λήψη αποφάσεων. Οι Επιτροπές έχουν συμβουλευτικό ρόλο, αλλά δύνανται επίσης να αναλάβουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες που καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η κάθε Επιτροπή διαθέτει τον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος καθορίζει τη σύνθεση, τη θητεία της, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές της.

Τα Μέλη των Επιτροπών τοποθετούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν εισηγήσεως της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων. Οι Επιτροπές απαρτίζονται από Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Δύνανται να συνεπικουρούνται στο έργο τους από άλλα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και εξωτερικοί σύμβουλοι.

Η κύρια αποστολή των Επιτροπών είναι η εξέταση των θεμάτων που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές τους, η προετοιμασία σχεδίων αποφάσεων προς έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο και η υποβολή σχετικών ενημερώσεων, εκθέσεων, βασικών πληροφοριών και εισηγήσεων προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Επιτροπές υποβάλλουν τακτικά αναφορές σχετικά με το έργο τους στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Επιτροπή Ελέγχου

Πρόεδρος:	Carolyn G. Dittmeier
Συχνότητα συνεδριάσεων:	Κατ' ελάχιστον μηνιαίως
Αριθμός συνεδριάσεων κατά το έτος 2018:	13
Συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις κατά μέσο όρο:	96% (με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής την 31.12.2018)

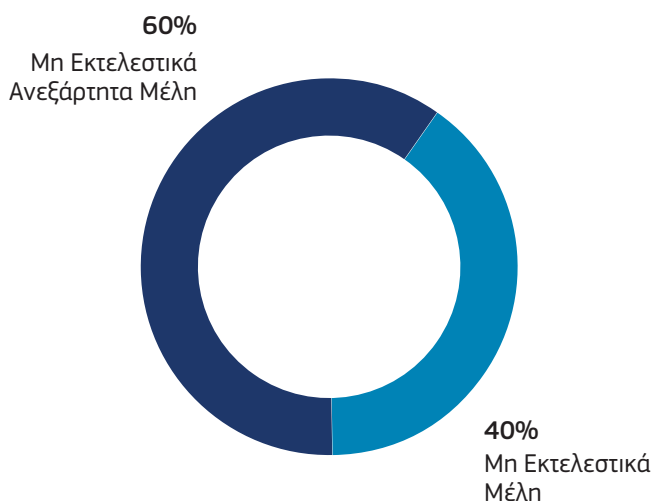
Οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου περιγράφονται ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά ως ακολούθως.

Η Επιτροπή Ελέγχου:

- Παρακολουθεί και αξιολογεί σε ετήσια βάση την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τραπέζης και του Ομίλου.
- Εποπτεύει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των Ετησίων και των Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων της Τραπέζης και του Ομίλου.
- Επισκοπεί τις Οικονομικές Καταστάσεις της Τραπέζης και του Ομίλου μετά της Εκθέσεως των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών πριν από την υποβολή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Διασφαλίζει την ανεξάρτητη και αντικειμενική διεξαγωγή των εσωτερικών και των εξωτερικών ελέγχων στην Τράπεζα.
- Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την απόδοση των Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Κανονιστικής Συμμορφώσεως της Τραπέζης και των αντίστοιχων Μονάδων των Εταιριών του Ομίλου.
- Πραγματοποιεί τακτικές συναντήσεις με τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές της Τραπέζης.
- Είναι υπεύθυνη για την επιλογή των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών της Τραπέζης και προβαίνει σε εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την τοποθέτηση ή την απομάκρυνση, την εναλλαγή, τη θητεία και την αμοιβή των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με τις σχετικές κανονιστικές και νομικές διατάξεις.
- Διασφαλίζει την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες νόμους ελέγχοντας, μεταξύ άλλων, την παροχή από αυτούς Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών προς την Τράπεζα και τον Όμιλο. Σε σχέση με τα ανωτέρω, η Επιτροπή εγκρίνει προτάσεις που αφορούν την παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών προς την Τράπεζα και τον Όμιλο από τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές, με βάση τη σχετική Πολιτική της Τραπέζης, για την οποία έχει την ευθύνη και την οποία προτείνει προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα ειδικότερα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018 και ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τραπέζης: (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi/sumboulia-kai-epitropes>).

Σύνθεση Επιτροπής Ελέγχου

(Με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου την 31.12.2018)

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Πρόεδρος:	Jan A. Vanhevel
Συχνότητα συνεδριάσεων:	Κατ' ελάχιστον μηνιαίως
Αριθμός συνεδριάσεων κατά το έτος 2018:	15
Συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις κατά μέσο όρο:	95% (με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής την 31.12.2018)

Οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων περιγράφονται ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά ως ακολούθως.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων:

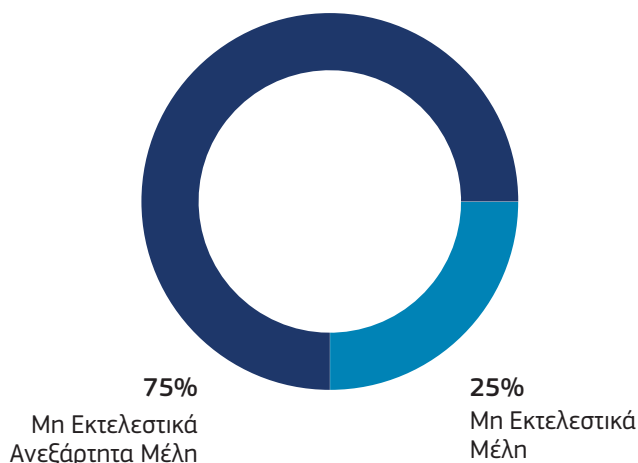
- Ελέγχει και προτείνει προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίων.
- Εξετάζει και προτείνει προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο ετησίως το πλαίσιο και τη δήλωση διαθέσεως αναλήψεως κινδύνων του Ομίλου.
- Καθορίζει τις αρχές που διέπουν τη διαχείριση κινδύνων σε όλη την Τράπεζα και σε όλο τον Όμιλο, σε ό,τι αφορά τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τον περιορισμό των κινδύνων.
- Αξιολογεί σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εάν είναι απαραίτητο, την καταλληλότητα των συστημάτων εντοπισμού

και μετρήσεως κινδύνων, τις μεθοδολογίες και τα υποδείγματα, συμπεριλαμβανομένης της υποστηρίξεως της υποδομής Πληροφορικής της Τραπέζης.

- Επισκοπεί τακτικά, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, το Πλαίσιο Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολογήσεως Κεφαλαιακής Επάρκειας (ICAAP), το Πλαίσιο Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολογήσεως Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) και τους στόχους που αφορούν τους σχετικούς δείκτες και προτείνει την έγκρισή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αξιολογεί τη συνολική αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού διαχείρισεως κεφαλαίων, των διαδικασιών και των συστημάτων κατανομής κεφαλαίων και την κατανομή των κεφαλαιακών απαιτήσεων ανά είδος κινδύνου.
- Επισκοπεί τη διαχείριση κινδύνων και την πολιτική και τις διαδικασίες σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα και τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια της Τραπέζης και του Ομίλου.

Τα ειδικότερα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαχείρισεως Κινδύνων καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018 και ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τραπέζης: (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi/sumboulia-kai-epitropes>).

Σύνθεση Επιτροπής Διαχείρισεως Κινδύνων

(Με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισεως Κινδύνων την 31.12.2018)

Κοινή Συνεδρίαση Επιτροπής Ελέγχου και Επιτροπής Διαχείρισεως Κινδύνων

Συχνότητα συνεδριάσεων:	Τριμηνιαίως
Αριθμός συνεδριάσεων κατά το έτος 2018:	4
Συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις κατά μέσο όρο:	100%

Αρμοδιότητες συμμετεχόντων Μελών:

- Επισκοπούν την πρόοδο του έργου της εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (Δ.Π.Χ.Π.) 9, καθώς και θέματα Κινδύνου που αφορούν τον Κυβερνοχώρο.
- Επισκοπούν τα οικονομικά αποτελέσματα τριμήνου.
- Επισκοπούν θέματα Λειτουργικού Κινδύνου.

Επιτροπή Αποδοχών

Πρόεδρος:	Richard R. Gildea
Συχνότητα συνεδριάσεων:	Κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως
Αριθμός συνεδριάσεων κατά το έτος 2018:	12
Συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις κατά μέσο όρο:	95% (με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής την 31.12.2018)

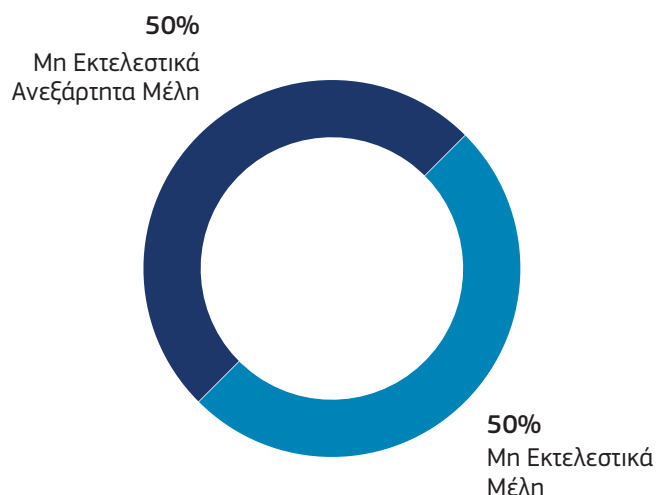
Οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Αποδοχών περιγράφονται ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά ως ακολούθως.

Η Επιτροπή Αποδοχών:

- Διασφαλίζει ότι η φιλοσοφία και η πρακτική αποδοχών της Τραπέζης βασίζονται στους κανόνες της αγοράς, είναι δίκαιες και εστιάζουν σε ορθά κριτήρια βάσει της αξιολογήσεως της αποδόσεως.
- Διαμορφώνει την Πολιτική Αποδοχών για την Τράπεζα και για τον Όμιλο, καθώς και για τα Μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων σε όλες τις Εταιρίες του Ομίλου και εισηγείται την έγκρισή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης.
- Επισκοπεί και αναφέρει σε ετήσια βάση στο Διοικητικό Συμβούλιο ευρήματα σχετικά με τα στοιχεία αποδοχών της Τραπέζης και του Ομίλου, προκειμένου να παρακολουθείται η συνεπής εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών, να αξιολογείται η ευθυγράμμιση με τους εταιρικούς στόχους και να διασφαλίζεται η εναρμόνιση των πρακτικών αποδοχών με το προφίλ κινδύνου.
- Αξιολογεί τους μηχανισμούς και τα συστήματα που έχουν υιοθετηθεί ώστε να διασφαλίζεται ότι για τη διαμόρφωση του συστήματος αποδοχών λαμβάνονται ορθώς υπ' όψιν κάθε είδος κινδύνου, τα επίπεδα ρευστότητας και κεφαλαίων, καθώς και ότι η συνολική Πολιτική Αποδοχών είναι σύμφωνη με την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων και την προάγει, ενώ επίσης είναι ευθυγραμμισμένη με την επιχειρησιακή στρατηγική, τους στόχους, τις εταιρικές αρχές, τις αξίες και το μακροπρόθεσμο συμφέρον της Τραπέζης.
- Επιβλέπει την εφαρμογή και τη χρήση αξιόπιστων διαδικασιών αξιολογήσεως σε όλες τις Μονάδες της Τραπέζης.

Τα ειδικότερα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Αποδοχών καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018 και ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τραπέζης (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi/sumboulia-kai-epitropes>).

Σύνθεση Επιτροπής Αποδοχών

(Με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής Αποδοχών την 31.12.2018)

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων

Πρόεδρος:	Shahzad A. Shahbaz
Συχνότητα συνεδριάσεων:	Κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως
Αριθμός συνεδριάσεων κατά το έτος 2018:	12
Συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις κατά μέσο όρο:	100% (με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής την 31.12.2018)

Οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων περιγράφονται ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά ως ακολούθως.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων:

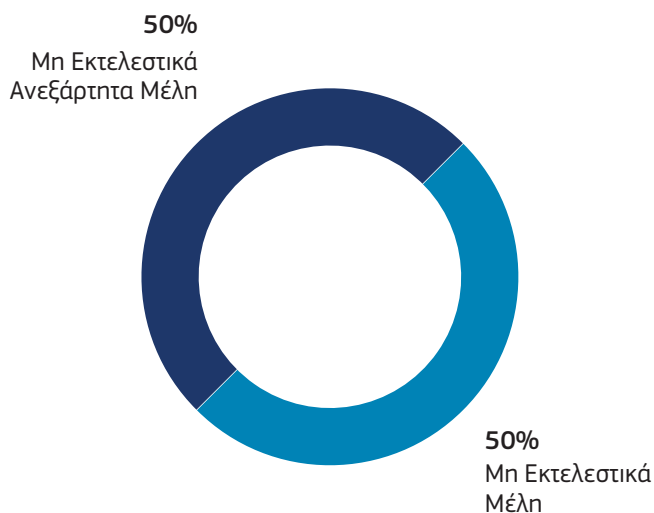
- Διασφαλίζει ότι οι αρχές εταιρικής διακυβερνήσεως της Τραπέζης και του Ομίλου, ως έχουν ενσωματωθεί στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως της Τραπέζης, καθώς και η εφαρμογή τους αποτυπώνουν την ισχύουσα νομοθεσία, τις κανονιστικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές εταιρικής διακυβερνήσεως.
- Επισκοπεί τακτικά τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως της Τραπέζης και εισηγείται σχετικώς στο Διοικητικό Συμβούλιο για την επικαιροποίησή του.

- Διευκολύνει την τακτική επισκόπηση των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, σε συνεννόηση με τις σχετικές Επιτροπές, παρέχοντας ενημέρωση σε κάθε Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι Κανονισμοί Λειτουργίας εξακολουθούν να πληρούν τον σκοπό τους και ευθυγραμμίζονται με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβερνήσεως της Τραπέζης, καθώς και με τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβερνήσεως.
- Αναπτύσσει και επισκοπεί τακτικά τα κριτήρια επιλογής και τις διαδικασίες τοποθέτησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εντοπίζει και προτείνει υποψηφίους κατάλληλους για τοποθέτηση ή για επανατοποθέτηση σε κενές θέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών αυτού.
- Αξιολογεί τουλάχιστον μία φορά ετησίως τη δομή, το μέγεθος και τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, αφού εξετάσει τα σχετικά ευρήματα της ετησίας αξιολογήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι επιτυγχάνουν τον σκοπό τους.
- Εκκινεί και επιβλέπει τη διεξαγωγή της ετησίας αξιολογήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την Πολιτική Ετησίας Αξιολογήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Alpha Bank και υποβάλλει τα σχετικά ευρήματα και τις σχετικές εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Επιβλέπει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος εντάξεως για τα νέα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τη διαρκή ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων όλων των Μελών, στηρίζοντας την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους.
- Διαμορφώνει την Πολιτική Καταλληλότητας και Αναδείξεως Υποψηφίων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Κατόχων Καίριων Θέσεων, την Πολιτική Σχεδιασμού Διαδοχής Ανωτέρων Στελεχών και Κατόχων Καίριων Θέσεων και την Πολιτική Αξιολογήσεως Ανωτέρων Στελεχών και Κατόχων Καίριων Θέσεων.
- Ορίζει τις συνθήκες που απαιτούνται για την εξασφάλιση της ομαλής διαδοχής και της συνέχειας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα ειδικότερα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της, ο οποίος τροποποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018 και ευρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Τραπέζης (<https://www.alpha.gr/el/omilos/etairiki-diakubernisi/sumboulia-kai-epitropes>).

Σύνθεση Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων

(Με βάση τη σύνθεση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων την 31.12.2018)

Συνεδρίαση Μη Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Συχνότητα συνεδριάσεων:	Κατ' ελάχιστον μία φορά ετησίως
Αριθμός συνεδριάσεων κατά το έτος 2018:	3
Συμμετοχή των Μελών στις συνεδριάσεις κατά μέσο όρο:	100%

Αρμοδιότητες συμμετεχόντων Μελών:

- Ανταλλάσσουν απόψεις επί οποιουδήποτε θέματος θεωρούν συναφές προς τα καθήκοντά τους.
- Εξετάζουν πιθανά ζητήματα συγκρούσεως συμφερόντων μεταξύ της Τραπέζης και των Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Αξιολογούν τη συνολική απόδοση της εκτελεστικής ηγεσίας της Τραπέζης.
- Επαληθεύουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Επιτροπές του έχουν αναπτύξει αποτελεσματικές διαδικασίες.
- Επισκοπούν περιοδικά τις γενικές αρχές της Πολιτικής Αποδοχών και παρακολουθούν την εφαρμογή τους.

Δ. Σύνοψη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη χρήση 2018

	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Διαχειρίσεως Κινδύνων	Επιτροπή Αποδοχών	Επιτροπή Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων
Αριθμός Συνεδριάσεων κατά το έτος 2018	18	13	15	12	12
Συχνότητα	Κατ' ελάχιστον μηνιαίως	Κατ' ελάχιστον μηνιαίως	Κατ' ελάχιστον μηνιαίως	Κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως	Κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως
Διάρκεια Θητείας	4 έτη	2 έτη	2 έτη	2 έτη	2 έτη
Πρόεδρος (Μη Εκτελεστικό Μέλος)					
Βασίλειος Θ. Ράπανος					
ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ					
Δημήτριος Π. Μαντζούνης	Διευθύνων Σύμβουλος				
Σπύρος Ν. Φιλάρετος	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος				
Αρτέμιος Χ. Θεοδωρίδης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος				
Γεώργιος Κ. Αρώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος				
Βασίλειος Ε. Ψάλτης	Γενικός Διευθυντής - CFO Μέλος Δ.Σ. από 29.11.2018				
ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ					
Ευθύμιος Ο. Βιδάλης		Μ		Μ	Μ
ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΛΗ					
Jean L. Cheval	(από 29.6.2018)	Μ (από 29.6.2018)		Μ (από 29.6.2018)	Μ (από 29.6.2018)
Ibrahim S. Dabdoub	(έως 30.8.2018)			Π (έως 25.1.2018) Μ (από 25.1.2018 έως 30.8.2018)	Μ (έως 30.8.2018)
Carolyn G. Dittmeier		Π	Μ		
Richard R. Gildea			Μ	Μ (έως 25.1.2018) Π (από 25.1.2018)	
Shahzad A. Shahbaz					Π
Jan A. Vanhevel		Μ	Π		
ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ (κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3864/2010)					
Σπυρίδων-Σταύρος Α. Μαυρόγαλος-Φώτης	(έως 26.4.2018)	Μ (έως 26.4.2018)	Μ (έως 26.4.2018)	Μ (έως 26.4.2018)	Μ (έως 26.4.2018)
Johannes Herman Frederik G. Umbgrove	(από 26.4.2018)	Μ (από 26.4.2018)	Μ (από 26.4.2018)	Μ (από 26.4.2018)	Μ (από 26.4.2018)

Π: Πρόεδρος, Μ: Μέλος

Βιογραφικά Σημειώματα Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Βασίλειος Θ. Ράπανος (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Γεννήθηκε στην Κω το 1947. Είναι Ομότιμος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και από το 2016 Τακτικό Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ) (1975) και είναι κάτοχος Master's στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Lakehead του Καναδά (1977) και διδακτορικού (PhD) από το Πανεπιστήμιο Queen's του Καναδά. Έχει διατελέσει Υποδιοικητής και Διοικητής της Κτηματικής Τραπέζης (1995-1998), Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.) (1998-2000), Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2000-2004) και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος και της Ελληνικής Ενώσεως Τραπεζών (2009-2012). Από τον Μάιο του 2014 είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Δημήτριος Π. Μαντζούνης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1947. Σπούδασε πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Aix-Marseille. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στην Τράπεζα το 1973. Το 2002 ανέλαβε Γενικός Διευθυντής και από το 2005 έως το 2018 διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος. Με βάση την ετήσια διεθνή δημοσκόπηση της εταιρίας Extel το 2014, το 2016 και το 2018 ψηφίσθηκε πανευρωπαϊκά μεταξύ των 20 καλύτερων CEOs ευρωπαϊκών τραπεζών. Παράλληλα, σύμφωνα με την ίδια δημοσκόπηση, αναδείχθηκε το 2014 και το 2016 ως ο πρώτος καλύτερος και το 2018 ως ο δεύτερος καλύτερος CEO στην Ελλάδα. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης από το 1995.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Σπύρος Ν. Φιλάρετος

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1958. Σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο του Manchester και του Sussex. Εργάζεται στην Τράπεζα από το 1985. Το 1997 ανέλαβε Εντεταλμένος Γενικός Διευθυντής και το 2005 Γενικός Διευθυντής. Τον

Οκτώβριο του 2009 ανέλαβε καθήκοντα Chief Operating Officer (COO) και τον Μάρτιο του 2017 τοποθετήθηκε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος - Chief Operating Officer. Από το 2005 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Αρτέμιος Χ. Θεοδωρίδης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1959. Σπούδασε Οικονομικά και είναι κάτοχος MBA του University of Chicago. Το 2002 ανέλαβε Εντεταλμένος Γενικός Διευθυντής της Τραπέζης και το 2005 Γενικός Διευθυντής. Τον Μάρτιο του 2017 τοποθετήθηκε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Καθυστερήσεων και Διαχειρίσεως Διαθεσίμων. Από το 2005 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Γεώργιος Κ. Αρώνης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1957. Σπούδασε Οικονομικά και είναι κάτοχος MBA, major in Finance, του ALBA. Εργάστηκε για 15 έτη σε πολυεθνικές τράπεζες, το μεγαλύτερο διάστημα στην ABN AMRO στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Εργάζεται στην Alpha Bank από το 2004 ως επικεφαλής της Λιανικής Τραπεζικής. Το 2006 ανέλαβε Εντεταλμένος Γενικός Διευθυντής και το 2008 Γενικός Διευθυντής. Τον Μάρτιο του 2017 τοποθετήθηκε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Retail, Wholesale Banking and International Network. Από το 2011 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - CFO (έως 2.1.2019)

Βασίλειος Ε. Ψάλτης (Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου από 29.11.2018 και Διευθύνων Σύμβουλος από 2.1.2019)

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1968. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος και μεταπτυχιακού τίτλου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου St. Gallen στην Ελβετία με ειδίκευση στην Τραπεζική. Διετέλεσε Αναπληρωτής (εκτελών χρέη) CFO στην Εμπορική Τράπεζα και στη μονάδα επενδυτικής τραπεζικής της ABN AMRO στο Λονδίνο. Εργάζεται στην Alpha Bank από το 2007. Το 2010 ανέλαβε Chief Financial Officer (CFO) του Ομίλου και το 2012 Γενικός Διευθυντής, θέσεις από τις οποίες συνέβαλε σημαντικά στην άντληση κεφαλαίων και στη διεύρυνση της μετοχικής βάσεως της Alpha Bank με τη συμμετοχή ξένων θεσμικών επενδυτών, καθώς και στην υλοποίηση σημαντικών εξαγορών και συγχωνεύσεων, στο πλαίσιο της αναδιαρθρώσεως του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, ενισχύοντας τη θέση της Τραπέζης. Ψηφίσθηκε από

θεσμικούς επενδυτές και αναλυτές ως έβδομος καλύτερος CFO πανευρωπαϊκά (το 2014 και το 2018) στις διεθνείς δημοσκοπήσεις της εταιρίας Extel. Από τον Νοέμβριο του 2018 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης και από τον Ιανουάριο του 2019 Διευθύνων Σύμβουλος.

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Ευθύμιος Ο. Βιδάλης

Γεννήθηκε το 1954. Είναι κάτοχος πτυχίου Πολιτικών Επιστημών (BA in Government) του Harvard University και MBA του Harvard Graduate School of Business Administration. Εργάστηκε στην Owens Corning (1981-1998), όπου διετέλεσε Πρόεδρος των παγκοσμίων δραστηριοτήτων του Τομέα Συνθετικών Υλικών (Composites) και Μονωτικών Υλικών. Επίσης, διετέλεσε Εντεταλμένος Σύμβουλος (1998-2001) και Διευθύνων Σύμβουλος (2001-2011) του Ομίλου S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε., στο Διοικητικό Συμβούλιο του οποίου συμμετείχε επί 15 έτη. Είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ και της Future Pipe Industries. Υπήρξε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) από το 2006 έως το 2016, καθώς και ιδρυτής και Πρόεδρος του Συμβουλίου ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη από το 2008 έως το 2016. Από τον Μάιο του 2014 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΛΗ

Jean L. Cheval (από 29.6.2018)

Γεννήθηκε στη Vannes της Γαλλίας το 1949. Σπούδασε Μηχανικός στην École Centrale des Arts et Manufactures και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (Diplôme d'Études Spécialisées) στα Οικονομικά (1974) από το Πανεπιστήμιο Paris I. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στο BIPE (Bureau d'Information et de Prévisions Économiques), στη συνέχεια εργάστηκε στον δημόσιο τομέα της Γαλλίας (1978-1983) και ακολούθως στην BANQUE INDOSUEZ-CRÉDIT AGRICOLE INDOSUEZ (1983-2001), όπου ανέλαβε διάφορες ανώτερες διοικητικές θέσεις. Διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος και κατόπιν Πρόεδρος της Banque Audi France (2002-2005), καθώς και Επικεφαλής της Bank of Scotland στη Γαλλία (2005-2009). Από το 2009 έχει εργασθεί σε διάφορες ανώτερες διοικητικές θέσεις στην τράπεζα Natixis. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της HIME-SAUR στη Γαλλία και της EFG-Hermès στην Αίγυπτο. Από τον Ιούνιο του 2018 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Ibrahim S. Dabdoub (έως 30.8.2018)

Γεννήθηκε το 1939. Σπούδασε στο Collège des Frères στη Βηθλεέμ, στο Middle East Technical University στην Άγκυρα και στο Stanford University των Η.Π.Α. Διετέλεσε Group Chief Executive Officer στη National Bank of Kuwait από το 1983 έως τον Μάρτιο του 2014. Είναι Αντιπρόεδρος της International Bank of Qatar (IBQ), Ντόχα και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του International Institute of Finance (IIF), καθώς και Co-Chair του Emerging Markets Advisory Council (EMAC) στην Ουάσινγκτον. Είναι μέλος του Bretton Woods Committee στην Ουάσινγκτον και του International Monetary Conference (IMC). Επιπροσθέτως, είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Central Bank of Jordan, Αμμάν, του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας Consolidated Contractors Company, Αθήνα και του Board of Advisors της Perella Weinberg, New York. Βραβεύθηκε το 1995 ως «Τραπεζίτης της Χρονιάς» από την Arab Bankers Association of North America (ABANA) και το 1997 ως «Άραβας Τραπεζίτης της Χρονιάς» από τη Union of Arab Banks. Του απενεμήθη το 2008 και το 2010 το βραβείο "A Lifetime Achievement Award" από τα "The Banker" και "MEED" αντιστοίχως. Από τον Μάιο του 2014 έως τον Αύγουστο του 2018 διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Carolyn G. Dittmeier

Γεννήθηκε το 1956. Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών (BSc in Economics) από το Wharton School του Πανεπιστημίου της Πενσυλβανίας (1978). Κατέχει τους τίτλους του ορκωτού ελεγκτή, του ορκωτού λογιστή και του ορκωτού εσωτερικού ελεγκτή, ενώ έχει πιστοποιηθεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων. Μεταξύ των ετών 2002 και 2014 επικεντρώθηκε στον τομέα της ελεγκτικής αναλαμβάνοντας τη θέση του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου στον Όμιλο Ιταλικών Ταχυδρομείων (Poste Italiane Group). Προηγουμένως είχε εργασθεί στην ελεγκτική εταιρία KPMG και στον όμιλο Montedison σε θέση οικονομικού ελεγκτή και στη συνέχεια ως Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου. Διαθέτει σημαντική επαγγελματική και ακαδημαϊκή εμπειρία στη διακυβέρνηση των κινδύνων και του ελέγχου. Από το 2013 έως το 2014 διετέλεσε Αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - IIA), ενώ ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του από το 2007. Υπήρξε επίσης Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Ινστιτούτων Εσωτερικού Ελέγχου (European Confederation of Institutes of Internal Auditing - ECIIA) κατά τη διετία 2011-2012 και Πρόεδρος της Ιταλικής Ενώσεως

Εσωτερικών Ελεγκτών (Italian Association of Internal Auditors) από το 2004 έως το 2010. Επιπροσθέτως, διετέλεσε ανεξάρτητο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κινδύνων και Ελέγχου της εταιρίας Autogrill SpA, καθώς και ανεξάρτητο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κινδύνων και Ελέγχου της εταιρίας Italmobiliare SpA. Είναι Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής της εταιρίας Assicurazioni Generali SpA. Από τον Ιανουάριο του 2017 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Richard R. Gildea

Γεννήθηκε το 1952. Είναι κάτοχος πτυχίου Ιστορίας (BA in History) του Πανεπιστημίου της Μασαχουσέτης (1974) και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στα Διεθνή Οικονομικά, με ειδίκευση στις Ευρωπαϊκές Υποθέσεις (MA in International Economics, European Affairs) του The Johns Hopkins University School of Advanced International Studies (1984). Από το 1986 έως το 2015 εργάστηκε στη JP Morgan Chase, όπου κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του ανέλαβε διάφορες ανώτερες διοικητικές θέσεις. Διετέλεσε Περιφερειακός Διευθυντής Αναδυομένων Αγορών στη Μονάδα Χρηματοδοτήσεων Επιχειρήσεων της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης στο Λονδίνο (1993-1997), Επικεφαλής Αναδιρθώσεων Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής (EMAA) στο Λονδίνο (1997-2003), καθώς και Ανώτερο Στέλεχος Πιστοδοτήσεων Αναδυομένων Αγορών EMAA στο Λονδίνο (2003-2007). Από το 2007 έως το 2015 διετέλεσε Ανώτερο Στέλεχος Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων Ανεπτυγμένων Αγορών EMAA της Επενδυτικής Τραπέζης της JP Morgan στο Λονδίνο και τοποθετήθηκε Ανώτερος Εκπρόσωπος Διαχειρίσεως Κινδύνων σε ανώτερες επιτροπές της ως άνω Επενδυτικής Τραπέζης. Είναι μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του The Johns Hopkins University School of Advanced International Studies, Ουάσινγκτον, καθώς και μέλος του Chatham House (Βασιλικό Ινστιτούτο Διεθνών Υποθέσεων), Λονδίνο και του Διεθνούς Ινστιτούτου Στρατηγικών Σπουδών, Λονδίνο. Από τον Ιούλιο του 2016 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Shahzad A. Shahbaz

Γεννήθηκε το 1960. Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών (BA in Economics) του Oberlin College, Ohio, Η.Π.Α. Από το 1981 εργάστηκε σε τράπεζες και επενδυτικές εταιρίες,

περιλαμβανομένης της Bank of America (1981-2006), από την οποία απεχώρησε ως Regional Head (Corporate and Investment Banking, Continental Europe, Emerging Europe, Middle East and Africa). Διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος (CEO) της NDB Investment Bank/Emirates NBD Investment Bank (2006-2008) και της QInvest (2008-2012). Κατέχει τη θέση του Επενδυτικού Συμβούλου στην Al Mirqab Holding Co. Από τον Μάιο του 2014 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Jan A. Vanhevel

Γεννήθηκε το 1948. Σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο της Leuven (1971), Χρηματοοικονομική Διοίκηση στη Vlekho (Flemish School of Higher Education in Economics), στις Βρυξέλλες (1978), και Προηγμένη Διοίκηση (Advanced Management) στο INSEAD (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Διοικήσεως Επιχειρήσεων), στο Fontainebleau. Το 1971 ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στην Kredietbank, η οποία το 1998 μετεξελίχθηκε στην KBC Bank and Insurance Holding Company. Το 1991 ανέλαβε μέλος της Ανωτάτης Διοικήσεως και το 1996 εξελέγη μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής. Το 2003 κατείχε τη θέση του υπευθύνου των καταστημάτων και των θυγατρικών εταιριών εκτός Κεντρικής Ευρώπης, ενώ το 2005 ανέλαβε επικεφαλής των θυγατρικών εταιριών της KBC στην Κεντρική Ευρώπη και στη Ρωσία. Το 2009 ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και εφάρμοσε το Σχέδιο Αναδιρθώσεως του ομίλου έως το 2012, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε. Από το 2008 έως το 2011 διετέλεσε Πρόεδρος της Fédération belge du secteur financier (Βελγική Ομοσπονδία Χρηματοοικονομικού Τομέα), καθώς και μέλος της Verbond van Belgische Ondernemingen (Ομοσπονδία Επιχειρήσεων Βελγίου), ενώ από τον Μάιο του 2013 κατέχει τη θέση του Γενικού Γραμματέως του Institut International d'Études Bancaires (Διεθνές Ινστιτούτο Τραπεζικών Σπουδών). Συμμετείχε επίσης στην Ομάδα Liikanen με αντικείμενο την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Από τον Απρίλιο του 2016 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

(κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3864/2010)

Σπυρίδων-Σταύρος Α. Μαυρόγαλος-Φώτης

(έως 26.4.2018)

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1968. Είναι κάτοχος πτυχίου Πληροφορικής (BSc in Computer Information Systems)

από το Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος (1991) και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) με ειδίκευση στα Χρηματοοικονομικά από το University of Nottingham (1992). Κατέχει τους τίτλους του ορκωτού λογιστή-ελεγκτή (ACCA) και του εσωτερικού ελεγκτή. Μεταξύ 1993 και 1996 εργάστηκε ως ελεγκτής στην KPMG και ακολούθως στην ABN AMRO. Από το 1996 έως το 2002 διετέλεσε αρχικά εσωτερικός ελεγκτής και εν συνεχεία Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων στην EFG Eurobank Ergasias. Από το 2002 έως το 2007 εργάστηκε στην Cosmote ως Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών Ομίλου (Group COO). Επίσης, κατά το διάστημα 2008-2013 κατείχε τη θέση Βοηθού Γενικού Διευθυντού στην Εθνική Τράπεζα. Από τον Οκτώβριο του 2013 έως τον Μάρτιο του 2016 ήταν Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Ασφαλιστικής και Πρόεδρος των θυγατρικών της σε Ελλάδα, Κύπρο και Ρουμανία. Υπήρξε Γενικός Γραμματέας της Ενώσεως Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος και από το 2014 ανέλαβε Αντιπρόεδρος και μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας «Ευρώπη Ασφαλιστική». Από τον Φεβρουάριο του 2017 έως τον Απρίλιο του 2018 διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης εκπροσωπώντας το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Johannes Herman Frederik G. Umbgrove (από 26.4.2018)

Γεννήθηκε στο Vught της Ολλανδίας το 1961. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο Εμπορικό Δίκαιο (1985) από το Πανεπιστήμιο του Λέιντεν και MBA από το INSEAD (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Διοικήσεως Επιχειρήσεων) στο Fontainebleau (1991). Εργάστηκε στην ABN AMRO Bank N.V. (1986-2008), όπου κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του ανέλαβε διάφορες ανώτερες διοικητικές θέσεις. Διετέλεσε Επικεφαλής Πιστοδοτήσεων Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής της Διευθύνσεως Διεθνών Αγορών στον όμιλο The Royal Bank of Scotland (2008-2010), καθώς και Chief Risk Officer και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Amsterdam Trade Bank N.V. (2010-2013). Κατά το διάστημα 2011-2013 υπήρξε Group Risk Officer στην Alfa Bank Group Holding. Από το 2014 είναι Σύμβουλος Διαχείρισης Κινδύνων στη Sparrenwoude B.V. και από το 2018 Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Demir Halk Bank (Nederland) N.V. Από τον Απρίλιο του 2018 είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης εκπροσωπώντας το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Γεώργιος Π. Τριανταφυλλίδης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1963. Είναι κάτοχος πτυχίου (BSc) από το Oregon State University των Η.Π.Α. Διετέλεσε Αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού των Η.Π.Α. Από το 1994 εργάζεται στην Τράπεζα σε διαφόρους τομείς ευθύνης και το 2001 τοποθετήθηκε στη Γραμματεία Διοικητικού Συμβουλίου. Το 2014 ανέλαβε Διευθυντής της Γραμματείας Διοικητικού Συμβουλίου και Γραμματεός του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπέζης.

Ε. Επιτροπές Διοικήσεως

Οι Επιτροπές που απαρτίζονται από μέλη της Διοικήσεως της Τραπέζης είναι η Εκτελεστική Επιτροπή, η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCo), τα Συμβούλια Πιστοδοτήσεων (Εξυπηρετούμενων και Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων) και η Επιτροπή Παρακολούθησης Ανοιγμάτων σε Καθυστέρηση.

1. Η **Εκτελεστική Επιτροπή** είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Τραπέζης. Ενδεικτικά, οι κύριες αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν την ενασχόληση με: το γενικό πρότυπο υπηρεσιών της Τραπέζης και του Ομίλου, το τριετές Επιχειρησιακό Σχέδιο, σημαντικές αποφάσεις Επενδύσεων και Αποεπενδύσεων, τις Πολιτικές Πιστωτικών και Λειτουργικού Κινδύνου, την Πολιτική Ανθρωπίνου Δυναμικού, την Κατανομή Κεφαλαίων σε Επιχειρήσεις, θέματα επικοινωνίας υψηλής σπουδαιότητας και βασικά ζητήματα του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Η **Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCo)** εξετάζει και αποφασίζει για θέματα Διαχείρισης Διαθεσίμων και Ισολογισμού και παρακολουθεί την εξέλιξη των αποτελεσμάτων, του προϋπολογισμού, του σχεδίου χρηματοδοτήσεως, της κεφαλαιακής επάρκειας και εν γένει των χρηματοοικονομικών μεγεθών της Τραπέζης και του Ομίλου εγκρίνοντας σχετικές ενέργειες και πολιτικές. Επίσης, εγκρίνει την πολιτική επιτοκίων, τη δομή των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, και τα συνολικά όρια κινδύνων αγοράς, επιτοκίων και ρευστότητας.
3. Τα **Συμβούλια Πιστοδοτήσεων** εγκρίνουν νέες προτάσεις πιστοδοτήσεως ή αναδιαρθρώσεως για εξυπηρετούμενα και για μη εξυπηρετούμενα δάνεια.
4. Η **Επιτροπή Παρακολούθησης Ανοιγμάτων σε Καθυστέρηση** σχεδιάζει, προτείνει και εφαρμόζει τη στρατηγική για τη διαχείριση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση ανά Επιχειρησιακή Μονάδα (Wholesale Banking, Retail

Banking), γεωγραφική περιοχή, προϊόν, δραστηριότητα, τομέα κ.λπ.

ΣΤ. Περιγραφή της Πολιτικής Διαφοροποίησης που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, για τα διαχειριστικά και για τα εποπτικά όργανα.

Η Alpha Bank έχει υιοθετήσει την Πολιτική Διαφοροποίησης που καθορίζει τις αρχές και την προσέγγιση για την επίτευξη της διαφοροποίησης τόσο στο Διοικητικό Συμβούλιο όσο και στο Προσωπικό σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αλλά και με τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές.

Οι στόχοι της Πολιτικής είναι η υποστήριξη και η προώθηση της διαφοροποίησης, καθώς και η συγκέντρωση ενός ευρέος φάσματος χαρακτηριστικών και ικανοτήτων κατά την τοποθέτηση Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και κατά την πρόσληψη Προσωπικού, με σκοπό την επίτευξη ποικιλίας απόψεων και εμπειριών και την ενθάρρυνση της ανεξάρτητης γνώμης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο

Λαμβάνοντας υπ' όψιν το υπάρχον πλαίσιο, η Τράπεζα επωφελείται από το γεγονός ότι το Διοικητικό της Συμβούλιο χαρακτηρίζεται από διαφοροποίηση. Αναγνωρίζει ότι η διαφοροποίηση δίδει τη δυνατότητα να επιτευχθεί η μέγιστη ομαδική απόδοση και αποτελεσματικότητα, να ενισχυθεί η καινοτομία και η δημιουργικότητα και να προωθηθεί η κριτική σκέψη και η ομαδική συνεργασία στο Διοικητικό Συμβούλιο. Σε αυτό το πλαίσιο, ένα Διοικητικό Συμβούλιο που χαρακτηρίζεται από διαφοροποίηση προάγει την εποικοδομητική αμφισβήτηση και τη συζήτηση επί τη βάση διαφορετικών απόψεων. Μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση της λήψης αποφάσεων σχετικά με τις στρατηγικές και την ανάληψη κινδύνων συνυπολογίζοντας περισσότερες απόψεις, γνώμες, εμπειρίες, αντιλήψεις, αξίες και το διαφορετικό υπόβαθρο και μειώνει τα φαινόμενα της «αγελαίας σκέψης» (group think) και της «αγελαίας συμπεριφοράς» (herd behaviour).

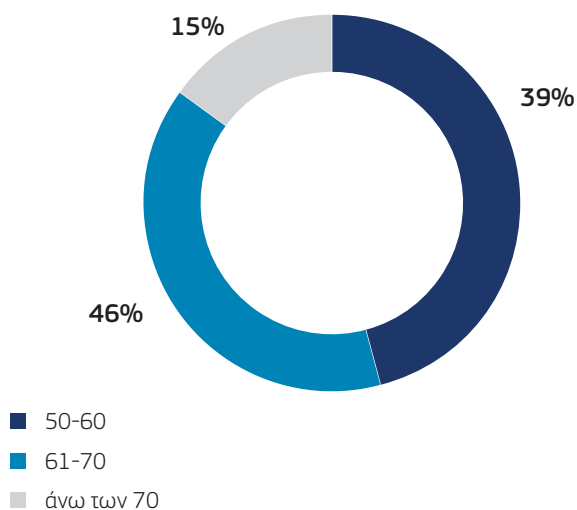
Ένα Διοικητικό Συμβούλιο που χαρακτηρίζεται πραγματικά από διαφοροποίηση επιτρέπει να υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τις δεξιότητες, τις εμπειρίες ανά χώρα και τις εμπειρίες ανά τομέα, το υπόβαθρο, τις ικανότητες, τα προσόντα, την επαγγελματική κατάρτιση, το φύλο, καθώς και άλλες διακρίσεις μεταξύ των Μελών και τις αξιοποιεί. Όλες οι τοποθετήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο της Alpha Bank γίνονται αξιολογημένες με βάση τις δεξιότητες, την εμπειρία, τις γνώσεις και την ανεξαρτησία που απαιτούνται προκειμένου το Διοικητικό Συμβούλιο ως σύνολο να είναι αποτελεσματικό.

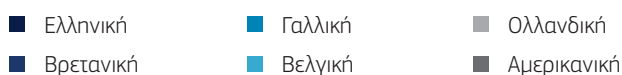
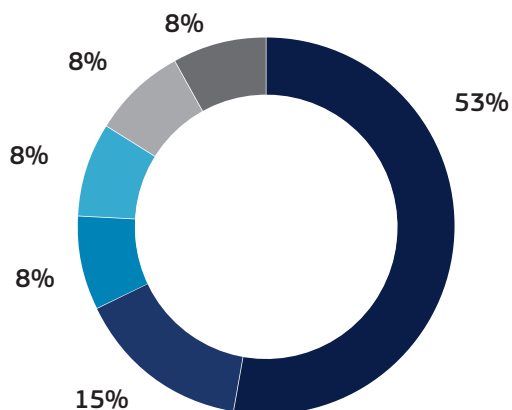
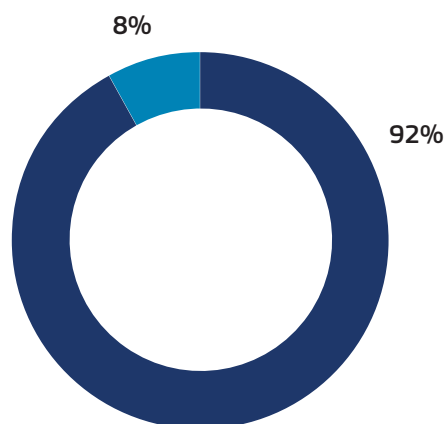
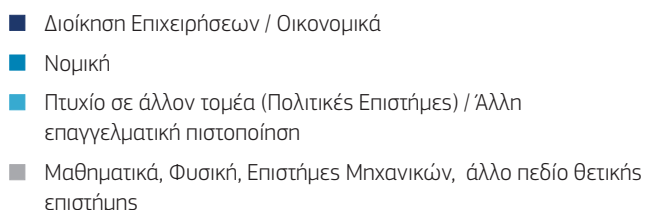
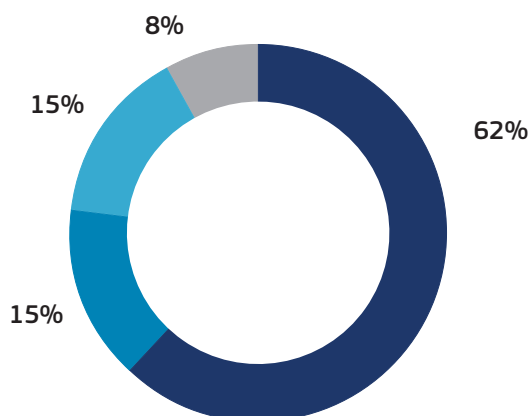
Επαγγελματική Εμπειρία των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο πίνακας απεικονίζει τους διάφορους τομείς στους οποίους τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διαθέτουν επαγγελματική εμπειρία

Ηλικιακή κατανομή των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

**Ιθαγένεια
των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου**

**Διαφοροποίηση
ως προς το φύλο στο Διοικητικό Συμβούλιο**

**Τομείς Σπουδών
των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου**

Επί του παρόντος, στόχο του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελεί η εκπροσώπηση του γυναικείου φύλου να αντιστοιχεί περίπου στο 30% του συνόλου των Μελών εντός των επόμενων τριών (3) ετών, λαμβανομένων πάντοτε υπ' όψιν των τάσεων του τομέα και των βέλτιστων πρακτικών. Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων έχει ενημερώσει σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο και η επίτευξη του ως άνω ποσοστού αποτελεί πλέον προτεραιότητα κατά την επιλογή των υποψηφίων.

Όλοι οι υποψήφιοι για τη θέση του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου αξιολογούνται με βάση τα ίδια κριτήρια, ανεξάρτητα από το φύλο, δεδομένου ότι οι επιλέξιμοι υποψήφιοι πρέπει να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που τίθενται σε σχέση με τα προσόντα τους. Σε αυτό το πλαίσιο, άνδρες και γυναίκες έχουν ίσες ευκαιρίες για να προταθούν προς τοποθέτηση ως Μέλη υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν όλα τα άλλα προαπαιτούμενα. Η Τράπεζα δεν προτείνει υποψηφίους για τη θέση του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου με μοναδικό σκοπό την ενίσχυση της διαφοροποίησής εις βάρος της λειτουργίας και της καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου ως συνόλου ή εις βάρος της καταλληλότητας των μεμονωμένων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Προσωπικό

Η παροχή ίσων ευκαιριών απασχολήσεως και εξελίξεως για όλους τους Εργαζομένους δεν αποτελεί απλώς νομική υποχρέωση, αλλά ακρογωνιαίιο λίθο της πολιτικής της Τραπέζης για το Ανθρώπινο Δυναμικό. Η πολιτική αυτή ενσωματώνεται στις διαδικασίες και στις πρακτικές

διοικήσεως του Ανθρώπινου Δυναμικού σε κάθε χώρα όπου έχει παρουσία η Alpha Bank και εξασφαλίζει την τήρησή τους. Επιδιώκοντας να τηρήσει εμπράκτως την ισότητα των φύλων και να αντιμετωπίσει το χαμηλό ποσοστό γυναικών σε θέσεις ευθύνης, στοιχεία που χαρακτηρίζουν την ελληνική αγορά εργασίας, η Τράπεζα μέσω μίας σειράς μέτρων, τα οποία αφ' ενός ευνοούν την ενταξίωση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και αφ' ετέρου προωθούν την ισότητα στη μεταχείριση, καθώς και την αξιολογική εξέλιξη του Προσωπικού, δίδει ίσες ευκαιρίες ανεξίτηλα στις γυναίκες Εργαζόμενες.

Η Τράπεζα εφαρμόζει ενιαία μισθολογική πολιτική ανεξαρτήτως φύλου σε όλες τις κατηγορίες Εργαζομένων.

Η Τράπεζα σέβεται και προασπίζεται τη διαφοροποίηση των Εργαζομένων της ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων ή οποιασδήποτε άλλης διακρίσεως. Πλέον των αρχών αυτών, η Τράπεζα αναγνωρίζει την ανάγκη για διαφοροποίηση όσον αφορά τις δεξιότητες, το υπόβαθρο, τις γνώσεις και την εμπειρία κατά τρόπο που να διευκολύνονται η εποικοδομητική συζήτηση και η ανεξάρτητη σκέψη. Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δίδει δυνατότητες εξέλιξης βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση. Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με τις εκάστοτε συνθήκες στην εθνική αγορά εργασίας και εξασφαλίζει την τήρηση των αντίστοιχων εθνικών κανονισμών, μεταξύ άλλων, για τις κατώτατες αποδοχές, για το ωράριο εργασίας και για τη χορήγηση αδειών.

Επιπλέον, η Τράπεζα προασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και αντιτίθεται σε κάθε μορφή παιδικής, εξαναγκασμένης ή υποχρεωτικής εργασίας. Η Τράπεζα, σεβόμενη πλήρως τα δικαιώματα των Εργαζομένων, έχει δεσμευθεί για την πλήρη διασφάλισή τους, σύμφωνα με το Ελληνικό Δίκαιο, το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και τις συνθήκες της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας.

Στοιχεία Ανθρώπινου Δυναμικού που κατέχουν Θέσεις Ευθύνης* κατά την 31.12.2018

Φύλο	Ηλικιακή Κατανομή την 31.12.2018					Ποσοστό
	18-25	26-40	41-50	51+	Total	
Άρρεν		43	263	200	506	63.65%
Θήλυ		22	199	68	289	36.35%
Σύνολο:		65	462	268	795	100%
Ποσοστό		8,18%	58,11%	33,71%	100%	

Μορφωτικό επίπεδο	Κατανομή 31.12.2018	Ποσοστό
Μεταπτυχιακή εκπαίδευση Master, PhD	319	40.13%
Τριτοβάθμια εκπαίδευση ΑΕΙ, ΤΕΙ	253	31.82%
Απόφοιτοι Λυκείου	223	28.05%
Σύνολο:	795	100%

* Ως Θέσεις Ευθύνης ορίζονται οι θέσεις από Διευθυντή Καταστήματος και άνω.

Η διαμόρφωση του ποσοστού και του αριθμού των Εργαζομένων σε διευθυντικές θέσεις ανά μορφωτικό επίπεδο καταδεικνύει ότι οι Εργαζόμενοι σε διευθυντικές θέσεις με μεταπτυχιακή εκπαίδευση αντιπροσωπεύουν κατά το 2018 το μεγαλύτερο ποσοστό, ήτοι 40,13%.

Z. Πολιτική Αποδοχών

Η Πολιτική Αποδοχών είναι σύμφωνη με τις αξίες, με την επιχειρηματική στρατηγική, με τους στόχους και γενικότερα με τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου, συμμορφώνεται δε, μεταξύ άλλων, με τις επιταγές του Ν. 4261/2014, του Ν. 4548/2018 και με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 26 Ιουνίου 2013.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής διαχειρίσεως κινδύνων, αποθαρρύνει την υπερβολική ανάληψη τοιούτων και αποτρέπει ή ελαχιστοποιεί την εμφάνιση καταστάσεων συγκρούσεως συμφερόντων που αποβαίνουν εις βάρος της ορθής, συνετής και χρηστής διαχειρίσεως των κινδύνων. Συσχετίζει δε τις αποδοχές του Ανθρώπινου Δυναμικού της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου με τους κινδύνους που αναλαμβάνουν και διαχειρίζονται.

Για τον καθορισμό των σταθερών αποδοχών λαμβάνονται υπ' όψιν, εκτός των προβλεπομένων από την εργατική νομοθεσία και από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, τα δεδομένα της αγοράς και η βαρύτητα της θέσεως που έκαστος κατέχει. Η αξιολόγηση των θέσεων εργασίας είναι θεμελιώδης για μία αντικειμενική και δίκαιη Πολιτική Αποδοχών. Επίσης, το σύστημα διοικήσεως της αποδόσεως παρακινεί για διακεκριμένα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα χωρίς να ενθαρρύνει την υπέρμετρη ανάληψη κινδύνων. Συγκεκριμένα, ο υπολογισμός της αποδόσεως ενός Στελέχους προκύπτει από την επίτευξη των στόχων του, που περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα των εργασιών, την τήρηση

των εσωτερικών διαδικασιών, τις σχέσεις με τους Πελάτες και τη διοίκηση των υφισταμένων του, αλλά και από ποιοτικά κριτήρια ιδιοτήτων της προσωπικότητας, που εκδηλώνονται κατά την άσκηση της εργασίας. Η σωστή και επιλεκτική εφαρμογή πολιτικής μεταβλητών αποδοχών θεωρείται ως απαραίτητο εργαλείο διοικήσεως των ανθρωπίνων

πόρων, καθώς και προσελκύσεως ή/και διατηρήσεως Στελεχών σε επίπεδο Τραπέζης και Ομίλου, στοιχεία τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των μακροπρόθεσμων επιχειρησιακών στόχων της Τραπέζης και των Εταιριών του Ομίλου

Πληροφόρηση επί των Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2018 (1.1-31.12.2018), σε εφαρμογή του Κανονισμού 575/2013, άρθρο 450

	Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου	
	Μη Εκτελεστικά	Εκτελεστικά
Αριθμός δικαιούχων	10	5
Σύνολο σταθερών αποδοχών	1.022.250,07	1.491.494,20
Σύνολο μεταβλητών αποδοχών με διάκριση σε:		
Μετρητά	-	-
Μετοχές		
Χρηματοπιστωτικά μέσα συνδεδεμένα με μετοχές		
Άλλες κατηγορίες		
Ποσά αναβαλλόμενων αποδοχών με διάκριση σε:		
Κατοχυρωμένες	-	-
Μη κατοχυρωμένες		
Ποσά αναβαλλόμενων αποδοχών που έχουν αποφασισθεί να καταβληθούν και μειώθηκαν μέσω αναπροσαρμογών με βάση την επίδοση	-	-
Αριθμός δικαιούχων που έλαβε πληρωμή λόγω προσλήψεως	-	-
Συνολικό ποσό πληρωμής λόγω προσλήψεως	-	-
Αριθμός δικαιούχων που έλαβε αποζημίωση λόγω αποχωρήσεως	-	-
Συνολικό ποσό αποζημιώσεως λόγω αποχωρήσεως	-	-
Υψηλότερο ποσό που καταβλήθηκε ως αποζημίωση σε μεμονωμένο άτομο	-	-

Αθήναι, 28 Μαρτίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666242

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ε. ΨΑΛΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666591

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της ALPHA BANK A.E.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ALPHA BANK A.E. (η Τράπεζα) και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικού αποτελέσματος, μεταβολών της καθαρής θέσεως και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της ALPHA BANK A.E. και των θυγατρικών αυτής κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος της Τράπεζας και του Ομίλου ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε € 35.311 εκατ. και € 39.910 εκατ. αντίστοιχα (€ 38.521 εκατ. για την Τράπεζα και € 43.318 εκατ. για τον Όμιλο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017), και οι ζημιές απομειώσεως δανείων (χρέωση περιόδου) ανήλθαν σε € 1.440 εκατ. και € 1.656 εκατ. αντίστοιχα για την Τράπεζα και τον Όμιλο κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 (€ 810 εκατ. για την Τράπεζα και € 1.033 εκατ. για τον Όμιλο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017).

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΠΧΠ 9, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζονται οι ζημιές για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου όταν αυτές αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθούν και όχι όταν έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

Η επιμέτρηση της απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου, δεδομένου του ύψους του συγκεκριμένου λογαριασμού καθώς και γιατί ο προσδιορισμός των παραδοχών που χρησιμοποιούνται είναι σημαντικά υποκειμενικός λόγω του υψηλού βαθμού κρίσης που ασκεί η Διοίκηση για την εκτίμηση της αναμενόμενης ζημιάς λόγω πιστωτικού κινδύνου. Επιπλέον, υπάρχει σημαντική αύξηση των μοντέλων και των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των απομειώσεων, ενώ υπάρχουν περιορισμένα διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία τα οποία μπορούν να συγκριθούν με τα πραγματικά αποτελέσματα των υπολογισμών των αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Η Τράπεζα και ο Όμιλος σχηματίζουν πρόβλεψη απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος για τις αναμενόμενες ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.

Οι σημαντικότερες κρίσεις και εκτιμήσεις αναφορικά με τον χρόνο και την επιμέτρηση της αναμενόμενης ζημιάς λόγω πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνουν:

- Λογιστικές διερμηνείες και παραδοχές που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα επιμέτρησης της αναμενόμενης ζημιάς λόγω πιστωτικού κινδύνου, για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου του πελάτη βάσει του ανοιγμάτος του και των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών.
- Δεδομένα και παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της επίδρασης πολλαπλών οικονομικών σεναρίων.
- Έγκαιρη αναγνώριση των ανοιγμάτων με σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
- Αποτίμηση των εξασφαλίσεων και παραδοχές για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών των απομειωμένων ανοιγμάτων, τα οποία αξιολογούνται σε μεμονωμένη βάση, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης βάσει πολλαπλών σεναρίων.
- Αξιολόγηση των προσαρμογών της Διοίκησης στα αποτελέσματα των μοντέλων επιμέτρησης πιστωτικού κινδύνου.
- Ακρίβεια και επάρκεια των γνωστοποιήσεων των οικονομικών καταστάσεων.

Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές και πολιτικές για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος, τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και την επισκόπηση της απομείωσης και της αναγνώρισης της απομείωσης των

Πως αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Με βάση την εκτίμηση των ελεγκτικών κινδύνων και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στην αξιολόγηση του κινδύνου, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες απομείωσης και τις παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση σε σχέση με το σημαντικό θέμα ελέγχου, περιλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες ελέγχου:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο μας, συμπεριλαμβανομένων των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου επί των εφαρμοζόμενων μεθοδολογιών, των μοντέλων που χρησιμοποιήθηκαν, των σημαντικών παραδοχών που εφαρμόζει η Διοίκηση, της ακρίβειας και πληρότητας των δεδομένων και του υπολογισμού των μοντέλων, καθώς και τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου επί των χειροκίνητων διαδικασιών αποτίμησης των εξασφαλίσεων και των παραδοχών για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών των ανοιγμάτων που υπόκεινται σε αξιολόγηση σε μεμονωμένη βάση.
- Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μεθοδολογιών και πολιτικών που έχει υιοθετήσει η Διοίκηση για τον υπολογισμό των προβλέψεων απομείωσης (συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου).
- Με την υποστήριξη ειδικών εμπειρογνομόνων μας επι του πιστωτικού κινδύνου και των μοντέλων επιμέτρησης της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς, αξιολογήσαμε τα τεκμήρια που υποστηρίζουν την καταλληλότητα των παραδοχών αναφορικά με την πιθανότητα της αθέτησης (Probability of Default), της τελικής απομείωσης της αξίας των δανείων (Loss Given Default) και του ανοιγματος σε αθέτηση (Exposure at Default). Σε δειγματοληπτική βάση εξετάσαμε την λογικότητα του αποτελέσματος που προέκυψε από τα μοντέλα, συγκρίνοντάς τα με πρόσφατα στοιχεία.
- Με την υποστήριξη ειδικών εμπειρογνομόνων επι του πιστωτικού κινδύνου και των μοντέλων επιμέτρησης της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς, αξιολογήσαμε το βασικό και τα εναλλακτικά οικονομικά σενάρια, καθώς και την σταθμισμένη πιθανότητα αυτών των σεναρίων. Επιπρόσθετα αξιολογήσαμε την καταλληλότητα των προβλεπόμενων μακροοικονομικών μεταβλητών, όπως το ΑΕΠ, το ποσοστό ανεργίας, τον Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων και τον Δείκτη Τιμών Επαγγελματικών Ακινήτων.
- Λήψη και εξέταση τεκμηρίων αναφορικά με την έγκαιρη αναγνώριση των ανοιγμάτων με σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, και την έγκαιρη αναγνώριση των απομειωμένων ανοιγμάτων.
- Αξιολόγηση, σε δειγματοληπτική βάση, της λογικότητας των σημαντικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση της απομείωσης των ανοιγμάτων που αξιολογούνται σε μεμονωμένη βάση, συμπεριλαμβανομένης της αποτίμησης των εξασφαλίσεων (επίσης με την υποστήριξη ειδικών εμπειρογνομόνων για τον έλεγχο της αξίας των ακινήτων) καθώς και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των μελλοντικών προεξοφλημένων ταμειακών ροών.
- Αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσαρμογών της Διοίκησης στα αποτελέσματα των μοντέλων επιμέτρησης πιστωτικού κινδύνου βασιζόμενοι στις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες, τις συνθήκες της αγοράς και τις ενέργειες που έχει αναλάβει να υλοποιήσει η Διοίκηση μέσω:
  - της αξιολόγησης των σημαντικότερων εξελίξεων σε σχέση με τα ιστορικά στοιχεία.
  - της αξιολόγησης της λογικότητας των διαφόρων εντοπισμένων προσαρμογών της Διοίκησης στα αποτελέσματα των μοντέλων επιμέτρησης πιστωτικού κινδύνου, αξιολογώντας τις σημαντικές παραδοχές βάσει της γνώσης και της εμπειρίας μας στον Τραπεζικό κλάδο.
  - της επισκόπησης της μεθοδολογίας υπολογισμού.

κόστος, στις Σημειώσεις 1.13, 11, 19 και 40 των εταιρικών και 1.14, 11, 19 και 43 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αντίστοιχα.

• Αξιολόγηση του κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις παρουσιάζουν και αντιμετωπίζουν κατάλληλα, την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Αξιολόγηση, στο ίδιο πλαίσιο, της ανάλυσης ευαισθησίας που γνωστοποιείται. Επιπρόσθετα αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις των σημαντικών κρίσεων και παραδοχών είναι επαρκώς σαφείς.

Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας και του Ομίλου ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε € 5.340 εκατ. και € 5.291 εκατ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με € 4.282 εκατ. και € 4.331 εκατ. αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, εκ των οποίων, ποσό € 164 εκατ. και € 179 εκατ. για την Τράπεζα και τον Όμιλο, αντίστοιχα αφορούν σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, σε σύγκριση με € 305 εκατ. και € 325 εκατ., αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς απαιτεί παραδοχές και προσδοκίες σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών, την αξιολόγηση του ιστορικού φορολογικών ζημιών, οι οποίες ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις.

Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις σημειώσεις 1.31.3 και 25 των εταιρικών και 1.33.3 και 25 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, εκτιμήσαμε τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και εξετάσαμε τόσο τον προϋπολογισμό όσο και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Η αξιολόγησή μας συμπεριέλαβε τα ακόλουθα στοιχεία, ενώ ενεπλάκησαν ειδικοί εμπειρογνώμονες επί φορολογικών θεμάτων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την προετοιμασία και επισκόπηση των προϋπολογισμών και προσδοκιών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.
- Αξιολόγηση της εκτίμησης της Διοίκησης για τις πρόσφατες αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία που επηρεάζουν το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.
- Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικότερων παραδοχών και προσδοκιών της Διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη και την επίδρασή τους επί του υπολοίπου των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων υπό το πρίσμα της επιβεβαίωσης αυτών των προσδοκιών ιστορικά και τα τρέχοντα αποτελέσματα.

Γενικές εσωτερικές δικλίδες ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων σχετικές με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Τράπεζας και του Ομίλου εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα πληροφοριακά συστήματα που υποστηρίζουν αυτοματοποιημένες λογιστικές διαδικασίες και διαδικασίες συμφωνίας, δημιουργώντας ένα πολύπλοκο περιβάλλον πληροφορικής που επηρεάζει το σύνολο των λειτουργιών και στο οποίο σημαντικός αριθμός συναλλαγών επεξεργάζονται καθημερινά σε πολλαπλές τοποθεσίες.

Το παραπάνω θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς είναι κρίσιμο οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που σχετίζονται με τη διαχείριση προσβάσεων, τη διαχείριση αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και τη διαχείριση των καθημερινών λειτουργιών πληροφορικής, να έχουν σχεδιαστεί και να λειτουργούν αποτελεσματικά προκειμένου να εξασφαλίζεται η πληρότητα και ακρίβεια των οικονομικών στοιχείων και πληροφοριών που παράγουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Με βάση την εκτίμηση των ελεγκτικών κινδύνων, αξιολογήσαμε το σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα των γενικών εσωτερικών δικλίδων ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες συμπεριέλαβαν την αξιολόγηση των δικαιωμάτων πρόσβασης σε εφαρμογές, σε λειτουργικά συστήματα και βάσεις δεδομένων, τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τις αλλαγές που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα καθώς και των καθημερινών λειτουργιών πληροφορικής.

Συνοπτικά, οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, την εξέταση:

- Των διαδικασιών απόδοσης και ανάκλησης δικαιωμάτων πρόσβασης στους χρήστες.
- Της παροχής προνομιακής πρόσβασης σε εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα και βάσεις δεδομένων.
- Της διαδικασίας περιοδικού ελέγχου των δικαιωμάτων των χρηστών στα πληροφοριακά συστήματα.
- Της διαδικασίας διαχείρισης αλλαγών σε εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα και βάσεις δεδομένων (π.χ. αίτημα χρήστη, δοκιμές αποδοχής από τους χρήστες και παροχή τελικής έγκρισης προκειμένου να τεθεί σε παραγωγή).
- Των καθημερινών λειτουργιών πληροφορικής.

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες, που ενσωματώνονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, στην Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου και στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρο 44 του Ν. 4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων - Συνέχεια

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ.Ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κωδ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την ALPHA BANK A.E. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της από την ελεγκτική εταιρεία Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, μέλος της Deloitte Touche Tohmatsu Limited («DTTL»), κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στις Σημειώσεις 44 και 47 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αντίστοιχα. Επιπλέον, επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες ποσού € 0,034 εκατ. και € 0,180 εκατ. έχουν παρασχεθεί στην Τράπεζα και τον Όμιλο αντίστοιχα, από τις υπόλοιπες εταιρείες της DTTL, και των αντίστοιχων συνεργατών τους.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 30 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Η χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι η δεύτερη χρονιά διορισμού μας ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2019

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Αλεξάνδρα Β. Κωστάρα

Α.Μ. ΣΟΕΛ: 19981

Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού,
151 25 Μαρούσι
Α.Μ. ΣΟΕΛ: Ε120

Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου της 31.12.2018

ALPHA BANK

Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
		31.12.2018	31.12.2017
Τόκοι και εξομιούμενα έσοδα	2	2.278.188	2.514.338
Τόκοι και εξομιούμενα έξοδα	2	(522.143)	(571.746)
Καθαρό έσοδο από τόκους	2	1.756.045	1.942.592
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		409.388	395.490
Προμήθειες έξοδα		(74.217)	(71.996)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	3	335.171	323.494
Έσοδα από μερίσματα	4	1.344	1.435
Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	6	(117)	
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	5	462.789	144.702
Λοιπά έσοδα	7	49.690	54.508
Σύνολο λοιπών εσόδων		513.706	200.645
Σύνολο εσόδων		2.604.922	2.466.731
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8	(475.325)	(474.378)
Πρόβλεψη αποζημιώσεων προγραμμάτων αποχωρήσεως προσωπικού			(92.719)
Γενικά διοικητικά έξοδα	9	(532.355)	(554.960)
Αποσβέσεις	22, 23, 24	(102.027)	(99.743)
Λοιπά έξοδα	10	(52.656)	(71.234)
Σύνολο εξόδων προ ζημιών απομειώσεως και προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου		(1.162.363)	(1.293.034)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	11, 12	(1.730.647)	(1.005.415)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	21	(1.265)	(3.162)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος		(289.353)	165.120
Φόρος εισοδήματος	13	342.312	(75.611)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		52.959	89.509
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες			(68.457)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος		52.959	21.052
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν σε:			
Μετόχους της Τραπέζης			
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	14	52.961	89.528
- από διακοπείσες δραστηριότητες	14		(68.457)
		52.961	21.071
Τρίτους			
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(2)	(19)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή:			
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	14	0,03	0,01
Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ ανά μετοχή)	14	0,03	0,06
Βασικά και προσαρμοσμένα από διακοπείσες δραστηριότητες (€ ανά μετοχή)	14		(0,04)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 77-325) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου

Ενοποιημένος Ισολογισμός

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	31.12.2018	31.12.2017*
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	15	1.928.205	1.593.850
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	16	2.500.492	1.715.649
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	17	8.339	8.685
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	725.173	622.536
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	19	40.228.319	43.318.193
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	20		
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	20α	6.961.822	
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	20β	42.794	
- Διαθέσιμα προς πώληση	20γ		5.873.768
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	20δ		10.870
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	21	23.194	18.886
Επενδύσεις σε ακίνητα	22	493.161	553.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	23	734.663	733.833
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	24	434.093	389.809
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	25	5.290.763	4.330.602
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	26	1.363.685	1.348.785
		60.734.703	60.518.809
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	49	272.037	288.977
Σύνολο Ενεργητικού		61.006.740	60.807.786
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	27	10.456.359	13.141.531
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	1.147.895	1.029.421
Υποχρεώσεις προς πελάτες (συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεως mas)	28	38.731.835	34.890.436
Ομολογίες εκδόσεως μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	29	943.334	655.567
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	30	41.272	42.761
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	25	18.681	24.997
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	31	86.744	92.038
Λοιπές υποχρεώσεις	32	908.515	870.682
Προβλέψεις	33	527.386	433.240
		52.862.021	51.180.673
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	49	1.603	422
Σύνολο Υποχρεώσεων		52.863.624	51.181.095
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
Κεφάλαια και αποθεματικά που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης			
Μετοχικό Κεφάλαιο	34	463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	35	10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά	36	460.025	809.073
Ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση και αφορούν στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	36	(122)	(122)
Αποτελέσματα εις νέον	37	(3.624.847)	(2.490.040)
		8.099.195	9.583.050
Δικαιώματα τρίτων		28.814	28.534
Υβριδικά κεφάλαια	38	15.107	15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως		8.143.116	9.626.691
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως		61.006.740	60.807.786

* Ο Ενοποιημένος Ισολογισμός της συγκριτικής χρήσεως έχει αναμορφωθεί λόγω της αναταξινόμησεως συγκεκριμένων κονδυλίων, όπως ειδικότερα αναλύεται στη σημείωση 52.

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 77-325) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
		31.12.2018	31.12.2017
Καθαρά κέρδη/(ζημιές), μετά το φόρο εισοδήματος, που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		52.959	21.052
Λοιπά αποτελέσματα που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση:			
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων			509.224
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση		(556.366)	
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ροών		(2.719)	52.774
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού		11.002	(2.192)
Μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		(149)	72
Φόρος εισοδήματος	13	159.240	(155.234)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(388.992)	404.644
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες	49	-	68.457
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Καθαρή μεταβολή αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών		1.171	198
Κέρδη/(Ζημιές) μετοχών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση		(7.314)	
Φόρος εισοδήματος	13	493	(56)
		(5.650)	142
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες			
Καθαρή μεταβολή αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών			(200)
Φόρος εισοδήματος			30
		-	(170)
Σύνολο αποτελεσμάτων, μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση	13	(394.642)	473.073
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος		(341.683)	494.125
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως που αναλογεί σε:			
Μετόχους της Τραπέζης			
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(341.681)	494.149
- από διακοπείσες δραστηριότητες			
		(341.681)	494.149
Τρίτους			
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(2)	(24)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 77-325) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών της Καθαρής Θέσεως

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Δικαιώματα τρίτων	Υβριδικά κεφάλαια	Σύνολο Καθαρής Θέσεως
Υπόλοιπο 1.1.2017		461.064	10.790.870	332.061	(2.506.711)	9.077.284	20.997	15.132	9.113.413
Μεταβολές χρήσεως 1.1-31.12.2017									
Αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος					21.071	21.071	(19)		21.052
Λοιπά αποτελέσματα μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση				473.105	(27)	473.078	(5)		473.073
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος				473.105	21.044	494.149	(24)		494.125
Μετατροπή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου σε μετοχές		2.046	10.159			12.205			12.205
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, μετά το φόρο εισοδήματος					(560)	(560)			(560)
Αγορές/πωλήσεις/ μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες και αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών					(26)	(26)	7.561		7.535
(Αγορές), (Ανακλήσεις)/ Πωλήσεις υβριδικών τίτλων, μετά από φόρους						-		(25)	(25)
Σχηματισμός αποθεματικών				3.785	(3.785)	-			-
Λοιπά					(2)	(2)			(2)
Υπόλοιπο 31.12.2017		463.110	10.801.029	808.951	(2.490.040)	9.583.050	28.534	15.107	9.626.691

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 77-325) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Δικαιώματα τρίτων	Υβριδικά κεφάλαια	Σύνολο Καθαρής Θέσεως
Υπόλοιπο 31.12.2017		463.110	10.801.029	808.951	(2.490.040)	9.583.050	28.534	15.107	9.626.691
Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 την 1.1.2018	44			37.059	(1.179.336)	(1.142.277)			(1.142.277)
Υπόλοιπο 1.1.2018		463.110	10.801.029	846.010	(3.669.376)	8.440.773	28.534	15.107	8.484.414
Μεταβολές χρήσεως 1.1 - 31.12.2018									
Αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος					52.961	52.961	(2)		52.959
Λοιπά αποτελέσματα μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση				(388.992)	(5.650)	(394.642)			(394.642)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος		-	-	(388.992)	47.311	(341.681)	(2)	-	(341.683)
Αγορές/πωλήσεις/μεταβολή ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες και αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών					(198)	(198)	282		84
Σχηματισμός αποθεματικών				2.885	(2.885)	-			-
Λοιπά					301	301			301
Υπόλοιπο 31.12.2018		463.110	10.801.029	459.903	(3.624.847)	8.099.195	28.814	15.107	8.143.116

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 77-325) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017*
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(Ζημιές) πριν το φόρο εισοδήματος		(289.353)	165.120
Προσαρμογή κερδών/(ζημιών) προ φόρων για:			
Αποσβέσεις/Απομειώσεις/ Διαγραφές ενσώματων παγίων		89.557	128.998
Αποσβέσεις/Απομειώσεις/Διαγραφές αύλων παγίων		59.910	51.930
Ζημιές απομειώσεως χρηματοοικονομικών μέσων και λοιπές προβλέψεις		1.766.576	1.157.336
Αποτελέσματα από πωλήσεις και μετοχοποιήσεις δανείων		(2.606)	
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		68.272	(204.486)
(Κέρδη)/Ζημιές από επενδυτικές δραστηριότητες		(635.858)	(307.163)
(Κέρδη)/Ζημιές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		51.007	(15.769)
Αναλογία (κερδών)/ ζημιών από συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	21	1.265	3.162
		1.108.770	979.128
Καθαρή (αύξηση)/μείωση στοιχείων Ενεργητικού που σχετίζονται με συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες:			
Απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		(142.653)	506.008
Αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου και παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων		(13.529)	(41.744)
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών		(558.712)	(49.968)
Λοιπών στοιχείων Ενεργητικού		337.225	127.998
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στοιχείων Υποχρεώσεων που σχετίζονται με συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες:			
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		(2.685.172)	(5.964.046)
Υποχρεώσεων προς πελάτες		3.884.920	1.926.601
Λοιπών Υποχρεώσεων		(42.607)	(32.359)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες πριν από φόρους		1.888.242	(2.548.382)
Πληρωθέντες φόροι εισοδήματος και λοιποί φόροι		(30.789)	(13.748)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		1.857.453	(2.562.130)
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες λειτουργικές δραστηριότητες		-	7.010
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες			
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	21	(5.722)	(9.380)
Εισροές από πώληση θυγατρικής		2.100	63.636
Εισπραχθέντα μερίσματα	4	1.344	1.435
Αγορές ενσώματων και αύλων παγίων	22, 23, 24	(174.114)	(145.575)
Πωλήσεις ενσώματων και αύλων παγίων		38.827	54.558
Εισπραχθέντες τόκοι αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		59.032	145.141
Αγορές Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Γ.Ε.Δ.)		(2.164.218)	(3.356.877)
Πωλήσεις/λήξεις Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Γ.Ε.Δ.)		2.594.944	3.678.213
Αγορές αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου (εξαιρουμένων Ε.Γ.Ε.Δ.)		(4.822.335)	(2.761.629)
Πωλήσεις/λήξεις αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου (εξαιρουμένων Ε.Γ.Ε.Δ.)		3.394.118	5.183.187
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		(1.076.024)	2.852.709
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες επενδυτικές δραστηριότητες		-	(52.684)
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Εισπράξεις ομολογιών εκδόσεώς μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων		512.279	218.587
Αποπληρωμές ομολογιών εκδοσεώς μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων		(300.877)	(152.566)
Πληρωμές τόκων ομολογιών και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων		(18.163)	(11.879)
Έξοδα αύξησεως μετοχικού κεφαλαίου			(639)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		193.239	53.503
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και στα ταμειακά ισοδύναμα		11.643	(12.463)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		986.311	331.619
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών από διακοπείσες δραστηριότητες		-	(45.674)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσεως	15	1.260.833	974.888
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της χρήσεως	15	2.247.144	1.260.833

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 77-325) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου

Σημειώσεις επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Όμιλος της Alpha Bank περιλαμβάνει εταιρίες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες όπως: Τραπεζικές, Χρηματοδοτικές, Χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, Επενδύσεων, Ασφαλίσεων, Κτηματικές, Ξενοδοχειακές.

Ιθύνουσα ή μητρική εταιρία του Ομίλου είναι η Alpha Τράπεζα Α.Ε., η οποία λειτουργεί σήμερα με την επωνυμία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και διακριτικό τίτλο ALPHA BANK, εδρεύει στην Αθήνα, οδός Σταδίου 40, είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 223701000 (πρώην αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιριών 6066/06/B/86/05). Η διάρκεια της έχει ορισθεί έως το 2100, δύναται δε να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως.

Σκοπός της Τραπέζης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 4 του Καταστατικού της, είναι η διενέργεια, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινοπραξίας, μετά τρίτων, του συνόλου, άνευ περιορισμού ή ετέρας διακρίσεως, των (κυρίων και παρεπομένων) εργασιών, δραστηριοτήτων, συναλλαγών και υπηρεσιών, που η εκάστοτε κείμενη (ημεδαπή, κοινοτική, αλλοδαπή) νομοθεσία επιτρέπει σε πιστωτικά ιδρύματα. Για την εκπλήρωσή του η Τράπεζα δύναται να διενεργεί οποιαδήποτε πράξη, εργασία ή συναλλαγή που, αμέσως ή εμμέσως, είναι συναφής, συμπληρωματική ή επιβοηθητική των προαναφερομένων.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 29.6.2018, λήγει το 2022.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2018 είχε ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Βασίλειος Θ. Ράπανος

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Δημήτριος Π. Μαντζούνης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Σπύρος Ν. Φιλάρετος (COO)

Αρτέμιος Χ. Θεοδωρίδης

Γεώργιος Κ. Αρώνης

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασίλειος Ε. Ψάλτης

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Ευθύμιος Ο. Βιδάλης ^{*/**/****}

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΛΗ

Jean L. Cheval ^{*/**/****}

Carolyn Adele G. Dittmeier ^{*/**}

Richard R. Gildea ^{**/****}

Shahzad A. Shahbaz ^{****}

Jan Oscar A. Vanhevel ^{*/**}

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

(κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3864/2010)

Johannes Herman Frederic G. Umbgrove ^{*/**/****/****}

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Γεώργιος Π. Τριανταφυλλίδης

Σημειώνεται ότι την 29.6.2018, στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. Δ. Π. Μαντζούνης ανακοίνωσε την πρόθεσή του να δρομολογήσει τη διαδικασία διαδοχής του. Την 29.11.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε ομοφώνως τον κ. Β. Ε. Ψάλτη ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος την 2.1.2019 ανέλαβε καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου. Επίσης, από την 2.1.2019 ο κ. Δ. Π. Μαντζούνης ορίσθηκε Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

^{*} Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου

^{**} Μέλος της Επιτροπής Αποδοχών

^{***} Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων

^{****} Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Τραπέζης. Ενδεικτικά, οι κύριες αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν την ενασχόληση με το γενικό πρότυπο υπηρεσιών της Τραπέζης και του Ομίλου, το τριετές Επιχειρησιακό Σχέδιο, σημαντικές αποφάσεις Επενδύσεων και Αποεπενδύσεων, τις Πολιτικές Πιστωτικού και Λειτουργικού Κινδύνου, την Πολιτική Ανθρώπινου Δυναμικού, την Κατανομή Κεφαλαίων σε Επιχειρήσεις, θέματα επικοινωνίας υψηλής σπουδαιότητας και βασικά ζητήματα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η εν λόγω Επιτροπή με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2018 απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Δημήτριος Π. Μαντζούνης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Σπύρος Ν. Φιλάρετος (COO)

Αρτέμιος Χ. Θεοδωρίδης – Καθυστερήσεων και Διαχειρίσεως Διαθεσίμων

Γεώργιος Κ. Αρώνης – Retail and Wholesale Banking

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ

Βασίλειος Ε. Ψάλτης - CFO

Σπυρίδων Α. Ανδρονικάκης - CRO

Την 2.1.2019 ο κ. Βασίλειος Ε. Ψάλτης ανέλαβε καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου και ο κ. Λάζαρος Α. Παπαγαρυφάλου τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής – CFO. Την 11.2.2019 ο κ. Sergiu A. Oprescu τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής International Network και την 1.3.2019 ο κ. Νικόλαος Β. Σαλακάς τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής – Chief Legal and Governance Officer. Οι ανωτέρω Γενικοί Διευθυντές είναι Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης από την ημερομηνία τοποθετήσεώς τους.

Η μετοχή της Τραπέζης είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1925 και κατατάσσεται μεταξύ των εταιριών με την υψηλότερη κεφαλαιοποίηση. Η μετοχή συμμετέχει σε διεθνείς δείκτες όπως, μεταξύ άλλων, ο MSCI Emerging Markets Index, ο MSCI Greece, ο FTSE All World και ο FTSE4Good Emerging Index.

Εκτός από την ελληνική κεφαλαιαγορά, η μετοχή διαπραγματεύεται εκτός χρηματιστηριακού κύκλου στην αγορά της Νέας Υόρκης (ADRs).

Το σύνολο των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανήρχετο σε 1.543.699.381. Στο Χρηματιστήριο Αθηνών διαπραγματεύονται 1.374.525.214 κοινές μετοχές της Τραπέζης, ενώ το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ("ΤΧΣ") κατέχει τις υπόλοιπες 169.174.167 κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου, άυλες μετοχές, ή ποσοστό 10,96% επί του συνόλου κοινών μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης. Η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου επί των μετοχών του ΤΧΣ υπόκειται σε περιορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 7α του Ν.3864/2010.

Κατά το έτος 2018, η εμπορευσιμότητα της μετοχής ανήλθε σε €6.621.469 ανά συνεδρίαση, κατά μέσο όρο.

Η Τράπεζα έχει αξιολογηθεί πιστοληπτικά από τρεις οίκους του εξωτερικού ως εξής:

- Moody's: Caa2 (Caa1 από 5.3.2019)
- Fitch Ratings: CCC+
- Standard & Poor's: B-

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της 28ης Μαρτίου 2019.

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις αφορούν στη χρήση 1.1 - 31.12.2018 και έχουν συνταχθεί:

- α) σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.), όπως αυτά υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει του Κανονισμού αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2002 και
- β) με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους. Κατ' εξαίρεση ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα στοιχεία αυτά είναι κατά κύριο λόγο τα ακόλουθα:
  - Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου
  - Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα
  - Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (αφορά στην τρέχουσα χρήση)
  - Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση (αφορά στην τρέχουσα χρήση)
  - Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση (αφορά στη χρήση του 2017)
  - Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (αφορά στην τρέχουσα χρήση)
  - Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο εκδόσεως της Τραπέζης το οποίο, έως τη μετατροπή του σε μετοχές, η οποία έλαβε χώρα κατά το πρώτο τρίμηνο της προηγούμενης χρήσεως, περιλαμβανόταν στις «Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις».

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις.

Οι λογιστικές αρχές που έχει ακολουθήσει ο Όμιλος για τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπείς με αυτές που περιγράφονται στις δημοσιευθείσες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31.12.2017. Σημειώνεται, ωστόσο, πως η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Οι λογιστικές αρχές που ίσχυαν έως την 31.12.2017 παρουσιάζονται στη σημείωση 1.32. Η συγκριτική πληροφορία για το 2017 δεν αναμορφώθηκε, όπως σχετικά επιτρέπεται από το Δ.Π.Χ.Π. 9. Επιπρόσθετα, οι ακολουθούμενες λογιστικές αρχές της τρέχουσας χρήσεως έλαβαν υπόψη τα ακόλουθα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 22 τα οποία εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόστηκαν από 1.1.2018:

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 2** «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»: Ταξινόμηση και αποτίμηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Κανονισμός 2018/289/26.2.2018)

Την 20.6.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 2 με το οποίο διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα:

- κατά την αποτίμηση της εύλογης αξίας μίας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με μετρητά, ο λογιστικός χειρισμός των επιπτώσεων από τους όρους κατοχύρωσης (vesting conditions) καθώς και από τους όρους που δεν σχετίζονται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων (non-vesting conditions) ακολουθεί τη λογική που εφαρμόζεται στις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους,
- στις περιπτώσεις που η φορολογική νομοθεσία επιβάλλει στην εταιρία να παρακρατά ένα ποσό φόρου (το οποίο αποτελεί φορολογική υποχρέωση του υπαλλήλου) το οποίο αφορά στις αμοιβές που σχετίζονται με την αξία της

μετοχής και το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στις φορολογικές αρχές, η συναλλαγή στο σύνολό της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μία παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, αν ως τέτοια θα χαρακτηρίζονταν αν δεν υπήρχε το ζήτημα του συμψηφισμού της φορολογικής υποχρέωσης,

- στην περίπτωση που τροποποιηθούν οι όροι που διέπουν τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία της μετοχής έτσι ώστε αυτές να πρέπει να αναταξινομηθούν από παροχές που καταβάλλονται με μετρητά σε παροχές που καταβάλλονται με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων, η συναλλαγή θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως παροχή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους από την ημερομηνία που πραγματοποιείται η τροποποίηση.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»:**

Εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το Δ.Π.Χ.Π. 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (Κανονισμός 2017/1988/3.11.2017)

Την 12.9.2016 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 4 με την οποία διευκρινίζει ότι:

- οι ασφαλιστικές εταιρίες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνδέεται με την ασφάλιση, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 έως την 1.1.2021 και
- όλες οι εταιρίες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και υιοθετούν το Δ.Π.Χ.Π. 9 έχουν τη δυνατότητα, έως ότου εφαρμόσουν το Δ.Π.Χ.Π. 17, να παρουσιάζουν τις μεταβολές στην εύλογη αξία επιλέξιμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καθώς ο Όμιλος δεν έκανε χρήση των ανωτέρω εξαιρέσεων από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 9: «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Κανονισμός 2016/2067/22.11.2016)**

Την 24.7.2014 ολοκληρώθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων η έκδοση του οριστικού κειμένου του προτύπου Δ.Π.Χ.Π. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο ΔΛΠ 39. Το νέο πρότυπο προβλέπει σημαντικές διαφοροποιήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και με τη λογιστική αντιστάθμιση. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

Ταξινόμηση και αποτίμηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού πρέπει, μετά την αρχική αναγνώριση, να ταξινομούνται σε δύο μόνο κατηγορίες, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία. Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να συνυπολογιστούν προκειμένου να αποφασιστεί η αρχική κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού είναι τα ακόλουθα:

- Το επιχειρησιακό μοντέλο (business model) το οποίο χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη διαχείριση των μέσων αυτών. Προβλέπονται οι ακόλουθες τρεις κατηγορίες επιχειρησιακών μοντέλων:
  - επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές (hold to collect),
  - επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (hold to collect and sell),
  - λοιπά επιχειρησιακά μοντέλα
- Τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών των μέσων. Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό μέσο να καταταγεί στην κατηγορία της αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος θα πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα τα εξής:
  - το μέσο να εντάσσεται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο να έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές,

- οι συμβατικοί όροι που διέπουν το στοιχείο να προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Αν ένα μέσο πληροί τα ανωτέρω κριτήρια αλλά διακρατείται τόσο με σκοπό την πώληση όσο και με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ρών θα πρέπει να κατατάσσεται στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Τα μέσα που δεν εντάσσονται σε καμία από τις δύο ανωτέρω κατηγορίες ταξινόμησης αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετα, το Δ.Π.Χ.Π. 9 επιτρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους να ταξινομηθούν σε κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Προκειμένου να συμβεί αυτό, η επένδυση αυτή δεν θα πρέπει να διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, όσον αφορά στα ενσωματωμένα παράγωγα, στις περιπτώσεις που το κύριο συμβόλαιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν θα πρέπει να διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου θα πρέπει να βασιστεί σε όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, η βασικότερη διαφοροποίηση σχετίζεται με εκείνες τις υποχρεώσεις που μία εταιρία επιλέγει κατά την αρχική αναγνώριση να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβολή της εύλογης αξίας θα πρέπει να καταχωρείται στα αποτελέσματα, με εξαίρεση το ποσό της μεταβολής που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη, το οποίο θα πρέπει να καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

Απομείωση

Σε αντίθεση με το Δ.Λ.Π. 39, με βάση το οποίο μία εταιρία αναγνωρίζει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί, το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ειδικότερα, κατά την αρχική αναγνώριση ενός μέσου, αναγνωρίζονται οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου για τις αναμενόμενες ζημίες 12 μηνών. Στην περίπτωση, ωστόσο, που η πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή στην περίπτωση των μέσων που χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση, οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής των μέσων.

Λογιστική αντιστάθμισης

Οι νέες απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τη διαχείριση των κινδύνων της οικονομικής οντότητας ενώ οι κυριότερες μεταβολές σε σχέση με τις υφιστάμενες διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- διευρύνεται ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετέχουν σε μία σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία,
- καταργείται το εύρος 80%-125% το οποίο με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις θα πρέπει να ικανοποιείται προκειμένου η αντιστάθμιση να θεωρείται αποτελεσματική. Ο έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης γίνεται πλέον μόνο προοδευτικά, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες η ποιοτική μόνο αξιολόγηση καθίσταται επαρκής,
- στην περίπτωση που μία σχέση αντιστάθμισης παύει να είναι αποτελεσματική αλλά ο στόχος της διαχείρισης κινδύνων της εταιρίας ως προς τη σχέση αντιστάθμισης παραμένει ο ίδιος, η εταιρία θα πρέπει να προβεί σε εξισορρόπηση (rebalancing) της σχέσης αντιστάθμισης ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας.

Επισημαίνεται πως στις νέες απαιτήσεις δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν στην αντιστάθμιση ανοικτών χαρτοφυλακίων (macro hedging) οι οποίες δεν έχουν ακόμα διαμορφωθεί.

Σημειώνεται πως το Δ.Π.Χ.Π. 9 επιτρέπει σε μία εταιρία να επιλέξει, ως λογιστική πολιτική, να εξακολουθεί να εφαρμόζει τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 39 για τη λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος έχει κάνει χρήση του δικαιώματος αυτού.

Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων, η έκδοση του Δ.Π.Χ.Π. 9 έχει επιφέρει την τροποποίηση και άλλων προτύπων και κυρίως του Δ.Π.Χ.Π. 7 στο οποίο έχουν προστεθεί νέες γνωστοποιήσεις.

Η επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου αναφέρεται στη σημείωση 44.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 15:** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (Κανονισμός 2016/1905/22.9.2016) και **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 15** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»: Διευκρινίσεις στο Δ.Π.Χ.Π. 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (Κανονισμός 2017/1987/31.10.2017) Την 28.5.2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Το νέο πρότυπο είναι το αποτέλεσμα της κοινής προσπάθειας του IASB και του Αμερικάνικου Συμβουλίου των Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) να αναπτύξουν κοινές απαιτήσεις όσον αφορά τις αρχές αναγνώρισης εσόδων.

Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο, μια εταιρία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι ενός ποσού που αντιπροσωπεύει την αμοιβή, την οποία η εταιρία αναμένει ως αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βασικών βημάτων, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης/συμβάσεων με έναν πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρία ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (ή μιας δέσμης αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Η έκδοση του Δ.Π.Χ.Π. 15 επιφέρει την κατάργηση των ακόλουθων προτύπων και διερμηνειών:

- Δ.Λ.Π. 11 «Συμβάσεις κατασκευής»
- Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα»
- Διερμηνεία 13 «Προγράμματα εμπιστοσύνης πελατών»
- Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων»
- Διερμηνεία 18 «Μεταφορές στοιχείων ενεργητικού από πελάτες» και
- Διερμηνεία 31 «Έσοδα - Συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης»

Την 12.4.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 15 με την οποία παρέιχε διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή του.

Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 15

Ο Όμιλος εφαρμόζει το νέο πρότυπο από 1.1.2018 χωρίς να προβεί σε αναμόρφωση της συγκριτικής πληροφορίας για το 2017. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του Ομίλου αποτελεί το καθαρό έσοδο από τόκους, το οποίο δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 15.

Στον Όμιλο, τα συμβόλαια που θίγονται περισσότερο από το νέο πρότυπο σχετίζονται με την παροχή των ακόλουθων υπηρεσιών:

- Τραπεζικές υπηρεσίες (έσοδα από προμήθειες από βασικές τραπεζικές εργασίες και προμήθειες για διαχείριση χαρτοφυλακίων ή για διάθεση και διαχείριση κοινοπρακτικών δανείων και ομολόγων)
- Υπηρεσίες διαχείρισης και εισπράξεως απαιτήσεων
- Παροχή υπηρεσιών στην αγορά ακινήτων (εκτιμήσεις και πιστοποιήσεις έργων, διαχείριση ακίνητης περιουσίας).

Για τις προμήθειες που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου, όπως προμήθειες

για την παροχή υπηρεσιών διαχειρίσεως χαρτοφυλακίων και επενδυτικών συμβουλών (για παράδειγμα αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίου σε συνάρτηση με την απόδοση του χαρτοφυλακίου) και για τη διαχείριση ακινήτων, το έσοδο αναγνωρίζεται καθώς παρέχεται η υπηρεσία στον πελάτη. Εάν μια υποχρέωση απόδοσης δεν ικανοποιείται με την πάροδο του χρόνου, τότε αυτή ικανοποιείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών, όπως η εκτέλεση συναλλαγών κατ' εντολή των πελατών (για παράδειγμα αγοραπωλησία συναλλάγματος, αγορές/πωλήσεις τίτλων κτλ) καθώς και η έκδοση και διάθεση κοινοπρακτικών δανείων και ομολόγων, η διενέργεια και ολοκλήρωση της συναλλαγής που εκτελείται σηματοδοτεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο η υπηρεσία μεταφέρεται στον πελάτη και κατά το οποίο αναγνωρίζεται το έσοδο. Σημειώνεται πως το μεγαλύτερο μέρος των προμηθειών του Ομίλου εντάσσεται στην κατηγορία αυτή και ως εκ τούτου δεν μεταβλήθηκε ο λογιστικός χειρισμός για την αναγνώρισή τους λόγω της εφαρμογής του νέου προτύπου.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40** «Επενδύσεις σε ακίνητα»: Αναταξινομήσεις από ή στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων (Κανονισμός 2018/400/14.3.2018)

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 40 με την οποία διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα θα αναταξινομήσει ένα περιουσιακό στοιχείο στην ή από την κατηγορία επενδυτικών ακινήτων όταν και μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η αλλαγή στη χρήση. Αλλαγή στη χρήση υφίσταται όταν το περιουσιακό στοιχείο έχει τα κριτήρια ή πάψει να έχει τα κριτήρια που ορίζουν τι είναι επένδυση σε ακίνητα. Μια αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να αποδείξει αλλαγή στη χρήση. Επίσης, τα παραδείγματα στον κατάλογο των περιπτώσεων που αποδεικνύουν την αλλαγή στη χρήση επεκτάθηκαν για να συμπεριλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή και όχι μόνο ολοκληρωμένα ακίνητα.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

► **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων** – κύκλος 2014-2016 (Κανονισμός 2018/182/7.2.2018)

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 8.12.2016, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις στα Δ.Π.Χ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 28.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

► **Διερμηνεία 22** «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (Κανονισμός 2018/519/28.3.2018)

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την Διερμηνεία 22. Η Διερμηνεία πραγματεύεται τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν μία εταιρία αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που προκύπτει από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής πριν η εταιρία να αναγνωρίσει το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού, το έξοδο ή το έσοδο. Η Διερμηνεία διευκρίνισε πως ως ημερομηνία της συναλλαγής, προκειμένου να καθοριστεί η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου, του εσόδου ή του εξόδου, πρέπει να θεωρηθεί η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων (δηλαδή της προκαταβολής). Επίσης, στην περίπτωση που υφίστανται πολλαπλές προκαταβολές, θα πρέπει να ορίζεται διακριτή ημερομηνία συναλλαγής για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Εκτός των προτύπων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει τα κατωτέρω νέα προτύπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 23 των οποίων η εφαρμογή είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη μετά την 1.1.2018 και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 9** «Χρηματοοικονομικά Μέσα»: Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητική αποζημίωση (Κανονισμός 2018/498/22.3.2018).

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 12.10.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 9 με την οποία επιτρέπεται σε κάποια προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με χαρακτηριστικά αρνητικής αποζημίωσης, που διαφορετικά θα αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, να αποτιμηθούν στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Η τροποποίηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 αποσαφηνίζει ότι οι συμβατικοί όροι που διέπουν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι αποκλειστικά ταμειακά

ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, που θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI) ανεξάρτητα από το γεγονός που προκαλεί την πρόωρη λήξη του συμβολαίου και ανεξάρτητα από το ποιο αντισυμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει ή εισπράττει τη δίκαιη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη του συμβολαίου.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 16:** «Μισθώσεις» (Κανονισμός 2017/1986/31.10.2017).

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 13.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά:

- το Δ.Λ.Π. 17 «Μισθώσεις»,
- τη Διερμηνεία 4 «Προσδιορισμός του αν μία συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση»,
- τη Διερμηνεία 15 «Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα» και
- τη Διερμηνεία 27 «Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που εμπεριέχουν το νομικό τύπο μίας μίσθωσης»

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ στην ουσία διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 17 για τους εκμισθωτές. Ειδικότερα, βάσει των νέων απαιτήσεων, καταργείται για τους μισθωτές η διάκριση των μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές. Οι μισθωτές θα πρέπει πλέον, για κάθε σύμβαση μισθώσεως που υπερβαίνει τους 12 μήνες, να αναγνωρίζουν στον ισολογισμό τους το δικαίωμα χρήσης του μισθωμένου στοιχείου καθώς και την αντίστοιχη υποχρέωση καταβολής των μισθωμάτων. Ο ανωτέρω χειρισμός δεν απαιτείται όταν η αξία του στοιχείου χαρακτηρίζεται ως πολύ χαμηλή.

Εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 16

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το πρότυπο αναδρομικά αναγνωρίζοντας τη σωρευτική επίπτωση της αρχικής εφαρμογής στην καθαρή θέση της 1.1.2019 και δεν θα αναμορφώσει τη συγκριτική πληροφορία.

Κάνοντας χρήση της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) ο Όμιλος, κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής, δεν θα επαναξιολογήσει εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς θα εφαρμόσει το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17.

Επίσης, ο Όμιλος θα επιλέξει τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις κατά τη μετάβαση:

- θα εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε όλες τις μισθώσεις
- θα εξαιρέσει το αρχικό κόστος σύναψης σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης και
- θα χρησιμοποιήσει την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος δεν θα εφαρμόσει τις νέες διατάξεις στις μισθώσεις των οποίων η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες (short term) καθώς και στις μισθώσεις στις οποίες το στοιχείο που εκμισθώνεται είναι χαμηλής αξίας (αξίας μικρότερης των 5.000 ευρώ όταν είναι καινούργιο). Σημειώνεται ότι ο Όμιλος για τις μισθώσεις που λήγουν εντός του 2019 και που, ωστόσο, αναμένεται να ανανεωθούν, έχει προβεί σε εκτιμήσεις για την ανανέωσή τους.

Ο Όμιλος για να προσδιορίσει το οριακό επιτόκιο δανεισμού (IBR) θα χρησιμοποιήσει ως επιτόκιο αναφοράς το επιτόκιο του εξασφαλισμένου δανεισμού της Alpha Bank (secured funding) κάνοντας προσαρμογή για τα διαφορετικά νομίσματα και λαμβάνοντας υπόψη τις αποδόσεις των κυβερνητικών ομολόγων, όπου υπάρχουν. Ο Όμιλος εκτιμά ότι την 1.1.2019 θα αναγνωρίσει στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης ποσού €188,93 εκατ, απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις ποσού €10,8 εκατ και υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού €253,88 εκατ. Η επίπτωση στην καθαρή θέση εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε ζημία ποσού 39 εκατ.προ φόρων (€27,9 εκατ μετά φόρων). Η εκτιμώμενη επίπτωση στον δείκτη CET εκτιμάται σε 16 μονάδες βάσης.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19** «Παροχές σε εργαζομένους» – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος Παροχών (Κανονισμός 2019/402/13.3.2019)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 7.2.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 19 μέσω της οποίας διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προσδιορίζεται το κόστος υπηρεσίας όταν προκύπτουν αλλαγές στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19 σε περίπτωση τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού, πρέπει να γίνει επαναυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης. Η τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 19 προβλέπει ότι το τρέχον κόστος υπηρεσίας και ο τόκος επί της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς, μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα, θα πρέπει να υπολογιστούν με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον επαναυπολογισμό της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης. Επίσης, με την τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 19 αποσαφηνίζεται η επίδραση μίας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις αναφορικά με τον περιορισμό στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης (asset ceiling).

Ο Όμιλος εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (Κανονισμός 2019/237/8.2.2019)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 12.10.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 28 για να αποσαφηνίσει ότι ο λογιστικός χειρισμός των μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε μία συγγενή ή κοινοπραξία που περιλαμβάνονται στην καθαρή επένδυση στην εν λόγω συγγενή ή κοινοπραξία – για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης -πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9, συμπεριλαμβανομένου των απαιτήσεων απομείωσης. Κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν προσαρμογές στη λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων επενδύσεων που έχουν προκύψει από την εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 28.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

► **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων** – κύκλος 2015-2017 (Κανονισμός 2019/412/14.3.2019)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 12.12.2017, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των εν λόγω τροποποιήσεων στις οικονομικές του καταστάσεις.

► **Διερμηνεία 23** «Αβεβαιότητα σχετικά με τους λογιστικούς χειρισμούς φόρου εισοδήματος» (Κανονισμός 2018/1595/23.10.2018)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 7.6.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τη Διερμηνεία 23. Η Διερμηνεία αποσαφηνίζει την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και αποτίμησης του Δ.Λ.Π. 12 όταν υπάρχει αβεβαιότητα αναφορικά με το λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος. Η Διερμηνεία ειδικότερα διευκρινίζει τα εξής:

- Μία οικονομική οντότητα θα καθορίσει αν θα εξετάσει τις αβεβαιότητες διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες αβεβαιότητες ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την επίλυση της αβεβαιότητας.
- Οι εκτιμήσεις που γίνονται αναφορικά με τον έλεγχο των λογιστικών χειρισμών από τις φορολογικές αρχές θα πρέπει να βασίζονται στο ότι οι φορολογικές αρχές θα εξετάσουν τα ποσά που έχουν δικαίωμα να εξετάσουν και στο ότι θα έχουν πλήρη γνώση της σχετικής πληροφόρησης όταν διενεργούν τον έλεγχο.
- Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημίας), των φορολογικών βάσεων, των μη χρησιμοποιηθέντων φορολογικών ζημιών, των μη χρησιμοποιηθέντων πιστωτικών φόρων και των φορολογικών συντελεστών η οικονομική οντότητα θα πρέπει να λάβει υπόψη της την πιθανότητα οι φορολογικές αρχές να αποδεχθούν την αβεβαιότητα στο χειρισμό του φόρου
- Οι εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας θα πρέπει να επαναξιολογούνται όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές στα γεγονότα και στις συνθήκες καθώς και όταν νέα πληροφόρηση καθίσταται διαθέσιμη.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας στις οικονομικές του καταστάσεις.

Επίσης, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδώσει τα κατωτέρω πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων τα οποία όμως δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 3** «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»: Ορισμός επιχείρησης

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2020

Την 22.10.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 3 με στόχο να αντιμετωπιστούν δυσκολίες που προκύπτουν όταν μία οντότητα προσδιορίζει εάν απέκτησε μία επιχείρηση ή μία ομάδα στοιχείων ενεργητικού. Με τις τροποποιήσεις αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούνται ώστε να έχει αποκτηθεί επιχείρηση, αφαιρείται η αξιολόγηση της ικανότητας του συμμετέχοντα στην αγορά να αντικαταστήσει ελλείποντα μέρη, οριοθετείται ο ορισμός της παραγωγής, προστίθενται οδηγίες για την αξιολόγηση του κατά πόσο μία αποκτώμενη διαδικασία είναι ουσιαστική και εισάγεται μία προαιρετική άσκηση συγκέντρωσης εύλογης αξίας με ενδεικτικά παραδείγματα.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 10** «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Συναλλαγή πώλησης ή εισφοράς μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας

Ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής: Δεν έχει ακόμα καθοριστεί

Την 11.9.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις στα Δ.Π.Χ.Π. 10 και Δ.Λ.Π. 28 με σκοπό να αποσαφηνίσει το λογιστικό χειρισμό μίας συναλλαγής πώλησης ή εισφοράς στοιχείων του ενεργητικού της μητρικής εταιρίας σε συγγενή ή κοινοπραξία της και το αντίστροφο. Ειδικότερα, το Δ.Π.Χ.Π. 10 τροποποιήθηκε έτσι ώστε να καθίσταται σαφές ότι, σε περίπτωση που ως αποτέλεσμα μίας συναλλαγής με μία συγγενή ή κοινοπραξία, μία εταιρία χάσει τον έλεγχο επί θυγατρικής της, η οποία δεν συνιστά «επιχείρηση» βάσει του Δ.Π.Χ.Π. 3, θα αναγνωρίσει στα αποτελέσματά της μόνο εκείνο το μέρος του κέρδους ή της ζημίας που σχετίζεται με το ποσοστό συμμετοχής των τρίτων στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Το υπόλοιπο μέρος του κέρδους της συναλλαγής θα απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Επιπρόσθετα, εάν ο επενδυτής διατηρεί ποσοστό συμμετοχής στην πρώην θυγατρική, έτσι ώστε αυτή να θεωρείται πλέον συγγενής ή κοινοπραξία, το κέρδος ή η ζημία από την εκ νέου αποτίμηση της συμμετοχής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα μόνο στο βαθμό που αφορά το ποσοστό συμμετοχής των άλλων επενδυτών. Το υπόλοιπο ποσό του κέρδους απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στην πρώην θυγατρική.

Αντίστοιχα, στο Δ.Λ.Π. 28 έγιναν προσθήκες για να αποσαφηνιστεί ότι η μερική αναγνώριση κέρδους ή ζημίας στα αποτελέσματα του επενδυτή θα λαμβάνει χώρα μόνο εάν τα πωληθέντα στοιχεία στη συγγενή ή στην κοινοπραξία δεν πληρούν τον ορισμό της «επιχείρησης». Σε αντίθετη περίπτωση θα αναγνωρίζεται το συνολικό κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα του επενδυτή.

Την 17.12.2015 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων κατήργησε την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής της ανωτέρω τροποποίησης που είχε αρχικά προσδιορίσει. Η νέα ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής θα προσδιοριστεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αφού λάβει υπόψη του τα αποτελέσματα του έργου που εκπονεί για τη λογιστική της μεθόδου της καθαρής θέσης.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 14:** «Αναβαλλόμενοι λογαριασμοί υπό καθεστώς ρύθμισης»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2016.

Την 30.1.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το Δ.Π.Χ.Π. 14. Το νέο πρότυπο, που έχει προσωρινό χαρακτήρα, πραγματεύεται το λογιστικό χειρισμό και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τους αναβαλλόμενους λογαριασμούς υπό καθεστώς ρύθμισης, η τήρηση και αναγνώριση των οποίων προβλέπεται από τις τοπικές νομοθεσίες όταν μία εταιρία παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες των οποίων η τιμή ρυθμίζεται από κάποιον κανονιστικό φορέα. Το πρότυπο έχει εφαρμογή κατά την πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και μόνο για τις οντότητες που διενεργούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται από κάποιο φορέα και που σύμφωνα με τα προηγούμενα λογιστικά πρότυπα αναγνώριζαν τους εν λόγω λογαριασμούς στις οικονομικές τους καταστάσεις. Το Δ.Π.Χ.Π. 14 παρέχει, κατ' εξαίρεση, στις οντότητες αυτές τη δυνατότητα να κεφαλαιοποιούν αντί να εξοδοποιούν τα σχετικά κονδύλια.

Σημειώνεται πως η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να μην προχωρήσει στην υιοθέτηση του εν λόγω προτύπου αναμένοντας την έκδοση του οριστικού προτύπου.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 17** «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια».

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2021

Την 18.5.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το Δ.Π.Χ.Π. 17 το οποίο αντικαθιστά το Δ.Π.Χ.Π. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια». Σε αντίθεση με το Δ.Π.Χ.Π. 4, το νέο πρότυπο εισάγει μία συνεπή μεθοδολογία αποτίμησης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Οι κυριότερες αρχές του Δ.Π.Χ.Π. 7 είναι οι ακόλουθες:

Μία εταιρία:

- προσδιορίζει ως ασφαλιστήρια συμβόλαια τις συμβάσεις εκείνες με τις οποίες η οικονομική οντότητα αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από άλλο μέρος (τον αντισυμβαλλόμενο) συμφωνώντας να αποζημιώσει τον αντισυμβαλλόμενο εάν ένα συγκεκριμένο αβέβαιο μελλοντικό συμβάν επηρεάζει αρνητικά τον αντισυμβαλλόμενο,
- διαχωρίζει συγκεκριμένα ενσωματωμένα παράγωγα, διακριτά επενδυτικά στοιχεία και διαφορετικές υποχρεώσεις απόδοσης από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια,
- διαχωρίζει τις συμβάσεις σε ομάδες που θα αναγνωρίσει και θα αποτιμήσει,
- αναγνωρίζει και αποτιμά τις ομάδες των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με βάση:
  - i. μια αναπροσαρμοσμένη ως προς τον κίνδυνο παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (ταμειακές ροές εκπλήρωσης) που ενσωματώνει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης με τρόπο που συνάδει με τις παρατηρήσιμες πληροφορίες της αγοράς, πλέον (εάν αυτή η αξία είναι μια υποχρέωση) ή μείον (αν η αξία αυτή είναι περιουσιακό στοιχείο)
  - ii. ένα ποσό που αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος στην ομάδα των συμβάσεων (το συμβατικό περιθώριο παροχής υπηρεσιών),
- αναγνωρίζει το κέρδος από μια ομάδα ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά τη διάρκεια της περιόδου που η οικονομική οντότητα παρέχει ασφαλιστική κάλυψη και καθώς η οικονομική οντότητα αποδεσμεύεται από τον κίνδυνο. Εάν μια ομάδα συμβολαίων είναι ή καθίσταται ζημιογόνος, η οντότητα αναγνωρίζει αμέσως τη ζημία,
- παρουσιάζει ξεχωριστά τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες, τα έξοδα ασφαλιστικών υπηρεσιών και τα έσοδα ή έξοδα χρηματοδότησης της ασφάλισης και
- γνωστοποιεί πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να εκτιμήσουν την επίδραση που έχουν οι συμβάσεις που εμπήκουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 17 στην οικονομική θέση, στη χρηματοοικονομική απόδοση και στις ταμειακές ροές της.

Σημειώνεται, επίσης, πως τον Νοέμβριο του 2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων πρότεινε τη μετάθεση της ημερομηνίας υποχρεωτικής εφαρμογής του νέου προτύπου την 1.1.2022.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση του ανωτέρου προτύπου στις οικονομικές του καταστάσεις.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1** «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 8** «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη»: Ορισμός σημαντικότητας.

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2020.

Την 31.10.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας γνωστοποιήσεων εξέδωσε τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 8 ώστε να εναρμονίσει τον ορισμό της σημαντικότητας σε όλα τα πρότυπα και να αποσαφηνίσει ορισμένα σημεία του ορισμού.

Ο νέος ορισμός προβλέπει ότι μία πληροφορία είναι σημαντική εάν το γεγονός της παράλειψης, υπόκρυψης ή ανακριβούς γνωστοποίησής της εύλογα θα αναμενόταν να επηρεάσει τις αποφάσεις που οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων λαμβάνουν βάσει αυτών των καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα περιστάσεων που ενδέχεται να οδηγήσουν στην απόκρυψη σημαντικής πληροφορίας. Επίσης, το Συμβούλιο τροποποίησε τον ορισμό της σημαντικότητας στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (Conceptual Framework) ώστε να το εναρμονίσει με το νέο ορισμό σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π.8.

Ο Όμιλος εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

1.2 Αρχές ενοποιήσεως

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τη μητρική εταιρία ALPHA BANK, τις θυγατρικές της, τις συγγενείς και τις κοινοπραξίες. Οι οικονομικές καταστάσεις των εταιριών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2018 και οι λογιστικές αρχές, βάσει των οποίων συντάχθηκαν, αναπροσαρμόστηκαν όπου κρίθηκε απαραίτητο, για να εξασφαλιστεί συνέπεια με τις αντίστοιχες αρχές του Ομίλου.

α. Θυγατρικές Εταιρίες

Είναι οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο.

Ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τους εξής παράγοντες, που αποδεικνύουν σχέση ελέγχου:

- i. εξουσία πάνω στην εταιρία,
- ii. έκθεση, ή δικαιώματα, σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με την εταιρία, και
- iii. τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του πάνω στην εταιρία για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεων που λαμβάνει.

Η εξουσία προκύπτει από δικαιώματα που είναι εφικτή η άμεση εξάσκηση τους και τα οποία παρέχουν στον Όμιλο τη δυνατότητα κατεύθυνσης των βασικών δραστηριοτήτων της εταιρίας. Σε μια απλή περίπτωση, τα δικαιώματα που παρέχουν εξουσία αφορούν δικαιώματα ψήφου που προκύπτουν από την κατοχή μετοχών. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπου η εξουσία προκύπτει από συμβατικές συμφωνίες.

Οι αποδόσεις του Ομίλου από την εταιρία θεωρούνται μεταβλητές εφόσον δύναται να διακυμαίνονται ως συνέπεια της επίδοσης της εταιρίας. Η μεταβλητότητα κρίνεται βάσει της ουσίας και όχι του νομικού τύπου των αποδόσεων.

Για την αξιολόγηση της σχέσης μεταξύ εξουσίας και αποδόσεων, ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο ασκεί την εξουσία του προς όφελος του ή για λογαριασμό άλλων μερών λειτουργώντας, ως εκ τούτου, ως εντολέας (principal) ή ως εκπρόσωπος (agent), αντίστοιχα. Εάν λειτουργεί ως εντολέας υπάρχει έλεγχος και υποχρέωση ενοποίησης από τον Όμιλο, ενώ στην αντίθετη περίπτωση δεν υφίσταται έλεγχος και υποχρέωση ενοποιήσεως.

Στις περιπτώσεις εταιριών που κατευθύνονται από δικαιώματα ψήφου, ο Όμιλος κατ' αρχήν αξιολογεί την ύπαρξη ελέγχου βάσει κατοχής δικαιωμάτων ψήφου σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%. Ωστόσο, ο Όμιλος ενδέχεται να έχει έλεγχο ακόμη και με μικρότερη του 50% κατοχή δικαιωμάτων ψήφου μέσω:

- συμβατικής συμφωνίας με άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου,
- δικαιωμάτων που αντλούνται από άλλες συμβατικές συμφωνίες,
- του ποσοστού που κατέχει σε σχέση με τα ποσοστά των λοιπών κατόχων και τη διασπορά των δικαιωμάτων ψήφου και
- των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου.

Στις περιπτώσεις εταιριών ειδικής δομής όπου τα δικαιώματα ψήφου σχετίζονται μόνο με θέματα διοικητικής φύσης και οι βασικές δραστηριότητες καθοδηγούνται από συμβατικές συμφωνίες (π.χ οχήματα τιτλοποιήσεων ή αμοιβαία κεφάλαια/ funds) ο Όμιλος αξιολογεί την ύπαρξη ελέγχου λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως:

- το σκοπό σύστασης της εταιρίας και τα συμβατικά δικαιώματα των εμπλεκόμενων μερών,
- τους κινδύνους στους οποίους έχει σχεδιασθεί η εταιρία να εκτίθεται ή να μεταβιβάζει σε άλλα μέρη καθώς και το βαθμό έκθεσης του Ομίλου σε αυτούς τους κινδύνους,
- ενδείξεις ύπαρξης ειδικής σχέσης με την εταιρία που υποδηλώνει ότι ο Όμιλος έχει παραπάνω από παθητικό ενδιαφέρον σε αυτή.

Επίσης, για τις εταιρίες ειδικής δομής που διαχειρίζεται, ο Όμιλος αξιολογεί εάν λειτουργεί ως εκπρόσωπος ή εντολέας βάσει του εύρους της εξουσίας λήψης αποφάσεων που διαθέτει επί των δραστηριοτήτων της εταιρίας, των δικαιωμάτων τρίτων καθώς και του βαθμού έκθεσής του σε μεταβλητότητα αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρία.

Ο Όμιλος, βάσει των ανωτέρω κριτηρίων, ελέγχει εταιρίες ειδικής δομής που συστάθηκαν για την τιτλοποίηση δανειακών χαρτοφυλακίων.

Ο Όμιλος επαναξιολογεί τη σχέση ελέγχου, εφόσον τα γεγονότα και οι συνθήκες δείχνουν ότι υπάρχουν μεταβολές σε ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που συνιστούν έλεγχο.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους (ολικής) ενοποιήσεως από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που ο Όμιλος δεν ασκεί πλέον τον έλεγχο.

Κατά την απόκτηση ελέγχου εταιριών ή μονάδων που πληρούν τον ορισμό της επιχείρησης, ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο απόκτησης (acquisition method). Η εφαρμογή της μεθόδου προϋποθέτει τον προσδιορισμό του αποκτώντος, της ημερομηνίας απόκτησης του ελέγχου, της αποτίμησης του τιμήματος που καταβάλλεται, των αναγνωρίσιμων στοιχείων ενεργητικού που αποκτώνται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται και των όποιων δικαιωμάτων τρίτων στην αποκτηθείσα εταιρία, προκειμένου να προσδιορισθεί η υπεραξία ή το κέρδος που προκύπτει από τη συνένωση.

Το τίμημα της συνένωσης αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης. Το τίμημα της συνένωσης περιλαμβάνει και την εύλογη αξία τυχόν ενδεχόμενου τιμήματος. Η υποχρέωση καταβολής ενδεχόμενου τμήματος αναγνωρίζεται ως υποχρέωση ή ως στοιχείο της καθαρής θέσεως, σύμφωνα με τα όσα προβλέπει το Δ.Λ.Π. 32. Το δικαίωμα επιστροφής τμήματος που έχει καταβληθεί αναγνωρίζεται, υπό προϋποθέσεις, ως στοιχείο του ενεργητικού. Μεταγενέστερα, και στο βαθμό που μεταβολές στην αξία του ενδεχόμενου τιμήματος δεν συνιστούν προσαρμογές της περιόδου αποτίμησης των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του αποκτώντος, το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται ως εξής:

- Στην περίπτωση που αυτό αναγνωριστεί ως στοιχείο της καθαρής θέσεως, δεν υφίσταται μεταγενέστερη αποτίμηση.
- Σε κάθε άλλη περίπτωση αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα αναγνωρίσιμα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται αναγνωρίζονται αρχικά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου στην εύλογη αξία τους, πλην συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων για τα οποία προβλέπεται διαφορετική μέθοδος αποτίμησης. Τυχόν δικαιώματα τρίτων αναγνωρίζονται είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό μερίδιό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτηθείσας εταιρίας, εφόσον έχουν δικαίωμα σε αυτό σε περίπτωση εκκαθάρισης, ειδάλλως αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία.

Όποια διαφορά μεταξύ:

α. του αθροίσματος της αξίας του τιμήματος, της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής του Ομίλου στην αποκτηθείσα εταιρία και της αξίας των δικαιωμάτων τρίτων, και

β. της αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται,

αναγνωρίζεται ως υπεραξία (goodwill) εφόσον το αποτέλεσμα του ανωτέρω υπολογισμού είναι θετικό ή ως κέρδος στα αποτελέσματα χρήσεως εφόσον το αποτέλεσμα είναι αρνητικό.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αποτίμησης, τα ποσά που αναγνωρίστηκαν κατά την ημερομηνία απόκτησης αναπροσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν νέες πληροφορίες που ελήφθησαν για γεγονότα και συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία απόκτησης και τα οποία, εάν ήταν γνωστά, θα είχαν επηρεάσει την αποτίμηση των ποσών που αναγνωρίστηκαν από εκείνη την ημερομηνία. Οι προσαρμογές αυτές επηρεάζουν αντίστοιχα το ύψος της υπεραξίας. Η περίοδος αποτίμησης λήγει μόλις ληφθούν οι απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τα γεγονότα και τις συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία απόκτησης. Ωστόσο, η περίοδος αποτίμησης δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία απόκτησης.

Στις περιπτώσεις που το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές εταιρίες μεταβάλλεται, λόγω αγοράς πρόσθετου ποσοστού, η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του καταβληθέντος τιμήματος και της καθαρής θέσεως που εξαγοράζεται καταχωρείται απευθείας στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον».

Οι πωλήσεις ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες, από τις οποίες δεν προκύπτει απώλεια του ελέγχου που ασκεί ο Όμιλος στις εταιρίες αυτές, θεωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μερών που συνθέτουν την καθαρή θέση του Ομίλου και τα τυχόν αποτελέσματα που προκύπτουν καταχωρούνται απευθείας στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον».

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται, εκτός και αν υποδηλώνουν απομείωση ενός στοιχείου του ενεργητικού, η οποία αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο Ισολογισμό.

β. Συγγενείς εταιρίες

Είναι οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά όχι έλεγχο.

Ουσιώδης επιρροή, κατά κύριο λόγο, τεκμαίρεται ότι υπάρχει, όταν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό άνω του 20% του μετοχικού κεφαλαίου της υπό εξέταση εταιρίας χωρίς να έχει έλεγχο ή από κοινού έλεγχο, εκτός εάν η κατοχή άνω του 20% δεν εξασφαλίζει ουσιώδη επιρροή, π.χ. εξαιτίας έλλειψης αντιπροσώπευσης του Ομίλου στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας ή μη συμμετοχής του Ομίλου στη διαδικασία κατάρτισης πολιτικών.

Οι επενδύσεις στις συγγενείς εταιρίες αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μεταγενέστερα η λογιστική αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται κατά την αναλογία του Ομίλου στα μετά την ημερομηνία απόκτησης κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρίας. Σε περίπτωση που οι ζημίες σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπερβαίνουν την επένδυση σε κοινές μετοχές, αυτές αναγνωρίζονται αφαιρετικά λοιπών στοιχείων που στην ουσία αποτελούν επέκταση της επένδυσης στη συγγενή.

Η αναλογία του Ομίλου στα κέρδη ή στις ζημίες και στα αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση των συγγενών εταιριών γνωστοποιείται ως ξεχωριστό στοιχείο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος, αντίστοιχα.

γ. Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 11, αντικείμενο του οποίου είναι η λογιστική απεικόνιση συμμετοχών σε επιχειρηματικά σχήματα που τελούν υπό κοινό έλεγχο (joint arrangements). Όλα τα σχήματα υπό κοινό έλεγχο στα οποία ο Όμιλος συμμετέχει και έχει από κοινού έλεγχο είναι κοινοπραξίες (joint ventures), τις οποίες αποτιμά με τη μέθοδο της καθαρής θέσεως.

Λεπτομερής καταγραφή όλων των θυγατρικών, κοινοπραξιών και συγγενών εταιριών του Ομίλου, καθώς και του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου σ' αυτές, γίνεται στη σημείωση 40.

1.3 Λειτουργικοί τομείς

Ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων καθώς και η μέτρηση των μεγεθών τους βασίζονται στην πληροφόρηση που λαμβάνει η Εκτελεστική Επιτροπή της Τραπέζης, η οποία είναι υπεύθυνη για την κατανομή των πόρων και την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των τομέων δραστηριότητας του Ομίλου.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω και με δεδομένη την υφιστάμενη διοικητική δομή και διάρθρωση των εργασιών του Ομίλου, έχουν προσδιοριστεί οι ακόλουθοι λειτουργικοί τομείς:

- Λιανική Τραπεζική
- Corporate Banking
- Asset Management/Insurance
- Investment Banking/Treasury
- Ν.Α. Ευρώπη
- Λοιπά

Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριοποίηση του Ομίλου σε ποικίλους γεωγραφικούς τομείς, πέραν των ανωτέρω λειτουργικών τομέων παρέχεται στις οικονομικές καταστάσεις πληροφόρηση και με βάση την ακόλουθη διάκριση:

- Ελλάδα
- Λοιπές χώρες

Σημειώνεται ότι οι μέθοδοι αποτίμησης των μεγεθών των λειτουργικών τομέων για σκοπούς πληροφόρησης της Εκτελεστικής Επιτροπής δεν διαφοροποιούνται από τις αντίστοιχες μεθόδους που επιβάλλουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως.

Αναλυτικά στοιχεία για την πληροφόρηση κατά τομέα αναφέρονται στη σημείωση 42.

1.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και μετατροπή οικονομικών καταστάσεων μονάδων εξωτερικού

α. Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το νόμισμα της χώρας στην οποία έχει την έδρα της η μητρική εταιρία Alpha Bank (λειτουργικό νόμισμα).

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις των εταιριών του Ομίλου αποτιμώνται στο λειτουργικό νόμισμα κάθε μιας εταιρίας, το οποίο καθορίζεται με κριτήριο το νόμισμα της χώρας στην οποία αυτή δραστηριοποιείται ή με βάση το νόμισμα στο οποίο πραγματοποιούνται, κυρίως, οι συναλλαγές της.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα της κάθε εταιρίας με την ισοτιμία κλεισίματος της ημερομηνίας των συναλλαγών.

Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, τα νομισματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα, του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, αποτιμώνται με τις τιμές κλεισίματος της ημερομηνίας αυτής. Οι συναλλαγματικές διαφορές, κέρδη ή ζημιές, που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων αποτιμώνται με τις τιμές των ξένων νομισμάτων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισής τους, εκτός από τις κατηγορίες των μη νομισματικών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες και τα οποία αποτιμώνται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος των κερδών ή ζημιών από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και καταχωρούνται στα αποτελέσματα ή απευθείας στην καθαρή θέση, ανάλογα με την κατηγορία αποτίμησης του μη νομισματικού στοιχείου.

β. Μετατροπή οικονομικών καταστάσεων μονάδων εξωτερικού

Η ενσωμάτωση των οικονομικών καταστάσεων των μονάδων του εξωτερικού, που το λειτουργικό τους νόμισμα είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, πραγματοποιείται με τους ακόλουθους κανόνες:

- i. Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την ισοτιμία κλεισίματος της ημερομηνίας συντάξεως κάθε οικονομικής καταστάσεως. Τα συγκριτικά στοιχεία παρατίθενται όπως είχαν μετατραπεί σε Ευρώ κατά τις αντίστοιχες ημερομηνίες συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.
- ii. Τα στοιχεία της Καταστάσεως Αποτελεσμάτων (έσοδα και έξοδα) μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση το μέσο όρο των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά την περίοδο αναφοράς.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τους ανωτέρω κανόνες μετατροπής, καθώς και εκείνες που προκύπτουν από νομισματικά στοιχεία που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε οικονομικές μονάδες του εξωτερικού, καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση της οικονομικής μονάδας.

1.5 Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Για σκοπούς καταρτίσεως της ενοποιημένης Καταστάσεως Ταμειακών Ροών, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- α. Το ταμείο
- β. Οι μη δεσμευμένες καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες
- γ. Οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από τράπεζες και συμφωνίες Reverse Repos.

Ως βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις θεωρούνται αυτές που λήγουν εντός τριών μηνών από την ημερομηνία συντάξεως των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι μη δεσμευμένες καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες, οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από τράπεζες και συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos) αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

1.6 Αρχές ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων

Αρχική αναγνώριση

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, η αξία κατά την αρχική αναγνώριση προσαυξάνεται με τα έξοδα συναλλαγών και μειώνεται με τα έσοδα και τις προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση ή τη δημιουργία τους.

Σημειώνεται πως ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» την ημερομηνία διακανονισμού (settlement date) με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε μετοχές και παράγωγα που αναγνωρίζονται την ημερομηνία της συναλλαγής. Για τα ομόλογα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, η μεταβολή της εύλογης αξίας κατά τη διάρκεια της περιόδου που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας της συναλλαγής (trade date) και της ημερομηνία διακανονισμού (settlement date) αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα ή στην καθαρή θέση ανάλογα με την κατηγορία ταξινόμησης του ομολόγου.

Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Συμμετοχικοί τίτλοι αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να μην αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Για κάθε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες ισχύουν τα εξής:

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μέσα τα οποία ικανοποιούν ταυτόχρονα τα εξής:

- εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές,
- οι συμβατικοί όροι που τα διέπουν προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη αναμενόμενων ζημιών απομείωσης όπως περαιτέρω περιγράφεται στις σημειώσεις 1.14 και 1.15.

β) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μέσα τα οποία ικανοποιούν ταυτόχρονα τα εξής:

- εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος ικανοποιείται τόσο με την πώληση όσο και με την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών,
- οι συμβατικοί όροι που τα διέπουν προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Η κατηγορία αυτή εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη αναμενόμενων ζημιών απομείωσης όπως περαιτέρω περιγράφεται στις σημειώσεις 1.14 και 1.15.

γ) Συμμετοχικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να μην αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι συμμετοχικοί τίτλοι που δεν διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς και οι οποίοι δεν αποτελούν το ενδεχόμενο τίμημα αναγνωριζόμενο από τον αποκτώντα σε μία συνένωση επιχειρήσεων και τους οποίους ο Όμιλος αποφασίζει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Η απόφαση αυτή είναι ανέκκλητη. Με εξαίρεση τα μερίσματα τα οποία αναγνωρίζονται απευθείας στα αποτελέσματα όλα τα άλλα αποτελέσματα που απορρέουν από τους ανωτέρω συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα. Για τους εν λόγω συμμετοχικούς τίτλους δεν διενεργείται έλεγχος απομείωσης.

δ) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία:

i. Για τα οποία υπάρχει πρόθεση για την πώλησή τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς (εμπορικό χαρτοφυλάκιο).

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος κατατάσσει ομόλογα, κρατικά έντοκα γραμμάτια και περιορισμένο αριθμό μετοχών.

ii. Τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης σε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες.

iii. Τα οποία ο Όμιλος επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία με μεταφορά της εκάστοτε προκύπτουσας διαφοράς στα αποτελέσματα. Η επιλογή αυτή, η οποία είναι ανέκκλητη, μπορεί να γίνει όταν με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται τυχόν λογιστική ασυμμετρία που προκύπτει από την αποτίμηση αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων με διαφορετικό τρόπο (π.χ. στο αναπόσβεστο κόστος) σε σχέση με χρηματοοικονομικά μέσα που σχετίζονται με αυτά (π.χ. παράγωγα, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων).

Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος δεν είχε επιλέξει να εντάξει χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε αυτή την κατηγορία.

Αξιολόγηση επιχειρησιακού μοντέλου

Το επιχειρησιακό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για να δημιουργεί ταμειακές ροές. Αυτό σημαίνει ότι το επιχειρησιακό μοντέλο καθορίζει αν οι ταμειακές ροές θα απορρέουν από την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο. Το επιχειρησιακό μοντέλο του Ομίλου καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανakλά τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Συνεπώς, το επιχειρησιακό μοντέλο δεν εξαρτάται από τις προθέσεις της διοίκησης για ένα μεμονωμένο μέσο αλλά καθορίζεται σε ανώτερο επίπεδο συγκέντρωσης.

Τα επιχειρησιακά μοντέλα του Ομίλου καθορίζονται από την Επιτροπή Διαχείρισεως Ενεργητικού Παθητικού (ALCo) ή την Εκτελεστική Επιτροπή οι οποίες αποφασίζουν για την εφαρμογή ενός επιχειρησιακού μοντέλου τόσο για το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων όσο και για το χαρτοφυλάκιο χρεογράφων. Στο πλαίσιο αυτό:

- Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών καθώς και οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων εντάσσονται στο επιχειρησιακό μοντέλο που ως στόχο έχει τη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών.
- Για τα ομόλογα και γενικότερα για τις επενδύσεις σταθερού εισοδήματος ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρησιακά μοντέλα:
  - Επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο αποσκοπεί στη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές
  - Επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

- Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Ο ορισμός των ανωτέρω επιχειρησιακών μοντέλων έχει βασιστεί:

- (α) στον τρόπο με τον οποίο εκτιμάται η απόδοση του επιχειρησιακού μοντέλου και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου, και στο πώς αυτή αναφέρεται στα βασικά διοικητικά στελέχη του Ομίλου,
- (β) στους κινδύνους που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρησιακού μοντέλου (και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου) και, ειδικότερα, στον τρόπο διαχείρισης των εν λόγω κινδύνων,
- (γ) στον τρόπο με τον οποίο αξιολογούνται τα διοικητικά στελέχη του Ομίλου (για παράδειγμα, εάν η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την εύλογη αξία των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή τις εισπραχθείσες συμβατικές ταμειακές ροές) και
- (δ) στην αναμενόμενη συχνότητα και αξία των πωλήσεων καθώς και στη συχνότητα και αξία των πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί.

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων, επαναξιολογεί τα επιχειρησιακά μοντέλα προκειμένου να επιβεβαιώνει ότι δεν έχει υπάρξει μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο ή εφαρμογή κάποιου καινούργιου επιχειρησιακού μοντέλου.

Στο πλαίσιο της επαναξιολόγησης του επιχειρησιακού μοντέλου που αποσκοπεί στη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με στόχο την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί καθώς και εκείνες που αναμένεται να συμβούν. Κατά την αξιολόγηση αυτή οι ακόλουθες περιπτώσεις πωλήσεων δεν θεωρείται ότι θίγουν την επιλογή του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου:

- α) Πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων που λαμβάνουν χώρα λόγω της επιδείνωσης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των πιστούχων, με εξαίρεση εκείνων που δημιουργήθηκαν από τον Όμιλο και χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση.
- β) Πωλήσεις που λαμβάνουν χώρα κοντά στην ημερομηνία λήξης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εισπράξεις από την πώληση να προσεγγίζουν την είσπραξη των υπολειπόμενων συμβατικών ταμειακών ροών. Αυτό θεωρείται ότι συμβαίνει όταν κατά το χρόνο της πώλησης υπολείπεται λιγότερο από το 5% της συνολικής διάρκειας του μέσου.
- γ) Πωλήσεις (εκτός των περιπτώσεων α και β) σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας, είτε μεμονωμένα είτε συνολικά, (ακόμα και αν είναι συχνές). Ο Όμιλος έχει ορίσει ως σημαντικής αξίας τις πωλήσεις που υπερβαίνουν το 5% του υπολοίπου προ προβλέψεων της προηγούμενης περιόδου, ανά χαρτοφυλάκιο. Αντίστοιχα, ως μη σποραδικές έχουν οριστεί οι σημαντικές πωλήσεις που συμβαίνουν περισσότερο από δύο φορές ετησίως.

Αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI)

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης:

- Κεφάλαιο είναι η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού κατά την αρχική του αναγνώριση (το ποσό αυτό μεταβάλλεται, πχ λόγω αποπληρωμής)
- Τόκος είναι το τίμημα που καταβάλλεται για το πέρασμα του χρόνου, για τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το ανεξόφλητο υπόλοιπο κεφαλαίου και για λοιπούς βασικούς δανειακούς κινδύνους (π.χ. κίνδυνο ρευστότητας) και έξοδα καθώς και για το περιθώριο κέρδους.

Οι συμβατικοί όροι οι οποίοι δημιουργούν έκθεση σε κινδύνους και μεταβλητότητα στις συμβατικές ταμειακές ροές που δεν σχετίζεται με μία τυπική δανειακή σύμβαση, όπως η έκθεση στις μεταβολές των τιμών μετοχών ή των τιμών βασικών εμπορευμάτων, δεν οδηγούν σε συμβατικές ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές αποτελούν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου

και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, ο Όμιλος εξετάζει αν το μέσο εμπεριέχει συμβατικούς όρους που μεταβάλλουν το χρόνο ή το ποσό των συμβατικών ταμειακών ροών. Ειδικότερα λαμβάνεται υπόψη αν υφίστανται:

- Χαρακτηριστικά μόχλευσης
- Πληρωμές που συνδέονται με τη μεταβλητότητα στη συναλλαγματική ισοτιμία
- Όροι μετατροπής σε μετοχές του εκδότη
- Μεταβολές επιτοκίων με βάση μη επιτοκιακές μεταβλητές
- Όροι πρόωρης εξόφλησης ή επιμήκυνσης της διάρκειας του μέσου
- Όροι που περιορίζουν την απαίτηση του Ομίλου στις ροές από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή βάσει των οποίων δεν προβλέπεται νομική αξίωση επί των μη καταβληθέντων ποσών
- Άτοκες αναβαλλόμενες πληρωμές
- Όροι βάσει των οποίων η απόδοση του μέσου επηρεάζεται από τις τιμές των μετοχών ή των αγαθών.

Ειδικά για την περίπτωση της χρηματοδότησης μίας εταιρίας ειδικού σκοπού, προκειμένου το δάνειο να ικανοποιεί το κριτήριο ότι οι ταμειακές του ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου θα πρέπει, μεταξύ των άλλων, να ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες συνθήκες:

- Κατά το χρόνο αρχικής αναγνώρισης του δανείου, ο δείκτης LTV (Loan to Value) να διαμορφώνεται έως 80% ή ο δείκτης LLCR (Loan Life Coverage Ratio) να ανέρχεται σε τουλάχιστον 1,25.
- Τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας ειδικού σκοπού να ανέρχονται σε τουλάχιστον 20% της συνολικής αξίας του ενεργητικού
- Να υφίστανται επαρκή καλύμματα που να μη συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο που χρηματοδοτείται.

Επίσης, κατά την αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές αποτελούν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου εξετάζεται αν έχει μεταβληθεί εκείνο το συστατικό του τόκου που εκφράζει την αξία του χρόνου. Η αξία του χρόνου (time value of money) αποτελεί το συστατικό του τόκου που σχετίζεται με την αποζημίωση λόγω του περάσματος του χρόνου. Η αξία του χρόνου, συνεπώς, δεν παρέχει αποζημίωση για λοιπούς κινδύνους ή έξοδα. Ωστόσο, κάποιες φορές το στοιχείο της αξίας του χρόνου μεταβάλλεται. Αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν για παράδειγμα το επιτόκιο ενός μέσου επαναπροσδιορίζεται περιοδικά αλλά η συχνότητα του επαναπροσδιορισμού δεν ταυτίζεται με τη διάρκεια του επιτοκίου ή όταν ο περιοδικός επαναπροσδιορισμός του γίνεται με βάση ένα μέσο όρο βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Στην περίπτωση αυτή ο Όμιλος αξιολογεί τη μεταβολή προκειμένου να προσδιορίσει αν οι συμβατικές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση συνίσταται στον προσδιορισμό του πόσο διαφορετικές είναι οι μη προεξοφλημένες συμβατικές ροές σε σχέση με τις μη προεξοφλημένες συμβατικές ροές αν ο επαναπροσδιορισμός του επιτοκίου δεν είχε μεταβληθεί. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη τόσο η επίπτωση ανά περίοδο όσο και σωρευτικά. Αν οι ροές είναι σημαντικά διαφορετικές τότε οι ροές του μέσου δεν είναι αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου. Ο Όμιλος έχει θεωρήσει πως η ανωτέρω αξιολόγηση δεν οδηγεί σε σημαντικά διαφορετικές ταμειακές ροές όταν η σωρευτική διαφορά κατά τη διάρκεια ζωής του μέσου δεν υπερβαίνει το 10% και ταυτόχρονα οι μεμονωμένες ταμειακές ροές στις οποίες παρατηρείται διαφορά ανώτερη του 10% δεν υπερβαίνουν το 5% των συνολικών περιόδων κατά τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Αναταξινόμησης μεταξύ των κατηγοριών αποτίμησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού πραγματοποιούνται όταν μεταβάλλεται το επιχειρησιακό μοντέλο του Ομίλου. Στην περίπτωση αυτή η αναταξινόμηση δεν πραγματοποιείται αναδρομικά. Οι μεταβολές στο επιχειρησιακό μοντέλο του Ομίλου αναμένεται να είναι σπάνιες. Προκύπτουν από αποφάσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCo) ή της Εκτελεστικής Επιτροπής ως αποτέλεσμα εσωτερικών ή εξωτερικών μεταβολών, θα πρέπει να είναι σημαντικές για τις δραστηριότητες του Ομίλου και ορατές/παρατηρήσιμες σε τρίτα μέρη.

Κατά την αναταξινόμηση μίας χρηματοοικονομικής απαίτησης από την κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, η εύλογη αξία της απαίτησης προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης ενώ το ποσό της διαφοράς ανάμεσα στην εύλογη αξία και στο αναπόσβεστο κόστος αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση αναταξινόμησης από την κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με τη διαφορά ότι το όποιο αποτέλεσμα προκύπτει αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση. Στην τελευταία αυτή περίπτωση το πραγματικό επιτόκιο του μέσου καθώς και ο υπολογισμός των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης δεν επηρεάζονται. Ωστόσο, το ποσό των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης το οποίο προσάρμοξε το υπόλοιπο της απαίτησης πριν την απομείωση μεταφέρεται στην καθαρή θέση ως συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Κατά την αναταξινόμηση μίας χρηματοοικονομικής απαίτησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων στην κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος, η εύλογη αξία της απαίτησης κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης καθίσταται η νέα λογιστική αξία, προ απομείωσης. Κατά την ημερομηνία αυτή, υπολογίζεται το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης ενώ επίσης, για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης, η ημερομηνία αυτή θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης της χρηματοοικονομικής απαίτησης.

Κατά την αναταξινόμηση μίας χρηματοοικονομικής απαίτησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, το μέσο εξακολουθεί να αποτιμάται στην εύλογη αξία. Όπως και στην ανωτέρω περίπτωση, κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης, υπολογίζεται το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης ενώ επίσης για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης, η ημερομηνία αυτή θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης της χρηματοοικονομικής απαίτησης.

Σε περίπτωση αναταξινόμησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση στην κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος, η απαίτηση αναταξινομείται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης. Ωστόσο, το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση αντιλογίζεται προκειμένου να προσαρμόσει την εύλογη αξία της απαίτησης. Κατά τον τρόπο αυτό η απαίτηση είναι σαν να αποτιμώνταν πάντοτε στο αναπόσβεστο κόστος. Ο αντιλογισμός του ποσού αυτού από την καθαρή θέση δεν επηρεάζει τα αποτελέσματα και κατά συνέπεια δεν αποτελεί ανακύκλωση βάσει του Δ.Λ.Π. 1. Το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης καθώς και ο υπολογισμός των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης δεν επηρεάζονται. Ωστόσο, οι συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται προσαρμόζοντας τη λογιστική αξία της απαίτησης προ απομείωσης.

Τέλος, σε περίπτωση αναταξινόμησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, η απαίτηση εξακολουθεί να αποτιμάται στην εύλογη αξία. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση μεταφέρεται στα αποτελέσματα ως ανακύκλωση βάσει του Δ.Λ.Π. 1.

Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών στοιχείων έχουν λήξει,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει, ουσιαστικά, όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,
- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως, οπότε και τα διαγράφει,
- οι συμβατικοί όροι των χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταβάλλονται ουσιαστικά.

Στην περίπτωση συναλλαγών που, παρά τη μεταβίβαση του συμβατικού δικαιώματος για την είσπραξη των ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά παραμένουν στον Όμιλο, δεν διακόπτεται η αναγνώριση των στοιχείων αυτών. Το ποσό που εισπράττεται από τη μεταβίβαση αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι λογιστικές πρακτικές που ακολουθούνται από τον Όμιλο σε ανάλογες συναλλαγές εξειδικεύονται περαιτέρω στις σημειώσεις 1.22 και 1.23.

Στην περίπτωση συναλλαγών με τις οποίες ο Όμιλος ούτε διατηρεί αλλά ούτε και μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία, αλλά διατηρεί έλεγχο επ' αυτών, τότε αυτά εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμειξης του Ομίλου. Αν ο Όμιλος δεν διατηρεί τον έλεγχο των στοιχείων τότε διακόπτεται η αναγνώρισή τους και στη θέση τους αναγνωρίζονται διακριτά τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δημιουργούνται ή διατηρούνται κατά τη μεταβίβαση. Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων δεν υπήρχαν ανάλογες συναλλαγές.

Στις περιπτώσεις μεταβολής των συμβατικών όρων ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, η μεταβολή θεωρείται σημαντική και ως εκ τούτου οδηγεί στη διακοπή αναγνώρισης του υφιστάμενου μέσου και στην αναγνώριση ενός νέου όταν ικανοποιείται ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Αλλαγή εκδότη/πιστούχου
- Αλλαγή νομίσματος
- Συγχώνευση συμβάσεων διαφορετικού τύπου
- Συγχώνευση συμβάσεων που δεν πληρούν στο σύνολό τους το κριτήριο ότι οι ταμειακές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου
- Προσθήκη ή διαγραφή όρου μετατρεψιμότητας σε μετοχές
- Διάσπαση σύμβασης της οποίας οι ταμειακές ροές δεν είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά τέτοιο τρόπο ώστε η αιτία που δεν οδηγεί σε ταμειακές ροές αποκλειστικά τόκου και κεφαλαίου να μην περιλαμβάνεται σε κάποιο από τα νέα μέρη της σύμβασης
- Σημαντικές τροποποιήσεις που επέρχονται λόγω εμπορικής επαναδιαπραγμάτευσης των συμβατικών όρων δανείων ενήμερων πελατών.

Στην περίπτωση που προκύψει διακοπή αναγνώρισης λόγω ουσιώδους μεταβολής των συμβατικών ταμειακών ροών, η διαφορά ανάμεσα στη λογιστική αξία του υφιστάμενου μέσου και στην εύλογη αξία του νέου μέσου αναγνωρίζεται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, όπως ειδικότερα αναφέρεται στις σημειώσεις 1.28 και 1.29. Επίσης, στις περιπτώσεις που το αρχικό μέσο αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, το συσσωρευμένο ποσό που είχε αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση ανακυκλώνεται στα αποτελέσματα.

Αντιθέτως, στην περίπτωση που η μεταβολή των συμβατικών ταμειακών ροών δεν είναι ουσιώδης, η λογιστική αξία του μέσου προ απομειώσεως επανυπολογίζεται μέσω της προεξόφλησης των νέων συμβατικών ταμειακών ροών με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και η τυχόν διαφορά από την τρέχουσα λογιστική αξία προ απομειώσεως αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα και ειδικότερα στο λογαριασμό «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου». Τα έξοδα που σχετίζονται με την τροποποίηση αναπροσαρμόζουν τη λογιστική αξία του μέσου και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της ζωής του με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Ο Όμιλος για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

- i. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ήτοι:
  - υπάρχει πρόθεση για την πώληση ή την επαναγορά τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς, ή
  - είναι παράγωγα προϊόντα που δεν αποτελούν μέσα αντιστάθμισης. Τα παράγωγα αυτά, όπως και οι υποχρεώσεις από παράγωγα προϊόντα τα οποία αποτελούν μέσα αντιστάθμισης, εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ως παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και οι κανόνες αποτίμησής τους ακολουθούν όσα αναφέρονται στη σημείωση 1.7.
- ii. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επίσης χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τις οποίες ο Όμιλος επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

- η μέθοδος αυτή καταλήγει σε περισσότερο σχετική πληροφόρηση διότι είτε:
  - απαλείφει ή μειώνει μία ανακολουθία στην αποτίμηση ή στην αναγνώριση που θα απέρρεε από την αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων ή την αναγνώριση των κερδών και ζημιών απ' αυτών σε διαφορετικές βάσεις ή
  - ο Όμιλος διαχειρίζεται μία ομάδα χρηματοοικονομικών μέσων την οποία αξιολογεί με βάση την εύλογη αξία της και για το γεγονός αυτό υφίσταται τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση αναφορικά με την ομάδα αυτή των χρηματοοικονομικών μέσων παρέχεται εσωτερικά στα βασικά διοικητικά στελέχη του Ομίλου ή
- το συμβόλαιο εμπεριέχει ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα και ο Όμιλος αποτιμά το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο ως μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμώμενη στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων με την προϋπόθεση ότι δεν ισχύει ένα από τα ακόλουθα:
  - το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούνταν από το συμβόλαιο ή
  - με μικρή ή καθόλου ανάλυση κατά την αρχική εξέταση ενός παρόμοιου σύνθετου μέσου διαφαίνεται ότι ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγώγου απαγορεύεται.

Σημειώνεται πως στην ανωτέρω περίπτωση, το ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, εκτός αν το γεγονός αυτό προκαλεί ή μεγεθύνει μία λογιστική ασυμμετρία στα αποτελέσματα. Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην καθαρή θέση δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο της εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης, ο Όμιλος προέβη στην έκδοση ομολόγου το οποίο κατέταξε στην ανωτέρω κατηγορία αποτίμησης. Το εν λόγω ομόλογο μετατράπηκε σε μετοχές κατά το πρώτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

β) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες, οι ομολογίες εκδόσεώς μας και οι λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.

Στην περίπτωση που χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της εν λόγω κατηγορίας υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως, εφαρμόζονται επιπλέον οι αρχές που αναφέρονται στη σημείωση 1.7.

γ) Υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και από δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς

Ως χρηματοοικονομική εγγύηση ορίζεται ένα συμβόλαιο το οποίο προβλέπει συγκεκριμένες πληρωμές του εκδότη για την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου λόγω της ζημίας που υπέστη από την αθέτηση των υποχρεώσεων συγκεκριμένου οφειλέτη.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις καθώς και οι δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια αποτιμώνται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα:

- στο υπόλοιπο της πρόβλεψης που υπολογίζεται κατά τον έλεγχο απομείωσης (σημείωση 1.14),
- στο ποσό που αναγνωρίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση μειωμένο με το ποσό της συσσωρευμένης απόσβεσής του, η οποία υπολογίζεται με βάση τη διάρκεια ζωής του μέσου.

δ) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού χωρίς, ωστόσο, να πληρούνται τα κριτήρια για διακοπή αναγνώρισης των στοιχείων ή όταν εφαρμόζονται οι αρχές της συνεχιζόμενης ανάμειξης

Στην πρώτη περίπτωση η υποχρέωση είναι ίση με το ποσό που εισπράχθηκε κατά τη μεταβίβαση ενώ στη δεύτερη περίπτωση αποτιμάται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η καθαρή αξία του στοιχείου που μεταβιβάστηκε και της σχετικής υποχρέωσης που αναγνωρίστηκε να είναι ίση με:

- το αναπόσβεστο κόστος των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διατηρήθηκαν από τον Όμιλο, στην περίπτωση που η αποτίμηση του στοιχείου που μεταβιβάστηκε γίνονταν στο αναπόσβεστο κόστος ή
- την εύλογη αξία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διατηρήθηκαν από τον Όμιλο, στην περίπτωση που η αποτίμηση του στοιχείου που μεταβιβάστηκε γίνονταν στην εύλογη αξία.

ε) Το ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζει ο αποκτών σε μία συνένωση επιχειρήσεων

Το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Ο Όμιλος διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή μέρους αυτής) όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στις περιπτώσεις που μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ανταλλάσσεται με μία άλλη με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, η ανταλλαγή αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ουσιαστικής τροποποίησης των όρων της υφιστάμενης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (είτε οφείλεται σε οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη είτε όχι). Οι όροι θεωρείται ότι διαφέρουν ουσιαστικά αν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων (συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών που έχουν εισπραχθεί ή καταβληθεί), προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Στις περιπτώσεις διακοπής αναγνώρισης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή ενός τμήματος μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης) που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και του τμήματος που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων εμφανίζονται συμψηφιστικά στον Ισολογισμό, μόνο σε περιπτώσεις όπου ο Όμιλος έχει νομικά το δικαίωμα και παράλληλα έχει την πρόθεση να προβεί σε ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού ή σε διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό τους.

1.7 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Παράγωγα είναι τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία στην έναρξή τους έχουν συνήθως μικρή ή μηδενική εύλογη αξία, η οποία στη συνέχεια μεταβάλλεται ανάλογα με τη μεταβολή που σημειώνεται σε κάποιο υποκείμενο στοιχείο με το οποίο συνδέονται ή δείκτη που ορίζεται στη σύμβαση (συνάλλαγμα, επιτόκια, δείκτη ή άλλη μεταβλητή).

Όταν το παράγωγο αποκτά θετική αξία, αναγνωρίζεται ως στοιχείο του ενεργητικού, ενώ αντίθετα, όταν αποκτά αρνητική αξία, αναγνωρίζεται ως στοιχείο των υποχρεώσεων.

Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται είτε για σκοπούς αντιστάθμισης, είτε για σκοπούς εμπορικούς.

Όλα τα παράγωγα ανεξάρτητα του σκοπού για τον οποίο προορίζονται αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Στην περίπτωση που το παράγωγο είναι ενσωματωμένο σε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου βασίζεται σε όσα αναφέρθηκαν στη σημείωση 1.6 αναφορικά με την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.

Στην περίπτωση που το παράγωγο είναι ενσωματωμένο σε ένα κύριο συμβόλαιο που δεν αποτελεί χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, τότε το ενσωματωμένο παράγωγο διαχωρίζεται και αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν ικανοποιούνται οι ακόλουθες συνθήκες:

- τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παραγώγου δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κυρίως συμβολαίου,

- ένα διακριτό μέσο με τους ίδιους όρους με το ενσωματωμένο παράγωγο ικανοποιεί τον ορισμό του παραγώγου και
- το υβριδικό συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα παράγωγα προϊόντα χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαχειρίσεως Ενεργητικού-Παθητικού και σύμφωνα πάντα με τις κατευθυντήριες οδηγίες, οι οποίες δίδονται από την Επιτροπή Διαχειρίσεως Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO).

Επιπλέον, ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα για την αποκόμιση κερδών από βραχυχρόνιες μεταβολές της αγοράς και πάντα μέσα στο πλαίσιο αναλήψεως κινδύνων που τίθενται από την αρμόδια Επιτροπή Διαχειρίσεως Ενεργητικού Παθητικού (ALCO).

Οι διαφορές αποτιμήσεως που προκύπτουν από τα παράγωγα προϊόντα καταχωρούνται στα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου εκτός αν τα παράγωγα υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως όπου ισχύουν τα όσα αναφέρονται κατωτέρω για τη λογιστική αντιστάθμιση.

Όταν ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα για αντιστάθμιση, προβαίνει κατά την έναρξη σε επαρκή τεκμηρίωση της σχέσεως αντισταθμίσεως, καθώς και σε έλεγχο της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως. Ο έλεγχος επαναλαμβάνεται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Διευκρινίζονται ιδιαίτερα τα εξής:

α. Synthetic Swaps

Η μητρική εταιρία (Alpha Bank), προκειμένου να αυξήσει την απόδοση των καταθέσεων σε επιλεγμένους πελάτες της, χρησιμοποιεί το μηχανισμό των Synthetic Swaps. Μετατρέπει δηλαδή τις καταθέσεις από Ευρώ σε JPY ή άλλο νόμισμα και παράλληλα, για την κάλυψη του συναλλαγματικού κινδύνου, προβαίνει σε προθεσμιακή αγορά του σχετικού νομίσματος.

Το αποτέλεσμα, το οποίο παράγεται από την προθεσμιακή πράξη, διασπάται σε τόκους, οι οποίοι προστίθενται στους χρεωστικούς τόκους των καταθέσεων, συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

β. Swaps συναλλάγματος (FX Swaps)

Τα Swaps αυτά χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον για την οικονομική αντιστάθμιση του κινδύνου, ο οποίος προέρχεται από καταθέσεις και δάνεια πελατών.

Για όσα από τα ανωτέρω Swaps δεν εφαρμόζεται λογιστική αντισταθμίσεως αυτά εντάσσονται στην κατηγορία των εμπορικών Swaps.

Το αποτέλεσμα το οποίο προκύπτει από τα παράγωγα αυτά διαχωρίζεται σε τόκους και συναλλαγματικές διαφορές, προκειμένου να υπάρξει συσχέτιση με τους τόκους και τις συναλλαγματικές διαφορές που παράγονται από τις καταθέσεις και τις χορηγήσεις, καθώς και σε λοιπά αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

Λογιστική αντιστάθμιση

Λογιστική αντιστάθμιση είναι ο καθορισμός ειδικών κανόνων αποτίμησης με τους οποίους επιδιώκεται η συσχέτιση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν τόσο από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο όσο και από το μέσο αντιστάθμισης, συσχέτιση η οποία δεν επιτυγχάνεται με τους συνήθεις κανόνες αποτίμησης. Σημειώνεται πως ο Όμιλος έχει επιλέξει να εξακολουθεί να εφαρμόζει τις διατάξεις για τη λογιστική αντιστάθμιση που προβλέπει το Δ.Λ.Π. 39.

Η τεκμηρίωση και η αποτελεσματικότητα των σχέσεων αντιστάθμισης αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις προκειμένου να εφαρμοστεί λογιστική αντιστάθμιση.

Η διαδικασία τεκμηρίωσης λαμβάνει χώρα κατά την έναρξη της σχέσεως αντιστάθμισης, ενώ ο έλεγχος αποτελεσματικότητας διενεργείται κατά την έναρξη και επαναλαμβάνεται κατά τις ημερομηνίες σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Μία αντιστάθμιση θεωρείται αποτελεσματική όταν ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- τόσο κατά τη δημιουργία της όσο και σε μεταγενέστερες περιόδους αναμένεται να είναι αποτελεσματική όσον αφορά στον συμψηφισμό των μεταβολών στην εύλογη αξία ή των ταμειακών ρών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση και
- τα αποτελέσματα της αντιστάθμισης κυμαίνονται σε εύρος μεταξύ 80% και 125% του αποτελέσματος του αντισταθμιζόμενου στοιχείου.

α. Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Με τη λογιστική αντιστάθμιση της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου επιτυγχάνεται η συσχέτιση της μεταβολής της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου λόγω της επίδρασης ενός ή περισσότερων κινδύνων που αντισταθμίζονται.

Η μεταβολή της αξίας του μέσου αντιστάθμισης και η μεταβολή της αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που οφείλεται στους κινδύνους που αντισταθμίζονται αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

Στις περιπτώσεις διακοπής της σχέσεως αντιστάθμισης, τα αντισταθμιζόμενα χρηματοοικονομικά μέσα συνεχίζουν να αποτιμώνται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για την κατηγορία αποτίμησης στην οποία έχουν ταξινομηθεί, όπως αυτοί αναλύονται στη σημείωση 1.6. Ειδικότερα για τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα, το συνολικό ποσό της μεταβολής της αξίας τους, που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα ισχύος της σχέσεως αντιστάθμισης, αποσβένεται σταδιακά στα αποτελέσματα, μέχρι τη λήξη ή την πώλησή τους. Η απόσβεση αυτή ξεκινά από το χρονικό σημείο διακοπής της σχέσης αντισταθμίσεως, βάσει του πραγματικού επιτοκίου που υπολογίζεται εκ νέου για το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο, και καταχωρείται στα έσοδα ή έξοδα εκ τόκων.

Ο Όμιλος, με χρήση επιτοκιακών παραγώγων (IRS's), αντισταθμίζει κινδύνους που αφορούν δανειακές υποχρεώσεις και δάνεια.

β. Αντιστάθμιση χρηματοροών

Με τη λογιστική αντιστάθμιση των χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου επιτυγχάνεται η μετατροπή των χρηματοροών από κυμαινόμενες σε σταθερές.

Το αποτελεσματικό μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, ενώ το μη αποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου. Η λογιστική μεταχείριση του αντισταθμιζόμενου στοιχείου δεν μεταβάλλεται.

Στις περιπτώσεις διακοπής της σχέσεως αντιστάθμισης, το ποσό που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση παραμένει εκεί διακριτά έως ότου πραγματοποιηθούν οι ταμειακές ροές ή η μελλοντική συναλλαγή. Όταν πραγματοποιηθούν οι ταμειακές ροές ή η μελλοντική συναλλαγή ισχύουν τα εξής:

- Αν το αποτέλεσμα είναι η αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων, το ποσό μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσεως στις ίδιες περιόδους που οι αντισταθμιζόμενες ροές επηρεάζουν τα αποτελέσματα της χρήσεως.
- Αν το αποτέλεσμα είναι η αναγνώριση ενός μη χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων είτε μία δέσμευση του Ομίλου για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμιση της εύλογης αξίας, το ποσό που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση είτε μεταφέρεται στα αποτελέσματα την ίδια χρονική στιγμή με την οποία το στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων επηρεάζει τα αποτελέσματα είτε προσαρμόζει τη λογιστική αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

Στην περίπτωση που η μελλοντική συναλλαγή ή οι προσδοκώμενες ταμειακές ροές δεν θεωρούνται πλέον πιθανές, τα σωρευτικά αποτελέσματα που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα της χρήσεως.

Ο Όμιλος εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμιση ταμειακών ροών για συγκεκριμένη ομάδα προθεσμιακών καταθέσεων καθώς και για τον συναλλαγματικό κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού. Ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση και τα οποία προέρχονται από σχέσεις αντισταθμίσεως ταμειακών ροών προθεσμιακών καταθέσεων, που έχουν πλέον διακοπεί, αποσβένονται γραμμικά στους τόκους έξοδα κατά τη διάρκεια της περιόδου που οι αντισταθμιζόμενες ροές των εν λόγω προθεσμιακών καταθέσεων επηρεάζουν τα αποτελέσματα.

γ. Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε οικονομική μονάδα εξωτερικού

Ο Όμιλος, κάνοντας χρήση συναλλαγματικών παραγώγων ή δανεισμού, αντισταθμίζει συναλλαγματικούς κινδύνους που αφορούν καθαρή επένδυση σε οικονομικές μονάδες του εξωτερικού.

Η λογιστική αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε οικονομική μονάδα εξωτερικού είναι παρόμοια με τη λογιστική αντιστάθμιση χρηματοροών. Συσσωρευμένα κέρδη/ζημίες που αναγνωρίζονται στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση της μονάδας.

1.8 Προσδιορισμός εύλογης αξίας

Ως εύλογη αξία ορίζεται η τιμή που θα εισέπραττε ο Όμιλος κατά την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού ή η τιμή που θα κατέβαλε προκειμένου να μεταβιβάσει μία υποχρέωση, σε μία συνηθισμένη συναλλαγή ανάμεσα σε συμμετέχοντες της αγοράς, κατά την ημερομηνία της αποτίμησης, στην κύρια αγορά του στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων ή στην πιο συμφέρουσα αγορά για το στοιχείο, στην περίπτωση που δεν υφίσταται κύρια αγορά.

Ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βάσει των διαθέσιμων τιμών της αγοράς. Ως ενεργός ορίζεται η αγορά όταν τιμές οργανωμένης αγοράς είναι διαθέσιμες άμεσα και σε τακτική βάση από χρηματιστήρια, εξωτερικούς διαπραγματευτές (dealers – brokers), υπηρεσίες αποτιμήσεων ή εποπτικές αρχές, και οι τιμές αυτές αφορούν σε συνήθεις συναλλαγές μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά που πραγματοποιούνται σε τακτική βάση. Ειδικά για τις τιμές χρεογράφων, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει συγκεκριμένο εύρος τιμών, μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης που παρέχονται, ώστε να χαρακτηρίζονται ως τιμές ενεργού αγοράς (η διαφορά ανάμεσα στις bid ask τιμές δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1,5/100 της ονομαστικής αξίας). Επίσης, σε περίπτωση που τιμές αγοράς δεν είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αποτίμησης αλλά είναι διαθέσιμες για τις τρεις τελευταίες εργάσιμες ημέρες της περιόδου αναφοράς και υπάρχουν τιμές αγοράς για 15 ημέρες κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα της περιόδου αναφοράς, και ταυτόχρονα πληρείται το κριτήριο του εύρους τιμών bid ask, τότε θεωρείται ότι η αγορά είναι ενεργός.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης οι οποίες είναι κατάλληλες για τις συγκεκριμένες συνθήκες, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα και επαρκή δεδομένα για την αποτίμηση και οι οποίες αφενός μεν μεγιστοποιούν τη χρήση των σχετικών παρατηρήσιμων τιμών αφετέρου ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων τιμών. Σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου. Σε κάθε περίπτωση, κατά την αποτίμηση στην εύλογη αξία, ο Όμιλος χρησιμοποιεί υποθέσεις που θα χρησιμοποιούνταν από τους συμμετέχοντες της αγοράς, θεωρώντας ότι ενεργούν με βάση το μέγιστο οικονομικό τους συμφέρον.

Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων τα οποία είτε αποτιμώνται στην εύλογη αξία είτε για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία τους κατηγοριοποιούνται, ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους, ως εξής:

- δεδομένα επιπέδου 1: τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς,
- δεδομένα επιπέδου 2: άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα (observable) δεδομένα,
- δεδομένα επιπέδου 3: προκύπτουν από εκτιμήσεις του Ομίλου καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά.

Ειδικότερα ισχύουν τα εξής:

Χρηματοοικονομικά μέσα

Σε ό,τι αφορά στα χρηματοοικονομικά μέσα, η καλύτερη εκτίμηση της εύλογης αξίας τους κατά την αρχική αναγνώριση είναι η τιμή της συναλλαγής, εκτός αν η εύλογη αξία αποδεικνύεται από άλλες παρατηρήσιμες συναλλαγές της αγοράς που αφορούν στο ίδιο μέσο ή προκύπτει βάσει μίας τεχνικής αποτίμησης της οποίας οι μεταβλητές περιλαμβάνουν κυρίως δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές. Στις περιπτώσεις αυτές, η διαφορά ανάμεσα στην τιμή της συναλλαγής και στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση προσαρμόζεται με το ποσό της διαφοράς σε σχέση με την τιμή της συναλλαγής. Το ποσό της προσαρμογής αυτής αναγνωρίζεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα μόνο κατά το βαθμό που σχετίζεται με μια μεταβολή στους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη τους κατά την αποτίμηση.

Κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων λαμβάνεται υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος. Στις συμβάσεις παραγώγων, ειδικότερα, λαμβάνεται υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος και των δύο αντισυμβαλλομένων (bilateral credit valuation adjustment).

Ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο διακριτά. Ωστόσο, για συμβάσεις παραγώγων τις οποίες ο Όμιλος διαχειρίζεται ως ομάδα ανά αντισυμβαλλόμενο και παρέχει πληροφόρηση για την ομάδα αυτή στα βασικά διοικητικά του στελέχη, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο πραγματοποιείται με βάση την καθαρή έκθεσή του ανά αντισυμβαλλόμενο. Τυχόν προσαρμογές της εύλογης αξίας που πραγματοποιούνται λόγω της ανωτέρω διαδικασίας αποτίμησης σε επίπεδο χαρτοφυλακίου κατατέμονται στα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων ανάλογα με το εάν η καθαρή έκθεση του Ομίλου ως προς τον αντισυμβαλλόμενο είναι θετική ή αρνητική αντίστοιχα.

Επίσης, η εύλογη αξία των καταθέσεων που ικανοποιούνται σε πρώτη ζήτηση (όπως για παράδειγμα οι καταθέσεις ταμειευτηρίου) δεν υπολείπεται του ποσού που είναι πληρωτέο κατά τη ζήτηση, προεξοφλημένο από την πρώτη μέρα που το ποσό θα ζητηθεί να πληρωθεί.

Τα κύρια δεδομένα που χρησιμοποιούνται στις μεθοδολογίες αποτίμησης που εφαρμόζει ο Όμιλος είναι:

- Τιμές ομολόγων – τιμές οργανωμένης αγοράς (quoted prices) διαθέσιμες συνήθως για κυβερνητικά και εταιρικά χρεόγραφα.
- Πιστωτικά περιθώρια (credit spreads) – υπολογίζονται από τιμές οργανωμένης αγοράς για συναφείς τίτλους χρεογράφων ή από διαπραγματεύσιμα credit default swaps. Οι τιμές μεταξύ και εκτός των διαθέσιμων δεδομένων υπολογίζονται με παρεμβολή (interpolation) και προβολή (extrapolation) αντίστοιχα.
- Επιτόκια – επιτόκια αναφοράς όπως είναι LIBOR, OIS και άλλα επιτόκια που παρέχονται σε οργανωμένες αγορές ανταλλαγής επιτοκίων, ομολόγων και συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης. Οι τιμές μεταξύ και εκτός των διαθέσιμων δεδομένων υπολογίζονται με παρεμβολή (interpolation) και προβολή (extrapolation) αντίστοιχα.
- Συναλλαγματικές ισοτιμίες – παρέχονται σε οργανωμένες αγορές συναλλάγματος spot, προθεσμιακών συμβολαίων και συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος.
- Μετοχές και μετοχικοί δείκτες – τιμές οργανωμένης αγοράς για μετοχές που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια μετοχών και για τους σχετικούς μετοχικούς δείκτες.
- Συντελεστές Μεταβλητότητας και συσχέτισης – υπολογίζονται από τιμές δικαιωμάτων προαίρεσης ή από υπηρεσίες αποτιμήσεων (pricing service).
- Μετοχές μη εισηγμένες σε χρηματιστήριο – χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρέχει η εταιρία που έχει εκδόσει τις μετοχές και σχετικές πληροφορίες του κλάδου όπου δραστηριοποιείται.
- Μεριδία αμοιβαίων κεφαλαίων – η καθαρή αξία ενεργητικού του αμοιβαίου όπως δημοσιοποιείται ημερήσια στο χρηματιστήριο όπου είναι εισηγμένο.
- Δάνεια και καταθέσεις: δεδομένα αγοράς και συγκεκριμένες παράμετροι κινδύνου για τράπεζες/πελάτες

Μη χρηματοοικονομικά μέσα

Η κυριότερη κατηγορία μη χρηματοοικονομικών μέσων για την οποία προσδιορίζεται εύλογη αξία είναι τα ακίνητα.

Η διαδικασία που, κατά κανόνα, ακολουθείται κατά την αποτίμηση στην εύλογη αξία ενός ακινήτου συνοψίζεται στα ακόλουθα στάδια:

- Ανάθεση της εντολής στον μηχανικό-εκτιμητή
- Μελέτη Υποθέσεως – Καθορισμός Πρόσθετων Στοιχείων
- Αυτοψία – Επιθεώρηση
- Επεξεργασία Στοιχείων – Υπολογισμοί
- Σύνταξη Εκτιμήσεων

Ο εκάστοτε εκτιμητής, για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας του κάθε ακινήτου, επιλέγει εκ των ακόλουθων τριών βασικών μεθόδων:

- Μέθοδος της αγοράς (ή συγκριτική μέθοδος), η οποία προσδιορίζει την εύλογη αξία του ακινήτου με σύγκρισή του με άλλα όμοια ακίνητα για τα οποία υπάρχουν στοιχεία συναλλαγών (αγοραπωλησιών).
- Μέθοδος του εισοδήματος, η οποία κεφαλαιοποιεί μελλοντικές χρηματορροές που μπορεί να εξασφαλίσει το ακίνητο με κατάλληλο επιτόκιο κεφαλαιοποίησης.
- Μέθοδος του κόστους η οποία αντικατοπτρίζει το ποσό το οποίο θα απαιτούνταν κατά την τρέχουσα περίοδο για την υποκατάσταση του ακινήτου με ένα άλλο, ανάλογων προδιαγραφών, αφού ληφθεί υπόψη η κατάλληλη προσαρμογή λόγω απαξίωσης.

Παραδείγματα δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση των ακινήτων και τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στις επιμέρους εκτιμήσεις είναι τα ακόλουθα:

- Εμπορικά Ακίνητα: Τιμή ανά τ.μ., προσαύξηση ενοικίου κατ' έτος, ποσοστό μακροχρόνια μη μισθωμένων χώρων/ μονάδων (προς μίσθωση), προεξοφλητικό επιτόκιο, συντελεστής απόδοσης εξόδου, διάρκεια μισθώσεων σε ισχύ (έτη), ποσοστό μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), κ.λπ.
- Οικιστικά Ακίνητα: Καθαρή (αρχική) απόδοση ακινήτου, αναμενόμενη απόδοση ακινήτου βάσει εκτιμώμενης μισθωτικής αξίας (reversionary yield), καθαρό ενοίκιο ανά τ.μ. ανά έτος, ποσοστό μακροχρόνια μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), διάρκεια μισθώσεων σε ισχύ (έτη), ποσοστό μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), εκτιμώμενη αξία μισθωμάτων ανά τ.μ., προσαύξηση ενοικίου κατ' έτος, προεξοφλητικό επιτόκιο, συντελεστής απόδοσης εξόδου, διάρκεια μισθώσεων σε ισχύ (έτη), κ.λπ.
- Γενικές Παραδοχές όπως: ηλικία κτηρίου, υπολειπόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, τ.μ. ανά κτήριο κ.α. αναφέρονται επίσης στις επιμέρους εκτιμήσεις για κάθε ακίνητο.

Επισημαίνεται πως η αποτίμηση στην εύλογη αξία ενός ακινήτου βασίζεται στην ικανότητα των συμμετεχόντων της αγοράς να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη από τη μέγιστη και καλύτερη χρήση του ή από την πώλησή του σε άλλους συμμετέχοντες της αγοράς, οι οποίοι θα κάνουν χρήση του στοιχείου αυτού κατά το μέγιστο και καλύτερο τρόπο.

1.9 Ενσώματα πάγια στοιχεία (ιδιοχρησιμοποιούμενα)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα οικόπεδα, τα κτήρια των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Καταστημάτων, οι δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα, και ο κινητός εξοπλισμός, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από τις εταιρίες του Ομίλου, είτε για τις λειτουργικές εργασίες τους, είτε για διοικητικούς σκοπούς.

Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

Δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των κτηρίων και του εξοπλισμού διενεργούνται στο κόστος κτήσεως μείον την υπολειμματική τους αξία, και υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η ωφέλιμη ζωή ανά κατηγορία παγίων έχει καθορισθεί ως εξής:

- Κτήρια ιδιόκτητα: έως 50 χρόνια.
- Προσθήκες και βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα: η διάρκεια της μισθώσεως.
- Εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα: έως 40 χρόνια.

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Εξετάζονται όμως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Για τη θυγατρική Alpha Real Estate D.O.O. Beograd το δικαίωμα χρήσης γης επ'αόριστον καταχωρείται στα οικόπεδα και δεν υπολογίζονται αποσβέσεις. Σημειώνεται πως την 28.11.2017 η ανωτέρω εταιρία πωλήθηκε.

Οι υπολειμματικές αξίες των παγίων και η ωφέλιμη ζωή τους αναπροσαρμόζονται, αν είναι απαραίτητο, κάθε φορά που συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις. Τα πάγια του Ομίλου εξετάζονται σε ετήσια βάση για ενδείξεις απομείωσης και εάν έχουν υποστεί απομείωση προσαρμόζονται στην ανακτήσιμη αξία τους με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

Κέρδη και ζημίες από διαθέσεις παγίων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

1.10 Επενδύσεις σε ακίνητα

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος έχει εντάξει κτήρια ή τμήματα κτηρίων και την αναλογία τους επί του οικοπέδου, τα οποία εκμισθώνει με λειτουργική μίσθωση.

Οι επενδύσεις αυτές αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Δαπάνες συντηρήσεων και επισκευών των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, η ωφέλιμη ζωή τους έχει καθορισθεί ίση με αυτή των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος.

Μεταφορές προς και από την κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων πραγματοποιούνται σε περίπτωση που το ακίνητο πληροί (ή έπαψε να πληροί) τον ορισμό του επενδυτικού ακινήτου και υπάρχει απόδειξη της αλλαγής στη χρήση του. Ειδικότερα, το ακίνητο αναταξινομείται στην κατηγορία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων στην περίπτωση που ο Όμιλος αποφασίζει να το ιδιοχρησιμοποιήσει ενώ αναταξινομείται στην κατηγορία των κατεχόμενων προς πώληση ακινήτων στην περίπτωση που ληφθεί απόφαση για την πώλησή του και εφόσον ικανοποιούνται τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1.18. Αντιθέτως, ακίνητα που δεν έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων μεταφέρονται στην κατηγορία αυτή στην περίπτωση που ληφθεί απόφαση για εκμίσθωσή τους.

1.11 Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία

Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ του συνόλου του καταβληθέντος τιμήματος πλέον της αξίας τυχόν δικαιωμάτων τρίτων και της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων των εξαγοραζόμενων εταιριών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους.

Οι θετικές υπεραξίες, που προκύπτουν από εξαγορές εταιριών μετά την 1.1.2004, καταχωρούνται στο λογαριασμό του Ισολογισμού «Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία», όταν πρόκειται για εξαγορά εταιρίας που καθίσταται θυγατρική, και εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων. Όταν πρόκειται για επένδυση σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες, η υπεραξία αναγνωρίζεται στο λογαριασμό του Ισολογισμού «Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες».

Οι αρνητικές υπεραξίες αναγνωρίζονται ως έσοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Λοιπά άυλα πάγια στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος έχει εντάξει:

α) Άυλα στοιχεία που προκύπτουν από τον επιμερισμό του τιμήματος κατά την εξαγορά εταιριών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Δ.Π.Χ.Π. 3 ή που αποκτήθηκαν με μεμονωμένη αγορά. Τα άυλα αυτά στοιχεία παρακολουθούνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις.

Στα άυλα αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται η αξία που έχει αποδοθεί σε αποκτειθείσες πελατειακές σχέσεις, στην καταθετική βάση καθώς και σε δικαιώματα διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων. Η ωφέλιμη ζωή τους έχει προσδιοριστεί από 2 έως 9 έτη.

β) Τα προγράμματα λογισμικού, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Το κόστος προγραμμάτων λογισμικού που αποκτώνται με αγορά περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος προετοιμασίας του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του προσωπικού και των εξειδικευμένων επαγγελματιών. Το κόστος εσωτερικώς δημιουργούμενων προγραμμάτων λογισμικού περιλαμβάνει τις δαπάνες της φάσης ανάπτυξης του λογισμικού, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών προσωπικού που προκύπτουν άμεσα από την προετοιμασία του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των προγραμμάτων, την οποία ο Όμιλος έχει καθορίσει από 1 έως 15 έτη. Έξοδα που αφορούν τη συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων της χρήσεως στην οποία πραγματοποιούνται. Προγράμματα λογισμικού που θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος των ηλεκτρονικών υπολογιστών (περιπτώσεις που ο ηλεκτρονικός υπολογιστής δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί χωρίς το συγκεκριμένο λογισμικό πρόγραμμα) ταξινομούνται στα ενσώματα πάγια στοιχεία.

γ) Εμπορικά σήματα και λοιπά δικαιώματα τραπεζικής ιδιοκτησίας, τα οποία παρακολουθούνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους. Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο. Εξαίρεση αποτελούν τα άυλα πάγια με αόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, τα οποία δεν αποσβένονται.

Όλα τα άυλα πάγια εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Για τα άυλα στοιχεία ο Όμιλος δεν υπολογίζει υπολειμματική αξία.

1.12 Μισθώσεις

Ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις επί παγίων είτε ως μισθωτής είτε ως εκμισθωτής.

Όταν οι κίνδυνοι και τα οφέλη των παγίων που εκμισθώνονται μεταφέρονται στον μισθωτή, τότε οι αντίστοιχες συμβάσεις χαρακτηρίζονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Όλες οι υπόλοιπες συμβάσεις μίσθωσης χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις.

Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά που διέπουν τις συμβάσεις μίσθωσης ο λογιστικός χειρισμός τους έχει ως εξής:

α) Όταν οι εταιρίες του Ομίλου είναι εκμισθωτές

i. Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Στις περιπτώσεις συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, στις οποίες η εταιρία του Ομίλου λειτουργεί ως εκμισθωτής, το συνολικό ποσό των μισθωμάτων που προβλέπει η σύμβαση μισθώσεως καταχωρείται στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.

Η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας (καθαρή επένδυση) των μισθωμάτων και του συνολικού ποσού των μισθωμάτων αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένος τόκος και εμφανίζεται αφαιρετικά των απαιτήσεων.

Οι εισπράξεις των μισθωμάτων μειώνουν τη συνολική απαίτηση από μισθώματα, ενώ το χρηματοοικονομικό έσοδο αναγνωρίζεται με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις εξετάζονται για απομείωση της αξίας τους, σύμφωνα με τη διαδικασία που ισχύει για τα δάνεια και τις απαιτήσεις κατά πελατών, όπως αυτή περιγράφεται στη σημείωση 1.14.

ii. Λειτουργικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις λειτουργικών μισθώσεων, η εταιρία του Ομίλου που λειτουργεί ως εκμισθωτής παρακολουθεί το μισθωμένο πάγιο ως στοιχείο ενεργητικού, διενεργώντας αποσβέσεις με βάση την ωφέλιμη ζωή του. Τα ποσά των μισθωμάτων, που αντιστοιχούν στη χρήση του μισθωμένου παγίου, αναγνωρίζονται ως έσοδα, στην κατηγορία λοιπά έσοδα, με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

β) Όταν οι εταιρίες του Ομίλου είναι μισθωτές

i. Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, στις οποίες η εταιρία του Ομίλου λειτουργεί ως μισθωτής, ο μισθωμένος εξοπλισμός περιλαμβάνεται στην ανάλογη κατηγορία παγίων, όπως και τα ιδιόκτητα πάγια, ενώ η σχετική υποχρέωση προς τον εκμισθωτή περιλαμβάνεται στις λοιπές υποχρεώσεις.

Τα μισθωμένα, με χρηματοδοτική μίσθωση, πάγια και η σχετική υποχρέωση αναγνωρίζονται αρχικά στη μικρότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των παγίων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων υποχρεωτικών μισθωμάτων που έχουν συμφωνηθεί να καταβληθούν στον εκμισθωτή. Η παρούσα αξία των μισθωμάτων υπολογίζεται με επιτόκιο προεξόφλησης εκείνο που αναφέρεται στη σύμβαση μισθώσεως ή όπου αυτό δεν αναφέρεται, με βάση το επιτόκιο δανεισμού που θα επιβαρυνόταν η εταιρία του Ομίλου για αντίστοιχη χρηματοδότησή της για τον ίδιο σκοπό.

Μετά την αρχική καταχώρηση, τα πάγια αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη ζωή τους, εκτός αν η διάρκεια της μισθώσεως είναι μικρότερη και το πάγιο δεν αναμένεται να περιέλθει στην κατοχή του Ομίλου κατά τη λήξη της σύμβασης, οπότε και οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα μισθώματα που καταβάλλονται στον εκμισθωτή κατανέμονται σε μείωση της υποχρέωσης με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων ως έξοδα εκ τόκων, με βάση την τοκοχρεολυτική μέθοδο.

ii. Λειτουργικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις λειτουργικών μισθώσεων, η εταιρία του Ομίλου που λειτουργεί ως μισθωτής δεν καταχωρεί το μισθωμένο πάγιο ως στοιχείο ενεργητικού, αναγνωρίζει δε ως έξοδα, στην κατηγορία γενικά διοικητικά έξοδα, τα ποσά των μισθωμάτων που αντιστοιχούν στη χρήση του μισθωμένου παγίου, με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

1.13 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

α) Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι εκείνα τα συμβόλαια με τα οποία μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος από τον ασφαλιζόμενο στην ασφαλιστική εταιρία και όπου η ασφαλιστική εταιρία αποδέχεται να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο.

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι σημαντικός όταν και μόνον όταν ένα συμβάν θα μπορούσε να αναγκάσει την εταιρία να καταβάλει σημαντικές επιπλέον παροχές. Για τον Όμιλο, ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι σημαντικός όταν το καταβληθέν ποσό σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου υπερβαίνει το 10% της συνολικής παροχής που απορρέει από το συμβόλαιο.

β) Διαχωρισμός προϊόντων

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 4 τα συμβόλαια, τα οποία δεν περιλαμβάνουν την κάλυψη σημαντικού ασφαλιστικού κινδύνου, χαρακτηρίζονται είτε ως επενδυτικά είτε ως συμβόλαια παροχής υπηρεσιών, οπότε η λογιστική τους μεταχείριση καλύπτεται από τα Δ.Λ.Π. 32 και Δ.Π.Χ.Π. 9 για τα χρηματοοικονομικά μέσα και από το Δ.Π.Χ.Π. 15 για τα έσοδα.

Όλα τα είδη συμβολαίων που παρέχει ο Όμιλος χαρακτηρίζονται ως ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής, καθώς πρόκειται για ατομικά, παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια που παρέχουν συμμετοχή στα κέρδη βασιζόμενα σε πλεόνασμα εσόδων από επένδυση (σε σχέση με το τεχνικό επιτόκιο) επί των μαθηματικών αποθεμάτων.

γ) Ασφαλιστικές προβλέψεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν εκτιμήσεις για τις μελλοντικές εκροές που θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια του κλάδου ζωής. Διακρίνονται τα ακόλουθα είδη:

i. Μαθηματικές προβλέψεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις για τις απλές ασφαλίσεις ζωής (π.χ. απλές, μικτές ασφαλίσεις, ασφαλίσεις προσόδων) υπολογίζονται ως η διαφορά της αναλογιστικής παρούσας αξίας των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η εταιρία και των υποχρεώσεων του συμβαλλομένου.

Οι υπολογισμοί διεξάγονται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από την αρμόδια αρχή τεχνική βάση (πίνακας θνησιμότητας, τεχνικό επιτόκιο) κατά την έναρξη του συμβολαίου. Στην περίπτωση που διαπιστώνεται ζημία κατά τον έλεγχο επάρκειας σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη.

ii. Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις

Αφορούν προβλέψεις για ζημίες που έχουν συμβεί και αναγγεληθεί αλλά δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Σχηματίζονται με τη μέθοδο «φάκελο προς φάκελο» κατόπιν υπολογισμού του κόστους κάθε ζημίας με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία (πραγματογνωμοσύνες, δικαστικές αποφάσεις κ.λπ.) κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού.

Περιλαμβάνουν επίσης προβλέψεις που σχηματίζονται για ζημίες που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγεληθεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων (IBNR) και υπολογίζονται σύμφωνα με τη στατιστική εμπειρία και το εκτιμώμενο μέσο κόστος ζημίας.

δ) Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα από ασφάλιστρα του κλάδου ζωής αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία που καθίστανται απαιτητά.

ε) Αντασφάλιση

Ο Όμιλος προς το παρόν δεν κάνει χρήση αντασφαλιστικών συμβάσεων.

ζ) Έλεγχος επάρκειας προβλέψεων

Το Δ.Π.Χ.Π. 4 απαιτεί τη διενέργεια ελέγχου για το αν οι αναγνωρισμένες ασφαλιστικές προβλέψεις, μείον τα μη δεδουλευμένα (μεταφερόμενα) έξοδα πρόσκτησης, είναι επαρκείς για την κάλυψη των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για τα προϊόντα του κλάδου ζωής βασίστηκε στις τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών χρηματοροών από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια συμπεριλαμβανομένων και των προβλεπόμενων εξόδων διαχείρισης που συνδέονται με αυτά. Οι εκτιμήσεις στηρίχθηκαν σε υποθέσεις που αντανακλούν τις τρέχουσες συνθήκες και αφορούν παραμέτρους όπως η θνησιμότητα, η ακυρωσιμότητα, το ποσοστό μεταβολής και η κατανομή των διαχειριστικών εξόδων, καθώς επίσης και το επιτόκιο προεξόφλησης. Στον υπολογισμό των μελλοντικών ροών έχουν επίσης ληφθεί υπόψη οι εγγυημένες αποδόσεις που περιέχονται σε ορισμένα συμβόλαια. Στην περίπτωση όπου διαπιστώνεται υστέρηση των προβλέψεων αυτών, σχηματίζεται ισόποση πρόβλεψη σε βάρος των αποτελεσμάτων χρήσεως.

1.14 Απομείωση δανείων και απαιτήσεων, μη εκταμιευθέντων ανακυκλούμενων ανοιγμάτων, ενέγγυων πιστώσεων και εγγυητικών επιστολών

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και για τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα (εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις, μη εκταμιευθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα).

Η πρόβλεψη απομείωσης για τα δάνεια και τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου. Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated

Credit-Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

α) Ορισμός Αθετήσεως (Default)

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει ως ορισμό αθετήσεως για λογιστικούς σκοπούς τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE), όπως ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές της EBA (GL/2016/07), εναρμονίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον ορισμό αθετήσεως για λογιστικούς σκοπούς με εκείνον που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς.

β) Κατάταξη ανοιγμάτων σε Στάδια με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο (Staging)

Για σκοπούς υπολογισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, τα ανοίγματα ταξινομούνται σε στάδια (stages) ως εξής:

- Στάδιο 1 (Stage 1): Το στάδιο 1 περιλαμβάνει εξυπηρετούμενα πιστωτικά ανοίγματα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Το στάδιο 1 επίσης περιλαμβάνει ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα έχει αναταξινομηθεί από τα στάδια 2 ή 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.
- Στάδιο 2 (Stage 2): Το στάδιο 2 περιλαμβάνει εξυπηρετούμενα πιστωτικά ανοίγματα για τα οποία έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Το στάδιο 2 περιλαμβάνει επίσης ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα έχει αναταξινομηθεί από το στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του μέσου.
- Στάδιο 3 (Stage 3): Το στάδιο 3 περιλαμβάνει τα μη εξυπηρετούμενα/απομειωμένα ανοίγματα. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, στα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση ανοίγματα οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται πάντοτε για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου. Ως απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση ανοίγματα (Purchased or Originated Credit Impaired – POCI) ορίζονται τα ακόλουθα:

- Ανοίγματα που τη στιγμή της εξαγοράς ικανοποιούν τα κριτήρια των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
- Ανοίγματα για τα οποία υπήρξε τροποποίηση των όρων αποπληρωμής, είτε λόγω οικονομικής δυσχέρειας είτε όχι, η οποία οδηγεί ταυτόχρονα σε διακοπή αναγνωρίσεως και αναγνώριση νέου στοιχείου του ενεργητικού με απομειωμένη αξία (POCI) εκτός αν η διακοπή αναγνωρίσεως αφορά σε αλλαγή πιστούχου επιχειρηματικού δανείου περίπτωση στην οποία πραγματοποιείται εκ νέου αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του νέου πιστούχου.

γ) Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου

Για τον προσδιορισμό των σημαντικών αυξήσεων πιστωτικού κινδύνου ενός ανοίγματος μετά την αρχική αναγνώριση και την επιμέτρηση της ζημίας καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του αντί της επιμετρήσεως ζημίας δωδεκαμήνου, συγκρίνεται ο κίνδυνος αθετήσεως κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθετήσεως κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνωρίσεως για όλα τα εξυπηρετούμενα ανοίγματα, συμπεριλαμβανομένων των ανοιγμάτων που δεν εμφανίζουν ημέρες καθυστερήσεως.

Η αξιολόγηση ενός ανοίγματος για το αν εμφανίζει σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ή όχι βασίζεται στα κατωτέρω:

- Ποσοτικοί Δείκτες (Quantitative Indicators): αναφέρεται στην ποσοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και πιο συγκεκριμένα στη σύγκριση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αρχική αναγνώριση.
- Ποιοτικοί Δείκτες (Qualitative Indicators): αναφέρεται στην ποιοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και που δεν αποτυπώνεται κατ' ανάγκη στην πιθανότητα αθετήσεως, όπως ο χαρακτηρισμός ενός ανοίγματος ως εξυπηρετούμενη ρύθμιση (FPL, σύμφωνα με τα EBA ITS). Επιπλέον, ποιοτικοί δείκτες, τόσο για τα χαρτοφυλάκια

επιχειρήσεων όσο και για τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών, περιλαμβάνονται στους μηχανισμούς Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου (Early Warning), όπου, αναλόγως της αξιολογήσεως που πραγματοποιείται, ένα άνοιγμα δύναται να θεωρηθεί ότι εμφανίζει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου ή όχι. Ειδικά για το χαρτοφυλάκιο ειδικών πιστοδοτήσεων, μέσω της διαβαθμίσεως (slotting category) αποτυπώνονται επιπλέον ποιοτικοί δείκτες.

- Λοιποί Δείκτες (Backstop Indicators): επιπλέον των ανωτέρω και με σκοπό να αντιμετωπισθούν περιπτώσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικής επιδεινώσεως του πιστωτικού κινδύνου, βάσει των ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών ορίζεται ότι τα ανοίγματα σε καθυστέρηση άνω των 30 ημερών θεωρείται ότι εξ' ορισμού εμφανίζουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου.

δ) Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Ο προσδιορισμός της αναμενόμενης ζημίας λόγω πιστωτικού κινδύνου γίνεται ως εξής:

- Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
  - α. στις συμβατικές ροές και
  - β. στις ροές που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα λάβει.
- Για τα μη εκταμιευθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
  - α. στις συμβατικές ροές που θα προκύψουν αν εκταμιευθούν τα ανεκτέλεστα δανειακά υπόλοιπα και
  - β. στις ροές που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα λάβει σε περίπτωση εκταμίευσης των υπολοίπων αυτών.
- Για τις εγγυητικές επιστολές και τις ενέγγυες πιστώσεις, η ζημία είναι ίση με τις αναμενόμενες εκροές σε περίπτωση κατάρτησης της εγγύησης μείον τα ποσά που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα εισπράξει από τον κάτοχο της εγγύησης.

Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας χρησιμοποιείται ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Ειδικά για τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικά μέσα, χρησιμοποιείται το προσαρμοσμένο, λόγω απομείωσης, πραγματικό επιτόκιο.

Ο Όμιλος υπολογίζει τις απομειώσεις είτε σε συλλογική βάση (collective assessment) είτε σε μεμονωμένη βάση (individual assessment), λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα ενός ανοίγματος ή το όριο του πιστούχου. Επιπρόσθετα, αξιολογούνται μεμονωμένα πιστοδοτήσεις οι οποίες είτε δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου είτε τα ιστορικά στοιχεία συμπεριφοράς δεν είναι επαρκή.

Σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς του προσδιορισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει τις αναμενόμενες ταμειακές ροές βάσει της σταθμισμένης πιθανότητας τριών σεναρίων. Ειδικότερα, η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών κάνει προβλέψεις για την πιθανή εξέλιξη των μακροοικονομικών μεταβλητών που επηρεάζουν το ύψος της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για το δανειακό χαρτοφυλάκιο υπό ένα βασικό και υπό εναλλακτικά μακροοικονομικά σενάρια ενώ παράγει επίσης τις σωρευτικές πιθανότητες που συνδέονται με τα σενάρια αυτά.

Ο μηχανισμός για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στις ως κάτωθι παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου:

- Πιθανότητα Αθετήσεως (PD): Είναι μία εκτίμηση της πιθανότητας να αθετήσει ο πιστούχος κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα
- Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD): Το Άνοιγμα σε Αθέτηση είναι μία εκτίμηση του ύψους του ανοίγματος τη στιγμή της αθετήσεως, λαμβάνοντας υπόψη: (α) τις αναμενόμενες μεταβολές στο άνοιγμα μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκου, (β) την αναμενόμενη χρήση πιστωτικών ορίων και (γ) τους δεδουλευμένους τόκους. Τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια που δεν έχουν πλήρως εκταμιευτεί αντιπροσωπεύουν δυνητικό πιστωτικό άνοιγμα και μετατρέπονται σε ισοδύναμο πιστωτικό άνοιγμα ποσού ίσου με το εγκεκριμένο μη εκταμιευθέν πιστωτικό όριο επί έναν συντελεστή μετατροπής (Credit Conversion Factor, CCF). Ο συντελεστής μετατροπής σε πιστωτικό άνοιγμα «CCF» υπολογίζεται βάσει στατιστικών υποδειγμάτων.
- Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD): Η Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία είναι μία

εκτίμηση της ζημίας που θα πραγματοποιηθεί στην περίπτωση που η αθέτηση συμβεί σε μία δεδομένη χρονική στιγμή. Βασίζεται στη διαφορά μεταξύ των οφειλόμενων συμβατικών ταμειακών ροών και εκείνων που ο Όμιλος θα ανέμενε να εισπράξει, συμπεριλαμβανομένης της ρευστοποιήσεως των εξασφαλίσεων καθώς και της πιθανότητας επιστροφής του μέσου σε ενήμερη κατάσταση (cure rate).

ε) Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου επί απαιτήσεων κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών προέρχονται από την εμπορική πλην χορηγήσεων δραστηριότητα του Ομίλου. Ο υπολογισμός της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις αυτές πραγματοποιείται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (χωρίς να γίνεται κατάταξη σε στάδια) βάσει της απλοποιημένης προσέγγισης που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9.

στ) Παρουσίαση αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις

Στον Ισολογισμό τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις: τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των μέσων προ απομείωσης.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση: Για τα εν λόγω μέσα δεν αναγνωρίζεται λογαριασμός συσσωρευμένων απομειώσεων στον Ισολογισμό, ωστόσο το ύψος του γνωστοποιείται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.
- Ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές: Οι συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό «προβλέψεις».
- Μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις: Όταν δεν υφίσταται παράλληλα και δανειακό σκέλος, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό «προβλέψεις». Στην περίπτωση που ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού περιλαμβάνει ταυτόχρονα τόσο ένα δανειακό σκέλος όσο και μία μη αντληθείσα δανειακή δέσμευση, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου από τη μη αντληθείσα δανειακή δέσμευση αναγνωρίζονται μαζί με τις συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου του δανειακού σκέλους, αφαιρετικά της λογιστικής του αξίας προ απομείωσης. Στο βαθμό που οι συνδυασμένες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου υπερβαίνουν την προ απομειώσεως λογιστική αξία του δανειακού σκέλους, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό «προβλέψεις».

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου της χρήσεως αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου». Στον ίδιο λογαριασμό αναγνωρίζονται, επίσης, τα εισπραχθέντα ποσά από διαγραφέντα δάνεια που αποτιμώνταν στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, τα κέρδη ή οι ζημίες από την τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών των μέσων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση καθώς και οι ευνοϊκές μεταβολές στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου ενός απομειωμένου κατά την αρχική αναγνώριση στοιχείου του ενεργητικού (POCI) στην περίπτωση που αυτές είναι μικρότερες από το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου που είχαν συμπεριληφθεί στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου.

ζ) Λογιστικές διαγραφές (αποσβέσεις)

Ο Όμιλος προβαίνει σε απόσβεση των δανείων και απαιτήσεων όταν δεν έχει πλέον εύλογες προσδοκίες για την ανάκτησή τους. Η απόσβεση πραγματοποιείται μέσω της χρήσεως του λογαριασμού των συσσωρευμένων προβλέψεων που έχει σχηματιστεί.

1.15 Απομείωση απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και ομολόγων

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η πρόβλεψη απομειώσεως βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου. Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit-Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

α) Ορισμός Αθετήσεως (Default)

Οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα όταν η εξωτερική διαβάθμισή του αντισυμβαλλομένου/εκδότη αντιστοιχεί σε αθέτηση υποχρεώσεων (D). Αν δεν υπάρχει εξωτερική διαβάθμιση τότε ο χαρακτηρισμός του μέσου ως απομειωμένου ακολουθεί την εσωτερική διαβάθμιση. Στην περίπτωση που υπάρχει έκθεση στον εταιρικό εκδότη/αντισυμβαλλόμενο και στο δανειακό χαρτοφυλάκιο η οποία έχει χαρακτηριστεί ως απομειωμένη, το μέσο χαρακτηρίζεται, ομοίως, ως απομειωμένο.

β) Κατάταξη απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και ομολόγω σε στάδια με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο (Staging)

Για σκοπούς υπολογισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα ταξινομούνται σε στάδια (stages) ως εξής:

- Στάδιο 1 (Stage 1): Το στάδιο 1 περιλαμβάνει τα μη απομειωμένα μέσα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Το στάδιο 1 επίσης περιλαμβάνει τα μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το μέσο έχει αναταξινομηθεί από τα στάδια 2 ή 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.
- Στάδιο 2 (Stage 2): Το στάδιο 2 περιλαμβάνει τα μη απομειωμένα μέσα για τα οποία έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Το στάδιο 2 περιλαμβάνει επίσης τα μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το μέσο έχει αναταξινομηθεί από το στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.
- Στάδιο 3 (Stage 3): Το στάδιο 3 περιλαμβάνει τα απομειωμένα μέσα. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, στα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση μέσα οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται πάντοτε για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου. Ένα μέσο αναγνωρίζεται ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (Purchased or Originated Credit Impaired – POCI) στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Το μέσο (ή ο εκδότης) έχει εξωτερική διαβάθμιση που αντιστοιχεί σε αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη στιγμή της απόκτησης.
- Τα εταιρικά χρεόγραφα που προκύπτουν από αναδιάρθρωση χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση, με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες που ισχύουν για το δανειακό χαρτοφυλάκιο.

Στην περίπτωση που ένα χρεόγραφο έχει αγοραστεί με μεγάλη υπό το άρτιο διαφορά και δεν εμπίπτει σε καμία από τις κατηγορίες που αναφέρονται ανωτέρω, ο Όμιλος εξετάζει αναλυτικά τη συναλλαγή (τιμή συναλλαγής, ποσοστό ανάκτησης, χρηματοοικονομική κατάσταση του εκδότη κατά τη στιγμή της αγοράς κλπ.) προκειμένου να αποφασίσει την αναγνώριση του ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (POCI). Η ταξινόμηση στην κατηγορία αυτή απαιτεί την ύπαρξη τεκμηριώσεως καθώς και την έγκριση από τις αρμόδιες επιτροπές του Ομίλου.

γ) Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου

Η αξιολόγηση της κατατάξεως σε στάδια για σκοπούς υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στην κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως ή στην εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη αν πρόκειται για εταιρικούς τίτλους Ελλήνων εκδοτών στους οποίους υπάρχει έκθεση και στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων.

Οι εκδόσεις επενδυτικού βαθμού θεωρούνται χαμηλού πιστωτικού κινδύνου και ταξινομούνται στο στάδιο 1.

Ο καθορισμός της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου για τα μη-επενδυτικού βαθμού μέσα βασίζεται στις ακόλουθες δύο συνθήκες:

- Υποβάθμιση(εις) στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη / αντισυμβαλλομένου στις ημερομηνίες αναφοράς σε σύγκριση με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.
- Αύξηση της πιθανότητας αθετήσεως εντός δωδεκαμήνου του εκδότη / αντισυμβαλλομένου την περίοδο αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα κατά την αρχική αναγνώριση.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος παρακολουθεί τη μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Μία μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο κατά την ημερομηνία αναφοράς πάνω από ένα όριο σε σύγκριση με το πιστωτικό περιθώριο που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης αποτελεί έναυσμα για την αναθεώρηση του σταδίου κατάταξης του μέσου.

δ) Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Η αναμενόμενη ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:

α. στις συμβατικές ροές και

β. στις ροές που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα λάβει.

Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας χρησιμοποιείται ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Ειδικά για τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικά μέσα, χρησιμοποιείται το προσαρμοσμένο, λόγω απομείωσης, πραγματικό επιτόκιο.

Για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας, χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες μεταβλητές:

- Πιθανότητα Αθετήσεως(PD): οι πιθανότητες αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για 12 μήνες, ενώ οι πιθανότητες αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια της ζωή του μέσου χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.
- Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD): Στην περίπτωση των χρεογράφων, ο Όμιλος εκτιμά το μελλοντικό αναπόσβεστο κόστος για να υπολογίσει το EAD. Συγκεκριμένα, για κάθε χρονική περίοδο, το EAD αντιστοιχεί στη μέγιστη ζημία που θα προκύψει από ενδεχόμενη αθέτηση υποχρεώσεων εκ μέρους του εκδότη/αντισυμβαλλομένου.
- Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD) είναι το ποσοστό της συνολικής εκθέσεως το οποίο ο Όμιλος εκτιμά ότι δεν είναι πιθανό να ανακτήσει κατά τη στιγμή της αθετήσεως. Ο Όμιλος διακρίνει τους κρατικούς από τους μη κρατικούς εκδότες/αντισυμβαλλομένους ως προς την εκτίμηση του LGD. Στην περίπτωση που ο Όμιλος έχει επιπρόσθετα δανειακή έκθεση στον εκδότη /αντισυμβαλλόμενο του χρεογράφου, το εκτιμώμενο LGD εναρμονίζεται με την αντίστοιχη εκτίμηση για το δανειακό χαρτοφυλάκιο (λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε δυννητικές εξασφαλίσεις που είναι πιθανό να έχει το δανειακό χαρτοφυλάκιο έναντι των εν γένει μη εξασφαλισμένων χρεογράφων).

ε) Παρουσίαση αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις

Στον Ισολογισμό τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος: τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των μέσων προ απομείωσης.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση: Για τα εν λόγω μέσα δεν αναγνωρίζεται λογαριασμός συσσωρευμένων απομειώσεων στον Ισολογισμό, ωστόσο το ύψος του γνωστοποιείται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου της χρήσεως αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου». Στον ίδιο λογαριασμό αναγνωρίζονται, επίσης, οι ευνοϊκές μεταβολές στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου ενός απομειωμένου κατά την αρχική αναγνώριση στοιχείου του ενεργητικού (POCI) στην περίπτωση που αυτές είναι μικρότερες από το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου που είχαν συμπεριληφθεί στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου.

1.16 Απομείωση συμμετοχών και μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει για σκοπούς απομείωσης τις συμμετοχές του σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες και τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και ειδικότερα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, την υπεραξία και τα λοιπά άυλα πάγια στοιχεία.

Κατά την εκτίμηση για απομείωση των ανωτέρω στοιχείων λαμβάνονται υπόψη τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης, εκ των οποίων ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

- Η σημαντική μείωση της αγοραίας αξίας του στοιχείου, πέραν εκείνης που θα αναμένονταν ως αποτέλεσμα του χρόνου που έχει παρέλθει ή της κανονικής χρήσης του.
- Σημαντικές μεταβολές στο τεχνολογικό, οικονομικό ή νομικό περιβάλλον στο οποίο η εταιρία δραστηριοποιείται ή το στοιχείο του ενεργητικού είναι ενταγμένο και οι οποίες έχουν ή αναμένεται να έχουν αρνητική επίδραση κατά την τρέχουσα χρήση ή στο εγγύς μέλλον.
- Σημαντική δυσμενής μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Σημαντική αύξηση των επιτοκίων της αγοράς ή των ποσοστών απόδοσης επενδύσεων οι οποίες είναι πιθανό να επηρεάσουν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της αξίας του στοιχείου λόγω χρήσης.
- Η λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας είναι μεγαλύτερη από τη χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίησή της.
- Η ύπαρξη εσωτερικής πληροφόρησης για απαξίωση ή φυσική ζημία του στοιχείου.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσεως όταν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής. Ως ανακτήσιμη ορίζεται η υψηλότερη αξία ανάμεσα στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης και στην αξία λόγω χρήσης.

Η εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης αποτελεί το ποσό που θα εισέπραττε ο Όμιλος κατά την πώληση του στοιχείου (μείον τα έξοδα πώλησης), σε μία συνθησιμένη συναλλαγή ανάμεσα σε συμμετέχοντες της αγοράς.

Η αξία λόγω χρήσης είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από το στοιχείο ή από τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών, από τη χρήση τους και όχι από τη ρευστοποίησή τους.

Ειδικά κατά την αποτίμηση της αξίας των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων, η αξία λόγω χρήσεως (value in use) ενσωματώνει στην αξία του παγίου και όλες τις επενεχθείσες βελτιώσεις που το καθιστούν απολύτως κατάλληλο για χρήση του από τον Όμιλο.

1.17 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο.

Ο τρέχων φόρος της χρήσεως περιλαμβάνει τον αναμενόμενο να πληρωθεί φόρο επί του φορολογητέου εισοδήματος της κλειόμενης χρήσεως, βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον και σχετίζεται με λογιστικές πράξεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσεως αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπεστέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων. Υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης λογιστικής τους αξίας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές.

Ο φόρος εισοδήματος, τρέχων και αναβαλλόμενος, καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εκτός εάν αφορά σε στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και ο φόρος που αναλογεί σε αυτά καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

1.18 Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, ή ομάδα αυτών, των οποίων η αξία αναμένεται να ανακτηθεί μέσω πώλησης, μαζί με τυχόν συνδεδεμένες με αυτά υποχρεώσεις κατατάσσονται ως στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση.

Η ανωτέρω κατάταξη εφαρμόζεται εφόσον το στοιχείο ενεργητικού είναι άμεσα διαθέσιμο προς πώληση στην παρούσα κατάσταση του και η πώλησή του θεωρείται ιδιαίτερα πιθανή. Η πώληση θεωρείται πιθανή όταν έχει ληφθεί η απόφαση πώλησης του στοιχείου από τη Διοίκηση, πραγματοποιούνται οι ενέργειες για τον εντοπισμό του κατάλληλου αγοραστή, το περιουσιακό στοιχείο διατίθεται ενεργά στην αγορά σε τιμή που είναι λογική σε σχέση με την τρέχουσα εύλογη αξία του και η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός ενός έτους. Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται με αποκλειστικό σκοπό τη μεταπώληση τους αναγνωρίζονται απευθείας ως στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση εφόσον ικανοποιείται το κριτήριο της πώλησης με χρονικό ορίζοντα ενός έτους και είναι εξαιρετικά πιθανό ότι και τα λοιπά κριτήρια θα ικανοποιηθούν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα (συνήθως εντός τριών μηνών).

Πριν από την κατάταξή τους ως στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση, τα στοιχεία της κατηγορίας αυτής αποτιμώνται με βάση τους κανόνες που επιβάλλονται από τα επιμέρους Λογιστικά Πρότυπα που τα αφορούν.

Τα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία, τόσο κατά την αρχική τους αναγνώριση όσο και σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας, αφαιρουμένων τυχόν εξόδων που θα προκύψουν από την πώληση.

Οποιαδήποτε ζημιά προκύψει από τη σύγκριση καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα και δύναται να αναστραφεί στο μέλλον. Εάν η ζημιά απομείωσης αφορά ομάδα στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση, κατανέμεται στα επιμέρους στοιχεία της ομάδας, εκτός ορισμένων στοιχείων που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 5. Κατά τη διαδικασία κατανομής των ζημιών απομείωσης, πρώτα εξαλείφεται τυχόν υπεραξία (Goodwill) που αντιστοιχεί στην ομάδα και τυχόν υπόλοιπο, που απομένει, κατανέμεται αναλογικά στα υπόλοιπα στοιχεία.

Για τα στοιχεία ενεργητικού που εντάσσονται στην κατηγορία αυτή δεν διενεργούνται αποσβέσεις.

Κέρδη και ζημίες από διαθέσεις στοιχείων αυτής της κατηγορίας αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται μέσω πλειστηριασμών αλλά δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς πώληση ή δεν αναμένεται να πωληθούν εντός ενός έτους παρουσιάζονται στη γραμμή Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού και αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης (ή της λογιστικής τους αξίας) και της εύλογης αξίας, αφαιρουμένων τυχόν εξόδων που θα προκύψουν από την πώληση. Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία ο Όμιλος αποφασίζει μεταγενέστερα είτε να ιδιοχρησιμοποιήσει είτε να εκμισθώσει, αναταξινομούνται στις κατηγορίες των ιδιοχρησιμοποιούμενων ή επενδυτικών παγίων αντίστοιχα. Κατά την αναταξινόμησή τους, τα πάγια αυτά αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία και στη λογιστική αξία, πριν την ταξινόμησή τους στα πάγια κατεχόμενα προς πώληση, προσαρμοσμένη με τη σωρευτική απόσβεση ή αναπροσαρμογή της αξίας που θα είχαν αν δεν είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση.

1.19 Προγράμματα παροχών στο προσωπικό

Στον Όμιλο λειτουργούν προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών καθώς και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Στα προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών ο Όμιλος καταβάλλει ένα καθορισμένο, κατά περίπτωση, ποσό εισφοράς σε έναν ανεξάρτητο φορέα. Ο Όμιλος δεν έχει περαιτέρω υποχρέωση, νομική ή τεκμαρτή, να καταβάλλει επιπλέον εισφορές, σε περίπτωση που ο φορέας αυτός δεν έχει τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των παροχών, που σχετίζονται με την υπηρεσία του προσωπικού στο τρέχον ή σε παρελθόντα έτη. Οι εισφορές αναγνωρίζονται στις δαπάνες προσωπικού

εφαρμόζοντας την αρχή των δεδουλευμένων. Τυχόν προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως απαίτηση εφόσον συνοδεύονται είτε με επιστροφή μετρητών είτε με μείωση μελλοντικών εισφορών.

Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών η παροχή αποτελεί συνάρτηση των ετών υπηρεσίας και του μισθού και υπάρχει εγγύηση καλύψεως της από την εταιρία του Ομίλου.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται, για κάθε πρόγραμμα διακριτά, βάσει αναλογιστικής μελέτης που εκπονείται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρία, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method).

Η καθαρή υποχρέωση που αναγνωρίζεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (δηλαδή των αναμενόμενων μελλοντικών πληρωμών που θα απαιτηθούν για το διακανονισμό της υποχρέωσης που απορρέει από τις υπηρεσίες της τρέχουσας και των προηγούμενων περιόδων) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Το ποσό που προκύπτει με την ως άνω σύγκριση μπορεί να είναι αρνητικό, δηλαδή απαίτηση. Το ποσό της απαίτησης που αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις δεν δύναται να υπερβαίνει την παρούσα αξία των οικονομικών ωφελειών οι οποίες είναι διαθέσιμες με τη μορφή επιστροφής χρημάτων από το πρόγραμμα ή με τη μορφή μείωσης των μελλοντικών εισφορών σε αυτό.

Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας της υποχρέωσης χρησιμοποιείται η απόδοση εταιρικού ομολόγου υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης με διάρκεια αντίστοιχη της υποχρέωσης ή η απόδοση κρατικού ομολόγου, σε περίπτωση που δεν υπάρχει αγορά εταιρικών ομολόγων με βάθος. Ο τόκος επί της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) καθορισμένων παροχών, ο οποίος αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, προσδιορίζεται από τον πολλαπλασιασμό της εν λόγω καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) με το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών, όπως το επιτόκιο αυτό προσδιορίζεται στην αρχή της περιόδου και αφού ληφθούν υπόψη οι όποιες μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση (απαίτηση).

Επίσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται το κόστος υπηρεσίας το οποίο αποτελείται από:

- το τρέχον κόστος υπηρεσίας, το οποίο είναι η αύξηση στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από την απασχόληση εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο,
- το κόστος υπηρεσίας παρελθόντων ετών, το οποίο είναι η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία του εργαζομένου σε προηγούμενη περίοδο και η οποία μεταβολή είναι αποτέλεσμα της εισαγωγής νέων ή της μεταβολής υφιστάμενων μακροπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους ή μίας περικοπής δηλαδή μίας σημαντικής μείωσης του αριθμού των εργαζομένων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και
- τα κέρδη και τις ζημίες σε περίπτωση διακανονισμού.

Του καθορισμού του κόστους υπηρεσίας παρελθόντων ετών καθώς και των κερδών ή των ζημιών διακανονισμού προηγείται ο επανυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) καθορισμένων παροχών χρησιμοποιώντας την τρέχουσα εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος και τις τρέχουσες αναλογιστικές εκτιμήσεις, αντικατοπτρίζοντας τις παροχές του προγράμματος πριν την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό.

Το κόστος από την υπηρεσία παρελθόντων ετών, ειδικότερα, αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως, κατά την προγενέστερη από τις δύο ημερομηνίες:

- τη χρονική περίοδο που το πρόγραμμα αναθεωρείται ή περικόπεται και
- όταν αναγνωρίζονται οι σχετικές προβλέψεις ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης (βάσει του Δ.Λ.Π. 37) ή όταν αναγνωρίζονται οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία.

Αντίστοιχα, η αναγνώριση του κέρδους ή της ζημίας σε περίπτωση διακανονισμού πραγματοποιείται κατά την ημερομηνία που πραγματοποιείται ο διακανονισμός.

Οι επανεκτιμήσεις της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης), οι οποίες αποτελούνται από:

- τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες,
- την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά την αφαίρεση των ποσών που συμπεριλαμβάνονται στον καθαρό τόκο της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) καθορισμένων παροχών και

- τις μεταβολές από την επίδραση του περιορισμού στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης, μετά την αφαίρεση των ποσών που συμπεριλαμβάνονται στο καθαρό τόκο από την υποχρέωση (απαίτηση) των καθορισμένων παροχών, καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται σε μεταγενέστερη περίοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τέλος, στις περιπτώσεις που ο Όμιλος αποφασίζει τον τερματισμό της απασχόλησης εργαζομένων πριν την ημερομηνία της συνταξιοδότησης ή όταν ο εργαζόμενος αποδέχεται την προσφορά του Ομίλου να διακόψει την απασχόλησή του πριν τη συνταξιοδότηση, η υποχρέωση και το σχετικό έξοδο των παροχών εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζονται την προγενέστερη από τις ακόλουθες ημερομηνίες:

- α. όταν ο Όμιλος δεν μπορεί να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και
- β. όταν ο Όμιλος αναγνωρίζει έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία περιλαμβάνουν την καταβολή παροχών εξόδου από την υπηρεσία.

1.20 Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης, επί μετοχών της Τραπέζης, στο προσωπικό του Ομίλου

Η χορήγηση στο προσωπικό δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Τραπέζης, ο ακριβής αριθμός τους, η τιμή και ο χρόνος ενασκήσεως τους αποφασίζονται κατά περίπτωση από το Διοικητικό Συμβούλιο εντός των πλαισίων που έχει εγκρίνει η Γενική Συνέλευση και αφού ληφθεί υπόψη το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η εύλογη αξία τους, που προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία διάθεσης, αναγνωρίζεται ως αμοιβή (έξοδο) προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση αποθεματικού της καθαρής θέσης, κατά την περίοδο μεταξύ διάθεσης και εξάσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων. Το ποσό που καταβάλλεται από τους κατόχους των δικαιωμάτων κατά την εξάσκησή τους αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο και το σχηματισθέν αποθεματικό από τα εξασκηθέντα δικαιώματα μεταφέρεται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

1.21 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι βέβαιο ότι η τακτοποίησή της θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Προβλέψεις, επίσης, αναγνωρίζονται σε περιπτώσεις προγραμμάτων αναδιάρθρωσης με τα οποία η διοίκηση επιχειρεί είτε να αλλάξει το αντικείμενο μίας επιχειρηματικής δραστηριότητας είτε τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η επιχειρηματική δραστηριότητα (π.χ. κλείσιμο επιχειρηματικών εγκαταστάσεων). Η αναγνώριση της πρόβλεψης συνοδεύεται από σχετικό, εγκεκριμένο από τη διοίκηση, πρόγραμμα, καθώς και από κατάλληλες ενέργειες γνωστοποίησής του. Μία πρόβλεψη αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει μόνο τις άμεσες δαπάνες που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση, οι οποίες αναγκαστικά προέρχονται από την αναδιάρθρωση και δεν συνδέονται με τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες του Ομίλου,

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη είναι ίσο με την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων. Στην περίπτωση που η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι ουσιώδης, το ποσό της πρόβλεψης ισούται με την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της υποχρέωσης.

Οι σχηματισθείσες ήδη προβλέψεις συμψηφίζονται με τα ποσά που καταβάλλονται για το διακανονισμό των συγκεκριμένων υποχρεώσεων. Το ποσό της σχηματισμένης πρόβλεψης επανεκτιμάται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων. Στην περίπτωση που πάψει να θεωρείται πιθανή η εκροή πόρων, η πρόβλεψη αναστρέφεται. Προβλέψεις για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές δεν αναγνωρίζονται.

Μελλοντικά γεγονότα, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν το ποσό που θα απαιτηθεί για την τακτοποίηση της υποχρέωσης για την οποία έχει σχηματισθεί πρόβλεψη, λαμβάνονται υπόψη μόνο όταν υπάρχουν επαρκείς αντικειμενικές ενδείξεις ότι θα επισυμβούν.

Αποζημιώσεις που τυχόν λαμβάνονται από τρίτους και αφορούν μέρος ή όλο το ποσό της εκτιμώμενης εκροής αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού, μόνο όταν είναι βέβαια η είσπραξή τους. Το ποσό της αναγνωριζόμενης αποζημίωσης δεν

δύναται να υπερβαίνει το ποσό της προβλέψεως. Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, το έξοδο που αφορά την πρόβλεψη εμφανίζεται συμψηφισμένο με το ποσό που αναγνωρίζεται ως αποζημίωση.

Ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει στον Ισολογισμό ενδεχόμενες υποχρεώσεις, οι οποίες συνιστούν:

- πιθανές δεσμεύσεις που προκύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος και των οποίων η ύπαρξη θα επιβεβαιωθεί μόνο από την πραγματοποίηση ή μη ενός ή περισσότερων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων, που δεν εμπίπτουν ολοκληρωτικά στον έλεγχο του Ομίλου, ή
- παρούσες δεσμεύσεις που ανακύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος και που δεν αναγνωρίζονται διότι:
  - δεν είναι πιθανό ότι μία εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη θα απαιτηθεί για να διακανονισθεί η υποχρέωση, ή
  - το ποσό της δεσμεύσεως δεν μπορεί να αποτιμηθεί με επαρκή αξιοπιστία.

Ο Όμιλος περιλαμβάνει στις οικονομικές καταστάσεις γνωστοποιήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητά τους.

1.22 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς και δανεισμός τίτλων

Ο Όμιλος προβαίνει σε αγορές χρεογράφων βάσει συμφωνιών επαναπώλησής των σε συγκεκριμένη ημερομηνία στο μέλλον και σε συγκεκριμένη τιμή (reverse repos). Τα χρεόγραφα που αγοράζονται με σκοπό να επαναπωληθούν στο μέλλον δεν αναγνωρίζονται στον Ισολογισμό.

Τα ποσά που πληρώνονται καταχωρούνται ως δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες ή πελάτες ανάλογα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής επαναπώλησης αναγνωρίζεται ως τόκος έσοδο με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

Αναφορικά με τα χρεόγραφα που πωλούνται βάσει συμφωνιών επαναγοράς (repos) σημειώνεται ότι δεν διακόπτεται η αναγνώρισή τους από τον ενοποιημένο Ισολογισμό αλλά εξακολουθούν να αποτιμώνται σύμφωνα με τις αρχές αποτίμησης της κατηγορίας στην οποία έχουν ενταχθεί.

Οι εισπράξεις από την πώληση των χρεογράφων αυτών εμφανίζονται σαν υποχρεώσεις προς πελάτες ή τράπεζες ανάλογα. Η διαφορά μεταξύ της αξίας πώλησης και της τιμής επαναγοράς αναγνωρίζεται ως τόκος έξοδο με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

Χρεόγραφα τα οποία ο Όμιλος δανείζεται δεν αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο Ισολογισμό, εκτός και αν αυτά πωληθούν σε τρίτους, οπότε το τίμημα της πώλησης αναγνωρίζεται ως υποχρέωση παράδοσης των τίτλων, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία.

1.23 Τιτλοποιήσεις

Ο Όμιλος προβαίνει σε τιτλοποίηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, μεταβιβάζοντας τα εν λόγω στοιχεία σε εταιρίες ειδικού σκοπού, οι οποίες με τη σειρά τους εκδίδουν ομολογίες.

Σε κάθε συναλλαγή τιτλοποίησης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, εξετάζεται η ύπαρξη ελέγχου στην εταιρία ειδικού σκοπού, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στη σημείωση 1.2, προκειμένου να καθοριστεί η ανάγκη ενοποίησης των οικονομικών της καταστάσεων. Επιπρόσθετα και με βάση τους συμβατικούς όρους και την οικονομική ουσία των συναλλαγών, εξετάζεται το αν Όμιλος θα προβεί σε διακοπή αναγνώρισης των στοιχείων που τιτλοποιούνται, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στη σημείωση 1.6.

1.24 Καθαρή Θέση

Αρχές διάκρισης χρέους και καθαρής θέσεως

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται από εταιρίες του Ομίλου για την άντληση κεφαλαίων κατατάσσονται ως στοιχεία της καθαρής θέσεως εφόσον, βάσει της ουσίας της συμβάσεως, ο Όμιλος δεν αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για καταβολή μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή για ανταλλαγή χρηματοοικονομικών στοιχείων με όρους πιθανά δυσμενείς για αυτόν.

Στην περίπτωση που, έναντι των αντληθέντων κεφαλαίων, οι εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται να εκδώσουν μετοχές, ο

αριθμός των μετοχών πρέπει να είναι σταθερός και να προσδιορίζεται με την αρχική σύμβαση προκειμένου η υποχρέωση εκδόσεως μετοχών να καταχωρηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσεως.

Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του αποτελέσματος εις νέον.

Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μετοχών που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους σε περίπτωση αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου.

Επίσης, στις περιπτώσεις εξαγοράς επιχειρήσεων από εταιρίες του Ομίλου με έκδοση μετοχών, οι οποίες δίδονται ως αντάλλαγμα, η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μετοχών που εκδίδονται και της χρηματιστηριακής τους τιμής καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

Ίδιες μετοχές

Το κόστος κτήσεως ιδίων μετοχών εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κάθε κέρδος ή ζημία από την πώληση ιδίων μετοχών, καθαρό από άμεσα για τη συναλλαγή έξοδα και φόρους, αναγνωρίζεται απευθείας στο λογαριασμό «Αποτέλεσμα εις νέον».

Αποτελέσματα εις νέον

Τα πληρωτέα μερίσματα μειώνουν το λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» και εγγράφονται ως υποχρέωση κατά το χρόνο εγκρίσεως από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

1.25 Τόκοι έσοδα και έξοδα

Έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ειδικά για τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικά μέσα, ο τόκος υπολογίζεται με το προσαρμοσμένο λόγω απομείωσης πραγματικό επιτόκιο.

Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις μελλοντικές ταμειακές καταβολές ή εισπράξεις για την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων στην προ απομειώσεως λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή στο αναπόσβεστο κόστος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου των υποχρεώσεων. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, ο Όμιλος εκτιμά τις ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους που διέπουν το χρηματοοικονομικό μέσο αλλά δεν λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου. Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλα τα έσοδα και τα έξοδα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ισχύουν τα ακόλουθα:

- Σε εκείνα τα μέσα που για σκοπούς προσδιορισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου έχουν ταξινομηθεί στα Στάδια (stages) 1 και 2, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας προ απομείωσης.
- Σε εκείνα τα μέσα που για σκοπούς προσδιορισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο (Stage) 3, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά την απομείωση.
- Σε εκείνα τα μέσα που αγοράστηκαν ή δημιουργήθηκαν όντας απομειωμένα (POCI), ο τόκος υπολογίζεται εφαρμόζοντας το προσαρμοσμένο λόγω απομείωσης πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά την απομείωση.

Τόκοι έξοδα δανεισμού, που σχετίζεται άμεσα με στοιχεία ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντικός χρόνος μέχρις ότου τεθούν σε παραγωγική λειτουργία ή είναι διαθέσιμα να πωληθούν, κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του κόστους κτήσεως των στοιχείων ενεργητικού. Η κεφαλαιοποίηση παύει όταν οι διαδικασίες προετοιμασίας των στοιχείων ενεργητικού για τη χρήση την οποία προορίζονται ουσιαστικά ολοκληρωθούν.

1.26 Αμοιβές και έσοδα από προμήθειες

Οι αμοιβές και τα έσοδα από προμήθειες από τις συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζονται με βάση τα ποσά που περιγράφονται στη σύμβαση όταν ο Όμιλος εκπληρώνει την υποχρέωση απόδοσης παρέχοντας την υπηρεσία στον πελάτη. Με εξαίρεση κάποιες αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίων που υπολογίζονται βάσει του ύψους και της απόδοσης του χαρτοφυλακίου, οι παρεχόμενες υπηρεσίες έχουν σταθερή αμοιβή. Οι μεταβλητές αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίων αναγνωρίζονται όταν εξαλειφθούν όλες οι αβεβαιότητες που σχετίζονται με αυτές.

Για τις προμήθειες που αφορούν υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου το έσοδο αναγνωρίζεται καθώς παρέχεται η υπηρεσία στον πελάτη, όπως προμήθειες για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης λογαριασμών, προμήθειες για τη διαχείριση κοινοπρακτικών δανείων, προμήθειες για τη διαχείριση χαρτοφυλακίων και για την παροχή υπηρεσιών επενδυτικών συμβουλών καθώς και αμοιβές διαχείρισης και εισπράξεως απαιτήσεων.

Για τις προμήθειες που υπολογίζονται επί των συναλλαγών, η διενέργεια και ολοκλήρωση της συναλλαγής που εκτελείται σηματοδοτεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο η υπηρεσία μεταφέρεται στον πελάτη και κατά το οποίο αναγνωρίζεται το έσοδο, όπως συναλλαγές συναλλάγματος, αγορές/πωλήσεις τίτλων καθώς και έκδοση και διάθεση κοινοπρακτικών δανείων και ομολόγων.

Έσοδα συναλλαγής κατά τη δημιουργία ενός χρηματοοικονομικού μέσου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

1.27 Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα επενδύσεων σε μετοχές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως όταν λαμβάνεται σχετική απόφαση από το αρμόδιο όργανο της εταιρίας στην οποία συμμετέχει ο Όμιλος.

1.28 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου

Ως Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου αναγνωρίζονται:

- οι μεταβολές από την εκτίμηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων,
- τα κέρδη ή οι ζημιές από την τροποποίηση των συμβατικών όρων των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- τα κέρδη ή ζημιές από τη διακοπή αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, λόγω πρόωρης εξόφλησης, διάθεσης ή ουσιαστικής τροποποίησης των συμβατικών όρων, με εξαίρεση τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη διακοπή αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, τα οποία αναγνωρίζονται σε διακριτή γραμμή της Κατάστασης των Αποτελεσμάτων
- τα αποτελέσματα από την απομείωση ή τη διάθεση εταιριών του Ομίλου που δεν έχουν ταξινομηθεί ως διακοπείσες δραστηριότητες και
- οι συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα.

1.29 Αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Στα αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος αναγνωρίζονται:

- Τα αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος
- Η διαφορά ανάμεσα στην ονομαστική και στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και έχουν προέλθει από τη διακοπή αναγνώρισης άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού λόγω σημαντικής τροποποίησης των συμβατικών του όρων.

1.30 Διακοπείσες δραστηριότητες

Διακοπείσα δραστηριότητα είναι ένα συστατικό μέρος μιας επιχειρηματικής οντότητας, το οποίο είτε έχει πωληθεί, είτε έχει χαρακτηριστεί ως κατεχόμενο προς πώληση και αντιπροσωπεύει:

- μία κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου ή
- σύνολο δραστηριοτήτων σε μία γεωγραφική περιοχή λειτουργίας ή
- μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της.

Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των διακοπεισών δραστηριοτήτων εμφανίζονται διακριτά (σε μία ξεχωριστή γραμμή) από τα υπόλοιπα στοιχεία του Ισολογισμού, δίχως να συμπηφίζονται μεταξύ τους.

Τυχόν αποτελέσματα που αφορούν τις διακοπείσες δραστηριότητες, τα οποία έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση, εμφανίζονται επίσης διακριτά (ως ξεχωριστή γραμμή εντός της καθαρής θέσεως).

Τα κέρδη ή οι ζημίες μετά από φόρο που προέρχονται από τις διακοπείσες δραστηριότητες, καθώς και οι τυχόν ζημίες απομείωσης από τη συνολική αποτίμηση του κλάδου, εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, μετά τα καθαρά κέρδη από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της επιχείρησης.

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγκριτικών περιόδων αναμορφώνονται μόνο σε ότι αφορά τις Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και Ταμειακών Ροών.

1.31 Ορισμός συνδεδεμένων μερών

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 24, ως συνδεδεμένο ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι συνδεδεμένο με την οντότητα που συντάσσει οικονομικές καταστάσεις. Ειδικότερα για τον Όμιλο, συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται:

α) Τα νομικά πρόσωπα τα οποία συνιστούν για τον Όμιλο:

- i) κοινοπραξίες,
- ii) συγγενείς εταιρίες καθώς και
- iii) το Πρόγραμμα παροχών συνταξιοδότησης, εν προκειμένω το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Alpha Τραπέζης Πίστews.

β) Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία ασκούν έλεγχο, ή από κοινού έλεγχο, ή σημαντική επιρροή στον Όμιλο.

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας καθώς και οι θυγατρικές του εταιρίες διότι στο πλαίσιο του Ν.3864/2010 το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας απέκτησε συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο αλλά και σε σημαντικές Επιτροπές της Τραπέζης και κατά συνέπεια θεωρείται ότι ασκεί σημαντική επιρροή στον Όμιλο.

γ) Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ανήκουν στα βασικά διοικητικά στελέχη και τα στενά συγγενικά πρόσωπα αυτών.

Τα βασικά διοικητικά στελέχη αποτελούνται από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης ενώ ως στενά συγγενικά τους πρόσωπα θεωρούνται οι σύζυγοι καθώς και οι συγγενείς α' βαθμού και τα εξαρτώμενα μέλη αυτών και των συζύγων τους.

Επιπλέον, ο Όμιλος γνωστοποιεί συναλλαγές και υφιστάμενα υπόλοιπα με εταιρίες στις οποίες τα ανωτέρω πρόσωπα ασκούν έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Ειδικότερα, η εν λόγω γνωστοποίηση αφορά σε συμμετοχές των ανωτέρω προσώπων σε εταιρίες με ποσοστό ανώτερο του 20%.

1.32 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου κρίνεται απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσεως αναπροσαρμόζονται για να καλύψουν αλλαγές στην παρουσίαση της τρεχούσης χρήσεως.

Σημειώνεται, ωστόσο, πως η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και ειδικότερα στις κατηγορίες ταξινόμησης και αποτίμησης καθώς και στην απομείωση. Ο Όμιλος κάνοντας χρήση της εξαίρεσης που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9 δεν προέβη σε αναμόρφωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατωτέρω συνοψίζονται οι κυριότερες λογιστικές αρχές που εφαρμόζονταν για τα χρηματοοικονομικά μέσα έως την 31.12.2017 σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39. Το σύνολο των εν λόγω αρχών παρουσιάζεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017.

Λογιστικές αρχές που εφαρμόζονταν για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία έως την 31.12.2017

1. Αρχές ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων

Στοιχεία Ενεργητικού

Ο Όμιλος για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Δάνεια και απαιτήσεις
- Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

Για κάθε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες ισχύουν τα εξής:

α) Δάνεια και απαιτήσεις

Στην κατηγορία αυτή δύναται να ενταχθούν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, με καθορισμένες ή δυνάμενες να καθοριστούν πληρωμές, που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και για τα οποία ο Όμιλος δεν αναμένει να μην ανακτήσει ουσιαστικά την επένδυσή του, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που σχετίζονται με την πιστοληπτική επιδείνωση του εκδότη.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη ζημιών απομείωσης όπως περαιτέρω περιγράφεται κάτωθι στην ενότητα 2 Απομείωση Δανείων.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μια μέθοδος υπολογισμού του αναπόσβεστου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου και επιμερισμού των εσόδων ή εξόδων από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο που προεξοφλεί ακριβώς τις αναμενόμενες ροές των μελλοντικών εισπράξεων ή πληρωμών ενός χρηματοοικονομικού μέσου μέχρι τη λήξη της ζωής του ή την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου του.

β) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με καθορισμένες ή δυνάμενες να καθοριστούν πληρωμές, για τα οποία υπάρχει πρόθεση και δυνατότητα διακρατήσεως μέχρι τη λήξη τους.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων για την ύπαρξη ζημιών απομείωσης. Σε περίπτωση που υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, η λογιστική αξία προσαρμόζεται στην ανακτήσιμη με την αντίστοιχη ζημιά να καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

γ) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία για τα οποία:

- Υπάρχει πρόθεση για την πώλησή τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς (εμπορικό χαρτοφυλάκιο).

- ii. Ο Όμιλος επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να τα αποτιμήσει στην εύλογη αξία με μεταφορά της εκάστοτε προκύπτουσας διαφοράς στα αποτελέσματα. Η επιλογή αυτή μπορεί να γίνει:
- όταν η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί και διαχειρίζεται τα εν λόγω χρηματοοικονομικά μέσα με όρους εύλογης αξίας, είτε για σκοπούς διαχείρισης των κινδύνων, είτε ως μέρος μίας στρατηγικής επενδύσεων,
  - όταν η επιλογή αυτή εξαλείφει τυχόν λογιστική ασυμμετρία που προκύπτει από την αποτίμηση αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων με διαφορετικό τρόπο (π.χ. στο αναπόσβεστο κόστος) σε σχέση με χρηματοοικονομικά μέσα που σχετίζονται με αυτά (π.χ. παράγωγα, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων),
  - όταν σε χρηματοοικονομικά μέσα ενσωματώνονται παράγωγα τα οποία διαφοροποιούν ουσιωδώς τις ταμειακές τους ροές ή ο διαχωρισμός των παραγώγων αυτών από τα κύρια χρηματοοικονομικά μέσα δεν απαγορεύεται.

Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος δεν είχε επιλέξει να εντάξει χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε αυτή την κατηγορία.

δ) Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν έχουν ενταχθεί σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στην εύλογη αξία. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση μέχρι την πώληση των χρηματοοικονομικών στοιχείων, οπότε το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση μεταφέρεται σε λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Ο έλεγχος απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία διενεργείται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων. Ειδικά σε ό,τι αφορά στις επενδύσεις στους συμμετοχικούς τίτλους, μια σημαντική ή παρατεταμένη πτώση της εύλογης αξίας τους κάτω του κόστους κτήσεως αποτελεί αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, ο Όμιλος έχει προσδιορίσει ως «σημαντική» μια μείωση άνω του 20% σε σχέση με το κόστος της επένδυσης. Αντίστοιχα, «παρατεταμένη» θεωρείται μια πτώση της εύλογης αξίας κάτω του κόστους κτήσης για συνεχές διάστημα που υπερβαίνει το ένα έτος. Τα ανωτέρω κριτήρια εξετάζονται σε συνάρτηση με τις γενικότερες συνθήκες της αγοράς.

Σε περίπτωση απομείωσης, η σωρευτική ζημία που είχε καταχωρηθεί στην καθαρή θέση μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης. Αν μετά την ημερομηνία της αναγνώρισης της ζημίας από απομείωση λάβουν χώρα γεγονότα που οδηγούν σε μείωση των ήδη αναγνωρισθέντων ποσών απομείωσης, τα ποσά αυτά αναγνωρίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα χρήσης, μόνο στην περίπτωση που αφορούν ομόλογα και λοιπούς χρεωστικούς τίτλους. Αντιθέτως δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων ζημίες απομείωσης στην περίπτωση των μετοχών και των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες αποτίμησης που αναφέρθηκαν ανωτέρω δεν εφαρμόζονται όταν τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι αρχές που αναφέρονται στη σημείωση 1.7.

Στοιχεία Υποχρεώσεων

Ο Όμιλος για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

- i. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ήτοι:
- υπάρχει πρόθεση για την πώληση ή την επαναγορά τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς, ή
  - είναι παράγωγα προϊόντα που δεν αποτελούν μέσα αντιστάθμισης. Τα παράγωγα αυτά, όπως και οι υποχρεώσεις από παράγωγα προϊόντα τα οποία αποτελούν μέσα αντιστάθμισης, εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ως παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και οι κανόνες αποτίμησής τους ακολουθούν όσα αναφέρονται στη σημείωση 1.7.

ii. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επίσης χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τις οποίες ο Όμιλος επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται ανωτέρω για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (σημείο γii).

Στα πλαίσια της εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης, ο Όμιλος προέβη στην έκδοση ομολόγου το οποίο κατέταξε στην ανωτέρω κατηγορία αποτίμησης.

β) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Στην περίπτωση που χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της εν λόγω κατηγορίας υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως, εφαρμόζονται επιπλέον οι αρχές που αναφέρονται στη σημείωση 1.7.

γ) Υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και από δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς

Ως χρηματοοικονομική εγγύηση ορίζεται ένα συμβόλαιο το οποίο προβλέπει συγκεκριμένες πληρωμές του εκδότη για την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου λόγω της ζημίας που υπέστη από την αθέτηση των υποχρεώσεων συγκεκριμένου οφειλέτη.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις καθώς και οι δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια αποτιμώνται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα:

- στην πρόβλεψη που θα πρέπει να αναγνωριστεί (βάσει του Δ.Λ.Π. 37) όταν θα θεωρηθεί πιθανή η εκροή πόρων και η εκροή αυτή θα είναι δυνατό να αποτιμηθεί με αξιοπιστία,
- στο ποσό που αναγνωρίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση μειωμένο με το ποσό της συσσωρευμένης απόσβεσής του.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζονταν για τα παράγωγα έως την 31.12.2017 δεν διαφοροποιούνται από εκείνες που εφαρμόζονται από 1.1.2018. Εξαιρέση αποτελούν τα παράγωγα που ενσωματώνονται σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία διαχωρίζονται υποχρεωτικά, αποτιμώνται στην εύλογη αξία και συμπεριλαμβάνονται στα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού ή υποχρεώσεων στην περίπτωση που:

- α. το κύριο συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και
- β. ταυτόχρονα τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι που απορρέουν από τα παράγωγα δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά του κυρίως συμβολαίου.

2. Απομείωση δανείων

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, οι εταιρίες του Ομίλου διενεργούν, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων, έλεγχο απομείωσης (impairment test), σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τη μεθοδολογία που περιγράφονται στο Δ.Λ.Π. 39 και στις σχετικές με αυτό οδηγίες εφαρμογής.

Ειδικότερα, η όλη διαδικασία περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε επίπεδο χαρτοφυλακίου

Ο Όμιλος εξετάζει για απομείωση σε ατομική βάση τα δάνεια τα οποία θεωρεί από μόνα τους σημαντικά. Τα δάνεια που θεωρούνται από μόνα τους σημαντικά αναφέρονται στη σημείωση 41.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017. Για τα λοιπά δάνεια ο έλεγχος της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος έχει καθορίσει τα γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης (trigger events).

Τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση κατά την οποία δεν προκύπτει ζημία απομείωσης αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, ο Όμιλος τμηματοποιεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοειδείς

πληθυσμούς, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων, και διαθέτει στατιστικά ιστορική βάση, όπου διεξάγει αναλύσεις με τη βοήθεια των οποίων αποτυπώνει και καθορίζει τον έλεγχο απομειώσεως, ανά διαφορετικό τμήμα του πληθυσμού.

Επιπρόσθετα, στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις για ζημιογόνα γεγονότα τα οποία έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν ακόμα κοινοποιηθεί (Incurred but not reported – IBNR). Ο υπολογισμός της απομείωσης σε αυτές τις περιπτώσεις λαμβάνει υπόψη τη χρονική περίοδο μεταξύ της εμφάνισης ενός συγκεκριμένου γεγονότος και της ημερομηνίας που καθίσταται γνωστό (Loss Identification Period).

Λεπτομερής καταγραφή των δανείων που εμπίπτουν στους τομείς wholesale και retail, των γεγονότων που συνιστούν έναυσμα για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης καθώς και των κριτηρίων βάσει των οποίων σχηματίζονται οι ομάδες για την απομείωση σε συλλογική βάση περιλαμβάνονται στη σημείωση 41.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017.

β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια

Οι εταιρίες του Ομίλου έχουν δημιουργήσει ισχυρή βάση, με ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνει τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματα εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται στο βαθμό που το ανακτήσιμο ποσό του δανείου υπολείπεται της λογιστικής του αξίας.

γ) Εκτοκισμός απομειωμένων δανείων

Όλα τα απομειωμένα δάνεια εκτοκίζονται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (effective interest rate) υπολογιζόμενο στο κεφάλαιο που έχει απομείνει μετά την απομείωση.

δ) Χειρισμός των ποσών απομείωσης – Διαγραφές

Τα ποσά των απομειώσεων τηρούνται σε υποαντίθετους λογαριασμούς προβλέψεων (allowance accounts) μέχρι ο Όμιλος να αποφασίσει τη διαγραφή/απόσβεση των ποσών αυτών.

Η πολιτική του Ομίλου αναφορικά με τις διαγραφές/αποσβέσεις δανείων παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 41.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017.

ε) Ανακτήσεις/εισπράξεις ποσών σε απομειωμένα δάνεια

Αν, μετά την ημερομηνία της αναγνώρισης της ζημίας από απομείωση, λάβουν χώρα γεγονότα, που οδηγούν σε μείωση των ήδη αναγνωρισθέντων ποσών απομείωσης ή εισπραχθούν ποσά από διαγραφέντα δάνεια, τα ποσά αυτά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και συγκεκριμένα στις ζημίες απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.

1.33 Εκτιμήσεις, κριτήρια λήψεως αποφάσεων και σημαντικές πηγές αβεβαιότητας

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο εφαρμογής των λογιστικών του αρχών και της σύνταξης οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν το ύψος των αναγνωρισθέντων εσόδων, εξόδων και στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων. Η διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναγνώρισης λογιστικών μεγεθών που κυρίως σχετίζονται με τα κάτωθι:

Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βασίζεται στις διαθέσιμες τιμές της αγοράς. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις η εύλογη αξία προσδιορίζεται βάσει μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου.

Αξιολόγηση επιχειρησιακού μοντέλου

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βασίζεται στην αξιολόγηση του επιχειρησιακού μοντέλου και των συμβατικών ταμειακών ροών. Το επιχειρησιακό μοντέλο, ειδικότερα, καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανακλά τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Η αξιολόγηση αυτή απαιτεί κρίση κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη: ο τρόπος με τον οποίο εκτιμάται η απόδοση του επιχειρησιακού μοντέλου, οι κίνδυνοι που επηρεάζουν την απόδοση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου, ο τρόπος με τον οποίο αξιολογούνται τα διοικητικά στελέχη του Ομίλου και η αναμενόμενη συχνότητα και αξία των πωλήσεων. Ειδικά για χρηματοοικονομικά μέσα που εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο που αποσκοπεί στην είσπραξη των αναμενόμενων ταμειακών ροών, ο Όμιλος αξιολογεί τις πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί ή αναμένεται να συμβούν προκειμένου να επιβεβαιωθεί πως δεν θίγεται η επιλογή του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου.

Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου χρηματοοικονομικών μέσων

Ο προσδιορισμός των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου απαιτεί τη χρήση πολύπλοκων μοντέλων και τη διενέργεια σημαντικών εκτιμήσεων για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την πιστωτική συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που έχουν συμβεί έως την ημερομηνία αναφοράς. Σημαντικές εκτιμήσεις απαιτούνται, επίσης, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων που υποδηλώνουν σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο, την επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογιών για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου και τον προσδιορισμό των εναλλακτικών μακροοικονομικών σεναρίων και των σωρευτικών πιθανοτήτων που συνδέονται με τα σενάρια αυτά καθώς επίσης και τις παραδοχές που ενσωματώνονται στο επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Εκτιμήσεις, επίσης, απαιτούνται για τον προσδιορισμό της αναμενόμενης διάρκειας, την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης ανακυκλούμενων ανοιγμάτων καθώς και για την ομαδοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με βάση παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Απομείωση συμμετοχών σε συγγενείς και κοινοπραξίες και μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει για σκοπούς απομείωσης τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, την υπεραξία και τα λοιπά άυλα πάγια στοιχεία καθώς και τη συμμετοχή του σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες. Η εν λόγω άσκηση εμπεριέχει σε μεγάλο βαθμό τη χρήση εσωτερικών εκτιμήσεων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των στοιχείων, ήτοι της υψηλότερης ανάμεσα στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης και στην αξία λόγω χρήσης.

Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις για ποσά τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, καθώς και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα, βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και μελλοντικές χρήσεις. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από παράγοντες όπως η πρακτική εφαρμογή των σχετικών νομοθετικών διατάξεων, οι προσδοκίες σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και από την επίλυση τυχόν διαφορών με τις φορολογικές αρχές κ.λπ. Μελλοντικοί φορολογικοί έλεγχοι, μεταβολές της φορολογικής νομοθεσίας και το ύψος των πραγματοποιηθέντων φορολογητέων κερδών ενδέχεται να οδηγήσουν στην προσαρμογή του ποσού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων για τρέχοντα και αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος και στην καταβολή ποσών φόρου διαφορετικών από εκείνων που έχουν αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι όποιες προσαρμογές αναγνωρίζονται στη χρήση εντός της οποίας οριστικοποιούνται.

Υποχρεώσεις προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Οι υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών προσδιορίζονται βάσει αναλογιστικής μελέτης που βασίζεται σε παραδοχές σχετικά με το επιτόκιο προεξόφλησης, τη μελλοντική εξέλιξη των αποδοχών και συντάξεων καθώς και την απόδοση τυχόν περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Οποιαδήποτε μεταβολή των παραδοχών αυτών θα επηρεάσει το ύψος των αναγνωρισθέντων υποχρεώσεων.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις όταν εκτιμά ότι υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι σχεδόν βέβαιο ότι η τακτοποίησή της θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας εκτιμάται αξιόπιστα. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις που είτε η εκροή είναι πιθανή είτε αυτή δεν μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, ο Όμιλος δεν προβαίνει στην αναγνώριση πρόβλεψης αλλά στη γνωστοποίηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα της. Η εκτίμηση για την πιθανότητα ή μη της εκροής καθώς και για το ύψος της επηρεάζονται από παράγοντες εκτός ελέγχου του Ομίλου, όπως ενδεικτικά είναι οι δικαστικές αποφάσεις και η πρακτική εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων.

Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και τα κριτήρια που εφαρμόζονται από τον Όμιλο για τη λήψη αποφάσεων και τα οποία επηρεάζουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στηρίζονται σε ιστορικά δεδομένα και σε υποθέσεις που, υπό τις παρούσες συνθήκες, κρίνονται λογικές. Οι εκτιμήσεις και τα κριτήρια λήψης αποφάσεων επανεκτιμώνται για να λάβουν υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις και οι επιπτώσεις από τυχόν αλλαγές τους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται.

1.33.1 Αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Ο Όμιλος, για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018, βασίστηκε στην αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, στο προσεχές μέλλον, του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται. Οι κυριότεροι παράγοντες που δημιουργούν αβεβαιότητες σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της εν λόγω αρχής σχετίζονται κυρίως με το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς και με τα επίπεδα ρευστότητας του Ελληνικού Δημοσίου και του τραπεζικού συστήματος.

Η παρατεταμένη ύφεση που γνώρισε η ελληνική οικονομία τα τελευταία έτη οδήγησε σε σημαντική επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων και των ιδιωτών και κατ' επέκταση στη ραγδαία αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, έχοντας ως αποτέλεσμα την αναγνώριση σημαντικών ζημιών απομείωσης από την Τράπεζα αλλά και από το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα γενικότερα.

Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της κρίσης του ελληνικού δημοσίου χρέους και των μέτρων που λήφθηκαν για την αντιμετώπισή του, σε συνδυασμό με τις αβεβαιότητες που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για τη χρηματοδότηση της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015, υπήρξε σημαντική εκροή καταθέσεων και επιβλήθηκαν περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων και τραπεζική αργία η οποία ανακοινώθηκε στις 28.6.2015 και διήρκεσε έως τις 19.7.2015. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων έχουν σε σημαντικό βαθμό αρθεί, ενώ οι επιμέρους διατάξεις εφαρμογής τους τροποποιούνται κατά περίπτωση με την έκδοση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου. Οι ανάγκες ρευστότητας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων εξακολουθούν, κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, να ικανοποιούνται μερικώς από τους μηχανισμούς του ευρωσυστήματος, με το συνολικό ποσό δανεισμού να βαίνει μειούμενο.

Εντός του έτους και συγκεκριμένα τον Αύγουστο του 2018, ολοκληρώθηκε επιτυχώς το τρίτο πρόγραμμα οικονομικής στήριξης της Ελληνικής Δημοκρατίας δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα σχηματισμού ταμειακού αποθέματος ασφαλείας ύψους €24,1 δισ. το οποίο υπολογίζεται ότι θα μπορεί να καλύπτει τις ανάγκες της Ελληνικής Δημοκρατίας για διάστημα περίπου 22 μηνών, από τον Αύγουστο του 2018, μειώνοντας σημαντικά τους ενδεχόμενους χρηματοδοτικούς κινδύνους μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Σημειώνεται επίσης ότι η Ελληνική Δημοκρατία προβαίνει σε ενέργειες για τη σταδιακή ανάκτηση της προσβάσεώς της στις χρηματαγορές για την κάλυψη των δανειακών της αναγκών, όπως ειδικότερα περιγράφεται στη σημείωση 1.33.2

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος ολοκλήρωσε με επιτυχία την πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων από την ΕΚΤ σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών. Βάσει της εν λόγω άσκησης ο δείκτης CET1 διαμορφώνεται σε 9,7% για το έτος 2020 στο δυσμενές σενάριο και σε 20,4% στο βασικό σενάριο, ενώ σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM) δεν προκύπτουν κεφαλαιακές ανάγκες.

Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη:

- την υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου με την οποία καλύπτεται και η επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 (σημειώσεις 44 και 45),

- το γεγονός ότι σημειώνεται αύξηση των καταθέσεων και της χρηματοδότησης από πηγές εκτός του ευρωσυστήματος και
- το διαθέσιμο ύψος αποδεκτών εξασφαλίσεων μέσω των οποίων εξασφαλίζεται, στο βαθμό που απαιτείται, η άντληση ρευστότητας από τους μηχανισμούς του ευρωσυστήματος,

ο Όμιλος εκτιμά ότι, για τους τουλάχιστον επόμενους 12 μήνες, πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

1.33.2 Εκτίμηση της εκθέσεως του Ομίλου στο Ελληνικό Δημόσιο

Η συνολική έκθεση του Ομίλου σε τίτλους εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και σε δάνεια που σχετίζονται με το Ελληνικό Δημόσιο παρουσιάζεται στη σημείωση 43.1. Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα της συνολικής έκθεσης του Ομίλου σχετίζονται με την ικανότητα εξυπηρέτησεως από το Ελληνικό Δημόσιο των δανειακών του υποχρεώσεων, η οποία με τη σειρά της επηρεάζεται από τη διαμόρφωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη, καθώς και από τα επίπεδα ρευστότητας του Ελληνικού Δημοσίου.

Σε ό,τι αφορά στη βιωσιμότητα του ελληνικού δημοσίου χρέους και σε εφαρμογή του σχετικού πλαισίου που είχε τεθεί σε προηγούμενες συνεδριάσεις του Eurogroup, σημειώνεται ότι τα βραχυπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους έχουν τεθεί σε εφαρμογή. Επιπρόσθετα, στη συνεδρίαση του ίδιου οργάνου της 21.6.2018 περιγράφηκαν τα μέτρα για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους στο μεσοπρόθεσμο διάστημα. Ειδικότερα, οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελληνικής Δημοκρατίας επιβεβαιώθηκε ότι θα πρέπει να παραμείνουν χαμηλότερα του 15% του Α.Ε.Π. μεσοπρόθεσμα και κάτω του 20% του Α.Ε.Π. στη συνέχεια εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι το χρέος μειώνεται σταθερά. Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων αποφασίστηκε:

- η άρση του περιθωρίου του κλιμακωτού σταθερού επιτοκίου (step-up) που είχε συνδεθεί με τα δάνεια του δεύτερου προγράμματος προσαρμογής,
- η επιστροφή κερδών των Κεντρικών Τραπεζών (Securities Markets Products, Agreement on Net Financial Assets) από την αγορά ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου που είχαν πραγματοποιηθεί σε προηγούμενες περιόδους, ποσά τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τη μείωση των ακαθάριστων χρηματοδοτικών αναγκών ή για τη χρηματοδότηση άλλων συμφωνηθέντων επενδύσεων,
- η επιμήκυνση της περιόδου κατά την οποία δεν θα καταβάλλονται τόκοι για τα δάνεια που είχε χορηγήσει ο EFSF κατά 10 έτη και παράλληλα η επιμήκυνση της μέσης διάρκειας λήξης τους κατά 10 έτη.

Τα δύο πρώτα μέτρα ανωτέρω τελούν υπό την προϋπόθεση συνέχισης και υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί, καθώς και των δημοσιονομικών στόχων για την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων που για την περίοδο έως το 2022 θα πρέπει να είναι ύψους 3,5% του Α.Ε.Π. και κατά μέσο όρο 2,2% του Α.Ε.Π. κατά την περίοδο από το 2023 έως το 2060.

Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα και στην περίπτωση ενός απρόσμενα δυσμενούς σεναρίου θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και επιπρόσθετα έκτακτα μέτρα για το χρέος. Η περαιτέρω επιμήκυνση του χρέους σε συνδυασμό με το ταμειακό απόθεμα ασφαλείας (cash buffer) μειώνουν σημαντικά τους χρηματοδοτικούς κινδύνους για τα επόμενα δύο έτη.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Ελληνική Δημοκρατία προβαίνει σε ενέργειες προκειμένου να ανακτήσει σταδιακά την πρόσβαση της στις χρηματαγορές για την κάλυψη των δανειακών της αναγκών. Ειδικότερα, η Ελληνική Δημοκρατία, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της ανταλλαγής ομολόγων που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα (Private Sector Involvement – PSI) στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους το 2012, με νέους τίτλους, αποσκοπώντας στην ευθυγράμμιση των όρων των ομολόγων με τα πρότυπα της αγοράς, την εξομάλυνση της καμπύλης αποδόσεων και την ενίσχυση της εμπορευσιμότητας των τίτλων, πραγματοποίησε, εντός του Ιανουαρίου του 2019, νέα έκδοση πενταετούς ομολόγου, μέσω της οποίας αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους € 2,5 δισ. Επιπροσθέτως τον Μάρτιο του 2019, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε επιτυχώς δεκαετές ομόλογο αντλώντας κεφάλαια ύψους € 2,5 δισ. ενώ ο οίκος πιστοληπτικής αξιολογήσεως Moody's αναβάθμισε το αξιόχρεο της Ελληνικής Δημοκρατίας σε B1 από B3.

Με βάση τα ανωτέρω, ο Όμιλος θεωρεί πως δεν έχει υπάρξει σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου των τίτλων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου που κατείχε την 31.12.2018 σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής τους αναγνώρισης,

ωστόσο, αξιολογεί τις εξελίξεις που σχετίζονται με το Ελληνικό Δημόσιο χρέος σε συνάρτηση με τις συνθήκες της αγοράς και την πορεία της ελληνικής οικονομίας και επανεξετάζει τις εκτιμήσεις του για την ανακτησιμότητα της συνολικής του εκθέσεως σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

1.33.3 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο βαθμό που θα έχει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις εκπεστές φορολογικές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες. Η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών βασίζεται στις προβλέψεις για την εξέλιξη των λογιστικών αποτελεσμάτων όπως αυτές διαμορφώνονται σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου. Ειδικότερα σημειώνεται ότι στο εν λόγω επιχειρησιακό σχέδιο περιλαμβάνονται δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της κερδοφορίας μέσω:

- της μείωσης του ποσού των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, βάσει του σχεδίου που έχει υποβληθεί στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM),
- της περαιτέρω μείωσης των λειτουργικών εξόδων,
- της αύξησης των εσόδων από τόκους μέσω της στοχευμένης χρηματοδότησης επιχειρηματικών τομέων και
- της αύξησης των εσόδων προμηθειών από υπηρεσίες και προϊόντα που προσφέρονται σε ιδιώτες και επιχειρήσεις,
- της ενεργού διαχείρισης των πηγών και του κόστους χρηματοδότησεως του Ομίλου.

Οι σημαντικότερες κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, τις οποίες έχει αναγνωρίσει ο Όμιλος, αφορούν στις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, στις ζημίες από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο του PSI και από το πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2012 και στις εκπεστές προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες αφορούν κυρίως την Τράπεζα. Οι φορολογικές ζημίες δύνανται να συμψηφιστούν με φορολογητέα κέρδη εντός πέντε ετών από το σχηματισμό τους. Ειδικότερα, οι μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες της Τραπέζης αφορούν πλέον μόνο τη χρήση 2014 και αναμένεται να συμψηφιστούν πλήρως με φορολογικά κέρδη της χρήσεως 2019.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τις φορολογικές ζημίες που προέκυψαν από το PSI και τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου το Δεκέμβριο του 2012 αναγνωρίστηκαν ως χρεωστική διαφορά σύμφωνα με τους Ν.4046/14.2.2012 και Ν.4110/23.1.2013 και σχετική νομική γνωμάτευση. Σύμφωνα με το Ν.4110/23.1.2013, η εν λόγω χρεωστική διαφορά εκπίπτει φορολογικά, σταδιακά και ισόποσα, σε 30 έτη, γεγονός που σύμφωνα με την εκτίμηση του Ομίλου παρέχει επαρκή χρονικό ορίζοντα για το σταδιακό συμψηφισμό της με φορολογητέα κέρδη.

Για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση των δανείων δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, όπως εξάλλου ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Ο Όμιλος αξιολόγησε την ανακτησιμότητά τους με βάση τις προβλέψεις για την πορεία των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, όπως αυτά εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν με βάση το επιχειρησιακό σχέδιο που αναφέρθηκε ανωτέρω, επεκτείνοντας το χρονικό διάστημα εκτίμησης της μελλοντικής κερδοφορίας σε σχέση με το επιχειρησιακό σχέδιο για περιορισμένο αριθμό ετών. Επιπρόσθετα, καθώς οι ζημίες που προκύπτουν από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών και από την πώληση δανείων, όπως ειδικότερα αναφέρεται στη σημείωση 13, αναγνωρίζονται φορολογικά σταδιακά και ισόποσα σε διάστημα 20 ετών, εκτιμάται ότι παρέχεται επαρκές χρονικό διάστημα για το συμψηφισμό τους με φορολογητέα κέρδη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο Όμιλος εκτιμά ότι το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που έχει αναγνωριστεί και που προέρχεται τόσο από προσωρινές διαφορές όσο και από μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες είναι ανακτήσιμο.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο ανακτησιμότητας που διενεργείται βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με το Ν.4303/2014, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως της Τραπέζης είναι ζημία, οι

αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και από τις συσσωρευμένες προβλέψεις και τις λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου, δύναται να μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, όπως ειδικότερα αναλύεται στη σημείωση 13

Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου του Ομίλου, η οποία επηρεάζεται από το γενικότερο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος επαναξιολογεί την εκτίμησή του για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε συνάρτηση με την εξέλιξη των παραγόντων που την επηρεάζουν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

2. Καθαρό έσοδο από τόκους

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017*
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	(1.394)	1.049
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	1.948.548	2.191.573
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	13.280	
Αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου	263	304
Αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	164.650	
Αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	932	
Αξιογράφων διαθεσίμων προς πώληση		214.157
Αξιογράφων διακρατούμενων μέχρι την λήξη		558
Χρεογράφων δανειακού χαρτοφυλακίου		828
Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων	149.546	97.597
Λοιποί	2.363	8.272
Σύνολο	2.278.188	2.514.338
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(67.126)	(188.421)
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(197.459)	(184.273)
Ομολογιών εκδόσεώς μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(24.232)	(13.457)
Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων	(154.765)	(104.758)
Λοιποί	(78.561)	(80.837)
Σύνολο	(522.143)	(571.746)
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.756.045	1.942.592

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018 το καθαρό έσοδο από τόκους σημείωσε μείωση σε σχέση με τη χρήση 2017, που οφείλεται κυρίως α) στην μείωση τόκων εσόδων από το χαρτοφυλάκιο δανείων, λόγω των αυξημένων απομειώσεων που αναγνωρίστηκαν τόσο κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2017 και 2018 όσο και απευθείας στην Καθαρή Θέση σε εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 την 1.1.2018 και β) στην μείωση τόκων εσόδων από τα χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου. Οι εν λόγω κινήσεις αντισταθμίστηκαν μερικώς από την θετική επίπτωση της μείωσης του δανεισμού από το Ευρωσύστημα και κατά συνέπεια του αντίστοιχου κόστους δανεισμού.

Επιπλέον της μείωσης του ύψους του δανεισμού από το Ευρωσύστημα, την 5.6.2018 ανακοινώθηκε από την Ε.Κ.Τ. ότι το εφαρμοστέο επιτόκιο στο ποσό δανεισμού της Τραπέζης, συνολικού ύψους €3,1 δισ., από την δεύτερη σειρά των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησεως του Ευρωσυστήματος (Targeted Longer Term Refinancing Operations – TLTRO II), αναμορφώνεται αναδρομικά σε -0,4% από 29.6.2016 έως την λήξη του εν λόγω δανεισμού. Η θετική επίπτωση από την αναδρομική εφαρμογή του αρνητικού επιτοκίου έως την 5.6.2018 ανήλθε σε €18.959 και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα».

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα κονδύλια των τόκων εσόδων και τόκων εξόδων που υπολογίζονται βάσει του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate) ανά κατηγορία αποτίμησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	1.873.852	2.123.389
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση (2017: αξιογράφων διαθεσίμων προς πώληση)	164.650	214.157
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	14.475	304
Σύνολο	2.052.977	2.337.850
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	(288.817)	(386.151)

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

3. Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Χορηγήσεων	48.302	45.616
Εγγυητικών επιστολών	50.394	57.353
Εισαγωγών - εξαγωγών	9.428	10.182
Πιστωτικών καρτών	78.310	65.350
Συναλλαγών	45.581	46.481
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	34.625	38.424
Συμβουλευτικών υπηρεσιών και αγοραπωλησίας χρεογράφων	1.228	1.178
Χρηματιστηριακών εργασιών	5.955	4.436
Αγοραπωλησιών συναλλάγματος	18.491	19.139
Λοιπές	42.857	35.335
Σύνολο	335.171	323.494

Το καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες κατά τη χρήση 2018 παρουσιάζει αύξηση που οφείλεται κυρίως (α) στην αύξηση των εσόδων από προμήθειες πιστωτικών καρτών λόγω αύξησης του όγκου συναλλαγών, (β) στην αύξηση των εσόδων από προμήθειες χορηγήσεων ως αποτέλεσμα της αυξημένης δραστηριότητας της Τραπέζης και (γ) στην αύξηση των εσόδων προμηθειών από τη διάθεση τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων λόγω αύξησης του όγκου συναλλαγών. Τα ανωτέρω αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη μείωση των εσόδων από προμήθειες εγγυητικών επιστολών λόγω χαμηλότερου όγκου εργασιών και τη μείωση των εσόδων από προμήθειες αμοιβαίων κεφαλαίων κυρίως λόγω των μη ευνοϊκών συνθηκών των αγορών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται, ανά λειτουργικό τομέα, τα έσοδα από συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 15:

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018							
	Λιανική Τραπεζική	Corporate Banking	Asset Management/ Insurance	Investment Banking/ Treasury	N.A. Ευρώπη	Λοιπά / Κέντρο απαλοιφών	Όμιλος
Προμήθειες έσοδα							
Χορηγήσεων	5.418	39.565	194	3.391	765		49.333
Εγγυητικών επιστολών	2.113	45.756	5	709	1.811		50.394
Εισαγωγών - εξαγωγών	2.473	6.316		17	622		9.428
Πιστωτικών καρτών	85.992	51.423	12	157	8.019		145.603
Συναλλαγών	21.031	10.046	260	2.132	12.112		45.581
Αμοιβαίων κεφαλαίων			34.541	84			34.625
Συμβουλευτικών υπηρεσιών και αγοραπωλησίας χρεογράφων				996	232		1.228
Χρηματιστηριακών εργασιών	135			6.253	177		6.565
Αγοραπωλησιών συναλλάγματος	13.470	4.527	2		492		18.491
Λοιπές	23.209	3.684	9.850	118	11.279		48.140
Σύνολο	153.841	161.317	44.864	13.857	35.509	-	409.388
Λοιπά έσοδα							
Ξενοδοχειακές δραστηριότητες					2.173		2.173
Πωλήσεις παγίων		10			2.385	1.304	3.699
Λοιπά	2.111	1.116	10	2.572	1.200	4.499	11.508
Σύνολο	2.111	1.126	10	2.572	5.758	5.803	17.380

Η γραμμή «Λοιπά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων περιλαμβάνει επιπρόσθετα έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες, από ασφαλιστικές αποζημιώσεις (σημείωση 7) καθώς και έσοδα από ενοίκια λειτουργικής μισθώσεως, τα οποία δεν παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα καθώς δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 15.

4. Έσοδα από μερίσματα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Μετοχών εμπορικού χαρτοφυλακίου	1	
Μετοχών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	1.309	
Μετοχών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	34	
Μετοχών διαθεσίμων προς πώληση		1.435
Σύνολο	1.344	1.435

5. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Συναλλαγματικές διαφορές	11.227	23.216
Αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου:		
- Ομολόγων	1.685	1.098
- Μετοχών	(778)	141
Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- Ομολόγων	445	
- Λοιπών χρεογράφων	(1.605)	
- Δανείων	(34.036)	
Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση:		
- Ομολόγων	497.447	
- Λοιπών χρεογράφων	(390)	
Αξιογράφων διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου και διακρατούμενων μέχρι τη λήξη:		
- Ομολόγων		101.047
- Μετοχών		(40.382)
- Λοιπών χρεογράφων		3.274
Απομειώσεις/Πωλήσεις συμμετοχών	(5.376)	5.074
Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων	7.404	79.735
Λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων	(13.234)	(28.501)
Σύνολο	462.789	144.702

Τα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου της χρήσης 2018 έχουν επηρεασθεί κυρίως από:

- Κέρδος € 497.447 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Ομολόγων» των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και αφορά σε κέρδη από πώληση ομολόγων και εντόκων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου ύψους € 489.137 και λοιπών εταιρικών και κρατικών ομολόγων ύψους € 8.310.
- Ζημίες ύψους € 34.036 δανείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τη μεταβολή της αποτίμησης αυτών εντός της χρήσης, καθώς και από τη διακοπή αναγνώρισης.
- Ζημία ύψους € 7.300 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Απομειώσεις/Πωλήσεις συμμετοχών» και αφορά στη ζημία αποτίμησης της κοινοπραξίας Α.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε., η οποία έχει καταταχθεί ως κατεχόμενη προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 (σημείωση 49).

Τα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου της χρήσης 2017 έχουν επηρεασθεί κυρίως από:

- Κέρδη συνολικού ποσού € 101.047 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Ομολόγων» των αξιογράφων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και αφορά κυρίως σε κέρδη πώλησης ομολόγων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου ύψους € 79.158 και λοιπών εταιρικών ομολόγων ύψους € 18.543. Στα ανωτέρω κέρδη ομολόγων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου περιλαμβάνεται κέρδος ποσού € 30.540, που προέκυψε από την συμμετοχή του Ομίλου στη πρόταση ανταλλαγής τίτλων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου, όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 20.
- Ζημία ποσού € 37.525 περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Μετοχών» των αξιογράφων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και αφορά στα αποτελέσματα απομείωσης μετοχών.
- Κέρδος συνολικού ποσού € 58.546 που περιλαμβάνεται στη γραμμή «Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων» και αφορά στην προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment) πράξεων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο κυρίως λόγω της μείωσης του πιστωτικού περιθωρίου του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και της λήψεως εξασφαλίσεων από το Ελληνικό Δημόσιο.
- Ζημία συνολικού ποσού € 37.264 που περιλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων» και αφορά στην αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων του Ομίλου, στο πλαίσιο αναδιαρθρώσεως δανείων και απαιτήσεων, τα οποία αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία τους.
- Κέρδη πώλησης δανειακού χαρτοφυλακίου ποσού € 13.491 που περιλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων». Αναλυτικότερα, εντός του 2017, η θυγατρική Alpha Bank Romania S.A. υπέγραψε συμφωνία με υποψήφιο αγοραστή για την μεταβίβαση μέρους του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής. Το εν λόγω κέρδος προέκυψε από την ολοκλήρωση τμήματος της μεταβίβασης, ενώ λεπτομέρειες της συναλλαγής παρατίθενται στη σημείωση 49.

6. Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Στον κάτωθι πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της χρήσεως 2018 από διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος καθώς και η λογιστική τους αξία πριν τη διακοπή αναγνώρισης.

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018				
	Λογιστική αξία	(Ζημίες) από τη διακοπή αναγνώρισης	Κέρδη από τη διακοπή αναγνώρισης	Καθαρό αποτέλεσμα από τη διακοπή αναγνώρισης
Πρώρες εξοφλήσεις				
- Δάνεια	712.400	(1.400)	1.733	333
Πωλήσεις				
- Δάνεια	495.943	(22.357)	24.033	1.676
- Αξιόγραφα				
Σημαντικές τροποποιήσεις				
- Δάνεια	254.098	(12.325)	9.270	(3.055)
- Αξιόγραφα				
Μετοχοποίηση				
- Δάνεια	87.128	(1.170)	2.099	929
Σύνολο	1.549.569	(37.252)	37.135	(117)

Το κονδύλι «Πρώρες εξοφλήσεις» περιλαμβάνει το κέρδος και τη ζημία από τη μεταφορά στο αποτέλεσμα του αναπόσβεστου υπολοίπου κεφαλοιοποιηθέντων προμηθειών και εξόδων των δανείων που εξοφλήθηκαν πρόωρα.

Το κονδύλι «Πωλήσεις» περιλαμβάνει δάνεια τα οποία μεταβιβάστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018, μέρος των οποίων περιγράφεται αναλυτικά στη σημείωση 49.

Το κονδύλι «Σημαντικές τροποποιήσεις» περιλαμβάνει τη λογιστική αξία των δανείων των οποίων διακόπηκε η αναγνώριση εντός της χρήσεως 2018, λόγω ουσιώδους μεταβολής των συμβατικών όρων, καθώς και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διακοπή αναγνώρισης αυτών και την τυχόν διαφορά αποτίμησης στην εύλογη αξία των νέων δανείων που αναγνωρίστηκαν.

Το κονδύλι «Μετοχοποιήσεις» περιλαμβάνει δάνεια για τα οποία ο Όμιλος στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

7. Λοιπά έσοδα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ασφαλιστικές δραστηριότητες	(984)	(4.652)
Ξενοδοχειακές δραστηριότητες	2.173	1.239
Ενοίκια λειτουργικής μισθώσεως	19.981	18.566
Πωλήσεις παγίων	3.699	17.114
Λοιπά	24.821	22.241
Σύνολο	49.690	54.508

Τα έσοδα από «Ξενοδοχειακές δραστηριότητες» προέρχονται από τη θυγατρική TH Top Hotels, η οποία εξαγοράστηκε την 20.6.2017.

Στο κονδύλι «Λοιπά» περιλαμβάνεται ποσό € 13.000 που αφορά σε ασφαλιστικές αποζημιώσεις ζημιών προηγούμενων χρήσεων. Σημειώνεται πως στο κονδύλι «Πωλήσεις παγίων» της χρήσης 2017 περιλαμβάνεται κέρδος ποσού € 14.455 από την πώληση κτηρίου της θυγατρικής Alpha Bank London Ltd, ενώ στα «Λοιπά» περιλαμβάνονται έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις λειτουργικού κινδύνου ποσού € 2.000.

Τα έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ασφαλίσεις ζωής		
Ασφάλιστρα και άλλα συναφή έσοδα	55.586	43.386
Μείον:		
- Προμήθειες παραγωγής	(358)	(290)
- Αποζημιώσεις ασφαλισμένων και μαθηματικές προβλέψεις	(56.212)	(47.748)
Σύνολο	(984)	(4,652)

8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Μισθοί και ημερομίσθια	340.665	337.869
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	90.567	96.869
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών Ομίλου (σημείωση 31)	5.701	4.905
Λοιπές επιβαρύνσεις	38.392	34.735
Σύνολο	475.325	474.378

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε 11.314 (31.12.2017: 11.727) άτομα. Εξ αυτών 8.147 (31.12.2017: 8.667) άτομα εργάζονται στο εσωτερικό και 3.167 (31.12.2017: 3.060) άτομα εργάζονται στο εξωτερικό.

Οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού έχουν επηρεασθεί θετικά από την μείωση του προσωπικού της Τραπέζης κατά 556 άτομα, η οποία ωστόσο αντισταθμίστηκε από τις προβλέψεις εξόδων για την παροχή κινήτρων βάσει αποδοτικότητας και πωλήσεων στο προσωπικό (συνολικού ύψους €9.450) και από τις προσαρμογές στις υπόλοιπες εταιρίες του Ομίλου.

Προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών

Το σύνολο του προσωπικού της Τραπέζης είναι ασφαλισμένο για την κύρια σύνταξη στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ). Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εντάσσεται από 1.1.2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α), ο οποίος δημιουργήθηκε ως Ν.Π.Δ.Δ με το Νόμο 4387/2016. Επιπλέον, για το προσωπικό της Τραπέζης ισχύουν τα κατωτέρω:

α. Το προσωπικό που προέρχεται από την πρώην Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος είναι ασφαλισμένο στον πολυεργοδοτικό φορέα Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ.Α.Τ. για την επικουρική σύνταξη. Σύμφωνα με νομική γνωμάτευση δεν υφίσταται υποχρέωση κάλυψης τυχόν ελλειμμάτων του Ταμείου από την Τράπεζα. Ως εκ τούτου ο λογιστικός χειρισμός που ακολουθείται είναι αυτός του ταμείου καθορισμένων συνεισφορών.

β. Το προσωπικό που προέρχεται από την πρώην Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος και την πρώην Εμπορική Τράπεζα είναι ασφαλισμένο για την εφάπαξ παροχή (Τομέας Πρόνοιας) στο Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.), το οποίο είναι ταμείο καθορισμένων συνεισφορών εκ μέρους αποκλειστικώς των εργαζομένων. Με το Άρθρο 74 του Ν. 4387/2016 οι Τομείς Πρόνοιας του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. το οποίο μετονομάζεται σε Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. (Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών).

γ. Το σύνολο του προσωπικού της Τραπέζης είναι ασφαλισμένο για την υγειονομική περίθαλψη στον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) και είτε στον Κλάδο Υγείας του πρώην ΤΑΥΤΕΚΩ είτε στον Κλάδο Υγείας του πρώην Ε.Τ.Α.Α., οι οποίοι έχουν αμφότεροι ενταχθεί από 1.1.2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α).

δ. Το προσωπικό που προέρχεται από την Alpha Τράπεζα Πίστεως, το οποίο ήταν ασφαλισμένο για την επικουρική ασφάλιση στο Τ.Α.Π. (Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Τραπέζης Πίστεως) εντάχθηκε την 1.1.2008 σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3620/2007 στο Ε.Τ.Α.Τ. για την επικουρική ασφάλιση. Η εξόφληση της σχετικής υποχρέωσης ποσού € 543 εκατ. της Τραπέζης σε δέκα έντοκες δόσεις πραγματοποιήθηκε εντός του πρώτου τριμήνου του 2017.

Οι συνταξιούχοι και οι ασφαλισμένοι της πρώην Εμπορικής Τραπέζης, που ήταν ασφαλισμένοι για την επικουρική ασφάλιση στο Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε. εντάχθηκαν την 31.12.2004 στο Ι.Κ.Α-Ε.Τ.Ε.Α.Μ και στο Ε.Τ.Α.Τ. με βάση το Ν.3455/2006. Η εξόφληση της σχετικής υποχρέωσης ποσού € 786,6 εκατ. της πρώην Εμπορικής Τραπέζης σε δέκα έντοκες ετήσιες δόσεις πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2014.

Μετά την ένταξη της επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Τ. στο Ε.Τ.Ε.Α. (Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης) και έως 31/12/2016, το Ε.Τ.Α.Τ. κάλυπτε τόσο την, προβλεπόμενη από τα καταστατικά του Τ.Α.Π. και του Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε, προσυνταξιοδοτική παροχή όσο και τη διαφορά των ποσών συντάξεων που προκύπτει από τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης βάσει των καταστατικών διατάξεων του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. (πρώην Ε.Τ.Ε.Α.Μ) και των καταστατικών διατάξεων του Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε.

Με το Νόμο 4387/2016 πραγματοποιήθηκε η ένταξη από 1.1.2017 του Ε.Τ.Α.Τ. και των συνταξιούχων προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του Ε.Τ.Ε.Α. στον Ε.Φ.Κ.Α.

ε. Αποταμιευτικά Προγράμματα Ομαδικής Ασφάλισης

i. Στην Τράπεζα λειτουργεί από 1.1.2011 αποταμιευτικό πρόγραμμα ομαδικής ασφάλισης προσωπικού, σε συνεργασία με την ΑΧΑ Ασφαλιστική. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην παροχή εφάπαξ χρηματικού ποσού κατά την αποχώρηση από την ενεργό υπηρεσία.

Το αποταμιευτικό κεφάλαιο δημιουργείται από την επένδυση των καθορισμένων μηνιαίων εισφορών του Υπαλλήλου και της Τραπέζης.

Αρχικώς, δυνατότητα εντάξεως στο πρόγραμμα είχε το προσωπικό της Τραπέζης, που είχε προσληφθεί και για πρώτη φορά ασφαλισθεί από την 1.1.1993 και εντεύθεν. Με την υπογραφή της επιχειρησιακής συλλογικής συμβάσεως εργασίας για την τριετία 2016-2019 στο πρόγραμμα δύναται πλέον να ενταχθεί το σύνολο του τακτικού προσωπικού της Τραπέζης.

Εκτός του προσωπικού, το οποίο έχει προσληφθεί στην Τράπεζα και ενταχθεί στον κύριο ασφαλιστικό φορέα από

1.1.1993 μέχρι 31.12.2004, για το οποίο προβλέπεται εγγύηση κατώτατης παροχής (N.2084/1992), για το λοιπό προσωπικό, το πρόγραμμα λειτουργεί ως καθορισμένων συνεισφορών, καθώς η παροχή προκύπτει αποκλειστικά από το αποταμιευτικό κεφάλαιο που έχει συσσωρευτεί έως την ημερομηνία αποχώρησης.

- ii. Η Τράπεζα σε εφαρμογή αποφάσεων της Γενικής Συνελεύσεως και του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχει σε ανώτατα διοικητικά στελέχη της αποταμιευτικό πρόγραμμα ομαδικής ασφάλισης με ισχύ από 1.1.2018. Το πρόγραμμα είναι καθορισμένων εισφορών και αποσκοπεί στην χορήγηση εφάπαξ παροχής κατά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία. Το αποταμιευτικό κεφάλαιο δημιουργείται από την επένδυση των καθορισμένων μηνιαίων εισφορών του στελέχους και της Τραπεζής.

Η «Επιτροπή Διαχειρήσεως Επενδύσεων Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού Alpha Bank» της Τραπεζής είναι αρμόδια για τον καθορισμό της εκάστοτε ενδεδειγμένης διαρθρώσεως του χαρτοφυλακίου των ως άνω προγραμμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ανάλυση των υποχρεώσεων από προγράμματα καθορισμένων παροχών γίνεται στη σημείωση 31.

Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού

Το 2015 στο πλαίσιο υλοποίησής του επικαιροποιημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως, η Τράπεζα δεσμεύτηκε να προβεί σε περαιτέρω μείωση της δυνάμεως Προσωπικού της στην Ελλάδα (περιλαμβανομένων και μη τραπεζικών θυγατρικών εταιριών), ώστε να αριθμεί κατά μέγιστο 9.504 εργαζομένους έως το έτος 2017.

Η Τράπεζα, έχοντας αναλάβει τις ως άνω δεσμεύσεις και έχοντας λάβει σχετικές αποφάσεις για την υλοποίησή τους, προέβη κατά την 31.12.2015 στο σχηματισμό προβλέψεως ποσού € 64.300. Τα έτη 2016 και 2017 χρησιμοποιήθηκαν ποσά € 35.262 και € 18.457 αντιστοίχως από την εν λόγω πρόβλεψη (σημείωση 33).

Επιπλέον, στο πλαίσιο του τριετούς Επιχειρησιακού Σχεδίου για την περίοδο 2017-2019, η Τράπεζα με την εκπόνηση Στρατηγικών Έργων Αναδιάρθρωσεως προσβλέπει σε βελτιστοποίηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των επιχειρησιακών λειτουργιών, σε μείωση του λειτουργικού κόστους, σε ψηφιακό μετασχηματισμό και σε αξιοποίηση νέων λύσεων και υποδομών. Για την αντιμετώπιση της εύλογης ανάγκης μείωσης της δυνάμεως του Προσωπικού συνεπεία της αναδιοργανώσεως και της απαιτούμενης ανακατανομής ρόλων και αρμοδιοτήτων, εντός του δ' τριμήνου 2017, αποφασίσθηκε η συνέχιση του προγράμματος αποχώρησης προσωπικού και σχηματίσθηκε νέα πρόβλεψη ποσού € 92.719 διαμορφώνοντας το υπόλοιπο της 31.12.2017 σε € 103.300. Το έτος 2018 χρησιμοποιήθηκε ποσό € 44.296 για την αποχώρηση 626 εργαζομένων με εφάπαξ παροχή, διαμορφώνοντας το υπόλοιπο σε € 59.004 (σημείωση 33) την 31.12.2018. Το υπόλοιπο της προβλέψεως καλύπτει και την επιλογή της μακροχρόνιας άδειας μετ' αποδοχών για διάστημα έως 3 έτη, η οποία χρησιμοποιήθηκε από 98 εργαζομένους εντός του 2018.

9. Γενικά διοικητικά έξοδα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Λειτουργικές μισθώσεις κτηρίων	38.249	39.932
Ενοίκια-συντηρήσεις μηχανογραφικού εξοπλισμού	18.937	18.639
Δαπάνες μηχανογραφείσως	24.206	26.977
Έξοδα προβολής και διαφημίσεως	29.290	27.454
Τηλεφωνικά-ταχυδρομικά	16.877	20.008
Αμοιβές τρίτων	72.465	76.618
Παροχή οικονομικών πληροφοριών από τρίτους	8.884	8.639
Εισφορές στα ταμεία εγγυήσεως καταθέσεων / επενδύσεων και Σκέλος Εξυγίανσης	54.798	51.203
Ασφάλιστρα	8.890	9.365
Υλικά γραφείου και λοιπά αναλώσιμα	5.784	5.070
Δαπάνες ηλεκτρικής ενέργειας	9.145	9.859
Αμοιβές τρίτων για εξεύρεση πελατείας	60	62
Φόροι - τέλη (Φ.Π.Α., ακίνητης περιουσίας, κλπ)	92.036	94.352
Παροχή υπηρεσιών απο εταιρίες εισπράξεως καθυστερημένων οφειλών	16.417	32.844
Συντηρήσεις κτηρίων - εξοπλισμού	8.461	7.831
Ασφάλεια κτηρίων - χρηματοπιστολών	13.931	12.728
Έξοδα καθαριότητας	5.381	4.890
Προμήθεια για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (σημείωση 13)	5.618	11.510
Λοιπά	102.926	96.979
Σύνολο	532.355	554.960

Τα «Γενικά διοικητικά έξοδα» εμφανίζουν μείωση το 2018 σε σχέση με τη συγκριτική χρήση, κυρίως λόγω:

(α) της επιβαρύνσεως της συγκριτικής χρήσεως με ποσό €5.784 που αφορά στην ετήσια προμήθεια για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που αναλογεί στην χρήση 2016 και λογιστικοποιήθηκε στη χρήση 2017 μαζί με την προμήθεια που αντιστοιχεί στη χρήση 2017 αφού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του Ν.4472/19.5.2017, η καταβολή της προμήθειας γίνεται εντός έξι μηνών από το τέλος κάθε φορολογικού έτους με πρώτη εφαρμογή την 30.6.2017, και

(β) της μείωσης συγκεκριμένων παροχών από εταιρείες υπηρεσιών εισπράξεων καθυστερημένων οφειλών, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι μετά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 τα αντίστοιχα κονδύλια αναπροσαρμόζουν τη λογιστική αξία των εν λόγω οφειλών και αποσβένονται κατά την εναπομένονσα διάρκεια της ζωής τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Οι ανωτέρω μειώσεις αντισταθμίστηκαν μερικώς από την αύξηση της εισφοράς στο Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων λόγω της αύξησης της αναλογίας της Τραπέζης στην βάση υπολογισμού των συνολικών ετήσιων εισφορών που αποδίδονται από τις συμμετέχουσες Τράπεζες στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων για την αποπληρωμή υποχρεώσεων του Σκέλους Εξυγίανσης που δημιουργήθηκαν από την έναρξη ισχύος του Ν. 4021/2011(Α'218) μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 4335/2015 (Α'87).

10. Λοιπά έξοδα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ζημίες από διαγραφές / απομειώσεις ενσώματων και αϋλων παγίων	47.441	81.184
Λοιπές προβλέψεις (σημείωση 33)	4.751	11.351
Λοιπά	464	(21.301)
Σύνολο	52.656	71.234

Στο κονδύλι «Ζημίες από διαγραφές / απομειώσεις ενσώματων και αϋλων παγίων» της 31.12.2018 περιλαμβάνονται απομειώσεις ποσού € 46.717 οι οποίες προέρχονται από απομείωση της αξίας των επενδυτικών, ιδιοχρησιμοποιούμενων, αποκτηθέντων μέσω πλειστηριασμών ακινήτων, αϋλων παγίων του Ομίλου και λοιπών παγίων προς πώληση (σημειώσεις 22, 23, 24 και 49), (31.12.2017: € 79.281). Οι εν λόγω απομειώσεις περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / Κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 42 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Οι λοιπές προβλέψεις αφορούν σε επίδικες υποθέσεις κατά του Ομίλου (31.12.2017: € 10.349), (σημείωση 33).

Το κονδύλι «Λοιπά» της 31.12.2017 αφορά έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις.

11. Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Το κονδύλι «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου» της κατάστασης αποτελεσμάτων της χρήσεως 2018 ποσού € 1.730.647, καθώς και της χρήσεως 2017 ποσού € 1.005.415, περιλαμβάνει τις ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, οι οποίες παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, καθώς και τις ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων, οι οποίες παρουσιάζονται στη σημείωση 12.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ζημίες απομειώσεως δανείων	1.640.997	1.028.523
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων	15.218	4.373
Προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός Ισολογισμού στοιχεία (σημείωση 33)	(17.957)	(2.233)
(Κέρδη)/Ζημίες από τροποποίηση των συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	108.202	
Εισπράξεις από διαγραφείσες απαιτήσεις	(25.302)	(25.248)
Ζημίες απομειώσεως λοιπών στοιχείων ενεργητικού	1.932	
Σύνολο	1.723.090	1.005.415

Σε αντίθεση με το προηγούμενο πρότυπο (Δ.Λ.Π. 39), με βάση το οποίο ο Όμιλος αναγνώριζε ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές είχαν συμβεί, το Δ.Π.Χ.Π. 9 που εφαρμόζει ο Όμιλος από 01.01.18 απαιτεί την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου. Για το λόγο αυτό η σύγκριση των παραπάνω κονδυλίων για τις χρήσεις 2017 και 2018, δεν είναι εφικτή.

Για τη χρήση 2018, οι «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών» ανέρχονται σε € 1.723.090 και απαρτίζονται από τα κάτωθι σημαντικά κονδύλια:

- Τις ζημίες απομειώσεως δανείων καθώς και τις προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός Ισολογισμού στοιχεία οι οποίες είναι αποτέλεσμα της άσκησης απομείωσης που διενεργεί ο Όμιλος σε τριμηνιαία βάση. Η μεθοδολογία υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου περιγράφεται στη σημείωση 43.1 καθώς επίσης και οι επεξηγήσεις αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο οι σημαντικές μεταβολές στο προ απομειώσεων υπόλοιπο συμβάλλουν στη μεταβολή των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και στις ζημίες της χρήσεως.

- Τις ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων οι οποίες σχετίζονται με απαιτήσεις για τις οποίες ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση υπολογισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9
- Τέλος, στις ζημίες από τροποποίηση των συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που σχετίζονται με περιπτώσεις όπου, δεδομένου ότι η μεταβολή των συμβατικών ταμειακών ροών δεν είναι ουσιώδης και δεν επιφέρει διακοπή αναγνώρισης, η λογιστική αξία του μέσου προ απομειώσεως επανυπολογίζεται μέσω της προεξόφλησης των νέων συμβατικών ταμειακών ροών με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

(Κέρδη)/Ζημίες από τροποποίηση των συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ο Όμιλος στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης με τους πιστούχους ή ρυθμίσεων, προχωρά σε τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών των δανείων προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή αποπληρωμή των δανείων.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών για τα οποία προέκυψε κέρδος ή ζημία από την τροποποίηση των συμβατικών όρων (που δεν οδηγεί σε διακοπή αναγνώρισης) η οποία έλαβε χώρα στη χρήση και για την οποία η ζημία απομειώσεως είχε υπολογιστεί με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια ζωής των δανείων.

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	
Λογιστική αξία μετά από απομειώσεις και πριν την τροποποίηση των όρων	9.298.292
Καθαρό κέρδος/(ζημία) λόγω της τροποποίησης	(100.323)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών για τα οποία υπήρξε τροποποίηση των συμβατικών όρων σε μία περίοδο για τα οποία η ζημία απομειώσεως είχε υπολογιστεί με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου και για τα οποία η ζημία απομειώσεως μεταβλήθηκε εντός της χρήσεως ώστε να υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου εντός 12 μηνών.

31.12.2018	
Λογιστική αξία προ απομειώσεων στο τέλος της χρήσεως	2.026.181

12. Ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ		
	31.12.2018	31.12.2017
Ζημίες απομειώσεως ομολόγων και λοιπών χρεογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	7.575	
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	(18)	
Σύνολο	7.557	-

Κατά την μετάπτωση στο πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 ο Όμιλος αναγνώρισε στο υπόλοιπο εις νέον ζημίες απομείωσης ποσού € 87.411 για τους χρεωστικούς τίτλους που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και ποσού € 274 για τις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων, διαμορφώνοντας το σωρευτικό υπόλοιπο σε € 70.235.

Οι ζημίες απομείωσης στα αποτελέσματα χρήσεως 2018 για τους χρεωστικούς τίτλους επηρεάστηκαν θετικά από την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου παρά τη συνολική αύξηση των τοποθετήσεων που επέφερε το σχηματισμό νέων προβλέψεων (σημείωση 43.1).

Στις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων δεν σημειώθηκε ουσιώδης μεταβολή στις πιστωτικές παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των προβλέψεων απομείωσης.

13. Φόρος εισοδήματος

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του Ν.4334/2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)», ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών των νομικών προσώπων αυξήθηκε από 26% σε 29%. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για τα κέρδη που προκύπτουν στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015.

Με το άρθρο 23 του Ν.4579/2018 «Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών-προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 και άλλες διατάξεις» το οποίο τροποποιεί το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνεται σταδιακά ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, από 29% που ισχύει σήμερα, σε 25% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2022 και επόμενα. Ο συντελεστής μειώνεται κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης από τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής ορίζεται σε 28%. Με ρητή αναφορά του νόμου, η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής εξακολουθεί να είναι 29%.

Για τις θυγατρικές εταιρίες και τα καταστήματα της Τραπέζης, που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες, οι ισχύοντες ονομαστικοί φορολογικοί συντελεστές για τη χρήση του 2018, έχουν ως εξής, ενώ δεν υπάρχουν μεταβολές στους φορολογικούς συντελεστές σε σχέση με τη χρήση 2017:

Κύπρος	12,5
Βουλγαρία	10
Σερβία	15
Ρουμανία	16
FYROM	10

Αλβανία	15
Jersey	10
Ηνωμένο Βασίλειο	19* (από 1.4.2017)
Ιρλανδία	12.5

Σύμφωνα με το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013, από τη χρήση 2011, οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρίες υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Το εν λόγω πιστοποιητικό υποβάλλεται αφενός μεν στην ελεγχόμενη εταιρία μέχρι την υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος και το αργότερο εντός του πρώτου δεκαημέρου του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης διαχειριστικής περιόδου, αφετέρου δε ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο έως το τέλος του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης διαχειριστικής περιόδου. Με το άρθρο 56 του Ν. 4410/03.08.2016 για τις χρήσεις από 1.1.2016, η έκδοση του φορολογικού πιστοποιητικού καθίσταται προαιρετική. Πρόθεση ωστόσο των Εταιριών του Ομίλου είναι η συνέχιση λήψεως του φορολογικού πιστοποιητικού.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017, ο φορολογικός έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013 για την Τράπεζα και τις εταιρίες του Ομίλου στο εσωτερικό έχει ολοκληρωθεί και έχει ληφθεί φορολογικό πιστοποιητικό, χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης ως προς τα φορολογικά αντικείμενα που ελέχθησαν. Ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2018 είναι σε εξέλιξη.

Ο φόρος εισοδήματος της κατάστασης αποτελεσμάτων αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Τρέχων	29.300	22.740
Διαφορά φορολογικού ελέγχου και λοιπές προβλέψεις	52.631	15.638
Αναβαλλόμενος	(424.243)	37.233
Σύνολο	(342.312)	75.611

* Μέχρι 31.3.2017 ο συντελεστής ανήρχετο σε 20%.

Ο αναβαλλόμενος φόρος στην κατάσταση αποτελεσμάτων προκύπτει από προσωρινές διαφορές, η επίπτωση των οποίων αναλύεται ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Χρεωστική διαφορά Ν. 4046/2012	44.554	44.554
Χρεωστική διαφορά Ν. 4465/2017	(692.028)	1.685
Διαγραφές, αποσβέσεις και απομειώσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	9.855	6.604
Χαρτοφυλάκιο Δανείων	135.130	(107.797)
Αποτίμηση δανείων λόγω αντιστάθμισης	(80)	(209)
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και ασφαλιστικών ταμείων	1.344	19.480
Αποτίμηση παραγώγων	6.454	29.247
Διαμόρφωση πραγματικού επιτοκίου	799	1.145
Αποτίμηση υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα και δανειακών υποχρεώσεων λόγω αντισταθμίσεως της εύλογης αξίας τους	(3.842)	(39.705)
Αποτίμηση/Απομείωση συμμετοχών	(158.514)	59.606
Αποτίμηση/Απομείωση ομολόγων και λοιπών χρεογράφων	87.948	(58.035)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	144.148	125.282
Λοιπές προσωρινές διαφορές	(11)	(44.624)
Σύνολο	(424.243)	37.233

Το κονδύλι «Χρεωστική διαφορά Ν. 4046/2012» αφορά στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των φορολογικών ζημιών που προέκυψαν από τη συμμετοχή της Τραπέζης στο πρόγραμμα ανταλλαγής των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) και στο πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου του Δεκεμβρίου 2012, οι οποίες αναγνωρίστηκαν ως χρεωστική διαφορά σύμφωνα με τους Ν. 4046/14.2.2012 και Ν. 4110/23.1.2013. Σύμφωνα με το Ν. 4110/23.1.2013 η εν λόγω χρεωστική διαφορά εκπίπτει φορολογικά, σταδιακά και ισόποσα, σε 30 έτη.

Περαιτέρω, με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του (Α΄ 136) και άλλες διατάξεις», το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του Ν. 4172/2013 που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 31.12.2014, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγχμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η ένταξη στο Νόμο υλοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων, αφορά σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το έτος 2016 και εφεξής, και ανάγονται στο φορολογικό έτος 2015 και εφεξής, ενώ προβλέπεται η λήξη της εντάξεως σε αυτόν με την ίδια διαδικασία και κατόπιν λήψεως σχετικής εγκρίσεως από την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

Με το άρθρο 4 του Ν. 4340/1.11.2015 «Για το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών», τροποποιήθηκαν τα ανωτέρω ως προς το χρόνο εφαρμογής τους, ο οποίος αναβάλλεται κατά ένα έτος. Επιπλέον και μεταξύ άλλων, το ύψος του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που εμπίπτει στις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 4303/17.10.2014 και αφορά τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, περιορίζεται στο ποσό των προβλέψεων οι οποίες έχουν λογισθεί έως τις 30.6.2015.

Όσον αφορά το κονδύλι «Χρεωστική διαφορά του Ν. 4465/2017», με το άρθρο 43 του Ν. 4465/04.04.2017 «Ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκαν τα άρθρα 27 και 27α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, η χρεωστική διαφορά που αφορά τη ζημία και που θα προκύψει για τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικά πρόσωπα από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών τους καθώς από την πώληση δανείων, αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και αποσβένεται ισόποσα σε διάστημα

20 ετών. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που θα αναγνωρισθεί από την ανωτέρω χρεωστική διαφορά καθώς και από τυχόν λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων οι οποίες δεν έχουν μετατραπεί σε χρεωστική διαφορά μέχρι το τέλος του εκάστοτε έτους της λογιστικής διαγραφής, μετατρέπονται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου σύμφωνα με τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις.

Με την ψήφιση του ανωτέρω νόμου, το συνολικό ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα προκύψει (α) από τη χρεωστική διαφορά λόγω της οριστικής διαγραφής χρεών οφειλετών και της πώλησης δανείων, (β) από τις προσωρινές διαφορές που θα προκύψουν από τις λογιστικές διαγραφές δανείων και πιστώσεων καθώς επίσης (γ) από τις προσωρινές διαφορές επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό ποσό φόρου επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχε αναγνωρισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015.

Με τη ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται ότι οι διαγραφές και αναδιαρθρώσεις δανείων με σκοπό τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα οδηγήσουν σε απώλεια εποπτικών κεφαλαίων.

Τα ανωτέρω ισχύουν από 1.1.2016.

Με ημερομηνία 31.12.2018, το ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων το οποίο εκτιμάται ότι εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4465/2017 και περιλαμβάνει και το ποσό της χρεωστικής διαφοράς του PSI, ανέρχεται σε € 3.240,6 εκατ. (31.12.2017: € 3.296 εκατ.).

Με το άρθρο 82 του Ν. 4472/19.05.2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του Ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» προβλέπεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013) να καταβάλλουν ετήσια προμήθεια προς το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό της εγγυημένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που προκύπτει από τη διαφορά του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (σήμερα 29%) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε μέχρι 31.12.2014 (26%). Το εν λόγω ποσό έχει επιβαρύνει τα «Γενικά Διοικητικά Έξοδα» (σημείωση 9).

Η Τράπεζα λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Ν. 4465/2017 και την ερμηνευτική εγκύκλιο της ΑΑΔΕ (ΔΕΑΦ Β1049915/28.3.2018), από την οποία προκύπτει ότι σε περίπτωση σχηματισμού της χρεωστικής διαφοράς υπάρχει υποχρέωση αντιλογισμού μόνο της τυχόν σχηματισθείσας ειδικής ονομαστικής πρόβλεψης και βασιζόμενη στο επιχειρησιακό της σχέδιο, επανεκτίμησε με 31.12.2018 τις προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης των δανείων και απαιτήσεων και αναγνώρισε επιπρόσθετη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού € 290.000.

Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις την 31.12.2018 ποσού € 170.217 (31.12.2017: € 148.681) προερχόμενες κυρίως από μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες των θυγατρικών του, οι οποίες αξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού, μέσα στα πλαίσια ελέγχου της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών τους απαιτήσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που δεν έχουν αναγνωρισθεί με ημερομηνία 31.12.2018 ανά έτος λήξης της δυνατότητας συμψηφισμού των σχετικών φορολογικών ζημιών απεικονίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Έτος λήξης δυνατότητας συμψηφισμού	Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις
2019	16.842
2020	42.065
2021	16.037
2022	54.519
2023	22.108
2024	953
2025	169
Σύνολο	152.693

Με 31.12.2018, ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των διαφορών λογιστικής και φορολογικής βάσης που αφορούν σε επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες της Τραπέζης συνολικού ποσού €59.300, καθώς οι εν λόγω συμμετοχές δεν αναμένεται να πουληθούν στο προσεχές μέλλον.

Παρατίθεται κατωτέρω συμφωνία μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού φορολογικού συντελεστή:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ				
		31.12.2018		31.12.2017	
	%		%		
Κέρδη/(Ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος		(289.353)		165.120	
Φόρος εισοδήματος (ονομαστικός φορολογικός συντελεστής)	14,49	(41.920)	46,29	76.431	
Αύξηση/(μείωση) προερχόμενη από:					
Εισόδημα μη υπαγόμενο στο φόρο	2,09	(6.059)	(10,06)	(16.607)	
Έξοδα μη εκπεστέα	(2,03)	5.875	7,21	11.907	
Επίπτωση από επανεκτίμηση της φορολογικής βάσης του χαρτοφυλακίου δανείων	100,22	(290.000)			
Προσαρμογή φορολογικών συντελεστών για τον υπολογισμό αναβαλλόμενου φόρου	(3,17)	9.169			
Διαφορά φορολογικού ελέγχου			9,47	15.638	
Αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου για προσωρινές διαφορές προηγούμενων περιόδων			(1,88)	(3.100)	
Μη αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου για προσωρινές διαφορές της τρέχουσας περιόδου	(9,34)	27.024	23,62	38.997	
Λοιπές προβλέψεις	(18,19)	52.631			
Λοιπές φορολογικές προσαρμογές	34,23	(99.032)	(28,86)	(47.655)	
Σύνολο		118,30	(342.312)	45,79	75.611

Ο ονομαστικός φορολογικός συντελεστής είναι ο μέσος σταθμικός ονομαστικός συντελεστής φόρου, που προκύπτει από τη σχέση του φόρου εισοδήματος, βάσει του ονομαστικού συντελεστή φόρου και των αποτελεσμάτων προ φόρων, για την Τράπεζα και κάθε μια από τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου.

Φόρος εισοδήματος λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ					
	31.12.2018			31.12.2017		
	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων						
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων				507.665	(139.208)	368.457
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	(556.366)	160.830	(395.536)			
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ροών	(2.719)	788	(1.931)	52.774	(15.304)	37.470
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού	11.002	(2.378)	8.624	67.824	(722)	67.102
Μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	(149)		(149)	72		72
	(548.232)	159.240	(388.992)	628.335	(155.234)	473.101
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων						
Καθαρή μεταβολή αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών	1.171	(357)	814	(2)	(26)	(28)
Κέρδη/Ζημίες μετοχών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	(7.314)	850	(6.464)			
	(6.143)	493	(5.650)	(2)	(26)	(28)
Σύνολο	(554.375)	159.733	(394.642)	628.333	(155.260)	473.073

Την 1.1.2018, συνεπεία της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9, αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» πιστωτικός αναβαλλόμενος φόρος ύψους € 412.173, καθώς και χρεωστικός αναβαλλόμενος φόρος ποσού € 20.244 στο λογαριασμό «Αποθεματικά» (σημείωση 44).

Στη χρήση 2017, στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» καταχωρήθηκε πιστωτικός φόρος ποσού € 79, που προέκυψε από έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου την 23.2.2017.

Τέλος σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι και τη χρήση 2012 διατάξεις του Ν.2238/1994, τα εισοδήματα από τόκους εντόκων γραμματίων και ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και από τόκους ομολογιακών εκδόσεων ημεδαπών επιχειρήσεων φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο, υποκείμενα σε παρακράτηση. Εν συνεχεία, τα ανωτέρω εισοδήματα ενσωματώνονταν στα συνολικά φορολογητέα εισοδήματα των τραπεζικών εταιρειών και φορολογούνται με τον εκάστοτε ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, ενώ ο παρακρατηθείς φόρος συμψηφιζόταν με το συνολικό φόρο και το συμπληρωματικό φόρο της εταιρείας. Με παλαιότερες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 1463/2014, ΣτΕ 1833/2015) είχε κριθεί ότι ελλείπει ρητής απαγορευτικής διάταξης, τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει μετά τον ανωτέρω συμψηφισμό, θα πρέπει να επιστρέφεται από το Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, με το άρθρο 3§6 του Ν.4046/2012 ορίσθηκε ότι «Το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2011 και μετά των τραπεζών, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν στην Ελλάδα, κατά το μέρος που οφείλεται σε φόρο που έχει παρακρατηθεί επί τόκων ομολόγων ή εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου και ομολόγων ημεδαπών επιχειρήσεων, με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα έτη από τη δημιουργία του πιστωτικού υπολοίπου, κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά». Τον Οκτώβριο του 2018, το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε την υπ. αριθ. 1526/2018 απόφασή του, η οποία είναι αντίθετη με προηγούμενη νομολογία του ίδιου επί παρόμοιων υποθέσεων (ΣτΕ 1463/2014, ΣτΕ 1833/2015). Με την απόφαση αυτή, το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχτηκε τα επιχειρήματα της φορολογικής αρχής και αναίρεσε την υπ' αριθ. 1253/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, σύμφωνα με την οποία ένα ποσό €21.302 παρακρατηθέντων φόρων της Εμπορικής Τράπεζας (που έχει ήδη συγχωνευθεί δια απορροφήσεως από την Τράπεζα) για τόκους από ομόλογα και έντοκα γραμμάτια για τη χρήση 2008, είχε επιστραφεί στην Τράπεζα. Η εν λόγω υπ. αριθ. 1526/2018 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ερμήνευσε την εφαρμοστέα νομοθεσία, όπως ίσχυε κατά το έτος 2008, καταλήγοντας πως τέτοιου είδους παρακρατούμενοι φόροι δύνανται να συμψηφιστούν μόνο με τον ετήσιο φόρο εισοδήματος της Τράπεζας, ενώ οποιοδήποτε υπερβάλλον ποσό «δεν επιστρέφεται μεν, παραμένει όμως προς έκπτωση στον χρόνο διανομής των κερδών που αναλογούν στα κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντα εισοδήματα, όπως παραμένει προς έκπτωση για τον ίδιο χρόνο της διανομής το σύνολο του παρακρατηθέντος φόρου σε περίπτωση ζημίας». Ουδμία κρίση εκφέρεται για την αντιμετώπιση των ποσών που προέκυψαν σε εφαρμογή του άρθρου 3§6 του Ν.4046/2012 στην προαναφερθείσα απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Πέραν του ανωτέρω ποσού, οι απαιτήσεις της Τραπέζης από το Ελληνικό Δημόσιο, οι οποίες επηρεάζονται με βάση το σκεπτικό της ως άνω απόφασης υπ' αριθ. 1526/2018, ανέρχονται σε ποσό €63.854, εκ των οποίων ποσό €11.816 έχει ήδη επιστραφεί στην Τράπεζα συνεπεία προηγούμενων δικαστικών αποφάσεων.

Επιπλέον, υφίσταται απαίτηση της Τραπέζης από το Ελληνικό Δημόσιο ποσού €47.106 που αφορά τον παρακρατηθέντα φόρο από τόκους από ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και εταιρικά ομόλογα με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου χρήσεων έως και το 2012, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3§6 του Ν.4046/2012.

Η Τράπεζα έχει ασκήσει προσφυγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προβάλλοντας την παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου 1 (προστασία της περιουσίας) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και διατηρεί, κατόπιν σχετικής νομικής γνωμοδοτήσεως, σχετική βεβαιότητα για την ευδοκίμηση της προσφυγής της. Σύμφωνα με την εκτίμηση των Νομικών Υπηρεσιών, τυχόν θετική υπέρ της Τραπέζης απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου θα αποτελέσει νομολογιακό προηγούμενο και για τις υπόλοιπες επίδικες υποθέσεις επιστροφής παρακρατούμενων φόρων, συμπεριλαμβανομένων και των πιστωτικών υπολοίπων σε εφαρμογή του Ν.4046/2012.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι στις 27/3/2019 κατατέθηκε στη Βουλή προς ψήφιση τροπολογία στο σχέδιο νόμου «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (ΕΕL 157της 15.6.2016). Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις». Σύμφωνα με το κείμενο της εν λόγω τροπολογίας:

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα των χρήσεων 2008 και 2010 έως 2012 που προέκυψαν από παρακρατούμενους φόρους επί των κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντων εισοδημάτων, μεταφέρονται και θα συμψηφισθούν κατά το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος και κατά το μέρος που αναλογεί στο φόρο αυτό. Στην ίδια διαδικασία συμψηφισμού περιλαμβάνονται

και τυχόν ποσά που έχουν επιστραφεί δυνάμει δικαστικών αποφάσεων για τα οποία γεννάται υποχρέωση επιστροφής τους στο Ελληνικό Δημόσιο κατά το μέρος και το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος.

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα που προέκυψαν σε εφαρμογή του Ν.4046/2012 και δεν έχουν συμψηφισθεί μετά το πέρας της πενταετίας από το χρόνο γέννησής τους, θα συμψηφισθούν αρχής γενομένης από 1.1.2020 σε δέκα ετήσιες ισόποσες δόσεις με οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση των τραπεζών.

Μετά την ψήφιση του εν λόγω σχεδίου νόμου (συμπεριλαμβανομένης της ως άνω τροπολογίας), τα ποσά των παρακρατούμενων φόρων που επηρεάζονται από τις αποφάσεις του ΣτΕ, θα υπαχθούν στη διαδικασία συμψηφισμού που περιγράφεται στις διατάξεις της ως άνω υπό ψήφιση τροπολογίας.

14. Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή

α. Βασικά

Τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή, προκύπτουν από τη διαίρεση των καθαρών κερδών/(ζημιών), μετά το φόρο εισοδήματος της χρήσεως, που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης, με το σταθμισμένο μέσο όρο των υφιστάμενων κοινών μετοχών της Τραπέζης κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδιοκατεχόμενων από την Τράπεζα κοινών μετοχών, κατά την ίδια περίοδο.

β. Προσαρμοσμένα

Τα προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή προκύπτουν από την προσαρμογή του σταθμισμένου μέσου όρου των υφιστάμενων κοινών μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου για δυνητικώς εκδοθησόμενες κοινές μετοχές. Η Τράπεζα δεν έχει μετοχές αυτής της κατηγορίας και ως εκ τούτου δεν συντρέχει λόγος που να διαφοροποιεί τα προσαρμοσμένα από τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη/(Ζημίες) που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης	52.961	21.071
Σταθμισμένος μέσος όρος υφιστάμενων κοινών μετοχών	1.543.699.381	1.542.690.664
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε €)	0,03	0,01

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη/(Ζημίες) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης	52.961	89.528
Σταθμισμένος μέσος όρος υφιστάμενων κοινών μετοχών	1.543.699.381	1.542.690.664
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (σε €)	0,03	0,06

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη/(Ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης	-	(68.457)
Σταθμισμένος μέσος όρος υφιστάμενων κοινών μετοχών	1.543.699.381	1.542.690.664
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες (σε €)	-	(0,04)

Την 23.2.2017, συνεπεία της ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής εκ του συνόλου των ομολογιούχων, η Τράπεζα προέβη στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου λόγω μετατροπής του συνόλου του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου που εξεδόθη την 1.2.2013 στο πλαίσιο της συμφωνίας με την Crédit Agricole S.A. για την εξαγορά της πρώην Εμπορικής Τραπέζης. Εκ της μετατροπής εκδόθηκαν 6.818.181 νέες κοινές μετοχές, που αντιστοιχούν σε 0,44% επί του συνόλου των μετοχών, οι οποίες λήφθηκαν υπόψιν κατά τον υπολογισμό του σταθμισμένου μέσου όρου υφιστάμενων μετοχών της περιόδου 1.1-31.12.2017.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

15. Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο	403.038	382.417
Επιταγές εισπρακτέες	11.221	8.044
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.514.038	1.203.389
Συσσωρευμένες απομειώσεις	(92)	
Σύνολο	1.928.205	1.593.850
Μείον: Δεσμευμένες καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	(722.351)	(763.146)
Υπόλοιπο	1.205.854	830.704

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τρεχούμενο λογαριασμό, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με αυτήν και τις άλλες Τράπεζες, μέσω του συστήματος Target (Trans European – Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer System).

Η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί, επίσης, από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις σε αυτή, που αντιστοιχούν στο 1% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους.

Οι καταθέσεις αυτές είναι έντοκες, με επιτόκιο που ισούται με το επιτόκιο της αναχρηματοδότησεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Την 31.12.2018 το εν λόγω επιτόκιο ανήλθε σε 0% (31.12.2017: 0%).

Οι θυγατρικές εταιρίες του εξωτερικού, που παρέχουν τραπεζικές εργασίες, τηρούν δεσμευμένες καταθέσεις σύμφωνα με ποσοστά τα οποία καθορίζονται από τις Κεντρικές τους Τράπεζες.

Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα (όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών)

	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.205.854	830.704
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos)	547.180	39.654
Βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	494.110	390.475
Σύνολο	2.247.144	1.260.833

16. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	31.12.2018	31.12.2017
Τοποθετήσεις σε άλλες Τράπεζες	926.885	760.816
Εγγυήσεις για καλύμματα παραγώγων και πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (σημείωση 39ε)	1.059.932	947.939
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos)	547.180	39.654
Δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα	36.620	9.201
Μείον:		
Συσσωρευμένες απομειώσεις (σημείωση 43.1)	(70.125)	(41.961)
Σύνολο	2.500.492	1.715.649

Η αύξηση στις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων οφείλεται κυρίως σε συναλλαγές επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos), μέσω των οποίων εκχωρήθηκαν στην Τράπεζα τίτλοι της ευρωζώνης που αξιοποιήθηκαν ως ενέχυρα στις πράξεις στοχευμένης μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης από την ΕΚΤ (TLTRO).

17. Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου

Ο κάτωθι πίνακας περιλαμβάνει ανάλυση της λογιστικής αξίας του εμπορικού χαρτοφυλακίου ανά είδος αξιογράφου:

	31.12.2018	31.12.2017
Ομόλογα		
Ελληνικού Δημοσίου	6.669	5.969
Μετοχές		
Εισηγμένες	1.670	2.716
Σύνολο	8.339	8.685

18. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (απαιτήσεις και υποχρεώσεις)

	31.12.2018		
	Ονομαστική αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Παράγωγα για εμπορικούς σκοπούς			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx forward)	339.591	5.610	4.082
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	1.113.270	6.254	7.859
Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος (cross currency swaps)	1.442.251	67.171	55.018
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options)	81.928	1.573	1.568
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options) ενσωματωμένα σε πελατειακά προϊόντα	365	1	135
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	2.977.405	80.609	68.662
Προθεσμιακά συμβόλαια (futures)			
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	-	-	-
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	10.772.660	580.644	687.386
Δικαιώματα προαίρεσης (caps και floors)	275.758	10.987	3.601
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	11.048.418	591.631	690.987
Προθεσμιακά συμβόλαια (futures)			
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	-	-	-
γ. Παράγωγα επί εμπορευμάτων			
Πράξεις ανταλλαγής εμπορευμάτων (commodity swaps)	55.633	8.002	7.702
Προθεσμιακές πράξεις (commodity forward)	1.644	68	67
Δικαιώματα προαίρεσης (commodity options)	639	70	7
Δικαιώματα προαίρεσης (commodity options) ενσωματωμένα σε πελατειακά προϊόντα	204		62
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	58.120	8.140	7.838
δ. Παράγωγα επί δεικτών			
Δικαιώματα προαίρεσης (otc options)	177.000	14.565	
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	177.000	14.565	-
Προθεσμιακά συμβόλαια (futures)	455	19	5
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	455	19	5
ε. Πιστωτικά παράγωγα			
Συμβόλαια ανταλλαγής συνολικής απόδοσης (Total return swap)			
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	-	-	-
στ. Λοιπά παράγωγα			
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του ελληνικού Α.Ε.Π. (GDP LINKED security)	1.216.609	3.528	
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	1.216.609	3.528	-
Παράγωγα για σκοπούς αντιστάθμισης			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	103.432	-	684
Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος (cross currency swaps)	410.603	10.756	4.816
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	514.035	10.756	5.500
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	2.073.286	15.925	374.903
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	2.073.286	15.925	374.903
Γενικό Σύνολο	18.065.328	725.173	1.147.895

Στο πλαίσιο της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφάλισης και διακανονισμού παραγώγων με αντισυμβαλλομένους Πιστωτικά Ιδρύματα η Τράπεζα έχει καταθέσει ως εγγύηση την 31.12.2018 καθαρό ποσό ύψους € 968.411 (31.12.2017: € 872.171). Η αντίστοιχη καθαρή εύλογη αξία παραγώγων με Πιστωτικά Ιδρύματα ανέρχεται την 31.12.2018 σε ποσό € 919.329 (31.12.2017: € 822.154).

	31.12.2017		
	Ονομαστική αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Παράγωγα για εμπορικούς σκοπούς			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx forward)	260.117	5.797	1.000
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	910.350	3.028	4.928
Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος (cross currency swaps)	1.780.885	88.260	43.053
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options)	73.174	1.486	723
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options) ενσωματωμένα σε πελατειακά προϊόντα	2.950	18	180
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	3.027.476	98.589	49.884
Προθεσμιακά συμβόλαια (futures)			
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	-	-	-
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	6.314.578	462.412	588.643
Δικαιώματα προαίρεσης (caps και floors)	217.911	11.098	3.692
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	6.532.489	473.510	592.335
Προθεσμιακά συμβόλαια (futures)			
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	-	-	-
γ. Παράγωγα επί εμπορευμάτων			
Πράξεις ανταλλαγής εμπορευμάτων (commodity swaps)	88.143	6.523	6.022
Δικαιώματα προαίρεσης (commodity options)	715	81	81
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	88.858	6.604	6.103
δ. Παράγωγα επί δεικτών			
Δικαιώματα προαίρεσης (otc options)	177.283	14.820	3
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	177.283	14.820	3
Προθεσμιακά συμβόλαια (futures)	160	3	
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	160	3	-
ε. Λοιπά παράγωγα			
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του ελληνικού Α.Ε.Π. (GDP LINKED security)	1.492.397	7.462	
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	1.492.397	7.462	-
Παράγωγα για σκοπούς αντιστάθμισης			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	23.725		24
Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος (cross currency swaps)	360.613	21.010	2.363
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	384.338	21.010	2.387
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	1.129.225	538	378.709
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	1.129.225	538	378.709
Γενικό Σύνολο	12.832.226	622.536	1.029.421

Λογιστική αντιστάθμιση

α. Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου ως μέσα αντισταθμίσεως των μεταβολών της εύλογης αξίας που οφείλονται στις διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς α) της καλυμμένης ομολογίας που εξέδωσε τον Ιανουάριο του 2018 β) μέρους της στοχευμένης χρηματοδότησής της από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (TLTRO) και γ) δανείου σταθερού επιτοκίου.

Για το σύνολο των σχέσεων αντισταθμίσεως επιτοκιακού κινδύνου ο Όμιλος ορίζει στην έναρξη της σχέσεως αντισταθμίσεως το επιτόκιο αναφοράς που σχετίζεται με τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο και υπολογίζει τις μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου μέσου ως τις μεταβολές της καμπύλης του επιτοκίου ευρώ.

Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως συγκρίνονται οι μεταβολές στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενου μέσου με τις μεταβολές στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως και για το χαρακτηρισμό της αντισταθμίσεως ως αποτελεσματική απαιτείται ο λόγος της μεταβολής της εύλογης αξίας του μέσου αντισταθμίσεως προς τη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου να βρίσκεται εντός του εύρους 80%-125% (dollar offset method).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα ακόλουθα ως αιτίες οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως:

α) Τον πιστωτικό κίνδυνο (κίνδυνος αντισυμβαλλομένου) των μέσων αντισταθμίσεως που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου, ο οποίος ελαχιστοποιείται με τη χρήση παραγώγων με αντισυμβαλλομένους υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

β) Την χρονική απόκλιση στις ταμειακές ροές των μέσων αντισταθμίσεως και των αντισταθμισμένων στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν αναγνωρίστηκε άλλη αιτία που να οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης.

Τα μέσα αντισταθμίσεως της 31.12.2018 περιγράφονται συνοπτικά ως εξής:

	Διάρκεια
Κατηγορία κινδύνου	1 - 5 έτη
Επιτοκιακός κίνδυνος	
Καλυμμένη ομολογία εκδόσεως της Τραπέζης	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	500.000
Μέσο σταθερό επιτόκιο	0,41%
Στοχευμένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ΕΚΤ (TLTRO)	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	1.000.000
Μέσο σταθερό επιτόκιο	0,02%
Επιχειρηματικό δάνειο	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	23.286
Μέσο σταθερό επιτόκιο	0,02%

Τα ποσά του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως που σχετίζονται με τα μέσα αντισταθμίσεως εύλογης αξίας και την αποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως αναλύονται ως εξής:

2018							
Σχέση αντιστάθμισης	Είδος παραγώγου	Λογιστική αξία του μέσου αντιστάθμισης		Κατηγορία ισολογισμού στην οποία περιλαμβάνεται το μέσο αντισταθμίσεως	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως εντός της χρήσεως 2018	Μη αποτελεσματικό μέρος που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως 2018	Κατηγορία αποτελεσμάτων στην οποία περιλαμβάνεται το μη αποτελεσματικό μέρος της αντισταθμίσεως
		Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις				
Επιτοκιακός κίνδυνος							
Καλυμμένη ομολογία εκδόσεως της Τραπέζης	Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου	10.447		Παράγωγα	8.331	23	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου
Στοχευμένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ΕΚΤ (TLTRO)	Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου	5.478		Παράγωγα	4.791	260	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου
Επιχειρηματικό δάνειο	Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου		85	Παράγωγα	(68)		Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου

Τα ποσά που σχετίζονται με τα στοιχεία ισολογισμού που αντισταθμίζονται αναλύονται ως εξής:

2018						
Σχέση αντιστάθμισης	Λογιστική αξία		Σωρευτικό ποσό προσαρμογής της αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου λόγω αντισταθμίσεως		Κατηγορία ισολογισμού η οποία περιλαμβάνει το αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Μεταβολή στην εύλογη αξία του στοιχείου που αντισταθμίζεται για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις		
Επιτοκιακός κίνδυνος						
Καλυμμένη ομολογία εκδόσεως της Τραπέζης		511.843		8.308	Ομολογίες εκδόσεως μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(8.308)
Στοχευμένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ΕΚΤ (TLTRO)		994.848		5.026	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	(4.531)
Επιχειρηματικό δάνειο	23.980		68		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	68

β. Αντισταθμίσεις χρηματορμών

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου ως μέσα αντισταθμίσεως της μεταβλητότητας που απορρέει από την χρηματοδότησή της μέσω ομάδας προθεσμιακών καταθέσεων σε ευρώ. Επίσης χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής συναλλάγματος για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου που απορρέει από δάνεια σε ξένο νόμισμα (ελβετικό φράγκο).

Για την αντιστάθμιση της μεταβλητότητας των προθεσμιακών καταθέσεων ο Όμιλος ορίζει στην έναρξη της σχέσεως αντισταθμίσεως το επιτόκιο αναφοράς που σχετίζεται με τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο (επιτόκιο ευρώ) και μετρά τις μεταβολές της εύλογης αξίας του μέσου αντισταθμίσεως και ενός υποθετικού παραγώγου ως προς τις μεταβολές της καμπύλης του επιτοκίου ευρώ. Το κυμαινόμενο σκέλος του υποθετικού παραγώγου προσομοιώνει τις χρηματοροές του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, ενώ οι χρηματοροές του σταθερού σκέλους ορίζονται με τρόπο ώστε να καθιστούν μηδενική την αποτίμηση του υποθετικού παραγώγου στην έναρξη της αντισταθμίσεως.

Για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου των δανείων σε ξένο νόμισμα το σκέλος υποθετικού παραγώγου στο ξένο νόμισμα προσομοιώνει τις χρηματοροές του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ενώ οι χρηματοροές του σκέλους σε ευρώ ορίζονται ούτως ώστε να καθιστούν μηδενική την αποτίμηση του υποθετικού παραγώγου στην έναρξη της αντισταθμίσεως.

Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως συγκρίνονται οι μεταβολές του υποθετικού παραγώγου με τις μεταβολές του μέσου αντισταθμίσεως και για το χαρακτηρισμό της αντισταθμίσεως ως αποτελεσματική απαιτείται ο λόγος της μεταβολής της εύλογης αξίας του υποθετικού παραγώγου προς τη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου μέσου να κινείται στα όρια 80%-125% (dollar offset method).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα ακόλουθα ως αιτίες οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως:

α) Τον πιστωτικό κίνδυνο (κίνδυνος αντισυμβαλλομένου) των μέσων αντισταθμίσεως που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού και συναλλαγματικού κινδύνου, ο οποίος ελαχιστοποιείται με τη χρήση παραγώγων με αντισυμβαλλομένους υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

β) Την χρονική απόκλιση στις ταμειακές ροές των μέσων αντισταθμίσεως και των αντισταθμισμένων στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν αναγνωρίστηκε άλλη αιτία που να οδηγή σε αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης.

Τα μέσα αντισταθμίσεως της 31.12.2018 περιγράφονται συνοπτικά ως εξής:

Κατηγορία κινδύνου	
	Διάρκεια άνω των 5 ετών
Επιτοκιακός κίνδυνος	
Κυμαινόμενη χρηματοδότηση από προθεσμιακές καταθέσεις και ανανεώσεις τους	
Όνομαστικό ποσό παραγώγου	550.000
Μέσο σταθερό επιτόκιο	2,32%
	Διάρκεια <1 έτος
Συναλλαγματικός κίνδυνος	
Δάνεια σε συνάλλαγμα (CHF)	
Όνομαστικό ποσό παραγώγου	360.603
Μέση ισοτιμία EUR/CHF	1,1093

Τα ποσά του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως που σχετίζονται με τα μέσα αντισταθμίσεως χρηματοροών και την αποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως αναλύονται ως εξής:

2018											
Σχέση αντιστάθμισης	Είδος παραγώγου	Λογιστική αξία του μέσου αντιστάθμισης		Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως εντός της χρήσεως 2018	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως που ανανωριόθηκε στο αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών εντός της χρήσεως 2018	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως που ανανωριόθηκε στα αποτελέσματα εντός της χρήσεως 2018	Κατηγορία αποτελεσμάτων χρήσεως που επηρεάστηκε από την επηρεάστηκε από την ανатаξινόμηση	Μη αποτελεσματικό μέρος της αντισταθμίσεως που επηρέασε τα αποτελέσματα χρήσεως εντός του 2018	Κατηγορία αποτελεσμάτων χρήσεως που επηρεάστηκε από το μη αποτελεσματικό μέρος της αντισταθμίσεως	Ποσό που αναταξινόμηθηκε από το αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών στα αποτελέσματα χρήσεως εντός του 2018 από σχέσεις που έχουν τερματιστεί	Κατηγορία αποτελεσμάτων χρήσεως που επηρεάστηκε από σχέσεις που έχουν τερματιστεί
		Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις								
Επιτοκιακός κίνδυνος											
Προθεσμιακές καταθέσεις και ανανεώσεις	Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου	10.483	37.481,8	(26.482)	(18.505)	(18.505)	Καθαρό έσοδο από τόκους	(1.44)	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	(5.482)	Καθαρό έσοδο από τόκους
Συναλλαγματικός κίνδυνος											
Δάνεια σε συνάλλαγμα (CHF)	Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος	10.483	4.816	(11.823)	(13.134)	(13.134)	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	404	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	1.14	Καθαρό έσοδο από τόκους
				(255)	1.163	1.163	Καθαρό έσοδο από τόκους				

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στο αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών αναλύονται ως εξής:

31.12.2018				
	Κατηγορία ισολογισμού η οποία περιλαμβάνει το αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών (προ φόρου) από σχέσεις αντιστάθμισης σε ισχύ	Αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών (προ φόρου) από σχέσεις αντισταθμίσεως που έχουν διακοπή	Αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών (προ φόρου)
Επιτοκιακός κίνδυνος				
Προθεσμιακές καταθέσεις σε ευρώ	Υποχρεώσεις προς πελάτες	(131.372)	(74.045)	(205.417)
Συναλλαγματικός Κίνδυνος				
Δάνεια σε συνάλλαγμα	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	19	(10)	10

γ. Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε μονάδα εξωτερικού

Η Τράπεζα αντισταθμίζει μέρος της καθαρής επένδυσης σε RON μέσω δανεισμού σε RON και συναλλαγματικών παραγώγων. Επίσης αντισταθμίζει μέρος της καθαρής της επένδυσης σε GBP στη θυγατρική της Alpha Bank London μέσω προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος που ανανεώνονται. Για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου της καθαρής επένδυσης σε μονάδα εξωτερικού πραγματοποιείται αποτίμηση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων με την τρέχουσα ισοτιμία και οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν συγκρίνονται με τις συναλλαγματικές διαφορές του παραγώγου. Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως συγκρίνονται οι μεταβολές του αντισταθμιζόμενου μέσου με τις μεταβολές του μέσου αντισταθμίσεως και για το χαρακτηρισμό της αντισταθμίσεως ως αποτελεσματική, απαιτείται ο λόγος της μεταβολής της εύλογης αξίας του μέσου αντισταθμίσεως προς τη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου μέσου να κινείται στα όρια 80%-125% (dollar offset method).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα ακόλουθα ως αιτίες οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως:

α) Τον πιστωτικό κίνδυνο (κίνδυνος αντισυμβαλλομένου) των μέσων αντισταθμίσεως που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου, ο οποίος ελαχιστοποιείται με τη χρήση παραγώγων με αντισυμβαλλομένους υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

β) Τη χρονική απόκλιση στις ταμειακές ροές των μέσων αντισταθμίσεως και των αντισταθμισμένων στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν αναγνωρίστηκε άλλη αιτία που να οδηγήσει σε αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης.

Με 31.12.2018 ο Όμιλος είχε τα εξής μέσα αντισταθμίσεως:

	Νόμισμα	Ονομαστικό ποσό σε ευρώ
Επένδυση στην Alpha Bank London		
Διάρκεια <1 έτους		
Προθεσμιακές συναλλαγές FX Swaps - EUR/GBP	GBP	54.383
Ισοτιμία EUR/GBP	0,90	
Επένδυση σε Θυγατρικές με λειτουργικό νόμισμα RON		
Διάρκεια <1 έτους		
Ποσό καταθέσεων RON	RON	300.204
Ισοτιμία EUR/RON	4,66	
Προθεσμιακές συναλλαγές CCIRS και FX Swaps - EUR/RON	RON	99.330
Ισοτιμία EUR/RON	4,68	

Τα ποσά του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως που σχετίζονται με τα μέσα αντισταθμίσεως της καθαρής επενδύσεως σε μονάδα εξωτερικού και την αποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως αναλύονται ως εξής:

31.12.2018						
Μέσο αντιστάθμισης	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Κατηγορία ισολογισμού η οποία περιλαμβάνει το μέσο αντιστάθμισης	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως εντός της χρήσεως 2018	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως που αναγνωρίσθηκε στο αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματορρών εντός της χρήσεως 2018	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως που αναγνωρίσθηκε στα αποτελέσματα εντός της χρήσεως 2018
Προθεσμιακές συναλλαγές FX Swaps - EUR/GBP		243	Παράγωγα	469	469	
Ποσό καταθέσεων σε RON		300.204	Υποχρεώσεις προς πελάτες	322	322	
Προθεσμιακές συναλλαγές CCIRS και FX Swaps - EUR/RON	273	441	Παράγωγα	(6)		(6)

Τα ποσά που αφορούν τα αντισταθμιζόμενα στοιχεία είναι τα εξής:

	Μεταβολή στην εύλογη αξία για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας	Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	Υπόλοιπο που παραμένει στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών από σχέσεις που έχουν τερματισθεί
Συμμετοχή στην Alpha Bank London	(1.677)	16.925	
Συμμετοχή στην Alpha Bank Romania	38.405	28.515	

19. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	31.12.2018	31.12.2017
Δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	50.021.398	53.427.725
Χρηματοδοτικές μισθώσεις (Leasing)	676.673	693.705
Μείον: Συσσωρευμένες απομειώσεις	(10.977.339)	(11.031.961)
Σύνολο	39.720.732	43.089.469
Απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	189.127	228.724
Δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	318.460	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	40.228.319	43.318.193

Στο κονδύλι «Απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος» της 31.12.2018 περιλαμβάνονται συσσωρευμένες απομειώσεις ποσού €31.862 (31.12.2017: €6.323).

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται ανάλυση του χαρτοφυλακίου των δανείων κατ' είδος για κάθε κατηγορία αποτιμήσεως.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση καταναλωτικών, επιχειρηματικών δανείων και πιστωτικών καρτών ενώ η Alpha Leasing A.E. έχει προβεί σε τιτλοποίηση απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις, μέσω εταιριών ειδικού σκοπού ελεγχόμενων από αυτές. Από την εξέταση των συμβατικών όρων και της δομής των ανωτέρω συναλλαγών (π.χ. παροχή εγγυήσεων ή/και πιστωτικής ενίσχυσης ή ιδιοκατοχή ομολογιών εκδόσεως των εταιριών ειδικού σκοπού) προκύπτει ότι η Τράπεζα και η Alpha Leasing A.E. διατήρησαν σε όλες τις περιπτώσεις τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα τιτλοποιημένα χαρτοφυλάκια. Τα εν λόγω δάνεια παρουσιάζονται διακριτά στους παρακάτω πίνακες.

Δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

	31.12.2018	31.12.2017
Ιδιώτες		
Στεγαστικά	18.329.092	19.063.348
Καταναλωτικά:		
- Μη τιτλοποιημένα	3.111.220	3.320.412
- Τιτλοποιημένα	1.205.259	1.450.276
Πιστωτικές κάρτες:		
- Μη τιτλοποιημένες	738.038	906.224
- Τιτλοποιημένες	589.300	548.642
Λοιπά	975	1.232
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	23.973.884	25.290.134
Επιχειρήσεις:		
Επιχειρηματικά δάνεια:		
- Μη τιτλοποιημένα	23.060.515	25.180.988
- Τιτλοποιημένα	2.441.014	2.495.437
Χρηματοδοτικές μισθώσεις (Leasing):		
- Μη τιτλοποιημένες απαιτήσεις	358.871	360.268
- Τιτλοποιημένες απαιτήσεις	317.802	333.437
Εισπράξεις επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring)	545.985	461.166
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις	26.724.187	28.831.296
Σύνολο	50.698.071	54.121.430
Μείον: Συσσωρευμένες απομειώσεις	(10.977.339)	(11.031.961)
Σύνολο δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	39.720.732	43.089.469

Τα στεγαστικά δάνεια την 31.12.2018 περιλαμβάνουν δάνεια ποσού € 4.624.700 (31.12.2017: € 1.112.325) που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στα εξής προγράμματα εκδόσεως ομολόγων: Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογίων Ι, Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογίων ΙΙ και Πρόγραμμα Εξασφαλισμένων Τίτλων της Τραπέζης.

Την 31.12.2018 η ονομαστική αξία των ομολογίων του Προγράμματος Καλυμμένων Ομολογίων Ι ανέρχεται σε € 500.000, του Προγράμματος Καλυμμένων Ομολογίων ΙΙ σε € 2.000.000 και του Προγράμματος Εξασφαλισμένων Τίτλων σε € 1.050.000 (σημείωση 29).

Στο πλαίσιο διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) και Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ), η Τράπεζα υπέβαλε στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ) το Επιχειρησιακό Σχέδιο που περιλαμβάνει τους στόχους και το σχετικό σχέδιο δράσεως, το οποίο απεικονίζει την πλήρη δέσμευση της Τραπέζης για την διαχείριση και τη μείωση τους έως το τέλος του 2019. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ετήσιας επικαιροποίησης των στόχων μείωσης των ΜΕΑ και ΜΕΔ, η Τράπεζα υπέβαλε στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό τον Σεπτέμβριο 2018 νέους στόχους για τα επόμενα έτη, επιβεβαιώνοντας ότι έως το τέλος του 2019 τα ΜΕΑ (σε ατομική βάση) δε θα ξεπερνούν τα € 16,8 δισ.

Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών του Επιχειρησιακού Σχεδίου, η Τράπεζα πέτυχε μείωση των ΜΕΑ / ΜΕΔ σύμφωνα με τους στόχους της, παρά το δυσμενές μακροοικονομικό περιβάλλον και την ύπαρξη δυσχερειών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση τους, τα οποία αποτυπώθηκαν στην διαφορετική από την αρχικώς προϋπολογισθείσα πορεία διαφορετικών καρτοφυλακίων της Τραπέζης, άλλα με καλύτερες επιδόσεις και άλλα με ελαφρώς χειρότερες. Παράλληλα, στο νέο Επιχειρησιακό Σχέδιο, η Τράπεζα έχει αναθεωρήσει σημαντικά τις υποδομές διαχείρισης καθώς και τη στρατηγική αντιμετώπισης των ΜΕΑ / ΜΕΔ αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, τις συστάσεις, κατευθύνσεις και σχετικές αποφάσεις της Τραπέζης της Ελλάδος, του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Το υπόλοιπο των ΜΕΑ στο σύνολο του χαρτοφυλακίου της Τραπέζης με ημερομηνία 31.12.2018 είναι € 21,7 δισ., μικρότερο κατά περίπου € 50 εκατ. έναντι του στόχου που έχει τεθεί στο τρέχον Επιχειρησιακό Σχέδιο για την ίδια ημερομηνία.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο απαιτήσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης για την εναρμόνιση της Τραπέζης και του Ομίλου με τις λοιπές Ευρωπαϊκές τράπεζες, όσον αφορά την παρακολούθηση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και την ενσωμάτωση πρόσθετων δεδομένων και στρατηγικών λύσεων, έως το τέλος Μαρτίου 2019, η Τράπεζα έχει την υποχρέωση υποβολής και παρακολούθησης ενημερωμένου σχεδίου διαχείρισης χαρτοφυλακίων σε καθυστέρηση για τα έτη 2019 έως και 2021, σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία και τα νέα υποδείγματα των Εποπτικών Αρχών, τόσο σε επίπεδο δημιουργίας του επιχειρησιακού σχεδίου όσο και σε επίπεδο εποπτικών αναφορών για την παρακολούθηση επιτεύξεως αυτού.

Ακολουθεί η κίνηση των συσσωρευμένων απομειώσεων των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος:

Συσσωρευμένες απομειώσεις

Υπόλοιπο 1.1.2017	12.558.253
Μεταβολές περιόδου 1.1. - 31.12.2017	
Ζημίες απομειώσεως χρήσεως	1.028.523
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(849.099)
Πωλήσεις απομειωμένων Δανείων/Πωλήσεις θυγατρικών	(70.427)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως	263.357
Συναλλαγματικές διαφορές	(94.518)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στην χρήση για αποσβέσεις	(1.952.064)
Λοιπές κινήσεις	154.259
Υπόλοιπο 31.12.2017	11.038.284
Αναταξινόμηση Λοιπών απαιτήσεων	(6.323)
Υπόλοιπο 31.12.2017 περιλαμβανομένης της αναταξινόμησης	11.031.961
Επίπτωση από την εφαρμογή Δ.Π.Χ.Π. 9	1.423.042
Υπόλοιπο 1.1.2018	12.455.003
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Ζημίες απομειώσεως χρήσεως	1.861.063
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(1.394.343)
Διακοπή αναγνώρισης λόγω σημαντικής τροποποίησης των συμβατικών όρων των δανείων	(177.703)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως	123.184
Συναλλαγματικές διαφορές	42.191
Πωλήσεις απομειωμένων δανείων	(15.907)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.853.194)
Λοιπές κινήσεις	(62.955)
Υπόλοιπο 31.12.2018	10.977.339

Ορισμένα από τα κονδύλια του ανωτέρω πίνακα έχουν επηρεαστεί από τη μεταφορά δανείων στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση» και από τις πωλήσεις των χαρτοφυλακίων δανείων, όπως περιγράφεται στη σημείωση 49.

Το κονδύλι «Λοιπές κινήσεις» της τρέχουσας χρήσεως αφορά σε απομειώσεις δανείων για τα οποία ο Όμιλος, στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

Στο πλαίσιο της επαναξιολόγησης του επιχειρησιακού μοντέλου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποσκοπεί στη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με στόχο την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί.

Δεδομένου ότι:

- η πλειοψηφία των πωλήσεων του Ομίλου είναι συμβατές με το επιχειρησιακό μοντέλο, καθώς αφορούν σε πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δάνειων λόγω επιδείνωσης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των πιστούχων, και
  - οι μεμονωμένες πωλήσεις δανείων δεν θεωρούνται σημαντικές μεμονωμένα ή αθροιστικά,
- δεν θίγεται το επιχειρησιακό μοντέλο που έχει καθορίσει ο Όμιλος για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.

Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύονται, κατά διάρκεια, ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Έως ένα (1) έτος	337.604	336.976
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	247.468	225.371
Πέραν των πέντε (5) ετών	161.144	209.078
	746.216	771.425
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(69.543)	(77.720)
Σύνολο	676.673	693.705

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται, κατά διάρκεια, ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Έως ένα (1) έτος	325.490	323.800
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	213.856	193.289
Πέραν των πέντε (5) ετών	137.327	176.616
Σύνολο	676.673	693.705

Δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	31.12.2018	31.12.2017
Ιδιώτες		
Καταναλωτικά:		
- Μη τιτλοποιημένα	1.152	
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	1.152	
Επιχειρήσεις:		
Επιχειρηματικά δάνεια:		
- Μη τιτλοποιημένα	301.076	
- Τιτλοποιημένα	16.232	
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις	317.308	
Σύνολο δανείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	318.460	

20. Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου

	31.12.2018	31.12.2017
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	6.961.822	
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	42.794	
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση		5.873.768
Αξιόγραφα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη		10.870
Σύνολο	7.004.616	5.884.638

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αναλύεται στους κατωτέρω πίνακες ανά κατηγορία ταξινόμησης πριν και μετά την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 για τη συγκριτική και την τρέχουσα χρήση αντίστοιχα, με διάκριση ανά είδος αξιογράφου.

α. Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

	31.12.2018
Ελληνικού Δημοσίου	
- Ομόλογα	2.945.977
- Έντοκα Γραμμάτια	814.650
Λοιπών κρατών	
- Ομόλογα	1.129.524
- Έντοκα Γραμμάτια	200.548
Λοιπών εκδοτών	
- Εισηγμένοι	1.748.004
- Μη εισηγμένοι	17.351
Μετοχές	
- Εισηγμένες	16.091
- Μη εισηγμένες	89.677
Σύνολο	6.961.822

Μετοχές επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να ταξινομεί ως μετοχές που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, τις μετοχές που κατέχει με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Επενδύσεις σε εταιρίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου (μετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων και διατραπεζικών εταιριών),
- Επενδύσεις private equity (μετοχές ή μερίδια εταιριών venture capital ή private equity) και
- Μετοχές στις οποίες έχει επενδύσει με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται με 31.12.2018 οι μετοχές επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

	Εύλογη αξία 31.12.2018	Έσοδα από μερίσματα / προμερίσματα από 1.1.2018 έως 31.12.2018
Επενδύσεις σε εταιρίες του Χρηματοπιστωτικού Κλάδου	42.240	1.220
Επενδύσεις private equity	25.250	
Μακροπρόθεσμες Επενδύσεις	38.278	89
Σύνολο	105.768	1.309

Ο Όμιλος εντός της χρήσεως είτε για λόγους ρευστότητας είτε για λόγους πραγματοποιηθείσας εξαγοράς των μετοχών της μειοψηφίας από τον πλειοψηφούντα μέτοχο (squeeze out) προχώρησε σε αποσπένδυση μετοχών που κατείχε στην Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., Τιτάν Α.Ε. και Ανδρέου και Παρασκευαΐδης Α.Ε. συνολικής εύλογης αξίας € 30.108 κατά την ημερομηνία της πώλησης. Από τις ανωτέρω πωλήσεις προέκυψε συνολικό σωρευτικό ζημιογόνο αποτέλεσμα ύψους € 40.889 σε σχέση με το αρχικό κόστος κτήσεως αυτών.

β. Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	31.12.2018
Λοιπά κράτη	
- Ομόλογα	9.084
Λοιποί εκδότες	
-Εισηγμένοι	11.192
-Μη εισηγμένοι	2.735
Μετοχές	
-Μη εισηγμένες	468
Λοιποί Τίτλοι Μεταβλητής Αποδόσεως	19.315
Σύνολο	42.794

Τα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν χρεόγραφα για τα οποία αξιολογήθηκε ότι οι συμβατικές ταμειακές τους ροές δεν πληρούν τον ορισμό του κεφαλαίου και τόκου, όπως αυτός δίδεται από το νέο πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

γ. Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

	31.12.2017
Ελληνικού Δημοσίου	
- Ομόλογα	2.487.043
-Έντοκα Γραμμάτια	1.231.351
Λοιπών κρατών	
-Ομόλογα	521.844
- Έντοκα Γραμμάτια	220.064
Λοιπών εκδοτών	
- Εισηγμένοι	1.256.949
- Μη εισηγμένοι	20.364
Μετοχές	
-Εισηγμένες	50.963
- Μη εισηγμένες	64.867
Λοιποί τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	20.323
Σύνολο	5.873.768

Εντός της χρήσεως, 2017 ο Όμιλος σχημάτισε απομείωση συνολικού ποσού € 39.806 η οποία αναλύεται σε ποσό € 2.197 που αφορά σε λοιπά ομόλογα, € 37.525 που αφορά σε μετοχές και € 84 που αφορά σε λοιπούς τίτλους μεταβλητής αποδόσεως. Τα ποσά των απομειώσεων αυτών περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου».

Την 15.11.2017 η Ελληνική Δημοκρατία ανακοίνωσε την πρόταση ανταλλαγής των 20 τίτλων λήξεως από 2023 έως 2042 (εκδοθέντες 24.2.2012 στα Πλαίσια της αναδιάρθρωσης του Ελληνικού χρέους) με 5 τίτλους λήξεως 2023, 2028,

2033, 2037 και 2042. Η πρόταση αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο ενός ευρύτερου προγράμματος που εφαρμόζει η Ελληνική Δημοκρατία για τη διαχείριση των υποχρεώσεων της. Σκοπός της ανταλλαγής ήταν να εναρμονιστούν οι όροι του ανεξόφλητου χρέους του Ελληνικού Δημοσίου με τα πρότυπα της αγοράς για τους εκδότες κρατικών ομολόγων προκειμένου να εξομαλυνθεί η καμπύλη αποδόσεων. Παράλληλα, θα ενισχυόταν στην αγορά η ρευστότητα των νέων τίτλων λόγω του μεγαλύτερου μεγέθους των εκδόσεων. Κάθε τίτλος ανταλλάχθηκε με έναν ή δύο νέους τίτλους ανάλογα με το έτος λήξεως του με καθορισμένη σχέση ανταλλαγής που εφαρμόστηκε στην ονομαστική αξία. Οι νέοι τίτλοι έφεραν σταθερό τοκομερίδιο που κυμάνθηκε από 3,5% έως 4,2%. Στην ανταλλαγή της 5.12.2017 συμμετείχαν η Τράπεζα με ποσό ονομαστικής αξίας € 1.917.086 και η θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία του Ομίλου Alphalife με ποσό ονομαστικής αξίας € 150.600 οι οποίες έλαβαν αντίστοιχα νέους τίτλους ονομαστικής αξίας € 1.938.556 και € 152.239. Η συναλλαγή αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως τροποποίηση των συμβατικών όρων των προς ανταλλαγή ομολόγων και το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα ποσού € 27.849 για την Τράπεζα και € 2.691 για την Alphalife προσδιορίστηκε ως η διαφορά της προεξόφλησης των χρηματοροών των νέων ομολόγων με το πραγματικό επιτόκιο των ομολόγων προς ανταλλαγή και του κόστους των ομολόγων αυτών.

Σύμφωνα με την ερμηνευτική εγκύκλιο ΠΟΛ. 1174/16.11.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, το κέρδος που προέκυψε από τη συμμετοχή της Τραπεζής στο πρόγραμμα ανταλλαγής των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, απαλλάσσεται της φορολογίας κατ' εφαρμογή της διατάξεως της παραγράφου 6 του άρθρου 42 του Ν.4172/2013.

6. Αξιόγραφα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη

	31.12.2017
Ομόλογα	
- Λοιπών κρατών	10.551
- Λοιπών εκδοτών	319
Σύνολο	10.870

21. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	18.886	21.792
Νέες συγγενείς / κοινοπραξίες	4.550	964
Πώληση ποσοστού συγγενούς εταιρίας		(263)
Αυξήσεις / (Επιστροφές) μετοχικού κεφαλαίου	1.172	(517)
Αναλογία κερδών / (ζημιών) και λοιπών αποτελεσμάτων	(1.414)	(3.090)
Σύνολο	23.194	18.886

Στη χρήση 2018, οι «Νέες συγγενείς/κοινοπραξίες» αφορούν στην κοινοπραξία Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε. (σημείωση 40) ενώ στη χρήση 2017 αναφέρονται στην κοινοπραξία Panarae Saturn LP. Η «Πώληση ποσοστού συγγενούς εταιρίας» της χρήσεως 2017 αφορά στη διαδοχική πώληση μετοχών της εταιρίας Cepal Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε. ποσοστού 1% και 1,23 % την 4.5.2017 και την 18.5.2017 αντίστοιχα. Το κονδύλι «Αυξήσεις/επιστροφές μετοχικού κεφαλαίου» αφορά στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της συγγενούς Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε. κατά ποσό € 1.000 και της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ. κατά ποσό € 172 (επιστροφή κεφαλαίου ποσού € 56 και αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 228). Το αντίστοιχο κονδύλι της προηγούμενης χρήσεως αναφέρεται στην επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 600 της συγγενούς εταιρίας Α.Λ.С. Nouvelle Investments Ltd και στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 83 της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.

Οι συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες του Ομίλου είναι οι εξής:

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
		31.12.2018	31.12.2017
α. Συγγενείς			
Α.Ε.Δ.Ε.Π. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος	Ελλάδα	50,00	50,00
A.L.C Nouvelle Investments Ltd	Κύπρος	33,33	33,33
Ολγανός Α.Ε.	Ελλάδα	30,44	30,44
Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε.	Ελλάδα	23,77	23,77
Propindex Α.Ε.Δ.Α	Ελλάδα	35,58	35,58
Cepal Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε.*	Ελλάδα	38,61	38,90
Ιχθυοτροφεία ΣΕΛΟΝΤΑ Α.Ε.Γ.Ε.	Ελλάδα	21,97	21,97
Νηρείς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε.	Ελλάδα	20,65	20,65
Famar S.A.	Λουξεμβούργο	47,04	47,04
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε.	Ελλάδα	50,00	50,00
β. Κοινοπραξίες			
APE Commercial Property Α.Ε.	Ελλάδα	72,20	72,20
Α.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε.*	Ελλάδα	71,08	71,08
Alpha TΑΝΕΟ Α.Κ.Ε.Σ.	Ελλάδα	51,00	51,00
Rosequeens Properties Ltd*	Κύπρος	33,33	33,33
Panarae Saturn LP	Jersey	61,58	62,50
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.	Ελλάδα	70,00	

Η Τράπεζα εντός της χρήσεως 2017 απέκτησε το 47,04% των μετοχών της εταιρίας Famar S.A., η οποία αποτελεί μητρική Ομίλου επιχειρήσεων, έναντι τιμήματος τεσσάρων ευρώ και εβδομήντα λεπτών. Η απόκτηση των μετοχών από την Τράπεζα καθώς επίσης και από τρεις ακόμα ελληνικές τράπεζες, πιστωτές της εταιρίας, πραγματοποιήθηκε στο Πλαίσιο της γαλλικής προπρωχευτικής διαδικασίας στην οποία εισήλθε η εταιρία Famar με σκοπό την αναδιάρθρωσή της. Παράλληλα και με σκοπό τη μεγιστοποίηση της δυνατότητας ανάκτησης της αξίας των δανείων που οι ελληνικές τράπεζες είχαν χορηγήσει στην εταιρία, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ των τραπεζών και εταιρίας διαχείρισης δανείων με την οποία καθορίζεται ο τρόπος λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διοίκηση της Famar. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το καταστατικό της εταιρίας Famar, υφίστανται εταιρικά θέματα για τα οποία η λήψη αποφάσεως λαμβάνεται με βάση τον αριθμό των μετόχων και όχι με βάση το ποσοστό των μετοχών που αυτοί κατέχουν. Οι μετοχές της εταιρίας, τόσο πριν όσο και μετά τη συμφωνία αναδιάρθρωσης αποτελούν ενέχυρο για δάνεια τα οποία είχαν χορηγηθεί από τις ανωτέρω ελληνικές τράπεζες στον προηγούμενο μέτοχο της εταιρίας Famar. Η Τράπεζα αξιολογώντας τα ανωτέρω, κατέταξε τη συμμετοχή της στην Famar S.A. στις «Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες». Επισημαίνεται όμως ότι σε συνέχεια περαιτέρω ενεργειών χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης, τον Δεκέμβριο 2018 η Famar S.A. κατέστη ανενεργή και άνευ δραστηριότητας, καθώς έπαψε να κατέχει μετοχική συμμετοχή στον Όμιλο επιχειρήσεων Famar.

Επιπρόσθετα, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου, Alpha Α.Ε. Επενδυτικών Συμμετοχών συμμετείχε την 29.3.2017 στην κοινοπραξία Panarae Saturn LP έναντι τιμήματος € 964 η οποία έχει αποκλειστικό σκοπό την απευθείας επένδυση στην εταιρία Orbital Systems.

Η συμμετοχή της Τραπέζης στην εταιρία Cepal Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε. αναταξινομήθηκε από τις κοινοπραξίες στις συγγενείς εταιρίες, ως συνέπεια της συμφωνίας των μετόχων της εταιρίας που υπογράφηκε εντός του β' τριμήνου του 2017, καθώς και του από 4.5.2017 τροποποιημένου καταστατικού της εταιρίας.

Η Τράπεζα συμμετέχει στις εταιρίες «Ιχθυοτροφεία Σελόντα Α.Ε.Γ.Ε.» και «Νηρείς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε.» συνεπεία σχετικών συμφωνιών αναδιάρθρωσεως των δανειακών υποχρεώσεων τους που υπογράφηκαν τη χρήση 2016. Η Τράπεζα προτίθεται να μεταβιβάσει τις εν λόγω εταιρίες και ως εκ τούτου οι εν λόγω εταιρίες ταξινομήθηκαν στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση στην εύλογη αξία τους η οποία προσδιορίστηκε στο ποσό του € 1.

* Οι εταιρίες αποτελούν μητρικές ομίλων όπως αναφέρεται στη σημείωση 40.

Κατωτέρω αναλύεται η αναλογία του Ομίλου επί των ιδίων κεφαλαίων και κερδών/(ζημιών) εκάστης συγγενούς εταιρίας και κοινοπραξίας.

Επωνυμία εταιρίας	Αναλογία του Ομίλου στα ίδια κεφάλαια		Αναλογία κερδών/(ζημιών)		Αναλογία λοιπών αποτελεσμάτων καθαρής θέσης	
	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017
α. Συγγενείς						
Α.Ε.Δ.Ε.Π. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος	73	74	(1)			
A.L.C. Novelle Investments Ltd	421	578	(8)	(8)	(149)	173
Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε.	162	267	(105)	1		
Propindex Α.Ε.Δ.Α	78	86	(8)			
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε.	10.305	10.351	(1.046)	(993)		
Ceral Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε.	3.699	3.849	(150)	(1.671)		
Σύνολο (α)	14.738	15.205	(1.318)	(2.671)	(149)	173
β. Κοινοπραξίες						
Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.	3.054	2.853	29	(444)		
Rosequeens Properties Ltd	1	6	(5)	(6)		
Panarae Saturn LP	858	822	36	(41)		(101)
Α.Ε.Π. Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.	4.543		(7)			
Σύνολο (β)	8.456	3.681	53	(491)	-	(101)
Σύνολο (α) + (β)	23.194	18.886	(1.265)	(3.162)	(149)	72

Συμμετοχές σε σημαντικές συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

Ο Όμιλος αξιολογεί ως σημαντικές τις συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει λαμβάνοντας υπόψη την άσκηση δραστηριοτήτων που θεωρούνται στρατηγικής σημασίας αλλά και το ύψος της λογιστικής αξίας τόσο της συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, όσο και των δανείων και απαιτήσεων που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στις εταιρίες, εφόσον υπάρχουν.

Με βάση τα ανωτέρω, ως σημαντικές αξιολογούνται οι συγγενείς εταιρίες Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε. και Ceral Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε. και οι κοινοπραξίες APE Commercial Property Α.Ε. και ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε.

Η Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε. έχει ως αντικείμενο κυρίως την ανέγερση κτηρίων και την εν γένει εκμετάλλευση ακινήτων.

Η Ceral Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε., η οποία αποτελεί μητρική ομίλου εταιριών (σημείωση 40), έχει ως αντικείμενο την διαχείριση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.

Η APE Commercial Property Α.Ε. έχει ως αντικείμενο τη διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων καθώς και την απόκτηση και διαχείριση μετοχικών δικαιωμάτων και η ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε. την απόκτηση κινητών αξιών και εν γένει περιουσιακών στοιχείων πάσης φύσεως. Οι δύο τελευταίες έχουν χαρακτηριστεί ως κοινοπραξίες αφού βάσει συμβατικής συμφωνίας η άσκηση ελέγχου απαιτεί ομόφωνη απόφαση των μετόχων τους.

Όλες οι προαναφερθείσες εταιρίες εδρεύουν στην Ελλάδα, δεν είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά και επομένως δεν υπάρχει επίσημη τιμή αναφοράς για την εύλογη αξία τους.

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες για την Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε. και της Ceral Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε., που αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Για τις APE Commercial Property Α.Ε. και ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε. που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση, οι γνωστοποιήσεις του Δ.Π.Χ.Π. 5 παρέχονται στη σημείωση 49.

Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε.**Συνοπτική Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος**

	31.12.2018	31.12.2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(1.689)	(1.652)
Λοιπά έξοδα	(403)	(334)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(2.092)	(1.986)
Φόρος εισοδήματος		
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος	(2.092)	(1.986)
Λοιπά αποτελέσματα που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση		
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος	(2.092)	(1.986)
Ποσό που αναλογεί από τη συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη / (ζημίες) της κοινοπραξίας	(1.046)	(993)
Ποσό που αναλογεί από τη συμμετοχή του Ομίλου στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση της κοινοπραξίας		

Δεν έχουν εισπραχθεί μερίσματα από την εταιρία κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018.

Συνοπτικός Ισολογισμός

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα	-	-
Λοιπα στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	31	288
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	31	288
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	106.881	104.907
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	67	65
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	67	65
Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	105.707	103.830
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	105.707	103.830
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	1.138	1.300
Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου (%)	50	50
Αναλογία στην αποτιμημένη καθαρή θέση	569	650
Υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά	9.701	9.701
Λογιστική αξία Συμμετοχής	10.305	10.351
Δάνειο που αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης	53.066	52.024
Καθαρή επένδυση	63.371	62.375

Cepal Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε.**Συνοπτική Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος**

	31.12.2018	31.12.2017
Προμήθειες έξοδα	(4)	(4)
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	6	(11)
Λοιπά έσοδα	19.235	7.742
Γενικά Διοικητικά Έξοδα	(19.130)	(12.388)
Αποσβέσεις	(318)	(91)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(211)	(4.752)
Φόρος εισοδήματος	(142)	901
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος	(353)	(3.851)
Λοιπά αποτελέσματα που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση		
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος	(353)	(3.851)
Ποσό που αναλογεί από τη συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη/(ζημίες) της κοινοπραξίας	(150)	(1.671)
Ποσό που αναλογεί από τη συμμετοχή του Ομίλου στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση της κοινοπραξίας		

Δεν έχουν εισπραχθεί μερίσματα από την εταιρία κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018.

Συνοπτικός Ισολογισμός

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα	1	3
Λοιπα στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού	15.485	14.564
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	15.486	14.567
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	6.685	6.285
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.013	6.311
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	8.013	6.311
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	14.158	14.541
Μειον Αξία Προνομιούχων Μετοχών	(18.938)	(18.938)
Σύνολο Καθαρής Θέσεως εκτός Προνομιούχων Μετοχών	(4.780)	(4.397)
Αναλογία Ομίλου στα Αποτελέσματα	(2.577)	(2.427)
Κόστος απόκτησης	6.276	6.276
Λογιστική αξία Συμμετοχής	3.699	3.849

Ο Όμιλος δε συμμετέχει σε σχήματα που αποτελούν από κοινού δραστηριότητες.

Λοιπές πληροφορίες για συγγενείς και κοινοπραξίες και σημαντικοί περιορισμοί

Εκτός από τις περιπτώσεις των συγγενών και των κοινοπραξιών που έχουν ταξινομηθεί στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση και αποτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Π. 5, οι λοιπές συγγενείς και κοινοπραξίες αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Δεν υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο Όμιλος, κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, έχει σταματήσει να αναγνωρίζει την αναλογία του στις ζημίες συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών εξαιτίας της πλήρους απομείωσης της συμμετοχής του.

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Ομίλου που να συνδέονται με τη συμμετοχή του σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες. Η Τράπεζα έχει αναλάβει την υποχρέωση να συνεισφέρει στο μετοχικό κεφάλαιο της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ ΑΚΕΣ επιπλέον κεφάλαια μέχρι του ποσού των € 64. Πέραν αυτής, δεν υπάρχουν άλλες μη αναγνωρισθείσες δεσμεύσεις του Ομίλου που να σχετίζονται με τη συμμετοχή του σε κοινοπραξίες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μελλοντική εκκρόή μετρητών ή άλλων πόρων.

Δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί στη δυνατότητα συγγενών εταιριών ή κοινοπραξιών να μεταφέρουν κεφάλαια στον Όμιλο ή να αποπληρώσουν δάνεια που τους έχουν χορηγηθεί από τον Όμιλο, πέραν των περιορισμών που επιβάλλονται για τις ελληνικές εταιρίες από το Ν. 2190/1920 σχετικά με το ελάχιστο ύψος του Μετοχικού Κεφαλαίου και της Καθαρής τους Θέσης και τη δυνατότητα διανομής μερίσματος.

Επιπρόσθετα υφίστανται οι ευρύτεροι περιορισμοί ως προς τις αναλήψεις μετρητών και την εν γένει ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων που επεβλήθησαν με την έκδοση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου εντός του 2015, καθώς και με κάθε υπουργική ή άλλη απόφαση εκδοθείσα δυνάμει εξουσιοδοτικής διάταξης αυτών, που ισχύουν για όλες τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

22. Επενδύσεις σε ακίνητα

	Οικόπεδα - Κτήρια
Υπόλοιπα την 1.1.2017	
Αξία κτήσεως	800.527
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(186.435)
1.1.2017 - 31.12.2017	
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	614.092
Προσθήκες	46.124
Προσθήκες από εταιρίες που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά στη χρήση 2017	21.501
Μεταφορά από «Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια»	6.826
Μεταφορά σε «Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια»	(1.142)
Μεταφορά Επενδυτικών Παγίων σε «Στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση»	(21.467)
Συναλλαγματικές διαφορές	(3.431)
Διαθέσεις / Διαγραφές	(34.740)
Αναταξινόμηση Επενδυτικών Στοιχείων Chardash Trading E.O.O.D. στα «Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού» (σημείωση 52)	(23.769)
Πώληση θυγατρικής	(3.666)
Αποσβέσεις χρήσεως από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(12.407)
Απομειώσεις χρήσεως	(34.578)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	553.343
Υπόλοιπα την 31.12.2017	
Αξία κτήσεως	737.609
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(184.266)
1.1.2018 - 31.12.2018	
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	553.343
Προσθήκες	21.552
Προσθήκες από εταιρίες που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά στη χρήση 2018	54.094
Μεταφορά από/σε «Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια»	(797)
Μεταφορά σε «Στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση»	(127.575)
Μεταφορά σε «Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού»	(268)
Μεταφορά Επενδυτικών Παγίων από «Στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση»	54.354
Συναλλαγματικές διαφορές	(121)
Διαθέσεις / Διαγραφές	(35.963)
Αποσβέσεις χρήσεως	(10.691)
Απομειώσεις χρήσεως	(14.767)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	493.161
Υπόλοιπα την 31.12.2018	
Αξία κτήσεως	639.497
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(146.336)

Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 595.166 (31.12.2017: € 600.584).

Στη χρήση 2018 αναγνωρίστηκε ζημία απομειώσεως ποσού € 14.767 (31.12.2017: € 34.578), ώστε η λογιστική αξία των επενδύσεων σε ακίνητα να μην υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους κατά την 31.12.2018, όπως αυτή προσδιορίστηκε από πιστοποιημένους εκτιμητές. Το ποσό της απομείωσης καταχωρήθηκε στα «Λοιπά Έξοδα». Το ανακτήσιμο ποσό των επενδύσεων σε ακίνητα που απομειώθηκαν εντός της χρήσεως ανήλθε σε € 57.453 (31.12.2017: € 185.439) και υπολογίστηκε ως η εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης.

Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις μεθόδους που αναφέρονται στη σημείωση 1.7 και κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3 αφού κάνουν χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο μη παρατηρήσιμων στην αγορά δεδομένων. Ο συντελεστής κεφαλαιοποίησης που χρησιμοποιήθηκε κυμαίνεται μεταξύ 7,0% και 8,5%.

Οι προσθήκες της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσεως καθώς και οι προσθήκες από εταιρίες που ενοποιήθηκαν πρώτη φορά στις χρήσεις 2017 και 2018, αφορούν κυρίως σε επενδύσεις σε ακίνητα που είχαν ληφθεί ως εξασφάλιση έναντι πιστοδοτήσεων και αποκτήθηκαν από τον Όμιλο στο πλαίσιο διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Τέλος, πληροφορίες αναφορικά με το κονδύλι της μεταφοράς σε «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση» παρουσιάζονται στη σημείωση 49.

23. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια

	Οικόπεδα Κτήρια	Εξοπλισμός Leasing	Κινητός εξοπλισμός	Σύνολα
Υπόλοιπα την 1.1.2017				
Αξία κήσεως	1.097.399	3.389	462.904	1.563.692
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(371.849)	(2.668)	(395.207)	(769.724)
1.1.2017 - 31.12.2017				
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	725.550	721	67.697	793.968
Συναλλαγματικές διαφορές	(434)	(6)	(171)	(611)
Προσθήκες	12.498	86	16.438	29.022
Προσθήκες από εταιρίες που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά στη χρήση 2017			4	4
Πώληση θυγατρικής	(3.620)		(858)	(4.478)
Διαθέσεις/Διαγραφές	(3.306)	(4)	(518)	(3.828)
Αναταξινόμηση ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων εταιρίας Chardash Trading E.O.O.D. σε «Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού» (σημείωση 52)			(1.417)	(1.417)
Μεταφορά σε «Επενδύσεις σε ακίνητα»	(6.816)		(10)	(6.826)
Μεταφορά από «Επενδύσεις σε ακίνητα»	1.142			1.142
Μεταφορά σε «Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού»	(6.550)			(6.550)
Αποσβέσεις χρήσεως από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(20.412)	(270)	(17.624)	(38.306)
Απομειώσεις χρήσεως	(28.172)		(115)	(28.287)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	669.880	527	63.426	733.833
Υπόλοιπα την 31.12.2017				
Αξία κήσεως	1.051.956	3.366	444.650	1.499.972
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(382.076)	(2.839)	(381.224)	(766.139)
1.1.2018 - 31.12.2018				
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	669.880	527	63.426	733.833
Προσθήκες	10.473	87	37.815	48.375
Διαθέσεις/ Διαγραφές	(812)		(817)	(1.629)
Μεταφορά από/σε «Επενδύσεις σε ακίνητα»	797			797
Μεταφορά εσωτερικά σε «Ιδιοχρησιμοποιούμενα»	(2.638)	(57)	2.695	-
Μεταφορά σε «Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού»	(2.933)			(2.933)
Μεταφορά σε «Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση»	(4.956)		(69)	(5.025)
Συναλλαγματικές διαφορές	267	15	1	283
Αποσβέσεις χρήσεως	(18.632)	(221)	(17.645)	(36.498)
Απομειώσεις χρήσεως	(2.540)			(2.540)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	648.906	351	85.406	734.663
Υπόλοιπα την 31.12.2018				
Αξία κήσεως	896.655	3.237	471.635	1.371.527
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(247.749)	(2.886)	(386.229)	(636.864)

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων οικοπέδων και κτηρίων που συμπεριλαμβάνονται στα ανωτέρω υπόλοιπα ανέρχεται κατά την 31.12.2018 σε € 608.085 (31.12.2017: € 635.291).

Στη χρήση 2018 αναγνωρίστηκε ζημιά από απομείωση της αξίας των ακινήτων ποσού € 2.540 (31.12.2017: € 28.287), που καταχωρήθηκε στα «Λοιπά Έξοδα».

Κατά τον έλεγχο της αξίας των ιδιόκτητων ακινήτων για τυχόν απομείωση χρησιμοποιείται ως βάση εκτιμήσεως, η αξία συνεχιζόμενης χρήσεως (value in use) η οποία ενσωματώνει στην αξία του παγίου και όλες τις επενεχθείσες βελτιώσεις που το καθιστούν απολύτως κατάλληλο για χρήση του από τον Όμιλο. Το ανακτήσιμο ποσό των ιδιόκτητων ακινήτων που απομειώθηκαν εντός της χρήσης ανήλθε σε € 6.472 (31.12.2017: € 139.364).

Τέλος, πληροφορίες αναφορικά με το κονδύλι της μεταφοράς σε «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση» παρουσιάζονται στη σημείωση 49.

24. Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια

	Έξοδα λογισμικού	Λοιπά άυλα	Σύνολα
Υπόλοιπα 1.1.2017			
Αξία κτήσεως	617.620	140.128	757.748
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(326.811)	(59.623)	(386.434)
1.1.2017 - 31.12.2017			
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	290.809	80.505	371.314
Προσθήκες	70.429		70.429
Προσθήκες από εταιρίες που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά στη χρήση 2017	5		5
Συναλλαγματικές διαφορές	80	3	83
Διαθέσεις/Διαγραφές	(93)		(93)
Αποσβέσεις χρήσεως από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(30.737)	(18.293)	(49.030)
Απομειώσεις χρήσεως	(2.899)		(2.899)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	327.594	62.215	389.809
Υπόλοιπα την 31.12.2017			
Αξία κτήσεως	685.756	141.486	827.242
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(358.162)	(79.271)	(437.433)
1.1.2018 - 31.12.2018			
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	327.594	62.215	389.809
Προσθήκες	104.185	2	104.187
Συναλλαγματικές διαφορές	50	1	51
Διαθέσεις/Διαγραφές	(44)		(44)
Αποσβέσεις χρήσεως	(36.547)	(18.292)	(54.839)
Απομειώσεις χρήσεως	(5.071)		(5.071)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	390.167	43.926	434.093
Υπόλοιπα την 31.12.2018			
Αξία κτήσεως	787.082	141.487	928.569
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(396.915)	(97.561)	(494.476)

Οι προσθήκες της τρέχουσας χρήσεως αφορούν κυρίως σε αγορές δικαιωμάτων χρήσεως μηχανογραφικών εφαρμογών.

Επιπλέον, εντός της χρήσεως αναγνωρίστηκαν ζημίες απομειώσεως της αξίας των άυλων παγίων ύψους € 5.071. Αντίστοιχα, στη χρήση 2017 είχε αναγνωρισθεί ζημία από απομείωση της αξίας των άυλων παγίων ποσού € 2.899. Τα εν λόγω κονδύλια καταχωρήθηκαν στα «Λοιπά Έξοδα».

25. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις

	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις	5.290.763	4.330.602
Υποχρεώσεις	(18.681)	(24.997)
Σύνολο	5.272.082	4.305.605

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν ως εξής:

	1.1 - 31.12.2018								
	Υπόλοιπο 31.12.2017	Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9	Υπόλοιπο 1.1.2018	Μεταφορά λόγω εφαρμογής Ν.4465/2017	Αναγνώριση		Μεταφερόμενα σε Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	Συναλλαγματικές διαφορές	Υπόλοιπο 31.12.2018
					Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Στην Καθαρή Θέση			
Χρεωστική διαφορά Ν.4046/2012	1.069.316		1.069.316			(44.554)			1.024.762
Χρεωστική διαφορά Ν.4465/2017	15.165		15.165	30.465		692.028			737.658
Διαγραφές, αποσβέσεις και απομειώσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	32.418		32.418			(10.031)	(6.840)		15.547
Χαρτοφυλάκιο Δανείων	2.569.971	390.611	2.960.582	(30.465)		(135.130)			2.794.987
Αποτίμηση δανείων λόγω αντιστάθμισης	(105)		(105)			80			(25)
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και ασφαλιστικών ταμείων	26.743		26.743			(1.335)	(339)		25.069
Αποτίμηση παραγώγων	127.733		127.733			(5.001)	788		123.520
Διαμόρφωση πραγματικού επιτοκίου	10.573		10.573			(799)			9.774
Αποτίμηση υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα και δανειακών υποχρεώσεων λόγω αντισταθμίσεως της εύλογης αξίας τους	(14.562)		(14.562)			3.842			(10.720)
Αποτίμηση/ Απομείωση συμμετοχών	(524)		(524)			158.514			157.990
Αποτίμηση/ Απομείωση ομολόγων και λοιπών χρεογράφων	2.735		2.735			(87.006)	161.680		77.409
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	325.445		325.445			(144.148)	(1.918)		179.379
Λοιπές προσωρινές διαφορές	140.689	1.318	142.007			(2.230)	(256)		139.521
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού	8		8				(2.378)	(445)	(2.815)
Σύνολο	4.305.605	391.929	4.697.534	-		424.230	159.751	(9.014)	(445)

	1.1 - 31.12.2017						
	Υπόλοιπο 1.1.2017	Μεταφορά λόγω εφαρμογής Ν.4465/2017	Αναγνώριση		Μεταφερόμενα σε Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση και λοιπές κινήσεις	Συναλλαγματικές διαφορές	Υπόλοιπο 31.12.2017
			Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Στην Καθαρή Θέση			
Χρεωστική διαφορά Ν.4046/2012	1.113.870		(44.554)				1.069.316
Χρεωστική διαφορά Ν.4465/2017	-	16.850	(1.685)				15.165
Διαγραφές,αποσβέσεις και απομειώσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	38.689		(6.604)		333		32.418
Χαρτοφυλάκιο Δανείων	2.479.024	(16.850)	107.797				2.569.971
Αποτίμηση δανείων λόγω αντιστάθμισης	(314)		209				(105)
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και ασφαλιστικών ταμείων	46.326		(19.480)	(26)	(77)		26.743
Αποτίμηση παραγώγων	172.284		(29.247)	(15.304)			127.733
Διαμόρφωση πραγματικού επιτοκίου	11.718		(1.145)				10.573
Αποτίμηση υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα και δανειακών υποχρεώσεων λόγω αντισταθμίσεως της εύλογης αξίας τους	(54.267)		39.705				(14.562)
Αποτίμηση/Απομείωση συμμετοχών	59.082		(59.606)				(524)
Αποτίμηση/Απομείωση ομολόγων και λοιπών χρεογράφων	83.908		58.035	(139.208)			2.735
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες	450.647		(125.282)	80			325.445
Λοιπές προσωρινές διαφορές	96.361		44.624		(296)		140.689
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού	499			(721)		230	8
Σύνολο	4.497.827	-	(37.233)	(155.179)	(40)	230	4.305.605

Στην κατηγορία «Μεταφορά λόγω εφαρμογής του Ν. 4465/2017» παρουσιάζεται η επίπτωση από το σχηματισμό χρεωστικής διαφοράς, σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4465/2017, που οριστικοποιείται με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της Τραπέζης που πραγματοποιήθηκε μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2017 και 31.12.2016 αντίστοιχα.

Το ποσό € 80 που εμφανίζεται στην αναγνώριση Καθαρής Θέσης στην κατηγορία «Μεταφερόμενες Φορολογικές Ζημίες» αφορά σε έξοδα αυξήσεως Μετοχικού Κεφαλαίου, τα οποία σύμφωνα με το Ν. 4308/14 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα) επιβάρυνε τα φορολογικά αποτελέσματα της χρήσεως 2017.

26. Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού

	31.12.2018	31.12.2017
Προκαταβεβλημένοι και παρακρατημένοι φόροι	164.533	221.771
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	635.007	632.813
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	215.446	231.071
Προπληρωθέντα έξοδα	25.999	18.862
Έσοδα εισπρακτέα	5.496	6.677
Λοιπά	317.204	237.591
Σύνολο	1.363.685	1.348.785

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν το κονδύλι «Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων» που αφορά στη συμμετοχή της Τραπέζης στο ενεργητικό του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων και του Σκέλους Κάλυψης Επενδύσεων. Το εν λόγω κονδύλι διαμορφώνεται από:

1. το ποσό της εισφοράς στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων και
2. το ποσό της διαφοράς της ετήσιας τακτικής εισφοράς των Πιστωτικών Ιδρυμάτων, που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 6 του Ν.3714/2008 «Προστασία δανειοληπτών και άλλες διατάξεις» που αύξησε το ποσό των καταθέσεων που καλύπτονται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων από € 20 σε € 100, ανά καταθέτη.

Η εν λόγω διαφορά περιλαμβάνεται σύμφωνα με το Ν.4370/7.3.2016 με θέμα «Συστήματα Εγγυήσεων καταθέσεων (ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/49/ΕΕ), Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων και άλλες διατάξεις» σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαίρετου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα Πιστωτικά Ιδρύματα.

Το κονδύλι Προκαταβεβλημένοι και παρακρατούμενοι φόροι παρουσιάζεται μετά από προβλέψεις οι οποίες ανήλθαν το 2018 σε €101.037 (31.12.2017: €49.449)

Κατά την 31.12.2018 ο Όμιλος αποτίμησε τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς που έχουν ταξινομηθεί στα λοιπά στοιχεία Ενεργητικού, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας, μειωμένης κατά τα έξοδα πώλησης. Για τις περιπτώσεις που η εύλογη αξία των ακινήτων υπολείπετο της λογιστικής τους αξίας αναγνωρίσθηκε ζημιά απομείωσης ποσού € 18.546, η οποία καταχωρήθηκε στα «Λοιπά Έξοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το αντίστοιχο ποσό για 31.12.2017 ανήλθε σε € 13.386.

Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις μεθόδους που αναφέρονται στη σημείωση 1.8 και κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3 αφού κάνουν χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο μη παρατηρήσιμων στην αγορά δεδομένων. Ο συντελεστής κεφαλαιοποίησης που χρησιμοποιήθηκε κυμαίνεται μεταξύ 7% και 8,5%.

Ο Όμιλος εντός της χρήσεως 2018 μετέφερε πάγια περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς λογιστικής αξίας € 27.835 στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση», όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 49.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

27. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

	31.12.2018	31.12.2017
Καταθέσεις:		
- Όψεως	37.456	49.398
- Προθεσμίας:		
Κεντρικών Τραπεζών	3.378.846	10.206.372
Λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων	26.096	28.879
Καταθέσεις χρηματικών εγγυήσεων για καλύμματα παραγώγων και πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως	68.858	71.550
Πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (Repos)	6.421.829	2.306.720
Δανειακές υποχρεώσεις	518.021	474.333
Καταθέσεις υπό προειδοποίηση:		
- Λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων	5.253	4.279
Σύνολο	10.456.359	13.141.531

Η χρηματοδότηση του Ομίλου από το Ευρωσύστημα παρουσίασε μείωση € 6.827.526 κατά τη χρήση 2018, κυρίως λόγω της αύξησης καταθέσεων πελατείας, της εκδόσεως καλυμμένων ομολογιών και της σύναψης πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (Repos).

Τον Ιούνιο του 2016, η ΕΚΤ πραγματοποίησε νέο πρόγραμμα στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO-II) με τετραετή διάρκεια. Η Τράπεζα συμμετέχει στο εν λόγω πρόγραμμα με ποσό € 3.100.000.

Στο κονδύλι «Δανειακές υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της Τραπέζης προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank).

28. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	31.12.2018	31.12.2017
Καταθέσεις:		
- Όψεως	10.957.383	9.835.938
- Ταμειευτηρίου	9.734.581	9.377.274
- Προθεσμίας	17.919.453	15.455.782
Ομολογίες εκδόσεώς μας	-	47.319
Πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (Repos)	-	46.115
Καταθέσεις υπό προειδοποίηση	35.258	37.832
	38.646.675	34.800.260
Επιταγές και εντολές πληρωτέες	85.160	90.176
Σύνολο	38.731.835	34.890.436

29. Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

i. Εκδόσεις καλυμμένων ομολογιών *

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο του Προγράμματος Απευθείας Εκδόσεως Καλυμμένων Ομολογιών Ι ποσού €8 δισ., την 1.8.2017 εξέδωσε ομολογία ονομαστικής αξίας €1 δισ., με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ποσού €1,2 δισ., λήξεως την 23.10.2018 και επιτόκιο τρίμηνο Euribor πλέον περιθωρίου 1,2%. Η έκδοση, η οποία είχε αγορασθεί εξ' ολοκλήρου από την Τράπεζα χρησιμοποιείται ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδοτήσεως. Την 5.12.2017 η ανωτέρω έκδοση ανακλήθηκε.

* Στοιχεία που αφορούν την δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με την έκδοση καλυμμένων ομολογιών, βάσει της Πράξεως Διοικητού της Τραπέζης της Ελλάδος 2620/28.8.2009, έχουν αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Τραπέζης.

Την 6.12.2017 και την 18.5.2018 η Τράπεζα εξέδωσε ομολογίες ονομαστικής αξίας €1 δισ. αντίστοιχα, με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια συνολικού ποσού €2,2 δισ., λήξεως την 23.1.2021 και 23.10.2019 αντίστοιχα και επιτόκιο τρίμηνο Euribor πλέον περιθωρίου 1,65%, στο πλαίσιο του Προγράμματος Απευθείας Εκδόσεως Καλυμμένων Ομολογιών ΙΙ, ποσού €8 δισ. Οι εν λόγω ομολογίες χρησιμοποιούνται ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδότησεως και δεν συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις», καθώς ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα.

Επίσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Απευθείας Εκδόσεως Καλυμμένων Ομολογιών Ι ποσού €8 δισ. η Τράπεζα εξέδωσε την 25.1.2018, με ημερομηνία διακανονισμού την 5.2.2018, καλυμμένη ομολογία ύψους Ευρώ 500 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ποσού €0,7 δισ., πενταετούς διάρκειας, με σταθερό ετήσιο τοκομερίδιο 2,5% και απόδοση μέχρι τη λήξη 2,75%.

Υπόλοιπο 1.1.2018	-
Μεταβολές περιόδου 1.1 – 31.12.2018	
Νέες εκδόσεις	491.985
Μεταβολή της εύλογης αξίας λόγω αντισταθμίσεως	8.308
Δεδουλευμένοι τόκοι	11.550
Υπόλοιπο 31.12.2018	511.843

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
A. Ιδιοκατεχόμενες					
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	3m Euribor+1,65%	23/10/2019	1.000.000	
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	3m Euribor+1,65%	23/1/2021	1.000.000	1.000.000
Σύνολο				2.000.000	1.000.000
B. Σε τρίτους					
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	2.5%	5/2/2023	500.000	
Σύνολο				500.000	

ii. Πρόγραμμα εξασφαλισμένων τίτλων

Την 22.11.2018 η Τράπεζα εξέδωσε εξασφαλισμένους τίτλους ονομαστικής αξίας €1,05 δισ., με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια συνολικού ποσού €1,8 δισ. λήξεως 25.10.2020 και επιτόκιο τρίμηνο Euribor πλέον περιθωρίου 1,8%. Η εν λόγω ομολογία χρησιμοποιείται ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδότησεως και δεν συμπεριλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις», καθώς ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα.

Αναλυτικές πληροφορίες για την ανωτέρω έκδοση παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	3m Euribor+1,8%	25/10/2020	1.050.000	
Σύνολο				1.050.000	

iii. Κοινά ομολογιακά δάνεια

Υπόλοιπο 1.1.2018	9.977
Μεταβολές περιόδου 1.1 – 31.12.2018	
Λήξεις/Αποπληρωμές	(4.635)
Δεδουλευμένοι τόκοι	837
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.179

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	2,5%	20/6/2022	350	350
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	2,5%	20/6/2022	1.345	1.345
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	Συνδεδεμένη με επιτοκιακό δείκτη	26/2/2019	5.000	5.000
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	2,0%	17/5/2018		5.753
Σύνολο				6.695	12.448

iv. Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων

Υπόλοιπο 1.1.2018	317.066
Μεταβολές περιόδου 1.1 – 31.12.2018	
Νέες εκδόσεις	20.294
Λήξεις/Αποπληρωμές	(94.872)
Δεδουλευμένοι τόκοι	13.115
Συναλλαγματικές διαφορές	12.674
Υπόλοιπο 31.12.2018	268.277

Η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων, μεταβιβάζοντας τα εν λόγω δάνεια στην πλήρως ενοποιούμενη εταιρία ειδικού σκοπού, Alpha Shipping Finance Ltd., η οποία με τη σειρά της άντλησε χρηματοδότηση από τρίτους.

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Shipping Finance Ltd	USD	1m USD Libor+2,25%	22/9/2022	13.529	11.617
Alpha Shipping Finance Ltd	USD	3m USD Libor+2,25%	22/9/2022	254.040	305.096
Σύνολο				267.569	316.712

v. Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων (SMEs)

Υπόλοιπο 1.1.2018	319.656
Μεταβολές περιόδου 1.1 – 31.12.2018	
Λήξεις/Αποπληρωμές	(168.057)
Δεδουλευμένοι τόκοι	4.785
Υπόλοιπο 31.12.2018	156.384

Η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (SME's) δανείων, μεταβιβάζοντας τα εν λόγω δάνεια στην πλήρως ενοποιούμενη εταιρία ειδικού σκοπού, Proodos Designated Activity Company (D.A.C.), η οποία με τη σειρά της άντλησε χρηματοδότηση από τρίτους και από την Τράπεζα.

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
A. Ιδιοκατεχόμενες					
Alpha Proodos DAC - CLASS B	EUR	3M Euribor+2,5%, ελάχιστο 0%	23.1.2040	100.000	100.000
Alpha Proodos DAC - CLASS C	EUR	3M Euribor+3%, ελάχιστο 0%	23.1.2040	220.000	220.000
Σύνολο				320.000	320.000
B. Σε τρίτους					
Alpha Proodos DAC - CLASS A1	EUR	3M Euribor+2%, ελάχιστο 0%	23.1.2040	122.389	250.000
Alpha Proodos DAC - CLASS A2	EUR	3M Euribor+2%, ελάχιστο 0%	23.1.2040	24.478	50.000
Alpha Proodos DAC - CLASS A3	EUR	3M Euribor+2%, ελάχιστο 0%	23.1.2040	9.791	20.000
Σύνολο				156.658	320.000

vi. Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση λοιπών απαιτήσεων

Υποχρεώσεις που προέκυψαν από τις τιτλοποιήσεις καταναλωτικών δανείων, επιχειρηματικών δανείων, πιστωτικών καρτών, καθώς και τις απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις, δεν συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις», διότι οι αντίστοιχοι τίτλοι, ονομαστικού ποσού €4.174.400 που έχουν εκδοθεί από εταιρίες ειδικού σκοπού ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα.

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Katanolitika Plc LDN - CLASS A	Euro	3m Euribor +0,4%, ελάχιστο 0%	17.12.2029	912.000	912.000
Katanolitika Plc LDN - CLASS Z	Euro	3m Euribor +1%, ελάχιστο 0%	17.12.2029	608.000	608.000
Epihiro Plc LDN - CLASS A	Euro	6m Euribor +0,3%, ελάχιστο 0%	20.1.2035	785.600	785.600
Epihiro Plc LDN - CLASS B	Euro	6m Euribor, ελάχιστο 0%	20.1.2035	807.800	807.800
Pisti 2010-1 Plc LDN - CLASS A	Euro	2,5%	24.2.2026	369.300	369.300
Pisti 2010-1 Plc LDN - CLASS B	Euro	1m Euribor, ελάχιστο 0%	24.2.2026	216.900	216.900
Irida Plc LDN - CLASS A	Euro	3m Euribor +0,3%, ελάχιστο 0%	3.1.2039	261.100	261.100
Irida Plc LDN - CLASS B	Euro	3m Euribor, ελάχιστο 0%	3.1.2039	213.700	213.700
Σύνολο				4.174.400	4.174.400

vii. Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης

Υπόλοιπο 1.1.2018	56.188
Μεταβολές περιόδου 1.1 – 31.12.2018	
Λήξεις/Αποπληρωμές	(56.111)
Δεδουλευμένοι τόκοι	574
Υπόλοιπο 31.12.2018	651

Την 30.5.2018 έληξε τίτλος μειωμένης εξασφάλισης ονομαστικής αξίας € 100 εκατ. εκ των οποίων ποσό ύψους € 26,6 εκατ. και € 18 εκατ. ιδιοκατείχε η Τράπεζα και ο Όμιλος αντίστοιχα.

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank A.E.	Ευρώ	3m Euribor+1,5%	Αορίστου λήξεως	650	650
Alpha Bank Cyprus Ltd	Ευρώ	3m Euribor+2,8%	30.5.2018		55.415
Σύνολο				650	56.065

Σύνολο ομολογιών εκδόσεώς μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων την 31.12.2018	943.334
--	----------------

Στον ακόλουθο πίνακα, παρουσιάζονται οι μεταβολές των δανειακών υποχρεώσεων, παραθέτοντας διακριτά τις ταμειακές και τις μη ταμειακές κινήσεις.

Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	1.1.2018	Ταμειακές Ροές	Μη Ταμειακές Ροές			31.12.2018
			Δεδουλευμένοι τόκοι	Συναλλαγματικές Διαφορές	Λοιπά	
Κοινά ομολογιακά δάνεια	9.977	(4.635)	837			6.179
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων	317.066	(74.578)	13.115	12.674		268.277
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση επιχειρηματικών (SME) δανείων	319.656	(168.057)	4.785			156.384
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης	56.188	(56.111)	574			651
Υποχρεώσεις από εκδόσεις με εξασφάλισης στεγαστικών δανείων	-	491.985	11.550		8.308	511.843

Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	1.1.2017	Ταμειακές Ροές	Μη Ταμειακές Ροές				31.12.2017
			Δεδουλευμένοι τόκοι	Συναλλαγματικές Διαφορές	Μεταβολή εύλογης αξίας	Μετατροπή ομολογιακού δανείου σε μετοχές	
Κοινά ομολογιακά δάνεια	26.834	(17.719)	862				9.977
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων	252.320	86.720	7.896	(29.870)			317.066
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση επιχειρηματικών (SME) δανείων	320.053	(5.990)	5.593				319.656
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης	82.338	(26.588)	438				56.188
Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο	13.995				(1.790)	(12.205)	-

Οι ανωτέρω ταμειακές ροές περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες στην κατάσταση ταμειακών ροών της χρήσεως με εξαίρεση τις ταμειακές ροές από κοινά ομολογιακά δάνεια που περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

30. Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους

	31.12.2018	31.12.2017
Για τρέχοντα φόρο εισοδήματος	15.821	17.862
Για λοιπούς φόρους	25.451	24.899
Σύνολο	41.272	42.761

31. Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους

Τα συνολικά μεγέθη, που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις, για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών, παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

	Ισολογισμός - Υποχρεώσεις	
	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού της Τραπέζης λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920	73.611	79.526
Εγγύηση αποταμιευτικού προγράμματος	3.325	3.232
Προγράμματα Diners (συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης)	6.811	6.683
Αποζημίωση προσωπικού των εντός Ελλάδος θυγατρικών λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920	2.559	2.597
Λοιπές προβλέψεις υπεσχημένων παροχών	438	
Σύνολο Υποχρεώσεων	86.744	92.038

	Αποτελέσματα χρήσεως	
	Έξοδα/(Εσοδα)	
	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού της Τραπέζης λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920 (σημείωση 8)	3.847	4.039
Εγγύηση αποταμιευτικού προγράμματος	216	301
Προγράμματα Diners (συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης)	122	124
Αποζημίωση προσωπικού των εντός Ελλάδος θυγατρικών λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920	1.078	441
Λοιπές προβλέψεις υπεσχημένων παροχών	438	
Σύνολο	5.701	4.905

Τα ποσά των μεγεθών του Ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως αναλύονται παρακάτω ανά ταμείο και είδος παροχής ως εξής:

i. Τραπέζης**α. Αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920**

Οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων θεωρούνται συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσεώς τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις των Ν.2112/1920 και Ν.3198/1955, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το Ν.4093/2012, οι οποίες προβλέπουν την καταβολή αποζημιώσεως.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία δεδουλευμένων παροχών	73.611	79.526
Υποχρέωση/(Απαίτηση)	73.611	79.526

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	2.272	2.289
Καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα επί της καθαρής απαίτησης/υποχρέωσης	1.333	1.411
(Κέρδος)/ζημία από διακανονισμό/περικοπή/τερματισμό	242	339
Σύνολο (το οποίο περιλαμβάνεται στις αμοιβές προσωπικού)	3.847	4.039

Η μεταβολή στην παρούσα αξία των δεδουλευμένων παροχών προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	79.526	78.597
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	2.272	2.289
Κόστος επιτοκίου	1.333	1.411
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(8.747)	(3.994)
(Κέρδος)/ζημία από διακανονισμό/περικοπή/τερματισμό	242	339
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - οικονομικές υποθέσεις	(479)	1.568
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - εμπειρικές προσαρμογές	(536)	(684)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	73.611	79.526

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν απευθείας στην καθαρή θέση κατά την περίοδο αναλύονται ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται στις οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις - Κέρδος/(ζημία)	479	(1.568)
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται σε εμπειρικές προσαρμογές - Κέρδος/(Ζημία)	536	684
(Ζημία)/κέρδος που αναγνωρίστηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση εντός της χρήσεως	1.015	(884)

Η μεταβολή στην υποχρέωση του ισολογισμού προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	79.526	78.597
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(8.747)	(3.994)
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	3.847	4.039
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	(1.015)	884
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	73.611	79.526

β. Εγγύηση κατώτατης παροχής για το προσωπικό των νέων (μετά το 1993) ασφαλισμένων που προσελήφθηκαν στην Τράπεζα μέχρι την 31.12.2004 και εντάχθηκαν στο νέο αποταμιευτικό πρόγραμμα

Για το προσωπικό που προσελήφθη στην Τράπεζα και εντάχθηκε στον κύριο ασφαλιστικό φορέα από 1.1.1993 μέχρι 31.12.2004 το τελικό ποσό κατά τη συνταξιοδότηση έχει, σύμφωνα με τους όρους του αποταμιευτικού προγράμματος, ως κατώτατο όριο την παροχή που ορίζει ο Ν.2084/1992 και η Υπουργική Απόφαση 2/39350/0022/2.3.99.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία δεδουλευμένων παροχών	3.325	3.232
Υποχρέωση/(απαίτηση)	3.325	3.232

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	162	225
Καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα επί της καθαρής απαίτησης/υποχρέωσης	54	76
Σύνολο (το οποίο περιλαμβάνεται στις αμοιβές προσωπικού)	216	301

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	3.232	4.225
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	162	225
Κόστος επιτοκίου	54	76
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - οικονομικές υποθέσεις	(23)	70
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - εμπειρικές προσαρμογές	(100)	(1.364)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	3.325	3.232

Τα ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση κατά την χρήση αναλύονται ως εξής:

	2018	2017
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται στις υποθέσεις - κέρδος/(ζημία)	23	(70)
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται σε εμπειρικές προσαρμογές - κέρδος/(ζημία)	100	1.364
(Ζημία)/Κέρδος που αναγνωρίστηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση εντός της χρήσεως	123	1.294

Η μεταβολή στην υποχρέωση του ισολογισμού προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	3.232	4.225
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	216	301
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	(123)	(1.294)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	3.325	3.232

γ. Προγράμματα επικουρικής συντάξεως και ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως Diners

Η Τράπεζα εγγυάται από την 30.9.2014, ημερομηνία εξαγοράς της Diners Club Ελλάδος Α.Ε., τα προγράμματα παροχής επικουρικής συντάξεως και ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως της πρώην Diners, τα οποία διαχειρίζεται ανεξάρτητη ασφαλιστική εταιρία. Η συγχώνευση δι' απορροφήσεως της εταιρίας ολοκληρώθηκε την 2.6.2015. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν τους συνταξιούχους καθώς και τους αποχωρήσαντες οι οποίοι έχουν θεμελιώσει δικαίωμα απονομής της επικουρικής συντάξεως στο μέλλον.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία δεδουλευμένων παροχών	9.528	9.752
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων του Προγράμματος	(2.717)	(3.069)
Υποχρέωση/(απαίτηση)	6.811	6.683

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα επί της καθαρής απαίτησης/υποχρέωσης	112	114
Έξοδα	10	11
Σύνολο (το οποίο περιλαμβάνεται στις αμοιβές προσωπικού)	122	125

Η μεταβολή στην παρούσα αξία των παροχών προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	9.753	9.727
Κόστος επιτοκίου	161	172
Παροχές που καταβάλλονται απευθείας από την Τράπεζα	(9)	(23)
Καταβληθείσες παροχές από το Ταμείο	(352)	(343)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - οικονομικές υποθέσεις	(84)	162
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - εμπειρικές προσαρμογές	60	58
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	9.529	9.753

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	3.069	3.422
Αναμενόμενη απόδοση	49	58
Καταβληθείσες παροχές	(352)	(343)
Έξοδα	(10)	(11)
Αναλογιστικές ζημίες	(39)	(57)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	2.717	3.069

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν απευθείας στην καθαρή θέση κατά την περίοδο αναλύονται ως εξής:

	2018	2017
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται στις οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις - κέρδος/(ζημία)	84	(162)
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται σε εμπειρικές προσαρμογές - κέρδος/(ζημία)	(60)	(58)
Απόδοση επενδύσεων εκτός του ποσού που καταχωρήθηκε στο αποτέλεσμα - κέρδος/(ζημία)	(39)	(57)
(Ζημία)/κέρδος που αναγνωρίστηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση εντός της χρήσεως	(15)	(277)

Η μεταβολή στην υποχρέωση/(απαίτηση) του ισολογισμού προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	6.684	6.305
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από την Τράπεζα	(9)	(23)
(Κέρδος)/ζημία που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	122	125
(Κέρδος)/ζημία που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	15	277
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	6.812	6.684

Τα αποτελέσματα των αποτιμήσεων εξαρτώνται από τις υποθέσεις εκπονήσεως των αναλογιστικών μελετών.

Οι βασικές αναλογιστικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τα ανωτέρω προγράμματα καθορισμένων παροχών ήταν οι εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,72%	1,68%
Πληθωρισμός	1,5%	1,5%
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων αποταμιευτικού προγράμματος	2,0%	2,0%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,8%	1,8%
Μελλοντικές αυξήσεις συντάξεων	0%	0%

Για τον προσδιορισμό του επιτοκίου προεξόφλησης ελήφθη υπόψη ως βάση αναφοράς ο δείκτης iBoxx Euro Corporate AA+ προσαρμοσμένος για τα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων.

Η μέση διάρκεια ανά πρόγραμμα εμφανίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού της Τραπέζης λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920	17,1	17,2
Εγγύηση αποταμιευτικού προγράμματος	17,6	18,6
Προγράμματα Diners (συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης)	15,6	16,0

Στον ακόλουθο πίνακα συνοψίζεται η ευαισθησία ως προς τις οικονομικές υποθέσεις του συνόλου της υποχρέωσης που προκύπτει από τα ανωτέρω προγράμματα:

	Ποσοστιαία μεταβολή υποχρέωσης (%)
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	(7,7)
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	8,6
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	8,6
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	(7,8)

ii. Εταιρίες Ομίλου

Οι εργαζόμενοι, με σύμβαση αορίστου χρόνου, στις εντός Ελλάδος θυγατρικές του Ομίλου, λαμβάνουν ποσοστό της αποζημίωσης που προσδιορίζεται από το Ν.2112/1920 όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4093/2012.

Τα συνολικά μεγέθη, που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις, για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών των εταιριών του Ομίλου, παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

	Ισολογισμός - Υποχρεώσεις	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού των εντός Ελλάδος θυγατρικών λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920		2.559	2.597
Λοιπές προβλέψεις υπεσχημένων παροχών		438	
Σύνολο Υποχρεώσεων		2.997	2.597

	Αποτελέσματα χρήσεως Έξοδα/(Εσοδα)	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού των εντός Ελλάδος θυγατρικών λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920			1.078	441
Λοιπές προβλέψεις υπεσχημένων παροχών			438	
Σύνολο			1.516	441

Το ποσό των αναλογιστικών κερδών/ζημιών που καταχωρήθηκε στην Καθαρή Θέση από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών των εταιριών του Ομίλου ανέρχεται για τη χρήση 2018 σε κέρδος €50 έναντι κέρδους €65 για τη χρήση 2017.

Για όλα τα ανωτέρω προγράμματα δεν αναμένεται να καταβληθούν εισφορές το 2019.

32. Λοιπές υποχρεώσεις

	31.12.2018	31.12.2017
Κρατήσεις και εισφορές υπέρ τρίτων	123.605	108.727
Χρηματοπιστηριακές εργασίες	12.545	15.379
Έσοδα επομένων χρήσεων	8.777	3.252
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	83.139	65.504
Υποχρεώσεις προς εμπόρους από χρήση πιστωτικών καρτών	299.085	306.153
Λοιπά	381.364	371.667
Σύνολο	908.515	870.682

33. Προβλέψεις

	31.12.2018	31.12.2017
Ασφαλιστικές	313.685	262.626
Για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και λοιπές προβλέψεις	213.701	170.614
Σύνολο	527.386	433.240

α. Ασφαλιστικές

	31.12.2018	31.12.2017
Ασφαλίσεις ζωής		
Μαθηματικές προβλέψεις	313.281	262.287
Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις	404	339
Σύνολο	313.685	262.626

β. Για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και λοιπές προβλέψεις

Υπόλοιπο την 1.1.2017	102.174
Μεταβολές περιόδου 1.1-31.12.2017	
Προβλέψεις για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία (σημείωση 11)	(2.233)
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη προγράμματος αποχώρησης προσωπικού Alpha Bank A.E	(18.457)
Χρησιμοποιηθείσες λοιπές προβλέψεις	(6.805)
Αναταξινόμηση πρόβλεψης επίδικης υποθέσεως Chardash (σημείωση 53)	(8.000)
Προβλέψεις επίδικων και λοιπών ενδεχόμενων υποχρεώσεων (σημείωση 10)	11.351
Πρόβλεψη προγράμματος αποχώρησης προσωπικού Alpha Bank A.E.	92.719
Συναλλαγματικές διαφορές	(135)
Υπόλοιπο την 31.12.2017	170.614
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 στις προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου (σημείωση 44)	109.311
Υπόλοιπο 1.1.2018	279.925
Προβλέψεις για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία (σημείωση 11)	(17.957)
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη προγράμματος αποχώρησης προσωπικού Alpha Bank A.E.	(44.296)
Χρησιμοποιηθείσες λοιπές προβλέψεις περιόδου	(5.680)
Λοιπές προβλέψεις περιόδου	4.751
Μεταφορά σε στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	(131)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.912)
Υπόλοιπο την 31.12.2018	213.701

Τα ποσά των λοιπών προβλέψεων συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπά Έξοδα» και τα ποσά των προβλέψεων για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία, περιλαμβάνονται στις «Ζημιές απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου» της Καταστάσεως Αποτελεσμάτων.

Την 31.12.2018 το υπόλοιπο των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία ανέρχεται σε €92.221 (31.12.2017: €787) εκ των οποίων ποσό €4.407 αφορά σε αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για αχρησιμοποίητα όρια δανείων και ποσό €87.815 αφορά σε αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για Εγγυητικές Επιστολές και Ενέγγυες Πιστώσεις.

Την 31.12.2018 το υπόλοιπο των λοιπών προβλέψεων ανέρχεται σε €121.479 (31.12.2017: €177.827) εκ των οποίων:

- ποσό €30.575 (31.12.2017: €32.905) αφορά σε επίδικες υποθέσεις,
- ποσό €59.004 (31.12.2017: €103.300) αφορά σε πρόβλεψη αποζημιώσεως προγράμματος αποχώρησης προσωπικού (σημείωση 8).

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

34. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης κατά την 31.12.2017 και 31.12.2018 αναλύεται ως εξής:

	Υπόλοιπο μετοχών έναρξης 1.1.2017	Μεταβολές περιόδου από 1.1. έως 31.12.2017 (σε τεμάχια)	Υπόλοιπο μετοχών την 31.12.2017 / 31.12.2018	Καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο την 31.12.2017 / 31.12.2018
		Μετοχές από μετατροπή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		
α. Κοινές μετοχές				
Αριθμός κοινών μετοχών	1.536.881.200		1.536.881.200	461.064
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		6.818.181	6.818.181	2.046
Σύνολο	1.536.881.200	6.818.181	1.543.699.381	463.110

Την 23.2.2017, συνεπεία ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής εκ του συνόλου των ομολογιούχων, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης, αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά το ποσό των € 2.046 λόγω της μετατροπής μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου κεφαλαίου € 150.000 που εξεδόθη την 1.2.2013 στο πλαίσιο συμφωνίας με την Crédit Agricole S.A. και Crédit Agricole Corporate and Investment Bank.

Συνεπεία των ανωτέρω το μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης ανέρχεται την 31.12.2017 και την 31.12.2018 σε € 463.110.

Από την μετατροπή εκδόθηκαν και εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών την 18.4.2017, 6.818.181 νέες κοινές, ονομαστικές, μετά δικαιώματος ψήφου, άυλες μετοχές της Τραπέζης, ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστη.

Αναφορικά με την άσκηση δικαιωμάτων ψήφου (warrants) επί μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης και κατοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), την 14.12.2017, ασκήθηκαν από τους κοινούς μετόχους, 6.608 δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούσαν σε 979 κοινές μετοχές. Η άσκηση δικαιωμάτων ψήφου (warrants) δεν επηρέασε το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης αλλά τον αριθμό των μετοχών κυριότητας του ΤΧΣ.

35. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Υπόλοιπο 1.1.2017	10.790.870
Μετατροπή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου σε μετοχές	10.159
Υπόλοιπο 31.12.2017 / 31.12.2018	10.801.029

Εκ της ανωτέρω αυξήσεως ποσό € 10.159 πιστώθηκε στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

36. Αποθεματικά

Τα υπόλοιπα των επιμέρους αποθεματικών έχουν ως εξής:

α. Τακτικό αποθεματικό

	31.12.2018	31.12.2017
Τακτικό αποθεματικό	536.370	533.485

Σύμφωνα με το άρθρο 158 του Ν.4548/2018 (αντίστοιχη του οποίου ρύθμιση υπάρχει στο άρθρο 26 του Καταστατικού της Τραπέζης, όπως ισχύει), από τα καθαρά κέρδη κάθε χρήσεως αφαιρείται ετησίως το ένα εικοστό (1/20), τουλάχιστον, για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η αφαίρεση για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού παύει να είναι υποχρεωτική, όταν αυτό φθάσει στο ένα τρίτο (1/3) του μετοχικού κεφαλαίου. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι το αποθεματικό αυτό

χρησιμοποιείται αποκλειστικά πριν από κάθε διανομή μερίσματος προς εξίσωση του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Οι λοιπές εταιρίες του Ομίλου σχηματίζουν τακτικό αποθεματικό όπως και όταν προβλέπεται από τις τοπικές νομοθεσίες.

β. Αποθεματικό ομολόγων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

	2018
Υπόλοιπο λήξης την 31.12.2017 βάσει Δ.Λ.Π. 39	472.614
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 την 1.1.2018 (σημείωση 44)	37.059
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	509.673
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12	
Αποτίμηση των ομολόγων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, μετά το φόρο εισοδήματος	(62.201)
Μεταφορά στο αποτέλεσμα χρήσεως αποθεματικού ομολόγων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, μετά το φόρο εισοδήματος	(333.335)
Σύνολο	(395.536)
Υπόλοιπο την 31.12	114.137

Οι κινήσεις της χρήσεως του αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση που αφορούν στην αποτίμηση των αξιογράφων και στη μεταφορά στα αποτελέσματα του εν λόγω αποθεματικού ανέρχονται πριν από το φόρο, σε χρεωστικό ποσό € 86.880 και € 469.486 αντίστοιχα.

γ. Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου

	2017
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	102.638
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12	
Αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων, μετά το φόρο εισοδήματος	413.916
Μεταφορά στο αποτέλεσμα χρήσεως αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων, μετά το φόρο εισοδήματος	(43.940)
Σύνολο	369.976
Υπόλοιπο την 31.12	472.614

Οι κινήσεις της χρήσεως του αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων που αφορούν στην αποτίμηση των αξιογράφων και στη μεταφορά στα αποτελέσματα του εν λόγω αποθεματικού ανέρχονται πριν από το φόρο, σε πιστωτικό ποσό € 572.608 και σε χρεωστικό ποσό € 64.943 αντίστοιχα.

δ. Αποθεματικό αντισταθμίσεως ταμειακών ροών που καταχωρείται απευθείας στην Καθαρή Θέση

	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	(143.907)	(181.377)
Μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ροών, μετά το φόρο εισοδήματος	(1.931)	37.470
Υπόλοιπο την 31.12	(145.838)	(143.907)

ε. Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού

	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	(53.079)	(50.209)
Μεταβολή συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού	8.624	(2.870)
Υπόλοιπο την 31.12	(44.455)	(53.079)

στ. Αναλογία λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών

	2018	2017
Υπόλοιπο την 1.1	(40)	(112)
Μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	(149)	72
Υπόλοιπο την 31.12	(189)	(40)

Σύνολο αποθεματικών (α+β+γ+δ+ε+στ)	460.025	809.073
---	----------------	----------------

ζ. Αποθεματικά που αφορούν Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση

	2018	2017
Υπόλοιπο την 1.1	(122)	(68.579)
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12		
Μεταφορά στο αποτέλεσμα χρήσεως αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων και συναλλαγματικών διαφορών		68.457
Σύνολο	-	68.457
Υπόλοιπο την 31.12	(122)	(122)

37. Αποτελέσματα εις νέον

- Δεδομένου ότι στη διαχειριστική χρήση 2017 δεν υφίσταντο διανεμητέα κέρδη, σε εφαρμογή του άρθρου 44α Κ.Ν.2190/1920, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της, την 29.6.2018 αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος στους κοινούς Μετόχους της Τραπέζης.
- Για τη χρήση του 2018 και κατ' εφαρμογή του άρθρου 159 του Ν.4548/2018, δεν υφίστανται διανεμητέα κέρδη και ως εκ τούτου το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων θα προτείνει τη μη διανομή μερίσματος στους μετόχους της Τραπέζης.
- Στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» της 31.12.2017 περιλαμβάνονται τα έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 560 μετά το φόρο εισοδήματος.

38. Υβριδικά κεφάλαια

	31.12.2018	31.12.2017
Αόριστης διάρκειας με δικαίωμα πρώτης ανακλήσεως την 18.2.2015 και ανά έτος	15.232	15.232
Τίτλοι κατεχόμενοι από εταιρίες του Ομίλου	(125)	(125)
Σύνολο	15.107	15.107

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

39. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες απαιτήσεις από δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στο πλαίσιο της διαχείρισης γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και βάσει των λογιστικών αρχών που εφαρμόζονται, ο Όμιλος καταγράφει όλες τις υποβληθείσες δικαστικές αγωγές ή παρόμοιες ενέργειες από τρίτους σε βάρος του και εξετάζει την πιθανότητα ευδοκιμήσεώς τους καθώς και του πιθανού αποτελέσματος.

Για τις περιπτώσεις όπου υπάρχει σημαντική πιθανότητα αρνητικής εκβάσεως και το αποτέλεσμα τους μπορεί να εκτιμηθεί με επαρκή αξιοπιστία, ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό του Ισολογισμού «Προβλέψεις». Το συνολικό ποσό των εν λόγω προβλέψεων ανέρχεται την 31.12.2018 σε €30.575 (31.12.2017: €32.905).

Για τις περιπτώσεις για τις οποίες, σύμφωνα με την εξέλιξη της υπόθεσης και την αξιολόγηση της Νομικής Υπηρεσίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, η πιθανότητα αρνητικής εκβάσεως δεν είναι σημαντική ή δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η πιθανή ζημιά εξαιτίας της πολυπλοκότητας των υποθέσεων, της χρονικής διάρκειας που θα διαρκέσουν και της αβεβαιότητας ως προς την πιθανή έκβαση, ο Όμιλος δεν έχει προβεί σε αναγνώριση πρόβλεψης. Με ημερομηνία 31.12.2018 οι απαιτήσεις από νομικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου των ανωτέρω περιπτώσεων ανέρχονται σε €347.895 (31.12.2017: €402.342).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Νομικών Υπηρεσιών η οριστική διευθέτησή των απαιτήσεων και των δικαστικών αγωγών δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην καθαρή θέση ή την λειτουργία του Ομίλου.

β. Φορολογικά θέματα

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2010. Οι χρήσεις 2011 και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ.1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς διατύπωση επιφύλαξης, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994 και το άρθρο 65Α Ν. 4174/2013. Η πρώην Εμπορική Τράπεζα είχε ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2008. Οι χρήσεις 2009 έως και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ.1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Για τις χρήσεις 2011 έως και 2013 έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης.

Το κατάστημα της Alpha Bank σε Λονδίνο έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2015.

Την 2.6.2015, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση δια απορροφήσεως της Diners Club Ελλάδος Α.Ε.Π.Π. Η εταιρία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2010. Οι χρήσεις 2011 και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ.1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Για τη χρήση 2013 έχει λάβει αντίστοιχο πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς διατύπωση επιφύλαξης.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/5.1.2016 δεν εξαιρούνται από την διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο.

Ως αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου από τις φορολογικές αρχές ενδέχεται, να επιβληθούν επιπλέον επιπλέον φόροι, τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής και πρόστιμα για τις χρήσεις που δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν με ακρίβεια.

Οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου έχουν ελεγχθεί φορολογικά έως και τη χρήση που αναγράφεται στον κατωτέρω πίνακα:

Επωνυμία εταιρίας		Χρήση
Τράπεζες		
1	Alpha Bank London Ltd (αυτοπεραίωση)	2015
2	Alpha Bank Cyprus Ltd (βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος για τις χρήσεις 2013 - 2014)	2012
3	Alpha Bank Romania S.A.	2006
4	Alpha Bank Albania S.H.A.	2011
Χρηματοδοτικές εταιρίες		
1	Alpha Leasing A.E.**	2012
2	Alpha Leasing Romania IFN S.A.	2014
3	ABC Factors A.E.**	2012
Investment Banking		
1	Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ.** / ***	2012
2	SSIF Alpha Finance Romania S.A.	2002
3	Alpha A.E. Επενδυτικών Συμμετοχών** / ***	2012
4	Alpha A.E. Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών - ΑΚΕΣ ** / ***	2012
5	Emporiki Ventures Capital Developed Markets Ltd	2007
6	Emporiki Ventures Capital Emerging Markets Ltd	2008
Asset Management		
1	Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.** / ***	2012
2	ABL Independent Financial Advisers Ltd (αυτοπεραίωση)	2015
Ασφαλιστικές		
1	Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις A.E.** / ***	2012
2	Alpha Insurance Brokers Srl	2005
3	Alphalife A.A.E.Z.** / ***	2012
Κτηματικές και ξενοδοχειακές		
1	Alpha Αστικά Ακίνητα A.E.**	2012
2	Εμπορική Ανάπτυξης & Διαχείρισης Ακινήτων Ανώνυμη Συμμετοχική & Κτηματική Εταιρία	2012
3	Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων A.E. (πρώην Ιονική Συμμετοχών – η αλλαγή επωνυμίας έγινε τον 10ο του 2018)	2012
4	Alpha Real Estate Bulgaria E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2007)	*
5	Chardash Trading E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2006)	*
6	Alpha Real Estate Services Srl (έναρξη λειτουργίας 1998)	*
7	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής A.E. (έναρξη λειτουργίας 2012)	**
8	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II A.E. (έναρξη λειτουργίας 2012)	**
9	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας I A.E. (έναρξη λειτουργίας 2012)	**
10	AGI – RRE Participations 1 Srl (έναρξη λειτουργίας 2010)	*
11	Stockfort Ltd (έναρξη λειτουργίας 2010)	*
12	Romfelt Real Estate S.A. (έναρξη λειτουργίας 1991)	*
13	AGI – RRE Zeus Srl (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
14	AGI – RRE Poseidon Srl (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
15	AGI – RRE Hera Srl (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
16	AGI – BRE Participations 2 E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
17	AGI – BRE Participations 2BG E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
18	AGI – BRE Participations 3 E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
19	AGI – BRE Participations 4 E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2012)	*

* Οι εταιρίες δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την ημερομηνία ιδρύσεώς τους.

** Οι εταιρίες έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 χωρίς διατύπωση επιφύλαξης ενώ οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες βάσει των διατάξεων της εγκυκλίου ΠΟΛ.1208/2017 (σημείωση 13).

*** Οι εταιρίες έχουν ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2009 βάσει των διατάξεων του Ν.3888/2010 περί περαίωσης των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων.

Επωνυμία εταιρίας	Χρήση
Κτηματικές και ξενοδοχειακές (συνέχεια)	
20 APE Fixed Assets A.E.** / ***	2012
21 SC Cordia Residence Srl	2013
22 HT-1 E.O.O.D (έναρξη λειτουργίας 2013-η εταιρία μεταβιβάσθηκε την 19.12.2018)	*
23 AGI – RRE Cleopatra Srl (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
24 AGI – RRE Hermes Srl (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
25 SC Carmel Residential Srl (έναρξη λειτουργίας 2013)	*
26 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Κηφισιάς Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
27 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιρόης Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
28 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Λειβαδιάς Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
29 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2015)	*
30 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2015)	*
31 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε. (πρώην Ανάπλαση Πλαγιάς Α.Ε.) (έναρξη λειτουργίας 2011)	*
32 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιθέας (έναρξη λειτουργίας 2017)	*
33 Asmita Gardens Srl	2010
34 Ashtrom Residents Srl (έναρξη λειτουργίας 2006)	*
35 Cubic Center Development S.A. (έναρξη λειτουργίας 2010)	*
36 AGI – BRE Participations 5 E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2015 – η εταιρεία μεταβιβάσθηκε την 25.6.2018)	*
37 AGI – SRE Participations 1 DOO (έναρξη λειτουργίας 2016)	*
38 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Σπάτων Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2017)	*
39 TH Top Hotels S.R.L. (έναρξη λειτουργίας 2009)	*
40 Kestrel Enterprise E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2013)	*****
41 House Properties Investments E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2013-η εταιρία μεταβιβάσθηκε την 25.6.2018)	*****
42 Residence Properties Investments E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2013-η εταιρία μεταβιβάσθηκε την 25.6.2018)	*****
43 Beroe real estate E.O.O.D. (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
44 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ηρακλείου Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
45 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Γη Ι Α.Ε. (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
46 AGI-Cypre Property 1 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
47 AGI-Cypre Property 2 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
48 AGI-Cypre Property 3 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
49 AGI-Cypre Property 4 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
50 AGI-Cypre Property 5 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
51 AGI-Cypre Property 6 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
52 AGI-Cypre Property 7 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
53 AGI-Cypre Property 8 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
54 AGI-Cypre Property 9 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
55 AGI-Cypre Property 10 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
56 AGI-Cypre Property 11 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
57 AGI-Cypre Property 12 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
58 AGI-Cypre Property 13 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
59 AGI-Cypre Property 14 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
60 AGI-Cypre Property 15 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
61 AGI-Cypre Property 16 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*

* Οι εταιρίες δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την ημερομηνία ιδρύσεώς τους.

** Οι εταιρίες έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 χωρίς διατύπωση επιφύλαξης ενώ οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες βάσει των διατάξεων της εγκυκλίου ΠΟΛ.1208/2017 (σημείωση 13).

*** Οι εταιρίες έχουν ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2009 βάσει των διατάξεων του Ν.3888/2010 περί περαίωσης των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων.

**** Οι εταιρίες δεν υπόκεινται σε φορολογικό έλεγχο.

***** Οι εταιρίες αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2017 μέσω πτωχευτικής διαδικασίας και έκτοτε δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά.

Επωνυμία εταιρίας	Χρήση
Κτηματικές και ξενοδοχειακές (συνέχεια)	
62 AGI-Cypre Property 17 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
63 AGI-Cypre Property 18 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
64 AGI-Cypre Property 19 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
65 AGI-Cypre Property 20 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
66 AGI-Cypre Property 21 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
67 AGI-Cypre Property 22 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
68 AGI-Cypre Property 23 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
69 AGI-Cypre Property 24 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
70 AGI-Cypre Pafos Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
71 AGI-Cypre P&F Nicosia Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
72 AGI-Cypre RES Nicosia Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
73 AGI-Cypre P&F Limassol Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
74 AGI-Cypre Alaminos Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
75 AGI-Cypre Tochni Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
76 AGI-Cypre Mazotos Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
77 ABC RE L1 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
78 ABC RE L2 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
79 ABC RE L3 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
80 ABC RE P1 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
81 ABC RE P2 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
82 ABC RE P3 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
83 ABC RE P4 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
84 ABC RE P5 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
85 ABC RE P&F Limassol Ltd (έναρξη λειτουργίας 2018)	*
86 Kitma Holdings Ltd (έναρξη λειτουργίας 2006)	*
87 Vic City Srl	*
88 Alpha Real Estate Services LLC (έναρξη λειτουργίας 2010)	*
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών	
1 Alpha Credit Group Plc (αυτοπεραίωση)	2015
2 Alpha Group Jersey Ltd	****
3 Alpha Group Investments Ltd (έναρξη λειτουργίας 2006)	*
4 Ionian Equity Participations Ltd (έναρξη λειτουργίας 2006)	2007
5 Emporiki Group Finance Plc (αυτοπεραίωση – η εταιρεία εκκαθαρίστηκε την 20.12.2018)	2015
6 AGI – BRE Participations 1 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2009)	*
7 AGI – RRE Participations 1 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2009)	*
8 Alpha Group Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
9 Katanalotika Plc (αυτοπεραίωση)	2016
10 Epihiro Plc (αυτοπεραίωση)	2016
11 Irida Plc (αυτοπεραίωση)	2016
12 Pisti 2010 - 1 Plc (αυτοπεραίωση)	2016
13 Alpha Shipping Finance Ltd (αυτοπεραίωση)	2016
14 Alpha Proodos DAC (έναρξη λειτουργίας 2016)	*
15 AGI – RRE Athena Ltd (έναρξη λειτουργίας 2011)	*
16 AGI – RRE Poseidon Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
17 AGI – RRE Hera Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
18 Umera Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*

* Οι εταιρίες δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την ημερομηνία ιδρύσεώς τους.

**** Οι εταιρίες δεν υπόκεινται σε φορολογικό έλεγχο.

Επωνυμία εταιρίας		Χρήση
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών (συνέχεια)		
19	AGI – BRE Participations 2 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2011)	*
20	AGI – BRE Participations 3 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2011)	*
21	AGI – BRE Participations 4 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2010)	*
22	AGI – RRE Ares Ltd (έναρξη λειτουργίας 2010)	*
23	AGI – RRE Venus Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
24	AGI – RRE Artemis Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
25	AGI – BRE Participations 5 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
26	AGI – RRE Cleopatra Ltd (έναρξη λειτουργίας 2013)	*
27	AGI – RRE Hermes Ltd (έναρξη λειτουργίας 2013)	*
28	AGI-Cypre Arsinoe Ltd (έναρξη λειτουργίας 2013)	*
29	AGI – SRE Ariadni Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
30	Zerelda Ltd (έναρξη λειτουργίας 2012)	*
31	AGI-Cypre Evagoras Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
32	AGI-Cypre Tersefanou Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
33	AGI-Cypre Ermis Ltd (έναρξη λειτουργίας 2014)	*
34	AGI – SRE Participations 1 Ltd (έναρξη λειτουργίας 2016)	*
Διάφορες εταιρίες		
1	Alpha Bank London Nominees Ltd	****
2	Alpha Trustees Ltd (έναρξη λειτουργίας 2002)	*
3	Καφέ Alpha A.E.** / ***	2012
4	Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών A.E.** / ***	2012
5	Real Car Rental A.E.** / ***	2012
6	Εμπορική Διαχείρισης και Ρευστοποίησης Ενεργητικού-Παθητικού A.E.***	2012
7	Alpha Bank Υπηρεσίες Ενημερώσεως Οφειλετών A.E. (έναρξη λειτουργίας 2015)	*

γ) Λειτουργικές μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου από μισθώματα αφορούν κατά κύριο λόγο τα κτήρια που χρησιμοποιεί για τα υποκαταστήματα και τις άλλες μονάδες λειτουργίας του.

Ειδικότερα για την Τράπεζα, η διάρκεια των επαγγελματικών συμβάσεων μισθώσεως σε νέα καταστήματα, ορίζεται τριετής με δυνατότητα μονομερούς παρατάσεως εκ μέρους της Τραπέζης για μία ακόμη εννεαετία με τους ίδιους όρους και συμφωνίες με την αρχική μίσθωση, διατηρώντας το δικαίωμα να καταγγείλει την μίσθωση οποτεδήποτε εντός της εννεατίας. Πολιτική της Τραπέζης είναι να ανανεώνει τις συμβάσεις αυτές.

Στις περιπτώσεις των ανανεώσεων υφισταμένων μισθώσεων, η νέα μίσθωση ορίζεται τριετής με δυνατότητα μονομερούς παρατάσεως εκ μέρους της Τραπέζης για μία ακόμη τριετία με τους ίδιους όρους και συμφωνίες με την αρχική μίσθωση, διατηρώντας το δικαίωμα να καταγγείλει την μίσθωση οποτεδήποτε εντός της δεύτερης τριετίας. Πολιτική της Τραπέζης είναι επίσης να ανανεώνει τις συμβάσεις αυτές.

* Οι εταιρίες δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την ημερομηνία ιδρύσεώς τους.

** Οι εταιρίες έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 χωρίς διατύπωση επιφύλαξης ενώ οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες βάσει των διατάξεων της εγκυκλίου ΠΟΛ.1208/2017 (σημείωση 13).

*** Οι εταιρίες έχουν ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2009 βάσει των διατάξεων του Ν.3888/2010 περί περαίωσης των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων.

**** Οι εταιρίες δεν υπόκεινται σε φορολογικό έλεγχο.

Οι ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων του Ομίλου έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
- εντός του έτους	39.723	39.166
- πέραν του έτους και μέχρι πέντε έτη	89.757	85.924
- πέραν των πέντε ετών	98.503	108.374
Σύνολο	227.983	233.464

Οι κυριότερες διαφορές ανάμεσα στις ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων και την εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του νέου προτύπου Δ.Π.Χ.Π. 16 «Μισθώσεις» οφείλονται στο γεγονός ότι με βάση το νέο πρότυπο:

- προεξοφλούνται τα μελλοντικά μισθώματα και
- γίνεται χρήση των παρακάτω υποθέσεων:
  - εξαίρεση μισθωμένων ακινήτων για τα οποία λήγει η σύμβαση το 2019 και δε θα ανανεωθούν (short-term exemption),
  - υπόθεση αναφορικά με επέκταση διάρκειας ακινήτων που λήγουν εντός του 2019, ωστόσο ο Όμιλος θα προχωρήσει σε ανανέωση του μισθωτικού συμβολαίου,
  - όπου υπάρχει όρος σχετικός με αύξηση των μισθωμάτων, τότε η αύξηση αυτή έχει εφαρμογή στα μελλοντικά μισθώματα την εκάστοτε ημέρα της αναπροσαρμογής.

Οι απαιτήσεις του Ομίλου από μισθώματα αφορούν κυρίως μισθώσεις κτηρίων ιδιοκτησίας του σε τρίτους.

Οι ελάχιστες μελλοντικές εισπράξεις μισθωμάτων έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
- εντός του έτους	15.084	17.107
- πέραν του έτους και μέχρι πέντε έτη	44.349	50.514
- πέραν των πέντε ετών	38.829	47.523
Σύνολο	98.262	115.144

δ) Εκτός Ισολογισμού υποχρεώσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις που είναι δυνατόν να επιφέρουν στο μέλλον μεταβολές στην περιουσιακή του διάρθρωση. Οι δεσμεύσεις αυτές παρακολουθούνται σε εκτός Ισολογισμού λογαριασμούς και αφορούν σε ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές και υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια.

Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν χρηματοδότηση των εμπορικών συμφωνιών μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή των συναλλασσόμενων τρίτων, με τους οποίους οι πελάτες του Ομίλου έχουν συνάψει τις συμφωνίες. Τόσο οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις όσο και οι εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από πελάτες του των όρων των συμφωνιών.

Τα υπόλοιπά τους έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Ενέγγυες πιστώσεις	30.695	29.313
Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις	3.372.091	3.355.650

Επίσης ενδεχόμενες υποχρεώσεις προκύπτουν για τον Όμιλο από τις μη αντληθείσες εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια, που δεν πρόκειται να εκτελεστούν άμεσα ή πρόκειται να εκτελεστούν τμηματικά και μόνο εφόσον τηρηθούν από τους αντισυμβαλλόμενους οι συμφωνηθείσες για την εκτέλεσή τους προϋποθέσεις.

Ο Όμιλος, από 1.1.2018 συνεπεία της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9, υπολογίζει αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου για τις μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/ εγγυητικές επιστολές, οι οποίες αναγνωρίζονται στη γραμμή Ισολογισμού «Προβλέψεις».

Το υπόλοιπο των ανωτέρω αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου ανέρχεται την 31.12.2018 σε €92.221 (σημείωση 33).

Η Τράπεζα έχει επίσης αναλάβει την υποχρέωση να συνεισφέρει στο μετοχικό κεφάλαιο της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ ΑΚΕΣ επιπλέον κεφάλαια μέχρι του ποσού των € 64.

ε) Δεσμεύσεις στοιχείων Ενεργητικού

Τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού κατά την 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

• Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

- i. Την 31.12.2018 το ποσό των δεσμευμένων καταθέσεων ανήλθε σε € 722.351 (31.12.2017: € 763.146) που αφορούν την υποχρέωση του Ομίλου να διατηρεί καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες σύμφωνα με τα ποσοστά που ορίζονται σε κάθε χώρα. Εξ αυτών, το ποσό των δεσμευμένων διαθεσίμων της Τραπέζης αναφέρεται σε εκείνο που οφείλει να διατηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος κατά μέσο όρο για την περίοδο από 19.12.2018 έως 29.1.2019 και ανέρχεται σε € 347.652 (31.12.2017: € 312.991). Την 31.12.2018 το ποσό των δεσμευμένων διαθεσίμων της Τραπέζης ανήλθε σε € 300.411.
- ii. Τοποθετήσεις ύψους € 93.000 (31.12.2017: 0) έχουν ενεχυριαστεί σε Κεντρικές Τράπεζες με σκοπό τη συμμετοχή σε πράξεις κύριας αναχρηματοδότησεως.

• Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:

- i. Δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 213.074 (31.12.2017: € 216.195) που αφορούν, κυρίως, σε εγγυήσεις οι οποίες έχουν δοθεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.
- ii. Δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 1.059.932 (31.12.2017: € 947.939) σε Πιστωτικά Ιδρύματα που έχουν δοθεί για εγγύηση παραγώγων και λοιπών πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- iii. Δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 28.707 (31.12.2017: € 18.905) σε Πιστωτικά Ιδρύματα που έχουν δοθεί για Ενέγγυες Πιστώσεις ή Εγγυητικές Επιστολές που εκδίδει η Τράπεζα για τη διευκόλυνση εισαγωγών πελατείας.
- iv. Δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 9.493 (31.12.2017: € 6.214) έχουν δοθεί στο Ταμείο Εξυγίανσης ως αμετάκλητη δέσμευση πληρωμής μέρους της εισφοράς από το 2016 έως και το 2018. Η δέσμευση αυτή πρέπει να καλύπτεται πλήρως από εξασφαλίσεις αποκλειστικά με μετρητά όπως αποφασίστηκε από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.
- v. Τοποθετήσεις ύψους € 35.230 (31.12.2017: € 5.100) έχει δοθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση ομολογιών ονομαστικής αξίας € 3.550.000 (31.12.2017: € 1.000.000), εκ των οποίων ποσό € 3.050.000 (31.12.2017: € 1.000.000) ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην κάτωθι κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

• Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών:

- i. Δάνεια αξίας € 3.700.146 (31.12.2017: € 17.736.225) έχει ενεχυριασθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς αντλήσεως ρευστότητας.
- ii. Ποσό επιχειρηματικών, καταναλωτικών δανείων και πιστωτικών καρτών λογιστικής αξίας € 3.323.619 (31.12.2017: € 3.390.710) έχει τιτλοποιηθεί για την έκδοση ομολογιών εταιριών ειδικού σκοπού του Ομίλου ονομαστικής αξίας € 4.174.400 (31.12.2017: € 4.174.400) που ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα, εκ των οποίων ποσό € 2.541.700 (31.12.2017: € 2.066.900) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- iii. Ποσό ναυτιλιακών δανείων λογιστικής αξίας € 498.904 (31.12.2017: € 523.422) έχει τιτλοποιηθεί για την παροχή δανείου από τρίτους στην εταιρία ειδικού σκοπού του Ομίλου που ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 267.589 (31.12.2017: € 317.066). Για την ανωτέρω συναλλαγή έχουν δοθεί ως εξασφάλιση απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων ποσού € 21.720 (31.12.2017: € 23.125).

- iv. Ποσό επιχειρηματικών δανείων λογιστικής αξίας € 401.803 (31.12.2017: € 586.680) έχει τιτλοποιηθεί για την έκδοση ομολογίων εταιρίας ειδικού σκοπού του Ομίλου που ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 476.658 (31.12.2017: € 640.000) εκ των οποίων € 320.000 έχουν διατεθεί σε επενδυτές και € 320.000 (31.12.2017: € 320.000) ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα. Από το ποσό που ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα, ποσό € 100.000 (31.12.2017: € 100.000) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo). Για την ανωτέρω συναλλαγή έχουν δοθεί ως εξασφάλιση απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων ποσού € 93.644 (31.12.2017: € 80.886).
- v. Ποσό επιχειρηματικών δανείων λογιστικής αξίας € 22.791 (31.12.2017: ονομαστική αξία € 46.048) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων δανεισμού.
- vi. Ποσό στεγαστικών δανείων λογιστικής αξίας € 4.624.700 (31.12.2017: € 1.112.325) έχει χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση στα εξής προγράμματα εκδόσεως ομολόγων: Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογίων I και II και Πρόγραμμα Εξασφαλισμένων Τίτλων της Τραπέζης. Την 31.12.2018 η ονομαστική αξία των ανωτέρω ομολογίων ανήλθε σε ποσό € 3.550.000 (31.12.2017: € 1.000.000), εκ των οποίων ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα ποσό € 3.050.000 (31.12.2017: € 1.000.000) και έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo) ποσό € 3.050.000 (31.12.2017: € 1.000.000).
- **Αξιόγραφα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου:**
- i. Ποσό λογιστικής αξίας € 2.884.458 (31.12.2017: € 3.436.247) αφορά σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου εκ των οποίων ποσό λογιστικής αξίας € 2.883.561 (31.12.2017: € 297.226) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo), ενώ ποσό λογιστικής αξίας € 897 έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων πελατειακών παραγώγων. Επίσης την 31.12.2018 έντοκα γραμμάτια ελληνικού δημοσίου ονομαστικής αξίας € 400.000 που έχουν ληφθεί ως κάλυμμα στα πλαίσια συμβάσεων παραγώγων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο, έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo). Την 31.12.2017 τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου λογιστικής αξίας € 3.133.717 είχαν ενεχυριαστεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς άντλησης ρευστότητας και τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου λογιστικής αξίας € 5.304 είχαν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων δανεισμού. Επίσης η ονομαστική αξία εντόκων γραμματίων ελληνικού δημοσίου που είχαν ληφθεί ως κάλυμμα στα πλαίσια συμβάσεων παραγώγων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο ήταν € 300.000.
- ii. Ποσό λογιστικής αξίας € 423.660 (31.12.2017: € 251.507) αφορά σε τίτλους εκδόσεως του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ) που έχει ενεχυριασθεί σε Κεντρικές Τράπεζες με σκοπό τη συμμετοχή σε πράξεις κύριας αναχρηματοδότησεως. Επιπλέον, την 31.12.2017 ποσό λογιστικής αξίας € 237.507 είχε δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo), ενώ τίτλοι ονομαστικής αξίας € 35.510, που είχαν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (reverse repo), είχαν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo).
- iii. Ποσό λογιστικής αξίας € 42.433 (31.12.2017: € 263.460) λοιπών εταιρικών τίτλων έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo).
- iv. Ποσό ονομαστικής αξίας € 1.380.748 (31.12.2017: € 138.124) αφορά σε ομόλογα λοιπών κρατών και λοιπών εκδοτών που έχουν δοθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς άντλησης ρευστότητας. Επιπλέον, ομόλογα ονομαστικής αξίας € 464.700 και εύλογης αξίας € 504.012 αφορούν σε τίτλους που έχουν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (reverse repo) και έχουν δοθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς άντλησης ρευστότητας.
- v. Ποσό λογιστικής αξίας € 13.219 (31.12.2017: € 15.424) ομολόγων λοιπών κρατών έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (repo) σε Κεντρικές Τράπεζες.

40. Εταιρίες που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, εκτός της μητρικής Alpha Bank, περιλαμβάνονται και οι κατωτέρω εταιρίες:

α. Θυγατρικές

Επωνυμία εταιρίας		Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
			31.12.2018	31.12.2017
Τράπεζες				
1	Alpha Bank London Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00	100,00
2	Alpha Bank Cyprus Ltd (σημειώσεις 51ιθ, κβ, κγ, κδ, κε, κοτ, λ, λη, λθ, με, μθ, νγ, νε, νζ, ξη, 53α, β)	Κύπρος	100,00	100,00
3	Alpha Bank Romania S.A. (σημείωση 51ιγ)	Ρουμανία	99,92	99,92
4	Alpha Bank Albania SH.A.	Αλβανία	100,00	100,00
Χρηματοδοτικές εταιρίες				
1	Alpha Leasing A.E.	Ελλάδα	100,00	100,00
2	Alpha Leasing Romania IFN S.A.	Ρουμανία	100,00	100,00
3	ABC Factors A.E.	Ελλάδα	100,00	100,00
Investment Banking				
1	Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	100,00	100,00
2	SSIF Alpha Finance Romania S.A.	Ρουμανία	99,98	99,98
3	Alpha A.E. Επενδυτικών Συμμετοχών (σημείωση 51ξε)	Ελλάδα	100,00	100,00
4	Alpha A.E. Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών – ΑΚΕΣ	Ελλάδα	100,00	100,00
5	Emporiki Venture Capital Developed Markets Ltd (σημείωση 51ξστ)	Κύπρος	100,00	100,00
6	Emporiki Venture Capital Emerging Markets Ltd	Κύπρος	100,00	100,00
Asset Management				
1	Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	100,00	100,00
2	ABL Independent Financial Advisers Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00	100,00
Ασφαλιστικές				
1	Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	100,00
2	Alpha Insurance Brokers Srl	Ρουμανία	100,00	100,00
3	Alphalife A.A.E.Z.	Ελλάδα	100,00	100,00
Κτηματικές και ξενοδοχειακές				
1	Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. (σημείωση 51ξα)	Ελλάδα	93,17	93,17
2	Εμπορική Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ακινήτων Ανώνυμη Συμμετοχική και Κτηματική Εταιρία (σημείωση 51ξε)	Ελλάδα	100,00	100,00
3	Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε. / πρώην Ιονική Συμμετοχών Α.Ε. (σημειώσεις 51μβ, ξα)	Ελλάδα	100,00	
4	Alpha Real Estate Bulgaria E.O.O.D. (σημείωση 51ιζ)	Βουλγαρία	93,17	93,17
5	Chardash Trading E.O.O.D. (σημειώσεις 51ιε, 52)	Βουλγαρία	93,17	93,17
6	Alpha Real Estate Services Srl	Ρουμανία	93,17	93,17
7	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	100,00
8	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	100,00
9	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας I Α.Ε. (σημείωση 51ξα)	Ελλάδα	100,00	100,00
10	AGI-RRE Participations 1 Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
11	Stockfort Ltd (σημείωση 51γ)	Κύπρος	100,00	100,00
12	Romfelt Real Estate S.A. (σημείωση 51ν)	Ρουμανία	99,99	98,86
13	AGI – RRE Zeus Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
14	AGI – RRE Poseidon Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
15	AGI – RRE Hera Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
16	AGI-BRE Participations 2 E.O.O.D. (σημείωση 51στ)	Βουλγαρία	100,00	100,00
17	AGI-BRE Participations 2BG E.O.O.D.	Βουλγαρία	100,00	100,00
18	AGI-BRE Participations 3 E.O.O.D. (σημείωση 51στ)	Βουλγαρία	100,00	100,00

Επωνυμία εταιρίας		Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
			31.12.2018	31.12.2017
Κτηματικές και ξενοδοχειακές (συνέχεια)				
19	AGI-BRE Participations 4 E.O.O.D. (σημείωση 51ζ)	Βουλγαρία	100,00	100,00
20	APE Fixed Assets A.E. (σημείωση 51κν)	Ελλάδα	72,20	72,20
21	SC Cordia Residence Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
22	HT-1 E.O.O.D. (σημειώσεις 51στ, 51ξ)	Βουλγαρία		100,00
23	AGI-RRE Cleopatra Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
24	AGI-RRE Hermes Srl (σημείωση 51ι) *	Ρουμανία	100,00	100,00
25	SC Carmel Residential Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
26	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Κηφισιάς Α.Ε. (σημείωση 51α)	Ελλάδα	100,00	100,00
27	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιρόνης Α.Ε. (σημείωση 51α)	Ελλάδα	100,00	100,00
28	AGI-Cypré Alaminos Ltd (σημείωση 51β)	Κύπρος	100,00	100,00
29	AGI-Cypré Tochni Ltd (σημείωση 51β)	Κύπρος	100,00	100,00
30	AGI-Cypré Mazotos Ltd (σημειώσεις 51β, κ, νστ)	Κύπρος	100,00	100,00
31	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Λειβαδιάς Α.Ε. (σημείωση 51α)	Ελλάδα	100,00	100,00
32	Asmita Gardens Srl (σημείωση 51ζ)	Ρουμανία	100,00	100,00
33	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.	Ελλάδα	54,17	54,17
34	Ashtrom Residents Srl (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
35	AGI-BRE Participations 5 E.O.O.D. (σημείωση 51κα)	Βουλγαρία		100,00
36	Cubic Center Development S.A. (σημείωση 51ε)	Ρουμανία	100,00	100,00
37	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε. (σημείωση 51α)	Ελλάδα	100,00	100,00
38	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	100,00
39	AGI-SRE Participations 1 DOO	Σερβία	100,00	100,00
40	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Σπάτων Α.Ε. (σημείωση 51α)	Ελλάδα	100,00	100,00
41	TH Top Hotels Srl	Ρουμανία	97,50	97,50
42	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιθέας Α.Ε.	Ελλάδα	100,00	100,00
43	Kestrel Enterprise E.O.O.D.	Βουλγαρία	100,00	100,00
44	House Properties Investments E.O.O.D. (σημείωση 51κα)	Βουλγαρία		100,00
45	Residence Properties Investments E.O.O.D. (σημείωση 51κα)	Βουλγαρία		100,00
46	Beroe Real Estate E.O.O.D.	Βουλγαρία	100,00	100,00
47	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ηρακλείου Α.Ε. (σημείωση 51β)	Ελλάδα	100,00	
48	Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Γη Ι Α.Ε. (σημείωση 51ιν)	Ελλάδα	100,00	
49	AGI-Cypré Property 1 Ltd (σημειώσεις 51ιθ, κε, νστ)	Κύπρος	100,00	
50	AGI-Cypré Property 2 Ltd (σημειώσεις 51ιθ, κε, νστ)	Κύπρος	100,00	
51	AGI-Cypré Property 3 Ltd (σημειώσεις 51ιθ, κε, νστ)	Κύπρος	100,00	
52	AGI-Cypré Property 4 Ltd (σημειώσεις 51ιθ, κε, νστ)	Κύπρος	100,00	
53	AGI-Cypré Property 5 Ltd (σημειώσεις 51κβ, κε, νστ)	Κύπρος	100,00	
54	AGI-Cypré Property 6 Ltd (σημειώσεις 51κβ, κε, νστ)	Κύπρος	100,00	
55	AGI-Cypré Property 8 Ltd (σημειώσεις 51κβ, νστ)	Κύπρος	100,00	
56	Kitma Holdings Ltd (σημειώσεις 51ια, 53ε)	Κύπρος	100,00	
57	Vic City Srl (σημειώσεις 51ια, 53ε)	Ρουμανία	99,95	
58	AGI-Cypré Property 7 Ltd (σημειώσεις 51κδ, νστ)	Κύπρος	100,00	
59	ABC RE L1 Ltd (σημειώσεις 51κγ, μθ)	Κύπρος	100,00	
60	AGI-Cypré Property 9 Ltd (σημειώσεις 51λ, νγ, νστ)	Κύπρος	100,00	
61	AGI-Cypré Property 10 Ltd (σημειώσεις 51λα, νστ)	Κύπρος	100,00	
62	AGI-Cypré Property 11 Ltd (σημειώσεις 51λα, νστ, νθ)	Κύπρος	100,00	
63	AGI-Cypré Property 12 Ltd (σημειώσεις 51λβ, νστ, νθ)	Κύπρος	100,00	
64	AGI-Cypré Property 13 Ltd (σημειώσεις 51λβ, μζ, νστ)	Κύπρος	100,00	

* Η εταιρία δεν έχει οικονομική δραστηριότητα.

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
		31.12.2018	31.12.2017
Κτηματικές και ξενοδοχειακές (συνέχεια)			
65 AGI-Cypre Property 14 Ltd (σημειώσεις 51λδ, μστ, νστ)	Κύπρος	100,00	
66 AGI-Cypre Property 15 Ltd (σημειώσεις 51λβ, μστ, νστ)	Κύπρος	100,00	
67 AGI-Cypre Property 16 Ltd (σημειώσεις 51λγ, μδ, νστ)	Κύπρος	100,00	
68 AGI-Cypre Property 17 Ltd (σημειώσεις 51λβ, μγ, νστ)	Κύπρος	100,00	
69 AGI-Cypre Property 18 Ltd (σημειώσεις 51λβ, μζ, νστ)	Κύπρος	100,00	
70 AGI-Cypre Property 19 Ltd (σημειώσεις 51λβ, μγ, νστ)	Κύπρος	100,00	
71 AGI-Cypre Property 20 Ltd (σημειώσεις 51λβ, μστ, νστ)	Κύπρος	100,00	
72 AGI-Cypre Pafos Ltd (σημειώσεις 51λε, νστ)	Κύπρος	100,00	
73 AGI-Cypre P&F Nicosia Ltd (σημειώσεις 51λζ, νστ, νθ)	Κύπρος	100,00	
74 ABC RE P1 Ltd (σημείωση 51λν)	Κύπρος	100,00	
75 ABC RE P2 Ltd (σημείωση 51λν)	Κύπρος	100,00	
76 ABC RE P3 Ltd (σημείωση 51λθ)	Κύπρος	100,00	
77 ABC RE L2 Ltd (σημείωση 51μϵ)	Κύπρος	100,00	
78 ABC RE P4 Ltd (σημείωση 51μϵ)	Κύπρος	100,00	
79 AGI-Cypre RES Nicosia Ltd (σημειώσεις 51ν, 53ζ)	Κύπρος	100,00	
80 AGI-Cypre P&F Limassol Ltd (σημείωση 51ν)	Κύπρος	100,00	
81 AGI-Cypre Property 21 Ltd (σημειώσεις 51να, νστ)	Κύπρος	100,00	
82 AGI-Cypre Property 22 Ltd (σημειώσεις 51νβ, νστ)	Κύπρος	100,00	
83 AGI-Cypre Property 23 Ltd (σημειώσεις 51νδ, νστ)	Κύπρος	100,00	
84 AGI-Cypre Property 24 Ltd (σημειώσεις 51νε, 53ζ)	Κύπρος	100,00	
85 ABC RE L3 Ltd (σημείωση 51ξη)	Κύπρος	100,00	
86 ABC RE P5 Ltd (σημείωση 51νε)	Κύπρος	100,00	
87 ABC RE P&F Limassol Ltd (σημείωση 51νε)	Κύπρος	100,00	
88 Alpha Real Estate Services LLC	Κύπρος	93,17	93,17
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών			
1 Alpha Credit Group Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00	100,00
2 Alpha Group Jersey Ltd (σημείωση 51ξθ)	Jersey	100,00	100,00
3 Alpha Group Investments Ltd (σημειώσεις 51ιβ, ιη, μη, ξδ, ξστ, 53στ)	Κύπρος	100,00	100,00
4 Ιονική Συμμετοχών Α.Ε. (σημείωση 51μβ)	Ελλάδα		100,00
5 Ionian Equity Participations Ltd	Κύπρος	100,00	100,00
6 Emporiki Group Finance Plc (σημείωση 51ξβ)	Ηνωμένο Βασίλειο		100,00
7 AGI-BRE Participations 1 Ltd (σημειώσεις 51δ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
8 AGI-RRE Participations 1 Ltd (σημείωση 51γ)	Κύπρος	100,00	100,00
9 Alpha Group Ltd	Κύπρος	100,00	100,00
10 Katanalotika Plc	Ηνωμένο Βασίλειο		
11 Epihiro Plc	Ηνωμένο Βασίλειο		
12 Irida Plc	Ηνωμένο Βασίλειο		
13 Pisti 2010-1 Plc	Ηνωμένο Βασίλειο		
14 Alpha Shipping Finance Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο		
15 Alpha Proodos DAC	Ιρλανδία		
16 AGI-RRE Athena Ltd (σημειώσεις 51δ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
17 AGI-RRE Poseidon Ltd (σημειώσεις 51γ, η)	Κύπρος	100,00	100,00
18 AGI-RRE Hera Ltd (σημειώσεις 51γ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
19 Umera Ltd	Κύπρος	100,00	100,00
20 AGI-BRE Participations 2 Ltd (σημείωση 51στ)	Κύπρος	100,00	100,00
21 AGI-BRE Participations 3 Ltd (σημείωση 51στ)	Κύπρος	100,00	100,00
22 AGI-BRE Participations 4 Ltd (σημειώσεις 51στ, κ, ξ)	Κύπρος	100,00	100,00
23 AGI-RRE Ares Ltd (σημειώσεις 51γ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
		31.12.2018	31.12.2017
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών (συνέχεια)			
24 AGI-RRE Venus Ltd (σημειώσεις 51δ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
25 AGI-RRE Artemis Ltd (σημείωση 51γ)	Κύπρος	100,00	100,00
26 AGI-BRE Participations 5 Ltd (σημείωση 51δ)	Κύπρος	100,00	100,00
27 AGI-RRE Cleopatra Ltd (σημειώσεις 51γ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
28 AGI-RRE Hermes Ltd (σημειώσεις 51γ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
29 AGI-RRE Arsinoe Ltd (σημείωση 51γ)	Κύπρος	100,00	100,00
30 AGI-SRE Ariadni Ltd (σημείωση 51δ)	Κύπρος	100,00	100,00
31 Zerelda Ltd (σημειώσεις 51δ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
32 AGI-Cypre Evagoras Ltd (σημείωση 51γ)	Κύπρος	100,00	100,00
33 AGI-Cypre Tersefanou Ltd (σημειώσεις 51δ, ια, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
34 AGI-Cypre Ermis Ltd (σημειώσεις 51μ, ιθ, κβ, κδ, κε, λα, λβ, λγ, λδ, λε, λζ, μγ, μδ, μστ, μζ, ν, να, νβ, νγ, νδ, νστ, νη, νθ, ξζ, 53γ, δ, ζ)	Κύπρος	100,00	100,00
35 AGI-SRE Participations 1 Ltd (σημειώσεις 51δ, κ)	Κύπρος	100,00	100,00
Διάφορες εταιρίες			
1 Alpha Bank London Nominees Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00	100,00
2 Alpha Trustees Ltd (σημείωση 51δ)	Κύπρος	100,00	100,00
3 Καφέ Alpha A.E.	Ελλάδα	100,00	100,00
4 Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών A.E.	Ελλάδα	100,00	100,00
5 Real Car Rental A.E.	Ελλάδα	100,00	100,00
6 Εμπορική Διαχείρισης και Ρευστοποιήσης Ενεργητικού-Παθητικού A.E. (σημείωση 51λστ)	Ελλάδα	100,00	100,00
7 Alpha Bank Υπηρεσίες Ενημέρωσης Οφειλετών A.E.	Ελλάδα	100,00	100,00

β. Κοινοπραξίες

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
		31.12.2018	31.12.2017
1 APE Commercial Property A.E. (σημειώσεις 51κζ, μ)	Ελλάδα	72,20	72,20
2 Α.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας A.E. (σημείωση 51ιστ)	Ελλάδα	71,08	71,08
3 Alpha TANEO ΑΚΕΣ (σημειώσεις 51θ, κθ, μα, ξγ)	Ελλάδα	51,00	51,00
4 Rosequeens Properties Ltd	Κύπρος	33,33	33,33
5 Panarae Saturn LP	Jersey	61,58	62,50
6 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων A.E. (σημείωση 51ξδ)	Ελλάδα	70,00	

γ. Συγγενείς

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Ποσοστό συμμετοχής Ομίλου %	
		31.12.2018	31.12.2017
1 Α.Ε.Δ.Ε.Π. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος	Ελλάδα	50,00	50,00
2 ALC Nouvelle Investments Ltd	Κύπρος	33,33	33,33
3 Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών A.E.	Ελλάδα	23,77	23,77
4 Propindex ΑΕΔΑ	Ελλάδα	35,58	35,58
5 Οργανός A.E.	Ελλάδα	30,44	30,44
6 Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα A.E. (σημειώσεις 51μη, 53στ)	Ελλάδα	50,00	50,00
7 Ιχθυοτροφεία Σελόντα Α.Ε.Γ.Ε.	Ελλάδα	21,97	21,97
8 Νηρείς Ιχθυοκαλλιέργειες A.E.	Ελλάδα	20,65	20,65
9 Famar S.A.	Λουξεμβούργο	47,04	47,04
10 Ceral Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών A.E.	Ελλάδα	38,61	38,90

Σχετικά με τις θυγατρικές σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η θυγατρική εταιρία Stockfort Ltd αποτελεί όμιλο εταιριών, στον οποίο περιλαμβάνονται οι εταιρείες: Sheynovo Offices E.O.O.D., Sheynovo Apartments E.O.O.D., Sheynovo Residence E.O.O.D., Serdica 2009 E.O.O.D. και Pernik Logistics Park E.O.O.D. Με εξαίρεση την Pernik Logistics Park E.O.O.D., οι υπόλοιπες τέσσερις εταιρίες του Ομίλου έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση και αποτιμώνται βάσει του Δ.Π.Χ.Π. 5 (σημείωση 49).

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έπαψαν να περιλαμβάνονται εντός της χρήσεως 2018 τρία αμοιβαία κεφάλαια υπό τη διαχείριση της θυγατρικής Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ, καθώς βάσει του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου που διαμορφώθηκε, προκύπτει ότι δεν ασκείται έλεγχος από τον Όμιλο επί των αμοιβαίων κεφαλαίων.

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνεται η εταιρία Commercial Bank of London Ltd, η οποία δεν έχει δραστηριότητα και οι εταιρίες Σμέλτερ Ιατρικά Συστήματα ΑΕΒΕ, Αρns-Διομήδης Εμπορική Α.Ε., ΜΕΤΕΚ Α.Ε. και Flagbright Ltd, οι οποίες έχουν πλήρως απομειωθεί και βρίσκονται υπό εκκαθάριση.

Ο Όμιλος αντισταθμίζει τον κίνδυνο καθαρής επενδύσεως θυγατρικών του με πράξεις παραγώγων προϊόντων, στο λειτουργικό νόμισμα αυτών.

Εντός της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος ολοκλήρωσε την αποτίμηση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της TH-Top Hotels Srl, η οποία αποκτήθηκε εντός του Β' τριμήνου 2017. Επιπλέον, από την ολοκλήρωση της αποτίμησης των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας Kestrel Enterprise E.O.O.D., η οποία είχε αποκτηθεί εντός του Δ' τριμήνου 2017, δεν προέκυψε υπεραξία.

Επιπλέον, εντός της χρήσης 2018 ο Όμιλος απέκτησε τον έλεγχο των εταιριών Kitma Holdings Ltd και Vic City Srl, στα πλαίσια συναλλαγών ανάκτησης εξασφαλίσεων χρηματοδοτήσεων που είχαν δοθεί από τον Όμιλο. Η αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν στα πλαίσια των ανωτέρω συναλλαγών δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Τέλος, εντός της χρήσεως 2018 πωλήθηκαν οι εταιρίες AGI-BRE Participations 5 E.O.O.D., House Properties Investments E.O.O.D. και Residence Properties Investments E.O.O.D. έναντι συνολικού τιμήματος € 1, καθώς και η θυγατρική εταιρία HT-1 E.O.O.D. έναντι τιμήματος € 2.100.

Σχετικά με τις Συγγενείς και Κοινοπραξίες σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η εταιρία Ceral Ανώνυμη Εταιρία Συμμετοχών Α.Ε. αποτελεί μητρική ομίλου εταιριών με θυγατρικές εταιρίες την Ceral Hellas Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, την Kaican Services Ltd και την Kaican Hellas Α.Ε.

Η εταιρία ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε. αποτελεί μητρική ομίλου εταιριών, στον οποίο περιλαμβάνονται οι θυγατρικές ΣΥΜΕΤ Α.Ε., Αστακός Τέρμιναλ Α.Ε., Ακαρπορτ Α.Ε. και ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε. Επίσης, η εταιρία Rosequeens Properties Ltd αποτελεί μητρική ομίλου με θυγατρική εταιρία την Rosequeens Properties Srl.

Επιπλέον, εντός της χρήσης 2018 συστάθηκε η εταιρία Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε. από την Alpha Group Investments Ltd, θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, με ποσοστό συμμετοχής 70%. Ο σκοπός ίδρυσης της εταιρίας σχετίζεται κυρίως με τη διαχείριση, μίσθωση και πώληση ακινήτων. Με βάση τους όρους του καταστατικού της εταιρίας, αξιολογήθηκε ότι ασκείται από κοινού έλεγχος με τον έτερο μέτοχο και ως εκ τούτου, η εταιρία κατατάχθηκε στις κοινοπραξίες.

Ο Όμιλος αποτιμά τους ανωτέρω ομίλους εταιριών με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσεως βάσει των ενοποιημένων τους στοιχείων, εκτός της ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε. η οποία έχει ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση και αποτιμάται βάσει του Δ.Π.Χ.Π. 5 (σημείωση 49).

Θυγατρικές του Ομίλου με δικαιώματα τρίτων

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει πληροφορίες που αφορούν τις θυγατρικές του Ομίλου όπου υπάρχουν δικαιώματα τρίτων:

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Ποσοστό δικαιωμάτων τρίτων %		Κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν σε δικαιώματα τρίτων		Λοιπά Αποτελέσματα που αναγνωρίστηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση σε δικαιώματα τρίτων		Υπόλοιπο δικαιωμάτων τρίτων	
		31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
		1. APE Fixed Assets A.E.	Ελλάδα	27,80	27,80	(92)	(70)		
2. Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε.	Ελλάδα	6,83	6,83	182	196		-	9.483	9.301
3. Alpha Real Estate Bulgaria E.O.O.D.	Βουλγαρία	6,83	6,83	4	(2)			24	20
4. Chardash Trading E.O.O.D.	Βουλγαρία	6,83	6,83	(16)	(62)			(48)	(32)
5. Alpha Bank Romania S.A.	Ρουμανία	0,08	0,08	4	38		(8)	315	311
6. Romfelt Real Estate S.A.	Ρουμανία	0,01	1,14	(1)	(13)		5	-	(198)
7. Alpha Real Estate Services Srl	Ρουμανία	6,83	6,83	17	13		(2)	75	58
8. Alpha Real Estate Services LLC	Κυπρος	6,83	6,83	17	5			19	2
9. SSIF Alpha Finance Romania S.A.	Ρουμανία	0,02	0,02	-				-	-
10. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.	Ελλάδα	45,83	45,83	(112)	(122)			7.999	8.111
11. TH Top Hotels Srl	Ρουμανία	2,50	2,50	(5)	(2)			9	14
Σύνολο				(2)	(19)	-	(5)	28.814	28.534

Το ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου που κατέχουν τρίτοι στις θυγατρικές δε διαφέρει από το ποσοστό τους στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Από τις ανωτέρω περιπτώσεις θυγατρικών σημαντικά δικαιώματα τρίτων υπάρχουν στην Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε., στην Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε, συνεπεία της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου την 3.2.2017 στην οποία συμμετείχαν οι μειοψηφούντες μέτοχοι με ποσό € 8.260, και στην APE Fixed Assets Α.Ε.

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τις Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε., Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε. και APE Fixed Assets Α.Ε., οι οποίες έχουν βασιστεί σε ποσά πριν την απαλοιφή των ενδοεταιρικών συναλλαγών.

Συνοπτική Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

	Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε.		Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.		APE Fixed Assets Α.Ε.	
	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ		ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ		ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Σύνολο εσόδων	12.650	13.387	100	100	0	0
Σύνολο εξόδων	(8.650)	(9.113)	(294)	(305)	(412)	(260)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) χρήσεως μετά το φόρο εισοδήματος	2.668	3.391	(243)	(266)	(332)	(251)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως μετά το φόρο εισοδήματος	2.668	3.391	(243)	(266)	(332)	(251)

Συνοπτικός Ισολογισμός

	Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε.		Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.		APE Fixed Assets Α.Ε.	
	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ		ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ		ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Σύνολο μη κυκλοφορούντος εργητικού	56.749	67.944	17.369	17.535	39.496	39.647
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	77.874	72.471	66	256	73	23
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	3.222	2.502	26	27	19	6
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	1.522	1.698	132	66	207	287
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	129.880	136.215	17.277	17.698	39.343	39.378

Συνοπτική Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε.		Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.		APE Fixed Assets Α.Ε.	
	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	976	2.441	(12)	(17.553)	(248)	(115)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	2.223	8.839	-	(81)	-	-
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			(179)	17.880	297	129
Σύνολο εισροών/(εκροών) χρήσεως	3.199	11.280	(191)	246	49	14
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ενάρξεως χρήσεως	68.962	57.682	257	11	23	9
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξεως χρήσεως	72.161	68.962	66	257	72	23

Οι ως άνω εταιρείες δεν κατέβαλαν μέρισμα για τις χρήσεις 2018 και 2017.

Σημαντικοί Περιορισμοί

Οι σημαντικοί περιορισμοί του Ομίλου ως προς τη χρήση περιουσιακών στοιχείων ή το διακανονισμό υποχρεώσεων, αφορούν εκείνους που επιβάλλονται από το κανονιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργούν κυρίως οι θυγατρικές που εποπτεύονται ως προς την κεφαλαιακή τους επάρκεια. Ειδικότερα, οι κανονιστικές αρχές απαιτούν, κατά περίπτωση και ανάλογα με τη φύση της εταιρίας, τη συμμόρφωση με συγκεκριμένα όρια, όπως για παράδειγμα τη διατήρηση συγκεκριμένου επιπέδου εποπτικών κεφαλαίων, τη διακράτηση συγκεκριμένου ύψους ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού, τον περιορισμό της εκθέσεως σε άλλες εταιρίες του Ομίλου και τη συμμόρφωση με συγκεκριμένους αριθμοδείκτες. Το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των θυγατρικών τραπεζών, ασφαλιστικών εταιριών και λοιπών κυρίως χρηματοδοτικών εταιριών για τις οποίες υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί είναι € 9.576.714 (31.12.2017 € 9.326.135) και € 8.341.900 (31.12.2017 € 7.989.017) αντίστοιχα.

Επιπλέον, το σύνολο των ελληνικών θυγατρικών υπόκειται στους περιορισμούς που επιβάλλονται από το θεσμικό πλαίσιο (Νόμος 2190/1920 ή ειδικότερη νομοθεσία αναλόγως του αντικειμένου εργασιών) αναφορικά με το ελάχιστο ύψος του Μετοχικού Κεφαλαίου και της Καθαρής τους Θέσης και τη δυνατότητα διανομής μερίσματος.

Επιπρόσθετα, οι περιορισμοί στις αναλήψεις μετρητών και στην εν γένει ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων που επεβλήθησαν με την έκδοση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου εντός του 2015, καθώς και με κάθε υπουργική ή άλλη απόφαση εκδοθείσα δυνάμει εξουσιοδοτικής διάταξης αυτών, επιβάλλουν περιορισμούς στη δυνατότητα των ελληνικών θυγατρικών του Ομίλου να πραγματοποιήσουν μεταφορές κεφαλαίων εκτός Ελλάδας.

Δεν υφίστανται δικαιώματα προσασίας επί δικαιωμάτων τρίτων στο μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών εταιριών που θα μπορούσαν να περιορίσουν τη δυνατότητα του Ομίλου να χρησιμοποιήσει περιουσιακά στοιχεία ή να διακανονίσει υποχρεώσεις του Ομίλου.

Ενοποιούμενες εταιρίες ειδικής δομής

Ο Όμιλος ενοποιεί έξι εταιρίες ειδικής δομής που συστάθηκαν για να εξυπηρετήσουν συναλλαγές τιτλοποίησης δανειακών χαρτοφυλακίων που έχουν χορηγηθεί από εταιρίες του Ομίλου. Οι συναλλαγές τιτλοποίησης αποσκοπούν στην άντληση ρευστότητας μέσω έκδοσης ομολογιών ή άλλης νομικής μορφής δανεισμού. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις αξιολογήθηκε ότι ο Όμιλος ασκεί έλεγχο στις εταιρίες ειδικής δομής καθώς έχει εξουσία πάνω στις δραστηριότητες τους και σημαντική έκθεση στις αποδόσεις τους. Οι ομολογίες και τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα εκδόσεως των εταιριών κατέχονται στο σύνολο τους από την Τράπεζα με εξαίρεση τις περιπτώσεις συναλλαγών τιτλοποίησης ναυτιλιακών και επιχειρηματικών (SME) δανείων μέσω των εταιριών Alpha Shipping Finance Ltd και Alpha Proodos DAC, όπου το σύνολο του υψηλής προτεραιότητας εξόφλησης δανεισμού βρίσκεται στην κατοχή τρίτων εκτός Ομίλου μερών. Ανάλογα με τα κριτήρια που πρέπει να ικανοποιεί το κάθε τιτλοποιημένο χαρτοφυλάκιο δανείων, ο

Όμιλος προβαίνει κατά περίπτωση σε επαναγορές τιτλοποιημένων δανείων, χωρίς ωστόσο να έχει σχετική συμβατική υποχρέωση. Επιπρόσθετα, για τις συναλλαγές τιτλοποίησης που ευρίσκονται σε περίοδο αναπλήρωσης, ο Όμιλος προβαίνει σε νέες τιτλοποιήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων μεταφέροντάς τα στις εν λόγω εταιρίες, προκειμένου να ικανοποιούνται συγκεκριμένα ποσοτικά κριτήρια που σχετίζονται με το ύψος των ομολογιακών εκδόσεων. Πρόθεση του Ομίλου είναι να συνεχίσει την ανωτέρω πρακτική. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η ονομαστική αξία των ομολογιών ή άλλης μορφής δανεισμού που έχει εκδοθεί ανά εταιρία ειδικής δομής και αποτελούν εργαλεία άντλησης ρευστότητας.

Επωνυμία εταιρίας	Ονομαστική αξία	
	31.12.2018	31.12.2017
Epihiro Plc	1.593.400	1.593.400
Katanalotika Plc	1.520.000	1.520.000
Pisti 2010-1 Plc	586.200	586.200
Irida Plc	474.800	474.800
Alpha Shipping Finance Ltd	267.569	316.712
Alpha Proodos DAC	476.658	640.000

Επιπλέον, την 31.12.2018 ο Όμιλος είχε χορηγήσει δάνεια μειωμένης εξασφάλισης ύψους € 207.945 (31.12.2017: € 261.849) στις εταιρίες ειδικής δομής για σκοπούς πιστωτικής ενίσχυσης των συναλλαγών τιτλοποιήσεων. Πέραν των ανωτέρω δανείων ο Όμιλος δεν έχει συμβατική υποχρέωση χορήγησης επιπλέον χρηματοδότησης στις εταιρίες, με εξαίρεση την Alpha Proodos DAC και την Alpha Shipping Finance Limited για τις οποίες οφείλει, εφόσον χρειαστεί, να προβεί σε χορήγηση επιπλέον δανείων μειωμένης εξασφάλισης.

Επίσης, ο Όμιλος έπαψε να ενοποιεί τρία αμοιβαία κεφάλαια υπό τη διαχείριση της θυγατρικής Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ, καθώς βάσει του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου που διαμορφώθηκε εντός της χρήσεως 2018, προέκυψε ότι δεν ασκείται έλεγχος.

Μεταβολές ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές που δεν οδήγησαν σε απώλεια ελέγχου

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι συναλλαγές με μετόχους μειοψηφίας σε θυγατρικές του Ομίλου για την χρήση 2018 και 2017 αντίστοιχα, στις οποίες ο Όμιλος διατήρησε τον έλεγχο.

Την 27.3.2018 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου, AGI-RRE Poseidon Ltd προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας Romfelt Real Estate S.A., και την 18.5.2018 προέβη στην πλήρη κάλυψή της, δεδομένης της μη συμμετοχής της μειοψηφίας. Συνεπεία τούτου, η συμμετοχή της AGI-RRE Poseidon Ltd διαμορφώθηκε σε 99,99% επί του μετοχικού κεφαλαίου της Romfelt Real Estate S.A., έναντι 98,86% που ανήρχετο πριν την εν λόγω αύξηση.

Την 5.1.2017 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Group Investments Ltd προέβη σε πώληση του 45,84% των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου Α.Ε.Π. Κεφαλαρίου έναντι ποσού € 11 .

Η επίδραση της αλλαγής του ποσοστού συμμετοχής στις συγκεκριμένες θυγατρικές στο σύνολο της καθαρής θέσης που αναλογεί στους μετόχους της Τραπέζης κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2018 και 2017 παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής Romfelt Real Estate S.A. 1.1.2018 - 31.12.2018	Μεταβολή ποσοστού συμμετοχής Α.Ε.Π. Κεφαλαρίου Α.Ε. 1.1.2017 - 31.12.2017
Λογιστική αξία που αποκτήθηκε από τρίτους	(198)	
Λογιστική αξία που διατέθηκε σε τρίτους		(15)
Τίμημα που εισπράχθηκε		11
Ποσό που αναλογεί στους μετόχους της Τραπέζης	(198)	(26)

Απώλεια ελέγχου θυγατρικής λόγω πώλησης

Την 16.5.2018 ολοκληρώθηκε η διαδικασία εκκαθάρισεως της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, Preserville Enterprises Ltd.

Την 25.6.2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, AGI BRE

Participations 5 E.O.O.D. και των θυγατρικών της εταιριών House Properties Investments E.O.O.D. και Residence Properties Investments E.O.O.D. Από τη συναλλαγή δεν προέκυψε αποτέλεσμα.

Την 19.12.2018 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου AGI BRE Participations 4 Ltd πρόεβη σε πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής της εταιρίας HT-1 E.O.O.D. έναντι τιμήματος €2.100. Από τη συναλλαγή προέκυψε ζημία ποσού € 714.

Την 20.12.2018 ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Emporiki Group Finance Plc.

Την 11.4.2017 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής της Τραπέζης Alpha Bank Srbija A.D., βάσει σχετικής συμφωνίας της 30.1.2017 με τον σερβικό όμιλο εταιριών MK Group (σημείωση 49).

Την 18.5.2017 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, AGI BRE Participations 1 E.O.O.D. έναντι τιμήματος € 1. Από την συναλλαγή προέκυψε κέρδος € 1.121.

Την 20.6.2017 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, AGI-SRE Ariadni DOO έναντι τιμήματος ενός ευρώ. Από την συναλλαγή προέκυψε κέρδος € 1.028.

Την 28.11.2017 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου, Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. πρόεβη σε πώληση του συνόλου των μετοχών που κατείχε στην εταιρία «Alpha Real Estate D.O.O. Beograd», έναντι τιμήματος € 8.400. Η συναλλαγή επιβάρυνε τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου με € 2.998.

Την 11.12.2017 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, ΕΒΙΣΑΚ Α.Ε., έναντι τιμήματος € 2.136. Η συναλλαγή επιβάρυνε τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου με € 1.095.

Έκθεση σε μη ενοποιούμενα σχήματα ειδικής δομής

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ, διαχειρίζεται 42 (31.12.2017: 48) αμοιβαία κεφάλαια που πληρούν τον ορισμό των εταιριών/σχημάτων ειδικής δομής (structured entities) και αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν ασκεί έλεγχο σε κάποιο από αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις του IFRS 10.

Ο Όμιλος, ως διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων έχει τη δυνατότητα κατεύθυνσης των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν σημαντικά το ύψος των αποδόσεων τους, καθώς επιλέγει τις επενδύσεις στις οποίες αυτά συμμετέχουν, πάντα όμως μέσα στο πλαίσιο των επιτρεπόμενων επενδύσεων που περιγράφονται στον κανονισμό του εκάστοτε αμοιβαίου κεφαλαίου. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος διαθέτει εξουσία στα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια αλλά με σαφώς προσδιορισμένο εύρος λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με τα αμοιβαία κεφάλαια καθώς λαμβάνει προμήθεια διαθέσεως, εξαγοράς και διαχείρισης αυτών, οι οποίες κυμαίνονται στα συνήθη στην αγορά επίπεδα για αντίστοιχες υπηρεσίες. Ο Όμιλος διαθέτει και άμεση επένδυση σε ορισμένα από τα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια, το ύψος της οποίας αξιολογείται για να διαπιστωθεί κατά πόσο εκθέτει τον Όμιλο σε σημαντική μεταβλητότητα αποδόσεων σε σχέση με τη συνολική μεταβλητότητα των αποδόσεων του αμοιβαίου κεφαλαίου. Από την εξέταση των ανωτέρω παραγόντων ο Όμιλος αξιολόγησε ότι σε όλες τις περιπτώσεις ασκεί τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που του έχουν ανατεθεί προς όφελος των μεριδίουχων, λειτουργώντας ως εκπρόσωπος (agent) που δεν ασκεί έλεγχο πάνω στα αμοιβαία κεφάλαια.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται μεγέθη των αμοιβαίων κεφαλαίων που ο Όμιλος διαχειρίζεται αλλά δεν ελέγχει, ομαδοποιημένα ανάλογα με το είδος των επενδύσεων στις οποίες τα αμοιβαία κεφάλαια συμμετέχουν. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται το σύνολο του ενεργητικού τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και τα έσοδα που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσεως από τα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια και αφορούν προμήθειες εξαγοράς, διαθέσεως και διαχειρίσεως.

	Σύνολο Ενεργητικού		Έσοδο προμηθειών	
	31.12.2018	31.12.2017	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018	31.12.2017
Κατηγορία Αμοιβαίων Κεφαλαίων				
Ομολογιακά - Σύνθετα	326.680	354.540	3.624	3.993
Χρηματαγοράς	113.343	186.109	949	1.327
Μετοχικά	363.345	446.434	10.050	10.288
Μικτά	226.272	220.750	3.585	3.671
Σύνολο	1.029.640	1.207.833	18.208	19.279

Η άμεση επένδυση του Ομίλου στα ανωτέρω αμοιβαία κεφάλαια ταξινομήθηκε κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 την 1.1.2018, στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς δεν πληρούσαν τον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου. Η λογιστική αξία της επένδυσης σε αμοιβαία κεφάλαια ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 19.315 (31.12.2017: € 17.291). Η μεταβολή της αποτίμησης των ανωτέρω αμοιβαίων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018 ανήλθε σε ζημία ποσού € 1.799. Κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2017 ποσό € 84 είχε αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα του Ομίλου ως ζημιές απομείωσης επί των αμοιβαίων κεφαλαίων του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου που διαχειριζόταν.

Ο Όμιλος έχει επίσης συνάψει πράξεις παραγώγων με αντισυμβαλλόμενο αμοιβαία κεφάλαια τα οποία διαχειρίζεται. Η λογιστική αξία των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από τα εν λόγω παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανέρχεται σε € 0 (31.12.2017: € 62) και € 397 (31.12.2017: € 1.466,7), αντίστοιχα. Επισημαίνεται ότι ο Όμιλος έχει αντισταθμίσει τη θέση του στα εν λόγω παράγωγα.

Σημειώνεται ότι ο Όμιλος δεν έχει αναλάβει καμία συμβατική υποχρέωση να παρέχει χρηματοοικονομική υποστήριξη σε κάποιο από τα αμοιβαία κεφάλαια που διαχειρίζεται, ούτε εγγυάται τις αποδόσεις τους.

Επιπλέον, ο Όμιλος διαχειρίζεται το Alpha TANEΟ Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών μέσω της θυγατρικής του εταιρίας Alpha Α.Ε. Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών -ΑΚΕΣ. Οι μεριδιούχοι του Αμοιβαίου αυτού Κεφαλαίου είναι η Τράπεζα με ποσοστό 51% και το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε. με ποσοστό 49%. Τα δύο μέρη ασκούν από κοινού έλεγχο πάνω στο αμοιβαίο κεφάλαιο και ως εκ τούτου η συμμετοχή του Ομίλου στο Alpha TANEΟ ΑΚΕΣ αποτιμάται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η λογιστική αξία της συμμετοχής του Ομίλου την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 3.054 (31.12.2017: € 2.853) και περιλαμβάνεται στο υπόλοιπο των Επενδύσεων σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες. Η αναλογία του Ομίλου στο συνολικό αποτέλεσμα της Alpha TANEΟ ΑΚΕΣ παρουσιάζεται στη σημείωση 21. Το σύνολο του ενεργητικού της εταιρίας την 31.12.2018 ήταν € 6.037 (31.12.2017: € 5.654). Το έσοδο προμηθειών του Ομίλου για τη διαχείριση του αμοιβαίου κεφαλαίου κατά τη χρήση 2018 ανήλθε σε € 84 (2017: € 163). Η Τράπεζα έχει αναλάβει την υποχρέωση να συνεισφέρει στο μετοχικό κεφάλαιο της κοινοπραξίας επιπλέον κεφάλαια μέχρι του ποσού των € 64. Η εν λόγω δέσμευση μαζί με τη λογιστική αξία της συμμετοχής αποτελούν τη μέγιστη δυνατή έκθεση του Ομίλου στην Alpha TANEΟ ΑΚΕΣ.

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει επενδύσεις σε εταιρίες ειδικής δομής μέσω της συμμετοχής του σε αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών τα οποία δεν διαχειρίζεται καθώς και σε εταιρίες με αντικείμενο την έκδοση χρεογράφων με εγγύηση περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities), μέσω της κατοχής τίτλων εκδόσεώς τους. Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι εν λόγω συμμετοχές του Ομίλου. Ως ένδειξη του μεγέθους των εταιριών ειδικής δομής δίνεται το σύνολο ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών βάσει του πιο πρόσφατου διαθέσιμου ισολογισμού και η συνολική ονομαστική αξία των εκδόσεων των asset backed securities.

	Λογιστική αξία		Σύνολο ενεργητικού / Αξία έκδοσης	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κατηγορία Εταιρίας Ειδικής Δομής				
Αξιόγραφα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου - αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση				
Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών	17.219		325.657	
Asset- backed securities	1.238		402.086	
Αξιόγραφα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου - αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Asset- backed securities	6.780		28.500	
Αξιόγραφα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου - διαθέσιμα προς πώληση				
Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών		23.133		365.264
Asset- backed securities		8.433		992.461
Αξιόγραφα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου - διακρατούμενα μέχρι τη λήξη				
Asset- backed securities		319		3.816
Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες				
Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών	1.306	1.400	2.672	3.089

Ο Όμιλος έχει δεσμευτεί να συμμετέχει σε επιπλέον επενδύσεις των ανωτέρω αμοιβαίων κεφαλαίων έως του ποσού των € 700 (31.12.2017: € 700). Η εν λόγω δέσμευση μαζί με τη λογιστική αξία της συμμετοχής αποτελούν τη μέγιστη δυνατή έκθεση του Ομίλου σε αυτές τις επενδύσεις.

Από τις συμμετοχές σε asset-backed securities, ο Όμιλος αναγνώρισε εντός της χρήσεως 2018 τόκους έσοδα ύψους € 267 (2017: € 285,2) και κέρδη ύψους € 702 (2017: κέρδη € 162,6) στα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου. Ο Όμιλος δεν έχει καμία συμβατική υποχρέωση παροχής χρηματοοικονομικής υποστήριξης στις εταιρίες που έχουν εκδόσει τα εν λόγω χρεόγραφα. Η μέγιστη δυνατή έκθεση του Ομίλου σε ζημιές από τα asset backed securities δεν διαφέρει από τη λογιστική τους αξία.

41. Γνωστοποιήσεις Ν.4261/5.5.2014

Με το άρθρο 81 του Ν.4261/5.5.2014 ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία το άρθρο 89 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται για πρώτη φορά η υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών σε ενοποιημένη βάση, ανά κράτος-μέλος και τρίτη χώρα στις οποίες διαθέτει έδρα, εξειδικεύοντας ως ακολούθως: επωνυμία ή επωνυμίες, φύση δραστηριοτήτων, γεωγραφική θέση, κύκλο εργασιών, αποτελέσματα προ φόρων, φόρους επί των αποτελεσμάτων και τις εισπραττόμενες δημόσιες επιδοτήσεις και αριθμό εργαζομένων σε ισοδύναμο καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

Οι απαιτούμενες πληροφορίες παρατίθενται κατωτέρω.

Ελλάδα

Ο κύκλος εργασιών στην «Ελλάδα» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 2.690.637, τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημιές € (361.363), οι πιστωτικοί φόροι επί των αποτελεσμάτων σε € 432.711 και ο αριθμός προσωπικού σε 8.170 άτομα και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Τράπεζες
1. Alpha Bank A.E.
Χρηματοδοτικές εταιρίες
1. Alpha Leasing A.E.
2. ABC Factors A.E.
Investment Banking
1. Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ.
2. Alpha A.E. Επενδυτικών Συμμετοχών
3. Alpha A.E. Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών -ΑΚΕΣ
Asset Management
1. Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.
Ασφαλιστικές
1. Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις A.E.
2. Alphalife A.A.E.Z.
Κτηματικές και ξενοδοχειακές
1. Alpha Αστικά Ακίνητα A.E.
2. Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων A.E. / πρώην Ιονική Συμμετοχών A.E.
3. Εμπορική Ανάπτυξης & Διαχείρισης Ακινήτων Ανώνυμη Συμμετοχική & Κτηματική Εταιρία
4. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής A.E.
5. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II A.E.
6. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας I A.E.
7. APE Fixed Assets A.E.
8. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Κηφισιάς A.E.

9. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιρόης Α.Ε.
10. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Λειβαδιάς Α.Ε.
11. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Α.Ε.
12. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε.
13. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε.
14. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Σπάτων Α.Ε.
15. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Καλλιθέας Α.Ε.
16. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ηρακλείου Α.Ε.
17. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Γη Ι Α.Ε.
Διάφορες εταιρίες
1. Καφέ Alpha Α.Ε.
2. Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών Α.Ε.
3. Real Car Rental Α.Ε.
4. Εμπορική Διαχείρισης και Ρευστοποίησης Ενεργητικού-Παθητικού Α.Ε.
5. Alpha Bank Υπηρεσίες Ενημερώσεως Οφειλετών Α.Ε.

Ηνωμένο Βασίλειο

Ο κύκλος εργασιών στο «Ηνωμένο Βασίλειο» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 37.672, τα αποτελέσματα προ φόρων σε κέρδη €3.798, οι χρεωστικοί φόροι επί των αποτελεσμάτων σε € (675) ο αριθμός προσωπικού σε 56 άτομα και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Τράπεζες
1. Alpha Bank London Ltd
Asset Management
1. ABL Independent Financial Advisers Ltd
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών
1. Alpha Credit Group Plc
2. Emporiki Group Finance Plc
3. Irida Plc
4. Alpha Shipping Finance Ltd
Διάφορες εταιρίες
1. Alpha Bank London Nominees Ltd

Κύπρος

Ο κύκλος εργασιών στην «Κύπρο» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 125.997, τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημίες € (200.770), οι χρεωστικοί φόροι επί των αποτελεσμάτων σε € (3.685), ο αριθμός προσωπικού σε 693 άτομα και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Τράπεζες
1. Alpha Bank Cyprus Ltd
Investment Banking
1. Emporiki Ventures Capital Developed Markets Ltd
2. Emporiki Ventures Capital Emerging Markets Ltd
Κτηματικές και ξενοδοχειακές
1. Stockfort Ltd
2. Alpha Real Estate Services LLC
3. AGI-Cypre Alaminos Ltd
4. AGI-Cypre Tochni Ltd
5. AGI-Cypre Mazotos Ltd
6. AGI-Cypre Property 1 Ltd
7. AGI-Cypre Property 2 Ltd
8. AGI-Cypre Property 3 Ltd
9. AGI-Cypre Property 4 Ltd
10. AGI-Cypre Property 5 Ltd
11. AGI-Cypre Property 6 Ltd
12. AGI-Cypre Property 8 Ltd
13. Kitma Holdings Ltd
14. AGI-Cypre Property 7 Ltd
15. ABC RE L1 Ltd
16. AGI-Cypre Property 9 Ltd
17. AGI-Cypre Property 10 Ltd
18. AGI-Cypre Property 11 Ltd
19. AGI-Cypre Property 12 Ltd
20. AGI-Cypre Property 13 Ltd
21. AGI-Cypre Property 14 Ltd
22. AGI-Cypre Property 15 Ltd
23. AGI-Cypre Property 16 Ltd
24. AGI-Cypre Property 17 Ltd
25. AGI-Cypre Property 18 Ltd
26. AGI-Cypre Property 19 Ltd
27. AGI-Cypre Property 20 Ltd
28. AGI-Cypre Pafos Ltd
29. AGI-Cypre P&F Nicosia Ltd
30. ABC RE P1 LTD
31. ABC RE P2 LTD
32. ABC RE P3 LTD
33. ABC RE L2 LTD

34. ABC RE P4 LTD
35. AGI-Cypre RES Nicosia Ltd
36. AGI-Cypre P&F Limassol Ltd
37. AGI-Cypre Property 21 Ltd
38. AGI-Cypre Property 22 Ltd
39. AGI-Cypre Property 23 Ltd
40. AGI-Cypre Property 24 Ltd
41. ABC RE L3 LTD
42. ABC RE P5 LTD
43. ABC RE P&F Limassol Ltd
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών
1. Alpha Group Investments Ltd
2. Ionian Equity Participations Ltd
3. AGI-BRE Participations 1 Ltd
4. AGI-RRE Participations 1 Ltd
5. Alpha Group Ltd
6. AGI-RRE Athena Ltd
7. AGI-RRE Poseidon Ltd
8. AGI-RRE Hera Ltd
9. Umera Ltd
10. AGI-BRE Participations 2 Ltd
11. AGI-BRE Participations 3 Ltd
12. AGI-BRE Participations 4 Ltd
13. AGI-RRE Ares Ltd
14. AGI-RRE Venus Ltd
15. AGI-RRE Artemis Ltd
16. AGI-BRE Participations 5 Ltd
17. AGI-RRE Cleopatra Ltd
18. AGI-RRE Hermes Ltd
19. AGI-Cypre Arsinoe Ltd
20. AGI-SRE Ariadni Ltd
21. Zerelda Ltd
22. AGI-Cypre Evagoras Ltd
23. AGI-Cypre Tersefanou Ltd
24. AGI-Cypre Ermis Ltd
25. AGI-SRE Participations 1 Ltd
Διάφορες εταιρίες
1. Alpha Trustees Ltd

Ρουμανία

Ο κύκλος εργασιών στη «Ρουμανία» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 173.475, τα αποτελέσματα προ φόρων σε κέρδη € 25.955, οι χρεωστικοί φόροι επί των αποτελεσμάτων σε € (19.734), ο αριθμός προσωπικού σε 1.976 άτομα και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Τράπεζες
1. Alpha Bank Romania S.A.
Χρηματοδοτικές εταιρίες
1. Alpha Leasing Romania IFN S.A.
Investment Banking
1. SSIF Alpha Finance Romania S.A.
Ασφαλιστικές
1. Alpha Insurance Brokers Srl
Κτηματικές και ξενοδοχειακές
1. Alpha Real Estate Services Srl
2. AGI-RRE Participations 1 Srl
3. Romfelt Real Estate S.A.
4. AGI-RRE Zeus Srl
5. AGI-RRE Poseidon Srl
6. AGI-RRE Hera Srl
7. AGI-RRE Cleopatra Srl
8. AGI-RRE Hermes Srl
9. SC Cordia Residence Srl
10. SC Carmel Residential Srl
11. Asmita Gardens Srl
12. Ashtrom Residents Srl
13. Cubic Center Development S.A.
14. TH Top Hotels Srl
15. Vic City Srl

Σερβία

Ο κύκλος εργασιών στη «Σερβία» ανήλθε την 31.12.2018 σε € (97), τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημίες € (4.887) και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Κτηματικές και ξενοδοχειακές
1. AGI-SRE Participations 1 DOO

Αλβανία

Ο κύκλος εργασιών στην «Αλβανία» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 18.237, τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημίες € (5.077), οι χρεωστικοί φόροι επί των αποτελεσμάτων σε € (545), ο αριθμός προσωπικού σε 419 άτομα και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Τράπεζες
1. Alpha Bank Albania SH.A.

Βουλγαρία

Ο κύκλος εργασιών στη «Βουλγαρία» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 2.082, τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημίες € (4.140) και περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εταιρίες:

Κτηματικές και ξενοδοχειακές
1. Alpha Real Estate Bulgaria E.O.O.D.
2. Chardash Trading E.O.O.D.
4. AGI-BRE Participations 2 E.O.O.D.
5. AGI-BRE Participations 2BG E.O.O.D.
6. AGI-BRE Participations 3 E.O.O.D.
7. AGI-BRE Participations 4 E.O.O.D.
8. HT-1 E.O.O.D.
9. AGI-BRE Participations 5 E.O.O.D.
10. Kestrel Enterprise E.O.O.D.
11. House Properties Investments E.O.O.D.
12. Residence Properties Investments E.O.O.D.
13. Beroe Real Estate E.O.O.D.

Jersey

Ο κύκλος εργασιών στο «Jersey» ανήλθε την 31.12.2018 σε € (1) και τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημίες € (136).

Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών
1. Alpha Group Jersey Ltd

Ιρλανδία

Ο κύκλος εργασιών στην «Ιρλανδία» ανήλθε την 31.12.2018 σε € 12.403 και τα αποτελέσματα προ φόρων σε ζημίες € (399).

Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών
1. Alpha Proodos DAC

Σημειώνεται ότι, ούτε η Τράπεζα ούτε οι εταιρίες του Ομίλου έχουν εισπράξει ποσά που αφορούν δημόσιες επιδοτήσεις. Με το άρθρο 82 του Ν.4261/5.5.2014 ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία το άρθρο 90 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται για πρώτη φορά η υποχρέωση δημοσιοποίησης της συνολικής απόδοσης των στοιχείων του ενεργητικού. Η συνολική απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου* για την χρήση 2018 ανέρχεται σε 0,09% (31.12.2017: 0,03%).

* Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών (ΕΑΚΑΑ), ο ορισμός και ο ακριβής υπολογισμός του δείκτη εμφανίζεται στο παράρτημα της Ετήσιας Εκθέσεως.

42. Πληροφόρηση κατά τομέα

α. Ανάλυση κατά λειτουργικό τομέα

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

1.1 - 31.12.2018							
	Λιανική Τραπεζική	Corporate Banking	Asset Management / Insurance	Investment Banking / Treasury	N.A. Ευρώπη	Λοιπά / Κέντρο απαλοιφών	Όμιλος
Καθαρό έσοδο από τόκους	847,2	597,4	8,1	121,2	199,2	(17,1)	1.756,0
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	111,2	139,0	44,0	12,1	28,9	-	335,2
Λοιπά έσοδα	29,3	(26,7)	3,2	502,1	5,1	(0,6)	512,4
Σύνολο εσόδων	987,7	709,7	55,3	635,4	233,2	(17,7)	2.603,6
Σύνολο εξόδων	(640,6)	(183,0)	(33,4)	(30,3)	(193,9)	(81,2)	(1.162,4)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.057,0)	(450,4)	1,9	(3,2)	(221,8)	(0,1)	(1.730,6)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(709,9)	76,3	23,8	601,9	(182,5)	(99,0)	(289,4)
Φόρος εισοδήματος							342,3
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος							52,9
Ενεργητικό 31.12.2018	22.108,0	14.438,0	434,9	9.979,2	7.950,5	6.096,2	61.006,7
Υποχρεώσεις 31.12.2018	24.976,2	7.647,5	2.160,1	11.783,6	6.097,7	198,7	52.863,6
Κεφαλαιακές δαπάνες	93,4	39,6	2,6	8,4	13,7	16,4	174,1
Αποσβέσεις	(57,8)	(23,5)	(2,3)	(3,1)	(9,8)	(5,5)	(102,0)

Οι ζημίες πριν το φόρο εισοδήματος του λειτουργικού τομέα «Λοιπά/ Κέντρο Απαλοιφών» συνολικού ποσού € 99 εκατ. περιλαμβάνουν απαλοιφές μεταξύ των λειτουργικών τομέων συνολικού ποσού € 19 εκατ. και μη κατανεμημένα κονδύλια συνολικού ποσού € 80 εκατ. Τα εν λόγω μη κατανεμημένα κονδύλια αφορούν α) σε μη επαναλαμβανόμενα κονδύλια τα οποία δεν σχετίζονται με συγκεκριμένο λειτουργικό τομέα και ως εκ τούτου δεν μπορούν να κατανεμηθούν και β) σε αποτελέσματα δραστηριοτήτων τα οποία δεν αποτελούν διακριτούς προς παρουσίαση λειτουργικούς τομείς.

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

1.1 - 31.12.2017							
	Λιανική Τραπεζική	Corporate Banking	Asset Management / Insurance	Investment Banking / Treasury	N.A. Ευρώπη	Λοιπά / Κέντρο απαλοιφών	Όμιλος
Καθαρό έσοδο από τόκους	953,2	633,8	12,2	107,5	232,5	3,4	1.942,6
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	108,2	125,9	44,5	19,0	25,7	0,2	323,5
Λοιπά έσοδα	8,4	(22,3)	2,3	139,0	19,7	50,4	197,5
Σύνολο εσόδων	1.069,8	737,4	59,0	265,5	277,9	54,0	2.463,6
Σύνολο εξόδων (εξαιρουμένων προγραμμάτων αποχωρήσεως προσωπικού)	(670,0)	(174,5)	(31,1)	(29,9)	(187,9)	(106,9)	(1.200,3)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(886,5)	62,2			(181,1)		(1.005,4)
Πρόβλεψη αποζημίωσης προγράμματος εθελουσίας						(92,7)	(92,7)
Κέρδη/(Ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(486,7)	625,1	27,9	235,6	(91,1)	(145,6)	165,2
Φόρος εισοδήματος							(75,6)
Κέρδη/(Ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες							89,6
Κέρδη/(Ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες						(68,5)	(68,5)
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος							21,1
Ενεργητικό 31.12.2017	23.996,6	15.411,8	410,7	7.892,2	8.141,4	4.955,2	60.807,8
Υποχρεώσεις 31.12.2017	23.423,4	5.825,8	1.968,0	13.906,4	5.849,8	207,7	51.181,1
Κεφαλαιακές δαπάνες	58,0	36,3	5,3	17,4	11,8	16,8	145,6
Αποσβέσεις	(54,5)	(22,5)	(2,3)	(2,4)	(9,4)	(8,6)	(99,7)

Οι ζημίες πριν το φόρο εισοδήματος του λειτουργικού τομέα «Λοιπά/ Κέντρο Απαλοιφών» συνολικού ποσού € 145,6 εκατ. περιλαμβάνουν έσοδα από απαλοιφές μεταξύ των λειτουργικών τομέων συνολικού ποσού € 1,6 εκατ. και μη κατανεμημένα έξοδα συνολικού ποσού € 147,2 εκατ. Τα εν λόγω μη κατανεμημένα κονδύλια αφορούν α) σε μη επαναλαμβανόμενα κονδύλια, τα οποία δεν σχετίζονται με συγκεκριμένο λειτουργικό τομέα και ως εκ τούτου δεν μπορούν να κατανεμηθούν και β) σε αποτελέσματα δραστηριοτήτων τα οποία δεν αποτελούν διακριτούς προς παρουσίαση λειτουργικούς τομείς.

i. Λιανική Τραπεζική

Εντάσσονται όλοι οι Ιδιώτες (Πελάτες Λιανικής Τραπεζικής), οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και το εξωτερικό εκτός των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης.

Διαχειρίζεται, μέσω του εκτεταμένου δικτύου Καταστημάτων, όλα τα Καταθετικά Προϊόντα (Αποταμιευτικά/Ταμιευτηρίου, Προϊόντα Ρευστότητας/Οψεως, Επενδυτικά Προϊόντα/Προθεσμίας, Repos, Swaps), Χρηματοδοτικά Προϊόντα (Στεγαστικής, Καταναλωτικής, Επιχειρηματικής Πίστης, Εγγυητικές Επιστολές), καθώς και τις χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες των ανωτέρω πελατών.

ii. Corporate Banking

Εντάσσονται όλες οι συνεργαζόμενες Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις, οι Επιχειρήσεις με πολυεθνική επιχειρηματική δραστηριότητα, οι επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την Διεύθυνση Μεγάλων Πελατών (Corporate) και οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την Ναυτιλία και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και το εξωτερικό εκτός των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης.

Διαχειρίζεται τα προϊόντα ρευστότητας, επιχειρηματικής πίστης καθώς και τις εγγυητικές επιστολές των ανωτέρω επιχειρήσεων. Στον τομέα αυτό ανήκουν ακόμα τα προϊόντα χρηματοδοτικής μίσθωσης των οποίων η διάθεση γίνεται μέσω της θυγατρικής εταιρίας Alpha Leasing A.E., καθώς και οι υπηρεσίες προεξόφλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων μέσω της θυγατρικής εταιρίας ABC Factors A.E.

iii. Asset Management/Insurance

Εντάσσεται μεγάλο εύρος προϊόντων διαχείρισης χαρτοφυλακίου πελατών, μέσω των Κέντρων Private Banking του Ομίλου, και της θυγατρικής εταιρίας Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ. Επίσης, περιλαμβάνονται τα έσοδα από την πώληση ευρέως φάσματος ασφαλιστικών προϊόντων, τα οποία παρέχονται, προς ιδιώτες και επιχειρήσεις ή μέσω της AXA Ασφαλιστικής, η οποία είναι το διάδοχο σχήμα της πρώην θυγατρικής εταιρείας Alpha Ασφαλιστική Α.Ε. ή μέσω της θυγατρικής εταιρίας Alphalife Ανώνυμος Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής.

iv. Investment Banking/Treasury

Περιλαμβάνει τις χρηματιστηριακές εργασίες, τις συμβουλευτικές και διαμεσολαβητικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κεφαλαιαγορά, καθώς και την επενδυτική τραπεζική που πραγματοποιούνται είτε από την Τράπεζα, είτε από εξειδικευμένες θυγατρικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο ανωτέρω αντικείμενο (Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ., Alpha Επενδυτικών Συμμετοχών Α.Ε.). Περιλαμβάνει επίσης τη δραστηριότητα του Dealing Room στη διατραπεζική αγορά (FX Swaps, Ομόλογα, Futures, IRS, Διατραπεζικές τοποθετήσεις – Δανεισμούς κ.λπ.).

v. N.A. Ευρώπη

Εντάσσονται οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης. Σημειώνεται ότι η Alpha Bank Srbija A.D δεν εντάσσεται πλέον στα αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες του τομέα, το οποίο αποτέλεσμα της εμφανίζεται στην διακριτή κατηγορία «Κέρδη/Ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες».

vi. Λοιπά / Κέντρο απαλοιφών

Στον Τομέα αυτό εντάσσονται οι δραστηριότητες του Ομίλου που το αντικείμενό τους δεν είναι χρηματοοικονομικού χαρακτήρα, καθώς και τα μη κατανεμημένα/ εφάπαξ έσοδα και έξοδα και οι συναλλαγές μεταξύ τομέων.

Στο ενεργητικό των Λειτουργικών Τομέων «Λιανική Τραπεζική» και «Corporate Banking» περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μεγέθη χορηγήσεων της Τραπέζης και των εταιριών ABC Factors A.E. και Alpha Leasing A.E. τα οποία διαχειρίζονται οι Μονάδες Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής και Wholesale Banking, με βάση τις εσωτερικές διαδικασίες της Τραπέζης.

	31.12.2018			31.12.2017		
	Υπόλοιπο προ απομειώσεων	Συσσωρευμένες απομειώσεις	Υπόλοιπο μετά από απομειώσεις	Υπόλοιπο προ απομειώσεων	Συσσωρευμένες απομειώσεις	Υπόλοιπο μετά από απομειώσεις
Στεγαστικά	7.600.991	2.263.042	5.337.949	7.753.680	2.518.418	5.235.262
Καταναλωτική Πίστη	3.118.862	1.727.983	1.390.879	3.634.517	1.678.567	1.955.950
Επιχειρηματικά δάνεια	10.387.296	5.351.417	5.035.879	12.511.587	5.907.700	6.603.887
Σύνολο	21.107.149	9.342.442	11.764.707	23.899.784	10.104.685	13.795.099

β. Ανάλυση κατά γεωγραφικό τομέα

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	1.1 - 31.12.2018		
	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	Όμιλος
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.538,3	217,7	1.756,0
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	302,1	33,1	335,2
Λοιπά έσοδα	507,3	5,1	512,4
Σύνολο εσόδων	2.347,7	255,9	2.603,6
Σύνολο εξόδων	(949,3)	(213,1)	(1.162,4)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.508,8)	(221,8)	(1.730,6)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(110,4)	(179,0)	(289,4)
Φόρος εισοδήματος			342,3
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος			52,9
Ενεργητικό 31.12.2018	52.713,0	8.293,7	61.006,7

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	1.1 - 31.12.2017		
	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	Όμιλος
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.694,4	248,2	1.942,6
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	291,9	31,6	323,5
Λοιπά έσοδα	175,5	22,0	197,5
Σύνολο εσόδων	2.161,9	301,7	2.463,6
Σύνολο εξόδων (εξαιρουμένων προγραμμάτων αποχωρήσεως προσωπικού)	(1.087,3)	(113,0)	(1.200,3)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(824,3)	(181,1)	(1.005,4)
Πρόβλεψη αποζημίωσης προγράμματος εθελουσίας		(92,7)	(92,7)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	250,3	(85,2)	165,1
Φόρος εισοδήματος			(75,6)
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	250,3	(85,2)	89,5
Κέρδη/Ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες		(68,5)	(68,5)
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος			21,0
Ενεργητικό 31.12.2017	52.461,6	8.346,2	60.807,8

43. Διαχείριση Κινδύνων

Ο Όμιλος έχει θεμελιώσει ένα πλαίσιο διεξοδικής και συνετής διαχείρισης των πάσης φύσεως κινδύνων που αντιμετωπίζει, σύμφωνα με τις βέλτιστες εποπτικές πρακτικές και το οποίο, με βάση την κοινή ευρωπαϊκή νομοθεσία και το ισχύον σύστημα κοινών τραπεζικών κανόνων, αρχών και προτύπων, εξελίσσεται διαρκώς με την πάροδο του χρόνου ώστε να εφαρμόζεται στην καθημερινή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου εντός και εκτός συνόρων, καθιστώντας αποτελεσματική την εταιρική διακυβέρνηση του Ομίλου.

Βασική επιδίωξη του Ομίλου κατά το 2018 ήταν η διατήρηση των υψηλών προδιαγραφών εσωτερικής διακυβερνήσεως και η συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές και εποπτικές διατάξεις διαχείρισης κινδύνων ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη στη διεξαγωγή των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων μέσω της παροχής κατάλληλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

43.1 Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης ασκεί εποπτεία επί του συνόλου των λειτουργιών του Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων. Έχει ορισθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία συνεδριάζει σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τη στρατηγική αναλήψεως κινδύνων και διαχείρισεως κεφαλαίων και ελέγχει την εφαρμογή της και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά της.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και η αποτελεσματικότητά του επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να είναι εναρμονισμένα και με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Για την πληρέστερη και αποτελεσματικότερη αναγνώριση και αντιμετώπιση των πάσης φύσεως κινδύνων που αναλαμβάνονται έχουν συσταθεί οι Επιτροπές Διοικήσεως (Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού, Επιτροπή Πιστωτικού Κινδύνου και Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου).

Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων

Ο Γενικός Διευθυντής και Group Chief Risk Officer εποπτεύει τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και υποβάλλει τακτικές και έκτακτες αναφορές προς τις Επιτροπές Διοικήσεως, την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης. Οι αναφορές αυτές καλύπτουν θέματα διαχείρισεως όλων των ειδών κινδύνων. Ειδικότερα για τον πιστωτικό κίνδυνο καλύπτουν τα ακόλουθα:

- Το προφίλ κινδύνου του χαρτοφυλακίου ανά βαθμίδα κινδύνου
- Τη μετάπτωση μεταξύ βαθμίδων κινδύνων (migration matrix).
- Την εκτίμηση των σχετικών παραμέτρων κινδύνων ανά βαθμίδα κινδύνου, ομάδας πελατών κ.λπ.
- Τις τάσεις των βασικών κριτηρίων διαβαθμίσεως.
- Τις αλλαγές στη διαδικασία διαβαθμίσεως, στα κριτήρια ή στις επιμέρους παραμέτρους.
- Την συγκέντρωση κινδύνων (ανά είδος κινδύνου, κλάδο, χώρα, εξασφάλιση, χαρτοφυλάκιο κ.λπ.).
- Την εξέλιξη των δανείων, των καθυστερήσεων +90 ημερών, των Μν Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και την παρακολούθηση των KPIs σε επίπεδο Ομίλου.
- Το κόστος απομειώσεων.
- Την μετακίνηση ανοιγμάτων από Στάδιο 2 σε Στάδιο 1 (κατά IFRS9) ανά στοιχείο ενεργητικού.
- Το μέγιστο επιθυμητό επίπεδο αναλήψεως κινδύνου (Credit Risk Appetite) ανά χώρα, τομέα, νόμισμα, Επιχειρησιακή Μονάδα, τυχόν υπερβάσεις επί των εν λόγω ορίων καθώς και σχετικά σχέδια μετριασμού.

Οργανωτική Δομή

Στον Όμιλο λειτουργούν, υπό την εποπτεία του Γενικού Διευθυντού και Group Chief Risk Officer οι κάτωθι Διευθύνσεις Διαχειρίσεως Κινδύνων, οι οποίες έχουν την ευθύνη για την άμεση υλοποίηση του πλαισίου διαχειρίσεως κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κινδύνων.

- Credit Control
  - Διεύθυνση Πολιτικής και Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Μεθοδολογιών Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Εκτιμήσεως Κόστους Πιστωτικού Κινδύνου
- Δεδομένων και Αναλύσεως Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Διαχειρίσεως Δεδομένων Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Αναλύσεως Πιστωτικού Κινδύνου
- Κινδύνων Αγοράς και Λειτουργικών Κινδύνων
- Επικυρώσεως Υποδειγμάτων Κινδύνων
- Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων
- Πίστωσης Καθυστερήσεων Wholesale Banking
- Λιανικής Πίστωσης

Για σκοπούς διαχειρίσεως Πιστωτικού Κινδύνου οι πιστοδοτήσεις διαχωρίζονται σε Wholesale και Retail.

ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ WHOLESALe BANKING

Οι πιστοδοτήσεις Wholesale Banking εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της πιστοδοτήσεως και του πιστούχου, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

	Χαρτοφυλάκιο	Χαρακτηριστικά
Πιστούχοι αρμοδιότητας Επιχειρηματικών Διευθύνσεων Τομέα Wholesale Banking	Μεγάλων Επιχειρήσεων (Corporate)	Επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών > € 75 εκατ. Περιλαμβάνονται οι πιστοδοτήσεις σε ναυτιλιακές εταιρίες καθώς και πιστούχοι υπό τη διαχείριση της Διευθύνσεως Επενδυτικής Τραπεζικής
	Μεσαίων Επιχειρήσεων (SME's)	€ 2,5 εκατ.< Επιχειρήσεις με Κύκλο Εργασιών < € 75 εκατ. ή επιχειρήσεις με όριο > € 1 εκατ.

1. Έγκριση Πιστωτικού Κινδύνου

Τα όρια των Συμβουλίων Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking καθορίζονται με βάση τον Συνολικό Πιστωτικό Κίνδυνο, ο οποίος ορίζεται ως το σύνολο των διαφόρων μορφών πιστοδοτήσεων του πιστούχου (επιχείρηση ή ομάδα συνδεδεμένων επιχειρήσεων) που δύνανται να εγκριθούν από τον Όμιλο και περιλαμβάνει τα εξής:

- Αιτούμενο ποσό/όριο πιστοδοτήσεως
- Όρια για Κεφάλαιο Κινήσεως
- Όρια για ανάληψη από μη διαθέσιμα ποσά (unclear)
- Όρια για έκδοση Εγγυητικών Επιστολών και άνοιγμα Εγγυητων Πιστώσεων
- Όρια προεξοφλήσεως επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring)
- Όρια για παράγωγες συναλλαγές
- Όρια εταιρικών καρτών
- Δάνεια μέσης και μακράς διάρκειας (τα υφιστάμενα υπόλοιπα δανείων που έχουν πλήρως εκταμιευθεί ή το αρχικά εγκριθέν ποσό του δανείου για περιπτώσεις δανείων που δεν έχουν εκταμιευθεί στο σύνολό τους).
- Χρηματοδοτικές μισθώσεις (το υφιστάμενο υπολειπόμενο κεφάλαιο χρηματοδοτικών μισθώσεων που έχουν πλήρως

εκταμιευθεί ή το αρχικά εγκριθέν ποσό των χρηματοδοτικών μισθώσεων στις περιπτώσεις που αυτό δεν έχει εκταμιευθεί στο σύνολό του).

- Ειδικά όρια ή υπόλοιπα δανείων των βασικών φορέων των επιχειρήσεων (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, δάνεια αγοράς μετοχών, πιστωτικές κάρτες κ.λπ.).

Συμβούλια Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking

Διάρθρωση Συμβουλίων:

- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking I (Διοικήσεως)
- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking II (Γενικών Διευθυντών)
- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking III (Διευθυντών Διευθύνσεων)
- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking IV (Υποδιευθυντών Διευθύνσεων)
- Συμβούλια Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking V (Διευθύνσεως Χρηματοδοτήσεων Τουριστικών και Νησιωτικών Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Κέντρων).

Ισχύς Πιστωτικών Ορίων:

Η διάρκεια ισχύος των ορίων καθορίζεται από τα αρμόδια Συμβούλια Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking. Βασικός παράγοντας για τον προσδιορισμό της χρονικής ισχύος των ορίων είναι η διαβάθμιση πιστωτικού κινδύνου, η οποία δεν αποτελεί εν γένει κριτήριο εγκρίσεως ή απορρίψεως του αιτήματος, αλλά τη βάση για τον προσδιορισμό του ύψους και της ποιότητας των εξασφαλίσεων, καθώς και της τιμολογήσεως της χρηματοδοτήσεως. Κατά κανόνα, για πελάτες που έχουν διαβαθμισθεί σε Ζώνες Χαμηλού, Μέσου και Αποδεκτού Πιστωτικού Κινδύνου, η διάρκεια ισχύος των ορίων είναι **δωδεκάμηνη**, για πελάτες που έχουν διαβαθμισθεί σε Ζώνη Πιστωτικού Κινδύνου Μέτριου - Υπό Παρακολούθηση η διάρκεια ισχύος των ορίων είναι **εξάμηνη** και για πελάτες που έχουν διαβαθμισθεί σε Ζώνες Υψηλού - Πιστωτικού Κινδύνου η διάρκεια ισχύος των ορίων είναι **τρίμηνη**. Παρεκκλίσεις από τον κανόνα επιτρέπονται μόνο μετά από αιτιολογημένη πρόταση των αρμοδίων Επιχειρησιακών Μονάδων και μετά από απόφαση των Συμβουλίων Πιστοδοτήσεων.

2. Επιμέτρηση Πιστωτικού Κινδύνου και Εσωτερικές Διαβαθμίσεις

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων και η κατάταξή τους σε κατηγορίες πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται μέσω συστημάτων διαβαθμίσεως.

Η ταξινόμηση των πιστούχων του Ομίλου με τη χρήση συστημάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου αποτελεί βασικό εργαλείο για:

- Τη λήψη αποφάσεως από τα αρμόδια Συμβούλια για τη χορήγηση/ανανέωση ορίου πιστοδοτήσεων και την εφαρμογή της κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής (περιθώρια επιτοκίων κ.λπ.).
- Την πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς των πελατών που ανήκουν σε μία ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά.
- Τον έγκαιρο εντοπισμό των προβληματικών πιστοδοτήσεων και την άμεση μεθόδευση των απαραίτητων ενεργειών για την ελαχιστοποίηση της ενδεχόμενης ζημίας για τον Όμιλο.
- Την αξιολόγηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου και του αναλαμβανόμενου από αυτή πιστωτικού κινδύνου.

Σκοπός των συστημάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου είναι η εκτίμηση της πιθανότητας μη εκπληρώσεως των υποχρεώσεων των πιστούχων έναντι του Ομίλου και η εκτίμηση της αναμενόμενης ζημίας (Expected Credit Loss).

Τα συστήματα διαβαθμίσεως που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα και τις εταιρίες του Ομίλου είναι το Alpha Bank Rating System (ABRS) και το Risk Analyst (RA) στα οποία ενσωματώνονται διαφορετικά μοντέλα (υποδείγματα) διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου.

Όλοι οι υφιστάμενοι και δυνητικοί πελάτες πιστοδοτήσεων του Ομίλου αξιολογούνται με βάση το κατάλληλο μοντέλο διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου και εντός των προβλεπόμενων χρονικών περιθωρίων.

Για την εκτίμηση του ενδεχομένου ασυνέπειας των πιστούχων του Ομίλου τα μοντέλα διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου αξιολογούν μία σειρά παραμέτρων, οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

- Χρηματοοικονομική: Οικονομική δυνατότητα πιστούχου (δείκτες ρευστότητας, δανειακής επιβαρύνσεως κ.λπ.).
- Συγκριτική θέση πιστούχου στο πλαίσιο του ευρύτερου περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται και κυρίως έναντι των ανταγωνιστριών εταιριών του κλάδου στον οποίο ανήκει.
- Συναλλακτική συμπεριφορά πιστούχου έναντι του Ομίλου αλλά και έναντι τρίτων (οφειλές σε καθυστέρηση, δυσμενή στοιχεία κ.λπ.).
- Ποιοτικά χαρακτηριστικά πιστούχου (ακεραιότητα και συνέχεια της διοικήσεως, καταλληλότητα παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού κ.λπ.).

Τα υποδείγματα διαβαθμίσεως του πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται σήμερα από τον Όμιλο διαφοροποιούνται αναλόγως:

- Του κύκλου εργασιών των πιστοδοτούμενων επιχειρήσεων.
- Του ύψους του Συνολικού Πιστωτικού Κινδύνου των επιχειρήσεων.
- Των ειδικών χαρακτηριστικών της χρηματοδοτήσεως.
- Των διαθέσιμων στοιχείων για την αξιολόγηση του πιστούχου. Ειδικώς για τα οικονομικά στοιχεία, οι διαφοροποιήσεις σχετίζονται με την κατηγορία των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων, τον τύπο των λογιστικών σχεδίων (για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.λπ.), καθώς και με το αν οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (Δ.Π.Χ.Π.).

Για κάθε ένα από τα υποδείγματα διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται διαφορετικές παράμετροι, η κάθε μία από τις οποίες συνεισφέρει με συγκεκριμένο τρόπο στη σχετική αξιολόγηση.

Η στατιστική επιβεβαίωση των υποδειγμάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου επανεξετάζεται συνεχώς ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη προβλεπτική τους ικανότητα, σύμφωνα και με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και το εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο διαχειρίσεως κινδύνου.

Κλίμακα διαβαθμίσεως πιστούχων

Οι πιστούχοι διαβαθμίζονται στις ακόλουθες διαβαθμίσεις πιστωτικού κινδύνου:

AA, A+, A, A-, BB+, BB, BB-, B+, B, B-, ΓΓ+, ΓΓ, ΓΓ-, Γ, Δ, Δ0, Δ1, Δ2.

Για χρηματοδοτήσεις ειδικής μορφής (Σύνθετες Χρηματοδοτήσεις και Χρηματοδοτήσεις Ναυτιλίας) έχουν αναπτυχθεί ειδικά μοντέλα (slotting) με την κάτωθι κλίμακα κατηγοριοποιήσεως.

Ισχυρή (Κατηγορία 1), Καλή (Κατηγορία 2), Ικανοποιητική (Κατηγορία 3), Ασθενής (Κατηγορία 4), Σε Αθέτηση (Κατηγορία 5).

Για σκοπούς συμπληρώσεως του πίνακα «Ποιοτική Διαβάθμιση των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο», στην Υψηλή Διαβάθμιση εμπίπτουν οι κλίμακες διαβαθμίσεως AA, A+, A, A-, BB+ και BB και Κατηγορία 1 και 2, στην Ικανοποιητική Διαβάθμιση οι κλίμακες διαβαθμίσεως BB-, B+, B, B-, ΓΓ+, ΓΓ και Κατηγορία 3, και στην Υπό επιτήρηση (υψηλότερου κινδύνου) ΓΓ-, Γ και Κατηγορία 4. Τέλος, στην κατηγορία σε αθέτηση εμπίπτουν οι κλίμακες διαβαθμίσεως Δ, Δ0, Δ1, Δ2 και η Κατηγορία 5.

ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ

Ως τομέας Λιανικής Τραπεζικής ορίζονται τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί από τον Όμιλο και εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Στεγαστικά Δάνεια
- Καταναλωτικά Δάνεια και Πιστωτικές Κάρτες
- Μικρών Επιχειρήσεων και Επαγγελματιών (SB): Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα με Κύκλο Εργασιών έως Ευρώ 2,5 εκατ. και πιστωτικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ.

1. Διαδικασία Εγκρίσεως Δανείων

Ο Όμιλος παρακολουθεί το Συνολικό Πιστωτικό Κίνδυνο πιστούχου (για Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις) ο οποίος ορίζεται ως το άθροισμα των ανακυκλούμενων ορίων του πιστούχου, των υπολοίπων των εφάπαξ πιστοδοτήσεων και ειδικά για τις Μικρές Επιχειρήσεις, το ύψος των εγκεκριμένων χρηματοδοτήσεων προς τους φορείς των επιχειρήσεων. Επιπλέον, συνυπολογίζονται και πιστοδοτήσεις όπου ο πιστούχος είναι εγγυητής ή συνοφειλέτης.

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει πλαίσιο ασκήσεως πιστωτικής πολιτικής (λαμβάνοντας υπόψη το νομοθετικό και εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο), στο οποίο στηρίζονται οι διαδικασίες πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου. Παράλληλα, έχει διαμορφώσει και θέσει σε ισχύ ένα σύστημα βασικών αρχών, διαδικασιών και κανόνων εσωτερικής λειτουργίας που διέπει τις πιστοδοτήσεις της και διασφαλίζει την ομαλή και ασφαλή διαχείριση του αναλαμβανόμενου κινδύνου.

Οι κυριότερες αρχές και κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής είναι οι εξής:

- Χρηστή διαχείριση πιστοδοτήσεων.
- Ορθή επιλογή πελατών, βάσει συγκεκριμένων πιστωτικών κριτηρίων.
- Συσχετισμός κινδύνων και αποδοτικότητας με αντίστοιχη διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής, κάλυψη πιστοδοτήσεων με εξασφαλίσεις συνεκτιμώντας και το βαθμό πιστωτικού κινδύνου.
- Παρακολούθηση και Διαχείριση του Συνολικού Πιστωτικού Κινδύνου, δηλαδή του συνόλου των κινδύνων που απορρέουν από τις κάθε μορφής πιστοδοτήσεις της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου.

Η άσκηση της πιστοδοτικής πολιτικής προϋποθέτει την τήρηση πιστωτικών κριτηρίων, τα οποία συντελούν στην απόκτηση και διατήρηση υγιούς χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων, καθώς και στη δυναμική και ασφαλή τοποθέτηση των κεφαλαίων του Ομίλου. Συγκεκριμένα:

Ιδιώτες

Η εγκριτική διαδικασία των πιστοδοτήσεων προς Ιδιώτες (φυσικά πρόσωπα με εισοδήματα που προέρχονται από μισθωτές υπηρεσίες, συντάξεις ή άλλες πηγές που δεν σχετίζονται με επιχειρηματική δραστηριότητα) πραγματοποιείται με βάση την κατάταξη των πιστούχων σε ομάδες κινδύνου (risk groups), οι οποίες αντιπροσωπεύουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο αναλαμβανόμενου κινδύνου. Το επίπεδο του αναλαμβανόμενου από τον Όμιλο κινδύνου προσαρμόζεται, όπως οι συνθήκες το απαιτούν, αναλόγως της πιστωτικής πολιτικής της.

Η αξιολόγηση αιτημάτων πιστοδοτήσεων Ιδιωτών βασίζεται στους κάτωθι πυλώνες:

- Στην αξιολόγηση πιθανότητας απάτης σε επίπεδο αιτήσεως (Application Fraud Detection).
- Στην αξιολόγηση επιθυμίας αποπληρωμής (Willingness to pay).
- Στην αξιολόγηση ικανότητας αποπληρωμής (Ability to pay).
- Στην αξιολόγηση του κινδύνου εξασφαλίσεων (Collateral risk).

Μικρές επιχειρήσεις

Ως Μικρές Επιχειρήσεις ορίζονται οι κάτωθι:

- Ατομικές Επιχειρήσεις με επιχειρηματικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ. και με ετήσιο κύκλο εργασιών έως Ευρώ 2,5 εκατ.
- Ελεύθεροι Επαγγελματίες με επιχειρηματικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ.
- Νομικά Πρόσωπα (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, Α.Ε.) με επιχειρηματικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ. και ετήσιο κύκλο εργασιών έως Ευρώ 2,5 εκατ.

Η πιστοληπτική ικανότητα των Μικρών Επιχειρήσεων αρμοδιότητας Retail Banking σχετίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό με την πιστοληπτική ικανότητα των φορέων/αρμοδίων στην επιχείρηση και αντίστροφα. Συνεπώς η αξιολόγηση των αιτημάτων αυτής της κατηγορίας βασίζεται σε δύο διαστάσεις:

- Στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των φορέων ή διαχειριστών της επιχείρησης.
- Στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της επιχείρησης.

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των φορέων ή διαχειριστών μίας επιχειρήσεως βασίζεται στους κάτωθι πυλώνες:

- Στην αξιολόγηση της επιθυμίας αποπληρωμής (willingness to pay).
- Στην αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής (ability to pay).

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της επιχειρήσεως βασίζεται στους κάτωθι πυλώνες:

- Αξιολόγηση πιθανότητας απάτης σε επίπεδο αιτήσεως (Application fraud detection).
- Αξιολόγηση δημογραφικών στοιχείων (Demographics).
- Αξιολόγηση οικονομικών στοιχείων (Financials).
- Αξιολόγηση στοιχείων συμπεριφοράς (Behaviour).
- Αξιολόγηση στοιχείων Τειρεσίας Α.Ε. (Credit Bureau).
- Αξιολόγηση ποιοτικών στοιχείων.
- Αξιολόγηση κινδύνου εξασφαλίσεων (Collateral risk).

2. Συστήματα Διαβαθμίσεως

Βασική συνιστώσα στη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου Λιανικής Τραπεζικής αποτελούν τα υποδείγματα διαβαθμίσεως, που έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιούνται σε όλες τις φάσεις του Πιστωτικού Κύκλου, τόσο στην Τράπεζα όσο και στις εταιρίες του Ομίλου. Τα εν λόγω υποδείγματα τμηματοποιούν τον πληθυσμό σε ομοειδής ομάδες κινδύνου (pools) και διακρίνονται σε:

- Μοντέλα συμπεριφορικά (Behaviour Models) τα οποία αξιολογούν τη συμπεριφορά του πελάτη και προβλέπουν την πιθανότητα αθέτησης στους επόμενους μήνες.
- Μοντέλα βάσει στοιχείων αιτήσεως (Application Credit Scoring Models). Τα εν λόγω μοντέλα αξιολογούν στοιχεία αιτήσεως, κυρίως δημογραφικά, και προβλέπουν την πιθανότητα αθετήσεως στους επόμενους μήνες.
- Μοντέλα εκτιμήσεως των εποπτικών παραμέτρων. Σημειώνεται ότι από 1.1.2018 εφαρμόζονται μοντέλα εκτιμήσεως Πιστωτικού Κινδύνου της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου συμβατά με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 9 (Δ.Π.Χ.Π. 9).

Τα εν λόγω υποδείγματα και οι εκτιμήσεις αθετήσεως ζημίας που απορρέουν από αυτά, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διαχείριση κινδύνου και στη λήψη αποφάσεων στις λειτουργίες του Ομίλου. Οι τομείς στους οποίους γίνεται χρήση των υποδειγμάτων είναι οι εξής:

- Στη λήψη αποφάσεων για τη χορήγηση/ανανέωση ορίου πιστοδοτήσεων.
- Στις απομειώσεις της αξίας των απαιτήσεων (impairment tests).
- Στη πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς των πελατών που ανήκουν σε μία ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά.
- Στον έγκαιρο εντοπισμό των προβληματικών λογαριασμών και την άμεση μεθόδευση των απαραίτητων ενεργειών για την ελαχιστοποίηση της ενδεχόμενης ζημίας για τον Όμιλο.
- Στην αξιολόγηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου και του αναλαμβανόμενου από αυτή πιστωτικού κινδύνου.

Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη ποικίλουν αναλόγως του τύπου του μοντέλου και της κατηγορίας προϊόντος που αυτό αξιολογεί. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής:

- Προσωπικά / Δημογραφικά στοιχεία, όπως η ηλικία του πελάτη, το επάγγελμα, η οικογενειακή του κατάσταση, η κατάσταση κατοικίας.
- Χαρακτηριστικά του δανείου, όπως το προϊόν που αιτείται, η διάρκεια του προϊόντος, το αιτούμενο ποσό, ο σκοπός χρηματοδοτήσεως.
- Στοιχεία συμπεριφοράς του δανείου το τελευταίο διάστημα, όπως οι πληρωμές το τελευταίο διάστημα, η μέγιστη καθυστέρηση, το υπόλοιπο ως προς το όριο, ο τύπος συναλλαγής.

- Οικονομικά στοιχεία, όπως η μεταβολή των πωλήσεων, ο τραπεζικός δανεισμός σε σχέση με τις πωλήσεις.
- Ποιοτικά στοιχεία, όπως εμπειρία, έδρα επιχειρήσεως, προσωπική περιουσία.

Τα υποδείγματα επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται ετησίως και υπόκεινται σε διαρκή ποιοτικό έλεγχο ώστε να διασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή η προβλεπτική τους ικανότητα.

Επίσης, διενεργούνται σε συστηματική βάση, ασκήσεις προσομοιώσεως καταστάσεων κρίσεως, όπου διερευνάται η ενδεχόμενη επίπτωση στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου λόγω δυσμενών εξελίξεων τόσο στη συναλλακτική συμπεριφορά των πιστούχων, όσο και στο ευρύτερο χρηματοοικονομικό περιβάλλον.

Για σκοπούς συμπληρώσεως του πίνακα «Ποιοτική Διαβάθμιση των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο» για τα δάνεια της Λιανικής τραπεζικής η κατάταξη σε Υψηλή Διαβάθμιση, Ικανοποιητική Διαβάθμιση και στην Υπό επιτήρηση Διαβάθμιση, βασίζεται σε δωδεκάμηνη Πιθανότητα Αθετήσεως. Το εύρος των πιθανοτήτων που ορίζει την εν λόγω κατάταξη έχει προκύψει μέσω ανάλυσης με στόχο τη βελτιστοποίηση της διαχωριστικής ικανότητας μεταξύ των κατηγοριών. Συνεπώς, δύναται να διαφοροποιηθεί ανά χρηματοφυλάκιο ως κατωτέρω:

Κατάταξη	Εύρος Πιθανοτήτων Αθετήσεως			
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές Κάρτες	Μικρές Επιχειρήσεις
Υψηλή Διαβάθμιση	έως 3%	έως 2.8%	έως 3.8%	έως 4.7%
Ικανοποιητική Διαβάθμιση	από 3% έως 16.5%	από 2.8% έως 16%	από 3.8% έως 16%	από 4.7% έως 17%
Υπό επιτήρηση Διαβάθμιση	άνω του 16.5%	άνω του 16%	άνω του 16%	άνω του 17%

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισεως κινδύνων και ελέγχων, υφίστανται τρεις «γραμμές άμυνας» με διακριτούς ρόλους και αρμοδιότητες, με πρώτη «γραμμή άμυνας» τις Επιχειρησιακές Μονάδες και τις Μονάδες Υποστηρικτικών Λειτουργιών, δεύτερη «γραμμή άμυνας» τις Μονάδες Διαχείρισεως Κινδύνων και τρίτη «γραμμή άμυνας» τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Στο πλαίσιο λειτουργίας της δεύτερης γραμμής άμυνας και εντός του ενιαίου πλαισίου εργασιών που έχει καθοριστεί για τους τομείς Λιανικής Τραπεζικής, Wholesale Banking και Private and Investment Banking, ο Όμιλος πραγματοποιεί ελέγχους με στόχο τη βελτιστοποίηση της διαχείρισεως του Πιστωτικού Κινδύνου, τη διαπίστωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και τη διασφάλιση της λειτουργίας της πρώτης «γραμμής άμυνας» εντός του πλαισίου που έχει καθορισθεί για την αποτελεσματική διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου.

Η λειτουργία της δεύτερης «γραμμής άμυνας» είναι ανεξάρτητη και μεταξύ άλλων στοχεύει στην:

- Σχεδίαση και ανάπτυξη διαδικασιών και ελέγχων για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου.
- Παρακολούθηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων διαδικασιών διαχείρισεως πιστωτικού κινδύνου.
- Ανάδειξη των κρίσιμων ζητημάτων που προκύπτουν και τυχόν αποκλίσεων από τους Κανονισμούς και τις Πολιτικές του Ομίλου.
- Παροχή κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών που σχετίζονται με τις διαδικασίες διαχείρισεως και ελέγχου πιστωτικού κινδύνου.
- Παροχή ενημερώσεως στις ενδιαφερόμενες Μονάδες σχετικά με τα ευρήματα των ελέγχων και τις τυχόν συστάσεις.

Με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της δεύτερης «γραμμής άμυνας» δημιουργήθηκε η Διεύθυνση Επικυρώσεως Υποδειγμάτων Κινδύνων, η οποία υπάγεται στον Γενικό Διευθυντή και CRO και έχει την ευθύνη του στατιστικού ελέγχου, της επικυρώσεως και της διασφαλίσεως της προβλεπτικής ικανότητας των υποδειγμάτων μετρήσεως κινδύνων του Ομίλου. Ειδικότερα, αναλαμβάνει την επικύρωση των υποδειγμάτων που εφαρμόζονται στη μέτρηση και αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, των κινδύνων αγοράς και των λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου, σύμφωνα με το εκάστοτε εποπτικό πλαίσιο και τις βέλτιστες τραπεζικές πρακτικές.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Εξασφαλίσεις

Η λήψη εξασφαλίσεων λειτουργεί ως αντιστάθμισμα έναντι του πιστωτικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει από την ενδεχόμενη αδυναμία του πιστούχου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Ως εξασφαλίσεις πιστοδοτήσεων νοούνται τα πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα, τα οποία τίθενται στη διάθεση του Ομίλου, είτε από τους πιστούχους είτε από τρίτα πρόσωπα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως συμπληρωματικές πηγές ρευστοποιήσεως των σχετικών απαιτήσεων.

Οι εξασφαλίσεις κατατάσσονται σε δύο γενικές κατηγορίες: Ενοχικές και Εμπράγματες εξασφαλίσεις.

1. Ενοχικές εξασφαλίσεις

Οι ενοχικές εξασφαλίσεις αποτελούν το πλαίσιο των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που συνήθως περιλαμβάνονται/ περιγράφονται σε ειδικά συμβατικά έγγραφα, μέσω των οποίων δημιουργούνται δεσμεύσεις στον οφειλέτη ή σε τρίτα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) που υποκαθιστούν τον οφειλέτη σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του τελευταίου για καταβολή της οφειλής και αντίστοιχα δικαιώματα στον δανειστή για τη διεκδίκησή τους.

Βασική μορφή ενοχικής εξασφάλισης που χρησιμοποιείται στις τραπεζικές πιστοδοτήσεις αποτελεί η Εγγύηση.

2. Εμπράγματες εξασφαλίσεις

Με την εμπράγματη εξασφάλιση παρέχεται στον Όμιλο δικαίωμα επί περιουσιακού στοιχείου (κινητού ή ακινήτου), που ανήκει στην κυριότητα του πιστούχου ή του εγγυητή, με σκοπό την κατά προτεραιότητα ικανοποίηση των απαιτήσεών της από το προϊόν εκποίησης του περιουσιακού στοιχείου.

Οι εμπράγματες εξασφαλίσεις διακρίνονται σε υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών που εγγράφονται επί ακινήτων, καθώς και σε ενέχυρα που συστήνονται επί κινητών «πραγμάτων» (π.χ. εμπορεύματα, επιταγές, συναλλαγματικές) ή επί απαιτήσεων και δικαιωμάτων.

Για την καλύτερη διασφάλιση των πιστοδοτήσεων, λαμβάνεται η ασφαλιστική κάλυψη των ενυπόθηκων και κατά περίπτωση των ενεχυριαζόμενων εξασφαλίσεων και η εκχώρηση της ασφαλιστικής αποζημίωσης στον Όμιλο.

2.1. Υποθήκη – Προσημείωση Υποθήκης

Η υποθήκη εγγράφεται επί ακινήτων που μπορούν να εκποιηθούν, όπως ειδικότερα αναφέρεται κατωτέρω:

- Κατοικίες
- Εμπορικά Ακίνητα
- Βιομηχανοστάσια
- Οικόπεδα
- Μεταλλεία
- Πλοία ή αεροσκάφη και κινητήρες, ανεξαρτήτως του εάν είναι κινητά.
- Μηχανικές ή άλλες εγκαταστάσεις (μηχανολογικές, μηχανικές, ηλεκτρολογικές, κ.λπ.), εάν είναι μονίμως και σταθερά συνδεδεμένες (εμπεπηγμένες) με το ενυπόθηκο ακίνητο.

Μέθοδοι και Περιοδικότητα αποτιμώσεως ενυπόθηκων ακινήτων

Σύμφωνα με την Πιστωτική Πολιτική του Ομίλου η ύπαρξη και η αξία των εξασφαλίσεων παρακολουθείται στενά. Οι εκτιμήσεις των ακινήτων διενεργούνται ανά έτος για όλα τα είδη ακινήτων, πλην περιπτώσεων που συμβατικά προβλέπεται κάτι διαφορετικό, σε περιπτώσεις που γίνουν αντιληπτές μεταβολές στο ακίνητο ή στην πορεία της επιχειρήσεως, ή υπάρχουν πολεοδομικές μεταβολές ή άλλοι παράγοντες.

Οι αρχικές εκτιμήσεις των ακινήτων που προσφέρονται ως εξασφάλιση πραγματοποιούνται με επίσκεψη του εκτιμητή και εσωτερική αυτοψία.

Οι επανεκτιμήσεις ακινήτων που αποτελούν εξασφαλίσεις σε εξυπηρετούμενα ανοίγματα πραγματοποιούνται από την Εταιρία του Ομίλου Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. μέσω:

- Του δείκτη τιμών PropIndex, ανεξαρτήτως του ύψους του ανοίγματος, για τα Οικιστικά Ακίνητα.
- Του δείκτη τιμών CRE που έχει αναπτύξει η Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που εκδίδονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, για συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματικών ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις επί εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ύψους έως Ευρώ 1 εκατ.
- Των εξουσιοδοτημένων μηχανικών της Εταιρίας, μετά από επίσκεψή τους στο επαγγελματικό ακίνητο που χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση ή μέσω desktop εκτιμήσεως, εφόσον ο CRE δείκτης, που έχει αναπτυχθεί από την Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε., δεν καλύπτει είτε το είδος επαγγελματικού ακινήτου είτε το ύψος του ανοίγματος υπερβαίνει τα Ευρώ 1 εκατ.

Οι επανεκτιμήσεις ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις σε μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα πραγματοποιούνται από την Εταιρία του Ομίλου Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. μέσω:

- Του δείκτη τιμών PropIndex, για τα Οικιστικά Ακίνητα και για μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα ύψους έως Ευρώ 300 χιλ.
- Του δείκτη τιμών CRE που έχει αναπτύξει η Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που εκδίδονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, για συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματικών ακινήτων, που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις επί εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ύψους έως Ευρώ 300 χιλ.
- Των εξουσιοδοτημένων μηχανικών της Εταιρίας, μετά από επίσκεψή τους στο ακίνητο που χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση ή μέσω desktop εκτιμήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι είτε το ποσό του μη εξυπηρετούμενου ανοίγματος που καλύπτει το υπό εκτίμηση ακίνητο υπερβαίνει τα Ευρώ 300 χιλ. είτε σε περιπτώσεις που οι δείκτες που υπάρχουν δεν καλύπτουν το είδος του υπό επανεκτίμηση ακινήτου.

Ο Όμιλος στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστωτικού ελέγχου (credit control) πραγματοποιεί τουλάχιστον μία φορά ετησίως και μέσω της κατάλληλης δειγματοληψίας, ελέγχους επί της διαδικασίας εφαρμογής της Πολιτικής Εξασφαλίσεως Πιστοδοτήσεων Ομίλου, ελέγχους προκειμένου για την επαλήθευση των αποτιμήσεων των ακινήτων, τόσο αυτών που βασίζονται σε δείκτες όσο και αυτών που βασίζονται σε μεμονωμένες αποτιμήσεις και ελέγχους της ορθής απεικόνισης των αξιών των ακινήτων στα συστήματα των Εταιριών του Ομίλου σύμφωνα με τις αξίες που αναφέρονται στις σχετικές εγκρίσεις αρμοδίων Συμβουλίων.

2.2. Ενέχυρο

Είναι το εμπράγματο δικαίωμα σε κινητή αξία, που παρέχει στον ενεχυρούχο δανειστή την εξουσία να ικανοποιηθεί κατά προτεραιότητα από την εκποίηση αυτής.

Ενέχυρο μπορεί να συσταθεί επί κινητών πραγμάτων ή δικαιωμάτων που δεν έχουν εξαιρεθεί ή απαγορευθεί από τις συναλλαγές και είναι δεκτικά εκποίησης, όπως ενδεικτικά αναφέρονται κατωτέρω:

- Πρώτες ύλες, προϊόντα ή εμπορεύματα
- Μηχανήματα
- Φορτωτικές
- Συναλλαγματικές
- Επιταγές
- Χρεόγραφα
- Καταθέσεις
- Κάθε φύσεως απαιτήσεις που δύνανται να ενεχυριασθούν.

Περιοδικότητα αποτιμήσεως ενεχύρων

Ανάλογα με το δικαίωμα ή περιουσιακό στοιχείο επί του οποίου δύνανται να συσταθεί το ενέχυρο η περιοδικότητα της αποτιμήσεως μπορεί να κυμαίνεται από μήνα έως έτος.

3. Διασφαλιστική Αξία

Ο Όμιλος υπολογίζει την αξία των καλυμμάτων βασιζόμενη στο δυνητικό ανακτήσιμο ποσό που αυτά θα αποφέρουν. Η εκτίμηση αυτή αποτελεί τη διασφαλιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που παραχωρούνται για εξασφάλιση των πιστοδοτήσεων και για τον προσδιορισμό της λαμβάνονται υπ' όψιν τόσο η ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων όσο και η εμπορική / αγοραία αξία τους.

Με αυτόν τον τρόπο διαμορφώνονται οι συντελεστές διασφαλιστικής αξίας για κάθε είδος εξασφάλισης, οι οποίοι εκφράζονται ως ποσοστό επί της αγοραίας, της ονομαστικής ή της σταθμισμένης αξίας τους, αναλόγως του είδους της εξασφάλισης.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Στο πλαίσιο της βέλτιστης διαχείρισης των Πιστοδοτήσεων και ειδικότερα του περιορισμού των δανείων, τα οποία από εξυπηρετούμενα δάνεια (Performing Loans) χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενα (Non-Performing Loans), λόγω αμέλειας ή οικονομικής δυσχέρειας του πιστούχου, προσωρινού ή μόνιμότερου χαρακτήρα, ο Όμιλος έχει αναπτύξει το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου. Πρόκειται για το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών, διαδικασιών και αναφορών για τον έγκαιρο εντοπισμό γεγονότων, τόσο σε επίπεδο πιστούχου (επιχειρήσεις και ιδιώτες) όσο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, που πιθανώς να οδηγήσουν είτε σε αύξηση των ανοιγμάτων με οφειλές σε καθυστέρηση (NPLs) είτε σε αύξηση των ανοιγμάτων που εμφανίζουν σημαντική επιδείνωση στον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς επίσης και οι σχετικές ενέργειες για τη διαχείριση των εν λόγω πιστούχων.

Η περίμετρος εφαρμογής του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου είναι το σύνολο των ενήμερων ανοιγμάτων, καθώς επίσης και των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση έως και 30 ημέρες, τα οποία δεν έχουν ρυθμισθεί (PLs).

Η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου αξιολογείται σε συνεχή βάση, από τρεις «γραμμές άμυνας» ως κάτωθι:

- Η πρώτη «γραμμή άμυνας» συνίσταται από μηχανισμούς ελέγχου εντός των Επιχειρησιακών Μονάδων των Εταιριών του Ομίλου, οι οποίες συμμετέχουν στη διαδικασία.
- Η δεύτερη «γραμμή άμυνας», ήτοι ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων, είναι αρμόδιος να διασφαλίζει σε συνεχή βάση, και τουλάχιστον μία φορά ετησίως, ότι οι μηχανισμοί πρώτης «γραμμής άμυνας» εφαρμόζονται αποτελεσματικά, μέσω του μηχανισμού Πιστωτικού Ελέγχου.
- Η τρίτη «γραμμή άμυνας» είναι η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιεί τακτικές αξιολογήσεις και προτείνει πιθανές βελτιώσεις.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Στο πλαίσιο διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και της πιστωτικής πολιτικής, έχει ενταχθεί η εξέταση της απαρέγκλιτης τηρήσεως των αρχών της περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνης χορηγήσεως πιστοδοτήσεων προς επιχειρήσεις.

Ο κύριος στόχος είναι η διαχείριση του δυνητικού κινδύνου προερχομένου από τις δραστηριότητες των πιστούχων του Ομίλου οι οποίες ενδέχεται να συνδέονται με ζημία προς το περιβάλλον και την κοινωνία, ή τυχόν με άμεση απειλή τέτοιας ζημίας, και κατ' επέκταση να επιδρούν αρνητικά στις επιχειρησιακές δραστηριότητες και τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΨΗΛΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ο Κίνδυνος Συγκέντρωσης αποτελεί μια ειδική μορφή πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει από το μικρό βαθμό διαφοροποίησης μεταξύ αντισυμβαλλομένων ή ομίλων αντισυμβαλλομένων, κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, γεωγραφικών περιοχών, προϊόντων ή εξασφαλίσεων.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτή βάση τον κίνδυνο συγκέντρωσης μέσω ενός πλαισίου αναφορών με αντίστοιχη ενημέρωση της Διοικήσεως και του Διοικητικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο, ο Όμιλος υιοθετεί και εφαρμόζει τις εποπτικές οδηγίες περί των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, ενώ οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του κινδύνου συγκέντρωσης αντισυμβαλλομένων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας εκτιμώνται στα πλαίσια του Πυλώνα 2 της Βασιλείας II.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Παρατίθενται οι ακόλουθοι ορισμοί εννοιών που αναφέρονται στις ακόλουθες Παραγράφους:

Ο Δημόσιος Τομέας περιλαμβάνει πιστοδοτήσεις προς:

- Την Κεντρική κυβέρνηση (όλα τα τμήματα ή τα υπουργεία και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα)
- Τις Τοπικές Αρχές
- Τις εταιρίες που ελέγχονται και πλήρως ή εν μέρει ανήκουν στο κράτος
- Τις συνδεδεμένες με το κράτος εταιρίες
- Τις εταιρίες που ελέγχονται από πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα

Ανοίγματα σε Καθυστέρηση (Past Due Loans)

Ένα Άνοιγμα είναι σε καθυστέρηση εάν η οφειλή του αντισυμβαλλομένου ευρίσκεται σε ουσιαστική καθυστέρηση άνω της μίας ημέρας (άθροισμα του κεφαλαίου, τόκων και εξόδων/προμηθειών που οφείλονται άνω της μίας ημέρας σε επίπεδο λογαριασμού).

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non-Performing Exposures)

Ένα άνοιγμα θεωρείται μη εξυπηρετούμενο όταν έχει συμβεί ένα ή περισσότερα γεγονότα που επηρεάζουν αρνητικά τις αναμενόμενες ροές του ανοίγματος. Δεδομένα που τεκμηριώνουν ότι ένα άνοιγμα είναι μη εξυπηρετούμενο περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα εξής:

- Είναι σε στάδιο ουσιαστικής καθυστερήσεως άνω των 90 ημερών (NPL): Το ποσό σε καθυστέρηση υπερβαίνει τα Ευρώ 100, για Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής, ή τα Ευρώ 500, για Ανοίγματα Wholesale Banking και το ποσό σε καθυστέρηση υπερβαίνει το 1% της συνολικής – εντός ισολογισμού – οφειλής. Ειδικότερα για λογαριασμούς υπεραναλήψεως (overdraft facilities), ως καθυστερημένοι ορίζονται οι λογαριασμοί εκείνοι όπου το υπόλοιπο είναι μεγαλύτερο του πιστωτικού ορίου.
- Είναι σε στάδιο δικαστικών ενεργειών – Legal (NPL).
- Είναι μη εξυπηρετούμενη ρύθμιση (Forborne Non-Performing Exposure).
- Εμφανίζει ένδειξη αδυναμίας αποπληρωμής (UTP).

Στην περίπτωση κατά την οποία ένας πιστούχος αρμοδιότητας Wholesale Banking έχει Άνοιγμα σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και το ποσό αυτό υπερβαίνει το 20% των συνολικών Ανοιγμάτων του, τότε όλα τα Ανοίγματά του θεωρούνται μη εξυπηρετούμενα (Pulling Effect).

Εξυπηρετούμενες Πιστοδοτήσεις (Performing Exposures)

Μία πιστοδότηση θεωρείται εξυπηρετούμενη εάν ικανοποιούνται σωρευτικά οι ακόλουθες συνθήκες:

- Είναι σε καθυστέρηση λιγότερο από 90 ημέρες.
- Δεν ευρίσκεται σε δικαστικές ενέργειες.
- Δεν εμφανίζει ένδειξη αδυναμίας πληρωμής (unlikeliness to pay) των υποχρεώσεων του.
- Δεν θεωρείται απομειωμένη
ή
- Χαρακτηρίζεται ως εξυπηρετούμενη ρύθμιση (forborne performing exposure) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015.

Ανοίγματα με Ενδείξεις Αδυναμίας Πληρωμής (Unlikeliness to Pay)

Ως Ανοίγματα με Ένδειξη Αδυναμίας Πληρωμής (Unlikeliness to pay - UTP) ορίζονται τα Ανοίγματα πιστούχων σε

καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών και για τα οποία ο Όμιλος εκτιμά ότι οι πιστούχοι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσουν πλήρως τις υποχρεώσεις τους χωρίς τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη οποιουδήποτε καθυστερούμενου ποσού ή από τον αριθμό των ημερών καθυστέρησης, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εξασφαλίσεων που αποτελούν μέρος του συναλλακτικού παραγωγικού κυκλώματος (π.χ. ακίνητα σε εταιρίες Real Estate, εταιρικά μερίδια σε εταιρίες Συμμετοχών).

Για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Wholesale Banking η διαδικασία που τηρείται είναι η εξής:

(α) καθορίζονται γεγονότα τα οποία εφόσον επισυμβούν, το Άνοιγμα αναγνωρίζεται ως μη εξυπηρετούμενο (Hard UTP Triggers) χωρίς να απαιτείται αξιολόγηση από κάποιο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων,

(β) ορίζονται συγκεκριμένα εναύσματα για τα οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση του πιστούχου από το αρμόδιο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking, για το αν τα Ανοίγματα του πιστούχου θα θεωρηθούν ως μη εξυπηρετούμενα ή όχι (Soft UTP Triggers). Η συγκεκριμένη αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κατά την ημερομηνία αναθεώρησης των ορίων του Πελάτη, βάσει της διαβαθμίσεώς του, όπως αυτή ορίζεται στον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking. Εφόσον τελικά το Άνοιγμα ενός πιστούχου θεωρηθεί UTP, τότε η διαβάθμιση του πιστούχου στα συστήματα των Εταιριών του Ομίλου πρέπει να είναι Δ ή 5 (σε αθέτηση) για πιστούχους που διαβαθμίζονται με Slotting Μοντέλο. Σημειώνεται ότι εφόσον ένας πιστούχος ανήκει σε όμιλο εταιριών και θεωρηθεί UTP, τότε πρέπει να αξιολογείται από το αρμόδιο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων συνολικά και ο όμιλος στον οποίο ανήκει ο πιστούχος ως προς την ύπαρξη UTP ή όχι.

Για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Wholesale Banking υφίστανται τα κάτωθι Hard UTP Triggers:

- Καταγγελία δανειακής συμβάσεως.
- Ρευστοποίηση καλυμμάτων και έναρξη μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως εκ μέρους της Τραπέζης, όταν ο πιστούχος δεν διαθέτει λειτουργικές ροές για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεών του (εξαιρούνται π.χ. οι επιταγές).
- Νομικές ενέργειες, εκποίηση ή αναγκαστική εκποίηση προκειμένου να εισπραχθεί η οφειλή (π.χ. μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως έναντι της εισπράξεως οφειλής).
- Ανάκληση αδείας, η οποία έχει ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο εταιριών που χρειάζονται δημόσια άδεια για να ασκούν τις δραστηριότητές τους, όπως τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρίες. Επίσης, στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά αναφέρονται τεχνικές - κατασκευαστικές εταιρίες, εταιρίες τηλεπικοινωνιών, φαρμακευτικές, εξορύξεως, μεταφορών, τροφίμων, χημικών, πετρελαιοειδών, ανακυκλώσεως, μέσων μαζικής ενημερώσεως κ.ά.
- Αναδιατάξεις/Παρατάσεις δανείων των οποίων η διάρκεια ζωής υπερβαίνει την ωφέλιμη διάρκεια της χρηματοδοτούμενης επενδύσεως.
- Ισχυρές ενδείξεις ότι ο πιστούχος δεν δύναται να ανταποκριθεί στις δανειακές υποχρεώσεις του (π.χ. παύση εργασιών).
- Περιπτώσεις απάτης.
- Υπέρβαση του ελάχιστου αποδεκτού Loan to Value (LTV), όπως αυτό αποτυπώνεται συμβατικά, για περιπτώσεις δανείων εξασφαλισμένων με χρεόγραφο, π.χ. μετοχές, ομόλογα κ.λπ. (Margin Financing).
- Μη διαθεσιμότητα ενεργού αγοράς για τα χρηματοδοτικά μέσα του οφειλέτη (π.χ. Ομολογίες), τα οποία διαθέτει και η Τράπεζα.
- Απόσβεση οφειλών (write-off) λόγω αδυναμίας αποπληρωμής.
- Περιορισμοί οφειλής των δανειακών υποχρεώσεων (Debt Forgiveness) με ή χωρίς ρύθμιση (υπό όρους ή μη), τουλάχιστον για το πρώτο δωδεκάμηνο από τη στιγμή του περιορισμού οφειλής.
- Το πιστωτικό ίδρυμα ή ο επικεφαλής κοινοπραξίας κινεί διαδικασίες πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Δηλώνεται πιστωτικό γεγονός στο πλαίσιο της Διεθνούς Ενώσεως Συμφωνιών Ανταλλαγής και Παραγώγων (International Swaps and Derivatives Association - ISDA).
- Εξωδικαστικός συμβιβασμός/διαπραγμάτευση μεταξύ τραπεζών και πιστούχου, για τακτοποίηση ή αποπληρωμή οφειλών πιστούχων οι οποίοι ευρίσκονται υπό πτωχευτική διαδικασία (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).

- Ο πιστούχος έχει ζητήσει να τεθεί σε καθεστώς πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Μία τράπεζα έχει κινήσει διαδικασίες πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).

Επιπλέον, για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Wholesale Banking υφίστανται τα κάτωθι Soft UTP Triggers:

- Ανοίγματα τα οποία τροποποιήθηκαν προβλέποντας αυξημένη καταβολή τελευταίας δόσεως (balloon payment), ενώ οι αρχικοί όροι της δανειακής συμβάσεως δεν προέβλεπαν αυτόν τον τρόπο αποπληρωμής, καθώς και Ανοίγματα των οποίων οι αρχικοί όροι συμβάσεως προέβλεπαν πληρωμή τύπου balloon payment και τροποποιήθηκαν προβλέποντας αύξηση του ποσού της τελευταίας πληρωμής με ταυτόχρονη μείωση της τρέχουσας δόσεως.
- Πολλαπλές ρυθμίσεις στο ίδιο Άνοιγμα.
- Επιδείνωση του συντελεστή μοχλεύσεως (Ίδια προς Ξένα Κεφάλαια).
- Ένα Άνοιγμα αγοράστηκε ή χορηγήθηκε με σημαντική απομείωση που αντανακλά την υποβαθμισμένη πιστωτική ποιότητα του οφειλέτη.
- Ο δείκτης καλύψεως της εξυπηρετήσεως χρέους υποδεικνύει ότι το χρέος δεν είναι βιώσιμο.
- Πενταετή συμβόλαια ανταλλαγής πιστωτικής αθετήσεως (credit default swaps-CDS) άνω των 1.000 μονάδων βάσεως τους τελευταίους 12 μήνες.
- Απώλεια σημαντικού πελάτη ή ενοικιαστή που αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του κύκλου εργασιών ή του συνολικού εισοδήματος από ακίνητα αντιστοίχως.
- Μείωση κύκλου εργασιών από την οποία προκύπτει σημαντική μείωση των ταμειακών ροών.
- Συνδεδεμένος Πελάτης, ο οποίος αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του κύκλου εργασιών, έχει υποβάλει αίτημα πτωχεύσεως.
- Γνωμοδότηση εξωτερικού ορκωτού ελεγκτή με περιορισμούς ή επιφυλάξεις, η οποία οδηγεί στη σημαντική επιδείνωση των βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών του πιστούχου, καθώς και επί τα χείρω μεταβολή στις εκτιμηθείσες μελλοντικές ταμειακές ροές του πιστούχου.
- Αναμένεται ότι ένα άνοιγμα με αποπληρωμή στη λήξη ή μία ληξιπρόθεσμη δόση δεν μπορεί να αναχρηματοδοτηθεί με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς.
- Μη διαθεσιμότητα ενεργού αγοράς για τα χρηματοδοτικά μέσα του οφειλέτη (π.χ. Ομολογίες), τα οποία ωστόσο δεν διαθέτει η Τράπεζα.
- Ο πιστούχος έχει παραβεί τους χρηματοοικονομικούς όρους της δανειακής συμβάσεως.
- Σημαντική επιδείνωση των προοπτικών του κλάδου δραστηριότητας του πιστούχου.
- Ανεπιθύμητες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση ή στη διοίκηση της επιχειρήσεως ή σοβαρά διοικητικά προβλήματα.
- Τρίτος (όχι τράπεζα) έχει κινήσει διαδικασίες πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Καθυστερημένες πληρωμές στην Εφορία και στα Ασφαλιστικά Ταμεία.

Για τη Λιανική Τραπεζική η διαδικασία είναι η εξής:

(α) καθορίζονται γεγονότα τα οποία εφόσον επισυμβούν, το Άνοιγμα αναγνωρίζεται ως μη εξυπηρετούμενο (Hard UTP Triggers) χωρίς να απαιτείται αξιολόγηση από κάποιο Συμβούλιο Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής,

(β) ορίζονται συγκεκριμένα εναύσματα για τα οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση του πιστούχου από το αρμόδιο Συμβούλιο Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής, για το αν τα Ανοίγματα του πιστούχου θα θεωρηθούν ως μη εξυπηρετούμενα ή όχι (Soft UTP Triggers). Η συγκεκριμένη αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κατά την ημερομηνία αξιολογήσεως ενός αιτήματος ρυθμίσεως. Εφόσον τελικά ένα άνοιγμα θεωρηθεί UTP, τότε θα πρέπει να σηματοδοτείται ως μη εξυπηρετούμενο στα συστήματα των Εταιριών του Ομίλου.

Για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Λιανικής Τραπεζικής υφίστανται τα κάτωθι Hard UTP Triggers:

- Έχει ορισθεί δικάσιμος για υπαγωγή στον Ν. 3869/2010.
- Έχει επιβεβαιωθεί απάτη σε βάρος της Τραπέζης.
- Ο πιστούχος απεβίωσε.
- Πολλαπλές ρυθμίσεις εντός του τελευταίου 12μήνου.
- Ευρίσκεται σε εξέλιξη εξωδικαστικός συμβιβασμός/διαπραγμάτευση μεταξύ τραπεζών και πιστούχου για τακτοποίηση ή αποπληρωμή οφειλών πιστούχων, οι οποίοι ευρίσκονται υπό πτωχευτική διαδικασία (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Έχει πραγματοποιηθεί καταγγελία συμβάσεως.
- Έχει ξεκινήσει η διαδικασία ρευστοποίησης καλυμμάτων και μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως εκ μέρους της Τραπέζης, όταν ο πιστούχος δεν διαθέτει λειτουργικές ροές για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεών του (εξαιρούνται π.χ. οι επιταγές).
- Έχουν ξεκινήσει νομικές ενέργειες, εκποίηση ή αναγκαστική εκποίηση προκειμένου να εισπραχθεί η οφειλή (π.χ. μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως έναντι της εισπράξεως οφειλής).
- Περιορισμοί οφειλής των δανειακών υποχρεώσεων (Debt Forgiveness) με ή χωρίς ρύθμιση (υπό όρους ή μη), τουλάχιστον για το πρώτο δωδεκάμηνο από τη στιγμή του περιορισμού οφειλής.

Επιπλέον, για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Λιανικής Τραπεζικής υφίστανται τα κάτωθι Soft UTP Triggers:

- Πολλαπλές ρυθμίσεις.
- Ο πιστούχος εμφανίζει άλλα Ανοίγματα στην Τράπεζα σε κατάσταση αθετήσεως.
- Ο πιστούχος είναι άνεργος.
- Ο πιστούχος έχει ζητήσει να τεθεί σε καθεστώς πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Ο πιστούχος είναι μοναδικός ιδιοκτήτης επιχειρήσεως που τα Ανοίγματά της είναι σε καθεστώς αθετήσεως και για τα οποία έχει εγγυηθεί προσωπικά.

Απομειωμένα Ανοίγματα (Credit Impaired Exposures)

Ένα Άνοιγμα θεωρείται απομειωμένο (Credit Impaired) όταν ικανοποιούνται τα κριτήρια που ορίζονται για τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Ανοίγματα σε Αθέτηση (Default Exposures)

Ένα Άνοιγμα θεωρείται ότι είναι σε αθέτηση (Default) όταν ικανοποιούνται τα κριτήρια που ορίζονται για τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως

Για σκοπούς παρουσίασης των γνωστοποιήσεων πιστωτικού κινδύνου, οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως (Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου) των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνουν το υπόλοιπο των συσσωρευμένων απομειώσεων και το υπόλοιπο προσαρμογής στην εύλογη αξία του συμβατικού υπολοίπου των δανείων που ήταν απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI), καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου ο Όμιλος παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων. Τα εν λόγω δάνεια αναγνωρίστηκαν είτε στο πλαίσιο εξαγοράς μεμονωμένων δανείων ή εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), είτε ως συνέπεια σημαντικής τροποποίησης των όρων προηγούμενου δανείου που οδήγησε σε διακοπή αναγνώρισης. Αντίστοιχη προσαρμογή έχει γίνει και στο προ προβλέψεων λογιστικό υπόλοιπο των δανείων.

Αξία Εξασφαλίσεων

Ως αξία εξασφαλίσεων έχει ληφθεί η πιο πρόσφατη εμπορική/αγοραία αξία της εξασφαλίσεως. Στην περίπτωση των ακινήτων

έχει ληφθεί η μικρότερη τιμή μεταξύ του ποσού της προσημειώσεως και της αξίας του ακινήτου. Στην αξία εγγυήσεων περιλαμβάνεται η αξία των εγγυήσεων που υπερβαίνει την αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων. Επισημαίνεται ότι όλες οι αξίες λαμβάνονται μέχρι το 100% της οφειλής (capped).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΣ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΖΗΜΙΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και για τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα (εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις, μη εκταμειωθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα).

Η Μεθοδολογία Διενέργειας Απομειώσεων είναι ενιαία τόσο για τις Πιστοδοτήσεις Wholesale Banking όσο και για τις Πιστοδοτήσεις Λιανικής Τραπεζικής.

Ορισμός Αθετήσεως (Default)

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει ως ορισμό αθετήσεως για λογιστικούς σκοπούς τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE), όπως ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές της EBA (GL/2016/07).

Ο ορισμός των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη των υποδειγμάτων εκτιμήσεως των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου (Πιθανότητα αθετήσεως (Probability of Default), Εκτιμώμενη αναμενόμενη ζημία σε περίπτωση αθετήσεως (Loss Given Default), Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default)).

Τέλος, ο ορισμός της αθετήσεως είναι σύμφωνος με αυτόν που χρησιμοποιείται για εσωτερικούς σκοπούς διαχείρισεως του πιστωτικού κινδύνου.

Κατάταξη ανοιγμάτων σε Στάδια με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο (Staging)

Σε συνέχεια της αρχικής αναγνώρισεως μίας πιστοδοτήσεως, γίνεται η κατάταξη της σε Στάδια (Stages) με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο. Η κατάταξη των δανείων σε στάδια στηρίζεται στις μεταβολές της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου από την αρχική αναγνώριση.

Κατά την αρχική αναγνώριση ενός Ανοίγματος, ο Όμιλος οφείλει να προσδιορίσει εάν θεωρείται απομειωμένης πιστωτικής αξίας (Credit-Impaired at Initial Recognition).

Στην Κατηγορία POCI (Αγορασμένα ή Δημιουργημένα χρηματοοικονομικά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Purchased or Originated Credit Impaired, POCI) περιλαμβάνονται τα εξής:

- Ανοίγματα που τη στιγμή της εξαγοράς (Purchased) ικανοποιούν τα κριτήρια των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.
- Ανοίγματα για τα οποία λογιστικά υπάρχει παύση αναγνώρισεως (derecognition) του παλαιού Ανοίγματος και αναγνώριση (recognition) του καινούριου και για τα οποία ισχύουν τα εξής (Originated): εάν το Άνοιγμα πριν την παύση αναγνώρισεως ήταν χαρακτηρισμένο ως απομειωμένο (άρα NPE), θα συνεχίσει να διατηρεί αυτόν τον χαρακτηρισμό και το νέο δάνειο, το οποίο και θα ταξινομηθεί ως POCI.

Για τα υπόλοιπα Ανοίγματα που δεν χαρακτηρίζονται ως POCI, η κατάταξη σε Στάδια πραγματοποιείται ως κάτωθι:

- Στο Στάδιο (stage) 1 περιλαμβάνονται τα εξυπηρετούμενα πιστωτικά Ανοίγματα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που υπολογίζονται ισούνται με διάρκεια 12 μηνών από την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και η αξιολόγηση διενεργείται σε συλλογική βάση με εξαίρεση τους πιστούχους που εξετάζονται σε μεμονωμένη βάση.
- Στο Στάδιο (stage) 2 περιλαμβάνονται τα πιστωτικά Ανοίγματα που έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση αλλά δεν είναι Μη Εξυπηρετούμενα. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του πιστωτικού Ανοίγματος, η δε αξιολόγηση πραγματοποιείται σε συλλογική βάση με εξαίρεση τους πιστούχους που εξετάζονται σε μεμονωμένη βάση.
- Στο Στάδιο (stage) 3 περιλαμβάνονται τα Μη Εξυπηρετούμενα/σε Αθέτηση Ανοίγματα. Στο Στάδιο αυτό ο υπολογισμός πιστωτικού κινδύνου γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του πιστωτικού Ανοίγματος και η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογική ή σε μεμονωμένη βάση.

Ο υπολογισμός πιστωτικού κινδύνου για τα POCI ανοίγματα γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του πιστωτικού Ανοίγματος.

Αναλυτικότερα, ακολουθούν όλες οι δυνατές κινήσεις μεταξύ των Σταδίων Πιστωτικού Κινδύνου (Stages):

- Ένα Άνοιγμα (Exposure) του οποίου το ένα τρίμηνο αναφοράς έχει κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 1, μπορεί το επόμενο τρίμηνο αναφοράς να κατηγοριοποιηθεί είτε σε Στάδιο 1, εάν δεν έχει επιδεινωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος και εφόσον εξακολουθεί να είναι εξυπηρετούμενο, είτε σε Στάδιο 2, εφόσον εξακολουθεί να είναι εξυπηρετούμενο αλλά έχει επιδεινωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος, είτε σε Στάδιο 3, εφόσον είναι Μη Εξυπηρετούμενο/σε Αθέτηση.
- Ένα Άνοιγμα (Exposure) του οποίου το ένα τρίμηνο αναφοράς έχει κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 2, μπορεί το επόμενο τρίμηνο αναφοράς να κατηγοριοποιηθεί είτε σε Στάδιο 1, εφόσον εξακολουθεί να είναι εξυπηρετούμενο, δεν ικανοποιεί κάποιο από τα κριτήρια «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου» και εφόσον πρόκειται για Άνοιγμα σε ρύθμιση (FPL) να ικανοποιούνται τα κριτήρια εξόδου από την κατάσταση ρυθμίσεως (2-years probation period για τα Forborne Performing Exposures), είτε να παραμείνει σε Στάδιο 2, εφόσον δεν έχει διαφοροποιηθεί ουσιαστικά ο πιστωτικός κίνδυνος, είτε να μετακινηθεί σε Στάδιο 3, εφόσον πλέον είναι Μη Εξυπηρετούμενο/σε Αθέτηση.
- Ένα Άνοιγμα (Exposure) του οποίου το ένα τρίμηνο αναφοράς έχει κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 3, μπορεί το επόμενο τρίμηνο αναφοράς να κατηγοριοποιηθεί είτε σε Στάδιο 1, εφόσον είναι πλέον εξυπηρετούμενο και δεν ικανοποιεί κάποιο από τα κριτήρια «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου», είτε να μετακινηθεί σε Στάδιο 2, εφόσον δεν θεωρείται πλέον Μη Εξυπηρετούμενο αλλά ικανοποιεί κάποιο από τα κριτήρια «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου», είτε να παραμείνει σε Στάδιο 3, εφόσον εξακολουθεί να είναι Μη Εξυπηρετούμενο/σε Αθέτηση.

Ο Όμιλος δεν κάνει χρήση της εξαίρεσης που παρέχεται από το πρότυπο για τα δάνεια χαμηλού πιστωτικού κινδύνου

Για σκοπούς κατάταξης, στην περίπτωση ανακυκλούμενων ανοιγμάτων Wholesale Banking, ως ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης χρησιμοποιείται η πιο πρόσφατη ημερομηνία αναθεώρησης ορίων / διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου καθώς αντικατοπτρίζει την πρακτική της κατ' ελάχιστον ετήσιας αναλυτικής πιστοληπτικής αξιολογήσεως (thorough credit risk review).

Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου

Για τον έγκαιρο προσδιορισμό των σημαντικών αυξήσεων πιστωτικού κινδύνου ενός Ανοίγματος μετά την αρχική αναγνώριση και την επιμέτρηση ζημίας καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του αντί της επιμετρήσεως ζημίας δωδεκαμήνου, συγκρίνεται ο κίνδυνος αθετήσεως κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθετήσεως κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισεως για όλα τα εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Performing Exposures), συμπεριλαμβανομένων των Ανοιγμάτων που δεν εμφανίζουν ημέρες καθυστερήσεως (Delinquencies).

Η αξιολόγηση ενός ανοίγματος για το αν εμφανίζει σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ή όχι βασίζεται στα κατωτέρω:

- **Ποσοτικοί Δείκτες (Quantitative Indicators):** αναφέρεται στην ποσοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και πιο συγκεκριμένα στη σύγκριση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αρχική αναγνώριση. Για τον προσδιορισμό, της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη τόσο η απόλυτη αύξηση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς και της αρχικής αναγνώρισης (κυμαίνεται μεταξύ 3 και 5 ποσοστιαίων μονάδων αυξήσεως του PD, αναλόγως της ομάδας δανείων), όσο και η σχετική αύξηση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς και της αρχικής αναγνώρισης (διπλασιασμός ή τριπλασιασμός του PD, αναλόγως της ομάδας δανείων.). Σημειώνεται ότι τα κρίσιμα σημεία - τόσο για την απόλυτη αύξηση, όσο και για τη σχετική αύξηση του PD μεταξύ ημερομηνίας αναφοράς και αρχικής αναγνώρισεως - επικυρώνονται σε ετήσια βάση, προκειμένου να τεκμηριώνεται η σημαντικότητα της στατιστικής διαφοροποιήσεως.
- **Ποιοτικοί Δείκτες (Qualitative Indicators):** αναφέρεται στην ποιοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και που δεν αποτυπώνεται κατ' ανάγκη στην πιθανότητα αθετήσεως, όπως ο χαρακτηρισμός ενός ανοίγματος ως εξυπηρετούμενη ρύθμιση (FPL, για δύο χρόνια τουλάχιστον σύμφωνα με τα EBA ITS). Επιπλέον, ποιοτικοί δείκτες, τόσο για τα χαρτοφυλάκια επιχειρήσεων όσο και για τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών, περιλαμβάνονται στους μηχανισμούς Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου (Early Warning), όπου, αναλόγως της αξιολογήσεως που πραγματοποιείται, ένα άνοιγμα δύναται να θεωρηθεί ότι εμφανίζει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου ή όχι. Ειδικά για το χαρτοφυλάκιο ειδικών πιστοδοτήσεων μέσω της διαβαθμίσεως (slotting category) αποτυπώνονται επιπλέον ποιοτικοί δείκτες.
- **Λοιποί Δείκτες (Backstop Indicators):** επιπλέον των ανωτέρω και με σκοπό να αντιμετωπισθούν περιπτώσεις για τις

οποίες δεν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικής επιδεινώσεως του πιστωτικού κινδύνου, βάσει των ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών ορίζεται ότι τα ανοίγματα σε καθυστέρηση άνω των 30 ημερών θεωρείται ότι εξ' ορισμού εμφανίζουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου.

Εκτίμησης αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Ανοίγματα βάσει Μεμονωμένης Αξιολόγησης

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών Ζημιών γίνεται είτε σε μεμονωμένη βάση, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σημαντικότητα του Ανοίγματος ή για περιπτώσεις ανοιγμάτων που δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου ή για περιπτώσεις ανοιγμάτων που δεν υπάρχουν επαρκή ιστορικά στοιχεία συμπεριφοράς στην Τράπεζα είτε σε συλλογική βάση για τα υπόλοιπα Ανοίγματα.

Σε περιπτώσεις εταιριών όπου υφίσταται εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρίας σε ποσοστό 100% του υπολοίπου του δανείου/πιστώσεως ή άλλων σημαντικών αλληλεξαρτήσεων, η αξιολόγηση δύναται να πραγματοποιηθεί σε επίπεδο ομίλου.

Όσον αφορά τα ανοίγματα προς επιχειρήσεις, με τουλάχιστον ένα μη εξυπηρετούμενο άνοιγμα, εξετάζονται μεμονωμένα όταν υπερβαίνουν τα όρια που ορίζει κάθε εταιρεία του Ομίλου (με την συγκατάθεση/ έγκριση της Τραπεζής). Όλα τα υπόλοιπα ανοίγματα Επιχειρηματικής Πίστεως εξετάζονται συλλογικά.

Ειδικά για την Τράπεζα, εξετάζονται μεμονωμένα τα Ανοίγματα προς Επιχειρήσεις βάσει των κατωτέρω κριτηρίων:

- Πιστούχοι με έστω ένα Μη Εξυπηρετούμενο Άνοιγμα των οποίων το Γενικό Όριο Πελάτη στην Τράπεζα υπερβαίνει το ποσό των Ευρώ 1,5 εκατ.
- Πιστούχοι των Διευθύνσεων Ναυτιλιακών Εργασιών και Σύνθετων Χρηματοδοτήσεων ανεξαρτήτως Γενικού Ορίου Πελάτη στην Τράπεζα, με έστω ένα Μη Εξυπηρετούμενο Άνοιγμα.
- Δύναται να εξετάζονται εξατομικευμένα Ανοίγματα που δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου με τα υπόλοιπα δάνεια και ταυτοχρόνως δεν υπάρχουν σχετικά και επαρκή ιστορικά στοιχεία που να επιτρέπουν τη συλλογική ανάλυση.

Όλα τα υπόλοιπα Ανοίγματα Επιχειρηματικής Πίστεως εξετάζονται συλλογικά.

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα προς Ιδιώτες αξιολογούνται μεμονωμένα εάν τα ανοίγματα των πελατών Λιανικής Τραπεζικής υπερβαίνουν τα καθορισμένα όρια σύμφωνα με τις προδιαγραφές της κάθε εταιρείας του Ομίλου. Όλα τα υπόλοιπα ανοίγματα προς Ιδιώτες εξετάζονται συλλογικά.

Ειδικά για την Τράπεζα, εξετάζονται μεμονωμένα Ανοίγματα Πιστούχων, ανά καρτοφυλάκιο, που είναι Μη Εξυπηρετούμενα (NPE), εφόσον πληρούνται τα κάτωθι:

- Καταναλωτικά Δάνεια: Ανοίγματα πιστούχων Καταναλωτικής Πίστεως με συνολικά χρεωστικά υπόλοιπα άνω των Ευρώ 500 χιλ.
- Στεγαστικά Δάνεια: Ανοίγματα πιστούχων Στεγαστικής Πίστεως με συνολικά χρεωστικά υπόλοιπα άνω των Ευρώ 2 εκατ.

Όλα τα υπόλοιπα Ανοίγματα προς Ιδιώτες εξετάζονται συλλογικά

Ανοίγματα βάσει Συλλογικής Αξιολόγησης

Η Συλλογική Αξιολόγηση εφαρμόζεται σε Ανοίγματα που δεν εξετάζονται μεμονωμένα, ήτοι σε ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί στα στάδια 1 και 2, καθώς και σε ανοίγματα σε αθέτηση που δεν πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια για μεμονωμένη αξιολόγηση, αφού πρώτα κατηγοριοποιηθούν βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου της ομάδας και του καρτοφυλακίου στην οποία ανήκει ο πιστούχος ή η πιστοδότηση.

Για την ταξινόμηση των ανοιγμάτων σε ομάδες με ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπ' όψιν, ενδεικτικά, τα εξής:

- Στάδιο Κατατάξεως με βάση τον Πιστωτικό Κίνδυνο (Staging)
- Τύπος προϊόντος
- Ημέρες καθυστέρησης
- Χρονικό διάστημα σε αθέτηση

- Ένδειξη αδυναμίας πληρωμής
- Τροποποίηση συμβατικών όρων σε πιστούχους που εμφανίζουν οικονομική δυσκολία (Forbearance Measures)
- Ύπαρξη καλύμματος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τον τύπο και το ποσοστό της καλύψεως (Loan to Value)
- Ύπαρξη Εγγυήσεως Ελληνικού Δημοσίου
- Μερική Διαγραφή Οφειλών
- Διαβάθμιση Πιστωτικού Κινδύνου
- Κλάδος δραστηριότητας

Η ομαδοποίηση επαναξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να διασφαλίζεται ότι η κάθε ομάδα αποτελείται από δάνεια με ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου

Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου επικαιροποιείται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, ώστε να αντικατοπτρίζει τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο από την αρχική αναγνώριση, με αποτέλεσμα να παρέχεται περισσότερο έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες.

Ο προσδιορισμός της αναμενόμενης ζημίας λόγω πιστωτικού κινδύνου γίνεται ως εξής:

- Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
  - α. στις συμβατικές ροές και
  - β. στις ροές που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα λάβει.
- Για τα μη εκταμιευθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
  - α. στις συμβατικές ροές που θα προκύψουν αν εκταμιευθούν τα ανεκτέλεστα δανειακά υπόλοιπα και
  - β. στις ροές που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα λάβει σε περίπτωση εκταμίευσης των υπολοίπων αυτών.
- Για τις εγγυητικές επιστολές και τις ενέγγυες πιστώσεις, η ζημία είναι ίση με τις αναμενόμενες εκροές σε περίπτωση κατάρτησης της εγγύησης μείον τα ποσά που ο Όμιλος εκτιμά ότι θα εισπράξει από τον κάτοχο της εγγύησης.

Ενσωμάτωση της μελλοντικής πληροφόρησης

Για σκοπούς του προσδιορισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει τις αναμενόμενες ταμειακές ροές βάσει της σταθμισμένης πιθανότητας τριών εναλλακτικών σεναρίων. Ειδικότερα, η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών κάνει προβλέψεις για την πιθανή εξέλιξη των μακροοικονομικών μεταβλητών που επηρεάζουν το ύψος της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για το δανειακό χαρτοφυλάκιο υπό ένα βασικό και υπό δύο εναλλακτικά μακροοικονομικά σενάρια (ένα ευνοϊκό και ένα δυσμενές), ενώ παράγει επίσης τις σωρευτικές πιθανότητες που συνδέονται με τα σενάρια αυτά.

Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που επηρεάζουν το ύψος της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, το ποσοστό ανεργίας, καθώς και οι μελλοντικές αξίες των στεγαστικών και επαγγελματικών ακίνητων.

Ο μέσος όρος ανά χρονιά για την περίοδο 2019-2022 των μακροοικονομικών μεταβλητών, που επηρεάζουν τόσο την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθετήσεως όσο και την εκτίμηση της Αναμενόμενης Ζημίας σε περίπτωση Αθετήσεως, είναι οι ακόλουθες:

	2019-2022		
	Δυσμενές Σενάριο	Βασικό Σενάριο	Ευνοϊκό Σενάριο
Μεταβολή Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	(0,2%)	1,8%	3,7%
Ποσοστό ανεργίας	18,1%	15,9%	13,7%
Μεταβολή της αξίας των στεγαστικών ακίνητων (RRE)	(0,7%)	2,6%	5,8%
Μεταβολή της αξίας των επαγγελματικών ακίνητων (CRE)	(0,3%)	2,7%	5,7%

Η παραγωγή του βασικού σεναρίου, που υποστηρίζεται από μία συνεπή οικονομική περιγραφή, λειτουργεί ως το σημείο εκκινήσεως και θα αποτελεί και το πιο πιθανό σενάριο σύμφωνα με τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και τη βασική εκτίμηση του Ομίλου αναφορικά με την πορεία της οικονομίας.

Οι σωρευτικές πιθανότητες που συνοδεύουν τα μακροοικονομικά σενάρια για την ελληνική οικονομία υποδεικνύουν ότι η οικονομία αποδίδει καλύτερα ή χειρότερα σε σχέση με τις δοθείσες προβλέψεις με βάση το βασικό σενάριο και με βάση τα εναλλακτικά, δηλαδή το ευνοϊκό και το δυσμενές σενάριο. Για κάθε ένα από τα εναλλακτικά σενάρια, υπολογίζεται η αναμενόμενη ζημιά πιστωτικού κινδύνου και σταθμίζεται με την πιθανότητα του κάθε σεναρίου ώστε να υπολογιστεί η σταθμισμένη αναμενόμενη ζημιά πιστωτικού κινδύνου.

Η σωρευτική πιθανότητα που συνδέεται με το βασικό σενάριο ανέρχεται σε 60%, ενώ η σωρευτική πιθανότητα του δυσμενούς και ευνοϊκού σεναρίου ανέρχεται σε 20% για το κάθε σενάριο.

Σε περίπτωση που η σωρευτική πιθανότητα του δυσμενούς σεναρίου αυξηθεί από 20% σε 40%, αναμένεται αύξηση των Αναμενόμενων Ζημιών Πιστωτικού Κινδύνου κατά €170,9 εκατ.

Σε περίπτωση που η σωρευτική πιθανότητα του ευνοϊκού σεναρίου αυξηθεί από 20% σε 40%, αναμένεται μείωση των Αναμενόμενων Ζημιών Πιστωτικού Κινδύνου κατά €170,8 εκατ.

Παράμετροι Πιστωτικού Κινδύνου

Ο μηχανισμός για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στις ως κάτωθι παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες βασίζονται σε εσωτερικά στατιστικά μοντέλα και ιστορικά στοιχεία:

- **Πιθανότητα Αθετήσεως (PD):** Είναι μία εκτίμηση της πιθανότητας να αθετήσει ο πιστούχος κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα.

Για την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθετήσεως, τα υποδείγματα βαθμολογήσεως /διαβαθμίσεως του πιστωτικού κινδύνου αξιολογούν μία σειρά από παραμέτρους, που μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

- Χρηματοοικονομική Ανάλυση: η οικονομική δυνατότητα του οφειλέτη (δείκτες ρευστότητας, χρέος προς έσοδα κτλ),
- Ανάλυση των ανταγωνιστών: η συγκριτική θέση του οφειλέτη στην αγορά στην οποία δραστηριοποιείται, κυρίως σε σχέση με τους ανταγωνιστές του (εφαρμόζεται κυρίως σε οφειλέτες του Wholesale Banking),
- Τρέχοντα και ιστορικά στοιχεία συμπεριφοράς του οφειλέτη είτε στην Τράπεζα είτε σε τρίτους (οφειλές σε καθυστέρηση, συμπεριφορά αποπληρωμών κτλ), και
- Ποιοτικά χαρακτηριστικά του οφειλέτη (ισχυρή και υγιής διαχείριση, διαδοχή διοίκησης, κατάλληλες εγκαταστάσεις και εξοπλισμός κτλ).

Οι διαβαθμίσεις του πιστωτικού κινδύνου αποτελούν το βασικό δεδομένο για να προσδιοριστούν οι Πιθανότητες Αθετήσεως. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί στατιστικά υποδείγματα για να αναλύσει τα συλλεχθέντα στοιχεία και να προβεί σε εκτιμήσεις της εναπομείνουσας πιθανότητας αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των ανοιγμάτων και τον τρόπο με τον οποίο αυτές θα εξελιχθούν με το χρόνο, γεγονός που θα βασίζεται μεταξύ άλλων και στις μακροοικονομικές μεταβλητές

- **Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD):** Το Άνοιγμα σε Αθέτηση είναι μία εκτίμηση του ύψους του ανοίγματος τη στιγμή της αθετήσεως, λαμβάνοντας υπόψη: (α) τις αναμενόμενες μεταβολές στο άνοιγμα μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκου, (β) την αναμενόμενη χρήση πιστωτικών ορίων και (γ) τους δεδουλευμένους τόκους. Τα συγκεκριμένα πιστωτικά όρια που δεν έχουν πλήρως εκταμιευτεί αντιπροσωπεύουν δυνητικό πιστωτικό άνοιγμα και μετατρέπονται σε ισοδύναμο πιστωτικό άνοιγμα ποσού ίσου με το συγκεκριμένο μη εκταμιευθέν πιστωτικό όριο επί έναν συντελεστή μετατροπής (Credit Conversion Factor, CCF). Ο συντελεστής μετατροπής σε πιστωτικό άνοιγμα «CCF» υπολογίζεται βάσει στατιστικών υποδειγμάτων. Η μέγιστη περίοδος για την οποία υπολογίζονται οι πιστωτικές ζημιές είναι η εναπομείνουσα συμβατική διάρκεια ενός χρηματοοικονομικού μέσου εκτός και αν ο Όμιλος έχει το νομικό δικαίωμα να το ανακαλέσει νωρίτερα. Κατ' εξαίρεση, αναφορικά με τις Πιστωτικές Κάρτες και τα ανακυκλούμενα ανοίγματα προς ιδιώτες η μέγιστη περίοδος ορίζεται σε τρία έτη. Για τα ανακυκλούμενα δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις, η αντίστοιχη διάρκεια ορίζεται στα τέσσερα έτη. Όσον αφορά στην επιχειρηματική πίστη Wholesale Banking, για τα ανακυκλούμενα ανοίγματα, η εν λόγω διάρκεια είναι ένα έτος με δεδομένο την κατά ελάχιστον ετήσια αναλυτική επαναξιολόγηση αυτών (credit thorough review).

Ο Όμιλος εφαρμόζει μοντέλα για τα ανοίγματα σε αθέτηση τα οποία αντικατοπτρίζουν τα χαρακτηριστικά του κάθε χαρτοφυλακίου.

- **Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD):** Η Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία είναι εκτίμηση της ζημίας που θα πραγματοποιηθεί στην περίπτωση που η αθέτηση συμβεί σε μία δεδομένη χρονική στιγμή. Βασίζεται στη διαφορά μεταξύ των οφειλόμενων συμβατικών ταμειακών ροών και εκείνων που ο Όμιλος θα ανέμενε να εισπράξει, συμπεριλαμβανομένης της ρευστοποιήσεως των εξασφαλίσεων καθώς και της πιθανότητας επιστροφής του μέσου σε ενήμερη κατάσταση (cure rate) η οποία βασίζεται είτε σε ιστορικά στοιχεία είτε στο εκάστοτε επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει και την εκτιμώμενη πορεία των ενεργειών διαχείρισης. Επίσης, στις περιπτώσεις όπου οι ταμειακές ροές αναμένονται να προέρθουν από τη πώληση δανείων, ο Όμιλος έχει ενσωματώσει στον υπολογισμό των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών το αναμενόμενο τίμημα ως βασικό σενάριο. Για τα δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις, η Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως λαμβάνει υπόψη τα αναμενόμενα ποσοστά ανακτήσεως τα οποία διαφοροποιούνται με τον υπολειπόμενο χρόνο ανακτήσεως καθώς επίσης και την πιθανότητα επιστροφής σε ενήμερη κατάσταση η οποία βασίζεται είτε σε ιστορικά στοιχεία, είτε στο εκάστοτε επιχειρησιακό σχέδιο. Τα αναμενόμενα ποσοστά ανακτήσεως από εμπράγματα εξασφαλίσεις, λαμβάνουν υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους: την πλέον πρόσφατη (αναθεωρημένη εντός του έτους) εμπορική αξία, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη ρευστοποίηση/πώληση της εμπράγματης εξασφαλίσεως (ποικίλει από 1-3 έτη αναλόγως του σταδίου ενεργειών), την εμπορική αξία τη στιγμή της ρευστοποιήσεως/πωλήσεως της εμπράγματης εξασφαλίσεως, βάσει της εξελίξεως των τιμών ακινήτων την επόμενη ζετία, την αναμενόμενη τιμή πωλήσεως μέσω αναγκαστικής ή μη διαδικασίας (όπως προσδιορίζεται από ιστορικά στοιχεία πλειστηριασμών/πωλήσεων). Το ποσό εισπράξεως του Ομίλου τελικώς υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη και τα προνομιακά βάρη ή βάρη υπέρ τρίτων. Οι αναμενόμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο των δανείων. Επιπλέον, η πιθανότητα επιστροφής σε ενήμερη κατάσταση είναι συνεπής με το επιχειρησιακό σχέδιο της Τραπέζης για τη μείωση των NPEs (π.χ. πωλήσεις, ρυθμίσεις κλπ. Τέλος, σημειώνεται ότι το LGD διαφοροποιείται βάσει του εκάστοτε μακροοικονομικού σεναρίου για τα καλυμμένα ανοίγματα.

Μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9, οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των απαιτήσεων για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες.

Κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των μη αντληθεισών δανειακών δεσμεύσεων, ο Όμιλος εκτιμά το αναμενόμενο μέρος της δανειακής δεσμεύσεως που θα αναληφθεί κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης διάρκειας ζωής της.

Διακυβέρνηση

Η Επιτροπή Πιστωτικού Κινδύνου (Credit Risk Committee) έχει την ευθύνη για την έγκριση των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών καθώς και των μεθοδολογιών που αναπτύσσει ο Όμιλος για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας (ECL Methodology) για το δανειακό χαρτοφυλάκιο.

Η Πολιτική Διενέργειας Απομειώσεων Πιστοδοτήσεων εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου μέσω της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κινδύνων.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Η διατήρηση ενός υγιούς δανειακού χαρτοφυλακίου προϋποθέτει τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση των πιστούχων, προκειμένου να είναι εφικτή η έγκαιρη διάγνωση μελλοντικών προβλημάτων ρευστότητας που θα επηρεάσουν την ομαλή αποπληρωμή των υποχρεώσεών τους στον Όμιλο.

Τα πιστωτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται συνήθως από τον Όμιλο για τη διαχείριση προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι πιστούχοι στην αποπληρωμή των οφειλών τους είναι οι ρυθμίσεις των χρηματοδοτήσεων μέσω της επαναδιαπραγματεύσεως των αρχικών όρων της δανειακής συμβάσεως.

Με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 42/30.05.2014 της Τραπέζης της Ελλάδος και τις τροποποιητικές αυτής 47/09.02.2015, 102/30.8.2016, 134/5.3.2018 και 136/2.4.2018 προσδιορίστηκε το πλαίσιο των εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα των πιστοδοτήσεων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων, παράλληλα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το Νόμο 4261/2014, τον Κανονισμό (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών αποφάσεις της Τραπέζης της Ελλάδος. Επίσης με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, ο Όμιλος αναλαμβάνει τις προκύπτουσες υποχρεώσεις που απορρέουν από το εποπτικό πλαίσιο σχετικά με τις ρυθμισμένες πιστοδοτήσεις.

Οι Ρυθμίσεις οφειλών προτείνονται σε συνεργάσιμους και βιώσιμους δανειολήπτες υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών (financial difficulty) όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη.

Ρύθμιση υφιστάμενης δανειακής συμβάσεως μπορεί να πραγματοποιείται α) κατόπιν αιτήματος του πελάτη, β) βάσει του πλαισίου που ορίζει η Διαδικασία Επιλύσεως Καθυστερήσεων του Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών που εξέδωσε η Τράπεζα της Ελλάδος (Ν.4224/2013) όπως ισχύει σήμερα.

Εκτός των ρυθμίσεων υφιστάμενων οφειλών που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία του Ομίλου και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές των Πράξεων Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης της Ελλάδος (αριθ. 42/30.5.14, 47/09.02.2015, 102/30.8.2016, 134/5.3.2018, 136/2.4.2018), και της Διαδικασίας Επιλύσεως Καθυστερήσεων (Δ.Ε.Κ.) του Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών (Ν.4224/2013) όπως ισχύει, υπάρχουν και οι διαδικασίες «ρυθμίσεως» των οφειλών Λιανικής Τραπεζικής που υπαγορεύονται από σχετικούς νόμους του Κράτους.

Η ύπαρξη ευνοϊκότερων όρων επαναδιαπραγματεύσεως και τροποποίησης των όρων της συνεργασίας με τον πιστούχο (concession) σε οικονομική δυσχέρεια, ορίζονται σε σχέση με:

- τους αντίστοιχους όρους που ισχύουν και εφαρμόζονται σε πιστούχους οι οποίοι δεν αντιμετωπίζουν οικονομική δυσχέρεια.
- τους αντίστοιχους όρους που ισχύουν στην αγορά για πιστούχους με τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Σε συνέχεια της Πράξεως Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) 42/30.05.2014, «Πλαίσιο εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων» της Τραπέζης της Ελλάδος – όπως στη συνέχεια τροποποιήθηκε από τις Πράξεις 47/9.2.2015, 102/30.8.2016, 134/5.3.2018 και 136/2.4.2018, ο Όμιλος έχει προβεί σε σειρά ενεργειών προκειμένου να εναρμονιστεί με τις εποπτικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις που απορρέουν από την ανωτέρω Πράξη. Οι εν λόγω αλλαγές καλύπτουν τις εξής διακριτές ενότητες:

- Προσαρμογή των Πληροφοριακών Συστημάτων του Ομίλου.
- Τροποποιήσεις υφιστάμενων διαδικασιών, π.χ. παραμετροποίηση των νέων τύπων ρυθμίσεων σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις ΠΕΕ 42/47/102/134/136.
- Δημιουργία δομών δεδομένων (Data Marts) που στοχεύουν:
  - στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών παραγωγής εσωτερικών (Risk Management) και εξωτερικών (Εποπτικών) αναφορών,
  - στη διενέργεια αναλύσεων επί του χαρτοφυλακίου του Ομίλου και
  - στην παραγωγή αναφορών Διοικητικής Πληροφόρησης (MIS).

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος έχει προβεί στην καθιέρωση ανεξάρτητης λειτουργίας διαχείρισης των προβληματικών δανείων

(Troubled Asset Committee) μέσω των διοικητικών οργάνων που αντιπροσωπεύονται από τις Επιτροπές Αξιολογήσεως Αναγγελιών Πελατών και Παρακολουθήσεως Ανοιγμάτων σε Καθυστέρηση καθώς και τα Συμβούλια Καθυστερήσεων.

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΩΝ

Ως **Απόσβεση Οφειλών (Write-off)** ορίζεται η μείωση της λογιστικής αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με χρήση συσσωρευμένων απομειώσεων, όταν δεν υφίσταται πιθανότητα ουσιαστικών περαιτέρω εισπράξεων. Η απόσβεση αφορά τη λογιστική διαγραφή μίας οφειλής ή μέρους αυτής, ήτοι την αφαίρεση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μέρους αυτού από τον ισολογισμό, η οποία δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την παραίτηση του Ομίλου από τη νομική απαίτηση έναντι των πιστούχων. Σε περίπτωση που ο Όμιλος αποφασίζει να παραιτηθεί από τη νομική απαίτηση έναντι των πιστούχων αυτό ονομάζεται **Περιορισμός Οφειλής (Debt Forgiveness)** και η εν λόγω παραίτηση μπορεί να αφορά στοιχεία εντός ή/και εκτός ισολογισμού.

Ως **Απόσβεση Οφειλών με Περιορισμό Οφειλής (Write-down)** ορίζεται η οριστική διαγραφή μίας οφειλής ή μέρους αυτής ως αποτέλεσμα αποφάσεως ή συμφωνίας (δικαστική απόφαση, συμβατική συμφωνία, κ.λπ.) νομικά δεσμευτικού χαρακτήρα, η οποία δεν είναι περαιτέρω διεκδίκηση. Σημειώνεται ότι η εν λόγω κατηγορία αποσβέσεων μπορεί να είναι **Οριστική**, ήτοι χωρίς προϋποθέσεις, ή **Υπό Αίρεση (Contingent Write-Down)**, ήτοι να ισχύει υπό την προϋπόθεση επιτεύξεως συγκεκριμένης επιδόσεως από τον Πελάτη (συνήθως επιτυχής υλοποίηση συγκεκριμένου προγράμματος αποπληρωμής). Για τις μεν Οριστικές Αποσβέσεις με Περιορισμό Οφειλής άμεσα και ταυτοχρόνως πραγματοποιείται τόσο η λογιστική όσο και η νομική διαγραφή (περιορισμός οφειλής- Debt Forgiveness), ενώ για τις Υπό Αίρεση Αποσβέσεις κατά τη λήψη της σχετικής αποφάσεως ή ολοκληρώσεως της συμφωνίας πραγματοποιείται η λογιστική διαγραφή, ενώ η νομική διαγραφή (περιορισμός οφειλής - Debt Forgiveness) πραγματοποιείται είτε ταυτοχρόνως με τη σχετική απόφαση είτε σε δεύτερο χρόνο (μελλοντικά), αναλόγως του είδους της αιρέσεως.

Οι Υπό Αίρεση Αποσβέσεις Οφειλών με Περιορισμό Οφειλής διαχωρίζονται με τη σειρά τους σε:

- (α) **Διαλυτικές**, ήτοι η οφειλή διαγράφεται (λογιστικά και νομικά) κατά τη χρονική στιγμή επιτεύξεως της συμφωνίας με τον Πιστούχο και ανατρέπεται μόνον σε περίπτωση που ο τελευταίος δεν πληρώσει το υπολειπόμενο ποσό και σε
- (β) **Αναβλητικές**, ήτοι η οφειλή διαγράφεται νομικά εφόσον ο Πιστούχος αποπληρώνει βάσει της σχετικής συμφωνίας.

Ενδεικτικές προϋποθέσεις, και όχι περιοριστικές, για την υποβολή προτάσεων αποσβέσεως μέρους ή του συνόλου των οφειλών δύναται να αποτελούν τα κάτωθι:

- Καταγγελία των οικείων Συμβάσεων των Πελατών
- Έκδοση Διαταγών Πληρωμής καθ' όλων των ενεχομένων των εν λόγω Συμβάσεων
- Ολοκλήρωση των ενεργειών έρευνας ακίνητης περιουσίας
- Ολοκλήρωση της διαδικασίας για την εγγραφή βαρών.
- Εκπλειστηριασμός τουλάχιστον ενός ακινήτου, προκειμένου να έχουν οριστικοποιηθεί οι προνομιακές απαιτήσεις (μέσω του πίνακα κατατάξεως) και κατ' επέκταση η πιθανή ζημία του Ομίλου.
- Στις περιπτώσεις όπου η πιθανότητα περαιτέρω ανακτήσεως της οφειλής κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή, λόγω:
  - εντάξεως των οφειλετών σε ειδική εκκαθάριση,
  - αποδεδειγμένης υπάρξεως σημαντικού ύψους προνομιακών απαιτήσεων και λήψη αποφάσεως για την παύση των νομικών ενεργειών διαχειρίσεως προς αποφυγή του μη εισπράξιμου κόστους εκτελέσεως,
  - ασύμφορου περαιτέρω δικαστικού αγώνα για τη διεκδίκηση της οφειλής (π.χ. εξασφαλίσεις χαμηλής αξίας)

Για τη διενέργεια της αποσβέσεως, απαιτείται ισόποση πρόβλεψη απομειώσεως τουλάχιστον κατά το προηγούμενο από την πρόταση τρίμηνο.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η έκθεση έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων αφορά θέσεις σε χορηγήσεις, διατραπεζικές συναλλαγές (που περιλαμβάνουν θέσεις σε παράγωγα) και εργασίες Διεθνούς Εμπορίου. Ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες καθορισμού, παρακολουθήσεως και

αναθεωρήσεως των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων, θεσπίζονται όρια από τα αρμόδια Συμβούλια Πιστοδοτήσεων για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου, για τη συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα, εξαιρουμένων των θέσεων που αφορούν θέσεις διαπραγματεύσεως σε ομόλογα εκδόσεώς του. Τα εγκεκριμένα όρια παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση. Η διάρκεια ισχύος των ορίων καθορίζεται κατά την έγκριση των ορίων, κατά κανόνα σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των πιστωτικών ιδρυμάτων από διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Πέραν των τακτικών αναθεωρήσεων των ορίων αντισυμβαλλομένων πιστωτικών ιδρυμάτων, ενδέχεται να πραγματοποιούνται και ενδιάμεσες αναθεωρήσεις, είτε λόγω συνθηκών που συνδέονται με τη συναλλακτική δραστηριότητα του Ομίλου είτε λόγω περιπτώσεων δυσλειτουργίας των αγορών ή προβλημάτων που συνδέονται με τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα. Σε τακτική βάση παρακολουθούνται εναύσματα για την διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης ανά αντισυμβαλλόμενο, με σκοπό την επανεξέταση των σχετικών ορίων όταν συντρέχουν τέτοια εναύσματα.

Σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων αναγνωρίζεται πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η πρόβλεψη απομειώσεως βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου.

Επίσης, εάν η απαίτηση εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit - Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων αξιολογείται με βάση την κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως ή στην εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του αντισυμβαλλομένου αν υπάρχει έκθεση και στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων.

Ο Όμιλος ορίζει ως χαμηλού πιστωτικού κινδύνου τους αντισυμβαλλόμενους επενδυτικού βαθμού, για τους οποίους η πρόβλεψη απομειώσεως υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών (Στάδιο 1).

Για τους αντισυμβαλλομένους μη-επενδυτικού βαθμού ο καθορισμός της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου και ως εκ τούτου ο υπολογισμός αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια του μέσου (Στάδιο 2) εξαρτάται από τις ακόλουθες δύο συνθήκες (όποια από τις δύο συμβεί πρώτη):

- Υποβάθμιση στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλομένου στις ημερομηνίες αναφοράς σε σύγκριση με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης κατά δύο βαθμίδες τουλάχιστον.
- Η πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών κατά την περίοδο αναφοράς υπερβαίνει την τιμή 5% και έχει αυξηθεί περισσότερο από 50% σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους αφορούν χρεόγραφα που ταξινομούνται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Εάν υφίσταται σχέση πιστοδοτήσεως με τον αντισυμβαλλόμενο εκδότη κατά τον χαρακτηρισμό της θέσης χρεογράφων ως επενδυτική, ισχύουν οι διαδικασίες του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων. Οι θέσεις αυτές υπόκεινται στα επενδυτικά όρια του Ομίλου και στα όρια εκδότη και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση.

Σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων αναγνωρίζεται πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα ομόλογα που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επίσης, εάν η θέση χρεογράφων εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit - Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

Η πρόβλεψη απομειώσεως βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα

αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των επενδύσεων σε ομόλογα αξιολογείται με βάση την κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως ή στην εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη αν πρόκειται για εταιρικούς τίτλους Ελλήνων εκδοτών στους οποίους υπάρχει έκθεση και στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων.

Ο Όμιλος ορίζει ως χαμηλού πιστωτικού κινδύνου τις εκδόσεις επενδυτικού βαθμού, για τις οποίες η πρόβλεψη απομειώσεως υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών (Στάδιο 1).

Για τις εκδόσεις μη-επενδυτικού βαθμού ο καθορισμός της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου και ως εκ τούτου ο υπολογισμός αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια του μέσου (Στάδιο 2) εξαρτάται από τις ακόλουθες δύο συνθήκες (όποια από τις δύο συμβεί πρώτη):

- Υποβάθμιση στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη στις ημερομηνίες αναφοράς σε σύγκριση με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης κατά δύο βαθμίδες τουλάχιστον.
- Η πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών κατά την περίοδο αναφοράς υπερβαίνει την τιμή 5% και έχει αυξηθεί περισσότερο από 50% σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος παρακολουθεί τη μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Μία μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο κατά την ημερομηνία αναφοράς πάνω από 500 μονάδες βάσης σε σύγκριση με το πιστωτικό περιθώριο που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης αποτελεί έναυσμα για την αναθεώρηση του σταδίου κατάταξης του μέσου.

Αναλόγως του αποτελέσματος της ανωτέρω αναθεώρησης, ο χρεωστικός τίτλος θα παραμείνει στο Στάδιο 1 ή θα αναταξινομηθεί στο Στάδιο 2, ανεξαρτήτως εάν έχει δοθεί έναυσμα για αναθεώρηση των κριτηρίων για την κατάταξη στο Στάδιο 2 κατά την αρχική αναγνώριση ή όχι.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος ανά κατηγορία στον οποίο είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος απεικονίζεται στη στήλη «Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο».

	31.12.2018		
	Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
A. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία			
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.514.038	92	1.513.946
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.570.617	70.125	2.500.492
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών			
- Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	51.747.100	12.026.368	39.720.732
- Απαιτήσεις κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος	220.989	31.862	189.127
- Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	318.460	-	318.460
Σύνολο	52.286.549	12.058.230	40.228.319
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	725.173		725.173
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου:			
- Χρεωστικοί τίτλοι (κρατικοί)	6.669		6.669
Σύνολο	6.669	-	6.669
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων:			
- Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων (κρατικά)	5.053.874	53.223	5.000.651
- Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων (λοιπά)	1.859.653	4.251	1.855.402
Σύνολο	6.913.527	57.474	6.856.053
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:			
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (λοιπά)	23.011		23.011
Σύνολο	23.011	-	23.011
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στο αναπόσβεστο κόστος	54.796	23.644	31.152
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	24.773	-	24.773
Σύνολο	79.569	23.644	55.925
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	64.119.153	12.209.565	51.909.588
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	9.461.286	364.134	9.097.152
Σύνολο Ενεργητικού	73.580.439	12.573.699	61.006.740
B. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:			
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	3.402.786	87.815	3.314.971
Μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια	3.532.935	4.407	3.528.528
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	6.935.721	92.222	6.843.499
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	71.054.874	12.301.787	58.753.087

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

Για σκοπούς παρουσίασης των γνωστοποιήσεων πιστωτικού κινδύνου, οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου) περιλαμβάνουν το υπόλοιπο των συσσωρευμένων απομειώσεων και το υπόλοιπο της προσαρμογής στην εύλογη αξία του συμβατικού υπολοίπου των δανείων που ήταν απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI), καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου ο Όμιλος παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων. Τα εν λόγω δάνεια αναγνωρίστηκαν είτε στο πλαίσιο εξαγοράς μεμονωμένων δανείων ή εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), είτε ως συνέπεια σημαντικής τροποποίησης των όρων προηγούμενου δανείου που οδήγησε σε διακοπή αναγνώρισης. Αντίστοιχη προσαρμογή έχει γίνει και στο προ προβλέψεων λογιστικό υπόλοιπο των δανείων.

Δάνεια ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (καθυστηρημένα και μη)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κατά την 31.12.2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages) και καθυστέρηση, καθώς και τα δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος												
	31.12.2018						31.12.2018						
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)			Στάδιο (Stage) 1			Στάδιο (Stage) 2			Στάδιο (Stage) 3			
Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Καθαρή αξία	Αξία εξασφαλίσεων	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	-	1.152	1.152	1.152	578.822	7.575.959	25.267	7.550.692	2.667.355	1.772.103	4.439.458	213.747	4.225.711
Στεγαστικά	-	-	-	-	477.842	5.393.379	3.251	5.390.128	1.851.494	1.475.377	3.326.871	61.640	3.265.231
Καταναλωτικά	1.152	1.152	1.152	1.152	65.718	786.560	6.323	780.237	293.599	151.095	444.694	58.368	386.326
Πιστωτικές κάρτες					18.390	958.371	13.297	945.074	48.239	53.493	101.732	25.787	75.945
Μικρές επιχειρήσεις					16.872	437.649	2.396	435.253	474.023	92.138	566.161	67.952	498.209
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	301.204	16.105	317.309	257.538	397.807	11.178.396	90.704	11.087.692	1.152.598	327.050	1.479.648	67.278	1.412.370
Μεγάλες επιχειρήσεις	283.125	16.105	299.230	256.873	229.971	6.966.438	64.879	6.901.559	905.290	274.043	1.179.333	50.489	1.128.844
Μεσαίες επιχειρήσεις	18.079	-	18.079	665	167.836	4.211.958	25.825	4.186.133	247.308	53.007	300.315	16.789	283.526
Δημόσιος τομέας	-	-	-	-	2.777	834.605	24.649	809.956	28.010	265	28.275	939	27.336
Ελλάδα					2.777	774.779	24.383	750.396	27.696	-	27.696	905	26.791
Λοιπές χώρες					-	59.826	266	59.560	314	265	579	34	545
Σύνολο	301.204	17.257	318.461	258.690	979.406	19.588.960	140.620	19.448.340	3.847.963	2.099.418	5.947.381	281.964	5.665.417

31.12.2018

	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόβεστο κόστος											
	Στάδιο (Stage) 3					Δάνεια αποτιμώμενα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)					Συνολική καθαρή αξία στο αναπόβεστο κόστος	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία		
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	1.601.627	10.437.168	12.038.795	5.035.026	7.003.769	958.572	4.536.218	5.494.790	1.857.745	3.637.045	22.417.217	18.195.948
Στεγαστικά	612.768	6.041.686	6.654.454	2.410.223	4.244.231	480.176	2.705.641	3.185.817	785.680	2.400.137	15.299.727	14.451.678
Καταναλωτικά	404.317	1.519.085	1.923.402	1.086.335	837.067	342.317	947.960	1.290.277	563.368	726.909	2.730.539	1.139.852
Πιστωτικές κάρτες	23.734	220.038	243.772	190.518	53.254	4.860	48.792	53.652	42.771	10.881	1.085.154	84.563
Μικρές επιχειρήσεις	560.808	2.656.359	3.217.167	1.347.950	1.869.217	131.219	833.825	965.044	465.926	499.118	3.301.797	2.519.855
Μεσσίες και μεγάλες επιχειρήσεις	1.701.253	5.541.421	7.242.674	3.923.577	3.319.097	515.850	884.476	1.400.326	761.965	638.361	16.457.520	13.607.976
Μεγάλες επιχειρήσεις	891.620	2.469.707	3.361.327	1.828.608	1.532.719	343.966	204.085	548.051	200.938	347.113	9.910.235	7.945.542
Μεσσίες επιχειρήσεις	809.633	3.071.714	3.881.347	2.094.969	1.786.378	171.884	680.391	852.275	561.027	291.248	6.547.285	5.662.434
Δημόσιος τομέας	3.321	952	4.273	3.269	1.004	26.375	3.526	29.901	22.202	7.699	845.995	189.371
Ελλάδα	3.321	952	4.273	3.269	1.004	26.375	3.526	29.901	22.202	7.699	785.890	165.994
Λοιπές χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60.105	23.377
Σύνολο	3.306.201	15.979.541	19.285.742	8.961.872	10.323.870	1.500.797	5.424.220	6.925.017	2.641.912	4.283.105	39.720.732	31.993.295

Τα «Δάνεια αποτιμώμενα κατά την αρχική τους αναγνώριση» της 31.12.2018 συμπεριλαμβανουν δάνεια ύψους €829.994 τα οποία δεν είναι απομειωμένα / μη εξυμνητούμενα.

Ποιοτική διαβάθμιση των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κατά την 31.12.2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages) και ποιοτική διαβάθμιση καθώς και τα δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά ποιοτική διαβάθμιση:

31.12.2018						
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Συνολο	
Στεγαστικά						
Υψηλής Διαβάθμισης	4.669.950	132.011		57.302	4.859.263	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	699.422	2.377.521		282.269	3.359.212	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	24.007	817.339		215.352	1.056.698	
Αθέτηση			6.654.454	2.630.894	9.285.348	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	5.393.379	3.326.871	6.654.454	3.185.817	18.560.521	-
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(3.251)	(61.640)	(2.410.223)	(785.680)	(3.260.794)	
Καθαρή αξία	5.390.128	3.265.231	4.244.231	2.400.137	15.299.727	-
Αξία εξασφαλίσεων	4.999.688	2.778.338	4.431.394	2.242.258	14.451.678	
Καταναλωτικά						
Υψηλής Διαβάθμισης	550.950	21.955		26.232	599.137	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	232.016	134.929		44.872	411.817	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	3.594	287.810		85.949	377.353	
Αθέτηση			1.923.402	1.133.224	3.056.626	1.152
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	786.560	444.694	1.923.402	1.290.277	4.444.933	-
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(6.323)	(58.368)	(1.086.335)	(563.368)	(1.714.394)	
Καθαρή αξία	780.237	386.326	837.067	726.909	2.730.539	1.152
Αξία εξασφαλίσεων	276.873	64.541	342.959	455.478	1.139.851	1.152
Πιστωτικές κάρτες						
Υψηλής Διαβάθμισης	698.282	4.420		735	703.437	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	260.036	54.861		1.672	316.569	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	53	42.451		1.291	43.795	
Αθέτηση			243.772	49.954	293.726	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	958.371	101.732	243.772	53.652	1.357.527	-
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(13.297)	(25.787)	(190.518)	(42.771)	(272.373)	
Καθαρή αξία	945.074	75.945	53.254	10.881	1.085.154	-
Αξία εξασφαλίσεων	62.355	1.772	17.345	3.091	84.563	
Μικρές επιχειρήσεις						
Υψηλής Διαβάθμισης	375.471	13.636		8.586	397.693	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	44.862	135.326		3.847	184.035	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	17.316	417.199		45.973	480.488	
Αθέτηση			3.217.167	906.639	4.123.806	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	437.649	566.161	3.217.167	965.044	5.186.021	-
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(2.396)	(67.952)	(1.347.950)	(465.926)	(1.884.224)	
Καθαρή αξία	435.253	498.209	1.869.217	499.118	3.301.797	-
Αξία εξασφαλίσεων	315.546	326.211	1.501.491	376.607	2.519.855	
Μεγάλες επιχειρήσεις						
Υψηλής Διαβάθμισης	3.720.961	39.493			3.760.454	51.443
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	3.155.932	648.419		26.065	3.830.416	113.823
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	89.508	491.421		15.631	596.560	36.018
Αθέτηση	37		3.361.327	506.355	3.867.719	97.944
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	6.966.438	1.179.333	3.361.327	548.051	12.055.149	-
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(64.879)	(50.489)	(1.828.608)	(200.938)	(2.144.914)	
Καθαρή αξία	6.901.559	1.128.844	1.532.719	347.113	9.910.235	299.229
Αξία εξασφαλίσεων	4.740.251	989.038	1.860.849	355.404	7.945.542	256.873

31.12.2018						
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Συνολο	
Μεσαίες επιχειρήσεις						
Υψηλής Διαβάθμισης	1.451.982	10.784			1.462.766	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	2.638.223	131.297		7.830	2.777.350	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	121.743	158.234		6.388	286.365	
Αθέτηση	10		3.881.347	838.057	4.719.414	18.079
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	4.211.958	300.315	3.881.347	852.275	9.245.895	-
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(25.825)	(16.789)	(2.094.969)	(561.027)	(2.698.610)	
Καθαρή αξία	4.186.133	283.526	1.786.378	291.248	6.547.285	18.079
Αξία εξασφαλίσεων	2.858.278	230.588	2.228.412	345.156	5.662.434	665
Δημόσιος τομέας						
Υψηλής Διαβάθμισης	331.373				331.373	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	445.333	28.275			473.608	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	57.899				57.899	
Αθέτηση			4.273	29.901	34.174	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	834.605	28.275	4.273	29.901	897.054	-
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(24.649)	(939)	(3.269)	(22.202)	(51.059)	
Καθαρή αξία	809.956	27.336	1.004	7.699	845.995	-
Αξία εξασφαλίσεων	152.856	23.985	1.920	10.610	189.371	

Ποιοτική διαβάθμιση των στοιχείων εκτός Ισολογισμού ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

31.12.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Εκτός Ισολογισμού στοιχεία απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Συνολο
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις					
Υψηλής Διαβάθμισης	1.347.916				1.347.916
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	1.038.360	200.394			1.238.754
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	464.748	19.839			484.587
Αθέτηση				331.529	331.529
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	2.851.024	220.233	331.529	-	3.402.786
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(12.525)	(2.804)	(72.484)		(87.813)
Καθαρή αξία	2.838.499	217.429	259.045	-	3.314.973
Αξία εξασφαλίσεων απομειωμένων εγγυητικών επιστολών, ενέγγυων πιστώσεων και λοιπών εγγυήσεων				32.653	32.653
Μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια					
Υψηλής Διαβάθμισης	2.625.837	4.675		502	2.631.014
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	802.169	43.748		304	846.221
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	23.969	22.423		29	46.421
Αθέτηση				7.950	9.278
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	3.451.975	70.846	7.950	2.163	3.532.934
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(2.651)	(1.011)	(585)	(161)	(4.408)
Καθαρή αξία	3.449.324	69.835	7.365	2.002	3.528.526
Αξία εξασφαλίσεων απομειωμένων μη αντληθείσων δανειακών συμβάσεων και πιστωτικών ορίων			1.920	126	2.046

Η Αξία των εξασφαλίσεων που σχετίζεται με απομειωμένα ανοίγματα ανέρχεται σε €13.646.142.

Ανάλυση ενπληκίωσης Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο και ανά κατηγορία δανείων

31.12.2018																		
Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος																		
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)																		
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις			Σύνολο	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Πιστωτικές κάρτες							
	Καταναλωτικά	Μεσαίες επιχειρήσεις	Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο				
Τρέχουσα	283.125	18.079	301.204	491.3254	1.822.090	486.770	441.082	766.3196	715.855	259.016	212.005	247.760	1.434.636	927.249	37.665	5.687	2.382	972.983
1 - 30 ημέρες	16.094		16.094	476.874	760.918	303.363	293.050	1.834.185	64.382	73.067	44.142	37.345	218.936	17.825	25.489	4.754	1.382	49.450
31 - 60 ημέρες				330.532	165.307	122.691	618.530	30.282	46.700	22.314	99.296	22.314	99.296	7.608	4.085	725		12.418
61 - 90 ημέρες				351.691	382.663	242.758	977.112	23.961	39.768	19.072	82.801	34.930	130.144	5.183	3.906	721		98.10
91 - 180 ημέρες						270.493	61.097	331.590										1.060
181 - 360 ημέρες						273.727	70.782	344.509										5.000
> 360 ημέρες	1.152	11	1.163			2.361.908	1.168.697	3.530.605										19.429
Σύνολο	1.152	299.230	18.079	5.390.128	3.265.231	4.244.231	2.400.137	15.299.727	780.237	386.326	837.067	726.909	2.730.539	945.074	75.945	53.254	10.881	1.085.154
Αξία εξασφαλίσεων	1.152	256.873	665	4.999.688	2.778.338	4.431.394	2.242.258	14.451.678	276.873	64.541	342.959	455.478	1.139.851	62.355	1.772	17.345	3.091	84.563

31.12.2018

Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος

31.12.2018															
Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος															
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις															
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	Μικρές επιχειρήσεις			Σύνολο	Μεγάλες επιχειρήσεις			Σύνολο	Μεσαίες επιχειρήσεις						
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3		Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2		Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	
Τρέχουσα	418.614	416.549	471.041	1.027.999	1.409.003	6.675.949	862.224	586.376	263.676	8.388.225	4.019.998	233.325	545.534	92.361	4.891.218
1 - 30 ημέρες	16.639	61.294	21.233	6.123	105.289	225.610	89.643	143.327	10.485	469.065	166.135	26.388	176.484	14.694	383.701
31 - 60 ημέρες		13.065	27.372	4.092	44.529	4.529	152.359	36.828	19.589	208.776	7.467	7.467	78.770	2.609	88.846
61 - 90 ημέρες		7.301	21.186	3.447	31.934	3.447	24.618	152.696	2.305	179.619	16.346	109.289	7.072	132.707	
91 - 180 ημέρες			49.572	4.076	53.648		44.607	555	45.162	49.820	33.047	33.047	1.729	34.776	
181 - 360 ημέρες			71.279	3.656	74.935		45.127	4.693	4.693	49.820	41.709	41.709	6.024	47.733	
> 360 ημέρες			1.207.534	374.925	1.582.459		523.758	45.810	45.810	569.568	801.545	801.545	166.759	968.304	
Σύνολο	435.253	498.209	1.869.217	499.118	3.301.797	6.901.559	1.128.844	1.532.719	347.113	9.910.235	4.186.133	283.526	1.786.378	291.248	6.547.285
Αξία εξασφαλίσεων	315.546	326.211	1.501.491	376.607	2.519.855	4.740.251	989.038	1.860.849	355.404	7.945.542	2.858.278	230.588	2.228.412	345.156	5.662.434

31.12.2018									
Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος									
Δημόσιος τομέας									
Ελλάδα					Λοιπές χώρες				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Σύνολο	
Τρέχουσα	747,725	26,791	602	6,392	781,510	59,560	306	59,866	
1 - 30 ημέρες	2,671				2,671		239	239	
31 - 60 ημέρες									
61 - 90 ημέρες			4		4				
91 - 180 ημέρες				18	18				
181 - 360 ημέρες				1,289	1,289				
> 360 ημέρες			398		398				
Σύνολο	750,396	26,791	1,004	7,699	785,890	59,560	545	60,105	
Αξία εξασφαλίσεων	130,057	23,407	1,920	10,610	165,994	22,799	578	23,377	

Συμφωνία δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την μεταβολή εντός της χρήσης των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόβεστο κόστος ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages):

	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις			Δάνεια προς Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα			Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών							
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο				
	7.795.837	5.013.492	12.933.281	6.134.968	31.877.578	9.598.415	3.393.674	9.062.828	1.691.625	23.746.542				
Υπόλοιπο 1.1.2018	7.795.837	5.013.492	12.933.281	6.134.968	31.877.578	9.598.415	3.393.674	9.062.828	1.691.625	23.746.542	8.407.166	21.996.109	7.826.593	55.624.120
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	1.382.820	(1.347.277)	(35.543)	-	-	2.857.840	(2.797.943)	(59.897)	-	4.240.660	(4.145.220)	(95.440)	-	-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(1.339.245)	2.328.141	(988.896)	-	-	(1.414.219)	1.644.840	(230.621)	-	(2.753.464)	3.972.981	(1.219.517)	-	-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(64.737)	(1.378.544)	1.443.281	-	-	(172.711)	(288.962)	461.673	-	(237.448)	(1.667.506)	1.904.954	-	-
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δημιουργήθηκαν / αποκτήθηκαν	437.346	-	-	22.770	460.116	3.872.440	-	1.652	313.127	4.187.219	4.309.786	-	1.652	335.897
Διακοπή αναγνωρίσεως δανείων	(2.554)	(3.312)	(18.539)	(2.380)	(26.785)	(16.886)	(11.969)	(353.501)	(2.978)	(385.334)	(19.440)	(15.281)	(372.040)	(5.358)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων των συμβατικών όρων που δεν οδηγούν σε διακοπή αναγνωρίσεως	(4.139)	(25.667)	(47.170)	(15.411)	(92.387)	(1.144)	(49)	(14.436)	(186)	(15.815)	(5.283)	(25.716)	(61.606)	(15.597)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.343)	(10.631)	(791.357)	(277.207)	(1.080.538)	(88)	-	(711.646)	(356.740)	(1.068.474)	(1.431)	(10.631)	(1.503.003)	(633.947)
Αποπληρωμές	(627.678)	(135.623)	187.712	57.923	(517.666)	(2.707.241)	(431.668)	(175.045)	(9.041)	(3.322.995)	(3.334.919)	(567.291)	12.667	48.882
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	(348)	(1.121)	(643.974)	(425.873)	(1.071.316)	(3.405)	-	(734.060)	(205.580)	(943.045)	(3.753)	(1.121)	(1.378.034)	(631.453)
Υπόλοιπο 31.12.2018	7.575.959	4.439.458	12.038.795	5.494.790	29.549.002	12.013.001	1.507.923	7.246.947	1.430.227	22.198.098	19.588.960	5.947.381	19.285.742	6.925.017
Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως	(25.267)	(213.747)	(5.035.026)	(1.857.745)	(7.131.785)	(115.353)	(68.217)	(3.926.846)	(784.167)	(4.894.583)	(140.620)	(281.964)	(896.187)	(2.641.912)
Υπόλοιπο Δανείων 31.12.2018	7.550.692	4.225.711	7.003.769	3.637.045	22.417.217	11.897.648	1.439.706	3.320.101	646.060	17.303.515	19.448.340	5.665.417	10.323.870	4.283.105
														39.720.732

Στο κονδύλι «Αποπληρωμές, συναλλαγματικές και λοιπές κινήσεις» της κίνησης των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόβεστο κόστος περιλαμβάνεται ποσό €87.128 που αφορά σε δάνεια για τα οποία ο Όμιλος στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τη μεταβολή της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομειώσεως των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος:

	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως						Σύνολο							
	Σύνολο δανείων προς ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις			Δάνεια προς Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα			Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Σύνολο	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο				
Μεταβολές περιόδου 1.1. - 31.12.2018														
Υπόλοιπο 01.01.2018	21.562	419.891	5.450.055	2.444.767	101.141	193.478	4.615.435	5.980.902	1.070.848	613.369	10.065.490	3.515.615	14.317.177	
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	115.545	(109.377)	(6.168)		146.613	(120.101)	(26.512)			(229.478)	(32.680)		-	
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(9.359)	232.224	(222.865)		(15.785)	57.210	(41.425)			289.434	(264.290)		-	
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(524)	(193.107)	193.631		(8.908)	(21.009)	29.917			(9.432)	(214.116)		-	
Επισκευή/Αναμενόμενων Πιστωτικών ζητημάτων (α)	(74.037)	8.884	59.036	(16.902)	(59.754)	(2.202)	110.323	46.816	(1.551)	6.682	169.359	(18.453)	23.797	
Ζημιές Απομειώσεως νέων δανείων (β)	3.721			6.145	28.381			31.240	2.859			9.004	41.106	
Αλλαγή πιστωτικών παραμέτρων (γ)	(29.419)	(128.875)	964.169	277.264	(81.930)	(39.791)	611.442	512.006	22.285	(111.349)	(168.666)	299.549	1.595.145	
Ζημιές Απομειώσεως δανείων (α)+(β)+(γ)	(99.735)	(119.991)	1.023.205	266.507	(113.303)	(41.993)	721.765	590.062	23.593	(213.038)	(161.984)	1.744.970	1.660.048	
Διακοπή αναγνωρίσεως δανείων	(17)	(98)	(5.645)	(1.281)	25	(2.348)	(188.195)	2.847	2.847	8	(2.446)	(193.840)	1.566	
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.343)	(10.631)	(791.357)	(277.207)	(88)	(88)	(711.646)	(1.068.474)	(356.740)	(1.431)	(10.631)	(1.503.003)	(633.947)	
Συναλλαγματικές διαφορές / Λοιπές κινήσεις	(846)	(4.515)	32.587	4.623	5.808	2.980	(36.029)	129.185	156.426	4.962	(1.535)	(3.442)	161.034	
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζητημών απομειώσεως			(32.054)	(175.938)	(207.992)		94.658	112.270	17.612			62.604	(158.326)	
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(16)	(649)	(606.363)	(403.726)	(150)		(531.122)	(661.691)	(130.419)	(166)	(649)	(1.137.485)	(534.145)	
Υπόλοιπο 31.12.2018	25.267	213.747	5.035.026	1.857.745	115.353	68.217	3.926.846	4.894.583	784.167	140.620	281.964	8.951.872	2.641.912	12.026.368

Στο κονδύλι «Συναλλαγματικές διαφορές/ λοιπές κινήσεις» της κίνησης της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομειώσεως των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνεται ποσό €62.956 που αφορά σε απομειώσεις δανείων για τα οποία ο Όμιλος στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

Κατά τη χρήση 2018, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κίνδυνου έχουν επηρεαστεί από τις κάτωθι κινήσεις

- Στα Δάνεια προς μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και προς Δημόσιο τομέα μεταφέρθηκαν δάνεια ύψους €2.857.841 από Στάδιο (Stage) 2 ή Στάδιο (Stage) 3 σε Στάδιο (Stage) 1 λόγω βελτίωσης της πιστοληπτικής τους ικανότητας συγκριτικά με την αρχική αναγνώριση.
- Οι ζημιές απομειώσεως των δανείων που κατατάσσονται στο Στάδιο 3 (Stage 3) επηρεάστηκαν από:
  - την ενσωμάτωση στον υπολογισμό των Αναμενόμενων Ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο των συναλλαγών πωλήσεως δανείων βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου και
  - την περαιτέρω χειροτέρευση του χαρτοφυλακίου λόγω παραμονής στο Στάδιο (Stage) 3.
- Τέλος, οι συνολικές απαιτήσεις που αποσβέστηκαν εντός του 2018 ανέρχονται σε €2.149.012, και οδήγησαν σε ισόποση μείωση των Αναμενόμενων Ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο. Σημειώνεται ότι οι απαιτήσεις που αποσβέστηκαν εντός του 2018 αλλά δύναται να διεκδικηθούν νομικά ανέρχονται σε €1.890.707.

Συμφωνία των εκτός ισολογισμού στοιχείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Στα Εκτός Ισολογισμού στοιχεία περιλαμβάνονται μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές, η κίνηση των οποίων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	5.677.931	606.954	425.800	3.158	6.713.843
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	828.431	(809.023)	(19.408)		
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(592.495)	598.620	(6.125)		
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(18.789)	(22.302)	41.091		
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποκτήθηκαν	395.524				395.524
Αποπληρωμές, συναλλαγματικές και λοιπές κινήσεις	12.397	(83.170)	(101.879)	(955)	(173.647)
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.302.999	291.079	339.479	2.163	6.935.720
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(15.176)	(3.815)	(73.069)	(161)	(92.221)
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.287.823	287.264	266.410	2.002	6.843.499

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως για εκτός Ισολογισμού στοιχεία ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για τις μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές. Η κίνηση των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για τα εκτός Ισολογισμού στοιχεία παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Μεταβολές περιόδου 1.1. - 31.12.2018					
Υπόλοιπο 1.1.2018	9.798	5.609	94.690	1	110.098
Μεταφορά σε στάδιο 1 (από στάδιο 2 ή 3)	6.878	(5.169)	(1.710)	1	-
Μεταφορά σε στάδιο 2 (από στάδιο 1 ή 3)	(691)	1.020	(329)		-
Μεταφορά σε στάδιο 3 (από στάδιο 1 ή 2)	(259)	(580)	839		-
Επανεκτίμηση αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου (α)	(2.742)	2.259	8.056	3	7.576
Ζημιές απομειώσεως νέων εκτός ισολογισμού στοιχείων (β)	1.240				1.240
Αλλαγή πιστωτικών παραμέτρων (γ)	1.320	237	(28.485)	156	(26.772)
Ζημιές απομειώσεως υποχρεώσεων εκτός ισολογισμού (α + β + γ)	(182)	2.496	(20.429)	159	(17.956)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(368)	439	8		79
Υπόλοιπο 31.12.2018	15.176	3.815	73.069	161	92.221

Απαιτήσεις κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών προέρχονται από την εμπορική πλην χορηγήσεων δραστηριότητα του Ομίλου και περιλαμβάνουν κυρίως απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών επιστολών, απαιτήσεις από συναλλαγές πιστωτικών καρτών και λοιπές απαιτήσεις από τραπεζικές εργασίες. Ο υπολογισμός της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο, πραγματοποιείται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (χωρίς να γίνεται κατάταξη σε στάδια) βάσει της απλοποιημένης προσέγγισης που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9.

Ο συντελεστής αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας που εφαρμόζεται από τον Όμιλο, προσδιορίστηκε με βάση την εκτίμηση για την αναμενόμενη ζημία που συνεπάγεται ο χρόνος παραμονής σε εκκρεμότητα των εν λόγω κονδυλίων που από τη φύση τους είναι εν γένει βραχυπρόθεσμα.

Οι απαιτήσεις κατά πελατών την 31.12.2018 ανήλθαν σε €220.988, ενώ για τις απαιτήσεις που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο έχει σχηματιστεί την 31.12.2018 αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου ποσού € 31.862.

Ακολουθεί η συμφωνία των απαιτήσεων κατά πελατών:

Υπόλοιπο 1.1.2018	235.047
Αποπληρωμές, συναλλαγματικές και λοιπές κινήσεις	(14.059)
Υπόλοιπο 31.12.2018	220.988
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(31.862)
Υπόλοιπο Απαιτήσεων κατά Πελατών 31.12.2018	189.126

Η συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα:

Υπόλοιπο 1.1.2018	30.148
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων	15.218
Συναλλαγματικές διαφορές, αποσβέσεις και λοιπές κινήσεις	(13.504)
Υπόλοιπο 31.12.2018	31.862

ΛΗΦΘΕΙΣΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Η λήψη εξασφαλίσεων λειτουργεί ως αντιστάθμισμα έναντι του πιστωτικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει από την ενδεχόμενη αδυναμία του πιστούχου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Ως εξασφαλίσεις πιστοδοτήσεων νοούνται τα πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα, τα οποία τίθενται στη διάθεση του Ομίλου, είτε από τους πιστούχους είτε από τρίτα πρόσωπα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως συμπληρωματικές πηγές ρευστοποιήσεως των σχετικών απαιτήσεων.

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και οι εγγυήσεις που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο δανείων κατά πελατών συνοψίζονται ως κάτωθι:

Ανάλυση των ληφθεισών εξασφαλίσεων και εγγυήσεων

31.12.2018										
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)					Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Συνολική αξία εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Συνολική αξία εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις			1.152	1.152		17.205.429	184.570	805.949	18.195.948	4.463.669
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	78.920	870	177.748	257.538	17.918	7.158.404	1.539.881	4.909.691	13.607.976	4.890.606
Δημόσιος Τομέας						39.927	24.884	124.560	189.371	87.316
Σύνολο	78.920	870	178.900	258.690	17.918	24.403.760	1.749.335	5.840.200	31.993.295	9.441.591

Δεν υφίστανται περιπτώσεις μεταβίβασης ή επανεκχώρησης εξασφαλίσεων που έχουν ληφθεί από πιστούχους για τις οποίες έχει αναγνωριστεί υποχρέωση επιστροφής τους.

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV)

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των δανείων απεικονίζει τη σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση.

Παρακάτω απεικονίζεται ο δείκτης για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο δανείων.

31.12.2018	
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος
< 50%	1.307.223
50% - 70%	1.772.974
71% - 80%	1.174.578
81% - 90%	1.242.447
91% - 100%	3.398.944
101% - 120%	2.085.857
121% - 150%	2.073.477
> 150%	5.505.021
Συνολική αξία Δανείων	18.560.521
Απλός μέσος όρος του Δείκτη (%)	88

ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Πολιτική για διάθεση ανακτηθέντων στοιχείων

Έως το 2018 Ο Όμιλος είχε αναθέσει σε θυγατρική εταιρία του τη διαχείριση του συνόλου των ακινήτων ιδιοκτησίας του, συμπεριλαμβανομένων των ανακτηθέντων ακινήτων. Εντός του 2018 ο Όμιλος δημιούργησε ένα νέο πλαίσιο διακυβέρνησης επί μη-ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων με τη σύσταση δύο νέων Επιτροπών και την ανάθεση σε διαφορετική Εταιρία του Ομίλου της διαχείρισης του συνόλου των ανακτηθέντων ακινήτων ιδιοκτησίας της Τραπέζης και Θυγατρικών Εταιριών της. Όταν ο Όμιλος αποκτά την κυριότητα ακινήτων στο πλαίσιο διαχειρίσεως μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs), η εν λόγω Εταιρία επιλαμβάνεται της παρακολούθησης της διαδικασίας ανακτήσεως ακινήτων (asset on-boarding), καθορίζει τη βέλτιστη στρατηγική διαχειρίσεως για κάθε ανακτηθέν ακίνητο και κατόπιν τούτου τα αναθέτει προς διαχείριση σε κατάλληλα κανάλια διαχειρίσεως τα οποία δύναται να βρίσκονται εντός ή εκτός του Ομίλου.

Ανάλογα με την καθορισμένη στρατηγική το ακίνητο ταξινομείται στην κατάλληλη κατηγορία για σκοπούς λογιστικής απεικόνισης. Η διαδικασία ταξινόμησης επαναλαμβάνεται περιοδικά έτσι ώστε η θέση κάθε ακινήτου να επικαιροποιείται με βάση την τρέχουσα, κάθε φορά, κατάσταση του ακινήτου. Τέλος, υπάρχει συνεχής εποπτεία και συντονισμός των συνεργαζομένων καναλιών διαχειρίσεως όσον αφορά την υλοποίηση των καθορισμένων στρατηγικών όπως και την προώθηση/πώληση των ανακτηθέντων ακινήτων σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική του Ομίλου, καθώς και παρακολούθηση της απόδοσής τους μέσω κατάλληλων δεικτών αποδόσεως (KPIs).

	31.12.2018						
	Υπόλοιπα Ισολογισμού				Πωλήσεις χρήσεως		
	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2018	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2018	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης 31.12.2018	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2018	Καθαρή Αξία Ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2018	Καθαρή Αξία Πώλησης	Καθαρό κέρδος/(ζημιά) από την πώληση
Ακίνητη περιουσία	1.018.179	118.917	219.753	37.239	798.426	50.659	1.229
Λοιπές Εξασφαλίσεις	8.569	7.223	71	-	8.498	1.680	188

Στην καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων της 31.12.2018, περιλαμβάνεται ποσό €130.681 που αφορά σε ακίνητα που έχουν ταξινομηθεί στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση του Ομίλου.

Δάνεια και Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κίνδυνου ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή

	31.12.2018																
	Ελλάδα						Λοιπές Χώρες										
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Καθαρή αξία	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειώμενα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Καθαρή αξία	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειώμενα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	1.152	6.003.575	4.014.485	10.280.307	5.228.269	25.526.636	6.009.767	19.516.869	-	1.572.385	424.972	1.758.487	266.522	4.022.366	1.122.018	2.900.348	
Στεγαστικά	4.083.865	2.978.267	5.130.771	2.975.809	15.168.712	2.312.728	12.855.984		1.309.515	348.604	1.523.683	210.008	3.391.810	948.067	2.443.743		
Καταναλωτικά	1.152	563.850	379.260	1.737.594	1.244.239	3.924.943	1.569.476	2.355.467	222.711	65.434	185.807	46.038	519.990	144.918	375.072		
Πιστωτικές κάρτες		932.401	97.500	235.473	53.619	1.318.993	265.414	1.053.579	25.970	4.231	8.299	34	38.534	6.959	31.575		
Μικρές επιχειρήσεις		423.459	559.458	3.176.469	954.602	5.113.988	1.862.149	3.251.839	14.189	6.703	40.698	10.442	72.032	22.074	49.958		
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	145.418	8.469.347	645.735	5.655.802	1.068.879	15.839.763	3.761.854	12.077.909	171.891	2.709.049	833.915	1.586.872	331.446	5.461.282	1.081.671	4.379.611	
Πιστωτικά ιδρύματα και λοιπές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	51.444	316.722	10.674	3.895	4.705	335.996	8.454	327.542		100.922	6.907	22.931	1.316	132.076	9.520	122.556	
Βιομηχανία & βιοτεχνίες	16.232	2.923.483	46.859	1.618.447	349.173	4.937.962	1.108.323	3.829.639	8.317	172.945	54.012	53.435	12.664	293.056	39.159	253.897	
Κατασκευαστικές, τεχνικές & εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	1.991	980.373	322.857	874.862	191.470	2.369.562	650.505	1.719.057	21.450	764.399	273.543	1.138.957	215.082	2.391.981	780.529	1.611.452	
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	9.205	1.873.780	96.075	1.987.633	302.335	4.259.823	1.276.725	2.983.098		204.301	92.492	95.069	19.128	410.990	64.098	346.892	
Μεταφορικές		241.743	4.329	118.461	2.580	367.113	63.694	303.419	33.539	101.746	93.678	9.448	213	205.085	7.067	198.018	
Ναυτιλία	56.115	46.368	15.133	14.606	26.601	102.708	3.871	98.837	108.585	1.138.943	217.467	108.803	8.709	1.473.922	56.336	1.417.586	
Τουριστικές - Ξενοδοχειακές		1.113.721	125.507	353.470	37.224	1.629.922	156.001	1.473.921		100.994	31.534	55.555	41.282	229.365	31.680	197.685	
Υπηρεσίες και λοιποί κλάδοι	10.431	973.157	24.301	684.428	154.791	1.836.677	494.281	1.342.396		124.799	64.282	102.674	33.052	324.807	93.282	231.525	
Δημόσιος Τομέας		774.778	27.696	4.274	29.901	836.649	50.759	785.890		59.826	578			60.404	299	60.105	
Σύνολο	146.570	15.247.700	4.687.916	15.940.383	6.327.049	42.203.048	9.822.380	32.380.668	171.891	4.341.260	1.259.465	3.345.359	597.968	9.544.052	2.203.988	7.340.064	

Ανάλυση εσόδων από τόκους των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει το έσοδο από τόκους δανείων για τη χρήση 2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages).

Για δάνεια που κατατάσσονται στο στάδιο 1 και 2, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων.

Για δάνεια που κατατάσσονται στο στάδιο 3, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά τις προβλέψεις απομειώσεως, ενώ για τα δάνεια που αγοράστηκαν ή δημιουργήθηκαν όντας απομειωμένα (POCI), ο τόκος υπολογίζεται εφαρμόζοντας το προσαρμοσμένο λόγω απομείωσης πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά τις προβλέψεις απομειώσεως.

	31.12.2018					Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος				Σύνολο Εσόδων από τόκους	
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)		
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	389.623	257.318	383.138	151.037	1.181.116	76
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	416.217	125.858	153.102	28.311	723.488	13.204
Δημόσιος Τομέας	27.455	15.989	348	152	43.944	-
Σύνολο εσόδων από τόκους	833.295	399.165	536.588	179.500	1.948.548	13.280

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι ρυθμίσεις δανείων πραγματοποιούνται με τροποποίηση των αρχικών συμβατικών όρων και περιλαμβάνουν μεταβολές όπως:

- Επέκταση της διάρκειας της πιστοδοτήσεως
- Διαγραφή μέρους των οφειλών του πιστούχου
- Χορήγηση περιόδου χάριτος ως προς το κεφάλαιο ή/και τους τόκους
- Μειώσεις επιτοκίων

Κατά κανόνα οι ρυθμίσεις που πραγματοποιούνται περιλαμβάνουν συνδυασμό των ανωτέρω μεταβολών των συμβατικών όρων.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος, στα πλαίσια αναδιαπραγμάτευσης των όρων δανείων που έχει χορηγήσει, έχει συμμετάσχει σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων των πιστούχων. Κατά την 31.12.2018 ο Όμιλος είχε στο Χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων και στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού μετοχές εύλογης αξίας € 30.149 που προήλθαν από αντίστοιχες συναλλαγές. Οι μετοχές που έχουν ταξινομηθεί στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία του ενεργητικού αφορούν στις εταιρίες Ιχθυοτροφεία Σελόντα Α.Ε.Γ.Ε., Νηρείς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε., Forthnet Α.Ε και Unisoft Α.Ε. (σημείωση 49).

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων ανά είδος ρύθμισης

31.12.2018			
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Πληρωμή τόκου	-	196.973	196.973
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	14	5.302.947	5.302.961
Παροχή περιόδου χάριτος	2.242	511.164	513.406
Επέκταση διάρκειας δανείου	3.144	3.934.035	3.937.179
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	3.959	2.034.745	2.038.704
Διαγραφή μέρους του χρέους	56.117	565.534	621.651
Ανταλλαγή χρέους με απόκτηση συμμετοχής	-	47.558	47.558
Λοιπά	11.202	652.900	664.102
Συνολική καθαρή αξία	76.678	13.245.856	13.322.534

Ρυθμισμένα Δάνεια ανά κατηγορία

31.12.2018			
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	-	10.099.450	10.099.450
Στεγαστικά	-	7.014.414	7.014.414
Καταναλωτικά	-	1.484.669	1.484.669
Πιστωτικές κάρτες	-	51.587	51.587
Μικρές Επιχειρήσεις	-	1.548.780	1.548.780
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	76.678	3.112.558	3.189.236
Μεγάλες επιχειρήσεις	66.916	1.860.339	1.927.255
Μεσαίες Επιχειρήσεις	9.762	1.252.219	1.261.981
Δημόσιος Τομέας	-	33.848	33.848
Ελλάδα	-	33.848	33.848
Συνολική καθαρή αξία	76.678	13.245.856	13.322.534

Ρυθμισμένα Δάνεια ανά γεωγραφική περιοχή

31.12.2018			
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Ελλάδα	67.123	11.585.455	11.652.578
Λοιπές Χώρες	9.555	1.660.401	1.669.956
Συνολική καθαρή αξία	76.678	13.245.856	13.322.534

Ανάλυση Ρυθμίσεων Δανείων με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

31.12.2018			
	Συνολικό Ποσό Δανείων	Συνολικό Ποσό Ρυθμισμένων Δανείων	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων (%)
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)			
Με καθυστέρηση	17.257	1.246	7
Χωρίς καθυστέρηση	301.204	75.432	25
Συνολική καθαρή αξία	318.461	76.678	24
Αξία εξασφαλίσεων	258.690	63.496	25
Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος			
Στάδιο (Stage) 1	19.588.960		
Στάδιο (Stage) 2	5.947.381	4.527.511	76
Στάδιο (Stage) 3	19.285.742	10.547.829	55
Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	6.925.017	3.882.527	56
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	51.747.100	18.957.867	37
Στάδιο (Stage) 1 - Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσως	140.620		
Στάδιο (Stage) 2 - Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσως	281.964	214.031	76
Στάδιο (Stage) 3 - Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσως	8.961.872	4.306.337	48
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσως δανείων απομειωμένων κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	2.641.912	1.191.643	45
Συνολική καθαρή αξία	39.720.732	13.245.856	33
Αξία εξασφαλίσεων	31.993.295	11.214.013	35

Συμφωνία ρυθμισμένων Δανείων

Ρυθμισμένα Δάνεια (Καθαρή Αξία):			
	Δάνεια στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Δάνεια στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	237.172	13.270.809	13.507.981
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της χρήσεως		1.816.321	1.816.321
Έσοδα από τόκους	5.426	502.810	508.236
Αποπληρωμές δανείων (μερικώς ή ολικώς)	(8.631)	(664.630)	(673.261)
Δάνεια που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης εντός της χρήσεως	(93.131)	(820.293)	(913.424)
Ζημία απομειώσεως		(609.765)	(609.765)
Πωλήσεις Ρυθμισμένων Δανείων		(4.943)	(4.943)
Επαναπροσδιορισμός της εύλογης αξίας	(41.309)		(41.309)
Μεταφορά δανείων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(25.645)	(147.833)	(173.478)
Λοιπές Κινήσεις	2.796	(96.620)	(93.824)
Σύνολο 31.12.2018	76.678	13.245.856	13.322.534

Λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο - ανάλυση κατά διαβάθμιση

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση κατά την 31.12.2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (Stage) και πιστωτική διαβάθμιση.

31.12.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες					
AAA	93.000				93.000
AA+ to AA-					-
A+ to A-					-
BBB+ to BBB-	513.698				513.698
Υποδεέστερα από BBB-	907.340				907.340
Μη διαβαθμισμένα					-
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	1.514.038	-	-	-	1.514.038
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(92)				(92)
Λογιστική αξία	1.513.946	-	-	-	1.513.946
Αξία εξασφαλίσεων					
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων					
AAA					-
AA+ to AA-	653.360				653.360
A+ to A-	879.012				879.012
BBB+ to BBB-	820.537				820.537
Υποδεέστερα από BBB-	78.888				78.888
Μη διαβαθμισμένα	68.859		69.961		138.820
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	2.500.656	-	69.961	-	2.570.617
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(164)		(69.961)		(70.125)
Λογιστική αξία	2.500.492	-	-	-	2.500.492
Αξία εξασφαλίσεων					
Αξιόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση					
AAA	111.789				111.789
AA+ to AA-	1.151.935				1.151.935
A+ to A-	190.895				190.895
BBB+ to BBB-	1.016.894				1.016.894
Υποδεέστερα από BBB-	4.352.641	9.157			4.361.798
Μη διαβαθμισμένα	80.217				80.217
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	6.904.371	9.157			6.913.528
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(57.233)	(241)			(57.474)
Λογιστική αξία	6.847.138	8.916			6.856.054
Αξία εξασφαλίσεων					

Εμπορικό χαρτοφυλάκιο - Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού - Αξιόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων - Ανάλυση κατά διαβάθμιση

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ανά πιστωτική διαβάθμιση.

	2018
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	
AAA	
AA+ to AA-	
A+ to A-	
BBB+ to BBB-	
Υποδεέστερα από BBB-	6.669
Μη διαβαθμισμένα	
Λογιστική αξία	6.669
Αξία εξασφαλίσεων	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	
AAA	
AA+ to AA-	48.051
A+ to A-	152.958
BBB+ to BBB-	48.039
Υποδεέστερα από BBB-	472.996
Μη διαβαθμισμένα	3.129
Λογιστική αξία	725.173
Αξία εξασφαλίσεων	
Αξιόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	
AAA	
AA+ to AA-	9.084
A+ to A-	
BBB+ to BBB-	
Υποδεέστερα από BBB-	6.780
Μη διαβαθμισμένα	7.146
Λογιστική αξία	23.010
Αξία εξασφαλίσεων	

Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Ακολουθεί η κατάταξη των απαιτήσεων κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 στάδιο (stage) την 31.12.2018.

31.12.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απαιτήσεις απομειωμένες κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 31.12.2018					
Λογιστική αξία προ απομειώσεων	2.500.656		69.961		2.570.617
Αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου	(164)		(69.961)		(70.125)
Λογιστική αξία	2.500.492	-	-	-	2.500.492

Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

Ακολουθεί η κατάταξη των αξιογράφων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 στάδιο (stage) και κατηγορία εκδότη την 31.12.2018:

31.12.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Αξιόγραφα απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(52.247)				(52.247)
Εύλογη αξία	3.760.627				3.760.627
Λοιπά Κρατικά Ομόλογα					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(976)				(976)
Εύλογη αξία	1.330.072				1.330.072
Λοιπά χρεόγραφα					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(4.010)	(241)			(4.251)
Εύλογη αξία	1.756.438	8.916			1.765.354
Σύνολο αξιογράφων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(57.233)	(241)	-	-	(57.474)
Εύλογη αξία	6.847.137	8.916	-	-	6.856.053

Συμφωνία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (εκτός δανείων) προ απομειώσεων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο κάτωθι πίνακας παρουσιάζει την κίνηση της λογιστικής αξίας προ απομειώσεων των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και την κίνηση της εύλογης αξίας των αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, στην οποία περιλαμβάνονται και οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου ανα Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο.

31.12.2018										
	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων					Αξιογράφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απαιτήσεις απομειωμένες κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Αξιογράφα απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	1.718.369	-	69.961	-	1.788.330	5.695.774	28.832			5.724.606
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3					-	235	(235)			-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3					-					-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2					-					-
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποκτήθηκαν	4.928.735				4.928.735	7.128.363				7.128.363
Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων					-	(2.939.218)	(20.646)			(2.959.864)
Τόκοι επί της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομειώσεως	37				37	163.586	1.037			164.623
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων των συμβατικών όρων που δεν οδηγούν σε διακοπή αναγνώρισης					-					-
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για διαγραφές					-					-
Αποπληρωμές και λοιπές κινήσεις	(4.146.485)				(4.146.485)	(3.201.603)	(72)			(3.201.675)
Υπόλοιπο 31.12.2018	2.500.656	-	69.961	-	2.570.617	6.847.137	8.916	-	-	6.856.053

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως

Ο κάτωθι πίνακας παρουσιάζει την κίνηση συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, προ απομειώσεων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο.

31.12.2018										
	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων					Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	274	-	69.961	-	70.235	84.312	3.099			87.411
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3					-	13	(13)			-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3					-					-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2					-					-
Επανεκτίμηση αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου (α)					-	(3)				(3)
Ζημιές απομειώσεως νέων απαιτήσεων/ αξιογράφων (β)	(3)				(3)	48.467				48.467
Αλλαγή πιστωτικών παραμέτρων (γ)	(15)				(15)	(39.283)	(1.790)			(41.073)
Ζημιές απομειώσεως απαιτήσεων/ αξιογράφων (α)+(β)+(γ)	(18)	-	-	-	(18)	9.181	(1.790)	-	-	7.391
Διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού					-	(36.273)	(1.055)			(37.328)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(92)				(92)					-
Υπόλοιπο 31.12.2018	164	-	69.961	-	70.125	57.233	241	-	-	57.474

Στα αποτελέσματα χρήσεως έχει αναγνωρισθεί επιπλέον απομείωση στο Στάδιο 1 έναντι λοιπών καθαρών υποχρεώσεων συνολικού ποσού €184, η οποία αντιστοιχεί σε νέες αγορές χρεογράφων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που έχουν συμφωνηθεί πριν την 31.12.2018 και εκκαθαρίζονται μετά την 31.12.2018.

Στους παρακάτω πίνακες αναλύονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο

Ανάλυση κατά κλάδο

31.12.2018											
	Πιστωτικά ιδρύματα & λοιπές χρημ/μικές υπηρεσίες	Βιομηχανία & βιοτεχνίες	Κατασ/κές τεχνικές & εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	Δημόσιος τομέας/ Κρατικοί τίτλοι Παράγωγα	Μεταφορικές	Ναυτιλία	Τουριστικές - Ξενοδοχειακές	Υπηρεσίες & λοιποί κλάδοι	Ιδιώτες	Σύνολο
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία:											
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.514.038										1.514.038
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.570.617										2.570.617
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	519.516	5.255.567	4.784.984	4.680.018	897.053	605.737	1.741.330	1.859.287	2.296.054	29.647.003	52.286.549
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	179.984	8.999	78.676	15.187	429.309	39	540	8.486	3.952	1	725.173
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου					6.669						6.669
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων	1.480.187	155.072	1.330	36.201	5.143.922				96.815		6.913.527
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	13.239			688	9.084						23.011
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο		3.200	76.369								79.569
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	6.277.581	5.422.838	4.941.359	4.732.094	6.486.037	605.776	1.741.870	1.867.773	2.396.821	29.647.004	64.119.153
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	520.910	844	189.141	3				2.200	8.748.188		9.461.286
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	6.798.491	5.423.682	5.130.500	4.732.097	6.486.037	605.776	1.741.870	1.869.973	11.145.009	29.647.004	73.580.439
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:											
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	403.880	433.170	1.122.657	537.735	114.744	79.379	8.313	65.801	492.448	144.659	3.402.786
Μη ανηλεθές δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια	11.793	601.149	167.254	558.988	7.929	24.384	5.141	75.096	189.139	1.892.062	3.532.935
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	415.673	1.034.319	1.289.911	1.096.723	122.673	103.763	13.454	140.897	681.587	2.036.721	6.935.721
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	6.693.254	6.457.157	6.231.270	5.828.817	6.608.710	709.539	1.755.324	2.008.670	3.078.408	31.683.725	71.054.874

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι πινάκες που αφορούν στο πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31.12.2017 και για τη χρήση 2017, έχουν συνταχτεί βάσει λογιστικών μεγέθων που προκύπτουν από την εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 39.

Οι σημαντικότερες διάφορες σε σχέση με το Δ.Π.Χ.Π. 9 σχετίζονται με

- τον ορισμό των απομειωμένων πιστοδοτήσεων, και
- τον υπολογισμό των απομειώσεων όπου σε αντίθεση με Δ.Λ.Π. 39, με βάση το οποίο η Τράπεζα αναγνωρίζει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί, το Δ.Π.Χ.Π. 9 απαιτεί την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βάσει Δ.Λ.Π. 39, ως απομειωμένες πιστοδοτήσεις ορίζονται οι ακόλουθες περιπτώσεις πιστοδοτήσεων:

- Οι πιστοδοτήσεις, για τις οποίες έχει υπολογιστεί ποσό απομειώσεως κατά την ατομική αξιολόγηση.
- Οι πιστοδοτήσεις σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών ή σε στάδιο δικαστικών ενεργειών, για τις οποίες έχει διενεργηθεί απομείωση σε συλλογική βάση.
- Οι πιστοδοτήσεις με ένδειξη Αδυναμίας Πληρωμής
- Οι μη εξυπηρετούμενες Ρυθμίσεις (Forborne Non Performing Exposures) οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση έως 89 ημέρες.

Το Δ.Λ.Π. 39, απαιτούσε την αναγνώριση ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί. Τα βασικότερα σημεία της μεθοδολογίας απομειώσεων βάσει Δ.Λ.Π. 39 αποτυπώνονται παρακάτω:

Wholesale banking:

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομειώσεως για τον εξατομικευμένο έλεγχο αξιολογήσεως απομειώσεως. Τα σημαντικά δάνεια, ελέγχονται εξατομικευμένα εφόσον ικανοποιείται μια από τις παρακάτω συνθήκες:

- Πελάτες με ένδειξη οικονομικής δυσχέρειας: οι πελάτες που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών τους υποχρεώσεων («οικονομική δυσχέρεια»)
- Πελάτες στη ζώνη αθετήσεως Δ, Δ0, Δ1, Δ2 και Ε.
- Πελάτες στη ζώνη υψηλού κινδύνου με διαβάθμιση ΓΓ- και Γ.
- Σημαντική επιδείνωση των προοπτικών του κλάδου δραστηριότητας του δανειολήπτη, λαμβάνοντας υπόψη τους πέντε κλάδους με την υψηλότερη επικινδυνότητα όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της σχετικής μεθοδολογίας σε ετήσια βάση.
- Ύπαρξη/Εμφάνιση δυσμενών στοιχείων (π.χ. διαταγές πληρωμής, σφραγισμένες επιταγές, πλειστηριασμοί, πτωχεύσεις, ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, ληξιπρόθεσμες οφειλές προς Ασφαλιστικά Ταμεία ή προς υπαλλήλους – επίσχεση εργασίας).
- Έλευση απρόβλεπτων ή ακραίων γεγονότων όπως απάτη, φυσικές καταστροφές κ.λπ.
- Παρεμβάσεις και ενέργειες εποπτικών αρχών έναντι του δανειολήπτη (π.χ. ΧΑΑ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς).
- Παράβαση συμβατικών εγγράφων ή προϋποθέσεων και όρων πιστοδοτήσεως.
- Ανεπιθύμητες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση ή τη διοίκηση της επιχειρήσεως ή σοβαρά διοικητικά προβλήματα.
- Σημαντικές δυσμενείς μεταβολές στις ταμειακές ροές που μπορεί να οφείλονται π.χ. σε παύση συνεργασίας με σημαντικούς πελάτες, σημαντική μείωση της ζήτησης βασικών προϊόντων ή υπηρεσιών, ή παύση παροχής πιστώσεως από προμηθευτές κ.λπ.
- Σημαντική επιδείνωση των βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών του πιστούχου (π.χ. μείωση ιδίων κεφαλαίων λόγω ζημιών, επιβάρυνση του δείκτη καλύψεως υποχρεώσεων κ.λπ.) καθώς και επί τα χείρω μεταβολή στις εκτιμηθείσες μελλοντικές ταμειακές ροές του πιστούχου.

Στις περιπτώσεις που δεν σχηματίστηκε πρόβλεψη κατόπιν της εξατομικευμένης αξιολογήσεως, τα δάνεια αυτά εξετάζονται σε συλλογική βάση για απομείωση, με βάση κάποια κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου

Σε συλλογική βάση αξιολογούνται

- τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε εξατομικευμένη αξιολόγηση απομειώσεως από την οποία δεν προκύπτει ζημία, και τα οποία αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου, και
- τα δάνεια για τα οποία δεν υπάρχουν εναύσματα απομειώσεως αξίας και συνεπώς δεν εξετάζονται εξατομικευμένα, τα οποία αξιολογούνται συλλογικά και κατηγοριοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Λιανική τραπεζική

Για σκοπούς προβλέψεων σε συλλογικό επίπεδο, τα δάνεια κατατάσσονται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου. Τα χαρακτηριστικά που επιλέγονται είναι σχετικά με την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων δανείων δείχνοντας την ικανότητα των οφειλετών να αποπληρώσουν όλα τα οφειλόμενα ποσά σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους των στοιχείων που αξιολογούνται. Το Ποσοστό Απομειώσεως υπολογίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου της ομάδας και του χαρτοφυλακίου στην οποία ανήκει ο πιστούχος ή η πιστοδότηση. Για τον προσδιορισμό τους χρησιμοποιούνται στατιστικές μέθοδοι.

Συλλογική αξιολόγηση

Τα εναύσματα απομειώσεως για τις πιστοδοτήσεις Λιανικής Τραπεζικής για τις οποίες οι προβλέψεις υπολογίζονται σε συλλογική βάση είναι τα κάτωθι:

- Λογαριασμοί σε καθυστέρηση έως 89 ημέρες με ή χωρίς ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής (unlikeness to pay).
- Λογαριασμοί σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
- Λογαριασμοί πιστούχων που εμφανίζουν οικονομική δυσκολία και των οποίων έχουν τροποποιηθεί οι συμβατικοί όροι (forborne exposures).
- Λογαριασμοί με μερική διαγραφή οφειλών.

Έχουν επίσης οριστεί Ειδικά Εναύσματα Απομειώσεως ανά Χαρτοφυλάκιο (Trigger Events) για την αξιολόγηση των δανείων λιανικής τραπεζικής σε μεμονωμένη βάση.

Η αναλυτική καταγραφή της μεθοδολογίας υπολογισμού των απομειώσεων καθώς και των ορισμών που υπήρχαν παρουσιάζονται στη σημείωση 41.1 στις Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου της 31.12.2017.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η έκθεση έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων αφορά θέσεις σε χορηγήσεις, διατραπεζικές συναλλαγές (που περιλαμβάνουν θέσεις σε παράγωγα) και εργασίες Διεθνούς Εμπορίου. Ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες καθορισμού, παρακολούθησης και αναθεωρήσεως των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων, θεσπίζονται όρια από τα αρμόδια Συμβούλια Πιστοδοτήσεων για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου για τη συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα, εξαιρουμένων των θέσεων που αφορούν θέσεις διαπραγματεύσεως σε ομόλογα εκδόσεώς του. Τα εγκεκριμένα όρια παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση. Η διάρκεια ισχύος των ορίων καθορίζεται κατά την έγκριση των ορίων, κατά κανόνα σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των πιστωτικών ιδρυμάτων από διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Πέραν των τακτικών αναθεωρήσεων των ορίων αντισυμβαλλομένων πιστωτικών ιδρυμάτων, ενδέχεται να πραγματοποιούνται και ενδιάμεσες αναθεωρήσεις είτε λόγω συνθηκών που συνδέονται με τη συναλλακτική δραστηριότητα του Ομίλου είτε λόγω περιπτώσεων δυσλειτουργίας των αγορών ή προβλημάτων που συνδέονται με τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα. Σε τακτική βάση παρακολουθούνται εναύσματα για την διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης ανά αντισυμβαλλόμενο, με σκοπό την επανεξέταση των σχετικών ορίων όταν συντρέχουν τέτοια εναύσματα.

Επιπρόσθετα, κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων διενεργείται αξιολόγηση απομειώσεως ως εξής:

1. Διαχωρίζονται τα αντισυμβαλλόμενα Πιστωτικά Ιδρύματα προς αξιολόγηση απομειώσεως.
2. Αναγνωρίζονται οι απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων οι οποίες θα αξιολογηθούν εξατομικευμένα ανά πιστωτικό ίδρυμα.

3. Ελέγχονται ανά πιστωτικό ίδρυμα τα γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις απομειώσεως της αξίας τους.
4. Υπολογίζονται οι προβλέψεις ανά απαίτηση, ως η διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού και της λογιστικής αξίας της απαίτησης, σε εξατομικευμένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία συντρέχουν γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις απομειώσεως.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους αφορούν χρεόγραφα που ταξινομούνται στα χαρτοφυλάκια δανείων και απαιτήσεων, διακρατούμενων ως τη λήξη και διαθέσιμων προς πώληση. Εάν υφίσταται σχέση πιστοδοτήσεως με τον αντισυμβαλλόμενο εκδότη κατά τον χαρακτηρισμό της θέσης χρεογράφων ως επενδυτική, ισχύουν οι διαδικασίες του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση, η ταξινόμηση της θέσης υποβάλλεται προς έγκριση από το αρμόδιο Συμβούλιο του Ομίλου. Οι θέσεις αυτές υπόκεινται στα επενδυτικά όρια του Ομίλου και στα όρια χωρών και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση.

Επιπρόσθετα, κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων διενεργείται αξιολόγηση απομειώσεως ως εξής:

1. Διαχωρίζονται τα χρεόγραφα τα οποία αξιολογούνται εξατομικευμένα.
2. Ελέγχονται ανά χρεόγραφο τα γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις ότι υφίσταται ζημία λόγω απομειώσεως της αξίας τους.
3. Οι προβλέψεις υπολογίζονται ανά χρεόγραφο σε εξατομικευμένη βάση για χρεόγραφα για τα οποία συντρέχουν γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις ότι υφίσταται ζημία λόγω απομειώσεως αξίας ως: α) η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των μελλοντικών χρηματικών ροών και της λογιστικής αξίας, για χρεόγραφα που έχουν ταξινομηθεί στα χαρτοφυλάκια δανείων και απαιτήσεων και διακρατούμενων ως τη λήξη και β) η διαφορά ανάμεσα στο κόστος κτήσεως και στην τρέχουσα εύλογη αξία μείον το ποσό της ζημίας απομειώσεως που είχε ήδη αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για χρεόγραφα που έχουν ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος ανά κατηγορία στον οποίο είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος απεικονίζεται στη στήλη «Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο».

	31.12.2017		
	Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	Ποσό απομειώσεων	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
A. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία			
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.203.389		1.203.389
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.757.610	41.961	1.715.649
Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	56.612.220	13.294.027	43.318.193
Απαιτήσεις κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος			
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			
Σύνολο	56.612.220	13.294.027	43.318.193
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	622.536		622.536
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου:			
- Χρεωστικοί τίτλοι (κρατικοί)	5.969		5.969
Σύνολο	5.969	-	5.969
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση:			
- Διαθέσιμα προς πώληση (κρατικά)	4.460.302		4.460.302
- Διαθέσιμα προς πώληση (λοιπά)	1.277.313		1.277.313
Σύνολο	5.737.615	-	5.737.615
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διακρατούμενου μέχρι τη λήξη:			
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη (κρατικά)	10.551		10.551
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη (λοιπά)	319		319
Σύνολο	10.870	-	10.870
Αξιόγραφα δανειακού χαρτοφυλακίου			-
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στο αναπόσβεστο κόστος	1.303.367	1.090.108	213.259
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	67.253.576	14.426.096	52.827.480
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	8.506.455	526.149	7.980.306
Σύνολο Ενεργητικού	75.760.031	14.952.245	60.807.786
B. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:			
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	3.384.963	787	3.384.176
Εκτός ισολογισμού στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	3.384.963	787	3.384.176
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	70.638.539	14.426.883	56.211.656

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών

Οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως, για σκοπούς παρουσίασης των γνωστοποιήσεων πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνουν το υπόλοιπο προσαρμογής των συμβατικών υπολοίπων των δανείων που αποκτήθηκαν στα πλαίσια εξαγοράς, είτε μεμονωμένων δανείων είτε εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), στην εύλογη αξία τους, καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων. Επισημαίνεται ότι στη σημείωση 19 «Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών» η εν λόγω προσαρμογή εμφανίζεται αφαιρετικά του υπολοίπου των δανείων προ προβλέψεων.

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών με βάση την ποιότητα τους (απομειωμένα ή μή – προβλέψεις απομειώσεως - αξία εξασφαλίσεων)

31.12.2017									
	Μη απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις		Απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης		Συνολική Καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	11.037.149	2.819.773	557.565	17.692.107	32.106.594	320.681	7.167.343	24.618.570	19.903.257
Στεγαστικά	7.753.284	2.383.830	391.872	9.046.590	19.575.576	213.834	3.335.021	16.026.721	15.181.832
Καταναλωτικά	1.332.546	235.624	159.149	3.282.983	5.010.302	103.649	1.509.613	3.397.040	1.332.210
Πιστωτικές κάρτες	1.105.350	86.752	900	436.237	1.629.239	622	268.772	1.359.845	91.701
Μικρές επιχειρήσεις	845.969	113.567	5.644	4.926.297	5.891.477	2.576	2.053.937	3.834.964	3.297.514
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	11.779.863	741.519	10.296.265	537.642	23.355.289	5.366.189	392.694	17.596.406	14.363.037
Μεγάλες επιχειρήσεις	7.671.273	519.472	5.126.151	30.609	13.347.505	2.700.887	146.136	10.500.482	8.133.139
Μεσαίες επιχειρήσεις	4.108.590	222.047	5.170.114	507.033	10.007.784	2.665.302	246.558	7.095.924	6.229.898
Δημόσιος τομέας	1.107.629	1.237	40.202	1.269	1.150.337	28.934	18.186	1.103.217	299.805
Ελλάδα	1.034.442	909	40.202	1.269	1.076.822	28.934	16.586	1.031.302	295.394
Λοιπές χώρες	73.187	328			73.515		1.600	71.915	4.411
Σύνολο	23.924.641	3.562.529	10.894.032	18.231.018	56.612.220	5.715.804	7.578.223	43.318.193	34.566.099

Στα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις ιδιωτών και μικρών επιχειρήσεων περιλαμβάνονται την 31.12.2017 ρυθμίσεις με καθυστέρηση μέχρι 89 ημέρες οι οποίες υπόκεινται σε συλλογική αξιολόγηση ποσού € 4.710.831.

Επιπλέον, στις συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης βάσει «Συλλογικής Αξιολόγησης» της 31.12.2017 περιλαμβάνεται ποσό ύψους € 602.135 που αφορά σε IBNR προβλέψεις.

Ποιοτική διαβάθμιση των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών

31.12.2017					
	Υψηλής Διαβάθμισης	Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων	Αξία εξασφαλίσεων
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	-	11.037.149	-	11.037.149	7.825.099
Στεγαστικά		7.753.284		7.753.284	6.844.117
Καταναλωτικά		1.332.546		1.332.546	311.939
Πιστωτικές κάρτες		1.105.350		1.105.350	58.326
Μικρές επιχειρήσεις		845.969		845.969	610.717
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	3.005.691	7.651.303	1.122.869	11.779.863	7.811.582
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.382.702	4.470.479	818.092	7.671.273	4.993.322
Μεσαίες επιχειρήσεις	622.989	3.180.824	304.777	4.108.590	2.818.260
Δημόσιος τομέας	340.923	766.161	545	1.107.629	281.690
Ελλάδα	340.764	693.184	494	1.034.442	277.607
Λοιπές χώρες	159	72.977	51	73.187	4.083
Σύνολο	3.346.614	19.454.613	1.123.414	23.924.641	15.918.371

Ανάλυση ενηλικίωσης των καθυστερημένων και μη απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017									
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις				Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Μικρές επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1 - 29 ημέρες	1.611.180	158.321	67.799	87.574	395.400	167.894	901		2.489.069
30 - 59 ημέρες	430.024	53.038	12.601	14.549	30.002	20.472	8		560.694
60 - 89 ημέρες	342.626	24.264	6.352	11.444	71.169	23.299		328	479.482
90 - 179 ημέρες		1			1.291	201			1.493
180 - 360 ημέρες					6.879	1.294			8.173
> 360 ημέρες					14.731	8.887			23.618
Σύνολο	2.383.830	235.624	86.752	113.567	519.472	222.047	909	328	3.562.529
Αξία εξασφαλίσεων	2.007.174	52.363	1.190	73.677	366.702	175.379	8	328	2.676.821

Ανάλυση Ενηλικίωσης των απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017									
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις				Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Μικρές επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Ενήμερα	798.960	481.316	56.561	516.909	901.889	847.179	7.877		3.610.691
1 - 29 ημέρες	478.583	164.772	23.953	56.921	522.203	168.669	136		1.415.237
30 - 59 ημέρες	313.789	159.199	16.465	51.241	49.337	78.175	1.206		669.412
60 - 89 ημέρες	567.077	96.651	13.152	36.549	146.383	45.823			905.635
90 - 179 ημέρες	207.130	101.010	24.083	80.639	18.406	47.751			479.019
180 - 360 ημέρες	157.796	152.782	15.983	76.920	30.972	61.402	52		495.907
> 360 ημέρες	3.648.348	738.579	26.891	2.083.242	778.382	1.579.388	2.427		8.857.257
Καθαρή αξία απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων	6.171.683	1.894.309	177.088	2.902.421	2.447.572	2.828.387	11.698	-	16.433.158
Αξία εξασφαλίσεων	6.330.541	967.908	32.185	2.613.120	2.773.115	3.236.259	17.779		15.970.907

Συμφωνία των απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017									
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις				Μεσαίες/Μεγάλες Επιχειρήσεις		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγ/κά	Καταν/τικά	Πιστωτικές κάρτες	Μικρές επιχ/σεις	Μεγάλες επιχ/σεις	Μεσαίες επιχ/σεις	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Υπόλοιπο 1.1.2017	9.450.284	4.081.713	505.919	5.730.086	6.143.515	6.187.512	41.925	-	32.140.954
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της χρήσεως	951.000	404.307	58.162	320.257	424.460	461.276	733	-	2.620.195
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(406.264)	(157.333)	(6.895)	(192.334)	(95.926)	(124.771)	-	-	(983.523)
Εισπράξεις και ανακτήσεις από καλύμματα	(69.187)	(56.086)	(14.402)	(49.145)	(281.041)	(210.209)	(578)	-	(680.648)
Αποσβέσεις απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(382.370)	(532.567)	(27.067)	(388.981)	(524.749)	(593.647)	(608)	-	(2.449.989)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(99.175)	64.445	(805)	(22.794)	(90.795)	(26.757)	(1)	-	(175.882)
Πωλήσεις απομειωμένων δανείων	(5.826)	(10.398)	(2.529)	-	(92.992)	(1.024)	-	-	(112.769)
Μεταφορά απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	-	(351.949)	(75.246)	(465.148)	(325.712)	(15.233)	-	-	(1.233.288)
Υπόλοιπο 31.12.2017	9.438.462	3.442.132	437.137	4.931.941	5.156.760	5.677.147	41.471	-	29.125.050
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως	(3.266.779)	(1.547.823)	(260.049)	(2.029.520)	(2.709.188)	(2.848.760)	(29.773)	-	(12.691.892)
Καθαρή αξία απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων	6.171.683	1.894.309	177.088	2.902.421	2.447.572	2.828.387	11.698	-	16.433.158

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως

31.12.2017				
	Ιδιώτες και μικρές Επιχειρήσεις	Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιος τομέας	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2017	6.833.509	5.696.349	28.395	12.558.253
Ζημίες απομειώσεως περιόδου (σημείωση 11)	1.075.940	(44.644)	(2.773)	1.028.523
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(664.149)	(184.947)	(3)	(849.099)
Πωλήσεις απομειωμένων Δανείων/ Πωλήσεις θυγατρικών	(14.081)	(56.346)	-	(70.427)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως	121.467	140.765	1.125	263.357
Συναλλαγματικές διαφορές	(48.829)	(45.689)	-	(94.518)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.205.997)	(745.943)	(124)	(1.952.064)
Μεταφορά Χαρτοφυλακίων	33.207	(33.207)	-	-
Λοιπές κινήσεις	58.876	95.383	-	154.259
Υπόλοιπο 31.12.2017	6.189.943	4.821.721	26.620	11.038.284
Προσαρμογές εύλογης αξίας	1.298.081	937.162	20.500	2.255.743
Σύνολο 31.12.2017	7.488.024	5.758.883	47.120	13.294.027

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV)

	Στεγαστικά Δάνεια 31.12.2017
< 50%	1.366.266
50% - 70%	1.857.748
71% - 80%	1.276.595
81% - 90%	1.293.315
91% - 100%	3.701.832
101% - 120%	2.219.568
121% - 150%	2.279.431
> 150%	5.580.822
Συνολική αξία Δανείων	19.575.577
Απλός μέσος όρος του Δείκτη (%)	84

ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΩΝ**Πολιτική για διάθεση ανακτηθέντων στοιχείων**

Ο Όμιλος έχει αναθέσει σε Εταιρία του Ομίλου τη διαχείριση του συνόλου των ακινήτων ιδιοκτησίας της Τραπέζης και θυγατρικών Εταιριών της. Όταν η Τράπεζα αποκτά, εξαιτίας αθέτησης υποχρεώσεων από οφειλέτη, κυριότητα σε ακίνητα που αποτελούσαν εξασφάλιση απαίτησής της, η εν λόγω Εταιρία επιλαμβάνεται της νομικής, πολεοδομικής και φορολογικής τακτοποίησης του ακινήτου σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Τραπέζης και παράλληλα προβαίνει σε εκτίμηση της αξίας του ακινήτου. Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του ακινήτου εκτιμά, με βάση τις συνθήκες της αγοράς, την δυνατότητα προώθησής του και προτείνει τον βέλτιστο τρόπο αξιοποίησης ήτοι, πώληση ή εκμίσθωση. Με βάση την εκτίμηση αυτή υποβάλλεται πρόταση στην αρμόδια Επιτροπή της Τραπέζης, η οποία αποφασίζει εάν το ακίνητο θα διατεθεί προς πώληση ή εκμίσθωση ή εάν υφίσταται αντίστοιχη ανάγκη να ιδιοχρησιμοποιηθεί από Εταιρία του Ομίλου. Ανάλογα με την απόφαση, το ακίνητο ταξινομείται στην κατάλληλη κατηγορία για σκοπούς λογιστικής απεικόνισης. Η διαδικασία ταξινόμησης επαναλαμβάνεται περιοδικά έτσι ώστε η θέση κάθε ακινήτου να επικαιροποιείται με βάση τις τρέχουσες, κάθε φορά, συνθήκες της αγοράς.

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

	31.12.2017						
	Υπόλοιπα Ισολογισμού					Πωλήσεις χρήσεως	
	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2017	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2017	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης 31.12.2017	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2017	Καθαρή Αξία Ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2017	Καθαρή Αξία Πώλησης	Καθαρό κέρδος/(ζημιά) από την πώληση
Ακίνητη περιουσία	952.869	60.090	191.990	43.467	760.879	38.311	1.959
Λοιπές Εξασφαλίσεις	3.024	161	68	15	2.956	9.037	1.472

Ανάλυση των ληφθεισών εξασφαλίσεων και εγγυήσεων

	31.12.2017				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	18.912.420	179.492	811.345	19.903.257	4.043.712
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	8.248.417	1.487.489	4.627.131	14.363.037	5.926.219
Δημόσιος τομέας	44.153	9.626	246.026	299.805	151.201
Σύνολο	27.204.990	1.676.607	5.684.502	34.566.099	10.121.132

Δεν υφίστανται περιπτώσεις μεταβίβασης ή επανεκχώρησης εξασφαλίσεων που έχουν ληφθεί από πιστούχους για τις οποίες έχει αναγνωριστεί υποχρέωση επιστροφής τους.

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις απομειώσεως ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή

31.12.2017*						
	Ελλάδα			Λοιπές χώρες		
	Σύνολο	Απομειωμένα	Συσσωρ/νες προβλέψεις απομειώσεως	Σύνολο	Απομειωμένα	Συσσωρ/νες προβλέψεις απομειώσεως
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	28.003.434	16.228.092	6.523.796	4.103.160	2.021.580	964.228
Στεγαστικά	16.099.512	7.712.166	2.742.989	3.476.064	1.726.296	805.866
Καταναλωτικά	4.491.821	3.204.870	1.481.338	518.481	237.262	131.924
Πιστωτικές κάρτες	1.592.084	429.042	264.047	37.155	8.095	5.347
Μικρές Επιχειρήσεις	5.820.017	4.882.014	2.035.422	71.460	49.927	21.091
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	17.394.085	8.252.475	4.211.358	5.961.204	2.581.432	1.547.525
Πιστωτικά ιδρύματα και λοιπές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	262.088	47.883	44.447	135.665	28.016	15.150
Βιομηχανία και βιοτεχνίες	5.030.199	2.137.908	1.081.716	319.738	91.602	55.631
Κατασκευαστικές τεχνικές και εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	2.926.374	1.686.443	938.351	2.878.071	1.807.795	1.145.667
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	4.642.181	2.505.630	1.308.837	423.254	112.369	80.036
Μεταφορικές	354.442	80.094	36.263	289.644	11.937	6.402
Ναυτιλία	204.919	82.143	16.912	1.296.349	219.201	113.890
Τουριστικές - Ξενοδοχειακές	1.742.099	762.913	288.724	250.958	115.189	44.599
Υπηρεσίες και λοιποί κλάδοι	2.231.783	949.461	496.108	367.525	195.323	86.150
Δημόσιος Τομέας	1.040.562	41.472	45.437	109.775	(1)	1.683
Σύνολο	46.438.081	24.522.039	10.780.591	10.174.139	4.603.011	2.513.436

Ανάλυση εσόδων από τόκους, με βάση την ποιότητα των Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017			
	Έσοδα από μη-απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις	Έσοδα από απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις	Σύνολο εσόδων από τόκους
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	652.540	572.033	1.224.573
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	753.736	180.197	933.933
Δημόσιος τομέας	29.486	201	29.687
Σύνολο εσόδων από τόκους	1.435.762	752.431	2.188.193

* Ορισμένα κονδύλια της συγκριτικής περιόδου έχουν αναμορφωθεί.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Ο Όμιλος κατά την 31.12.2014 επαναξιολόγησε την περίμετρο των ρυθμισμένων δανείων για όλα τα χαρτοφυλάκιά του δυνάμει του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και ενσωμάτωσε τους σχετικούς ορισμούς στην Πολιτική Πιστωτικού Κινδύνου. Εφεξής βάσει των ανωτέρω ορισμών παρακολουθείται η εξέλιξη, η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των δανείων αυτών.

Στην κατηγορία των ρυθμισμένων δανείων περιλαμβάνονται δάνεια:

- που ρυθμίστηκαν εντός των τελευταίων 36 μηνών και δεν παρουσίαζαν καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και
- ρυθμίσεις με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.

Οι ρυθμίσεις δανείων πραγματοποιούνται με τροποποίηση των αρχικών συμβατικών όρων και περιλαμβάνουν μεταβολές όπως:

- Επέκταση της διάρκειας της πιστοδοτήσεως
- Διαγραφή μέρους των οφειλών του πιστούχου
- Χορήγηση περιόδου χάριτος ως προς το κεφάλαιο ή/και τους τόκους
- Μειώσεις επιτοκίων

Κατά κανόνα οι ρυθμίσεις που πραγματοποιούνται περιλαμβάνουν συνδυασμό των ανωτέρω μεταβολών των συμβατικών όρων. Η λογιστική αξία των ρυθμισμένων δανείων του Ομίλου κατά την 31.12.2017 ανήρχετο σε ποσό € 14.200.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος, στα πλαίσια αναδιαπραγμάτευσης των όρων δανείων που έχει χορηγήσει, έχει συμμετάσχει σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων των πιστούχων. Κατά την 31.12.2017 ο Όμιλος είχε στο Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκίό του και στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού μετοχές εύλογης αξίας €2.321 που προήλθαν από αντίστοιχες συναλλαγές. Οι μετοχές που έχουν ταξινομηθεί στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία του ενεργητικού αφορούν στις εταιρίες Ιχθυοτροφεία Σελόντα Α.Ε.Γ.Ε. και Νηρείς Ιχθυοκαλλιέργιες Α.Ε. (σημείωση 49).

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης

	31.12.2017
Πληρωμή τόκου	395.799
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	6.238.755
Παροχή περιόδου χάριτος	900.330
Επέκταση διάρκειας δανείου	3.264.230
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	2.041.991
Διαγραφή μέρους του χρέους	177.982
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	142.345
Ανταλλαγή χρέους με απόκτηση συμμετοχής	6.805
Λοιπά	1.031.402
Συνολική καθαρή αξία	14.199.639

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών ανά κατηγορία

	31.12.2017
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	10.698.797
Στεγαστικά	6.831.684
Καταναλωτικά	2.024.257
Πιστωτικές κάρτες	179.416
Μικρές Επιχειρήσεις	1.663.440
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	3.463.158
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.109.103
Μεσαίες Επιχειρήσεις	1.354.055
Δημόσιος Τομέας	37.684
Ελλάδα	37.684
Συνολική καθαρή αξία	14.199.639

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών ανά γεωγραφική περιοχή

	31.12.2017*
Ελλάδα	12.202.491
Λοιπές Χώρες	1.997.148
Συνολική καθαρή αξία	14.199.639

Ανάλυση ρυθμίσεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

	31.12.2017		
	Συνολικό Ποσό Δανείων και Απαιτήσεων	Συνολικό Ποσό Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων (%)
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	23.924.641	3.760.804	16
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	3.562.529	1.664.781	47
Απομειωμένα	29.125.050	14.206.478	49
Συνολική Αξία (προ απομείωσης)	56.612.220	19.632.063	35
Ατομική Πρόβλεψη Απομείωσης	(5.715.804)	(2.256.220)	39
Συλλογική Πρόβλεψη Απομείωσης	(7.578.223)	(3.176.204)	42
Συνολική καθαρή αξία	43.318.193	14.199.639	33
Αξία εξασφαλίσεων	34.566.099	11.498.732	33

* Ορισμένα κονδύλια της συγκριτικής περιόδου έχουν αναμορφωθεί.

Συμφωνία ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών

	Ρυθμισμένα Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Καθαρή Αξία)
Υπόλοιπο 1.1.2017	12.812.046
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	2.472.869
Δάνεια και απαιτήσεις που μεταφέρθηκαν στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(80.452)
Έσοδα από τόκους	502.336
Πωλήσεις Ρυθμισμένων Δανείων	(7.128)
Αποπληρωμές δανείων και απαιτήσεων (μερικώς ή ολικώς)	(558.245)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης εντός της περιόδου	(898.630)
Ζημία απομειώσεως	(8.409)
Λοιπές Κινήσεις	(34.748)
Σύνολο 31.12.2017	14.199.639

Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες - Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων - Παράγωγα και χρεωστικοί τίτλοι

Ανάλυση κατά διαβάθμιση

31.12.2017								
	Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Παράγωγα χρημ/κά μέσα Ενεργητικού	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτ/κίου	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			Σύνολο
					Διαθέσιμου προς πώληση	Διακρατούμενου μέχρι τη λήξη	Δανείων και Απαιτήσεων	
AAA					378.258			378.258
AA+ έως AA-		106.388	21.944		688.189	9.008		825.529
A+ έως A-		1.132.927	153.281		46.881			1.333.089
BBB+ έως BBB-	384.519	397.193	73.897		537.440			1.393.049
Υποδεέστερα από BBB-	818.870	8.766	372.659	5.969	4.079.606	1.862		5.287.732
Μη διαβαθμισμένα		112.336	755		7.241			120.332
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	1.203.389	1.757.610	622.536	5.969	5.737.615	10.870	-	9.337.989

Με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

31.12.2017								
	Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Παράγωγα χρημ/κά μέσα Ενεργητικού	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτ/κίου	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			Σύνολο
					Διαθέσιμου προς πώληση	Διακρατούμενου μέχρι τη λήξη	Δανείων και Απαιτήσεων	
Ενήμερα και μη απομειωμένα	1.203.389	1.715.649	622.537	5.969	5.737.615	10.870		9.296.029
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα								-
Απομειωμένα		41.961						41.961
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	1.203.389	1.757.610	622.537	5.969	5.737.615	10.870	-	9.337.990
Μείον: Συσσωρευμένες απομειώσεις		(41.961)						(41.961)
Καθαρή αξία ανοιγμάτων	1.203.389	1.715.649	622.537	5.969	5.737.615	10.870	-	9.296.029

Στους πίνακες που ακολουθούν, αναλύονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο

Ανάλυση κατά κλάδο

31.12.2017											
	Πιστωτικά ιδρύματα & λοιπές χρημ/μικές υπηρεσίες	Βιομηχανία & βιοτεχνίες	Κατασ/κές τεχνικές& εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	Δημόσιος τομέας/ Κρατικοί τίτλοι Παράγωγα	Μεταφορικές	Ναυτιλία	Τουριστι- κές - Ξενοδοχει- ακές	Υπηρεσίες & λοιποί κλάδοι	Ιδιώτες	Σύνολο
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία:											
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.203.389										1.203.389
Απαιτήσεις κατα πιστωτικών ιδρυμάτων	1.757.610										1.757.610
Δάνεια και απαιτήσεις κατα πελατών	397.753	5.349.938	5.804.445	5.065.434	1.150.337	644.086	1.501.268	1.993.057	2.599.306	32.106.596	56.612.220
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	175.695	16.348	67.304	17.018	331.967		728	8.266	5.095	115	622.536
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου					5.969						5.969
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου διαθεσίμου προς πώληση	1.074.787	163.719	1.567	10.675	4.460.302				26.565		5.737.615
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου διακρατούμενου μέχρι τη λήξη			319		10.551						10.870
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο	69.905	48.980	131.639	27.178		289		9.579	123.142	892.655	1.303.367
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	4.679.139	5.578.985	6.005.274	5.120.305	5.959.126	644.375	1.501.996	2.010.902	2.754.108	32.999.366	67.253.576
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	571.079	3.034	86.145	350		404			7.850.682		8.511.694
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	5.250.218	5.582.019	6.091.419	5.120.655	5.959.126	644.779	1.501.996	2.010.902	10.604.790	32.999.366	75.765.270
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:											
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	29.581	437.452	1.409.318	468.173	93.359	63.635	6.529	88.603	718.283	70.030	3.384.963
Εκτός ισολογισμού στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	29.581	437.452	1.409.318	468.173	93.359	63.635	6.529	88.603	718.283	70.030	3.384.963
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	4.708.720	6.016.437	7.414.592	5.588.478	6.052.485	708.010	1.508.525	2.099.505	3.472.391	33.069.396	70.638.539

ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΧΡΕΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συνολική έκθεση του Ομίλου σε αξιόγραφα Ελληνικού Δημοσίου

Χαρτοφυλάκιο	31.12.2018		31.12.2017	
	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Χρεογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	3.820.590	3.760.627		
Διαθεσίμων προς πώληση			3.801.005	3.718.394
Εμπορικό	6.858	6.669	6.265	5.969
Σύνολο	3.827.448	3.767.296	3.807.270	3.724.363

Το σύνολο των αξιογράφων Ελληνικού Δημοσίου κατατάσσεται στο Επίπεδο 1 αναφορικά με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

Επιπλέον τα αξιόγραφα εκδόσεως δημόσιων επιχειρήσεων/φορέων/οργανισμών ανήλθαν την 31.12.2018 σε λογιστική αξία €67.131 (31.12.2017: €111.674).

Η έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου από λοιπά, πλην αξιογράφων, χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Στοιχεία εντός του Ισολογισμού

	31.12.2018	31.12.2017
	Λογιστική Αξία	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – απαιτήσεις	429.309	331.967
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – υποχρεώσεις	(36.063)	(28.698)

Οι υποχρεώσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα σε δημόσιες επιχειρήσεις/φορείς/οργανισμούς ανήλθαν την 31.12.2018 σε €7.689 (31.12.2017: €6.541 απαιτήσεις).

Η έκθεση του Ομίλου σε δάνεια προς δημόσιες επιχειρήσεις/φορείς/οργανισμούς Ελληνικού Δημοσίου ανήλθε την 31.12.2018 σε €836.649 (31.12.2017: €1.076.823). Ο Όμιλος έχει σχηματίσει απομείωση για τις ανωτέρω απαιτήσεις που ανήλθε την 31.12.2018 σε ποσό €50.759 (31.12.2017: €45.519). Επιπρόσθετα, το υπόλοιπο των δανείων του Ομίλου με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου (δάνεια με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου είτε απευθείας είτε μέσω Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων και δάνεια με εγγύηση ΕΤΕΑΝ) ανέρχονταν την 31.12.2018 σε ποσό €542.743 (31.12.2017: €679.214). Κατά την 31.12.2018, επί των δανείων αυτών είχε σχηματιστεί απομείωση ύψους €91.881 (31.12.2017: €113.967).

Στοιχεία εκτός του Ισολογισμού

Χαρτοφυλάκιο	31.12.2018		31.12.2017	
	Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία	Ονομαστική αξία	Εύλογη αξία
ΕΓΕΔ που έχουν ληφθεί ως εγγύηση για σύναψη παράγωγων συναλλαγών	400.000	399.600	300.000	299.370

43.2 Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος ζημίας που προκύπτει από δυσμενείς εξελίξεις στην τιμή ή στη μεταβλητότητα που παρατηρούνται στις αγορές επιτοκίων, συναλλάγματος, χρηματιστηριακών δεικτών, μετοχών και αγαθών. Ζημίες είναι δυνατόν να προκύψουν και από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και κατά τη διαχείριση των στοιχείων Ενεργητικού – Υποχρεώσεων.

Ειδικότερα:

- Επιτοκιακός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των τιμών ή της μεταβλητότητας των επιτοκίων.
- Συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των τιμών ή της μεταβλητότητας συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Μετοχικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των τιμών ή της μεταβλητότητας μετοχών ή μετοχικών δεικτών. Ο Όμιλος δεν έχει σημαντικό χαρτοφυλάκιο τέτοιων μέσων.

i. Εμπορικού χαρτοφυλακίου

Η Πολιτική Διαχειρίσεων Κινδύνων Αγοράς Ομίλου αφορά την διαχείριση του κινδύνου αγοράς στον Όμιλο, δηλ. την ταυτοποίηση, μέτρηση, παρακολούθηση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που ενυπάρχει σε στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού που συναλλάσσονται από τις μονάδες Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Ομίλου και τοπικών ανά χώρα, καθώς και την διασφάλιση ότι επαρκή κεφάλαια διακρατούνται για αυτό το είδος κινδύνου. Ο τελικός στόχος της Πολιτικής είναι η παροχή πλαισίου και αρχών για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, με σκοπό:

- Την διακράτηση του κινδύνου αγοράς εντός ορίων, σύμφωνα με την διάθεση ανάληψης κινδύνου του Ομίλου
- Τον περιορισμό του κινδύνου απάτης ή μη συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις με τον καθορισμό ορθών μεθοδολογιών
- Τον καθορισμό επαρκών ελέγχων για την αποτροπή σημαντικών ζημιών
- Την διευκόλυνση αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων με την ποσοτικοποίηση, όπου είναι εφικτό, της πιθανότητας αποτυχίας επίτευξης κερδών ή άλλων στόχων.

Όλες οι αρμόδιες μονάδες του Ομίλου και τοπικών ανά χώρα εφαρμόζουν την Πολιτική αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας τις κατάλληλες διαδικασίες.

Ο κίνδυνος αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου μετράται με τον υπολογισμό της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk – VaR), η οποία είναι το μέγιστο ποσό ζημίας με δεδομένη πιθανότητα (διάστημα εμπιστοσύνης). Η μεθοδολογία υπολογισμού της Αξίας σε Κίνδυνο που χρησιμοποιείται είναι η μέθοδος της ιστορικής προσομοίωσης διενεργώντας πλήρη αποτίμηση με χρήση μονοκατάληκτου διαστήματος εμπιστοσύνης 99%. Η ιστορική περίοδος παρατηρήσεων ανέρχεται κατ'ελάχιστο σε ένα έτος. Οι μεταβολές των παραγόντων κινδύνων που εφαρμόζονται είναι κατά περίπτωση απόλυτες ή ποσοστιαίες.

Η Τράπεζα υπολογίζει την Αξία σε Κίνδυνο σε ημερήσια βάση και ανανεώνει τα δεδομένα σε ημερήσια βάση. Για εποπτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται περίοδος διακρατήσεως μίας και δέκα ημερών. Πρόσθετες περίοδοι διακράτησης μπορεί να εφαρμοστούν για εσωτερικούς σκοπούς, ανάλογα με το χρόνο που απαιτείται για τη ρευστοποίηση του χαρτοφυλακίου.

Σύμφωνα με την εποπτική απαίτηση, δοκιμαστικός εκ των υστέρων έλεγχος διενεργείται σε ημερήσια βάση για το εποπτικό εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας με τη χρήση υποθετικών και πραγματικών αποτελεσμάτων. Η Τράπεζα παρακολουθεί τον αριθμό των ημερών που τα αποτελέσματα υπερβαίνουν το αντίστοιχο μέγεθος κινδύνου.

Αξία σε κίνδυνο 1 ημέρας, διάστημα εμπιστοσύνης 99% (ιστορικά στοιχεία 2 ετών)

(Ποσά σε ευρώ)

	2018				
	Συναλλαγματικός κίνδυνος	Επιτοκιακός κίνδυνος	Κίνδυνος τιμής	Επίδραση αλληλοσυσχετίσις	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου	951.434	1.967.445	5.682	(1.148.208)	1.776.353
Μέση ημερήσια Αξία (ετησίως)	779.195	1.818.875	12.015	(897.098)	1.712.987
Μέγιστη ημερήσια Αξία (ετησίως)*	350.410	1.972.905	24.651	(225.823)	2.122.143
Ελάχιστη ημερήσια Αξία (ετησίως)*	877.949	1.237.747	0	(876.786)	1.238.910

* Αφορά το σύνολο της Αξίας σε Κίνδυνο εντός του έτους.

(Ποσά σε ευρώ)

2017					
	Συναλλαγματικός κίνδυνος	Επιτοκιακός κίνδυνος	Κίνδυνος τιμής	Επίδραση αλληλοσυσχέτισης	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου	346.333	1.941.302	24.345	(213.915)	2.098.065
Μέση ημερήσια Αξία (ετησίως)	585.522	1.146.831	42.153	(321.815)	1.452.691
Μέγιστη ημερήσια Αξία (ετησίως)*	429.859	2.220.697	9.763	(432.617)	2.227.702
Ελάχιστη ημερήσια Αξία (ετησίως)*	323.703	254.866	24.174	(158.717)	444.026

Τα παραπάνω στοιχεία αφορούν την Τράπεζα. Οι θυγατρικές και τα καταστήματα του Ομίλου έχουν περιορισμένες trading θέσεις, οι οποίες είναι εξαιρετικά μικρές σε σχέση με αυτές της Τραπέζης. Ως εκ τούτου, η επίπτωση του κινδύνου αγοράς, ο οποίος προέρχεται από τις θέσεις αυτές στα συνολικά αποτελέσματα, δεν είναι σημαντική.

Η μεθοδολογία υπολογισμού της Αξίας σε Κίνδυνο βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τη μέγιστη ζημία που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η Αξία σε Κίνδυνο αφορά την δυνητική ζημία με διάστημα εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημίες που υπερβαίνουν αυτό το διάστημα.
- Οι αποδόσεις των παραγόντων κινδύνων θεωρείται ότι ακολουθούν την εμπειρική κατανομή που παρατηρήθηκε κατά την διάρκεια της ιστορικής περιόδου παρατηρήσεων.

Για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς του Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών συμπληρωματικά με τον υπολογισμό της Αξίας σε Κίνδυνο, ελέγχεται η συμπεριφορά του σε υποθετικές μεταβολές των παραμέτρων αγοράς (σενάρια), καθώς και σε ακραίες μεταβολές τους που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν (stress - testing).

Στο πλαίσιο ελέγχου του κινδύνου αγοράς, έχουν θεσπιστεί όρια ανοικτής θέσης, μέγιστης ζημίας (stop loss) και αξίας σε κίνδυνο στις θέσεις διαπραγματεύσεως.

Συγκεκριμένα έχουν θεσπιστεί όρια που αφορούν στους παρακάτω κινδύνους:

- Συναλλαγματικός κίνδυνος για θέσεις spot, forward και FX options
- Επιτοκιακός κίνδυνος για θέσεις Ομολόγων, Interest Rate Swaps, Interest Futures, Interest Options
- Κίνδυνος τιμών για θέσεις μετοχών, index Futures και options, Commodity Futures και Swaps
- Πιστωτικός κίνδυνος για διατραπεζικές πράξεις και ομόλογα.

Οι θέσεις σε αυτά τα προϊόντα παρακολουθούνται σε συνεχή βάση και ελέγχονται για το ποσοστό καλύψεως και τυχόν υπερβάσεις των εκάστοτε ορίων.

ii. Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου

Οι χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι του Τραπεζικού χαρτοφυλακίου προέρχονται από τη διάρθρωση των στοιχείων Ενεργητικού – Παθητικού και κύρια του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και καταθέσεων του Ομίλου. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι του Τραπεζικού χαρτοφυλακίου αφορούν τον συναλλαγματικό, επιτοκιακό και τον κίνδυνο ρευστότητας.

a. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα αναλαμβάνει κίνδυνο από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η διαχείριση της ανοικτής συναλλαγματικής θέσης που προκύπτει από όλες τις εργασίες διενεργείται κεντρικά. Πολιτική της Τραπέζης είναι οι θέσεις να κλείνουν άμεσα με χρήση συναλλαγών spot ή παραγώγων συναλλάγματος. Σε περίπτωση που παραμείνουν ανοικτές θέσεις, υπόκεινται στα όρια συναλλαγματικού κινδύνου που έχουν θεσπιστεί και παρακολουθούνται στα πλαίσια της πολιτικής διαχείρισεως χρηματοοικονομικών κινδύνων.

* Αφορά το σύνολο της Αξίας σε Κίνδυνο εντός του έτους.

Η συνολική θέση προκύπτει από την άθροιση της τρέχουσας θέσης από τα στοιχεία του ισολογισμού και της προθεσμιακής θέσης από τα παράγωγα προϊόντα, όπως παρατίθεται στους πίνακες που ακολουθούν.

31.12.2018									
	USD	GBP	CHF	JPY	RON	RSD	Λοιπά ΞΝ	Ευρώ	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	10.238	10.056	927	37	128.457		33.548	1.744.942	1.928.205
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	232.664	46.876	16.834	5.369	70.746	95	10.703	2.117.205	2.500.492
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου								8.339	8.339
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								725.173	725.173
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.818.927	408.610	976.877	23.130	1.059.212	10.530	90.130	35.840.903	40.228.319
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου:									
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	140.742	16.849			195.435		70.808	6.537.988	6.961.822
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων							13.460	29.334	42.794
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες								23.194	23.194
Επενδύσεις σε ακίνητα					80.894		47.046	365.221	493.161
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια		3.064			22.149		5.236	704.214	734.663
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια		64			6.026		351	427.652	434.093
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις					267		151	5.290.345	5.290.763
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	550	1.903	21.128	911	8.580		21.715	1.308.898	1.363.685
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση					1.928			270.109	272.037
Σύνολο Ενεργητικού	2.203.121	487.422	1.015.766	29.447	1.573.694	10.625	293.148	55.393.517	61.006.740
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες	1.992.726	258.078	38.084	1.035	1.095.961		402.002	45.400.308	49.188.194
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								1.147.895	1.147.895
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	269.954				11.369			662.011	943.334
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους		425			12.472		787	27.588	41.272
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		143			3.161		1.009	14.368	18.681
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους								86.744	86.744
Λοιπές υποχρεώσεις	10.191	2.941	26.499	1.455	7.293		2.395	859.344	910.118
Προβλέψεις	1.407	33	4	10	5.308		2.313	518.311	527.386
Σύνολο Υποχρεώσεων	2.274.278	261.620	64.587	2.500	1.135.564	-	408.506	48.716.569	52.863.624
Συναλλαγματική Θέση Στοιχείων Ισολογισμού	(71.157)	225.802	951.179	26.947	438.130	10.625	(115.358)	6.676.948	8.143.116
Προθεσμιακή Συναλλαγματική Θέση Παραγώγων	107.711	(226.670)	(946.083)	(26.535)	(341.200)		176.100	1.268.577	11.900
Συνολική Συναλλαγματική Θέση	36.554	(868)	5.096	412	96.930	10.625	60.742	7.945.525	8.155.016

31.12.2017									
	USD	GBP	CHF	JPY	RON	RSD	Λοιπά ΞΝ	Ευρώ	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	6.579	4.191	704	48	154.455		15.175	1.412.698	1.593.850
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	126.815	25.600	40.679	2.935	26.133	76	12.098	1.481.313	1.715.649
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	1							8.684	8.685
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								622.536	622.536
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.541.568	374.695	1.363.084	23.529	924.211		104.225	38.986.881	43.318.193
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου:									
- Διαθέσιμα προς πώληση	146.440	17.037			265.756		93.808	5.350.727	5.873.768
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη							1.544	9.326	10.870
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες								18.886	18.886
Επενδύσεις σε ακίνητα					107.681		83.442	362.220	553.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια		3.374			26.267		6.075	698.117	733.833
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια		158			3.823		394	385.434	389.809
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		0			994		317	4.329.291	4.330.602
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.716	685	7.477	2	19.794		12.691	1.306.420	1.348.785
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	12.190				13.516	498		262.773	288.977
Σύνολο Ενεργητικού	1.835.309	425.740	1.411.944	26.514	1.542.630	574	329.769	55.235.306	60.807.786
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες	1.653.227	242.462	22.210	2.171	1.044.092		401.156	44.666.649	48.031.967
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								1.029.421	1.029.421
Όμολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	319.001							336.566	655.567
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους		1.129			10.798		570	30.264	42.761
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις					4.039		255	20.703	24.997
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους								92.038	92.038
Λοιπές υποχρεώσεις	3.499	1.131	7.952	508	8.944		2.524	846.546	871.104
Προβλέψεις	60	2	1		2.987		1.975	428.215	433.240
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.975.787	244.724	30.163	2.679	1.070.860	-	406.480	47.450.402	51.181.095
Συναλλαγματική Θέση Στοιχείων Ισολογισμού	(140.478)	181.016	1.381.781	23.835	471.770	574	(76.711)	7.784.904	9.626.691
Προθεσμιακή Συναλλαγματική Θέση Παραγώγων	181.260	(181.116)	(1.381.295)	(23.390)	(360.071)		184.153	1.641.037	60.578
Συνολική Συναλλαγματική Θέση	40.782	(100)	486	445	111.699	574	107.442	9.425.941	9.687.269

Η ανοικτή συναλλαγματική θέση της 31.12.2018 παρουσιάζει την ακόλουθη ευαισθησία:

Νόμισμα	Σενάριο μεταβολής ισοτιμιών έναντι Ευρώ (%)	Επίπτωση επί των καθαρών εσόδων προ φόρων	Επίπτωση επί της Καθαρής Θέσεως
USD	5% Υποτίμηση EUR έναντι USD	1.924	
	5% Ανατίμηση EUR έναντι USD	(1.741)	
GBP	5% Υποτίμηση EUR έναντι GBP	(46)	
	5% Ανατίμηση EUR έναντι GBP	41	
CHF	5% Υποτίμηση EUR έναντι CHF	268	
	5% Ανατίμηση EUR έναντι CHF	(243)	
RON	5% Υποτίμηση EUR έναντι RON		5.102
	5% Ανατίμηση EUR έναντι RON		(4.616)
RSD	5% Υποτίμηση EUR έναντι RSD	559	
	5% Ανατίμηση EUR έναντι RSD	(506)	
ALL	5% Υποτίμηση EUR έναντι ALL		(464)
	5% Ανατίμηση EUR έναντι ALL		420

β. Επιτοκιακός κίνδυνος

Ο επιτοκιακός κίνδυνος του τραπεζικού χαρτοφυλακίου αφορά την μεταβλητότητα στο κεφάλαιο και στα έσοδα τόκων του Ομίλου που οφείλεται στην αναντιστοιχία του επιτοκιακού ανοίγματος μεταξύ των μη διαπραγματεύσιμων στοιχείων Ενεργητικού και παθητικού και του χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση.

Το πλαίσιο διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου καθορίζεται σύμφωνα με την Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου στοιχείων Ενεργητικού-Παθητικού (Asset Liability Risk Management Policy). Με βάση αυτό το πλαίσιο η ανάλυση κινδύνων του Τραπεζικού χαρτοφυλακίου διενεργείται σύμφωνα με τον χρόνο επαναπροσδιορισμού των επιτοκίων (Interest Rate Gap Analysis). Ειδικότερα, τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού ταξινομούνται σε χρονικές περιόδους (Gaps) ανάλογα με το πότε επαναπροσδιορίζεται το επιτόκιο τους, για τα στοιχεία κυμαινόμενου επιτοκίου, ή με το πότε λήγουν, για τα στοιχεία σταθερού επιτοκίου. Η διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου πραγματοποιείται από την ALCO, μετά από εισηγήσεις των μονάδων διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού, treasury και κινδύνων αγοράς. Σενάρια ακραίων επιτοκιακών μεταβολών πραγματοποιούνται σε μηνιαία βάση, ενώ υπολογίζεται η επίπτωσή τους στη μεταβολή στο έσοδο τόκων μέσω του EaR (Earning at Risk) και στα κεφάλαια μέσω του EVE (Economic Value of Equity). Αντίστοιχα όρια έχουν καθοριστεί και για τα δύο μεγέθη (EaR & EVE) τα οποία παρακολουθούνται και παρουσιάζονται στην ALCO και στο RMC σε τακτική βάση.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η Ανάλυση Επαναπροσδιορισμού Επιτοκίων για το σύνολο των στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών.

31.12.2018								
	< 1 μηνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	> 5 ετών	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.212.677						715.528	1.928.205
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.230.066	50.413	9.484	9.284	11.749	189.496		2.500.492
Αξίόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	209	8.130		8.339
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	725.173	-	-	-	-	-		725.173
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	14.815.846	6.001.769	2.363.781	1.205.366	10.276.390	5.565.167		40.228.319
Αξίόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου								
-Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	143.454	151.607			3.674.089	2.992.672		6.961.822
-Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		12.610	16.894		9.481	3.809		42.794
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες							23.194	23.194
Επενδύσεις σε ακίνητα							493.161	493.161
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια							734.663	734.663
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια							434.093	434.093
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις							5.290.763	5.290.763
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού							1.363.685	1.363.685
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		55.925					216.112	272.037
Σύνολο Ενεργητικού	19.127.216	6.272.324	2.390.159	1.214.650	13.971.918	8.759.274	9.271.199	61.006.740
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.482.667	1.158.374	27.907	39.745	2.747.666			10.456.359
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.147.895							1.147.895
Υποχρεώσεις προς πελάτες	10.435.837	5.158.912	5.000.201	4.125.286	9.066.972	4.941.591	3.036	38.731.835
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	324.846				599.793	18.695		943.334
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους							41.272	41.272
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις							18.681	18.681
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους							86.744	86.744
Λοιπές υποχρεώσεις							908.515	908.515
Προβλέψεις							527.386	527.386
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση							1.603	1.603
Σύνολο Υποχρεώσεων	18.391.245	6.317.286	5.028.108	4.165.031	12.414.431	4.960.286	1.587.237	52.863.624
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ								
Μετοχικό Κεφάλαιο							463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο							10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά							459.903	459.903
Αποτελέσματα εις νέον							(3.624.847)	(3.624.847)
Δικαιώματα τρίτων							28.814	28.814
Υβριδικά Κεφάλαια							15.107	15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως							8.143.116	8.143.116
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	18.391.245	6.317.286	5.028.108	4.165.031	12.414.431	4.960.286	9.730.353	61.006.740
ΑΝΟΙΓΜΑ	735.971	(44.962)	(2.637.949)	(2.950.381)	1.557.487	3.798.988	(459.154)	
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	735.971	691.009	(1.946.940)	(4.897.321)	(3.339.834)	459.154		

31.12.2017								
	< 1 μνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	> 5 ετών	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	966.263						627.587	1.593.850
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.177.555	315.143	9.338	14.919	15.753	182.941		1.715.649
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου					2.317	3.652	2.716	8.685
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	622.536							622.536
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	20.877.227	8.020.758	1.808.472	1.317.351	7.643.744	3.650.641		43.318.193
Αξίογραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου								
- Διαθέσιμα προς πώληση	606.759	822.847	615.041	84.186	1.193.187	2.435.918	115.830	5.873.768
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	319	766	9.008		777			10.870
- Δανειακού χαρτοφυλακίου								
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες							18.886	18.886
Επενδύσεις σε ακίνητα							553.343	553.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια							733.833	733.833
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια							389.809	389.809
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις							4.330.602	4.330.602
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού							1.348.785	1.348.785
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	288.977							288.977
Σύνολο Ενεργητικού	24.539.636	9.159.514	2.441.859	1.416.456	8.855.778	6.273.152	8.121.391	60.807.786
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	9.234.372	765.462	43.626		3.098.071			13.141.531
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.029.421							1.029.421
Υποχρεώσεις προς πελάτες	7.360.232	4.285.499	7.053.784	3.799.126	7.578.650	4.809.649	3.496	34.890.436
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθεισες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	621.475	29.814	4.278					655.567
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους							42.761	42.761
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις							24.997	24.997
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους							92.038	92.038
Λοιπές υποχρεώσεις							870.682	870.682
Προβλέψεις							433.240	433.240
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	422							422
Σύνολο Υποχρεώσεων	18.245.922	5.080.775	7.101.688	3.799.126	10.676.721	4.809.649	1.467.214	51.181.095
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ								
Μετοχικό Κεφάλαιο							463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο							10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά							808.951	808.951
Αποτελέσματα εις νέον							(2.490.040)	(2.490.040)
Δικαιώματα τρίτων							28.534	28.534
Υβριδικά Κεφάλαια							15.107	15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως							9.626.691	9.626.691
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	18.245.922	5.080.775	7.101.688	3.799.126	10.676.721	4.809.649	11.093.905	60.807.786
ΑΝΟΙΓΜΑ	6.293.714	4.078.739	(4.659.829)	(2.382.670)	(1.820.943)	1.463.503	(2.972.514)	
ΣΩΦΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	6.293.714	10.372.453	5.712.624	3.329.954	1.509.011	2.972.514		

Από την Ανάλυση Ανοιγμάτων Επιτοκίων και με την εφαρμογή εναλλακτικών σεναρίων μεταβολών των επιτοκίων της αγοράς ή και των βασικών επιτοκίων της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου, υπολογίζεται άμεσα η αντίστοιχη μεταβολή στο καθαρό έσοδο τόκων καθώς και στην καθαρή θέση για τα στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση και τα αντίστοιχα μέσα αντιστάθμισης. Στα σεναρία μείωσης των επιτοκίων μελετάται μεταβολή μέχρι του σημείου όπου αυτή είναι δυνατή (μηδενισμός επιτοκίου) σύμφωνα με τις ισχύουσες καμπύλες επιτοκίων ανά νόμισμα.

Σενάριο μεταβολής επιτοκίων (παράλληλη μετατόπιση καμπύλης αποδόσεων)	Ευαισθησία καθαρού εσόδου τόκων (για χρονική περίοδο ενός έτους)	Ευαισθησία της Καθαρής Θέσεως
-200	-74.643	+372.096
+200	+4.823	-345.268

43.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Κίνδυνος ρευστότητας αφορά την δυνατότητα του Ομίλου να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών του υποχρεώσεων είτε προγραμματισμένων είτε έκτακτων. Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει τόσο από την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από τις ταμειακές εισροές (funding liquidity risk) όσο και από την πιθανότητα μη έγκαιρης προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση στοιχείων του ενεργητικού στην καλύτερη τιμή της αγοράς (market liquidity risk).

Ο Όμιλος έχει Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναθέσει τη διαμόρφωση και διαχείριση των στοιχείων Ισολογισμού στην Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCo). Η εν λόγω Επιτροπή είναι αρμόδια να παρακολουθεί τις ποσοτικές και ποιοτικές διαστάσεις του κινδύνου ρευστότητας καθώς και την ύπαρξη πολιτικών και διαδικασιών προκειμένου να προσδιορισθούν έλεγχοι και όρια για τα τρέχοντα επίπεδα ρευστότητας. Επιπλέον, η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού είναι αρμόδια για την έγκριση των αρχών, οδηγιών, τεχνικών μέτρησης και προσδιορισμού ορίων που αφορούν στην επαρκή παρακολούθηση του Κινδύνου Ρευστότητας, όπως αυτά προτείνονται από τη Διεύθυνση Κινδύνων Αγοράς και Λειτουργικών Κινδύνων, τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης ενημερώνονται καθημερινά για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων. Επιπροσθέτως, λαμβάνουν καθημερινά αναφορά ρευστότητας στην οποία παρουσιάζονται αναλυτικά οι πηγές χρηματοδότησης της Τραπέζης και τα διαθέσιμα, μη αναχρηματοδοτηθέντα περιουσιακά στοιχεία. Μεταξύ άλλων, για την ορθή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, η Τράπεζα παρακολουθεί και διαχειρίζεται σε μηνιαία βάση το ύψος, την ποιότητα, τη συγκέντρωση και τη χρηματοδοτική ικανότητα των διαθεσίμων ενεχύρων της (concentration of counterbalancing capacity), την ανάλυση των ταμειακών χρηματοροών που προκύπτουν από τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού (εισροές, εκροές – maturity ladder) σε χρονικές περιόδους, τη διάρθρωση / διασπορά και το κόστος των πηγών χρηματοδότησης της (concentration and cost of funding), τη δυνατότητα ανανέωσης της χρηματοδότησής της (roll over of funding).

Οι αναφορές που ετοιμάζονται σε περιοδική βάση για την ενημέρωση των ανώτατων στελεχών της διοίκησης καθώς και για την λήψη αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού, αφορά τη Στατική Ανάλυση Ληκτοτήτων Ρευστότητας, την παρακολούθηση των εποπτικών δεικτών Ρευστότητας σε επίπεδο θυγατρικών και Ομίλου, την παρακολούθηση της συγκέντρωσης των πελατειακών καταθέσεων ανά θυγατρική και ανά νόμισμα, τον δείκτη «Δάνεια προς Καταθέσεις» σε επίπεδο Ομίλου, την παρακολούθηση των ορίων των δεικτών ρευστότητας του recovery plan καθώς και των αντίστοιχων των θυγατρικών Τραπεζών, τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που αξιολογούν τον κίνδυνο σε συστημικά και ιδιοσυγκρατικά έκτακτα γεγονότα στη ρευστότητα των θυγατρικών.

Λόγω της κρισιμότητας της ελληνικής οικονομίας, πραγματοποιούνται συχνές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για σκοπούς ρευστότητας προκειμένου να αξιολογηθούν πιθανές εκροές (συμβατικές ή ενδεχόμενες) με σκοπό τον προσδιορισμό του επιπέδου της άμεσης διαθέσιμης ρευστότητας για την κάλυψη των αναγκών της Τραπέζης. Οι ασκήσεις αυτές διενεργούνται σύμφωνα με την εγκεκριμένη, Liquidity Buffer and Liquidity Stress Scenario πολιτική του Ομίλου και αξιολογούν τον κίνδυνο σε ιδιοσυγκρατικά έκτακτα γεγονότα (idiosyncratic stress test) στη ρευστότητα της Τραπέζης, σε συστημικά (systemic stress test) καθώς και σε συνδυαστικά γεγονότα (combined stress test), ενώ να σημειωθεί ότι τα stress tests χρησιμοποιούνται και για τον καθορισμό του Liquidity buffer για σκοπούς recovery. Σύμφωνα με την πολιτική και στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP), η Τράπεζα εφαρμόζει και reverse stress test προκειμένου να μελετήσει την επίπτωσή του στη ρευστότητά της.

Δεδομένου ότι η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αποσκοπεί στη διασφάλιση της ορθής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου και της διατήρησής του σε αποδεκτά επίπεδα, ακόμη και υπό δυσμενείς συνθήκες, ο Όμιλος πρέπει να έχει πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου για την κάλυψη των αναγκών της πελατειακής του βάσης, των υποχρεώσεων του που καθίστανται πληρωτέες και των λοιπών κεφαλαιακών του αναγκών, διατηρώντας ταυτόχρονα τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προς ενεχυρίαση για άντληση χρηματοδότησης προς εξυπηρέτηση των ανωτέρω.

Αναλυτικότερα, η συνολική ρευστότητα μπορεί να διαχωριστεί σε δύο κύριες κατηγορίες:

A. Καταθέσεις Πελατείας

1. Πελατειακές καταθέσεις πρώτης ζήτησης για κάλυψη ταμειακών αναγκών

Οι καταθέσεις για σκοπούς καλύψεως ταμειακών αναγκών της πελατείας είναι οι καταθέσεις Ταμιευτηρίου και Όψεως. Παρόλο που οι καταθέσεις αυτές μπορούν να αποσυρθούν χωρίς προειδοποίηση εάν ζητηθεί, η διασπορά σε πλήθος και είδος καταθετών διασφαλίζει την απουσία σημαντικών απρόσμενων διακυμάνσεων. Συνεπώς οι συγκεκριμένες καταθέσεις διαμορφώνουν στην πλειοψηφία τους ένα σημαντικό παράγοντα της σταθερότητας της καταθετικής βάσεως.

2. Πελατειακές καταθέσεις προθεσμίας και ομόλογα για επενδυτικούς σκοπούς

Οι πελατειακές καταθέσεις προθεσμίας και τα ομόλογα εκδόσεως Εταιριών του Ομίλου που χρησιμοποιούνται για επενδυτικούς σκοπούς δύναται να πάρουν τη μορφή καταθέσεων συμφωνημένης διάρκειας και πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως, ενώ τα ομόλογα εκδόσεως Εταιριών του Ομίλου διατίθενται μέσω οριστικής πωλήσεως. Η πελατεία έχει τη δυνατότητα πρόωρης αναλήψεως των καταθέσεων ή πρόωρης ρευστοποίησεως των ομολόγων, με συνέπεια την πιθανότητα ανάγκης ευρέσεως εναλλακτικής ρευστότητας από την Τράπεζα σε περίπτωση εκτεταμένων εκρμών.

Για το σκοπό αυτό αλλά και για την εν γένει θωράκιση των καταθέσεων πελατείας, η Τράπεζα μεριμνά είτε για την ύπαρξη επαρκών πλεονασμάτων ρευστότητας που υπολογίζονται βάσει σεναρίων προσομοιώσεως ακραίων συνθηκών απώλειας ρευστότητας είτε για την ύπαρξη επαρκών πιστωτικών γραμμών σε χρηματοδοτικά εργαλεία χονδρικής φύσεως ως κατωτέρω.

B. Χρηματοδότηση Wholesale

1. Μεσοπρόθεσμος Δανεισμός από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές

Πάγια επιδίωξη της Τραπέζης είναι η καλλιέργεια σχέσεων με διεθνείς επενδυτές που δύναται να προσφέρουν μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω αγοράς χρεογράφων εκδόσεως Εταιριών του Ομίλου. Η Τράπεζα διατηρεί για το σκοπό αυτό ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα που έχουν απήχηση σε διεθνείς επενδυτές και προβαίνει στην επαρκή κάλυψη των δανειακών της αναγκών μέσω των διεθνών κεφαλαιαγορών διενεργώντας προγραμματισμό των σχετικών της αναγκών σε επίπεδο Ενεργητικού σε ετήσια βάση. Εντούτοις, η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η ζήτηση των εν λόγω ομολόγων ενδέχεται να μην είναι αρκετή για να καλύψει πλήρως τις ανάγκες της σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, ως αποτέλεσμα παραγόντων που αφορούν τόσο στην πιστοληπτική της αξιολόγηση όσο και στο εγχώριο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

2. Χρηματοδότηση μέσω Κεντρικών Τραπεζών

Μία εναλλακτική μορφή δανεισμού της Τραπέζης αποτελεί η άντληση ρευστότητας από τα χρηματοδοτικά εργαλεία των Κεντρικών Τραπεζών-Ευρωσύστημα και ειδικά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η εν λόγω χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή δανεισμού επί ενεχύρω στοιχείων του Ενεργητικού της με βάση τις οδηγίες και τα επιλέξιμα στοιχεία Ενεργητικού που καθορίζονται από την ΕΚΤ. Τα τελευταία έτη αυτή η πρόσθετη πηγή χρηματοδοτήσεως αναδείχθηκε σε κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο ως αντιστάθμισμα στην ανεπάρκεια ή απώλεια των ανωτέρω βασικών μορφών δανεισμού της Τραπέζης. Περαιτέρω, για το διάστημα που η Ελλάδα τελεί υπό συγκεκριμένο πρόγραμμα αναδιάρθρωσεως της οικονομίας και εξυγιάνσεως των δημοσιονομικών της μεγεθών και ταυτοχρόνως εξυπηρετήσεως των αναγκών δανεισμού της από το πλέγμα των θεσμικών οργάνων που έχουν την εποπτεία του προγράμματος, η Τράπεζα δύναται να αξιοποιεί διαθέσιμα στοιχεία Ενεργητικού προκειμένου να αντλεί ρευστότητα από το Ευρωσύστημα προκειμένου να καλύπτει οιοδήποτε χρηματοδοτικό κενό. Η Τράπεζα αναγνωρίζει το βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα της εν λόγω πηγής ρευστότητας και επιδιώκει τη σταδιακή αποσύνδεση της από αυτή εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν. Παρά ταύτα και για όσο χρονικό διάστημα η χώρα διανύει περίοδο χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσεως, η Τράπεζα φροντίζει για την απρόσκοπτη χρηματοδότηση της από τα εν λόγω εργαλεία που λαμβάνουν είτε τη μορφή του συμβατικού οριακού δανεισμού από την ΕΚΤ (MRO), είτε τη μορφή του έκτακτου μηχανισμού πιστωτικής διευκολύνσεως της Τραπέζης της Ελλάδος (ELA). Η Τράπεζα μεριμνά για την επάρκεια

των καλυμμάτων που απαιτούνται ώστε να εξυπηρετείται η χρηματοδότηση από τα ανωτέρω εργαλεία, αναγνωρίζοντας ωστόσο ότι τόσο το είδος όσο και το ύψος της χρηματοδότησης αυτής τελεί υπό τη διακριτική ευχέρεια του Ευρωσυστήματος.

Ο δανεισμός από το Ευρωσύστημα μειώθηκε κατά € 6,8 δισ. από την 31.12.2017 με αποτέλεσμα να ανέλθει σε € 3,4 δισ. την 31.12.2018, εκ των οποίων τα € 0,3 δισ. προέρχονται από το Μηχανισμό έκτακτης χρηματοδότησης της Τραπέζης της Ελλάδος (ELA). Σημειώνεται, ότι σύμφωνα με το Σχέδιο Ανακάμψεως αναμένεται η σταδιακή μείωση του ποσού χρηματοδότησης της Τραπέζης από τον ELA με σκοπό την πλήρη αποδέσμευση από αυτή την πηγή χρηματοδότησης. Κατά τη διάρκεια του 2018 αυξήθηκε σημαντικά ο δανεισμός μας μέσω της αύξησης των πελατειακών καταθέσεων, των διατραπεζικών συμβάσεων πώλησης τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos) καθώς και των εκδόσεων μεσομακροπρόθεσμων ομολογιών.

Σύμφωνα με την Ανάλυση Ληκτοτήτων Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis), υπολογίζονται οι χρηματοροές που προκύπτουν από όλα τα στοιχεία Ενεργητικού και Υποχρεώσεων και ταξινομούνται σε χρονικές περιόδους, σύμφωνα με τη συμβατική ημερομηνία λήξεως ή με την εκτιμώμενη ημερομηνία λήξεως βασισμένη σε στατιστική ανάλυση (convention). Εξαίρεση στο ανωτέρω, αποτελούν τα χαρτοφυλάκια αξιογράφων, τα οποία μπορούν να συμβάλλουν άμεσα σε άντληση ρευστότητας, και κατανέμονται στην πρώτη περίοδο με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν χρησιμοποιηθεί για άντληση ρευστότητας είτε από την Κεντρική Τράπεζα είτε στη διατραπεζική μέσω repos.

31.12.2018						
	< 1 μνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	> 1 έτους	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.928.205					1.928.205
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.226.832	53.502	9.611	9.533	201.014	2.500.492
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	8.339					8.339
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	725.173					725.173
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.183.305	1.157.704	1.462.287	2.582.734	33.842.289	40.228.319
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου						
- Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	6.961.822					6.961.822
- Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	42.794					42.794
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες					23.194	23.194
Επενδύσεις σε ακίνητα					493.161	493.161
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια					734.663	734.663
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια					434.093	434.093
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις					5.290.763	5.290.763
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού					1.363.685	1.363.685
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση			131.753	140.284		272.037
Σύνολο Ενεργητικού	13.076.470	1.211.206	1.603.651	2.732.551	42.382.862	61.006.740
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.338.421	897.022	2.781	48.344	3.169.791	10.456.359
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.147.895					1.147.895
Υποχρεώσεις προς πελάτες	8.815.212	5.228.495	5.108.578	4.341.255	15.238.295	38.731.835
Όμολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		5.835		319.012	618.487	943.334
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους		41.272				41.272
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις					18.681	18.681
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους					86.744	86.744
Λοιπές υποχρεώσεις					908.515	908.515
Προβλέψεις					527.386	527.386
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση					1.603	1.603
Σύνολο Υποχρεώσεων	16.301.528	6.172.624	5.111.359	4.708.611	20.569.502	52.863.624
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ						
Μετοχικό Κεφάλαιο					463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο					10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά					459.903	459.903
Αποτελέσματα εις νέον					(3.624.847)	(3.624.847)
Δικαιώματα τρίτων					28.814	28.814
Υβριδικά Κεφάλαια					15.107	15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως					8.143.116	8.143.116
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	16.301.528	6.172.624	5.111.359	4.708.611	28.712.618	61.006.740
ΑΝΟΙΓΜΑ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	(3.225.058)	(4.961.418)	(3.507.708)	(1.976.060)	13.670.244	-
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	(3.225.058)	(8.186.476)	(11.694.184)	(13.670.244)	-	-

31.12.2017						
	< 1 μηνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	> 1 έτους	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.593.850					1.593.850
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.191.353	313.541	6.717		204.038	1.715.649
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	8.685					8.685
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	622.536					622.536
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	2.293.527	1.454.721	1.836.238	2.986.784	34.746.923	43.318.193
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου						
- Διαθέσιμα προς πώληση	5.586.887				286.881	5.873.768
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη					10.870	10.870
- Δανειακού χαρτοφυλακίου						
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες					18.886	18.886
Επενδύσεις σε ακίνητα					553.343	553.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια					733.833	733.833
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια					389.809	389.809
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις					4.330.602	4.330.602
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	61.974	109.011	163.516	327.032	687.252	1.348.785
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		168.700		120.277		288.977
Σύνολο Ενεργητικού	11.358.812	2.045.973	2.006.471	3.434.093	41.962.437	60.807.786
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	9.120.769	444.919	790	1.286	3.573.767	13.141.531
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.029.421					1.029.421
Υποχρεώσεις προς πελάτες	7.135.704	4.255.428	4.297.188	4.033.632	15.168.484	34.890.436
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις			14.398		641.169	655.567
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους		42.761				42.761
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις					24.997	24.997
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους					92.038	92.038
Λοιπές υποχρεώσεις	93.184				777.498	870.682
Προβλέψεις					433.240	433.240
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση				422		422
Σύνολο Υποχρεώσεων	17.379.078	4.743.108	4.312.376	4.035.340	20.711.193	51.181.095
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ						
Μετοχικό Κεφάλαιο					463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο					10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά					808.951	808.951
Αποτελέσματα εις νέον					(2.490.040)	(2.490.040)
Δικαιώματα τρίτων					28.534	28.534
Υβριδικά Κεφάλαια					15.107	15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	-	-	-	-	9.626.691	9.626.691
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	17.379.078	4.743.108	4.312.376	4.035.340	30.337.884	60.807.786
ΑΝΟΙΓΜΑ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	(6.020.266)	(2.697.135)	(2.305.905)	(601.247)	11.624.553	
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	(6.020.266)	(8.717.401)	(11.023.306)	(11.624.553)		

Το Εμπορικό και το Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση έχουν καταχωρηθεί με βάση την δυνατότητα ρευστοποίησης τους και όχι σύμφωνα με τη λήξη τους.

Οι χρηματοροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιλαμβανομένων και των παραγώγων κατανέμονται σύμφωνα με τις εναπομένουσες ημερομηνίες λήξης. Σε αυτές προστίθενται και οι εκτιμώμενες πληρωμές τόκων. Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μετατραπεί σε ευρώ. Ειδικά για τα παράγωγα γίνεται ανάλυση σε εκροές και εισροές σύμφωνα με τους συμβατικούς τους όρους.

31.12.2018							
	Σύνολο Ισολογισμού	Ονομαστικές εισροές / (εκροές)					Σύνολο
		έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	πέραν του έτους	
Υποχρεώσεις - μη παράγωγα							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	10.456.359	(6.343.206)	(907.069)	(16.372)	(76.935)	(3.297.052)	(10.640.634)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	38.731.835	(8.829.699)	(5.256.114)	(5.140.659)	(4.405.366)	(15.396.641)	(39.028.479)
Όμολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	943.334	(2.269)	(10.278)	(6.503)	(329.380)	(654.611)	(1.003.041)
Λοιπές υποχρεώσεις	908.514	-	-	-	-	(908.725)	(908.725)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία ενεργητικού	5.585						-
- Εκροές		(43.645)	(143.289)	(30)	(3)	(5)	(186.972)
- Εισροές		43.150	136.490	-	14	62	179.716
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία υποχρεώσεων	374.818						-
- Εκροές		(175)	(330)	(27.557)	-	(496.102)	(524.164)
- Εισροές		-	-	7.113	14.169	474.233	495.515
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για εμπορικούς σκοπούς	767.493						-
- Εκροές		(836.767)	(93.299)	(56.132)	(114.857)	(1.311.508)	(2.412.563)
- Εισροές		804.797	44.670	41.024	107.048	1.156.101	2.153.640
Σύνολο	52.187.938	(15.207.814)	(6.229.219)	(5.199.116)	(4.805.310)	(20.434.248)	(51.875.707)
Στοιχεία εκτός Ισολογισμού							
Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις		(141.943)	(169.511)	(93.198)	(270.295)	(2.124.241)	(2.799.188)
Σύνολο στοιχείων εκτός Ισολογισμού	-	(141.943)	(169.511)	(93.198)	(270.295)	(2.124.241)	(2.799.188)

31.12.2017							
	Σύνολο Ισολογισμού	Ονομαστικές εισροές / (εκροές)					Σύνολο
		έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	πέραν του έτους	
Υποχρεώσεις - μη παράγωγα							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.141.531	(9.141.649)	(462.283)	(36.054)	(72.000)	(3.889.973)	(13.601.959)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	34.890.436	(7.143.802)	(4.279.980)	(4.330.660)	(4.103.888)	(15.431.594)	(35.289.924)
Όμολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	655.567	(1.778)	(3.637)	(20.122)	(11.988)	(691.599)	(729.124)
Λοιπές υποχρεώσεις	867.921	(93.184)				(774.737)	(867.921)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία ενεργητικού	777						-
- Εκροές		(23.759)		(771)	(18)	(17)	(24.565)
- Εισροές		23.725				76	23.801
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία υποχρεώσεων	377.955						-
- Εκροές		(180)	(169)	(27.557)		(523.660)	(551.566)
- Εισροές			2.141	7.045	14.072	502.458	525.716
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για εμπορικούς σκοπούς	650.689						-
- Εκροές		(700.291)	(255.647)	(50.067)	(65.285)	(1.225.805)	(2.297.095)
- Εισροές		679.401	228.484	40.999	56.440	1.031.712	2.037.036
Σύνολο	50.584.876	(16.401.517)	(4.771.091)	(4.417.187)	(4.182.667)	(21.003.139)	(50.775.601)
Στοιχεία εκτός Ισολογισμού							
Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις		(132.096)	(143.641)	(131.481)	(250.184)	(2.249.477)	(2.906.879)
Σύνολο στοιχείων εκτός Ισολογισμού	-	(132.096)	(143.641)	(131.481)	(250.184)	(2.249.477)	(2.906.879)

43.4 Γνωστοποιήσεις σχετικές με την εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Διαβάθμιση των μη αποτιμώντων στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

	31.12.2018				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική Εύλογη αξία	Συνολική Λογιστική αξία
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών			39.676.490	39.676.490	39.909.859
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Υποχρεώσεων					
Υποχρεώσεις προς πελάτες			38.711.917	38.711.917	38.731.835
Ομολογίες εκδόσεώς μας	513.826	6.893	433.698	954.417	943.334

	31.12.2017				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική Εύλογη αξία	Συνολική Λογιστική αξία
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών			42.921.009	42.921.009	43.318.193
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου					
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	9.136	1.642	97	10.875	10.870
- Δανειακό χαρτοφυλάκιο					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Υποχρεώσεων					
Υποχρεώσεις προς πελάτες			34.866.888	34.866.888	34.890.436
Ομολογίες εκδόσεώς μας		9.246	640.424	649.670	655.567

Οι ανωτέρω πίνακες παρουσιάζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, με ταξινόμηση ανά Επίπεδο ιεραρχίας, καθώς και τη λογιστική αξία τους.

Η εύλογη αξία δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλου προεξόφλησης των συμβατικών μελλοντικών ταμειακών ροών μέχρι την λήξη τους. Οι παράγοντες που συνθέτουν το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι η καμπύλη επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς, το κόστος ρευστότητας (liquidity premium) και το εκτιμώμενο ποσοστό απώλειας λόγω πιστωτικού κινδύνου (Expected Loss Rate). Ειδικότερα για την 31.12.2018, για τα δάνεια που για σκοπούς παρακολουθήσεως πιστωτικού κινδύνου θα χαρακτηρίζονταν ως απομειωμένα και αξιολογούνται σε ατομικό επίπεδο, γίνεται χρήση των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών μετά την αφαίρεση της εκτιμώμενης ζημίας λόγω του πιστωτικού κινδύνου. Για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των απομειωμένων δανείων που αξιολογούνται σε επίπεδο προϊόντος γίνεται χρήση παραδοχών αποπληρωμής κεφαλαίου μετά την αφαίρεση της εκτιμώμενης ζημίας λόγω του πιστωτικού κινδύνου. Το προεξοφλητικό επιτόκιο των απομειωμένων δανείων είναι η καμπύλη επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς και το κόστος ρευστότητας (liquidity premium).

Η εύλογη αξία των καταθέσεων υπολογίζεται με βάση την καμπύλη επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς και το κόστος ρευστότητας (liquidity premium) μέχρι την λήξη τους.

Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη χρεόγραφα που παρουσιάζονται στο 2017 σύμφωνα με τη λογιστική ταξινόμηση κατά IAS 39 και οι ομολογιακές εκδόσεις των οποίων η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει τιμών ενεργού αγοράς ταξινομούνται στο Επίπεδο 1. Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη χρεογράφα και οι ομολογιακές εκδόσεις των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από μη δεσμευτικές τιμές των χρεογράφων που παρέχουν στην αγορά εξωτερικοί διαπραγματευτές (dealers - brokers) ή με μεθοδολογίες εισοδήματος (income approach) χρησιμοποιώντας ως δεδομένα επιτόκια και πιστωτικά περιθώρια που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά, ταξινομούνται στο Επίπεδο 2. Στο Επίπεδο 3 ταξινομούνται χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία εκτιμάται με χρήση σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Στην περίπτωση αυτή η εύλογη αξία αποστέλλεται από τους εκδότες των χρεογράφων

και επιβεβαιώνεται από τον Όμιλο ή υπολογίζεται εσωτερικά από τον Όμιλο. Επιπρόσθετα στο Επίπεδο 3 περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις του Ομίλου που σχετίζονται με τα τιτλοποιημένα δάνεια. Η εύλογη αξία των ανωτέρω υποχρεώσεων υπολογίστηκε με προεξόφληση μελλοντικών χρηματοροών λαμβάνοντας υπόψη μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Η εύλογη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική.

Διαβάθμιση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία

31.12.2018				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική εύλογη αξία
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού	3.547	704.963	16.663	725.173
Αξιόγραφα Εμπορικού Χαρτοφυλακίου				
- Ομόλογα και Έντοκα γραμμάτια	6.669			6.669
- Μετοχές	1.670			1.670
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση				
- Ομόλογα και Έντοκα γραμμάτια	6.554.454	292.007	9.593	6.856.054
- Μετοχές	9.796	26.480	69.492	105.768
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
- Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια	9.085	4.410	9.516	23.011
- Λοιποί τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	19.315			19.315
- Μετοχές			468	468
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			318.460	318.460
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Παθητικού	5	1.147.890		1.147.895

31.12.2017				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική εύλογη αξία
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού	7.470	588.511	26.555	622.536
Αξιόγραφα Εμπορικού Χαρτοφυλακίου				
- Ομόλογα και Έντοκα γραμμάτια	5.969			5.969
- Μετοχές	2.716			2.716
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση				
- Ομόλογα και Έντοκα γραμμάτια	5.292.872	416.998	27.746	5.737.616
- Μετοχές	44.831	23.093	47.906	115.830
- Λοιποί τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	20.323			20.323
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Παθητικού		1.029.421		1.029.421

Οι ανωτέρω πίνακες παρουσιάζουν τη διαβάθμιση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία σε επίπεδα ιεραρχίας της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της.

Στο Επίπεδο 1 κατατάσσονται αξιόγραφα που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και χρηματιστηριακά παράγωγα.

Στο Επίπεδο 2 κατατάσσονται χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από μη δεσμευτικές τιμές των χρεογράφων που παρέχουν στην αγορά εξωτερικοί διαπραγματευτές (dealers – brokers) ή χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται

με μεθοδολογίες εισοδήματος (income approach) χρησιμοποιώντας ως δεδομένα επιτόκια και πιστωτικά περιθώρια που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά.

Στο Επίπεδο 3 ταξινομούνται χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία εκτιμάται με χρήση σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Η μεθοδολογία για την αποτίμηση των χρεογράφων υπόκειται προς έγκριση από τις Επιτροπές Διαχείρισεως Διαθεσίμων και Ισολογισμού/ Διαχείρισεως Ενεργητικού- Παθητικού. Επισημαίνεται ότι ειδικά για τα χρεόγραφα που αποτιμώνται με τιμές αγοράς, λαμβάνονται οι τιμές bid και διενεργείται έλεγχος στη μεταβολή της αποτίμησής τους σε ημερήσια βάση.

Για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων κατά πελατών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εφαρμόζεται η μεθοδολογία αποτίμησης που περιγράφηκε ανωτέρω για τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Μετοχές για τις οποίες η εύλογη αξία προκύπτει υπολογιστικά κατατάσσονται στο Επίπεδο 2 ή στο Επίπεδο 3, ανάλογα με το εύρος της συνεισφοράς των μη παρατηρήσιμων δεδομένων στον υπολογισμό της τελικής εύλογης αξίας. Η εύλογη αξία μη εισηγμένων μετοχών, καθώς και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται είτε με βάση το ποσοστό του Ομίλου στην καθαρή θέση του εκδότη είτε με τη μέθοδο των πολλαπλασίων είτε με βάση τις προβλέψεις του Ομίλου όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του (growth rate) και ο μεσοσταθμικός συντελεστής κεφαλαιακής απόδοσης που χρησιμοποιείται ως επιτόκιο προεξόφλησης.

Για την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων χρησιμοποιούνται μεθοδολογίες εισοδήματος: μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης, ή άλλα ευρέως αποδεκτά οικονομικά μοντέλα αποτίμησης. Η μεθοδολογία για την αποτίμηση των παραγώγων υπόκειται προς έγκριση από τις Επιτροπές Διαχείρισεως Διαθεσίμων και Ισολογισμού/ Διαχείρισεως Ενεργητικού- Παθητικού. Για την αποτίμησή τους χρησιμοποιούνται δεδομένα mid, καθώς είναι δυνατό να αφορούν θέσεις long και short. Επισημαίνεται ότι οι παραγόμενες αποτιμήσεις ελέγχονται σε καθημερινή βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων τραπεζών στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων. Εάν τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας είναι σημαντικά, τότε τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα κατατάσσονται στο Επίπεδο 3, διαφορετικά στο Επίπεδο 2.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος προβαίνει στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment) προκειμένου να λάβει υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου για τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη και τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο, ο Όμιλος υπολογίζει την διμερή προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου (Bilateral CVA/BCVA) για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα ανά αντισυμβαλλόμενο σύμφωνα με τις ισχύουσες συμβάσεις συμψηφισμού και παροχής εξασφαλίσεων. Το BCVA υπολογίζεται για τους αντισυμβαλλόμενους με σημαντική συνολική εύλογη αξία παραγώγων λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων τόσο του αντισυμβαλλομένου όσο και του Ομίλου, την επίδραση της πρώτης αθέτησης, την αναμενόμενη έκθεση σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, την ζημία σε περίπτωση αθέτησης τόσο του αντισυμβαλλομένου όσο και του Ομίλου καθώς και τα χαρακτηριστικά των εν ισχύ συμβάσεων συμψηφισμού και παροχής εξασφαλίσεων.

Οι εξασφαλίσεις καθώς και η έκθεση σε παράγωγα ανά αντισυμβαλλόμενο προσομοιώνονται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των σχετικών χρηματοπιστωτικών μέσων. Οι υπολογισμοί που πραγματοποιούνται εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων εξάγεται από αγοραίες τιμές των Συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης (CDS) του αντισυμβαλλομένου και του Ομίλου, το ποσοστό ανάκτησης που εφαρμόζεται αφορά την τυπική πρακτική της αγοράς για αντισυμβαλλομένους αναπτυγμένων χωρών, οι συσχετισμοί μεταξύ των δεδομένων της αγοράς λαμβάνονται υπόψη και στη συνέχεια πραγματοποιείται μια σειρά προσομοιώσεων προκειμένου να αποτυπωθεί η έκθεση σε παράγωγα ανά αντισυμβαλλόμενο καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των σχετικών χρηματοπιστωτικών μέσων. Σε περίπτωση απουσίας παρατηρήσιμων δεδομένων στην αγορά, η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων καθώς και το ποσοστό ανάκτησης του εκάστοτε αντισυμβαλλομένου προσδιορίζονται με τη χρήση εσωτερικών μοντέλων του Ομίλου για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας και των εξασφαλίσεων.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την ανάλυση του BCVA ανά κατηγορία αντισυμβαλλομένου (τομέα δραστηριοποίησης) και ποιοτικής διαβαθμίσεως (όπως ορίζεται για σκοπούς συμπληρώσεως του πίνακα «Ποιοτική Διαβάθμιση των χωρίς Καθυστέρηση και μη Απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών»):

	31.12.2018	31.12.2017
Κατηγορία Αντισυμβαλλομένου		
Επιχειρήσεις	(4.841)	(7.184)
Κυβερνήσεις	(25.249)	(12.538)

	31.12.2018	31.12.2017
Ποιοτική Διαβάθμιση Αντισυμβαλλομένου		
Υψηλής Διαβάθμισης	(371)	(288)
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	(25.246)	(12.326)
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	(4.473)	(7.108)

Ειδικά για τις μεθοδολογίες προσδιορισμού της εύλογης αξίας του Επιπέδου 3 παρατίθεται ο ακόλουθος πίνακας:

31.12.2018				
	Συνολική Εύλογη αξία	Εύλογη Αξία	Μέθοδος αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού	16.663	2.098	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκιο λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου	Η πιθανότητα αθέτησης και η ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (BCVA adjustment) υπολογίζονται με εσωτερικό μοντέλο.
		14.565	Προεξόφληση δικαιώματος λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	9.593	9.593	Με βάση την τιμή εκδότη / Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση της απόδοσης των ομολόγων	Τιμή εκδότη - Απόδοση ομολόγου
Μετοχές αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	69.492	69.492	Προεξόφληση ταμειακών ροών / Με βάση το ποσοστό του Ομίλου στην καθαρή θέση του εκδότη/Μέθοδος των πολλαπλασίων (multiples)	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αναμενόμενη ανάπτυξη / Καθαρή θέση του εκδότη / Αποτιμωσιακοί δείκτες
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	9.516	9.516	Με βάση την τιμή εκδότη / Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου	Τιμή εκδότη - Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
Μετοχές αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων	468	468	Προεξόφληση ταμειακών ροών / Με βάση το ποσοστό του Ομίλου στην καθαρή θέση /Μέθοδος των πολλαπλασίων (multiples) / Τιμή επικείμενης συναλλαγής	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αναμενόμενη ανάπτυξη / Καθαρή θέση του εκδότη / Αποτιμωσιακοί δείκτες
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	318.460	318.460	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκιο λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου.	Η εκτιμώμενη ζημία και ταμειακές ροές από πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.

31.12.2017				
	Συνολική Εύλογη αξία	Εύλογη Αξία	Μέθοδος αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού	26.555	11.629	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκιο λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο	Η πιθανότητα αθέτησης του αντισυμβαλλομένου και η πιθανή ζημία στην περίπτωση αυτή που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (BCVA) υπολογίζονται με εσωτερικό μοντέλο
		14.812	Προεξόφληση δικαιώματος λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
		114	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκιο	Εκτίμηση της επάρκειας αποθεματικών για πληρωμή μερισμάτων υβριδικών τίτλων
Ομόλογα Χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση	27.746	27.746	Με βάση την τιμή εκδότη / Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου	Τιμή εκδότη / Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
Μετοχές Χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση	47.906	47.906	Προεξόφληση ταμειακών ροών / Μέθοδος των πολλαπλασίων (multiples) / Καθαρή θέση	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη

Ο Όμιλος πραγματοποιεί τη μεταφορά μεταξύ Επιπέδων της ιεραρχίας εύλογης αξίας στο τέλος κάθε περιόδου.

Εντός της χρήσης πραγματοποιήθηκε μεταφορά εταιρικών ομολόγων Ελλήνων εκδοτών από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 συνολικού ποσού € 34.159 λόγω διαμόρφωσης του περιθωρίου ρευστότητας (bid-ask spread) άνω του ορίου που έχει τεθεί για το χαρακτηρισμό της αγοράς ως ενεργού, ενώ πραγματοποιήθηκε μεταφορά από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1 ομόλογα άλλων κρατών συνολικού ποσού € 69.842 λόγω διαμόρφωσης του περιθωρίου ρευστότητας (bid-ask spread) εντός του ορίου που έχει τεθεί για το χαρακτηρισμό της αγοράς ως ενεργού.

Κατωτέρω παρατίθεται συμφωνία μεταβολών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3.

31.12.2018				
	Ενεργητικό			
	Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018 (μετά την εφαρμογή του IFRS9)	67.499	8.153	381.741	26.555
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	1.017	1.668	(14.455)	2.310
- Τόκοι	1.561	814	13.280	287
- Χρηματοοικονομικό Αποτέλεσμα	15	854	(27.735)	2.023
- Ζημίες απομείωσης	(559)			
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση - Αποθεματικά	1.076			
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση - Αποτελέσματα εις νέον	(5.008)			
Αγορές/Εκταμιεύσεις	28.406	713	46.752	
Πωλήσεις		(550)		
Εξοφλήσεις	(3.448)		(69.933)	(1.559)
Μεταφορές εκτός Επιπέδου 3 στο Επίπεδο 2	(10.457)			(10.643)
Μεταφορά σε «Στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση»			(25.645)	
Υπόλοιπο 31.12.2018	79.085	9.984	318.460	16.663
Ποσά που καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων και αφορούν τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό στο τέλος της χρήσεως 1.1 - 31.12.2018	840	1.690	(15.999)	2.310
- Τόκοι	1.384	814	12.027	287
- Χρηματοοικονομικό Αποτέλεσμα	15	876	(28.026)	2.023
- Ζημίες απομείωσης	(559)			

Εντός της χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά ομολόγου ποσού €10.457 και παραγώγων αξίας €10.643 από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2, καθώς για την αποτίμησή τους χρησιμοποιήθηκαν τιμές παρατηρήσιμων παραμέτρων.

31.12.2017				
	Ενεργητικό		Υποχρεώσεις	
	Αξίογραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα υποχρεώσεων	Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2017	63.313	5.359		(13.995)
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	9.287	17.254		1.790
- Τόκοι	722	962		
- Χρηματοοικονομικό Αποτέλεσμα	8.565	16.292		
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση	161			
Αγορές/Εκδόσεις	31.347			
Πωλήσεις	(49.359)	(4.155)		
Διακανονισμοί	(945)			12.205
Μεταφορές εντός Επιπέδου 3 από Επίπεδο 2	22.971	8.732		
Μεταφορές εκτός Επιπέδου 3 στο Επίπεδο 1	(1.113)			
Μεταφορές εκτός Επιπέδου 3 στο Επίπεδο 2	(10)	(635)		
Υπόλοιπο 31.12.2017	75.652	26.555	-	-
Ποσά που καταχωρήθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και αφορούν τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό στο τέλος της περιόδου 1.1-31.12.2017	(2.450)	17.254		
- Τόκοι	538	962		
- Χρηματοοικονομικό Αποτέλεσμα	(2.988)	16.292		

Εντός της προηγούμενης χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά ομολόγου από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 ποσού €22.971 καθώς για την αποτίμησή του χρησιμοποιήθηκαν τιμές μη παρατηρήσιμων παραμέτρων. Επίσης εντός της προηγούμενης χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά ομολόγου από το επίπεδο 3 στο επίπεδο 2 ποσού €10 καθώς για την αποτίμησή του χρησιμοποιήθηκαν τιμές παρατηρήσιμων παραμέτρων. Επιπρόσθετα εντός της προηγούμενης χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά εισηγμένων μετοχών από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 1 ποσού €1.113 γιατί πλέον αποτιμώνται στην χρηματιστηριακή τους αξία.

Τέλος, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης δανειακών υποχρεώσεων συγκεκριμένου πιστούχου, ο Όμιλος απέκτησε το δικαίωμα αγοράς, έναντι συμβολικού τιμήματος, ποσοστού συμμετοχής στο μετοχικό του κεφάλαιο. Το εν λόγω δικαίωμα του Ομίλου αποτιμάται ως παράγωγο με εύλογη αξία ύψους €14.097 (31.12.2017 €14.812).

Η ανάλυση ευαισθησίας για τα χρηματοοικονομικά μέσα, που κατατάσσονται στο Επίπεδο 3 των οποίων η αποτίμηση βασίσθηκε σε σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα κατά την 31.12.2018, παρατίθεται στον κάτωθι πίνακα.

	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Ποσοτική πληροφόρηση μη παρατηρήσιμων δεδομένων	Μεταβολή των μη παρατηρήσιμων δεδομένων	Επίπτωση στα αποτελέσματα χρήσεως		Επίπτωση στην Καθαρή Θέση	
				Ευνοϊκή μεταβολή	Δυσμενής μεταβολή	Ευνοϊκή μεταβολή	Δυσμενής μεταβολή
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού	Η πιθανότητα αθέτησης και η ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (BCVA adjustment) υπολογίζονται με εσωτερικό μοντέλο	Μέση πιθανότητα αθέτησης ίση με 100% και μέση ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου ίση με 76%	Αύξηση της πιθανότητας αθέτησης μέσω της μειώσεως της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά 2 βαθμίδες / Αύξηση της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης κατά 10%		(905)		
	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου ίσο με 300 bps	Αύξηση περιθωρίου πιστωτικού κινδύνου κατά 10%		(776)		
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	Τιμή εκδότη - Απόδοση ομολόγου	Απόδοση ομολόγου ίση με 8.26%	Μεταβολή +/- 10% στην τιμή εκδότη, +/-10% στην εκτιμώμενη απόδοση			215	(208)
Μετοχές αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	Αποτιμωσιακοί δείκτες	Αποτιμωσιακοί δείκτες P/BV 0,99x και EV/Sales 16,0x	Μεταβολή +/-10% στους δείκτες P/B και EV/Sales της μεθόδου των πολλαπλασίων			509	(509)
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Τιμή εκδότη - Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	Τιμή εκδότη ίση με 59.74% Μέσο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου ίσο με 1064 bps	Μεταβολή +/-10% στην τιμή εκδότη, +/-10% στην προσαρμογή λόγω εκτιμώμενου πιστωτικού κινδύνου	770	(755)		
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Η εκτιμώμενη ζημία και ταμειακές ροές από πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου	Μέσο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου & liquidity premium ίσο με 29.21%	Μείωση των αναμενόμενων ταμειακών ροών κατά 10% στα δάνεια με ατομική αξιολόγηση		(10.881)		
Σύνολο				770	(13.317)	724	(717)

Δεν υπάρχουν αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μη παρατηρήσιμων δεδομένων οι οποίες να επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία.

43.5 Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητάς του, προβαίνει σε μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Στις περιπτώσεις εκείνες που παρά τη μεταβίβαση του συμβατικού δικαιώματος για την είσπραξη των ταμειακών ροών των εν λόγω στοιχείων, οι κίνδυνοι και τα οφέλη από αυτά παραμένουν στον Όμιλο, δεν διακόπτεται η αναγνώρισή τους από τον ισολογισμό.

Κατά την 31.12.2018, οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις των οποίων η αναγνώριση δεν είχε διακοπεί, παρά τη συμβατική μεταβίβαση των ταμειακών τους ροών, προέρχονται από τις ακόλουθες δύο κατηγορίες συναλλαγών:

α) Τιτλοποιήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Τράπεζα έχει τιτλοποιήσει επιχειρηματικά, καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες ενώ η θυγατρική της εταιρία Alpha Leasing A.E. απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις, με σκοπό την άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα. Στα πλαίσια των συναλλαγών αυτών, τα εν λόγω στοιχεία έχουν μεταβιβαστεί σε εταιρίες ειδικού σκοπού, πλήρως ενοποιούμενες από τον Όμιλο, οι οποίες έχουν προβεί σε έκδοση ομολογιών. Οι τιτλοποιημένες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς ο Όμιλος εξακολουθεί σε όλες τις περιπτώσεις να διατηρεί τα οφέλη και τους κινδύνους από αυτά. Το γεγονός αυτό τεκμηριώνεται από διάφορους παράγοντες μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η πλήρης ενοποίηση των εταιριών ειδικού σκοπού, η ιδιοκατοχή των ομολόγων καθώς και το δικαίωμα είσπραξης του αναβαλλόμενου τιμήματος (deferred consideration) από τη μεταβίβαση. Δεδομένης της ιδιοκατοχής των ομολόγων από τον Όμιλο, δεν υφίσταται ουσιαστικά υποχρέωση από τη μεταβίβαση. Η λογιστική αξία των εν λόγω τιτλοποιημένων απαιτήσεων την 31.12.2018 ανέρχεται σε €3.323.619 (31.12.2017: €3.390.710).

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων μέσω της πλήρους ενοποιούμενης εταιρίας ειδικού σκοπού Alpha Shipping Finance Ltd. Τα εν λόγω δάνεια αναγνωρίζονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς ο Όμιλος διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη από το χαρτοφυλάκιο μέσω του δικαιώματος είσπραξης του αναβαλλόμενου τιμήματος. Η λογιστική αξία των τιτλοποιημένων ναυτιλιακών δανείων καθώς και των ομολογιών εκδόσεως της εταιρίας ειδικού σκοπού, που δεν ιδιοκατέχονται, ανέρχονται την 31.12.2018 σε € 498.904 και € 268.277 αντίστοιχα (31.12.2017: €523.422 και €317.066 αντίστοιχα). Η εύλογη αξία των δανείων την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 511.636 (31.12.2017: €523.300) ενώ της ομολογιακής εκδόσεως σε € 277.510 (31.12.2017: €331.157).

Τέλος, η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις μέσω της πλήρους ενοποιούμενης εταιρίας ειδικού σκοπού Alpha Proodos DAC. Τα εν λόγω δάνεια εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς ο Όμιλος διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτά μέσω της ιδιοκατοχής ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης καθώς και του δικαιώματος είσπραξης του αναβαλλόμενου τιμήματος. Η λογιστική αξία των εν λόγω τιτλοποιημένων δανείων καθώς και των ομολογιών εκδόσεως της εταιρίας ειδικού σκοπού, που δεν ιδιοκατέχονται, ανέρχονται την 31.12.2018 σε € 401.803 και € 156.384 αντίστοιχα (31.12.2017: € 586.679 και € 319.656 αντίστοιχα). Η εύλογη αξία των δανείων την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 423.085 ενώ της ομολογιακής εκδόσεως σε € 156.188 (31.12.2017: €611.236 και €299.392 αντίστοιχα).

β) Πράξεις προσωρινής εκκωρήσεως χρεωστικών τίτλων

Ο Όμιλος, κατά την 31.12.2018, έχει προβεί σε μεταβίβαση Ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου, ομολόγων λοιπών εκδοτών και ομολόγων λοιπών κρατών με συμφωνία επαναγοράς τους. Τα εν λόγω χρεόγραφα εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου και τα σχετικά μεγέθη παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα.

31.12.2018			
	Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση		
	Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	Ομόλογα λοιπών εκδοτών	Ομόλογα λοιπών κρατών
Λογιστική αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	2.883.561	42.433	13.219
Λογιστική αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(2.345.399)	(32.501)	(11.506)
Εύλογη αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	2.883.561	42.433	13.219
Εύλογη αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(2.345.399)	(32.501)	(11.506)
Καθαρή Θέση	538.162	9.932	1.713

Τα αντίστοιχα μεγέθη του 2017 παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

31.12.2017			
	Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση		
	Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	Ομόλογα λοιπών εκδοτών	Ομόλογα λοιπών κρατών
Λογιστική αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	297.226	114.558	15.424
Λογιστική αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(228.765)	(91.224)	(13.682)
Εύλογη αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	297.226	114.558	15.424
Εύλογη αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(228.765)	(91.224)	(13.682)
Καθαρή Θέση	68.461	23.334	1.742

Ο Όμιλος, κατά την 31.12.2017, έχει προβεί σε μεταβίβαση Ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου, ομολόγων λοιπών εκδοτών και ομολόγων λοιπών κρατών με συμφωνία επαναγοράς τους. Τα εν λόγω χρεόγραφα εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου και τα σχετικά μεγέθη παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα.

43.6. Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις - υποχρεώσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι παράγωγες συναλλαγές, οι οποίες διέπονται από συμβάσεις της Διεθνούς Ενώσεως Ανταλλαγής και Παραγωγών (ISDA), οι οποίες έχουν υπογραφεί με αντισυμβαλλομένους-πιστωτικά ιδρύματα καθώς και συμφωνίες προσωρινής εκχωρήσεως για τις οποίες υπάρχει εν ισχύ παγκόσμια συμφωνία κύριας επαναγοράς (global master repurchase agreement). Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές, ο Όμιλος δύναται να συμψηφίσει τις απαιτήσεις με τις υποχρεώσεις του έναντι του αντισυμβαλλομένου στην περίπτωση που έχει συμβεί πιστωτικό γεγονός.

Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό

31.12.2018						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Κάλυμμα σε μετρητά που έχει αποκτηθεί	
Παράγωγα	609.270		609.270	(169.701)	(45.402)	394.167
Reverse repos	498.901		498.901	(498.901)		

31.12.2017						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Κάλυμμα σε μετρητά που έχει αποκτηθεί	
Παράγωγα	500.015		500.015	(128.447)	(67.572)	303.995
Reverse repos	39.654		39.654	(39.650)	(4)	

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό

31.12.2018						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Μετρητά που έχουν δοθεί ως κάλυμμα	
Παράγωγα	1.135.353		1.135.353	(169.701)	(964.749)	903
Repos	906.481		906.481	(498.901)	(2.309)	405.271

31.12.2017						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Μετρητά που έχουν δοθεί ως κάλυμμα	
Παράγωγα	1.026.362		1.026.362	(128.447)	(896.400)	1.515
Repos	39.650		39.650	(39.650)		

Συμφωνία των καθαρών ποσών των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εμφανίζονται στον ισολογισμό

31.12.2018				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εκτός σκοπού παρουσίασης συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής απαίτησης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	609.270	725.173	115.903
Reverse repos	16	498.901	547.180	48.279

31.12.2018				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός σκοπού παρουσίασης συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής υποχρέωσης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	1.135.353	1.147.895	12.542
Repos	16	906.481	6.421.829	5.515.348

31.12.2017				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εκτός σκοπού παρουσίασης συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής απαίτησης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	500.015	622.536	122.522
Reverse repos	16	39.654	39.654	

31.12.2017				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός σκοπού παρουσίασης συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής υποχρέωσης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	1.026.362	1.029.421	3.059
Repos	16	39.650	2.306.720	2.267.070

Επιπρόσθετα γνωστοποιείται ότι στα πλαίσια των ανωτέρω συμβάσεων εκτός από το κάλυμμα σε μετρητά που έχει αποκτηθεί, έχουν ληφθεί ως κάλυμμα αξιόγραφα ονομαστικής αξίας € 400.000 (31.12.2017: € 300.000).

44. Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9

Το νέο λογιστικό πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 αντικατέστησε από 1.1.2018 το Δ.Λ.Π. 39 επιβάλλοντας σημαντικές αλλαγές στην ταξινόμηση και αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων. Για την υλοποίηση του νέου προτύπου, ο Όμιλος ολοκλήρωσε σχετικό πρόγραμμα υλοποίησής του, το οποίο οργανώθηκε γύρω από δύο βασικούς άξονες (workstreams), τον άξονα της ταξινομήσεως και αποτιμήσεως (classification and measurement workstream) και τον άξονα της απομειώσεως (impairment workstream).

Οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου (Ελεγκτική Επιτροπή και Επιτροπή Διαχειρίσεως Κινδύνων) ανέλαβαν ενεργό ρόλο στον οποίο περιλαμβάνεται και η συμμετοχή στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων για βασικές υποθέσεις και αποφάσεις του Προγράμματος.

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος διαμορφώθηκαν νέες πολιτικές για την ταξινόμηση, την αποτίμηση και την απομείωση των χρηματοοικονομικών μέσων οι οποίες εγκρίθηκαν από τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης διαμορφώθηκαν νέες μεθοδολογίες και διαδικασίες για την υποστήριξη των εν λόγω νέων πολιτικών.

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τη συμφωνία μετάβασης της 1.1.2018 από τις λογιστικές αξίες σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις λογιστικές αξίες σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9.

	Υπόλοιπο 31.12.2017 Δ.Λ.Π. 39	Αναταξινόμηση	Επίπτωση από Αποτίμηση	Υπόλοιπο 1.1.2018 Δ.Π.Χ.Π. 9
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.593.850			1.593.850
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.715.649		(274)	1.715.375
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	8.685	6.495		15.180
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	622.536			622.536
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	43.318.193	(380.072)	(1.425.814)	41.512.307
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	380.072	1.669	381.741
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				
-Διαθέσιμα προς πώληση	5.873.768	(5.873.768)		-
-Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	10.870	(10.870)		-
-Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	-	5.840.340	108	5.840.448
-Στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	37.803	(96)	37.707
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	18.886			18.886
Επενδύσεις σε ακίνητα	553.343			553.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια	733.833			733.833
Υπεραξία και λοιπά Άυλα Πάγια	389.809			389.809
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.330.602		391.835	4.722.437
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.348.785			1.348.785
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	288.977		(488)	288.489
Σύνολο Ενεργητικού	60.807.786	-	(1.033.060)	59.774.726
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.141.531			13.141.531
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.029.421			1.029.421
Υποχρεώσεις προς πελάτες (συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)	34.890.436			34.890.436
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	655.567			655.567
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	42.761			42.761
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	24.997		(94)	24.903
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	92.038			92.038
Λοιπές υποχρεώσεις	870.682			870.682
Προβλέψεις	433.240		109.311	542.551
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	422			422
Σύνολο Υποχρεώσεων	51.181.095	-	109.217	51.290.312
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ				
Κεφάλαια και αποθεματικά που αναλογούν στους μετόχους της Τραπέζης				
Μετοχικό Κεφάλαιο	463.110			463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	10.801.029			10.801.029
Αποθεματικά	808.951	(30.220)	67.279	846.010
Αποτελέσματα εις νέον	(2.490.040)	30.220	(1.209.556)	(3.669.376)
	9.583.050	-	(1.142.277)	8.440.773
Δικαιώματα τρίτων	28.534			28.534
Υβριδικά κεφάλαια	15.107			15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	9.626.691	-	(1.142.277)	8.484.414
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	60.807.786	-	(1.033.060)	59.774.726

Το υφιστάμενο, κατά την 1.1.2018, χαρτοφυλάκιο ταξινομήθηκε ως εξής:

- α. Τα Δάνεια και οι Απαιτήσεις κατά πελατών και οι Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων εντάχθηκαν σε επιχειρησιακά μοντέλα που επιτρέπουν την αποτίμησή τους στο αναπόσβεστο κόστος (hold to collect), στο βαθμό που από την εξέταση των συμβατικών όρων που τα διέπουν προκύπτει ότι οι ταμειακές ροές που αναμένονται από αυτά πληρούν τον ορισμό του κεφαλαίου και του τόκου όπως ο ορισμός αυτός δίδεται από το νέο πρότυπο (SPPI test). Κατά τη μετάβαση, μόνο

ένας περιορισμένος αριθμός δανείων απέτυχε στην αξιολόγηση του SPPI. Οι βασικές αιτίες που οδήγησαν σε αποτυχία κατά την αξιολόγηση του SPPI οφείλονται στην ύπαρξη όρων βάσει των οποίων ο Όμιλος δεν έχει τη δυνατότητα αξιώσεως επί των μη καταβληθέντων ποσών (οι όροι αυτοί είτε είναι διατυπωμένοι ρητά στα συμβατικά κείμενα είτε προκύπτουν στις περιπτώσεις χορηγήσεων σε εταιρίες ειδικού σκοπού στις οποίες χρηματοδοτείται σημαντικό μέρος της αξίας του περιουσιακού στοιχείου που διαθέτουν ή οι ροές από τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας δεν επαρκούν για την αποπληρωμή του δανείου και ταυτόχρονα τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας είναι ανεπαρκή και δεν παρέχονται επαρκείς εξασφαλίσεις) ή στην ύπαρξη ρήτρας μετατροπής σε μετοχές της εταιρίας-δανειολήπτη.

β. Για τα ομόλογα και γενικότερα για τις επενδύσεις σταθερού εισοδήματος ο Όμιλος αναγνώρισε τα ακόλουθα επιχειρησιακά μοντέλα:

- επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές (hold to collect),
- επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (hold to collect and sell),
- εμπορικό χαρτοφυλάκιο (trading).

Κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο, η πλειοψηφία των ομολόγων ταξινομήθηκε στο επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ως εκ τούτου, στο βαθμό που οι ταμειακές τους ροές αποτελούσαν αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, ταξινομήθηκαν στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση. Τα ομόλογα που ταξινομήθηκαν στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο καθώς και εκείνα των οποίων οι ταμειακές ροές δεν αποτελούσαν αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου ανήκουν στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

γ. Ο Όμιλος επέλεξε να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, τις επενδύσεις του σε εταιρίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου ή σε private equity participations, καθώς και τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις (long term equity holdings) που πληρούν τον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία καθώς και τα κέρδη και οι ζημιές των τίτλων αυτών αναγνωρίζονται απευθείας στη καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα θα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

δ. Οι λοιπές επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους καθώς και σε αμοιβαία κεφάλαια που δεν πληρούν τον ορισμό συμμετοχικού τίτλου αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Βάσει των επιλογών ταξινομήσεως που περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία β, γ και δ, τα αξιόγραφα του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της 31.12.2017 ύψους € 5.873.768 αναταξινομήθηκαν ως εξής: € 6.495 στα αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου, € 5.838.891 στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση και € 28.382 στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Από τις εν λόγω αναταξινομήσεις, δεν υπήρξε επίπτωση αποτίμησης στο σύνολο της Καθαρής Θέσεως.

Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη αξιόγραφα της 31.12.2017 ύψους € 10.870 αναταξινομήθηκαν κατά ποσό € 1.448 στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση και € 9.422 στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Από την ανωτέρω αναταξινόμηση προέκυψε συνολικά θετική επίπτωση στην Καθαρή Θέση ποσού € 12.

ε. Τα παράγωγα που περιλαμβάνονται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο δεν επηρεάστηκαν καθώς αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων τόσο πριν όσο και μετά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9.

στ. Ο Όμιλος δεν έχει επιλέξει να κατατάξει κατά την αρχική αναγνώριση χρεωστικούς τίτλους στην κατηγορία αποτιμήσεως στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και κατά συνέπεια δεν επηρεάστηκαν από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 και δεν υπήρξε ανάγκη να αποτιμηθούν διακριτά ή να παρουσιαστούν μεταβολές της εύλογης αξίας που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την επίπτωση μετά από φόρους, της μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Π. 9 στα αποθεματικά και στα αποτελέσματα εις νέον.

Αποθεματικό χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	
Υπόλοιπο 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	472.614
Αναταξινόμηση ομολόγων επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(1.880)
Αναταξινόμηση μετοχών επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	(25.980)
Αναταξινόμηση λοιπών τίτλων μεταβλητής απόδοσης επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(2.360)
Αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 για ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	87.411
Φόρος εισοδήματος	(20.244)
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018 σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9	509.561

Αποτελέσματα εις νέον σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	
Υπόλοιπο 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	(2.490.040)
Αναταξινόμηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 μετοχών επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	25.980
Αναταξινόμηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 λοιπών τίτλων μεταβλητής απόδοσης επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	2.360
Αναταξινόμηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 ομολόγων επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.880
Αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου και αποτιμήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9	(1.621.729)
Φόρος εισοδήματος	412.173
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018 σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9	(3.669.376)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία της συσσωρευμένης απομειώσεως των χρηματοοικονομικών μέσων της 31.12.2017 βάσει Δ.Λ.Π. 39 και 1.1.2018 βάσει Δ.Π.Χ.Π. 9.

Διευκρινίζεται ότι οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως για σκοπούς της ακόλουθης γνωστοποίησης περιλαμβάνουν το υπόλοιπο προσαρμογής στην εύλογη αξία του συμβατικού υπολοίπου των δανείων που αποκτήθηκαν στα πλαίσια εξαγοράς, είτε μεμονωμένων δανείων είτε εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων.

	31.12.2017 Δ.Λ.Π. 39	Δάνεια που αναταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Λοιπές αναταξινομήσεις	Επανεκτίμηση	1.1.2018 Δ.Π.Χ.Π. 9
Χρηματοοικονομικά στοιχεία					
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	41.961		28.000	274	70.235
Απαιτήσεις κατά πελατών	6.323			23.359	29.682
Δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	13.287.704	(149.018)	(223.964)	1.402.455	14.317.177
Συνολική Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων στο αναπόσβεστο κόστος	13.335.988	(149.018)	(195.964)	1.426.088	14.417.094
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	-			87.411	87.411
Συνολική Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων	-	-	-	87.411	87.411
Προβλέψεις για εκτός ισολογισμού στοιχεία	787			109.311	110.098

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages), όπως έχουν διαμορφωθεί την 1.1.2018 μετά την επίπτωση του Δ.Π.Χ.Π. 9.

1.1.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Στεγαστικά					
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	5.854.969	3.568.067	6.702.908	3.330.396	19.456.340
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(5.830)	(193.462)	(2.440.441)	(951.014)	(3.590.747)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	5.849.139	3.374.605	4.262.467	2.379.382	15.865.593
Καταναλωτικά					
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	786.259	578.563	2.180.662	1.457.525	5.003.009
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(4.600)	(83.384)	(1.241.797)	(630.921)	(1.960.702)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	781.659	495.179	938.865	826.604	3.042.307
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	834.242	255.277	326.830	117.847	1.534.196
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(8.845)	(66.788)	(251.398)	(103.679)	(430.710)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	825.397	188.489	75.432	14.168	1.103.486
Μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	320.367	611.585	3.722.881	1.229.200	5.884.033
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(2.287)	(76.257)	(1.516.419)	(759.153)	(2.354.116)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	318.080	535.328	2.206.462	470.047	3.529.917
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις					-
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	7.795.837	5.013.492	12.933.281	6.134.968	31.877.578
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(21.562)	(419.891)	(5.450.055)	(2.444.767)	(8.336.275)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	7.774.275	4.593.601	7.483.226	3.690.201	23.541.303
Δάνεια προς Μεσαίες και Μεγάλες επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	9.598.415	3.393.674	9.062.828	1.691.625	23.746.542
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(101.141)	(193.478)	(4.615.435)	(1.070.848)	(5.980.902)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	9.497.274	3.200.196	4.447.393	620.777	17.765.640
Σύνολο Δανείων					
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	17.394.252	8.407.166	21.996.109	7.826.593	55.624.120
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(122.703)	(613.369)	(10.065.490)	(3.515.615)	(14.317.177)
Καθαρή αξία μετά την απομείωση	17.271.549	7.793.797	11.930.619	4.310.978	41.306.943

Τα «Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση» συμπεριλαμβάνουν δάνεια ύψους € 871.492 τα οποία κατά την 1.1.2018 δεν είναι απομειωμένα / μη εξυπηρετούμενα.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages), όπως έχουν διαμορφωθεί την 1.1.2018 μετά την επίπτωση του Δ.Π.Χ.Π. 9.

	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση		
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Σύνολο
Υπόλοιπο με Δ.Π.Χ.Π. 9 1.1.2018	5.695.774	28.832	5.724.606
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(84.312)	(3.099)	(87.411)

Εποπτική μεταχείριση επίπτωσης από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9

Την 25 Οκτωβρίου 2017 επετεύχθη πολιτική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της προτάσεως Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά στη μεταβατική περίοδο για τον μετριασμό των επιπτώσεων από την εισαγωγή του Δ.Π.Χ.Π. 9 στα εποπτικά ίδια κεφάλαια. Ο Κανονισμός (2395/2017) εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 12η Δεκεμβρίου 2017.

Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις, προβλέπεται ότι τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, από την πρώτη ημερομηνία εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9 και για μία πενταετία, να προσθέτουν / επαναφέρουν στον δείκτη CET1 το μετά από φόρους ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που προέκυψε κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 σε σχέση με τις προβλέψεις που αναγνωρίστηκαν μέχρι την 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 («στατικό» ποσό). Το ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που προστέθηκε στο δείκτη θα βαίνει ετησίως μειούμενο με βάση ένα συντελεστή σταθμίσεως ώστε το ποσό των προβλέψεων που προστέθηκε στο δείκτη να μειώνεται σταδιακά μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επιπτώσεως από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 με το πέρας της πενταετίας (phase-in). Οι συντελεστές σταθμίσεως ορίστηκαν ανά έτος σε 0,95 τον 1ο χρόνο, 0,85 τον 2ο, 0,7 τον 3ο, 0,5 τον 4ο και 0,25 τον τελευταίο χρόνο.

Επιπρόσθετα, τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, για μία πενταετία από την πρώτη εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9, να προσθέτουν / επαναφέρουν στο δείκτη CET1 το ποσό, σταθμισμένο κατ' έτος με τους ανωτέρω συντελεστές σταθμίσεως, των μετά από φόρους προβλέψεων των κατηγοριών απομειώσεως 1 και 2 κατά την ημερομηνία συντάξεως των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στο βαθμό που αυτό υπερβαίνει το ποσό των αντίστοιχων προβλέψεων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9 (1.1.2018). Οι κατηγορίες απομειώσεως 1 και 2 ορίζονται αντίστοιχα ως οι αναμενόμενες ζημιές απομειώσεως με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός 12 μηνών (12 month expected credit losses) και με βάση την πιθανότητα αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime expected credit losses), εξαιρουμένων των απομειωμένων (credit impaired) χρηματοοικονομικών μέσων.

Η Alpha Bank κάνει χρήση του άρθρου 473Α του ανωτέρω Κανονισμού και εφαρμόζει τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται για τον υπολογισμό της Κεφαλαιακής Επάρκειας τόσο σε ατομική όσο και σε ενοποιημένη βάση. Η Τράπεζα είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένη για να καλύψει τις ανάγκες που προκύπτουν από την εφαρμογή του νέου προτύπου καθώς ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) του Ομίλου διαμορφώνεται την 31.12.2018 σε 17,4% βάσει των μεταβατικών διατάξεων, ενώ η επίπτωση από την πλήρη εφαρμογή εκτιμάται σε περίπου 3,4% με το δείκτη να διαμορφώνεται σε 14% την 31.12.2018, σε επίπεδο Ομίλου.

45. Κεφαλαιακή επάρκεια

Πολιτική του Ομίλου είναι η διατήρηση μίας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης προκειμένου να εξασφαλίζεται η ανάπτυξη της Τραπέζης και να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των καταθετών, των μετόχων, των αγορών και των συναλλασσόμενων μερών. Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου διενεργούνται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως ή του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το καταστατικό ή τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Για το χρονικό διάστημα συμμετοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) στο μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών της χωρίς την έγκρισή του, σύμφωνα με το Πλαίσιο Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement) που έχει υπογραφεί μεταξύ της Τραπέζης και του ΤΧΣ.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας συγκρίνει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου με τους κινδύνους (σταθμισμένο Ενεργητικό) που αναλαμβάνει ο Όμιλος. Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας I (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά, δικαιώματα μειοψηφίας), τα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας I (υβριδικό τίτλοι) και τα κεφάλαια κατηγορίας II (τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης). Το σταθμισμένο Ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τον κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και τον λειτουργικό κίνδυνο.

Η Alpha Bank, ως συστημική τράπεζα, εποπτεύεται από τον Νοέμβριο του 2014 από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (EEM) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τον οποίο υποβάλλονται στοιχεία σε τριμηνιαία βάση. Η εποπτεία διενεργείται σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 575/2013 (CRR) και την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2013/36 (CRD IV), όπως ενσωματώθηκε στον Ελληνικό Νόμο 4261/2014. Το πλαίσιο είναι ευρέως γνωστό ως Βασιλεία III.

Σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας ακολουθούνται οι μεταβατικές διατάξεις όπως ισχύουν. Επιπροσθέτως:

- Πέραν του ορίου 8% για τον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, ισχύουν όρια 4,5% για τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών και 6% για τον δείκτη Κεφαλαίου της κατηγορίας I (Tier I).
- Προβλέπεται η διατήρηση από 1.1.2016 και σταδιακά μέχρι την 31.12.2019, αποθεμάτων ασφαλείας κεφαλαίου, επιπλέον των κεφαλαίων κοινών μετοχών. Ειδικότερα:
  - από 1.1.2018 ισχύει απόθεμα ασφαλείας διατηρήσεως κεφαλαίων 1,875%, το οποίο θα ανέλθει στο 2,5% την 1.1.2019.
  - η Τράπεζα της Ελλάδος με Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής καθόρισε τα κάτωθι αποθέματα ασφαλείας για το 2018:
    - αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας «μηδέν τοις εκατό» (0%)
    - απόθεμα ασφαλείας σημαντικά συστημικού ιδρύματος (O-SII) «μηδέν τοις εκατό».

Τα εν λόγω όρια θα πρέπει να ικανοποιούνται σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση.

	31.12.2018 (εκτίμηση)	31.12.2017
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας I (Common Equity Tier I)	17,4%	18,3%
Δείκτης Κεφαλαίων Κατηγορίας I (Tier I)	17,4%	18,3%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	17,4%	18,4%

Η μεταβολή στους μεταβατικούς δείκτες σε σχέση με την 31.12.2017, κατά 0,9% στον CET1 και τον Tier I και κατά 1% στον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις, υπερέβη το μέγιστο εποπτικό όριο του 10% με αποτέλεσμα την αφαίρεση του από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια.

Στοιχεία που αφορούν την δημοσιοποίηση εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια διαχείρισης κινδύνων (Πυλώνας III –Κανονισμός 575/2013) θα δημοσιοποιηθούν στην ιστοσελίδα της Τραπέζης.

Στις 8 Φεβρουαρίου 2019, η ΕΚΤ ενημέρωσε την Alpha Bank ότι από την 1η Μαρτίου 2019 το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων (Overall Capital Requirements- OCR) είναι 13,75%, αυξημένος κατά 0,875% λόγω της πλήρους εφαρμογής του αποθέματος ασφαλείας διατηρήσεως κεφαλαίων και της σταδιακής αύξησής του αποθέματος ασφαλείας σημαντικά συστημικού ιδρύματος (O-SII). Ο OCR αποτελείται από το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων (8%), σύμφωνα με το άρθρο 92(1) της CRR, τις πρόσθετες εποπτικές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II (P2R) σύμφωνα με το άρθρο 16(2) (α) του κανονισμού 1024/2013/ΕΕ, καθώς επίσης και τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας (CBR), σύμφωνα με το άρθρο 128 (6) της οδηγίας 2013/36/ΕΕ. Ο ελάχιστος δείκτης θα πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβατικές διατάξεις της CRR / CRD IV.

Η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων 2018 (Stress Test) η οποία πραγματοποιήθηκε υπό το βασικό και το δυσμενές σενάριο μακροοικονομικών παραδοχών με χρονικό ορίζοντα τριών ετών (2018-2020) και σημείο αναφοράς τον Ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2017 (static balance sheet approach), αναμορφωμένο για την επίδραση της εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 9 (IFRS 9). Το αποτέλεσμα προσδιορίστηκε σε όρους του Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς την εφαρμογή ελάχιστου ορίου.

Υπό το βασικό σενάριο, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε σε 20,4% για το έτος 2020, ενισχυμένος κατά 212 μονάδες βάσεως, κυρίως ως αποτέλεσμα της υψηλής κερδοφορίας προ προβλέψεων σύμφωνα με τις παραδοχές του βασικού σεναρίου.

Υπό το δυσμενές σενάριο, ο ελάχιστος Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) ανήλθε σε 9,7% για το έτος 2020, μειωμένος κατά 856 μονάδες βάσεως, κυρίως ως αποτέλεσμα της αρνητικής επιπτώσεως του πιστωτικού κινδύνου που οφείλεται στο μακροοικονομικό περιβάλλον καθώς και στην εφαρμοσθείσα μεθοδολογία.

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), το αποτέλεσμα της Ασκήσεως Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, αξιολογήθηκε από το Εποπτικό του Συμβούλιο και διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη κεφαλαιακού ελλείμματος, επομένως δεν προκύπτουν κεφαλαιακές ανάγκες ως αποτέλεσμα της Ασκήσεως.

	31.12.2017	31.12.2020	
		Βασικό σενάριο	Δυσμενές σενάριο
CET1 (σε Ευρώ εκατ.)	8.987	10.380	4.745
RWAs (σε Ευρώ εκατ.)	49.240	50.949	48.982
CET1 (%)	18,30%	20,40%	9,70%

46. Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών

Η Τράπεζα και οι υπόλοιπες εταιρίες του Ομίλου, στα πλαίσια των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους, διενεργούν συναλλαγές και με συνδεδεμένα με αυτές μέρη. Οι συναλλαγές αυτές διενεργούνται με συνθήκες και όρους της αγοράς και εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα.

α. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου με τα βασικά Διοικητικά στελέχη, τα οποία αποτελούνται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης καθώς και με τα πλησιέστερα συγγενικά τους πρόσωπα, τις συνδεδεμένες με αυτά εταιρίες, και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα, έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017*
Ενεργητικό		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.299	1.510
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	6.524	10.438
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	251	244
Σύνολο	6.775	10.682
Εγγυητικές επιστολές και εγκεκριμένα όρια	2.022	2.075

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017*
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	45	47
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	4	3
Σύνολο	49	50
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	193	15
Αμοιβές Βασικών Διοικητικών Στελεχών και πλησιεστέρων συγγενικών τους προσώπων	3.716	3.604
Σύνολο	3.909	3.619

β. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών του Ομίλου με συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα, έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Ενεργητικό		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	61.505	149.358
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	2.000	1.531
Σύνολο	63.505	150.889
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	23.124	19.172
Λοιπά στοιχεία Παθητικού	4.473	1.270
Σύνολο	27.597	20.442

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	2.637	3.539
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	4	19
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	1.363	
Λοιπά έσοδα	207	255
Σύνολο	4.211	3.813
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	13	67
Γενικά Διοικητικά Έξοδα	16.383	5.555
Σύνολο	16.396	5.622

γ. Το Ταμείο Αλληλοβοηθείας Προσωπικού τηρεί καταθέσεις στην Τράπεζα ύψους € 7 (31.12.2017: € 7).

δ. Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) ασκεί σημαντική επιρροή στην Τράπεζα. Ειδικότερα, στα πλαίσια του Ν. 3864/2010 και του από 23.11.2015 Συμφώνου Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement, «RFA»), το οποίο αντικατέστησε το προηγούμενο που υπεγράφη το 2013, έχει συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο αλλά και σε σημαντικές Επιτροπές της Τραπέζης. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 24 το ΤΧΣ και οι ελεγχόμενες από αυτό εταιρίες θεωρούνται συνδεδεμένα μέρη της Τραπέζης.

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα		
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	10	10

47. Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιριών

Οι συνολικές αμοιβές του νόμιμου ελεγκτή της Τραπέζης «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», αναλύονται ως εξής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 32 του άρθρου 29 του Ν.4308/2014.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών *	1.686	1.556
Σχετικές με λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	308	
Σχετικές με έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού	356	258
Σχετικές με μη ελεγκτικές υπηρεσίες	219	155
Σύνολο	2.569	1.969

* Στο ποσό της αμοιβής για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών περιλαμβάνονται λοιπά έξοδα που ανέρχονται σε ποσοστό έως 2% επί της εγκεκριμένης αμοιβής.

48. Γνωστοποιήσεις Ν.4151/2013

Με το άρθρο 6 του Ν.4151/2013 ορίζεται η χρήση των κεφαλαίων από αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς για την κάλυψη αναγκών του Δημοσίου, μετά την παραγραφή των δικαιωμάτων του καταθέτη ή των νομίμων κληρονόμων του.

Ως αδρανής καταθετικός λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια του Ν. 4261/2014, χαρακτηρίζεται εκείνος στον οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί αποδεδειγμένα καμία πραγματική συναλλαγή από τους δικαιούχους καταθέτες για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών. Η επομένη της τελευταίας συναλλαγής αποτελεί την έναρξη ισχύος της εικοσαετίας. Η πίστωση των καταθέσεων με τόκους, καθώς και η κεφαλαιοποίησή τους, δεν συνιστούν συναλλαγή και δεν διακόπτουν την παραγραφή.

Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας: α) να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχετικά ποσά σε ειδικό λογαριασμό, β) να ενημερώνει ταυτόχρονα τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, και γ) να ενημερώνει τους δικαιούχους/κληρονόμους για το πού έχουν μεταφερθεί τα σχετικά ποσά, μετά την παρέλευση της εικοσαετίας, εφόσον ερωτηθεί. Τα ως άνω ποσά στο σύνολό τους θα καταγράφονται ως έσοδο στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό.

Οι ορκωτοί ελεγκτές θα βεβαιώνουν στις σημειώσεις των ετήσιων δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, εάν τηρήθηκαν ή όχι οι διατάξεις του νόμου για τις αδρανείς καταθέσεις αναφέροντας και το ποσό που αποδόθηκε στο Δημόσιο.

Η Τράπεζα, δεδομένης της αναστολής της προθεσμίας των άρθρων 7 και 8 Ν. 4151/2013 περί αδρανών λογαριασμών, από την έναρξη ισχύος, κυρωθείσας με το Ν. 4350/2015, από 18.7.2015 ΠΝΠ (ΦΕΚ Β' 84/18.7.2015 και ΦΕΚ Α' 90/31.7.2015), στις 20.7.2015, έως και τις 13.11.2017, δυνάμει της υπ' αριθ. ΓΔΟΠ 0001695 ΕΞ 2017/ΧΠ1917/13.11.2017 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 3976/14.11.2017), καθώς και της εφαρμογής του άρθρου 257 του Αστικού Κώδικα, για τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής κατόπιν αναστολής, δεν προέβη σε απόδοση υπολοίπων αδρανών λογαριασμών στο Δημόσιο για το οικονομικό έτος 2017, λόγω μη συμπλήρωσης εικοσαετίας.

Για το οικονομικό έτος 2018 η Τράπεζα, στα τέλη Απριλίου του έτους 2019, θα προβεί σε απόδοση υπολοίπων αδρανών λογαριασμών στο Δημόσιο, συνολικού ποσού € 3.160, για τους οποίους η ανωτέρω εικοσαετία συμπληρώθηκε εντός του εν λόγω οικονομικού έτους.

49. Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

	31.12.2018	31.12.2017
APE Fixed Assets A.E.*, APE Commercial Property A.E., ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε.	46.217	98.280
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής ΙΙ Α.Ε.		21.996
Επενδυτικά ακίνητα Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε.	6.204	
Πάγια Alpha Bank Α.Ε.	29.598	
Επενδυτικά πάγια Alpha Leasing Α.Ε.	22.616	
Serdika 2009 Ε.Ο.Ο.Δ., Sheinovo Offices Ε.Ο.Ο.Δ., Sheinovo apartments Ε.Ο.Ο.Δ., Sheinovo Residence Ε.Ο.Ο.Δ.	15.838	
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε.	79.539	
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε.	8.502	
Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Alpha Bank Α.Ε.	55.925	108.501
Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Alpha Bank Romania S.A.		55.158
Λοιπά κατεχόμενα προς πώληση πάγια	7.598	5.042
Σύνολο	272.037	288.977

Ο Όμιλος, έχει εκκινήσει τη διαδικασία πώλησης της θυγατρικής εταιρίας APE Fixed Assets Α.Ε., της κοινοπραξίας Α.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε., των επενδυτικών ακινήτων της θυγατρικής Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε., καθώς επίσης και χαρτοφυλακίου δανείων λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικής πίστης της Τραπέζης, τα υπόλοιπα των οποίων απεικονίζονται στον ανωτέρω πίνακα και αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω.

Επιπρόσθετα, εντός του 2018 ολοκληρώθηκαν οι συναλλαγές πώλησης μέρους του χαρτοφυλακίου δανείων λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικής πίστης στην Ελλάδα, ενώ εντός της χρήσεως 2017 ολοκληρώθηκε η συναλλαγή πώληση της θυγατρικής εταιρίας Alpha Bank Srbija A.D. και της συμμετοχής που κατείχε η APE Commercial Property Α.Ε στην εταιρία ΕΛ.Π.ΕΤ. Βαλκανική Α.Ε, οι οποίες επίσης αναλύονται κατωτέρω. Στο ίδιο πλαίσιο ολοκληρώθηκε η διαδικασία πώλησης δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικών δανείων στη Ρουμανία.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2018 ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση ακίνητα της Τραπέζης και της θυγατρικής Alpha Leasing Α.Ε., οι εταιρίες Serdika 2009 Ε.Ο.Ο.Δ., Sheinovo Offices Ε.Ο.Ο.Δ., Sheinovo apartments Ε.Ο.Ο.Δ. και Sheinovo Residence Ε.Ο.Ο.Δ., οι οποίες αποτελούν θυγατρικές της εταιρίας του Ομίλου Stockfort Ltd, καθώς επίσης οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε. και Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε.

Alpha Bank Srbija A.D.

Εντός του τετάρτου τριμήνου του 2016, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασίες πώλησης της θυγατρικής της εταιρίας Alpha Bank Srbija A.D. Στο πλαίσιο αυτό, την 30.1.2017 ήλθε σε συμφωνία με υποψήφιο αγοραστή για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει στο κεφάλαιο της θυγατρικής. Η σχετική σύμβαση υπεγράφη την 23.2.2017 ενώ η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 11.4.2017, έναντι συνολικού τιμήματος € 53 εκατ., μετά τη λήψη των σχετικών εποπτικών εγκρίσεων. Πέραν της μεταβίβασης του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής, στο πλαίσιο της συμφωνίας είχε συμπεριληφθεί και η εκχώρηση της συμβάσεως χρέους μειωμένης εξασφάλισης που έχει χορηγήσει η Τράπεζα στη θυγατρική εταιρία, ύψους € 27,11 εκατ. Βάσει των ανωτέρω, με ημερομηνία 31.12.2016 τα στοιχεία ενεργητικού της Alpha Bank Srbija A.D. και οι άμεσα συνδεδεμένες με αυτά υποχρεώσεις ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως «Κατεχόμενα προς πώληση» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5, ενώ οι δραστηριότητές της, οι οποίες αποτελούν μια διακριτή γεωγραφική περιοχή εκμεταλλεύσεων για τον Όμιλο που εντάσσεται στον τομέα της Ν.Α. Ευρώπης για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα, χαρακτηρίστηκαν ως «Διακοπείσες δραστηριότητες».

* Τα κονδύλια της APE Fixed Assets Α.Ε. περιλαμβάνονται μόνο στη συγκριτική περίοδο.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

Τα αποτελέσματα και οι ταμειακές ροές που προέρχονται από την Alpha Bank Srbija A.D. παρουσιάζονται ως προερχόμενα από «Διακοπείσες δραστηριότητες» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στην Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

Στον πίνακα που ακολουθεί αναλύονται τα ποσά που παρουσιάζονται στην Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		6.943
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(1.374)
Καθαρό έσοδο από τόκους		5.569
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		1.860
Προμήθειες έξοδα		(476)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες		1.384
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου		991
Λοιπά έσοδα		156
Σύνολο εσόδων		8.100
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		(3.069)
Γενικά διοικητικά έξοδα		(3.749)
Λοιπά έξοδα		(19)
Σύνολο εξόδων		(6.837)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου		1.111
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος		2.374
Φόρος εισοδήματος		-
Καθαρά κέρδη/ (ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος		2.374
Διαφορά από αποτίμηση στην εύλογη αξία		
Αποτέλεσμα από πώληση μετά το φόρο εισοδήματος		(70.831)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες		(68.457)
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων		(1.559)
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων και αντισταθμίσεως θυγατρικών εξωτερικού		70.016
Φόρος εισοδήματος		
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες		68.457
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως μετά από φόρους		-

Το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων της Alpha Bank Srbija A.D. που διατέθηκε κατά την μεταβίβασή του ανήρχετο σε € 89.265.

Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II Α.Ε.

Εντός της χρήσεως 2017 η Τράπεζα και η εταιρία του Ομίλου Alpha Group Investments Ltd υπέγραψαν με ενδιαφερόμενο επενδυτή προσύμφωνο (memorandum of understanding) για την πώληση της θυγατρικής εταιρίας Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II Α.Ε. και προχώρησε σε διαπραγματεύσεις για τη συγκεκριμενοποίηση των όρων της πώλησης. Οι κύριοι όροι μεταβίβασης του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II Α.Ε. συμφωνήθηκαν με τον εν λόγω επενδυτή εντός του τετάρτου τριμήνου του έτους 2017 και εκτιμήθηκε ότι η πώληση θα ολοκληρωνόταν εντός της επόμενης χρήσεως.

Με βάση τα ανωτέρω, η Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής II Α.Ε. κατατάχθηκε ως «κατεχόμενη προς πώληση» κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017, ενώ για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα είχε ενταχθεί στον τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών». Ο Όμιλος αποτίμησε τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρίας στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης, αναγνωρίζοντας τη διαφορά που ανήλθε σε € 391 ως ζημιά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στη γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου».

Εντός του 2018, η ανωτέρω συναλλαγή ματαιώθηκε και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της εταιρίας αναταξινομήθηκαν στις σχετικές γραμμές του Ισολογισμού. Η ανακτήσιμη αξία των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας κατά την επαναταξινομήση της δεν μεταβλήθηκε σε σχέση με την αξία που είχε αποτιμηθεί την 31.12.2017.

APE Fixed Assets A.E., APE Commercial Property A.E., A.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας A.E.

Εντός της χρήσεως 2016 προσελήφθησαν σύμβουλοι πωλήσεως και εκκίνησε η διαδικασία για τη πώληση των συμμετοχών της Τραπέζης στις εταιρίες APE Fixed Assets A.E., APE Commercial Property A.E. και A.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας A.E. Η APE Fixed Assets A.E. είναι θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, ενώ οι APE Commercial Property A.E. και A.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας A.E. είναι κοινοπραξίες, όπου η Τράπεζα ασκεί έλεγχο από κοινού με τον έτερο κοινοπρακτούντα μέτοχο.

Οι εταιρίες είχαν καταταχθεί ως κατεχόμενες προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π 5. Όσον αφορά την ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας, ο Όμιλος βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας πώλησης της συμμετοχής του και, παρόλα τα ειδικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας, εκτιμάται ως πιθανή η επίτευξη συμφωνίας κατά το προσεχές διάστημα.

Όσον αφορά την APE Fixed Assets με 31.12.2018, η συμμετοχή της Τραπέζης στην APE Fixed Assets A.E. δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του χαρακτηρισμού ως «κατεχόμενη προς πώληση» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της εταιρίας αναταξινομήθηκαν στις σχετικές γραμμές του Ισολογισμού. Η ανακτήσιμη αξία της εταιρίας δε μεταβλήθηκε από την αξία που είχε αποτιμηθεί την 31.12.2017.

Επίσης, εντός του 2018, η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας A.E. καταβάλλοντας το ποσό € 71.704, ενώ η εταιρία αποπλήρωσε το δάνειο που είχε χορηγηθεί από την Τράπεζα.

Όσον αφορά την APE Commercial Property σημειώνεται ότι, εντός του τετάρτου τριμήνου του 2017, ολοκληρώθηκε η πώληση της συμμετοχής που κατείχε στην εταιρία ΕΛ.Π.ΕΤ. Βαλκανική Α.Ε. Κατά τον Σεπτέμβριο του 2018, η APE Commercial Property διενήργησε επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους της συνολικού ύψους € 15.906, εκ του οποίου € 11.484 αφορά στην επιστροφή κεφαλαίου προς την Τράπεζα.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 τα κατεχόμενα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία ή ομάδες διάθεσης αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης και παρουσιάζονται στον ισολογισμό διακριτά από τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων. Για τις κοινοπραξίες APE Commercial Property A.E. και A.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας A.E., που αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, προσδιορίστηκε η εύλογη αξία της συμμετοχής και των δανείων και απαιτήσεων από τις εν λόγω εταιρίες τα οποία αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε αυτές. Από την προαναφερθείσα αποτίμηση προέκυψαν εντός της χρήσεως 2017 κέρδη ύψους € 330 που αναγνωρίστηκαν στη γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου» της κατάστασης αποτελεσμάτων, ενώ για το 2018 προέκυψε ζημία ποσού € 7.300.

Καθώς οι εταιρίες δεν αποτελούν για τον Όμιλο ξεχωριστά σημαντικά τμήματα επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού αυτών ως διακοπέισης δραστηριότητες. Οι εταιρίες εντάσσονται στον τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών» για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα, ενώ για το 2017 τα δάνεια περιλαμβάνονταν στο λειτουργικό τομέα «Corporate Banking».

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των επιμέρους στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που αφορούν τις APE Fixed Assets A.E., APE Commercial Property A.E. και A.Π.Ε. Επενδυτικής Περιουσίας A.E. και παρουσιάστηκαν στον Ισολογισμό ως «κατεχόμενα προς πώληση».

Ισολογισμός

	31.12.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών		47.570
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	58.960	29.845
Επενδύσεις σε ακίνητα		39.872
	58.960	117.287
Αποτίμηση στην εύλογη αξία ΑΠΕ	(12.744)	(19.007)
Σύνολο Ενεργητικού προς πώληση ΑΠΕ	46.216	98.280
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		286
Λοιπές Υποχρεώσεις		6
Σύνολο Υποχρεώσεων που συνδέονται με τα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		292
Ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση και αφορούν στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	-	(122)
Δικαιώματα τρίτων που αφορούν στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		10.947

Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε.

Εντός της χρήσεως 2018, η Τράπεζα ξεκίνησε τη διαδικασία για τη λήψη δεσμευτικών προσφορών για τη συμμετοχή της στην Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε. και στις 8.3.2019 υπεγράφη η σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών με τον προτιμητέο επενδυτή, ενώ η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός του Α' εξαμήνου του 2019.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5, η Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε. κατατάχθηκε ως κατεχόμενη προς πώληση κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018. Ο Όμιλος αποτίμησε τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρίας στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Από την εν λόγω αποτίμηση δεν προέκυψε αποτέλεσμα.

Καθώς η εταιρία δεν αποτελεί για τον Όμιλο ξεχωριστό σημαντικό τμήμα επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού της ως διακοπήσα δραστηριότητα. Η εταιρία εντάσσεται στον λειτουργικό τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών» για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα.

Ισολογισμός

	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος	50
Επενδύσεις σε ακίνητα	68.114
Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια	1.979
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	9.015
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	381
Σύνολο Ενεργητικού προς πώληση	79.539
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	159
Λοιπές υποχρεώσεις	1.302
Προβλέψεις	131
Σύνολο Υποχρεώσεων που συνδέονται με τα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	1.592

Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε.

Κατά τη διάρκεια του 2018 ο Όμιλος ξεκίνησε τη διαδικασία πλειοδοτικού διαγωνισμού για την πώληση των μετοχών της εταιρίας Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Χανίων Α.Ε. Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5, η εταιρία κατατάχθηκε ως κατεχόμενη προς πώληση κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018. Ο Όμιλος αποτίμησε τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρίας στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης, χωρίς να προκύψει ανάγκη αναγνώρισης απομείωσης.

Καθώς η εταιρία δεν αποτελεί για τον Όμιλο ξεχωριστό σημαντικό τμήμα επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού της ως διακοπήσα δραστηριότητα. Η εταιρία εντάσσεται στον τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών» για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα.

Ισολογισμός

	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
Επενδύσεις σε ακίνητα	8.500
Σύνολο Ενεργητικού προς πώληση	8.500
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Λοιπές υποχρεώσεις	11
Σύνολο Υποχρεώσεων που συνδέονται με τα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	11

Επενδυτικά ακίνητα Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε.

Εντός της χρήσεως 2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε., υπέγραψε με ενδιαφερόμενο επενδυτή συμβολαιογραφικό προσύμφωνο για την πώληση μέρους των ακινήτων της.

Με βάση τα ανωτέρω, τα εν λόγω επενδυτικά ακίνητα της Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Νέας Ερυθραίας Α.Ε. κατατάχθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018. Ο Όμιλος αποτίμησε τα εν λόγω επενδυτικά ακίνητα της εταιρίας στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Από την εν λόγω αποτίμηση δεν προέκυψε αποτέλεσμα.

Τα επενδυτικά ακίνητα της εταιρίας εντάσσονται στον τομέα «Λοιπά/Κέντρο Απαλοιφών» για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα.

Δανειακά Χαρτοφυλάκια

Ο Όμιλος κατά τις χρήσεις 2017 και 2018, ξεκίνησε τη διαδικασία πωλήσεως για τέσσερα χαρτοφυλάκια δανείων, που αναλύονται ως κάτωθι.

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Α: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων Λιανικής και Επιχειρηματικών Δανείων Ρουμανίας

Εντός του 2017, η Τράπεζα από κοινού με την Alpha Bank Romania S.A. ξεκίνησαν διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων λιανικής, τα οποία περιλαμβάνουν απαιτήσεις από καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες και δάνεια ελεύθερων επαγγελματιών, καθώς και επιχειρηματικών δανείων. Η πλειοψηφία του εν λόγω Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων Λιανικής της Alpha Bank Romania S.A. πωλήθηκε εντός του Γ' τριμήνου 2017.

Τα υφιστάμενα κατά την 31.12.2017 δάνεια λογιστικής αξίας € 88.169 ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως «Κατεχόμενα προς πώληση» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 και περιλαμβάνονταν στους λειτουργικούς τομείς «Corporate Banking» (€ 10.890) και «Ν.Α. Ευρώπη» (€ 77.279) της σημείωσης 42 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Την 14.5.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων. Το τμήμα της συναλλαγής, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις ανήλθε σε € 41.608, ενώ αναγνωρίστηκε ζημία ποσού € 1.846 στο «Αποτέλεσμα από διακοπή αναγνωρίσεως χρηματοοικονομικών μέσων στο αναπόσβεστο κόστος».

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Β: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής Ελλάδος

Εντός του 2017, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων και άνευ εξασφαλίσεων ανοιγμάτων λιανικής, τα οποία περιλαμβάνουν απαιτήσεις από καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες και δάνεια ελεύθερων επαγγελματιών.

Τα υφιστάμενα κατά την 31.12.2017 δάνεια λογιστικής αξίας € 64.600 ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως «Κατεχόμενα προς πώληση» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 και περιλαμβάνονταν στο λειτουργικό τομέα «Λιανική Τραπεζική» της σημείωσης 42 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Την 23.3.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση της πλειοψηφίας του Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής, ενώ το εναπομείναν Χαρτοφυλάκιο μεταβιβάστηκε την 14.9.2018. Το τίμημα της συναλλαγής, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις ανήλθε σε € 76.078, ενώ αναγνωρίστηκε κέρδος ποσού € 13.828 στο «Αποτέλεσμα από διακοπή αναγνωρίσεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Γ: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων Ελλάδος

Εντός του 2018, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων.

Την 27.12.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση μέρους του Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων. Το τίμημα της συναλλαγής για το μεταβιβάσθέν χαρτοφυλάκιο, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις ανήλθε σε € 258.833, ενώ αναγνωρίστηκε ζημία ποσού € 17.659 στο «Αποτέλεσμα από διακοπή αναγνωρίσεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Την 31.12.2018, η λογιστική αξία για το υπολοιπόμενο χαρτοφυλάκιο, η ολοκλήρωση της πώλησης του οποίου εξαρτάται από την πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων, ανέρχεται σε € 55.925. Από το εν λόγω χαρτοφυλάκιο ποσό € 31.152 περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Corporate Banking» και ποσό € 24.773 περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Investment Banking/Treasury» της σημείωσης 42 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Ο Όμιλος εκτιμά ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 και κατέταξε τα δάνεια αυτά στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση με 31.12.2018.

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Δ: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής Ελλάδος

Εντός του 2018, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων λιανικής, τα οποία περιλαμβάνουν απαιτήσεις από καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες και δάνεια ελεύθερων επαγγελματιών.

Την 21.12.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής Ελλάδος. Το τίμημα της συναλλαγής, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις ανήλθε σε € 62.612, ενώ αναγνωρίστηκε κέρδος ποσού € 7.846 στο «Αποτέλεσμα από διακοπή αναγνωρίσεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Ακίνητα Alpha Bank A.E. και Alpha Leasing A.E.

Σε συνδυασμό με τη συναλλαγή που αφορά το ως άνω Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Γ, η Τράπεζα και η Alpha Leasing A.E. ξεκίνησαν διαδικασία για την πώληση χαρτοφυλακίου επενδυτικών, ιδιοχρησιμοποιούμενων και ακινήτων από πλειστηριασμούς κυριότητάς τους. Τα υφιστάμενα κατά την 31.12.2018 ακίνητα ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως «Κατεχόμενα προς πώληση» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5. Ο Όμιλος αποτίμησε τα εν λόγω ακίνητα στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης, αναγνωρίζοντας ζημία ποσού € 5.708 στα λοιπά έξοδα (σημείωση 10) διαμορφώνοντας τη λογιστική αξία τους την 31.12.2018 σε € 52.214, η οποία περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών» της σημείωσης 42 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Serdika 2009 E.O.O.D., Sheinovo Offices E.O.O.D., Sheinovo Apartments E.O.O.D., Sheinovo Residence E.O.O.D.

Εντός της χρήσεως 2018, η Τράπεζα και η εταιρία του Ομίλου Stockfort Ltd υπέγραψαν με ενδιαφερόμενο επενδυτή

προσύμφωνο (Pre-SPA) για την πώληση των θυγατρικών εταιριών Serdika 2009 E.O.O.D., Sheinono Offices E.O.O.D., Sheinono Apartments E.O.O.D. και Sheinono Residence E.O.O.D. Οι κύριοι όροι μεταβίβασης του 100% του μετοχικού κεφαλαίου των εταιριών συμφωνήθηκαν με τον εν λόγω επενδυτή εντός του τρίτου τριμήνου του έτους 2018 και την 19.3.2019 υπεγράφη η σύμβαση αγοραπωλησίας του συνόλου των μετοχών των ως άνω εταιριών. Με βάση τα ανωτέρω, οι Serdika 2009 E.O.O.D., Sheinono Offices E.O.O.D., Sheinono Apartments E.O.O.D. και Sheinono Residence E.O.O.D. κατατάχθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018. Ο Όμιλος αποτίμησε τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των θυγατρικών εταιριών στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Οι εταιρίες εντάσσονται στον τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών» για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα.

Λοιπά κατεχόμενα προς πώληση πάγια

Στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση περιλαμβάνονται λοιπά κατεχόμενα προς πώληση πάγια του Ομίλου ύψους € 7.598 (31.12.2017: € 5.042). Για τα εν λόγω ακίνητα, αναγνωρίστηκε ζημία απομειώσεως ποσού € 85.

Επιπλέον, στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση, έχουν ταξινομηθεί οι συμμετοχές της Τραπέζης στις εταιρίες «Ιχθυοτροφεία Σελόντα Α.Ε.Γ.Ε.» και «Νηρεύς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε.», «Forthnet Α.Ε.» και «Unisoft Α.Ε.», καθώς η Τράπεζα προτίθεται να τις μεταβιβάσει στο προσεχές διάστημα. Η εύλογη αξία των εν λόγω εταιριών προσδιορίστηκε στο ποσό του ενός Ευρώ έκαστη.

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αξιολογεί τις ενέργειες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια υλοποίησης του σχεδίου αναδιάρθρωσεως προκειμένου, στις περιπτώσεις που πληρούνται τα κριτήρια του Δ.Π.Χ.Π. 5 (τα οποία παρατίθενται στη σημείωση 1.18), τα στοιχεία του ενεργητικού και οι άμεσα συνδεδεμένες με αυτά υποχρεώσεις να κατατάσσονται ως κατεχόμενα προς πώληση, ενώ για σκοπούς πληροφόρησης κατά λειτουργικό τομέα εντάσσονται στον τομέα «Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών».

50. Σχέδιο Αναδιάρθρωσεως

Ολοκληρώθηκε από την Τράπεζα η υλοποίηση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως, η αναθεωρημένη έκδοση του οποίου εγκρίθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού στις 26 Νοεμβρίου 2015. Η καταληκτική ημερομηνία του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως στο σύνολό του ήταν η 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι κύριες δεσμεύσεις του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως για την Τράπεζα ήταν:

- Η μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα, έως μεγίστου αριθμού 563 καταστημάτων, έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Ο περιορισμός του αριθμού των εργαζομένων στην Ελλάδα, σε τραπεζικές ή μη δραστηριότητες, έως μεγίστου αριθμού 9.504 εργαζομένων, έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Η μείωση των συνολικών δαπανών της Τραπέζης στην Ελλάδα (ελληνικές τραπεζικές και μη τραπεζικές δραστηριότητες) έως μεγίστου ποσού € 933 εκατ., έως την 31 Δεκεμβρίου 2017, εξαιρώντας κόστη που σχετίζονται με τη διενέργεια προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου προσωπικού και κόστη που σχετίζονται με τη συμβολή της Τραπέζης υπέρ ταμείων εγγυήσεως καταθέσεων ή εξυγίανσης.
- Η εφαρμογή μεγίστου ορίου συνολικών ετησίων αποδοχών που η Τράπεζα αποδίδει σε έκαστο εργαζόμενο ή διευθυντικό στέλεχος, έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Η μείωση του κόστους χρηματοδοτήσεως μέσω του εξορθολογισμού του κόστους των καταθέσεων στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε μακροοικονομικές συνθήκες.
- Η περαιτέρω ενδυνάμωση του ισολογισμού της Τραπέζης μέσω της τηρήσεως δείκτη (καθαρών) δανείων προς καταθέσεις για τις ελληνικές δραστηριότητες που δεν θα ξεπερνά το 119% στο τέλος του έτους 2018.
- Ο περιορισμός του μεγέθους του χαρτοφυλακίου στοιχείων ενεργητικού των διεθνών δραστηριοτήτων της Τραπέζης έως και την 30 Ιουνίου 2018.
- Ο περιορισμός παροχής πρόσθετων κεφαλαίων σε θυγατρικές του εξωτερικού.
- Η αποεπένδυση από χαρτοφυλάκιο αξιολογίων εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιριών (πλην ορισμένων περιπτώσεων).
- Η μείωση του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών συμμετοχών της Τραπέζης σε € 40 εκατ., έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.

- Ο περιορισμός στην αγορά κινητών αξιών με πιστοληπτική διαβάθμιση κατώτερη των επενδυτικών ορίων (non-investment grade securities).
- Η υιοθέτηση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την πιστωτική πολιτική του Ομίλου, και το πλαίσιο εταιρικής διακυβερνήσεως, καθώς και λοιπές δεσμεύσεις στις οποίες περιλαμβάνονται περιορισμοί στη δυνατότητα της Τραπέζης να ηρροβεί σε ορισμένες εξαγορές.

Η Alpha Bank υλοποίησε σημαντικές ενέργειες αναδιρθρώσεως των δραστηριοτήτων της με σκοπό την πλήρη αποκατάσταση της βιωσιμότητάς της, σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κρατικές ενισχύσεις. Ως αποτέλεσμα των σχετικών ενεργειών η Τράπεζα έχει επιτύχει την πλήρη συμμόρφωσή της με τις παραπάνω δεσμεύσεις, οι οποίες στο σύνολό τους παύουν να ισχύουν από 1 Ιανουαρίου 2019.

Οι μακροοικονομικές παραδοχές και υποθέσεις επί των οποίων στηρίχθηκαν οι προβλέψεις του αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιρθρώσεως παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

	2014	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ (%)	(1,8)	(3,2)	(0,7)	3,4	4,1
Πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ (%)	0,8	(2,3)	(1,3)	2,7	3,1
Δείκτης ανεργίας (%)	26,5	26,9	27,1	25,7	24,2
Δείκτης πληθωρισμού (%)	(1,4)	(0,4)	1,5	0,9	1,0

Η πρόοδος της Τραπέζης προς την πλήρη συμμόρφωσή της με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονταν στο Σχέδιο Αναδιρθρώσεως παρακολουθούταν και αναφερόταν προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση από την Mazars LLP, η οποία είχε ορισθεί ως Εποπτεΰων Επίτροπος (Monitoring Trustee) του Σχεδίου Αναδιρθρώσεως.

51. Εταιρικά γεγονότα

α. Την 30.1.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, Α.Ε.Π. Σπάτων Α.Ε, Α.Ε.Π. Λειβαδιάς Α.Ε, Α.Ε.Π. Καλλιρόνης Α.Ε, Α.Ε.Π. Νέας Κηφισιάς Α.Ε και Α.Ε.Π. Νέας Ερυθραίας Α.Ε. προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 14.741, € 4.351, € 1.099, € 4.467 και € 8.656 αντιστοίως.

β. Την 9.2.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-Cypre Alaminos Ltd, AGI-Cypre Tochni Ltd και AGI-Cypre Mazotos Ltd προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 9.201, € 1.715 και € 8.004 αντιστοίως.

γ. Την 14.3.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-RRE Poseidon Ltd, AGI-RRE Artemis Ltd, AGI-RRE Hera Ltd, AGI-RRE Arsinoe Ltd, AGI-RRE Cleopatra Ltd, AGI-RRE Participations 1 Ltd, AGI-RRE Ares Ltd, AGI-RRE Hermes Ltd, AGI-Cypre Evagoras Ltd και Stockfort Ltd προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 51.508, € 35.461, € 5.137, € 35.054, € 13.069, € 55.468, € 3.427, € 52, € 130 και € 23.950 αντιστοίως.

δ. Την 15.3.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-BRE Participations 5 Ltd, AGI-BRE Participations 1 Ltd, AGI-SRE Participations 1 Ltd, Alpha Trustees Ltd, AGI-RRE Athena Ltd, AGI-RRE Venus Ltd, AGI-SRE Ariadni Ltd, AGI-Cypre Tersefanou Ltd και Zerelda Ltd προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 424, € 88, € 22, € 10, € 33, € 26, € 153, € 38 και € 35.859 αντιστοίως.

ε. Την 16.3.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-RRE Zeus Srl, AGI-RRE Poseidon Srl, Carmel Residential Srl, Ashtrom Residents Srl, AGI-RRE Hera Srl, Cubic Center Development S.A., AGI-RRE Cleopatra Srl, AGI-RRE Participations 1 Srl και Cordia Residents Srl προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 35.823, € 16.534, € 15.319, € 18.301, € 5.109, € 35.003, € 13.035, € 9.667 και € 3.399 αντιστοίως.

στ. Την 19.3.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-BRE Participations 2 Ltd, AGI-BRE Participations 3 Ltd, AGI-BRE Participations 4 Ltd, AGI-BRE Participations 2 E.O.O.D., AGI-BRE Participations 3 E.O.O.D. και HT-1 E.O.O.D. προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 9.414, € 19.997, € 21.323, € 9.366, € 19.931 και € 583 αντιστοίως.

ζ. Την 20.3.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-BRE Participations 4 E.O.O.D. και Asmita Gardens Srl προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 16.998 και € 29.009 αντιστοίως.

- η.** Την 27.3.2018 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου, AGI-RRE Poseidon Ltd προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας Romfelt Real Estate S.A., καταβάλλοντας ποσό € 34.572 και την 18.5.2018 κατέβαλε το υπολειπόμενο ποσό € 402 έως την πλήρη κάλυψή της. Συνεπεία τούτου, η συμμετοχή της AGI-RRE Poseidon Ltd διαμορφώθηκε σε 99,99% επί του μετοχικού κεφαλαίου της Romfelt Real Estate S.A.
- θ.** Την 29.3.2018 ολοκληρώθηκε η επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 56 της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.
- ι.** Την 5.4.2018 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου, AGI-RRE Hermes Srl προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κατά €11.
- ια.** Την 24.4.2018 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου AGI-Cypre Tersefanou Ltd απέκτησε το 100% και 99,95% των μετοχών των εταιριών Kitma Holdings Ltd και Vic City Srl αντίστοιχα.
- ιβ.** Την 7.5.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Group Investments Ltd ίδρυσε την εταιρία Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ηρακλείου Α.Ε. έναντι ποσού € 24.
- ιγ.** Την 14.5.2018 η Τράπεζα από κοινού με την Alpha Bank Romania S.A. ολοκλήρωσαν την πώληση ενός Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων στις A1 Carpi Finance S.A., APS Consumer Finance IFN S.A. and APS Delta S.A., εταιρίες που χρηματοδοτήθηκαν από κοινοπραξία διεθνών επενδυτών, στην οποία περιλαμβάνονται η Deutsche Bank AG, επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της AnaCap Financial Partners LLP και επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της APS Investments S.à.r.l.
- ιδ.** Την 16.5.2018 ολοκληρώθηκε η διαδικασία εκκαθάρισης της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, Preserville Enterprises Ltd.
- ιε.** Την 17.5.2018 ολοκληρώθηκε η επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 3.069 της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, Chardash Trading E.O.O.D.
- ιστ.** Την 31.5.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε., καταβάλλοντας ποσό € 71.704.
- ιζ.** Την 13.6.2018 ολοκληρώθηκε η επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 230 της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, Alpha Real Estate Bulgaria E.O.O.D.
- ιν.** Την 14.6.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Group Investments Ltd ίδρυσε την εταιρία Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Γη Ι Α.Ε. έναντι ποσού € 24.
- ιο.** Την 22.6.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε τις AGI-Cypre Property 1 Ltd, AGI-Cypre Property 2 Ltd, AGI-Cypre Property 3 Ltd και AGI-Cypre Property 4 Ltd έναντι ποσού € 1 εκάστη και την 29.6.2018 μεταβίβασε τις εν λόγω εταιρίες στην θυγατρική της εταιρία AGI-Cypre Ermis Ltd.
- ικ.** Την 25.6.2018 οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, AGI-BRE Participations 1 Ltd, Zerelda Ltd, AGI-RRE Athena Ltd, AGI-RRE Hera Ltd, AGI-BRE Participations 4 Ltd, AGI-RRE Ares Ltd, AGI-RRE Venus Ltd, AGI-RRE Cleopatra Ltd, AGI-RRE Hermes Ltd, AGI-Cypre Tersefanou Ltd, AGI-Cypre Mazotos Ltd και AGI-SRE Participations 1 Ltd προέβησαν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τους κατά € 17, € 7, € 10, € 10, € 10, € 10, € 9, € 6, € 8, € 7, € 16 και € 10 αντιστοίχως.
- κα.** Την 25.6.2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, AGI BRE Participations 5 E.O.O.D. και των θυγατρικών της εταιριών House Properties Investments E.O.O.D. και Residence Properties Investments E.O.O.D.
- κβ.** Την 27.6.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε τις AGI-Cypre Property 5 Ltd, AGI-Cypre Property 6 Ltd και AGI-Cypre Property 8 Ltd έναντι ποσού € 1 εκάστη και την 29.6.2018 μεταβίβασε τις εν λόγω εταιρίες στην θυγατρική της εταιρία AGI-Cypre Ermis Ltd. Την ίδια ημερομηνία, η AGI-Cypre Ermis Ltd προέβη σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στην AGI-Cypre Property 8 Ltd έναντι ποσού € 276.
- κγ.** Την 3.7.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE L1 Ltd έναντι ποσού € 1.
- κδ.** Την 5.7.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την AGI-Cypre Property 7 Ltd έναντι ποσού € 1 και την 31.7.2018 την μεταβίβασε στην AGI-Cypre Ermis Ltd, η οποία προέβη σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου με εισφορά σε είδος έναντι ποσού € 284.
- κε.** Την 5.7.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης AGI-Cypre Ermis Ltd μεταβίβασε τις θυγατρικές της εταιρίες AGI-Cypre Property 1 Ltd, AGI-Cypre Property 2 Ltd, AGI-Cypre Property 3 Ltd, AGI-Cypre Property 4 Ltd, AGI-Cypre Property 5 Ltd και AGI-Cypre

Property 6 Ltd στην θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Bank Cyprus Ltd. Την 7.8.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Bank Cyprus Ltd μεταβίβασε τις θυγατρικές της εταιρίες AGI-Cypre Property 1 Ltd, AGI-Cypre Property 2 Ltd, AGI-Cypre Property 3 Ltd, AGI-Cypre Property 4 Ltd, AGI-Cypre Property 5 Ltd και AGI-Cypre Property 6 Ltd πίσω στην θυγατρική εταιρία της Τραπέζης AGI-Cypre Ermis Ltd. Την ίδια ημερομηνία, η AGI-Cypre Ermis Ltd προέβη σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στις εν λόγω εταιρίες έναντι ποσού € 1.352, € 2.380, € 447, € 900, € 110 και € 750 αντίστοιχα.

κστ. Την 18.7.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της Alpha Bank Cyprus Ltd, καταβάλλοντας το ποσό των € 44.585.

κζ. Την 20.7.2018 η Τράπεζα συμμετείχε κατά το ποσοστό της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της κοινοπραξίας APE Commercial Property A.E. στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά ποσό € 39.010 με κεφαλαιοποίηση αποθεματικού «Διαφορά υπέρ το άρτιο».

κη. Την 25.7.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού της θυγατρικής της εταιρίας APE Fixed Assets A.E., καταβάλλοντας το ποσό των € 217.

κθ. Την 2.8.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ A.K.E.Σ., καταβάλλοντας ποσό € 80.

λ. Την 21.8.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την AGI-Cypre Property 9 Ltd έναντι ποσού €1.

λα. Την 24.8.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-Cypre Ermis Ltd ίδρυσε τις AGI-Cypre Property 10 Ltd και AGI-Cypre Property 11 Ltd έναντι ποσού € 1 εκάστη.

λβ. Την 27.8.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-Cypre Ermis Ltd ίδρυσε τις AGI-Cypre Property 12 Ltd, AGI-Cypre Property 13 Ltd, AGI-Cypre Property 15 Ltd, AGI-Cypre Property 17 Ltd, AGI-Cypre Property 18 Ltd, AGI-Cypre Property 19 Ltd και AGI-Cypre Property 20 Ltd έναντι ποσού € 1 εκάστη.

λγ. Την 28.8.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-Cypre Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-Cypre Property 16 Ltd έναντι ποσού €1.

λδ. Την 29.8.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-Cypre Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-Cypre Property 14 Ltd έναντι ποσού €1.

λε. Την 30.8.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-Cypre Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-Cypre RES Pafos Ltd έναντι ποσού €1 και την 22.10.2018 συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος της εν λόγω εταιρίας έναντι ποσού €724.

λστ. Την 30.8.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της Εμπορική Διαχείρισης Α.Ε., καταβάλλοντας το ποσό των € 661.

λζ. Την 4.9.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-Cypre Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-Cypre P&F Nicosia Ltd έναντι ποσού €1.

λη. Την 21.9.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε τις ABC RE P1 Ltd και ABC RE P2 Ltd έναντι ποσού € 1 εκάστη.

λθ. Την 25.9.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE P3 Ltd έναντι ποσού €1.

μ. Την 25.9.2018 ολοκληρώθηκε η επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 11.484 της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, APE Commercial Property A.E.

μα. Την 28.9.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ A.K.E.Σ., καταβάλλοντας ποσό €71.

μβ. Την 11.10.2018 ολοκληρώθηκε η τροποποίηση της επωνυμίας της «Ιονική Ανώνυμος Εταιρία Συμμετοχών» σε «Alpha Διαχείρισεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε.». Επιπλέον, τροποποιήθηκε ο σκοπός της εταιρίας στο πλαίσιο της κεντρικής διαχείρισεως της ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας του Ομίλου (εξαιρουμένων των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων).

μγ. Την 23.10.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στις AGI-CYPRE Property 17 Ltd και AGI-CYPRE Property 19 Ltd έναντι ποσού €1.380 και €1.177 αντίστοιχα.

μδ. Την 25.10.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στην AGI-CYPRE Property 16 Ltd έναντι ποσού €17.456.

μϵ. Την 25.10.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε τις ABC RE P4 Ltd και ABC RE L2 Ltd έναντι ποσού €1 εκάστη. Την 29.11.2018 και την 18.12.2018 συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στις εν λόγω εταιρίες έναντι ποσού €1.019 και €3.517 αντίστοιχα.

μστ. Την 26.10.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στις AGI-CYPRE Property 14 Ltd, AGI-CYPRE Property 15 Ltd και AGI-CYPRE Property 20 Ltd έναντι ποσού €630, €799 και €330 αντίστοιχα.

μζ. Την 29.10.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στις AGI-CYPRE Property 13 Ltd και AGI-CYPRE Property 18 Ltd έναντι ποσού €1.622 και €1.380 αντίστοιχα.

μη. Την 30.10.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Group Investments Ltd, προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της συγγενούς της εταιρίας Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε. καταβάλλοντας ποσό €1.000, ενώ την 20.2.2019 προέβη στην καταβολή του υπολειπόμενου αναλογούντος ποσού €2.500.

μθ. Την 7.11.2018 η θυγατρική της Alpha Bank Cyprus Ltd, ABC RE L1 Ltd, προέβη σε αύξηση κεφαλαίου στην οποία συμμετείχε η Alpha Bank Cyprus Ltd με εισφορά σε είδος έναντι ποσού €711.

ν. Την 14.11.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε τις AGI-CYPRE RES Nicosia Ltd και AGI-CYPRE P&F Limassol Ltd έναντι ποσού €1 εκάστη.

να. Την 19.11.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-CYPRE Property 21 Ltd έναντι ποσού €1.

νβ. Την 23.11.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-CYPRE Property 22 Ltd έναντι ποσού €1.

νγ. Την 30.11.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd μεταβίβασε την θυγατρική της εταιρία AGI-CYPRE Property 9 Ltd στην θυγατρική εταιρία της Τραπέζης AGI-CYPRE Ermis Ltd.

νδ. Την 4.12.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-CYPRE Property 23 Ltd έναντι ποσού €1.

νε. Την 13.12.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE P5 Ltd έναντι ποσού €1 και την 29.1.2019 συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος της εν λόγω εταιρίας έναντι ποσού €884.

νστ. Την 13.12.2018 η AGI-CYPRE Ermis Ltd συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών στις θυγατρικές της εταιρίες AGI – CYPRE Mazotos Ltd, AGI-CYPRE Property 1 Ltd, AGI-CYPRE Property 2 Ltd, AGI-CYPRE Property 3 Ltd, AGI-CYPRE Property 4 Ltd, AGI-CYPRE Property 5 Ltd, AGI-CYPRE Property 6 Ltd, AGI-CYPRE Property 7 Ltd, AGI-CYPRE Property 8 Ltd, AGI-CYPRE Property 9 Ltd, AGI-CYPRE Property 10 Ltd, AGI-CYPRE Property 11 Ltd, AGI-CYPRE Property 12 Ltd, AGI-CYPRE Property 13 Ltd, AGI-CYPRE Property 14 Ltd, AGI-CYPRE Property 15 Ltd, AGI-CYPRE Property 16 Ltd, AGI-CYPRE Property 17 Ltd, AGI-CYPRE Property 18 Ltd, AGI-CYPRE Property 19 Ltd, AGI-CYPRE Property 20 Ltd, AGI-CYPRE Property 21 Ltd, AGI-CYPRE Property 22 Ltd, AGI-CYPRE Property 23 Ltd, AGI-CYPRE RES Pafos Ltd και AGI-CYPRE P&F Nicosia Ltd έναντι ποσού €27, €47, €29, €31, €29, €22, €33, €26, €29, €680, €12, €38, €20, €132, €23, €184, €62, €127, €60, €214, €75, €12, €12, €12, €27 και €25 αντίστοιχα.

νζ. Την 14.12.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE P&F Limassol Ltd έναντι ποσού €1.

νη. Την 14.12.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-CYPRE Property 24 Ltd έναντι ποσού €1.

νθ. Την 18.12.2018 η AGI-CYPRE Ermis Ltd συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος στις AGI-CYPRE Property 11 Ltd, AGI-CYPRE Property 12 Ltd και AGI-CYPRE P&F Nicosia Ltd έναντι ποσού €1.580, €460 και €260 αντίστοιχα.

ξ. Την 19.12.2018 η θυγατρική εταιρία του Ομίλου AGI BRE Participations 4 Ltd προέβη σε πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής της εταιρίας HT-1 E.O.O.D. έναντι τιμήματος €2.100.

ξα. Την 19.12.2018 η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε. προέβη στην απόκτηση του 1,7% των μετοχών της Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. από τη συνδεδεμένη εταιρία Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε. έναντι τιμήματος €1.451. Κατόπιν τούτου η Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε. κατέχει συνολικά το 3,4% της Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε.

ξβ. Την 20.12.2018 ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Emproriki Group Finance Plc.

ξγ. Την 20.12.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ., καταβάλλοντας ποσό €76.5.

ξδ. Την 27.12.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Group Investments Ltd προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της στην ίδρυση της κοινοπραξίας Α.Ε.Π. Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων έναντι ποσού €4.550.

ξε. Την 27.12.2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Alpha Α.Ε. Επενδυτικών Συμμετοχών, στην Εμπορική Ανάπτυξης & Διαχείρισης Ακινήτων Ανώνυμη Συμμετοχική & Κτηματική Εταιρία έναντι συνολικού τιμήματος €36.307.

ξστ. Την 27.12.2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Emproriki Venture Capital Developed Markets Ltd, στην Alpha Group Investments Ltd έναντι τιμήματος €25.527.

ξζ. Την 28.12.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της, AGI-CYPRE Ermis Ltd, καταβάλλοντας το ποσό των €175.000.

ξη. Την 31.12.2018, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE L3 Ltd έναντι ποσού €1 και την 31.1.2019 συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος της εν λόγω εταιρίας έναντι ποσού €467.

ξθ. Την 31.12.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της, Alpha Group Jersey Ltd, καταβάλλοντας το ποσό των €240.

ο. Τον Ιούνιο του 2016 το Ηνωμένο Βασίλειο ψήφισε θετικά στο ερώτημα αποχωρήσεως του από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η επίσημη διαδικασία αποχωρήσεως και οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΕ και της βρετανικής κυβερνήσεως ξεκίνησαν εντός του 2017 και συνεχίζονται, ενώ η τελική συμφωνία αναμένεται να ολοκληρωθεί πλησιέστερα στον Μάρτιο του 2019, που έχει οριστεί ως ημερομηνία αποχωρήσεως.

Είναι πιθανό να υπάρξει μεταβατικό καθεστώς που θα ισχύσει και μετά από αυτή την ημερομηνία.

Η Τράπεζα έχει περιορισμένη παρουσία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις αναφορικά με την εξέλιξη της αποχωρήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

52. Αναμόρφωση οικονομικών καταστάσεων

Ο Όμιλος αναμόρφωσε τον Ισολογισμό της 31.12.2017 αναφορικά με την εξέλιξη της επίδικης υπόθεσης της θυγατρικής εταιρίας Chardash Trading E.O.O.D. ("Chardash"), που δραστηριοποιείται στην Βουλγαρία.

Ειδικότερα, η Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών είχε ασκήσει κατά της ανωτέρω θυγατρικής εταιρίας διεκδικητική αγωγή με την οποία ζητούσε να της αναγνωρισθεί η κυριότητα και να της αποδοθεί η νομή και κατοχή του οικοπέδου, επί του οποίου έχει αναγερθεί πολυόροφο κτήριο γραφείων στη Σόφια. Έπειτα από την εξέταση της υποθέσεως ενώπιον του Εφετείου Σόφιας, έγινε δεκτή η αγωγή της Βουλγαρικής Ακαδημίας Επιστημών, αναγνωρίζοντας ωστόσο το δικαίωμα στην Chardash να αρνηθεί την απόδοση του ακινήτου μέχρι την καταβολή από την Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών των δαπανών ανεγέρσεως του κτιρίου. Με την απόφαση του Εφετείου Σόφιας στις 13.12.2017 αναγνωρίσθηκε το δικαίωμα της "Chardash" να αρνηθεί την απόδοση του ακινήτου μέχρι την πληρωμή προς αυτήν από την Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών των διενεργηθέντων δαπανών.

Συνεπεία των ανωτέρω, ο Όμιλος έκρινε ότι δεν είναι πλέον εκτεθειμένος σε κινδύνους και οφέλη ακινήτου και αντ' αυτού αναγνώρισε τη σχετική απαίτηση για την καταβολή των εξόδων ανεγέρσεως. Επιπλέον, η πρόβλεψη ποσού € 8 εκατ. που είχε σχηματιστεί για την εν λόγω υπόθεση ελήφθη υπόψη για τον προσδιορισμό της λογιστικής αξίας της απαίτησης από τη Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών.

Ο αναμορφωμένος Ισολογισμός της 31.12.2017 παρατίθεται κατωτέρω:

31.12.2017			
	Δημοσιευθέντα ποσά	Αναμορφώσεις	Αναμορφωθέντα ποσά
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.593.850		1.593.850
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.715.649		1.715.649
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	8.685		8.685
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	622.536		622.536
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	43.318.193		43.318.193
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			
- Διαθέσιμα προς πώληση	5.873.768		5.873.768
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	10.870		10.870
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	18.886		18.886
Επενδύσεις σε ακίνητα	577.112	(23.769)	553.343
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	735.250	(1.417)	733.833
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	389.809		389.809
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.330.602		4.330.602
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.328.838	19.947	1.348.785
	60.524.048	(5.239)	60.518.809
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	288.977		288.977
Σύνολο Ενεργητικού	60.813.025	(5.239)	60.807.786
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.141.531		13.141.531
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.029.421		1.029.421
Υποχρεώσεις προς πελάτες (συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)	34.890.436		34.890.436
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	655.567		655.567
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	42.761		42.761
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	24.997		24.997
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	92.038		92.038
Λοιπές υποχρεώσεις	867.921	2.761	870.682
Προβλέψεις	441.240	(8.000)	433.240
	51.185.912	(5.239)	51.180.673
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	422		422
Σύνολο Υποχρεώσεων	51.186.334	(5.239)	51.181.095
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
Κεφάλαια και αποθεματικά που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης			
Μετοχικό Κεφάλαιο	463.110		463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	10.801.029		10.801.029
Αποθεματικά	809.073		809.073
Ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση και αφορούν στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(122)		(122)
Αποτελέσματα εις νέον	(2.490.040)		(2.490.040)
	9.583.050		9.583.050
Δικαιώματα τρίτων	28.534		28.534
Υβριδικά κεφάλαια	15.107		15.107
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	9.626.691		9.626.691
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	60.813.025	(5.239)	60.807.786

53. Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων

- α.** Την 9.1.2019, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE COM Pafos Ltd έναντι ποσού €1 και την 29.1.2019 συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος της εν λόγω εταιρίας έναντι ποσού €339.
- β.** Την 18.1.2019, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Bank Cyprus Ltd ίδρυσε την ABC RE RES Larnaca Ltd έναντι ποσού €1.
- γ.** Την 18.1.2019, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-CYPRE Property 25 Ltd και την AGI-CYPRE Property 26 Ltd έναντι ποσού €1 εκάστη.
- δ.** Την 5.2.2019, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, AGI-CYPRE Ermis Ltd ίδρυσε την AGI-CYPRE P&F Pafos Ltd έναντι ποσού €1
- ε.** Την 8.2.2019 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, KITMA Holdings και της θυγατρικής της εταιρίας KITMA Holdings, Vic City Srl.
- στ.** Την 20.2.2019, η θυγατρική εταιρία της Τραπέζης, Alpha Group Investments Ltd, προέβη στην συμπληρωματική κάλυψη της αναλογίας της, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της συγγενούς της εταιρίας Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ελαιώνα Α.Ε. καταβάλλοντας το ποσό €2.500, σε συνέχεια της από 30.10.2018 καταβολής του ποσού €1.000.
- ζ.** Οι διατάξεις του Ν.3869/2010 σχετικά με την προστασία της πρώτης κατοικίας, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από το άρθρο 14 του Ν.4346/2015 παύουν να είναι σε ισχύ την 28.2.2019, όπως ορίστηκε με το Ν.4592/2019 με τίτλο «Κύρωση της από 31 Δεκεμβρίου 2018 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου “Παράταση δυνατότητας εξαιρέσεως κύριας κατοικίας από τη ρευστοποίηση δυνάμει του Ν.3869/2010 (Α’ 130), παράταση μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά Λέρο, Λέσβο, Κω, Σάμο και Χίο και επέκταση εφαρμογής του μέτρου του «Μεταφορικού Ισοδύναμου» του Ν.4551/2018”».

Την 27.3.2018 κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή τροπολογία στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με τίτλο «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (EEL 157 της 15.6.2016). Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις» με την οποία ορίζεται το νέο πλαίσιο και οι κανόνες που θα ισχύσουν εφεξής.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται πρόγραμμα επιδότησης της αποπληρωμής στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων με υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης σε κύρια κατοικία φυσικών προσώπων. Το πρόγραμμα αυτό επιδιώκει διττό σκοπό: α) να αποτελέσει ένα νέο πλαίσιο για την προστασία της κύριας κατοικίας οικονομικά αδύναμων φυσικών προσώπων και β) να εισαγάγει ένα μηχανισμό ρύθμισης μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων, τα οποία εξασφαλίζονται με υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης σε κύρια κατοικία.

Τα πρόσωπα που πληρούν τις οριζόμενες προϋποθέσεις έχουν την δυνατότητα να ασκήσουν αίτηση υπαγωγής τους στο εν λόγω πρόγραμμα, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019.

Η Τράπεζα θα αξιολογήσει την επίπτωση που θα έχει η ψήφιση του νέου νόμου στο ύψος των απομειώσεων που θα υπολογίζονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες οφειλετών.

θ. Από την 1.1.2019 τίθεται σε ισχύ ο Ν.4548/2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών» (ΦΕΚ Α’ 104/13.06.2018), ο οποίος, σε συνδυασμό με τον νόμο για τους Εταιρικούς Μετασχηματισμούς, αντικαθιστά πλήρως τον προϊσχύσαντα εταιρικό νόμο 2190/1920 για τις ανώνυμες εταιρίες. Ο νέος νόμος εφαρμόζεται σε όλες τις ανώνυμες εταιρίες (εισηγμένες, ειδικές μορφές), εκτός αν προβλέπεται κάποια διαφορετική ρύθμιση. Ο νέος νόμος ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο τις διατάξεις της Οδηγίας SRD II για τις αποδοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (κανόνας say on pay), καθώς επίσης και για τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, ενώ λαμβάνει υπόψη τους «συλλογικούς λογαριασμούς» μέσω των οποίων τηρούνται συγκεντρωτικά κινητές αξίες. Οι αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία των ανωνύμων εταιριών από την εφαρμογή του νέου νόμου αφορούν κυρίως τις ακόλουθες ενότητες:

- Σύσταση ανώνυμης εταιρίας (νομικά έγγραφα σύστασης, σύνθεση επωνυμίας, εταιρικά έγγραφα)
- Μετοχικό Κεφάλαιο (αποτίμηση των εισφορών σε είδος, διαδικασία πιστοποίησης καταβολής αρχικού μετοχικού κεφαλαίου ή αύξησής του)

- Τίτλοι που εκδίδονται από τις ανώνυμες εταιρίες: Μετοχές (κατάργηση ανώνυμων μετοχών, μεταβίβαση μετοχών, ελάχιστη ονομαστική αξία μετοχών, ηλεκτρονική τήρηση μετοχών), Τίτλοι κτήσης μετοχών (warrants), Ομολογίες (διεύρυνση έννοιας ομολογιακού δανείου, αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου), Ιδρυτικοί τίτλοι
- Διοικητικό Συμβούλιο (σύνθεση και λειτουργία, καθήκοντα, ελαττωματικές αποφάσεις, πολιτική αποδοχών, έκθεση αποδοχών)
- Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη
- Γενική Συνέλευση (είδη Γενικής Συνέλευσης, όροι συμμετοχής, κανόνες λήψης αποφάσεων)
- Δικαιώματα μειοψηφίας (δυνατότητα σύστασης ενώσεων μετόχων)
- Διάθεση κερδών (διανομή ελάχιστου ή προσωρινού μερίσματος και προαιρετικών αποθεματικών)

Λαμβανομένου υπόψη ότι παρά τις αλλαγές που επήλθαν, τα βασικά χαρακτηριστικά, η δομή και οι γενικοί κανόνες λειτουργίας της ανώνυμης εταιρίας δεν μεταβάλλονται, η επίδραση του νέου νόμου στην Τράπεζα δεν αναμένεται να είναι σημαντική.

Ο νόμος για τους «Εταιρικούς μετασχηματισμούς» τίθεται σε ισχύ από την 15.4.2019. Βασική καινοτομία του νέου νόμου είναι ότι για πρώτη φορά εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο, ένα ενιαίο νομοθέτημα για το σύνολο των εταιρικών μετασχηματισμών εφαρμοζόμενο σε εταιρίες κάθε νομικής μορφής. Ειδικότερα, οι μορφές εταιρικών μετασχηματισμών, που προβλέπονται είναι οι ακόλουθες: α) Συγχώνευση, β) Διάσπαση, γ) Μετατροπή. Με τις διατάξεις του νόμου ρυθμίζονται, ιδίως, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα αποτελέσματα των ανωτέρω μετασχηματισμών, ενώ επισημαίνεται ότι πέραν των παραπάνω μορφών μετασχηματισμών, επιτρέπονται και άλλες, εφόσον αυτές προβλέπονται ρητά από διάταξη νόμου. Σε διαδικασία εταιρικού μετασχηματισμού μπορούν να υποβληθούν ή να μετασχηματιστούν οι ακόλουθες εταιρικές μορφές: ανώνυμες εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες, ομόρρυθμες εταιρίες, ετερόρρυθμες εταιρίες, ετερόρρυθμες εταιρίες κατά μετοχές, κοινοπραξίες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 293 του Ν. 4072/2012, ευρωπαϊκές εταιρίες (SE) που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 2157/2001, αστικοί συνεταιρισμοί, ευρωπαϊκές συνεταιριστικές εταιρίες (ΕΣΕτ) που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1435/2003. Η επίδραση του νέου νόμου στην Τράπεζα δεν αναμένεται να είναι σημαντική.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΑΙ CHIEF FINANCIAL OFFICER

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666242

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ε. ΨΑΛΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666591

ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΠΑΠΑΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 093634

ΜΑΡΙΑΝΝΑ Δ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Α.Δ.Τ. Χ 694507

Οικονομικές Καταστάσεις Τραπέζης της 31.12.2018

ALPHA BANK

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
		31.12.2018	31.12.2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		2.003.984	2.225.606
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(482.282)	(531.351)
Καθαρό έσοδο από τόκους	2	1.521.702	1.694.255
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	3	351.404	342.344
Προμήθειες έξοδα		(65.011)	(64.245)
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	3	286.393	278.099
Έσοδα από μερίσματα	4	62.413	35.638
Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	6	4.715	
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	5	95.917	(85.772)
Λοιπά έσοδα	7	29.542	16.249
Σύνολο λοιπών εσόδων		192.587	(33.885)
Σύνολο εσόδων		2.000.682	1.938.469
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8	(369.217)	(375.800)
Πρόβλεψη αποζημιώσεως προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού	8		(92.719)
Γενικά διοικητικά έξοδα	9	(433.256)	(460.959)
Αποσβέσεις	22, 23, 24	(78.316)	(74.210)
Λοιπά έξοδα	10	(28.631)	(30.920)
Σύνολο εξόδων προ ζημιών απομειώσεως και προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου		(909.420)	(1.034.608)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	11, 12	(1.478.683)	(798.036)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος		(387.421)	105.825
Φόρος εισοδήματος	13	450.825	(61.930)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος		63.404	43.895
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή:			
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	14	0,04	0,03

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 334-543) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης

Ισολογισμός

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	31.12.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	15	719.959	774.882
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	16	2.625.186	2.227.791
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	17	6.815	6.544
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	730.215	628.133
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	19	35.648.197	38.521.136
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση	20	5.691.866	
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	20	180.175	
- Διαθέσιμα προς πώληση	20		4.887.356
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	20		319
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	21	863.731	2.048.931
Επενδύσεις σε ακίνητα	22	24.558	26.379
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	23	628.894	628.956
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	24	390.445	350.783
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	25	5.339.676	4.282.208
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	26	1.282.843	1.253.995
		54.132.560	55.637.413
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	45	1.043.900	217.285
Σύνολο Ενεργητικού		55.176.460	55.854.698
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	27	10.689.412	13.751.850
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	1.149.513	1.037.174
Υποχρεώσεις προς πελάτες	28	33.492.218	30.255.030
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	29	841.307	557.949
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	30	19.842	17.920
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	31	83.747	89.441
Λοιπές υποχρεώσεις	32	830.738	824.340
Προβλέψεις	33	218.596	175.307
Σύνολο Υποχρεώσεων		47.325.373	46.709.011
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
Μετοχικό Κεφάλαιο	34	463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	35	10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά	36	323.104	572.832
Αποτελέσματα εις νέον		(3.736.156)	(2.691.284)
Σύνολο Καθαρής Θέσεως		7.851.087	9.145.687
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως		55.176.460	55.854.698

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 334-543) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης

Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
		31.12.2018	31.12.2017
Καθαρά κέρδη/(ζημίες), μετά το φόρο εισοδήματος, που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		63.404	43.895
Λοιπά αποτελέσματα που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση:			
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων			459.969
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση		(495.131)	
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ροών		(2.350)	53.361
Φόρος εισοδήματος	13	144.269	(148.685)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		(353.212)	364.645
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων			
Καθαρή μεταβολή αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών		1.123	133
Κέρδη / (ζημίες) μετοχών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση		(2.577)	
Φόρος εισοδήματος	13	422	(39)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων		(1.032)	94
Σύνολο αποτελεσμάτων, μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση		(354.244)	364.739
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος		(290.840)	408.634

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 334-543) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης

Κατάσταση Μεταβολών της Καθαρής Θέσεως

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2017		461.064	10.790.870	208.187	(2.735.079)	8.725.042
Μεταβολές χρήσεως 1.1 - 31.12.2017						
Αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος					43.895	43.895
Λοιπά αποτελέσματα μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση				364.645	94	364.739
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος		-	-	364.645	43.989	408.634
Μετατροπή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου σε μετοχές		2.046	10.159			12.205
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου, μετά το φόρο εισοδήματος					(194)	(194)
Υπόλοιπο 31.12.2017		463.110	10.801.029	572.832	(2.691.284)	9.145.687

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο 31.12.2017		463.110	10.801.029	572.832	(2.691.284)	9.145.687
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 την 1.1.2018	41			103.484	(1.107.244)	(1.003.760)
Υπόλοιπο 1.1.2018		463.110	10.801.029	676.316	(3.798.528)	8.141.927
Μεταβολές χρήσεως 1.1 - 31.12.2018						
Αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος					63.404	63.404
Λοιπά αποτελέσματα μετά το φόρο εισοδήματος, που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση	13			(353.212)	(1.032)	(354.244)
Συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως, μετά το φόρο εισοδήματος		-	-	(353.212)	62.372	(290.840)
Υπόλοιπο 31.12.2018		463.110	10.801.029	323.104	(3.736.156)	7.851.087

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 334-543) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)

	Σημείωση	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
		31.12.2018	31.12.2017*
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(Ζημιές) πριν το φόρο εισοδήματος		(387.421)	105.825
Προσαρμογή κερδών/(ζημιών) προ φόρων για:			
Αποσβέσεις/Απομειώσεις/ Διαγραφές ενσώματων παγίων		52.775	71.139
Αποσβέσεις/Απομειώσεις/Διαγραφές αύλων παγίων		49.405	43.749
Ζημιές απομειώσεως χρηματοοικονομικών μέσων και λοιπές προβλέψεις		1.508.284	902.574
Αποτέλεσμα από την διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος		(4.715)	
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		71.366	(210.707)
Απομειώσεις συμμετοχών		394.365	242.418
(Κέρδη)/Ζημιές από επενδυτικές δραστηριότητες		(678.550)	(315.829)
(Κέρδη)/Ζημιές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		47.015	(12.187)
		1.052.524	826.982
Καθαρή (αύξηση)/μείωση στοιχείων Ενεργητικού που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες:			
Απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων		(12.732)	566.056
Αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου και παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων		(30.486)	(23.693)
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών		(10.347)	(15.370)
Λοιπών στοιχείων Ενεργητικού		366.797	175.375
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στοιχείων Υποχρεώσεων που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες:			
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		(3.062.438)	(5.681.151)
Υποχρεώσεων προς πελάτες		3.233.390	1.227.331
Λοιπών Υποχρεώσεων		(43.523)	(35.656)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν από φόρους		1.493.185	(2.960.126)
Πληρωθέντες φόροι εισοδήματος και λοιποί φόροι		1.922	(1.499)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		1.495.107	(2.961.625)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες		(531.585)	38.235
Πωλήσεις θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών		38.320	55.817
Εισπραχθέντα μερίσματα		78.159	20.188
Αγορές ενσώματων και αύλων παγίων	22, 23, 24	(126.386)	(79.029)
Πωλήσεις ενσώματων και αύλων παγίων		1.171	207
Εισπραχθέντες τόκοι χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		34.295	93.866
Αγορές Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Γ.Ε.Δ.)		(2.157.218)	(3.393.016)
Πωλήσεις/λήξεις Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Γ.Ε.Δ.)		2.559.786	3.725.963
Αγορές χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου (εξαιρουμένων Ε.Γ.Ε.Δ.)		(3.843.678)	(1.890.799)
Πωλήσεις/λήξεις χρεογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου (εξαιρουμένων Ε.Γ.Ε.Δ.)		2.583.014	4.370.351
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(1.364.122)	2.941.783
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Εισπράξεις εκδόσεων ομολογιών μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων		520.929	258.589
Πληρωμές τόκων ομολογιών και λοιπων δανειακών υποχρεώσεων		(17.241)	(9.989)
Αποπληρωμές ομολογιών εκδοσέως μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων		(263.547)	(247.299)
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου			(273)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		240.141	1.028
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και στα ταμειακά ισοδύναμα		1.526	794
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών		372.652	(18.020)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσεως	15	630.071	648.091
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της χρήσεως	15	1.002.723	630.071

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις (σελ. 334-543) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Τράπεζα λειτουργεί σήμερα με την επωνυμία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και διακριτικό τίτλο ALPHA BANK, εδρεύει στην Αθήνα, οδός Σταδίου 40, είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 223701000 (πρώην αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιριών 6066/06/Β/86/05). Η διάρκειά της έχει ορισθεί έως το 2100, δύναται δε να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως.

Σκοπός της Τραπέζης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 4 του Καταστατικού της, είναι η διενέργεια, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινοπραξίας, μετά τρίτων, του συνόλου, άνευ περιορισμού ή ετέρας διακρίσεως, των (κυρίων και παρεπομένων) εργασιών, δραστηριοτήτων, συναλλαγών και υπηρεσιών, που η εκάστοτε κείμενη (ημεδαπή, κοινοτική, αλλοδαπή) νομοθεσία επιτρέπει σε πιστωτικά ιδρύματα. Για την εκπλήρωσή του η Τράπεζα δύναται να διενεργεί οποιαδήποτε πράξη, εργασία ή συναλλαγή που, αμέσως ή εμμέσως, είναι συναφής, συμπληρωματική ή επιβοηθητική των προαναφερομένων.

Η θητεία του Διοικητικού της Συμβουλίου, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 29.6.2018, λήγει το 2022.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2018 είχε ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Βασίλειος Θ. Ράπανος

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Δημήτριος Π. Μαντζούνης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Σπύρος Ν. Φιλάρετος (COO)

Αρτέμιος Χ. Θεοδωρίδης

Γεώργιος Κ. Αρώνης

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασίλειος Ε. Ψάλτης

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Ευθύμιος Ο. Βιδάλης */**/*

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΛΗ

Jean L. Cheval */**/*

Carolyn Adele G. Dittmeier */**

Richard R. Gildea **/*

Shahzad A. Shahbaz ****

Jan Oscar A. Vanhevel */**

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

(κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3864/2010)

Johannes Herman Frederic G. Umbgrove */**/*

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Γεώργιος Π. Τριανταφυλλίδης

Σημειώνεται ότι την 29.6.2018, στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. Δ. Π. Μαντζούνης ανακοίνωσε την πρόθεσή του να δρομολογήσει τη διαδικασία διαδοχής του. Την 29.11.2018, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε ομοφώνως τον κ. Β. Ε. Ψάλτη ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οποίος την 2.1.2019 ανέλαβε καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου. Επίσης, από την 2.1.2019 ο κ. Δ. Π. Μαντζούνης ορίσθηκε Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

* Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου

** Μέλος της Επιτροπής Αποδοχών

*** Μέλος της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κινδύνων

**** Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβερνήσεως και Αναδείξεως Υποψηφίων

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Τραπέζης. Ενδεικτικά, οι κύριες αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν την ενασχόληση με το γενικό πρότυπο υπηρεσιών της Τραπέζης και του Ομίλου, το τριετές Επιχειρησιακό Σχέδιο, σημαντικές αποφάσεις Επενδύσεων και Αποεπενδύσεων, τις Πολιτικές Πιστωτικού και Λειτουργικού Κινδύνου, την Πολιτική Ανθρωπίνου Δυναμικού, την Κατανομή Κεφαλαίων σε Επιχειρήσεις, θέματα επικοινωνίας υψηλής σπουδαιότητας και βασικά ζητήματα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η εν λόγω Επιτροπή με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2018 απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Δημήτριος Π. Μαντζούνης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Σπύρος Ν. Φιλάρετος (COO)

Αρτέμιος Χ. Θεοδωρίδης – Καθυστερήσεων και Διαχειρίσεως Διαθεσίμων

Γεώργιος Κ. Αρώνης – Retail and Wholesale Banking

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ

Βασίλειος Ε. Ψάλτης - CFO

Σπυρίδων Α. Ανδρονικάκης - CRO

Την 2.1.2019 ο κ. Βασίλειος Ε. Ψάλτης ανέλαβε καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου και ο κ. Λάζαρος Α. Παπαγαρυφάλλου τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής – CFO. Την 11.2.2019 ο κ. Sergiu A. Orprescu τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής International Network και την 1.3.2019 ο κ. Νικόλαος Β. Σαλακάς τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής – Chief Legal and Governance Officer. Οι ανωτέρω Γενικοί Διευθυντές είναι Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης από την ημερομηνία τοποθετήσεώς τους.

Η μετοχή της Τραπέζης είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1925 και κατατάσσεται μεταξύ των εταιριών με την υψηλότερη κεφαλαιοποίηση. Η μετοχή συμμετέχει σε διεθνείς δείκτες όπως, μεταξύ άλλων, ο MSCI Emerging Markets Index, ο MSCI Greece, ο FTSE All World και ο FTSE4Good Emerging Index.

Εκτός από την ελληνική κεφαλαιαγορά, η μετοχή διαπραγματεύεται εκτός χρηματιστηριακού κύκλου στην αγορά της Νέας Υόρκης (ADRs).

Το σύνολο των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανήρχετο σε 1.543.699.381. Στο Χρηματιστήριο Αθηνών διαπραγματεύονται 1.374.525.214 κοινές μετοχές της Τραπέζης, ενώ το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ("ΤΧΣ") κατέχει τις υπόλοιπες 169.174.167 κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου, άυλες μετοχές, ή ποσοστό 10,96% επί του συνόλου κοινών μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης. Η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου επί των μετοχών του ΤΧΣ υπόκειται σε περιορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 7α του Ν. 3864/2010.

Κατά το έτος 2018, η εμπορευσιμότητα της μετοχής ανήλθε σε € 6.621.469 ανά συνεδρίαση, κατά μέσο όρο.

Η Τράπεζα έχει αξιολογηθεί πιστοληπτικά από τρεις οίκους του εξωτερικού ως εξής:

- Moody's: Caa2 (Caa1 από 5.3.2019)
- Fitch Ratings: CCC+
- Standard & Poor's: B-

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της 28ης Μαρτίου 2019

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις αφορούν στη χρήση 1.1 - 31.12.2018 και έχουν συνταχθεί:

- α) σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.), όπως αυτά υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει του Κανονισμού αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Ιουλίου 2002 και
- β) με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους. Κατ' εξαίρεση ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα στοιχεία αυτά είναι κατά κύριο λόγο τα ακόλουθα:
  - Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου
  - Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα
  - Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (αφορά στην τρέχουσα χρήση)
  - Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση (αφορά στην τρέχουσα χρήση)
  - Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση (αφορά στη χρήση του 2017)
  - Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (αφορά στην τρέχουσα χρήση)
  - Το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο εκδόσεως της Τραπέζης το οποίο, έως τη μετατροπή του σε μετοχές, η οποία έλαβε χώρα κατά το πρώτο τρίμηνο της προηγούμενης χρήσεως, περιλαμβανόταν στις «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις».

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις.

Οι λογιστικές αρχές που ακολούθησε η Τράπεζα για τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπείς με αυτές που περιγράφονται στις δημοσιευθείσες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31.12.2017. Σημειώνεται, ωστόσο, πως η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Οι λογιστικές αρχές που ίσχυαν έως την 31.12.2017 παρουσιάζονται στη σημείωση 1.30. Η συγκριτική πληροφορία για το 2017 δεν αναμορφώθηκε, όπως σχετικά επιτρέπεται από το Δ.Π.Χ.Π. 9. Επιπρόσθετα, οι ακολουθούμενες λογιστικές αρχές της τρέχουσας χρήσεως έλαβαν υπόψη τα ακόλουθα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 22 τα οποία εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόστηκαν από 1.1.2018:

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 2** «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»: Ταξινόμηση και αποτίμηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Κανονισμός 2018/289/26.2.2018)

Την 20.6.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 2 με το οποίο διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα:

- κατά την αποτίμηση της εύλογης αξίας μίας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με μετρητά, ο λογιστικός χειρισμός των επιπτώσεων από τους όρους κατοχύρωσης (vesting conditions) καθώς και από τους όρους που δεν σχετίζονται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων (non-vesting conditions) ακολουθεί τη λογική που εφαρμόζεται στις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους,
- στις περιπτώσεις που η φορολογική νομοθεσία επιβάλλει στην εταιρία να παρακρατά ένα ποσό φόρου (το οποίο αποτελεί φορολογική υποχρέωση του υπαλλήλου) το οποίο αφορά στις αμοιβές που σχετίζονται με την αξία της μετοχής και το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στις φορολογικές αρχές, η συναλλαγή στο σύνολό της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μία παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, αν ως τέτοια θα χαρακτηρίζονταν αν δεν υπήρχε το ζήτημα του συμψηφισμού της φορολογικής υποχρέωσης,

- στην περίπτωση που τροποποιηθούν οι όροι που διέπουν τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία της μετοχής έτσι ώστε αυτές να πρέπει να αναταξινομηθούν από παροχές που καταβάλλονται με μετρητά σε παροχές που καταβάλλονται με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων, η συναλλαγή θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως παροχή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους από την ημερομηνία που πραγματοποιείται η τροποποίηση.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 4** «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»:

Εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το Δ.Π.Χ.Π. 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (Κανονισμός 2017/1988/3.11.2017)

Την 12.9.2016 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 4 με την οποία διευκρινίζει ότι:

- οι ασφαλιστικές εταιρίες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνδέεται με την ασφάλιση, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 έως την 1.1.2021 και
- όλες οι εταιρίες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και υιοθετούν το Δ.Π.Χ.Π. 9 έχουν τη δυνατότητα, έως ότου εφαρμόσουν το Δ.Π.Χ.Π. 17, να παρουσιάζουν τις μεταβολές στην εύλογη αξία επιλέξιμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 9:** «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Κανονισμός 2016/2067/22.11.2016)

Την 24.7.2014 ολοκληρώθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων η έκδοση του οριστικού κειμένου του προτύπου Δ.Π.Χ.Π. 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα», το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο Δ.Λ.Π. 39. Το νέο πρότυπο προβλέπει σημαντικές διαφοροποιήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και με τη λογιστική αντιστάθμιση. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

Ταξινόμηση και αποτίμηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού πρέπει, μετά την αρχική αναγνώριση, να ταξινομούνται σε δύο μόνο κατηγορίες, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία. Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να συνυπολογιστούν προκειμένου να αποφασιστεί η αρχική κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού είναι τα ακόλουθα:

- Το επιχειρησιακό μοντέλο (business model) το οποίο χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη διαχείριση των μέσων αυτών. Προβλέπονται οι ακόλουθες τρεις κατηγορίες επιχειρησιακών μοντέλων:
  - επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές (hold to collect),
  - επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (hold to collect and sell),
  - λοιπά επιχειρησιακά μοντέλα
- Τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των μέσων.

Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό μέσο να καταταγεί στην κατηγορία της αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος θα πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα τα εξής:

- το μέσο να εντάσσεται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο να έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές,
- οι συμβατικοί όροι που διέπουν το στοιχείο να προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Αν ένα μέσο πληροί τα ανωτέρω κριτήρια αλλά διακρατείται τόσο με σκοπό την πώληση όσο και με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών θα πρέπει να κατατάσσεται στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Τα μέσα που δεν εντάσσονται σε καμία από τις δύο ανωτέρω κατηγορίες ταξινομήσης αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετα, το Δ.Π.Χ.Π. 9 επιτρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους να ταξινομηθούν σε κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Προκειμένου να συμβεί αυτό, η επένδυση αυτή δεν θα πρέπει να διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, όσον αφορά στα ενσωματωμένα παράγωγα, στις περιπτώσεις που το κύριο συμβόλαιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν θα πρέπει να διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου θα πρέπει να βασιστεί σε όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, η βασικότερη διαφοροποίηση σχετίζεται με εκείνες τις υποχρεώσεις που μία εταιρία επιλέγει κατά την αρχική αναγνώριση να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβολή της εύλογης αξίας θα πρέπει να καταχωρείται στα αποτελέσματα, με εξαίρεση το ποσό της μεταβολής που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη, το οποίο θα πρέπει να καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

Απομείωση

Σε αντίθεση με το Δ.Λ.Π. 39, με βάση το οποίο μία εταιρία αναγνωρίζει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί, το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ειδικότερα, κατά την αρχική αναγνώριση ενός μέσου, αναγνωρίζονται οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου για τις αναμενόμενες ζημίες 12 μηνών. Στην περίπτωση, ωστόσο, που η πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή στην περίπτωση των μέσων που χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση, οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής των μέσων.

Λογιστική αντιστάθμισης

Οι νέες απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τη διαχείριση των κινδύνων της οικονομικής οντότητας ενώ οι κυριότερες μεταβολές σε σχέση με τις υφιστάμενες διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- διευρύνεται ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετέχουν σε μία σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία,
- καταργείται το εύρος 80%-125% το οποίο με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις θα πρέπει να ικανοποιείται προκειμένου η αντιστάθμιση να θεωρείται αποτελεσματική. Ο έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης γίνεται πλέον μόνο προοδευτικά, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες η ποιοτική μόνο αξιολόγηση καθίσταται επαρκής,
- στην περίπτωση που μία σχέση αντιστάθμισης παύει να είναι αποτελεσματική αλλά ο στόχος της διαχείρισης κινδύνων της εταιρίας ως προς τη σχέση αντιστάθμισης παραμένει ο ίδιος, η εταιρία θα πρέπει να προβεί σε εξισορρόπηση (rebalancing) της σχέσης αντιστάθμισης ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας.

Επισημαίνεται πως στις νέες απαιτήσεις δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν στην αντιστάθμιση ανοιχτών χαρτοφυλακίων (macro hedging) οι οποίες δεν έχουν ακόμα διαμορφωθεί.

Σημειώνεται πως το Δ.Π.Χ.Π. 9 επιτρέπει σε μία εταιρία να επιλέξει, ως λογιστική πολιτική, να εξακολουθεί να εφαρμόζει τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 39 για τη λογιστική αντιστάθμισης. Η Τράπεζα έχει κάνει χρήση του δικαιώματος αυτού.

Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων, η έκδοση του Δ.Π.Χ.Π. 9 έχει επιφέρει την τροποποίηση και άλλων προτύπων και κυρίως του Δ.Π.Χ.Π. 7 στο οποίο έχουν προστεθεί νέες γνωστοποιήσεις.

Η επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης αναφέρεται στη σημείωση 41.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 15:** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (Κανονισμός 2016/1905/22.9.2016) και **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 15** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»: Διευκρινίσεις στο Δ.Π.Χ.Π. 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (Κανονισμός 2017/1987/31.10.2017)

Την 28.5.2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Το νέο πρότυπο είναι το αποτέλεσμα της κοινής προσπάθειας του IASB και του Αμερικάνικου Συμβουλίου των

Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) να αναπτύξουν κοινές απαιτήσεις όσον αφορά τις αρχές αναγνώρισης εσόδων.

Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο, μια εταιρία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι ενός ποσού που αντιπροσωπεύει την αμοιβή, την οποία η εταιρία αναμένει ως αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βασικών βημάτων, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης/συμβάσεων με έναν πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρία ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (ή μιας δέσμης αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Η έκδοση του Δ.Π.Χ.Π. 15 επιφέρει την κατάργηση των ακόλουθων προτύπων και διερμηνειών:

- Δ.Λ.Π. 11 «Συμβάσεις κατασκευής»
- Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα»
- Διερμηνεία 13 «Προγράμματα εμπιστοσύνης πελατών»
- Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων»
- Διερμηνεία 18 «Μεταφορές στοιχείων ενεργητικού από πελάτες» και
- Διερμηνεία 31 «Έσοδα - Συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης»

Την 12.4.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 15 με την οποία παρέιχε διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή του.

Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 15

Η Τράπεζα εφαρμόζει το νέο πρότυπο από 1.1.2018 χωρίς να προβεί σε αναμόρφωση της συγκριτικής πληροφορίας για το 2017. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της Τραπέζης αποτελεί το καθαρό έσοδο από τόκους, το οποίο δεν επηρεάστηκε από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 15.

Στην Τράπεζα, τα συμβόλαια που θίγονται περισσότερο από το νέο πρότυπο σχετίζονται με την εκτέλεση τραπεζικών εργασιών και τη διαχείριση χαρτοφυλακίων ή τη διάθεση και διαχείριση κοινοπρακτικών δανείων και ομολόγων. Για τις προμήθειες που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου, όπως προμήθειες για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίων και επενδυτικών συμβουλών (για παράδειγμα αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίου σε συνάρτηση με την απόδοση του χαρτοφυλακίου) το έσοδο αναγνωρίζεται καθώς παρέχεται η υπηρεσία στον πελάτη.

Εάν μια υποχρέωση απόδοσης δεν ικανοποιείται με την πάροδο του χρόνου, τότε αυτή ικανοποιείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών όπως η εκτέλεση συναλλαγών κατ' εντολή των πελατών (για παράδειγμα μετατροπή συναλλάγματος, αγορές/πωλήσεις τίτλων κτλ.) καθώς και η έκδοση και διάθεση κοινοπρακτικών δανείων και ομολόγων, η διενέργεια και ολοκλήρωση της συναλλαγής που εκτελείται, σηματοδοτεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο η υπηρεσία μεταφέρεται στον πελάτη και κατά το οποίο αναγνωρίζεται το έσοδο. Σημειώνεται πως το μεγαλύτερο μέρος των προμηθειών της Τραπέζης εντάσσεται στην κατηγορία αυτή και ως εκ τούτου δεν μεταβλήθηκε ο λογιστικός χειρισμός για την αναγνώρισή τους λόγω της εφαρμογής του νέου προτύπου.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα»:** Αναταξινομήσεις από ή στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων (Κανονισμός 2018/400/14.3.2018)

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 40 με την οποία διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα θα αναταξινομήσει ένα περιουσιακό στοιχείο στην ή από την κατηγορία επενδυτικών ακινήτων όταν και μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η αλλαγή στη χρήση. Αλλαγή στη χρήση υφίσταται όταν το περιουσιακό στοιχείο έχει τα κριτήρια ή πάψει να έχει τα κριτήρια που ορίζουν τι είναι επένδυση σε ακίνητα. Μια αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να αποδείξει αλλαγή στη χρήση. Επίσης, τα παραδείγματα στον κατάλογο των περιπτώσεων που αποδεικνύουν την αλλαγή στη χρήση επεκτάθηκαν για να συμπεριλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή και όχι μόνο ολοκληρωμένα ακίνητα.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

► **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων - κύκλος 2014-2016** (Κανονισμός 2018/182/7.2.2018)

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 8.12.2016, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις στα Δ.Π.Χ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 28.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

► **Διερμηνεία 22** «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (Κανονισμός 2018/519/28.3.2018)

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την Διερμηνεία 22. Η Διερμηνεία πραγματεύεται τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν μία εταιρία αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που προκύπτει από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής πριν η εταιρία να αναγνωρίσει το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού, το έξοδο ή το έσοδο. Η Διερμηνεία διευκρίνισε πως ως ημερομηνία της συναλλαγής, προκειμένου να καθορισθεί η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου, του εσόδου ή του εξόδου, πρέπει να θεωρηθεί η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων (δηλαδή της προκαταβολής). Επίσης, στην περίπτωση που υφίστανται πολλαπλές προκαταβολές, θα πρέπει να ορίζεται διακριτή ημερομηνία συναλλαγής για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

Εκτός των προτύπων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει τα κατωτέρω νέα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 23 των οποίων η εφαρμογή είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη μετά την 1.1.2018 και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από την Τράπεζα.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 9** «Χρηματοοικονομικά Μέσα»:

Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητική αποζημίωση (Κανονισμός 2018/498/22.3.2018).

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 12.10.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 9 με την οποία επιτρέπεται σε κάποια προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με χαρακτηριστικά αρνητικής αποζημίωσης, που διαφορετικά θα αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, να αποτιμηθούν στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Η τροποποίηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 αποσαφηνίζει ότι οι συμβατικοί όροι που δίδουν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού είναι αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, που θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI) ανεξάρτητα από το γεγονός που προκαλεί την πρόωρη λήξη του συμβολαίου και ανεξάρτητα από το ποιο αντισυμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει ή εισπράττει τη δίκαιη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη του συμβολαίου.

Η Τράπεζα εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές της καταστάσεις.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 16:** «Μισθώσεις» (Κανονισμός 2017/1986/31.10.2017).

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 13.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά:

- το Δ.Λ.Π. 17 «Μισθώσεις»,
- τη Διερμηνεία 4 «Προσδιορισμός του αν μία συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση»,

- τη Διερμηνεία 15 «Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα» και
- τη Διερμηνεία 27 «Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που εμπεριέχουν το νομικό τύπο μίας μίσθωσης»

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ στην ουσία διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 17 για τους εκμισθωτές. Ειδικότερα, βάσει των νέων απαιτήσεων, καταργείται για τους μισθωτές η διάκριση των μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές. Οι μισθωτές θα πρέπει πλέον, για κάθε σύμβαση μισθώσεως που υπερβαίνει τους 12 μήνες, να αναγνωρίζουν στον ισολογισμό τους το δικαίωμα χρήσης του μισθωμένου στοιχείου καθώς και την αντίστοιχη υποχρέωση καταβολής των μισθωμάτων. Ο ανωτέρω χειρισμός δεν απαιτείται όταν η αξία του στοιχείου χαρακτηρίζεται ως πολύ χαμηλή.

Εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 16

Η Τράπεζα θα εφαρμόσει το πρότυπο αναδρομικά αναγνωρίζοντας τη σωρευτική επίπτωση της αρχικής εφαρμογής στην καθαρή θέση της 1.1.2019 και δεν θα αναμορφώσει τη συγκριτική πληροφορία.

Κάνοντας χρήση της πρακτικής διευκόλυνσης (practical expedient) η Τράπεζα κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής δεν θα επαναξιολογήσει εάν μία σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μία μίσθωση και συνεπώς θα εφαρμόσει το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17.

Επίσης, η Τράπεζα θα επιλέξει τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις κατά τη μετάβαση:

- θα εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε όλες τις μισθώσεις,
- θα εξαιρέσει το αρχικό κόστος σύμβασης από την αποτίμηση του δικαιώματος χρήσης και
- θα χρησιμοποιήσει την αποκτηθείσα γνώση για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης εάν η σύμβαση περιλαμβάνει δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα δεν θα εφαρμόσει τις νέες διατάξεις στις μισθώσεις των οποίων η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες (short term) καθώς και στις μισθώσεις στις οποίες το στοιχείο που εκμισθώνεται είναι χαμηλής αξίας (αξίας μικρότερης των 5.000 ευρώ όταν είναι καινούργιο). Σημειώνεται ότι η Τράπεζα για τις μισθώσεις που λήγουν εντός του 2019 και που, ωστόσο, αναμένεται να ανανεωθούν έχει προβεί σε εκτιμήσεις για την ανανέωσή τους.

Η Τράπεζα ως οριακό επιτόκιο δανεισμού (IBR) θα χρησιμοποιήσει το επιτόκιο του εξασφαλισμένου δανεισμού της (secured funding) ανάλογα με τη διάρκεια της μίσθωσης. Για τον προσδιορισμό του εν λόγω επιτοκίου θα χρησιμοποιηθούν ως σημείο αναφοράς οι αποδόσεις των εκδόσεων εξασφαλισμένου δανεισμού της Τραπέζης καθώς και η διαφορά των αποδόσεων αυτών από τις αποδόσεις των εκδόσεων του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Τράπεζα εκτιμά ότι την 1.1.2019 θα αναγνωρίσει στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης ποσού € 121,19 εκατ, απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις ποσού € 10,79 εκατ και υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού € 186 εκατ. Η επίπτωση στην καθαρή θέση εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε ζημία ποσού € 39 εκατ. προ φόρων (€ 27,9εκατ μετά φόρων). Η επίπτωση στον δείκτη CET εκτιμάται σε 15 μονάδες βάσης.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19** «Παροχές σε εργαζομένους»: Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του Προγράμματος Παροχών (Κανονισμός 2019/402/13.3.2019)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 7.2.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 19 μέσω της οποίας διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προσδιορίζεται το κόστος υπηρεσίας όταν προκύπτουν αλλαγές στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19 σε περίπτωση τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού, πρέπει να γίνει επαναυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης. Η τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 19 προβλέπει ότι το τρέχον κόστος υπηρεσίας και ο τόκος επί της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς, μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα, θα πρέπει να υπολογιστούν με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον επανυπολογισμό της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης. Επίσης, με την τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 19 αποσαφηνίζεται η επίδραση μίας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού στις απαιτήσεις αναφορικά με τον περιορισμό στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης (asset ceiling).

Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές της καταστάσεις.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»:** Μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (Κανονισμός 2019/237/8.2.2019).

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 12.10.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 28 για να αποσαφηνίσει ότι ο λογιστικός χειρισμός των μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε μία συγγενή ή κοινοπραξία που περιλαμβάνονται στην καθαρή επένδυση στην εν λόγω συγγενή ή κοινοπραξία – για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης -πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9, συμπεριλαμβανομένου των απαιτήσεων απομείωσης. Κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν προσαρμογές στη λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων επενδύσεων που έχουν προκύψει από την εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 28.

Η Τράπεζα εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές της καταστάσεις.

► **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – κύκλος 2015-2017** (Κανονισμός 2019/412/14.3.2019)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 12.12.2017, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.

Η Τράπεζα εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των εν λόγω τροποποιήσεων στις οικονομικές της καταστάσεις.

► **Διερμηνεία 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τους λογιστικούς χειρισμούς φόρου εισοδήματος»** (Κανονισμός 2018/1595/23.10.2018)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019.

Την 7.6.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τη Διερμηνεία 23. Η Διερμηνεία αποσαφηνίζει την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και αποτίμησης του Δ.Λ.Π. 12 όταν υπάρχει αβεβαιότητα αναφορικά με το λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος. Η Διερμηνεία ειδικότερα διευκρινίζει τα εξής:

- Μία οικονομική οντότητα θα καθορίσει αν θα εξετάσει τις αβεβαιότητες διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες αβεβαιότητες ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την επίλυση της αβεβαιότητας.
- Οι εκτιμήσεις που γίνονται αναφορικά με τον έλεγχο των λογιστικών χειρισμών από τις φορολογικές αρχές θα πρέπει να βασίζονται στο ότι οι φορολογικές αρχές θα εξετάσουν τα ποσά που έχουν δικαίωμα να εξετάσουν και στο ότι θα έχουν πλήρη γνώση της σχετικής πληροφόρησης όταν διενεργούν τον έλεγχο.
- Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους (φορολογικής ζημίας), των φορολογικών βάσεων, των μη χρησιμοποιηθέντων φορολογικών ζημιών, των μη χρησιμοποιηθέντων πιστωτικών φόρων και των φορολογικών συντελεστών η οικονομική οντότητα θα πρέπει να λάβει υπόψη της την πιθανότητα οι φορολογικές αρχές να αποδεχθούν την αβεβαιότητα στο χειρισμό του φόρου
- Οι εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας θα πρέπει να επαναξιολογούνται όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές στα γεγονότα και στις συνθήκες καθώς και όταν νέα πληροφόρηση καθίσταται διαθέσιμη.

Η Τράπεζα εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας στις οικονομικές της καταστάσεις.

Επίσης, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδώσει τα κατωτέρω πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων τα οποία όμως δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από την Τράπεζα.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»:** Ορισμός επιχείρησης

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2020

Την 22.10.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Π. 3 με στόχο να αντιμετωπιστούν δυσκολίες που προκύπτουν όταν μία οντότητα προσδιορίζει εάν απέκτησε μία επιχείρηση ή μία ομάδα στοιχείων ενεργητικού. Με τις τροποποιήσεις αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούνται ώστε να έχει αποκτηθεί επιχείρηση, αφαιρείται η αξιολόγηση της ικανότητας του συμμετέχοντα στην αγορά να αντικαταστήσει ελλείποντα μέρη,

οριοθετείται ο ορισμός της παραγωγής, προστίθενται οδηγίες για την αξιολόγηση του κατά πόσο μία αποκτώμενη διαδικασία είναι ουσιαστική και εισάγεται μία προαιρετική άσκηση συγκέντρωσης εύλογης αξίας με ενδεικτικά παραδείγματα.

Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές της καταστάσεις.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 10** «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Συναλλαγή πώλησης ή εισφοράς μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας

Ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής: Δεν έχει ακόμα καθοριστεί

Την 11.9.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις στα Δ.Π.Χ.Π. 10 και Δ.Λ.Π. 28 με σκοπό να αποσαφηνίσει το λογιστικό χειρισμό μίας συναλλαγής πώλησης ή εισφοράς στοιχείων του ενεργητικού της μητρικής εταιρίας σε συγγενή ή κοινοπραξία της και το αντίστροφο. Ειδικότερα, το Δ.Π.Χ.Π. 10 τροποποιήθηκε έτσι ώστε να καθίσταται σαφές ότι, σε περίπτωση που ως αποτέλεσμα μίας συναλλαγής με μία συγγενή ή κοινοπραξία, μία εταιρία χάσει τον έλεγχο επί θυγατρικής της, η οποία δεν συνιστά «επιχείρηση» βάσει του Δ.Π.Χ.Π. 3, θα αναγνωρίσει στα αποτελέσματά της μόνο εκείνο το μέρος του κέρδους ή της ζημίας που σχετίζεται με το ποσοστό συμμετοχής των τρίτων στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Το υπόλοιπο μέρος του κέρδους της συναλλαγής θα απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Επιπρόσθετα, εάν ο επενδυτής διατηρεί ποσοστό συμμετοχής στην πρώην θυγατρική, έτσι ώστε αυτή να θεωρείται πλέον συγγενής ή κοινοπραξία, το κέρδος ή η ζημία από την εκ νέου αποτίμηση της συμμετοχής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα μόνο στο βαθμό που αφορά το ποσοστό συμμετοχής των άλλων επενδυτών. Το υπόλοιπο ποσό του κέρδους απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στην πρώην θυγατρική.

Αντίστοιχα, στο Δ.Λ.Π. 28 έγιναν προσθήκες για να αποσαφηνιστεί ότι η μερική αναγνώριση κέρδους ή ζημίας στα αποτελέσματα του επενδυτή θα λαμβάνει χώρα μόνο εάν τα πωληθέντα στοιχεία στη συγγενή ή στην κοινοπραξία δεν πληρούν τον ορισμό της «επιχείρησης». Σε αντίθετη περίπτωση θα αναγνωρίζεται το συνολικό κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα του επενδυτή.

Την 17.12.2015 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων κατήργησε την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής της ανωτέρω τροποποίησης που είχε αρχικά προσδιορίσει. Η νέα ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής θα προσδιοριστεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αφού λάβει υπόψη του τα αποτελέσματα του έργου που εκπονεί για τη λογιστική της μεθόδου της καθαρής θέσης.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 14:** «Αναβαλλόμενοι λογαριασμοί υπό καθεστώς ρύθμισης».

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2016.

Την 30.1.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το Δ.Π.Χ.Π. 14. Το νέο πρότυπο, που έχει προσωρινό χαρακτήρα, πραγματεύεται το λογιστικό χειρισμό και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τους αναβαλλόμενους λογαριασμούς υπό καθεστώς ρύθμισης, η τήρηση και αναγνώριση των οποίων προβλέπεται από τις τοπικές νομοθεσίες όταν μία εταιρία παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες των οποίων η τιμή ρυθμίζεται από κάποιον κανονιστικό φορέα. Το πρότυπο έχει εφαρμογή κατά την πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και μόνο για τις οντότητες που διενεργούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται από κάποιο φορέα και που σύμφωνα με τα προηγούμενα λογιστικά πρότυπα αναγνώριζαν τους εν λόγω λογαριασμούς στις οικονομικές τους καταστάσεις. Το Δ.Π.Χ.Π. 14 παρέχει, κατ' εξαίρεση, στις οντότητες αυτές τη δυνατότητα να κεφαλαιοποιούν αντί να εξοδοποιούν τα σχετικά κονδύλια.

Σημειώνεται πως η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να μην προχωρήσει στην υιοθέτηση του εν λόγω προτύπου αναμένοντας την έκδοση του οριστικού προτύπου.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

► **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 17** «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια».

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2021

Την 18.5.2017 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το Δ.Π.Χ.Π. 17 το οποίο αντικαθιστά το Δ.Π.Χ.Π. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια». Σε αντίθεση με το Δ.Π.Χ.Π. 4, το νέο πρότυπο εισάγει μία συνεπή μεθοδολογία αποτίμησης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Οι κυριότερες αρχές του Δ.Π.Χ.Π. 7 είναι οι ακόλουθες:

Μία εταιρία:

- προσδιορίζει ως ασφαλιστήρια συμβόλαια τις συμβάσεις εκείνες με τις οποίες η οικονομική οντότητα αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από άλλο μέρος (τον αντισυμβαλλόμενο) συμφωνώντας να αποζημιώσει τον αντισυμβαλλόμενο εάν ένα συγκεκριμένο αβέβαιο μελλοντικό συμβάν επηρεάζει αρνητικά τον αντισυμβαλλόμενο,
- διαχωρίζει συγκεκριμένα ενσωματωμένα παράγωγα, διακριτά επενδυτικά στοιχεία και διαφορετικές υποχρεώσεις απόδοσης από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια,
- διαχωρίζει τις συμβάσεις σε ομάδες που θα αναγνωρίσει και θα αποτιμήσει,
- αναγνωρίζει και αποτιμά τις ομάδες των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με βάση:
  - i. μια αναπροσαρμοσμένη ως προς τον κίνδυνο παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (ταμειακές ροές εκπλήρωσης) που ενσωματώνει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης με τρόπο που συνάδει με τις παρατηρήσιμες πληροφορίες της αγοράς, πλέον (εάν αυτή η αξία είναι μια υποχρέωση) ή μείον (αν η αξία αυτή είναι περιουσιακό στοιχείο)
  - ii. ένα ποσό που αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος στην ομάδα των συμβάσεων (το συμβατικό περιθώριο παροχής υπηρεσιών),
- αναγνωρίζει το κέρδος από μια ομάδα ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά τη διάρκεια της περιόδου που η οικονομική οντότητα παρέχει ασφαλιστική κάλυψη και καθώς η οικονομική οντότητα αποδεσμεύεται από τον κίνδυνο. Εάν μια ομάδα συμβολαίων είναι ή καθίσταται ζημιόγνος, η οντότητα αναγνωρίζει αμέσως τη ζημία,
- παρουσιάζει ξεχωριστά τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες, τα έξοδα ασφαλιστικών υπηρεσιών και τα έσοδα ή έξοδα χρηματοδότησης της ασφάλισης και
- γνωστοποιεί πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να εκτιμήσουν την επίδραση που έχουν οι συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 17 στην οικονομική θέση, στη χρηματοοικονομική απόδοση και στις ταμειακές ροές της.

Σημειώνεται, επίσης, πως τον Νοέμβριο του 2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων πρότεινε τη μετάθεση της ημερομηνίας υποχρεωτικής εφαρμογής του νέου προτύπου την 1.1.2022.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης.

► **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1** «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 8** «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη»: Ορισμός σημαντικότητας
Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2020.

Την 31.10.2018 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας γνωστοποιήσεων εξέδωσε τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 8 ώστε να εναρμονίσει τον ορισμό της σημαντικότητας σε όλα τα πρότυπα και να αποσαφηνίσει ορισμένα σημεία του ορισμού.

Ο νέος ορισμός προβλέπει ότι μία πληροφορία είναι σημαντική εάν το γεγονός της παράλειψης, υπόκρυψης ή ανακριβούς γνωστοποίησής της εύλογα θα αναμενόταν να επηρεάσει τις αποφάσεις που οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων λαμβάνουν βάσει αυτών των καταστάσεων που παρέχουν οικονομικές πληροφορίες για μία συγκεκριμένη εταιρία. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα περιστάσεων που ενδέχεται να οδηγήσουν στην απόκρυψη σημαντικής πληροφορίας. Επίσης, το Συμβούλιο τροποποίησε τον ορισμό της σημαντικότητας στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (Conceptual Framework) ώστε να το εναρμονίσει με το νέο ορισμό σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π.8.

Η Τράπεζα εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές της καταστάσεις.

1.2 Λειτουργικοί τομείς

Ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων καθώς και η μέτρηση των μεγεθών τους βασίζονται στην πληροφόρηση που λαμβάνει η Εκτελεστική Επιτροπή της Τραπέζης, η οποία είναι υπεύθυνη για την κατανομή των πόρων και την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των τομέων δραστηριότητας της Τραπέζης.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω και με δεδομένη την υφιστάμενη διοικητική δομή και διάρθρωση των εργασιών της Τραπέζης, έχουν προσδιορισθεί οι ακόλουθοι λειτουργικοί τομείς:

- Λιανική Τραπεζική
- Corporate Banking
- Asset Management / Insurance
- Investment Banking / Treasury
- Λοιπά

Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριοποίηση της Τραπέζης σε ποικίλους γεωγραφικούς τομείς, πέραν των ανωτέρω λειτουργικών τομέων παρέχεται στις οικονομικές καταστάσεις πληροφόρηση και με βάση την ακόλουθη διάκριση:

- Ελλάδα
- Λοιπές χώρες

Σημειώνεται ότι οι μέθοδοι αποτίμησης των μεγεθών των λειτουργικών τομέων για σκοπούς πληροφόρησης της Εκτελεστικής Επιτροπής δεν διαφοροποιούνται από τις αντίστοιχες μεθόδους που επιβάλλουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως.

Αναλυτικά στοιχεία για την πληροφόρηση κατά τομέα αναφέρονται στη σημείωση 39.

1.3 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και μετατροπή οικονομικών καταστάσεων μονάδων εξωτερικού

α. Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το νόμισμα της χώρας, στην οποία έχει την έδρα της η Τράπεζα (λειτουργικό νόμισμα).

Τα στοιχεία των Καταστημάτων εξωτερικού αποτιμώνται στο λειτουργικό νόμισμα του κάθε Καταστήματος, το οποίο καθορίζεται με κριτήριο το νόμισμα της χώρας στην οποία αυτό δραστηριοποιείται ή με βάση το νόμισμα στο οποίο πραγματοποιούνται, κυρίως, οι συναλλαγές του.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του κάθε καταστήματος με την ισοτιμία κλεισίματος της ημερομηνίας των συναλλαγών.

Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, τα νομισματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα, του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, αποτιμώνται με τις τιμές κλεισίματος της ημερομηνίας αυτής. Οι συναλλαγματικές διαφορές, κέρδη ή ζημιές, που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων αποτιμώνται με τις τιμές των ξένων νομισμάτων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισής τους, εκτός από τις κατηγορίες των μη νομισματικών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες και τα οποία αποτιμώνται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος των κερδών ή ζημιών από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και καταχωρούνται στα αποτελέσματα ή απευθείας σε αποθεματικό της καθαρής θέσης, ανάλογα με την κατηγορία αποτίμησης του μη νομισματικού στοιχείου.

β. Μετατροπή οικονομικών καταστάσεων μονάδων εξωτερικού

Η ενσωμάτωση των οικονομικών καταστάσεων των καταστημάτων εξωτερικού, που το λειτουργικό τους νόμισμα είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης, πραγματοποιείται με τους ακόλουθους κανόνες:

- Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την ισοτιμία κλεισίματος της ημερομηνίας συντάξεως κάθε οικονομικής καταστάσεως. Τα συγκριτικά στοιχεία παρατίθενται όπως είχαν μετατραπεί σε Ευρώ κατά τις αντίστοιχες ημερομηνίες συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.
- Τα στοιχεία της Καταστάσεως Αποτελεσμάτων (έσοδα και έξοδα) μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση το μέσο όρο των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά την περίοδο αναφοράς. Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τους ανωτέρω

κανόνες μετατροπής, καθώς και εκείνες που προκύπτουν από νομισματικά στοιχεία που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε οικονομικές μονάδες του εξωτερικού, καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των μονάδων.

1.4 Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Για σκοπούς καταρτίσεως της Καταστάσεως Ταμειακών Ροών, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- α. Το ταμείο
- β. Οι μη δεσμευμένες καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες
- γ. Οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από τράπεζες και συμφωνίες Reverse Repos.

Ως βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις θεωρούνται αυτές που λήγουν εντός τριών μηνών από την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Οι μη δεσμευμένες καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες, οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις από τράπεζες και συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos) αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

1.5 Αρχές ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων

Αρχική αναγνώριση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Η Τράπεζα, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων, η αξία κατά την αρχική αναγνώριση προσαυξάνεται με τα έξοδα συναλλαγών και μειώνεται με τα έσοδα και τις προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση ή τη δημιουργία τους.

Σημειώνεται πως η Τράπεζα καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» την ημερομηνία διακανονισμού (settlement date) με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε μετοχές και παράγωγα που αναγνωρίζονται την ημερομηνία της συναλλαγής. Για τα ομόλογα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, η μεταβολή της εύλογης αξίας κατά τη διάρκεια της περιόδου που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας της συναλλαγής (trade date) και της ημερομηνία διακανονισμού (settlement date) αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα ή στην καθαρή θέση ανάλογα με την κατηγορία ταξινόμησης του ομολόγου.

Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Συμμετοχικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να μην αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Για κάθε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες ισχύουν τα εξής:

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μέσα τα οποία ικανοποιούν ταυτόχρονα τα εξής:

- εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές,

- οι συμβατικοί όροι που τα διέπουν προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη αναμενόμενων ζημιών απομείωσης όπως περαιτέρω περιγράφεται στις σημειώσεις 1.13 και 1.14.

β) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μέσα τα οποία ικανοποιούν ταυτόχρονα τα εξής:

- εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος ικανοποιείται τόσο με την πώληση όσο και με την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών,
- οι συμβατικοί όροι που τα διέπουν προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Η κατηγορία αυτή εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη αναμενόμενων ζημιών απομείωσης όπως περαιτέρω περιγράφεται στις σημειώσεις 1.13 και 1.14.

γ) Συμμετοχικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με το αποτέλεσμα κατά τη διακοπή αναγνώρισης να μην αναταξινομείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι συμμετοχικοί τίτλοι που δεν διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς και οι οποίοι δεν αποτελούν το ενδεχόμενο τίμημα αναγνωριζόμενο από τον αποκτώντα σε μία συνένωση επιχειρήσεων και τους οποίους η Τράπεζα αποφασίζει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Η απόφαση αυτή είναι ανέκκλητη. Με εξαίρεση τα μερίσματα τα οποία αναγνωρίζονται απευθείας στα αποτελέσματα όλα τα άλλα αποτελέσματα που απορρέουν από τους ανωτέρω συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα. Για τους εν λόγω συμμετοχικούς τίτλους δεν διενεργείται έλεγχος απομείωσης.

δ) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία:

- i. Για τα οποία υπάρχει πρόθεση για την πώλησή τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς (εμπορικό χαρτοφυλάκιο).

Στην κατηγορία αυτή η Τράπεζα κατατάσσει ομόλογα, κρατικά έντοκα γραμμάτια και περιορισμένο αριθμό μετοχών και εταιρικών ομολόγων.

- ii. Τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης σε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες.

- iii. Τα οποία η Τράπεζα επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να τα αποτιμήσει στην εύλογη αξία με μεταφορά της εκάστοτε προκύπτουσας διαφοράς στα αποτελέσματα.

Η επιλογή αυτή, η οποία είναι ανέκκλητη, μπορεί να γίνει όταν με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται τυχόν λογιστική ασυμμετρία που προκύπτει από την αποτίμηση αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων με διαφορετικό τρόπο, (π.χ. στο αναπόσβεστο κόστος), σε σχέση με χρηματοοικονομικά μέσα που σχετίζονται με αυτά, (π.χ. παράγωγα, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων).

Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, η Τράπεζα δεν είχε επιλέξει να εντάξει χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε αυτή την κατηγορία.

Αξιολόγηση επιχειρησιακού μοντέλου

Το επιχειρησιακό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για να δημιουργεί ταμειακές ροές. Αυτό σημαίνει ότι το επιχειρησιακό μοντέλο καθορίζει αν οι ταμειακές ροές θα

απορρέουν από την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο. Το επιχειρησιακό μοντέλο της Τραπέζης καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανάκλα τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Συνεπώς, το επιχειρησιακό μοντέλο δεν εξαρτάται από τις προθέσεις της διοίκησης για ένα μεμονωμένο μέσο αλλά καθορίζεται σε ανώτερο επίπεδο συγκέντρωσης.

Τα επιχειρησιακά μοντέλα της Τραπέζης καθορίζονται από την Επιτροπή Διαχειρίσεως Ενεργητικού Παθητικού (ALCo) ή την Εκτελεστική Επιτροπή οι οποίες αποφασίζουν για την εφαρμογή ενός επιχειρησιακού μοντέλου τόσο για το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων όσο και για το χαρτοφυλάκιο χρεογράφων. Στο πλαίσιο αυτό:

- Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών καθώς και οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων εντάσσονται στο επιχειρησιακό μοντέλο που ως στόχο έχει τη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών.
- Για τα ομόλογα και γενικότερα για τις επενδύσεις σταθερού εισοδήματος η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρησιακά μοντέλα:
  - Επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο αποσκοπεί στη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές
  - Επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού
  - Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Ο ορισμός των ανωτέρω επιχειρησιακών μοντέλων έχει βασιστεί:

(α) στον τρόπο με τον οποίο εκτιμάται η απόδοση του επιχειρησιακού μοντέλου και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου, και στο πώς αυτή αναφέρεται στα βασικά διοικητικά στελέχη της Τραπέζης,

(β) στους κινδύνους που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρησιακού μοντέλου (και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου) και, ειδικότερα, στον τρόπο διαχείρισης των εν λόγω κινδύνων,

(γ) στον τρόπο με τον οποίο αξιολογούνται τα διοικητικά στελέχη της Τραπέζης (για παράδειγμα, εάν η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την εύλογη αξία των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή τις εισπραχθείσες συμβατικές ταμειακές ροές) και

(δ) στην αναμενόμενη συχνότητα και αξία των πωλήσεων καθώς και στη συχνότητα και αξία των πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί.

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων, επαναξιολογεί τα επιχειρησιακά μοντέλα προκειμένου να επιβεβαιώνει ότι δεν έχει υπάρξει μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο ή εφαρμογή κάποιου καινούργιου επιχειρησιακού μοντέλου.

Στο πλαίσιο της επαναξιολόγησης του επιχειρησιακού μοντέλου που αποσκοπεί στη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με στόχο την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί καθώς και εκείνες που αναμένεται να συμβούν. Κατά την αξιολόγηση αυτή οι ακόλουθες περιπτώσεις πωλήσεων δεν θεωρείται ότι θίγουν την επιλογή του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου:

α) Πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων που λαμβάνουν χώρα λόγω της επιδείνωσης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των πιστούχων, με εξαίρεση εκείνων που δημιουργήθηκαν από την Τράπεζα και χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση.

β) Πωλήσεις που λαμβάνουν χώρα κοντά στην ημερομηνία λήξης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εισπράξεις από την πώληση να προσεγγίζουν την είσπραξη των υπολειπόμενων συμβατικών ταμειακών ροών. Αυτό θεωρείται ότι συμβαίνει όταν κατά το χρόνο της πώλησης υπολείπεται λιγότερο από το 5% της συνολικής διάρκειας του μέσου.

γ) Πωλήσεις (εκτός των περιπτώσεων α και β) σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας, είτε μεμονωμένα είτε συνολικά, (ακόμα και αν είναι συχνές). Η Τράπεζα έχει ορίσει ως σημαντικής αξίας τις πωλήσεις που υπερβαίνουν το 5% του υπολοίπου προ προβλέψεων της προηγούμενης περιόδου, ανά χαρτοφυλάκιο. Αντίστοιχα, ως μη σποραδικές έχουν οριστεί οι σημαντικές πωλήσεις που συμβαίνουν περισσότερο από δύο φορές ετησίως.

Αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI)

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης:

- Κεφάλαιο είναι η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού κατά την αρχική του αναγνώριση (το ποσό αυτό μεταβάλλεται, π.χ λόγω αποπληρωμής)
- Τόκος είναι το τίμημα που καταβάλλεται για το πέρασμα του χρόνου, για τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το ανεξόφλητο υπόλοιπο κεφαλαίου και για λοιπούς βασικούς δανειακούς κινδύνους (π.χ. κίνδυνο ρευστότητας) και έξοδα καθώς και για το περιθώριο κέρδους.

Οι συμβατικοί όροι οι οποίοι δημιουργούν έκθεση σε κινδύνους και μεταβλητότητα στις συμβατικές ταμειακές ροές που δεν σχετίζεται με μία τυπική δανειακή σύμβαση, όπως η έκθεση στις μεταβολές των τιμών μετοχών ή των τιμών βασικών εμπορευμάτων, δεν οδηγούν σε συμβατικές ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές αποτελούν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, η Τράπεζα εξετάζει αν το μέσο εμπεριέχει συμβατικούς όρους που μεταβάλλουν το χρόνο ή το ποσό των συμβατικών ταμειακών ροών. Ειδικότερα λαμβάνεται υπόψη αν υφίστανται:

- Χαρακτηριστικά μόχλευσης
- Πληρωμές που συνδέονται με τη μεταβλητότητα στη συναλλαγματική ισοτιμία
- Όροι μετατροπής σε μετοχές του εκδότη
- Μεταβολές επιτοκίων με βάση μη επιτοκιακές μεταβλητές
- Όροι πρόωρης εξόφλησης ή επιμήκυνσης της διάρκειας του μέσου
- Όροι που περιορίζουν την απαίτηση της Τράπεζας στις ροές από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή βάσει των οποίων δεν προβλέπεται νομική αξίωση επί των μη καταβληθέντων ποσών
- Άτοκες αναβαλλόμενες πληρωμές
- Όροι βάσει των οποίων η απόδοση του μέσου επηρεάζεται από τις τιμές των μετοχών ή των αγαθών.

Ειδικά για την περίπτωση της χρηματοδότησης μίας εταιρίας ειδικού σκοπού, προκειμένου το δάνειο να ικανοποιεί το κριτήριο ότι οι ταμειακές του ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου θα πρέπει, μεταξύ των άλλων, να ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες συνθήκες:

- Κατά το χρόνο αρχικής αναγνώρισης του δανείου, ο δείκτης LTV (Loan to Value) να διαμορφώνεται έως 80% ή ο δείκτης LLCR (Loan Life Coverage Ratio) να ανέρχεται σε τουλάχιστον 1,25.
- Τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας ειδικού σκοπού να ανέρχονται σε τουλάχιστον 20% της συνολικής αξίας του ενεργητικού
- Να υφίστανται επαρκή καλύμματα που να μη συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο που χρηματοδοτείται.

Επίσης, κατά την αξιολόγηση του αν οι συμβατικές ταμειακές ροές αποτελούν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου εξετάζεται αν έχει μεταβληθεί εκείνο το συστατικό του τόκου που εκφράζει την αξία του χρόνου. Η αξία του χρόνου (time value of money) αποτελεί το συστατικό του τόκου που σχετίζεται με την αποζημίωση λόγω του περάσματος του χρόνου. Η αξία του χρόνου, συνεπώς, δεν παρέχει αποζημίωση για λοιπούς κινδύνους ή έξοδα. Ωστόσο, κάποιες φορές το στοιχείο της αξίας του χρόνου μεταβάλλεται. Αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν για παράδειγμα το επιτόκιο ενός μέσου επαναπροσδιορίζεται περιοδικά αλλά η συχνότητα του επαναπροσδιορισμού δεν ταυτίζεται με τη διάρκεια του επιτοκίου ή όταν ο περιοδικός επαναπροσδιορισμός του γίνεται με βάση ένα μέσο όρο βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Στην περίπτωση αυτή η Τράπεζα αξιολογεί τη μεταβολή προκειμένου να προσδιορίσει αν οι συμβατικές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση συνίσταται στον προσδιορισμό του πόσο διαφορετικές είναι οι μη προεξοφλημένες συμβατικές ροές σε σχέση με τις μη προεξοφλημένες συμβατικές ροές αν ο επαναπροσδιορισμός του επιτοκίου δεν είχε μεταβληθεί. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη τόσο η επίπτωση ανά περίοδο όσο και σωρευτικά. Αν οι ροές είναι σημαντικά διαφορετικές τότε οι ροές του μέσου δεν είναι αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου. Η Τράπεζα έχει θεωρήσει πως η ανωτέρω αξιολόγηση

δεν οδηγεί σε σημαντικά διαφορετικές ταμειακές ροές όταν η σωρευτική διαφορά κατά τη διάρκεια ζωής του μέσου δεν υπερβαίνει το 10% και ταυτόχρονα οι μεμονωμένες ταμειακές ροές στις οποίες παρατηρείται διαφορά ανώτερη του 10% δεν υπερβαίνουν το 5% των συνολικών περιόδων κατά τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Αναταξινομήσεις μεταξύ των κατηγοριών αποτίμησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού πραγματοποιούνται όταν μεταβάλλεται το επιχειρησιακό μοντέλο της Τραπέζης. Στην περίπτωση αυτή η αναταξινόμηση δεν πραγματοποιείται αναδρομικά. Οι μεταβολές στο επιχειρησιακό μοντέλο της Τραπέζης αναμένεται να είναι σπάνιες. Προκύπτουν από αποφάσεις της Επιτροπής Διαχειρίσεως Ενεργητικού Παθητικού (ALCo) ή της Εκτελεστικής Επιτροπής ως αποτέλεσμα εσωτερικών ή εξωτερικών μεταβολών, θα πρέπει να είναι σημαντικές για τις δραστηριότητες της Τραπέζης και ορατές/παρατηρήσιμες σε τρίτα μέρη.

Κατά την αναταξινόμηση μίας χρηματοοικονομικής απαίτησης από την κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, η εύλογη αξία της απαίτησης προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης ενώ το ποσό της διαφοράς ανάμεσα στην εύλογη αξία και στο αναπόσβεστο κόστος αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση αναταξινόμησης από την κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, με τη διαφορά ότι το όποιο αποτέλεσμα προκύπτει αναγνωρίζεται απευθείας στην καθαρή θέση. Στην τελευταία αυτή περίπτωση το πραγματικό επιτόκιο του μέσου καθώς και ο υπολογισμός των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης δεν επηρεάζονται. Ωστόσο, το ποσό των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης το οποίο προσαρμόζετο το υπόλοιπο της απαίτησης πριν την απομείωση μεταφέρεται στην καθαρή θέση ως συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Κατά την αναταξινόμηση μίας χρηματοοικονομικής απαίτησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων στην κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος, η εύλογη αξία της απαίτησης κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης καθίσταται η νέα λογιστική αξία, προ απομείωσης. Κατά την ημερομηνία αυτή, υπολογίζεται το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης ενώ επίσης, για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης, η ημερομηνία αυτή θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης της χρηματοοικονομικής απαίτησης.

Κατά την αναταξινόμηση μίας χρηματοοικονομικής απαίτησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, το μέσο εξακολουθεί να αποτιμάται στην εύλογη αξία. Όπως και στην ανωτέρω περίπτωση, κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης, υπολογίζεται το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης ενώ επίσης για σκοπούς υπολογισμού απομείωσης, η ημερομηνία αυτή θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης της χρηματοοικονομικής απαίτησης.

Σε περίπτωση αναταξινόμησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση στην κατηγορία αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος, η απαίτηση αναταξινομείται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης. Ωστόσο, το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση αντιλογίζεται προκειμένου να προσαρμόσει την εύλογη αξία της απαίτησης. Κατά τον τρόπο αυτό η απαίτηση είναι σαν να αποτιμώνταν πάντοτε στο αναπόσβεστο κόστος. Ο αντιλογισμός του ποσού αυτού από την καθαρή θέση δεν επηρεάζει τα αποτελέσματα και κατά συνέπεια δεν αποτελεί ανακύκλωση βάσει του ΔΛΠ 1. Το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης καθώς και ο υπολογισμός των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης δεν επηρεάζονται. Ωστόσο, οι συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται προσαρμόζοντας τη λογιστική αξία της απαίτησης προ απομείωσης.

Τέλος, σε περίπτωση αναταξινόμησης από την κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, η απαίτηση εξακολουθεί να αποτιμάται στην εύλογη αξία. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση μεταφέρεται στα αποτελέσματα ως ανακύκλωση βάσει του Δ.Λ.Π. 1.

Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού της όταν:

- τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών στοιχείων έχουν λήξει,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει, ουσιαδώς, όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,
- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα είσπραξως, οπότε και τα διαγράφει
- οι συμβατικοί όροι των χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταβάλλονται ουσιαδώς,

Στην περίπτωση συναλλαγών που, παρά τη μεταβίβαση του συμβατικού δικαιώματος για την είσπραξη των ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά παραμένουν στην Τράπεζα, δεν διακόπτεται η αναγνώριση των στοιχείων αυτών. Το ποσό που εισπράττεται από τη μεταβίβαση αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι λογιστικές πρακτικές που ακολουθούνται από την Τράπεζα σε ανάλογες συναλλαγές εξειδικεύονται περαιτέρω στις σημειώσεις 1.21 και 1.22.

Στην περίπτωση συναλλαγών με τις οποίες η Τράπεζα ούτε διατηρεί αλλά ούτε και μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία, αλλά διατηρεί έλεγχο επ' αυτών, τότε αυτά εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμειξης της Τραπέζης. Αν η Τράπεζα δεν διατηρεί τον έλεγχο των στοιχείων τότε διακόπτεται η αναγνώρισή τους και στη θέση τους αναγνωρίζονται διακριτά τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δημιουργούνται ή διατηρούνται κατά τη μεταβίβαση. Κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων δεν υπήρχαν ανάλογες συναλλαγές.

Στις περιπτώσεις μεταβολής των συμβατικών όρων ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, η μεταβολή θεωρείται σημαντική και ως εκ τούτου οδηγεί στη διακοπή αναγνώρισης του υφιστάμενου μέσου και στην αναγνώριση ενός νέου όταν ικανοποιείται ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Αλλαγή εκδότη/πιστούχου
- Αλλαγή νομίσματος
- Συγχώνευση συμβάσεων διαφορετικού τύπου
- Συγχώνευση συμβάσεων που δεν πληρούν στο σύνολό τους το κριτήριο ότι οι ταμειακές ροές είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου
- Προσθήκη ή διαγραφή όρου μετατρεψιμότητας σε μετοχές
- Διάσπαση σύμβασης της οποίας οι ταμειακές ροές δεν είναι αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου κατά τέτοιο τρόπο ώστε η αιτία που δεν οδηγεί σε ταμειακές ροές αποκλειστικά τόκου και κεφαλαίου να μην περιλαμβάνεται σε κάποιο από τα νέα μέρη της σύμβασης
- Σημαντικές τροποποιήσεις που επέρχονται λόγω εμπορικής επαναδιαπραγμάτευσης των συμβατικών όρων δανείων ενήμερων πελατών.

Στην περίπτωση που προκύψει διακοπή αναγνώρισης λόγω ουσιαδούς μεταβολής των συμβατικών ταμειακών ροών, η διαφορά ανάμεσα στη λογιστική αξία του υφιστάμενου μέσου και στην εύλογη αξία του νέου μέσου αναγνωρίζεται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων όπως ειδικότερα αναφέρεται στις σημειώσεις 1.26 και 1.27. Επίσης, στις περιπτώσεις που το αρχικό μέσο αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, το συσσωρευμένο ποσό που είχε αναγνωριστεί στην καθαρή θέση ανακυκλώνεται στα αποτελέσματα.

Αντιθέτως, στην περίπτωση που η μεταβολή των συμβατικών ταμειακών ροών δεν είναι ουσιαδής, η λογιστική αξία του μέσου προ απομειώσεως επανυπολογίζεται μέσω της προεξόφλησης των νέων συμβατικών ταμειακών ροών με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και η τυχόν διαφορά από την τρέχουσα λογιστική αξία προ απομειώσεως αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα και ειδικότερα στο λογαριασμό «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου». Τα έξοδα που σχετίζονται με την τροποποίηση αναπροσαρμόζουν τη λογιστική αξία του μέσου και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της ζωής του με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η Τράπεζα για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

- i. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ήτοι:
  - υπάρχει πρόθεση για την πώληση ή την επαναγορά τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς, ή
  - είναι παράγωγα προϊόντα που δεν αποτελούν μέσα αντιστάθμισης. Τα παράγωγα αυτά, όπως και οι υποχρεώσεις από παράγωγα προϊόντα τα οποία αποτελούν μέσα αντιστάθμισης εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ως παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και οι κανόνες αποτίμησής τους ακολουθούν όσα αναφέρονται στη σημείωση 1.6.
- ii. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επίσης χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τις οποίες η Τράπεζα επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν:
  - η μέθοδος αυτή καταλήγει σε περισσότερο σχετική πληροφόρηση διότι είτε:
    - απαλείφει ή μειώνει μία ανακολουθία στην αποτίμηση ή στην αναγνώριση που θα απέρρεε από την αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων ή την αναγνώριση των κερδών και ζημιών απ' αυτών σε διαφορετικές βάσεις ή
    - η Τράπεζα διαχειρίζεται μία ομάδα χρηματοοικονομικών μέσων την οποία αξιολογεί με βάση την εύλογη αξία της και για το γεγονός αυτό υφίσταται τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση αναφορικά με την ομάδα αυτή των χρηματοοικονομικών μέσων παρέχεται εσωτερικά στα βασικά διοικητικά στελέχη της Τραπέζης ή
  - το συμβόλαιο εμπεριέχει ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα και η Τράπεζα αποτιμά το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο ως μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμώμενη στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων με την προϋπόθεση ότι δεν ισχύει ένα από τα ακόλουθα:
    - το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούνταν από το συμβόλαιο ή
    - με μικρή ή καθόλου ανάλυση κατά την αρχική εξέταση ενός παρόμοιου σύνθετου μέσου διαφαίνεται ότι ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγωγού απαγορεύεται.

Σημειώνεται πως στην ανωτέρω περίπτωση, το ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο της Τραπέζης αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, εκτός αν το γεγονός αυτό προκαλεί ή μεγεθύνει μία λογιστική ασυμμετρία στα αποτελέσματα. Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην καθαρή θέση δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο της εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης, η Τράπεζα προέβη στην έκδοση ομολόγου το οποίο κατέταξε στην ανωτέρω κατηγορία αποτίμησης. Το εν λόγω ομολόγο μετατράπηκε σε μετοχές κατά το πρώτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

β) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες, οι ομολογίες εκδόσεώς μας και οι λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.

Στην περίπτωση που χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της εν λόγω κατηγορίας υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως, εφαρμόζονται επιπλέον οι αρχές που αναφέρονται στη σημείωση 1.6.

γ) Υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και από δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς

Ως χρηματοοικονομική εγγύηση ορίζεται ένα συμβόλαιο το οποίο προβλέπει συγκεκριμένες πληρωμές του εκδότη για την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου λόγω της ζημίας που υπέστη από την αθέτηση των υποχρεώσεων συγκεκριμένου οφειλέτη.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις καθώς και οι δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια αποτιμώνται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα:

- στο υπόλοιπο της πρόβλεψης που υπολογίζεται κατά τον έλεγχο απομείωσης (σημείωση 1.13),
- στο ποσό που αναγνωρίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση μειωμένο με το ποσό της συσσωρευμένης απόσβεσής του, η οποία υπολογίζεται με βάση τη διάρκεια ζωής του μέσου.

δ) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού χωρίς, ωστόσο, να πληρούνται τα κριτήρια για διακοπή αναγνώρισης των στοιχείων ή όταν εφαρμόζονται οι αρχές της συνεχιζόμενης ανάμειξης

Στην πρώτη περίπτωση η υποχρέωση είναι ίση με το ποσό που εισπράχθηκε κατά τη μεταβίβαση ενώ στη δεύτερη περίπτωση αποτιμάται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η καθαρή αξία του στοιχείου που μεταβιβάστηκε και της σχετικής υποχρέωσης που αναγνωρίστηκε να είναι ίση με:

- το αναπόσβεστο κόστος των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διατηρήθηκαν από την Τράπεζα, στην περίπτωση που η αποτίμηση του στοιχείου που μεταβιβάστηκε γίνονταν στο αναπόσβεστο κόστος ή
- την εύλογη αξία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διατηρήθηκαν από την Τράπεζα, στην περίπτωση που η αποτίμηση του στοιχείου που μεταβιβάστηκε γίνονταν στην εύλογη αξία.

ε) Το ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζει ο αποκτών σε μία συνένωση επιχειρήσεων

Το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων υποχρεώσεων

Η Τράπεζα διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή μέρους αυτής) όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στις περιπτώσεις που μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ανταλλάσσεται με μία άλλη με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, η ανταλλαγή αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ουσιαστικής τροποποίησης των όρων της υφιστάμενης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (είτε οφείλεται σε οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη είτε όχι). Οι όροι θεωρείται ότι διαφέρουν ουσιαστικά αν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων (συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών που έχουν εισπραχθεί ή καταβληθεί), προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, διαφέρει κατά τουλάχιστον 10% από την παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Στις περιπτώσεις διακοπής αναγνώρισης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή ενός τμήματος μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης) που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και του τμήματος που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων εμφανίζονται συμψηφιστικά στον Ισολογισμό, μόνο σε περιπτώσεις όπου η Τράπεζα έχει νομικά το δικαίωμα και παράλληλα έχει την πρόθεση να προβεί σε ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού ή σε διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό τους.

1.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμιση

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Παράγωγα είναι τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία στην έναρξή τους έχουν συνήθως μικρή ή μηδενική εύλογη αξία, η οποία στη συνέχεια μεταβάλλεται ανάλογα με τη μεταβολή που σημειώνεται σε κάποιο υποκείμενο στοιχείο με το οποίο συνδέονται ή δείκτη που ορίζεται στη σύμβαση (συνάλλαγμα, επιτόκιο, δείκτη ή άλλη μεταβλητή).

Όταν το παράγωγο αποκτά θετική αξία, αναγνωρίζεται ως στοιχείο του ενεργητικού, ενώ αντίθετα, όταν αποκτά αρνητική αξία, αναγνωρίζεται ως στοιχείο των υποχρεώσεων.

Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται είτε για σκοπούς αντιστάθμισης, είτε για σκοπούς εμπορικούς.

Όλα τα παράγωγα ανεξάρτητα του σκοπού για τον οποίο προορίζονται αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Στην περίπτωση που το παράγωγο είναι ενσωματωμένο σε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου βασίζεται σε όσα αναφέρθηκαν στη σημείωση 1.5 αναφορικά με την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού.

Στην περίπτωση που το παράγωγο είναι ενσωματωμένο σε ένα κύριο συμβόλαιο που δεν αποτελεί χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού, τότε το ενσωματωμένο παράγωγο διαχωρίζεται και αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν ικανοποιούνται οι ακόλουθες συνθήκες:

- τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παραγώγου δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κυρίως συμβολαίου,
- ένα διακριτό μέσο με τους ίδιους όρους με το ενσωματωμένο παράγωγο ικανοποιεί τον ορισμό του παραγώγου και
- το υβριδικό συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα παράγωγα προϊόντα χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού και σύμφωνα πάντα με τις κατευθυντήριες οδηγίες, οι οποίες δίδονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO).

Επιπλέον, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τα παράγωγα για την αποκόμιση κερδών από βραχυχρόνιες μεταβολές της αγοράς και πάντα μέσα στο πλαίσιο αναλήψεως κινδύνων που τίθενται από την αρμόδια Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO).

Οι διαφορές αποτιμήσεως που προκύπτουν από τα παράγωγα προϊόντα καταχωρούνται στα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου εκτός αν τα παράγωγα υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως όπου ισχύουν τα όσα αναφέρονται κατωτέρω για τη λογιστική αντιστάθμισης.

Όταν η Τράπεζα χρησιμοποιεί παράγωγα για αντιστάθμιση, προβαίνει κατά την έναρξη σε επαρκή τεκμηρίωση της σχέσεως αντισταθμίσεως, καθώς και σε έλεγχο της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως. Ο έλεγχος επαναλαμβάνεται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Διευκρινίζονται ιδιαίτερα τα εξής:

α. Synthetic Swaps

Η Τράπεζα, προκειμένου να αυξήσει την απόδοση των καταθέσεων σε επιλεγμένους πελάτες της, χρησιμοποιεί το μηχανισμό των Synthetic Swaps.

Μετατρέπει δηλαδή τις καταθέσεις από Ευρώ σε JPY ή άλλο νόμισμα και παράλληλα, για την κάλυψη του συναλλαγματικού κινδύνου, προβαίνει σε προθεσμιακή αγορά του σχετικού νομίσματος.

Το αποτέλεσμα, το οποίο παράγεται από την προθεσμιακή πράξη, διασπάται σε τόκους, οι οποίοι προστίθενται στους χρεωστικούς τόκους των καταθέσεων, συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

β. Swaps συναλλάγματος (FX Swaps)

Τα Swaps αυτά χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον για την οικονομική αντιστάθμιση του κινδύνου, ο οποίος προέρχεται από καταθέσεις και δάνεια πελατών.

Για όσα από τα ανωτέρω Swaps δεν εφαρμόζεται λογιστική αντισταθμίσεως αυτά εντάσσονται στην κατηγορία των εμπορικών Swaps.

Το αποτέλεσμα, το οποίο προκύπτει από τα παράγωγα αυτά, διαχωρίζεται σε τόκους και συναλλαγματικές διαφορές, προκειμένου να υπάρξει συσχέτιση με τους τόκους και τις συναλλαγματικές διαφορές που παράγονται από τις καταθέσεις και τις χορηγήσεις, καθώς και σε λοιπά αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων.

Λογιστική αντιστάθμισης

Λογιστική αντιστάθμισης είναι ο καθορισμός ειδικών κανόνων αποτίμησης με τους οποίους επιδιώκεται η συσχέτιση των

αποτελεσμάτων που προκύπτουν τόσο από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο όσο και από το μέσο αντιστάθμισης, συσχέτιση η οποία δεν επιτυγχάνεται με τους συνήθεις κανόνες αποτίμησης. Σημειώνεται πως η Τράπεζα έχει επιλέξει να εξακολουθεί να εφαρμόζει τις διατάξεις για τη λογιστική αντιστάθμισης που προβλέπει το Δ.Λ.Π. 39.

Η τεκμηρίωση και η αποτελεσματικότητα των σχέσεων αντιστάθμισης αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις προκειμένου να εφαρμοστεί λογιστική αντιστάθμισης.

Η διαδικασία τεκμηρίωσης λαμβάνει χώρα κατά την έναρξη της σχέσεως αντιστάθμισης, ενώ ο έλεγχος αποτελεσματικότητας διενεργείται κατά την έναρξη και επαναλαμβάνεται κατά τις ημερομηνίες σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων της Τραπέζης.

Μία αντιστάθμιση θεωρείται αποτελεσματική όταν ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- τόσο κατά τη δημιουργία της όσο και σε μεταγενέστερες περιόδους αναμένεται να είναι αποτελεσματική όσον αφορά στον συμψηφισμό των μεταβολών στην εύλογη αξία ή των ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο, κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση και
- τα αποτελέσματα της αντιστάθμισης κυμαίνονται σε εύρος μεταξύ 80% και 125% του αποτελέσματος του αντισταθμιζόμενου στοιχείου.

α. Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Με τη λογιστική αντιστάθμιση της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου επιτυγχάνεται η συσχέτιση της μεταβολής της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου λόγω της επίδρασης ενός ή περισσότερων κινδύνων που αντισταθμίζονται.

Η μεταβολή της αξίας του μέσου αντιστάθμισης και η μεταβολή της αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που οφείλεται στους κινδύνους που αντισταθμίζονται αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

Στις περιπτώσεις διακοπής της σχέσεως αντιστάθμισης, τα αντισταθμιζόμενα χρηματοοικονομικά μέσα συνεχίζουν να αποτιμώνται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για την κατηγορία αποτίμησης στην οποία έχουν ταξινομηθεί, όπως αυτοί αναλύονται στη σημείωση 1.5. Ειδικότερα για τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα, το συνολικό ποσό της μεταβολής της αξίας τους, που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα ισχύος της σχέσεως αντιστάθμισης, αποσβένεται σταδιακά στα αποτελέσματα, μέχρι τη λήξη ή την πώλησή τους. Η απόσβεση αυτή ξεκινά από το χρονικό σημείο διακοπής της σχέσης αντισταθμίσεως, βάσει του πραγματικού επιτοκίου που υπολογίζεται εκ νέου για το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο και καταχωρείται στα έσοδα ή έξοδα εκ τόκων.

Η Τράπεζα, με χρήση επιτοκιακών παραγώγων (IRSs), αντισταθμίζει κινδύνους που αφορούν δανειακές υποχρεώσεις και δάνεια. Επίσης με χρήση συναλλαγματικών παραγώγων αντισταθμίζει συναλλαγματικούς κινδύνους που αφορούν επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες.

β. Αντιστάθμιση χρηματοροών

Με τη λογιστική αντιστάθμιση των χρηματοροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου επιτυγχάνεται η μετατροπή των χρηματοροών από κυμαινόμενες σε σταθερές.

Το αποτελεσματικό μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται απευθείας στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, ενώ το μη αποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου. Η λογιστική μεταχείριση του αντισταθμιζόμενου στοιχείου δεν μεταβάλλεται.

Στις περιπτώσεις διακοπής της σχέσεως αντιστάθμισης, το ποσό που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση παραμένει εκεί διακριτά έως ότου πραγματοποιηθούν οι ταμειακές ροές ή η μελλοντική συναλλαγή. Όταν πραγματοποιηθούν οι ταμειακές ροές ή η μελλοντική συναλλαγή ισχύουν τα εξής:

- Αν το αποτέλεσμα είναι η αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων, το ποσό μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσεως στις ίδιες περιόδους που οι αντισταθμιζόμενες ροές επηρεάζουν τα αποτελέσματα της χρήσεως.
- Αν το αποτέλεσμα είναι η αναγνώριση ενός μη χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων είτε μία δέσμευση της Τραπέζης για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμιση της εύλογης αξίας, το ποσό που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση είτε μεταφέρεται στα αποτελέσματα την ίδια χρονική στιγμή με την οποία το στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων επηρεάζει τα αποτελέσματα είτε προσαρμόζει τη λογιστική αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.

Στην περίπτωση που η μελλοντική συναλλαγή ή οι προσδοκώμενες ταμειακές ροές δεν θεωρούνται πλέον πιθανές, τα σωρευτικά αποτελέσματα που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα της χρήσεως.

Η Τράπεζα εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμιση ταμειακών ροών για συγκεκριμένη ομάδα προθεσμιακών καταθέσεων. Ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση και τα οποία προέρχονται από σχέσεις αντισταθμίσεως ταμειακών ροών προθεσμιακών καταθέσεων, που έχουν πλέον διακοπεί, αποσβένονται γραμμικά στους τόκους έξοδα κατά τη διάρκεια της περιόδου που οι αντισταθμιζόμενες ροές των εν λόγω προθεσμιακών καταθέσεων επηρεάζουν τα αποτελέσματα.

γ. Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε οικονομική μονάδα εξωτερικού

Η λογιστική αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε οικονομική μονάδα εξωτερικού είναι παρόμοια με τη λογιστική αντιστάθμιση χρηματοροών. Στις περιπτώσεις διακοπής της σχέσεως αντιστάθμισης, τα συσσωρευμένα κέρδη/ζημιές που αναγνωρίστηκαν απευθείας στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα, με την πώληση της μονάδας.

1.7 Προσδιορισμός εύλογης αξίας

Ως εύλογη αξία ορίζεται η τιμή που θα εισέπραττε η Τράπεζα κατά την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού ή η τιμή που θα κατέβαλε προκειμένου να μεταβιβάσει μία υποχρέωση, σε μία συνηθισμένη συναλλαγή ανάμεσα σε συμμετέχοντες της αγοράς, κατά την ημερομηνία της αποτίμησης, στην κύρια αγορά του στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων ή στην πιο συμφέρουσα αγορά για το στοιχείο, στην περίπτωση που δεν υφίσταται κύρια αγορά.

Η Τράπεζα προσδιορίζει την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βάσει των διαθέσιμων τιμών της αγοράς. Ως ενεργός ορίζεται η αγορά όταν τιμές οργανωμένης αγοράς είναι διαθέσιμες άμεσα και σε τακτική βάση από χρηματιστήρια, εξωτερικούς διαπραγματευτές (dealers – brokers), υπηρεσίες αποτιμήσεων ή εποπτικές αρχές, και οι τιμές αυτές αφορούν σε συνήθεις συναλλαγές μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά που πραγματοποιούνται σε τακτική βάση. Ειδικά για τις τιμές χρεογράφων, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει συγκεκριμένο εύρος τιμών, μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης που παρέχονται, ώστε να χαρακτηρίζονται ως τιμές ενεργού αγοράς (η διαφορά ανάμεσα στις bid ask τιμές δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1,5/100 της ονομαστικής αξίας). Επίσης, σε περίπτωση που τιμές αγοράς δεν είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αποτίμησης αλλά είναι διαθέσιμες για τις τρεις τελευταίες εργάσιμες ημέρες της περιόδου αναφοράς και υπάρχουν τιμές αγοράς για 15 ημέρες κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα της περιόδου αναφοράς, και ταυτόχρονα πληρείται το κριτήριο του εύρους τιμών bid ask, τότε θεωρείται ότι η αγορά είναι ενεργός.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η Τράπεζα προσδιορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης οι οποίες είναι κατάλληλες για τις συγκεκριμένες συνθήκες, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα και επαρκή δεδομένα για την αποτίμηση και οι οποίες αφενός μεν μεγιστοποιούν τη χρήση των σχετικών παρατηρήσιμων τιμών αφετέρου ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων τιμών. Σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου. Σε κάθε περίπτωση, κατά την αποτίμηση στην εύλογη αξία, η Τράπεζα χρησιμοποιεί υποθέσεις που θα χρησιμοποιούνταν από τους συμμετέχοντες της αγοράς, θεωρώντας ότι ενεργούν με βάση το μέγιστο οικονομικό τους συμφέρον.

Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων τα οποία είτε αποτιμώνται στην εύλογη αξία είτε για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία τους κατηγοριοποιούνται, ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους, ως εξής:

- δεδομένα επιπέδου 1: τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς,
- δεδομένα επιπέδου 2: άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα (observable) δεδομένα,
- δεδομένα επιπέδου 3: προκύπτουν από εκτιμήσεις της Τραπέζης καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά.

Ειδικότερα ισχύουν τα εξής:

Χρηματοοικονομικά μέσα

Σε ό,τι αφορά στα χρηματοοικονομικά μέσα, η καλύτερη εκτίμηση της εύλογης αξίας τους κατά την αρχική αναγνώριση είναι η τιμή της συναλλαγής, εκτός αν η εύλογη αξία αποδεικνύεται από άλλες παρατηρήσιμες συναλλαγές της αγοράς που

αφορούν στο ίδιο μέσο ή προκύπτει βάσει μίας τεχνικής αποτίμησης της οποίας οι μεταβλητές περιλαμβάνουν κυρίως δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές. Στις περιπτώσεις αυτές, η διαφορά ανάμεσα στην τιμή της συναλλαγής και στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση προσαρμόζεται με το ποσό της διαφοράς σε σχέση με την τιμή της συναλλαγής. Το ποσό της προσαρμογής αυτής αναγνωρίζεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα μόνο κατά το βαθμό που σχετίζεται με μια μεταβολή στους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη τους κατά την αποτίμηση.

Κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων λαμβάνεται υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος. Στις συμβάσεις παραγώγων, ειδικότερα, λαμβάνεται υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος και των δύο αντισυμβαλλομένων (bilateral credit valuation adjustment).

Η Τράπεζα προσδιορίζει την εύλογη αξία για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο διακριτά. Ωστόσο, για συμβάσεις παραγώγων τις οποίες η Τράπεζα διαχειρίζεται ως ομάδα ανά αντισυμβαλλόμενο και παρέχει πληροφόρηση για την ομάδα αυτή στα βασικά διοικητικά της στελέχη, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο πραγματοποιείται με βάση την καθαρή έκθεσή της ανά αντισυμβαλλόμενο. Τυχόν προσαρμογές της εύλογης αξίας που πραγματοποιούνται λόγω της ανωτέρω διαδικασίας αποτίμησης σε επίπεδο χαρτοφυλακίου κατανέμονται στα στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων ανάλογα με το εάν η καθαρή έκθεση της Τραπέζης ως προς τον αντισυμβαλλόμενο είναι θετική ή αρνητική αντίστοιχα.

Επίσης, η εύλογη αξία των καταθέσεων που ικανοποιούνται σε πρώτη ζήτηση (όπως για παράδειγμα οι καταθέσεις ταμειευτηρίου) δεν υπολείπεται του ποσού που είναι πληρωτέο κατά τη ζήτηση, προεξοφλημένο από την πρώτη μέρα που το ποσό θα ζητηθεί να πληρωθεί.

Τα κύρια δεδομένα που χρησιμοποιούνται στις μεθοδολογίες αποτίμησης που εφαρμόζει η Τράπεζα είναι:

- Τιμές ομολόγων – τιμές οργανωμένης αγοράς (quoted prices) διαθέσιμες συνήθως για κυβερνητικά και εταιρικά χρεόγραφα.
- Πιστωτικά περιθώρια (credit spreads) – υπολογίζονται από τιμές οργανωμένης αγοράς για συναφείς τίτλους χρεογράφων ή από διαπραγματεύσιμα credit default swaps. Οι τιμές μεταξύ και εκτός των διαθέσιμων δεδομένων υπολογίζονται με παρεμβολή (interpolation) και προβολή (extrapolation) αντίστοιχα.
- Επιτόκια – επιτόκια αναφοράς όπως είναι LIBOR, OIS και άλλα επιτόκια που παρέχονται σε οργανωμένες αγορές ανταλλαγής επιτοκίων, ομολόγων και συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης. Οι τιμές μεταξύ και εκτός των διαθέσιμων δεδομένων υπολογίζονται με παρεμβολή (interpolation) και προβολή (extrapolation) αντίστοιχα.
- Συναλλαγματικές ισοτιμίες – παρέχονται σε οργανωμένες αγορές συναλλάγματος spot, προθεσμιακών συμβολαίων και συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος.
- Μετοχές και μετοχικοί δείκτες – τιμές οργανωμένης αγοράς για μετοχές που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια μετοχών και για τους σχετικούς μετοχικούς δείκτες.
- Συντελεστές Μεταβλητότητας και συσχέτισης – υπολογίζονται από τιμές δικαιωμάτων προαίρεσης ή από υπηρεσίες αποτιμήσεων (pricing service).
- Μετοχές μη εισηγμένες σε χρηματιστήριο – χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρέχει η εταιρία που έχει εκδόσει τις μετοχές και σχετικές πληροφορίες του κλάδου όπου δραστηριοποιείται.
- Μεριδία αμοιβαίων κεφαλαίων – η καθαρή αξία ενεργητικού του αμοιβαίου όπως δημοσιοποιείται ημερήσια στο χρηματιστήριο όπου είναι εισηγμένο.
- Δάνεια και καταθέσεις: δεδομένα αγοράς και συγκεκριμένες παράμετροι κινδύνου για τράπεζες/πελάτες

Μη χρηματοοικονομικά μέσα

Η κυριότερη κατηγορία μη χρηματοοικονομικών μέσων για την οποία προσδιορίζεται εύλογη αξία είναι τα ακίνητα.

Η διαδικασία που, κατά κανόνα, ακολουθείται κατά την αποτίμηση στην εύλογη αξία ενός ακινήτου συνοψίζεται στα ακόλουθα στάδια:

- Ανάθεση της εντολής στον μηχανικό-εκτιμητή
- Μελέτη Υποθέσεως – Καθορισμός Πρόσθετων Στοιχείων

- Αυτοψία – Επιθεώρηση
- Επεξεργασία Στοιχείων – Υπολογισμοί
- Σύνταξη Εκτιμήσεων

Ο εκάστοτε εκτιμητής, για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας του κάθε ακινήτου, επιλέγει εκ των ακόλουθων τριών βασικών μεθόδων:

- Μέθοδος της αγοράς (ή συγκριτική μέθοδος), η οποία προσδιορίζει την εύλογη αξία του ακινήτου με σύγκρισή του με άλλα όμοια ακίνητα για τα οποία υπάρχουν στοιχεία συναλλαγών (αγοραπωλησιών).
- Μέθοδος του εισοδήματος, η οποία κεφαλαιοποιεί μελλοντικές χρηματοροές που μπορεί να εξασφαλίσει το ακίνητο με κατάλληλο επιτόκιο κεφαλαιοποίησης.
- Μέθοδος του κόστους η οποία αντικατοπτρίζει το ποσό το οποίο θα απαιτούνταν κατά την τρέχουσα περίοδο για την υποκατάσταση του ακινήτου με ένα άλλο, ανάλογων προδιαγραφών, αφού ληφθεί υπόψη η κατάλληλη προσαρμογή λόγω απαξιώσεως.

Παραδείγματα δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση των ακινήτων και τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στις επιμέρους εκτιμήσεις είναι τα ακόλουθα:

- **Εμπορικά Ακίνητα:** Τιμή ανά τ.μ., προσαύξηση ενοικίου κατ' έτος, ποσοστό μακροχρόνια μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), προεξοφλητικό επιτόκιο, συντελεστής απόδοσης εξόδου, διάρκεια μισθώσεων σε ισχύ (έτη), ποσοστό μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), κ.λπ.
- **Οικιστικά Ακίνητα:** Καθαρή (αρχική) απόδοση ακινήτου, αναμενόμενη απόδοση ακινήτου βάσει εκτιμώμενης μισθωτικής αξίας (reversionary yield), καθαρό ενοίκιο ανά τ.μ. ανά έτος, ποσοστό μακροχρόνια μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), διάρκεια μισθώσεων σε ισχύ (έτη), ποσοστό μη μισθωμένων χώρων/μονάδων (προς μίσθωση), εκτιμώμενη αξία μισθωμάτων ανά τ.μ., προσαύξηση ενοικίου κατ' έτος, προεξοφλητικό επιτόκιο, συντελεστής απόδοσης εξόδου, διάρκεια μισθώσεων σε ισχύ (έτη), κ.λπ.
- **Γενικές Παραδοχές όπως:** ηλικία κτηρίου, υπολειπόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, τ.μ. ανά κτήριο κ.α. αναφέρονται επίσης στις επιμέρους εκτιμήσεις για κάθε ακίνητο.

Επισημαίνεται πως η αποτίμηση στην εύλογη αξία ενός ακινήτου βασίζεται στην ικανότητα των συμμετεχόντων της αγοράς να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη από τη μέγιστη και καλύτερη χρήση του ή από την πώλησή του σε άλλους συμμετέχοντες της αγοράς, οι οποίοι θα κάνουν χρήση του στοιχείου αυτού κατά το μέγιστο και καλύτερο τρόπο.

1.8 Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι συμμετοχές της Τραπέζης σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες.

Οι συμμετοχές αυτές αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα αποκτήσεώς τους μείον τυχόν ζημίες απομειώσεως.

Μερίσματα που λαμβάνει η Τράπεζα από τις συμμετοχές της αναγνωρίζονται στα έσοδα όταν λαμβάνεται σχετική απόφαση από το αρμόδιο όργανο της εταιρίας στην οποία συμμετέχει η Τράπεζα.

Σε περίπτωση απορρόφησης μίας θυγατρικής εταιρίας, η Τράπεζα εφαρμόζει τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Π. 3 περί συνενώσεων επιχειρήσεων, όπως αυτές αναλυτικότερα περιγράφονται στη σημείωση 1.2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018.

1.9 Ενσώματα πάγια στοιχεία (ιδιοχρησιμοποιούμενα)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα οικοπέδα, τα κτήρια των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Καταστημάτων, οι δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα, και ο κινητός εξοπλισμός, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, είτε για τις λειτουργικές εργασίες της, είτε για διοικητικούς σκοπούς.

Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

Δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως στην οποία πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των κτηρίων και του εξοπλισμού διενεργούνται στο κόστος κτήσεως μείον την υπολειμματική τους αξία, και υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η ωφέλιμη ζωή ανά κατηγορία παγίων έχει καθορισθεί ως εξής:

- Κτήρια ιδιόκτητα: έως 40 χρόνια.
- Προσθήκες και βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα: η διάρκεια της μισθώσεως.
- Εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα: από 5 έως 33 χρόνια.

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Εξετάζονται όμως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Οι υπολειμματικές αξίες των παγίων και η ωφέλιμη ζωή τους αναπροσαρμόζονται, αν είναι απαραίτητο, κάθε φορά που συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις.

Τα πάγια της Τραπέζης εξετάζονται σε ετήσια βάση για ενδείξεις απομείωσης και αν έχουν υποστεί απομείωση προσαρμόζονται στην ανακτήσιμη αξία τους με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

Κέρδη και ζημίες από διαθέσεις παγίων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

1.10 Επενδύσεις σε ακίνητα

Στην κατηγορία αυτή η Τράπεζα έχει εντάξει κτήρια ή τμήματα κτηρίων με αναλογία τους επί του οικοπέδου, τα οποία εκμισθώνει με λειτουργική μίσθωση.

Οι επενδύσεις αυτές αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

Δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως στην οποία πραγματοποιούνται.

Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, η ωφέλιμη ζωή τους έχει καθορισθεί ίση με αυτή των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος.

Μεταφορές προς και από την κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων πραγματοποιούνται σε περίπτωση που το ακίνητο πληροί (ή έπαψε να πληροί) τον ορισμό του επενδυτικού ακινήτου και υπάρχει απόδειξη της αλλαγής στη χρήση του. Ειδικότερα, το ακίνητο αναταξινομείται στην κατηγορία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων στην περίπτωση που η Τράπεζα αποφασίζει να το ιδιοχρησιμοποιήσει ενώ αναταξινομείται στην κατηγορία των κατεχόμενων προς πώληση ακινήτων στην περίπτωση που ληφθεί απόφαση για την πώλησή του και εφόσον ικανοποιούνται τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1.17. Αντιθέτως, ακίνητα που δεν έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων μεταφέρονται στην κατηγορία αυτή στην περίπτωση που ληφθεί απόφαση για εκμίσθωσή τους.

1.11 Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή η Τράπεζα έχει εντάξει:

α) Άυλα στοιχεία που προκύπτουν από τον επιμερισμό του τιμήματος κατά την εξαγορά εταιριών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Δ.Π.Χ.Π. 3 ή που αποκτήθηκαν με μεμονωμένη αγορά. Τα άυλα αυτά στοιχεία παρακολουθούνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις.

Στα αύλα αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται η αξία που έχει αποδοθεί σε αποκλειθείσες πελατειακές σχέσεις καθώς και στην καταθετική βάση. Η ωφέλιμη ζωή τους έχει προσδιοριστεί από 2 έως 9 έτη.

β) Τα προγράμματα λογισμικού, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Το κόστος προγραμμάτων λογισμικού που αποκτώνται με αγορά περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος προετοιμασίας του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του προσωπικού και των εξειδικευμένων επαγγελματιών. Το κόστος εσωτερικώς δημιουργούμενων προγραμμάτων λογισμικού περιλαμβάνει τις δαπάνες της φάσης ανάπτυξης του λογισμικού, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών προσωπικού που προκύπτουν άμεσα από την προετοιμασία του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των προγραμμάτων, την οποία η Τράπεζα έχει καθορίσει έως 15 έτη. Έξοδα που αφορούν τη συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων της χρήσεως στην οποία πραγματοποιούνται. Προγράμματα λογισμικού που θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος των ηλεκτρονικών υπολογιστών (περιπτώσεις που ο ηλεκτρονικός υπολογιστής δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί χωρίς το συγκεκριμένο λογισμικό πρόγραμμα) ταξινομούνται στα ενσώματα πάγια στοιχεία.

γ) Εμπορικά σήματα και λοιπά δικαιώματα τραπεζικής ιδιοκτησίας, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους. Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων στοιχείων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο. Εξαιρέση αποτελούν τα άυλα πάγια που έχουν αόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, τα οποία δεν αποσβένονται. Όλα τα άυλα πάγια εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Για τα άυλα στοιχεία η Τράπεζα δεν υπολογίζει υπολειμματική αξία.

1.12 Μισθώσεις

Η Τράπεζα συνάπτει συμβάσεις επί παγίων είτε ως μισθωτής είτε ως εκμισθωτής.

Όταν οι κίνδυνοι και τα οφέλη των παγίων που εκμισθώνονται μεταφέρονται στον μισθωτή, τότε οι αντίστοιχες συμβάσεις χαρακτηρίζονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Όλες οι υπόλοιπες συμβάσεις μίσθωσης χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις.

Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά που διέπουν τις συμβάσεις μίσθωσης, ο λογιστικός χειρισμός τους έχει ως εξής:

α) Όταν η Τράπεζα είναι εκμισθωτής

i. Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, στις οποίες η Τράπεζα λειτουργεί ως εκμισθωτής, το συνολικό ποσό των μισθωμάτων που προβλέπει η σύμβαση μισθώσεως καταχωρείται στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.

Η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας (καθαρή επένδυση) των μισθωμάτων και του συνολικού ποσού των μισθωμάτων αναγνωρίζεται ως μη δεδουλευμένος τόκος και εμφανίζεται αφαιρετικά των απαιτήσεων.

Οι εισπράξεις των μισθωμάτων μειώνουν τη συνολική απαίτηση από μισθώματα, ενώ το χρηματοοικονομικό έσοδο αναγνωρίζεται με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις εξετάζονται για απομείωση της αξίας τους, σύμφωνα με τη διαδικασία που ισχύει για τα δάνεια και τις απαιτήσεις κατά πελατών, όπως αυτή περιγράφεται στην σημείωση 1.13.

ii. Λειτουργικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις λειτουργικών μισθώσεων, η Τράπεζα που λειτουργεί ως εκμισθωτής παρακολουθεί το μισθωμένο πάγιο ως στοιχείο ενεργητικού, διενεργώντας αποσβέσεις με βάση την ωφέλιμη ζωή του. Τα ποσά των μισθωμάτων, που αντιστοιχούν στη χρήση του μισθωμένου παγίου αναγνωρίζονται ως έσοδα, στην κατηγορία λοιπά έσοδα, με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

β) Όταν η Τράπεζα είναι μισθωτής

i. Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, στις οποίες η Τράπεζα λειτουργεί ως μισθωτής, ο μισθωμένος εξοπλισμός περιλαμβάνεται στην ανάλογη κατηγορία παγίων, όπως και τα ιδιόκτητα πάγια, ενώ η σχετική υποχρέωση προς τον εκμισθωτή περιλαμβάνεται στις λοιπές υποχρεώσεις.

Τα μισθωμένα, με χρηματοδοτική μίσθωση, πάγια και η σχετική υποχρέωση αναγνωρίζονται αρχικά στη μικρότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των παγίων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων υποχρεωτικών μισθωμάτων που έχουν συμφωνηθεί να καταβληθούν στον εκμισθωτή.

Η παρούσα αξία των μισθωμάτων υπολογίζεται με επιτόκιο προεξόφλησης εκείνο που αναφέρεται στη σύμβαση μισθώσεως, ή, όπου αυτό δεν αναφέρεται, με βάση το επιτόκιο δανεισμού που θα επιβαρυνόταν η Τράπεζα για αντίστοιχη χρηματοδότησή της για τον ίδιο σκοπό.

Μετά την αρχική καταχώρηση, τα πάγια αποσβένονται με βάση την ωφέλιμη ζωή τους, εκτός αν η διάρκεια της μισθώσεως είναι μικρότερη και το πάγιο δεν αναμένεται να περιέλθει στην κατοχή της Τραπέζης κατά τη λήξη της σύμβασης, οπότε και οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα μισθώματα που καταβάλλονται στον εκμισθωτή κατανέμονται σε μείωση της υποχρέωσης με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων ως έξοδα εκ τόκων, με βάση την τοκοχρεολυτική μέθοδο.

ii. Λειτουργικές μισθώσεις:

Στις περιπτώσεις λειτουργικών μισθώσεων, η Τράπεζα, που λειτουργεί ως μισθωτής, δεν καταχωρεί το μισθωμένο πάγιο ως στοιχείο ενεργητικού, αναγνωρίζει δε ως έξοδα στην κατηγορία γενικά διοικητικά έξοδα τα ποσά των μισθωμάτων που αντιστοιχούν στη χρήση του μισθωμένου παγίου, με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

1.13 Απομείωση δανείων και απαιτήσεων, μη εκταμιευθέντων ανακυκλούμενων ανοιγμάτων, ενέγγυων πιστώσεων και εγγυητικών επιστολών

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και για τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα (εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις, μη εκταμιευθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα).

Η πρόβλεψη απομείωσης για τα δάνεια και τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου. Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit-Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

α) Ορισμός Αθετήσεως (Default)

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ως ορισμό αθετήσεως για λογιστικούς σκοπούς τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE), όπως ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές της EBA (GL/2016/07), εναρμονίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον ορισμό αθετήσεως για λογιστικούς σκοπούς με εκείνον που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς.

β) Κατάταξη ανοιγμάτων σε Στάδια με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο (Staging)

Για σκοπούς υπολογισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, τα ανοίγματα ταξινομούνται σε στάδια (stages) ως εξής:

- Στάδιο 1 (Stage 1): Το στάδιο 1 περιλαμβάνει εξυπηρετούμενα πιστωτικά ανοίγματα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Το στάδιο 1 επίσης περιλαμβάνει ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα έχει αναταξινομηθεί από τα στάδια 2 ή 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.
- Στάδιο 2 (Stage 2): Το στάδιο 2 περιλαμβάνει εξυπηρετούμενα πιστωτικά ανοίγματα για τα οποία έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Το στάδιο 2 περιλαμβάνει επίσης ανοίγματα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το άνοιγμα έχει αναταξινομηθεί από το στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του μέσου.
- Στάδιο 3 (Stage 3): Το στάδιο 3 περιλαμβάνει τα μη εξυπηρετούμενα/απομειωμένα ανοίγματα. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, στα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση ανοίγματα οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται πάντοτε για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου. Ως απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση ανοίγματα (Purchased or Originated Credit Impaired – POCI) ορίζονται τα ακόλουθα:

- Ανοίγματα που τη στιγμή της εξαγοράς ικανοποιούν τα κριτήρια των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
- Ανοίγματα για τα οποία υπήρξε τροποποίηση των όρων αποπληρωμής, είτε λόγω οικονομικής δυσχέρειας είτε όχι, η οποία οδηγεί ταυτόχρονα σε διακοπή αναγνωρίσεως και αναγνώριση νέου στοιχείου του ενεργητικού με απομειωμένη αξία (POCI), εκτός αν η διακοπή αναγνωρίσεως αφορά σε αλλαγή πιστούχου επιχειρηματικού δανείου περίπτωση στην οποία πραγματοποιείται εκ νέου αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του νέου πιστούχου.

γ) Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου

Για τον προσδιορισμό των σημαντικών αυξήσεων πιστωτικού κινδύνου ενός ανοίγματος μετά την αρχική αναγνώριση και την επιμέτρηση της ζημίας καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του αντί της επιμετρήσεως ζημίας δωδεκαμήνου, συγκρίνεται ο κίνδυνος αθετήσεως κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθετήσεως κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνωρίσεως για όλα τα εξυπηρετούμενα ανοίγματα, συμπεριλαμβανομένων των ανοιγμάτων που δεν εμφανίζουν ημέρες καθυστέρησης.

Η αξιολόγηση ενός ανοίγματος για το αν εμφανίζει σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ή όχι βασίζεται στα κατωτέρω:

- Ποσοτικοί Δείκτες (Quantitative Indicators): αναφέρεται στην ποσοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και πιο συγκεκριμένα στη σύγκριση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αρχική αναγνώριση.
- Ποιοτικοί Δείκτες (Qualitative Indicators): αναφέρεται στην ποιοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και που δεν αποτυπώνεται κατ' ανάγκη στην πιθανότητα αθετήσεως, όπως ο χαρακτηρισμός ενός ανοίγματος ως εξυπηρετούμενη ρύθμιση (FPL, σύμφωνα με τα EBA ITS). Επιπλέον, ποιοτικοί δείκτες, τόσο για τα χαρτοφυλάκια επιχειρήσεων όσο και για τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών, περιλαμβάνονται στους μηχανισμούς Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου (Early Warning), όπου, αναλόγως της αξιολογήσεως που πραγματοποιείται, ένα άνοιγμα δύναται να θεωρηθεί ότι εμφανίζει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου ή όχι. Ειδικά για το χαρτοφυλάκιο ειδικών πιστοδοτήσεων, μέσω της διαβαθμίσεως (slotting category) αποτυπώνονται επιπλέον ποιοτικοί δείκτες.
- Λοιποί Δείκτες (Backstop Indicators): επιπλέον των ανωτέρω και με σκοπό να αντιμετωπισθούν περιπτώσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικής επιδεινώσεως του πιστωτικού κινδύνου, βάσει των ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών ορίζεται ότι τα ανοίγματα σε καθυστέρηση άνω των 30 ημερών θεωρείται ότι εξ' ορισμού εμφανίζουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου.

δ) Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Ο προσδιορισμός της αναμενόμενης ζημίας λόγω πιστωτικού κινδύνου γίνεται ως εξής:

- Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:

- α. στις συμβατικές ροές και
  - β. στις ροές που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα λάβει.
- Για τα μη εκταμιευθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
    - α. στις συμβατικές ροές που θα προκύψουν αν εκταμιευθούν τα ανεκτέλεστα δανειακά υπόλοιπα και
    - β. στις ροές που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα λάβει σε περίπτωση εκταμίευσης των υπολοίπων αυτών.
  - Για τις εγγυητικές επιστολές και τις ενέγγυες πιστώσεις, η ζημία είναι ίση με τις αναμενόμενες εκροές σε περίπτωση κατάρτησης της εγγύησης μείον τα ποσά που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα εισπράξει από τον κάτοχο της εγγύησης.

Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας χρησιμοποιείται ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Ειδικά για τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικά μέσα, χρησιμοποιείται το προσαρμοσμένο, λόγω απομείωσης, πραγματικό επιτόκιο.

Η Τράπεζα υπολογίζει τις απομειώσεις είτε σε συλλογική βάση (collective assessment) είτε σε μεμονωμένη βάση (individual assessment), λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα ενός ανοίγματος ή το όριο του πιστούχου. Επιπρόσθετα, αξιολογούνται μεμονωμένα πιστοδοτήσεις οι οποίες είτε δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου είτε τα ιστορικά στοιχεία συμπεριφοράς δεν είναι επαρκή.

Σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς του προσδιορισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, η Τράπεζα υπολογίζει τις αναμενόμενες ταμειακές ροές βάσει της σταθμισμένης πιθανότητας τριών σεναρίων. Ειδικότερα, η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών κάνει προβλέψεις για την πιθανή εξέλιξη των μακροοικονομικών μεταβλητών που επηρεάζουν το ύψος της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για το δανειακό χαρτοφυλάκιο υπό ένα βασικό και υπό εναλλακτικά μακροοικονομικά σενάρια ενώ παράγει επίσης τις σωρευτικές πιθανότητες που συνδέονται με τα σενάρια αυτά.

Ο μηχανισμός για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στις ως κάτωθι παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου:

- Πιθανότητα Αθετήσεως (PD): Είναι μία εκτίμηση της πιθανότητας να αθετήσει ο πιστούχος κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα
- Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD): Το Άνοιγμα σε Αθέτηση είναι μία εκτίμηση του ύψους του ανοίγματος τη στιγμή της αθετήσεως, λαμβάνοντας υπόψη: (α) τις αναμενόμενες μεταβολές στο άνοιγμα μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκου, (β) την αναμενόμενη χρήση πιστωτικών ορίων και (γ) τους δεδουλευμένους τόκους. Τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια που δεν έχουν πλήρως εκταμιευτεί αντιπροσωπεύουν δυνητικό πιστωτικό άνοιγμα και μετατρέπονται σε ισοδύναμο πιστωτικό άνοιγμα ποσού ίσου με το εγκεκριμένο μη εκταμιευθέν πιστωτικό όριο επί έναν συντελεστή μετατροπής (Credit Conversion Factor, CCF). Ο συντελεστής μετατροπής σε πιστωτικό άνοιγμα «CCF» υπολογίζεται βάσει στατιστικών υποδειγμάτων.
- Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD): Η Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία είναι μία εκτίμηση της ζημίας που θα πραγματοποιηθεί στην περίπτωση που η αθέτηση συμβεί σε μία δεδομένη χρονική στιγμή. Βασίζεται στη διαφορά μεταξύ των οφειλόμενων συμβατικών ταμειακών ροών και εκείνων που η Τράπεζα θα ανέμενε να εισπράξει, συμπεριλαμβανομένης της ρευστοποιήσεως των εξασφαλίσεων καθώς και της πιθανότητας επιστροφής του μέσου σε ενήμερη κατάσταση (cure rate).

ε) Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου επί απαιτήσεων κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών προέρχονται από την εμπορική πλην χορηγήσεων δραστηριότητα της Τραπέζης. Ο υπολογισμός της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις αυτές πραγματοποιείται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (χωρίς να γίνεται κατάταξη σε στάδια) βάσει της απλοποιημένης προσέγγισης που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9.

στ) Παρουσίαση αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις

Στον Ισολογισμό τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος: Τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των μέσων προ απομείωσης.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση: Για τα εν λόγω μέσα δεν αναγνωρίζεται λογαριασμός συσσωρευμένων απομειώσεων στον Ισολογισμό, ωστόσο το ύψος του γνωστοποιείται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.
- Εγγυητες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές: Οι συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό «προβλέψεις».
- Μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις: Όταν δεν υφίσταται παράλληλα και δανειακό σκέλος, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό «προβλέψεις». Στην περίπτωση που ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού περιλαμβάνει ταυτόχρονα τόσο ένα δανειακό σκέλος όσο και μία μη αντληθείσα δανειακή δέσμευση, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου από τη μη αντληθείσα δανειακή δέσμευση αναγνωρίζονται μαζί με τις συσσωρευμένες αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου του δανειακού σκέλους, αφαιρετικά της λογιστικής του αξίας προ απομείωσης. Στο βαθμό που οι συνδυασμένες αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου υπερβαίνουν την προ απομείωσης λογιστική αξία του δανειακού σκέλους, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται στο λογαριασμό «προβλέψεις».

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου της χρήσεως αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου». Στον ίδιο λογαριασμό αναγνωρίζονται, επίσης, τα εισπραχθέντα ποσά από διαγραφέντα δάνεια που αποτιμώνταν στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, τα κέρδη ή οι ζημιές από την τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών των μέσων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση καθώς και οι ευνοϊκές μεταβολές στις αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου ενός απομειωμένου κατά την αρχική αναγνώριση στοιχείου του ενεργητικού (POCI) στην περίπτωση που αυτές είναι μικρότερες από το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου που είχαν συμπεριληφθεί στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου.

ζ) Λογιστικές διαγραφές (αποσβέσεις)

Η Τράπεζα προβαίνει σε απόσβεση των δανείων και απαιτήσεων όταν δεν έχει πλέον εύλογες προσδοκίες για την ανάκτησή τους. Η απόσβεση πραγματοποιείται μέσω της χρήσεως του λογαριασμού των συσσωρευμένων προβλέψεων που έχει σχηματιστεί.

1.14 Απομείωση απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και ομολόγων

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η πρόβλεψη απομειώσεως βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου. Επίσης, εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit-Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

α) Ορισμός Αθετήσεως (Default)

Οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα όταν η εξωτερική διαβάθμισή του αντισυμβαλλομένου/εκδότη αντιστοιχεί σε αθέτηση υποχρεώσεων (D). Αν δεν υπάρχει εξωτερική διαβάθμιση τότε ο χαρακτηρισμός του μέσου ως απομειωμένου ακολουθεί την εσωτερική διαβάθμιση. Στην περίπτωση που υπάρχει έκθεση στον εταιρικό εκδότη/αντισυμβαλλόμενο και στο δανειακό χαρτοφυλάκιο η οποία έχει χαρακτηριστεί ως απομειωμένη, το μέσο χαρακτηρίζεται, ομοίως, ως απομειωμένο.

β) Κατάταξη απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και ομολόγων σε στάδια με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο (Staging)

Για σκοπούς υπολογισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, οι απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και τα ομόλογα ταξινομούνται σε στάδια (stages) ως εξής:

- Στάδιο 1 (Stage 1): Το στάδιο 1 περιλαμβάνει τα μη απομειωμένα μέσα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Το στάδιο 1 επίσης περιλαμβάνει τα μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το μέσο έχει αναταξινομηθεί από τα στάδια 2 ή 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.
- Στάδιο 2 (Stage 2): Το στάδιο 2 περιλαμβάνει τα μη απομειωμένα μέσα για τα οποία έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Το στάδιο 2 περιλαμβάνει επίσης τα μέσα για τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος έχει βελτιωθεί και το μέσο έχει αναταξινομηθεί από το στάδιο 3. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.
- Στάδιο 3 (Stage 3): Το στάδιο 3 περιλαμβάνει τα απομειωμένα μέσα. Στο στάδιο αυτό, οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, στα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση μέσα οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται πάντοτε για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου. Ένα μέσο αναγνωρίζεται ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (Purchased or Originated Credit Impaired – POCI) στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Το μέσο (ή ο εκδότης) έχει εξωτερική διαβάθμιση που αντιστοιχεί σε αθέτηση υποχρεώσεων κατά τη στιγμή της απόκτησης.
- Τα εταιρικά χρεόγραφα που προκύπτουν από αναδιάρθρωση χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση, με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες που ισχύουν για το δανειακό χαρτοφυλάκιο.

Στην περίπτωση που ένα χρεόγραφο έχει αγοραστεί με μεγάλη υπό το άρτιο διαφορά και δεν εμπίπτει σε καμία από τις κατηγορίες που αναφέρονται ανωτέρω, η Τράπεζα εξετάζει αναλυτικά τη συναλλαγή (τιμή συναλλαγής, ποσοστό ανάκτησης, χρηματοοικονομική κατάσταση του εκδότη κατά τη στιγμή της αγοράς κλπ.) προκειμένου να αποφασίσει την αναγνώριση του ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (POCI). Η ταξινόμηση στην κατηγορία αυτή απαιτεί την ύπαρξη τεκμηριώσεως καθώς και την έγκριση από τις αρμόδιες επιτροπές της Τραπέζης.

γ) Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου

Η αξιολόγηση της κατατάξεως σε στάδια για σκοπούς υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στην κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως ή στην εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη αν πρόκειται για εταιρικούς τίτλους Ελλήνων εκδοτών στους οποίους υπάρχει έκθεση και στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων.

Οι εκδόσεις επενδυτικού βαθμού θεωρούνται χαμηλού πιστωτικού κινδύνου και ταξινομούνται στο στάδιο 1.

Ο καθορισμός της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου για τα μη-επενδυτικού βαθμού μέσα βασίζεται στις ακόλουθες δύο συνθήκες:

- Υποβάθμιση(εις) στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη / αντισυμβαλλομένου στις ημερομηνίες αναφοράς σε σύγκριση με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.
- Αύξηση της πιθανότητας αθετήσεως εντός δωδεκαμήνου του εκδότη / αντισυμβαλλομένου την περίοδο αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα κατά την αρχική αναγνώριση.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα παρακολουθεί τη μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Μία μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο κατά την ημερομηνία αναφοράς πάνω από ένα όριο σε σύγκριση με το πιστωτικό περιθώριο που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης αποτελεί έναυσμα για την αναθεώρηση του σταδίου κατάταξης του μέσου.

δ) Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Η αναμενόμενη ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:

- a. στις συμβατικές ροές και

β. στις ροές που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα λάβει.

Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας χρησιμοποιείται ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Ειδικά για τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικά μέσα, χρησιμοποιείται το προσαρμοσμένο, λόγω απομείωσης, πραγματικό επιτόκιο.

Για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας, χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες μεταβλητές:

- Πιθανότητα Αθετήσεως(PD): οι πιθανότητες αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για 12 μήνες, ενώ οι πιθανότητες αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.
- Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD): Στην περίπτωση των χρεογράφων, η Τράπεζα εκτιμά το μελλοντικό αναπόσβεστο κόστος για να υπολογίσει το EAD. Συγκεκριμένα, για κάθε χρονική περίοδο, το EAD αντιστοιχεί στη μέγιστη ζημία που θα προκύψει από ενδεχόμενη αθέτηση υποχρεώσεων εκ μέρους του εκδότη/αντισυμβαλλομένου.
- Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD) είναι το ποσοστό της συνολικής εκθέσεως το οποίο η Τράπεζα εκτιμά ότι δεν είναι πιθανό να ανακτήσει κατά τη στιγμή της αθετήσεως. Η Τράπεζα διακρίνει τους κρατικούς από τους μη κρατικούς εκδότες/αντισυμβαλλομένους ως προς την εκτίμηση του LGD. Στην περίπτωση που η Τράπεζα έχει επιπρόσθετα δανειακή έκθεση στον εκδότη /αντισυμβαλλόμενο του χρεογράφου, το εκτιμώμενο LGD εναρμονίζεται με την αντίστοιχη εκτίμηση για το δανειακό χαρτοφυλάκιο (λαμβάνοντας υπόψη οποιοσδήποτε δυνητικές εξασφαλίσεις που είναι πιθανό να έχει το δανειακό χαρτοφυλάκιο έναντι των εν γένει μη εξασφαλισμένων χρεογράφων).

ε) Παρουσίαση αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις

Στον Ισολογισμό τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος: τα ποσά των συσσωρευμένων αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου παρουσιάζονται αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των μέσων προ απομείωσης.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση: Για τα εν λόγω μέσα δεν αναγνωρίζεται λογαριασμός συσσωρευμένων απομειώσεων στον Ισολογισμό, ωστόσο το ύψος του γνωστοποιείται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου της χρήσεως αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «Ζημίες απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου». Στον ίδιο λογαριασμό αναγνωρίζονται, επίσης, οι ευνοϊκές μεταβολές στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου ενός απομειωμένου κατά την αρχική αναγνώριση στοιχείου του ενεργητικού (POCI) στην περίπτωση που αυτές είναι μικρότερες από το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου που είχαν συμπεριληφθεί στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου.

1.15 Απομείωση συμμετοχών και μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει για σκοπούς απομείωσης τη συμμετοχή της σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και σε κοινοπραξίες καθώς και τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και ειδικότερα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, την υπεραξία και τα λοιπά άυλα πάγια στοιχεία.

Κατά την εκτίμηση για απομείωση των ανωτέρω στοιχείων λαμβάνονται υπόψη τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης, εκ των οποίων ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

- Η σημαντική μείωση της αγοραίας αξίας του στοιχείου, πέραν εκείνης που θα αναμένονταν ως αποτέλεσμα του χρόνου που έχει παρέλθει ή της κανονικής χρήσης του.
- Σημαντικές μεταβολές στο τεχνολογικό, οικονομικό ή νομικό περιβάλλον στο οποίο η εταιρία δραστηριοποιείται ή το στοιχείο του ενεργητικού είναι ενταγμένο και οι οποίες έχουν ή αναμένεται να έχουν αρνητική επίδραση κατά την τρέχουσα χρήση ή στο εγγύς μέλλον.
- Σημαντική δυσμενής μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

- Σημαντική αύξηση των επιτοκίων της αγοράς ή των ποσοστών απόδοσης επενδύσεων οι οποίες είναι πιθανό να επηρεάσουν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της αξίας του στοιχείου λόγω χρήσης.
- Η λογιστική αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας είναι μεγαλύτερη από την χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίησή της.
- Η ύπαρξη εσωτερικής πληροφόρησης για απαξίωση ή φυσική ζημία του στοιχείου.

Επίσης, η είσπραξη μερίσματος από επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς ή κοινοπραξίες λαμβάνεται υπόψη ως ένδειξη πιθανής απομείωσης των συμμετοχών κατά τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσής τους που πραγματοποιείται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσεως όταν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής. Ως ανακτήσιμη ορίζεται η υψηλότερη αξία ανάμεσα στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης και στην αξία λόγω χρήσης.

Η εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης αποτελεί το ποσό που θα εισέπραττε η Τράπεζα κατά την πώληση του στοιχείου (μείον τα έξοδα πώλησης), σε μία συνθησιμένη συναλλαγή ανάμεσα σε συμμετέχοντες της αγοράς.

Η αξία λόγω χρήσης είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από το στοιχείο ή από τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών, από τη χρήση τους και όχι από τη ρευστοποίησή τους.

Ειδικά κατά την αποτίμηση της αξίας των ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων, η αξία λόγω χρήσεως (value in use) ενσωματώνει στην αξία του παγίου και όλες τις επενεχθείσες βελτιώσεις που το καθιστούν απολύτως κατάλληλο για χρήση του από την Τράπεζα.

1.16 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο.

Ο τρέχων φόρος της χρήσεως περιλαμβάνει τον αναμενόμενο να πληρωθεί φόρο επί του φορολογητέου εισοδήματος της κλειόμενης χρήσεως, βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον και σχετίζεται με λογιστικές πράξεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσεως αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπεστέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων. Υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης λογιστικής τους αξίας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές.

Ο φόρος εισοδήματος, τρέχων και αναβαλλόμενος, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν αφορά στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και ο φόρος που αναλογεί σε αυτά καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

1.17 Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, ή ομάδα αυτών, των οποίων η αξία αναμένεται να ανακτηθεί μέσω πώλησης, μαζί με τυχόν συνδεδεμένες με αυτά υποχρεώσεις κατατάσσονται ως στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση.

Η ανωτέρω κατάταξη εφαρμόζεται εφόσον το στοιχείο ενεργητικού είναι άμεσα διαθέσιμο προς πώληση στην παρούσα κατάστασή του και η πώλησή του θεωρείται ιδιαίτερα πιθανή. Η πώληση θεωρείται πιθανή όταν έχει ληφθεί η απόφαση πώλησης του στοιχείου από τη Διοίκηση, πραγματοποιούνται οι ενέργειες για τον εντοπισμό του κατάλληλου αγοραστή, το περιουσιακό στοιχείο διατίθεται ενεργά στην αγορά σε τιμή που είναι λογική σε σχέση με την τρέχουσα εύλογη αξία του και η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός ενός έτους. Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται με αποκλειστικό σκοπό τη μεταπώληση τους αναγνωρίζονται απευθείας ως στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση εφόσον ικανοποιείται το κριτήριο της

πώλησης με χρονικό ορίζοντα ενός έτους και είναι εξαιρετικά πιθανό ότι και τα λοιπά κριτήρια θα ικανοποιηθούν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα (συνήθως εντός τριών μηνών).

Πριν από την κατάταξή τους ως στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση, τα στοιχεία της κατηγορίας αυτής αποτιμώνται με βάση τους κανόνες που επιβάλλονται από τα επιμέρους Λογιστικά Πρότυπα που τα αφορούν.

Τα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία, τόσο κατά την αρχική τους αναγνώριση, όσο και σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας, αφαιρουμένων τυχόν εξόδων που θα προκύψουν από την πώληση.

Οποιαδήποτε ζημία προκύψει από τη σύγκριση καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα και δύναται να αναστραφεί στο μέλλον. Εάν η ζημία απομείωσης αφορά ομάδα στοιχείων κατεχομένων προς πώληση, κατανέμεται στα επιμέρους στοιχεία της ομάδας, εκτός ορισμένων στοιχείων που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π 5. Κατά τη διαδικασία κατανομής των ζημιών απομείωσης, πρώτα εξαλείφεται τυχόν υπεραξία (Goodwill) που αντιστοιχεί στην ομάδα και τυχόν υπόλοιπο, που απομένει, κατανέμεται αναλογικά στα υπόλοιπα στοιχεία.

Για τα στοιχεία ενεργητικού που εντάσσονται στην κατηγορία αυτή δεν διενεργούνται αποσβέσεις.

Κέρδη και ζημίες από διαθέσεις στοιχείων αυτής της κατηγορίας αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται μέσω πλειστηριασμών αλλά δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς πώληση ή δεν αναμένεται να πωληθούν εντός ενός έτους παρουσιάζονται στη γραμμή Λοιπα Στοιχεία Ενεργητικού και αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης (ή της λογιστικής τους αξίας) και της εύλογης αξίας, αφαιρουμένων τυχόν εξόδων που θα προκύψουν από την πώληση. Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία η Τράπεζα αποφασίζει μεταγενέστερα είτε να ιδιοχρησιμοποιήσει είτε να εκμισθώσει, αναταξινομούνται στις κατηγορίες των ιδιοχρησιμοποιούμενων ή επενδυτικών παγίων αντίστοιχα. Κατά την αναταξινόμησή τους, τα πάγια αυτά αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία και στη λογιστική αξία, πριν την ταξινόμησή τους στα πάγια κατεχόμενα προς πώληση, προσαρμοσμένη με τη σωρευτική απόσβεση ή αναπροσαρμογή της αξίας που θα είχαν αν δεν είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση.

1.18 Προγράμματα παροχών στο προσωπικό

Στην Τράπεζα λειτουργούν προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών καθώς και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Στα προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών η Τράπεζα καταβάλλει ένα καθορισμένο, κατά περίπτωση, ποσό εισφοράς σε έναν ανεξάρτητο φορέα.

Η Τράπεζα δεν έχει περαιτέρω υποχρέωση, νομική ή τεκμαρτή, να καταβάλλει επιπλέον εισφορές, σε περίπτωση που ο φορέας αυτός δεν έχει τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των παροχών, που σχετίζονται με την υπηρεσία του προσωπικού στο τρέχον ή σε παρελθόντα έτη. Οι εισφορές αναγνωρίζονται στις δαπάνες προσωπικού εφαρμόζοντας την αρχή των δεδουλευμένων. Τυχόν προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως απαίτηση εφόσον συνοδεύονται είτε με επιστροφή μετρητών είτε με μείωση μελλοντικών εισφορών.

Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών η παροχή αποτελεί συνάρτηση των ετών υπηρεσίας και του μισθού και υπάρχει εγγύηση καλύψεώς της από την Τράπεζα.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται, για κάθε πρόγραμμα διακριτά, βάσει αναλογιστικής μελέτης που εκπονείται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρία, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method).

Η καθαρή υποχρέωση που αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (δηλαδή των αναμενόμενων μελλοντικών πληρωμών που θα απαιτηθούν για το διακανονισμό της υποχρέωσης που απορρέει από τις υπηρεσίες της τρέχουσας και των προηγούμενων περιόδων) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Το ποσό που προκύπτει με την ως άνω σύγκριση μπορεί να είναι αρνητικό, δηλαδή απαίτηση. Το ποσό της απαίτησης που αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις δεν δύναται να υπερβαίνει την παρούσα αξία των οικονομικών ωφελειών οι οποίες είναι διαθέσιμες με τη μορφή επιστροφής χρημάτων από το πρόγραμμα ή με τη μορφή μείωσης των μελλοντικών εισφορών σε αυτό.

Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας της υποχρέωσης χρησιμοποιείται η απόδοση εταιρικού ομολόγου υψηλής πιστωτικής

διαβάθμισης με διάρκεια αντίστοιχη της υποχρέωσης ή η απόδοση κρατικού ομολόγου, σε περίπτωση που δεν υπάρχει αγορά εταιρικών ομολόγων με βάθος.

Ο τόκος επί της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) καθορισμένων παροχών, ο οποίος αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, προσδιορίζεται από τον πολλαπλασιασμό της εν λόγω καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) με το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών, όπως το επιτόκιο αυτό προσδιορίζεται στην αρχή της περιόδου και αφού ληφθούν υπόψη οι όποιες μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση (απαίτηση).

Επίσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται το κόστος υπηρεσίας το οποίο αποτελείται από:

- το τρέχον κόστος υπηρεσίας, το οποίο είναι η αύξηση στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από την απασχόληση εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο,
- το κόστος υπηρεσίας παρελθόντων ετών, το οποίο είναι η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία του εργαζομένου σε προηγούμενη περίοδο και η οποία μεταβολή είναι αποτέλεσμα της εισαγωγής νέων ή της μεταβολής υφιστάμενων μακροπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους ή μίας περικοπής δηλαδή μίας σημαντικής μείωσης του αριθμού των εργαζομένων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και
- τα κέρδη και τις ζημίες σε περίπτωση διακανονισμού.

Του καθορισμού του κόστους υπηρεσίας παρελθόντων ετών καθώς και των κερδών ή των ζημιών διακανονισμού προηγείται ο επανυπολογισμός της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) καθορισμένων παροχών χρησιμοποιώντας την τρέχουσα εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος και τις τρέχουσες αναλογιστικές εκτιμήσεις, αντικατοπτρίζοντας τις παροχές του προγράμματος πριν την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό.

Το κόστος από την υπηρεσία παρελθόντων ετών, ειδικότερα, αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως, κατά την προγενέστερη από τις δύο ημερομηνίες:

- τη χρονική περίοδο που το πρόγραμμα αναθεωρείται ή περικόπεται και
- όταν αναγνωρίζονται οι σχετικές προβλέψεις ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης (βάσει του Δ.Λ.Π. 37) ή όταν αναγνωρίζονται οι παροχές εξόδου από την υπηρεσία.

Αντίστοιχα, η αναγνώριση του κέρδους ή της ζημίας σε περίπτωση διακανονισμού πραγματοποιείται κατά την ημερομηνία που πραγματοποιείται ο διακανονισμός.

Οι επανεκτιμήσεις της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης), οι οποίες αποτελούνται από:

- τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες,
- την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μετά την αφαίρεση των ποσών που συμπεριλαμβάνονται στον καθαρό τόκο της καθαρής υποχρέωσης (απαίτησης) καθορισμένων παροχών και
- τις μεταβολές από την επίδραση του περιορισμού στην αναγνώριση της καθαρής απαίτησης, μετά την αφαίρεση των ποσών που συμπεριλαμβάνονται στον καθαρό τόκο από την υποχρέωση (απαίτηση) των καθορισμένων παροχών,

καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται σε μεταγενέστερη περίοδο στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων.

Τέλος, στις περιπτώσεις που η Τράπεζα αποφασίζει τον τερματισμό της απασχόλησης εργαζομένων πριν την ημερομηνία της συνταξιοδότησης ή όταν ο εργαζόμενος αποδέχεται την προσφορά της Τραπέζης να διακόψει την απασχόλησή του πριν τη συνταξιοδότηση, η υποχρέωση και το σχετικό έξοδο των παροχών εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζονται την προγενέστερη από τις ακόλουθες ημερομηνίες:

- α. όταν η Τράπεζα δεν μπορεί να αποσύρει πλέον την προσφορά αυτών των παροχών και
- β. όταν η Τράπεζα αναγνωρίζει έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία περιλαμβάνουν την καταβολή παροχών εξόδου από την υπηρεσία.

1.19 Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης, επί μετοχών της Τραπέζης, στο προσωπικό

Η χορήγηση στο προσωπικό δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Τραπέζης, ο ακριβής αριθμός τους, η τιμή και ο χρόνος

ενασκήσεώς τους αποφασίζονται κατά περίπτωση από το Διοικητικό Συμβούλιο εντός των πλαισίων που έχει εγκρίνει η Γενική Συνέλευση και αφού ληφθεί υπόψη το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η εύλογη αξία τους, που προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία διάθεσης, αναγνωρίζεται ως αμοιβή (έξοδο) προσωπικού με αντίστοιχη αύξηση αποθεματικού της καθαρής θέσης, κατά την περίοδο μεταξύ διάθεσης και ενάσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων. Το ποσό που καταβάλλεται από τους κατόχους των δικαιωμάτων κατά την ενάσκησή τους αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο και το σχηματισθέν αποθεματικό από τα ενασκηθέντα δικαιώματα μεταφέρεται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

1.20 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι βέβαιο ότι η τακτοποίησή της θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Προβλέψεις, επίσης, αναγνωρίζονται σε περιπτώσεις προγραμμάτων αναδιάρθρωσης με τα οποία η διοίκηση επιχειρεί είτε να αλλάξει το αντικείμενο μίας επιχειρηματικής δραστηριότητας είτε τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η επιχειρηματική δραστηριότητα (π.χ. κλείσιμο επιχειρηματικών εγκαταστάσεων). Η αναγνώριση της πρόβλεψης συνοδεύεται από σχετικό, εγκεκριμένο από τη διοίκηση, πρόγραμμα, καθώς και από κατάλληλες ενέργειες γνωστοποίησής του. Μία πρόβλεψη αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει μόνο τις άμεσες δαπάνες που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση, οι οποίες αναγκαστικά προέρχονται από την αναδιάρθρωση και δεν συνδέονται με τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της Τραπέζης.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη είναι ίσο με την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων. Στην περίπτωση που η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι ουσιώδης, το ποσό της πρόβλεψης ισούται με την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της υποχρέωσης.

Οι σχηματισθείσες ήδη προβλέψεις συμψηφίζονται με τα ποσά που καταβάλλονται για το διακανονισμό των συγκεκριμένων υποχρεώσεων. Το ποσό της σχηματισμένης πρόβλεψης επανεκτιμάται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων. Στην περίπτωση που πάψει να θεωρείται πιθανή η εκροή πόρων, η πρόβλεψη αναστρέφεται. Προβλέψεις για μελλοντικές λειτουργικές ζημίες δεν αναγνωρίζονται.

Μελλοντικά γεγονότα, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν το ποσό που θα απαιτηθεί για την τακτοποίηση της υποχρέωσης για την οποία έχει σχηματισθεί πρόβλεψη, λαμβάνονται υπόψη μόνο όταν υπάρχουν επαρκείς αντικειμενικές ενδείξεις ότι θα επισυμβούν.

Αποζημιώσεις που τυχόν λαμβάνονται από τρίτους και αφορούν μέρος ή όλο το ποσό της εκτιμώμενης εκροής αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού, μόνο όταν είναι βέβαια η είσπραξή τους. Το ποσό της αναγνωριζόμενης αποζημίωσης δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό της προβλέψεως. Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, το έξοδο που αφορά την πρόβλεψη εμφανίζεται συμψηφισμένο με το ποσό που αναγνωρίζεται ως αποζημίωση.

Η Τράπεζα δεν αναγνωρίζει στον Ισολογισμό ενδεχόμενες υποχρεώσεις, οι οποίες συνιστούν:

- πιθανές δεσμεύσεις που προκύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος και των οποίων η ύπαρξη θα επιβεβαιωθεί μόνο από την πραγματοποίηση ή μη ενός ή περισσότερων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων, που δεν εμπίπτουν ολοκληρωτικά στον έλεγχο της Τραπέζης, ή
- παρούσες δεσμεύσεις που ανακύπτουν από γεγονότα του παρελθόντος και που δεν αναγνωρίζονται διότι:
  - δεν είναι πιθανό ότι μία εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη θα απαιτηθεί για να διακανονισθεί η υποχρέωση, ή
  - το ποσό της δεσμεύσεως δεν μπορεί να αποτιμηθεί με επαρκή αξιοπιστία.

Η Τράπεζα περιλαμβάνει στις οικονομικές καταστάσεις γνωστοποιήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητά τους.

1.21 Συμφωνίες πώλησης και επαναγοράς και δανεισμός τίτλων

Η Τράπεζα προβαίνει σε αγορές χρεογράφων βάσει συμφωνιών επαναπώλησής των σε συγκεκριμένη ημερομηνία στο μέλλον και σε συγκεκριμένη τιμή (reverse repos). Τα χρεόγραφα που αγοράζονται με σκοπό να επαναπωληθούν στο μέλλον δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό.

Τα ποσά που πληρώνονται καταχωρούνται ως δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες ή πελάτες ανάλογα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής επαναπώλησης αναγνωρίζεται ως τόκος έσοδο με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

Αναφορικά με τα χρεόγραφα που πωλούνται βάσει συμφωνιών επαναγοράς (repos) σημειώνεται πως δεν διακόπτεται η αναγνώρισή τους από τον ισολογισμό αλλά εξακολουθούν να αποτιμώνται σύμφωνα με τις αρχές αποτίμησης της κατηγορίας στην οποία έχουν ενταχθεί.

Οι εισπράξεις από την πώληση των χρεογράφων αυτών εμφανίζονται σαν υποχρεώσεις προς πελάτες ή τράπεζες ανάλογα. Η διαφορά μεταξύ της αξίας πώλησης και της τιμής επαναγοράς αναγνωρίζεται ως τόκος έσοδο με τη μέθοδο των δεδουλευμένων.

Χρεόγραφα τα οποία η Τράπεζα δανείζεται δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, εκτός και αν αυτά πωληθούν σε τρίτους, οπότε το τίμημα της πώλησης αναγνωρίζεται ως υποχρέωση παράδοσης των τίτλων η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία.

1.22 Τιτλοποιήσεις

Η Τράπεζα προβαίνει σε τιτλοποίηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, μεταβιβάζοντας τα εν λόγω στοιχεία σε εταιρίες ειδικού σκοπού, οι οποίες με τη σειρά τους εκδίδουν ομολογίες.

Σε κάθε συναλλαγή τιτλοποίησης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, εξετάζεται, με βάση τους συμβατικούς όρους και την οικονομική ουσία των συναλλαγών, το αν η Τράπεζα θα προβεί σε διακοπή αναγνώρισης των στοιχείων που τιτλοποιούνται, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στη σημείωση 1.5.

1.23 Καθαρή Θέση

Αρχές διάκρισης χρέους και καθαρής θέσεως

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδει η Τράπεζα για την άντληση κεφαλαίων κατατάσσονται ως στοιχεία της καθαρής θέσεως εφόσον, βάσει της ουσίας της συμβάσεως, η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για καταβολή μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή για ανταλλαγή χρηματοοικονομικών στοιχείων με όρους πιθανά δυσμενείς για αυτή.

Στην περίπτωση που, έναντι των αντληθέντων κεφαλαίων, η Τράπεζα υποχρεούται να εκδώσει μετοχές, ο αριθμός των μετοχών πρέπει να είναι σταθερός και να προσδιορίζεται με την αρχική σύμβαση προκειμένου η υποχρέωση εκδόσεως μετοχών να καταχωρηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσεως.

Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του αποτελέσματος εις νέον.

Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μετοχών που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους σε περίπτωση αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου.

Επίσης στις περιπτώσεις εξαγοράς επιχειρήσεων με έκδοση μετοχών οι οποίες δίδονται ως αντάλλαγμα, η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μετοχών που εκδίδονται και της χρηματιστηριακής τους τιμής καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

Ίδιες μετοχές

Το κόστος κτήσεως ιδίων μετοχών εμφανίζεται αφαιρετικά της καθαρής θέσεως. Κάθε κέρδος ή ζημία από την πώληση ιδίων μετοχών, καθαρό από άμεσα για τη συναλλαγή έξοδα και φόρους, αναγνωρίζεται απευθείας στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον».

Αποτελέσματα εις νέον

Τα πληρωτέα μερίσματα μειώνουν το λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» και εγγράφονται ως υποχρέωση κατά το χρόνο εγκρίσεως από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

1.24 Τόκοι έσοδα και έξοδα

Έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ειδικά για τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικά μέσα, ο τόκος υπολογίζεται με το προσαρμοσμένο λόγω απομείωσης πραγματικό επιτόκιο.

Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις μελλοντικές ταμειακές καταβολές ή εισπράξεις για την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων στην προ απομειώσεως λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή στο αναπόσβεστο κόστος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου των υποχρεώσεων. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, η Τράπεζα εκτιμά τις ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους που διέπουν το χρηματοοικονομικό μέσο αλλά δεν λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου. Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλα τα έσοδα και τα έξοδα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ισχύουν τα ακόλουθα:

- Σε εκείνα τα μέσα που για σκοπούς προσδιορισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου έχουν ταξινομηθεί στα στάδια (stages) 1 και 2, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας προ απομείωσης.
- Σε εκείνα τα μέσα που για σκοπούς προσδιορισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο (Stage) 3, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά την απομείωση.
- Σε εκείνα τα μέσα που αγοράστηκαν ή δημιουργήθηκαν όντας απομειωμένα (POCI), ο τόκος υπολογίζεται εφαρμόζοντας το προσαρμοσμένο λόγω απομείωσης πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά την απομείωση.

Τόκοι έξοδα δανεισμού, που σχετίζεται άμεσα με στοιχεία ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντικός χρόνος μέχρις ότου τεθούν σε παραγωγική λειτουργία ή είναι διαθέσιμα να πωληθούν, κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του κόστους κτήσεως των στοιχείων ενεργητικού. Η κεφαλαιοποίηση παύει όταν οι διαδικασίες προετοιμασίας των στοιχείων ενεργητικού για τη χρήση την οποία προορίζονται ουσιαστικά ολοκληρωθούν.

1.25 Αμοιβές και έσοδα από προμήθειες

Οι αμοιβές και τα έσοδα από προμήθειες από τις συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζονται με βάση τα ποσά που περιγράφονται στη σύμβαση όταν η Τράπεζα εκπληρώνει την υποχρέωση απόδοσης παρέχοντας την υπηρεσία στον πελάτη. Με εξαίρεση κάποιες αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίων που υπολογίζονται βάσει του ύψους και της απόδοσης του χαρτοφυλακίου, οι παρεχόμενες υπηρεσίες έχουν σταθερή αμοιβή. Οι μεταβλητές αμοιβές διαχείρισης χαρτοφυλακίων αναγνωρίζονται όταν εξαλειφθούν όλες οι αβεβαιότητες που σχετίζονται με αυτές.

Για τις προμήθειες που αφορούν υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου το έσοδο αναγνωρίζεται καθώς παρέχεται η υπηρεσία στον πελάτη όπως προμήθειες για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης λογαριασμών, προμήθειες για τη διαχείριση κοινοπρακτικών δανείων, προμήθειες για τη διαχείριση χαρτοφυλακίων και για την παροχή υπηρεσιών επενδυτικών συμβουλών.

Για τις προμήθειες που υπολογίζονται επί των συναλλαγών η διενέργεια και ολοκλήρωση της συναλλαγής που εκτελείται,

σηματοδοτεί το χρονικό σημείο κατά το οποίο η υπηρεσία μεταφέρεται στον πελάτη και κατά το οποίο αναγνωρίζεται το έσοδο, όπως: συναλλαγές συναλλάγματος, αγορές/πωλήσεις τίτλων καθώς και η έκδοση και διάθεση κοινοπρακτικών δανείων και ομολόγων.

Έσοδα συναλλαγής κατά τη δημιουργία ενός χρηματοοικονομικού μέσου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

1.26 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου

Ως αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου αναγνωρίζονται:

- οι μεταβολές από την εκτίμηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων,
- τα κέρδη ή οι ζημιές από την τροποποίηση των συμβατικών όρων των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- τα κέρδη ή ζημιές από τη διακοπή αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, λόγω πρόωρης εξόφλησης, διάθεσης ή ουσιαστικής τροποποίησης των συμβατικών όρων, τους με εξαίρεση τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη διακοπή αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, τα οποία αναγνωρίζονται σε διακριτή γραμμή της Κατάστασης των Αποτελεσμάτων τους
- τα αποτελέσματα από την απομείωση ή τη διάθεση της συμμετοχής της Τραπέζης σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και σε κοινοπραξίες και
- οι συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα.

1.27 Αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Στα αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος αναγνωρίζονται:

- Τα αποτελέσματα από τη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος
- Η διαφορά ανάμεσα στην ονομαστική και στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και έχουν προέλθει από τη διακοπή αναγνώρισης άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού λόγω σημαντικής τροποποίησης των συμβατικών του όρων.

1.28 Διακοπείσες δραστηριότητες

Διακοπείσα δραστηριότητα είναι ένα συστατικό μέρος μιας επιχειρηματικής οντότητας, το οποίο είτε έχει πωληθεί, είτε έχει χαρακτηριστεί ως κατεχόμενο προς πώληση και αντιπροσωπεύει:

- μία κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα της Τραπέζης
ή
- σύνολο δραστηριοτήτων σε μία γεωγραφική περιοχή λειτουργίας.

Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των διακοπεισών δραστηριοτήτων εμφανίζονται διακριτά (σε μία ξεχωριστή γραμμή) από τα υπόλοιπα στοιχεία του Ισολογισμού, δίχως να συμψηφίζονται μεταξύ τους.

Τυχόν αποτελέσματα που αφορούν τις διακοπείσες δραστηριότητες, τα οποία έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση, εμφανίζονται επίσης διακριτά (ως ξεχωριστή γραμμή εντός της καθαρής θέσεως).

Τα κέρδη ή οι ζημιές μετά από φόρο που προέρχονται από τις διακοπείσες δραστηριότητες, καθώς και οι τυχόν ζημιές απομείωσης από τη συνολική αποτίμηση του κλάδου, εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή της κατάστασης αποτελεσμάτων, μετά τα καθαρά κέρδη από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της επιχείρησης.

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγκριτικών περιόδων αναμορφώνονται μόνο σε ότι αφορά τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και ταμειακών ροών.

1.29 Ορισμός συνδεδεμένων μερών

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 24, ως συνδεδεμένο ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι συνδεδεμένο με την οντότητα που συντάσσει οικονομικές καταστάσεις. Ειδικότερα για την Τράπεζα, συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται:

α. Τα νομικά πρόσωπα τα οποία συνιστούν για την Τράπεζα:

- i. θυγατρικές εταιρίες,
- ii. κοινοπραξίες,
- iii. συγγενείς εταιρίες καθώς και
- iv. το Πρόγραμμα παροχών συνταξιοδότησης, εν προκειμένω το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Alpha Τραπέζης Πίστεως.

β. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία ασκούν έλεγχο, ή από κοινού έλεγχο, ή σημαντική επιρροή στην Τράπεζα.

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας καθώς και οι θυγατρικές του εταιρίες διότι στα πλαίσια του Ν.3864/2010 το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας απέκτησε συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο αλλά και σε σημαντικές Επιτροπές της Τραπέζης και κατά συνέπεια θεωρείται ότι ασκεί σημαντική επιρροή σε αυτή.

γ. Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ανήκουν στα βασικά διοικητικά στελέχη και τα στενά συγγενικά πρόσωπα αυτών.

Τα βασικά διοικητικά στελέχη αποτελούνται από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης ενώ ως στενά συγγενικά τους πρόσωπα θεωρούνται οι σύζυγοι καθώς και οι συγγενείς α' βαθμού και τα εξαρτώμενα μέλη αυτών και των συζύγων τους.

Επιπλέον, η Τράπεζα γνωστοποιεί συναλλαγές και υφιστάμενα υπόλοιπα με εταιρίες στις οποίες τα ανωτέρω πρόσωπα ασκούν έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Ειδικότερα, η εν λόγω γνωστοποίηση αφορά σε συμμετοχές των ανωτέρω προσώπων σε εταιρίες με ποσοστό ανώτερο του 20%.

1.30 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου κρίνεται απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία της προηγούμενης περιόδου αναπροσαρμόζονται για να καλύψουν αλλαγές στην παρουσίαση της τρεχούσης περιόδου. Σημειώνεται, ωστόσο, πως η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και ειδικότερα στις κατηγορίες ταξινόμησης και αποτίμησης καθώς και στην απομείωση. Η Τράπεζα κάνοντας χρήση της εξαίρεσης που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9 δεν προέβη σε αναμόρφωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατωτέρω συνοψίζονται οι κυριότερες λογιστικές αρχές που εφαρμόζονταν για τα χρηματοοικονομικά μέσα έως την 31.12.2017 σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39. Το σύνολο των εν λόγω αρχών παρουσιάζεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017.

Λογιστικές αρχές που εφαρμόζονταν για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία έως την 31.12.2017

1. Αρχές ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων

Στοιχεία Ενεργητικού

Η Τράπεζα για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Δάνεια και απαιτήσεις
- Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
- Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

Για κάθε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες ισχύουν τα εξής:

α) Δάνεια και απαιτήσεις

Στην κατηγορία αυτή δύναται να ενταχθούν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, με καθορισμένες ή δυνάμενες να καθοριστούν πληρωμές, που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και για τα οποία η Τράπεζα δεν αναμένει να μην ανακτήσει ουσιαδώς την επένδυσή της, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που σχετίζονται με την πιστοληπτική επιδείνωση του εκδότη.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται περιοδικά για την ύπαρξη ζημιών απομείωσης όπως περαιτέρω περιγράφεται κάτωθι στην ενότητα 2 Απομείωση Δανείων.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μια μέθοδος υπολογισμού του αναπόσβεστου κόστους ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου και επιμερισμού των εσόδων ή εξόδων από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο που προεξοφλεί ακριβώς τις αναμενόμενες ροές των μελλοντικών εισπράξεων ή πληρωμών ενός χρηματοοικονομικού μέσου μέχρι τη λήξη της ζωής του ή την επόμενη ημερομηνία αναπροσαρμογής του επιτοκίου του.

β) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με καθορισμένες ή δυνάμενες να καθοριστούν πληρωμές για τα οποία υπάρχει πρόθεση και δυνατότητα διακρατήσεως μέχρι τη λήξη τους.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων για την ύπαρξη ζημιών απομείωσης. Σε περίπτωση που υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, η λογιστική αξία προσαρμόζεται στην ανακτήσιμη με την αντίστοιχη ζημιά να καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

γ) Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία για τα οποία:

- i. Υπάρχει πρόθεση για την πώλησή τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς (εμπορικό χαρτοφυλάκιο).
- ii. Η Τράπεζα επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να τα αποτιμήσει στην εύλογη αξία με μεταφορά της εκάστοτε προκύπτουσας διαφοράς στα αποτελέσματα.

Η επιλογή αυτή μπορεί να γίνει:

- όταν η Διοίκηση της Τραπέζης αξιολογεί και διαχειρίζεται τα εν λόγω χρηματοοικονομικά μέσα με όρους εύλογης αξίας, είτε για σκοπούς διαχείρισης των κινδύνων, είτε ως μέρος μίας στρατηγικής επενδύσεων,
- όταν η επιλογή αυτή εξαλείφει τυχόν λογιστική ασυμμετρία που προκύπτει από την αποτίμηση αυτών των χρηματοοικονομικών μέσων με διαφορετικό τρόπο, (π.χ. στο αναπόσβεστο κόστος), σε σχέση με χρηματοοικονομικά μέσα που σχετίζονται με αυτά, (π.χ. παράγωγα, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων),
- όταν σε χρηματοοικονομικά μέσα ενσωματώνονται παράγωγα τα οποία διαφοροποιούν ουσιαδώς τις ταμειακές τους ροές ή ο διαχωρισμός των παραγώγων αυτών από τα κύρια χρηματοοικονομικά μέσα δεν απαγορεύεται.

δ) Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν έχουν ενταχθεί σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες.

Η κατηγορία αυτή αποτιμάται στην εύλογη αξία. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση μέχρι την πώληση των χρηματοοικονομικών στοιχείων, οπότε το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημιά που έχει αναγνωρισθεί στην καθαρή θέση μεταφέρεται σε λογαριασμό αποτελεσμάτων.

Ο έλεγχος απομείωσης των χρηματοοικονομικών μέσων που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία διενεργείται σε κάθε ημερομηνία

συντάξεως οικονομικών καταστάσεων. Ειδικά σε ό,τι αφορά στις επενδύσεις στους συμμετοχικούς τίτλους, μια σημαντική ή παρατεταμένη πτώση της εύλογης αξίας τους κάτω του κόστους κτήσεως αποτελεί αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Για την εφαρμογή των ανωτέρω η Τράπεζα έχει προσδιορίσει ως «σημαντική» μια μείωση άνω του 20% σε σχέση με το κόστος της επένδυσης. Αντίστοιχα, «παρατεταμένη» θεωρείται μια πτώση της εύλογης αξίας κάτω του κόστους κτήσης για συνεχές διάστημα που υπερβαίνει το ένα έτος. Τα ανωτέρω κριτήρια εξετάζονται σε συνάρτηση με τις γενικότερες συνθήκες της αγοράς.

Σε περίπτωση απομείωσης, η σωρευτική ζημιά που είχε καταχωρηθεί στην καθαρή θέση μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης. Αν μετά την ημερομηνία της αναγνώρισης της ζημίας από απομείωση λάβουν χώρα γεγονότα που οδηγούν σε μείωση των ήδη αναγνωρισθέντων ποσών απομείωσης, τα ποσά αυτά αναγνωρίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα χρήσης, μόνο στην περίπτωση που αφορούν ομόλογα και λοιπούς χρεωστικούς τίτλους. Αντιθέτως δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων ζημίες απομείωσης στην περίπτωση των μετοχών και των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες αποτίμησης που αναφέρθηκαν ανωτέρω δεν εφαρμόζονται όταν τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι αρχές που αναφέρονται στη σημείωση 1.6.

Στοιχεία Υποχρεώσεων

Η Τράπεζα για σκοπούς αποτίμησης διακρίνει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

i. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται χρηματοοικονομικά στοιχεία του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ήτοι:

- υπάρχει πρόθεση για την πώληση ή την επαναγορά τους σε βραχύ χρονικό διάστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν βραχυχρόνιες διακυμάνσεις της αγοράς, ή
- είναι παράγωγα προϊόντα που δεν αποτελούν μέσα αντιστάθμισης. Τα παράγωγα αυτά, όπως και οι υποχρεώσεις από παράγωγα προϊόντα τα οποία αποτελούν μέσα αντιστάθμισης εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ως παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και οι κανόνες αποτίμησής τους ακολουθούν όσα αναφέρονται στη σημείωση 1.6.

ii. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επίσης χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τις οποίες η Τράπεζα επιλέγει, κατά την αρχική αναγνώριση, να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται ανωτέρω (σημείο γii).

Στο πλαίσιο της εξαγοράς της Εμπορικής Τραπέζης, η Τράπεζα προέβη στην έκδοση ομολόγου το οποίο κατέταξε στην ανωτέρω κατηγορία αποτίμησης.

β) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Στην περίπτωση που χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της εν λόγω κατηγορίας υπεισέρχονται σε σχέση αντισταθμίσεως, εφαρμόζονται επιπλέον οι αρχές που αναφέρονται στη σημείωση 1.6.

γ) Υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και από δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς

Ως χρηματοοικονομική εγγύηση ορίζεται ένα συμβόλαιο το οποίο προβλέπει συγκεκριμένες πληρωμές του εκδότη για την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου λόγω της ζημίας που υπέστη από την αθέτηση των υποχρεώσεων συγκεκριμένου οφειλέτη.

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις καθώς και οι δεσμεύσεις παροχής δανείων με επιτόκια χαμηλότερα από εκείνα της αγοράς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και στη συνέχεια αποτιμώνται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα:

- στην πρόβλεψη που θα πρέπει να αναγνωρισθεί (βάσει του Δ.Λ.Π. 37) όταν θα θεωρηθεί πιθανή η εκροή πόρων και η εκροή αυτή θα είναι δυνατό να αποτιμηθεί με αξιοπιστία,
- στο ποσό που αναγνωρίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση μειωμένο με το ποσό της συσσωρευμένης απόσβεσής του.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζονταν για τα παράγωγα έως την 31.12.2017 δεν διαφοροποιούνται από εκείνες που εφαρμόζονται από 1.1.2018. Εξαιρέση αποτελούν τα παράγωγα που ενσωματώνονται σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία διαχωρίζονται υποχρεωτικά, αποτιμώνται στην εύλογη αξία και συμπεριλαμβάνονται στα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού ή υποχρεώσεων στην περίπτωση που:

- α. το κύριο συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και
- β. ταυτόχρονα τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι που απορρέουν από τα παράγωγα δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά του κυρίως συμβολαίου.

2. Απομείωση δανείων

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων, έλεγχο απομείωσης (impairment test), σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τη μεθοδολογία που περιγράφονται στο Δ.Λ.Π. 39 και στις σχετικές με αυτό οδηγίες εφαρμογής.

Ειδικότερα, η όλη διαδικασία περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε επίπεδο χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα εξετάζει για απομείωση σε ατομική βάση τα δάνεια τα οποία θεωρεί από μόνα τους σημαντικά. Τα δάνεια που θεωρούνται από μόνα τους σημαντικά αναφέρονται στη σημείωση 38.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017. Για τα λοιπά δάνεια ο έλεγχος της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου.

Η Τράπεζα έχει καθορίσει τα γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης (trigger events).

Τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση κατά την οποία δεν προκύπτει ζημία απομείωσης αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα τηματοποιεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοειδείς πληθυσμούς, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων, και διαθέτει στατιστικά ιστορική βάση, όπου διεξάγει αναλύσεις με τη βοήθεια των οποίων αποτυπώνει και καθορίζει τον έλεγχο απομείωσης, ανά διαφορετικό τμήμα του πληθυσμού.

Επιπρόσθετα, στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα αναγνωρίζει προβλέψεις για ζημιόγωνα γεγονότα τα οποία έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν ακόμα κοινοποιηθεί (Incurred but not reported – IBNR). Ο υπολογισμός της απομείωσης σε αυτές τις περιπτώσεις λαμβάνει υπόψη τη χρονική περίοδο μεταξύ της εμφανίσεως ενός συγκεκριμένου γεγονότος και της ημερομηνίας που καθίσταται γνωστό (Loss Identification Period).

Λεπτομερής καταγραφή των δανείων που εμπίπτουν στους τομείς wholesale και retail, των γεγονότων που συνιστούν έναυσμα για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης καθώς και των κριτηρίων βάσει των οποίων σχηματίζονται οι ομάδες για την απομείωση σε συλλογική βάση περιλαμβάνονται στη σημείωση 38.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017.

β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει ισχυρή βάση, με ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνει τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεών της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματα εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται στο βαθμό που το ανακτήσιμο ποσό του δανείου υπολείπεται της λογιστικής του αξίας.

γ) Εκτοκισμός απομειωμένων δανείων

Όλα τα απομειωμένα δάνεια εκτοκίζονται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (effective interest rate) υπολογιζόμενο στο κεφάλαιο που έχει απομείνει μετά την απομείωση.

δ) Χειρισμός των ποσών απομείωσης – Διαγραφές

Τα ποσά των απομειώσεων τηρούνται σε υποαντίθετους λογαριασμούς προβλέψεων (allowance accounts) μέχρι η Τράπεζα να αποφασίσει τη διαγραφή/απόσβεση των ποσών αυτών.

Η πολιτική της Τραπέζης αναφορικά με τις διαγραφές/αποσβέσεις δανείων παρουσιάζεται αναλυτικά στη σημείωση 38.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017.

ε) Ανακτήσεις/εισπράξεις ποσών σε απομειωμένα δάνεια

Αν, μετά την ημερομηνία της αναγνώρισης της ζημίας από απομείωση, λάβουν χώρα γεγονότα, που οδηγούν σε μείωση των ήδη αναγνωρισθέντων ποσών απομείωσης ή εισπραχθούν ποσά από διαγραφέντα δάνεια, τα ποσά αυτά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και συγκεκριμένα στις ζημίες απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.

1.31 Εκτιμήσεις, κριτήρια λήψεως αποφάσεων και σημαντικές πηγές αβεβαιότητας

Η Τράπεζα, στα πλαίσια εφαρμογής των λογιστικών της αρχών και της σύνταξης οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν το ύψος των αναγνωρισθέντων εσόδων, εξόδων και στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων. Η διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναγνώρισης λογιστικών μεγεθών που κυρίως σχετίζονται με τα κάτωθι:

Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βασίζεται στις διαθέσιμες τιμές της αγοράς. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις η εύλογη αξία προσδιορίζεται βάσει μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου.

Αξιολόγηση επιχειρησιακού μοντέλου

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βασίζεται στην αξιολόγηση του επιχειρησιακού μοντέλου και των συμβατικών ταμειακών ροών. Το επιχειρησιακό μοντέλο, ειδικότερα, καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανάκλα τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Η αξιολόγηση αυτή απαιτεί κρίση κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη: ο τρόπος με τον οποίο εκτιμάται η απόδοση του επιχειρησιακού μοντέλου, οι κίνδυνοι που επηρεάζουν την απόδοση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου, ο τρόπος με τον οποίο αξιολογούνται τα διοικητικά στελέχη της Τραπέζης και η αναμενόμενη συχνότητα και αξία των πωλήσεων. Ειδικά για χρηματοοικονομικά μέσα που εντάσσονται σε επιχειρησιακό μοντέλο που αποσκοπεί στην είσπραξη των αναμενόμενων ταμειακών ροών, η Τράπεζα αξιολογεί τις πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί ή αναμένεται να συμβούν προκειμένου να επιβεβαιωθεί πως δεν θίγεται η επιλογή του εν λόγω επιχειρησιακού μοντέλου.

Αναμενόμενες Ζημίες πιστωτικού κινδύνου χρηματοοικονομικών μέσων

Ο προσδιορισμός των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου απαιτεί τη χρήση πολύπλοκων μοντέλων και τη διενέργεια σημαντικών εκτιμήσεων για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την πιστωτική συμπεριφορά λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που έχουν συμβεί έως την ημερομηνία αναφοράς. Σημαντικές εκτιμήσεις απαιτούνται, επίσης, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων που υποδηλώνουν σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο, την επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογιών για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου και τον προσδιορισμό των εναλλακτικών μακροοικονομικών σεναρίων και των σωρευτικών πιθανοτήτων που συνδέονται με τα σενάρια αυτά καθώς επίσης και τις παραδοχές που ενσωματώνονται στο επιχειρησιακό σχέδιο του Ομίλου για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Εκτιμήσεις, επίσης, απαιτούνται για τον προσδιορισμό της αναμενόμενης διάρκειας, την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης ανακυκλούμενων ανοιγμάτων καθώς και για την ομαδοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με βάση παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Απομείωση συμμετοχών σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες και μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει για σκοπούς απομείωσης τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα, την υπεραξία και τα λοιπά άυλα πάγια στοιχεία καθώς και τη συμμετοχή της σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες. Η εν λόγω άσκηση εμπεριέχει σε μεγάλο βαθμό τη χρήση εσωτερικών εκτιμήσεων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των στοιχείων, ήτοι της υψηλότερης ανάμεσα στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης και στην αξία λόγω χρήσης.

Φόρος εισοδήματος

Η Τράπεζα αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις για ποσά τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, καθώς και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα, βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και μελλοντικές χρήσεις. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από παράγοντες όπως η πρακτική εφαρμογή των σχετικών νομοθετικών διατάξεων, οι προσδοκίες σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και από την επίλυση τυχόν διαφορών με τις φορολογικές αρχές κ.λπ. Μελλοντικοί φορολογικοί έλεγχοι, μεταβολές της φορολογικής νομοθεσίας και το ύψος των πραγματοποιηθέντων φορολογητέων κερδών ενδέχεται να οδηγήσουν στην προσαρμογή του ποσού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων για τρέχοντα και αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος και στην καταβολή ποσών φόρου διαφορετικών από εκείνων που έχουν αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις της Τραπέζης. Οι όποιες προσαρμογές αναγνωρίζονται στη χρήση εντός της οποίας οριστικοποιούνται.

Υποχρεώσεις προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Οι υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών προσδιορίζονται βάσει αναλογιστικής μελέτης που βασίζεται σε παραδοχές σχετικά με το επιτόκιο προεξόφλησης, τη μελλοντική εξέλιξη των αποδοχών και συντάξεων καθώς και την απόδοση τυχόν περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Οποιαδήποτε μεταβολή των παραδοχών αυτών θα επηρεάσει το ύψος των αναγνωρισθέντων υποχρεώσεων.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η Τράπεζα αναγνωρίζει προβλέψεις όταν εκτιμά ότι υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι σχεδόν βέβαιο ότι η τακτοποίησή της θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας εκτιμάται αξιόπιστα. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις που είτε η εκροή είναι πιθανή είτε αυτή δεν μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, η Τράπεζα δεν προβαίνει στην αναγνώριση πρόβλεψης αλλά στη γνωστοποίηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητά της. Η εκτίμηση για την πιθανότητα ή μη της εκροής καθώς και για το ύψος της επηρεάζονται από παράγοντες εκτός ελέγχου της Τραπέζης, όπως ενδεικτικά είναι οι δικαστικές αποφάσεις, η πρακτική εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων

Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και τα κριτήρια που εφαρμόζονται από την Τράπεζα για τη λήψη αποφάσεων και τα οποία επηρεάζουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στηρίζονται σε ιστορικά δεδομένα και σε υποθέσεις που, υπό τις παρούσες συνθήκες, κρίνονται λογικές. Οι εκτιμήσεις και τα κριτήρια λήψεως αποφάσεων επανεκτιμώνται για να λάβουν υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις και οι επιπτώσεις από τυχόν αλλαγές τους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται.

1.31.1 Αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Η Τράπεζα, για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2018, βασίστηκε στην αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, στο προσεχές μέλλον, του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται. Οι κυριότεροι παράγοντες που δημιουργούν αβεβαιότητες σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της εν λόγω αρχής σχετίζονται κυρίως με το οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς και με τα επίπεδα ρευστότητας του Ελληνικού Δημοσίου και του τραπεζικού συστήματος.

Η παρατεταμένη ύφεση που γνώρισε η ελληνική οικονομία τα τελευταία έτη οδήγησε σε σημαντική επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων και των ιδιωτών και κατ' επέκταση στη ραγδαία αύξηση των μη εξυπηρετούμενων

δανείων, έχοντας ως αποτέλεσμα την αναγνώριση σημαντικών ζημιών απομείωσης από την Τράπεζα αλλά και από το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα γενικότερα.

Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της κρίσης του ελληνικού δημοσίου χρέους και των μέτρων που λήφθηκαν για την αντιμετώπισή του, σε συνδυασμό με τις αβεβαιότητες που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για τη χρηματοδότηση της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015, υπήρξε σημαντική εκροή καταθέσεων και επιβλήθηκαν περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων και τραπεζική αργία η οποία ανακοινώθηκε στις 28.6.2015 και διήρκεσε έως τις 19.7.2015. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων έχουν σε σημαντικό βαθμό αρθεί, ενώ οι επιμέρους διατάξεις εφαρμογής τους τροποποιούνται κατά περίπτωση με την έκδοση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου. Οι ανάγκες ρευστότητας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων εξακολουθούν, κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, να ικανοποιούνται μερικώς από τους μηχανισμούς του ευρωσυστήματος, με το συνολικό ποσό δανεισμού να βαίνει μειούμενο.

Εντός του έτους και συγκεκριμένα τον Αύγουστο του 2018, ολοκληρώθηκε επιτυχώς το τρίτο πρόγραμμα οικονομικής στήριξης της Ελληνικής Δημοκρατίας δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα σχηματισμού ταμειακού αποθέματος ασφαλείας ύψους € 24,1 δισ το οποίο υπολογίζεται ότι θα μπορεί να καλύπτει τις ανάγκες της Ελληνικής Δημοκρατίας για διάστημα περίπου 22 μηνών, από τον Αύγουστο του 2018, μειώνοντας σημαντικά τους ενδεχόμενους χρηματοδοτικούς κινδύνους μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Σημειώνεται επίσης ότι η Ελληνική Δημοκρατία προβαίνει σε ενέργειες για τη σταδιακή ανάκτηση της προσβάσεως της στις χρηματαγορές για την κάλυψη των δανειακών της αναγκών, όπως ειδικότερα περιγράφεται στη σημείωση 1.31.2.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοιώσεως ακραίων καταστάσεων από την ΕΚΤ σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών. Βάσει της εν λόγω άσκησης ο δείκτης CET1 διαμορφώνεται σε 9,7% για το έτος 2020 στο δυσμενές σενάριο και σε 20,4% στο βασικό σενάριο, ενώ σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM) δεν προκύπτουν κεφαλαιακές ανάγκες.

Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη:

- την υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια της Τραπέζης με την οποία καλύπτεται και η επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 (σημειώσεις 41 και 42),
- το γεγονός ότι σημειώνεται αύξηση των καταθέσεων και της χρηματοδότησης από πηγές εκτός του ευρωσυστήματος και
- το διαθέσιμο ύψος αποδεκτών εξασφαλίσεων μέσω των οποίων εξασφαλίζεται, στο βαθμό που απαιτείται, η άντληση ρευστότητας από τους μηχανισμούς του ευρωσυστήματος,

η Τράπεζα εκτιμά ότι, για τους τουλάχιστον επόμενους 12 μήνες, πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

1.31.2 Εκτίμηση της εκθέσεως της Τραπέζης στο Ελληνικό Δημόσιο

Η συνολική έκθεση της Τραπέζης σε τίτλους εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και σε δάνεια που σχετίζονται με το Ελληνικό Δημόσιο παρουσιάζεται στη σημείωση 40.1. Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα της συνολικής έκθεσης της Τραπέζης σχετίζονται με την ικανότητα εξυπηρέτησεως από το Ελληνικό Δημόσιο των δανειακών του υποχρεώσεων, η οποία με τη σειρά της επηρεάζεται από τη διαμόρφωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη, καθώς και από τα επίπεδα ρευστότητας του Ελληνικού Δημοσίου.

Σε ό,τι αφορά στη βιωσιμότητα του ελληνικού δημοσίου χρέους και σε εφαρμογή του σχετικού πλαισίου που είχε τεθεί σε προηγούμενες συνεδριάσεις του Eurogroup, σημειώνεται ότι τα βραχυπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους έχουν τεθεί σε εφαρμογή. Επιπρόσθετα, στη συνεδρίαση του ιδίου οργάνου της 21.6.2018 περιγράφηκαν τα μέτρα για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους στο μεσοπρόθεσμο διάστημα. Ειδικότερα, οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελληνικής Δημοκρατίας επιβεβαιώθηκε ότι θα πρέπει να παραμείνουν χαμηλότερα του 15% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και κάτω του 20% του ΑΕΠ στη συνέχεια εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι το χρέος μειώνεται σταθερά. Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων αποφασίστηκε:

- η άρση του περιθωρίου του κλιμακωτού σταθερού επιτοκίου (step-up) που είχε συνδεθεί με τα δάνεια του δεύτερου προγράμματος προσαρμογής,

- η επιστροφή κερδών των Κεντρικών Τραπεζών (Securities Markets Products, Agreement on Net Financial Assets) από την αγορά ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου που είχαν πραγματοποιηθεί σε προηγούμενες περιόδους, ποσά τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τη μείωση των ακαθάριστων χρηματοδοτικών αναγκών ή για τη χρηματοδότηση άλλων συμφωνηθέντων επενδύσεων,
- η επιμήκυνση της περιόδου κατά την οποία δεν θα καταβάλλονται τόκοι για τα δάνεια που είχε χορηγήσει ο EFSF κατά 10 έτη και παράλληλα η επιμήκυνση της μέσης διάρκειας λήξης τους κατά 10 έτη.

Τα δύο πρώτα μέτρα ανωτέρω τελούν υπό την προϋπόθεση συνέχισης και υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί, καθώς και των δημοσιονομικών στόχων για την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων που για την περίοδο έως το 2022 θα πρέπει να είναι ύψους 3,5% του Α.Ε.Π. και κατά μέσο όρο 2,2% του ΑΕΠ κατά την περίοδο από το 2023 έως το 2060.

Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα και στην περίπτωση ενός απρόσμενα δυσμενούς σεναρίου θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και επιπρόσθετα έκτακτα μέτρα για το χρέος. Η περαιτέρω επιμήκυνση του χρέους σε συνδυασμό με το ταμειακό απόθεμα ασφαλείας (cash buffer) μειώνουν σημαντικά τους χρηματοδοτικούς κινδύνους για τα επόμενα δύο έτη.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Ελληνική Δημοκρατία προβαίνει σε ενέργειες προκειμένου να ανακτήσει σταδιακά την πρόσβασή της στις χρηματαγορές για την κάλυψη των δανειακών της αναγκών. Ειδικότερα, η Ελληνική Δημοκρατία, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της ανταλλαγής ομολόγων που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα (Private Sector Involvement – PSI) στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους το 2012, με νέους τίτλους, αποσκοπώντας στην ευθυγράμμιση των όρων των ομολόγων με τα πρότυπα της αγοράς, την εξομάλυνση της καμπύλης αποδόσεων και την ενίσχυση της εμπορευσιμότητας των τίτλων, πραγματοποίησε, εντός του Ιανουαρίου του 2019, νέα έκδοση πενταετούς ομολόγου, μέσω της οποίας αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους € 2,5 δισ. Επιπροσθέτως τον Μάρτιο του 2019, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε επιτυχώς δεκαετές ομόλογο αντλώντας κεφάλαια ύψους € 2,5 δισ. ενώ ο οίκος πιστοληπτικής αξιολογήσεως Moody's, αναβάθμισε το αξιόχρεο της Ελληνικής Δημοκρατίας σε B1 από B3.

Με βάση τα ανωτέρω, η Τράπεζα θεωρεί πως δεν έχει υπάρξει σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου των τίτλων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου που κατείχε την 31.12.2018 σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής τους αναγνώρισης, ωστόσο, αξιολογεί τις εξελίξεις που σχετίζονται με το Ελληνικό Δημόσιο χρέος σε συνάρτηση με τις συνθήκες της αγοράς και την πορεία της ελληνικής οικονομίας και επανεξετάζει τις εκτιμήσεις του για την ανακτησιμότητα της συνολικής του εκθέσεως σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

1.31.3 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο βαθμό που θα έχει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις εκπεστέες φορολογικές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες. Η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών βασίζεται στις προβλέψεις για την εξέλιξη των λογιστικών αποτελεσμάτων όπως αυτές διαμορφώνονται σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο της Τραπέζης. Ειδικότερα σημειώνεται ότι στο εν λόγω επιχειρησιακό σχέδιο περιλαμβάνονται δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της κερδοφορίας μέσω:

- της μείωσης του ποσού των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, βάσει του σχεδίου που έχει υποβληθεί στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM),
- της περαιτέρω μείωσης των λειτουργικών εξόδων,
- της αύξησης των εσόδων από τόκους μέσω της στοχευμένης χρηματοδότησης επιχειρηματικών τομέων και
- της αύξησης των εσόδων προμηθειών από υπηρεσίες και προϊόντα που προσφέρονται σε ιδιώτες και επιχειρήσεις,
- της ενεργού διαχείρισης των πηγών και του κόστους χρηματοδότησεως της Τραπέζης

Οι σημαντικότερες κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, τις οποίες έχει αναγνωρίσει η Τράπεζα, αφορούν στις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, στις ζημίες από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο του PSI και από το πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2012 και στις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.

Οι φορολογικές ζημίες δύνανται να συμψηφιστούν με φορολογητέα κέρδη εντός πέντε ετών από το σχηματισμό τους.

Ειδικότερα, οι μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες της Τραπέζης αφορούν πλέον μόνο τη χρήση 2014 και αναμένεται να συμψηφιστούν πλήρως με φορολογικά κέρδη της χρήσεως 2019.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τις φορολογικές ζημίες που προέκυψαν από το PSI και τη συμμετοχή της Τραπέζης στο πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου το Δεκέμβριο του 2012 αναγνωρίστηκαν ως χρεωστική διαφορά σύμφωνα με τους Ν.4046/14.2.2012 και Ν.4110/23.1.2013 και σχετική νομική γνωμάτευση. Σύμφωνα με το Ν.4110/23.1.2013, η εν λόγω χρεωστική διαφορά εκπίπτει φορολογικά, σταδιακά και ισόποσα, σε 30 έτη, γεγονός που σύμφωνα με την εκτίμηση της Τραπέζης παρέχει επαρκή χρονικό ορίζοντα για το σταδιακό συμψηφισμό της με φορολογητέα κέρδη.

Για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση των δανείων δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, όπως εξάλλου ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Η Τράπεζα αξιολόγησε την ανακτησιμότητά τους με βάση τις προβλέψεις για την πορεία των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, όπως αυτά εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν με βάση το επιχειρησιακό σχέδιο που αναφέρθηκε ανωτέρω, επεκτείνοντας το χρονικό διάστημα εκτίμησης της μελλοντικής κερδοφορίας σε σχέση με το επιχειρησιακό σχέδιο για περιορισμένο αριθμό ετών. Επιπρόσθετα, καθώς οι ζημίες που προκύπτουν από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών και από την πώληση δανείων, όπως ειδικότερα αναφέρεται στη σημείωση 13 αναγνωρίζονται φορολογικά σταδιακά και ισόποσα σε διάστημα 20 ετών, εκτιμάται ότι παρέχεται επαρκές χρονικό διάστημα για το συμψηφισμό τους με φορολογητέα κέρδη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Τράπεζα εκτιμά ότι το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που έχει αναγνωριστεί και που προέρχεται τόσο από προσωρινές διαφορές όσο και από μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες είναι ανακτήσιμο.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο ανακτησιμότητας που διενεργείται βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με το Ν.4303/2014, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως της Τραπέζης είναι ζημία, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και από τις συσσωρευμένες προβλέψεις και τις λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου, δύναται να μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, όπως ειδικότερα αναλύεται στη σημείωση 13

Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου της Τραπέζης, η οποία επηρεάζεται από το γενικότερο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, η Τράπεζα επαναξιολογεί την εκτίμησή της για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε συνάρτηση με την εξέλιξη των παραγόντων που την επηρεάζουν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

2. Καθαρό έσοδο από τόκους

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017*
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.280	3.272
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	1.706.581	1.929.396
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	14.132	
Αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου	265	304
Αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	130.959	
Αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	818	
Αξιογράφων διαθέσιμων προς πώληση		190.105
Αξιογράφων διακρατούμενων μέχρι την λήξη		(21)
Χρεογράφων δανειακού χαρτοφυλακίου		828
Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων	147.198	93.544
Λοιποί	2.751	8.178
Σύνολο	2.003.984	2.225.606
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(67.132)	(190.519)
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(154.043)	(138.579)
Ομολογιών εκδόσεώς μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(30.476)	(17.757)
Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων	(154.967)	(105.605)
Λοιποί	(75.664)	(78.891)
Σύνολο	(482.282)	(531.351)
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.521.702	1.694.255

Τη χρήση 2018 το καθαρό έσοδο από τόκους σημείωσε μείωση σε σχέση με τη χρήση 2017, που οφείλεται κυρίως α) στην μείωση τόκων εσόδων από το χαρτοφυλάκιο δανείων, λόγω των αυξημένων απομειώσεων που αναγνωρίστηκαν τόσο κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2017 και 2018 όσο και απευθείας στην καθαρή θέση σε εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 την 1.1.2018 και β) στην μείωση τόκων εσόδων από τα χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου. Οι εν λόγω κινήσεις αντισταθμίστηκαν μερικώς από την θετική επίπτωση της μείωσης του δανεισμού από το Ευρωσύστημα και κατά συνέπεια του αντίστοιχου κόστους δανεισμού.

Επιπλέον της μείωσης του ύψους του δανεισμού από το Ευρωσύστημα, την 5.6.2018 ανακοινώθηκε από την Ε.Κ.Τ. ότι το εφαρμοστέο επιτόκιο στο ποσό δανεισμού της Τραπέζης, συνολικού ύψους € 3,1 δισ., από την δεύτερη σειρά των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησεως του Ευρωσυστήματος (Targeted Longer Term Refinancing Operations – TLTRO II), αναμορφώνεται αναδρομικά σε -0,4% από 29.6.2016 έως την λήξη του εν λόγω δανεισμού. Η θετική επίπτωση από την αναδρομική εφαρμογή του αρνητικού επιτοκίου έως την 5.6.2018 ανήλθε σε € 18.959 και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα».

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα κονδύλια των τόκων εσόδων και τόκων εξόδων ανά κατηγορία αποτίμησης των χρηματοοικονομικών στοιχείων που υπολογίζονται βάσει του πραγματικού επιτοκίου (effective interest rate).

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	1.634.948	1.862.762
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση (2017: αξιογράφων διαθέσιμων προς πώληση)	130.959	190.105
Χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	15.215	304
Σύνολο	1.781.122	2.053.171
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	(251.651)	(346.855)

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

3. Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες		
Χορηγήσεων	41.079	37.893
Εγγυητικών επιστολών	48.894	55.891
Εισαγωγών - εξαγωγών	8.806	9.563
Πιστωτικών καρτών	74.620	62.796
Συναλλαγών	33.482	34.820
Αμοιβαίων κεφαλαίων	26.660	30.304
Συμβουλευτικών υπηρεσιών και αγοραπωλησίας χρεογράφων	996	965
Χρηματιστηριακών εργασιών	135	179
Αγοραπωλησιών συναλλάγματος	18.003	18.654
Λοιπές	33.718	27.034
Σύνολο	286.393	278.099

Το καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες κατά τη χρήση 2018 παρουσιάζει αύξηση που οφείλεται κυρίως α) στην αύξηση των εσόδων από προμήθειες πιστωτικών καρτών λόγω αύξησης του όγκου συναλλαγών, β) στην αύξηση των εσόδων από προμήθειες χορηγήσεων, ως αποτέλεσμα της αυξημένης δραστηριότητας της Τραπέζης και γ) στην αύξηση των εσόδων προμηθειών από τη διάθεση τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων λόγω αύξησης του όγκου συναλλαγών. Τα ανωτέρω αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη μείωση των εσόδων από προμήθειες εγγυητικών επιστολών λόγω χαμηλότερου όγκου εργασιών και τη μείωση των εσόδων από προμήθειες αμοιβαίων κεφαλαίων κυρίως λόγω των μη ευνοϊκών συνθηκών των αγορών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται, ανά λειτουργικό τομέα, τα έσοδα από συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 15:

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018						
	Λιανική Τραπεζική	Corporate Banking	Asset Management/ Insurance	Investment Banking/ Treasury	Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών	Σύνολο
Προμήθειες έσοδα						
Χορηγήσεων	5.418	32.110	160	3.391		41.079
Εγγυητικών επιστολών	2.113	46.067	5	709		48.894
Εισαγωγών - εξαγωγών	2.473	6.316		17		8.806
Πιστωτικών καρτών	85.992	51.423	12	157		137.584
Συναλλαγών	21.300	10.046	4	2.132		33.482
Αμοιβαίων κεφαλαίων			26.660			26.660
Συμβουλευτικών υπηρεσιών και αγοραπωλησίας χρεογράφων				996		996
Χρηματιστηριακών εργασιών	135					135
Αγοραπωλησιών συναλλάγματος	13.470	4.531	2			18.003
Λοιπές	26.215	3.685	5.863	2		35.765
Σύνολο	157.116	154.178	32.706	7.404	-	351.404
Λοιπά έσοδα						
Πωλήσεις παγίων					1.304	1.304
Λοιπά	2.111	8		2.467	4.976	9.562
Σύνολο	2.111	8	-	2.467	6.280	10.866

Η γραμμή «Λοιπά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων περιλαμβάνει επιπρόσθετα κονδύλια, όπως έσοδα από ενοίκια λειτουργικής μισθώσεως και έσοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις, τα οποία δεν παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα καθώς δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 15 (σημείωση 7).

4. Έσοδα από μερίσματα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Μετοχών επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	566	
Μετοχών εμπορικού χαρτοφυλακίου	1	
Μετοχών επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	8	
Μετοχών διαθεσίμων προς πώληση		477
Συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες	61.838	35.161
Σύνολο	62.413	35.638

Τα έσοδα μερισμάτων της χρήσεως 2018 αφορούν κυρίως σε € 26.000 από την Alpha Group Ltd, € 12.396 από την Alpha Bank London, € 8.000 από την Alpha Credit Group Plc, € 6.732 από την Alpha Life A.A.E.Z., € 4.426 από την Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ, € 3.004 από την Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε. και € 1.280 από την Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις Α.Ε.

Τα έσοδα μερισμάτων της χρήσεως 2017 αφορούν κυρίως σε € 15.777 από την Alpha Group Ltd, € 4.290 από την Ιονική Συμμετοχών Α.Ε. και € 4.426 από την Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ.

5. Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Συναλλαγματικές διαφορές	18.847	19.302
Αξιογράφων εμπορικού χαρτοφυλακίου:		
- Ομολόγων	1.685	1.098
- Μετοχών	1	175
Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- Δανείων	(51.226)	
- Μετοχών	(23)	
- Λοιπών χρεογράφων	(1.173)	
- Ομολόγων	27.289	
Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση:		
- Ομολόγων	475.510	
Αξιογράφων διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου και διακρατούμενων μέχρι τη λήξη:		
- Ομολόγων		112.918
- Μετοχών		(26.723)
- Λοιπών Χρεογράφων		963
Από πωλήσεις αξιογράφων δανειακού χαρτοφυλακίου		3.058
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	(376.479)	(242.140)
Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων	10.764	74.319
Λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων	(9.278)	(28.742)
Σύνολο	95.917	(85.772)

Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου της χρήσεως 2018 έχουν επηρεασθεί κυρίως από:

- Κέρδος συνολικού ποσού € 475.510 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Ομολόγων» των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και αφορά σε κέρδη από πωλήσεις ομολόγων και εντόκων γραμματίων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου ύψους € 466.699 και λοιπών εταιρικών και κρατικών ομολόγων ύψους € 8.811.

- Κέρδος συνολικού ποσού € 27.289 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Ομολόγων» των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που προέκυψαν κυρίως από τη μεταβολή της αποτίμησης αυτών εντός του 2018.
- Ζημίες συνολικού ποσού € 51.226 δανείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τη μεταβολή της αποτίμησης αυτών εντός του 2018, καθώς και από τη διακοπή αναγνώρισης.
- Επιπλέον, το κονδύλι «Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες» περιλαμβάνει κυρίως απομειώσεις θυγατρικών εταιριών καθώς και το αποτέλεσμα από συναλλαγές πωλήσεων και εκκαθαρίσεως αυτών, όπως αναλυτικά περιγράφονται στη σημείωση 21 και σημείωση 45.

Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου της χρήσεως 2017 έχουν επηρεασθεί κυρίως από:

- Ζημία συνολικού ποσού € 37.264 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων» και αφορά στην αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων της Τραπέζης, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσεως δανείων και απαιτήσεων, τα οποία αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία τους.
- Κέρδος συνολικού ποσού € 112.918 που περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Ομολόγων» των αξιογράφων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και αφορά σε κέρδη ομολόγων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου ύψους € 91.618 και λοιπών εταιρικών ομολόγων ύψους € 21.300. Στα ανωτέρω κέρδη ομολόγων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου περιλαμβάνεται κέρδος ποσού € 26.680, που προέκυψε από την συμμετοχή της Τραπέζης στη πρόταση ανταλλαγής τίτλων εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου, όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 20.
- Κέρδος συνολικού ποσού € 58.546 που περιλαμβάνεται στη γραμμή «Παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων» και αφορά στην προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment) πράξεων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο κυρίως λόγω της μείωσης του πιστωτικού περιθωρίου του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και της λήψεως εξασφαλίσεων από το Ελληνικό Δημόσιο.
- Απομειώσεις ποσού € 24.373 περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Μετοχές» των αξιογράφων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου.

Επιπλέον, το κονδύλι «Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες» περιλαμβάνει κυρίως απομειώσεις θυγατρικών εταιριών καθώς και το αποτέλεσμα από συναλλαγές πωλήσεων και συγχωνεύσεων αυτών.

6. Αποτελέσματα από διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Στον κάτωθι πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της χρήσεως 2018 από διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος καθώς και η λογιστική τους αξία πριν τη διακοπή αναγνώρισης.

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31.12.2018				
	Λογιστική αξία	(Ζημίες) από τη διακοπή αναγνώρισης	Κέρδη από τη διακοπή αναγνώρισης	Καθαρό αποτέλεσμα από τη διακοπή αναγνώρισεως
Πρώρες εξοφλήσεις				
- Δάνεια	712.400	(1.400)	1.733	333
Πωλήσεις				
- Δάνεια	616.732	(25.098)	30.857	5.759
- Αξιόγραφα				
Σημαντικές τροποποιήσεις				
- Δάνεια	30.646	(3.702)	1.396	(2.306)
- Αξιόγραφα				
Μετοχοποιήσεις				
- Δάνεια	87.128	(1.170)	2.099	929
Σύνολο	1.446.906	(31.370)	36.085	4.715

Το κονδύλι «Πρώρες εξοφλήσεις» περιλαμβάνει το κέρδος και τη ζημία από τη μεταφορά στο αποτέλεσμα του αναπόσβεστου υπολοίπου κεφαλοιοποιηθέντων προμηθειών και εξόδων των δανείων που εξοφλήθηκαν πρόωρα.

Το κονδύλι «Πωλήσεις» περιλαμβάνει δάνεια τα οποία μεταβιβάστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018, μέρος των οποίων περιγράφεται αναλυτικά στη σημείωση 45.

Το κονδύλι «Σημαντικές τροποποιήσεις» περιλαμβάνει τη λογιστική αξία των δανείων των οποίων διακόπηκε η αναγνώριση εντός της χρήσεως 2018, λόγω ουσιώδους μεταβολής των συμβατικών όρων, καθώς και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διακοπή αναγνώρισης αυτών και την τυχόν διαφορά αποτίμησης στην εύλογη αξία των νέων δανείων που αναγνωρίστηκαν.

Το κονδύλι «Μετοχοποιήσεις» περιλαμβάνει δάνεια για τα οποία η Τράπεζα στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

7. Λοιπά έσοδα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ενοίκια λειτουργικής μισθώσεως	5.363	4.756
Πωλήσεις παγίων	1.304	210
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις	13.313	310
Σύνταξη οικονομοτεχνικών μελετών	2.623	1.519
Λοιπά	6.939	9.454
Σύνολο	29.542	16.249

Στα έσοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις της χρήσεως περιλαμβάνεται ποσό € 13.000 που αφορά σε αποζημιώσεις ζημιών προηγούμενων χρήσεων.

Στα λοιπά έσοδα της προηγούμενης χρήσεως περιλαμβάνονται έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις λειτουργικού κινδύνου ποσού € 2.000.

8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Μισθοί και ημερομίσθια	251.970	260.698
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	80.905	82.549
Έξοδα λοιπών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (σημείωση 31)	216	426
Πρόβλεψη αποζημιώσεως προσωπικού λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920 (σημείωση 31)	3.969	4.039
Λοιπές επιβαρύνσεις	32.157	28.088
Σύνολο	369.217	375.800

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στην Τράπεζα κατά την 31.12.2018 ήταν 7.816 (31.12.2017: 8.372) άτομα. Εξ' αυτών 7.793 (31.12.2017: 8.341) άτομα εργάζονται στο εσωτερικό και 23 (31.12.2017: 31) άτομα εργάζονται στο εξωτερικό.

Οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού έχουν επηρεασθεί θετικά από τη μείωση του προσωπικού κατά 556 άτομα, η οποία αντισταθμίστηκε μερικώς από τις προβλέψεις εξόδων για την παροχή κινήτρων βάσει αποδοτικότητας και πωλήσεων στο προσωπικό, συνολικού ύψους € 9.450.

Προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών

Το σύνολο του προσωπικού της Τραπέζης είναι ασφαλισμένο για την κύρια σύνταξη στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ). Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εντάσσεται από 1.1.2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α), ο οποίος δημιουργήθηκε ως Ν.Π.Δ.Δ με το Νόμο 4387/2016. Επιπλέον, για το προσωπικό της Τραπέζης ισχύουν τα κατωτέρω:

- α.** Το προσωπικό που προέρχεται από την πρώην Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος είναι ασφαλισμένο στον πολυεργοδοτικό φορέα Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ.Α.Τ. για την επικουρική σύνταξη. Σύμφωνα με νομική γνωμάτευση δεν υφίσταται υποχρέωση κάλυψης τυχόν ελλειμμάτων του Ταμείου από την Τράπεζα. Ως εκ τούτου ο λογιστικός χειρισμός που ακολουθείται είναι αυτός του ταμείου καθορισμένων συνεισφορών.
- β.** Το προσωπικό που προέρχεται από την πρώην Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα της Ελλάδος και την πρώην Εμπορική Τράπεζα είναι ασφαλισμένο για την εφάπαξ παροχή (Τομέας Πρόνοιας) στο Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.), το οποίο είναι ταμείο καθορισμένων συνεισφορών εκ μέρους αποκλειστικώς των εργαζομένων. Με το άρθρο 74 του Ν. 4387/2016 οι Τομείς Πρόνοιας του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω εντάσσονται στο Ε.Τ.Ε.Α. το οποίο μετονομάζεται σε Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. (Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών).
- γ.** Το σύνολο του προσωπικού της Τραπέζης είναι ασφαλισμένο για την υγειονομική περίθαλψη στον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) και είτε στον Κλάδο Υγείας του πρώην ΤΑΥΤΕΚΩ είτε στον Κλάδο Υγείας του πρώην Ε.Τ.Α.Α., οι οποίοι έχουν αμφότεροι ενταχθεί από 1.1.2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α).
- δ.** Το προσωπικό που προέρχεται από την Alpha Τράπεζα Πίστωσης, το οποίο ήταν ασφαλισμένο για την επικουρική ασφάλιση στο Τ.Α.Π. (Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Τραπέζης Πίστωσης) εντάχθηκε την 1.1.2008 σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3620/2007 στο Ε.Τ.Α.Τ. για την επικουρική ασφάλιση. Η εξόφληση της σχετικής υποχρέωσης ποσού € 543 εκατ. της Τραπέζης σε δέκα έντοκες δόσεις πραγματοποιήθηκε εντός του πρώτου τριμήνου του 2017.
- Οι συνταξιούχοι και οι ασφαλισμένοι της πρώην Εμπορικής Τραπέζης, που ήταν ασφαλισμένοι για την επικουρική ασφάλιση στο Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε. εντάχθηκαν την 31.12.2004 στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Ε.Α.Μ και στο Ε.Τ.Α.Τ. με βάση το Ν.3455/2006. Η εξόφληση της σχετικής υποχρέωσης ποσού € 786,6 εκατ. της πρώην Εμπορικής Τραπέζης σε δέκα έντοκες ετήσιες δόσεις πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2014.
- Μετά την ένταξη της επικουρικής ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Τ. στο Ε.Τ.Ε.Α. (Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης) και έως 31/12/2016, το ΕΤΑΤ κάλυπτε τόσο την, προβλεπόμενη από τα καταστατικά του Τ.Α.Π. και του Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε, προσυμφωνημένη παροχή όσο και τη διαφορά των ποσών συντάξεων που προκύπτει από τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης βάσει των καταστατικών διατάξεων του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. (πρώην Ε.Τ.Ε.Α.Μ) και των καταστατικών διατάξεων του Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.Ε.
- Με το Νόμο 4387/2016 πραγματοποιήθηκε η ένταξη από 1.1.2017 του Ε.Τ.Α.Τ. και των συνταξιούχων προσυμφωνημένου καθεστώτος του Ε.Τ.Ε.Α. στον Ε.Φ.Κ.Α.
- ε.** Αποταμιευτικά Προγράμματα Ομαδικής Ασφάλισης
- i. Στην Τράπεζα λειτουργεί από 1.1.2011 αποταμιευτικό πρόγραμμα ομαδικής ασφάλισης προσωπικού, σε συνεργασία με την AXA Ασφαλιστική. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην παροχή εφάπαξ χρηματικού ποσού κατά την αποχώρηση από την ενεργό υπηρεσία. Το αποταμιευτικό κεφάλαιο δημιουργείται από την επένδυση των καθορισμένων μηνιαίων εισφορών του Υπαλλήλου και της Τραπέζης.
- Αρχικώς, δυνατότητα εντάξεως στο πρόγραμμα είχε το προσωπικό της Τραπέζης, που είχε προσληφθεί και για πρώτη φορά ασφαλισθεί από την 1.1.1993 και εντεύθεν. Με την υπογραφή της επιχειρησιακής συλλογικής συμβάσεως εργασίας για την τριετία 2016-2019 στο πρόγραμμα δύναται πλέον να ενταχθεί το σύνολο του τακτικού προσωπικού της Τραπέζης.
- Εκτός του προσωπικού, το οποίο έχει προσληφθεί στην Τράπεζα και ενταχθεί στον κύριο ασφαλιστικό φορέα από 1.1.1993 μέχρι 31.12.2004, για το οποίο προβλέπεται εγγύηση κατώτατης παροχής (Ν.2084/1992), για το λοιπό προσωπικό, το πρόγραμμα λειτουργεί ως καθορισμένων συνεισφορών, καθώς η παροχή προκύπτει αποκλειστικά από το αποταμιευτικό κεφάλαιο που έχει συσσωρευτεί έως την ημερομηνία αποχώρησής τους.
- ii. Η Τράπεζα σε εφαρμογή αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχει σε ανώτατα διοικητικά στελέχη της αποταμιευτικό πρόγραμμα ομαδικής ασφάλισης με ισχύ από 1.1.2018. Το πρόγραμμα είναι καθορισμένων εισφορών και αποσκοπεί στην χορήγηση εφάπαξ παροχής κατά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία. Το αποταμιευτικό κεφάλαιο δημιουργείται από την επένδυση των καθορισμένων μηνιαίων εισφορών του στελέχους και της Τραπέζης.
- Η «Επιτροπή Διαχείρισης Επενδύσεων Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού Alpha Bank» της Τραπέζης είναι αρμόδια για τον καθορισμό της εκάστοτε ενδεδειγμένης διαρθρώσεως του χαρτοφυλακίου των ως άνω προγραμμάτων.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ανάλυση των υποχρεώσεων από προγράμματα καθορισμένων παροχών γίνεται στη σημείωση 31.

Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού

Το 2015 στο πλαίσιο υλοποίησης του επικαιροποιημένου Σχεδίου Αναδιαρθρώσεως, η Τράπεζα δεσμεύτηκε να προβεί σε περαιτέρω μείωση της δυνάμεως Προσωπικού της στην Ελλάδα (περιλαμβανομένων και μη τραπεζικών θυγατρικών εταιριών), ώστε να αριθμεί κατά μέγιστο 9.504 εργαζομένους έως το έτος 2017.

Η Τράπεζα, έχοντας αναλάβει τις ως άνω δεσμεύσεις και έχοντας λάβει σχετικές αποφάσεις για την υλοποίησή τους, προέβη κατά την 31.12.2015 στο σχηματισμό προβλέψεως ποσού € 64.300. Τα έτη 2016 και 2017 χρησιμοποιήθηκαν ποσά € 35.262 και € 18.457 αντιστοίχως από την εν λόγω πρόβλεψη (σημείωση 33).

Επιπλέον, στο πλαίσιο του τριετούς Επιχειρησιακού Σχεδίου για την περίοδο 2017-2019, η Τράπεζα με την εκπόνηση Στρατηγικών Έργων Αναδιαρθρώσεως προσβλέπει σε βελτιστοποίηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των επιχειρησιακών λειτουργιών, σε μείωση του λειτουργικού κόστους, σε ψηφιακό μετασχηματισμό και σε αξιοποίηση νέων λύσεων και υποδομών. Για την αντιμετώπιση της εύλογης ανάγκης μείωσης της δυνάμεως του Προσωπικού συνεπεία της αναδιοργανώσεως και της απαιτούμενης ανακατανομής ρόλων και αρμοδιοτήτων, εντός του 6^{ου} τριμήνου 2017, αποφασίσθηκε η συνέχιση του προγράμματος αποχώρησης προσωπικού και σχηματίσθηκε νέα πρόβλεψη ποσού € 92.719 διαμορφώνοντας το υπόλοιπο της 31.12.2017 σε € 103.300. Το έτος 2018 χρησιμοποιήθηκε ποσό € 44.296 για την αποχώρηση 626 εργαζομένων με εφάπαξ παροχή, διαμορφώνοντας το υπόλοιπο σε € 59.004 (σημείωση 33) την 31.12.2018. Το υπόλοιπο της προβλέψεως καλύπτει και την επιλογή της μακροχρόνιας άδειας μετ' αποδοχών για διάστημα έως 3 έτη, η οποία χρησιμοποιήθηκε από 98 εργαζομένους εντός του 2018.

9. Γενικά διοικητικά έξοδα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Λειτουργικές μισθώσεις κτηρίων	27.950	29.704
Ενοίκια-συντηρήσεις μηχανογραφικού εξοπλισμού	17.713	19.605
Δαπάνες μηχανογραφείας	19.439	23.271
Έξοδα προβολής και διαφημίσεως	21.112	19.727
Τηλεφωνικά – ταχυδρομικά	13.670	16.867
Αμοιβές τρίτων	46.921	53.883
Παροχή οικονομικών πληροφοριών από τρίτους	7.668	7.360
Εισφορά στο Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων/Επενδύσεων και Σκέλος εξυγίανσης	51.530	46.881
Ασφάλιστρα	6.913	6.611
Υλικά γραφείου	4.010	3.529
Δαπάνες ηλεκτρικής ενέργειας	6.511	7.113
Φόροι - τέλη (ΦΠΑ, ακίνητης περιουσίας κ.λπ.)	69.409	74.319
Παροχή από εταιρίες υπηρεσιών εισπράξεως καθυστερημένων οφειλών	14.782	31.578
Συντηρήσεις ακινήτων και εξοπλισμού	5.120	4.753
Χρηματοποστολές και φύλακτρα καταστημάτων	9.127	8.327
Έξοδα καθαριότητας	3.599	3.305
Προμήθεια για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (σημείωση 13)	5.618	11.510
Λοιπά	102.164	92.616
Σύνολο	433.256	460.959

Τα «Γενικά διοικητικά έξοδα» εμφανίζουν μείωση το 2018 σε σχέση με τη συγκριτική χρήση, κυρίως λόγω α) της επιβαρύνσεως της συγκριτικής χρήσεως με ποσό € 5.784 που αφορά στην ετήσια προμήθεια για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό

Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που αναλογεί στην χρήση 2016 και λογιστικοποιήθηκε στη χρήση 2017, μαζί με την προμήθεια που αντιστοιχεί στη χρήση 2017 αφού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του Ν.4472/19.5.2017, η καταβολή της προμήθειας γίνεται εντός έξι μηνών από το τέλος κάθε φορολογικού έτους με πρώτη εφαρμογή την 30.6.2017, β) της μείωσης συγκεκριμένων παροχών από εταιρείες υπηρεσιών εισπράξεων καθυστερημένων οφειλών, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι μετά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 τα αντίστοιχα κονδύλια αναπροσαρμόζουν τη λογιστική αξία των εν λόγω οφειλών και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα διάρκεια της ζωής τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και γ) της μείωσης των ενοικίων και δαπανών μηχανογραφικού εξοπλισμού και μηχανογραφήσεως, λόγω της βελτίωσης των μηχανογραφικών υποδομών, ως αποτέλεσμα ενεργειών εξοικονόμησης κόστους. Οι ανωτέρω μειώσεις αντισταθμίστηκαν μερικώς από την αύξηση της εισφοράς στο Σκέλος Εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, λόγω της αύξησης της αναλογίας της Τραπέζης στην βάση υπολογισμού των συνολικών ετήσιων εισφορών που αποδίδονται από τις συμμετέχουσες Τράπεζες στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, για την αποπληρωμή υποχρεώσεων του Σκέλους Εξυγίανσης που δημιουργήθηκαν από την έναρξη ισχύος του Ν.4021/2011(Α'218) έως την έναρξη ισχύος του Ν. 4335/2015 (Α'87).

10. Λοιπά έξοδα

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ζημίες από διαγραφές/απομειώσεις παγίων	23.864	42.427
Προβλέψεις	4.468	9.794
Λοιπά	299	(21.301)
Σύνολο	28.631	30.920

Στο κονδύλι «Ζημίες από διαγραφές/απομειώσεις παγίων» της 31.12.2018 περιλαμβάνεται ποσό € 23.220 (31.12.2017: € 40.678) που προέκυψε από την αναγνώριση ζημιάς απομείωσης της αξίας των επενδυτικών, ιδιοχρησιμοποιούμενων, κτηθέντων μέσω πλειστηριασμών ακινήτων καθώς και των παγίων που έχουν ταξινομηθεί στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση της Τραπέζης. Οι εν λόγω απομειώσεις περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Οι προβλέψεις αφορούν σε επίδικες υποθέσεις κατά της Τραπέζης (σημείωση 33).

Το κονδύλι «Λοιπά» της 31.12.2017 αφορά σε έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις.

11. Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Το κονδύλι «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου» της κατάστασης αποτελεσμάτων της χρήσεως 2018 ποσού € 1.478.683, καθώς και της χρήσεως 2017 ποσού € 798.036 περιλαμβάνει τις ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, οι οποίες παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, καθώς και τις ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων, οι οποίες παρουσιάζονται στη σημείωση 12.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ζημίες απομειώσεως δανείων	1.425.491	809.892
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων	14.535	
Προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός Ισολογισμού στοιχεία (σημείωση 33)	(20.801)	4.424
(Κέρδη)/Ζημίες από τροποποίηση των συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	84.248	
Εισπράξεις από διαγραφείσες απαιτήσεις	(20.925)	(16.280)
Ζημίες απομειώσεως λοιπών στοιχείων ενεργητικού	1.846	
Σύνολο	1.484.394	798.036

Σε αντίθεση με το προηγούμενο πρότυπο (Δ.Λ.Π. 39), με βάση το οποίο η Τράπεζα αναγνώριζε ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές είχαν συμβεί, το Δ.Π.Χ.Π. 9 που εφαρμόζει η τράπεζα από 1.1.2018 απαιτεί την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου. Για το λόγο αυτό η σύγκριση των παραπάνω κονδυλίων για τις χρήσεις 2017 και 2018, δεν είναι εφικτή.

Για τη χρήση 2018, οι Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανέρχονται σε € 1.484.394 και απαρτίζονται από τα κάτωθι σημαντικά κονδύλια:

- Τις ζημίες απομειώσεως δανείων καθώς και τις προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός Ισολογισμού στοιχεία οι οποίες είναι αποτέλεσμα της άσκησης απομείωσης που διενεργεί η Τράπεζα σε τριμηνιαία βάση. Η μεθοδολογία υπολογισμού των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου περιγράφεται στη σημείωση 40.1 καθώς επίσης και οι επεξηγήσεις αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο οι σημαντικές μεταβολές στο προ απομειώσεων υπόλοιπο συμβάλλουν στη μεταβολή των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και στις ζημίες της χρήσεως.
- Τις ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων οι οποίες σχετίζονται με απαιτήσεις για τις οποίες η Τράπεζα εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση υπολογισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9.
- Τέλος, τις ζημίες από τροποποίηση των συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που σχετίζονται με περιπτώσεις όπου δεδομένου ότι η μεταβολή των συμβατικών ταμειακών ροών δεν είναι ουσιώδης και δεν επιφέρει διακοπή αναγνώρισης, η λογιστική αξία του μέσου προ απομειώσεως επανυπολογίζεται μέσω της προεξόφλησης των νέων συμβατικών ταμειακών ροών με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

(Κέρδη)/Ζημίες από τροποποίηση των συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Η Τράπεζα στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης με τους πιστούχους ή ρυθμίσεων, προχωρά σε τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών των δανείων προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή αποπληρωμή των δανείων.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών για τα οποία προέκυψε κέρδος ή ζημία από την τροποποίηση των συμβατικών όρων (που δεν οδηγεί σε διακοπή αναγνώρισης) η οποία έλαβε χώρα στη χρήση και για την οποία η ζημία απομειώσεως είχε υπολογιστεί με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια ζωής των δανείων.

ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
31.12.2018	
Λογιστική αξία μετά από απομειώσεις και πριν την τροποποίηση των όρων	8.069.806
Καθαρό κέρδος / (ζημία) λόγω της τροποποίησης	(78.291)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών για τα οποία υπήρξε τροποποίηση των συμβατικών όρων σε μία περίοδο για τα οποία η ζημία απομειώσεως είχε υπολογιστεί με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου και για τα οποία η ζημία απομειώσεως μεταβλήθηκε εντός της χρήσεως ώστε να υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου εντός 12 μηνών.

31.12.2018	
Λογιστική αξία προ απομειώσεων στο τέλος της χρήσεως	1.995.355

12. Ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Ζημίες απομειώσεως ομολόγων και λοιπών χρεογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	3.651	
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	(9.362)	
Σύνολο	(5.711)	-

Κατά την μετάπτωση στο πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 η Τράπεζα αναγνώρισε στο υπόλοιπο εις νέον ζημίες απομείωσης:

- ποσού € 88.268 για τους χρεωστικούς τίτλους που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και
- ποσού € 14.674 για τις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων, διαμορφώνοντας το σωρευτικό υπόλοιπο σε € 84.635.

Οι ζημίες απομειώσεως στα αποτελέσματα της χρήσεως 2018 για τους χρεωστικούς τίτλους επηρεάστηκαν θετικά από την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου παρά τη συνολική αύξηση των τοποθετήσεων που επέφερε το σχηματισμό νέων προβλέψεων (σημείωση 40.1)

Στις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων σημειώθηκε μείωση των απομειώσεων εντός του 2018 λόγω βελτίωσης των πιστωτικών παραμέτρων των συναλλαγών με αντισυμβαλλομένους θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου.

13. Φόρος εισοδήματος

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του Ν.4334/2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)», ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών των νομικών προσώπων αυξήθηκε από 26% σε 29%. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για τα κέρδη που προκύπτουν στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015.

Με το άρθρο 23 του Ν.4579/2018 «Υποχρεώσεις αερομεταφορέων σχετικά με τα αρχεία επιβατών-προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/681 και άλλες διατάξεις» το οποίο τροποποιεί το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνεται σταδιακά ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, από 29% που ισχύει σήμερα, σε 25% για τα εισοδήματα που αποκτώνται το φορολογικό έτος 2022 και επόμενα. Ο συντελεστής μειώνεται κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης από τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής ορίζεται σε 28%. Με ρητή αναφορά του νόμου, η μείωση αυτή δεν αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής εξακολουθεί να είναι 29%.

Με το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013, από τη χρήση 2011, οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρίες υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Το εν λόγω πιστοποιητικό υποβάλλεται αφενός μεν στην ελεγχόμενη εταιρία μέχρι την υποβολή της δήλωσης φόρου εισοδήματος και το αργότερο εντός του πρώτου δεκαημέρου του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης διαχειριστικής περιόδου, αφετέρου δε ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο έως το τέλος του δέκατου μήνα από τη λήξη της ελεγχόμενης διαχειριστικής περιόδου. Με το άρθρο 56 του Ν. 4410/3.8.2016 για τις χρήσεις από 1.1.2016, η έκδοση του φορολογικού πιστοποιητικού καθίσταται προαιρετική. Ωστόσο η Τράπεζα αποφάσισε τη συνέχιση λήψεως του φορολογικού πιστοποιητικού.

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2010 (σημείωση 38β).

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 ο φορολογικός έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013 έχει ολοκληρωθεί και η Τράπεζα έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη, ενώ για τη χρήση 2018 ο φορολογικός έλεγχος είναι σε εξέλιξη.

Ο φόρος εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Διαφορά φορολογικού ελέγχου και λοιπές προβλέψεις	52.630	15.638
Αναβαλλόμενος	(503.455)	46.292
Σύνολο	(450.825)	61.930

Ο αναβαλλόμενος φόρος στην κατάσταση αποτελεσμάτων προκύπτει από προσωρινές διαφορές, η επίπτωση των οποίων αναλύεται στον κάτωθι πίνακα:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Χρεωστική διαφορά Ν.4046/2012	44.555	44.554
Χρεωστική διαφορά Ν.4465/2017	(692.028)	1.685
Διαγραφές, αποσβέσεις και απομειώσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	8.863	2.148
Χαρτοφυλάκιο Δανείων	129.835	(23.454)
Αποτίμηση δανείων λόγω αντισταθμίσεως	(80)	(209)
Αποτίμηση παραγώγων	4.738	29.335
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και ασφαλιστικών ταμείων	1.361	19.508
Διαμόρφωση πραγματικού επιτοκίου	799	1.145
Αποτίμηση υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα και δανειακών υποχρεώσεων λόγω αντιστάθμισης της εύλογης αξίας τους	(3.842)	(39.705)
Αποτίμηση/Απομείωση συμμετοχών	(227.109)	(22.290)
Αποτίμηση/Απομείωση ομολόγων και λοιπών χρεογράφων	87.465	(57.589)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	140.954	126.148
Λοιπές προσωρινές διαφορές	1.034	(34.984)
Σύνολο	(503.455)	46.292

Το κονδύλι «Χρεωστική διαφορά Ν.4046/2012» αφορά στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των φορολογικών ζημιών που προέκυψαν από τη συμμετοχή της Τραπέζης στο πρόγραμμα ανταλλαγής των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) και στο πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου του Δεκεμβρίου 2012, οι οποίες αναγνωρίστηκαν ως χρεωστική διαφορά σύμφωνα με τους Ν.4046/14.2.2012 και Ν.4110/23.1.2013. Σύμφωνα με το Ν. 4110/23.1.2013 η εν λόγω χρεωστική διαφορά εκπίπτει φορολογικά, σταδιακά και ισόποσα, σε 30 έτη.

Περαιτέρω, με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θτείας του (Α΄ 136) και άλλες διατάξεις», το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του Ν. 4172/2013 που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 31.12.2014, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η ένταξη στο Νόμο υλοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων, αφορά σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το έτος 2016 και εφεξής, και ανάγονται στο φορολογικό έτος 2015 και εφεξής, ενώ προβλέπεται η λήξη της εντάξεως σε αυτόν με την ίδια διαδικασία και κατόπιν λήψεως σχετικής εγκρίσεως από την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

Με το άρθρο 4 του Ν. 4340/1.11.2015 «Για το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών», τροποποιήθηκαν τα ανωτέρω ως προς το χρόνο εφαρμογής τους, ο οποίος αναβάλλεται κατά

ένα έτος. Επιπλέον και μεταξύ άλλων, το ύψος του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που εμπίπτει στις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.4303/17.10.2014 και αφορά τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, περιορίζεται στο ποσό των προβλέψεων οι οποίες έχουν λογισθεί έως τις 30.6.2015.

Όσον αφορά το κονδύλι «Χρεωστική διαφορά του Ν.4465/2017», με το άρθρο 43 του Ν.4465/4.4.2017 «Ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά και άλλες διατάξεις» τροποποιήθηκαν τα άρθρα 27 και 27Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013). Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, η χρεωστική διαφορά που αφορά τη ζημιά που θα προκύψει για τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικά πρόσωπα από την οριστική διαγραφή χρεών οφειλετών τους καθώς και η ζημιά από την πώληση δανείων, αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα και αποσβένεται ισόποσα σε διάστημα 20 ετών. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που θα αναγνωρισθεί από την ανωτέρω χρεωστική διαφορά καθώς και από τυχόν λογιστικές διαγραφές δανείων ή πιστώσεων οι οποίες δεν έχουν μετατραπεί σε χρεωστική διαφορά μέχρι το τέλος του εκάστοτε έτους της λογιστικής διαγραφής, μετατρέπονται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου σύμφωνα με τους ανωτέρω όρους και προϋποθέσεις.

Με την ψήφιση του ανωτέρω νόμου το συνολικό ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που θα προκύψει (α) από τη χρεωστική διαφορά λόγω της οριστικής διαγραφής χρεών οφειλετών και της πώλησης δανείων, (β) από τις προσωρινές διαφορές που θα προκύψουν από τις λογιστικές διαγραφές δανείων και πιστώσεων καθώς επίσης (γ) από τις προσωρινές διαφορές επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου, δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό ποσό φόρου επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχε αναγνωρισθεί μέχρι τις 30.6.2015.

Με τη ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται ότι οι διαγραφές και αναδιαρθρώσεις δανείων με σκοπό τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν θα οδηγήσουν σε απώλεια εποπτικών κεφαλαίων.

Τα ανωτέρω ισχύουν από 1.1.2016.

Με ημερομηνία 31.12.2018, το ποσό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων το οποίο εκτιμάται ότι εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής του Ν.4465/2017 καθώς και το αναπόσβεστο υπόλοιπο της χρεωστικής διαφοράς του PSI, ανέρχεται σε € 3.240,6 εκατ. (31.12.2017: € 3.296 εκατ.).

Με το άρθρο 82 του Ν.4472/19.05.2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του Ν.4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» προβλέπεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 να καταβάλλουν ετήσια προμήθεια προς το Ελληνικό Δημόσιο για το ποσό της εγγυημένης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που προκύπτει από τη διαφορά του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή (σήμερα 29%) και του φορολογικού συντελεστή που ίσχυε μέχρι 31.12.2014 (26%). Το εν λόγω ποσό έχει επιβαρύνει τα «Γενικά Διοικητικά Έξοδα» (σημείωση 9).

Η Τράπεζα λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Ν.4465/2017 και την ερμηνευτική εγκύκλιο της ΑΑΔΕ (ΔΕΑΦ Β1049915/28.3.2018), από την οποία προκύπτει ότι σε περίπτωση σχηματισμού της χρεωστικής διαφοράς υπάρχει υποχρέωση αντιλογισμού μόνο της τυχόν σχηματισθείσας ειδικής ονομαστικής πρόβλεψης, και βασιζόμενη στο επιχειρησιακό της σχέδιο, επανεκτίμησε με 31.12.2018 τις προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης των δανείων και απαιτήσεων και αναγνώρισε επιπρόσθετη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού € 290.000.

Επιπλέον, η Τράπεζα στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης της εταιρικής δομής του Ομίλου, μετέφερε την 31.12.2018 συμμετοχές σε θυγατρικές συνολικής λογιστικής αξίας € 868.142 στα στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση, όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 45. Για τις εταιρίες αυτές αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της Τραπέζης αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση συνολικού ποσού € 179.942 υπολογιζόμενη πάνω στη συνολική διαφορά λογιστικής και φορολογικής βάσης.

Παρατίθεται κατωτέρω συμφωνία μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού φορολογικού συντελεστή:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ			
		31.12.2018		31.12.2017
	%		%	
Κέρδη/(Ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος		(387.421)		105.825
Φόρος εισοδήματος (ονομαστικός φορολογικός συντελεστής)	29	(112.352)	29	30.689
Αύξηση/(μείωση) προερχόμενη από:				
Εισόδημα μη υπαγόμενο στο φόρο	5,10	(19.773)	(18,30)	(19.361)
Έξοδα μη εκπεστέα	(0,49)	1.906	3,02	3.201
Διαφορά Φορολογικού Ελέγχου			14,78	15.638
Αναγνώριση φόρου για προσωρινές διαφορές προηγούμενων χρήσεων	26,27	(101.762)		
Επίπτωση από επανεκτίμηση της φορολογικής βάσης του χαρτοφυλακίου δανείων	74,85	(290.000)		
Λοιπές προβλέψεις	(13,58)	52.630		
Λοιπές φορολογικές προσαρμογές	(4,78)	18.526	30,01	31.763
Φόρος Εισοδήματος	116,37	(450.825)	58,52	61.930

Φόρος εισοδήματος λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ					
	31.12.2018			31.12.2017		
	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων						
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	(495.131)	143.588	(351.543)			
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων				459.969	(133.210)	326.759
Καθαρή μεταβολή του αποθεματικού αντισταθμίσεως ταμειακών ροών	(2.350)	681	(1.669)	53.361	(15.475)	37.886
	(497.481)	144.269	(353.212)	513.330	(148.685)	364.645
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων						
Καθαρή μεταβολή αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών	1.123	(326)	797	133	(39)	94
Κέρδη/(Ζημίες) μετοχών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	(2.577)	748	(1.829)			
	(1.454)	422	(1.032)	133	(39)	94
Σύνολο	(498.935)	144.691	(354.244)	513.463	(148.724)	364.739

Την 1.1.2018, συνεπεία της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9, αναγνωρίσθηκε στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» πιστωτικό ποσό αναβαλλόμενου φόρου ύψους € 452.296, καθώς και χρεωστικό ποσό αναβαλλόμενου φόρου ποσού € 42.974 στο λογαριασμό «Αποθεματικά» (σημείωση 41).

Με 31.12.2018, η Τράπεζα δεν έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των διαφορών λογιστικής και φορολογικής βάσης που αφορούν σε επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες συνολικού ποσού € 294.314, καθώς οι εν λόγω συμμετοχές δεν αναμένεται να πουληθούν στο προσεχές μέλλον.

Τέλος σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι και τη χρήση 2012 διατάξεις του Ν.2238/1994, τα εισοδήματα από τόκους εντόκων γραμματίων και ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και από τόκους ομολογιακών εκδόσεων ημεδαπών επιχειρήσεων φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο, υποκείμενα σε παρακράτηση. Εν συνεχεία, τα ανωτέρω εισοδήματα ενσωματώνονταν στα συνολικά φορολογητέα εισοδήματα των τραπεζικών εταιρειών και φορολογούνται με τον εκάστοτε ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, ενώ ο παρακρατηθείς φόρος συμψηφιζόταν με το συνολικό φόρο και το συμπληρωματικό φόρο της εταιρείας. Με παλαιότερες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 1463/2014, ΣτΕ 1833/2015) είχε κριθεί ότι ελλείπει ρητής απαγορευτικής διάταξης, τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει μετά τον ανωτέρω συμψηφισμό, θα πρέπει να επιστρέφεται από το Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, με το άρθρο 356 του Ν.4046/2012 ορίσθηκε ότι «Το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2011 και μετά, των τραπεζών, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν στην Ελλάδα, κατά το μέρος που οφείλεται σε φόρο που έχει παρακρατηθεί επί τόκων ομολόγων ή εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου και ομολόγων ημεδαπών επιχειρήσεων, με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα έτη από τη δημιουργία του πιστωτικού υπολοίπου, κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά». Τον Οκτώβριο του 2018, το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε την υπ. αριθ. 1526/2018 απόφασή του, η οποία είναι αντίθετη με προηγούμενη νομολογία του ίδιου επί παρόμοιων υποθέσεων (ΣτΕ 1463/2014, ΣτΕ 1833/2015). Με την απόφαση αυτή, το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχτηκε τα επιχειρήματα της φορολογικής αρχής και ανείρεσε την υπ' αριθ. 1253/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, σύμφωνα με την οποία ένα ποσό € 21.302 παρακρατηθέντων φόρων της Εμπορικής Τράπεζας (που έχει ήδη συγχωνευθεί δια απορροφήσεως από την Τράπεζα) για τόκους από ομόλογα και έντοκα γραμμάτια για τη χρήση 2008, είχε επιστραφεί στην Τράπεζα. Η εν λόγω υπ. αριθ. 1526/2018 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ερμήνευσε την εφαρμοστέα νομοθεσία, όπως ίσχυε κατά το έτος 2008, καταλήγοντας πως τέτοιου είδους παρακρατούμενοι φόροι δύναται να συμψηφιστούν μόνο με τον ετήσιο φόρο εισοδήματος της Τράπεζας, ενώ οποιοδήποτε υπερβάλλον ποσό «δεν επιστρέφεται μεν, παραμένει όμως προς έκπτωση στον χρόνο διανομής των κερδών που αναλογούν στα κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντα εισοδήματα, όπως παραμένει προς έκπτωση για τον ίδιο χρόνο της διανομής το σύνολο του παρακρατηθέντος φόρου σε περίπτωση ζημίας». Ουδμία κρίση εκφέρεται για την αντιμετώπιση των ποσών που προέκυψαν σε εφαρμογή του άρθρου 356 του Ν.4046/2012 στην προαναφερθείσα απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Πέραν του ανωτέρω ποσού, οι απαιτήσεις της Τραπέζης από το Ελληνικό Δημόσιο, οι οποίες επηρεάζονται με βάση το σκεπτικό της ως άνω απόφασης υπ' αριθ. 1526/2018, ανέρχονται σε ποσό €63.854, εκ των οποίων ποσό €11.816 έχει ήδη επιστραφεί στην Τράπεζα συνεπεία προηγούμενων δικαστικών αποφάσεων.

Επιπλέον, υφίσταται απαίτηση της Τραπέζης από το Ελληνικό Δημόσιο ποσού €47.106 που αφορά τον παρακρατηθέντα φόρο από τόκους από ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και εταιρικά ομόλογα με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου χρήσεων έως και το 2012, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 356 του Ν.4046/2012.

Η Τράπεζα έχει ασκήσει προσφυγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προβάλλοντας την παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου 1 (προστασία της περιουσίας) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και διατηρεί, κατόπιν σχετικής νομικής γνωμοδότησεως, σχετική βεβαιότητα για την ευδοκίμηση της προσφυγής της. Σύμφωνα με την εκτίμηση των Νομικών Υπηρεσιών, τυχόν θετική υπέρ της Τραπέζης απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου θα αποτελέσει νομολογιακό προηγούμενο και για τις υπόλοιπες επίδικες υποθέσεις επιστροφής παρακρατούμενων φόρων, συμπεριλαμβανομένων και των πιστωτικών υπολοίπων σε εφαρμογή του Ν.4046/2012.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι στις 27/3/2019 κατατέθηκε στη Βουλή προς ψήφιση τροπολογία στο σχέδιο νόμου «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (EEL 157 της 15.6.2016). Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις». Σύμφωνα με το κείμενο της εν λόγω τροπολογίας:

- Τα πιστωτικά υπόλοιπα των χρήσεων 2008 και 2010 έως 2012 που προέκυψαν από παρακρατούμενους φόρους επί των κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντων εισοδημάτων, μεταφέρονται και θα συμψηφισθούν κατά το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος και κατά το μέρος που αναλογεί στο φόρο αυτό. Στην ίδια διαδικασία συμψηφισμού περιλαμβάνονται και τυχόν ποσά που έχουν επιστραφεί δυνάμει δικαστικών αποφάσεων για τα οποία γεννάται υποχρέωση επιστροφής τους στο Ελληνικό Δημόσιο κατά το μέρος και το χρόνο που θα προκύψει φόρος εισοδήματος.
- Τα πιστωτικά υπόλοιπα που προέκυψαν σε εφαρμογή του Ν.4046/2012 και δεν έχουν συμψηφισθεί μετά το πέρας της πενταετίας από το χρόνο γέννησής τους, θα συμψηφισθούν αρχής γενομένης από 1.1.2020 σε δέκα ετήσιες ισόποσες δόσεις με οποιαδήποτε φορολογική υποχρέωση των τραπεζών.

Μετά την ψήφιση του εν λόγω σχεδίου νόμου (συμπεριλαμβανομένης της ως άνω τροπολογίας), τα ποσά των παρακρατούμενων φόρων που επηρεάζονται από τις αποφάσεις του ΣτΕ, θα υπαχθούν στη διαδικασία συμψηφισμού που περιγράφεται στις διατάξεις της ως άνω υπό ψήφιση τροπολογίας.

14. Καθαρά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή

α. Βασικά

Τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή προκύπτουν από τη διαίρεση των καθαρών κερδών/(ζημιών), μετά το φόρο εισοδήματος της χρήσεως, που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης, με το σταθμισμένο μέσο όρο των υφισταμένων κοινών μετοχών της Τραπέζης κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδιοκατεχόμενων από την Τράπεζα κοινών μετοχών, κατά την ίδια περίοδο.

β. Προσαρμοσμένα

Τα προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή προκύπτουν από την προσαρμογή του σταθμισμένου μέσου όρου των υφισταμένων κοινών μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου για δυνητικώς εκδοθησόμενες κοινές μετοχές. Η Τράπεζα δεν έχει μετοχές αυτής της κατηγορίας και ως εκ τούτου δεν συντρέπει λόγος που να διαφοροποιεί τα προσαρμοσμένα από τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη/(Ζημίες) που αναλογούν στους Κοινούς Μετόχους της Τραπέζης	63.404	43.895
Σταθμισμένος μέσος όρος υφισταμένων κοινών μετοχών	1.543.699.381	1.542.690.664
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε €)	0,04	0,03

Την 23.2.2017, συνεπεία της ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής εκ του συνόλου των ομολογιούχων, η Τράπεζα προέβη στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου λόγω μετατροπής του συνόλου του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου που εξεδόθη την 1.2.2013 στο πλαίσιο της συμφωνίας με την Crédit Agricole S.A. για την εξαγορά της πρώην Εμπορικής Τραπέζης. Εκ της μετατροπής εκδόθηκαν 6.818.181 νέες κοινές μετοχές, που αντιστοιχούν σε 0,44% επί του συνόλου των μετοχών, οι οποίες λήφθηκαν υπόψιν κατά τον υπολογισμό του σταθμισμένου μέσου όρου υφιστάμενων μετοχών της περιόδου 1.1-31.12.2017.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

15. Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο	311.140	305.100
Επιταγές εισπρακτέες	7.329	2.548
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	401.490	467.234
Σύνολο	719.959	774.882
Μείον: δεσμευμένες καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	(393.411)	(312.991)
Υπόλοιπο	326.548	461.891

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τρεχούμενο λογαριασμό, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με αυτή και τις άλλες Τράπεζες, μέσω του συστήματος Target (Trans European – Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer System).

Η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί, επίσης, από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις σε αυτή, που αντιστοιχούν στο 1% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους.

Οι καταθέσεις αυτές είναι έντοκες, με επιτόκιο που ισούται με το επιτόκιο της αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Την 31.12.2018 το εν λόγω επιτόκιο ανήλθε σε 0% (31.12.2017: 0%).

Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα (όπως εμφανίζονται στην κατάσταση ταμειακών ροών)

	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	326.548	461.891
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos)	498.901	39.654
Βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	177.274	128.526
Σύνολο	1.002.723	630.071

16. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	31.12.2018	31.12.2017
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	1.104.660	1.269.838
Εγγυήσεις για καλύμματα παραγώγων και πράξεων προσωρινής εκκωρήσεως (σημείωση 38ε)	1.059.932	947.939
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos)	498.901	39.654
Δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα	36.966	12.321
Μείον:		
Συσσωρευμένες απομειώσεις (σημείωση 40.1)	(75.273)	(41.961)
Σύνολο	2.625.186	2.227.791

Η αύξηση στις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων οφείλεται κυρίως σε συναλλαγές επαναπώλησης τίτλων (Reverse Repos), μέσω των οποίων εκκωρήθηκαν στην Τράπεζα τίτλοι της ευρωζώνης που αξιοποιήθηκαν ως ενέχυρα στις πράξεις στοχευμένης μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης από την ΕΚΤ (TLTRO).

17. Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου

Ο κάτωθι πίνακας περιλαμβάνει ανάλυση της λογιστικής αξίας του εμπορικού χαρτοφυλακίου ανά είδος αξιογράφου:

	31.12.2018	31.12.2017
Ομόλογα:		
- Ελληνικού Δημοσίου	6.669	5.969
Μετοχές:		
- Εισηγμένες	146	575
Σύνολο	6.815	6.544

18. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (απαιτήσεις και υποχρεώσεις)

	31.12.2018		
	Ονομαστική αξία συμβολαίων	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Παράγωγα για εμπορικούς σκοπούς			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx forward)	339.591	5.610	4.082
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	1.642.394	9.808	9.565
Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος (cross currency swaps)	1.852.853	77.926	59.835
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options)	81.928	1.573	1.568
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options) ενσωματωμένα σε πελατειακά προϊόντα	365	1	135
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	3.917.131	94.918	75.185
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	10.788.203	580.644	687.386
Δικαιώματα προαίρεσης (caps και floors)	275.758	10.987	3.601
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	11.063.961	591.631	690.987
γ. Παράγωγα επί εμπορευμάτων			
Πράξεις ανταλλαγής εμπορευμάτων (commodity swaps)	55.633	8.002	7.702
Προθεσμιακές πράξεις (commodity forward)	1.644	68	67
Δικαιώματα προαίρεσης (commodity options)	639	70	7
Δικαιώματα προαίρεσης (commodity options) ενσωματωμένα σε πελατειακά προϊόντα	204		62
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	58.120	8.140	7.838
δ. Παράγωγα επί δεικτών			
Δικαιώματα προαίρεσης (otc options)	177.000	14.565	
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	177.000	14.565	-
ε. Πιστωτικά παράγωγα			
Συμβόλαια ανταλλαγής συνολικής απόδοσης (Total return swap)	98.533	1.208	
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	98.533	1.208	-
στ. Λοιπά παράγωγα			
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ (GDP linked security)	1.216.609	3.528	
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	1.216.609	3.528	-
Παράγωγα για σκοπούς αντιστάθμισης			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	213.715	300	600
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	213.715	300	600
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	2.073.286	15.925	374.903
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	2.073.286	15.925	374.903
Γενικό Σύνολο	18.818.355	730.215	1.149.513

Στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφάλισης και διακανονισμού παραγώγων με αντισυμβαλλομένους Πιστωτικά Ιδρύματα η Τράπεζα έχει καταθέσει ως εγγύηση την 31.12.2018 καθαρό ποσό ύψους € 967.061 (31.12.2017:

€ 879.111) εκ των οποίων ληφθέν καθαρό ποσό € 1.350 αφορά σε συναλλαγές με θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου ενώ την 31.12.2017 το αντιστοιχο ποσό που είχε δοθεί ήταν € 6.940. Η αντίστοιχη καθαρή εύλογη αξία παραγώγων με Πιστωτικά Ιδρύματα ανέρχεται την 31.12.2018 σε ποσό € 917.097 (31.12.2017: € 828.899).

	31.12.2017		
	Ονομαστική αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Παράγωγα για εμπορικούς σκοπούς			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx forward)	259.457	5.792	1.000
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	1.657.298	4.036	12.680
Πράξεις ανταλλαγής συναλλάγματος (cross currency swaps)	2.141.498	109.270	45.417
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options)	73.174	1.486	723
Δικαιώματα προαίρεσης (currency options) ενσωματωμένα σε πελατειακά προϊόντα	2.950	18	180
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	4.134.377	120.602	60.000
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	6.314.828	462.413	588.643
Δικαιώματα προαίρεσης (caps και floors)	217.911	11.098	3.692
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	6.532.739	473.511	592.335
γ. Παράγωγα επί εμπορευμάτων			
Πράξεις ανταλλαγής εμπορευμάτων (commodity swaps)	88.143	6.523	6.022
Δικαιώματα προαίρεσης (commodity options)	715	81	81
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	88.858	6.604	6.103
δ. Παράγωγα επί δεικτών			
Δικαιώματα προαίρεσης (otc options)	177.265	14.815	3
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	177.265	14.815	3
ε. Πιστωτικά παράγωγα			
Συμβόλαια ανταλλαγής συνολικής απόδοσης (Total return swap)	59.349	4.601	-
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	59.349	4.601	-
στ. Λοιπά παράγωγα			
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ (GDP linked security)	1.492.397	7.462	-
Σύνολο διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	1.492.397	7.462	-
Παράγωγα για σκοπούς αντιστάθμισης			
α. Παράγωγα συναλλάγματος			
Προθεσμιακές πράξεις (fx swaps)	23.725	-	24
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	23.725	-	24
β. Παράγωγα επιτοκίου			
Πράξεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swaps)	1.129.225	538	378.709
Σύνολο μη διαπραγματεύσιμων σε χρηματιστήριο	1.129.225	538	378.709
Γενικό Σύνολο	13.637.935	628.133	1.037.174

Λογιστική αντιστάθμισης

α. Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου ως μέσα αντισταθμίσεως των μεταβολών της εύλογης αξίας που οφείλονται στις διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς α) της καλυμμένης ομολογίας που εξέδωσε τον Ιανουάριο του 2018 β) μέρους της στοχευμένης χρηματοδότησής της από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (TLTRO) και γ) δανείου σταθερού επιτοκίου. Επίσης χρησιμοποιεί προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος για την αντιστάθμιση των μεταβολών της εύλογης αξίας συμμετοχής της που οφείλονται στις διακυμάνσεις των τιμών συναλλάγματος.

Για το σύνολο των σχέσεων αντισταθμίσεως επιτοκιακού κινδύνου η Τράπεζα ορίζει στην έναρξη της σχέσεως αντισταθμίσεως το επιτόκιο αναφοράς που σχετίζεται με τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο (επιτόκιο ευρώ) και υπολογίζει τις μεταβολές της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου μέσου ως τις μεταβολές της καμπύλης του επιτοκίου ευρώ. Για την αντιστάθμιση

του συναλλαγματικού κινδύνου συμμετοχών ο κίνδυνος καθορίζεται από τις μεταβολές της συναλλαγματικής ισοτιμίας του νομίσματος στο οποίο είναι εκφρασμένες οι συμμετοχές έναντι του ευρώ. Ειδικότερα, πραγματοποιείται αποτίμηση των συμμετοχών με την τρέχουσα ισοτιμία και οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την έναρξη της σχέσης αντισταθμίσεως συγκρίνονται με τις συναλλαγματικές διαφορές του παραγώγου.

Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως συγκρίνονται οι μεταβολές στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενου μέσου με τις μεταβολές στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως και για το χαρακτηρισμό της αντισταθμίσεως ως αποτελεσματική απαιτείται ο λόγος της μεταβολής της εύλογης αξίας του μέσου αντισταθμίσεως προς τη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου να βρίσκεται εντός του εύρους 80%-125% (dollar offset method).

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα ακόλουθα ως αιτίες οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως:

α) Τον πιστωτικό κίνδυνο (κίνδυνος αντισυμβαλλομένου) των μέσων αντισταθμίσεως που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού ή του συναλλαγματικού κινδύνου, ο οποίος ελαχιστοποιείται με τη χρήση παραγώγων με αντισυμβαλλομένους υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

β) Την χρονική απόκλιση στις ταμειακές ροές των μέσων αντισταθμίσεως και των αντισταθμισμένων στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν αναγνωρίστηκε άλλη αιτία που να οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης.

Τα μέσα αντισταθμίσεως της 31.12.2018 περιγράφονται συνοπτικά ως εξής:

Κατηγορία κινδύνου	Διάρκεια 1 - 5 έτη
Επιτοκιακός κίνδυνος	
Καλυμμένη ομολογία εκδόσεως της Τραπέζης	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	500.000
Μέσο σταθερό επιτόκιο	0,41%
Στοχευμένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ΕΚΤ (TLTRO)	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	1.000.000
Μέσο σταθερό επιτόκιο	0,02%
Επιχειρηματικό δάνειο	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	23.286
Μέσο σταθερό επιτόκιο	0,02%
Συναλλαγματικός κίνδυνος	
Συμμετοχή στην Alpha Bank London Ltd	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	54.383
Ισοτιμία	0,90
Συμμετοχή στην Alpha Bank Romania S.A.	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	159.332
Ισοτιμία	4,67

Τα ποσά του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως που σχετίζονται με τα μέσα αντισταθμίσεως εύλογης αξίας και την αποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως αναλύονται ως εξής:

2018							
Σχέση αντιστάθμισης	Είδος παραγώγου	Λογιστική αξία του μέσου αντιστάθμισης		Κατηγορία ισολογισμού η οποία περιλαμβάνει το μέσο αντισταθμίσεως	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντισταθμίσεως για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως εντός της χρήσεως 2018	Μη αποτελεσματικό μέρος που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως 2018	Κατηγορία αποτελεσμάτων χρήσεως στην οποία περιλαμβάνεται το μη αποτελεσματικό μέρος της αντισταθμίσεως
		Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις				
Επιτοκιακός κίνδυνος							
Καλυμμένη ομολογία εκδόσεως της Τραπέζης	Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου	10.447		Παράγωγα	8.331	23	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου
Στοχευμένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ΕΚΤ (TLTRO)		5.478			4.791	260	
Επιχειρηματικό δάνειο			85		(68)		
Συναλλαγματικός κίνδυνος							
Συμμετοχή στην Alpha Bank London Ltd σε GBP	Προθεσμιακές συναλλαγές (FX swaps)		243	Παράγωγα	478		Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου
Συμμετοχή στην Alpha Bank Romania S.A. σε RON		300	357		(171)		

Τα ποσά που σχετίζονται με τα στοιχεία ισολογισμού που αντισταθμίζονται αναλύονται ως εξής:

2018						
Σχέση αντιστάθμισης	Λογιστική αξία		Σωρευτικό ποσό προσαρμογής της αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου λόγω αντισταθμίσεως		Κατηγορία ισολογισμού η οποία περιλαμβάνει το αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Μεταβολή στην εύλογη αξία του στοιχείου που αντισταθμίζεται για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις		
Επιτοκιακός κίνδυνος						
Καλυμμένη ομολογία εκδόσεως της Τραπέζης		511.843		8.308	Ομολογίες εκδόσεως μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(8.308)
Στοχευμένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση ΕΚΤ (TLTRO)		994.848		5.026	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	(4.531)
Επιχειρηματικό δάνειο	23.980		68		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	68
Συναλλαγματικός κίνδυνος						
Συμμετοχή στην Alpha Bank London Ltd σε GBP	54.777		1.455		Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	(478)
Συμμετοχή στην Alpha Bank Romania S.A. σε RON	159.660		(21.948)		Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	171

β. Αντισταθμίσεις χρηματορρών

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου ως μέσα αντισταθμίσεως της μεταβλητότητας που απορρέει από την χρηματοδότησή της μέσω ομάδας προθεσμιακών καταθέσεων σε ευρώ.

Η Τράπεζα ορίζει στην έναρξη της σχέσεως αντισταθμίσεως το επιτόκιο αναφοράς που σχετίζεται με τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο (επιτόκιο ευρώ) και μετρά τις μεταβολές της εύλογης αξίας του μέσου αντισταθμίσεως και ενός υποθετικού παραγώγου ως προς τις μεταβολές της καμπύλης του επιτοκίου ευρώ. Το κυμαινόμενο σκέλος του υποθετικού παραγώγου προσομοιώνει τις χρηματοροές του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, ενώ οι χρηματοροές του σταθερού σκέλους ορίζονται με τρόπο ώστε να καθιστούν μηδενική την αποτίμηση του υποθετικού παραγώγου στην έναρξη της αντισταθμίσεως. Για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντισταθμίσεως συγκρίνονται οι μεταβολές του υποθετικού παραγώγου με τις μεταβολές του μέσου αντισταθμίσεως και για το χαρακτηρισμό της αντισταθμίσεως ως αποτελεσματική απαιτείται ο λόγος της μεταβολής της εύλογης αξίας του υποθετικού παραγώγου προς τη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου μέσου να κινείται στα όρια 80%-125% (dollar offset method).

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα ακόλουθα ως αιτίες οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως:

- Τον πιστωτικό κίνδυνο (κίνδυνος αντισυμβαλλομένου) των μέσων αντισταθμίσεως που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου, ο οποίος ελαχιστοποιείται με τη χρήση παραγώγων με αντισυμβαλλομένους υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Την χρονική απόκλιση στις ταμειακές ροές των μέσων αντισταθμίσεως και των αντισταθμισμένων στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν αναγνωρίστηκε άλλη αιτία που να οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης.

Τα μέσα αντισταθμίσεως της 31.12.2018 περιγράφονται συνοπτικά ως εξής:

Κατηγορία Κινδύνου	Διάρκεια άνω των 5 ετών
Επιτοκιακός κίνδυνος	
Κυμαινόμενη χρηματοδότηση από προθεσμιακές καταθέσεις και ανανεώσεις τους	
Ονομαστικό ποσό παραγώγου	550.000
Μέσο σταθερό επιτόκιο	2,32%

Τα ποσά του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως που σχετίζονται με τα μέσα αντισταθμίσεως χρηματορρών και την αποτελεσματικότητα της αντισταθμίσεως αναλύονται ως εξής:

Σχέση αντιστάθμισης		Λογιστική αξία του μέσου αντιστάθμισης		Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης εντός της χρήσεως 2018	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης που αναγνωρίσθηκε στο αποθεματικό αντιστάθμισης της χρήσεως 2018	Μεταβολή στην εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης που αναγνωρίσθηκε στα αποτελέσματα της αντιστάθμισης εντός της χρήσεως 2018	Μη αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης που επηρέασε τα αποτελέσματα χρήσεως εντός του 2018	Κατηγορία αποτελεσμάτων χρήσεως που επηρέαστηκε από το μη αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης	Ποσό που αναταξινόμηθηκε από το αποθεματικό αντιστάθμισης χρηματοοικονομικών αποτελέσματα χρήσεως εντός του 2018 από σχέσεις που έχουν τερματιστεί	Κατηγορία αποτελεσμάτων χρήσεως που επηρεάσθηκε από σχέσεις που έχουν τερματιστεί
		Αιτιότητες	Υποχρεώσεις							
Είδος παραγώγου										
Επιτοκιακός κίνδυνος										
Προβλεπιακές καταθέσεις και αναενεώσεις	Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου	374.818	(26.482)	(7.832)	(18.505)	Καθαρό έσοδο από τόκους	(1.44)	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	(5.482)	Καθαρό έσοδο από τόκους

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στο αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών αναλύονται ως εξής:

31.12.2018				
	Κατηγορία ισολογισμού η οποία περιλαμβάνει το αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών (προ φόρου) από σχέσεις αντιστάθμισης σε ισχύ	Αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών (προ φόρου) από σχέσεις αντισταθμίσεως που έχουν διακοπεί	Αποθεματικό αντισταθμίσεως χρηματοροών (προ φόρου)
Επιτοκιακός κίνδυνος				
Προθεσμιακές καταθέσεις σε ευρώ	Υποχρεώσεις προς πελάτες	(131.372)	(74.045)	(205.417)

19. Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	31.12.2018	31.12.2017
Δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	43.998.071	47.100.493
Μείον: Συσσωρευμένες απομειώσεις	(8.843.992)	(8.780.632)
Σύνολο	35.154.079	38.319.861
Απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	156.561	201.275
Δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	337.557	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	35.648.197	38.521.136

Στο κονδύλι «Απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος» της 31.12.2018 περιλαμβάνονται συσσωρευμένες απομειώσεις ποσού € 23.542.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται ανάλυση του χαρτοφυλακίου των δανείων κατ'είδος για κάθε κατηγορία αποτιμήσεως.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση καταναλωτικών, επιχειρηματικών δανείων και πιστωτικών καρτών, μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού ελεγχόμενων από αυτήν. Από την εξέταση των συμβατικών όρων και της δομής των ανωτέρω συναλλαγών (π.χ. παροχή εγγυήσεων ή/και πιστωτικής ενίσχυσης ή ιδιοκατοχή ομολογιών εκδόσεως εταιρειών ειδικού σκοπού) προκύπτει ότι η Τράπεζα διατήρησε σε όλες τις περιπτώσεις τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα τιτλοποιημένα χαρτοφυλάκια. Τα εν λόγω δάνεια παρουσιάζονται διακριτά στους παρακάτω πίνακες.

Δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

	31.12.2018	31.12.2017
Ιδιώτες:		
Στεγαστικά	15.116.187	15.770.181
Καταναλωτικά:		
- Μη Τιτλοποιημένα	2.613.268	2.820.532
- Τιτλοποιημένα	1.205.258	1.450.276
Πιστωτικές κάρτες:		
- Μη Τιτλοποιημένες	701.821	871.029
- Τιτλοποιημένες	589.300	548.642
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	20.225.834	21.460.660
Επιχειρήσεις:		
Επιχειρηματικά δάνεια		
- Μη Τιτλοποιημένα	21.331.223	23.144.396
- Τιτλοποιημένα	2.441.014	2.495.437
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις	23.772.237	25.639.833
Σύνολο	43.998.071	47.100.493
Μείον: Συσσωρευμένες απομειώσεις	(8.843.992)	(8.780.632)
Σύνολο δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	35.154.079	38.319.861

Τα στεγαστικά δάνεια την 31.12.2018 περιλαμβάνουν δάνεια ποσού € 4.624.700 (31.12.2017: € 1.112.325) που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στα εξής προγράμματα εκδόσεως ομολόγων: Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογιών Ι, Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογιών ΙΙ και Πρόγραμμα Εξασφαλισμένων Τίτλων της Τραπέζης.

Την 31.12.2018 η ονομαστική αξία των ομολογιών του Προγράμματος Καλυμμένων Ομολογιών Ι ανέρχεται σε € 500.000, του Προγράμματος Καλυμμένων Ομολογιών ΙΙ σε € 2.000.000 και του Προγράμματος Εξασφαλισμένων Τίτλων σε € 1.050.000. (σημείωση 29).

Στο πλαίσιο διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) και Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ), η Τράπεζα υπέβαλε στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ) το Επιχειρησιακό Σχέδιο που περιλαμβάνει τους στόχους και το σχετικό σχέδιο δράσεως, το οποίο απεικονίζει την πλήρη δέσμευση της Τραπέζης για την διαχείριση και τη μείωση τους έως το τέλος του 2019. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ετήσιας επικαιροποίησης των στόχων μείωσης των ΜΕΑ και ΜΕΔ, η Τράπεζα υπέβαλε στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό τον Σεπτέμβριο 2018 νέους στόχους για τα επόμενα έτη, επιβεβαιώνοντας ότι έως το τέλος του 2019 τα ΜΕΑ (σε ατομική βάση) δε θα ξεπερνούν τα € 16,8 δισ.

Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών του Επιχειρησιακού Σχεδίου, η Τράπεζα πέτυχε μείωση των ΜΕΑ / ΜΕΔ σύμφωνα με τους στόχους της, παρά το δυσμενές μακροοικονομικό περιβάλλον και την ύπαρξη δυσχερειών σε ότι αφορά τη διαχείριση τους, τα οποία αποτυπώθηκαν στην διαφορετική από την αρχικώς προϋπολογισθείσα πορεία διαφορετικών χαρτοφυλακίων της Τραπέζης, άλλα με καλύτερες επιδόσεις και άλλα με ελαφρώς χειρότερες. Παράλληλα, στο νέο Επιχειρησιακό Σχέδιο, η Τράπεζα έχει αναθεωρήσει σημαντικά τις υποδομές διαχείρισης καθώς και τη στρατηγική αντιμετώπισης των ΜΕΑ / ΜΕΔ αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, τις συστάσεις, κατευθύνσεις και σχετικές αποφάσεις της Τραπέζης της Ελλάδος, του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Το υπόλοιπο των ΜΕΑ στο σύνολο του χαρτοφυλακίου της Τραπέζης με ημερομηνία 31.12.2018 είναι € 21,7 δισ., μικρότερο κατά περίπου € 50 εκατ. έναντι του στόχου που έχει τεθεί στο τρέχον Επιχειρησιακό Σχέδιο για την ίδια ημερομηνία.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο απαιτήσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης για την εναρμόνιση της Τραπέζης και του Ομίλου με τις λοιπές Ευρωπαϊκές τράπεζες, όσον αφορά την παρακολούθηση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και την ενσωμάτωση πρόσθετων δεδομένων και στρατηγικών λύσεων, έως το τέλος Μαρτίου 2019 η Τράπεζα έχει την υποχρέωση υποβολής και παρακολούθησε ενημερωμένου σχεδίου διαχειρίσεως χαρτοφυλακίων σε καθυστέρηση για τα έτη 2019 έως και 2021, σύμφωνα με τη νέα μεθοδολογία και τα νέα υποδείγματα των εποπτικών Αρχών, τόσο σε επίπεδο δημιουργίας του επιχειρησιακού σχεδίου όσο και σε επίπεδο εποπτικών αναφορών για την παρακολούθηση επιτεύξεως αυτού.

Ακολουθεί η κίνηση των συσσωρευμένων απομειώσεων των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος:

Υπόλοιπο 1.1.2017	10.385.356
Μεταβολές χρήσεως 1.1. - 31.12.2017	
Ζημίες απομειώσεως χρήσεως	809.892
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(715.798)
Πωλήσεις απομειωμένων Δανείων	(12.565)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως	169.078
Συναλλαγματικές διαφορές	(21.311)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.752.092)
Λοιπές κινήσεις	(81.928)
Υπόλοιπο 31.12.2017	8.780.632
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9	1.283.636
Υπόλοιπο 1.1.2018	10.064.268
Μεταβολές χρήσεως 1.1 - 31.12.2018	
Ζημίες απομειώσεως χρήσεως	1.637.909
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(1.394.343)
Διακοπή αναγνωρίσεως λόγω σημαντικής τροποποιήσεως των συμβατικών όρων των δανείων	(2.278)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως	31.528
Συναλλαγματικές διαφορές	4.994
Πωλήσεις απομειωμένων Δανείων	(20.636)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.307.094)
Λοιπές Κινήσεις	(170.356)
Υπόλοιπο 31.12.2018	8.843.992

Ορισμένα από τα κονδύλια του ανωτέρω πίνακα έχουν επηρεαστεί από τη μεταφορά δανείων στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση» και από τις πωλήσεις των χαρτοφυλακίων δανείων, όπως περιγράφεται στη σημείωση 45.

Στο κονδύλι «Λοιπές κινήσεις» της κίνησης των συσσωρευμένων απομειώσεων δανείων της χρήσεως περιλαμβάνεται ποσό € 107.400 που αφορά σε απομείωση δανείου της θυγατρικής AGI Cypré Ermis Ltd που μεταφέρθηκε στις συσσωρευμένες απομειώσεις συμμετοχών σε θυγατρικές, λόγω συμμετοχής της Τραπέζης σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής με αντίστοιχη αποπληρωμή του δανείου της στην Τράπεζα.

Επίσης, περιλαμβάνεται και ποσό € 62.956 που αφορά σε απομειώσεις δανείων για τα οποία η Τράπεζα στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

Στο πλαίσιο της επαναξιολόγησης του επιχειρησιακού μοντέλου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που αποσκοπεί στη διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με στόχο την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη οι πωλήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί.

Δεδομένου ότι:

- η πλειοψηφία των πωλήσεων της Τραπέζης είναι συμβατές με το επιχειρησιακό μοντέλο, καθώς αφορούν σε πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δάνειων λόγω επιδείνωσης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των πιστούχων, και
  - οι μεμονωμένες πωλήσεις δανείων δεν θεωρούνται σημαντικές μεμονωμένα ή αθροιστικά,
- δεν θίγεται το επιχειρησιακό μοντέλο που έχει καθορίσει η Τράπεζα για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.

Δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	31.12.2018	31.12.2017
Ιδιώτες:		
Καταναλωτικά:		
- Μπ Τιτλοποιημένα	1.152	
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες	1.152	
Επιχειρήσεις:		
Επιχειρηματικά δάνεια		
- Μπ Τιτλοποιημένα	320.173	
- Τιτλοποιημένα	16.232	
Σύνολο δανείων προς επιχειρήσεις	336.405	
Σύνολο δανείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	337.557	

20. Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου

	31.12.2018	31.12.2017
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	5.691.866	
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	180.175	
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση		4.887.356
Αξιόγραφα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη		319
Σύνολο	5.872.041	4.887.675

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αναλύεται στους κατωτέρω πίνακες ανά κατηγορία ταξινομήσεως πριν και μετά την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Π. 9 για τη συγκριτική και την τρέχουσα χρήση αντίστοιχα, με διάκριση ανά είδος αξιογράφου.

α. Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

	31.12.2018
Ελληνικού Δημοσίου	
- Ομόλογα	2.665.785
- Έντοκα Γραμμάτια	796.655
Λοιπών κρατών	
- Ομόλογα	704.750
Λοιποί εκδότες	
- Εισηγμένοι	1.442.544
- Μη εισηγμένοι	12.707
Μετοχές	
- Εισηγμένες	8.238
- Μη εισηγμένες	61.187
Σύνολο	5.691.866

Μετοχές επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

Η Τράπεζα έχει επιλέξει να ταξινομεί ως μετοχές που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, τις μετοχές που κατέχει με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Επενδύσεις σε εταιρίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου (μετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων και διατραπεζικών εταιριών),
- Επενδύσεις private equity (μετοχές ή μερίδια εταιριών venture capital ή private equity) και
- Μετοχές στις οποίες έχει επενδύσει με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται με 31.12.2018 οι μετοχές επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

	Εύλογη αξία 31.12.2018	Έσοδα από μερίσματα από 1.1 έως 31.12.2018
Επενδύσεις σε Εταιρίες του Χρηματοπιστωτικού Κλάδου	32.714	498
Μακροπρόθεσμες Επενδύσεις	36.711	68
Σύνολο	69.425	566

Η Τράπεζα εντός της χρήσεως είτε για λόγους ρευστότητας είτε για λόγους πραγματοποιηθείσας εξαγοράς των μετοχών της μειοψηφίας από τον πλειοψηφούντα μέτοχο (squeeze out) προχώρησε σε αποεπένδυση μετοχών που κατείχε στην Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., Τιτάν Α.Ε. και Ανδρέου και Παρασκευαΐδης Α.Ε. συνολικής εύλογης αξίας, κατά την ημερομηνία της πώλησης, € 19.840. Από τις ανωτέρω πωλήσεις προέκυψε συνολικό σωρευτικό ζημιογόνο αποτέλεσμα ποσού € 24.577 σε σχέση με το αρχικό κόστος κτήσεως αυτών.

β. Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	31.12.2018
Λοιποί εκδότες	
- Εισηγμένοι	173.644
- Μη εισηγμένοι	2.047
Μετοχές	
- Μη εισηγμένες	3
Λοιποί Τίτλοι Μεταβλητής Αποδόσεως	4.481
Σύνολο	180.175

Τα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν χρεόγραφα για τα οποία αξιολογήθηκε ότι οι συμβατικές ταμειακές τους ροές δεν πληρούν τον ορισμό του κεφαλαίου και τόκου, όπως αυτός δίδεται από το νέο πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

γ. Διαθέσιμα προς πώληση

	31.12.2017
Ελληνικού Δημοσίου	
- Ομόλογα	2.272.594
- Έντοκα Γραμμάτια	1.187.351
Λοιπών κρατών	
- Ομόλογα	145.923
Λοιποί εκδότες	
- Εισηγμένοι	1.194.079
- Μη εισηγμένοι	20.107
Μετοχές	
- Εισηγμένες	29.044
- Μη εισηγμένες	32.604
Λοιποί τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	5.654
Σύνολο	4.887.356

Την 15.11.2017 η Ελληνική Δημοκρατία ανακοίνωσε την πρόταση ανταλλαγής των 20 τίτλων λήξεως από 2023 έως 2042 (εκδοθέντες 24.2.2012 στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης του Ελληνικού χρέους) με 5 τίτλους λήξεως 2023, 2028, 2033, 2037 και 2042. Η πρόταση αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο ενός ευρύτερου προγράμματος που εφαρμόζει η Ελληνική Δημοκρατία για τη διαχείριση των υποχρεώσεών της. Σκοπός της ανταλλαγής ήταν να εναρμονιστούν οι όροι του ανεξόφλητου χρέους του Ελληνικού Δημοσίου με τα πρότυπα της αγοράς για τους εκδότες κρατικών ομολόγων προκειμένου να εξομαλυνθεί η καμπύλη αποδόσεων. Παράλληλα θα ενισχυόταν στην αγορά η ρευστότητα των νέων τίτλων λόγω του μεγαλύτερου μεγέθους των εκδόσεων. Κάθε τίτλος ανταλλάχθηκε με έναν ή δύο νέους τίτλους ανάλογα με το έτος λήξεως του με καθορισμένη σχέση ανταλλαγής που εφαρμόστηκε στην ονομαστική αξία. Οι νέοι τίτλοι έφεραν σταθερό τοκομερίδιο που κυμάνθηκε από 3,5% έως 4,2%. Η Τράπεζα συμμετείχε στην ανταλλαγή την 5.12.2017 με ποσό ονομαστικής αξίας € 1.917.086 και έλαβε νέους τίτλους ονομαστικής αξίας € 1.938.556. Η συναλλαγή αντιμετωπίστηκε λογιστικά ως τροποποίηση των συμβατικών όρων των προς ανταλλαγή ομολόγων και το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα από την ανταλλαγή το οποίο ανήλθε σε € 26.680 (σημείωση 5) προσδιορίστηκε ως η διαφορά της προεξόφλησης των χρηματοροών των νέων ομολόγων με το πραγματικό επιτόκιο των ομολόγων προς ανταλλαγή και του κόστους των ομολόγων αυτών.

Σύμφωνα με την ερμηνευτική εγκύκλιο ΠΟΛ.1174/16.11.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, το κέρδος που προέκυψε από τη συμμετοχή της Τραπέζης στο εν λόγω πρόγραμμα ανταλλαγής των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, απαλλάσσεται της φορολογίας κατ' εφαρμογή της διατάξεως της παραγράφου 6 του άρθρου 42 του Ν.4172/2013.

Εντός της χρήσεως 2017 η Τράπεζα σχημάτισε απομείωση συνολικού ποσού € 25.975 η οποία αναλύεται σε ποσό € 1.602 που αφορά σε λοιπά ομόλογα και € 24.373 που αφορά σε μετοχές. Τα ποσά των απομειώσεων αυτών περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου».

δ. Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη

	31.12.2017
Ομόλογα	
- Λοιπών εκδοτών	319
Σύνολο	319

21. Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

	31.12.2018	31.12.2017
ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ		
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	2.016.912	1.800.990
Προσθήκες	220.486	1.061.990
Μειώσεις	(535.735)	(818.096)
Μεταφορά λόγω αναταξινομήσεως στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(868.142)	(21.782)
Μεταφορά λόγω αναταξινομήσεως από τα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	22.000	
Αποτίμηση συμμετοχών λόγω αντιστάθμισης εύλογης αξίας *	(649)	(6.190)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	854.872	2.016.912
ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ		
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	29.083	631
Προσθήκες		22.236
Μειώσεις	(1.096)	(324)
Μεταφορά από Κοινοπραξίες		6.540
Μεταφορά λόγω αναταξινομήσεως στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(22.236)	
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	5.751	29.083
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ		
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	2.936	13.634
Προσθήκες	228	83
Μειώσεις	(56)	(4.241)
Μεταφορά σε Συγγενείς Εταιρίες		(6.540)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	3.108	2.936
Σύνολο	863.731	2.048.931

Ως προσθήκες νοούνται: οι αγορές μετοχών, η συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου καθώς και οι αποκτήσεις μετοχών λόγω συγχωνεύσεως.

Ως μειώσεις νοούνται: οι πωλήσεις μετοχών, οι αποπληρωμές κεφαλαίου, οι εκκαθαρίσεις εταιριών, οι εισφορές σε είδος και οι απομειώσεις.

Οι προσθήκες των θυγατρικών ύψους € 220.486 αφορούν σε:

- αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρίας AGI Cypre Ermis Ltd ποσού € 175.000 (σημείωση 48),
- αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρίας Alpha Bank Cyprus Ltd ποσού € 44.585 (σημείωση 48),
- αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρίας Alpha Group Jersey Ltd ποσού € 240 (σημείωση 48),
- αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής εταιρίας Εμπορική Διαχείρισης Α.Ε. ποσού € 661 (σημείωση 48).

Οι μειώσεις των θυγατρικών ύψους € 535.735 αφορούν σε:

1. Πωλήσεις / εκκαθαρίσεις:

- πώληση της θυγατρικής εταιρίας Εμπορική Venture Capital Developed Markets Limited ποσού € 16.376 (σημείωση 48). Από την πώληση προέκυψε κέρδος συνολικού ποσού € 9.151,
- πώληση της θυγατρικής εταιρίας Alpha Ανώνυμη Εταιρία Επενδυτικών Συμμετοχών ΑΕ ποσού € 27.949 (σημείωση 48). Από την πώληση προέκυψε κέρδος συνολικού ποσού € 8.149,
- εκκαθάριση της εταιρίας Εμπορική Group Finance Plc ποσού € 18 (σημείωση 48). Από την εκκαθάριση προέκυψε κέρδος συνολικού ποσού € 1.235,

* Η Τράπεζα, κάνοντας χρήση συναλλαγματικών παραγώγων προϊόντων και δανεισμού, αντισταθμίζει κινδύνους από συναλλαγματικές ισοτιμίες που αφορούν τις συμμετοχές της στο εξωτερικό.

Το αποτέλεσμα που προέκυψε από την πώληση/εκκαθάριση των θυγατρικών καταχωρήθηκε στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου» της Τραπέζης.

2. Απομειώσεις:

- της θυγατρικής εταιρίας Alpha Bank Cyprus Ltd ποσού € 78.921. Η ανακτήσιμη αξία της Alpha Bank Cyprus Ltd ανήλθε σε € 306.891.
- της θυγατρικής εταιρίας Alpha Bank Albania SH.A. ποσού € 5.429. Η ανακτήσιμη αξία της Alpha Bank Albania SH.A. ανήλθε σε € 77.138.
- της θυγατρικής εταιρίας AGI Cypre Ermis Ltd ποσού € 302.026. Η ανακτήσιμη αξία της AGI Cypre Ermis Ltd ανήλθε σε € 22.657.
- της θυγατρικής εταιρίας Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ. ποσού € 4.511. Η ανακτήσιμη αξία της Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ. ανήλθε σε € 27.127.
- της θυγατρικής εταιρίας Emporiki Venture Capital Emerging Markets Ltd ποσού € 850. Η ανακτήσιμη αξία της Emporiki Venture Capital Emerging Markets Ltd ανήλθε σε € 15.032 .
- της θυγατρικής εταιρίας Alpha Group Investments Ltd ποσού € 73.873. Η ανακτήσιμη αξία της Alpha Group Investments Ltd ανήλθε σε € 334.894.
- της θυγατρικής εταιρίας Alpha Leasing A.E. ποσού € 25.229. Η ανακτήσιμη αξία της Alpha Leasing A.E. ανήλθε σε € 165.637.
- της θυγατρικής εταιρίας SSIF Alpha Finance Romania S.A. ποσού € 244. Η ανακτήσιμη αξία της SSIF Alpha Finance Romania S.A. ανήλθε σε € 241.
- της θυγατρικής εταιρίας Alpha Group Jersey Ltd. ποσού € 58. Η ανακτήσιμη αξία της Alpha Group Jersey Ltd ανήλθε σε € 202.
- της θυγατρικής εταιρίας Εμπορική Διαχείρισης Α.Ε. ποσού € 251. Η ανακτήσιμη αξία της Εμπορική Διαχείρισης Α.Ε. ανήλθε σε € 3.489.

Οι απομειώσεις των ανωτέρω θυγατρικών προέκυψαν βάσει εκτιμήσεων της εύλογης αξίας. Οι αποτιμήσεις ταξινομήθηκαν στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας, καθώς για την εκτίμηση τους χρησιμοποιήθηκαν μη παρατηρήσιμες τιμές. Οι εν λόγω απομειώσεις περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Η Τράπεζα, με σκοπό την βελτιστοποίηση της εταιρικής δομής του Ομίλου, ξεκίνησε το 2018 την αναδιοργάνωση των κύριων εταιριών του Ομίλου, μέσω της ομαδοποίησης τους με βάση τη κοινή τους δραστηριότητα, κάτω από τρεις πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας θα περιλαμβάνει τον χρηματοοικονομικό τομέα στην Ελλάδα, ο δεύτερος τον χρηματοοικονομικό τομέα στην Ευρώπη και ο τρίτος πυλώνας θα περιλαμβάνει εταιρίες ακινήτων. Στο πλαίσιο αυτό και καθώς πληρούσαν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π 5, η Τράπεζα μετέφερε την 31.12.2018 στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση θυγατρικές εταιρίες συνολικής λογιστικής αξίας € 868.142 (σημείωση 45).

Η μεταφορά σε θυγατρικές λόγω αναταξινόμησης από τα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση ύψους € 22.000 αφορά στη θυγατρική APE Fixed Assets A.E. η οποία κατά την 31.12.2017 πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π 5. όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 45.

Οι μειώσεις των συγγενών ανέρχονται σε € 1.096 και αφορούν σε :

- απομείωση της αξίας της συγγενούς εταιρίας Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε. (Τειρεσίας) ποσού € 365. Η ανακτήσιμη αξία της Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε. ανήλθε σε € 162.
- απομείωση της αξίας της συγγενούς εταιρίας Ceral Ανώνυμη Εταιρία Συμμετοχών ποσού € 701. Η ανακτήσιμη αξία της Ceral A.E. Συμμετοχών ανήλθε σε € 5.515.
- απομείωση της αξίας της συγγενούς εταιρίας Οργανός Α.Ε. ποσού € 30. Η ανακτήσιμη αξία της Οργανός Α.Ε. ανήλθε σε € 0.

Οι απομειώσεις των ανωτέρω συγγενών προέκυψαν βάσει εκτιμήσεων της εύλογης αξίας. Οι αποτιμήσεις ταξινομήθηκαν στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας, καθώς για την εκτίμηση τους χρησιμοποιήθηκαν μη παρατηρήσιμες τιμές. Οι εν λόγω απομειώσεις περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Η μεταφορά σε στοιχεία ενεργητικού προς πώληση ποσού € 22.236 αφορά στην Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε., η οποία κατά την 31.12.2018 πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π 5. όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 45.

Οι αυξήσεις των κοινοπραξιών ποσού € 228 αφορούν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.

Οι μειώσεις των κοινοπραξιών ποσού € 56 αφορούν σε επιστροφή κεφαλαίου της εταιρίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.

Βασικά μεγέθη εταιριών συμμετοχής

α. Θυγατρικές

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Υπόλοιπα 31.12.2018			1.1 - 31.12.2018		
		Ενεργητικό	Ίδια Κεφάλαια	Υποχρεώσεις	Κύκλος εργασιών	Κέρδη/ (Ζημιές) προ Φόρων	Ποσοστό συμμετοχής Τραπέζης % 31.12.2018
Τράπεζες							
1. Alpha Bank London Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	944.794	56.489	888.305	18.191	4.042	100,00
2. Alpha Bank Cyprus Ltd	Κύπρος	2.618.450	302.272	2.316.178	91.916	(11.264)	98,96
3. Alpha Bank Romania S.A.	Ρουμανία	3.635.611	376.086	3.259.525	157.379	24.160	99,92
4. Alpha Bank Albania S.H.A.	Αλβανία	630.750	72.834	557.916	18.237	(5.077)	100,00
Χρηματοδοτικές εταιρίες							
1. Alpha Leasing A.E.	Ελλάδα	725.002	165.240	559.762	19.968	(9.179)	100,00
2. Alpha Leasing Romania IFN S.A.	Ρουμανία	43.387	1.243	42.144	2.395	175	99,00
3. ABC Factors A.E.	Ελλάδα	543.663	122.788	420.875	31.243	14.070	100,00
Investment Banking							
1. Alpha Finance A.E.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	40.555	25.329	15.226	6.885	(2.378)	99,72
2. SSIF Alpha Finance Romania S.A.	Ρουμανία	2.685	329	2.356	245	(321)	73,32
3. Emproriki Ventures Capital Emerging Markets Ltd	Κύπρος	14.637	14.617	20	78	54	100,00
4. Εμπορική Διαχείρισης Α.Ε.	Ελλάδα	3.630	3.502	128	71	(183)	99,65
Asset Management							
1. Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	42.423	38.489	3.934	18.718	3.579	88,40
Ασφαλιστικές							
1. Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις Α.Ε.	Ελλάδα	2.303	2.260	43	981	812	100,00
2. Alphalife Α.Α.Ε.Ζ.	Ελλάδα	395.466	75.287	320.179	19.711	15.292	99,92
Κτηματικές και ξενοδοχειακές							
1. Εμπορική Ανάπτυξης & Διαχείρισης Ακινήτων Α.Ε.	Ελλάδα	44.972	8.618	36.354	53	(220)	100,00
2. APE Fixed Assets Α.Ε.	Ελλάδα	39.569	39.343	226		(412)	72,20
3. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής Α.Ε.	Ελλάδα	5.996	5.945	51	12	(118)	98,66
4. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αττικής ΙΙ Α.Ε.	Ελλάδα	22.046	21.884	162	1.083	138	99,74
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών							
1. Alpha Credit Group Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	920	828	92	12	(166)	100,00
2. Alpha Group Jersey Ltd	Jersey	9.324	202	9.122	(1)	(136)	100,00
3. Alpha Group Investments Ltd	Κύπρος	437.149	437.119	30	194	(16.057)	100,00
4. Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε.	Ελλάδα	349.501	347.397	2.104	2.456	3.270	100,00
5. Emproriki Group Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο					(13)	
6. Katanalotika Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	1.519.807	76	1.519.731	65.949	4	

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Υπόλοιπα 31.12.2018			1.1 - 31.12.2018		
		Ενεργητικό	Ίδια Κεφάλαια	Υποχρεώσεις	Κύκλος εργασιών	Κέρδη/(Ζημίες) προ Φόρων	Ποσοστό συμμετοχής Τραπέζης % 31.12.2018
Εταιρίες ειδικού σκοπού και συμμετοχών (συνέχεια)							
7. Epihiro Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	1.757.259	55	1.757.204	46.501	5	
8. Pisti 2010-1 Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	883.637	43	883.594	78.833	5	
9. Alpha Group Ltd	Κύπρος	2.897	2.815	82	184	137	100,00
10. Alpha Shipping Finance Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	454.863	(1.184)	456.047	19.388	(67)	
11. AGI-Cypre Ermis Ltd	Κύπρος	964.234	23.827	940.407	26.035	(131.173)	80,00
12. Alpha Proodos DAC	Ιρλανδία	480.821	(898)	481.719	12.403	(399)	
Διάφορες εταιρίες							
1. Καφέ Alpha A.E.	Ελλάδα	404	325	79	393	105	99,00
2. Alpha Υποστηρικτικών Εργασιών Α.Ε.	Ελλάδα	77.250	70.635	6.615	11.724	2.549	99,00

β. Συγγενείς

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Υπόλοιπα 31.12.2018			1.1 - 31.12.2018		
		Ενεργητικό	Ίδια Κεφάλαια	Υποχρεώσεις	Κύκλος εργασιών	Κέρδη/(Ζημίες) προ Φόρων	Ποσοστό συμμετοχής Τραπέζης % 31.12.2018
1. ΑΕΔΕΠ Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος	Ελλάδα	605	147	458	397		50,00
2. Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Α.Ε. (Τειρεσίας)	Ελλάδα	6.811	683	6.128	12.986	(445)	23,77
3. Οργανός Α.Ε.	Ελλάδα	8.878	(1.170)	10.048	37	(348)	30,44
4. Ceraf Ανώνυμη Εταιρία Συμμετοχών Α.Ε.	Ελλάδα	22.171	14.158	8.013	19.242	(211)	38,61
5. Famar S.A.*	Λουξεμβούργο	369.382	(24.408)	393.791	384.019	(87.602)	47,04
6. Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε.	Ελλάδα	93.715	92.084	1.631	6.812	2.845	24,26

γ. Κοινοπραξίες (Joint Ventures)

Επωνυμία εταιρίας	Έδρα	Υπόλοιπα 31.12.2018			1.1 - 31.12.2018		
		Ενεργητικό	Ίδια Κεφάλαια	Υποχρεώσεις	Κύκλος εργασιών	Κέρδη/(Ζημίες) προ Φόρων	Ποσοστό συμμετοχής Τραπέζης % 31.12.2018
1. APE Commercial Property A.E.	Ελλάδα	5.680	5.670	10	2	(65)	72,20
2. ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε.	Ελλάδα	210.509	134.451	76.058	7.619	(559)	71,08
3. Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.	Ελλάδα	6.037	5.989	48	143	59	51,00

Η Τράπεζα συνεπεία σχετικών συμφωνιών αναδιάρθρωσεως των δανειακών υποχρεώσεων των εταιριών «Ιχθυοτροφεία Σελόνα ΑΕΓΕ», «Νηρέυς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε.» κατέχει κατά την 31.12.2018 το 21,97% και 20,65% του μετοχικού τους κεφαλαίου αντίστοιχα. Η Τράπεζα προτίθεται να μεταβιβάσει τις εν λόγω εταιρίες, ως εκ τούτου οι εν λόγω εταιρίες ταξινομήθηκαν στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση στην εύλογη αξία τους η οποία προσδιορίστηκε στο ποσό του 1 Ευρώ.

* Τα βασικά οικονομικά στοιχεία της εταιρίας FAMAR SA προέρχονται από τις πιο πρόσφατες δημοσιοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας, ήτοι την 31.12.2016.

22. Επενδύσεις σε ακίνητα

	Οικόπεδα - Κτήρια
Υπόλοιπο 1.1.2017	
Αξία κτήσεως	43.471
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(15.635)
1.1.2017 - 31.12.2017	
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	27.836
Απομειώσεις	(1.105)
Αποσβέσεις χρήσεως	(352)
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2017	26.379
Υπόλοιπο 31.12.2017	
Αξία κτήσεως	43.471
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(17.092)
1.1.2018 - 31.12.2018	
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	26.379
Προσθήκες	4
Απομειώσεις	(272)
Μεταφορά σε «Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού»	(268)
Μεταφορά σε «Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση»	(950)
Αποσβέσεις χρήσεως	(335)
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018	24.558
Υπόλοιπο 31.12.2018	
Αξία κτήσεως	41.938
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(17.380)

Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 24.257 (31.12.2017: € 25.688).

Στη χρήση 2018 αναγνωρίστηκε ζημία από απομείωση ποσού € 272 (31.12.2017: € 1.105), ώστε η λογιστική αξία των επενδύσεων σε ακίνητα να μην υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους κατά την 31.12.2018, όπως αυτή προσδιορίστηκε από πιστοποιημένους εκτιμητές. Το ποσό της απομείωσης καταχωρήθηκε στα «Λοιπά Έξοδα».

Το ανακτήσιμο ποσό των επενδύσεων σε ακίνητα που απομειώθηκαν εντός της χρήσεως ανήλθε σε € 4.049 (31.12.2017: € 10.915) και υπολογίστηκε ως η εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης.

Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις μεθόδους που αναφέρονται στη σημείωση 1.7 και κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3 αφού κάνουν χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο μη παρατηρήσιμων στην αγορά δεδομένων. Ο συντελεστής κεφαλαιοποίησης που χρησιμοποιήθηκε κυμαίνεται μεταξύ 7,0% και 8,5%.

Η Τράπεζα εντός της χρήσεως 2018 μετέφερε επενδυτικά πάγια λογιστικής αξίας € 950 στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση», όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 45.

23. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια

	Οικόπεδα Κτήρια	Κινητός εξοπλισμός	Σύνολα
Υπόλοιπο 1.1.2017			
Αξία κτήσεως	951.390	373.058	1.324.448
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(326.765)	(321.813)	(648.578)
1.1.2017 - 31.12.2017			
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	624.625	51.245	675.870
Προσθήκες	6.067	12.356	18.423
Απομειώσεις	(26.931)		(26.931)
Διαθέσεις / Διαγραφές	(1.669)	(78)	(1.747)
Μεταφορά σε «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού»	(6.550)		(6.550)
Αποσβέσεις χρήσεως	(16.743)	(13.366)	(30.109)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	578.799	50.157	628.956
Υπόλοιπο 31.12.2017			
Αξία κτήσεως	940.274	363.848	1.304.122
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(361.475)	(313.691)	(675.166)
1.1.2018 - 31.12.2018			
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	578.799	50.157	628.956
Προσθήκες	7.318	29.997	37.315
Απομειώσεις	(2.246)		(2.246)
Διαθέσεις / Διαγραφές	(578)	(41)	(619)
Μεταφορά σε «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού»	(2.933)		(2.933)
Μεταφορά σε «Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση»	(3.003)		(3.003)
Αποσβέσεις χρήσεως	(15.497)	(13.079)	(28.576)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	561.860	67.034	628.894
Υπόλοιπο 31.12.2018			
Αξία κτήσεως	932.696	389.014	1.321.710
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(370.836)	(321.980)	(692.816)

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων οικοπέδων και κτηρίων που συμπεριλαμβάνονται στα ανωτέρω υπόλοιπα ανέρχεται κατά την 31.12.2018 σε € 544.771 (31.12.2017: € 559.457).

Στη χρήση 2018 αναγνωρίσθηκε ζημιά από απομείωση της αξίας των ακινήτων ποσού € 2.246 (31.12.2017: € 26.931), που καταχωρήθηκε στα «Λοιπά Έξοδα».

Κατά τον έλεγχο της αξίας των ιδιόκτητων ακινήτων για τυχόν απομείωση χρησιμοποιείται ως βάση εκτιμήσεως, η αξία συνεχιζόμενης χρήσεως (value in use) η οποία ενσωματώνει στην αξία του παγίου και όλες τις επενεχθείσες βελτιώσεις που το καθιστούν απολύτως κατάλληλο για χρήση του από την Τράπεζα.

Το ανακτήσιμο ποσό των Ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων που απομειώθηκαν εντός της χρήσης ανήλθε σε € 2.423 (31.12.2017: € 131.309).

Η Τράπεζα εντός της χρήσεως 2018 μετέφερε Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια λογιστικής αξίας € 3.003 στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση», όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 45.

24. Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια

	Έξοδα λογισμικού	Δικαιώματα τραπεζικής ιδιοκτησίας	Λοιπά	Σύνολα
Υπόλοιπο 1.1.2017				
Αξία κτήσεως	515.055	1.785	138.339	655.179
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(261.635)	(1.785)	(57.833)	(321.253)
1.1.2017 - 31.12.2017				
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	253.420	-	80.506	333.926
Προσθήκες	60.606			60.606
Αποσβέσεις χρήσεως	(25.459)		(18.290)	(43.749)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	288.567	-	62.216	350.783
Υπόλοιπο 31.12.2017				
Αξία κτήσεως	575.601	1.785	138.339	715.725
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(287.034)	(1.785)	(76.123)	(364.942)
1.1.2018 - 31.12.2018				
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	288.567	-	62.216	350.783
Προσθήκες	89.067			89.067
Αποσβέσεις χρήσεως	(31.115)		(18.290)	(49.405)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	346.519	-	43.926	390.445
Υπόλοιπο 31.12.2018				
Αξία κτήσεως	664.668	1.785	138.339	804.792
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις	(318.149)	(1.785)	(94.413)	(414.347)

Οι προσθήκες της τρέχουσας χρήσεως αφορούν κυρίως σε αγορές δικαιωμάτων χρήσεως μηχανογραφικών εφαρμογών.

Κατά τον έλεγχο απομείωσης των άυλων πάγιων στοιχείων δεν πρόέκυψαν ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους.

25. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις	5.339.676	4.282.208
Σύνολο	5.339.676	4.282.208

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν ως εξής:

	1.1 - 31.12.2018						
	Υπόλοιπο 31.12.2017	Επίπτωση από τη εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π 9	Υπόλοιπο 1.1.2018	Μεταφορά λόγω εφαρμογής Ν. 4465/2017	Αναγνώριση		Υπόλοιπο 31.12.2018
					Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Στην Καθαρή Θέση	
Χρεωστική διαφορά Ν.4046/2012	1.069.316		1.069.316		(44.555)		1.024.761
Χρεωστική διαφορά Ν.4465/2017	15.165		15.165	30.465	692.028		737.658
Διαγραφές, αποσβέσεις και απομειώσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	23.295		23.295		(8.863)		14.432
Χαρτοφυλάκιο δανείων	2.442.018	404.916	2.846.934	(30.465)	(129.835)		2.686.634
Αποτίμηση δανείων λόγω αντισταθμίσεως	(105)		(105)		80		(25)
Αποτίμηση παραγώγων	131.688		131.688		(4.738)	681	127.631
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και ασφαλιστικών ταμείων	26.002		26.002		(1.361)	(326)	24.315
Διαμόρφωση πραγματικού επιτοκίου	3.916		3.916		(799)		3.117
Αποτίμηση υποχρεώσεων pros πιστωτικά ιδρύματα και δανειακών υποχρεώσεων λόγω αντιστάθμισης της εύλογης αξίας τους	7		7		3.842		3.849
Αποτίμηση/Απομείωση συμμετοχών	149.602		149.602		227.109		376.711
Αποτίμηση/Απομείωση ομολόγων και λοιπών χρεογράφων	1.505	65	1.570		(87.465)	144.336	58.441
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	304.553		304.553		(140.954)		163.599
Λοιπές προσωρινές διαφορές	115.246	4.341	119.587		(1.034)		118.553
Σύνολο	4.282.208	409.322	4.691.530	-	503.455	144.691	5.339.676

	1.1 - 31.12.2017				Υπόλοιπο 31.12.2017
	Υπόλοιπο 1.1.2017	Μεταφορά λόγω εφαρμογής N. 4465/2017	Αναγνώριση		
			Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Στην Καθαρή Θέση	
Χρεωστική διαφορά N.4046/2012	1.113.870		(44.554)		1.069.316
Χρεωστική διαφορά N.4465/2017	-	16.850	(1.685)		15.165
Διαγραφές, αποσβέσεις και απομειώσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	25.443		(2.148)		23.295
Χαρτοφυλάκιο δανείων	2.435.414	(16.850)	23.454		2.442.018
Αποτίμηση δανείων λόγω αντισταθμίσεως	(314)		209		(105)
Αποτίμηση παραγώγων	176.498		(29.335)	(15.475)	131.688
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και ασφαλιστικών ταμείων	45.549		(19.508)	(39)	26.002
Διαμόρφωση πραγματικού επιτοκίου	5.061		(1.145)		3.916
Αποτίμηση υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα και δανειακών υποχρεώσεων λόγω αντιστάθμισης της εύλογης αξίας τους	(39.698)		39.705		7
Αποτίμηση/Απομείωση συμμετοχών	127.312		22.290		149.602
Αποτίμηση/Απομείωση ομολόγων και λοιπών χρεογράφων	77.126		57.589	(133.210)	1.505
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	430.621		(126.148)	80	304.553
Λοιπές προσωρινές διαφορές	80.262		34.984		115.246
Σύνολο	4.477.144	-	(46.292)	(148.644)	4.282.208

Στην κατηγορία "Μεταφορά λόγω εφαρμογής του Ν. 4465/2017" παρουσιάζεται η επίπτωση από το σχηματισμό χρεωστικής διαφοράς, σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4465/2017, που οριστικοποιείται με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της Τραπέζης που πραγματοποιήθηκε μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2017 και 31.12.2016 αντίστοιχα.

Το ποσό € 80 που εμφανίζεται στην αναγνώριση Καθαρής Θέσης στην κατηγορία «Μεταφερόμενες Φορολογικές Ζημιές» αφορά σε έξοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου, τα οποία σύμφωνα με το Ν. 4308/14 (Ελληνικά Λογιστικά πρότυπα) επιβάρυνε τα φορολογικά αποτελέσματα της χρήσεως 2017.

26. Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού

	31.12.2018	31.12.2017
Προκαταβεβλημένοι και παρακρατημένοι φόροι	158.226	204.008
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	635.007	632.813
Περιουσιακά στοιχεία από ηλισταρισμούς	184.126	219.979
Προπληρωθέντα έξοδα	15.340	10.808
Προκαταβολές προσωπικού	6.571	7.055
Έσοδα εισπρακτέα	5.491	6.868
Λοιπά	278.082	172.464
Σύνολο	1.282.843	1.253.995

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν το κονδύλι «Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων» που αφορά στη συμμετοχή της Τραπέζης στο ενεργητικό του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων και του Σκέλους Κάλυψης Επενδύσεων. Το εν λόγω κονδύλι διαμορφώνεται από:

- 1) το ποσό της εισφοράς στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων και
- 2) το ποσό της διαφοράς της ετήσιας τακτικής εισφοράς των Πιστωτικών Ιδρυμάτων, που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 6 του Ν.3714/2008 «Προστασία δανειοληπτών και άλλες διατάξεις» που αύξησε το ποσό των καταθέσεων που καλύπτονται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων από € 20 σε € 100, ανά καταθέτη.

Η εν λόγω διαφορά περιλαμβάνεται σύμφωνα με το Ν.4370/7.3.2016 με θέμα «Συστήματα Εγγυήσεων καταθέσεων (ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/49/ΕΕ), Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων και άλλες διατάξεις» σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαίρετου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα Πιστωτικά Ιδρύματα.

Το κονδύλι «Προκαταβεβλημένοι και παρακρατούμενοι φόροι» παρουσιάζεται μετά από προβλέψεις οι οποίες ανήλθαν την 31.12.2018 σε € 101.037 (31.12.2017: € 49.449)

Κατά την 31.12.2018 η Τράπεζα αποτίμησε τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς που έχουν ταξινομηθεί στα λοιπά στοιχεία Ενεργητικού, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αφαιρουμένων τυχόν εξόδων που θα προκύψουν από την πώληση. Για τις περιπτώσεις που η εύλογη αξία των ακινήτων υπολείπετο της λογιστικής τους αξίας αναγνωρίσθηκε ζημιά απομείωσης ποσού € 18.504, η οποία καταχωρήθηκε στα «Λοιπά Έξοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το αντίστοιχο ποσό για 31.12.2017 ανήλθε σε € 12.642.

Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις μεθόδους που αναφέρονται στη σημείωση 1.7 και κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3 αφού κάνουν χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο μη παρατηρήσιμων στην αγορά δεδομένων. Ο συντελεστής κεφαλαιοποίησης που χρησιμοποιήθηκε κυμαίνεται μεταξύ 7% και 8,5%.

Η Τράπεζα εντός της χρήσεως 2018 μετέφερε πάγια περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς λογιστικής αξίας € 27.835 στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση», όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 45.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

27. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

	31.12.2018	31.12.2017
Καταθέσεις:		
- Όψεως	43.547	62.629
- Προθεσμίας:		
Κεντρικών Τραπεζών	3.378.846	10.206.372
Λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων	363.116	276.882
Καταθέσεις χρηματικών εγγυήσεων για καλύμματα παραγωγών και πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως	65.464	71.550
Πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (Repos)	6.410.323	2.719.980
Δανειακές υποχρεώσεις	428.116	414.437
Σύνολο	10.689.412	13.751.850

Η χρηματοδότηση της Τραπέζης από το Ευρωσύστημα παρουσίασε μείωση € 6.827.526 το 2018, κυρίως λόγω της αύξησης των καταθέσεων πελατείας, της εκδόσεως καλυμμένων ομολογιών και της σύναψης πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (Repos).

Τον Ιούνιο του 2016, η ΕΚΤ πραγματοποίησε νέο πρόγραμμα στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO-II) με τετραετή διάρκεια. Η Τράπεζα συμμετέχει στο εν λόγω πρόγραμμα με ποσό € 3.100.000.

Στο κονδύλι «Δανειακές υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της Τραπέζης προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank).

28. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	31.12.2018	31.12.2017
Καταθέσεις:		
- Όψεως	9.195.373	8.474.243
- Ταμειευτηρίου	9.586.559	9.281.801
- Προθεσμίας	14.628.162	12.365.982
Πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (Repos)		46.115
	33.410.094	30.168.141
Επιταγές και εντολές πληρωτέες	82.124	86.889
Σύνολο	33.492.218	30.255.030

29. Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

i. Εκδόσεις καλυμμένων ομολογιών*

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο του Προγράμματος Απευθείας Εκδόσεως Καλυμμένων Ομολογιών Ι ποσού € 8 δισ., την 1.8.2017 εξέδωσε ομολογία ονομαστικής αξίας € 1 δισ., με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ποσού € 1,2 δισ., λήξεως την 23.10.2018 και επιτόκιο τρίμηνο Euribor πλέον περιθωρίου 1,2%. Η έκδοση, η οποία είχε αγορασθεί εξ' ολοκλήρου από την Τράπεζα χρησιμοποιείτο ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδοτήσεως. Την 5.12.2017 η ανωτέρω έκδοση ανακλήθηκε.

Την 6.12.2017 και την 18.5.2018 η Τράπεζα εξέδωσε ομολογίες ονομαστικής αξίας € 1 δισ. αντίστοιχα, με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια συνολικού ποσού € 2,2 δισ., λήξεως την 23.1.2021 και 23.10.2019 αντίστοιχα και επιτόκιο τρίμηνο Euribor πλέον περιθωρίου 1,65%, στο πλαίσιο του Προγράμματος Απευθείας Εκδόσεως Καλυμμένων Ομολογιών ΙΙ, ποσού € 8 δισ. Οι εν

* Στοιχεία που αφορούν την δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με την έκδοση καλυμμένων ομολογιών, βάσει της Πράξεως Διοικητού της Τραπέζης της Ελλάδος 2620/28.8.2009, έχουν αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Τραπέζης.

λόγω ομολογίες χρησιμοποιούνται ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδότησεως και δεν συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις», καθώς ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα.

Επίσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Απευθείας Εκδόσεως Καλυμμένων Ομολογιών Ι ποσού € 8 δισ. η Τράπεζα εξέδωσε την 25.1.2018, με ημερομηνία διακανονισμού την 5.2.2018, καλυμμένη ομολογία ύψους € 500 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ποσού € 0,7 δισ., πενταετούς διάρκειας, με σταθερό ετήσιο τοκομερίδιο 2,5% και απόδοση μέχρι τη λήξη 2,75%.

Υπόλοιπο 1.1.2018	-
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Νέες εκδόσεις	491.985
Μεταβολή της εύλογης αξίας λόγω αντισταθμίσεως	8.308
Δεδουλευμένοι τόκοι	11.550
Υπόλοιπο 31.12.2018	511.843

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
A. Ιδιοκατεχόμενες εκδόσεις καλυμμένων ομολογιών					
Alpha Bank AE	Ευρώ	3m Euribor+1,65%	23.10.2019	1.000.000	
Alpha Bank AE	Ευρώ	3m Euribor+1,65%	23.1.2021	1.000.000	1.000.000
Σύνολο				2.000.000	1.000.000
B. Σε τρίτους					
Alpha Bank AE	Ευρώ	2.5%	5.2.2023	500.000	
Σύνολο				500.000	

ii. Πρόγραμμα εξασφαλισμένων τίτλων

Την 22.11.2018 η Τράπεζα εξέδωσε εξασφαλισμένους τίτλους ονομαστικής αξίας € 1,05 δισ., με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια συνολικού ποσού € 1,8 δισ., λήξεως 25.10.2020 και επιτόκιο τρίμηνο Euribor πλέον περιθωρίου 1,8%. Η εν λόγω ομολογία χρησιμοποιείται ως ενέχυρο σε πράξεις χρηματοδότησεως και δεν συμπεριλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις», καθώς ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα.

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank AE	Ευρώ	3m Euribor+1,8%	25.10.2020	1.050.000	
Σύνολο				1.050.000	

iii. Κοινά ομολογιακά δάνεια

Υπόλοιπο 1.1.2018	9.977
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Λήξεις/Αποπληρωμές	(4.635)
Δεδουλευμένοι τόκοι	837
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.179

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank AE	Ευρώ	2,50%	20.6.2022	350	350
Alpha Bank AE	Ευρώ	2,50%	20.6.2022	1.345	1.345
Alpha Bank AE	Ευρώ	Συνδεδεμένη με επιτοκιακό δείκτη	26.2.2019	5.000	5.000
Alpha Bank AE	Ευρώ	2%	17.5.2018		5.753
Σύνολο				6.695	12.448

iv. Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων

Υπόλοιπο 1.1.2018	293.532
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Νέες τιτλοποιήσεις	25.607
Κεφαλαιοποιηθέντα έξοδα	(233)
Λήξεις/Αποπληρωμές	(99.867)
Δεδουλευμένοι τόκοι	13.460
Συναλλαγματικές διαφορές	12.878
Υπόλοιπο 31.12.2018	245.377

Κατά τη χρήση 2014, η Τράπεζα προέβη σε τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων, μεταβιβάζοντας τα εν λόγω δάνεια στην πλήρως ενοποιούμενη εταιρία ειδικού σκοπού Alpha Shipping Finance Ltd., η οποία με τη σειρά της άντλησε χρηματοδότηση από τρίτους.

v. Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων (SMEs)

Υπόλοιπο 1.1.2018	238.504
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Νέες τιτλοποιήσεις/εκταμιεύσεις	3.337
Λήξεις/Αποπληρωμές	(180.913)
Δεδουλευμένοι τόκοι	1.036
Υπόλοιπο 31.12.2018	61.964

Κατά τη χρήση 2016, η Τράπεζα προέβη σε τιτλοποίηση δανείων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (SME's), μεταβιβάζοντας τα εν λόγω δάνεια στην πλήρως ενοποιούμενη εταιρία ειδικού σκοπού, Proodos Designated Activity Company (D.A.C.), η οποία με τη σειρά της άντλησε χρηματοδότηση από τρίτους και από την Τράπεζα.

vi. Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση λοιπών δανείων

Υποχρεώσεις που προέκυψαν από τις τιτλοποιήσεις καταναλωτικών δανείων, επιχειρηματικών δανείων καθώς και πιστωτικών καρτών, δεν συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις» διότι οι αντίστοιχοι τίτλοι, ονομαστικού ποσού € 3.699.600, που έχουν εκδοθεί από εταιρίες ειδικού σκοπού ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα.

vii. Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης

Υπόλοιπο 1.1.2018	651
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Λήξεις/Αποπληρωμές	(8)
Δεδουλευμένοι τόκοι	8
Υπόλοιπο 31.12.2018	651

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank AE	Ευρώ	3m Euribor+1,5%	Αορίστου λήξεως	650	650
Σύνολο				650	650

viii. Υβριδικό τίτλο

Υπόλοιπο 1.1.2018	15.285
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Δεδουλευμένοι τόκοι	8
Υπόλοιπο 31.12.2018	15.293

Αναλυτικές πληροφορίες για τις ανωτέρω εκδόσεις παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

Εκδότης	Νόμισμα	Επιτόκιο	Ημερομηνία λήξεως	Ονομαστική αξία	
				31.12.2018	31.12.2017
Alpha Bank AE	Ευρώ	4 x (CMS10-CMS2), ελάχιστο 3,25%, μέγιστο 10%	Αορίστου λήξεως	15.542	15.542
Σύνολο				15.542	15.542

Σύνολο ομολογιών εκδόσεώς μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων, που δεν ιδιοκατέχονται, την 31.12.2018	841.307
---	----------------

Στο ακόλουθο πίνακα, παρουσιάζονται οι μεταβολές των δανειακών υποχρεώσεων παραθέτοντας διακριτά τις ταμειακές και μη ταμειακές κινήσεις.

Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	1.1.2018	Ταμειακές Ροές	Μη Ταμειακές Ροές				31.12.2018
		Νέες Εκδόσεις, Λήξεις, Αποπληρωμές	Δεδουλευμένοι τόκοι	Συναλλαγματικές Διαφορές	Μεταβολή εύλογης αξίας	Λοιπά	
Κοινά ομολογιακά δάνεια	9.977	(4.635)	837				6.179
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων	293.532	(74.260)	13.460	12.878		(233)	245.377
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση επιχειρηματικών (SME) δανείων	238.504	(177.576)	1.036				61.964
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης	651	(8)	8				651
Υβριδικό τίτλο	15.285		8				15.293
Υποχρεώσεις από εκδόσεις με εξασφάλισης στεγαστικών δανείων		491.985	11.550			8.308	511.843

Χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	1.1.2017	Ταμειακές Ροές	Μη Ταμειακές Ροές				31.12.2017
		Νέες Εκδόσεις, Λήξεις, Αποπληρωμές	Δεδουλευμένοι τόκοι	Συναλλαγματικές Διαφορές	Μεταβολή εύλογης αξίας	Μετατροπή ομολογιακού δανείου σε μετοχές	
Κοινά ομολογιακά δάνεια	26.834	(17.719)	862				9.977
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων	227.487	82.918	7.946	(24.819)			293.532
Υποχρεώσεις από τιτλοποίηση επιχειρηματικών (SME) δανείων	289.160	(56.309)	5.653				238.504
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης	26.006	(25.308)	(47)				651
Υβριδικό τίτλο	15.277		8				15.285
Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο	13.995				(1.790)	(12.205)	

Οι ανωτέρω ταμειακές ροές περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες στην κατάσταση ταμειακών ροών της χρήσεως με εξαίρεση τις ταμειακές ροές από κοινά ομολογιακά δάνεια που περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

30. Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους

	31.12.2018	31.12.2017
Για λοιπούς φόρους	19.842	17.920
Σύνολο	19.842	17.920

31. Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους

Τα συνολικά μεγέθη, που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις, για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών, παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα:

	Ισολογισμός - Υποχρεώσεις	
	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού της Τραπέζης λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920	73.611	79.526
Εγγύηση αποταμιευτικού προγράμματος	3.325	3.232
Προγράμματα Diners (συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης)	6.811	6.683
Σύνολο Υποχρεώσεων	83.747	89.441

	Αποτελέσματα χρήσεως Έξοδα/(Έσοδα) ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού της Τραπέζης λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920 (σημείωση 8)	3.847	4.039
Εγγύηση αποταμιευτικού προγράμματος (σημείωση 8)	216	301
Προγράμματα Diners (συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης) (σημείωση 8)	122	125
Σύνολο	4.185	4.465

Τα ποσά των μεγεθών του Ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως αναλύονται παρακάτω ανά ταμείο και είδος παροχής ως εξής:

α. Αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920

Οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων θεωρούνται συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσεώς τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις των Ν.2112/1920 και Ν.3198/1955, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το Ν.4093/2012, οι οποίες προβλέπουν την καταβολή αποζημιώσεως.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία δεδουλευμένων παροχών	73.611	79.526
Υποχρέωση	73.611	79.526

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	2.272	2.289
Καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα επί της καθαρής απαίτησης/υποχρέωσης	1.333	1.411
(Κέρδος)/Ζημία από διακανονισμό/περικοπή/τερματισμό	242	339
Σύνολο (το οποίο περιλαμβάνεται στις αμοιβές προσωπικού)	3.847	4.039

Η μεταβολή στην παρούσα αξία των δεδουλευμένων παροχών προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	79.526	78.597
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	2.272	2.289
Κόστος επιτοκίου	1.333	1.411
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(8.747)	(3.994)
(Κέρδος)/Ζημία από διακανονισμό/περικοπή/τερματισμό	242	339
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - οικονομικές υποθέσεις	(479)	1.568
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - εμπειρικές προσαρμογές	(536)	(684)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	73.611	79.526

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν απευθείας στην καθαρή θέση κατά την περίοδο αναλύονται ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται στις οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις - Κέρδος/(Ζημία)	479	(1.568)
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται σε εμπειρικές προσαρμογές - Κέρδος/(Ζημία)	536	684
(Ζημία)/Κέρδος που αναγνωρίστηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση εντός της χρήσεως	1.015	(884)

Η μεταβολή στην υποχρέωση του ισολογισμού προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	79.526	78.597
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(8.747)	(3.994)
Ζημία/(Κέρδος) που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	3.847	4.039
Ζημία/(Κέρδος) που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	(1.015)	884
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	73.611	79.526

β. Εγγύηση κατώτατης παροχής για το προσωπικό των νέων (μετά το 1993) ασφαλισμένων που προσελήφθησαν στην Τράπεζα μέχρι την 31.12.2004 και εντάχθηκαν στο νέο αποταμιευτικό πρόγραμμα

Για το προσωπικό που προσελήφθη στην Τράπεζα και εντάχθηκε στον κύριο ασφαλιστικό φορέα από 1.1.1993 μέχρι 31.12.2004 το τελικό ποσό κατά τη συνταξιοδότηση έχει, σύμφωνα με τους όρους του αποταμιευτικού προγράμματος, ως κατώτατο όριο την παροχή που ορίζει ο Ν.2084/1992 και η Υπουργική Απόφαση 2/39350/0022/2.3.99.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία δεδουλευμένων παροχών	3.325	3.232
Υποχρέωση	3.325	3.232

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	162	225
Καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα επί της καθαρής απαίτησης/υποχρέωσης	54	76
Σύνολο (το οποίο περιλαμβάνεται στις αμοιβές προσωπικού)	216	301

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	3.232	4.225
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	162	225
Κόστος επιτοκίου	54	76
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - οικονομικές υποθέσεις	(23)	70
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - εμπειρικές προσαρμογές	(100)	(1.364)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	3.325	3.232

Τα ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση κατά την περίοδο αναλύονται ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται στις οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις - κέρδος/(ζημία)	23	(70)
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται σε εμπειρικές προσαρμογές - κέρδος/(ζημία)	100	1.364
(Ζημία)/κέρδος που αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση εντός της χρήσεως	123	1.294

Η μεταβολή στην υποχρέωση του ισολογισμού προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	3.232	4.225
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	216	301
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	(123)	(1.294)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	3.325	3.232

γ. Προγράμματα επικουρικής συντάξεως και ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως Diners

Η Τράπεζα εγγυάται από την 30.9.2014, ημερομηνία εξαγοράς της Diners Club Ελλάδος Α.Ε., τα προγράμματα παροχής επικουρικής συντάξεως και ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως της πρώην Diners, τα οποία διαχειρίζεται ανεξάρτητη ασφαλιστική εταιρία. Η συγχώνευση δι' απορροφήσεως της εταιρίας ολοκληρώθηκε την 2.6.2015. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν τους συνταξιούχους καθώς και τους αποχωρήσαντες οι οποίοι έχουν θεμελιώσει δικαίωμα απονομής της επικουρικής συντάξεως στο μέλλον.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία δεδουλευμένων παροχών	9.528	9.752
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	(2.717)	(3.069)
Υποχρέωση	6.811	6.683

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα επί της καθαρής απαίτησης/υποχρέωσης	112	114
Έξοδα	10	11
Σύνολο (το οποίο περιλαμβάνεται στις αμοιβές προσωπικού)	122	125

Η μεταβολή στην παρούσα αξία των παροχών προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	9.752	9.726
Κόστος επιτοκίου	161	172
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τη Τράπεζα	(9)	(23)
Καταβληθείσες παροχές από το Ταμείο	(352)	(343)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - οικονομικές υποθέσεις	(84)	162
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως - εμπειρικές προσαρμογές	60	58
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	9.528	9.752

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	3.069	3.422
Αναμενόμενη απόδοση	49	58
Καταβληθείσες παροχές	(352)	(343)
Έξοδα	(10)	(11)
Αναλογιστικές ζημίες	(39)	(57)
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	2.717	3.069

Τα ποσά που καταχωρήθηκαν απευθείας στην Καθαρή Θέση κατά την περίοδο αναλύονται ως εξής:

	2018	2017
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται στις οικονομικές και δημογραφικές υποθέσεις - κέρδος/(ζημία)	84	(162)
Μεταβολή στην υποχρέωση που οφείλεται σε εμπειρικές προσαρμογές - κέρδος/(ζημία)	(60)	(58)
Απόδοση επενδύσεων εκτός του ποσού που καταχωρήθηκε στο αποτέλεσμα - κέρδος/(ζημία)	(39)	(57)
Κέρδος/(ζημία) που αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση εντός της χρήσεως	(15)	(277)

Η μεταβολή στην υποχρέωση/(απαίτηση) του ισολογισμού προέκυψε ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο ενάρξεως χρήσεως	6.683	6.304
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τη Τράπεζα	(9)	(23)
Ποσό που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	122	125
Ποσό που καταχωρήθηκε στην καθαρή θέση	15	277
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	6.811	6.683

Τα αποτελέσματα των αποτιμήσεων εξαρτώνται από τις υποθέσεις εκπονήσεως των αναλογιστικών μελετών.

Οι βασικές αναλογιστικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τα ανωτέρω προγράμματα καθορισμένων παροχών ήταν οι εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,72%	1,68%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων αποταμιευτικού προγράμματος	2,00%	2,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,80%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις συντάξεων	0,00%	0,00%

Για τον προσδιορισμό του επιτοκίου προεξόφλησης ελήφθη υπόψη ως βάση αναφοράς ο δείκτης iBoxx Euro Corporate AA+ προσαρμοσμένος για τα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων.

Η μέση διάρκεια ανά πρόγραμμα εμφανίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	31.12.2018	31.12.2017
Αποζημίωση προσωπικού της Τραπέζης λόγω συνταξιοδότησεως βάσει του Ν.2112/1920	17,1	17,2
Εγγύηση αποταμιευτικού προγράμματος	17,6	18,6
Προγράμματα Diners (συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης)	15,6	16,0

Στον ακόλουθο πίνακα συνοψίζεται η ευαισθησία ως προς τις οικονομικές υποθέσεις του συνόλου της υποχρέωσης που προκύπτει από τα ανωτέρω προγράμματα:

	Ποσοστιαία μεταβολή υποχρέωσης (%)
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	(7,7)
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	8,6
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	8,6
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	(7,8)

Για όλα τα ανωτέρω προγράμματα δεν αναμένεται να καταβληθούν εισφορές το 2019.

32. Λοιπές υποχρεώσεις

	31.12.2018	31.12.2017
Προμηθευτές	54.600	38.269
Έσοδα επομένων χρήσεων	7.161	1.952
Δεδουλευμένα έξοδα	73.222	55.298
Κρατήσεις και εισφορές υπέρ τρίτων	122.390	107.432
Υποχρεώσεις προς εμπόρους από χρήση πιστωτικών καρτών	324.737	338.216
Λοιπά	248.627	283.173
Σύνολο	830.738	824.340

33. Προβλέψεις

Υπόλοιπο 1.1.2017	383.188
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2017	
Λοιπές προβλέψεις	9.794
Χρησιμοποιηθείσες λοιπές προβλέψεις	(4.522)
Μεταφορά / μεταβολή προβλέψεων για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία	(291.839)
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης αποζημιώσεως προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού	(18.457)
Προβλέψεις για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία	4.424
Προβλέψεις αποζημιώσεως προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού	92.719
Υπόλοιπο 31.12.2017	175.307
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 (σημείωση 41)	113.711
Υπόλοιπο 1.1.2018	289.018
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	
Λοιπές προβλέψεις (σημείωση 10)	4.468
Χρησιμοποιηθείσες λοιπές προβλέψεις	(5.578)
Μεταφορά σε «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού»	(4.295)
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης αποζημιώσεως προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού	(44.296)
Προβλέψεις για κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία (σημείωση 11)	(20.801)
Συναλλαγματικές διαφορές	80
Υπόλοιπο 31.12.2018	218.596

Τα ποσά των λοιπών προβλέψεων συμπεριλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπά Έξοδα» και τα ποσά των προβλέψεων για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία, περιλαμβάνονται στις «Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου» της Καταστάσεως Αποτελεσμάτων.

Η Τράπεζα, εντός του 2017, στα πλαίσια της κεφαλαιακής αναδιάρθρωσης της θυγατρικής εταιρίας AGI Cypre Ermis Ltd μετέφερε στις συσσωρευμένες απομειώσεις συμμετοχών σε θυγατρικές το ποσό των € 271.712 που αντιστοιχεί σε ήδη σχηματισθείσες προβλέψεις για εγγυήσεις που η Τράπεζα είχε χορηγήσει στη θυγατρική και οι οποίες στα πλαίσια της κεφαλαιακής της αναδιάρθρωσεως ακυρώθηκαν.

Την 31.12.2018 το υπόλοιπο των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου από εκτός ισολογισμού στοιχεία ανέρχεται σε € 104.706 (31.12.2017: € 11.712) εκ των οποίων ποσό € 1.482 αφορά σε αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για αχρησιμοποίητα όρια δανείων και ποσό € 103.224 αφορά σε αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για Εγγυητικές Επιστολές και Ενέγγυες Πιστώσεις.

Την 31.12.2018 το υπόλοιπο των λοιπών προβλέψεων ανέρχεται σε € 113.890 (31.12. 2017: € 163.595) εκ των οποίων:

- ποσό € 29.715 (31.12.2017: € 31.818) αφορά σε επίδικες υποθέσεις,
- ποσό € 59.004 (31.12.2017: € 103.300) αφορά σε πρόβλεψη αποζημιώσεως προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην σημείωση 8.

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

34. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης κατά την 31.12.2017 και 31.12.2018 αναλύεται ως εξής:

	Υπόλοιπο μετοχών έναρξης 1.1.2017	Μεταβολές περιόδου από 1.1. έως 31.12.2017 (σε τεμάχια)	Υπόλοιπο μετοχών την 31.12.2017 / 31.12.2018	Καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο την 31.12.2017/ 31.12.2018
		Μετοχές από μετατροπή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		
Κοινές μετοχές				
Αριθμός κοινών μετοχών	1.536.881.200		1.536.881.200	461.064
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		6.818.181	6.818.181	2.046
Σύνολο	1.536.881.200	6.818.181	1.543.699.381	463.110

Την 23.2.2017, συνεπεία ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής εκ του συνόλου των ομολογιούχων, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης, αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά το ποσό των € 2.046 λόγω της μετατροπής μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου κεφαλαίου € 150.000 που εξεδόθη την 1.2.2013 στο πλαίσιο συμφωνίας με την Crédit Agricole S.A. και Crédit Agricole Corporate and Investment Bank.

Συνεπεία των ανωτέρω το μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης ανέρχεται την 31.12.2017 / 31.12.2018 σε € 463.110.

Από την μετατροπή εκδόθηκαν και εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών την 18.4.2017, 6.818.181 νέες κοινές, ονομαστικές, μετά δικαιώματος ψήφου, άυλες μετοχές της Τραπέζης, ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστη.

Αναφορικά με την άσκηση δικαιωμάτων ψήφου (warrants) επί μετοχών εκδόσεως της Τραπέζης και κατοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), την 14.12.2017, ασκήθηκαν από τους κοινούς μετόχους, 6.608 δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούσαν σε 979 κοινές μετοχές. Η άσκηση δικαιωμάτων ψήφου (warrants) δεν επηρέασε το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης αλλά τον αριθμό των μετοχών κυριότητας του ΤΧΣ.

35. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2017	10.790.870
Μετατροπή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	10.159
Υπόλοιπο 31.12.2017 / 31.12.2018	10.801.029

Εκ της ανωτέρω αυξήσεως ποσό € 10.159 πιστώθηκε στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο».

36. Αποθεματικά

Τα υπόλοιπα των επιμέρους αποθεματικών έχουν ως εξής:

α. Τακτικό αποθεματικό

	31.12.2018	31.12.2017
Τακτικό αποθεματικό	420.425	420.425

Σύμφωνα με το άρθρο 158 του Ν.4548/2018 (αντίστοιχη του οποίου ρύθμιση υπάρχει στο άρθρο 26 του Καταστατικού της Τραπέζης, όπως ισχύει), από τα καθαρά κέρδη κάθε χρήσεως αφαιρείται ετησίως το ένα εικοστό (1/20), τουλάχιστον, για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η αφαίρεση για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού παύει να είναι υποχρεωτική, όταν αυτό φθάσει στο ένα τρίτο (1/3) του μετοχικού κεφαλαίου. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι το αποθεματικό αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά πριν από κάθε διανομή μερίσματος προς εξίσωση του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου της κατάστασης αποτελεσμάτων.

β. Αποθεματικό αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

	2018
Υπόλοιπο 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	296.850
Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 την 1.1.2018 (σημείωση 41)	103.484
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	400.334
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12	
Αποτίμηση των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, μετά το φόρο εισοδήματος	(27.154)
Μεταφορά στα αποτελέσματα χρήσεως αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, μετά το φόρο εισοδήματος	(324.389)
Σύνολο	(351.543)
Υπόλοιπο την 31.12	48.791

Οι κινήσεις της χρήσεως του αποθεματικού των αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση που αφορούν στην αποτίμηση των αξιογράφων και στη μεταφορά στα αποτελέσματα του εν λόγω αποθεματικού ανέρχονται πριν από το φόρο, σε χρεωστικό ποσό € 38.245 και € 456.886 αντίστοιχα.

γ. Αποθεματικό διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου

	2017
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	(29.909)
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12	
Αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων, μετά το φόρο εισοδήματος	382.081
Μεταφορά στα αποτελέσματα χρήσεως αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων, μετά το φόρο εισοδήματος	(55.322)
Σύνολο	326.759
Υπόλοιπο την 31.12	296.850

Οι κινήσεις της χρήσεως του αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων που αφορούν στην αποτίμηση των αξιογράφων και στη μεταφορά στα αποτελέσματα του εν λόγω αποθεματικού ανέρχονται πριν από το φόρο, σε πιστωτικό ποσό € 537.887 και σε χρεωστικό ποσό € 77.918 αντίστοιχα.

δ. Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών που καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση

	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	(144.177)	(182.063)
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12		
Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, μετά το φόρο εισοδήματος	(1.669)	37.886
Υπόλοιπο την 31.12	(145.846)	(144.177)

ε. Λοιπά αποθεματικά

	2018	2017
Υπόλοιπο έναρξης την 1.1	(266)	(266)
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12		
Υπόλοιπο την 31.12	(266)	(266)

Σύνολο αποθεματικών (α+β+γ+δ+ε)	323.104	572.832
--	----------------	----------------

37. Αποτελέσματα εις νέον

- α. Δεδομένου ότι στη διαχειριστική χρήση 2017 δεν υφίσταντο διανεμητέα κέρδη, σε εφαρμογή του άρθρου 44α Κ.Ν.2190/1920, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της, την 29.6.2018 αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος στους Μετόχους της Τραπέζης.
- β. Για τη χρήση του 2018 και κατ' εφαρμογή του άρθρου 159 του Ν.4548/2018, δεν υφίστανται διανεμητέα κέρδη και ως εκ τούτου το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων θα προτείνει τη μη διανομή μερίσματος στους μετόχους της Τραπέζης.
- γ. Στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εις νέον» της 31.12.2017 περιλαμβάνονται τα έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 194 μετά το φόρο εισοδήματος.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

38. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες απαιτήσεις από δικαστικές αγωγές κατά της Τραπέζης στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στο πλαίσιο της διαχείρισης γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και βάσει των λογιστικών αρχών που εφαρμόζονται, η Τράπεζα καταγράφει όλες τις υποβληθείσες δικαστικές αγωγές ή παρόμοιες ενέργειες από Τρίτους σε βάρος της και εξετάζει την πιθανότητα ευδοκίμησης τους καθώς και του πιθανού αποτελέσματος.

Για τις περιπτώσεις που υπάρχει σημαντική πιθανότητα αρνητικής εκβάσεως και το αποτέλεσμα τους μπορεί να εκτιμηθεί με επαρκή αξιοπιστία, η Τράπεζα σχηματίζει πρόβλεψη που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό του Ισολογισμού «Προβλέψεις». Το συνολικό ποσό των εν λόγω προβλέψεων ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 29.715 (31.12.2017: € 31.818).

Για τις περιπτώσεις για τις οποίες, σύμφωνα με την εξέλιξη της υπόθεσης και την αξιολόγηση της Νομικής Υπηρεσίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, η πιθανότητα αρνητικής εκβάσεως δεν είναι σημαντική ή δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η πιθανή ζημιά εξαιτίας της πολυπλοκότητας των υποθέσεων, της χρονικής διάρκειας που θα διαρκέσουν και της αβεβαιότητας ως προς την πιθανή έκβαση, η Τράπεζα δεν έχει προβεί σε αναγνώριση πρόβλεψης. Με ημερομηνία 31.12.2018 οι απαιτήσεις από νομικές υποθέσεις εναντίον της Τραπέζης των ανωτέρω περιπτώσεων ανέρχονται σε € 258.917 (31.12.2017: € 289.896).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Νομικών Υπηρεσιών η οριστική διευθέτηση των απαιτήσεων και των δικαστικών αγωγών δεν αναμένεται να επιφέρει σημαντική επίπτωση στην Καθαρή Θέση ή την λειτουργία της Τραπέζης.

β. Φορολογικά θέματα

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2010. Οι χρήσεις 2011 και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 η Τράπεζα έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς διατύπωση επιφύλαξης, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και το άρθρο 65Α Ν.4174/2013. Η πρώην Εμπορική Τράπεζα είχε ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2008. Οι χρήσεις 2009 έως και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Για τις χρήσεις 2011 έως και 2013 η Εμπορική Τράπεζα έχει λάβει το αντίστοιχο πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς διατύπωση επιφύλαξης.

Το κατάστημα της Alpha Bank στο Λονδίνο έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2015.

Την 2.6.2015, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση δια απορροφήσεως της Diners Club Ελλάδος Α.Ε.Π.Π.. Η εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2010. Οι χρήσεις 2011 και 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/20.12.2017 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Για τις χρήσεις 2011 έως και 2013 η Diners Club Ελλάδος Α.Ε.Π.Π. έχει λάβει το αντίστοιχο πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς διατύπωση επιφύλαξης.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/5.1.2016 δεν εξαιρούνται από την διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο.

Ως αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου από τις φορολογικές αρχές ενδέχεται, να επιβληθούν επιπλέον φόροι, τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής και πρόστιμα για τις χρήσεις που δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν με ακρίβεια.

γ. Λειτουργικές μισθώσεις

Η Τράπεζα ως μισθώτρια

Οι υποχρεώσεις της από μισθώματα αφορούν κατά κύριο λόγο τα κτήρια που χρησιμοποιεί για τα υποκαταστήματα και τις άλλες μονάδες λειτουργίας της.

Η διάρκεια των επαγγελματικών συμβάσεων μισθώσεως σε νέα καταστήματα, ορίζεται τριετής με δυνατότητα μονομερούς παρατάσεως εκ μέρους της Τραπέζης για μία ακόμη εννεαετία με τους ίδιους όρους και συμφωνίες με την αρχική μίσθωση, διατηρώντας το δικαίωμα να καταγγείλει την μίσθωση οποτεδήποτε εντός της εννεατίας. Πολιτική της Τραπέζης είναι να ανανεώνει τις συμβάσεις αυτές.

Στις περιπτώσεις των ανανεώσεων υφισταμένων μισθώσεων, η νέα μίσθωση ορίζεται τριετής με δυνατότητα μονομερούς παρατάσεως εκ μέρους της Τραπέζης για μία ακόμη τριετία με τους ίδιους όρους και συμφωνίες με την αρχική μίσθωση, διατηρώντας το δικαίωμα να καταγγείλει την μίσθωση οποτεδήποτε εντός της δεύτερης τριετίας. Πολιτική της Τραπέζης είναι επίσης να ανανεώνει τις συμβάσεις αυτές.

Οι ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων της Τραπέζης έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
εντός του έτους	24.109	25.940
πέραν του έτους και μέχρι πέντε έτη	47.462	52.448
πέραν των πέντε ετών	50.284	57.059
Σύνολο	121.855	135.447

Οι συνολικές δαπάνες της Τραπέζης για ενοίκια κτηρίων για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε € 27.950 (31.12.2017: € 29.704) και συμπεριλαμβάνονται στα «Γενικά διοικητικά έξοδα».

Οι κυριότερες διαφορές ανάμεσα στις ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων και την εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του νέου προτύπου Δ.Π.Χ.Π. 16 Μισθώσεις οφείλονται στο γεγονός ότι με βάση το νέο πρότυπο :

- προεξοφλούνται τα μελλοντικά μισθώματα και
- Γίνεται χρήση των παρακάτω υποθέσεων:
  - Εξαίρεση μισθωμένων ακινήτων για τα οποία λήγει η σύμβαση το 2019 και δε θα ανανεωθούν (short-term exemption),
  - Υπόθεση αναφορικά με επέκταση διάρκειας ακινήτων που λήγουν εντός του 2019, ωστόσο η Τράπεζα θα προχωρήσει σε ανανέωση του μισθωτηρίου συμβολαίου,
  - Όπου υπάρχει όρος σχετικός με αύξηση των μισθωμάτων, τότε η αύξηση αυτή έχει εφαρμογή στα μελλοντικά μισθώματα την εκάστοτε ημέρα της αναπροσαρμογής.

Η Τράπεζα ως εκμισθώτρια

Οι απαιτήσεις της από μισθώματα αφορούν μισθώσεις κτηρίων ιδιοκτησίας της, σε εταιρίες του Ομίλου και τρίτους.

Οι ελάχιστες μελλοντικές εισπράξεις μισθωμάτων έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
εντός του έτους	5.424	5.205
πέραν του έτους και μέχρι πέντε έτη	16.922	15.396
πέραν των πέντε ετών	16.633	19.176
Σύνολο	38.979	39.777

Τα συνολικά έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε € 5.363 (31.12.2017: € 4.756) και συμπεριλαμβάνονται στα «Λοιπά έσοδα».

6. Εκτός Ισολογισμού υποχρεώσεις

Η Τράπεζα στο πλαίσιο των συνήθων επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις που είναι δυνατόν να επιφέρουν στο μέλλον μεταβολές στην περιουσιακή της διάρθρωση. Οι δεσμεύσεις αυτές παρακολουθούνται σε εκτός Ισολογισμού λογαριασμούς και αφορούν σε ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια καθώς επίσης και παρασχεθείσες εγγυήσεις για εκδοθέντα ομόλογα από θυγατρικές εταιρίες και λοιπές εγγυήσεις προς θυγατρικές.

Επίσης ενδεχόμενες υποχρεώσεις προκύπτουν για την Τράπεζα από τις μη αντληθείσες εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια, που δεν πρόκειται να εκτελεστούν άμεσα ή πρόκειται να εκτελεστούν τμηματικά και μόνο εφόσον τηρηθούν από τους αντισυμβαλλόμενους οι συμφωνηθείσες για την εκτέλεσή τους προϋποθέσεις.

Τα υπόλοιπά τους έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
Ενέγγυες πιστώσεις	17.144	15.967
Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις	3.657.629	3.583.547
Εγγυήσεις ομολογιακών δανείων εκδόσεως θυγατρικών της Τραπέζης	15.542	15.542

Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν χρηματοδότηση των εμπορικών συμφωνιών μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή των συναλλασσόμενων τρίτων, με τους οποίους οι πελάτες της Τραπέζης έχουν συνάψει τις συμφωνίες. Τόσο οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις όσο και οι εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από την Τράπεζα, προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από πελάτες της των όρων των συμφωνιών.

Η Τράπεζα, από 1.1.2018 συνεπεία της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9, υπολογίζει αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου για τις μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/ εγγυητικές επιστολές, οι οποίες αναγνωρίζονται στη γραμμή Ισολογισμού «Προβλέψεις».

Το υπόλοιπο των ανωτέρω αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 104.706 (σημείωση 33).

Η Τράπεζα έχει αναλάβει την υποχρέωση να συνεισφέρει στο μετοχικό κεφάλαιο της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ ΑΚΕΣ επιπλέον κεφάλαια μέχρι του ποσού των € 64.

ε. Δεσμεύσεις στοιχείων Ενεργητικού

Τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού κατά την 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

• Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

- Το ποσό των δεσμευμένων διαθεσίμων που η Τράπεζα οφείλει να διατηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, κατά μέσο όρο για την περίοδο από 19.12.2018 έως 29.1.2019, ανέρχεται σε € 347.652 (31.12.2017: € 312.991). Την 31.12.2018, το ποσό των δεσμευμένων διαθεσίμων ανήλθε σε € 300.411.
- Τοποθετήσεις ύψους € 93.000 (31.12.2017: € 0) έχει ενεχυριαστεί σε Κεντρικές Τράπεζες με σκοπό τη συμμετοχή σε πράξεις κύριας αναχρηματοδότησεως.

• Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:

- δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 213.074 (31.12.2017: € 216.195) που αφορούν, κυρίως, σε εγγυήσεις οι οποίες έχουν δοθεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.
- δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 1.059.932 (31.12.2017: € 947.939) σε Πιστωτικά Ιδρύματα που έχουν δοθεί για εγγύηση παράγωγων και λοιπών πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 28.707 (31.12.2017: € 18.905) σε Πιστωτικά Ιδρύματα που έχουν δοθεί για Ενέγγυες Πιστώσεις ή Εγγυητικές Επιστολές που εκδίδει η Τράπεζα για τη διευκόλυνση εισαγωγών πελατείας.
- δεσμευμένες τοποθετήσεις ύψους € 9.493 (31.12.2017: € 6.214) έχουν δοθεί στο Ταμείο Εξυγίανσης ως αμετάκλητη δέσμευση πληρωμής μέρους της εισφοράς από το 2016 έως και το 2018. Η δέσμευση αυτή πρέπει να καλύπτεται πλήρως από εξασφαλίσεις αποκλειστικά με μετρητά, όπως αποφασίστηκε από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.
- τοποθετήσεις ύψους € 325.157 (31.12.2017: € 321.847) έχουν δοθεί σε θυγατρικές εξωτερικού ως εξασφάλιση για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου.
- τοποθετήσεις ύψους € 35.230 (31.12.2017: € 5.100) έχουν δοθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση ομολογιών ονομαστικής αξίας € 3.550.000 (31.12.2017: € 1.000.000), εκ των οποίων ιδιοκατέχεται ποσό € 3.050.000 (31.12.2017: € 1.000.000) από την Τράπεζα, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην κάτωθι κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

• Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών:

- i. δάνεια αξίας € 3.700.146 (31.12.2017: € 18.213.798) έχει ενεχυριασθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς αντλήσεως ρευστότητας.
- ii. ποσό επιχειρηματικών, καταναλωτικών δανείων και πιστωτικών καρτών λογιστικής αξίας € 3.031.906 (31.12.2017: € 3.079.453) έχει τιτλοποιηθεί για την έκδοση ομολογίων εταιριών ειδικού σκοπού του Ομίλου ονομαστικής αξίας € 3.699.600 (31.12.2017: € 3.699.600) που ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα, εκ των οποίων ποσό ονομαστικής αξίας € 2.066.900 (31.12.2017: € 2.066.900) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- iii. ποσό ναυτιλιακών δανείων λογιστικής αξίας € 498.904 (31.12.2017: € 523.422) έχει τιτλοποιηθεί για την παροχή δανείου από τρίτους στην εταιρία ειδικού σκοπού του Ομίλου που ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 267.589 (31.12.2017: € 316.713).
- iv. ποσό επιχειρηματικών δανείων λογιστικής αξίας € 401.803 (31.12.2017: € 586.680) έχει τιτλοποιηθεί για την έκδοση ομολογίων εταιρίας ειδικού σκοπού του Ομίλου που ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 476.658 (31.12.2017: € 640.000) εκ των οποίων ποσό € 320.000 (31.12.2017: € 320.000) ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα. Από το ποσό που ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα ποσό € 100.000 (31.12.2017: € 100.000) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- v. ποσό επιχειρηματικών δανείων λογιστικής αξίας € 22.791 (31.12.2017: € 46.048) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων δανεισμού.
- vi. ποσό στεγαστικών δανείων λογιστικής αξίας € 4.624.700 (31.12.2017: € 1.112.325) έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση στα εξής προγράμματα εκδόσεως ομολόγων: Πρόγραμμα Καλυμμένων Ομολογίων I και II και Πρόγραμμα Εξασφαλισμένων Τίτλων της Τραπέζης. Την 31.12.2018 η ονομαστική αξία των ανωτέρω ομολογίων ανήλθε σε ποσό € 3.550.000 (31.12.2017: € 1.000.000), εκ των οποίων ιδιοκατέχεται από την Τράπεζα ποσό € 3.050.000 (31.12.2017: € 1.000.000) και έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos) ποσό € 3.050.000 (31.12.2017: € 1.000.000).

• Αξιόγραφα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου:

- i. ποσό λογιστικής αξίας € 2.884.458 (31.12.2017: € 3.436.247) αφορά σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου εκ των οποίων ποσό λογιστικής αξίας € 2.883.561 (31.12.2017: € 297.226) έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos), ενώ ποσό λογιστικής αξίας € 897 έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων πελατειακών παραγώγων. Επίσης την 31.12.2018 έντοκα γραμμάτια ελληνικού δημοσίου ονομαστικής αξίας € 400.000 που έχουν ληφθεί ως κάλυμμα στα πλαίσια συμβάσεων παραγώγων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο, έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos). Την 31.12.2017 τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου λογιστικής αξίας € 3.133.717 είχαν ενεχυριασθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς άντλησης ρευστότητας και τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου λογιστικής αξίας € 5.304 είχαν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια λοιπών πράξεων δανεισμού. Επίσης η ονομαστική αξία εντόκων γραμματίων ελληνικού δημοσίου που είχαν ληφθεί ως κάλυμμα στα πλαίσια συμβάσεων παραγώγων με αντισυμβαλλόμενο το Ελληνικό Δημόσιο ήταν € 300.000.
- ii. ποσό λογιστικής αξίας € 423.660 (31.12.2017: € 251.507) αφορά σε τίτλους εκδόσεως του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ) που έχει ενεχυριασθεί σε Κεντρικές Τράπεζες με σκοπό τη συμμετοχή σε πράξεις κύριας αναχρηματοδοτήσεως. Επιπλέον, την 31.12.2017, ποσό λογιστικής αξίας € 237.507 είχε δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos) ενώ τίτλοι ονομαστικής αξίας € 35.510 που είχαν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (reverse repos) είχαν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- iii. ποσό λογιστικής αξίας € 244.233 (31.12.2017: € 213.005) αφορά σε ομόλογα που έχουν προέλθει από τιτλοποίηση απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις εταιρίας του Ομίλου έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).

- iv. ποσό λογιστικής αξίας € 42.433 (31.12.2017: € 263.460) λοιπών εταιρικών τίτλων έχει δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (repos).
- v. ποσό λογιστικής αξίας € 1.380.748 (31.12.2017: € 138.124) αφορά σε ομόλογα λοιπών κρατών και λοιπών εκδοτών που έχουν δοθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς άντλησης ρευστότητας. Επιπλέον, ομόλογα ονομαστικής αξίας € 464.700 και εύλογης αξίας € 504.012, αφορούν σε τίτλους που έχουν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως (reverse repos) και έχουν δοθεί σε Κεντρικές Τράπεζες για σκοπούς άντλησης ρευστότητας.

39. Πληροφόρηση κατά τομέα

α. Ανάλυση κατά λειτουργικό τομέα

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

1.1 - 31.12.2018						
	Λιανική Τραπεζική	Corporate Banking	Asset Management/ Insurance	Investment Banking/ Treasury	Λοιπά/ Κέντρο Απαλοιφών	Σύνολο
Καθαρό έσοδο από τόκους	842,2	573,8	(8,4)	143,2	(29,1)	1.521,7
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	113,6	132,8	32,7	7,3		286,4
Λοιπά έσοδα	29,3	(54,6)	1,4	499,1	(282,6)	192,6
Σύνολο εσόδων	985,1	652,0	25,7	649,6	(311,7)	2.000,7
Σύνολο εξόδων	(645,5)	(161,5)	(14,5)	(18,4)	(69,5)	(909,4)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.057,0)	(432,9)		5,5		(1.484,4)
Ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων				5,7		5,7
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(717,4)	57,6	11,2	642,4	(381,2)	(387,4)
Φόρος εισοδήματος						450,8
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος						63,4
Ενεργητικό 31.12.2018	21.803,1	13.831,2	77,9	11.734,5	7.729,8	55.176,5
Υποχρεώσεις 31.12.2018	24.837,4	8.386,6	1.261,0	12.729,6	110,8	47.325,4
Κεφαλαιακές δαπάνες	93,4	24,3	2,2	2,2	4,4	126,5
Αποσβέσεις	(57,8)	(15,1)	(1,4)	(1,3)	(2,7)	(78,3)

Οι ζημίες πριν το φόρο εισοδήματος του λειτουργικού τομέα «Λοιπά/ Κέντρο Απαλοιφών» συνολικού ποσού € 381,2 εκατ. περιλαμβάνουν απαλοιφές μεταξύ των λειτουργικών τομέων συνολικού ποσού € 29 εκατ. και μη κατανεμημένα κονδύλια συνολικού ποσού € 352 εκατ. Τα εν λόγω μη κατανεμημένα κονδύλια αφορούν α) σε μη επαναλαμβανόμενα κονδύλια τα οποία δεν σχετίζονται με συγκεκριμένο λειτουργικό τομέα και ως εκ τούτου δεν μπορούν να κατανεμηθούν και β) σε αποτελέσματα δραστηριοτήτων τα οποία δεν αποτελούν διακριτούς προς παρουσίαση λειτουργικούς τομείς.

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

1.1 - 31.12.2017*						
	Λιανική Τραπεζική	Corporate Banking	Asset Management/ Insurance	Investment Banking/ Treasury	Λοιπά/ Κέντρο Απαλοιφών	Σύνολο
Καθαρό έσοδο από τόκους	947,1	622,6	0,5	107,4	16,7	1.694,3
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	109,4	119,8	34,4	14,5		278,1
Λοιπά έσοδα	8,4	(33,8)	1,5	139,6	(149,6)	(33,9)
Σύνολο εσόδων	1.064,9	708,6	36,4	261,5	(132,9)	1.938,5
Σύνολο εξόδων	(683,7)	(151,8)	(14,5)	(16,7)	(75,2)	(941,9)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(886,5)	88,5				(798,0)
Πρόβλεψη αποζημιώσεως προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού					(92,7)	(92,7)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(505,3)	645,3	21,9	244,8	(300,8)	105,8
Φόρος εισοδήματος						(61,9)
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος						43,9
Ενεργητικό 31.12.2017	23.632,2	16.438,4	78,3	8.812,2	6.893,6	55.854,7
Υποχρεώσεις 31.12.2017	23.321,4	6.679,2	1.106,6	15.494,0	107,8	46.709,0
Κεφαλαιακές δαπάνες	58,0	15,4	1,3	1,3	3,0	79,0
Αποσβέσεις	(54,5)	(14,5)	(1,2)	(1,2)	(2,8)	(74,2)

Οι ζημίες πριν το φόρο εισοδήματος του λειτουργικού τομέα «Λοιπά/ Κέντρο Απαλοιφών» συνολικού ποσού € 300,8 εκατ. περιλαμβάνουν έσοδα από απαλοιφές μεταξύ των λειτουργικών τομέων συνολικού ποσού € 17 εκατ. και μη κατανεμημένα έξοδα συνολικού ποσού € 317,8 εκατ. Τα εν λόγω μη κατανεμημένα κονδύλια αφορούν α) σε μη επαναλαμβανόμενα κονδύλια τα οποία δεν σχετίζονται με συγκεκριμένο λειτουργικό τομέα και ως εκ τούτου δεν μπορούν να κατανεμηθούν και β) σε αποτελέσματα δραστηριοτήτων τα οποία δεν αποτελούν διακριτούς προς παρουσίαση λειτουργικούς τομείς.

i. Λιανική Τραπεζική

Εντάσσονται όλοι οι ιδιώτες (πελάτες λιανικής τραπεζικής) της Τραπέζης, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, εκτός αυτών που η διαχείριση της σχέσης γίνεται από τα καταστήματα εξωτερικού.

Διαχειρίζεται, μέσω του εκτεταμένου δικτύου Καταστημάτων, όλα τα Καταθετικά Προϊόντα (Αποταμιευτικά/Ταμιευτηρίου, Προϊόντα Ρευστότητας/Όψεως, Επενδυτικά Προϊόντα/Προθεσμίας, Repos, Swaps), Χρηματοδοτικά Προϊόντα (Στεγαστικής, Καταναλωτικής, Επιχειρηματικής Πίστης, Εγγυητικές Επιστολές), καθώς και τις χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες των ανωτέρω πελατών.

ii. Corporate Banking

Εντάσσονται όλες οι συνεργαζόμενες μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις με πολυεθνική επιχειρηματική δραστηριότητα, οι επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την Διεύθυνση Μεγάλων Πελατών (Corporate), καθώς και οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την Ναυτιλία. Διαχειρίζεται τα προϊόντα ρευστότητας, επιχειρηματικής πίστης καθώς και τις εγγυητικές επιστολές των ανωτέρω επιχειρήσεων.

iii. Asset Management/Insurance

Εντάσσεται μεγάλο εύρος προϊόντων διαχείρισης χαρτοφυλακίου πελατών, μέσω των Κέντρων Private Banking της Τραπέζης. Επίσης, παρέχεται ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων, προς ιδιώτες και επιχειρήσεις.

iv. Investment Banking/Treasury

Περιλαμβάνει τις χρηματιστηριακές εργασίες, τις συμβουλευτικές και διαμεσολαβητικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κεφαλαιαγορά, καθώς και την επενδυτική τραπεζική, που πραγματοποιούνται από την Τράπεζα. Περιλαμβάνει επίσης τη

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

δραστηριότητα του Dealing Room στη διατραπεζική αγορά (FX Swaps, Ομόλογα, Futures, IRS's, Διατραπεζικές τοποθετήσεις – Δανεισμούς κ.λπ.).

ν. Λοιπά / Κέντρο Απαλοιφών

Στον Τομέα αυτό εντάσσονται οι δραστηριότητες της Τραπέζης που το αντικείμενό τους δεν είναι χρηματοοικονομικού χαρακτήρα, καθώς και τα μη καταμελημένα/εφάπαξ έσοδα και έξοδα και οι συναλλαγές μεταξύ τομέων.

Στο ενεργητικό των Λειτουργικών Τομέων «Λιανική Τραπεζική» και «Corporate Banking» περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μεγέθη χορηγήσεων της Τραπέζης, τα οποία διαχειρίζονται οι Μονάδες Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής και Wholesale Banking, με βάση τις εσωτερικές διαδικασίες της Τραπέζης.

	31.12.2018			31.12.2017		
	Υπόλοιπο προ απομειώσεων	Συσσωρευμένες απομειώσεις	Υπόλοιπο μετά από απομειώσεις	Υπόλοιπο προ απομειώσεων	Συσσωρευμένες απομειώσεις	Υπόλοιπο μετά από απομειώσεις
Στεγαστικά δάνεια	7.600.991	2.263.001	5.337.989	7.753.680	2.518.418	5.235.262
Καταναλωτική Πίστη	3.118.862	1.727.983	1.390.878	3.634.517	1.678.567	1.955.950
Επιχειρηματικά δάνεια	10.113.963	5.217.259	4.896.703	12.238.938	5.777.849	6.461.089
Σύνολο	20.833.816	9.208.243	11.625.570	23.627.134	9.974.834	13.652.300

β. Ανάλυση κατά γεωγραφικό τομέα

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	1.1 - 31.12.2018		
	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	Σύνολο
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.514,4	7,3	1.521,7
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	284,8	1,6	286,4
Λοιπά έσοδα	192,6		192,6
Σύνολο εσόδων	1.991,8	8,8	2.000,7
Σύνολο εξόδων	(901,9)	(7,5)	(909,4)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(1.484,4)		(1.484,4)
Ζημίες απομειώσεως λοιπών χρηματοοικονομικών μέσων	5,7		5,7
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	(388,7)	1,3	(387,4)
Φόρος εισοδήματος			450,8
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος	(388,7)	1,3	63,4
Ενεργητικό 31.12.2018	54.808,5	368,0	55.176,5

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	1.1 - 31.12.2017*		
	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	Σύνολο
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.687,6	6,7	1.694,3
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	274,5	3,6	278,1
Λοιπά έσοδα	(35,5)	1,6	(33,9)
Σύνολο εσόδων	1.926,6	11,9	1.938,5
Σύνολο εξόδων	(935,2)	(6,7)	(941,9)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(798,0)		(798,0)
Πρόβλεψη αποζημιώσεως προγράμματος αποκωρήσεως προσωπικού	(92,7)		(92,7)
Κέρδη/(ζημίες) πριν το φόρο εισοδήματος	100,7	5,2	105,9
Φόρος εισοδήματος			(61,9)
Κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος			44,0
Ενεργητικό 31.12.2017	55.123,7	731,0	55.854,7

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

40. Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα έχει θεμελιώσει ένα πλαίσιο διεξοδικής και συνετής διαχείρισης των πάσης φύσεως κινδύνων που αντιμετωπίζει, σύμφωνα με τις βέλτιστες εποπτικές πρακτικές και το οποίο, με βάση την κοινή ευρωπαϊκή νομοθεσία και το ισχύον σύστημα κοινών τραπεζικών κανόνων, αρχών και προτύπων, εξελίσσεται διαρκώς με την πάροδο του χρόνου ώστε να εφαρμόζεται στην καθημερινή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της Τραπέζης εντός και εκτός συνόρων, καθιστώντας αποτελεσματική την εταιρική διακυβέρνηση της Τραπέζης.

Βασική επιδίωξη της Τραπέζης κατά το 2018 ήταν η διατήρηση των υψηλών προδιαγραφών εσωτερικής διακυβερνήσεως και η συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές και εποπτικές διατάξεις διαχείρισης κινδύνων ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη στη διεξαγωγή των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων μέσω της παροχής κατάλληλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

40.1 Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης ασκεί εποπτεία επί του συνόλου των λειτουργιών του Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων. Έχει ορισθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία συνεδριάζει σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τη στρατηγική αναλήψεως κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων και ελέγχει την εφαρμογή της και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητά της.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και η αποτελεσματικότητά του επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να είναι εναρμονισμένα και με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Για την πληρέστερη και αποτελεσματικότερη αναγνώριση και αντιμετώπιση των πάσης φύσεως κινδύνων που αναλαμβάνονται έχουν συσταθεί οι Επιτροπές Διοικήσεως (Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού, Επιτροπή Πιστωτικού Κινδύνου και Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου).

Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων

Ο Γενικός Διευθυντής και Group Chief Risk Officer εποπτεύει τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων της Τραπέζης και υποβάλει τακτικές και έκτακτες αναφορές προς τις Επιτροπές Διοικήσεως, την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης. Οι αναφορές αυτές καλύπτουν θέματα διαχείρισης όλων των ειδών κινδύνων. Ειδικότερα για τον πιστωτικό κίνδυνο καλύπτουν τα ακόλουθα:

- Το προφίλ κινδύνου του χαρτοφυλακίου ανά βαθμίδα κινδύνου
- Τη μετάπτωση μεταξύ βαθμίδων κινδύνων (migration matrix).
- Την εκτίμηση των σχετικών παραμέτρων κινδύνων ανά βαθμίδα κινδύνου, ομάδας πελατών κ.λπ.
- Τις τάσεις των βασικών κριτηρίων διαβαθμίσεως.
- Τις αλλαγές στη διαδικασία διαβαθμίσεως, στα κριτήρια ή στις επιμέρους παραμέτρους.
- Τη συγκέντρωση κινδύνων (ανά είδος κινδύνου, κλάδο, χώρα, εξασφάλιση, χαρτοφυλάκιο κ.λπ.).
- Την εξέλιξη των δανείων, των καθυστερήσεων +90 ημερών, των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και την παρακολούθηση των KPIs σε επίπεδο Ομίλου.
- Το κόστος απομειώσεων
- Την μετακίνηση ανοιγμάτων από Στάδιο 2 σε Στάδιο 1 (κατά IFRS9) ανά στοιχείο ενεργητικού.
- Το μέγιστο επιθυμητό επίπεδο αναλήψεως κινδύνου (Credit Risk Appetite) ανά χώρα, τομέα, νόμισμα, Επιχειρησιακή Μονάδα, τυχόν υπερβάσεις επί των εν λόγω ορίων καθώς και σχετικά σχέδια μετριασμού.

Οργανωτική Δομή

Στην Τράπεζα λειτουργούν, υπό την εποπτεία του Γενικού Διευθυντού και Group Chief Risk Officer οι κάτωθι Διευθύνσεις Διαχείρισης Κινδύνων, οι οποίες έχουν την ευθύνη για την άμεση υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων:

- Credit Control
  - Διεύθυνση Πολιτικής και Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Μεθοδολογιών Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Εκτιμής Κόστους Πιστωτικού Κινδύνου
- Δεδομένων και Αναλύσεως Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Διαχείρισης Δεδομένων Πιστωτικού Κινδύνου
  - Διεύθυνση Αναλύσεως Πιστωτικού Κινδύνου
- Κινδύνων Αγοράς και Λειτουργικών Κινδύνων
- Επικυρώσεως Υποδειγμάτων Κινδύνων
- Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων
- Πίστεις Καθυστερήσεων Wholesale Banking
- Λιανικής Πίστεις

Για σκοπούς διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου οι πιστοδοτήσεις διαχωρίζονται σε Wholesale και Retail.

ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ WHOLESALe BANKING

Οι πιστοδοτήσεις Wholesale Banking εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της πιστοδοτήσεως και του πιστούχου, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

	Χαρτοφυλάκιο	Χαρακτηριστικά
Πιστούχοι αρμοδιότητας Επιχειρηματικών Διευθύνσεων Τομέα Wholesale Banking	Μεγάλων Επιχειρήσεων (Corporate)	Επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών > € 75 εκατ. Περιλαμβάνονται οι πιστοδοτήσεις σε ναυτιλιακές εταιρίες καθώς και πιστούχοι υπό τη διαχείριση της Διευθύνσεως Επενδυτικής Τραπεζικής
	Μεσαίων Επιχειρήσεων (SME's)	€ 2,5 εκατ.< Επιχειρήσεις με Κύκλο Εργασιών < € 75 εκατ. ή επιχειρήσεις με όριο > € 1 εκατ.

1. Έγκριση Πιστωτικού Κινδύνου

Τα όρια των Συμβουλίων Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking καθορίζονται με βάση τον Συνολικό Πιστωτικό Κίνδυνο, ο οποίος ορίζεται ως το σύνολο των διαφόρων μορφών πιστοδοτήσεων του πιστούχου (επιχείρηση ή ομάδα συνδεδεμένων επιχειρήσεων) που δύνανται να εγκριθούν από την Τράπεζα και περιλαμβάνει τα εξής:

- Αιτούμενο ποσό/όριο πιστοδοτήσεως
- Όρια για Κεφάλαιο Κινήσεως
- Όρια για ανάληψη από μη διαθέσιμα ποσά (unclear)
- Όρια για έκδοση Εγγυητικών Επιστολών και άνοιγμα Ενεγγυων Πιστώσεων
- Όρια προεξοφλήσεως επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring)
- Όρια για παράγωγες συναλλαγές
- Όρια εταιρικών καρτών
- Δάνεια μέσης και μακράς διάρκειας (τα υφιστάμενα υπόλοιπα δανείων που έχουν πλήρως εκταμειωθεί ή το αρχικά εγκριθέν ποσό του δανείου για περιπτώσεις δανείων που δεν έχουν εκταμειωθεί στο σύνολό τους)
- Χρηματοδοτικές μισθώσεις (το υφιστάμενο υπολειπόμενο κεφάλαιο χρηματοδοτικών μισθώσεων που έχουν πλήρως

εκταμιευθεί ή το αρχικά εγκριθέν ποσό των χρηματοδοτικών μισθώσεων στις περιπτώσεις που αυτό δεν έχει εκταμιευθεί στο σύνολό του)

- Ειδικά όρια ή υπόλοιπα δανείων των βασικών φορέων των επιχειρήσεων (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, δάνεια αγοράς μετοχών, πιστωτικές κάρτες κ.λπ.).

Συμβούλια Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking

Διάρθρωση Συμβουλίων:

- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking I (Διοικήσεως)
- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking II (Γενικών Διευθυντών)
- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking III (Διευθυντών Διευθύνσεων)
- Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking IV (Υποδιευθυντών Διευθύνσεων)
- Συμβούλια Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking V (Διευθύνσεως Χρηματοδοτήσεων Τουριστικών και Νησιωτικών Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Κέντρων).

Ισχύς Πιστωτικών Ορίων

Η διάρκεια ισχύος των ορίων καθορίζεται από τα αρμόδια Συμβούλια Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking. Βασικός παράγοντας για τον προσδιορισμό της χρονικής ισχύος των ορίων είναι η διαβάθμιση πιστωτικού κινδύνου, η οποία δεν αποτελεί εν γένει κριτήριο εγκρίσεως ή απορρίψεως του αιτήματος, αλλά τη βάση για τον προσδιορισμό του ύψους και της ποιότητας των εξασφαλίσεων, καθώς και της τιμολογήσεως της χρηματοδοτήσεως. Κατά κανόνα, για πελάτες που έχουν διαβαθμισθεί σε Ζώνες Χαμηλού, Μέσου και Αποδεκτού Πιστωτικού Κινδύνου, η διάρκεια ισχύος των ορίων είναι **δωδεκάμηνη**, για πελάτες που έχουν διαβαθμισθεί σε Ζώνη Πιστωτικού Κινδύνου Μέτριου - Υπό Παρακολούθηση η διάρκεια ισχύος των ορίων είναι **εξάμηνη** και για πελάτες που έχουν διαβαθμισθεί σε Ζώνες Υψηλού Πιστωτικού Κινδύνου η διάρκεια ισχύος των ορίων είναι **τρίμηνη**. Παρεκκλίσεις από τον κανόνα επιτρέπονται μόνο μετά από αιτιολογημένη πρόταση των αρμοδίων Επιχειρησιακών Μονάδων και μετά από απόφαση των Συμβουλίων Πιστοδοτήσεων.

2. Επιμέτρηση Πιστωτικού Κινδύνου και Εσωτερικές Διαβαθμίσεις

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων και η κατάταξή τους σε κατηγορίες πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται μέσω συστημάτων διαβαθμίσεως.

Η ταξινόμηση των πιστούχων της Τραπέζης με τη χρήση συστημάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου αποτελεί βασικό εργαλείο για:

- Τη λήψη αποφάσεως από τα αρμόδια Συμβούλια για τη χορήγηση/ανανέωση ορίου πιστοδοτήσεων και την εφαρμογή της κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής (περιθώρια επιτοκίων κ.λπ.).
- Την πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς των πελατών που ανήκουν σε μία ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά.
- Τον έγκαιρο εντοπισμό των προβληματικών πιστοδοτήσεων και την άμεση μεθόδευση των απαραίτητων ενεργειών για την ελαχιστοποίηση της ενδεχόμενης ζημίας για την Τράπεζα.
- Την αξιολόγηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τραπέζης και του αναλαμβανόμενου από αυτή πιστωτικού κινδύνου.

Σκοπός των συστημάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου είναι η εκτίμηση της πιθανότητας μη εκπληρώσεως των υποχρεώσεων των πιστούχων έναντι της Τραπέζης και η εκτίμηση της αναμενόμενης ζημίας (Expected Credit Loss).

Τα συστήματα διαβαθμίσεως που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα είναι το Alpha Bank Rating System (ABRS) και το Risk Analyst (RA) στα οποία ενσωματώνονται διαφορετικά μοντέλα (υποδείγματα) διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου.

Όλοι οι υφιστάμενοι και δυνητικοί πελάτες πιστοδοτήσεων της Τραπέζης αξιολογούνται με βάση το κατάλληλο μοντέλο διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου και εντός των προβλεπόμενων χρονικών περιθωρίων.

Για την εκτίμηση του ενδεχομένου ασυνέπειας των πιστούχων της Τραπέζης τα μοντέλα διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου αξιολογούν μία σειρά παραμέτρων, οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

- Χρηματοοικονομική: Οικονομική δυνατότητα πιστούχου (δείκτες ρευστότητας, δανειακής επιβαρύνσεως κ.λπ.).
- Συγκριτική θέση πιστούχου στο πλαίσιο του ευρύτερου περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται και κυρίως έναντι των ανταγωνιστριών εταιριών του κλάδου στον οποίο ανήκει.
- Συναλλακτική συμπεριφορά πιστούχου έναντι της Τραπέζης αλλά και έναντι τρίτων (οφειλές σε καθυστέρηση, δυσμενή στοιχεία κ.λπ.).
- Ποιοτικά χαρακτηριστικά πιστούχου (ακεραιότητα και συνέχεια της διοικήσεως, καταλληλότητα παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού κ.λπ.).

Τα υποδείγματα διαβαθμίσεως του πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται σήμερα από την Τράπεζα διαφοροποιούνται αναλόγως:

- Του κύκλου εργασιών των πιστοδοτούμενων επιχειρήσεων.
- Του ύψους του Συνολικού Πιστωτικού Κινδύνου των επιχειρήσεων.
- Των ειδικών χαρακτηριστικών της χρηματοδοτήσεως.
- Των διαθεσίμων στοιχείων για την αξιολόγηση του πιστούχου. Ειδικώς για τα οικονομικά στοιχεία, οι διαφοροποιήσεις σχετίζονται με την κατηγορία των τηρούμενων λογιστικών βιβλίων, τον τύπο των λογιστικών σχεδίων (για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.λπ.), καθώς και με το αν οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως (Δ.Π.Χ.Π.).

Για κάθε ένα από τα υποδείγματα διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται διαφορετικές παράμετροι, η κάθε μία από τις οποίες συνεισφέρει με συγκεκριμένο τρόπο στη σχετική αξιολόγηση.

Η στατιστική επιβεβαίωση των υποδειγμάτων διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου επανεξετάζεται συνεχώς ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη προβλεπτική τους ικανότητα, σύμφωνα και με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και το εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο διαχειρίσεως κινδύνου.

Κλίμακα διαβαθμίσεως πιστούχων

Οι πιστούχοι διαβαθμίζονται στις ακόλουθες διαβαθμίσεις πιστωτικού κινδύνου:

AA, A+, A, A-, BB+, BB, BB-, B+, B, B-, ΓΓ+, ΓΓ, ΓΓ-, Γ, Δ, Δ0, Δ1, Δ2.

Για χρηματοδοτήσεις ειδικής μορφής (Σύνθετες Χρηματοδοτήσεις και Χρηματοδοτήσεις Ναυτιλίας) έχουν αναπτυχθεί ειδικά μοντέλα (slotting) με την κάτωθι κλίμακα κατηγοριοποιήσεως:

Ισχυρή (Κατηγορία 1), Καλή (Κατηγορία 2), Ικανοποιητική (Κατηγορία 3), Ασθενής (Κατηγορία 4), Σε Αθέτηση (Κατηγορία 5)

Για σκοπούς συμπληρώσεως του πίνακα «Ποιοτική Διαβάθμιση των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π 9 Στάδιο», στην Υψηλή Διαβάθμιση εμπίπτουν οι κλίμακες διαβαθμίσεως AA, A+, A, A-, BB+ και BB και Κατηγορία 1 και 2, στην Ικανοποιητική Διαβάθμιση οι κλίμακες διαβαθμίσεως, BB-, B+, B, B-, ΓΓ+, ΓΓ και Κατηγορία 3, και στην Υπό επιτήρηση (υψηλότερου κινδύνου) ΓΓ-, Γ και Κατηγορία 4. Τέλος, στην κατηγορία σε αθέτηση εμπίπτουν οι κλίμακες διαβαθμίσεως Δ, Δ0, Δ1, Δ2 και η κατηγορία 5.

ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ

Ως τομέας Λιανικής Τραπεζικής ορίζονται τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί από την Τράπεζα και εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Στεγαστικά Δάνεια
- Καταναλωτικά Δάνεια και Πιστωτικές Κάρτες
- Μικρών Επιχειρήσεων και Επαγγελματιών (SB): Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα με Κύκλο Εργασιών έως €2,5 εκατ. και πιστωτικό όριο έως €1 εκατ.

1. Διαδικασία Εγκρίσεως Δανείων

Η Τράπεζα παρακολουθεί το Συνολικό Πιστωτικό Κίνδυνο πιστούχου (για Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις) ο οποίος ορίζεται ως το άθροισμα των ανακυκλούμενων ορίων του πιστούχου, των υπολοίπων των εφάπαξ πιστοδοτήσεων και ειδικά για τις Μικρές Επιχειρήσεις το ύψος των εγκεκριμένων χρηματοδοτήσεων προς τους φορείς των επιχειρήσεων. Επιπλέον συνυπολογίζονται και πιστοδοτήσεις όπου ο πιστούχος είναι εγγυητής ή συνοφειλέτης.

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει και εφαρμόζει πλαίσιο ασκήσεως πιστωτικής πολιτικής (λαμβάνοντας υπόψη το νομοθετικό και εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο), στο οποίο στηρίζονται οι διαδικασίες πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής της Τραπέζης. Παράλληλα, έχει διαμορφώσει και θέσει σε ισχύ ένα σύστημα βασικών αρχών, διαδικασιών και κανόνων εσωτερικής λειτουργίας που διέπει τις πιστοδοτήσεις της και διασφαλίζει την ομαλή και ασφαλή διαχείριση του αναλαμβανόμενου κινδύνου.

Οι κυριότερες αρχές και κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής είναι οι εξής:

- Χρηστή διαχείριση πιστοδοτήσεων.
- Ορθή επιλογή πελατών, βάσει συγκεκριμένων πιστωτικών κριτηρίων.
- Συσχετισμός κινδύνων και αποδοτικότητας με αντίστοιχη διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής, κάλυψη πιστοδοτήσεων με εξασφαλίσεις συνεκτιμώντας και το βαθμό πιστωτικού κινδύνου.
- Παρακολούθηση και Διαχείριση του Συνολικού Πιστωτικού Κινδύνου, δηλαδή του συνόλου των κινδύνων που απορρέουν από τις κάθε μορφής πιστοδοτήσεις της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου.

Η άσκηση της πιστοδοτικής πολιτικής προϋποθέτει την τήρηση πιστωτικών κριτηρίων, τα οποία συντελούν στην απόκτηση και διατήρηση υγιούς χαρτοφυλακίου πιστοδοτήσεων, καθώς και στη δυναμική και ασφαλή τοποθέτηση των κεφαλαίων της Τραπέζης. Συγκεκριμένα:

Ιδιώτες

Η εγκριτική διαδικασία των πιστοδοτήσεων προς ιδιώτες (φυσικά πρόσωπα με εισοδήματα που προέρχονται από μισθωτές υπηρεσίες, συντάξεις ή άλλες πηγές που δεν σχετίζονται με επιχειρηματική δραστηριότητα) πραγματοποιείται με βάση την κατάταξη των πιστούχων σε ομάδες κινδύνου (risk groups), οι οποίες αντιπροσωπεύουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο αναλαμβανόμενου κινδύνου. Το επίπεδο του αναλαμβανόμενου από την Τράπεζα κινδύνου προσαρμόζεται, όπως οι συνθήκες το απαιτούν, αναλόγως της πιστωτικής πολιτικής της.

Η αξιολόγηση αιτημάτων πιστοδοτήσεων Ιδιωτών βασίζεται στους κάτωθι πυλώνες:

- Στην αξιολόγηση πιθανότητας απάτης σε επίπεδο αιτήσεως (Application Fraud Detection).
- Στην αξιολόγηση επιθυμίας αποπληρωμής (Willingness to pay).
- Στην αξιολόγηση ικανότητας αποπληρωμής (Ability to pay).
- Στην αξιολόγηση του κινδύνου εξασφαλίσεων (Collateral risk).

Μικρές Επιχειρήσεις

Ως Μικρές Επιχειρήσεις ορίζονται οι κάτωθι:

- Ατομικές Επιχειρήσεις με επιχειρηματικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ. και με ετήσιο κύκλο εργασιών έως Ευρώ 2,5 εκατ.
- Ελεύθεροι Επαγγελματίες με επιχειρηματικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ.
- Νομικά Πρόσωπα (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, Α.Ε.) με επιχειρηματικό όριο έως Ευρώ 1 εκατ. και ετήσιο κύκλο εργασιών έως Ευρώ 2,5 εκατ.

Η πιστοληπτική ικανότητα των Μικρών Επιχειρήσεων αρμοδιότητας Retail Banking σχετίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό με την πιστοληπτική ικανότητα των φορέων/αρμοδίων στην επιχείρηση και αντίστροφα. Συνεπώς η αξιολόγηση των αιτημάτων αυτής της κατηγορίας βασίζεται σε δύο διαστάσεις:

- Στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των φορέων ή διαχειριστών της επιχείρησης.
- Στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της επιχείρησης.

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των φορέων ή διαχειριστών μίας επιχειρήσεως βασίζεται στους κάτωθι πυλώνες:

- Στην αξιολόγηση της επιθυμίας αποπληρωμής (willingness to pay).
- Στην αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής (ability to pay).

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της επιχειρήσεως βασίζεται στους κάτωθι πυλώνες:

- Αξιολόγηση πιθανότητας απάτης σε επίπεδο αιτήσεως (Application fraud detection).
- Αξιολόγηση δημογραφικών στοιχείων (Demographics).
- Αξιολόγηση οικονομικών στοιχείων (Financials).
- Αξιολόγηση στοιχείων συμπεριφοράς (Behaviour).
- Αξιολόγηση στοιχείων Τειρεσίας Α.Ε.(Credit Bureau).
- Αξιολόγηση ποιοτικών στοιχείων.
- Αξιολόγηση κινδύνου εξασφαλίσεων (Collateral risk).

2. Συστήματα Διαβαθμίσεως

Βασική συνιστώσα στη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου Λιανικής Τραπεζικής αποτελούν τα υποδείγματα διαβαθμίσεως, που έχουν αναπτυχθεί και χρησιμοποιούνται σε όλες τις φάσεις του Πιστωτικού Κύκλου στην Τράπεζα. Τα εν λόγω υποδείγματα τμηματοποιούν τον πληθυσμό σε ομοειδείς ομάδες κινδύνου (pools) και διακρίνονται σε:

- Μοντέλα συμπεριφορικά (Behaviour Models) τα οποία αξιολογούν τη συμπεριφορά του πελάτη και προβλέπουν την πιθανότητα αθέτησης στους επόμενους μήνες.
- Μοντέλα βάσει στοιχείων αιτήσεως (Application Credit Scoring Models). Τα εν λόγω μοντέλα αξιολογούν στοιχεία αιτήσεως, κυρίως δημογραφικά, και προβλέπουν την πιθανότητα αθετήσεως στους επόμενους μήνες.
- Μοντέλα εκτιμήσεως των εποπτικών παραμέτρων. Σημειώνεται ότι από 1.1.2018 εφαρμόζονται μοντέλα εκτιμήσεως Πιστωτικού Κινδύνου της Τραπέζης συμβατά με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 9 (Δ.Π.Χ.Π. 9).

Τα εν λόγω υποδείγματα και οι εκτιμήσεις αθετήσεως ζημίας που απορρέουν από αυτά, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διαχείριση κινδύνου και στη λήψη αποφάσεων στις λειτουργίες της Τραπέζης. Οι τομείς στους οποίους γίνεται χρήση των υποδειγμάτων είναι οι εξής:

- Στη λήψη αποφάσεων για τη χορήγηση/ανανέωση ορίου πιστοδοτήσεων.
- Στις απομειώσεις της αξίας των απαιτήσεων (impairment tests).
- Στη πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς των πελατών που ανήκουν σε μία ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά.
- Στον έγκαιρο εντοπισμό των προβληματικών λογαριασμών και την άμεση μεθόδευση των απαραίτητων ενεργειών για την ελαχιστοποίηση της ενδεχόμενης ζημίας για την Τράπεζα.
- Στην αξιολόγηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τραπέζης και του αναλαμβανόμενου από αυτή πιστωτικού κινδύνου.

Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη ποικίλουν αναλόγως του τύπου του μοντέλου και της κατηγορίας προϊόντος που αυτό αξιολογεί. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής:

- Προσωπικά / Δημογραφικά στοιχεία, όπως η ηλικία του πελάτη, το επάγγελμα, η οικογενειακή του κατάσταση, η κατάσταση κατοικίας.
- Χαρακτηριστικά του δανείου όπως το προϊόν που αιτείται, η διάρκεια του προϊόντος, το αιτούμενο ποσό, ο σκοπός χρηματοδοτήσεως.
- Στοιχεία συμπεριφοράς του δανείου το τελευταίο διάστημα, όπως οι πληρωμές το τελευταίο διάστημα, η μέγιστη καθυστέρηση, το υπόλοιπο ως προς το όριο, ο τύπος συναλλαγής.
- Οικονομικά στοιχεία όπως η μεταβολή των πωλήσεων, ο τραπεζικός δανεισμός σε σχέση με τις πωλήσεις.
- Ποιοτικά στοιχεία όπως εμπειρία, έδρα επιχειρήσεως, προσωπική περιουσία.

Τα υποδείγματα επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται ετησίως και υπόκεινται σε διαρκή ποιοτικό έλεγχο ώστε να διασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή η προβλεπτική τους ικανότητα.

Επίσης διενεργούνται, σε συστηματική βάση, ασκήσεις προσομοιώσεως καταστάσεων κρίσεως όπου διερευνάται η ενδεχόμενη επίπτωση στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της Τραπέζης λόγω δυσμενών εξελίξεων τόσο στη συναλλακτική συμπεριφορά των πιστούχων, όσο και στο ευρύτερο χρηματοοικονομικό περιβάλλον.

Για σκοπούς συμπληρώσεως του πίνακα «Ποιοτική Διαβάθμιση των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο» για τα δάνεια της Λιανικής τραπεζικής η κατάταξη σε Υψηλή Διαβάθμιση, Ικανοποιητική Διαβάθμιση και στην Υπό επιτήρηση Διαβάθμιση, βασίζεται σε δωδεκάμηνη Πιθανότητα Αθετήσεως. Το εύρος των πιθανοτήτων που ορίζει την εν λόγω κατάταξη έχει προκύψει μέσω ανάλυσης με στόχο τη βελτιστοποίηση της διαχωριστικής ικανότητας μεταξύ των κατηγοριών. Συνεπώς, δύναται να διαφοροποιηθεί ανά χρηματοφυλάκιο ως κατωτέρω:

Κατάταξη	Εύρος Πιθανοτήτων Αθετήσεως			
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές Κάρτες	Μικρές Επιχειρήσεις
Υψηλή Διαβάθμιση	έως 3%	έως 2.8%	έως 3.8%	έως 4.7%
Ικανοποιητική Διαβάθμιση	από 3% έως 16.5%	από 2.8% έως 16%	από 3.8% έως 16%	από 4.7% έως 17%
Υπό επιτήρηση Διαβάθμιση	άνω του 16.5%	άνω του 16%	άνω του 16%	άνω του 17%

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισεως κινδύνων και ελέγχων, υφίστανται τρεις «γραμμές άμυνας» με διακριτούς ρόλους και αρμοδιότητες, με πρώτη «γραμμή άμυνας» τις Επιχειρησιακές Μονάδες και τις Μονάδες Υποστηρικτικών Λειτουργιών, δεύτερη «γραμμή άμυνας» τις Μονάδες Διαχείρισεως Κινδύνων και τρίτη «γραμμή άμυνας» τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Στο πλαίσιο λειτουργίας της δεύτερης γραμμής άμυνας και εντός του ενιαίου πλαισίου εργασιών που έχει καθοριστεί για τους τομείς Λιανικής Τραπεζικής, Wholesale Banking και Private and Investment Banking, η Τράπεζα πραγματοποιεί ελέγχους με στόχο τη βελτιστοποίηση της διαχειρίσεως του Πιστωτικού Κινδύνου, τη διαπίστωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και τη διασφάλιση της λειτουργίας της πρώτης «γραμμής άμυνας» εντός του πλαισίου που έχει καθοριστεί για την αποτελεσματική διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου.

Η λειτουργία της δεύτερης «γραμμής άμυνας» είναι ανεξάρτητη και μεταξύ άλλων στοχεύει στην:

- Σχεδίαση και ανάπτυξη διαδικασιών και ελέγχων για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου.
- Παρακολούθηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων διαδικασιών διαχειρίσεως πιστωτικού κινδύνου.
- Ανάδειξη των κρίσιμων ζητημάτων που προκύπτουν και τυχόν αποκλίσεων από τους Κανονισμούς και τις Πολιτικές της Τραπέζης.
- Παροχή κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών που σχετίζονται με τις διαδικασίες διαχειρίσεως και ελέγχου πιστωτικού κινδύνου.
- Παροχή ενημερώσεως στις ενδιαφερόμενες Μονάδες σχετικά με τα ευρήματα των ελέγχων και τις τυχόν συστάσεις.

Με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της δεύτερης «γραμμής άμυνας» δημιουργήθηκε η Διεύθυνση Επικυρώσεως Υποδειγμάτων Κινδύνων, η οποία υπάγεται στον Γενικό Διευθυντή και CRO και έχει την ευθύνη του στατιστικού ελέγχου, της επικυρώσεως και της διασφάλισης της προβλεπτικής ικανότητας των υποδειγμάτων μετρήσεως κινδύνων του Ομίλου. Ειδικότερα, αναλαμβάνει την επικύρωση των υποδειγμάτων που εφαρμόζονται στη μέτρηση και αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, των κινδύνων αγοράς και των λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου, σύμφωνα με το εκάστοτε εποπτικό πλαίσιο και τις βέλτιστες τραπεζικές πρακτικές.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Εξασφαλίσεις

Η λήψη εξασφαλίσεων λειτουργεί ως αντιστάθμισμα έναντι του πιστωτικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει από την ενδεχόμενη αδυναμία του πιστούχου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Ως εξασφαλίσεις πιστοδοτήσεων νοούνται τα πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα, τα οποία τίθενται στη διάθεση της Τραπέζης, είτε από τους πιστούχους είτε από τρίτα πρόσωπα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως συμπληρωματικές πηγές ρευστοποιήσεως των σχετικών απαιτήσεων.

Οι εξασφαλίσεις κατατάσσονται σε δύο γενικές κατηγορίες: Ενοχικές και Εμπράγματες εξασφαλίσεις.

1. Ενοχικές εξασφαλίσεις

Οι ενοχικές εξασφαλίσεις αποτελούν το πλαίσιο των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που συνήθως περιλαμβάνονται/ περιγράφονται σε ειδικά συμβατικά έγγραφα, μέσω των οποίων δημιουργούνται δεσμεύσεις στον οφειλέτη ή σε τρίτα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) που υποκαθιστούν τον οφειλέτη σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του τελευταίου για καταβολή της οφειλής και αντίστοιχα δικαιώματα στον δανειστή για τη διεκδίκησή τους.

Βασική μορφή ενοχικής εξασφάλισης, που χρησιμοποιείται στις τραπεζικές πιστοδοτήσεις αποτελεί η Εγγύηση.

2. Εμπράγματες εξασφαλίσεις

Με την εμπράγματη εξασφάλιση παρέχεται στην Τράπεζα δικαίωμα επί περιουσιακού στοιχείου, (κινητού ή ακινήτου), που ανήκει στην κυριότητα του πιστούχου ή του εγγυητή, με σκοπό την κατά προτεραιότητα ικανοποίηση των απαιτήσεών της από το προϊόν εκποιήσεως του περιουσιακού στοιχείου.

Οι εμπράγματες εξασφαλίσεις διακρίνονται σε υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών που εγγράφονται επί ακινήτων, καθώς και σε ενέχυρα που συστήνονται επί κινητών «πραγμάτων» (π.χ. εμπορεύματα, επιταγές, συναλλαγματικές) ή επί απαιτήσεων και δικαιωμάτων.

Για την καλύτερη διασφάλιση των πιστοδοτήσεων, λαμβάνεται η ασφαλιστική κάλυψη των ενυπόθηκων και κατά περίπτωση των ενεχυριαζόμενων εξασφαλίσεων και η εκχώρηση της ασφαλιστικής αποζημιώσεως στην Τράπεζα.

2.1 Υποθήκη – Προσημείωση Υποθήκης

Η υποθήκη εγγράφεται επί ακινήτων που μπορούν να εκποιηθούν, όπως ειδικότερα αναφέρεται κατωτέρω:

- Κατοικίες
- Εμπορικά Ακίνητα
- Βιομηχανοστάσια
- Οικόπεδα
- Μεταλλεία
- Πλοία ή αεροσκάφη και κινητήρες, ανεξαρτήτως του εάν είναι κινητά.
- Μηχανικές ή άλλες εγκαταστάσεις (μηχανολογικές, μηχανικές, ηλεκτρολογικές, κ.λπ.), εάν είναι μονίμως και σταθερά συνδεδεμένες (εμπεπηγμένες) με το ενυπόθηκο ακίνητο.

Μέθοδοι και Περιοδικότητα αποτιμήσεως ενυπόθηκων ακινήτων

Σύμφωνα με την Πιστωτική Πολιτική της Τραπέζης η ύπαρξη και η αξία των εξασφαλίσεων παρακολουθείται στενά. Οι εκτιμήσεις των ακινήτων διενεργούνται ανά έτος για όλα τα είδη ακινήτων, πλην περιπτώσεων που συμβατικά προβλέπεται κάτι διαφορετικό, σε περιπτώσεις που γίνονται αντιληπτές μεταβολές στο ακίνητο ή στην πορεία της επιχειρήσεως, ή υπάρχουν πολεοδομικές μεταβολές ή άλλοι παράγοντες.

Οι αρχικές εκτιμήσεις των ακινήτων που προσφέρονται ως εξασφάλιση πραγματοποιούνται με επίσκεψη του εκτιμητή και εσωτερική αυτοψία.

Οι επανεκτιμήσεις ακινήτων που αποτελούν εξασφαλίσεις σε εξυπηρετούμενα ανοίγματα πραγματοποιούνται από την Εταιρία του Ομίλου Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. μέσω:

- Του δείκτη τιμών PropIndex, ανεξαρτήτως του ύψους του ανοίγματος, για τα Οικιστικά Ακίνητα.
- Του δείκτη τιμών CRE που έχει αναπτύξει η Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε., λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που εκδίδονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, για συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματικών ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις επί εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ύψους έως Ευρώ 1 εκατ.
- Των εξουσιοδοτημένων μηχανικών της Εταιρίας, μετά από επίσκεψή τους στο επαγγελματικό ακίνητο που χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση ή μέσω desktop εκτιμήσεως, εφόσον ο CRE δείκτης, που έχει αναπτυχθεί από την Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε., δεν καλύπτει είτε το είδος επαγγελματικού ακινήτου, είτε το ύψος του ανοίγματος υπερβαίνει τα Ευρώ 1 εκατ.

Οι επανεκτιμήσεις ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις σε μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα πραγματοποιούνται από την Εταιρία του Ομίλου Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε. μέσω:

- Του δείκτη τιμών PropIndex, για τα Οικιστικά Ακίνητα και για μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα ύψους έως Ευρώ 300 χιλ.
- Του δείκτη τιμών CRE που έχει αναπτύξει η Alpha Αστικά Ακίνητα Α.Ε., λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που εκδίδονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, για συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματικών ακινήτων, που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις επί εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ύψους έως Ευρώ 300 χιλ.
- Των εξουσιοδοτημένων μηχανικών της Εταιρίας, μετά από επίσκεψή τους στο ακίνητο που χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση ή μέσω desktop εκτιμήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι είτε το ποσό του μη εξυπηρετούμενου ανοίγματος που καλύπτει το υπό εκτίμηση ακίνητο υπερβαίνει τα Ευρώ 300 χιλ. είτε σε περιπτώσεις που οι δείκτες που υπάρχουν δεν καλύπτουν το είδος του υπό επανεκτίμηση ακινήτου.

Η Τράπεζα στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστωτικού ελέγχου (credit control) πραγματοποιεί τουλάχιστον μία φορά ετησίως και μέσω της κατάλληλης δειγματοληψίας, ελέγχους επί της διαδικασίας εφαρμογής της Πολιτικής Εξασφάλισης Πιστοδοτήσεων Τραπέζης, ελέγχους προκειμένου για την επαλήθευση των αποτιμήσεων των ακινήτων, τόσο αυτών που βασίζονται σε δείκτες όσο και αυτών που βασίζονται σε μεμονωμένες αποτιμήσεις και ελέγχους της ορθής απεικόνισης των αξιών των ακινήτων στα συστήματα της Τραπέζης σύμφωνα με τις αξίες που αναφέρονται στις σχετικές εγκρίσεις αρμοδίων Συμβουλίων.

2.2. Ενέχυρο

Είναι το εμπράγματο δικαίωμα σε κινητή αξία, που παρέχει στον ενεχυρούχο δανειστή την εξουσία να ικανοποιηθεί κατά προτεραιότητα από την εκποίηση αυτής.

Ενέχυρο μπορεί να συσταθεί επί κινητών πραγμάτων ή δικαιωμάτων που δεν έχουν εξαιρεθεί ή απαγορευθεί από τις συναλλαγές και είναι δεκτικά εκποίησης, όπως ενδεικτικά αναφέρονται κατωτέρω:

- Πρώτες ύλες, προϊόντα ή εμπορεύματα
- Μηχανήματα
- Φορτωτικές
- Συναλλαγματικές
- Επιταγές
- Χρεόγραφα
- Καταθέσεις
- Κάθε φύσεως απαιτήσεις που δύνανται να ενεχυριασθούν.

Περιοδικότητα αποτιμήσεως ενεχύρων

Ανάλογα με το δικαίωμα ή περιουσιακό στοιχείο επί του οποίου δύναται να συσταθεί το ενέχυρο η περιοδικότητα της αποτιμήσεως μπορεί να κυμαίνεται από μήνα έως έτος.

3. Διασφαλιστική Αξία

Η Τράπεζα υπολογίζει την αξία των καλυμμάτων βασισόμενη στο δυνητικό ανακτήσιμο ποσό που αυτά θα αποφέρουν. Η εκτίμηση αυτή αποτελεί τη διασφαλιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που παραχωρούνται για εξασφάλιση των

πιστοδοτήσεων και για τον προσδιορισμό της λαμβάνονται υπ' όψιν τόσο η ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων όσο και η εμπορική / αγοραία αξία τους.

Με αυτόν τον τρόπο διαμορφώνονται οι συντελεστές διασφαλιστικής αξίας για κάθε είδος εξασφάλισης, οι οποίοι εκφράζονται ως ποσοστό επί της αγοραίας, της ονομαστικής ή της σταθμισμένης αξίας τους, αναλόγως του είδους της εξασφάλισης.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Στο πλαίσιο της βέλτιστης διαχείρισης των Πιστοδοτήσεων και ειδικότερα του περιορισμού των δανείων, τα οποία από εξυπηρετούμενα δάνεια (Performing Loans) χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενα (Non-Performing Loans), λόγω αμέλειας ή οικονομικής δυσχέρειας του πιστούχου, προσωρινού ή μονιμότερου χαρακτήρα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου. Πρόκειται για το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών, διαδικασιών και αναφορών για τον έγκαιρο εντοπισμό γεγονότων, τόσο σε επίπεδο πιστούχου (επιχειρήσεις και ιδιώτες) όσο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, που πιθανώς να οδηγήσουν είτε σε αύξηση των ανοιγμάτων με οφειλές σε καθυστέρηση (NPLs) είτε σε αύξηση των ανοιγμάτων που εμφανίζουν σημαντική επιδείνωση στον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς επίσης και οι σχετικές ενέργειες για τη διαχείριση των εν λόγω πιστούχων.

Η περίμετρος εφαρμογής του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου είναι το σύνολο των ενήμερων ανοιγμάτων, καθώς επίσης και των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση έως και 30 ημέρες, τα οποία δεν έχουν ρυθμισθεί (PLs).

Η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου αξιολογείται σε συνεχή βάση, από τρεις «γραμμές άμυνας» ως κάτωθι:

- Η πρώτη «γραμμή άμυνας» συνίσταται από μηχανισμούς ελέγχου εντός των Επιχειρησιακών Μονάδων της Τραπέζης, οι οποίες συμμετέχουν στη διαδικασία.
- Η δεύτερη «γραμμή άμυνας», ήτοι ο τομέας Διαχείρισης Κινδύνων, είναι αρμόδιος να διασφαλίζει σε συνεχή βάση, και τουλάχιστον μία φορά ετησίως, ότι οι μηχανισμοί πρώτης «γραμμής άμυνας» εφαρμόζονται αποτελεσματικά, μέσω του μηχανισμού Πιστωτικού Ελέγχου.
- Η τρίτη «γραμμή άμυνας» είναι η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιεί τακτικές αξιολογήσεις και προτείνει πιθανές βελτιώσεις.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Στο πλαίσιο διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και της πιστωτικής πολιτικής, έχει ενταχθεί η εξέταση της απαρέγκλιτης τηρήσεως των αρχών της περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνης χορηγήσεως πιστοδοτήσεων προς επιχειρήσεις.

Ο κύριος στόχος είναι η διαχείριση του δυνητικού κινδύνου προερχομένου από τις δραστηριότητες των πιστούχων της Τραπέζης οι οποίες ενδέχεται να συνδέονται με ζημία προς το περιβάλλον και την κοινωνία ή τυχόν με άμεση απειλή τέτοιας ζημίας, και κατ' επέκταση να επιδρούν αρνητικά στις επιχειρησιακές δραστηριότητες και τα οικονομικά αποτελέσματα της Τραπέζης.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΨΗΛΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ο Κίνδυνος Συγκέντρωσης αποτελεί μια ειδική μορφή πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει από το μικρό βαθμό διαφοροποίησης μεταξύ αντισυμβαλλομένων ή ομίλων αντισυμβαλλομένων, κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, γεωγραφικών περιοχών, προϊόντων ή εξασφαλίσεων.

Η Τράπεζα παρακολουθεί σε τακτή βάση τον κίνδυνο συγκέντρωσης μέσω ενός πλαισίου αναφορών με αντίστοιχη ενημέρωση της Διοικήσεως και του Διοικητικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο, η Τράπεζα υιοθετεί και εφαρμόζει τις εποπτικές οδηγίες περί των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, ενώ οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του κινδύνου συγκέντρωσης αντισυμβαλλομένων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας εκτιμώνται στα πλαίσια του Πυλώνα 2 της Βασιλείας II.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Παρατίθενται οι ακόλουθοι ορισμοί εννοιών που αναφέρονται στις ακόλουθες Παραγράφους:

Ο Δημόσιος Τομέας περιλαμβάνει πιστοδοτήσεις προς:

- Την Κεντρική κυβέρνηση (όλα τα τμήματα ή τα υπουργεία και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα)

- Τις Τοπικές Αρχές
- Τις εταιρίες που ελέγχονται και πλήρως ή εν μέρει ανήκουν στο κράτος
- Τις συνδεδεμένες με το κράτος εταιρίες
- Τις εταιρίες που ελέγχονται από πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα

Ανοίγματα σε Καθυστέρηση (Past Due Exposures)

Ένα Άνοιγμα είναι σε καθυστέρηση εάν η οφειλή του αντισυμβαλλομένου ευρίσκεται σε ουσιαστική καθυστέρηση άνω της μίας ημέρας (άθροισμα του κεφαλαίου, τόκων και εξόδων/προμηθειών που οφείλονται άνω της μίας ημέρας σε επίπεδο λογαριασμού).

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non-Performing Exposures)

Ένα άνοιγμα θεωρείται μη εξυπηρετούμενο όταν έχει συμβεί ένα ή περισσότερα γεγονότα που επηρεάζουν αρνητικά τις αναμενόμενες ροές του ανοίγματος. Δεδομένα που τεκμηριώνουν ότι ένα άνοιγμα είναι μη εξυπηρετούμενο περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα εξής:

- Είναι σε στάδιο ουσιαστικής καθυστερήσεως άνω των 90 ημερών (NPL): Το ποσό σε καθυστέρηση υπερβαίνει τα Ευρώ 100, για Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής, ή τα Ευρώ 500, για Ανοίγματα Wholesale Banking και το ποσό σε καθυστέρηση υπερβαίνει το 1% της συνολικής – εντός ισολογισμού - οφειλής. Συγκεκριμένα για λογαριασμούς υπεραναλήψεως (overdraft facilities), ως καθυστερημένοι ορίζονται οι λογαριασμοί εκείνοι όπου το υπόλοιπο είναι μεγαλύτερο του πιστωτικού ορίου
- Είναι σε στάδιο δικαστικών ενεργειών – Legal (NPL).
- Είναι μη εξυπηρετούμενη ρύθμιση (Forborne Non-Performing Exposure).
- Εμφανίζει ένδειξη αδυναμίας αποπληρωμής (UTP).

Στην περίπτωση κατά την οποία ένας πιστούχος αρμοδιότητας Wholesale Banking έχει Άνοιγμα σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και το ποσό αυτό υπερβαίνει το 20% των συνολικών Ανοιγμάτων του, τότε όλα τα Ανοίγματά του θεωρούνται μη εξυπηρετούμενα (Pulling Effect).

Εξυπηρετούμενες Πιστοδοτήσεις (Performing Exposures)

Μία πιστοδότηση θεωρείται εξυπηρετούμενη εάν ικανοποιούνται σωρευτικά οι ακόλουθες συνθήκες:

- Είναι σε καθυστέρηση λιγότερο από 90 ημέρες.
- Δεν ευρίσκεται σε δικαστικές ενέργειες.
- Δεν εμφανίζει ένδειξη αδυναμίας πληρωμής (unlikeliness to pay) των υποχρεώσεων του.
- Δεν θεωρείται απομειωμένη
ή
- Χαρακτηρίζεται ως εξυπηρετούμενη ρύθμιση (forborne performing exposure) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015.

Ανοίγματα με Ενδείξεις Αδυναμίας Πληρωμής (Unlikeliness to Pay)

Ως Ανοίγματα με Ένδειξη Αδυναμίας Πληρωμής (Unlikeliness to pay - UTP) ορίζονται τα Ανοίγματα πιστούχων σε καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών και για τα οποία η Τράπεζα εκτιμά ότι οι πιστούχοι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσουν πλήρως τις υποχρεώσεις τους χωρίς τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη οποιουδήποτε καθυστερούμενου ποσού ή από τον αριθμό των ημερών καθυστερήσεως, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εξασφαλίσεων που αποτελούν μέρος του συναλλακτικού παραγωγικού κυκλώματος (π.χ. ακίνητα σε εταιρίες Real Estate, εταιρικά μερίδια σε εταιρίες Συμμετοχών).

Για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Wholesale Banking η διαδικασία που τηρείται είναι η εξής:

(α) καθορίζονται γεγονότα τα οποία εφόσον επισυμβούν, το Άνοιγμα αναγνωρίζεται ως μη εξυπηρετούμενο (Hard UTP Triggers) χωρίς να απαιτείται αξιολόγηση από κάποιο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων,

(β) ορίζονται συγκεκριμένα εναύσματα για τα οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση του πιστούχου από το αρμόδιο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking, για το αν τα Ανοίγματα του πιστούχου θα θεωρηθούν ως μη εξυπηρετούμενα ή όχι (Soft UTP Triggers). Η συγκεκριμένη αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κατά την ημερομηνία αναθεωρήσεως των ορίων του Πελάτη, βάσει της διαβαθμίσεώς του, όπως αυτή ορίζεται στον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων Wholesale Banking. Εφόσον τελικά το Άνοιγμα ενός πιστούχου θεωρηθεί UTP, τότε η διαβάθμιση του πιστούχου στα συστήματα της Τραπέζης πρέπει να είναι Δ ή 5 (αθετημένο) για πιστούχους που διαβαθμίζονται με Slotting Μοντέλα. Σημειώνεται ότι εφόσον ένας πιστούχος ανήκει σε όμιλο εταιριών και θεωρηθεί UTP, τότε πρέπει να αξιολογείται από το αρμόδιο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων συνολικά και ο όμιλος στον οποίο ανήκει ο πιστούχος ως προς την ύπαρξη UTP ή όχι.

Για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Wholesale Banking υφίστανται τα κάτωθι Hard UTP Triggers:

- Καταγγελία δανειακής συμβάσεως.
- Ρευστοποίηση καλυμμάτων και έναρξη μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως εκ μέρους της Τραπέζης, όταν ο πιστούχος δεν διαθέτει λειτουργικές ροές για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεών του (εξαιρούνται π.χ. οι επιταγές).
- Νομικές ενέργειες, εκποίηση ή αναγκαστική εκποίηση προκειμένου να εισπραχθεί η οφειλή (π.χ. μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως έναντι της εισπράξεως οφειλής).
- Ανάκληση αδείας, η οποία έχει ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο εταιριών που χρειάζονται δημόσια άδεια για να ασκούν τις δραστηριότητές τους, όπως τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρίες. Επίσης, στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά αναφέρονται τεχνικές - κατασκευαστικές εταιρίες, εταιρίες τηλεπικοινωνιών, φαρμακευτικές, εξορύξεως, μεταφορών, τροφίμων, χημικών, πετρελαιοειδών, ανακυκλώσεως, μέσων μαζικής ενημερώσεως κ.ά.
- Αναδιτάξεις/Παρατάσεις δανείων των οποίων η διάρκεια ζωής υπερβαίνει την ωφέλιμη διάρκεια της χρηματοδοτούμενης επενδύσεως.
- Ισχυρές ενδείξεις ότι ο πιστούχος δεν δύναται να ανταποκριθεί στις δανειακές υποχρεώσεις του (π.χ. παύση εργασιών).
- Περιπτώσεις απάτης.
- Υπέρβαση του ελάχιστου αποδεκτού Loan to Value (LTV), όπως αυτό αποτυπώνεται συμβατικά, για περιπτώσεις δανείων εξασφαλισμένων με χρεόγραφα, π.χ. μετοχές, ομόλογα κ.λπ. (Margin Financing).
- Μη διαθεσιμότητα ενεργού αγοράς για τα χρηματοδοτικά μέσα του οφειλέτη (π.χ. Ομολογίες), τα οποία διαθέτει και η Τράπεζα.
- Απόσβεση οφειλών (write-off) λόγω αδυναμίας αποπληρωμής.
- Περιορισμοί οφειλής των δανειακών υποχρεώσεων (Debt Forgiveness) με ή χωρίς ρύθμιση (υπό όρους ή μη), τουλάχιστον για το πρώτο δωδεκάμηνο από τη στιγμή του περιορισμού οφειλής.
- Το πιστωτικό ίδρυμα ή ο επικεφαλής κοινοπραξίας κινεί διαδικασίες πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Δηλώνεται πιστωτικό γεγονός στο πλαίσιο της Διεθνούς Ενώσεως Συμφωνιών Ανταλλαγής και Παραγώγων (International Swaps and Derivatives Association - ISDA).
- Εξωδικαστικός συμβιβασμός/διαπραγμάτευση μεταξύ τραπεζών και πιστούχου, για τακτοποίηση ή αποπληρωμή οφειλών πιστούχων οι οποίοι ευρίσκονται υπό πτωχευτική διαδικασία (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Ο πιστούχος έχει ζητήσει να τεθεί σε καθεστώς πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Μία τράπεζα έχει κινήσει διαδικασίες πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).

Επιπλέον, για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Wholesale Banking υφίστανται τα κάτωθι Soft UTP Triggers:

- Ανοίγματα τα οποία τροποποιήθηκαν προβλέποντας αυξημένη καταβολή τελευταίας δόσεως (balloon payment), ενώ οι αρχικοί όροι της δανειακής συμβάσεως δεν προέβλεπαν αυτόν τον τρόπο αποπληρωμής, καθώς και Ανοίγματα των οποίων οι αρχικοί όροι συμβάσεως προέβλεπαν πληρωμή τύπου balloon payment και τροποποιήθηκαν προβλέποντας αύξηση του ποσού της τελευταίας πληρωμής με ταυτόχρονη μείωση της τρέχουσας δόσεως.

- Πολλαπλές ρυθμίσεις στο ίδιο Άνοιγμα.
- Επιδείνωση του συντελεστή μοχλεύσεως (Ίδια προς Ξένα Κεφάλαια).
- Ένα Άνοιγμα αγοράσθηκε ή χορηγήθηκε με σημαντική απομείωση που αντανακλά την υποβαθμισμένη πιστωτική ποιότητα του οφειλέτη.
- Ο δείκτης καλύψεως της εξυπηρετήσεως χρέους υποδεικνύει ότι το χρέος δεν είναι βιώσιμο.
- Πενταετή συμβόλαια ανταλλαγής πιστωτικής αθετήσεως (credit default swaps-CDS) άνω των 1.000 μονάδων βάσεως τους τελευταίους 12 μήνες.
- Απώλεια σημαντικού πελάτη ή ενοικιαστή που αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του κύκλου εργασιών ή του συνολικού εισοδήματος από ακίνητα αντιστοίχως.
- Μείωση κύκλου εργασιών από την οποία προκύπτει σημαντική μείωση των ταμειακών ροών.
- Συνδεδεμένος Πελάτης, ο οποίος αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του κύκλου εργασιών, έχει υποβάλει αίτημα πτωχεύσεως.
- Γνωμοδότηση εξωτερικού ορκωτού ελεγκτή με περιορισμούς ή επιφυλάξεις, η οποία οδηγεί στη σημαντική επιδείνωση των βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών του πιστούχου, καθώς και επί τα χείρω μεταβολή στις εκτιμηθείσες μελλοντικές ταμειακές ροές του πιστούχου.
- Αναμένεται ότι ένα άνοιγμα με αποπληρωμή στη λήξη ή μία ληξιπρόθεσμη δόση δεν μπορεί να αναχρηματοδοτηθεί με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς.
- Μη διαθεσιμότητα ενεργού αγοράς για τα χρηματοδοτικά μέσα του οφειλέτη (π.χ. Ομολογίες), τα οποία ωστόσο δεν διαθέτει η Τράπεζα.
- Ο πιστούχος έχει παραβεί τους χρηματοοικονομικούς όρους της δανειακής συμβάσεως.
- Σημαντική επιδείνωση των προοπτικών του κλάδου δραστηριότητας του πιστούχου.
- Ανεπιθύμητες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση ή στη διοίκηση της επιχειρήσεως ή σοβαρά διοικητικά προβλήματα.
- Τρίτος (όχι τράπεζα) έχει κινήσει διαδικασίες πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Καθυστερημένες πληρωμές στην Εφορία και στα Ασφαλιστικά Ταμεία.

Για τη Λιανική Τραπεζική η διαδικασία είναι η εξής:

(α) καθορίζονται γεγονότα τα οποία εφόσον επισυμβούν, το Άνοιγμα αναγνωρίζεται ως μη εξυπηρετούμενο (Hard UTP Triggers) χωρίς να απαιτείται αξιολόγηση από κάποιο Συμβούλιο Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής,

(β) ορίζονται συγκεκριμένα εναύσματα για τα οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση του πιστούχου από το αρμόδιο Συμβούλιο Καθυστερήσεων Λιανικής Τραπεζικής, για το αν τα Ανοίγματα του πιστούχου θεωρηθούν ως μη εξυπηρετούμενα ή όχι (Soft UTP Triggers). Η συγκεκριμένη αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κατά την ημερομηνία αξιολογήσεως ενός αιτήματος ρυθμίσεως. Εφόσον τελικά ένα άνοιγμα θεωρηθεί UTP, τότε θα πρέπει να σηματοδοτείται ως μη εξυπηρετούμενο στα συστήματα της Τραπέζης.

Για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Λιανικής Τραπεζικής υφίστανται τα κάτωθι Hard UTP Triggers:

- Έχει ορισθεί δικάσιμος για υπαγωγή στον Ν. 3869/2010.
- Έχει επιβεβαιωθεί απάτη σε βάρος της Τραπέζης.
- Ο πιστούχος απεβίωσε.
- Πολλαπλές ρυθμίσεις εντός του τελευταίου 12μήνου.
- Ευρίσκεται σε εξέλιξη εξωδικαστικός συμβιβασμός/διαπραγμάτευση μεταξύ τραπεζών και πιστούχου για τακτοποίηση ή αποπληρωμή οφειλών πιστούχων, οι οποίοι ευρίσκονται υπό πτωχευτική διαδικασία (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Έχει πραγματοποιηθεί καταγγελία συμβάσεως.
- Έχει ξεκινήσει η διαδικασία ρευστοποιήσεως καλυμμάτων και μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως εκ μέρους της Τραπέζης,

όταν ο πιστούχος δεν διαθέτει λειτουργικές ροές για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεών του (εξαιρούνται π.χ. οι επιταγές).

- Έχουν ξεκινήσει νομικές ενέργειες, εκποίηση ή αναγκαστική εκποίηση προκειμένου να εισπραχθεί η οφειλή (π.χ. μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως έναντι της εισπράξεως οφειλής).
- Περιορισμοί οφειλής των δανειακών υποχρεώσεων (Debt Forgiveness) με ή χωρίς ρύθμιση (υπό όρους ή μη), τουλάχιστον για το πρώτο δωδεκάμηνο από τη στιγμή του περιορισμού οφειλής.

Επιπλέον, για τα Ανοίγματα αρμοδιότητας Λιανικής Τραπεζικής υφίστανται τα κάτωθι Soft UTP Triggers:

- Πολλαπλές ρυθμίσεις.
- Ο πιστούχος εμφανίζει άλλα Ανοίγματα στην Τράπεζα σε κατάσταση αθετήσεως.
- Ο πιστούχος είναι άνεργος.
- Ο πιστούχος έχει ζητήσει να τεθεί σε καθεστώς πτωχεύσεως ή αφερεγγυότητας (αίτηση υπαγωγής στον Πτωχευτικό Κώδικα).
- Ο πιστούχος είναι μοναδικός ιδιοκτήτης επιχειρήσεως που τα Ανοίγματά της είναι σε καθεστώς αθετήσεως και για τα οποία έχει εγγυηθεί προσωπικά.

Απομειωμένα Ανοίγματα (Credit Impaired Exposures)

Ένα Άνοιγμα θεωρείται απομειωμένο (Credit Impaired) όταν ικανοποιούνται τα κριτήρια που ορίζονται για τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Ανοίγματα σε Αθέτηση (Default Exposures)

Ένα Άνοιγμα θεωρείται ότι είναι σε αθέτηση (Default) όταν ικανοποιούνται τα κριτήρια που ορίζονται για τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως

Για σκοπούς παρουσίασης των γνωστοποιήσεων πιστωτικού κινδύνου, οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως (Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου) των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνουν το υπόλοιπο των συσσωρευμένων απομειώσεων και το υπόλοιπο προσαρμογής στην εύλογη αξία του συμβατικού υπολοίπου των δανείων που ήταν απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI), καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων. Τα εν λόγω δάνεια αναγνωρίστηκαν είτε στο πλαίσιο εξαγοράς μεμονωμένων δανείων ή εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), είτε ως συνέπεια σημαντικής τροποποίησης των όρων προηγούμενου δανείου που οδήγησε σε διακοπή αναγνώρισης. Αντίστοιχη προσαρμογή έχει γίνει και στο προ προβλέψεων λογιστικό υπόλοιπο των δανείων.

Αξία Εξασφαλίσεων

Ως αξία εξασφαλίσεων λαμβάνεται η πιο πρόσφατη εμπορική/αγοραία αξία της εξασφαλίσεως. Στην περίπτωση των ακινήτων λαμβάνεται η μικρότερη τιμή μεταξύ του ποσού της προσημειώσεως και της αξίας του ακινήτου. Στην αξία εγγυήσεων περιλαμβάνεται η αξία των εγγυήσεων που υπερβαίνει την αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων. Επισημαίνεται ότι όλες οι αξίες λαμβάνονται μέχρι το 100% της οφειλής (capped).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΣ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΖΗΜΙΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, αναγνωρίζει πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και για τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα (εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις, μη εκταμειωθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα).

Η Μεθοδολογία Διενέργειας Απομειώσεων είναι ενιαία τόσο για τις Πιστοδοτήσεις Wholesale Banking όσο και για τις Πιστοδοτήσεις Λιανικής Τραπεζικής.

Ορισμός Αθετήσεως (Default)

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ως ορισμό αθετήσεως για λογιστικούς σκοπούς τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE), όπως ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές της EBA (GL/2016/07).

Ο ορισμός των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη των υποδειγμάτων εκτιμήσεως των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου (Πιθανότητα αθετήσεως - Probability of Default), Εκτιμώμενη αναμενόμενη ζημία σε περίπτωση αθετήσεως (Loss Given Default), Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default).

Τέλος, ο ορισμός της αθετήσεως είναι σύμφωνος με αυτόν που χρησιμοποιείται για εσωτερικούς σκοπούς διαχείρισεως του πιστωτικού κινδύνου.

Κατάταξη ανοιγμάτων σε στάδια με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο (Staging)

Σε συνέχεια της αρχικής αναγνώρισεως μίας πιστοδοτήσεως, γίνεται η κατάταξή της σε Στάδια (Stages) με βάση τον πιστωτικό κίνδυνο. Η κατάταξη των δανείων σε στάδια στηρίζεται στις μεταβολές της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου από την αρχική αναγνώριση.

Κατά την αρχική αναγνώριση ενός Ανοίγματος, η Τράπεζα οφείλει να προσδιορίσει εάν θεωρείται απομειωμένης πιστωτικής αξίας (Credit-Impaired at Initial Recognition).

Στην Κατηγορία POCI (Αγορασμένα ή Δημιουργημένα χρηματοοικονομικά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας - Purchased or Originated Credit Impaired, POCI) περιλαμβάνονται τα εξής:

- Ανοίγματα που τη στιγμή της εξαγοράς (Purchased) ικανοποιούν τα κριτήρια των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.
- Ανοίγματα για τα οποία λογιστικά υπάρχει παύση αναγνώρισεως (derecognition) του παλαιού Ανοίγματος και αναγνώριση (recognition) του καινούριου και για τα οποία ισχύουν τα εξής (Originated): εάν το Άνοιγμα πριν την παύση αναγνώρισεως ήταν χαρακτηρισμένο ως απομειωμένο (άρα NPE), θα συνεχίσει να διατηρεί αυτόν τον χαρακτηρισμό και το νέο δάνειο, το οποίο και θα ταξινομηθεί ως POCI.

Τα υπόλοιπα Ανοίγματα που δεν χαρακτηρίζονται ως POCI, ταξινομούνται σε Στάδια ως κάτωθι:

- Στο Στάδιο (stage) 1 περιλαμβάνονται τα εξυπηρετούμενα πιστωτικά Ανοίγματα που δεν έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που υπολογίζονται ισούνται με διάρκεια 12 μηνών από την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και η αξιολόγηση διενεργείται σε συλλογική βάση με εξαίρεση τους πιστούχους που εξετάζονται σε μεμονωμένη βάση.
- Στο Στάδιο (stage) 2 περιλαμβάνονται τα πιστωτικά Ανοίγματα που έχουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση αλλά δεν είναι Μη Εξυπηρετούμενα. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του πιστωτικού Ανοίγματος, η δε αξιολόγηση πραγματοποιείται σε συλλογική βάση με εξαίρεση τους πιστούχους που εξετάζονται σε μεμονωμένη βάση.
- Στο Στάδιο (stage) 3 περιλαμβάνονται τα Μη Εξυπηρετούμενα/σε Αθέτηση Ανοίγματα. Στο Στάδιο αυτό ο υπολογισμός πιστωτικού κινδύνου γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του πιστωτικού Ανοίγματος και η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογική ή σε μεμονωμένη βάση.

Ο υπολογισμός πιστωτικού κινδύνου για τα POCI ανοίγματα γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του πιστωτικού Ανοίγματος.

Αναλυτικότερα, ακολουθούν όλες οι δυνατές κινήσεις μεταξύ των Σταδίων Πιστωτικού Κινδύνου (Stages):

- Ένα Άνοιγμα (Exposure) του οποίου το ένα τρίμηνο αναφοράς έχει κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 1, μπορεί το επόμενο τρίμηνο αναφοράς να κατηγοριοποιηθεί είτε σε Στάδιο 1, εάν δεν έχει επιδεινωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος και εφόσον εξακολουθεί να είναι εξυπηρετούμενο, είτε σε Στάδιο 2, εφόσον εξακολουθεί να είναι εξυπηρετούμενο αλλά έχει επιδεινωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος, είτε σε Στάδιο 3, εφόσον είναι Μη Εξυπηρετούμενο/σε Αθέτηση.
- Ένα Άνοιγμα (Exposure) του οποίου το ένα τρίμηνο αναφοράς έχει κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 2, μπορεί το επόμενο τρίμηνο αναφοράς να κατηγοριοποιηθεί είτε σε Στάδιο 1, εφόσον εξακολουθεί να είναι εξυπηρετούμενο, δεν ικανοποιεί κάποιο από τα κριτήρια «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου» και εφόσον πρόκειται για Άνοιγμα σε ρύθμιση (FPL) να ικανοποιούνται τα κριτήρια εξόδου από την κατάσταση ρυθμίσεως (2-years probation period για τα Forborne Performing Exposures), είτε να

παραμένει σε Στάδιο 2, εφόσον δεν έχει διαφοροποιηθεί ουσιαστικά ο πιστωτικός κίνδυνος, είτε να μετακινηθεί σε Στάδιο 3, εφόσον πλέον είναι Μη Εξυπηρετούμενο/σε Αθέτηση.

- Ένα Άνοιγμα (Exposure) του οποίου το ένα τρίμηνο αναφοράς έχει κατηγοριοποιηθεί στο Στάδιο 3, μπορεί το επόμενο τρίμηνο αναφοράς να κατηγοριοποιηθεί είτε σε Στάδιο 1, εφόσον είναι πλέον εξυπηρετούμενο και δεν ικανοποιεί κάποιο από τα κριτήρια «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου», είτε να μετακινηθεί σε Στάδιο 2, εφόσον δεν θεωρείται πλέον Μη Εξυπηρετούμενο αλλά ικανοποιεί κάποιο από τα κριτήρια «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου», είτε να παραμείνει σε Στάδιο 3, εφόσον εξακολουθεί να είναι Μη Εξυπηρετούμενο/σε Αθέτηση.

Η Τράπεζα δεν κάνει χρήση της εξαίρεσης που παρέχεται από το πρότυπο για τα δάνεια χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Για σκοπούς κατάταξης, στην περίπτωση ανακυκλούμενων ανοιγμάτων Wholesale Banking, ως ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης χρησιμοποιείται η πιο πρόσφατη ημερομηνία αναθεωρήσεως ορίων / διαβαθμίσεως πιστωτικού κινδύνου καθώς αντικατοπτρίζει την πρακτική της κατ' ελάχιστον ετήσιας αναλυτικής πιστοληπτικής αξιολογήσεως (thorough credit risk review).

Σημαντική Αύξηση Πιστωτικού Κινδύνου

Για τον έγκαιρο προσδιορισμό των σημαντικών αυξήσεων πιστωτικού κινδύνου ενός Ανοίγματος μετά την αρχική αναγνώριση και την επιμέτρηση ζημίας καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του αντί της επιμετρήσεως ζημίας δωδεκαμήνου, συγκρίνεται ο κίνδυνος αθετήσεως κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθετήσεως κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης για όλα τα εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Performing Exposures), συμπεριλαμβανομένων των Ανοιγμάτων που δεν εμφανίζουν ημέρες καθυστέρησης (Delinquencies).

Η αξιολόγηση ενός ανοίγματος για το αν εμφανίζει σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ή όχι βασίζεται στα κατωτέρω:

- **Ποσοτικοί Δείκτες (Quantitative Indicators):** αναφέρεται στην ποσοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και πιο συγκεκριμένα στη σύγκριση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αρχική αναγνώριση. Για τον προσδιορισμό, της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη τόσο η απόλυτη αύξηση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς και της αρχικής αναγνώρισης (κυμαίνεται μεταξύ 3 και 5 ποσοστιαίων μονάδων αυξήσεως του PD, αναλόγως της ομάδας δανείων), όσο και η σχετική αύξηση της πιθανότητας αθετήσεως (PD) μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς και της αρχικής αναγνώρισης (διπλασιασμός ή τριπλασιασμός του PD, αναλόγως της ομάδας δανείων). Σημειώνεται ότι τα κρίσιμα σημεία – τόσο για την απόλυτη αύξηση, όσο και για τη σχετική αύξηση του PD μεταξύ ημερομηνίας αναφοράς και αρχικής αναγνώρισης – επικυρώνονται σε ετήσια βάση, προκειμένου να τεκμηριώνεται η σημαντικότητα της στατιστικής διαφοροποίησεως.
- **Ποιοτικοί Δείκτες (Qualitative Indicators):** αναφέρεται στην ποιοτική πληροφόρηση που χρησιμοποιείται και που δεν αποτυπώνεται κατ' ανάγκη στην πιθανότητα αθετήσεως, όπως ο χαρακτηρισμός ενός ανοίγματος ως εξυπηρετούμενη ρύθμιση (FPL, παραμονή για τουλάχιστον 2 έτη, σύμφωνα με τα EBA ITS). Επιπλέον, ποιοτικοί δείκτες, τόσο για τα χαρτοφυλάκια επιχειρήσεων όσο και για τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών, περιλαμβάνονται στους μηχανισμούς Έγκαιρης Προειδοποίησης Πιστωτικού Κινδύνου (Early Warning), όπου, αναλόγως της αξιολογήσεως που πραγματοποιείται, ένα άνοιγμα δύναται να θεωρηθεί ότι εμφανίζει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου ή όχι. Ειδικά για το χαρτοφυλάκιο ειδικών πιστοδοτήσεων μέσω της διαβαθμίσεως (slotting category) αποτυπώνονται επιπλέον ποιοτικοί δείκτες.
- **Λοιποί Δείκτες (Backstop Indicators):** επιπλέον των ανωτέρω και με σκοπό να αντιμετωπισθούν περιπτώσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικής επιδεινώσεως του πιστωτικού κινδύνου, βάσει των ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών ορίζεται ότι τα ανοίγματα σε καθυστέρηση άνω των 30 ημερών θεωρείται ότι εξ' ορισμού εμφανίζουν σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου.

Εκτίμηση αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Ανοίγματα Βάσει μεμονωμένης Αξιολογήσεως

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γίνεται είτε σε μεμονωμένη βάση, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σημαντικότητα του ανοίγματος ή για περιπτώσεις ανοιγμάτων που δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου ή για περιπτώσεις ανοιγμάτων που δεν υπάρχουν επαρκή ιστορικά στοιχεία συμπεριφοράς στην Τράπεζα, είτε σε συλλογική βάση για τα υπόλοιπα Ανοίγματα.

Σε περιπτώσεις εταιριών όπου υφίσταται εταιρική εγγύηση της μητρικής εταιρίας σε ποσοστό 100% του υπολοίπου του δανείου/πιστώσεως ή άλλων σημαντικών αλληλεξαρτήσεων, η αξιολόγηση δύναται να πραγματοποιηθεί σε επίπεδο ομίλου.

Για τα Ανοίγματα προς Επιχειρήσεις εξετάζονται μεμονωμένα:

- Πιστούχοι με έστω ένα Μη Εξυπηρετούμενο Άνοιγμα των οποίων το Γενικό Όριο Πελάτη στην Τράπεζα υπερβαίνει το ποσό των Ευρώ 1,5 εκατ.
- Πιστούχοι των Διευθύνσεων Ναυτιλιακών Εργασιών και Σύνθετων Χρηματοδοτήσεων ανεξαρτήτως Γενικού Ορίου Πελάτη στην Τράπεζα, με έστω ένα Μη Εξυπηρετούμενο Άνοιγμα.
- Δύναται να εξετάζονται εξατομικευμένα Ανοίγματα που δεν έχουν κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου με τα υπόλοιπα δάνεια και ταυτοχρόνως δεν υπάρχουν σχετικά και επαρκή ιστορικά στοιχεία που να επιτρέπουν τη συλλογική ανάλυση.

Όλα τα υπόλοιπα Ανοίγματα Επιχειρηματικής Πίστεως εξετάζονται συλλογικά.

Για τα Ανοίγματα προς Ιδιώτες εξετάζονται μεμονωμένα Ανοίγματα Πιστούχων, ανά χαρτοφυλάκιο, που είναι Μη Εξυπηρετούμενα (NPE), εφόσον πληρούνται τα κάτωθι:

- Καταναλωτικά Δάνεια: Ανοίγματα πιστούχων Καταναλωτικής Πίστεως με συνολικά χρεωστικά υπόλοιπα άνω των Ευρώ 500 χιλ.
- Στεγαστικά Δάνεια: Ανοίγματα πιστούχων Στεγαστικής Πίστεως με συνολικά χρεωστικά υπόλοιπα άνω των Ευρώ 2 εκατ.

Όλα τα υπόλοιπα Ανοίγματα προς Ιδιώτες εξετάζονται συλλογικά.

Ανοίγματα βάσει Συλλογικής Αξιολόγησης

Η Συλλογική Αξιολόγηση εφαρμόζεται σε Ανοίγματα που δεν εξετάζονται μεμονωμένα, ήτοι σε ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί στα στάδια 1 και 2, καθώς και σε ανοίγματα σε αθέτηση που δεν πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια για μεμονωμένη αξιολόγηση αφού πρώτα κατηγοριοποιηθούν βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου της ομάδας και του χαρτοφυλακίου στην οποία ανήκει ο πιστούχος ή η πιστοδότηση.

Για την ταξινόμηση των ανοιγμάτων σε ομάδες με ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπ' όψιν, ενδεικτικά, τα εξής:

- Στάδιο Κατατάξεως με βάση τον Πιστωτικό Κίνδυνο (Staging)
- Τύπος προϊόντος
- Ημέρες καθυστέρησης
- Χρονικό διάστημα σε αθέτηση
- Ένδειξη αδυναμίας πληρωμής
- Τροποποίηση συμβατικών όρων σε πιστούχους που εμφανίζουν οικονομική δυσκολία (Forbearance Measures)
- Ύπαρξη καλύμματος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τον τύπο και το ποσοστό της καλύψεως (Loan to Value)
- Ύπαρξη Εγγυήσεως Ελληνικού Δημοσίου
- Μερική Διαγραφή Οφειλών
- Διαβάθμιση Πιστωτικού Κινδύνου
- Κλάδος δραστηριότητας

Η ομαδοποίηση επαναξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να διασφαλίζεται ότι η κάθε ομάδα αποτελείται από δάνεια με ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υπολογισμός αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου

Το ποσό των αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου επικαιροποιείται σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων, ώστε να αντικατοπτρίζει τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο από την αρχική αναγνώριση, με αποτέλεσμα να παρέχεται περισσότερο έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες.

Ο προσδιορισμός της αναμενόμενης ζημίας λόγω πιστωτικού κινδύνου γίνεται ως εξής:

- Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
  - α. στις συμβατικές ροές και
  - β. στις ροές που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα λάβει.
- Για τα μη εκταμιευθέντα ανακυκλούμενα ανοίγματα, η ζημία λόγω πιστωτικού κινδύνου είναι ίση με την παρούσα αξία της διαφοράς ανάμεσα:
  - α. στις συμβατικές ροές που θα προκύψουν αν εκταμιευθούν τα ανεκτέλεστα δανειακά υπόλοιπα και
  - β. στις ροές που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα λάβει σε περίπτωση εκταμίευσης των υπολοίπων αυτών.
- Για τις εγγυητικές επιστολές και τις ενέγγυες πιστώσεις, η ζημία είναι ίση με τις αναμενόμενες εκροές σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης μείον τα ποσά που η Τράπεζα εκτιμά ότι θα εισπράξει από τον κάτοχο της εγγύησης.

Ενσωμάτωση της μελλοντικής πληροφόρησης

Για σκοπούς του προσδιορισμού της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου, η Τράπεζα υπολογίζει τις αναμενόμενες ταμειακές ροές βάσει της σταθμισμένης πιθανότητας τριών εναλλακτικών σεναρίων.

Ειδικότερα, η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών κάνει προβλέψεις για την πιθανή εξέλιξη των μακροοικονομικών μεταβλητών που επηρεάζουν το ύψος της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για το δανειακό χαρτοφυλάκιο υπό ένα βασικό και υπό δυο εναλλακτικά μακροοικονομικά σενάρια (ένα ευνοϊκό και ένα δυσμενές) ενώ παράγει επίσης τις σωρευτικές πιθανότητες που συνδέονται με τα σενάρια αυτά.

Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που επηρεάζουν το ύψος της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, το ποσοστό ανεργίας, καθώς και οι μελλοντικές αξίες των στεγαστικών και επαγγελματικών ακινήτων.

Ο μέσος όρος ανά χρονιά για την περίοδο 2019-2022 των μακροοικονομικών μεταβλητών που επηρεάζουν τόσο την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθετήσεως όσο και την εκτίμηση της Αναμενόμενης Ζημίας σε περίπτωση Αθετήσεως, είναι οι ακόλουθες:

	2019-2022		
	Δυσμενές Σενάριο	Βασικό Σενάριο	Ευνοϊκό Σενάριο
Μεταβολή Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	(0,2%)	1,8%	3,7%
Ποσοστό ανεργίας	18,1%	15,9%	13,7%
Μεταβολή της αξίας των στεγαστικών ακινήτων (RRE)	(0,7%)	2,6%	5,8%
Μεταβολή της αξίας των επαγγελματικών ακινήτων (CRE)	(0,3%)	2,7%	5,7%

Η παραγωγή του βασικού σεναρίου, που υποστηρίζεται από μία συνεπή οικονομική περιγραφή λειτουργεί ως το σημείο εκκινήσεως και θα αποτελεί και το πιο πιθανό σενάριο σύμφωνα με τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και τη βασική εκτίμηση της Τραπέζης αναφορικά με την πορεία της οικονομίας.

Οι σωρευτικές πιθανότητες που συνοδεύουν τα μακροοικονομικά σενάρια για την ελληνική οικονομία υποδεικνύουν ότι η οικονομία αποδίδει καλύτερα ή χειρότερα σε σχέση με τις δοθείσες προβλέψεις με βάση το βασικό σενάριο και με βάση τα εναλλακτικά, δηλαδή το ευνοϊκό και το δυσμενές σενάριο. Για κάθε ένα από τα εναλλακτικά σενάρια, υπολογίζεται η αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου και σταθμίζεται με την πιθανότητα του κάθε σεναρίου ώστε να υπολογιστεί η σταθμισμένη αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου.

Η σωρευτική πιθανότητα που συνδέεται με το βασικό σενάριο ανέρχεται σε 60%, ενώ η σωρευτική πιθανότητα του δυσμενούς και ευνοϊκού σεναρίου ανέρχεται σε 20% για το κάθε σενάριο.

Σε περίπτωση που η σωρευτική πιθανότητα του δυσμενούς σεναρίου αυξηθεί από 20% σε 40%, αναμένεται αύξηση των Αναμενόμενων Ζημιών Πιστωτικού Κίνδυνου κατά € 170,9 εκατ.

Σε περίπτωση που η σωρευτική πιθανότητα του ευνοϊκού σεναρίου αυξηθεί από 20% σε 40%, αναμένεται μείωση των Αναμενόμενων Ζημιών Πιστωτικού Κίνδυνου κατά € 170,8 εκατ.

Παράμετροι Πιστωτικού κινδύνου

Ο μηχανισμός για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στις ως κάτωθι παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου οι οποίες βασίζονται σε εσωτερικά στατιστικά μοντέλα και ιστορικά στοιχεία:

- **Πιθανότητα Αθετήσεως (PD):** Είναι μία εκτίμηση της πιθανότητας να αθετήσει ο πιστούχος κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα

Για την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθετήσεως, τα υποδείγματα βαθμολογήσεως /διαβαθμίσεως του πιστωτικού κινδύνου αξιολογούν μία σειρά από παραμέτρους, που μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

- Χρηματοοικονομική Ανάλυση: η οικονομική δυνατότητα του οφειλέτη (δείκτες ρευστότητας, χρέος προς έσοδα κτλ),
- Ανάλυση των ανταγωνιστών: η συγκριτική θέση του οφειλέτη στην αγορά στην οποία δραστηριοποιείται, κυρίως σε σχέση με τους ανταγωνιστές του (εφαρμόζεται κυρίως σε οφειλέτες του Wholesale Banking),
- Τρέχοντα και ιστορικά στοιχεία συμπεριφοράς του οφειλέτη είτε στην Τράπεζα είτε σε τρίτους (οφειλές σε καθυστέρηση, συμπεριφορά αποπληρωμών κ.λπ.), και
- Ποιοτικά χαρακτηριστικά του οφειλέτη (ισχυρή και υγιής διαχείριση, διαδοχή διοίκησης, κατάλληλες εγκαταστάσεις και εξοπλισμός κτλ).

Οι διαβαθμίσεις του πιστωτικού κινδύνου αποτελούν το βασικό δεδομένο για να προσδιοριστούν οι Πιθανότητες Αθετήσεως. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί στατιστικά υποδείγματα για να αναλύσει τα συλλεχθέντα στοιχεία και να προβεί σε εκτιμήσεις της εναπομένουσας πιθανότητας αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των ανοιγμάτων και τον τρόπο με τον οποίο αυτές θα εξελιχθούν με το χρόνο, γεγονός που θα βασίζεται μεταξύ άλλων και στις μακροοικονομικές μεταβλητές

- **Άνοιγμα σε Αθέτηση (EAD):** Το Άνοιγμα σε Αθέτηση είναι μία εκτίμηση του ύψους του ανοίγματος τη στιγμή της αθετήσεως, λαμβάνοντας υπόψη: (α) τις αναμενόμενες μεταβολές στο άνοιγμα μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών κεφαλαίου και τόκου, (β) την αναμενόμενη χρήση πιστωτικών ορίων και (γ) τους δεδουλευμένους τόκους. Τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια που δεν έχουν πλήρως εκταμιευτεί αντιπροσωπεύουν δυνητικό πιστωτικό άνοιγμα και μετατρέπονται σε ισοδύναμο πιστωτικό άνοιγμα ποσού ίσου με το εγκεκριμένο μη εκταμιευθέν πιστωτικό όριο επί έναν συντελεστή μετατροπής (Credit Conversion Factor, CCF). Ο συντελεστής μετατροπής σε πιστωτικό άνοιγμα «CCF» υπολογίζεται βάσει στατιστικών υποδειγμάτων. Η μέγιστη περίοδος για την οποία υπολογίζονται οι πιστωτικές ζημίες είναι η εναπομένουσα συμβατική διάρκεια ενός χρηματοοικονομικού μέσου εκτός και αν η Τράπεζα έχει το νομικό δικαίωμα να το ανακαλέσει νωρίτερα.

Κατ' εξαίρεση, αναφορικά με τις Πιστωτικές Κάρτες και τα ανακυκλούμενα ανοίγματα προς ιδιώτες η μέγιστη περίοδος ορίζεται σε τρία έτη. Για τα ανακυκλούμενα δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις, η αντίστοιχη διάρκεια ορίζεται στα τέσσερα έτη. Όσον αφορά στην επιχειρηματική πίστη Wholesale Banking, για τα ανακυκλούμενα ανοίγματα, η εν λόγω διάρκεια είναι ένα έτος με δεδομένο την κατά ελάχιστον ετήσια αναλυτική επαναξιολόγηση αυτών (credit thorough review).

Η Τράπεζα εφαρμόζει μοντέλα για τα ανοίγματα σε αθέτηση τα οποία αντικατοπτρίζουν τα χαρακτηριστικά του κάθε χαρτοφυλακίου.

- **Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως (LGD):** Η Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία είναι εκτίμηση της ζημίας που θα πραγματοποιηθεί στην περίπτωση που η αθέτηση συμβεί σε μία δεδομένη χρονική στιγμή. Βασίζεται στη διαφορά μεταξύ των οφειλόμενων συμβατικών ταμειακών ροών και εκείνων που η Τράπεζα θα ανέμενε να εισπράξει, συμπεριλαμβανομένης της ρευστοποίησεως των εξασφαλίσεων καθώς και της πιθανότητας επιστροφής του μέσου σε ενήμερη κατάσταση (cure rate) η οποία βασίζεται είτε σε ιστορικά στοιχεία είτε στο εκάστοτε επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει και την εκτιμώμενη πορεία των ενεργειών διαχείρισης.

Επίσης, στις περιπτώσεις όπου οι ταμειακές ροές αναμένονται να προέρθουν από τη πώληση δανείων, η Τράπεζα έχει ενσωματώσει στον υπολογισμό των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών το αναμενόμενο τίμημα ως βασικό σενάριο.

Για τα δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις, η Εκτιμώμενη Αναμενόμενη Ζημία κατά τη στιγμή της αθετήσεως λαμβάνει υπόψη τα αναμενόμενα ποσοστά ανακτήσεως τα οποία διαφοροποιούνται με τον υπολειπόμενο χρόνο ανακτήσεως καθώς

επίσης και την πιθανότητα επιστροφής σε ενήμερη κατάσταση, η οποία βασίζεται είτε σε ιστορικά στοιχεία είτε στο εκάστοτε επιχειρησιακό σχέδιο.

Τα αναμενόμενα ποσοστά ανακτήσεως από εμπράγματα εξασφαλίσεις, λαμβάνουν υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους: την πλέον πρόσφατη (αναθεωρημένη εντός του έτους) εμπορική αξία, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη ρευστοποίηση/πώληση της εμπράγματης εξασφαλίσεως (ποικίλει από 1-3 έτη αναλόγως του σταδίου ενεργειών), την εμπορική αξία τη στιγμή της ρευστοποίησης/πώλησεως της εμπράγματης εξασφαλίσεως, βάσει της εξελίξεως των τιμών ακινήτων την επόμενη Ζετία, την αναμενόμενη τιμή πώλησεως μέσω αναγκαστικής ή μη διαδικασίας (όπως προσδιορίζεται από ιστορικά στοιχεία πλειστηριασμών/πωλήσεων). Το ποσό εισπράξεως της Τραπέζης τελικώς υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη και τα προνομιακά βάρη ή βάρη υπέρ τρίτων. Οι αναμενόμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Επιπλέον, η πιθανότητα επιστροφής σε ενήμερη κατάσταση είναι συνεπής με το επιχειρησιακό σχέδιο της Τραπέζης για τη μείωση των NPEs (π.χ. πωλήσεις, ρυθμίσεις κ.λπ.)

Τέλος, σημειώνεται ότι το LGD διαφοροποιείται βάσει του εκάστοτε μακροοικονομικού σεναρίου για τα καλυμμένα ανοίγματα

Μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9, οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των απαιτήσεων για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των μη αντληθεισών δανειακών δεσμεύσεων, η Τράπεζα εκτιμά το αναμενόμενο μέρος της δανειακής δεσμεύσεως που θα αναληφθεί κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης διάρκειας ζωής της.

Διακυβέρνηση

Η Επιτροπή Πιστωτικού Κινδύνου (Credit Risk Committee) έχει την ευθύνη για την έγκριση των Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών καθώς και των μεθοδολογιών που αναπτύσσει η Τράπεζα για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας (ECL Methodology) για το δανειακό χαρτοφυλάκιο.

Η Πολιτική Διενέργειας Απομειώσεων Πιστοδοτήσεων εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τραπέζης μέσω της Επιτροπής Διαχείρισεως Κινδύνων.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Η διατήρηση ενός υγιούς δανειακού χαρτοφυλακίου προϋποθέτει τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση των πιστούχων, προκειμένου να είναι εφικτή η έγκαιρη διάγνωση μελλοντικών προβλημάτων ρευστότητας που θα επηρεάσουν την ομαλή αποπληρωμή των υποχρεώσεών τους στην Τράπεζα.

Τα πιστωτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται συνήθως από την Τράπεζα για τη διαχείριση προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι πιστούχοι στην αποπληρωμή των οφειλών τους είναι οι ρυθμίσεις των χρηματοδοτήσεων μέσω της επαναδιαπραγματεύσεως των αρχικών όρων της δανειακής συμβάσεως.

Με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 42/30.5.2014 της Τραπέζης της Ελλάδος και τις τροποποιητικές αυτής 47/9.2.2015, 102/30.8.2016, 134/5.3.2018 και 136/2.4.2018, προσδιορίσθηκε το πλαίσιο των εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα των πιστοδοτήσεων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων, παράλληλα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το Ν.4261/2014, τον Κανονισμό (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών αποφάσεις της Τραπέζης της Ελλάδος.

Επίσης με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, η Τράπεζα αναλαμβάνει τις προκύπτουσες υποχρεώσεις που απορρέουν από το εποπτικό πλαίσιο σχετικά με τις ρυθμισμένες πιστοδοτήσεις.

Οι Ρυθμίσεις οφειλών προτείνονται σε συνεργάσιμους και βιώσιμους δανειολήπτες υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι

μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών (financial difficulty) όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη.

Ρύθμιση υφιστάμενης δανειακής συμβάσεως μπορεί να πραγματοποιείται α) κατόπιν αιτήματος του πελάτη, β) βάσει του πλαισίου που ορίζει η Διαδικασία Επιλύσεως Καθυστερήσεων του Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών που εξέδωσε η Τράπεζα της Ελλάδος (Ν.4224/2013) όπως ισχύει σήμερα.

Εκτός των ρυθμίσεων υφιστάμενων οφειλών που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία της Τραπέζης και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές των Πράξεων Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης της Ελλάδος (αριθ. 42/30.5.2014, 47/9.2.2015, 102/30.8.2016, 134/05.03.2018 και 136/02.04.2018) και της Διαδικασίας Επιλύσεως Καθυστερήσεων (Δ.Ε.Κ.) του Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών (Ν.4224/2013) όπως ισχύει, υπάρχουν και οι διαδικασίες «ρυθμίσεως» των οφειλών Λιανικής Τραπεζικής που υπαγορεύονται από σχετικούς νόμους του Κράτους.

Η ύπαρξη ευνοϊκότερων όρων επαναδιαπραγματεύσεως και τροποποίησης των όρων της συνεργασίας με τον πιστούχο (concession) σε οικονομική δυσχέρεια, ορίζονται σε σχέση με:

- τους αντίστοιχους όρους που ισχύουν και εφαρμόζονται σε πιστούχους οι οποίοι δεν αντιμετωπίζουν οικονομική δυσχέρεια.
- τους αντίστοιχους όρους που ισχύουν στην αγορά για πιστούχους με τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Σε συνέχεια της Πράξεως Εκτελεστικής Επιτροπής (Π.Ε.Ε.) 42/30.5.2014, «Πλαίσιο εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων» της Τραπέζης της Ελλάδος όπως στη συνέχεια τροποποιήθηκε από τις Πράξεις 47/9.2.2015, 102/30.8.2016, 134/05.03.2018 και 136/02.04.2018, η Τράπεζα έχει προβεί σε σειρά ενεργειών προκειμένου να εναρμονιστεί με τις εποπτικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις που απορρέουν από την ανωτέρω Πράξη. Οι εν λόγω αλλαγές καλύπτουν τις εξής διακριτές ενότητες:

- Προσαρμογή των Πληροφοριακών Συστημάτων της Τραπέζης.
- Τροποποιήσεις υφιστάμενων διαδικασιών, π.χ. παραμετροποίηση των νέων τύπων ρυθμίσεων σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις ΠΕΕ 42/47/102/134/136.
- Δημιουργία δομών δεδομένων (Data Marts) που στοχεύουν:
  - στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών παραγωγής εσωτερικών (Risk Management) και εξωτερικών (Εποπτικών) αναφορών,
  - στη διενέργεια αναλύσεων επί του χαρτοφυλακίου της Τραπέζης και
  - στην παραγωγή αναφορών Διοικητικής Πληροφόρησης (MIS).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει προβεί στην καθιέρωση ανεξάρτητης λειτουργίας διαχείρισης των προβληματικών δανείων (troubled asset committee) μέσω των διοικητικών οργάνων που αντιπροσωπεύονται από τις Επιτροπές Αξιολογήσεως Αναγγελιών Πελατών και Παρακολουθήσεως Ανοιγμάτων σε Καθυστερήση καθώς και τα Συμβούλια Καθυστερήσεων.

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ως Απόσβεση Οφειλών (Write-off) ορίζεται η μείωση της λογιστικής αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με χρήση συσσωρευμένων απομειώσεων, όταν δεν υφίσταται πιθανότητα ουσιαστικών περαιτέρω εισπράξεων.

Η απόσβεση αφορά τη λογιστική διαγραφή μίας οφειλής ή μέρους αυτής, ήτοι την αφαίρεση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μέρους αυτού από τον ισολογισμό, η οποία δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την παραίτηση της Τραπέζης από τη νομική απαίτηση έναντι των πιστούχων. Σε περίπτωση που η Τράπεζα αποφασίζει να παραιτηθεί από τη νομική απαίτηση έναντι των πιστούχων αυτό ονομάζεται **Περιορισμός Οφειλής (Debt Forgiveness)** και η εν λόγω παραίτηση μπορεί να αφορά στοιχεία εντός ή/και εκτός ισολογισμού.

Ως Απόσβεση Οφειλών με Περιορισμό Οφειλής (Write-down) ορίζεται η οριστική διαγραφή μίας οφειλής ή μέρους αυτής ως αποτέλεσμα αποφάσεως ή συμφωνίας (δικαστική απόφαση, συμβατική συμφωνία, κ.λπ.) νομικά δεσμευτικού

χαρακτήρα, η οποία δεν είναι περαιτέρω διεκδικίσιμη. Σημειώνεται ότι η εν λόγω κατηγορία αποσβέσεων μπορεί να είναι **Οριστική**, ήτοι χωρίς προϋποθέσεις, ή **Υπό Αίρεση** (Contingent Write-Down), ήτοι να ισχύει υπό την προϋπόθεση επιτεύξεως συγκεκριμένης επιδόσεως από τον Πελάτη (συνήθως επιτυχής υλοποίηση συγκεκριμένου προγράμματος αποπληρωμής). Για τις μεν Οριστικές Αποσβέσεις με Περιορισμό Οφειλής άμεσα και ταυτοχρόνως πραγματοποιείται τόσο η λογιστική όσο και η νομική διαγραφή (περιορισμός οφειλής- Debt Forgiveness), ενώ για τις Υπό Αίρεση Αποσβέσεις κατά τη λήψη της σχετικής αποφάσεως ή ολοκληρώσεως της συμφωνίας πραγματοποιείται η λογιστική διαγραφή, ενώ η νομική διαγραφή (περιορισμός οφειλής - Debt Forgiveness) πραγματοποιείται είτε ταυτοχρόνως με τη σχετική απόφαση είτε σε δεύτερο χρόνο (μελλοντικά), αναλόγως του είδους της αιρέσεως.

Οι Υπό Αίρεση Αποσβέσεις Οφειλών με Περιορισμό Οφειλής διαχωρίζονται με τη σειρά τους σε:

(α) **Διαλυτικές**, ήτοι η οφειλή διαγράφεται (λογιστικά και νομικά) κατά τη χρονική στιγμή επιτεύξεως της συμφωνίας με τον Πιστούχο και ανατρέπεται μόνον σε περίπτωση που ο τελευταίος δεν πληρώσει το υπολειπόμενο ποσό και σε

(β) **Αναβλητικές**, ήτοι η οφειλή διαγράφεται νομικά εφόσον ο Πιστούχος αποπληρώνει βάσει της σχετικής συμφωνίας.

Ενδεικτικές προϋποθέσεις, και όχι περιοριστικές, για την υποβολή προτάσεων αποσβέσεως μέρους ή του συνόλου των οφειλών δύναται να αποτελούν τα κάτωθι:

- Καταγγελία των οικείων Συμβάσεων των Πελατών
- Έκδοση Διαταγών Πληρωμής καθ' όλων των ενεχομένων των εν λόγω Συμβάσεων
- Ολοκλήρωση των ενεργειών έρευνας ακίνητης περιουσίας
- Ολοκλήρωση της διαδικασίας για την εγγραφή βαρών.
- Εκπλειστηριασμός τουλάχιστον ενός ακινήτου, προκειμένου να έχουν οριστικοποιηθεί οι προνομιακές απαιτήσεις (μέσω του πίνακα κατατάξεως) και κατ' επέκταση η πιθανή ζημία της Τραπέζης.
- Στις περιπτώσεις όπου η πιθανότητα περαιτέρω ανακτήσεως της οφειλής κρίνεται ιδιαίτερος χαμηλή, λόγω:
  - εντάξεως των οφειλετών σε ειδική εκκαθάριση,
  - αποδεδειγμένης υπάρξεως σημαντικού ύψους προνομιακών απαιτήσεων και λήψη αποφάσεως για την παύση των νομικών ενεργειών διαχειρίσεως προς αποφυγή του μη εισπραξίμου κόστους εκτελέσεως,
  - ασύμφορου περαιτέρω δικαστικού αγώνα για τη διεκδίκηση της οφειλής (π.χ. εξασφαλίσεις χαμηλής αξίας)

Για τη διενέργεια της αποσβέσεως, απαιτείται ισόποση πρόβλεψη απομειώσεως τουλάχιστον κατά το προηγούμενο από την πρόταση τρίμηνο.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η έκθεση έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων αφορά θέσεις σε χορηγήσεις, διατραπεζικές συναλλαγές (που περιλαμβάνουν θέσεις σε παράγωγα) και εργασίες Διεθνούς Εμπορίου. Ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες καθορισμού, παρακολουθήσεως και αναθεωρήσεως των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων, θεσπίζονται όρια από τα αρμόδια Συμβούλια Πιστοδοτήσεων για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου, για τη συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα, εξαιρουμένων των θέσεων που αφορούν θέσεις διαπραγματεύσεως σε ομόλογα εκδόσεώς του. Τα εγκεκριμένα όρια παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση. Η διάρκεια ισχύος των ορίων καθορίζεται κατά την έγκριση των ορίων, κατά κανόνα σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των πιστωτικών ιδρυμάτων από διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Πέραν των τακτικών αναθεωρήσεων των ορίων αντισυμβαλλομένων πιστωτικών ιδρυμάτων, ενδέχεται να πραγματοποιούνται και ενδιάμεσες αναθεωρήσεις, είτε λόγω συνθηκών που συνδέονται με τη συναλλακτική δραστηριότητα της Τραπέζης είτε λόγω περιπτώσεων δυσλειτουργίας των αγορών ή προβλημάτων που συνδέονται με τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα. Σε τακτική βάση παρακολουθούνται εναύσματα για την διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης ανά αντισυμβαλλόμενο, με σκοπό την επανεξέταση των σχετικών ορίων όταν συντρέχουν τέτοια εναύσματα.

Σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων αναγνωρίζεται πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η πρόβλεψη απομειώσεως βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του μέσου.

Επίσης, εάν η απαίτηση εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit - Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων αξιολογείται με βάση την κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως ή στην εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του αντισυμβαλλομένου αν υπάρχει έκθεση και στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων.

Η Τράπεζα ορίζει ως χαμηλού πιστωτικού κινδύνου τους αντισυμβαλλόμενους επενδυτικού βαθμού, για τους οποίους η πρόβλεψη απομειώσεως υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών (Στάδιο 1).

Για τους αντισυμβαλλόμενους μη-επενδυτικού βαθμού ο καθορισμός της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου και ως εκ τούτου ο υπολογισμός αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια του μέσου εξαρτάται από τις ακόλουθες δύο συνθήκες (οποία από τις δύο συμβεί πρώτη):

- Υποβάθμιση στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλομένου στις ημερομηνίες αναφοράς σε σύγκριση με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης κατά δύο βαθμίδες τουλάχιστον.
- Η πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών κατά την περίοδο αναφοράς υπερβαίνει την τιμή 5% και έχει αυξηθεί περισσότερο από 50% σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους αφορούν χρεόγραφα που ταξινομούνται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Εάν υφίσταται σχέση πιστοδοτήσεως με τον αντισυμβαλλόμενο εκδότη κατά τον χαρακτηρισμό της θέσης χρεογράφων ως επενδυτική, ισχύουν οι διαδικασίες του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων. Οι θέσεις αυτές υπόκεινται στα επενδυτικά όρια της Τραπέζης και στα όρια εκδότη και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση.

Σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων αναγνωρίζεται πρόβλεψη για τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου για τα ομόλογα που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επίσης, εάν η θέση χρεογράφων εμπίπτει στον ορισμό των απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών μέσων (Purchased or Originated Credit - Impaired - POCI), αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομειώσεως ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για τη συνολική διάρκεια της ζωής του.

Η πρόβλεψη απομειώσεως βασίζεται στις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών, εκτός εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση περίπτωση στην οποία οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής του ομολόγου.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των επενδύσεων σε ομόλογα αξιολογείται με βάση την κλίμακα πιστοληπτικής διαβαθμίσεως των οίκων αξιολογήσεως ή στην εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του εκδότη αν πρόκειται για εταιρικούς τίτλους Ελλήνων εκδοτών στους οποίους υπάρχει έκθεση και στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων.

Η Τράπεζα ορίζει ως χαμηλού πιστωτικού κινδύνου τις εκδόσεις επενδυτικού βαθμού, για τις οποίες η πρόβλεψη απομειώσεως υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με την πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών (Στάδιο 1).

Για τις εκδόσεις μη-επενδυτικού βαθμού ο καθορισμός της σημαντικής αυξήσεως πιστωτικού κινδύνου και ως εκ τούτου ο υπολογισμός αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου για όλη τη διάρκεια (Στάδιο 2) εξαρτάται από τις ακόλουθες δύο συνθήκες (οποία από τις δύο συμβεί πρώτη):

- Υποβάθμιση στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη στις ημερομηνίες αναφοράς σε σύγκριση με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης κατά δύο βαθμίδες τουλάχιστον.
- Η πιθανότητα αθετήσεως εντός των επόμενων δώδεκα μηνών κατά την περίοδο αναφοράς υπερβαίνει την τιμή 5% και έχει αυξηθεί περισσότερο από 50% σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα παρακολουθεί τη μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο σε σχέση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης. Μία μεταβολή στο πιστωτικό περιθώριο κατά την ημερομηνία αναφοράς πάνω από 500 μονάδες βάσης σε σύγκριση με το πιστωτικό περιθώριο που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης αποτελεί έναυσμα για την αναθεώρηση του σταδίου κατάταξης του μέσου.

Αναλόγως του αποτελέσματος της ανωτέρω αναθεώρησης, ο χρεωστικός τίτλος θα παραμείνει στο Στάδιο 1 ή θα αναταξινομηθεί στο Στάδιο 2, ανεξαρτήτως εάν έχει δοθεί έναυσμα για αναθεώρηση των κριτηρίων για την κατάταξη στο Στάδιο 2 κατά την αρχική αναγνώριση ή όχι.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος ανά κατηγορία στον οποίο είναι εκτεθειμένη η Τράπεζα απεικονίζεται στη στήλη «Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο».

	31.12.2018		
	Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
A. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία			
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	401.490		401.490
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.700.459	75.273	2.625.186
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών:			
- Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	44.951.893	9.797.814	35.154.079
- Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	337.557		337.557
- Απαιτήσεις κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος	180.103	23.542	156.561
Σύνολο	45.469.553	9.821.356	35.648.197
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	730.215		730.215
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου:			-
- Χρεωστικοί τίτλοι (κρατικοί)	6.669		6.669
Σύνολο	6.669		6.669
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων:			
- Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων (κρατικά)	4.215.633	48.443	4.167.190
- Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων (λοιπά)	1.461.906	6.655	1.455.251
Σύνολο	5.677.539	55.098	5.622.441
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:			
- Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου αποτιμώμενου στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (λοιπά)	175.691		175.691
Σύνολο	175.691	-	175.691
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στο αναπόσβεστο κόστος	54.796	23.644	31.152
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	24.773		24.773
Σύνολο	79.569	23.644	55.925
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	55.241.185	9.975.371	45.265.814
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	11.806.621	1.895.975	9.910.646
Σύνολο Ενεργητικού	67.047.806	11.871.346	55.176.460
B. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:			
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	3.674.773	103.225	3.571.548
Μη ανυληθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια	3.194.052	1.481	3.192.571
Εγγυήσεις ομολογιακών δανείων εκδόσεως θυγατρικών της Τραπέζης	15.542		15.542
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	6.884.367	104.706	6.779.661
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	62.125.552	10.080.077	52.045.475

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

Για σκοπούς παρουσίασης των γνωστοποιήσεων πιστωτικού κινδύνου, οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου) περιλαμβάνουν το υπόλοιπο των συσσωρευμένων απομειώσεων και το υπόλοιπο της προσαρμογής στην εύλογη αξία του συμβατικού υπολοίπου των δανείων που ήταν απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI), καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων. Τα εν λόγω δάνεια αναγνωρίστηκαν είτε στο πλαίσιο εξαγοράς μεμονωμένων δανείων ή εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), είτε ως συνέπεια σημαντικής τροποποίησης των όρων προηγούμενου δανείου που οδήγησε σε διακοπή αναγνώρισης. Αντίστοιχη προσαρμογή έχει γίνει και στο προ προβλέψιμων λογιστικό υπόλοιπο των δανείων.

Δάνεια ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (καθυστερημένα και μη)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κατά την 31.12.2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages) και καθυστέρηση, καθώς και τα δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:

	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος														
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)					Στάδιο (Stage) 1					Στάδιο (Stage) 2				
	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Καθαρή αξία	Αξία εξασφαλίσεων	Αξία	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	-	1.152	1.152	1.152	1.152	5.573.596	483.893	6.057.489	21.346	6.036.143	2.430.493	1.606.273	4.036.766	193.764	3.843.002
Στεγαστικά						3.731.217	401.425	4.132.642	1.433	4.131.209	1.653.137	1.346.364	2.999.501	48.235	2.951.266
Καταναλωτικά		1.152	1.152		1.152	517.974	48.769	566.743	4.392	562.351	261.378	118.089	379.467	52.421	327.046
Πιστωτικές κάρτες						917.110	17.194	934.304	13.190	921.114	46.124	51.500	97.624	25.393	72.231
Μικρές επιχειρήσεις						407.295	16.505	423.800	2.331	421.469	469.854	90.320	560.174	67.715	492.459
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	320.300	16.105	336.405	267.900	267.900	10.496.567	329.865	10.826.432	73.492	10.752.940	714.780	289.965	1.004.745	50.419	954.326
Μεγάλες επιχειρήσεις	302.221	16.105	318.326	267.235	267.235	7.118.540	190.047	7.308.587	48.840	7.259.747	494.550	250.089	744.639	34.830	709.809
Μεσαίες επιχειρήσεις	18.079		18.079	665	665	3.378.027	139.818	3.517.845	24.652	3.493.193	220.230	39.876	260.106	15.589	244.517
Δημόσιος τομέας	-	-	-	-	-	772.002	2.777	774.779	24.383	750.396	27.696	-	27.696	905	26.791
Ελλάδα						772.002	2.777	774.779	24.383	750.396	27.696		27.696	905	26.791
Λοιπές χώρες															
Σύνολο	320.300	17.257	337.557	269.052	269.052	16.842.165	816.535	17.658.700	119.221	17.539.479	3.172.969	1.896.238	5.059.207	245.088	4.824.119

31.12.2018

	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόβεστο κόστος											
	Στάδιο (Stage) 3					Δάνεια αποτιμώμενα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)					Συνολική καθαρή αξία στο αναπόβεστο κόστος	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία	Χωρίς καθυστέρηση	Με καθυστέρηση	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία		
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	1.462.826	8.845.639	10.308.465	4.096.482	6.211.983	932.301	4.319.695	5.251.996	1.715.008	3.536.988	19.628.116	15.658.200
Στεγαστικά	490.787	4.668.464	5.159.251	1.600.238	3.559.013	459.322	2.532.177	2.991.499	675.110	2.316.389	12.957.877	12.139.700
Καταναλωτικά	390.105	1.346.058	1.736.163	979.567	756.596	338.144	913.395	1.251.539	536.464	715.075	2.361.068	948.769
Πιστωτικές κάρτες	23.707	212.021	235.728	184.353	51.375	4.860	48.792	53.652	42.771	10.881	1.055.601	83.284
Μικρές επιχειρήσεις	558.227	2.619.096	3.177.323	1.332.324	1.844.999	1.29.975	825.331	955.306	460.663	494.643	3.253.570	2.486.447
Μεσσίες και μεγάλες επιχειρήσεις	1.490.466	3.993.707	5.484.173	2.905.907	2.578.266	368.041	777.137	1.145.178	690.637	454.541	14.740.073	10.252.074
Μεγάλες επιχειρήσεις	741.200	1.327.191	2.068.391	1.045.320	1.023.071	196.613	148.650	345.263	169.064	176.199	9.168.826	5.575.517
Μεσσίες επιχειρήσεις	749.266	2.666.516	3.415.782	1.860.587	1.555.195	171.428	628.487	799.915	521.573	278.342	5.571.247	4.676.557
Δημόσιος τομέας	3.321	952	4.273	3.269	1.004	26.375	3.526	29.901	22.202	7.699	785.890	165.994
Ελλάδα	3.321	952	4.273	3.269	1.004	26.375	3.526	29.901	22.202	7.699	785.890	165.994
Λοιπές χώρες												
Σύνολο	2.956.613	12.840.298	15.796.911	7.005.658	8.791.253	1.326.717	5.100.358	6.427.075	2.427.847	3.999.228	35.154.079	26.076.268

Τα «Δάνεια αποτιμώμενα κατά την αρχική τους αναγνώριση» της 31.12.2018 συμπεριλαμβανουν δάνεια ύψους € 823.623 τα οποία δεν είναι απομειωμένα/εξυηρητούμενα.

Ποιοτική διαβάθμιση των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος κατά την 31.12.2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages) και ποιοτική διαβάθμιση καθώς και τα δάνεια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά ποιοτική διαβάθμιση.

31.12.2018						
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	
Στεγαστικά						
Υψηλής Διαβάθμισης	3.584.318	26.249		56.349	3.666.916	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	547.577	2.267.450		279.971	3.094.998	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	747	705.802		213.439	919.988	
Αθέτηση			5.159.251	2.441.740	7.600.991	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	4.132.642	2.999.501	5.159.251	2.991.499	15.282.893	
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(1.433)	(48.235)	(1.600.238)	(675.110)	(2.325.016)	
Καθαρή αξία	4.131.209	2.951.266	3.559.013	2.316.389	12.957.877	-
Αξία εξασφαλίσεων	3.793.301	2.494.142	3.683.688	2.168.569	12.139.700	
Καταναλωτικά						
Υψηλής Διαβάθμισης	354.231	8.787		26.007	389.025	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	209.986	101.856		44.220	356.062	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	2.526	268.824		85.793	357.143	
Αθέτηση			1.736.163	1.095.519	2.831.682	1.152
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	566.743	379.467	1.736.163	1.251.539	3.933.912	
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(4.392)	(52.421)	(979.567)	(536.464)	(1.572.844)	
Καθαρή αξία	562.351	327.046	756.596	715.075	2.361.068	1.152
Αξία εξασφαλίσεων	178.534	43.366	277.834	449.035	948.769	1.152
Πιστωτικές κάρτες						
Υψηλής Διαβάθμισης	675.216	3.262		735	679.213	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	259.038	52.522		1.672	313.232	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	50	41.840		1.291	43.181	
Αθέτηση			235.728	49.954	285.682	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	934.304	97.624	235.728	53.652	1.321.308	
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(13.190)	(25.393)	(184.353)	(42.771)	(265.707)	
Καθαρή αξία	921.114	72.231	51.375	10.881	1.055.601	-
Αξία εξασφαλίσεων	61.274	1.765	17.154	3.091	83.284	
Μικρές επιχειρήσεις						
Υψηλής Διαβάθμισης	366.894	13.075		8.541	388.510	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	39.736	132.916		3.772	176.424	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	17.170	414.183		45.918	477.271	
Αθέτηση			3.177.323	897.075	4.074.398	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	423.800	560.174	3.177.323	955.306	5.116.603	
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(2.331)	(67.715)	(1.332.324)	(460.663)	(1.863.033)	
Καθαρή αξία	421.469	492.459	1.844.999	494.643	3.253.570	-
Αξία εξασφαλίσεων	306.139	322.536	1.482.774	374.998	2.486.447	
Μεγάλες επιχειρήσεις						
Υψηλής Διαβάθμισης	5.160.997	39.054			5.200.051	70.540
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	2.106.368	338.493		26.064	2.470.925	113.824
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	41.222	367.092		15.630	423.944	36.018
Αθέτηση			2.068.391	303.569	2.371.960	97.944
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	7.308.587	744.639	2.068.391	345.263	10.466.880	
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(48.840)	(34.830)	(1.045.320)	(169.064)	(1.298.054)	
Καθαρή αξία	7.259.747	709.809	1.023.071	176.199	9.168.826	318.326
Αξία εξασφαλίσεων	3.411.027	617.459	1.300.859	246.172	5.575.517	267.235

31.12.2018						
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	
Μεσαίες επιχειρήσεις						
Υψηλής Διαβάθμισης	1.235.019	10.745			1.245.764	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	2.214.255	113.477		7.830	2.335.562	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	68.571	135.884		6.388	210.843	
Αθέτηση			3.415.782	785.697	4.201.479	18.079
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	3.517.845	260.106	3.415.782	799.915	7.993.648	
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(24.652)	(15.589)	(1.860.587)	(521.573)	(2.422.401)	
Καθαρή αξία	3.493.193	244.517	1.555.195	278.342	5.571.247	18.079
Αξία εξασφαλίσεων	2.201.843	195.720	1.946.124	332.870	4.676.557	665
Δημόσιος τομέας						
Υψηλής Διαβάθμισης	331.229				331.229	
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	443.550	27.696			471.246	
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)						
Αθέτηση			4.273	29.901	34.174	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	774.779	27.696	4.273	29.901	836.649	
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(24.383)	(905)	(3.269)	(22.202)	(50.759)	
Καθαρή αξία	750.396	26.791	1.004	7.699	785.890	-
Αξία εξασφαλίσεων	130.057	23.407	1.920	10.610	165.994	

Ποιοτική διαβάθμιση των στοιχείων εκτός Ισολογισμού ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

31.12.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Εκτός Ισολογισμού στοιχεία απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις					
Υψηλής Διαβάθμισης	1.285.531				1.285.531
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	991.196	198.752			1.189.948
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	870.497	19.496			889.993
Αθέτηση			324.843		324.843
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	3.147.224	218.248	324.843		3.690.315
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(23.852)	(2.776)	(76.597)		(103.225)
Καθαρή αξία	3.123.372	215.472	248.246		3.587.090
Αξία εξασφαλίσεων απομειωμένων εγγυητικών επιστολών, ενέγγυων πιστώσεων και λοιπών εγγυήσεων			34.512		34.512
Μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια					
Υψηλής Διαβάθμισης	2.525.219	1.187			2.526.908
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	621.249	16.302		502	637.852
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	19.095	10.168		301	29.292
Αθέτηση				29	
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	3.165.563	27.657		832	3.194.052
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(1.417)	(63)		(1)	(1.481)
Καθαρή αξία	3.164.146	27.594	-	831	3.192.571
Αξία εξασφαλίσεων απομειωμένων μη αντληθέντων δανειακών συμβάσεων και πιστωτικών ορίων					

Η Αξία των εξασφαλίσεων που σχετίζεται με απομειωμένα ανοίγματα ανέρχεται σε € 11.772.522.

Ανάλυση ενηλικίωσης Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο και ανά κατηγορία δανείων

Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)		Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος																			
		Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Σύνολο		Στεγαστικά						Καταναλωτικά						Πιστωτικές κάρτες	
Καταν/τικά	Μεγαλές επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο			
Τρέχουσα	302.221	18.079	320.300	3.730.389	1.629.707	417.911	427.434	6.205.441	514.558	227.774	202.847	244.803	1.189.982	904.465	35.710	5.680	2.382	948.237			
1 - 30 ημέρες	16.094		16.094	400.820	703.093	289.275	291.022	1.684.210	47.793	59.433	41.901	37.266	186.393	16.649	24.350	4.751	1.382	47.132			
31 - 60 ημέρες					294.072	150.723	121.367	566.162		23.023	43.643	21.146	87.812		7.183	4.085	725	11.993			
61 - 90 ημέρες					324.394	361.287	241.427	927.108	16.816	36.377	34.586	18.635	71.828		4.988	3.905	721	9.614			
91 - 180 ημέρες						200.475	59.346	259.821			90.892	34.586	125.478			9.742	1.060	10.802			
181 - 360 ημέρες						224.549	68.459	293.008			52.043	37.777	89.820			5.343	544	5.887			
> 360 ημέρες	1.152	11	1.163			1.914.793	1.107.334	3.022.127			288.893	320.862	609.755			17.869	4.067	21.936			
Σύνολο	1.152	318.326	18.079	4.131.209	2.951.266	3.559.013	2.316.389	12.957.877	562.351	327.046	756.596	715.075	2.361.068	921.114	72.231	51.375	10.881	1.055.601			
Αξία εξασφαλίσεων	1.152	267.235	665	3.793.301	2.494.142	3.683.688	2.168.569	12.139.700	178.534	43.366	277.834	449.035	948.769	61.274	1.765	17.154	3.091	832.84			

31.12.2018																				
Δάνεια αποπρωμάμενα στο αναπόσβεστο κόστος																				
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις						Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις						Δημόσιος τομέας							
	Μικρές επιχειρήσεις						Μεγάλες επιχειρήσεις						Ελλάδα							
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Τρέχουσα	405.193	412.544	469.152	101.709	1.388.598	7.073.144	466.518	492.919	117.085	8.149.666	3.354.996	207.069	502.278	92.038	4.156.381	747.725	26.791	602	6.392	781.510
1 - 30 ημέρες	16.276	60.534	20.794	6.108	103.712	186.603	77.635	134.162	6.227	404.627	138.197	18.442	157.433	14.694	328.766	2.671				2.671
31 - 60 ημέρες		12.295	25.844	4.021	42.160		147.867	31.318	18.863	198.048		4.044	57.979	1.826	63.849					-
61 - 90 ημέρες		7.086	19.987	3.358	30.431		17.789	103.632	2.305	123.726		14.962	81.182	7.072	103.216			4		4
91 - 180 ημέρες			49.002	4.076	53.078			3		3			23.692	1.729	25.421					-
181 - 360 ημέρες			70.580	3.630	74.210			12.462		12.462			33.176	6.024	39.200					18
> 360 ημέρες			1.189.640	371.741	1.561.381			248.575	31.719	280.294			699.455	154.959	854.414			398	1.289	1.687
Σύνολο	421.469	492.459	1.844.999	494.643	3.253.570	7.259.747	709.809	1.023.071	176.199	9.168.826	3.493.193	244.517	1.555.195	278.342	5.571.247	750.396	26.791	1.004	7.659	785.890
Αξία εξασφαλίσεων	306.139	322.536	1.482.774	374.998	2.486.447	3.411.027	617.459	1.300.859	246.172	5.575.517	2.201.842	195.720	1.946.124	332.870	4.676.556	130.057	23.407	1.920	10.610	165.994

Συμφωνία των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την μεταβολή εντός της χρήσεως των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 στάδιο (stages):

	31.12.2018														
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις			Δάνεια προς Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα			Σύνολο δανείων κατά πελατών								
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο					
Υπόλοιπο 1.1.2018	6.321.248	4.488.483	1.1.198.554	5.885.092	27.893.377	9.610.390	2.748.243	6.635.376	1.586.235	20.580.244	15.931.638	7.236.726	17.833.930	7.471.327	48.473.621
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	1.270.251	(1.235.488)	(34.763)	-	2.592.370	(2.555.771)	(36.599)	-	3.862.621	(3.791.259)	(71.362)	-	-	-	
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(1.233.507)	2.166.582	(933.075)	-	(1.247.501)	1.457.676	(210.175)	-	(2.481.008)	3.624.258	(1.143.250)	-	-	-	
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(55.779)	(1.195.721)	1.251.500	-	(149.070)	(252.773)	401.843	-	(204.849)	(1.448.494)	1.653.343	-	-	-	
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δημιουργήθηκαν/ αποκτήθηκαν	176.951			6.303	183.254	3.278.117			2.574	3.280.691	3.455.068	8.877	3.463.945		
Διακοπή αναγνωρίσεως δανείων	(221)	(1.753)	(4.875)	(551)	(7.400)	(114.420)	(69.535)	(27.183)	(37.070)	(248.208)	(114.641)	(71.288)	(32.058)	(255.608)	
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων των συμβατικών όρων που δεν οδηγούν σε διακοπή αναγνώρισης	(2.933)	(23.541)	(40.704)	(14.505)	(81.683)	(242)	(116)	(2.055)	(152)	(2.565)	(3.175)	(23.657)	(42.759)	(84.248)	
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.246)	(10.149)	(621.839)	(250.087)	(883.321)	(2.365.028)	(295.283)	(149.667)	(27.558)	(2.837.536)	(2.781.955)	(445.809)	(12.026)	24.059	
Αποπληρωμές, συναλλαγματικές και λοιπές κινήσεις	(416.927)	(150.526)	137.641	51.617	(378.195)	(2.365.028)	(295.283)	(149.667)	(27.558)	(2.837.536)	(2.781.955)	(445.809)	(12.026)	24.059	
Μεταφορά Δανείων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(348)	(1.121)	(643.974)	(425.873)	(1.071.316)	(3.405)		(734.060)	(205.580)	(943.045)	(3.753)	(1.121)	(1.378.034)	(631.453)	(2.014.361)
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.057.489	4.036.766	10.308.465	5.251.996	25.654.716	11.601.211	1.032.441	5.488.446	1.175.079	19.297.177	17.658.700	5.069.207	15.796.911	6.427.075	44.951.893
Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως	(21.346)	(193.764)	(4.096.482)	(1.715.008)	(6.026.600)	(97.875)	(51.324)	(2.909.176)	(712.839)	(3.771.214)	(119.221)	(245.088)	(7.005.658)	(2.427.847)	(9.797.814)
Υπόλοιπο Δανείων 31.12.2018	6.036.143	3.843.002	6.211.983	3.536.988	19.628.116	11.503.336	981.117	2.579.270	462.240	15.525.963	17.539.479	4.824.119	8.791.253	3.999.228	35.154.079

Στο κονδύλι «Αποπληρωμές, συναλλαγματικές και λοιπές κινήσεις» της κίνησης των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνεται ποσό € 87.128 που αφορά σε δάνεια για τα οποία η Τράπεζα στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τη μεταβολή της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομείωσης των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος:

	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως														
	Σύνολο δανείων προς Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις					Δάνεια προς Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					Σύνολο				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018	19.756	362.969	4.513.681	2.293.716	7.190.102	201.593	175.935	3.282.083	992.988	4.652.599	221.329	538.904	7.795.764	3.286.704	11.842.701
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	110.834	(105.013)	(5.821)	-	-	141.202	(115.136)	(26.066)	-	-	252.036	(220.149)	(31.887)	-	-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(8.670)	215.214	(206.544)	-	-	(15.011)	55.805	(40.794)	-	-	(23.681)	271.019	(247.338)	-	-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(420)	(161.028)	161.448	-	-	(8.688)	(20.122)	28.810	-	-	(9.108)	(181.150)	190.258	-	-
Επανεκτίμηση Αναμενόμενων Πιστωτικών ζημιών (α)	(73.241)	11.178	33.316	(16.638)	(45.385)	(54.081)	(2.479)	101.547	(1.557)	43.430	(127.322)	8.699	134.863	(18.195)	(1.955)
Ζημιές Απομειώσεως νέων δανείων (β)	1.541	-	-	393	1.934	23.897	-	-	-	23.897	25.438	-	-	393	25.831
Αλλαγή πιστωτικών παραμέτρων (γ)	(27.302)	(1.18.647)	896.598	273.511	1.024.160	(82.817)	(40.512)	508.541	11.295	396.507	(1.10.119)	(159.159)	1.405.139	284.806	1.420.667
Ζημιές Απομειώσεως δανείων (α)+(β)+(γ)	(99.002)	(107.469)	929.914	257.266	980.709	(113.001)	(42.991)	610.088	9.738	463.834	(212.003)	(150.460)	1.540.002	267.004	1.444.543
Διακοπή αναγνωρίσεως δανείων	(2)	(87)	(765)	(84)	(958)	(538)	(3.113)	(12.642)	(28.319)	(44.612)	(540)	(3.200)	(13.407)	(28.403)	(45.550)
Ποσό που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για αποσβέσεις	(1.246)	(10.149)	(621.839)	(250.087)	(883.321)	-	-	(389.034)	(143.370)	(532.404)	(1.246)	(10.149)	(1.010.873)	(393.457)	(1.415.725)
Συναλλαγματικές διαφορές / Λοιπές κινήσεις	132	(24)	1.795	2.306	4.209	(107.532)	946	(59.231)	760	(165.057)	(107.400)	922	(57.436)	3.066	(160.848)
Μεταβολή της παρουσίας αξίας των ζημιών απομειώσεως	-	-	(69.024)	(184.383)	(253.407)	-	-	47.084	11.461	58.545	-	-	(21.940)	(172.922)	(194.862)
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(16)	(649)	(606.363)	(403.726)	(1.010.754)	(150)	-	(531.122)	(130.419)	(661.691)	(166)	(649)	(1.137.485)	(534.145)	(1.672.445)
Υπόλοιπο 31.12.2018	21.346	193.764	4.096.482	1.715.008	6.026.600	97.875	51.324	2.909.176	712.839	3.771.214	119.221	245.088	7.005.658	2.427.847	9.797.814

Στο κονδύλι «Συναλλαγματικές διαφορές/ λοιπές κινήσεις» της κίνησης της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομείωσης των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος περιλαμβάνεται ποσό €62.956 που αφορά σε απομειώσεις δανείων για τα οποία η Τράπεζα στο πλαίσιο αναδιαπραγμάτευσης των όρων τους, συμμετείχε σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων.

Κατά τη χρήση 2018, οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου έχουν επηρεαστεί από τις κάτωθι κινήσεις

- Στα Δάνεια προς μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και προς Δημόσιο τομέα μεταφέρθηκαν δάνεια ύψους € 2.592.370 από Στάδιο (Stage) 2 ή Στάδιο (Stage) 3 σε Στάδιο (Stage) 1 λόγω βελτίωσης της πιστοληπτικής τους ικανότητα συγκριτικά με την αρχική αναγνώριση.
- Οι ζημιές απομειώσεως των δανείων που κατατάσσονται στο Στάδιο 3 (Stage 3) επηρεάστηκαν από:
  - την ενσωμάτωση στον υπολογισμό των Αναμενομένων Ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο των συναλλαγών πωλήσεων δανείων βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου και
  - την περαιτέρω επιδείνωση του χαρτοφυλακίου λόγω παραμονής στο στάδιο 3.
- Τέλος, οι συνολικές απαιτήσεις που αποσβέστηκαν εντός του 2018 ανέρχονται σε € 1.415.726, και οδηγούν σε ισόποση μείωση των Αναμενομένων Ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο. Σημειώνεται ότι οι απαιτήσεις που αποσβέστηκαν εντός του 2018 αλλά δύναται να διεκδικηθούν νομικά ανέρχονται σε € 1.339.012.

Συμφωνία των Εκτός Ισολογισμού Στοιχείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Στα Εκτός Ισολογισμού στοιχεία περιλαμβάνονται μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές, η κίνηση των οποίων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	5.904.241	536.172	387.726	1.109	6.829.248
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3	767.272	(747.966)	(19.306)		-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3	(567.831)	573.768	(5.937)		-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2	(8.376)	(21.957)	30.333		-
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποκτήθηκαν	253.612				253.612
Αποπληρωμές, συναλλαγματικές και λοιπές κινήσεις	(36.131)	(94.112)	(67.973)	(277)	(198.493)
Υπόλοιπο 31.12.2018	6.312.787	245.905	324.843	832	6.884.367
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(25.269)	(2.839)	(76.597)	(1)	(104.706)
Υπόλοιπο Εκτός Ισολογισμού Στοιχείων 31.12.2018	6.287.518	243.066	248.246	831	6.779.661

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως των Εκτός Ισολογισμού Στοιχείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου για τις μη αντληθείσες δανειακές δεσμεύσεις και ενέγγυες πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές, η κίνηση των οποίων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Μεταβολές περιόδου 1.1 - 31.12.2018					
Υπόλοιπο 1.1.2018	17.993	4.583	102.846	1	125.423
Μεταφορά σε στάδιο 1 (από στάδιο 2 ή 3)	6.371	(4.662)	(1.709)	1	1
Μεταφορά σε στάδιο 2 (από στάδιο 1 ή 3)	(663)	987	(324)		-
Μεταφορά σε στάδιο 3 (από στάδιο 1 ή 2)	(216)	(579)	795		-
Επανεκτίμηση αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου (α)	(2.508)	2.567	7.816	3	7.878
Ζημιές απομειώσεως επί των νέων εκτός ισολογισμού στοιχείων (β)	471				471
Αλλαγή πιστωτικών παραμέτρων (γ)	3.817	(59)	(32.905)	(3)	(29.150)
Ζημιές απομειώσεως υποχρεώσεων εκτός ισολογισμού (α + β + γ)	1.780	2.508	(25.089)	-	(20.801)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	4	2	78	(1)	83
Υπόλοιπο 31.12.2018	25.269	2.839	76.597	1	104.706

Απαιτήσεις κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών προέρχονται από την εμπορική πλην χορηγήσεων δραστηριότητα της Τραπέζης και περιλαμβάνουν κυρίως απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών επιστολών, απαιτήσεις από συναλλαγές πιστωτικών καρτών και λοιπές απαιτήσεις από τραπεζικές εργασίες. Ο υπολογισμός της αναμενόμενης ζημίας πιστωτικού κινδύνου για τις απαιτήσεις που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο, πραγματοποιείται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (χωρίς να γίνεται κατάταξη σε στάδια) βάσει της απλοποιημένης προσέγγισης που προβλέπει το Δ.Π.Χ.Π. 9.

Ο συντελεστής αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας που εφαρμόζεται από την Τράπεζα, προσδιορίστηκε με βάση την εκτίμηση για την αναμενόμενη ζημία που συνεπάγεται ο χρόνος παραμονής σε εκκρεμότητα των εν λόγω κονδυλίων που από τη φύση τους είναι εν γένει βραχυπρόθεσμα.

Οι απαιτήσεις κατά πελατών την 31.12.2018 ανήλθαν σε € 180.103, ενώ για τις απαιτήσεις που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο έχει σχηματιστεί την 31.12.2018 αναμενόμενη ζημία πιστωτικού κινδύνου ποσού € 23.542.

Ακολουθεί η συμφωνία των απαιτήσεων κατά πελατών.

Υπόλοιπο 1.1.2018	201.275
Αποπληρωμές, συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(21.172)
Υπόλοιπο 31.12.2018	180.103
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(23.542)
Υπόλοιπο Απαιτήσεων κατά Πελατών 31.12.2018	156.561

Η συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα.

Υπόλοιπο 1.1.2018	21.885
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων	14.535
Συναλλαγματικές διαφορές, αποσβέσεις και λοιπές κινήσεις	(12.878)
Υπόλοιπο 31.12.2018	23.542

ΛΗΦΘΕΙΣΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Η λήψη εξασφαλίσεων λειτουργεί ως αντιστάθμισμα έναντι του πιστωτικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει από την ενδεχόμενη αδυναμία του πιστούχου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Ως εξασφαλίσεις πιστοδοτήσεων νοούνται τα πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα, τα οποία τίθενται στη διάθεση της Τραπέζης, είτε από τους πιστούχους είτε από τρίτα πρόσωπα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως συμπληρωματικές πηγές ρευστοποιήσεως των σχετικών απαιτήσεων.

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και οι εγγυήσεις που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο δανείων κατά πελατών συνοψίζονται ως κάτωθι:

Ανάλυση των ληφθέντων εξασφαλίσεων και εγγυήσεων

31.12.2018										
Αξία εξασφαλίσεων										
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)					Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματο-οικονομικές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Συνολική αξία εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματο-οικονομικές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Συνολική αξία εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις			1.152	1.152		14.826.525	151.241	680.434	15.658.200	4.456.196
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	89.282	870	177.748	267.900	17.918	4.945.074	1.446.180	3.860.820	10.252.074	3.950.504
Δημόσιος Τομέας						39.927	3.930	122.137	165.994	50.235
Σύνολο	89.282	870	178.900	269.052	17.918	19.811.526	1.601.351	4.663.391	26.076.268	8.456.935

Δεν υφίστανται περιπτώσεις μεταβίβασης ή επανεκχώρησης εξασφαλίσεων που έχουν ληφθεί από πιστούχους για τις οποίες έχει αναγνωριστεί υποχρέωση επιστροφής τους.

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV)

Ο δείκτης δανείων προς αξία εξασφάλισης των δανείων απεικονίζει τη σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση.

Παρακάτω απεικονίζεται ο δείκτης για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο δανείων.

31.12.2018	
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος
< 50%	1.058.034
50% - 70%	1.451.704
71% - 80%	923.010
81% - 90%	956.781
91% - 100%	3.145.144
101% - 120%	1.850.255
121% - 150%	1.819.606
> 150%	4.078.359
Συνολική αξία Δανείων	15.282.893
Απλός μέσος όρος του Δείκτη (%)	78

ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**Πολιτική για διάθεση ανακτηθέντων στοιχείων**

Έως το 2018, ο Όμιλος είχε αναθέσει σε θυγατρική εταιρία του τη διαχείριση του συνόλου των ακινήτων ιδιοκτησίας του, συμπεριλαμβανομένων των ανακτηθέντων ακινήτων. Εντός του 2018, ο Όμιλος δημιούργησε ένα νέο πλαίσιο διακυβέρνησης επί μη-ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων με τη σύσταση δύο νέων Επιτροπών και την ανάθεση σε διαφορετική Εταιρία του Ομίλου της διαχείρισης του συνόλου των ανακτηθέντων ακινήτων ιδιοκτησίας της Τραπέζης και Θυγατρικών Εταιριών της. Όταν η Τράπεζα αποκτά την κυριότητα ακινήτων στο πλαίσιο διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs), η εν λόγω Εταιρία επιλαμβάνεται της παρακολούθησής της διαδικασίας ανακτήσεως ακινήτων (asset on-boarding), καθορίζει τη βέλτιστη στρατηγική διαχείρισης για κάθε ανακτηθέν ακίνητο και κατόπιν τούτου τα αναθέτει προς διαχείριση σε κατάλληλα κανάλια διαχείρισης τα οποία δύναται να βρίσκονται εντός ή εκτός του Ομίλου. Ανάλογα με την καθορισμένη στρατηγική το ακίνητο ταξινομείται στην κατάλληλη κατηγορία για σκοπούς λογιστικής απεικόνισης. Η διαδικασία ταξινόμησης επαναλαμβάνεται περιοδικά έτσι ώστε η θέση κάθε ακινήτου να επικαιροποιείται με βάση την τρέχουσα, κάθε φορά, κατάσταση του ακινήτου. Τέλος, υπάρχει συνεχής εποπτεία και συντονισμός των συνεργαζομένων καναλιών διαχείρισης όσον αφορά την υλοποίηση των καθορισμένων στρατηγικών όπως και την προώθηση/πώληση των ανακτηθέντων ακινήτων σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική του Ομίλου, καθώς και παρακολούθηση της απόδοσής τους μέσω κατάλληλων δεικτών αποδόσεως (KPIs).

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

	31.12.2018						
	Υπόλοιπα Ισολογισμού				Πωλήσεις χρήσεως		
	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2018	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2018	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως 31.12.2018	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2018	Καθαρή Αξία Ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2018	Καθαρή Αξία Πώλησης	Καθαρό κέρδος / (ζημιά) από την πώληση
Ακίνητη περιουσία	265.791	22.570	48.511	18.942	217.280	13.692	585
Λοιπές Εξασφαλίσεις	4.947	4.910			4.947	1.644	185

Στην καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων της 31.12.2018, περιλαμβάνεται ποσό € 14.547 που αφορά σε ακίνητα που έχουν ταξινομηθεί στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση της Τραπέζης.

Συμφωνία των Δανείων προ απομειώσεων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

	Ελλάδα										Λοιπές Χώρες					
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)					Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					
	Καθαρή αξία	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία	Καθαρή αξία (FVPL)	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	Καθαρή αξία
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	1.152	6.006.736	4.014.377	10.276.845	5.228.197	25.526.155	6.006.862	19.519.293	-	50.750	22.388	31.621	23.801	128.560	19.740	108.820
Στεγαστικά	4.088.236	2.978.209	5.129.223	15.171.426	2.975.758	15.171.426	2.310.449	12.860.977		44.405	21.292	30.028	15.741	111.466	14.567	96.899
Καταναλωτικά	1.152	562.653	379.220	1.735.691	1.244.218	3.921.782	1.568.859	2.352.923		4.090	246	473	7.322	12.131	3.986	8.145
Πιστωτικές κάρτες		932.383	97.490	235.462	53.619	1.318.954	265.405	1.053.549		1.921	133	266	34	2.354	302	2.052
Μικρές επιχειρήσεις		423.464	559.458	3.176.469	954.602	5.113.993	1.862.149	3.251.844		334	717	854	704	2.609	885	1.724
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	145.418	8.141.964	623.270	5.295.941	1.068.876	15.130.051	3.569.527	11.560.524	190.987	2.684.472	381.476	188.230	76.300	3.330.478	150.926	3.179.552
Πιστωτικά ιδρύματα και λοιπές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	51.443	920.128	10.674	3.895	4.705	939.402	10.602	928.800		39.919	5.879	7.347	10.270	53.145	5.268	47.877
Βιομηχανία & βιοτεχνίες	16.232	2.525.416	43.694	1.531.070	3.491.173	4.449.353	1.056.684	3.392.669	8.317	50.816				61.086	2.850	58.236
Κατασκευαστικές τεχνικές & εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	1.991	972.346	318.448	797.569	191.470	2.279.833	616.623	1.663.210		46.766		44.732	14.631	106.129	34.248	71.881
Χαυρόκροτο & λιανικό εμπόριο	9.205	1.686.675	86.814	1.903.781	302.335	3.979.605	1.238.390	2.741.215		19.678	36.362	2.967	3.766	62.773	4.789	57.984
Μεταφορικές Ναυτιλία	56.115	36.306	15.133	14.606	26.601	92.646	3.871	88.775	108.585	1.066.034	217.292	108.797	8.709	1.400.832	56.322	1.344.510
Τουριστικές - Ξενοδοχειακές		1.040.500	122.905	346.192	37.224	1.546.821	152.366	1.394.455		48.860			25.116	73.976	7.910	66.066
Υπηρεσίες και λοιποί κλάδοι Δημοσίου Τομέως	10.432	772.892	21.755	592.013	154.788	1.541.448	435.086	1.106.362		1.364.326	34.591	24.387	13.737	1.437.041	35.522	1.401.519
		774.778	27.696	4.274	29.901	836.649	50.759	785.890								
Σύνολο	146.570	14.923.478	4.665.343	15.577.060	6.326.974	41.492.855	9.627.148	31.865.707	190.987	2.735.222	403.864	219.851	100.101	3.459.038	170.666	3.288.372

Ανάλυση εσόδων από τόκους των Δανείων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει το έσοδο από τόκους δανείων για τη χρήση 2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο.

Για δάνεια που κατατάσσονται στο στάδιο 1 και 2, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων.

Για δάνεια που κατατάσσονται στο στάδιο 3, ο τόκος έσοδο υπολογίζεται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά τις προβλέψεις απομειώσεως, ενώ για τα δάνεια που αγοράστηκαν ή δημιουργήθηκαν όντας απομειωμένα (POCI), ο τόκος υπολογίζεται εφαρμόζοντας το προσαρμοσμένο λόγω απομείωσης πραγματικό επιτόκιο επί της λογιστικής αξίας μετά των προβλέψεων απομειώσεως.

	31.12.2018					
	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος					Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο εσόδων από τόκους	
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	316.584	240.142	347.993	142.167	1.046.887	76
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	370.330	106.680	117.216	21.995	616.222	14.056
Δημόσιος Τομέας	27.032	15.941	348	152	43.473	
Σύνολο εσόδων από τόκους	713.946	362.764	465.558	164.314	1.706.581	14.132

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι ρυθμίσεις δανείων πραγματοποιούνται με τροποποίηση των αρχικών συμβατικών όρων και περιλαμβάνουν μεταβολές όπως:

- Επέκταση της διάρκειας της πιστοδοτήσεως.
- Διαγραφή μέρους των οφειλών του πιστούχου.
- Χορήγηση περιόδου χάριτος ως προς το κεφάλαιο ή/και τους τόκους.
- Μειώσεις επιτοκίων.

Κατά κανόνα οι ρυθμίσεις που πραγματοποιούνται περιλαμβάνουν συνδυασμό των ανωτέρω μεταβολών των συμβατικών όρων.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, στα πλαίσια αναδιαπραγμάτευσης των όρων δανείων που έχει χορηγήσει, έχει συμμετάσχει σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων των πιστούχων. Κατά την 31.12.2018 η Τράπεζα είχε στο χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων μετοχές εύλογης αξίας € 30.149 που προήλθαν από αντίστοιχες συναλλαγές. Οι μετοχές που έχουν ταξινομηθεί στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία του ενεργητικού αφορούν στις εταιρίες «Ιχθυοτροφεία Σελόντα ΑΕΓΕ», «Νηρέυς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε.» «Forthnet Α.Ε.» και «Unisoft Α.Ε.» (σημείωση 45).

Ανάλυση ρυθμισμένων Δανείων ανά είδος ρύθμισης

	31.12.2018		
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Πληρωμή τόκου		191.944	191.944
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	14	5.101.118	5.101.132
Παροχή περιόδου χάριτος	2.242	451.606	453.848
Επέκταση διάρκειας δανείου	3.144	3.825.030	3.828.174
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	3.959	1.513.663	1.517.622
Διαγραφή μέρους του χρέους	56.117	312.569	368.686
Ανταλλαγή χρέους με απόκτηση συμμετοχής		47.558	47.558
Λοιπά	11.202	518.823	530.025
Συνολική καθαρή αξία	76.678	11.962.311	12.038.989

Ρυθμισμένα Δάνεια ανά κατηγορία

	31.12.2018		
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	-	9.419.219	9.419.219
Στεγαστικά		6.409.511	6.409.511
Καταναλωτικά		1.423.907	1.423.907
Πιστωτικές κάρτες		51.582	51.582
Μικρές Επιχειρήσεις		1.534.219	1.534.219
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	76.678	2.509.244	2.585.922
Μεγάλες επιχειρήσεις	66.916	1.358.122	1.425.038
Μεσαίες Επιχειρήσεις	9.762	1.151.122	1.160.884
Δημόσιος Τομέας	-	33.848	33.848
Ελλάδα		33.848	33.848
Συνολική καθαρή αξία	76.678	11.962.311	12.038.989

Ρυθμισμένα Δάνεια ανά γεωγραφική περιοχή

	31.12.2018		
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Ελλάδα	67.123	11.498.023	11.565.146
Λοιπές Χώρες	9.555	464.288	473.843
Συνολική καθαρή αξία	76.678	11.962.311	12.038.989

Ανάλυση ρυθμίσεων Δανείων, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

	31.12.2018		
	Συνολικό Ποσό Δανείων και Απαιτήσεων	Συνολικό Ποσό Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων (%)
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)			
Με καθυστέρηση	17.257	1.246	7
Χωρίς καθυστέρηση	320.300	75.432	24
Συνολική καθαρή αξία	337.557	76.678	23
Αξία εξασφαλίσεων	269.052	63.496	24
Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος			
Στάδιο (Stage) 1	17.658.700		
Στάδιο (Stage) 2	5.069.207	4.276.330	84
Στάδιο (Stage) 3	15.796.911	8.818.389	56
Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	6.427.075	3.632.309	57
Λογιστικό υπόλοιπο (προ προβλέψεων)	44.951.893	16.727.028	37
Στάδιο (Stage) 1 - Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως	119.220		
Στάδιο (Stage) 2 - Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως	245.088	196.192	80
Στάδιο (Stage) 3 - Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως	7.005.658	3.425.589	49
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως δανείων απομειωμένων κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	2.427.847	1.142.936	47
Συνολική καθαρή αξία	35.154.080	11.962.311	34
Αξία εξασφαλίσεων	26.076.268	10.004.254	38

Συμφωνία των ρυθμισμένων Δανείων

	Ρυθμισμένα Δάνεια (καθαρή αξία)		
	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL)	Δάνεια αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	237.172	11.847.757	12.084.929
Δάνεια που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της χρήσεως		1.674.239	1.674.239
Έσοδα από τόκους	5.426	454.114	459.540
Αποπληρωμές δανείων (μερικώς ή ολικώς)	(8.631)	(532.448)	(541.079)
Δάνεια που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης εντός της χρήσεως	(93.131)	(737.448)	(830.579)
Ζημία απομειώσεως		(487.785)	(487.785)
Πωλήσεις Ρυθμισμένων Δανείων		(4.943)	(4.943)
Επαναπροσδιορισμός της εύλογης αξίας	(41.309)		(41.309)
Μεταφοράς δανείων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(25.645)	(147.833)	(173.478)
Λοιπές Κινήσεις	2.796	(103.342)	(100.546)
Σύνολο 31.12.2018	76.678	11.962.311	12.038.989

Λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο - ανάλυση κατά διαβάθμιση

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση κατά την 31.12.2018 ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (Stage) και διαβάθμιση.

	31.12.2018				Σύνολο
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες					
AAA	93.000				93.000
AA+ to AA-					-
A+ to A-					-
BBB+ to BBB-					-
Υποδεέστερα από BBB-	308.490				308.490
Μη διαβαθμισμένα					-
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	401.490	-	-	-	401.490
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου					-
Λογιστική αξία	401.490	-	-	-	401.490
Αξία εξασφαλίσεων					
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων					
AAA					-
AA+ to AA-	515.132				515.132
A+ to A-	790.672				790.672
BBB+ to BBB-	559.132				559.132
Υποδεέστερα από BBB-	714.249				714.249
Μη διαβαθμισμένα	51.313		69.961		121.274
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	2.630.498	-	69.961	-	2.700.459
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(5.312)		(69.961)		(75.273)
Λογιστική αξία	2.625.186	-	-	-	2.625.186
Αξία εξασφαλίσεων					
Αξιόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση					
AAA	92.484				92.484
AA+ to AA-	721.150				721.150
A+ to A-	155.599				155.599
BBB+ to BBB-	711.270				711.270
Υποδεέστερα από BBB-	3.934.326	9.157			3.943.483
Μη διαβαθμισμένα	53.553				53.553
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	5.668.382	9.157	-	-	5.677.539
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(54.857)	(241)			(55.098)
Λογιστική αξία	5.613.525	8.916	-	-	5.622.441
Αξία εξασφαλίσεων					

Εμπορικό χαρτοφυλάκιο - Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού - Αξιόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων - ανάλυση κατά διαβάθμιση

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά διαβάθμιση.

	2018
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	
AAA	
AA+ to AA-	
A+ to A-	
BBB+ to BBB-	
Υποδεέστερα από BBB-	6.669
Μη διαβαθμισμένα	
Λογιστική αξία	6.669
Αξία εξασφαλίσεων	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	
AAA	
AA+ to AA-	48.051
A+ to A-	152.958
BBB+ to BBB-	48.039
Υποδεέστερα από BBB-	478.057
Μη διαβαθμισμένα	3.110
Λογιστική αξία	730.215
Αξία εξασφαλίσεων	
Αξιόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	
AAA	
AA+ to AA-	
A+ to A-	
BBB+ to BBB-	
Υποδεέστερα από BBB-	173.644
Μη διαβαθμισμένα	2.047
Λογιστική αξία	175.691
Αξία εξασφαλίσεων	

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ακολουθεί η κατάταξη των απαιτήσεων κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (Stage) την 31.12.2018:

	31.12.2018				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απαιτήσεις απομειωμένες κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 31.12.2018					
Λογιστική αξία προ απομειώσεων	2.630.498		69.961		2.700.459
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(5.312)		(69.961)		(75.273)
Λογιστική αξία	2.625.186	-	-	-	2.625.186

Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση

Ακολουθεί η κατάταξη των αξιογράφων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (Stage) και κατηγορία εκδότη την 31.12.2018.

	31.12.2018				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Αξιόγραφα απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(48.244)				(48.244)
Εύλογη αξία	3.462.440				3.462.440
Λοιπά Κρατικά Ομόλογα					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(199)				(199)
Εύλογη αξία	704.750				704.750
Λοιπά χρεόγραφα					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(6.414)	(241)			(6.655)
Εύλογη αξία	1.446.335	8.916			1.455.251
Σύνολο αξιογράφων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(54.857)	(241)	-	-	(55.098)
Εύλογη αξία	5.613.525	8.916	-	-	5.622.441

Συμφωνία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού (εκτός δανείων) προ απομειώσεων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο

Ο κάτωθι πίνακας παρουσιάζει την κίνηση της λογιστικής αξίας προ απομειώσεων των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και την κίνηση της εύλογης αξίας των αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, στην οποία περιλαμβάνονται και οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου ανα Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο.

31.12.2018										
	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων					Αξιογράφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απαιτήσεις απομειωμένες κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Αξιογράφα απομειωμένα κατα την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	2.227.791		69.961		2.297.752	4.636.454	28.832			4.665.286
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3					-	235	(235)			-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3					-					-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2					-					-
Νέα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποκτήθηκαν	4.999.483				4.999.483	6.009.069				6.009.069
Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων					-	(2.934.653)	(20.646)			(2.955.299)
Τόκοι επί της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομειώσεως					-	129.922	1.037			130.959
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων των συμβατικών όρων που δεν οδηγούν σε διακοπή αναγνώρισης					-					-
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στη χρήση για διαγραφές					-					-
Αποπληρωμές, συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(4.596.776)				(4.596.776)	(2.227.502)	(72)			(2.227.574)
Υπόλοιπο 31.12.2018	2.630.498	-	69.961	-	2.700.459	5.613.525	8.916	-	-	5.622.441

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως

Ο κάτωθι πίνακας παρουσιάζει την κίνηση συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και αξιογράφων επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση προ απομειώσεων ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο.

31.12.2018										
	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων					Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση				
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Απαιτήσεις απομειωμένες κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Αξιόγραφα απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2018	14.674		69.961		84.635	85.169	3.099			88.268
Μεταφορά σε στάδιο 1 από στάδιο 2 ή 3						13	(13)			-
Μεταφορά σε στάδιο 2 από στάδιο 1 ή 3										-
Μεταφορά σε στάδιο 3 από στάδιο 1 ή 2										-
Επανεκτίμηση αναμενόμενων ζημιών πιστωτικού κινδύνου (α)					-	(3)				(3)
Ζημίες απομειώσεως νέων απαιτήσεων/ αξιογράφων (β)	1.284				1.284	45.658				45.658
Αλλαγή πιστωτικών παραμέτρων (γ)	(10.646)				(10.646)	(40.398)	(1.790)			(42.188)
Ζημίες απομειώσεως απαιτήσεων/ αξιογράφων (α)+(β)+(γ)	(9.362)				(9.362)	5.257	(1.790)			3.467
Διακοπή αναγνώρισεως χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού						(35.582)	(1.055)			(36.637)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις										
Υπόλοιπο 31.12.2018	5.312	-	69.961	-	75.273	54.857	241	-	-	55.098

Στα αποτελέσματα χρήσεως έχει αναγνωρισθεί επιπλέον απομείωση στο Στάδιο 1 έναντι λοιπών καθαρών υποχρεώσεων συνολικού ποσού € 184, η οποία αντιστοιχεί σε νέες αγορές χρεογράφων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που έχουν συμφωνηθεί πριν την 31.12.2018 και εκκαθαρίζονται μετά την 31.12.2018.

Στους παρακάτω πίνακες αναλύονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο

Ανάλυση κατά κλάδο

31.12.2018											
	Πιστωτικά ιδρύματα και λοιπές χρημ/κές υπηρεσίες	Βιομηχανία και βιοτεχνίες	Κατασ/τικές τεχνικές και εκμετ/λευση ακίνητης περιουσίας	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	Δημόσιος τομέας/ Κρατικοί τίτλοι / Παράγωγα	Μεταφ/κές	Ναυτιλία	Τουριστικές - Ξεν/κές	Υπηρεσίες και λοιποί κλάδοι	Ιδιώτες και μικρές επιχ/σεις	Σύνολο
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία:											
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	401.490										401.490
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.700.459										2.700.459
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.054.353	4.534.987	2.418.138	4.051.582	836.649	469.976	1.658.178	1.620.798	3.072.179	25.752.713	45.469.553
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	185.026	8.999	78.676	15.187	429.309	39	540	8.486	3.952	1	730.215
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου					6.669						6.669
Αξίογραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	175.690								1		175.691
Αξίογραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων	1.240.312	115.266	337	29.613	4.215.632			76.379			5.677.539
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο		3.200	76.369								79.569
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	5.757.330	4.662.452	2.573.520	4.096.382	5.488.259	470.015	1.658.718	1.629.284	3.152.511	25.752.714	55.241.185
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	3.580.634	307	148.135					2.200	8.075.345		11.806.621
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	9.337.964	4.662.759	2.721.655	4.096.382	5.488.259	470.015	1.658.718	1.631.484	11.227.856	25.752.714	67.047.806
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:											
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	830.980	429.409	1.100.603	525.801	114.732	77.626	8.313	70.686	450.770	65.853	3.674.773
Μη ανηλθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια	148.642	551.163	51.734	459.955	7.322	19.300	4.529	60.592	116.625	1.774.190	3.194.052
Εγγυήσεις ομολογιακών δανείων εκδόσεως θυγατρικών της Τραπέζης	15.542										15.542
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	995.164	980.572	1.152.337	985.756	122.054	96.926	12.842	131.278	567.395	1.840.043	6.884.367
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	6.752.494	5.643.024	3.725.857	5.082.138	5.610.313	566.941	1.671.560	1.760.562	3.719.906	27.592.757	62.125.552

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι πίνακες που αφορούν στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31.12.2017 και για τη χρήση 2017, έχουν συνταχτεί βάσει λογιστικών μεγεθών που προκύπτουν από την εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 39.

Οι σημαντικότερες διαφορές σε σχέση με το Δ.Π.Χ.Π. 9 σχετίζονται με

- τον ορισμό των απομειωμένων πιστοδοτήσεων, και
- τον υπολογισμό των απομειώσεων, που σε αντίθεση με το Δ.Λ.Π. 39, με βάση το οποίο η Τράπεζα αναγνωρίζει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί, το Δ.Π.Χ.Π. 9 απαιτεί την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βάσει Δ.Λ.Π. 39, ως απομειωμένες πιστοδοτήσεις ορίζονται οι ακόλουθες περιπτώσεις πιστοδοτήσεων:

- Οι πιστοδοτήσεις, για τις οποίες έχει υπολογιστεί ποσό απομειώσεως κατά την ατομική αξιολόγηση.
- Οι πιστοδοτήσεις σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών ή σε στάδιο δικαστικών ενεργειών, για τις οποίες έχει διενεργηθεί απομείωση σε συλλογική βάση.
- Οι πιστοδοτήσεις με ένδειξη Αδυναμίας Πληρωμής
- Οι μη εξυπηρετούμενες Ρυθμίσεις (Forborne Non Performing Exposures) οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση έως 89 ημέρες.

Το Δ.Λ.Π. 39, απαιτούσε την αναγνώριση ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί. Τα βασικότερα σημεία της μεθοδολογίας απομειώσεων βάσει Δ.Λ.Π. 39 αποτυπώνονται παρακάτω:

Wholesale banking

Η Τράπεζα εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομειώσεως για τον εξατομικευμένο έλεγχο αξιολογήσεως απομείωσης. Τα σημαντικά δάνεια, ελέγχονται εξατομικευμένα εφόσον ικανοποιείται μια από τις παρακάτω συνθήκες:

- Πελάτες με ένδειξη οικονομικής δυσχέρειας: οι πελάτες που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών τους υποχρεώσεων («οικονομική δυσχέρεια»)
- Πελάτες στη ζώνη αθετήσεως Δ, Δ0, Δ1, Δ2 και Ε.
- Πελάτες στη ζώνη υψηλού κινδύνου με διαβάθμιση ΓΓ- και Γ.
- Σημαντική επιδείνωση των προοπτικών του κλάδου δραστηριότητας του δανειολήπτη, λαμβάνοντας υπόψη τους πέντε κλάδους με την υψηλότερη επικινδυνότητα όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της σχετικής μεθοδολογίας σε ετήσια βάση.
- Ύπαρξη/Εμφάνιση δυσμενών στοιχείων (π.χ. διαταγές πληρωμής, σφραγισμένες επιταγές, πλειστηριασμοί, πτωχεύσεις, ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, ληξιπρόθεσμες οφειλές προς Ασφαλιστικά Ταμεία ή προς υπαλλήλους – επίσκεψη εργασίας).
- Έλευση απρόβλεπτων ή ακραίων γεγονότων όπως απάτη, φυσικές καταστροφές κ.λπ.
- Παρεμβάσεις και ενέργειες εποπτικών αρχών έναντι του δανειολήπτη (π.χ. ΧΑΑ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς).
- Παράβαση συμβατικών εγγράφων ή προϋποθέσεων και όρων πιστοδοτήσεως.
- Ανεπιθύμητες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση ή τη διοίκηση της επιχειρήσεως ή σοβαρά διοικητικά προβλήματα.
- Σημαντικές δυσμενείς μεταβολές στις ταμειακές ροές που μπορεί να οφείλονται π.χ. σε παύση συνεργασίας με σημαντικούς πελάτες, σημαντική μείωση της ζήτησης βασικών προϊόντων ή υπηρεσιών, ή παύση παροχής πιστώσεως από προμηθευτές κ.λπ.
- Σημαντική επιδείνωση των βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών του πιστούχου (π.χ. μείωση ιδίων κεφαλαίων λόγω ζημιών, επιβάρυνση του δείκτη καλύψεως υποχρεώσεων κ.λπ.) καθώς και επί τα χείρω μεταβολή στις εκτιμηθείσες μελλοντικές ταμειακές ροές του πιστούχου.

Στις περιπτώσεις που δεν σχηματίστηκε πρόβλεψη κατόπιν της εξατομικευμένης αξιολόγησης, τα δάνεια αυτά εξετάζονται σε συλλογική βάση για απομείωση, με βάση κάποια κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου

Σε συλλογική βάση αξιολογούνται:

- τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε εξατομικευμένη αξιολόγηση απομειώσεως από την οποία δεν προκύπτει ζημία, και τα οποία αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου, και
- τα δάνεια για τα οποία δεν υπάρχουν εναύσματα απομειώσεως αξίας και συνεπώς δεν εξετάζονται εξατομικευμένα, τα οποία αξιολογούνται συλλογικά και κατηγοριοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Λιανική τραπεζική

Για σκοπούς προβλέψεων σε συλλογικό επίπεδο, τα δάνεια κατατάσσονται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου. Τα χαρακτηριστικά που επιλέγονται είναι σχετικά με την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων δανείων δείχνοντας την ικανότητα των οφειλετών να αποπληρώσουν όλα τα οφειλόμενα ποσά σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους των στοιχείων που αξιολογούνται. Το Ποσοστό Απομειώσεως υπολογίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου της ομάδας και του χαρτοφυλακίου στην οποία ανήκει ο πιστούχος ή η πιστοδότηση. Για τον προσδιορισμό τους χρησιμοποιούνται στατιστικές μέθοδοι.

Συλλογική αξιολόγηση

Τα εναύσματα απομειώσεως για τις πιστοδοτήσεις Λιανικής Τραπεζικής για τις οποίες οι προβλέψεις υπολογίζονται σε συλλογική βάση είναι τα κάτωθι:

- Λογαριασμοί σε καθυστέρηση έως 89 ημέρες με ή χωρίς ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής (unlikeness to pay).
- Λογαριασμοί σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
- Λογαριασμοί πιστούχων που εμφανίζουν οικονομική δυσκολία και των οποίων έχουν τροποποιηθεί οι συμβατικοί όροι (forborne exposures).
- Λογαριασμοί με μερική διαγραφή οφειλών.

Έχουν επίσης οριστεί Ειδικά Εναύσματα Απομειώσεως ανά Χαρτοφυλάκιο (Trigger Events) για την αξιολόγηση των δανείων λιανικής τραπεζικής σε μεμονωμένη βάση.

Η αναλυτική καταγραφή της μεθοδολογίας υπολογισμού των απομειώσεων καθώς και των ορισμών που υπήρχαν παρουσιάζονται στη σημείωση 38.1 στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τραπέζης της 31.12.2017.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η έκθεση έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων αφορά σε κορηγήσεις, διατραπεζικές συναλλαγές (που περιλαμβάνουν θέσεις σε παράγωγα) και εργασίες Διεθνούς Εμπορίου. Ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες καθορισμού, παρακολουθήσεως και αναθεωρήσεως των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων, θεσπίζονται όρια από τα αρμόδια Συμβούλια Πιστοδοτήσεων για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου για τη συνολική έκθεση ανά αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα, εξαιρουμένων των θέσεων που αφορούν θέσεις διαπραγματεύσεως σε ομόλογα εκδόσεώς του. Τα εγκεκριμένα όρια παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση. Η διάρκεια ισχύος των ορίων καθορίζεται κατά την έγκριση των ορίων, κατά κανόνα σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των πιστωτικών ιδρυμάτων από διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Πέραν των τακτικών αναθεωρήσεων των ορίων αντισυμβαλλομένων πιστωτικών ιδρυμάτων, ενδέχεται να πραγματοποιούνται και ενδιάμεσες αναθεωρήσεις είτε λόγω συνθηκών που συνδέονται με τη συναλλακτική δραστηριότητα της Τραπέζης είτε λόγω περιπτώσεων δυσλειτουργίας των αγορών ή προβλημάτων που συνδέονται με τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα. Σε τακτική βάση παρακολουθούνται εναύσματα για την διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης ανά αντισυμβαλλόμενο, με σκοπό την επανεξέταση των σχετικών ορίων όταν συντρέχουν τέτοια εναύσματα.

Επιπρόσθετα, κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων διενεργείται αξιολόγηση απομείωσης ως εξής:

1. Διαχωρίζονται τα αντισυμβαλλόμενα Πιστωτικά Ιδρύματα προς αξιολόγηση απομειώσεως.
2. Αναγνωρίζονται οι απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων οι οποίες θα αξιολογηθούν εξατομικευμένα ανά πιστωτικό ίδρυμα.
3. Ελέγχονται ανά πιστωτικό ίδρυμα τα γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους.

4. Υπολογίζονται οι προβλέψεις ανά απαίτηση, ως η διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού και της λογιστικής αξίας της απαίτησης, σε εξατομικευμένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία συντρέχουν γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους αφορούν χρεόγραφα που ταξινομούνται στα χαρτοφυλάκια δανείων και απαιτήσεων, διακρατούμενων ως τη λήξη και διαθέσιμων προς πώληση. Εάν υφίσταται σχέση πιστοδοτήσεως με τον αντισυμβαλλόμενο εκδότη κατά τον χαρακτηρισμό της θέσης χρεογράφων ως επενδυτική, ισχύουν οι διαδικασίες του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση, η ταξινόμηση της θέσης υποβάλλεται προς έγκριση από το αρμόδιο Συμβούλιο της Τραπέζης. Οι θέσεις αυτές υπόκεινται στα επενδυτικά όρια της Τραπέζης και στα όρια χωρών και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση.

Επιπρόσθετα, κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων διενεργείται αξιολόγηση απομείωσης ως εξής:

1. Διαχωρίζονται τα χρεόγραφα τα οποία αξιολογούνται εξατομικευμένα.
2. Ελέγχονται ανά χρεόγραφο τα γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις ότι υφίσταται ζημία λόγω απομείωσης της αξίας τους.
3. Οι προβλέψεις υπολογίζονται ανά χρεόγραφο σε εξατομικευμένη βάση για χρεόγραφα για τα οποία συντρέχουν γεγονότα που συνιστούν αντικειμενικές ενδείξεις ότι υφίσταται ζημία λόγω απομείωσης αξίας ως: α) η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των μελλοντικών χρηματικών ροών και της λογιστικής αξίας, για χρεόγραφα που έχουν ταξινομηθεί στα χαρτοφυλάκια δανείων και απαιτήσεων και διακρατούμενων ως τη λήξη και β) η διαφορά ανάμεσα στο κόστος κτήσεως και στην τρέχουσα εύλογη αξία μείον το ποσό της ζημίας απομείωσης που είχε ήδη αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα για χρεόγραφα που έχουν ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος ανά κατηγορία στον οποίο είναι εκτεθειμένη η Τράπεζα απεικονίζεται στη στήλη «Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο».

	31.12.2017		
	Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	Ποσό απομειώσεων	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
A. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία			
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	467.234		467.234
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.269.752	41.961	2.227.791
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	49.473.029	10.951.893	38.521.136
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	628.133		628.133
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου:			
- Χρεωστικοί τίτλοι (κρατικοί)	5.969		5.969
Σύνολο	5.969		5.969
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση:			
- Διαθέσιμα προς πώληση (κρατικά)	3.605.868		3.605.868
- Διαθέσιμα προς πώληση (λοιπά)	1.214.186		1.214.186
Σύνολο	4.820.054	-	4.820.054
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διακρατούμενου μέχρι τη λήξη:			
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη (λοιπά)	319		319
Σύνολο	319		319
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο	1.133.643	975.542	158.101
Σύνολο	1.133.643	975.542	158.101
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	58.798.133	11.969.396	46.828.737
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	10.410.684	1.384.723	9.025.961
Σύνολο Ενεργητικού	69.208.817	13.354.119	55.854.698
B. Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:			
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	3.599.514	11.712	3.587.802
Εγγυήσεις ομολογιακών δανείων εκδόσεως θυγατρικών της Τραπέζης	15.542		15.542
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	3.615.056	11.712	3.603.344
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	62.413.189	11.981.108	50.432.081

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

Οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως, για σκοπούς παρουσίασης των γνωστοποιήσεων πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνουν το υπόλοιπο προσαρμογής των συμβατικών υπολοίπων των δανείων που αποκτήθηκαν στα πλαίσια εξαγοράς, είτε μεμονωμένων δανείων είτε εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), στην εύλογη αξία τους, καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η Τράπεζα παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων. Επισημαίνεται ότι στη σημείωση 19 «Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών» η εν λόγω προσαρμογή εμφανίζεται αφαιρετικά του υπολοίπου των δανείων προ προβλέψεων.

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών με βάση την ποιότητα τους- (απομειωμένα ή μή – προβλέψεις απομειώσεως - αξία εξασφαλίσεων)

31.12.2017									
	Μη απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις		Απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις		Συνολική αξία προ απομειώσεως	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως		Συνολική Καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	9.299.227	2.550.150	236.802	16.034.983	28.121.162	151.507	6.387.245	21.582.410	17.336.155
Στεγαστικά	6.291.691	2.163.659	139.685	7.613.995	16.209.030	83.026	2.674.309	13.451.695	12.855.349
Καταναλωτικά	1.099.741	191.185	97.117	3.108.102	4.496.145	68.481	1.412.924	3.014.740	1.125.985
Πιστωτικές κάρτες	1.079.771	83.743		429.298	1.592.812		264.207	1.328.605	90.414
Μικρές επιχειρήσεις	828.024	111.563		4.883.588	5.823.175		2.035.805	3.787.370	3.264.407
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	11.241.379	605.511	7.965.949	409.159	20.221.998	4.042.450	323.576	15.855.972	10.964.145
Μεγάλες επιχειρήσεις	7.751.211	442.242	3.191.794	17.907	11.403.154	1.596.933	128.674	9.677.547	5.692.485
Μεσαίες επιχειρήσεις	3.490.168	163.269	4.774.155	391.252	8.818.844	2.445.517	194.902	6.178.425	5.271.660
Δημόσιος τομέας	1.087.489	909	40.202	1.269	1.129.869	28.934	18.181	1.082.754	295.394
Ελλάδα	1.034.442	909	40.202	1.269	1.076.822	28.934	16.586	1.031.302	295.394
Λοιπές χώρες	53.047				53.047		1.595	51.452	
Σύνολο	21.628.095	3.156.570	8.242.953	16.445.411	49.473.029	4.222.891	6.729.002	38.521.136	28.595.694

Στις συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως βάσει «Συλλογικής Αξιολόγησης» περιλαμβάνεται ποσό ύψους € 532.529 την 31.12.2017 που αφορά σε IBNR προβλέψεις.

Στα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις ιδιωτών και μικρών επιχειρήσεων περιλαμβάνονται την 31.12.2017 ρυθμίσεις με καθυστέρηση μέχρι 89 ημέρες οι οποίες υπόκεινται σε συλλογική αξιολόγηση, ποσού € 4.184.053.

Ποιοτική διαβάθμιση των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών

31.12.2017					
	Υψηλής Διαβάθμισης	Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων	Αξία εξασφαλίσεων
Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις		9.299.227		9.299.227	6.424.307
Στεγαστικά		6.291.691		6.291.691	5.560.272
Καταναλωτικά		1.099.741		1.099.741	207.730
Πιστωτικές κάρτες		1.079.771		1.079.771	57.300
Μικρές επιχειρήσεις		828.024		828.024	599.005
Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	4.630.305	5.589.869	1.021.205	11.241.379	5.653.941
Μεγάλες επιχειρήσεις	4.071.945	2.952.306	726.960	7.751.211	3.425.595
Μεσαίες επιχειρήσεις	558.360	2.637.563	294.245	3.490.168	2.228.346
Δημόσιος τομέας	340.764	746.231	494	1.087.489	277.607
Ελλάδα	340.764	693.184	494	1.034.442	277.607
Λοιπές χώρες		53.047		53.047	
Σύνολο	4.971.069	15.635.327	1.021.699	21.628.095	12.355.855

Ανάλυση ενηλικίωσης των καθυστερημένων και μη απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017									
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις				Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων
	Στεγαστικά	Καταν/τικά	Πιστωτικές κάρτες	Μικρές επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1 - 29 ημέρες	1.452.789	125.184	65.470	85.995	351.247	132.475	901		2.214.061
30 - 59 ημέρες	390.467	46.844	12.141	14.286	23.266	17.616	8		504.628
60 - 89 ημέρες	320.403	19.157	6.132	11.282	67.729	13.178			437.881
90 - 179 ημέρες									
180 - 360 ημέρες									
> 360 ημέρες									
Σύνολο	2.163.659	191.185	83.743	111.563	442.242	163.269	909		3.156.570
Αξία εξασφαλίσεων	1.817.099	30.144	1.147	72.750	294.760	122.448	8		2.338.356

Ανάλυση ενηλικίωσης των απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017									
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις				Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταν/τικά	Πιστωτικές κάρτες	Μικρές επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Ενήμερα	612.496	463.072	56.531	513.641	710.729	778.360	7.877		3.142.706
1 - 29 ημέρες	403.464	159.988	23.951	55.601	494.155	157.423	136		1.294.718
30 - 59 ημέρες	260.847	154.849	16.450	50.119	46.080	64.943	1.206		594.494
60 - 89 ημέρες	522.961	88.203	13.151	33.426	99.738	37.617			795.096
90 - 179 ημέρες	146.474	97.136	23.966	80.300	10.304	36.175			394.355
180 - 360 ημέρες	139.809	149.081	15.863	76.303	21.444	49.619	52		452.171
> 360 ημέρες	3.149.211	669.693	24.007	2.064.863	286.691	1.458.568	2.427		7.655.460
Καθαρή αξία απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων	5.235.262	1.782.022	173.919	2.874.253	1.669.141	2.582.705	11.698		14.329.000
Αξία εξασφαλίσεων	5.477.978	888.111	31.967	2.592.652	1.972.130	2.920.866	17.779		13.901.483

Συμφωνία των απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

31.12.2017									
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις				Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταν/τικά	Πιστωτικές κάρτες	Μικρές επιχειρήσεις	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Υπόλοιπο 1.1.2017	7.655.203	3.841.176	495.422	5.683.221	4.030.366	5.660.273	41.924	-	27.407.585
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της χρήσεως	775.961	373.068	56.268	314.943	301.496	415.077	733		2.237.546
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(340.958)	(145.462)	(6.560)	(189.555)	(33.878)	(114.069)			(830.482)
Εισπράξεις και ανακτήσεις από καλύμματα	(58.947)	(53.440)	(14.403)	(48.894)	(284.643)	(199.191)	(578)		(660.096)
Αποσβέσεις απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(268.369)	(526.247)	(26.211)	(388.293)	(459.452)	(583.250)	(608)		(2.252.430)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(9.210)	66.791		(22.686)	(115.973)	(12.985)			(94.063)
Πώληση απομειωμένων δανείων					(55.822)				(55.822)
Μεταφορά απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		(350.667)	(75.218)	(465.148)	(172.393)	(448)			(1.063.874)
Υπόλοιπο 31.12.2017	7.753.680	3.205.219	429.298	4.883.588	3.209.701	5.165.407	41.471		24.688.364
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως	(2.518.418)	(1.423.197)	(255.379)	(2.009.335)	(1.540.560)	(2.582.702)	(29.773)		(10.359.364)
Καθαρή αξία απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων	5.235.262	1.782.022	173.919	2.874.253	1.669.141	2.582.705	11.698		14.329.000

Συμφωνία των συσσωρευμένων προβλέψεων απομειώσεως

31.12.2017				
	Ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις	Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις	Δημόσιος τομέας	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2017	5.912.798	4.444.360	28.198	10.385.356
Ζημίες απομειώσεως περιόδου	935.107	(122.385)	(2.830)	809.892
Μεταφορά συσσωρευμένων προβλέψεων στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(663.724)	(52.074)		(715.798)
Πωλήσεις απομειωμένων δανείων		(12.565)		(12.565)
Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομειώσεως	85.475	82.478	1.125	169.078
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.871)	(18.666)	226	(21.311)
Ποσά που χρησιμοποιήθηκαν για αποσβέσεις	(1.094.061)	(657.907)	(124)	(1.752.092)
Μεταφορά Χαρτοφυλακίων	33.207	(33.207)		-
Λοιπές κινήσεις	121.510	(203.438)		(81.928)
Υπόλοιπο 31.12.2017	5.327.441	3.426.596	26.595	8.780.632
Προσαρμογές εύλογης αξίας	1.211.311	939.430	20.520	2.171.261
Σύνολο 31.12.2017	6.538.752	4.366.026	47.115	10.951.893

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης (LTV)

31.12.2017	
	Στεγαστικά Δάνεια
< 50%	1.113.204
50% - 70%	1.560.129
71% - 80%	1.034.176
81% - 90%	1.049.830
91% - 100%	3.419.395
101% - 120%	1.901.570
121% - 150%	1.899.588
> 150%	4.231.138
Συνολική αξία Δανείων	16.209.030
Απλός μέσος όρος του Δείκτη (%)	78

ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**Πολιτική για διάθεση ανακτηθέντων στοιχείων**

Η Τράπεζα έχει αναθέσει σε Εταιρία του Ομίλου τη διαχείριση του συνόλου των ακινήτων ιδιοκτησίας της Τραπέζης και θυγατρικών Εταιριών της. Όταν η Τράπεζα αποκτά, εξαιτίας αθέτησης υποχρεώσεων από οφειλέτη, κυριότητα σε ακίνητα που αποτελούσαν εξασφάλιση απαίτησής της, η εν λόγω Εταιρία επιλαμβάνεται της νομικής, πολεοδομικής και φορολογικής τακτοποίησης του ακινήτου σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Τραπέζης και παράλληλα προβαίνει σε εκτίμηση της αξίας του ακινήτου. Στη συνέχεια λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του ακινήτου εκτιμά, με βάση τις συνθήκες της αγοράς, τη δυνατότητα προώθησης του και προτείνει τον βέλτιστο τρόπο αξιοποίησης ήτοι, πώληση ή εκμίσθωση. Με βάση την εκτίμηση αυτή υποβάλλεται πρόταση στην αρμόδια Επιτροπή της Τραπέζης, η οποία αποφασίζει εάν το ακίνητο θα διατεθεί προς πώληση ή εκμίσθωση ή εάν υφίσταται αντίστοιχη ανάγκη να ιδιοχρησιμοποιηθεί από Εταιρία του Ομίλου. Ανάλογα με την απόφαση, το ακίνητο ταξινομείται στην κατάλληλη κατηγορία για σκοπούς λογιστικής απεικόνισης. Η διαδικασία ταξινόμησης επαναλαμβάνεται περιοδικά έτσι ώστε η θέση κάθε ακινήτου να επικαιροποιείται με βάση τις τρέχουσες, κάθε φορά, συνθήκες της αγοράς.

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

	31.12.2017						
	Υπόλοιπα Ισολογισμού					Πωλήσεις χρήσεως	
	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2017	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2017	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομειώσεως 31.12.2017	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης 2017	Καθαρή Αξία Ανακτηθέντων εξασφαλίσεων 31.12.2017	Καθαρή Αξία Πώλησης	Καθαρό κέρδος / (ζημιά) από την πώληση
Ακίνητη περιουσία	266.141	12.856	39.138	10.297	227.003	6.066	(448)
Λοιπές Εξασφαλίσεις	1.658				1.658	8.889	1.472

Ανάλυση των ληφθέντων εξασφαλίσεων και εγγυήσεων

	31.12.2017				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κές εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	16.536.748	150.439	648.968	17.336.155	4.035.141
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	5.856.339	1.392.334	3.715.472	10.964.145	4.751.666
Δημόσιος τομέας	44.153	9.086	242.155	295.394	151.137
Σύνολο	22.437.240	1.551.859	4.606.595	28.595.694	8.937.944

Δεν υφίστανται περιπτώσεις μεταβίβασης ή επανεκχώρησης εξασφαλίσεων που έχουν ληφθεί από πιστούχους για τις οποίες έχει αναγνωριστεί υποχρέωση επιστροφής τους.

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις απομειώσεως ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή

	31.12.2017*					
	Ελλάδα			Λοιπές χώρες		
	Σύνολο	Απομειωμένα	Συσσωρ/νες προβλέψεις απομειώσεως	Σύνολο	Απομειωμένα	Συσσωρ/νες προβλέψεις απομειώσεως
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	28.001.345	16.224.644	6.522.148	119.817	47.141	16.604
Στεγαστικά	16.101.155	7.710.588	2.742.181	107.875	43.092	15.154
Καταναλωτικά	4.489.351	3.203.008	1.480.500	6.794	2.211	905
Πιστωτικές κάρτες	1.590.822	429.035	264.043	1.990	263	164
Μικρές Επιχειρήσεις	5.820.017	4.882.013	2.035.424	3.158	1.575	381
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	16.703.661	7.844.741	4.034.754	3.518.337	530.367	331.272
Πιστωτικά ιδρύματα και λοιπές χρημ/κές υπηρεσίες	788.010	47.886	44.448	92.258	19.897	10.281
Βιομηχανία & βιοτεχνίες	4.629.745	2.073.330	1.045.973	96.610	38.357	20.641
Κατασκευαστικές τεχνικές & εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	2.815.546	1.588.091	901.415	202.368	120.295	68.528
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	4.385.330	2.421.433	1.268.773	56.503	4.640	7.886
Μεταφορικές	292.281	71.304	30.155	214.701	388	3.233
Ναυτιλία	204.914	82.143	16.912	1.259.469	219.201	113.448
Τουριστικές - Ξενοδοχειακές	1.692.773	725.400	278.632	81.914	28.664	10.596
Υπηρεσίες και λοιποί κλάδοι	1.895.062	835.154	448.446	1.514.514	98.925	96.659
Δημόσιος Τομέας	1.040.561	41.471	45.436	89.308		1.679
Σύνολο	45.745.567	24.110.856	10.602.338	3.727.462	577.508	349.555

Ανάλυση εσόδων από τόκους, με βάση την ποιότητα των Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία δανείων

	31.12.2017		
	Έσοδα από μη-απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις	Έσοδα από απομειωμένα Δάνεια και Απαιτήσεις	Σύνολο εσόδων από τόκους
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	559.664	510.600	1.070.264
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	682.586	143.752	826.338
Δημόσιος τομέας	29.213	201	29.414
Σύνολο εσόδων από τόκους	1.271.463	654.553	1.926.016

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Η Τράπεζα κατά την 31.12.2014 επαναξιολόγησε την περίμετρο των ρυθμισμένων δανείων για όλα τα χαρτοφυλάκιά της, δυνάμει του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και ενσωμάτωσε τους σχετικούς ορισμούς στην Πολιτική Πιστωτικού Κινδύνου. Εφεξής βάσει των ανωτέρω ορισμών παρακολουθείται η εξέλιξη, η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των δανείων αυτών.

Στην κατηγορία των ρυθμισμένων δανείων περιλαμβάνονται δάνεια:

- που ρυθμίστηκαν εντός των τελευταίων 36 μηνών και δεν παρουσίαζαν καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και
- ρυθμίσεις με καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.

Οι ρυθμίσεις δανείων πραγματοποιούνται με τροποποίηση των αρχικών συμβατικών όρων και περιλαμβάνουν μεταβολές όπως:

- Επέκταση της διάρκειας της πιστοδοτήσεως.
- Διαγραφή μέρους των οφειλών του πιστούχου.
- Χορήγηση περιόδου χάριτος ως προς το κεφάλαιο ή/και τους τόκους.
- Μειώσεις επιτοκίων.

Κατά κανόνα οι ρυθμίσεις που πραγματοποιούνται περιλαμβάνουν συνδυασμό των ανωτέρω μεταβολών των συμβατικών όρων.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, στα πλαίσια αναδιαπραγμάτευσης των όρων δανείων που έχει χορηγήσει, έχει συμμετάσχει σε συμφωνίες για την ανταλλαγή χρέους με απόκτηση μετοχικών τίτλων των πιστούχων. Κατά την 31.12.2017 η Τράπεζα είχε στο Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο της και στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία ενεργητικού μετοχές εύλογης αξίας € 2.321 που προήλθαν από αντίστοιχες συναλλαγές. Οι μετοχές που έχουν ταξινομηθεί στα κατεχόμενα προς πώληση στοιχεία του ενεργητικού αφορούν στις εταιρίες Ιχθυοτροφεία Σελόντα ΑΕΓΕ και Νηρέυς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε. (σημείωση 45).

Ανάλυση ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων ανά είδος ρύθμισης

	31.12.2017
Πληρωμή τόκου	387.712
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	6.172.968
Παροχή περιόδου χάριτος	620.751
Επέκταση διάρκειας δανείου	3.209.873
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	1.197.647
Διαγραφή μέρους του χρέους	135.251
Ανταλλαγή χρέους με απόκτηση συμμετοχής	6.805
Λοιπά	899.764
Συνολική καθαρή αξία	12.630.771

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών ανά κατηγορία

	31.12.2017
Ιδιώτες και Μικρές Επιχειρήσεις	9.764.415
Στεγαστικά	5.984.806
Καταναλωτικά	1.952.423
Πιστωτικές κάρτες	179.414
Μικρές Επιχειρήσεις	1.647.772
Μεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις	2.828.672
Μεγάλες επιχειρήσεις	1.558.846
Μεσαίες Επιχειρήσεις	1.269.826
Δημόσιος Τομέας	37.684
Ελλάδα	37.684
Συνολική καθαρή αξία	12.630.771

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά πελατών ανά γεωγραφική περιοχή

	31.12.2017*
Ελλάδα	12.127.915
Λοιπές Χώρες	502.856
Συνολική καθαρή αξία	12.630.771

Ανάλυση ρυθμίσεων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

	31.12.2017		
	Συνολικό Ποσό Δανείων και Απαιτήσεων	Συνολικό Ποσό Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων (%)
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	21.628.095	3.402.663	16
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	3.156.570	1.558.940	49
Απομειωμένα	24.688.364	12.143.184	49
Συνολική Αξία (προ απομείωσης)	49.473.029	17.104.787	35
Ατομική Πρόβλεψη Απομείωσης	(4.222.891)	(1.614.113)	38
Συλλογική Πρόβλεψη Απομείωσης	(6.729.002)	(2.859.903)	43
Συνολική καθαρή αξία	38.521.136	12.630.771	33
Αξία εξασφαλίσεων	28.595.694	10.148.127	35

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

Συμφωνία των ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών

	Ρυθμισμένα Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (καθαρή αξία)
Υπόλοιπο 1.1.2017	11.068.283
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	2.344.915
Έσοδα από τόκους	414.371
Αποπληρωμές δανείων και απαιτήσεων (μερικώς ή ολικώς)	(488.293)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης εντός της περιόδου	(762.348)
Ζημία απομειώσεως	86.323
Πωλήσεις Ρυθμισμένων Δανείων	(7.128)
Δάνεια και απαιτήσεις που μεταφέρθηκαν στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	(47.183)
Λοιπές Κινήσεις	21.831
Σύνολο 31.12.2017	12.630.771

Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες – Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων – Παράγωγα και χρεωστικοί τίτλοι

Ανάλυση κατά διαβάθμιση

31.12.2017								
	Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Παράγωγα χρημ/κά μέσα Ενεργητικού	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτ/κίου	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			Σύνολο
					Διαθέσιμου προς πώληση	Διακρατούμενου μέχρι τη λήξη	Δανειακού χαρτ/κίου	
AAA					27.008			27.008
AA+ έως AA-		25.676	21.944		564.624			612.244
A+ έως A-		926.654	153.281		36.822			1.116.757
BBB+ έως BBB-		278.796	73.897		229.271			581.964
Υποδεέστερα από BBB-	467.234	958.188	378.268	5.969	3.602.329	319		5.412.307
Μη διαβαθμισμένα		80.438	743		360.000			441.181
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	467.234	2.269.752	628.133	5.969	4.820.054	319	-	8.191.461

Με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

31.12.2017								
	Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Παράγωγα χρημ/κά μέσα Ενεργητικού	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτ/κίου	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου			Σύνολο
					Διαθέσιμου προς πώληση	Διακρατούμενου μέχρι τη λήξη	Δανειακού χαρτ/κίου	
Ενήμερα και μη απομειωμένα	467.234	2.227.791	628.133	5.969	4.820.054	319	-	8.149.500
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα								-
Απομειωμένα		41.961						41.961
Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	467.234	2.269.752	628.133	5.969	4.820.054	319	-	8.191.461
Μείον: Συσσωρευμένες απομειώσεις		(41.961)						(41.961)
Καθαρή αξία ανοιγμάτων	467.234	2.227.791	628.133	5.969	4.820.054	319	-	8.149.500

Στους παρακάτω πίνακες αναλύονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο

Ανάλυση κατά κλάδο

31.12.2017											
	Πιστωτικά ιδρύματα και λοιπές χρημ/κές υπηρεσίες	Βιομηχανία και βιοτεχνίες	Κατασ/τικές τεχνικές και εκμετ/λευση ακίνητης περιουσίας	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	Δημόσιος τομέας/ Κρατικοί τίτλοι / Παράγωγα	Μεταφ/κές	Ναυτιλία	Τουριστικές - Ξεν/κές	Υπηρεσίες και λοιποί κλάδοι	Ιδιώτες και μικρές επιχ/σεις	Σύνολο
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία:											
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	467.234										467.234
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.269.752										2.269.752
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	880.268	4.726.355	3.017.914	4.441.833	1.129.869	506.982	1.464.383	1.774.687	3.409.576	28.121.162	49.473.029
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	181.296	16.348	67.304	17.018	331.967		728	8.266	5.090	116	628.133
Αξίογραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου					5.969						5.969
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση	1.027.737	156.168	566	8.810	3.605.868				20.905		4.820.054
Αξίογραφα χαρτοφυλακίου διακρατούμενου μέχρι τη λήξη			319								319
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση - Δανειακό χαρτοφυλάκιο	69.905	32.099	49.018	1.510				7.522	82.244	891.345	1.133.643
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	4.896.192	4.930.970	3.135.121	4.469.171	5.073.673	506.982	1.465.111	1.790.475	3.517.815	29.012.623	58.798.133
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	3.217.055	2.966	295.413	350		404			6.894.496		10.410.684
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	8.113.247	4.933.936	3.430.534	4.469.521	5.073.673	507.386	1.465.111	1.790.475	10.412.311	29.012.623	69.208.817
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:											
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	652.058	426.598	1.380.138	452.077	93.325	61.986	6.527	63.470	394.972	68.363	3.599.514
Εγγυήσεις ομολογιακών δανείων εκδόσεως Θυγατρικών της Τραπέζης	15.542										15.542
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	667.600	426.598	1.380.138	452.077	93.325	61.986	6.527	63.470	394.972	68.363	3.615.056
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	5.563.792	5.357.568	4.515.259	4.921.248	5.166.998	568.968	1.471.638	1.853.945	3.912.787	29.080.986	62.413.189

ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΧΡΕΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συνολική έκθεση της Τραπέζης σε αξιόγραφα Ελληνικού Δημοσίου:

	31.12.2018		31.12.2017	
	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Χαρτοφυλάκιο				
Χρεογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται στην Καθαρή θέση	3.520.926	3.462.440		
Διαθεσίμων προς πώληση			3.537.240	3.459.945
Εμπορικό	6.858	6.669	6.265	5.969
Σύνολο	3.527.784	3.469.109	3.543.505	3.465.914

Το σύνολο των αξιογράφων Ελληνικού Δημοσίου κατατάσσεται στο Επίπεδο 1 αναφορικά με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

Επιπλέον, τα αξιόγραφα εκδόσεως δημόσιων επιχειρήσεων/ φορέων/οργανισμών ανήλθαν την 31.12.2018 σε € 45.240 (31.12.2017: € 107.944).

Η έκθεση της Τραπέζης σε κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Στοιχεία εντός του Ισολογισμού

	31.12.2018	31.12.2017
	Λογιστική Αξία	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – απαιτήσεις	429.309	331.967
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα – υποχρεώσεις	(36.063)	(28.698)

Οι υποχρεώσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα σε δημόσιες επιχειρήσεις/φορείς/ οργανισμούς ανήλθαν την 31.12.2018 σε € 7.689 (31.12.2017: € 6.541 απαιτήσεις).

Η έκθεση της Τραπέζης σε δάνεια προς δημόσιες επιχειρήσεις/φορείς/οργανισμούς Ελληνικού Δημοσίου ανήλθε την 31.12.2018 σε € 836.649 (31.12.2017: € 1.076.823). Η Τράπεζα έχει σχηματίσει απομείωση για τις ανωτέρω απαιτήσεις που ανήλθε την 31.12.2018 σε ποσό € 50.759 (31.12.2017: € 45.519). Επιπρόσθετα, το υπόλοιπο των δανείων της Τραπέζης με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου (δάνεια με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου είτε απευθείας είτε μέσω Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων και δάνεια με εγγύηση ΕΤΕΑΝ) ανέρχονταν την 31.12.2018 σε ποσό € 542.743 (31.12.2017: € 679.214). Κατά την 31.12.2018, επί των δανείων αυτών είχε σχηματιστεί απομείωση ύψους € 91.881 (31.12.2017: € 113.967).

Στοιχεία εκτός του Ισολογισμού

	31.12.2018		31.12.2017	
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία
Χαρτοφυλάκιο				
ΕΓΕΔ που έχουν ληφθεί ως εγγύηση για σύναψη παράγωγων συναλλαγών	400.000	399.600	300.000	299.370

40.2 Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος ζημίας που προκύπτει από δυσμενείς εξελίξεις στην τιμή ή στη μεταβλητότητα που παρατηρούνται στις αγορές επιτοκίων, συναλλάγματος, χρηματιστηριακών δεικτών, μετοχών και αγαθών. Ζημίες είναι δυνατόν να προκύψουν και από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και κατά τη διαχείριση των στοιχείων Ενεργητικού – Υποχρεώσεων.

Ειδικότερα:

- Επιτοκιακός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των τιμών ή της μεταβλητότητας των επιτοκίων.
- Συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των τιμών ή της μεταβλητότητας συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Μετοχικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των τιμών ή της μεταβλητότητας μετοχών ή μετοχικών δεικτών. Η Τράπεζα δεν έχει σημαντικό χαρτοφυλάκιο τέτοιων μέσων.

i. Εμπορικού χαρτοφυλακίου

Η Πολιτική Διαχειρίσεων Κινδύνων Αγοράς Ομίλου αφορά την διαχείριση του κινδύνου αγοράς στον Όμιλο, δηλ. την ταυτοποίηση, μέτρηση, παρακολούθηση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που ενυπάρχει σε στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού που συναλλάσσονται από τις μονάδες Διαχείρισεως Διαθεσίμων Ομίλου και τοπικών ανά χώρα, καθώς και την διασφάλιση ότι επαρκή κεφάλαια διακρατούνται για αυτό το είδος κινδύνου. Ο τελικός στόχος της Πολιτικής είναι η παροχή πλαισίου και αρχών για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, με σκοπό:

- Την διακράτηση του κινδύνου αγοράς εντός ορίων, σύμφωνα με την διάθεση ανάληψης κινδύνου του Ομίλου
- Τον περιορισμό του κινδύνου απάτης ή μη συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις με τον καθορισμό ορθών μεθοδολογιών
- Τον καθορισμό επαρκών ελέγχων για την αποτροπή σημαντικών ζημιών
- Την διευκόλυνση αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων με την ποσοτικοποίηση, όπου είναι εφικτό, της πιθανότητας αποτυχίας επίτευξης κερδών ή άλλων στόχων.

Όλες οι αρμόδιες μονάδες του Ομίλου και τοπικών ανά χώρα εφαρμόζουν την Πολιτική αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας τις κατάλληλες διαδικασίες.

Ο κίνδυνος αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου μετράται με τον υπολογισμό της Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk - VaR), η οποία είναι το μέγιστο ποσό ζημίας με δεδομένη πιθανότητα (διάστημα εμπιστοσύνης). Η μεθοδολογία υπολογισμού της Αξίας σε Κίνδυνο που χρησιμοποιείται είναι η μέθοδος της ιστορικής προσομοίωσης διενεργώντας πλήρη αποτίμηση με χρήση μονοκατάληκτου διαστήματος εμπιστοσύνης 99%. Η ιστορική περίοδος παρατηρήσεων ανέρχεται κατ'ελάχιστο σε ένα έτος. Οι μεταβολές των παραγόντων κινδύνων που εφαρμόζονται είναι κατά περίπτωση απόλυτες ή ποσοστιαίες.

Η Τράπεζα υπολογίζει την Αξία σε Κίνδυνο σε ημερήσια βάση και ανανεώνει τα δεδομένα σε ημερήσια βάση. Για εποπτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται περίοδο διακρατήσεως μιας και δέκα ημερών. Πρόσθετες περίοδοι διακράτησης μπορεί να εφαρμοστούν για εσωτερικούς σκοπούς, ανάλογα με το χρόνο που απαιτείται για τη ρευστοποίηση του χαρτοφυλακίου.

Αξία σε κίνδυνο 1 ημέρας, διάστημα εμπιστοσύνης 99% (ιστορικά στοιχεία 2 ετών)

(Ποσά σε ευρώ)

	2018				
	Συναλλαγματικός κίνδυνος	Επιτοκιακός κίνδυνος	Κίνδυνος τιμής	Επίδραση αλληλοσυσχέτισης	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου	951.434	1.967.445	5.682	(1.148.208)	1.776.353
Μέση ημερήσια Αξία (ετησίως)	779.195	1.818.875	12.015	(897.098)	1.712.987
Μέγιστη* ημερήσια Αξία (ετησίως)	350.410	1.972.905	24.651	(225.823)	2.122.143
Ελάχιστη* ημερήσια Αξία (ετησίως)	877.949	1.237.747		(876.786)	1.238.910

* Αφορά το σύνολο της Αξίας σε Κίνδυνο εντός του έτους

(Ποσά σε ευρώ)

	2017				
	Συναλλαγματικός κίνδυνος	Επιτοκιακός κίνδυνος	Κίνδυνος τιμής	Επίδραση αλληλοσυσχέτισης	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου	346.333	1.941.302	24.345	(213.915)	2.098.065
Μέση ημερήσια Αξία (ετησίως)	585.522	1.146.831	42.153	(321.815)	1.452.691
Μέγιστη* ημερήσια Αξία (ετησίως)	429.859	2.220.697	9.763	(432.617)	2.227.702
Ελάχιστη* ημερήσια Αξία (ετησίως)	323.703	254.866	24.174	(158.717)	444.026

Η μεθοδολογία υπολογισμού της Αξίας σε Κίνδυνο βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τη μέγιστη ζημία που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η Αξία σε Κίνδυνο αφορά την δυνητική ζημία με διάστημα εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημίες που υπερβαίνουν αυτό το διάστημα.
- Οι αποδόσεις των παραγόντων κινδύνων θεωρείται ότι ακολουθούν την εμπειρική κατανομή που παρατηρήθηκε κατά την διάρκεια της ιστορικής περιόδου παρατηρήσεων.

Για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου συμπληρωματικά με τον υπολογισμό της Αξίας σε Κίνδυνο, ελέγχεται η συμπεριφορά του σε υποθετικές μεταβολές των παραμέτρων αγοράς (σενάρια), καθώς και σε ακραίες μεταβολές τους που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν (stress - testing).

Στο πλαίσιο ελέγχου του κινδύνου αγοράς, έχουν θεσπιστεί όρια ανοικτής θέσης, μεγίστης ζημίας (stop loss) και αξίας σε κίνδυνο στις θέσεις διαπραγματεύσεως.

Συγκεκριμένα έχουν θεσπιστεί όρια που αφορούν τους παρακάτω κινδύνους:

- Συναλλαγματικός κίνδυνος για θέσεις spot & forward και FX options.
- Επιτοκιακός κίνδυνος για θέσεις Ομολόγων, Interest Rate Swaps, Interest Futures, Interest Options
- Κίνδυνος τιμών για θέσεις μετοχών, Index Futures και Options, Commodity Futures και Swaps.
- Πιστωτικός κίνδυνος για διατραπεζικές πράξεις και ομόλογα.

Οι θέσεις σε αυτά τα προϊόντα παρακολουθούνται σε συνεχή βάση και ελέγχονται για το ποσοστό καλύψεως και τυχόν υπερβάσεις των εκάστοτε ορίων.

ii. Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου

Κίνδυνος αγοράς είναι δυνατόν να προκύψει, εκτός του εμπορικού χαρτοφυλακίου, και από τη διάρθρωση των στοιχείων ενεργητικού - υποχρεώσεων του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και καταθέσεων της Τραπέζης. Ο κίνδυνος αυτός είναι συναλλαγματικός και επιτοκιακός.

a. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα αναλαμβάνει κίνδυνο από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η διαχείριση της ανοικτής συναλλαγματικής θέσης που προκύπτει από όλες τις εργασίες διενεργείται κεντρικά. Πολιτική της Τραπέζης είναι οι θέσεις να κλείνουν άμεσα με χρήση συναλλαγών spot ή παραγώγων συναλλάγματος. Σε περίπτωση που παραμείνουν ανοικτές θέσεις, υπόκεινται στα όρια συναλλαγματικού κινδύνου που έχουν θεσπιστεί και παρακολουθούνται στα πλαίσια της πολιτικής διαχείρισεως χρηματοοικονομικών κινδύνων.

Η συνολική θέση προκύπτει από την άθροιση της τρέχουσας θέσης από τα στοιχεία του ισολογισμού και της προθεσμιακής θέσης από τα παράγωγα προϊόντα, όπως παρατίθεται στους πίνακες που ακολουθούν.

* Αφορά το σύνολο της Αξίας σε Κίνδυνο εντός του έτους

	31.12.2018								
	USD	GBP	CHF	JPY	RON	RSD	Λοιπά ΞΝ	Ευρώ	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	4.299	2.613	254	37			764	711.992	719.959
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	59.105	15.892	8.197	5.030	923	75	3.793	2.532.171	2.625.186
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου								6.815	6.815
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								730.215	730.215
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.672.241	50.232	741.259	6.174			8.190	33.170.101	35.648.197
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου									
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση	15.882							5.675.984	5.691.866
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων								180.175	180.175
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες		57.154			5.137			801.440	863.731
Επενδύσεις σε ακίνητα								24.558	24.558
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια								628.894	628.894
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια								390.445	390.445
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις								5.339.676	5.339.676
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση	9.366	257	2	1	159.660	-	3.731	2.153.726	2.326.743
Σύνολο Ενεργητικού	1.760.893	126.148	749.712	11.242	165.720	75	16.478	52.346.192	55.176.460
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες	1.631.107	105.675	54.968	859	977		181.344	42.206.700	44.181.630
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								1.149.513	1.149.513
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	247.055							594.252	841.307
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους								19.842	19.842
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους								83.747	83.747
Λοιπές υποχρεώσεις	3.096	13	5.324	545			115	821.645	830.738
Προβλέψεις	1.313	24	2	10	928		31	216.288	218.596
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.882.571	105.712	60.294	1.414	1.905	-	181.490	45.091.987	47.325.373
Συναλλαγματική θέση Στοιχείων Ισολογισμού	(121.678)	20.436	689.418	9.828	163.815	75	(165.012)	7.254.205	7.851.087
Προθεσμιακή Συναλλαγματική θέση Παραγώγων	157.966	(21.439)	(684.242)	(9.530)	(438.694)		176.100	834.594	14.755
Συνολική Συναλλαγματική θέση	36.288	(1.003)	5.176	298	(274.879)	75	11.088	8.088.799	7.865.842

	31.12.2017								
	USD	GBP	CHF	JPY	RON	RSD	Λοιπά ΞΝ	Ευρώ	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.557	521	184	46			482	772.092	774.882
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	17.315	(124)	28.283	2.210	619	73	5.088	2.174.327	2.227.791
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	1							6.543	6.544
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								628.133	628.133
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.476.654	60.562	1.035.265	2.678	141.558		81.906	35.722.513	38.521.136
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου									
- Διαθέσιμα προς πώληση	26.165	23						4.861.168	4.887.356
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη								319	319
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	20.595	57.624			164.974		3.438	1.802.300	2.048.931
Επενδύσεις σε ακίνητα								26.379	26.379
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια								628.956	628.956
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια								350.783	350.783
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις								4.282.208	4.282.208
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία Ενεργητικού προς Πώληση	364	43	1	2	1.770		14	1.469.086	1.471.280
Σύνολο Ενεργητικού	1.542.651	118.649	1.063.733	4.936	308.921	73	90.928	52.724.807	55.854.698
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες	1.316.263	93.111	112.926	1.806	1.773		189.845	42.291.156	44.006.880
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα								1.037.174	1.037.174
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	295.467							262.482	557.949
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους								17.920	17.920
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους								89.441	89.441
Λοιπές υποχρεώσεις	495	13	414	508			125	822.785	824.340
Προβλέψεις								175.307	175.307
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.612.225	93.124	113.340	2.314	1.773	-	189.970	44.696.265	46.709.011
Συναλλαγματική Θέση Στοιχείων Ισολογισμού	(69.574)	25.525	950.393	2.622	307.148	73	(99.042)	8.028.542	9.145.687
Προθεσμιακή Συναλλαγματική Θέση Παραγώγων	109.193	(34.602)	(949.745)	(2.281)	(383.219)		184.153	1.130.389	53.888
Συνολική Συναλλαγματική Θέση	39.619	(9.077)	648	341	(76.071)	73	85.111	9.158.931	9.199.575

Η ανοικτή συναλλαγματική θέση της 31.12.2018 παρουσιάζει την ακόλουθη ευαισθησία:

Νόμισμα	Σενάριο μεταβολής ισοτιμιών έναντι Ευρώ (%)	Επίπτωση επί των καθαρών εσόδων προ φόρων
USD	Ανατίμηση USD 5%	1.910
	Υποτίμηση USD 5%	(1.728)
GBP	Ανατίμηση GBP 5%	(53)
	Υποτίμηση GBP 5%	48
CHF	Ανατίμηση CHF 5%	272
	Υποτίμηση CHF 5%	(246)
RON	Ανατίμηση RON 5%	(14.467)
	Υποτίμηση RON 5%	13.089
ALL	Ανατίμηση ALL 5%	198
	Υποτίμηση ALL 5%	(179)

β. Επιτοκιακός κίνδυνος

Ο επιτοκιακός κίνδυνος του τραπεζικού χαρτοφυλακίου αφορά την μεταβλητότητα στο κεφάλαιο και στα έσοδα τόκων της Τραπέζης που οφείλεται στην αναντιστοιχία του επιτοκιακού ανοίγματος μεταξύ των μη διαπραγματεύσιμων στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού και του χαρτοφυλακίου αξιογράφων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Το πλαίσιο διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου καθορίζεται σύμφωνα με την Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου στοιχείων Ενεργητικού-Παθητικού (Asset Liability Risk Management Policy). Με βάση αυτό το πλαίσιο η ανάλυση κινδύνων του Τραπεζικού χαρτοφυλακίου διενεργείται ανάλυση σύμφωνα με τον χρόνο επαναπροσδιορισμού των επιτοκίων (Interest Rate Gap Analysis). Ειδικότερα, τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού ταξινομούνται σε χρονικές περιόδους (Gaps) ανάλογα με το πότε επαναπροσδιορίζεται το επιτόκιο τους, για τα στοιχεία κυμαινόμενου επιτοκίου, ή με το πότε λήγουν, για τα στοιχεία σταθερού επιτοκίου. Η διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου πραγματοποιείται από την ALCO, μετά από εισηγήσεις των μονάδων διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού, treasury και κινδύνων αγοράς. Σενάρια ακραίων επιτοκιακών μεταβολών πραγματοποιούνται σε μηνιαία βάση, ενώ υπολογίζεται η επίπτωσή τους στη μεταβολή στο έσοδο τόκων μέσω του EaR (Earning at Risk) και στα κεφάλαια μέσω του EVE (Economic Value of Equity). Αντίστοιχα όρια έχουν καθοριστεί και για τα δύο μεγέθη (EaR & EVE) τα οποία παρακολουθούνται και παρουσιάζονται στην ALCO και στο RMC σε τακτική βάση.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η Ανάλυση Επαναπροσδιορισμού Επιτοκίων για όλα τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά.

	31.12.2018							Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
	< 1 μηνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	> 5 ετών			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	401.490						318.469	719.959	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.963.234	480.502		263		181.187		2.625.186	
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου			92		528	6.195		6.815	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	730.215							730.215	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	12.475.169	5.335.610	2.209.153	1.385.865	9.614.804	4.627.596		35.648.197	
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου									
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση	370.813	266.605	405.605	309.046	2.224.323	2.115.474		5.691.866	
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	159.387	8.521				12.267		180.175	
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες							863.731	863.731	
Επενδύσεις σε ακίνητα							24.558	24.558	
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια							628.894	628.894	
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια							390.445	390.445	
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις							5.339.676	5.339.676	
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού							1.282.843	1.282.843	
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		55.925					987.975	1.043.900	
Σύνολο Ενεργητικού	16.100.308	6.147.163	2.614.850	1.695.174	11.839.655	6.942.719	9.836.591	55.176.460	
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.725.754	1.147.483	57.279		2.758.896			10.689.412	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.149.513							1.149.513	
Υποχρεώσεις προς πελάτες	8.973.874	4.240.745	4.265.223	3.015.770	8.404.900	4.591.706		33.492.218	
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	289.712				534.922	16.673		841.307	
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους							19.842	19.842	
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους							83.747	83.747	
Λοιπές υποχρεώσεις							830.738	830.738	
Προβλέψεις							218.596	218.596	
Σύνολο Υποχρεώσεων	17.138.853	5.388.228	4.322.502	3.015.770	11.698.718	4.608.379	1.152.923	47.325.373	
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ									
Μετοχικό Κεφάλαιο							463.110	463.110	
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο							10.801.029	10.801.029	
Αποθεματικά							323.104	323.104	
Αποτελέσματα εις νέον							(3.736.156)	(3.736.156)	
Σύνολο Καθαρής Θέσεως							7.851.087	7.851.087	
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	17.138.853	5.388.228	4.322.502	3.015.770	11.698.718	4.608.379	9.004.010	55.176.460	
ΑΝΟΙΓΜΑ	(1.038.545)	758.935	(1.707.652)	(1.320.596)	140.937	2.334.340	832.581		
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	(1.038.545)	(279.610)	(1.987.262)	(3.307.858)	(3.166.921)	(832.581)			

	31.12.2017							Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
	< 1 μηνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	> 5 ετών			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	467.234						307.648	774.882	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.323.941	731.109	1.754		262	170.725		2.227.791	
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	575				2.464	3.505		6.544	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	628.133							628.133	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	18.202.550	7.013.244	1.575.425	1.197.468	7.251.868	3.280.581		38.521.136	
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου									
- Διαθέσιμα προς πώληση	590.020	558.475	529.323		1.496.643	1.651.246	61.649	4.887.356	
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	319							319	
Επενδύσεις σε θυγατρικές συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες							2.048.931	2.048.931	
Επενδύσεις σε ακίνητα							26.379	26.379	
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια							628.956	628.956	
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια							350.783	350.783	
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις							4.282.208	4.282.208	
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού							1.253.995	1.253.995	
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	217.285							217.285	
Σύνολο Ενεργητικού	21.430.057	8.302.828	2.106.502	1.197.468	8.751.237	5.106.057	8.960.549	55.854.698	
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ									
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	9.848.282	761.526	41.289		3.100.753			13.751.850	
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.037.174							1.037.174	
Υποχρεώσεις προς πελάτες	6.245.474	3.693.915	6.285.401	2.517.709	6.961.527	4.551.004		30.255.030	
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	532.023		4.278		5.712	15.936		557.949	
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους							17.920	17.920	
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους							89.441	89.441	
Λοιπές υποχρεώσεις							824.340	824.340	
Προβλέψεις							175.307	175.307	
Σύνολο Υποχρεώσεων	17.662.953	4.455.441	6.330.968	2.517.709	10.067.992	4.566.940	1.107.008	46.709.011	
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ									
Μετοχικό Κεφάλαιο							463.110	463.110	
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο							10.801.029	10.801.029	
Αποθεματικά							572.832	572.832	
Αποτελέσματα εις νέον							(2.691.284)	(2.691.284)	
Σύνολο Καθαρής Θέσεως							9.145.687	9.145.687	
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	17.662.953	4.455.441	6.330.968	2.517.709	10.067.992	4.566.940	10.252.695	55.854.698	
ΑΝΟΙΓΜΑ	3.767.104	3.847.387	(4.224.466)	(1.320.241)	(1.316.755)	539.117	(1.292.146)		
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	3.767.104	7.614.491	3.390.025	2.069.784	753.029	1.292.146			

Από την ανάλυση Ανοιγμάτων Επιτοκίων και με την εφαρμογή εναλλακτικών σεναρίων μεταβολών των επιτοκίων της αγοράς ή και των βασικών επιτοκίων της Τραπέζης, υπολογίζεται άμεσα η αντίστοιχη μεταβολή στο καθαρό έσοδο τόκων καθώς και στην καθαρή θέση για τα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και τα αντίστοιχα μέσα αντιστάθμισης. Στα σενάρια μείωσης των επιτοκίων μελετάται μεταβολή μέχρι του σημείου όπου αυτή είναι δυνατή (μηδενισμός επιτοκίου) σύμφωνα με τις ισχύουσες καμπύλες επιτοκίων ανά νόμισμα.

Σενάριο μεταβολής επιτοκίων (παράλληλη μετατόπιση καμπύλης αποδόσεων)	Ευαισθησία καθαρού εσόδου τόκων (για χρονική περίοδο ενός έτους)	Ευαισθησία της Καθαρής Θέσεως
- 200	- 22.803	+ 364.850
+ 200	+ 3.047	- 330.239

40.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αφορά την δυνατότητα της Τραπέζης να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών της υποχρεώσεων είτε προγραμματισμένων είτε έκτακτων. Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει τόσο από την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από τις ταμειακές εισροές (funding liquidity risk) όσο και από την πιθανότητα μη έγκαιρης προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση στοιχείων του ενεργητικού στην καλύτερη τιμή της αγοράς (market liquidity risk).

Η Τράπεζα έχει Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναθέσει τη διαμόρφωση και διαχείριση των στοιχείων Ισολογισμού στην Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCo). Η εν λόγω Επιτροπή είναι αρμόδια να παρακολουθεί τις ποσοτικές και ποιοτικές διαστάσεις του κινδύνου ρευστότητας καθώς και την ύπαρξη πολιτικών και διαδικασιών προκειμένου να προσδιορισθούν έλεγχοι και όρια για τα τρέχοντα επίπεδα ρευστότητας. Επιπλέον, η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού είναι αρμόδια για την έγκριση των αρχών, οδηγιών, τεχνικών μέτρησης και προσδιορισμού ορίων που αφορούν στην επαρκή παρακολούθηση του Κινδύνου Ρευστότητας, όπως αυτά προτείνονται από τη Διεύθυνση Κινδύνων Αγοράς και Λειτουργικών Κινδύνων, τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης ενημερώνονται καθημερινά για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας της Τραπέζης παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων. Επιπροσθέτως, λαμβάνουν καθημερινά αναφορά ρευστότητας στην οποία παρουσιάζονται αναλυτικά οι πηγές χρηματοδότησης της Τραπέζης και τα διαθέσιμα, μη αναχρηματοδοτηθέντα περιουσιακά στοιχεία. Μεταξύ άλλων, για την ορθή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, η Τράπεζα παρακολουθεί και διαχειρίζεται σε μηνιαία βάση το ύψος, την ποιότητα, τη συγκέντρωση και τη χρηματοδοτική ικανότητα των διαθεσίμων ενεχύρων της (concentration of counterbalancing capacity), την ανάλυση των ταμειακών χρηματοροών που προκύπτουν από τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού (εισορές, εκροές – maturity ladder) σε χρονικές περιόδους, τη διάρθρωση / διασπορά και το κόστος των πηγών χρηματοδότησης της (concentration and cost of funding), τη δυνατότητα ανανέωσης της χρηματοδότησής της (roll over of funding).

Επιπλέον, σε περιοδική βάση και με σκοπό την ενημέρωση των ανώτατων στελεχών της διοίκησης καθώς και την λήψη αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού, προετοιμάζονται αναφορές σχετικά με τη Στατική Ανάλυση Ληκτοτήτων Ρευστότητας, την παρακολούθηση των εποπτικών δεικτών Ρευστότητας Τραπέζης, την παρακολούθηση της συγκέντρωσης των πελατειακών καταθέσεων ανά κατηγορία προϊόντος, τον δείκτη «Δάνεια προς Καταθέσεις» σε επίπεδο Τραπέζης και την παρακολούθηση των ορίων των δεικτών ρευστότητας του recovery plan.

Τέλος, λόγω της κρισιμότητας της ελληνικής οικονομίας, πραγματοποιούνται συχνές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για σκοπούς ρευστότητας προκειμένου να αξιολογηθούν πιθανές εκροές (συμβατικές ή ενδεχόμενες) με σκοπό τον προσδιορισμό του επιπέδου της άμεσης διαθέσιμης ρευστότητας για την κάλυψη των αναγκών της Τραπέζης. Οι ασκήσεις αυτές διενεργούνται σύμφωνα με την εγκεκριμένη, Liquidity Buffer and Liquidity Stress Scenario πολιτική του Ομίλου και αξιολογούν τον κίνδυνο σε ιδιοσυγκρατικά έκτακτα γεγονότα (idiosyncratic stress test) στη ρευστότητα της Τραπέζης, σε συστημικά (systemic stress test) καθώς και σε συνδυαστικά γεγονότα (combined stress test), ενώ να σημειωθεί ότι τα stress tests χρησιμοποιούνται και για τον καθορισμό του Liquidity buffer για σκοπούς recovery. Σύμφωνα με την πολιτική και στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP), η Τράπεζα εφαρμόζει και reverse stress test προκειμένου να μελετήσει την επίπτωσή του στη ρευστότητά της.

Δεδομένου ότι η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αποσκοπεί στη διασφάλιση της ορθής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου σε επίπεδο Τραπέζης και της διατήρησής του σε αποδεκτά επίπεδα, ακόμη και υπό δυσμενείς συνθήκες, η Τράπεζα πρέπει να έχει πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου για την κάλυψη των αναγκών της πελατειακής της βάσης, των υποχρεώσεων της που καθίστανται πληρωτέες και των λοιπών κεφαλαιακών της αναγκών, διατηρώντας ταυτόχρονα τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προς ενεχυρίαση για άντληση χρηματοδότησης προς εξυπηρέτηση των ανωτέρω.

Εν γένει η συνολική χρηματοδότηση της μπορεί να χωριστεί σε δύο βασικές κατηγορίες:

A. Καταθέσεις Πελατείας

1. Πελατειακές καταθέσεις πρώτης ζήτησης για κάλυψη ταμειακών αναγκών

Οι καταθέσεις για σκοπούς καλύψεως ταμειακών αναγκών της πελατείας είναι οι καταθέσεις Ταμιευτηρίου και Όψεως. Παρόλο που οι καταθέσεις αυτές μπορούν να αποσυρθούν χωρίς προειδοποίηση εάν ζητηθεί, η διασπορά σε πλήθος και είδος καταθετών διασφαλίζει την απουσία σημαντικών απρόσμενων διακυμάνσεων. Συνεπώς οι συγκεκριμένες καταθέσεις διαμορφώνουν στην πλειοψηφία τους ένα σημαντικό παράγοντα της σταθερότητας της καταθετικής βάσεως.

2. Πελατειακές καταθέσεις προθεσμίας και ομόλογα για επενδυτικούς σκοπούς

Οι πελατειακές καταθέσεις προθεσμίας και τα ομόλογα εκδόσεως Εταιριών του Ομίλου που χρησιμοποιούνται για επενδυτικούς σκοπούς δύναται να πάρουν τη μορφή καταθέσεων συμφωνημένης διάρκειας και πράξεων προσωρινής εκχωρήσεως, ενώ τα ομόλογα εκδόσεως Εταιριών του Ομίλου διατίθενται μέσω οριστικής πωλήσεως. Η πελατεία έχει τη δυνατότητα πρόωρης αναλήψεως των καταθέσεων ή πρόωρης ρευστοποιήσεως των ομολόγων, με συνέπεια την πιθανότητα ανάγκης ευρέσεως εναλλακτικής ρευστότητας από την Τράπεζα σε περίπτωση εκτεταμένων εκροών.

Για το σκοπό αυτό αλλά και για την εν γένει θωράκιση των καταθέσεων πελατείας της, η Τράπεζα μεριμνά είτε για την ύπαρξη επαρκών πλεονασμάτων ρευστότητας που υπολογίζονται βάσει σεναρίων προσομοιώσεως ακραίων συνθηκών απώλειας ρευστότητας είτε για την ύπαρξη επαρκών πιστωτικών γραμμών σε χρηματοδοτικά εργαλεία χονδρικής φύσεως ως κατωτέρω.

B. Χρηματοδότηση Wholesale

1. Μεσοπρόθεσμος Δανεισμός από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές

Πάγια επιδίωξη της Τραπέζης είναι η καλλιέργεια σχέσεων με διεθνείς επενδυτές που δύναται να προσφέρουν μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω αγοράς χρεογράφων εκδόσεως Εταιριών του Ομίλου. Η Τράπεζα διατηρεί για το σκοπό αυτό ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα που έχουν απήκηση σε διεθνείς επενδυτές και προβαίνει στην επαρκή κάλυψη των δανειακών της αναγκών μέσω των διεθνών κεφαλαιαγορών διενεργώντας προγραμματισμό των σχετικών της αναγκών σε επίπεδο Ενεργητικού σε ετήσια βάση. Εντούτοις, η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η ζήτηση των εν λόγω ομολόγων ενδέχεται να μην είναι αρκετή για να καλύψει πλήρως τις ανάγκες της σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, ως αποτέλεσμα παραγόντων που αφορούν τόσο στην πιστοληπτική της αξιολόγηση όσο και στο εγχώριο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

2. Χρηματοδότηση μέσω Κεντρικών Τραπεζών

Μία εναλλακτική μορφή δανεισμού της Τραπέζης αποτελεί η άντληση ρευστότητας από τα χρηματοδοτικά εργαλεία των Κεντρικών Τραπεζών-Ευρωσύστημα και ειδικά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η εν λόγω χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή δανεισμού επί ενεχύρω στοιχείων του Ενεργητικού της με βάση τις οδηγίες και τα επιλέξιμα στοιχεία Ενεργητικού που καθορίζονται από την ΕΚΤ. Τα τελευταία έτη αυτή η πρόσθετη πηγή χρηματοδοτήσεως αναδείχθηκε σε κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο ως αντιστάθμισμα στην ανεπάρκεια ή απώλεια των ανωτέρω βασικών μορφών δανεισμού της Τραπέζης. Περαιτέρω, η Τράπεζα δύναται να αξιοποιεί διαθέσιμα στοιχεία Ενεργητικού προκειμένου να αντλεί ρευστότητα από το Ευρωσύστημα προκειμένου να καλύπτει οιοδήποτε χρηματοδοτικό κενό. Η Τράπεζα αναγνωρίζει το βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα της εν λόγω πηγής ρευστότητας και επιδιώκει τη σταδιακή αποσύνδεση της από αυτή εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν. Παρά ταύτα και για όσο χρονικό διάστημα η χώρα διανύει περίοδο χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσεως, η Τράπεζα φροντίζει για την απρόσκοπτη χρηματοδότηση της από τα εν λόγω εργαλεία που λαμβάνουν είτε τη μορφή του συμβατικού οριακού δανεισμού από την ΕΚΤ (MRO), είτε τη μορφή του έκτακτου μηχανισμού πιστωτικής διευκολύνσεως της Τραπέζης της Ελλάδος (ELA). Η Τράπεζα μεριμνά για την επάρκεια των καλυμμάτων που απαιτούνται ώστε να εξυπηρετείται η χρηματοδότηση από τα ανωτέρω εργαλεία αναγνωρίζοντας ωστόσο ότι τόσο το είδος όσο και το ύψος της χρηματοδότησης αυτής τελεί υπό τη διακριτική ευχέρεια του Ευρωσυστήματος.

Ο δανεισμός από το Ευρωσύστημα μειώθηκε κατά € 6,8 δισ. από την 31.12.2017 με αποτέλεσμα να ανέλθει σε € 3,4 δισ. την 31.12.2018, εκ των οποίων τα € 0,3 δισ. προέρχονται από το Μηχανισμό έκτακτης χρηματοδότησης της Τραπέζης της Ελλάδος

(ΕΛΑ). Σημειώνεται, ότι σύμφωνα με το Σχέδιο Ανακάμψεως αναμένεται η σταδιακή μείωση του ποσού χρηματοδότησης της Τραπέζης από τον ΕΛΑ με σκοπό την πλήρη αποδέσμευση από αυτή την πηγή χρηματοδότησης. Κατά τη διάρκεια του 2018 αυξήθηκε σημαντικά ο δανεισμός μας μέσω της αύξησης των πελατειακών καταθέσεων, των διατραπεζικών συμβάσεων πώλησης τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos) καθώς και των εκδόσεων μεσομακροπρόθεσμων ομολογιών.

Σύμφωνα με την Ανάλυση Ληκτοτήτων Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis), υπολογίζονται οι χρηματοροές που προκύπτουν από όλα τα στοιχεία Ενεργητικού και Υποχρεώσεων και ταξινομούνται σε χρονικές περιόδους, σύμφωνα με τη συμβατική ημερομηνία λήξεως ή με την εκτιμώμενη ημερομηνία λήξεως βασισμένη σε στατιστική ανάλυση (convention). Εξαιρέση στο ανωτέρω, αποτελούν τα χαρτοφυλάκια αξιογράφων, τα οποία μπορούν να συμβάλλουν άμεσα σε άντληση ρευστότητας και κατανέμονται στην πρώτη περίοδο με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν χρησιμοποιηθεί για άντληση ρευστότητας είτε από την Κεντρική Τράπεζα είτε στη διατραπεζική μέσω repos.

	31.12.2018					Σύνολο
	< 1 μνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	> 1 έτους	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	719.959					719.959
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.830.398	37.681	90.649	129.714	536.744	2.625.186
Αξιογράφα εμπορικού χαρτοφυλακίου			92		6.723	6.815
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	730.215					730.215
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.097.674	919.808	1.199.975	2.568.109	29.862.631	35.648.197
Αξιογράφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου						
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση	5.691.866					5.691.866
- Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	180.175					180.175
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες					863.731	863.731
Επενδύσεις σε ακίνητα					24.558	24.558
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια					628.894	628.894
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια					390.445	390.445
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις					5.339.676	5.339.676
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού					1.282.843	1.282.843
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση			51.834	992.066		1.043.900
Σύνολο Ενεργητικού	10.250.287	957.489	1.342.550	3.689.889	38.936.245	55.176.460
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.592.300	926.255	33.941	3.214	3.133.702	10.689.412
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.149.513					1.149.513
Υποχρεώσεις προς πελάτες	7.632.914	4.300.569	4.354.959	3.195.242	14.008.534	33.492.218
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		5.203		284.509	551.595	841.307
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους		19.842				19.842
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους					83.747	83.747
Λοιπές υποχρεώσεις					830.738	830.738
Προβλέψεις					218.596	218.596
Σύνολο Υποχρεώσεων	15.374.727	5.251.869	4.388.900	3.482.965	18.826.912	47.325.373
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ						
Μετοχικό Κεφάλαιο					463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο					10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά					323.104	323.104
Αποτελέσματα εις νέον					(3.736.156)	(3.736.156)
Σύνολο Καθαρής Θέσεως					7.851.087	7.851.087
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	15.374.727	5.251.869	4.388.900	3.482.965	26.677.999	55.176.460
ΑΝΟΙΓΜΑ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	(5.124.440)	(4.294.380)	(3.046.350)	206.924	12.258.246	
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	(5.124.440)	(9.418.820)	(12.465.170)	(12.258.246)		

	31.12.2017					
	< 1 μηνός	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	> 1 έτους	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	774.882					774.882
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	880.042	294.560	51.821	325.032	676.336	2.227.791
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	6.544					6.544
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	628.133					628.133
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	2.135.256	2.123.022	1.453.244	2.487.992	30.321.622	38.521.136
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου						-
- Διαθέσιμα προς πώληση	4.646.353				241.003	4.887.356
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη					319	319
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες					2.048.931	2.048.931
Επενδύσεις σε ακίνητα					26.379	26.379
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια					628.956	628.956
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια					350.783	350.783
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις					4.282.208	4.282.208
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού					1.253.995	1.253.995
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση		130.284		87.001		217.285
Σύνολο Ενεργητικού	9.071.210	2.547.866	1.505.065	2.900.025	39.830.532	55.854.698
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	9.748.277	488.505	791	1.287	3.512.990	13.751.850
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.037.174					1.037.174
Υποχρεώσεις προς πελάτες	6.240.365	3.693.350	3.445.619	2.725.984	14.149.712	30.255.030
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις			4.278		553.671	557.949
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους		17.920				17.920
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους					89.441	89.441
Λοιπές υποχρεώσεις	88.505				735.835	824.340
Προβλέψεις					175.307	175.307
Σύνολο Υποχρεώσεων	17.114.321	4.199.775	3.450.688	2.727.271	19.216.956	46.709.011
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ						
Μετοχικό Κεφάλαιο					463.110	463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο					10.801.029	10.801.029
Αποθεματικά					572.832	572.832
Αποτελέσματα εις νέον					(2.691.284)	(2.691.284)
Σύνολο Καθαρής Θέσεως					9.145.687	9.145.687
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	17.114.321	4.199.775	3.450.688	2.727.271	28.362.643	55.854.698
ΑΝΟΙΓΜΑ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	(8.043.111)	(1.651.909)	(1.945.623)	172.754	11.467.889	
ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΑΝΟΙΓΜΑ	(8.043.111)	(9.695.020)	(11.640.643)	(11.467.889)		

Το εμπορικό και το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο έχουν καταχωρηθεί με βάση τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους και όχι σύμφωνα με τη λήξη τους.

Οι χρηματοροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιλαμβανομένων και των παραγώγων κατανέμονται σύμφωνα με τις εναπομένουσες ημερομηνίες λήξης. Σε αυτές προστίθενται και οι εκτιμώμενες πληρωμές τόκων. Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μετατραπεί σε ευρώ. Ειδικά για τα παράγωγα γίνεται ανάλυση σε εκροές και εισροές σύμφωνα με τους συμβατικούς τους όρους.

31.12.2018							
	Σύνολο Ισολογισμού	Ονομαστικές εισροές / (εκροές)					Σύνολο
		έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	πέραν του έτους	
Υποχρεώσεις - μη παράγωγα							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	10.689.412	(6.597.213)	(935.972)	(47.771)	(31.683)	(3.263.376)	(10.876.015)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.492.218	(7.642.691)	(4.317.854)	(4.378.050)	(3.237.077)	(14.176.471)	(33.752.143)
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	841.307	(2.269)	(9.646)	(6.503)	(294.877)	(587.720)	(901.015)
Λοιπές υποχρεώσεις	830.738					(830.738)	(830.738)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία ενεργητικού	685						
- Εκροές		(58.193)	(54.778)	(30)	(3)	(5)	(113.009)
- Εισροές		57.787	54.383		14	62	112.246
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία υποχρεώσεων	374.818						
- Εκροές		(175)	(330)	(27.557)		(496.102)	(524.164)
- Εισροές				7.113	14.169	474.233	495.515
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για εμπορικούς σκοπούς	774.010						
- Εκροές		(876.409)	(357.601)	(56.132)	(114.857)	(1.311.508)	(2.716.507)
- Εισροές		843.819	301.595	41.024	107.048	1.156.100	2.449.586
Σύνολο	47.003.188	(14.275.344)	(5.320.203)	(4.467.906)	(3.557.266)	(19.035.525)	(46.656.244)
Στοιχεία εκτός Ισολογισμού							
Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις		(104.242)	(166.986)	(91.713)	(245.225)	(2.146.702)	(2.754.868)
Σύνολο στοιχείων εκτός Ισολογισμού		(104.242)	(166.986)	(91.713)	(245.225)	(2.146.702)	(2.754.868)

31.12.2017							
	Σύνολο Ισολογισμού	Ονομαστικές εισροές / (εκροές)					Σύνολο
		έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 6 μήνες	6 έως 12 μήνες	πέραν του έτους	
Υποχρεώσεις - μη παράγωγα							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.751.850	(9.760.440)	(508.425)	(37.442)	(74.653)	(3.839.251)	(14.220.211)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	30.255.030	(6.250.172)	(3.711.886)	(3.473.033)	(2.780.346)	(14.411.740)	(30.627.177)
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	557.949	(1.513)	(3.096)	(10.180)	(10.203)	(596.591)	(621.583)
Λοιπές υποχρεώσεις	824.340	(88.505)				(735.835)	(824.340)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία ενεργητικού	777						
- Εκροές		(23.759)		(771)	(18)	(17)	(24.565)
- Εισροές		23.725				76	23.801
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν στοιχεία υποχρεώσεων	377.955						
- Εκροές		(181)	(169)	(27.557)		(523.659)	(551.566)
- Εισροές			2.141	7.045	14.072	502.458	525.716
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για εμπορικούς σκοπούς	658.442						
- Εκροές		(993.616)	(537.216)	(71.533)	(65.285)	(1.225.804)	(2.893.454)
- Εισροές		970.266	505.047	61.898	56.440	1.031.712	2.625.363
Σύνολο	46.426.343	(16.124.195)	(4.253.604)	(3.551.573)	(2.859.993)	(19.798.651)	(46.588.016)
Στοιχεία εκτός Ισολογισμού							
Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις		(106.925)	(134.732)	(124.628)	(229.678)	(2.191.602)	(2.787.565)
Σύνολο στοιχείων εκτός Ισολογισμού		(106.925)	(134.732)	(124.628)	(229.678)	(2.191.602)	(2.787.565)

40.4 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Διαβάθμιση των μη αποτιμώμενων στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

	31.12.2018				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική εύλογη αξία	Συνολική λογιστική αξία
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών			35.138.293	35.138.293	35.310.639
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου					
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων					
Υποχρεώσεις προς πελάτες			33.477.269	33.477.269	33.492.218
Ομολογίες εκδόσεώς μας	513.826	11.581	314.611	840.018	841.307

	31.12.2017				
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική εύλογη αξία	Συνολική λογιστική αξία
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών			38.222.099	38.222.099	38.521.136
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου					
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη			97	97	319
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων					
Υποχρεώσεις προς πελάτες			30.233.100	30.233.100	30.255.030
Ομολογίες εκδόσεώς μας		18.276	536.812	555.088	557.949

Οι ανωτέρω πίνακες παρουσιάζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, με ταξινόμηση ανά Επίπεδο ιεραρχίας, καθώς και τη λογιστική αξία τους.

Η εύλογη αξία δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλου προεξόφλησης των συμβατικών μελλοντικών ταμειακών ροών μέχρι την λήξη τους. Οι παράγοντες που συνθέτουν το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι η καμπύλη επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς, το κόστος ρευστότητας (liquidity premium) και το εκτιμώμενο ποσοστό απώλειας λόγω πιστωτικού κινδύνου (Expected Loss Rate). Ειδικότερα, για την 31.12.2018, για τα δάνεια που για σκοπούς παρακολουθήσεως πιστωτικού κινδύνου θα χαρακτηρίζονταν ως απομειωμένα και αξιολογούνται σε ατομικό επίπεδο, γίνεται χρήση των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών μετά την αφαίρεση της εκτιμώμενης ζημίας λόγω του πιστωτικού κινδύνου. Για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των απομειωμένων δανείων που αξιολογούνται σε επίπεδο προϊόντος γίνεται χρήση παραδοχών αποπληρωμής κεφαλαίου μετά την αφαίρεση της εκτιμώμενης ζημίας λόγω του πιστωτικού κινδύνου. Το προεξοφλητικό επιτόκιο των απομειωμένων δανείων είναι η καμπύλη επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς και το κόστος ρευστότητας (liquidity premium).

Η εύλογη αξία των καταθέσεων υπολογίζεται με βάση την καμπύλη επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς και το κόστος ρευστότητας (liquidity premium) μέχρι την λήξη τους.

Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη χρεόγραφα, που αφορούν τη χρήση 2017 σύμφωνα με τη λογιστική ταξινόμηση κατά Δ.Λ.Π. 39, και οι ομολογιακές εκδόσεις των οποίων η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει τιμών ενεργού αγοράς ταξινομούνται στο Επίπεδο 1. Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη χρεόγραφα και οι ομολογιακές εκδόσεις των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από μη δεσμευτικές τιμές των χρεογράφων που παρέχουν στην αγορά εξωτερικοί διαπραγματευτές (dealers – brokers) ή μεθοδολογίες εισοδήματος (income approach) χρησιμοποιώντας ως δεδομένα επιτόκια και πιστωτικά περιθώρια που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά, ταξινομούνται στο Επίπεδο 2. Στο Επίπεδο 3 ταξινομούνται χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία εκτιμάται με χρήση

σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Στην περίπτωση αυτή η εύλογη αξία αποστέλλεται από τους εκδότες των χρεογράφων και επιβεβαιώνεται από την Τράπεζα ή υπολογίζεται εσωτερικά από την Τράπεζα. Επιπρόσθετα στο Επίπεδο 3 περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της Τραπέζης προς τις εταιρείες ειδικού σκοπού που σχετίζονται με τα τιτλοποιημένα δάνεια. Η εύλογη αξία των ανωτέρω υποχρεώσεων υπολογίστηκε με προεξόφληση μελλοντικών χρηματοροών λαμβάνοντας υπόψη μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Η εύλογη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική.

Διαβάθμιση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία

	31.12.2018			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική εύλογη αξία
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	3.528	710.024	16.663	730.215
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου				
- Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια	6.669			6.669
- Μετοχές	146			146
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση				
- Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια	5.325.197	287.651	9.593	5.622.441
- Μετοχές	8.238	21.403	39.784	69.425
Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
- Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια		69	175.622	175.691
- Λοιποί τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	4.481			4.481
- Μετοχές			3	3
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων			337.557	337.557
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα Παθητικού		1.149.513		1.149.513

	31.12.2017			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Συνολική Εύλογη αξία
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	7.462	594.115	26.556	628.133
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου				
- Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια	5.969			5.969
- Μετοχές	575			575
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση				
- Ομόλογα και έντοκα γραμμάτια	4.230.248	395.996	193.810	4.820.054
- Μετοχές	29.044	18.659	13.945	61.648
- Λοιποί τίτλοι μεταβλητής αποδόσεως	5.654			5.654
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού		1.037.173	1	1.037.174

Οι ανωτέρω πίνακες παρουσιάζουν τη διαβάθμιση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία σε επίπεδα ιεραρχίας της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της.

Στο Επίπεδο 1 κατατάσσονται αξιόγραφα που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και χρηματιστηριακά παράγωγα.

Στο Επίπεδο 2 κατατάσσονται χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από μη δεσμευτικές τιμές των χρεογράφων που παρέχουν στην αγορά εξωτερικοί διαπραγματευτές (dealers - brokers) ή χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται με μεθοδολογίες εισοδήματος (income approach) χρησιμοποιώντας ως δεδομένα επιτόκια και πιστωτικά περιθώρια που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά.

Στο Επίπεδο 3 ταξινομούνται χρεόγραφα και δάνεια κατά πελατών των οποίων η εύλογη αξία εκτιμάται με χρήση σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Η μεθοδολογία για την αποτίμηση των χρεογράφων υπόκειται προς έγκριση από τις Επιτροπές Διαχείρισεως Διαθεσίμων και Ισολογισμού/ Διαχείρισεως Ενεργητικού- Παθητικού. Επισημαίνεται ότι ειδικά για τα χρεόγραφα που αποτιμώνται με τιμές αγοράς, λαμβάνονται οι τιμές bid και διενεργείται έλεγχος στη μεταβολή της αποτίμησής τους σε ημερήσια βάση.

Για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων κατά πελατών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εφαρμόζεται η μεθοδολογία αποτίμησης που περιγράφηκε ανωτέρω για τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των δανείων που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Μετοχές για τις οποίες η εύλογη αξία προκύπτει υπολογιστικά κατατάσσονται στο Επίπεδο 2 ή στο Επίπεδο 3, ανάλογα με το εύρος της συνεισφοράς των μη παρατηρήσιμων δεδομένων στον υπολογισμό της τελικής εύλογης αξίας. Η εύλογη αξία μη εισηγμένων μετοχών, καθώς και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται είτε με βάση το ποσοστό της Τραπέζης στην καθαρή θέση του εκδότη είτε με τη μέθοδο των πολλαπλασίων είτε με βάση τις προβλέψεις της Τραπέζης όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του (growth rate) και ο μεσοσταθμικός συντελεστής κεφαλαιακής απόδοσης που χρησιμοποιείται ως επιτόκιο προεξόφλησης.

Για την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παραγώγων χρησιμοποιούνται μεθοδολογίες εισοδήματος: μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης, ή άλλα ευρέως αποδεκτά οικονομικά μοντέλα αποτίμησης. Η μεθοδολογία για την αποτίμηση των παραγώγων υπόκειται προς έγκριση από τις Επιτροπές Διαχείρισεως Διαθεσίμων και Ισολογισμού / Διαχείρισεως Ενεργητικού - Παθητικού. Για την αποτίμησή τους χρησιμοποιούνται δεδομένα mid, καθώς είναι δυνατό να αφορούν θέσεις long και short. Επισημαίνεται ότι οι παραγόμενες αποτιμήσεις ελέγχονται σε καθημερινή βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων τραπεζών στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων. Εάν τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας είναι σημαντικά, τότε τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα κατατάσσονται στο Επίπεδο 3, διαφορετικά στο Επίπεδο 2.

Επιπρόσθετα η Τράπεζα προβαίνει στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment) προκειμένου να λάβει υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου για τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη και τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο, η Τράπεζα υπολογίζει την διμερή προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου (Bilateral CVA/BCVA) για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα ανά αντισυμβαλλόμενο σύμφωνα με τις ισχύουσες συμβάσεις συμψηφισμού και παροχής εξασφαλίσεων. Το BCVA υπολογίζεται για τους αντισυμβαλλόμενους με σημαντική συνολική εύλογη αξία παραγώγων λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων τόσο του αντισυμβαλλομένου όσο και της Τραπέζης, την επίδραση της πρώτης αθέτησης, την αναμενόμενη έκθεση σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, την ζημία σε περίπτωση αθέτησης τόσο του αντισυμβαλλομένου όσο και της Τραπέζης καθώς και τα χαρακτηριστικά των εν ισχύ συμβάσεων συμψηφισμού και παροχής εξασφαλίσεων.

Οι εξασφαλίσεις καθώς και η έκθεση σε παράγωγα ανά αντισυμβαλλόμενο προσομοιώνονται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των σχετικών χρηματοπιστωτικών μέσων. Οι υπολογισμοί που πραγματοποιούνται εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων εξάγεται από αγοραίες τιμές των Συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης (CDS) του αντισυμβαλλομένου και της Τραπέζης, το ποσοστό ανάκτησης που εφαρμόζεται αφορά την τυπική πρακτική της αγοράς για αντισυμβαλλομένους αναπτυγμένων χωρών, οι συσχετισμοί μεταξύ των δεδομένων της αγοράς λαμβάνονται υπόψη και στη συνέχεια πραγματοποιείται μια σειρά προσομοιώσεων προκειμένου να αποτυπωθεί η έκθεση σε παράγωγα ανά αντισυμβαλλόμενο καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των σχετικών χρηματοπιστωτικών μέσων. Σε περίπτωση απουσίας παρατηρήσιμων δεδομένων στην αγορά, η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων καθώς και το ποσοστό ανάκτησης του εκάστοτε αντισυμβαλλομένου προσδιορίζονται με τη χρήση εσωτερικών μοντέλων της Τραπέζης για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας και των εξασφαλίσεων.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την ανάλυση του BCVA ανά κατηγορία αντισυμβαλλομένου (τομέα δραστηριοποίησης) και ποιοτικής διαβάθμισης (όπως ορίζεται για σκοπούς συμπλήρωσης του πίνακα «Ποιοτική Διαβάθμιση των χωρίς Καθυστέρηση και μη Απομειωμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών»):

	31.12.2018	31.12.2017
Κατηγορία Αντισυμβαλλομένου		
Επιχειρήσεις	(4.841)	(7.184)
Κυβερνήσεις	(25.249)	(12.538)

	31.12.2018	31.12.2017
Ποιοτική Διαβάθμιση Αντισυμβαλλομένου		
Υψηλής Διαβάθμισης	(371)	(288)
Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	(25.246)	(12.326)
Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	(4.473)	(7.108)

Ειδικά για τις μεθοδολογίες προσδιορισμού της εύλογης αξίας του Επιπέδου 3 παρατίθεται ο ακόλουθος πίνακας:

	31.12.2018			
	Συνολική Εύλογη αξία	Εύλογη Αξία	Μέθοδος αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	16.663	2.098	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκιο λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου.	Η πιθανότητα αθέτησης και η ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (BCVA adjustment) υπολογίζονται με εσωτερικό μοντέλο
		14.565	Προεξόφληση δικαιώματος λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	9.593	9.593	Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση της απόδοσης του ομολόγου	Απόδοση ομολόγου
Μετοχές αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	39.784	39.784	Προεξόφληση ταμειακών ροών / Μέθοδος των πολλαπλασίων (multiples)	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αναμενόμενη ανάπτυξη/ Αποτιμωσιακοί δείκτες
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	175.622	175.622	Με βάση την τιμή εκδότη / Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου	Τιμή εκδότη - Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
Μετοχές αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3	3	Προεξόφληση ταμειακών ροών / Μέθοδος των πολλαπλασίων (multiples) / Τιμή επικείμενης συναλλαγής	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αναμενόμενη ανάπτυξη/ Αποτιμωσιακοί δείκτες
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	337.557	337.557	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκιο λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου	Η εκτιμώμενη ζημία και ταμειακές ροές από πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου

	31.12.2017			
	Συνολική Εύλογη αξία	Εύλογη Αξία	Μέθοδος αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	26.556	11.629	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκια λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο	Η πιθανότητα αθέτησης και η ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (BCVA) υπολογίζονται με εσωτερικό μοντέλο
		14.812	Προεξόφληση δικαιώματος λαμβάνοντας υπόψη τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου
		115	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκια	Εκτίμηση της επάρκειας αποθεματικών για πληρωμή μερισμάτων υβριδικών τίτλων
Ομόλογα χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση	193.810	193.810	Με βάση την τιμή εκδότη - Τιμές αγοράς προσαρμοσμένες λόγω χαμηλής εμπορευσιμότητας - Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου - Προεξόφληση ταμειακών ροών με εκτίμηση της απόδοσης των ομολόγων και εκτίμηση της αποτίμησης των μετοχών σε συνέχεια αναμενόμενης αναδιάρθρωσης	Τιμή εκδότη - Προσαρμογή λόγω χαμηλής εμπορευσιμότητας - Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου / Απόδοση ομολόγων και τιμή μετοχών
Μετοχές χαρτοφυλακίου διαθέσιμου προς πώληση	13.945	13.945	Προεξόφληση ταμειακών ροών - Μέθοδος των πολλαπλασίων (multiples)	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού	1	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών με υποκείμενο επιτόκια	Εκτίμηση της επάρκειας αποθεματικών για πληρωμή μερισμάτων υβριδικών τίτλων

Η ανάλυση ευαισθησίας για τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατατάσσονται στο Επίπεδο 3 των οποίων η αποτίμηση βασίσθηκε σε σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα κατά την 31.12.2018, παρατίθεται στον κάτωθι πίνακα:

	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Ποσοτική πληροφόρηση μη παρατηρήσιμων δεδομένων	Μεταβολή των μη παρατηρήσιμων δεδομένων	Επίπτωση στα αποτελέσματα χρήσεως		Επίπτωση στην Καθαρή Θέση	
				Ευνοϊκή μεταβολή	Δυσμενής μεταβολή	Ευνοϊκή μεταβολή	Δυσμενής μεταβολή
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	Η πιθανότητα αθέτησης και η ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω πιστωτικού κινδύνου (BCVA) υπολογίζονται με εσωτερικό μοντέλο	Μέση πιθανότητα αθέτησης ίση με 100% και μέση ζημία σε περίπτωση αθέτησης του αντισυμβαλλομένου ίση με 76%	Αύξηση της πιθανότητας αθέτησης μέσω της μείωσης της πιστοληπτικής διαβαθμίσεως κατά 2 βαθμίδες/Αύξηση της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης κατά 10%		(905)		
	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου ίσο με 300 μ.β.	Αύξηση περιθωρίου πιστωτικού κινδύνου κατά 10%		(776)		
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Τιμή εκδότη - Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	Τιμή εκδότη ίση με 59,74% Μέσο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου ίσο με 1.106 μ.β.	Μεταβολή +/- 10% στην τιμή εκδότη, +/-10% στην προσαρμογή λόγω εκτιμώμενου πιστωτικού κινδύνου	4.998	(4.857)		
Ομόλογα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	Απόδοση ομολόγου	Απόδοση ομολόγου ίση με 8,26%	Μεταβολή +/-10% στην εκτιμώμενη απόδοση			215	(208)
Μετοχές αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	Μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αναμενόμενη ανάπτυξη	Αποτιμωσιακός δείκτης P/B ίσος με 0,19	Μεταβολή +/-10% στον αποτιμωσιακό δείκτη P/B της μεθόδου των πολλαπλασίων			27	(27)
Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Η εκτιμώμενη ζημία και ταμειακές ροές από πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου	Μέσο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου και liquidity premium ίσο με 29,21%	Μείωση των αναμενόμενων ταμειακών ροών κατά 10% στα δάνεια με ατομική αξιολόγηση		(10.881)		
Σύνολο				4.998	(17.419)	242	(235)

Δεν υπάρχουν αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μη παρατηρήσιμων δεδομένων οι οποίες να επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία.

Η Τράπεζα πραγματοποιεί τη μεταφορά μεταξύ Επιπέδων της ιεραρχίας εύλογης αξίας στο τέλος κάθε περιόδου.

Εντός της χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά εταιρικών ομολόγων Ελλήνων εκδοτών από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 συνολικού ποσού € 30.650 λόγω διαμόρφωσης του περιθωρίου ρευστότητας (bid-ask spread) εκτός του ορίου που έχει τεθεί για το χαρακτηρισμό της αγοράς ως ενεργού.

Κατωτέρω παρατίθεται συμφωνία μεταβολών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3.

	31.12.2018			
	Ενεργητικό			
	Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Δάνεια αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018 μετά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9	59.543	148.212	426.353	26.556
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων				
- Καθαρό έσοδο από τόκους	2.160	814	14.132	287
- Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	15	27.122	(44.951)	2.023
- Ζημίες απομειώσεων	(558)			
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση - Αποθεματικά	1.081			
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση - Αποτελέσματα εις νέον	(2.495)			
Αγορές/ Εκταμιεύσεις	28.334	27	38.052	
Πωλήσεις		(550)		
Εξοφλήσεις	(28.246)		(70.384)	(1.560)
Μεταφορές εκτός επιπέδου 3 στο επίπεδο 2	(10.457)			(10.643)
Μεταφορά στα Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση			(25.645)	
Υπόλοιπο 31.12.2018	49.377	175.625	337.557	16.663
Ποσά που καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων και αφορούν τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό στο τέλος της περιόδου 1.1-31.12.2018				
- Καθαρό έσοδο από τόκους	1.384	814	12.701	287
- Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	15	27.145	(45.220)	2.023
- Ζημίες απομειώσεων	(558)			

Εντός της χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά ομολόγου ποσού € 10.457 και παραγώγων αξίας € 10.643 από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2, καθώς για την αποτίμησή τους χρησιμοποιήθηκαν τιμές παρατηρήσιμων παραμέτρων. Επίσης στις 30.5.2018 έληξε ομολόγο ποσού € 26.752.

Τέλος στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης δανειακών υποχρεώσεων συγκεκριμένου πιστούχου, η Τράπεζα απέκτησε το δικαίωμα αγοράς, έναντι συμβολικού τιμήματος, ποσοστού συμμετοχής στο μετοχικό του κεφάλαιο. Το εν λόγω δικαίωμα της Τραπέζης αποτιμάται ως παράγωγο με εύλογη αξία ύψους € 14.565 (31.12.2017: € 14.812).

	31.12.2017			
	Ενεργητικό		Υποχρεώσεις	
	Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμα προς πώληση	Παράγωγα Χρηματοοικονομικά μέσα Ενεργητικού	Παράγωγα Χρηματοοικονομικά μέσα Υποχρεώσεων	Μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2017	52.049	5.360	(1)	(13.995)
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων				
- Καθαρό έσοδο από τόκους	2.067	962		
- Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	8.748	16.292		1.790
Συνολικό κέρδος/(ζημία) που καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση	519			
Αγορές/Εκδόσεις	30.101			
Πωλήσεις	(46.723)	(4.155)		
Εξοφλήσεις	(913)			12.205
Μεταφορές εντός Επιπέδου 3 από το Επίπεδο 2	163.030	8.732		
Μεταφορές εκτός Επιπέδου 3 στο Επίπεδο 2	(10)	(635)		
Μεταφορές εκτός Επιπέδου 3 στο Επίπεδο 1	(1.113)			
Υπόλοιπο 31.12.2017	207.755	26.556	(1)	-
Ποσά που καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων και αφορούν τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό στο τέλος της περιόδου 1.1-31.12.2017				
- Καθαρό έσοδο από τόκους	1.939	962		
- Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	(3.308)	16.292		

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα υποχρεώσεων της συγκριτικής χρήσεως αφορούν σε αποτίμηση ενσωματωμένου παραγώγου ομολόγου εκδόσεως θυγατρικής του Ομίλου. Με τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Π. 9 το εν λόγω παράγωγο δεν διαχωρίζεται από το κύριο μέσο.

Εντός της προηγούμενης χρήσεως πραγματοποιήθηκαν μεταφορές ομολόγων από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 ποσού € 163.030 καθώς για την αποτίμησή τους χρησιμοποιήθηκαν τιμές μη παρατηρήσιμων παραμέτρων. Επίσης εντός της προηγούμενης χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά ομολόγου από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 ποσού € 10 καθώς για την αποτίμησή του χρησιμοποιήθηκαν τιμές παρατηρήσιμων παραμέτρων. Επιπρόσθετα εντός της προηγούμενης χρήσεως πραγματοποιήθηκε μεταφορά εισηγμένων μετοχών από το επίπεδο 3 στο επίπεδο 1 ποσού € 1.113 γιατί πλέον αποτιμώνται στην χρηματιστηριακή τους αξία.

40.5. Μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητάς της, προβαίνει σε μεταβιβάσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Στις περιπτώσεις εκείνες που παρά τη μεταβίβαση του συμβατικού δικαιώματος για την είσπραξη των ταμειακών ροών των εν λόγω στοιχείων, οι κίνδυνοι και τα οφέλη από αυτά παραμένουν στην Τράπεζα, δεν διακόπτεται η αναγνώρισή τους από τον ισολογισμό.

Κατά την 31.12.2018, οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις των οποίων η αναγνώριση δεν είχε διακοπεί, παρά τη συμβατική μεταβίβαση των ταμειακών τους ροών, προέρχονται από τις ακόλουθες δύο κατηγορίες συναλλαγών:

α) Τιτλοποιήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η Τράπεζα έχει τιτλοποιήσει επιχειρηματικά και καταναλωτικά δάνεια καθώς και πιστωτικές κάρτες, με σκοπό την άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα. Στα πλαίσια των συναλλαγών αυτών, τα εν λόγω στοιχεία έχουν μεταβιβαστεί σε εταιρίες ειδικού σκοπού οι οποίες έχουν προβεί σε έκδοση ομολογίων. Τα δάνεια αυτά και οι πιστωτικές κάρτες εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς η Τράπεζα εξακολουθεί σε όλες τις

περιπτώσεις να διατηρεί τα οφέλη και τους κινδύνους από αυτά. Το γεγονός αυτό τεκμηριώνεται από διάφορους παράγοντες μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η ιδιοκατοχή των ομολόγων από την Τράπεζα καθώς και το δικαίωμα είσπραξης του αναβαλλόμενου τιμήματος (deferred consideration) από τη μεταβίβαση. Δεδομένης της ιδιοκατοχής των ομολόγων από την Τράπεζα, δεν υφίσταται ουσιαστικά υποχρέωση της Τραπέζης η οποία να απορρέει από τις πράξεις μεταβίβασης. Η λογιστική αξία των εν λόγω τιτλοποιημένων απαιτήσεων κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 3.031.906 (31.12.2017: € 3.079.453).

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση ναυτιλιακών δανείων μέσω της πλήρως ενοποιούμενης εταιρίας ειδικού σκοπού Alpha Shipping Finance Ltd. Τα εν λόγω δάνεια αναγνωρίζονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς η Τράπεζα διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη από το χαρτοφυλάκιο μέσω του δικαιώματος είσπραξης του αναβαλλόμενου τιμήματος. Η λογιστική αξία των τιτλοποιημένων ναυτιλιακών δανείων καθώς και της υποχρέωσης της Τραπέζης προς την εταιρία ειδικού σκοπού ανέρχονται την 31.12.2018 σε € 498.904 και € 245.377 αντίστοιχα (31.12.2017: € 523.422 και € 293.532 αντίστοιχα). Η εύλογη αξία των δανείων ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 511.636 (31.12.2017: € 523.300) ενώ της υποχρέωσης σε € 249.772 (31.12.2017: € 291.182).

Τέλος, η Τράπεζα έχει προβεί σε τιτλοποίηση επιχειρηματικών δανείων προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις μέσω της πλήρως ενοποιούμενης εταιρίας ειδικού σκοπού Alpha Proodos DAC. Τα εν λόγω δάνεια εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς η Τράπεζα διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτά μέσω της ιδιοκατοχής ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης καθώς και του δικαιώματος είσπραξης του αναβαλλόμενου τιμήματος. Η λογιστική αξία των εν λόγω τιτλοποιημένων δανείων καθώς και της υποχρέωσης της Τραπέζης προς την εταιρία ειδικού σκοπού ανέρχονται την 31.12.2018 σε € 401.803 και € 61.963 αντίστοιχα (31.12.2017: € 586.680 και € 238.504 αντίστοιχα). Η εύλογη αξία των δανείων την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 423.085 ενώ της υποχρέωσης σε € 64.839 (31.12.2017: € 611.237 και € 245.631 αντίστοιχα).

β) Πράξεις προσωρινής εκκωρήσεως χρεωστικών τίτλων

Η Τράπεζα, κατά την 31.12.2018, έχει προβεί σε μεταβίβαση Ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου και ομολόγων λοιπών εκδοτών. Τα εν λόγω χρεόγραφα εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο της Τραπέζης και τα σχετικά μεγέθη παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα.

	31.12.2018			
	Αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			
	Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	Ομόλογα λοιπών κρατών	Ομόλογα λοιπών εκδοτών	Ομόλογα EFSF
Λογιστική αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	2.883.561		286.666	
Λογιστική αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(2.345.399)		(191.213)	
Εύλογη αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	2.883.561		286.666	
Εύλογη αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(2.345.399)		(191.213)	
Καθαρή Θέση	538.162	-	95.453	-

	31.12.2017			
	Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση			
	Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	Ομόλογα λοιπών κρατών	Ομόλογα λοιπών εκδοτών	Ομόλογα EFSF
Λογιστική αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	297.226	135.766	340.704	237.505
Λογιστική αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(228.765)	(135.717)	(258.734)	(238.309)
Εύλογη αξία των αξιογράφων που έχουν μεταβιβασθεί	297.226	135.766	340.704	237.505
Εύλογη αξία σχετιζόμενης υποχρέωσης	(228.765)	(135.717)	(258.734)	(238.309)
Καθαρή Θέση	68.461	49	81.970	(804)

Η Τράπεζα, κατά την 31.12.2017, έχει προβεί σε μεταβίβαση Ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου, ομολόγων λοιπών εκδοτών, ομολόγων λοιπών κρατών και ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) με συμφωνία επαναγοράς τους. Τα εν λόγω χρεόγραφα εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο της Τραπέζης και τα σχετικά μεγέθη παρουσιάζονται στον ανωτέρω πίνακα.

40.6. Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις - υποχρεώσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι παράγωγες συναλλαγές οι οποίες διέπονται από συμβάσεις της Διεθνούς Ενώσεως Ανταλλαγής και Παραγωγών (ISDA), οι οποίες έχουν υπογραφεί με αντισυμβαλλομένους-πιστωτικά ιδρύματα καθώς και συμφωνίες προσωρινής εκχωρίσεως για τις οποίες υπάρχει εν ισχύ παγκόσμια συμφωνία κύριας επαναγοράς (global master repurchase agreement). Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές η Τράπεζα δύναται να συμψηφίσει τις απαιτήσεις με τις υποχρεώσεις της έναντι του αντισυμβαλλομένου στην περίπτωση που έχει συμβεί πιστωτικό γεγονός.

Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό

31.12.2018						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Κάλυμμα σε μετρητά που έχει αποκτηθεί	
Παράγωγα	613.124		613.124	(170.017)	(48.629)	394.478
Reverse repos	498.901		498.901	(498.901)		

31.12.2017						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Κάλυμμα σε μετρητά που έχει αποκτηθεί	
Παράγωγα	505.623		505.623	(129.274)	(67.582)	308.767
Reverse repos	39.654		39.654	(39.650)	(4)	

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που υπόκεινται σε συμψηφισμό

31.12.2018						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Μετρητά που έχουν δοθεί ως κάλυμμα	
Παράγωγα	1.136.976		1.136.976	(170.017)	(966.055)	903
Repos	906.481		906.481	(498.901)	(2.309)	405.271

31.12.2017						
	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	Ακαθάριστο ποσό αναγνωρισμένων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων που συμψηφίζονται	Καθαρό ποσό χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Ποσά που δεν συμψηφίζονται		Καθαρό ποσό
				Χρηματοοικονομικά Μέσα	Μετρητά που έχουν δοθεί ως κάλυμμα	
Παράγωγα	1.034.114		1.034.114	(129.274)	(903.325)	1.515
Repos	39.650		39.650	(39.650)		

Συμφωνία των καθαρών ποσών των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εμφανίζονται στον ισολογισμό

31.12.2018				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εκτός σκοπού παρουσίας συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής απαίτησης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	613.124	730.215	117.091
Reverse repos	16	498.901	498.901	

31.12.2018				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός σκοπού παρουσίας συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής υποχρέωσης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	1.136.976	1.149.513	12.537
Repos	27	906.481	6.410.323	5.503.843

31.12.2017				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών απαιτήσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εκτός σκοπού παρουσίας συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής απαίτησης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	505.623	628.133	122.510
Reverse repos	16	39.654	39.654	

31.12.2017				
	Σημείωση	Καθαρό ποσό στον ισολογισμό	Λογιστική αξία χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων στον ισολογισμό	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκτός σκοπού παρουσίας συμψηφισμού
Τύπος χρηματοοικονομικής υποχρέωσης				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18	1.034.114	1.037.174	3.060
Repos	27	39.650	2.719.980	2.680.330

Επιπρόσθετα γνωστοποιείται ότι στα πλαίσια των ανωτέρω συμβάσεων εκτός από το κάλυμμα σε μετρητά που έχει αποκτηθεί, έχουν ληφθεί ως κάλυμμα αξιόγραφα ονομαστικής αξίας € 400.000 (31.12.2017:€ 300.000).

41. Επίπτωση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9

Το νέο λογιστικό πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 αντικατέστησε από 1.1.2018 το Δ.Λ.Π. 39 επιβάλλοντας σημαντικές αλλαγές στην ταξινόμηση και αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων. Για την υλοποίηση του νέου προτύπου, η Τράπεζα ξεκίνησε Πρόγραμμα υλοποίησής του, το οποίο οργανώθηκε γύρω από δύο βασικούς άξονες (workstreams), τον άξονα της ταξινομήσεως και αποτιμήσεως (classification and measurement workstream) και τον άξονα της απομειώσεως (impairment workstream).

Οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου (Ελεγκτική Επιτροπή και Επιτροπή Διαχειρίσεως Κινδύνων) ανέλαβαν ενεργό ρόλο στον οποίο περιλαμβάνεται και η συμμετοχή στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων για βασικές υποθέσεις και αποφάσεις του Προγράμματος.

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος διαμορφώθηκαν νέες πολιτικές για την ταξινόμηση, την αποτίμηση και την απομείωση των χρηματοοικονομικών μέσων οι οποίες εγκρίθηκαν από τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης διαμορφώθηκαν νέες μεθοδολογίες και διαδικασίες για την υποστήριξη των εν λόγω νέων πολιτικών.

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τη συμφωνία μετάβασης της 1.1.2018 από τις λογιστικές αξίες σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, στις λογιστικές αξίες σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9.

	Υπόλοιπο 31.12.2017 Δ.Λ.Π. 39	Αναταξινόμηση	Επίπτωση από Αποτίμηση	Υπόλοιπο 1.1.2018 Δ.Π.Χ.Π. 9
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ταμείο και Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	774.882			774.882
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.227.791		(14.674)	2.213.117
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	6.544	6.495		13.039
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	628.133			628.133
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	38.521.136	(425.149)	(1.285.677)	36.810.310
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		425.149	1.204	426.353
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου				-
- Διαθέσιμα προς πώληση	4.887.356	(4.887.356)		-
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	319	(319)		-
- Στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση		4.726.933		4.726.933
- Στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		154.247	(224)	154.023
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	2.048.931			2.048.931
Επενδύσεις σε ακίνητα	26.379			26.379
Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια	628.956			628.956
Υπεραξία και λοιπά Άυλα Πάγια	350.783			350.783
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.282.208		409.322	4.691.530
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	1.253.995			1.253.995
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	217.285			217.285
Σύνολο Ενεργητικού	55.854.698	-	(890.049)	54.964.649
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.751.850			13.751.850
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.037.174			1.037.174
Υποχρεώσεις προς πελάτες	30.255.030			30.255.030
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	557.949			557.949
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και λοιπούς φόρους	17.920			17.920
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	89.441			89.441
Λοιπές υποχρεώσεις	824.340			824.340
Προβλέψεις	175.307		113.711	289.018
Σύνολο Υποχρεώσεων	46.709.011	-	113.711	46.822.722
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	463.110			463.110
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	10.801.029			10.801.029
Αποθεματικά	572.832	40.814	62.670	676.316
Αποτελέσματα εις νέον	(2.691.284)	(40.814)	(1.066.430)	(3.798.528)
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	9.145.687	-	(1.003.760)	8.141.927
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	55.854.698	-	(890.049)	54.964.649

Το υφιστάμενο, κατά την 1.1.2018, χαρτοφυλάκιο ταξινομήθηκε ως εξής:

- Τα Δάνεια και οι Απαιτήσεις κατά πελατών και οι Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων εντάχθηκαν σε επιχειρησιακά μοντέλα που επιτρέπουν την αποτίμησή τους στο αναπόσβεστο κόστος (hold to collect), στο βαθμό που από την εξέταση των συμβατικών όρων που τα διέπουν προκύπτει ότι οι ταμειακές ροές που αναμένονται από αυτά πληρούν τον ορισμό του κεφαλαίου και του τόκου όπως ο ορισμός αυτός δίδεται από το νέο πρότυπο (SPPI test). Κατά τη μετάβαση, μόνο

έναν περιορισμένους αριθμός δανείων απέτυχε στην αξιολόγηση του SPPI. Οι βασικές αιτίες που οδήγησαν σε αποτυχία κατά την αξιολόγηση του SPPI οφείλονται στην ύπαρξη όρων βάσει των οποίων η Τράπεζα δεν έχει τη δυνατότητα αξιώσεως επί των μη καταβληθέντων ποσών (οι όροι αυτοί είτε είναι διατυπωμένοι ρητά στα συμβατικά κείμενα είτε προκύπτουν στις περιπτώσεις χορηγήσεων σε εταιρίες ειδικού σκοπού στις οποίες χρηματοδοτείται σημαντικό μέρος της αξίας του περιουσιακού στοιχείου που διαθέτουν ή οι ροές από τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας δεν επαρκούν για την αποπληρωμή του δανείου και ταυτόχρονα τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας είναι ανεπαρκή και δεν παρέχονται επαρκείς εξασφαλίσεις) ή στην ύπαρξη ρήτρας μετατροπής σε μετοχές της εταιρίας-δανειολήπτη.

β. Για τα ομόλογα και γενικότερα για τις επενδύσεις σταθερού εισοδήματος η Τράπεζα αναγνώρισε τα ακόλουθα επιχειρησιακά μοντέλα:

- επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές τους ροές (hold to collect),
- επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (hold to collect and sell)
- εμπορικό χαρτοφυλάκιο (trading)

Κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο, η πλειοψηφία των ομολόγων ταξινομήθηκε στο επιχειρησιακό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ως εκ τούτου, στο βαθμό που οι ταμειακές τους ροές αποτελούσαν αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου, ταξινομήθηκαν στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Τα ομόλογα που ταξινομήθηκαν στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο καθώς και εκείνα των οποίων οι ταμειακές ροές δεν αποτελούσαν αποκλειστικά ροές κεφαλαίου και τόκου επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου ανήκουν στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

γ. Η Τράπεζα επέλεξε να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση, τις επενδύσεις της σε εταιρίες του χρηματοπιστωτικού κλάδου ή σε private equity participations, καθώς και τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις (long term equity holdings) που πληρούν τον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία καθώς και τα κέρδη και οι ζημίες των τίτλων αυτών αναγνωρίζονται απευθείας στη καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα θα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

δ. Οι λοιπές επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους καθώς και σε αμοιβαία κεφάλαια που δεν πληρούν τον ορισμό συμμετοχικού τίτλου αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Βάσει των επιλογών ταξινομήσεως που περιγράφονται στα ανωτέρω σημεία β, γ και δ, τα αξιόγραφα του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της 31.12.2017 ύψους € 4.887.356 αναταξινομήθηκαν ως εξής: € 6.495 στα αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου, € 4.726.933 στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση και € 153.928 στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Από τις εν λόγω αναταξινομήσεις, δεν υπήρξε επίπτωση αποτίμησης στο σύνολο της Καθαρής Θέσεως.

Τα διακρατούμενα μέχρι τη λήξη αξιόγραφα της 31.12.2017 ύψους € 319 αναταξινομήθηκαν στα αξιόγραφα αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Από την ανωτέρω αναταξινόμηση προέκυψε συνολικά αρνητική επίπτωση στην Καθαρή Θέση ποσού € 224.

ε. Τα παράγωγα που περιλαμβάνονται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο δεν επηρεάστηκαν καθώς αποτιμώνταν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων τόσο πριν όσο και μετά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9.

στ. Η Τράπεζα δεν έχει επιλέξει να κατατάξει κατά την αρχική αναγνώριση χρεωστικούς τίτλους στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και κατά συνέπεια δεν επηρεάστηκαν από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 και δεν υπήρξε ανάγκη να αποτιμηθούν διακριτά ή να παρουσιαστούν μεταβολές της εύλογης αξίας που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την επίπτωση μετά από φόρους, της μετάβασης στο Δ.Π.Χ.Π. 9 στα αποθεματικά και στα αποτελέσματα εις νέον.

Αποθεματικό χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	
Υπόλοιπο 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	296.850
Αναταξινόμηση ομολόγων επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	71.812
Αναταξινόμηση μετοχών επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	(11.894)
Αναταξινόμηση λοιπών τίτλων μεταβλητής απόδοσης επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(1.728)
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 για ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	88.268
Φόρος εισοδήματος	(42.974)
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018 σύμφωνα με Δ.Π.Χ.Π. 9	400.334

Αποτελέσματα εις νέον	
Υπόλοιπο 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	(2.691.284)
Αναταξινόμηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 μετοχών επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση	11.894
Αναταξινόμηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 λοιπών τίτλων μεταβλητής απόδοσης επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.728
Αναταξινόμηση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9 ομολόγων επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(71.812)
Αναμενόμενη πιστωτική ζημιά και αποτιμήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9	(1.501.350)
Φόρος εισοδήματος	452.296
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2018 σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9	(3.798.528)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία της συσσωρευμένης απομειώσεως των χρηματοοικονομικών μέσων της 31.12.2017 βάσει Δ.Λ.Π. 39 και 1.1.2018 βάσει Δ.Π.Χ.Π. 9.

Διευκρινίζεται ότι οι συσσωρευμένες προβλέψεις απομειώσεως για σκοπούς της ακόλουθης γνωστοποίησης περιλαμβάνουν το υπόλοιπο προσαρμογής στην εύλογη αξία του συμβατικού υπολοίπου των δανείων που αποκτήθηκαν στα πλαίσια εξαγοράς, είτε μεμονωμένων δανείων είτε εταιριών (π.χ. Εμπορική Τράπεζα και Citibank Ελλάδος), καθώς για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η Τράπεζα παρακολουθεί την εν λόγω προσαρμογή ως μέρος των προβλέψεων.

	31.12.2017 Δ.Λ.Π. 39	Δάνεια που αναταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Λοιπές αναταξινομήσεις	Επανεκτίμηση	1.1.2018 Δ.Π.Χ.Π. 9
Χρηματοοικονομικά στοιχεία					
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	41.961		28.000	14.674	84.635
Απαιτήσεις κατά πελατών				21.885	21.885
Δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	10.951.893	(149.053)	(223.932)	1.263.792	11.842.700
Συνολική Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων στο αναπόσβεστο κόστος	10.993.854	(149.053)	(195.932)	1.300.351	11.949.220
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση				88.268	88.268
Συνολική Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων				88.268	88.268
Προβλέψεις για εκτός ισολογισμού στοιχεία	11.712			113.711	125.423

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages), όπως έχουν διαμορφωθεί την 1.1.2018 μετά την επίπτωση του Δ.Π.Χ.Π. 9.

1.1.2018					
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Στάδιο (Stage) 3	Δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
Στεγαστικά					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	4.638.136	3.109.272	5.213.188	3.129.196	16.089.792
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(4.602)	(141.235)	(1.637.452)	(834.311)	(2.617.600)
Καθαρή αξία	4.633.534	2.968.037	3.575.736	2.294.885	13.472.192
Καταναλωτικά					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	564.847	523.064	1.982.992	1.417.950	4.488.853
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(4.123)	(79.173)	(1.129.857)	(602.446)	(1.815.599)
Καθαρή αξία	560.724	443.891	853.135	815.504	2.673.254
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	810.209	251.939	319.006	117.848	1.499.002
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(8.785)	(66.652)	(245.228)	(103.573)	(424.238)
Καθαρή αξία	801.424	185.287	73.778	14.275	1.074.764
Μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	308.056	604.208	3.683.368	1.220.098	5.815.730
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(2.226)	(75.909)	(1.501.144)	(753.385)	(2.332.664)
Καθαρή αξία	305.830	528.299	2.182.224	466.713	3.483.066
Σύνολο δανείων προς ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	6.321.248	4.488.483	11.198.554	5.885.092	27.893.377
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(19.736)	(362.969)	(4.513.681)	(2.293.715)	(7.190.101)
Καθαρή αξία	6.301.512	4.125.514	6.684.873	3.591.377	20.703.276
Δάνεια προς Μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και Δημόσιο τομέα					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	9.610.390	2.748.243	6.635.376	1.586.235	20.580.244
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(201.593)	(175.935)	(3.282.083)	(992.988)	(4.652.599)
Καθαρή αξία	9.408.797	2.572.308	3.353.293	593.247	15.927.645
Σύνολο Δανείων					
Λογιστικό υπόλοιπο (πρό προβλέψεων)	15.931.638	7.236.726	17.833.930	7.471.327	48.473.621
Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου	(221.329)	(538.904)	(7.795.764)	(3.286.703)	(11.842.700)
Καθαρή αξία	15.710.309	6.697.822	10.038.166	4.184.624	36.630.921

Τα δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση συμπεριλαμβάνουν δάνεια ύψους € 865.004 τα οποία κατά την 1.1.2018 δεν είναι απομειωμένα/μη εξυπηρετούμενα.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 Στάδιο (stages), όπως έχουν διαμορφωθεί την 1.1.2018 μετά την επίπτωση του Δ.Π.Χ.Π. 9.

	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή θέση		
	Στάδιο (Stage) 1	Στάδιο (Stage) 2	Σύνολο
Υπόλοιπο με Δ.Π.Χ.Π. 9 1.1.2018	4.636.454	28.832	4.665.286
Αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου	(85.169)	(3.099)	(88.268)

Εποπτική μεταχείριση επίπτωσης από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9

Την 25 Οκτωβρίου 2017 επετεύχθη πολιτική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της προτάσεως Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά στη μεταβατική περίοδο για τον μετριασμό των επιπτώσεων από την εισαγωγή του Δ.Π.Χ.Π. 9 στα εποπτικά ίδια κεφάλαια. Ο Κανονισμός (2395/2017) εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 12η Δεκεμβρίου 2017.

Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις, προβλέπεται ότι τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, από την πρώτη ημερομηνία εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9 και για μία πενταετία, να προσθέτουν/επαναφέρουν στον δείκτη CET1 το μετά από φόρους ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που προέκυψαν κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο Δ.Π.Χ.Π. 9 σε σχέση με τις προβλέψεις που αναγνωρίστηκαν μέχρι την 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 («στατικό» ποσό). Το ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που προστέθηκε στο δείκτη θα βαίνει ετησίως μειούμενο με βάση ένα συντελεστή σταθμίσεως ώστε το ποσό των προβλέψεων που προστέθηκε στο δείκτη να μειώνεται σταδιακά μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επιπτώσεως από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9 με το πέρας της πενταετίας (phase-in). Οι συντελεστές σταθμίσεως ορίστηκαν ανά έτος σε 0,95 τον 1ο χρόνο, 0,85 τον 2ο, 0,7 τον 3ο, 0,5 τον 4ο και 0,25 τον τελευταίο χρόνο.

Επιπρόσθετα, τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, για μία πενταετία από την πρώτη εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π. 9, να προσθέτουν/επαναφέρουν στο δείκτη CET1 το ποσό, σταθμισμένο κατ' έτος με τους ανωτέρω συντελεστές σταθμίσεως, των μετά από φόρους προβλέψεων των κατηγοριών απομειώσεως 1 και 2 κατά την ημερομηνία συντάξεως των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων στο βαθμό που αυτό υπερβαίνει το ποσό των αντίστοιχων προβλέψεων κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Π. 9 (1.1.2018). Οι κατηγορίες απομειώσεως 1 και 2 ορίζονται αντίστοιχα ως οι αναμενόμενες ζημίες απομειώσεως με βάση την πιθανότητα αθετήσεως εντός 12 μηνών (12 month expected credit losses) και με βάση την πιθανότητα αθετήσεως καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime expected credit losses), εξαιρουμένων των απομειωμένων (credit impaired) χρηματοοικονομικών μέσων.

Η Alpha Bank κάνει χρήση του άρθρου 473α του ανωτέρω κανονισμού και εφαρμόζει τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται για τον υπολογισμό της Κεφαλαιακής Επάρκειας τόσο σε ατομική όσο και σε ενοποιημένη βάση. Η Τράπεζα είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένη για να καλύψει τις ανάγκες που προκύπτουν από την εφαρμογή του νέου προτύπου καθώς ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) του Ομίλου διαμορφώνεται την 31.12.2018 σε 17,4% βάσει των μεταβατικών διατάξεων, ενώ η επίπτωση από την πλήρη εφαρμογή εκτιμάται σε περίπου 3,4% με το δείκτη να διαμορφώνεται σε 14% την 31.12.2018, σε επίπεδο Ομίλου.

42. Κεφαλαιακή επάρκεια

Πολιτική της Τραπέζης είναι η διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης προκειμένου να εξασφαλίζεται η ανάπτυξη της Τραπέζης και να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των καταθετών, των μετόχων, των αγορών και των συναλλασσόμενων μερών.

Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου διενεργούνται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως ή του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το καταστατικό ή τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Για το χρονικό διάστημα συμμετοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) στο μετοχικό κεφάλαιο της Τραπέζης δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών της χωρίς την έγκρισή του, σύμφωνα με το Πλαίσιο Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement) που έχει υπογραφεί μεταξύ της Τραπέζης και του ΤΧΣ.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας συγκρίνει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τραπέζης με τους κινδύνους (σταθμισμένο ενεργητικό) που αναλαμβάνει η Τράπεζα. Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας I (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά, δικαιώματα μειοψηφίας), τα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας I (υβριδικό τίτλοι) και τα κεφάλαια κατηγορίας II (τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης). Το σταθμισμένο ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τον κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και τον λειτουργικό κίνδυνο.

Η Alpha Bank, ως συστημική τράπεζα, εποπτεύεται από τον Νοέμβριο του 2014 από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (EEM) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τον οποίο υποβάλλονται στοιχεία σε τριμηνιαία βάση. Η εποπτεία διενεργείται σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 575/2013 (CRR) και τη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία 2013/36 (CRD IV), όπως ενσωματώθηκε στον ελληνικό Ν.4261/2014. Το πλαίσιο είναι ευρέως γνωστό ως Βασιλεία III.

Σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας ακολουθούνται οι μεταβατικές διατάξεις όπως ισχύουν. Επιπροσθέτως:

- ▶ Πέραν του ορίου 8% για το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, ισχύουν όρια 4,5% για το δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών και 6% για το δείκτη κεφαλαίου της κατηγορίας I (Tier I).
- ▶ Προβλέπεται η διατήρηση, από 1.1.2016 και σταδιακά μέχρι την 31.12.2019, αποθεμάτων ασφαλείας κεφαλαίου, επιπλέον των κεφαλαίων κοινών μετοχών. Ειδικότερα:
  - από 1.1.2018 ισχύει 1,875% απόθεμα ασφαλείας διατηρήσεως κεφαλαίων το οποίο θα ανέλθει σταδιακά στο 2,5% την 1.1.2019.
  - η Τράπεζα της Ελλάδος με Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής καθόρισε τα κάτωθι αποθέματα ασφαλείας:
    - αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας «μηδέν τοις εκατό» (0%) για το έτος 2018.
    - απόθεμα ασφαλείας σημαντικά συστημικού ιδρύματος (O-SII) για το 2018 «μηδέν τοις εκατό» (0%).

Τα εν λόγω όρια θα πρέπει να ικανοποιούνται σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση.

	31.12.2018 (εκτίμηση)	31.12.2017
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας I (Common Equity Tier I)	17,8%	18,7%
Δείκτης Κεφαλαίων Κατηγορίας I (Tier I)	17,8%	18,7%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	17,8%	18,7%

Η μεταβολή στους μεταβατικούς δείκτες σε σχέση με την 31.12.2017, κατά 0,9% στους Δείκτες CET I, Tier I και στον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις, υπερέβη το μέγιστο εποπτικό όριο του 10% με αποτέλεσμα την αφαίρεση του από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια.

Η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων 2018 (Stress Test) η οποία πραγματοποιήθηκε υπό το βασικό και το δυσμενές σενάριο μακροοικονομικών παραδοχών με χρονικό ορίζοντα τριών ετών (2018-2020) και σημείο αναφοράς τον Ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2017 (static balance sheet approach), αναμορφωμένο για την επίδραση της εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 9 (IFRS 9). Το αποτέλεσμα προσδιορίσθηκε σε όρους του Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς την εφαρμογή ελάχιστου ορίου.

Υπό το βασικό σενάριο, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε σε 20,4% για το έτος 2020, ενισχυμένος κατά 212 μονάδες βάσεως, κυρίως ως αποτέλεσμα της υψηλής κερδοφορίας προ προβλέψεων σύμφωνα με τις παραδοχές του βασικού σεναρίου.

Υπό το δυσμενές σενάριο, ο ελάχιστος Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) ανήλθε σε 9,7% για το έτος 2020, μειωμένος κατά 856 μονάδες βάσεως, κυρίως ως αποτέλεσμα της αρνητικής επιπτώσεως του πιστωτικού κινδύνου που οφείλεται στο μακροοικονομικό περιβάλλον καθώς και στην εφαρμοσθείσα μεθοδολογία.

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), το αποτέλεσμα της Ασκήσεως Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, αξιολογήθηκε από το Εποπτικό του Συμβούλιο και διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη κεφαλαιακού ελλείμματος, επομένως δεν προκύπτουν κεφαλαιακές ανάγκες ως αποτέλεσμα της Ασκήσεως.

	31.12.2017	31.12.2020	
		Βασικό σενάριο	Δυσμενές σενάριο
CET1 (σε Ευρώ εκατ.)	8.987	10.380	4.745
RWAs (σε Ευρώ εκατ.)	49.240	50.949	48.982
CET1 (%)	18,3%	20,4%	9,7%

43. Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών

Η Τράπεζα, στα πλαίσια των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της, διενεργεί συναλλαγές και με συνδεδεμένα με αυτή μέρη. Οι συναλλαγές αυτές διενεργούνται με συνθήκες και όρους της αγοράς και εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα της Τραπέζης.

α. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τραπέζης με τα βασικά Διοικητικά στελέχη, τα οποία αποτελούνται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης καθώς και με τα πλησιέστερα συγγενικά τους πρόσωπα, τις συνδεδεμένες με αυτά εταιρίες, και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα, έχουν ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017*
Ενεργητικό		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.299	1.510
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.211	5.129
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	251	244
Σύνολο	4.462	5.373
Εγγυητικές επιστολές και εγκεκριμένα όρια	2.022	2.075

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017*
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	45	47
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	1	1
Σύνολο	46	48
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	19	15
Αμοιβές βασικών Διοικητικών Στελεχών και πλησιεστέων συγγενικών τους προσώπων	3.566	3.604
Σύνολο	3.585	3.619

β. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Τραπέζης με θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς της εταιρίες και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

i. Θυγατρικές εταιρίες

	31.12.2018	31.12.2017
Ενεργητικό		
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	714.813	962.305
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	5.063	5.609
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	2.017.258	2.258.075
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία των λοιπων αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	197.337	
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	213.759	
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση		379.434
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	825	16.160
Σύνολο	3.149.055	3.621.583
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	369.058	706.045
Υποχρεώσεις προς πελάτες	793.786	902.807
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.622	7.752
Ομολογίες εκδόσεώς μας και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	324.896	550.229
Λοιπές υποχρεώσεις	5.754	8.770
Σύνολο	1.495.116	2.175.603
Εγγυητικές επιστολές και λοιπές εγγυήσεις	468.323	374.074

Η Τράπεζα έχει σχηματίσει πρόβλεψη για τις ανωτέρω εγγυητικές επιστολές που ανήλθε την 31.12.2018 σε € 20.380.

Επιπλέον της χρηματοδοτήσεως των θυγατρικών εταιριών της Τραπέζης που έχουν εκδώσει ομολογιακά δάνεια από την Τράπεζα, έχουν δοθεί και εγγυήσεις για την έκδοση των εν λόγω ομολογιακών δανείων θυγατρικών της Τραπέζης που ανέρχονται την 31.12.2018 σε ποσό € 15.542 (31.12.2017: € 15.542).

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	51.800	57.070
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	16.780	16.798
Έσοδα από μερίσματα	8.013	35.128
Αποτέλεσμα από διακοπή αναγνωρίσεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος	2.736	
Λοιπά έσοδα	5.485	4.390
Σύνολο	84.814	113.386

* Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσεως έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	31.429	26.936
Προμήθειες έξοδα	359	948
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	10.938	5.502
Γενικά διοικητικά έξοδα	17.156	18.109
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	1.461	
Σύνολο	61.343	51.495

ii. Κοινοπραξίες

	31.12.2018	31.12.2017
Ενεργητικό		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	7.665	94.195
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	14.708	7.383

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	1.790	2.698
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		15
Λοιπά έσοδα	29	14
Σύνολο	1.819	2.727
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	12	67
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	1.180	
Σύνολο	1.192	67

iii. Συγγενείς εταιρίες

	31.12.2018	31.12.2017
Ενεργητικό		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	53.832	55.515
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.921	1.427
Σύνολο	55.753	56.942
Υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	21.837	19.240
Λοιπές υποχρεώσεις	4.473	1.270
Σύνολο	26.310	20.510

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	851	841
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	108	4
Λοιπά έσοδα	32	13
Σύνολο	991	858

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα		
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	8	
Γενικά διοικητικά έξοδα	16.383	5.555
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	183	
Σύνολο	16.574	5.555

Για τις απομειώσεις των συμμετοχών και δανείων σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρίες γίνεται αναφορά στις αντίστοιχες σημειώσεις.

γ. Το Ταμείο Αλληλοβοηθείας Προσωπικού τηρεί καταθέσεις στην Τράπεζα ύψους € 7 (31.12.2017:€ 7).

δ. Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) ασκεί σημαντική επιρροή στην Τράπεζα. Ειδικότερα, στα πλαίσια του Ν. 3864/2010 και του από 23.11.2015 Συμφώνου Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement, «RFA»), το οποίο αντικατέστησε το προηγούμενο που υπεγράφη το 2013, έχει συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο αλλά και σε σημαντικές Επιτροπές της Τραπέζης. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 24 το ΤΧΣ και οι ελεγχόμενες από αυτό εταιρίες θεωρούνται συνδεδεμένα μέρη της Τραπέζης.

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα		
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	10	10

44. Αμοιβές Ελεγκτικών Εταιριών

Οι συνολικές αμοιβές του νόμιμου ελεγκτή της Τραπέζης «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» αναλύονται ως εξής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 32 του άρθρου 29 του Ν.4308/2014.

	ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών*	1.404	1.362
Σχετικές με λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	308	
Σχετικές με έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού	195	195
Λοιπές αμοιβές σχετικές με μη ελεγκτικές υπηρεσίες	148	135
Σύνολο	2.055	1.692

45. Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση

	31.12.2018	31.12.2017
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	958.377	59.183
Πάγια περιουσιακά στοιχεία	29.598	
Δάνεια	55.925	158.102
Σύνολο	1.043.900	217.285

* Στο ποσό της αμοιβής για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών περιλαμβάνονται λοιπά έξοδα που ανέρχονται σε ποσοστό έως 2% επί της εγκεκριμένης αμοιβής.

Η Τράπεζα έχει εκκινήσει τη διαδικασία πώλησης της θυγατρικής της εταιρίας APE Fixed Assets A.E., της κοινοπραξίας APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E, καθώς επίσης και χαρτοφυλακίου δανείων λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικής πίστης, τα υπόλοιπα των οποίων απεικονίζονται στον ανωτέρω πίνακα και αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω.

Επιπρόσθετα, εντός του 2018 ολοκληρώθηκαν οι συναλλαγές πώλησης μέρους του χαρτοφυλακίου δανείων λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικής πίστης, ενώ εντός της χρήσεως 2017 ολοκληρώθηκε η συναλλαγή πώλησης της θυγατρικής εταιρίας Alpha Bank Srbija A.D. και η πώληση της συμμετοχής που κατείχε η APE Commercial Property A.E στην εταιρία ΕΛ.Π.ΕΤ. Βαλκανική A.E, οι οποίες επίσης αναλύονται κατωτέρω.

Επένδυση στις εταιρίες APE Fixed Assets A.E., APE Commercial Property A.E., APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E.

Εντός της χρήσεως 2016 προσελήφθησαν σύμβουλοι πωλήσεως και εκκίνησε η διαδικασία για την πώληση των συμμετοχών της Τραπέζης στις εταιρίες APE Fixed Assets A.E., APE Commercial Property A.E. και APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E. Η APE Fixed Assets A.E. είναι θυγατρική εταιρία της Τραπέζης ενώ οι APE Commercial Property A.E. και APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E. είναι κοινοπραξίες, όπου η Τράπεζα ασκεί έλεγχο από κοινού με τον έτερο κοινοπρακτούντα μέτοχο.

Οι εταιρίες είχαν καταταχθεί ως κατεχόμενες προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5. Όσον αφορά την APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E. η Τράπεζα βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας πώλησης της συμμετοχής με επενδυτές και εκτιμά ως πιθανή την ολοκλήρωση της συναλλαγής στο προσεχές διάστημα. Όσον αφορά την APE Commercial Property A.E. σημειώνεται ότι, εντός του τέταρτου τριμήνου του 2017, ολοκληρώθηκε η πώληση της συμμετοχής που κατείχε στην εταιρία ΕΛ.Π.ΕΤ. Βαλκανική A.E.

Εντός του 2018, η Τράπεζα συμμετείχε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E. καταβάλλοντας το ποσό € 71.704, ενώ η εταιρία αποπλήρωσε το δάνειο που είχε χορηγηθεί από την Τράπεζα. Επίσης, η APE Commercial Property A.E. προχώρησε εντός του 2018 σε επιστροφή κεφαλαίου συνολικού ποσού € 11.484 (σημείωση 48).

Επιπλέον, με 31.12.2018, η συμμετοχή της Τραπέζης στην APE Fixed Assets A.E., αναξινομήθηκε στις «Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες» καθώς δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του χαρακτηρισμού ως «κατεχόμενα προς πώληση» σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5. Η ανακτήσιμη αξία της συμμετοχής κατά την αναξινομήση στις «Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες» δεν μεταβλήθηκε από την αξία που είχε αποτιμηθεί την 31.12.2017.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 τα κατεχόμενα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία ή ομάδες διάθεσης αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης και παρουσιάζονται στον ισολογισμό διακριτά από τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων. Η Τράπεζα προέβη σε προσδιορισμό της εύλογης αξίας της συμμετοχής της καθώς και των δανείων και απαιτήσεων από τις εν λόγω εταιρίες τα οποία αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης σε αυτές. Από την προαναφερθείσα αποτίμηση προέκυψαν εντός του 2017 κέρδη ύψους € 330 τα οποία αναγνωρίστηκαν στη γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων ενώ για το 2018 προέκυψε ζημία ποσού € 9.316 η οποία αναγνωρίστηκε στη γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των επιμέρους στοιχείων ενεργητικού που αφορούν τις APE Commercial Property A.E. και APE Επενδυτικής Περιουσίας A.E. για το 2018 και 2017 καθώς και την APE Fixed Assets A.E. για τη συγκριτική περίοδο, και παρουσιάζονταν στον Ισολογισμό ως «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση».

	31.12.2018	31.12.2017
Δάνεια		49.600
Επενδύσεις σε εταιρίες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	46.217	37.401
Σύνολο Ενεργητικού προς πώληση	46.217	87.001

Οι ανωτέρω συμμετοχές της Τραπέζης περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά /κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα» ενώ τα δάνεια για το 2017 περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Corporate Banking».

Επενδύσεις σε λοιπές θυγατρικές εταιρίες

Η Τράπεζα, με σκοπό την βελτιστοποίηση της εταιρικής δομής του Ομίλου, ξεκίνησε το 2018 την αναδιοργάνωση των κύριων εταιριών του Ομίλου, μέσω της ομαδοποίησης τους με βάση τη κοινή τους δραστηριότητα, κάτω από τρεις πυλώνες που θα ελέγχονται από εταιρίες του Ομίλου. Ο πρώτος πυλώνας θα περιλαμβάνει τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον χρηματοοικονομικό τομέα στην Ελλάδα, ο δεύτερος στον χρηματοοικονομικό τομέα στην Ευρώπη και ο τρίτος πυλώνας θα περιλαμβάνει εταιρίες ακινήτων.

Οι εταιρίες του Ομίλου που θα περιλαμβάνονται στον πρώτο πυλώνα είναι η ABC Factors A.E., η Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ, η Alpha Finance ΑΕΠΕΥ, η Alpha Leasing A.E. συνολικής λογιστικής αξίας € 261.445 την 31.12.2018.

Στο δεύτερο πυλώνα θα περιλαμβάνονται η Alpha Bank Romania SA, Alpha Bank Cyprus SA, Alpha Bank Albania ΑΗ.Α καθώς και η AGI Cypre Ermis Ltd συνολικής λογιστικής αξίας € 587.651 την 31.12.2018.

Στο τρίτο πυλώνα θα περιλαμβάνονται η Emporiki Ventures Capital Emerging Markets Ltd, η ΑΕΠ Αττικής Α.Ε. και η ΑΕΠ Αττικής ΙΙ Α.Ε. συνολικής λογιστικής αξίας € 40.827 την 31.12.2018.

Στο πλαίσιο αυτό και καθώς πληρούσαν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π 5, η Τράπεζα μετέφερε την 31.12.2018 στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση τις ανωτέρω θυγατρικές εταιρίες που εμπίπτουν στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, με εξαίρεση την ΑΕΠ Αττικής ΙΙ, η οποία κατατάχθηκε ως κατεχόμενη προς πώληση κατά τη σύνταξη των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2017. Οι συμμετοχές που μεταφέρθηκαν στα στοιχεία ενεργητικού προς πώληση εντός της χρήσεως αποτιμήθηκαν στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης, η οποία ανήλθε σε συνολικό ποσό € 868.142. Από την προαναφερθείσα αποτίμηση προέκυψαν ζημίες ύψους € 184.857 οι οποίες αναγνωρίστηκαν στη γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Οι ανωτέρω συμμετοχές της Τραπέζης περιλαμβάνονται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Όσον αφορά τη συμμετοχή της Τραπέζης στην ΑΕΠ Αττικής ΙΙ Α.Ε., η οποία είχε καταταχθεί ως κατεχόμενη προς πώληση κατά τη σύνταξη των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2017, η Τράπεζα και η θυγατρική της εταιρία Alpha Group Investments Ltd είχαν υπογράψει με ενδιαφερόμενο επενδυτή προσύμφωνο (memorandum of understanding) για την πώληση της εταιρίας ΑΕΠ Αττικής ΙΙ Α.Ε. και είχαν προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις για τη συγκεκριμενοποίηση των όρων της πώλησης. Οι κύριοι όροι μεταβίβασης του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΕΠ Αττικής ΙΙ Α.Ε. είχαν συμφωνηθεί με τον εν λόγω επενδυτή εντός του τετάρτου τριμήνου του 2017 και εκτιμήθηκε ότι η πώληση θα είχε ολοκληρωθεί εντός της επόμενης χρήσεως.

Η συμμετοχή αποτιμήθηκε στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας της μείον τα έξοδα πώλησης, αναγνωρίζοντας τη διαφορά που ανήλθε σε € 17.118 ως ζημιά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στη γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου» της χρήσεως 2017. Η λογιστική αξία της συμμετοχής μετά την προαναφερθείσα αποτίμηση ανήλθε σε € 21.782.

Εντός του 2018, η ανωτέρω συναλλαγή ματαιώθηκε.

Επένδυση σε συγγενείς εταιρίες - Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε.

Εντός της χρήσεως 2018 η Τράπεζα ξεκίνησε τη διαδικασία για τη λήψη δεσμευτικών προσφορών για τη συμμετοχή της στη συγγενή εταιρία Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε. και στις 8.3.2019 υπεγράφη η σύμβαση αγοραπωλησίας μετοχών με τον προτιμυτέο επενδυτή, ενώ η συναλλαγή εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός του Α' εξαμήνου του 2019.

Με βάση τα ανωτέρω, και καθώς πληρούνται οι προϋποθέσεις του Δ.Π.Χ.Π. 5, η συμμετοχή της Τραπέζης στην Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Ι Α.Ε. κατατάχθηκε ως κατεχόμενη προς πώληση κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων της 31.12.2018. Η συμμετοχή αποτιμήθηκε στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης. Από την εν λόγω αποτίμηση δεν προέκυψε αποτέλεσμα. Η λογιστική αξία της συμμετοχής μετά την προαναφερθείσα αποτίμηση ανήλθε σε € 22.236 και περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά / κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα τις χρήσεις 2017 και 2018 ξεκίνησε τη διαδικασία πώλησως για τέσσερα χαρτοφυλάκια δανείων, τα οποία αναλύονται ως κάτωθι:

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Α: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων

Εντός του 2017, η Τράπεζα ξεκίνησε τη διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων επιχειρηματικών δανείων. Τα υφιστάμενα κατά την 31.12.2017 δάνεια λογιστικής αξίας € 43.902 ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως κατεχόμενα προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5. και περιλαμβάνονταν στο λειτουργικό τομέα «Corporate Banking» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Το Α εξάμηνο του 2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων. Το τίμημα της συναλλαγής, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις, ανήλθε σε € 41.608, ενώ αναγνωρίστηκε ζημία ποσού € 1.846 στο «Αποτελέσματα από διακοπή αναγνωρίσως χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Β: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής

Εντός του 2017, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων και άνευ εξασφαλίσεων ανοιγμάτων λιανικής, τα οποία περιλαμβάνουν απαιτήσεις από καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες και δάνεια ελεύθερων επαγγελματιών.

Τα υφιστάμενα κατά την 31.12.2017 δάνεια λογιστικής αξίας € 64.600 ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως κατεχόμενα προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5. και περιλαμβάνονταν στο λειτουργικό τομέα «Λιανική Τραπεζική» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Την 23.3.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση της πλειοψηφίας του χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής, ενώ το εναπομείναν χαρτοφυλάκιο μεταβιβάσθηκε την 14.9.2018. Το τίμημα της συναλλαγής, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις, ανήλθε σε € 76.078, ενώ αναγνωρίστηκε κέρδος ποσού € 13.828 στο «Αποτελέσματα από διακοπή αναγνωρίσως χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Γ: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων Επιχειρηματικών Δανείων

Εντός του 2018, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων.

Την 27.12.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση μέρους του ανωτέρω χαρτοφυλακίου. Το τίμημα της συναλλαγής για το μεταβιβάσθέν χαρτοφυλάκιο, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις, ανήλθε σε € 258.833, ενώ αναγνωρίστηκε ζημία ποσού € 17.659 στο «Αποτελέσματα από διακοπή αναγνωρίσως χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Την 31.12.2018, η λογιστική αξία για το υπολοιπούμενο χαρτοφυλάκιο, η ολοκλήρωση της πώλησης του οποίου εξαρτάται από την πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων, ανήλθε σε € 55.925. Από το εν λόγω χαρτοφυλάκιο ποσό € 31.152 περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Corporate Banking» και ποσό € 24.773 περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Investment Banking/ Treasury» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Η Τράπεζα εκτιμά ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 και κατέταξε τα δάνεια αυτά στα «Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση» με 31.12.2018.

Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Δ: Χαρτοφυλάκιο Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής

Εντός του 2018, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων λιανικής, τα οποία περιλαμβάνουν απαιτήσεις από καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες και δάνεια ελεύθερων επαγγελματιών.

Την 21.12.2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του Χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων και άνευ Εξασφαλίσεων Δανείων Λιανικής Ελλάδος. Το τίμημα της συναλλαγής, όπως διαμορφώθηκε μετά από έξοδα της συναλλαγής και λοιπές υποχρεώσεις,

ανήλθε σε € 62.612, ενώ αναγνωρίστηκε κέρδος ποσού € 7.846 στο «Αποτελέσματα από διακοπή αναγνωρίσεως χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος».

Πάγια Περιουσιακά στοιχεία

Σε συνδυασμό με την συναλλαγή που αφορά το ως άνω Δανειακό Χαρτοφυλάκιο Γ, η Τράπεζα ξεκίνησε διαδικασία για την πώληση χαρτοφυλακίου επενδυτικών, ιδιοχρησιμοποιούμενων και ακινήτων από πλειστηριασμούς κυριότητάς της. Τα υφιστάμενα κατά την 31.12.2018 ακίνητα ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως κατεχόμενα προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5. Τα πάγια αποτιμήθηκαν στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης. Από την εν λόγω αποτίμηση προέκυψαν εντός του 2018 ζημίες συνολικού ποσού € 2.199 που αναγνωρίστηκαν στην γραμμή «Λοιπά έξοδα» της κατάστασης αποτελεσμάτων. Την 31.12.2018, η λογιστική αξία για το εν λόγω χαρτοφυλάκιο ακινήτων ανέρχεται σε € 29.598 και περιλαμβάνεται στο λειτουργικό τομέα «Λοιπά /κέντρο απαλοιφών» της σημείωσης 39 «Πληροφόρηση κατά τομέα».

Επένδυση στη θυγατρική εταιρία Alpha Bank Srbija A.D.

Η Τράπεζα το Α' εξάμηνο του 2017 ολοκλήρωσε τη μεταβίβαση της θυγατρικής της εταιρίας Alpha Bank Srbija A.D. Τα αποτελέσματα της συγκριτικής περιόδου δεν έχουν επηρεαστεί από την πώληση καθώς το οριστικό τίμημα δεν διέφερε από την εύλογη αξία όπως είχε προσδιοριστεί την 31.12.2016, η οποία είχε χρησιμοποιηθεί για την αποτίμηση της επένδυσης, καθώς πληρούνταν οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού της ως κατεχόμενα προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5.

Επιπλέον, στα στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση, η Τράπεζα έχει ταξινομήσει την συμμετοχή της στις εταιρίες «Ιχθυοτροφεία Σελόντα ΑΕΓΕ», «Νηρέυς Ιχθυοκαλλιέργειες Α.Ε.» «Forthnet Α.Ε.» και «Unisoft Α.Ε.», καθώς προτίθεται να τις μεταβιβάσει στο προσεχές διάστημα. Η εύλογη αξία των εν λόγω εταιριών προσδιορίστηκε στο ποσό του ενός Ευρώ έκαστη.

Η Τράπεζα, σε κάθε ημερομηνία συντάξεως των Οικονομικών Καταστάσεων, αξιολογεί τις ενέργειες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια υλοποίησης του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως προκειμένου, στις περιπτώσεις που πληρούνται τα κριτήρια του Δ.Π.Χ.Π. 5 (τα οποία παρατίθενται στη σημείωση 1.17), τα στοιχεία του ενεργητικού και οι άμεσα συνδεδεμένες με αυτά υποχρεώσεις να κατατάσσονται ως κατεχόμενα προς πώληση.

46. Σχέδιο Αναδιάρθρωσεως

Ολοκληρώθηκε από την Τράπεζα η υλοποίηση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως, η αναθεωρημένη έκδοση του οποίου εγκρίθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού στις 26 Νοεμβρίου 2015. Η καταληκτική ημερομηνία του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως στο σύνολό του ήταν η 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι κύριες δεσμεύσεις του Σχεδίου Αναδιάρθρωσεως για την Τράπεζα ήταν:

- Η μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα, έως μεγίστου αριθμού 563 καταστημάτων, έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Ο περιορισμός του αριθμού των εργαζομένων στην Ελλάδα, σε τραπεζικές ή μη δραστηριότητες, έως μεγίστου αριθμού 9.504 εργαζομένων, έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Η μείωση των συνολικών δαπανών της Τραπέζης στην Ελλάδα (ελληνικές τραπεζικές και μη τραπεζικές δραστηριότητες) έως μεγίστου ποσού € 933 εκατ., έως την 31 Δεκεμβρίου 2017, εξαιρώντας κόστη που σχετίζονται με τη διενέργεια προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου προσωπικού και κόστη που σχετίζονται με τη συμβολή της Τραπέζης υπέρ ταμείων εγγυήσεως καταθέσεων ή εξυγίανσης.
- Η εφαρμογή μεγίστου ορίου συνολικών ετησίων αποδοχών που η Τράπεζα αποδίδει σε έκαστο εργαζόμενο ή διευθυντικό στέλεχος, έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Η μείωση του κόστους χρηματοδοτήσεως μέσω του εξορθολογισμού του κόστους των καταθέσεων στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε μακροοικονομικές συνθήκες.

- Η περαιτέρω ενδυνάμωση του ισολογισμού της Τραπέζης μέσω της τηρήσεως δείκτη (καθαρών) δανείων προς καταθέσεις για τις ελληνικές δραστηριότητες που δεν θα ξεπερνά το 119% στο τέλος του έτους 2018.
- Ο περιορισμός του μεγέθους του χαρτοφυλακίου στοιχείων ενεργητικού των διεθνών δραστηριοτήτων της Τραπέζης έως και την 30 Ιουνίου 2018.
- Ο περιορισμός παροχής πρόσθετων κεφαλαίων σε θυγατρικές του εξωτερικού.
- Η αποεπένδυση από χαρτοφυλάκιο αξιογράφων εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιριών (πλην ορισμένων περιπτώσεων).
- Η μείωση του χαρτοφυλακίου επιχειρηματικών συμμετοχών της Τραπέζης σε € 40 εκατ., έως την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Ο περιορισμός στην αγορά κινητών αξιών με πιστοληπτική διαβάθμιση κατώτερη των επενδυτικών ορίων (non-investment grade securities).
- Η υιοθέτηση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την πιστωτική πολιτική του Ομίλου, και το πλαίσιο εταιρικής διακυβερνήσεως, καθώς και λοιπές δεσμεύσεις στις οποίες περιλαμβάνονται περιορισμοί στη δυνατότητα της Τραπέζης να προβεί σε ορισμένες εξαγορές.

Η Alpha Bank υλοποίησε σημαντικές ενέργειες αναδιαρθρώσεως των δραστηριοτήτων της με σκοπό την πλήρη αποκατάσταση της βιωσιμότητάς της, σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κρατικές ενισχύσεις. Ως αποτέλεσμα των σχετικών ενεργειών η Τράπεζα έχει επιτύχει την πλήρη συμμόρφωσή της με τις παραπάνω δεσμεύσεις, οι οποίες στο σύνολό τους παύουν να ισχύουν από 1 Ιανουαρίου 2019.

Οι μακροοικονομικές παραδοχές και υποθέσεις επί των οποίων στηρίχθηκαν οι προβλέψεις του αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιαρθρώσεως παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

	2014	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ (%)	(1,8)	(3,2)	(0,7)	3,4	4,1
Πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ (%)	0,8	(2,3)	(1,3)	2,7	3,1
Δείκτης ανεργίας (%)	26,5	26,9	27,1	25,7	24,2
Δείκτης πληθωρισμού (%)	(1,4)	(0,4)	1,5	0,9	1,0

Η πρόοδος της Τραπέζης προς την πλήρη συμμόρφωσή της με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονταν στο Σχέδιο Αναδιαρθρώσεως παρακολουθούταν και αναφερόταν προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση από την Mazars LLP, η οποία είχε οριστεί ως Εποπτεών Επίτροπος (Monitoring Trustee) του Σχεδίου Αναδιαρθρώσεως.

47. Γνωστοποιήσεις Ν.4151/2013

Με το άρθρο 6 του Ν. 4151/2013 ορίζεται η χρήση των κεφαλαίων από αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς για την κάλυψη αναγκών του Δημοσίου, μετά την παραγραφή των δικαιωμάτων του καταθέτη ή των νομίμων κληρονόμων του.

Ως αδρανής καταθετικός λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια του Ν. 4261/2014, χαρακτηρίζεται εκείνος στον οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί αποδεδειγμένα καμία πραγματική συναλλαγή από τους δικαιούχους καταθέτες για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών. Η επομένη της τελευταίας συναλλαγής αποτελεί την έναρξη ισχύος της εικοσαετίας. Η πίστωση των καταθέσεων με τόκους, καθώς και η κεφαλαιοποίησή τους, δεν συνιστούν συναλλαγή και δεν διακόπτουν την παραγραφή.

Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας: α) να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχετικά ποσά σε ειδικό λογαριασμό, β) να ενημερώνει ταυτόχρονα τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, και γ) να ενημερώνει τους δικαιούχους/κληρονόμους για το πού έχουν μεταφερθεί τα σχετικά ποσά, μετά την παρέλευση της εικοσαετίας, εφόσον ερωτηθεί. Τα ως άνω ποσά στο σύνολό τους θα καταγράφονται ως έσοδο στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό.

Οι ορκωτοί ελεγκτές θα βεβαιώνουν, στις σημειώσεις των ετήσιων δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, εάν τηρήθηκαν ή όχι οι διατάξεις του νόμου για τις αδρανείς καταθέσεις, αναφέροντας και το ποσό που αποδόθηκε στο Δημόσιο.

Η Τράπεζα, δεδομένης της αναστολής της προθεσμίας των άρθρων 7 και 8 του Ν. 4151/2013 περί αδρανών λογαριασμών, από την έναρξη ισχύος, κυρωθείσας με το Ν. 4350/2015, από 18.7.2015 ΠΝΠ (ΦΕΚ Β' 84/18.7.2015 και ΦΕΚ Α' 90/31.7.2015), στις 20.7.2015, έως και τις 13.11.2017, δυνάμει της υπ' αριθ. ΓΔΟΠ 0001695 ΕΞ 2017/ΧΠ1917/13.11.2017 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 3976/14.11.2017), καθώς και της εφαρμογής του άρθρου 257 του Αστικού Κώδικα, για τον υπολογισμό του χρόνου παραγραφής κατόπιν αναστολής, δεν προέβη σε απόδοση υπολοίπων αδρανών λογαριασμών στο Δημόσιο για το οικονομικό έτος 2017, λόγω μη συμπλήρωσης εικοσαετίας.

Για το οικονομικό έτος 2018 η Τράπεζα, στα τέλη Απριλίου του έτους 2019, θα προβεί σε απόδοση υπολοίπων αδρανών λογαριασμών στο Δημόσιο, συνολικού ποσού € 3.160, για τους οποίους η ανωτέρω εικοσαετία συμπληρώθηκε εντός του εν λόγω οικονομικού έτους.

48. Εταιρικά γεγονότα

- α.** Την 29.3.2018 ολοκληρώθηκε η επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 56 της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ.
- β.** Την 31.5.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας Α.Ε., καταβάλλοντας ποσό € 71.704.
- γ.** Την 18.7.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της Alpha Bank Cyprus Ltd, καταβάλλοντας το ποσό των € 44.585.
- δ.** Την 20.7.2018 η Τράπεζα συμμετείχε κατά το ποσοστό της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της κοινοπραξίας ΑΠΕ Commercial Property ΑΕ στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά ποσό € 39.010 με κεφαλαιοποίηση αποθεματικού «διαφορά υπέρ το άρτιο».
- ε.** Την 25.7.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας ΑΠΕ Fixed Assets Α.Ε., καταβάλλοντας το ποσό των € 217.
- στ.** Την 2.8.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ., καταβάλλοντας ποσό € 80.
- ζ.** Την 30.8.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της, Εμπορική Διαχείρισης Α.Ε., καταβάλλοντας το ποσό των € 661.
- η.** Την 25.9.2018 ολοκληρώθηκε η επιστροφή κεφαλαίου ύψους € 11.484 της κοινοπραξίας της Τραπέζης, ΑΠΕ Commercial Property Α.Ε.
- θ.** Την 28.9.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ., καταβάλλοντας ποσό € 71.
- ι.** Την 11.10.2018 ολοκληρώθηκε η τροποποίηση της επωνυμίας της «Ιονική Ανώνυμος Εταιρία Συμμετοχών» σε «Alpha Διαχειρίσεως Ακινήτων και Επενδύσεων Α.Ε.». Επιπλέον, τροποποιήθηκε ο σκοπός της εταιρίας στο πλαίσιο της κεντρικής διαχείρισεως της ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας του Ομίλου (εξαιρουμένων των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων).
- ια.** Την 20.12.2018 ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Εμπορική Group Finance Plc.
- ιβ.** Την 20.12.2018 η Τράπεζα προέβη στην κάλυψη της αναλογίας της, σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας Alpha TANEΟ Α.Κ.Ε.Σ., καταβάλλοντας ποσό € 77.
- ιγ.** Την 27.12.2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Alpha Επενδυτικών Συμμετοχών Α.Ε., στην Εμπορική Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ακινήτων Ανώνυμη Συμμετοχική και Κτηματική Εταιρία έναντι συνολικού τιμήματος € 36.098.
- ιδ.** Την 27.12.2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής εταιρίας της Τραπέζης, Εμπορική Venture Capital Developed Markets Ltd, στην Alpha Group Investments Ltd έναντι τιμήματος € 25.527.

ιε. Την 28.12.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της, AGI-CYPRE Ermis Ltd, καταβάλλοντας το ποσό των € 175.000.

ιστ. Την 31.12.2018 η Τράπεζα συμμετείχε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της, Alpha Group Jersey Ltd, καταβάλλοντας το ποσό των € 240.

ιζ. Τον Ιούνιο του 2016 το Ηνωμένο Βασίλειο ψήφισε θετικά στο ερώτημα αποχωρήσεως του από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η επίσημη διαδικασία αποχωρήσεως και οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΕ και της βρετανικής κυβερνήσεως ξεκίνησαν εντός του 2017 και συνεχίζονται, ενώ η τελική συμφωνία αναμένεται να ολοκληρωθεί πλησιέστερα στον Μάρτιο του 2019, που έχει οριστεί ως ημερομηνία αποχωρήσεως. Είναι πιθανό να υπάρξει μεταβατικό καθεστώς που θα ισχύσει και μετά από αυτή την ημερομηνία. Η Τράπεζα έχει περιορισμένη παρουσία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις αναφορικά με την εξέλιξη της αποχωρήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

49. Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων

α. Οι διατάξεις του Ν. 3869/2010 σχετικά με την προστασία της πρώτης κατοικίας, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από το άρθρο 14 του Ν. 4346/2015 παύουν να είναι σε ισχύ την 28.2.2019, όπως ορίστηκε με το Ν. 4592/2019 με τίτλο «Κύρωση της από 31 Δεκεμβρίου 2018 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου "Παράταση δυνατότητας εξαίρεσης κύριας κατοικίας από τη ρευστοποίηση δυνάμει του Ν. 3869/2010 (Α' 130), παράταση μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά Λέρο, Λέσβο, Κω, Σάμο και Χίο και επέκταση εφαρμογής του μέτρου του «Μεταφορικού Ισοδύναμου» του Ν. 4551/2018"».

Την 27.3.2018 κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή τροπολογία στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με τίτλο «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη (EEL 157 της 15.6.2016). Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του Υπουργείου Οικονομίας και άλλες διατάξεις» με την οποία ορίζεται το νέο πλαίσιο και οι κανόνες που θα ισχύσουν εφεξής.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται πρόγραμμα επιδότησης της αποπληρωμής στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων με υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης σε κύρια κατοικία φυσικών προσώπων. Το πρόγραμμα αυτό επιδιώκει διττό σκοπό: α) να αποτελέσει ένα νέο πλαίσιο για την προστασία της κύριας κατοικίας οικονομικά αδύναμων φυσικών προσώπων και β) να εισαγάγει ένα μηχανισμό ρύθμισης μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών και επιχειρηματικών δανείων, τα οποία εξασφαλίζονται με υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης σε κύρια κατοικία.

Τα πρόσωπα που πληρούν τις οριζόμενες προϋποθέσεις έχουν την δυνατότητα να ασκήσουν αίτηση υπαγωγής τους στο εν λόγω πρόγραμμα, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019.

Η Τράπεζα θα αξιολογήσει την επίπτωση που θα έχει η ψήφιση του νέου νόμου στο ύψος των απομειώσεων που θα υπολογίζονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες οφειλετών.

β. Από την 1.1.2019 τίθεται σε ισχύ ο Ν. 4548/2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών» (ΦΕΚ Α' 104/13.06.2018), ο οποίος, σε συνδυασμό με τον νόμο για τους Εταιρικούς Μετασχηματισμούς, αντικαθιστά πλήρως τον προϊσχύσαντα εταιρικό νόμο 2190/1920 για τις ανώνυμες εταιρίες. Ο νέος νόμος εφαρμόζεται σε όλες τις ανώνυμες εταιρίες (εισηγμένες, ειδικές μορφές), εκτός αν προβλέπεται κάποια διαφορετική ρύθμιση. Ο νέος νόμος ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο τις διατάξεις της Οδηγίας SRD II για τις αποδοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (κανόνας say on pay), καθώς επίσης και για τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, ενώ λαμβάνει υπόψη τους «συλλογικούς λογαριασμούς» μέσω των οποίων τηρούνται συγκεντρωτικά κινητές αξίες. Οι αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία των ανωνύμων εταιριών από την εφαρμογή του νέου νόμου αφορούν κυρίως τις ακόλουθες ενότητες:

- Σύσταση ανώνυμης εταιρίας (νομικά έγγραφα σύστασης, σύνθεση επωνυμίας, εταιρικά έγγραφα).
- Μετοχικό Κεφάλαιο (αποτίμηση των εισφορών σε είδος, διαδικασία πιστοποίησης καταβολής αρχικού μετοχικού κεφαλαίου ή αύξησής του).
- Τίτλοι που εκδίδονται από τις ανώνυμες εταιρίες: Μετοχές (κατάργηση ανώνυμων μετοχών, μεταβίβαση μετοχών, ελάχιστη

ονομαστική αξία μετοχών, ηλεκτρονική τήρηση μετοχών), Τίτλοι κτήσης μετοχών (warrants), Ομολογίες (διεύρυνση έννοιας ομολογιακού δανείου, αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου), Ιδρυτικοί τίτλοι.

- Διοικητικό Συμβούλιο (σύνθεση και λειτουργία, καθήκοντα, ελαττωματικές αποφάσεις, πολιτική αποδοχών, έκθεση αποδοχών).
- Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.
- Γενική Συνέλευση (είδη Γενικής Συνέλευσης, όροι συμμετοχής, κανόνες λήψης αποφάσεων).
- Δικαιώματα μειοψηφίας (δυνατότητα σύστασης ενώσεων μετόχων).
- Διάθεση κερδών (διανομή ελάχιστου ή προσωρινού μερίσματος και προαιρετικών αποθεματικών).

Λαμβανομένου υπόψη ότι παρά τις αλλαγές που επήλθαν, τα βασικά χαρακτηριστικά, η δομή και οι γενικοί κανόνες λειτουργίας της ανώνυμης εταιρίας δεν μεταβάλλονται, η επίδραση του νέου νόμου στην Τράπεζα δεν αναμένεται να είναι σημαντική.

Ο νόμος για τους «Εταιρικούς μετασχηματισμούς» τίθεται σε ισχύ από την 15.4.2019. Βασική καινοτομία του νέου νόμου είναι ότι για πρώτη φορά εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο, ένα ενιαίο νομοθέτημα για το σύνολο των εταιρικών μετασχηματισμών εφαρμοζόμενο σε εταιρίες κάθε νομικής μορφής. Ειδικότερα, οι μορφές εταιρικών μετασχηματισμών, που προβλέπονται είναι οι ακόλουθες: α) Συγχώνευση, β) Διάσπαση, γ) Μετατροπή. Με τις διατάξεις του νόμου ρυθμίζονται, ιδίως, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα αποτελέσματα των ανωτέρω μετασχηματισμών, ενώ επισημαίνεται ότι πέραν των παραπάνω μορφών μετασχηματισμών, επιτρέπονται και άλλες, εφόσον αυτές προβλέπονται ρητά από διάταξη νόμου. Σε διαδικασία εταιρικού μετασχηματισμού μπορούν να υποβληθούν ή να μετάσχουν οι ακόλουθες εταιρικές μορφές: ανώνυμες εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες, ομόρρυθμες εταιρίες, ετερόρρυθμες εταιρίες, ετερόρρυθμες εταιρίες κατά μετοχές, κοινοπραξίες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 293 του Ν. 4072/2012, ευρωπαϊκές εταιρίες (SE) που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 2157/2001, αστικοί συνεταιρισμοί, ευρωπαϊκές συνεταιριστικές εταιρίες (ΕΣΕτ) που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1435/2003. Η επίδραση του νέου νόμου στην Τράπεζα δεν αναμένεται να είναι σημαντική.

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΑΙ CHIEF FINANCIAL OFFICER

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666242

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ε. ΨΑΛΤΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 666591

ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΠΑΠΑΓΑΡΥΦΑΛΛΟΥ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 093634

ΜΑΡΙΑΝΝΑ Δ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Α.Δ.Τ. Χ 694507

Παράρτημα

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) (European Securities and Market Authority (ESMA)) σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (ΕΔΜΑ) που εκδόθηκαν τον Οκτώβριο 2015 και τέθηκαν σε ισχύ στις 3 Ιουλίου 2016, στους κατωτέρω πίνακες παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών ΕΔΜΑ που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της 31.12.2018, καθώς και στη σημείωση της γνωστοποίησης Ν.4261/5.5.2014 της Ετήσιας Οικονομικής Εκθέσεως.

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	Ορισμός	Τύπος Υπολογισμού		31.12.2018	31.12.2017	
Δείκτης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προς καταθέσεις	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προ απομειώσεων, προς τις υποχρεώσεις προς πελάτες	Αριθμητής	+	Δανεία και απαιτήσεις κατά πελατών	51.238	54.356
		Παρανομαστής	+	Υποχρεώσεις προς πελάτες	38.732	34.890
		Δείκτης	=		132,3%	155,8%

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	Ορισμός	Τύπος Υπολογισμού		31.12.2018	31.12.2017	
Δείκτης έξοδα/έσοδα	Ο δείκτης απεικονίζει την σχέση μεταξύ των επαναλαμβανόμενων εξόδων και εσόδων της περιόδου	Αριθμητής	+	Συνολικά έξοδα προ ζημιών απομειώσεως και προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	1.162	1.293
			-	Μη επαναλαμβανόμενα έξοδα	69	191
		Παρανομαστής	+	Σύνολο εσόδων χρήσεως	2.605	2.467
			+	Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	(1)	(3)
			-	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και απομειώσεων σε εταιρίες του Ομίλου	463	145
		Δείκτης	=		51,0%	47,5%

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	Ορισμός	Τύπος Υπολογισμού		31.12.2018	31.12.2017	
Κόστος πιστωτικού κινδύνου	Ο δείκτης απεικονίζει τη σχέση μεταξύ των ζημιών απομειώσεως της χρήσεως ως προς το μέσο υπόλοιπο των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προ απομειώσεων και προσαρμογών εύλογης αξίας	Αριθμητής	+	Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	1.613	1.005
		Παρανομαστής	+	Μέσο υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προ απομειώσεων και προσαρμογών εύλογης αξίας	54.409	58.464
		Δείκτης	=		2,96%	1,72%

(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

	Ορισμός	Τύπος Υπολογισμού		31.12.2018	31.12.2017
Λειτουργικά αποτελέσματα (προ ζημιών απομειώσεως και φόρου εισοδήματος)	Το κονδύλι απεικονίζει το Σύνολο εσόδων μείον το Σύνολο εξόδων προ ζημιών απομειώσεως και προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και φόρου εισοδήματος	+	Σύνολο εσόδων χρήσεως	2.604,9	2.466,7
		-	Σύνολο εξόδων προ ζημιών απομειώσεως και προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και φόρου εισοδήματος	(1.162,3)	(1.293,0)
		=		1.442,6	1.173,7

(Ποσά σε εκάτ. ευρώ)

	Ορισμός	Τύπος Υπολογισμού		31.12.2018	31.12.2017	
Δείκτης συνολικής αποδόσεως των στοιχείων ενεργητικού	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση του αποτελέσματος μετά το φόρο εισοδήματος προς το μέσο υπόλοιπο του συνόλου ενεργητικού (αριθμητικός μέσος υπολοίπου ενάρξεως και λήξεως)	Αριθμητής	+	Καθαρά κέρδη/(ζημίες) μετά το φόρο εισοδήματος	53	21
		Παρανομαστής	+	Μέσο υπόλοιπο συνόλου ενεργητικού	60.907	62.843
		Δείκτης	=		0,09%	0,03%

Τα μη επαναλαμβανόμενα κονδύλια περιλαμβάνουν έκτακτα γεγονότα που δεν παρουσιάζονται με συγκεκριμένη συχνότητα, καθώς και γεγονότα τα οποία επηρεάζονται άμεσα από τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς ή/και παρουσιάζουν σημαντική διακύμανση μεταξύ των εκάστοτε περιόδων αναφοράς.

Τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα της 31.12.2018 περιλαμβάνουν τις ζημίες απομειώσεως της αξίας ενσώματων και άυλων παγίων, τις ζημίες πώλησης ενσώματων παγίων, τις προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και υποθέσεις λειτουργικού κινδύνου, τα έκτακτα Γενικά Διοικητικά Έξοδα, καθώς επίσης την πρόβλεψη κόστους επιβραβεύσεως προσωπικού και το κόστος προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού.

Αντίστοιχα, τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα της 31.12.2017 αφορούν στο κόστος προγράμματος αποχωρήσεως προσωπικού, στα κόστη επιβραβεύσεως και εκτάκτων εργοδοτικών εισφορών, στις ζημίες απομειώσεως ενσώματων και άυλων παγίων, στις προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και υποθέσεις λειτουργικού κινδύνου ή στον αντιλογισμό λοιπών προβλέψεων, στα έκτακτα Γενικά Διοικητικά Έξοδα, στο κόστος ετήσιας προμήθειας για το ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (άρθρο 82 του Ν.4472/19.5.2017) και στα κόστη αναδιοργάνωσης.

Γνωστοποιήσεις Ν.4374/2016

Με το άρθρο 6 του Ν.4374/1.4.2016 «Διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα», εισήχθη για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα η υποχρέωση δημοσίευσης ετησίως και σε ενοποιημένη βάση πληροφοριών για:

- όλες τις πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσεως, με άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη επιχείρηση μέσω ενημέρωσης και συνδεδεμένων κατά την έννοια του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24 μερών με αυτές, ή επιχείρηση διαφήμισης και επικοινωνίας, και
- όλες τις πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσεως, λόγω δωρεάς, χορηγίας, επιχορήγησης ή από άλλη χαριστική αιτία, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα.

Οι απαιτούμενες πληροφορίες, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ποσά σε ευρώ, παρατίθενται κατωτέρω.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (Άρθρο 6 Παρ. 1 του Ν.4374/2016)	
Επωνυμία εταιρίας	Ποσά προ φόρων
1984 PRODUCTIONS AE	20.270,00
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ AE	64.405,00
ADWEB LTD ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	9.000,00
AGRO BROKERS LTD	750,00
AIRLINK-ΕΛΛ/ΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΕΚΔ.& ΟΠΤΙΚ/ΚΩΝ ΜΕΣΩΝ AE	34.742,51
ALPHA EDITIONS AE	18.620,00
ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ AE	714.338,49
ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ AE	33.180,58
ANTENNA TV AE	442.107,28
ASM PUBLICATIONS PC	10.000,00
B2B TECH A.E.	500,00
BANKINGNEWS AE	65.000,00
BOULEVARD FREE PRESS IKE	2.000,00
BRAINBUZZ MEDIA CONSULTING IKE	2.000,00
CLOCKWORK ORANGE MINDTRAP LIMITED	10.000,00
CPAN CONNECT - ED PUPLIC AFFAIRS NETWORK LTD BANKWARS.GR	16.500,00
CREATIVE INTERNET SERVICES ΜΟΝ.ΕΠΕ	1.500,00
D.G. NEWSAGENCY AE	29.287,00
DA ΑΝΩΝ.ΕΜΠΟΡ.ΕΚΔΟΤ.ΣΥΜΜ.ΕΤΑΙΡΕΙΑ	65.500,00
DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	96.779,00
DOCUMENTO MEDIA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ IKE	94.665,00
DPG DIGITAL MEDIA AE	48.644,00
ETHOS MEDIA AE	17.413,21
EUROMEDIA ACTION AE	6.000,00
FAROSNET AE	26.638,00
FINANCIAL MARKETS VOICE AE ΕΦΗΜΕΡ. FM VOICE	11.150,00
FORTHNET MEDIA AE	99.736,91
FREE SUNDAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ & ΣΙΑ ΕΕ	19.200,00
FREED AE	12.148,02
FREENET AE SOFOKLEOUSIN.GR	5.255,00
FRONTSTAGE ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ AE	54.908,69
GLOMAN AE	9.675,00
GM COMMUNICATION IKE	67.780,73

GREEN BOX ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	9.550,00
I.H.T. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΕ	909,44
ICAP GROUP ΑΕ	7.500,00
IDENTITY ΑΕ	6.000,00
INFOMARKET ΙΚΕ	21.250,00
INSIDER PUBLICATIONS ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ/ΠΗ ΕΠΕ	1.100,00
INTERNATIONAL RADIO NETWORKS ΑΕ DEE JAY	51.986,55
INTRASOFT ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	1.320,62
KISS ΑΕ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	32.322,43
KONTRA ΙΚΕ	9.000,00
KONTRA MEDIA ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.	110,00
LEFT MEDIA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ	17.898,06
LIQUID MEDIA ΑΕ	49.363,00
LOVE RADIO BROADCASTING ΑΕ	23.632,78
M.N.MARKETNEWS LIMITED	8.713,00
MARATHON PRESS ΙΚΕ	800,00
MASTER MINDS PRIVATE COMPANY	1.000,00
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	122.339,81
MEDIHOLD ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	4.500,00
MINDTHEGAP MEDIA COMMUNICATIONS ΜΟΝ ΙΚΕ	3.000,00
MONOCLE MEDIA LAB MONONEWS Μ ΙΚΕ	27.720,00
N.S.P RADIO ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΑΕ	11.455,78
NEW MEDIA NETWORK SYNAPSIS ΑΕ	89.298,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY NEWPOST.GR	41.200,00
NEWSFRONT ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΕ	370,00
NEWSIT ΕΠΕ	85.790,00
NK MEDIA GROUP ΕΠΕ	51.800,00
NOTICE CONTENT & SERVICES ΜΟΝ. ΙΚΕ	450,00
OLIVE MEDIA ΑΕ	36.192,00
PARALOT MEDIA & MARKETING LIMITED	4.500,00
PARTY FM ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΑΕ	1.440,00
PERFECT MEDIA ADVERTISING MIKE	20.750,00
PHAISTOS NETWORKS ΑΕ	4.563,00
PLAN Α ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ & ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΚΕ	5.000,00
PREMIUM ΑΕ	45.075,00
PRIME APPLICATIONS ΑΕ	61.476,00
PROPERTY MARKETING SERVICES ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΙΚΕ	2.000,00
PUBLICITAS ΑΕ	24.981,43
R MEDIA Μ. ΕΠΕ	4.550,00
REAL MEDIA ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	149.001,60
RED LEMON ΡC	6.000,00
SABD ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	87.675,00
SAMOS BUSINESS DEVELOPMENT ΙΚΕ	2.000,00
SBC SINGLE MEMBER PRIVATE COMPANY	7.381,50
SFERA RADIO ΑΕ	29.841,92
SOL DE GRECIA ΜΟΝ.ΙΚΕ	2.500,00
SOLAR ΡΑΔΙΟΤ/ΚΕΣ & ΨΥΧ/ΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΕ	24.940,00
SONTEVIA LTD	8.000,00
SPORT TV ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΕ	36.700,28
SPORTNEWS ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΙΟΥ ΑΕ	9.000,00

TELIA COMMUNICATIONS AE	7.707,00
THE TOC DIGITAL MEDIA ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	30.488,00
THESS NEWS ΙΚΕ	1.500,23
THESSALONIKI 89 RAINBOW ΜΟΝ.ΕΠΕ	4.179,98
TRIBUNE Ι.Κ.Ε.	800,00
U MEDIA ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΙΚΕ	122.091,34
UNIQUE MEDIA Α.Ε.	2.000,00
USAY Σ.ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΜΟΝ.ΕΠΕ	16.498,00
VAGMA MEDIA DEVELOPMENT ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	8.000,00
W.S.F. WALL STREET FINANCE ΙΚΕ	11.550,00
WEBJAR ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	28.800,00
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ THEA BY MAKEDONIA PALACE	1.400,00
Α.Π.Ε.-Μ.Π.Ε. ΑΕ	18.400,00
ΑΒΡ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	900,00
ΑΓΡΟΤΥΠΟΣ ΑΕ	2.770,07
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΠΑΝΣΕΡΡΑΪΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ	5.000,00
ΑΘΕΝΣ ΒΟΙΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	32.675,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΑΕ	1.779,57
ΑΚΟΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤ.ΡΑΔ/ΚΩΝ ΠΡΟΓ/ΤΩΝ	600,00
ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΑΕ REAL FM	37.317,19
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	481.271,00
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Ε.Ε OLIVEMAGAZINE.GR	9.990,00
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	79.627,38
ΑΝΤΑΡΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	9.000,00
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	209,67
ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	17.187,50
ΒΑΡΟΥΞΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ & ΥΙΟΙ ΟΕ	3.000,00
ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Χ - ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ΟΕ (NEMA PROBLEMA)	10.078,00
ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΔΟΥ Σ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	3.000,00
ΒΟΡΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΑΕ	1.513,00
Γ.ΤΑΣΣΙΟΠΟΥΛΟΣ - Κ.ΜΠΑΡΛΑΣ & ΣΙΑ ΙΚΕ	500,00
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ.ΑΕ	11.606,60
ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	1.500,00
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ	6.400,00
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ WOMANDOL	1.800,00
Δ. ΔΙΑΚΑΤΟΥ- ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ	432,90
Δ. ΜΠΟΥΡΑΣ & ΣΙΑ ΕΕ	20.000,00
ΔΕΛΤΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	180,19
ΔΕΣΜΗ ΑΕ ΕΜΠ.ΔΙΑΦ.ΡΑΔ.ΕΤΑΙΡΕΙΑ & ΕΦ.ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	14.502,00
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΥΧΩΤΑΣ	141,51
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΛ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΣΕΡΡΑΪΚΟΝ ΘΑΡΡΟΣ	5.000,00
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΗ, ΔΕΛΤΙΟ ΦΟΡΟΛΟΓ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΠΟΙΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	1.118,87
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΙΜ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΡΩΤΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	129,00
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΑΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ESPRESSO	87.850,00
ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΜΚΟ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.500,00
ΔΙΦΩΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	18.437,20
ΔΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ - DOUSIES COM ΕΕ	25.100,00
ΔΥΟ ΔΕΚΑ ΑΝΩΝ.ΕΚΔΟ.ΕΤΑΙΡΕΙΑ	39.250,00
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	9.896,86

ΕΙΔ.ΛΟΓ/ΣΜΟΣ ΚΟΝΔ.ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝ.ΑΣΤΕΡ. ΑΘΗΝΩΝ	4.500,00
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΕ	886.317,97
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	405.404,14
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ ΑΕ NEWMONEY.GR	45.500,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ν.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΕ	1.479,83
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΑΣΤΑ ΙΚΕ	1.200,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΜΙΣΟΣ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΣ	359,82
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΕΥΜΑΤΑ ΑΕ	35.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΦΙΑ ΜΟΣΧΑΝΔΡΕΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ	4.098,11
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΑΕ	4.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΑΡΦΙ ΑΕ	3.500,00
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΕ Μ PRESS ΕΚΔΟΤΙΚΗ	4.072,57
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	85.093,20
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	6.384,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	2.500,00
ΕΝΙΚΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	53.200,00
ΕΝΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕΤ	5.663,00
ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΗΣ-ΕΞΠΛΟΡΕΡ ΑΕ	74.340,00
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΠΕ	20.000,00
ΕΡΙΝΥΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ Μ. ΙΚΕ	10.000,00
ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΡΑΔΙΟ ΑΕ	1.264,20
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΠΡΟΟΔΟΥ ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.000,00
ΕΥΔΟΞΙΑ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ	2.000,00
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	49.274,53
ΖΗΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΟΝ. ΕΠΕ	4.000,00
ΖΟΥΓΚΛΑ ΤΖΙ ΑΡ ΑΕ ΜΕΣΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΑΖ.ΕΠΙΚ/ΝΙΑΣ	88.134,00
ΖΩΗ ΛΕΥΚΟΦΡΥΔΟΥ ΙΚΕ	137,09
Η ΑΥΓΗ ΑΕ	32.520,16
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΕ	910,60
Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ Π.ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ ΑΕ	67.924,70
ΗΛΙΑΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ	1.500,00
ΗΤ PRESS ONLINE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	10.000,00
ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΑΕ	27.480,07
ΗΧΩ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΜΟΣΧΑΝΔΡΕΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ	233,88
ΘΕΜΑ ΡΑΔΙΟ ΑΕ	2.002,26
ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΙΜΙΤΣΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	2.500,00
ΘΩΜΑ ΑΝΤΩΝΙΑ	3.000,00
ΘΩΜΑ Δ. ΑΝΤΩΝΙΑ ΤΥΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	567,00
Ι & Κ ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ ΑΒΕΕ	8.000,00
Ι. & Ε ΚΟΥΤΣΟΛΙΟΝΤΟΥ ΟΕ	5.000,00
Ι.ΔΙΟΝΑΤΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	10.000,00
ΙΑΤΡΟΝΕΤ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΠΕ	7.500,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΑΕ	31.728,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΩΝ & ΜΕΛ. ΤΗΣ ΚΕΝΤ.ΕΝ.ΕΠΙΜ.ΕΛΛ/ΔΟΣ	3.890,00
ΙΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	14.000,00
Κ.Μ ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ	4.167,20
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	360.113,05
ΚΑΠΑ ΣΙΓΜΑ ΔΕΛΤΑ ΑΕ	799,99
ΚΑΠΙΤΑΛ GR/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	121.069,00
ΚΑΤΣΑΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ - GRAPE	3.200,00

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ	550,00
ΚΟΣΜΟΡΑΔΙΟ ΕΕ	2.464,17
ΚΟΤΡΩΤΣΟΣ ΠΑΥΛ.ΣΕΡΑΦΕΙΜ	7.000,00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ GRAMMA BOOKS	3.800,00
ΚΩΣΤΑΡΕΛΛΑΣ Ν. ΙΩΑΝΝΗΣ	462,00
ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	21.514,94
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	2.000,00
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΕ	3.500,00
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΨΩΜΙΑΔΗΣ ΚΩΝ. ΟΕ FMVOICE.GR	28.000,00
ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	4.500,00
ΜΑΡΙΑ ΧΑΛΚΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΨΗΦΙΑΚΑ ΜΕΣΑ	6.750,00
ΜΑΡΙΝΑ Γ.ΤΟΥΛΑ & ΣΙΑ ΟΕ	3.600,00
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	2.500,00
ΜΕΛΩΔΙΑ ΑΕ	14.475,84
ΜΕΤΡΟΝΤΗΛ ΜΟΝ. ΙΚΕ	16.401,80
ΜΠΟΥΘΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ	210,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΕ	4.038,70
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	575.619,13
ΝΕΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΕΠΕ	65.100,00
ΝΕΟΥΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ Ο ΛΟΓΟΣ	5.237,99
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ	1.500,00
ΝΣΚ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΕ ΕΚΔ.ΕΝΤ.ΥΛ.ΚΑΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ	1.600,00
ΟΤΕ ΑΕ	121.100,69
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚ/ΝΙΑΣ ΑΕ	21.011,55
ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΚΙΒΩΤΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	4.000,00
ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΕΠΕ	1.350,00
Π. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ	1.500,00
Π.Δ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	20.400,00
Π.ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ Α.ΜΠΟΥΣΤΡΑΣ ΑΕ	3.000,00
ΠΑΛΟ ΕΠΕ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	10.000,00
ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ ΦΩΤΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	121,00
ΠΑΠΑΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ DIRECTION ΒΝΕΤW	3.375,43
ΠΑΠΑΡΟΥΝΗΣ ΦΑΝ. ΜΙΧΑΛΗΣ	250,00
ΠΑΡΑΕΝΑ ΕΠΕ	70.914,33
ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	77.265,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	16.040,32
ΠΟΛΙΤΗ-ΣΙΑΦΑΚΑ ΜΑΡΙΕΛΙΖΕ -ΒΑΣΙΛΙΚΗ (CODEX)	1.500,00
ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΕ	4.250,00
ΠΡΟΤΑΓΚΟΝ ΑΕ	21.250,00
Ρ.Η.Ε.Μ.Ε.Α.Ε Ρ/Τ ΗΛΕΚΡΟΝ. ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΛΛ. Α.Ε	4.000,00
ΡΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΑΕ	16.321,61
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	22.573,37
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΑΚΤΙΝΑ Α.Ε. GALAXY FM	4.149,60
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ	78.239,89
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΑΕ	4.143,00
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΕ ΔΙΕΣΗ FM	23.658,58
ΣΑΡΙΣΑ ΕΠΕ	21.770,00
ΣΕΛΑΝΑ ΑΕ	6.030,00
ΣΙΝΕ ΝΙΟΥΖ ΑΕ	25.300,00
ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΗΜΕΡΑ	633,00

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΜΠΙΩΤΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. - ΗΜΕΡΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	112,90
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	4.961,35
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ Μ ΕΠΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ	222,00
ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ MEDIA ΕΕ	29.370,00
ΤΟΜΕΛΙΤΟΥ Ι.-ΚΑΣΤΟΡΙΝΗ	3.648,00
ΤΣΑΡΑΓΚΛΗΣ ΓΕΩ. ΙΩΑΝΝΗΣ	7.400,00
ΤΣΙΤΑΣ Χ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ	1.800,00
ΥΙΟΙ ΣΑΒΒΑ ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ Η ΚΩΤΙΑΔΗ ΟΕ	685,00
ΦΕΛΝΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡ. ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Μ.ΕΠΕ	12.160,00
ΦΙΛΑΘΛΟΣ ΙΚΕ	9.640,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	86.700,00
ΦΟΞ ΝΕΤΓΟΥΟΡΚΣ ΓΚΡΟΥΠ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	79.601,80
ΦΩΤΗΣ ΤΣΙΜΕΛΑΣ & ΣΙΑ ΕΕ	3.000,00
Χ. ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΙΚΕ ΕΠΙΤΡΟΗΟΝ.GR	48.000,00
ΧΑΝΔΑΕ ΑΕ	10.250,00
ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΞΑΝΘΗΣ	660,00
ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΑΕ	3.990,00
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΔΟΣΕΙΣ ΙΚΕ	749,00
	8.735.770,04

	Ποσά
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΦΟΡΟΥ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ	454.314,32
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΕΛΟΥΣ 0,02%	2.039,67
ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΕΛΟΥΣ 2%	17.050,85

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΠΟΣΩΝ ΜΙΚΡΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩ 100 ΑΝΑ ΜΕΣΟ	
Επωνυμία εταιρίας	
GRATIA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΙΚΕ - ΝΑΥΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ	
Γ.ΝΤΟΥΠΗΣ - Γ.ΠΑΡΗΓΟΡΑΚΗΣ Ο.Ε. (ENTRUST)	
ΕΠΤΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ι.Δ ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑ ΑΕ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	
Ι.ΤΟΜΕΛΙΤΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΑΓΩΝ	
ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΟΖΥΡΗ - ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΖΥΡΗΣ Ο.Ε.Ε. - ΑΝΑΤΟΛΗ	
ΚΑΡΕΚΛΙΔΗΣ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ	
ΛΑΚΩΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΝΝΑ ΧΙΩΤΗ	
ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΑΕ	
ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ DAYS OF ART IN GREECE	
Ν. & Ι. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΕ	
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ Κ ΣΙΑ ΟΕ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ	
ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	
ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΙΚΕ	
ΦΩΤΙΟΣ ΡΑΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ Ο ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΔΗΜΟΤΗΣ	
ΧΑΡΤΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	

Ο ανωτέρω πίνακας αφορά πληρωμές σε επιχειρήσεις Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ποσών μικροτέρων των Ευρώ 100 , συνολικής αξίας € 935,18.

ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	8.736.705,22
--------------------------------	---------------------

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΩΝ, ΧΟΡΗΓΙΩΝ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΧΑΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ (Άρθρο 6 Παρ. 2 του Ν.4374/2016)	
Επωνυμία	Ποσά προ φόρων
17ο CONFERENCE ON RESEARCH ON ECONOMICS AND ECONOMETRICS	5.000,00
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΑΜΠΑΚΙΟΥ ΔΡΑΜΑΣ	315,00
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ	5.347,24
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΥΜΗΤΤΟΥ	310,00
2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	330,00
3ο ΓΕΛ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	120,97
3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ	300,00
3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ	314,50
5ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	310,00
6ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΚΑΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ Ν. ΕΒΡΟΥ	2.130,58
8ο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	315,00
A.A UNILINK EDUCATION SERVICES LTD	3.000,00
AGENCY FOR THE DELIVERY OF INTEGRATED SERVICES (ADISA), GJIROKASTER	810,32
AGNA SHA	2.067,10
ALBANIAN ASSOCIATION OF BANKS	512,43
ARTION CONFERENCES AND EVENTS ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΑΙ ΒΑΛΕΝΤΙΝΗ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ Ο.Ε.	1.000,00
ASOCIATIA CULTURALA GREACA	1.200,00
ASOCIATIA CULTURALA RADU CHISU	30.000,00
ASOCIATIA ECOETHICS	4.000,00
ASOCIATIA HELP AUTISM	5.000,00
ASOCIATIA INSTITUTUL ASPEN ROMANIA	25.000,00
ASOCIATIA JUDETEANA DE SAH IASI	5.000,00
ASOCIATIA LITTLE PEOPLE ROMANIA	2.000,00
ASOCIATIA NISTE OAMENI	963,91
ASOCIATIA O MASA CALDA	495,00
ASOCIATIA PARCUL NATURAL VACARESTI	30.000,00
ASOCIATIA PARINTILOR IOAN SLAVICI SATU MARE	500,00
ASOCIATIA PARINTILOR SI TUTORILOR GRECI DIN BUCURESTI	10.000,00
ASOCIATIA PENTRU PROMOVAREA PERFORMANTEI IN EDUCATIE	15.000,00
ASOCIATIA PRIETENII MUZEULUI NATIONAL DE ARTA AL ROMANIEI	6.000,00
ASOCIATIA THE MENTORING PROJECT	7.000,00
ASOCIATIA TRIADA	9.016,55
ASOCIATIA UMANITARA CAMELIA ELENA RUSU	5.000,00
ATCOM AE	14.134,20
ΑΧΕΠΑ	1.000,00
CAMERA DE COMERT BILATERALA ELENO-ROMANA	27.000,00
CAMERA DE COMERT SI INDUSTRIE ELENO-ROMANA	5.000,00
CYBER SECURITY INSTITUTE ΔΙΕΘΝΕΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΟΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	12.000,00
CYCLOPOLIS IKE	15.000,00
CYPRUS CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY	1.000,00
CYPRUS HOCKEY ASSOCIATION	200,00
DELPHI ECONOMIC FORUM ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΕΛΦΩΝ	8.000,00
DIFFERENT WEEKEND FOUNDATION ALBANIA	18.433,81
DOWN SYNDROME ALBANIA (DSA) FOUNDATION	996,84
EBEN GR ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ	1.000,00
EIMN LLC	20.695,19
EMG STRATEGIC CONSULTING	3.000,00
EUROPA DONNA ΚΥΠΡΟΥ	1.000,00
FATHER JOSEPH BLESSING	227,16

FEDERATIA ROMANA DE SAH	5.000,00
FOREIGN LANGUAGES FACULTY, TIRANA	5.735,22
FUNDATIA CALEA GRIVITEI	14.000,00
FUNDATIA CONSERVATION CARPATHIA	20.000,00
FUNDATIA DEMOCRATIE PRIN CULTURA	15.000,00
FUNDATIA LEADERS	15.000,00
FUNDATIA LEADERS PROIECT LICEENII	6.500,00
FUNDATIA ROMANA PENTRU EXCELENTA IN MUZICA	75.000,00
GLOBAL SUSTAIN A.E.	3.000,00
GR DESIGN	2.260,00
GRADINA BOTANICA	4.050,00
GREEK LANGUAGE EDUCATIONAL ESTABLISHMENT	169,29
GREEK PARENTS ASSOCIATION	169,29
HELLENIC EDUCATIONAL AND CULTURAL TRUST	340,74
HELLENIC ROMANIAN CHAMBER OF COMMERCE	2.000,00
IHSAN CABEJ HOSPITAL, LUSHNJE	1.998,57
IMH CSC LTD	29.000,00
INVINGEM AUTISMUL	642,00
JEANS FOR GENES	316,37
KALO ART FOUNDATION	1.005,59
KULT ACADEMY	8.073,25
LARNACA BEACH TENNIS CLUB	200,00
MACMILLAN	279,48
MAKE A WISH KANE MIA EYXH ELLAΔΟΣ- ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	2.800,00
MANOR HILL GREEK SCHOOL	225,72
MASTOS IMAGING ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΜΑΣΤΟΥ	1.100,00
MUNICIPALITY OF TIRANA	10.099,89
ORGANIZATIA SALVATI COPIII	2.556,00
REACTION YOUTH FOR THE PREVENTION	8.000,00
S.S.A. SOLD OUT LTD (MADAME FIGARO)	180,00
SAFE WATER SPORTS	2.500,00
SAFER INTERNET HELLAS AMKE	2.000,00
SPECIAL OLYMPICS CYPRUS	2.000,00
STAND UP TO CANCER	268,23
TCS EDUCATIONAL CONSULTANTS LTD	3.000,00
TELETHON 2018	120,00
THE AMERICAN COLLEGE OF GREECE	8.000,00
THE BUTTERFLY AVM CHARITY	136,30
THE TWELVE APOSTLES CHURCH	147,65
TIRANA ECONOMIC FORUM	6.040,84
UNIVERSITATEA DIN BUCURESTI - GRADINA BOTANICA DIMITRIE BRANDZA	50.000,00
YOU ARE A SUNFLOWER FOUNDATION	9.642,27
ZIUA VOLUNTARULUI	1.214,00
ΑΓΓΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	400,00
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΖΥΓΟΒΙΣΤΙΝΩΝ Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	315,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΕΑΠ ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΟΥ ΚΥΠΡΟΥ	600,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΟΤΙΝΟΣ	1.000,00
ΑΛΥΣΙΔΑ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΚΥΠΡΟΣ	125,00
ΑΜΑΛΙΕΙΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	3.000,00
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	250,48
ΑΜΚΕ ΙΑΣΙΣ	1.000,00

ΑΝΑΔΥΣΗ ΑΜΚΕ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	1.000,00
ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΟΡΤΑ ΑΜΚΕ	6.000,00
ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ	200,00
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	3.916,67
ΑΡΓΩ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΒΕΕ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	2.975,00
ΑΡΔΗΤΤΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΝ Α.Ε.	6.000,00
ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	4.526,00
ΑΡΙΟΝΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	50.000,00
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	424.837,76
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΕΓΜΑ	1.000,00
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΟΠΤΡΟΝ	3.500,00
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΜΗΛΟΥ	1.270,00
ΑΣΥΛΟ ΑΝΙΑΤΩΝ	3.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ	50.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	2.258,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	110.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ ΕΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	4.113,25
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΛΑΪΚΟ	58.340,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΙΔΩΝ ΠΕΝΤΕΛΗΣ	2.138,58
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	115.812,45
ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	2.000,00
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΘΕΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ	200,00
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ	2.000,00
ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	4.030,50
ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥ	500,00
ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ	300,00
ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	200,00
ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	6.000,00
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2.100,00
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	200,00
ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ	249,00
ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΑΙΩΝ	1.466,49
ΔΗΜΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ	500,00
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	2.000,00
ΔΗΜΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ	2.199,34
ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	233,00
ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΤΣΩΝ	2.500,00
ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΑΣ ΜΙΑΟΥΛΕΙΑ 2018	1.000,00
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΒΑΛΑΣ	1.000,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙΟΥ ΕΔΕΣΣΗΣ	630,02
ΔΙΑΒΑΖΩ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΑΜΚΕ	2.000,00
ΔΙΑΖΩΜΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	5.000,00
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ	4.000,00
ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	4.819,27
Ε.Ε.Π.Α.Α.ΗΠΕΙΡΟΥ	200,00
Ε.Π.Α.Ψ.Υ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	7.000,00
Ε.ΠΡΟ.ΨΥ.Η	2.250,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΤΑ ΑΝΟΙΧΤΗ	8.000,00
ΕΓΝΥΑ ΕΝΩΣΙΣ ΝΟΗΤΙΚΩΣ ΥΣΤΕΡΟΥΝΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ Α.Ν.Υ. Η ΣΤΕΓΗ ΛΑΓΟΝΗΣΙΟΥ	600,00
ΕΘΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ	1.500,00

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ	50.000,00
ΕΘΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΟΡΤΙΜΙΣΤ 2018	5.000,00
ΕΘΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΥΦΛΩΝ ΕΟΤ	2.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΠΙΔ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ	4.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	12.895,94
ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	4.000,00
ΕΙΔΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΚΕΜΣ	1.612,44
ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΩΝ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ	712,89
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	80.000,00
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	20.000,00
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	2.000,00
ΕΚΔΟΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ	15.505,00
ΕΚΕΦΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ	1.125,00
ΕΚΘΕΣΗ ICARO - ΙΚΑΡΟΣ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΚΕΡΑΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ 1928-1988	2.562,91
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΚΑΙΣΑΡΗ	1.500,00
ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.	1.000,00
ΕΛΛΑ-ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΑΜΚΕ	5.000,00
ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΑΣΩΣΤΕΣ RESCUE GR	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΕ	37.200,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	48.912,96
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ UNICEF	3.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ HELMSIC	500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΠΥ	1.500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	23.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΑΣΤΟΛΟΓΙΑΣ	3.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ	500,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΕΕΠΦ	6.300,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΕΟΔ	800,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΚΥΛΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΛΑΡΑ	8.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑΣ	3.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ	10.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΕΙΕΠ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ	5.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΜΑΝΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ ΝΠΙΔ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	3.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΣΤΕΡ	10.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟΣ ΣΤΟ ΦΙΛΥΡΟ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΒΕΝΕΤΙΑΣ 2018	4.109,59
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΙΠΠΟΕΙΔΩΝ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	4.500,00
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΟΥΡΣΟΥΛΙΝΩΝ	1.500,00
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΓΟΥΣ	500,00
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	500,00
ΕΝΙΑΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ	1.000,00
ΕΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΣΧΟΙΝΟΥ	2.000,00
ΕΝΩΣΗ ΚΥΡΙΩΝ ΔΡΑΜΑΣ	2.000,00
ΕΝΩΣΗ ΜΑΡΙΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΜΚΕ	10.000,00
ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ & ΑΡΓΟΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	3.000,00
ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ	200,00

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ν. ΣΕΡΡΩΝ	1.000,00
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΕΡΡΩΝ	315,00
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	1.000,00
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΠΙΔ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ	5.000,00
ΕΡΝΣΤ ΚΑΙ ΓΙΑΝΓΚ Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	30.000,00
ΕΣΤΙΑ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΜΝΥ	1.000,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	70.000,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΑΛΟΓΙΕ	6.000,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	20.955,14
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	100.000,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	20.000,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ	1.000,00
Ι.ΔΙΟΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ DELTA PRESS	1.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΣΤΑΘΙΑΣ Ι. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	200.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	300,00
ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΠΙΔ	452,83
ΙΔΡΥΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ	7.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΝΤΟΛΛΗΣ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	472,25
ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΝΙΑΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	1.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΗΘΟΠΟΙΟΥ	1.500,00
ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	300,00
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ Ι. ΝΑΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ Δ. ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΤΖΙΤΖΙΦΙΕΣ	2.000,00
ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΝΗ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΜΟΔΙ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	818,70
ΙΕΡΑ ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ	14.059,90
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ	725,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	500,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΕΑΣ ΚΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	500,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΠΟΛΥΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΙΛΚΙΣΙΟΥ	540,00
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΜΠΑΤΣΙ ΑΝΔΡΟΥ	1.765,48
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΥΔΡΑΣ	500,00
ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΠΕΤΣΩΝ	4.500,00
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑ	200,00
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	300,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ GEO ROUTES CULTURAL INSTITUTE	4.000,00
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΥΔΡΑΣ	2.000,00
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	5.000,00
ΚΑΪΡΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	1.500,00
ΚΑΛΛΙΣΤΩ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΦΥΣΗ	1.209,70
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΞΑΝΑ	588,78
ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΝΙΑΤΑ	1.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΔΑΠ ΜΕΛ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ	1.500,00
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΦΟΡΟΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ΚΑΛΥΜΝΟΥ	1.346,34
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	7.000,00
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	250,00
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ-ΚΛΑΔΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	450,00
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ-ΚΛΑΔΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ	150,00
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΣΣΙΩΤΗΣ	300,00
ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΛΑΡΙΣΑΣ	1.000,00
ΛΥΚΕΙΟ ΚΥΚΚΟΥ ΠΑΦΟΣ	200,00

ΛΥΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ	200,00
ΛΥΡΕΙΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	337,09
ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ	1.000,00
ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ MEDASSET HELLAS	1.500,00
ΜΙΚΡΟΣΟΦΤ ΕΛΛΑΣ ΑΒΕΕ	10.000,00
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΑΡΒΑΣΙΟΥ ΧΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ο ΦΑΡΟΣ	400,00
ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	10.000,00
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ	6.300,00
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΩΔΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ 1871	30.000,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΕ	1.400,00
ΜΥΘΟΣ ΓΚΡΟΥΠ ΕΠΕ	1.442,00
ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΔΡΟΥ	600,00
ΝΑΥΤΟΔΙΚΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3.150,02
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΥΜΑΙΝΑΣ	249,00
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	4.028,00
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΒΟΛΟΥ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΕΙΟ	4.032,26
ΞΕΝΙΟΣ ΠΟΛΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ ΑΜΚΕ	4.825,00
ΟΑΣΙΣ ΑΜΚΕ	800,00
ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	1.000,00
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.000,00
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ	3.000,00
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ	2.000,00
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ)	340,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ WRO HELLAS	9.400,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	83.100,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	155.000,00
ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ Ι ΚΑΙ Μ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ	2.400,00
ΟΡΧΗΣΤΡΑ INTRARTI ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΜΑΝΔΟΛΙΝΑΤΑ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΒΔΑΣ	5.000,00
Π.Γ.Ν.Α. - Γ.Ν.Α. ΚΟΥΤΛΙΜΠΑΝΕΙΟ ΚΑΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕΙΟ	41.540,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ (Π.Ο.Α.Α.) ΛΕΜΕΣΟΥ	200,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΥΦΛΩΝ (Π.Ο.Τ)	200,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ - ΥΙΟΘΕΤΗΣΤΕ ΜΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ	1.000,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ Κ' ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑ ΕΥΧΗ	2.000,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΚΑΤΑΔΡΟΜΕΩΝ	150,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ Κ' ΦΙΛΩΝ - ΠΑΣΥΚΑΦ	260,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗΣ	200,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ "ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ"	500,00
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΩΝ ΝΕΦΡΟΠΑΘΩΝ	3.000,00
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	176,53
ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΞΟΧΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	200,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΚΟΚΚΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΒΑΜΒΑΚΟΣ	1.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΡΟΑΣ	7.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	3.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	1.000,00
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	840,00
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	5.000,00
ΠΑΝΠΟΝΤΙΑΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	500,00
ΠΕΙΡΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΜΕΑ ΜΕΚ ΑΜΕΑ	620,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	4.000,00
ΠΕΟ	200,00

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ	12.000,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΝΗΣΙΛΟΣ	400,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΛΑΤΑ	400,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΡΩΝ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ Ο ΠΥΡΡΟΣ	300,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΟΛΑΡΙΩΝ ΑΜΟΡΓΟΥ	800,00
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	2.419,35
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ	124.200,00
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΖΙ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ (ΑΓΟΡΑ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ)	269.409,84
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙ ΦΘΟΡΕΣ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	16.374,20
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΕΡΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	34.200,00
ΠΡΟΛΗΨΙΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	3.000,00
ΠΥΡΝΑ ΟΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ	1.000,00
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΑΙΓΙΝΗΣ	321,94
Σ. ΑΥΓΟΥΛΕΑ - ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΥ ΑΕΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ	1.000,00
ΣΕΚ	200,00
ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ	2.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ	2.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΟΥΡΣΟΥΛΙΝΩΝ ΑΘΗΝΩΝ	1.500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	800,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΛΕΡΟΥ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΠΕΤΣΩΝ	150,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Π.Ε.Ν. ΕΒΡΟΥ	250,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΔΔ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	1.200,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	1.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑ	1.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΓΕΝΝΗΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ Η ΑΓΚΑΛΙΑ	387,96
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	10.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ	65.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	2.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Η ΑΝΤΗΡΙΔΑ	2.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΧΡΟΝΙΕΣ ΡΕΥΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΑΝΤΙΡΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ	2.000,00
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΕΙΟΦΟΡΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.450,00
ΣΥΜΠΛΕΥΣΗ ΑΜΚΕ	2.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΑΓΟΝΙ ΑΓΑΠΗΣ	700,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ	11.612,90
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΟΣ	500,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΓ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	150,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΟΥ	300,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ Κ' ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑΣ	200,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ Κ' ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ Κ.ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ ΙΕ' - ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ	200,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΡΝΑΒΑ	200,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	200,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ	250,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΟΥ	1.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΣΕΒ	12.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	500,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΣΚΕΠ	500,00

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ	600,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΩΝ ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ / ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	200,00
ΣΥΝΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΛΙΟΥ ΑΜΚΕ	3.500,00
ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΑΧΑΡΝΩΝ	630,02
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΗΜΟΥ ΠΥΡΓΟΥ	310,00
ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΗΓΙΣΜΟΥ	2.000,00
ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	450,00
ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ	2.000,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ	8.000,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΛΙΖΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	1.500,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΓΙΩΝ ΟΜΟΛΟΓΗΤΩΝ ΚΥΠΡΟΥ	1.500,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ	2.500,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ Η ΑΡΓΩ	8.000,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΟΙ ΕΠΤΑΨΥΧΕΣ NINE LIVES	300,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	1.500,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	1.000,00
ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΙΔΥΜΑΤΟΣ «ΘΕΟΤΟΚΟΣ»	200,00
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ	630,02
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	1.100,00
ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΕΛΕΠΑΠ	250,00
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟΔΟΥΛΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	314,99
ΦΑΡΙΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	5.000,00
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΘΑΡΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	300,00
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	45.000,00
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	200,00
ΦΙΛΟΔΑΣΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΘΗΝΩΝ	8.000,00
ΦΙΛΟΣΩΦΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ	500,00
ΦΙΛΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΝΟΙΧΤΗ ΑΓΚΑΛΙΑ	10.000,00
ΦΛΟΓΑ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΙΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ	400,00
ΧΟΡΩΔΙΑ ΑΡΜΕΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ	500,00
	3.595.759,27

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΩΝ, ΧΟΡΗΓΙΩΝ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΧΑΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΣΩΝ ΜΙΚΡΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩ 100 ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Επωνυμία

DRFPP KORCE / REGIONAL DIRECTORY OF PROFESSIONAL PUBLIC TRAINING KORCE

GOFFS GREEK SCHOOL

IPRO (IMMOVABLE PROPERTY REGISTRATION OFFICE), DEVOLL

TICKET HOUR CYPRUS-ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

UNICEF

ΔΗΜΟΣΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙΜΑΚΛΙΟΥ Γ'

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΩΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΔΙΑΣΩΣΗΣ

ΕΛΠΙΔΑ ΖΩΗ

ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΗΝΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

ΚΕΝΘΕΑ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΝΤΕΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ & ΑΡΩΓΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ & ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ HILTON ΚΥΠΡΟΥ

Ο ανωτέρω πίνακας αφορά Δωρεές σε Νομικά Πρόσωπα ποσών μικρότερων των Ευρώ 100,00 συνολικής αξίας € 1.231,85

ΣΥΝΟΛΟ ΔΩΡΕΩΝ, ΧΟΡΗΓΙΩΝ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΧΑΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	3.596.991,12
---	---------------------

ΣΥΝΟΛΟ ΔΩΡΕΩΝ, ΧΟΡΗΓΙΩΝ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΧΑΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (ΕΝΝΕΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ)	52.545,11
--	------------------

ΔΩΡΕΕΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
Επωνυμία
10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ
11ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΛΙΟΥ
11ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ
11ο ΛΥΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
12/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΑΝΤΕΙΟΥ
13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΙΔΟΣ
13ο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
13ο ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
145ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
15ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
16ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΛΙΟΥ
16ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
19ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ
1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΛΙΟΥ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΛΑΚΙΑΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
1ο Γ.Ε.Λ. ΛΑΡΙΣΗΣ
1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΟΣΧΑΤΟΥ
1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΛΛΗΝΗΣ
1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΕΥΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΟΥΜΠΑΣ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΑΦΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΙΑΝΔΡΙΑΣ
1ο ΕΠΑ.Λ. ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
1ο ΕΠΑΛ ΛΑΓΚΑΔΑ
1ο ΕΠΑΛ ΣΤΑΥΡΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
1ο ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΑΙΓΑΛΕΩ
1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΒΥΡΩΝΑ
21ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
21ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ
22ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
23ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ

27ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
2ο ΓΕΛ ΑΛΙΜΟΥ
2ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
2ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΝΑΟΥΣΗΣ
2ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΛΙΜΟΥ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΑΞΟΥ
2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΡΥΣΤΟΥ
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΗΦΙΣΙΑΣ
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΓΚΑΔΑ
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ
2ο ΕΠΑ.Λ. ΑΘΗΝΩΝ
2ο ΝΗΠΙΑΓ. & 2ο ΔΗΜ/ΚΟ ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑΝ
2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΖΑΓΟΡΑΣ ΒΟΛΟΥ
3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΙΓΑΛΕΩ
3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ
3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
3ο Ε.Κ. ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
3ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ
49ο Γ.Ε.ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
49ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
4ο ΓΕΛ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ
4ο ΓΕΛ ΛΑΡΙΣΑΣ
4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΥΡΩΝΑ
4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΜΥΡΟΥ
4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΠΑΡΤΗΣ
56ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
5ο Γ.Ε.Λ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
5ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
5ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ
6 ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΥΛΟΥ
63ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
6ο & 14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
6ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
6ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΣΧΑΤΟΥ
6ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

6ο ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
79 ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΑΓΜΑΤΩΝ
79ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
7ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
7ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ
7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΟΛΟΥ
7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΛ. ΦΑΛΗΡΟΥ
7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
7ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ
8ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
8ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
8ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΥΟΣΜΟΥ
8ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ
9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΥΡΩΝΑ
9ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ
Α.Π.Ε ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ
Α.Τ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΑΛΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΡΟΥ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΣΕΡΡΩΝ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
Γ.Ο.Ν.Κ. "ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ"
ΓΕΑ-ΓΕΝ-ΓΕΣ/ΛΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤ. ΑΣΔΕΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΛΜΥΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΜΙΝΙΩΝ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΩΡΑΚΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ "ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ"
ΓΕΦΥΡΑ ΖΩΗΣ ΑΜΕΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΡΕΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΑΟΥΣΑΣ ΠΑΡΟΥ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΠΡΟΤΥΠΟΣ Ι.Μ. Η ΘΕΟΜΗΤΩΡ
ΔΗΜ.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΖΕΦΥΡΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΙΛΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ-ΜΕΘΑΝΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΘΕΩΣ ΣΑΜΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΕΛΟΥ-ΒΟΧΑΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΑΒΑΛΟΥΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΛΙΝΑΤΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΛΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΝΑΧΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΜΑΡΩΝ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΓΥΝΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ -ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΘΥΜΑΙΝΑ-ΦΟΥΡΝΟΙ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΞΗΡΟΠΗΓΑΔΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΚΙΝΕ-ΦΟΥΡΝΕ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΚΟΤΟΥΣΗΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΡΥΣΑΣ ΤΣΑΚΩΝ
ΕΙΔ.ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΟ ΕΠΑΛ ΙΛΙΟΥ
ΕΛ.ΑΣ/ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΗ ΕΠΑΝΔΡΩΜΕΝΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ
ΕΛ.ΑΣ/ Α' ΤΜ. ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ
ΕΛ.ΑΣ/ Α.Τ. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΕΛ.ΑΣ/ Α.Τ. ΚΥΨΕΛΗΣ
ΕΛ.ΑΣ/ Α.Τ. ΠΟΡΟΥ
ΕΛ.ΑΣ/ Δ/ΝΣΗ ΑΜΕΣΟΥ ΔΡΑΣΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΔΝΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΞΑΝΘΗΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΔΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΔΝΣΗ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΕΛ.ΑΣ/ Τ.Α. ΒΡΙΑΝΗΣΙΩΝ
ΕΛ.ΑΣ/ Τ.Α. ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ
ΕΛ.ΑΣ/ Τ.Α. ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΕΛ.ΑΣ/ Τ.Α. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΜΙΝΙΩΝ
ΕΛ.ΑΣ/ ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΕΡΑΤΕΑΣ
ΕΛ.ΑΣ/ ΥΠΟΔ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΛΙΟΥ
ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΟΡΥΔΑΛΟΥ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΔΕΠΑΓ/ΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔ.ΘΗΡΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΜΥΡΝΗΣ
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΕΡΙΑΚΤΟΣ
Ι.Μ. ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΧΟΛΩΝ ΔΕΛΑΣΣΑΛ
Ι.Ν. ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗΣ
ΙΔΡΥΜΑ "ΑΣΠΡΕΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ"
ΙΔΡΥΜΑ ΕΞΟΧΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΠΟΥΚΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΓΙΑΤΡΙΣΣΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΣΤΕΛΛΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΕΚΠΑ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΙΑΤΟΥ
ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΠΥΛΟΥ
ΛΥΚΕΙΟ ΠΟΡΟΥ
ΛΥΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ
ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ
ΝΗΠΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΙΤΡΟΥΣ ΠΙΕΡΙΑΣ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΟΝΙΣΤΡΩΝ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑΣ
ΟΜΙΛΟΣ ΦΟΥΣΚΩΤΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΝΑΠΗΡΩΝ
ΠΟΔΟΣΦ.ΑΘΛ.ΟΜ.ΑΛΣΟΥΠΟΛΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Η ΑΓΟΡΕΛΙΤΣΑ
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ.ΘΕΟΔΩΡΟΙ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΥΡΓΟΥ
ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΥΛΛ. ΠΕΛΟΠ/ΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΣΥΛΛ.ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ 3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΣΥΛΛ.ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ALPHA BANK
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ALPHA BANK
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΙΤΕΚΝΩΝ-ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΟ 2ΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ Ο ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
ΤΖΑΝΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
ΥΠ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ Κ.Π-ΚΑ-Τ.Ε.Ε.Σ.Ν.ΜΑΓΝΗΣ
ΥΠΟΔ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡ/ΠΟΛΗΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ο ανωτέρω πίνακας αφορά δωρεές πλήρως αποσβεσμένου παγίου εξοπλισμού της Τραπέζης με υπολειμματική αξία € 24,32.

Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση της 31.12.2018, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβερνήσεως
- Οι Εκθέσεις Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Τραπέζης και Ομίλου
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Τραπέζης και Ομίλου

είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση: <https://www.alpha.gr/el/omilos/enimerosi-ependuton/oikonomika-stoixeia/oikonomikes-katastaseis-trapezis-kai-omilou?listfilter=384FFF8B82FB4C95A682BDC8E2424328>.

Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, οι Εκθέσεις ελέγχου των Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών και οι Εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιριών που ενσωματώνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, αναρτώνται στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση: <https://www.alpha.gr/el/omilos/enimerosi-ependuton/oikonomika-stoixeia/oikonomikes-katastaseis-etairion-omilou?listfilter=384FFF8B82FB4C95A682BDC8E2424328>.